משנה על פי נוסח כתב יד קאופמן

על פי הנקדן המגיה

הניקוד תוקן על פי כללי הדקדוק בנוגע למלא וחסר, ולפי הצליל לגבי קמץ ופתח, צרי וסגול, המתחלפים בכתב יד קאופמן מתוך הגיה ספרדית.

שינויי מספור ההלכות צוינו.

נערך בידי דן כאדי
תשע"ז

אתר דעת
מודפס ברשות העורך

התוכן

סדר זרעים 3
מסכת ברכות 3
מסכת פאה 18
מסכת דמי 35
מסכת כלאים 48
מסכת שביעית 68
מסכת תרומות 91
מסכת מעשׂרות 116
מסכת מעשר שני 127
מסכת חלה 142
מסכת ערלה 152
מסכת ביכורים 160

סדר מועד 169
מסכת שבת 169
מסכת עירובין 204
מסכת פסחים 228
מסכת שקלים 253
מסכת יומא 269
מסכת סוכה 287
מסכת ביצה 302
מסכת ראש השנה 312
מסכת תענית 322
מסכת מגילה 334
מסכת מועד קטן 343
מסכת חגיגה 349

סדר נשים 355
מסכת יבמות 355
מסכת כתובות 397
מסכת נדרים 429
מסכת נזיר 459
מסכת סוטה 479
מסכת גיטין 503
מסכת קידושין 527

סדר נזקים 543
מסכת בבא קמא 543
מסכת בבא מציעא 570
מסכת בבא בתרא 601
מסכת סנהדרין 630
מסכת מכות 662
מסכת שבועות 675
מסכת עדיות 698
מסכת אבות 724
מסכת הוריות 753

סדר קדשים 761
מסכת זבחים 761
מסכת מנחות 792
מסכת חולין 828
מסכת בכורות 855
מסכת ערכין 880
מסכת תמורה 897
מסכת כריתות 911
מסכת מעילה 929
מסכת תמיד 941
מסכת מידות 954
מסכת קינים 968

סדר טהרות 975
מסכת כלים 975
מסכת אהלות 1053
מסכת נגעים 1094
מסכת פרה 1131
מסכת טהרות 1159
מסכת מקוות 1187
מסכת נדה 1209
מסכת מכשירין 1231
מסכת זבים 1247
מסכת טבול יום 1258
מסכת ידים 1266
מסכת עקצים 1276

סדר זרעים

מסכת ברכות

פרק א
מסכת ברכות פרק א משנה א
א
מֵאֵמָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בַּעֲרָבִים?
מִשָּׁעָה שֶׁהַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לֶאֱכֹל בִּתְרוּמָתָן,
עַד סוֹף הָאַשְׁמוּרָה הָרִאשׁוֹנָה.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד חֲצוֹת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ב
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ בָנָיו מִבֵּית הַמִּשְׁתֶּה;
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא קָרִינוּ אֶת שְׁמַע."
אָמַר לָהֶם:
"אִם לֹא עָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר,
מֻתָּרִין אַתֶּם לִקְרוֹת".

ג
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא כָּל שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים "עַד חֲצוֹת",
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ד
הֶקְטֵר חֲלָבִים וְאֵבָרִים, [וַאֲכִילַת פְּסָחִים] *(כאותיות, אבל נמחק על ידי הנקדן)*
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר;

ה
כָּל הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד,
מִצְוָתָן עַד שֶׁיַּעֲלֶה עַמּוּד הַשַּׁחַר.

ו
אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ חֲכָמִים "עַד חֲצוֹת"?
אֶלָּא לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִן הָעֲבֵירָה.

מסכת ברכות פרק א משנה ב
ז
מֵאֵמָתַי קוֹרִין אֶת שְׁמַע בַּשַּׁחֲרִים?
מִשֶּׁיַּכִּירוּ בֵּין תְּכֵלֶת לַלָּבָן;
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

בֵּין תְּכֵלֶת לַכָּרְתָּן,
עַד הָנֵץ הַחַמָּה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַד שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי מְלָכִין לַעֲמֹד בְּשָׁלוֹשׁ שָׁעוֹת.
הַקּוֹרֵא מִכָּן וְאֵלָךְ לֹא הִפְסִיד,
כְּאָדָם שֶׁהוּא קוֹרֵא בַּתּוֹרָה.

מסכת ברכות פרק א משנה ג
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בָּעֶרֶב כָּל הָאָדָם יַטּוּ וְיִקְרוּ,
וּבַבֹּקֶר יַעֲמֹדוּ, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים ו, ז) "בְּשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ".
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל הָאָדָם קוֹרִין כְּדַרְכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים ו, ז) "וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ".
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר " בְּשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ" ?
אֶלָּא, בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם שׁוֹכְבִים,
וּבְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם עוֹמְדִין.

ט
אָמַר רֶבִּי טַרְפוֹן:
אֲנִי הָיִיתִי בָּא בַדֶּרֶךְ,
וְהִטֵּיתִי לִקְרוֹת, כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי,
וְסִכַּנְתִּי בְעַצְמִי מִפְּנֵי הַלֵּסְטִים.
אָמְרוּ לוֹ:
כְּדַי הָיִיתָ לָחוּב בְּעַצְמָךְ,
שֶׁעָבַרְתָּ עַל דִּבְרֵי בֵית הֶלֵּל.

מסכת ברכות פרק א משנה ד
י
בַּשַּׁחַר מְבָרֵךְ שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ,
וּבָעֶרֶב שְׁתַּיִם לְפָנֶיהָ וּשְׁתַּיִם לְאַחֲרֶיהָ,
אַחַת אֲרֻכָּה, וְאַחַת קְצָרָה.
מָקוֹם שֶׁאָמְרוּ לְהַאֲרִיךְ, אֵינוּ רַשַּׁי לְקַצֵּר;
לְקַצֵּר, אֵינוּ רַשַּׁי לְהַאֲרִיךְ.
לַחְתּוֹם, אֵינוּ רַשַּׁי שֶׁלֹּא לַחְתּוֹם;
וְשֶׁלֹּא לַחְתּוֹם, אֵינוּ רַשַּׁי לַחְתּוֹם.

מסכת ברכות פרק א משנה ה
יא
מַזְכִּירִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
הֲרֵי אֲנִי כְבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה,
וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת,
עַד שֶׁדָּרָשָׁהּ בֶּן זוֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר:
(דְּבָרִים טז, ג) "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ",
"יְמֵי חַיֶּיךָ" הַיָּמִים,

״כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ״ הַלֵּילוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
״יְמֵי חַיֶּיךָ״ הָעוֹלָם הַזֶּה,
״כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ״ לְהָבִיא אֶת יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ.

פרק ב
מסכת ברכות פרק ב משנה א
א
הָיָה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה, וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא;
אִם כִּוֵּן אֶת לִבּוֹ, יָצָא,
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא.
וּבַפָּרָקִים,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב,
וּבָאֶמְצַע,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמֵשִׁיב,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֶמְצַע,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד,
וּבַפָּרָקִים,
שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל הָאָדָם.

מסכת ברכות פרק ב משנה ב
אֵלּוּ הֵן בֵּין הַפָּרָקִים:
בֵּין בְּרָכָה הָרִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה,
וּבֵין שְׁנִיָּה לִ״שְׁמַע״,
וּבֵין ״שְׁמַע״ לִ״וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ״,
בֵּין ״וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ״ לְ״וַיֹּאמֶר״,
בֵּין ״וַיֹּאמֶר״ לֶ״אֱמֶת וְיַצִּיב״.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּין ״וַיֹּאמֶר״ לֶ״אֱמֶת וְיַצִּיב״,
לֹא יַפְסִיק.

ג
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
וְלָמָּה קָדְמָה ״שְׁמַע״ לִ״וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ״ ?
אֶלָּא יְקַבֵּל עָלָיו מַלְכוּת שָׁמַיִם תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ יְקַבֵּל עָלָיו עֹל מִצְוֹת.
״וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ״ לִ״וַיֹּאמֶר״ ?
שֶׁ״וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ״ נוֹהֵג בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה,
״וַיֹּאמֶר״ אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בַיּוֹם.

מסכת ברכות פרק ב משנה ג
ד
הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע וְלֹא הִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ,
יָצָא.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.

קָרָא וְלֹא דִקְדֵּק בְּאוֹתוֹתֶיהָ,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יָצָא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.
הַקּוֹרֵא לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא.
קָרָא וְטָעָה, יַחְזוֹר לִמְקוֹם שֶׁטָּעָה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ד
ה
הָאֻמָּנִים קוֹרִין בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ בְרֹאשׁ הַנִּדְבָךְ,
מַה שֶּׁאֵינָן רַשָּׁיִים לַעֲשׂוֹת כֵּן בַּתְּפִלָּה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ה
ו
חָתָן פָּטוּר מִקְּרִיַת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן,
וְעַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת, אִם לֹא עָשָׂה מַעֲשֶׂה.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁקָּרָא בְלַיְלָה שְׁנָשָׂא.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁחָתָן פָּטוּר מִקְּרִיַת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן?
אָמַר לָהֶן:
אֵינִי שׁוֹמֵעַ לָכֶם
לְבַטֵּל מִמֶּנִּי מַלְכוּת שָׁמַיִם שָׁעָה אַחַת.

מסכת ברכות פרק ב משנה ו
ז
רָחַץ בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן שֶׁמֵּתָה אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁאָבֵל אָסוּר לִרְחוֹץ?
אָמַר לָהֶם:
אֵינִי כִשְׁאָר כָּל הָאָדָם, אַסְטְנֵס אָנִי.

מסכת ברכות פרק ב משנה ז
ח
וּכְשֶׁמֵּת טְבִי עַבְדּוֹ,
קִבֵּל עָלָיו תַּנְחוּמִים.
אָמְרוּ לוֹ תַּלְמִידָיו:
לֹא לִמַּדְתָּנוּ שֶׁאֵין מְקַבְּלִין תַּנְחוּמִין עַל הָעֲבָדִים?
אָמַר לָהֶם:
אֵין טְבִי עַבְדִּי כִשְׁאָר כָּל הָעֲבָדִים,
כָּשֵׁר הָיָה.

מסכת ברכות פרק ב משנה ח
ט
חָתָן,
אִם רוֹצֶה לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹן,
קוֹרֵא.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הָרוֹצֶה לִטּוֹל אֶת הַשֵּׁם יִטֹּל.

פרק ג
מסכת ברכות פרק ג משנה א
א
מִי שֶׁמֵּתוּ מֵטָּל לְפָנָיו,
פָּטוּר מִקְּרִיַּת שְׁמַע וּמִן הַתְּפִלִּין.
נוֹשְׂאֵי הַמִּטָּה וְחִלּוּפֵיהֶן וְחִלּוּפֵי חִלּוּפֵיהֶן,
אֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמִּטָּה, וְאֶת שֶׁלְּאַחַר הַמִּטָּה;
אֶת שֶׁלַּמִּטָּה צָרִךְ בָּהֶן פְּטוּרִין,
וְאֶת שֶׁאֵין לַמִּטָּה צָרִךְ בָּהֶן חַיָּבִין.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ פְּטוּרִין מִן הַתְּפִלָּה.

מסכת ברכות פרק ג משנה ב
ב
קָבְרוּ אֶת הַמֵּת וְחָזְרוּ,
אִם יְכוֹלִין לְהַתְחִיל וְלִגְמוֹר
עַד שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לַשּׁוּרָה,
יַתְחִילוּ;
וְאִם לָאו,
לֹא יַתְחִילוּ.
הָעוֹמְדִין בַּשּׁוּרָה,
הַפְּנִימִין פְּטוּרִין,
וְהַחִיצוֹנִין חַיָּבִין.

מסכת ברכות פרק ג משנה ג
ג
נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים,
פְּטוּרִין מִקְּרִיַּת שְׁמַע וּמִן הַתְּפִלִּין,
וְחַיָּבִין בַּתְּפִלָּה וּבַמְּזוּזָה וּבִבְרָכַת הַמָּזוֹן.

מסכת ברכות פרק ג משנה ד
ד
בַּעַל קֶרִי,
מִתְרַחֵר בְּלִבּוֹ וְאֵינוּ מְבָרֵךְ,
לֹא לְפָנֶיהָ וְלֹא לְאַחֲרֶיהָ;
וְעַל הַמָּזוֹן,
מְבָרֵךְ לְאַחֲרָיו, וְאֵינוּ מְבָרֵךְ לְפָנָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְבָרֵךְ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם.

מסכת ברכות פרק ג משנה ה
ה
הָיָה עוֹמֵד בַּתְּפִלָּה,
וְנִזְכַּר שֶׁהוּא בַּעַל קֶרִי,
לֹא יַפְסִיק, אֶלָּא יְקַצֵּר.
יָרַד לִטְבּוֹל,
אִם יָכוֹל לַעֲלוֹת וּלְהִתְכַּסּוֹת,
וְלִקְרוֹת עַד שֶׁלֹּא תָנֵץ הַחַמָּה,

יַעֲלֶה וְיִתְכַּפֶּה וְיִקָּרֵא;
וְאִם לָאו,
יִתְכַּפֶּה בַּמַּיִם וְיִקָּרֵא.
אֲבָל לֹא יִתְכַּפֶּה
לֹא בְּמַיִם הָרָעִים וְלֹא בְּמֵי הַמִּשְׁרָה,
עַד שֶׁיָּטִיל לְתוֹכָן מַיִם.
כַּמָּה יַרְחִיק מֵהֶן, מִן הַצּוֹאָה?
אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת ברכות פרק ג משנה ו
ו
זָב שֶׁרָאָה קֶרִי,
וְנִדָּה שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע,
וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת שֶׁרָאַת נִדָּה,
צְרִיכִין טְבִילָה;
רֶבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

פרק ד
מסכת ברכות פרק ד משנה א
א
תְּפִלַּת הַשַּׁחַר, עַד חֲצוֹת;
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת.
תְּפִלַּת הַמִּנְחָה עַד הָעֶרֶב;
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד פְּלַג הַמִּנְחָה.
תְּפִלַּת הָעֶרֶב, אֵין לָהּ קֶבַע.
וְשֶׁלַּמּוּסָפִים כָּל הַיּוֹם;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁבַע שָׁעוֹת.

מסכת ברכות פרק ד משנה ב
ב
רֶבִּי נְחוֹנְיָא בֶּן הַקָּנָה הָיָה מִתְפַּלֵּל
בִּכְנִיסָתוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וּבִיצִיאָתוֹ תְּפִלָּה קְצָרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה מָּקוֹם לִתְפִלָּה זוֹ?
אָמַר לָהֶם:
"בִּכְנִיסָתִי אֲנִי מִתְפַּלֵּל
שֶׁלֹּא תֶאֱרַע תַּקָּלָה עַל יָדִי,
וּבִיצִיאָתִי אֲנִי נוֹתֵן הוֹדָיָה עַל חֶלְקִי."

מסכת ברכות פרק ד משנה ג
ג
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם מִתְפַּלֵּל אָדָם שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם שָׁגְרָה תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו,
מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה;
וְאִם לָאו,
מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.

מסכת ברכות פרק ד משנה ד
ד
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָעוֹשֶׂה תְּפִלָּתוֹ קֶבַע,
אֵין תְּפִלָּתוֹ תַּחֲנוּנִים.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הַמְהַלֵּךְ בְּמָקוֹם סַכָּנָה,
מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה מֵעֵין שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה,
וְאוֹמֵר:
"הוֹשַׁע הַשֵּׁם אֶת עַמְּךָ אֵת יִשְׂרָאֵל;
כָּל פָּרָשַׁת הָעִבּוּר צָרְכֵיהֶם לְפָנֶיךָ;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה".

מסכת ברכות פרק ד משנה ה
ה
הָיָה רָכוּב עַל הַחֲמוֹר,
יֵרֵד;
אִם אֵינוּ יָכוֹל לֵירֵד,
יַחְזִיר אֶת פָּנָיו;
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת פָּנָיו,
יְכַוֵּן אֶת לִבּוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

מסכת ברכות פרק ד משנה ו
ו
הָיָה יוֹשֵׁב בִּסְפִינָה, אוֹ בָּקָרוֹן, אוֹ בָּאַסְדָּא,
יְכַוֵּן אֶת לִבּוֹ כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.
(מסכת ברכות פרק ד משנה ז)
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵין תְּפִלַּת הַמּוֹסָפִים אֶלָּא בַחֲבַר עִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּחֲבַר עִיר וְשֶׁלֹּא בַחֲבַר עִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ:
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲבַר עִיר,
הַיָּחִיד פָּטוּר מִתְּפִלַּת הַמּוֹסָפִין.

פרק ה
מסכת ברכות פרק ה משנה א
א
אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ כֹּבֶד רֹאשׁ.
חֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים
הָיוּ שׁוֹהִים שָׁעָה אַחַת וּמִתְפַּלְּלִים,
כְּדֵי שֶׁיְּכַוְּנוּ אֶת לִבָּם לַמָּקוֹם.

וַאֲפִלּוּ הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ,
לֹא יְשִׁיבֶנּוּ;
אֲפִלּוּ נָחָשׁ כָּרוּךְ עַל עֲקֵבוֹ,
לֹא יַפְסִיק.

מסכת ברכות פרק ה משנה ב
ב
מַזְכִּירִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים בִּתְחַיַּת הַמֵּתִים,
וְשׁוֹאֲלִים גְּשָׁמִים בִּבְרָכַת הַשָּׁנִים,
וְהַבְדָּלָה בְּחוֹנֵן הַדַּעַת.
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אוֹמְרָהּ בְּרָכָה רְבִיעִית לְעַצְמָהּ.
רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בַּהוֹדָיָה.

מסכת ברכות פרק ה משנה ג
ג
הָאוֹמֵר:
"עַל קֶן צִפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ",
וְ"עַל טוֹב יִזָּכֵר שִׁמְךָ",
"מוֹדִים, מוֹדִים"
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה וְטָעָה,
יַעֲבוֹר אַחֵר תַּחְתָּיו,
לֹא יְהֵא סָרְבָן בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.
מִנַּיִן הוּא מַתְחִיל?
מִתְּחִלַּת הַבְּרָכָה שֶׁטָּעָה זֶה.

מסכת ברכות פרק ה משנה ד
ד
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה
לֹא יַעֲנֶה אַחַר הַכֹּהֲנִים "אָמֵן",
מִפְּנֵי הַטִּרּוּף.
וְאִם אֵין שָׁם כֹּהֵן אֶלָּא הוּא,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.
וְאִם אַבְטָחָתוֹ הִיא
שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו וְחוֹזֵר לִתְפִלָּתוֹ,
רַשַּׁי.

מסכת ברכות פרק ה משנה ה
ה
הַמִּתְפַּלֵּל וְטָעָה,
סִימָן רַע לוֹ;
וְאִם שְׁלִיחַ צִבּוּר הוּא,
סִימָן רַע לְשׁוֹלְחָיו,
שֶׁשְּׁלוּחוֹ שֶׁלָּאָדָם כְּמוֹתוֹ.
אָמְרוּ עָלָיו, עַל רֶבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָה,
שֶׁהָיָה מִתְפַּלֵּל עַל הַחוֹלִין, וְאוֹמֵר:
"זֶה חַי", וְ"זֶה מֵת".
אָמְרוּ לוֹ:

מְנַיִן אַתָּה יוֹדֵעַ?
אָמַר לָהֶם:
אִם שָׁגְרָה תְּפִלָּתִי בְּפִי,
יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְקֻבָּל;
וְאִם לָאו,
יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהוּא מְטֹרָף.

פרק ו
מסכת ברכות פרק ו משנה א
א
כֵּיצַד מְבָרְכִין עַל הַפֵּרוֹת?
עַל פֵּרוֹת הָאִילָן הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ",
חוּץ מִן הַיַּיִן,
שֶׁעַל הַיַּיִן הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן".
וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה",
חוּץ מִן הַפַּת,
שֶׁעַל הַפַּת הוּא אוֹמֵר:
"הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ".
וְעַל הַיְרָקוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא מִינֵי דְשָׁאִים".

מסכת ברכות פרק ו משנה ב
ב
בֵּרַךְ עַל פֵּרוֹת הָאִילָן "בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה",
יָצָא;
וְעַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ "בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ",
לֹא יָצָא.
וְעַל כֻּלָּם, אִם אָמַר "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ",
יָצָא.

מסכת ברכות פרק ו משנה ג
ג
עַל דָּבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ אוֹמֵר:
"שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ".
עַל הַחֹמֶץ וְעַל הַגּוֹבַאי וְעַל הַנּוּבְלוֹת הוּא אוֹמֵר:
"שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִין קְלָלָה, אֵין מְבָרְכִין עָלָיו.

מסכת ברכות פרק ו משנה ד
ד
הָיוּ לְפָנָיו מִינִים הַרְבֵּה,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן מִמִּין שִׁבְעָה,
עָלָיו הוּא מְבָרֵךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ה
ה
בֵּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן,
פָּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן.
בֵּרַךְ עַל הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן,
פָּטַר אֶת הַפַּרְפֶּרֶת שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן.
בֵּרַךְ עַל הַפַּת,
פָּטַר אֶת הַפַּרְפְּרָיוֹת;
עַל הַפַּרְפְּרָיוֹת,
לֹא פָטַר אֶת הַפַּת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף לֹא מַעֲשֶׂה קְדֵרָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ו
ו
הָיוּ יוֹשְׁבִין,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ;
הֵסַבּוּ,
אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּם.
בָּא לָהֶם יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ;
לְאַחַר הַמָּזוֹן,
אֶחָד מְבָרֵךְ לְכֻלָּם, וְאוֹמֵר עַל הַמִּגְמָר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְבִיאִין אֶת הַמִּגְמָר
אֶלָּא לְאַחַר הַסְּעוּדָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ז
ז
הֵבִיאוּ לוֹ מָלִיחַ כַּתְּחִלָּה וּפַת עִמּוֹ,
מְבָרֵךְ עַל הַמָּלִיחַ וּפוֹטֵר אֶת הַפַּת,
שֶׁהַפַּת טְפֵלָה לוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא עִקָּר וְעִמּוֹ טְפֵלָה,
מְבָרֵךְ עַל הָעִקָּר וּפוֹטֵר אֶת הַטְּפֵלָה.

מסכת ברכות פרק ו משנה ח
ח
אָכַל תְּאֵנִים וַעֲנָבִים וְרִמּוֹנִים,
מְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּרָכָה אַחַת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שֶׁאָכַל שֶׂלֶק, וְהוּא מְזוֹנוֹ,
מְבָרֵךְ אַחֲרָיו שָׁלֹשׁ בְּרָכוֹת.

הַשׁוֹתֶה מַיִם לְצָמְאוֹ,
אוֹמֵר "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בִּדְבָרוֹ".
רֶבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
"בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנָן".

פרק ז
מסכת ברכות פרק ז משנה א
א
שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְּאַחַת חַיָּבִין לְזַמֵּן.
אָכַל דְּמַאי,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְּרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל כַּזַּיִת,
וְהַכּוּתִי,
מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.

ב
אֲבָל אָכַל טֶבֶל,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְּרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאָכַל פָּחוּת מִכַּזַּיִת,
וְהַנָּכְרִי,
אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.
(מסכת ברכות פרק ז משנה ב)
נָשִׁים, וַעֲבָדִים, וּקְטַנִּים,
אֵין מְזַמְּנִין עֲלֵיהֶן.
עַד כַּמָּה הֵן מְזַמְּנִין?
עַד כַּזַּיִת.
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד כַּבֵּיצָה.

מסכת ברכות פרק ז משנה ג
ד
כֵּיצַד מְזַמְּנִין?
בִּשְׁלֹשָׁה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ";
בִּשְׁלֹשָׁה וְהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בַּעֲשָׂרָה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לֵאלֹהֵינוּ";
בַּעֲשָׂרָה וְהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
אֶחָד עֲשָׂרָה וְאֶחָד עֶשֶׂר רִבּוֹא.

ה
בְּמֵאָה אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ";
בְּמֵאָה וְהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בָּאֶלֶף אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל";
בָּאֶלֶף וְהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".
בָּרִבּוֹא אוֹמֵר "נְבָרֵךְ לַיי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱלֹהֵי צְבָאוֹת";
בָּרִבּוֹא וְהוּא אוֹמֵר "בָּרְכוּ".

כְּעִנְיָן שֶׁהוּא מְבָרֵךְ, כָּךְ עוֹנִין אַחֲרָיו:
"בָּרוּךְ יי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֱלֹהֵי צְבָאוֹת,
יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים, עַל הַמָּזוֹן שֶׁאָכַלְנוּ".
רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
לְפִי רֹב הַקָּהָל הֵם מְבָרְכִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים סח, כז)
"בְּמַקְהֲלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל".

ו
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
מַה מָּצִינוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת,
אֶחָד מְרֻבִּים וְאֶחָד מְמֻעָטִים,
אוֹמֵר "בָּרְכוּ אֶת יי".
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
"בָּרְכוּ אֶת יי הַמְּבֹרָךְ".

מסכת ברכות פרק ז משנה ד
ז
שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת,
אֵינָן רַשָּׁיִם לֶחָלֵק;
וְכֵן אַרְבָּעָה, וְכֵן חֲמִשָּׁה.
שִׁשָּׁה נֶחְלָקִין, עַד עֲשָׂרָה.
וַעֲשָׂרָה אֵינָן נֶחְלָקִין, עַד שֶׁיִּהוּ עֶשְׂרִים.

מסכת ברכות פרק ז משנה ה
ח
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבַיִת אֶחָד,
בִּזְמַן שֶׁמִּקְצָתָן רוֹאִים אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ,
חֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין לַזִּמּוּן.
אִם לָאו,
אֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן וְאֵלּוּ מְזַמְּנִין לְעַצְמָן.
אֵין מְבָרְכִין עַל הַיַּיִן,
עַד שֶׁיִּתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם,
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִין:
מְבָרְכִין.

פרק ח
מסכת ברכות פרק ח משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁבֵּין בֵּית שַׁמַּי לְבֵית הִלֵּל בְּסְעוּדָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם.

מסכת ברכות פרק ח משנה ב
ב

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נוֹטְלִים לַיָּדַיִם, וְאַחַר כָּךְ מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
מוֹזְגִין אֶת הַכּוֹס, וְאַחַר כָּךְ נוֹטְלִים לַיָּדַיִם.

מסכת ברכות פרק ח משנה ד
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת, וְאַחַר כָּךְ נוֹטְלִים לַיָּדַיִם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
נוֹטְלִים לַיָּדַיִם, וְאַחַר כָּךְ מְכַבְּדִין אֶת הַבַּיִת.

מסכת ברכות פרק ח משנה ג
ד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְקַנְּחַ אֶת יָדָיו בַּמַּפָּא, וּמַנִּיחָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
עַל הַכֶּסֶת.

מסכת ברכות פרק ח משנה ה
ה
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נֵר, וּמָזוֹן, וּבְשָׂמִים, וְהַבְדָּלָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
נֵר, וּבְשָׂמִים, וּמָזוֹן, וְהַבְדָּלָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
"שֶׁבָּרָא מְאוֹר הָאֵשׁ".
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
"בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ".

מסכת ברכות פרק ח משנה ו
ו
אֵין מְבָרְכִין
לֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלַּגּוֹיִם;
וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלַּמֵּתִים;
וְלֹא עַל הַנֵּר וְלֹא עַל הַבְּשָׂמִים שֶׁלִּפְנֵי עֲבוֹדָה זָרָה.
אֵין מְבָרְכִין עַל הַנֵּר עַד שֶׁיֵּאוֹתוּ לְאוֹרוֹ.

מסכת ברכות פרק ח משנה ז
ז
מִי שֶׁאָכַל וְשָׂכַח וְלֹא בֵרַךְ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
יַחְזֹר לִמְקוֹמוֹ וִיבָרֵךְ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
יְבָרֵךְ בִּמְקוֹם שֶׁנִּזְכַּר.
עַד אֶמָּתַי הוּא מְבָרֵךְ?
עַד כְּדֵי שֶׁיִּתְאַכֵּל הַמָּזוֹן בְּמֵעָיו.

מסכת ברכות פרק ח משנה ח
ח

בָּא לָהֶן יַיִן לְאַחַר הַמָּזוֹן,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא אוֹתוֹ הַכּוֹס,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
מְבָרֵךְ עַל הַמָּזוֹן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן.
עוֹנִין אָמֵן אַחַר יִשְׂרָאֵל הַמְבָרֵךְ,
וְאֵין עוֹנִין אָמֵן אַחַר הַכּוּתִי הַמְבָרֵךְ,
עַד שֶׁיִּשְׁמַע כָּל הַבְּרָכָה.

פרק ט
מסכת ברכות פרק ט משנה א
א
הָרוֹאֶה מָקוֹם שֶׁנֶּעֶשׂוּ בוֹ נְסִים לְיִשְׂרָאֵל, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה נְסִים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה".
מָקוֹם שֶׁנֶּעֶקְרָה מִמֶּנּוּ עֲבוֹדָה זָרָה, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָקַר עֲבוֹדָה זָרָה מֵאַרְצֵנוּ".

מסכת ברכות פרק ט משנה ב
ב
עַל הַזִּיקִים, וְעַל הַזּוֹעוֹת, וְעַל הַבְּרָקִים,
וְעַל הָרְעָמִים, וְעַל הָרוּחוֹת, הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁכֹּחוֹ מָלֵא עוֹלָם".
עַל הֶהָרִים, וְעַל הַגְּבָעוֹת,
וְעַל הַיַּמִּים, וְעַל הַנְּהָרוֹת,
וְעַל הַמִּדְבָּרוֹת, הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית".
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁעָשָׂה אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל",
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹאֶהוּ לִפְרָקִים.
עַל הַגְּשָׁמִים,
וְעַל בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב";
וְעַל שְׁמוּעוֹת הָרָעוֹת הוּא אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ דַּיַּן הָאֱמֶת".

מסכת ברכות פרק ט משנה ג
ג
בָּנָה בַיִת חָדָשׁ,
וְקָנָה כֵּלִים חֲדָשִׁים, אוֹמֵר:
"בָּרוּךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ לִזְמַן הַזֶּה".
מְבָרֵךְ עַל הָרָעָה מֵעֵין עַל הַטּוֹבָה,
וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין עַל הָרָעָה.
הַצּוֹעֵק לְשָׁעָבַר,
הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.

ד

כֵּיצַד?
הָיְתָה אִשְׁתּוֹ מְעֻבֶּרֶת, וְאָמַר:
"יְהִי רָצוֹן שֶׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי זָכָר",
הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.
הָיָה בָּא בַּדֶּרֶךְ,
וְשָׁמַע קוֹל צְוָחוֹת בָּעִיר, וְאָמַר:
"יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא יְהוּא אֵלּוּ בְתוֹךְ בֵּיתִי",
הֲרֵי זוֹ תְּפִלַּת שָׁוְא.
(מסכת ברכות פרק ט משנה ד)
הַנִּכְנָס לִכְרַךְ מִתְפַּלֵּל שְׁתַּיִם,
אַחַת בִּכְנִיסָתוֹ וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
אַרְבַּע, שְׁתַּיִם בִּכְנִיסָתוֹ וּשְׁתַּיִם בִּיצִיאָתוֹ.
וְנוֹתֵן הוֹדָיָה לְשֵׁעָבַר,
וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבֹא.

מסכת ברכות פרק ט משנה ה
ה
חַיָּב לְבָרֵךְ עַל הָרָעָה,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מְבָרֵךְ עַל הַטּוֹבָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ו,ה)
"וְאָהַבְתָּ אֵת יי אֱלֹהֶיךָ,
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ".
"בְּכָל לְבָבְךָ", בִּשְׁנֵי יְצָרֶיךָ,
בְּיֵצֶר טוֹב וּבְיֵצֶר רָע;
"בְּכָל נַפְשְׁךָ", אֲפִלּוּ הוּא נוֹטֵל אֶת נַפְשֶׁךָ;
"בְּכָל מְאֹדֶךָ", בְּכָל מָמוֹנֶךָ.
דָּבָר אַחֵר:
"בְּכָל מְאֹדֶךָ",
בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ,
בַּכֹּל חֱוִי מוֹדֶה לוֹ בְּכָל מְאֹד מְאֹד.

ו
לֹא יָקֵל אָדָם אֶת רֹאשׁוֹ כְּנֶגֶד שַׁעַר הַמִּזְרָח,
שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.
לֹא יִכָּנֵס לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ וּבְמַנְעָלוֹ,
וּבַאֲפֻנְדָּתוֹ, וּבַאֲבַק שֶׁעַל רַגְלוֹ,
וְלֹא יַעֲשֶׂנּוּ קַפַּנְדַּרְיָה,
וּרְקִיקָה מִקֹּל וָחֹמֶר.

ז
כָּל חוֹתַם הַבְּרָכוֹת שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ הָיוּ:
"מִן הָעוֹלָם".
מְשַׁקְלְקְלוּ הַמִּינִים וְאָמְרוּ:
"אֵין עוֹלָם אֶלָּא אֶחָד",
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּא אוֹמְרִין:
"מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם".
וְהִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא אָדָם שׁוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בַּשֵּׁם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (רוּת ב,ד)
"וְהִנֵּה בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם,

וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יי עִמָּכֶם,
וַיֹּאמְרוּ לוֹ, יְבָרֶכְךָ יי״.
וְאוֹמֵר: (שופטים ו,יב)
״יי עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל״.
וְאוֹמֵר: (משלי כג,כב)
״אַל תָּבוּז כִּי זָקְנָה אִמֶּךָ״.
(תְּהִלִּים קיט,קכו) ״עֵת לַעֲשׂוֹת לַיי הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ״.
רַבִּי נָתָן אוֹמֵר:
הֵפֵרוּ תוֹרָתֶךָ, עֵת לַעֲשׂוֹת לַיי.

חסלת מסכת ברכות

מסכת פאה

פרק א

מסכת פאה פרק א משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶן שִׁעוּר:
הַפֵּאָה, וְהַבִּכּוּרִין, וְהָרֳאָיוֹן,
וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְתַלְמוּד תּוֹרָה.
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל מִפֵּרוֹתֵיהֶן בָּעוֹלָם הַזֶּה,
וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ בָעוֹלָם הַבָּא:
כִּבּוּד אָב וָאֵם, וּגְמִילוּת חֲסָדִים,
וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ;
וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם.

מסכת פאה פרק א משנה ב
ב
אֵין פּוֹחֲתִין לַפֵּאָה מִשִּׁשִּׁים,
וְאַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין לַפֵּאָה שִׁעוּר,
הַכֹּל לְפִי גֹּדֶל הַשָּׂדֶה,
וּלְפִי רוֹב הָעֲנִיִּים,
וּלְפִי הָעַנָּוָה.

מסכת פאה פרק א משנה ג
ג
נוֹתְנִין פֵּאָה מִתְּחִלַּת הַשָּׂדֶה,
וּמֵאֶמְצָעָהּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן בַּסּוֹף בַּשִּׁעוּר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם שִׁיֵּר קֶלַח אֶחָד, סוֹמֵךְ לוֹ מִשָּׁם פֵּאָה;
וְאִם לָאו, אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא מִשָּׁם הֶבְקֵר.

מסכת פאה פרק א משנה ד

ד
כְּלָל אָמְרוּ בַּפֵּאָה:
כָּל שֶׁהוּא אֹכֶל וְנִשְׁמָר,
וְגִדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
וּלְקִיטָתוֹ כְּאַחַת,
וּמַכְנִיסוֹ לַקִּיּוּם,
חַיָּב בַּפֵּאָה.
הַתְּבוּאָה וְהַקִּטְנִיּוֹת בַּכְּלָל הַזֶּה.

מסכת פאה פרק א משנה ה
ה
וּבָאִילָן:
הָאוֹג, וְהֶחָרוּבִין,
וְהָאֱגוֹזִים, וְהַשְּׁקֵדִים,
הַגְּפָנִים, וְהָרִמּוֹנִים,
הַזֵּיתִים, וְהַתְּמָרִים,
חַיָּבִין בַּפֵּאָה.

מסכת פאה פרק א משנה ו
ו
לְעוֹלָם הוּא נוֹתֵן מִשֶּׁם פֵּאָה וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרַח.
וְנוֹתֵן מִשֶּׁם הֶבְקֵר וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרַח.
מַאֲכִיל לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְלָעוֹפוֹת וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרַח.
נוֹטֵל מִן הַגֹּרֶן וְזוֹרֵעַ וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרַח.
דִּבְרֵי רֶבִּי עֲקִיבָה.
כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁלָּקַח אֶת הַגֹּרֶן, הַמַּעַשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶם,
עַד שֶׁיְּמָרְחוּ.
הַמַּקְדִּישׁ וּפוֹדֶה חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת,
עַד שֶׁיְּמָרַח הַגְּזָבָר.

פרק ב

מסכת פאה פרק ב משנה א
א
וְאֵלּוּ מַפְסִיקִין לַפֵּאָה:
הַנַּחַל, וְהַשְּׁלוּלִית,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד, וְדֶרֶךְ הָרַבִּים,
וּשְׁבִיל הָרַבִּים, וּשְׁבִיל הַיָּחִיד,
וְהַקֶּבוּעַ בִּימוֹת הַחַמָּה וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
הַבּוֹר, וְהַגִּיר, וְזֶרַע אַחֵר.
הַקּוֹצֵר לַשַּׁחַת מַפְסִיק.
דִּבְרֵי רֶבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מַפְסִיק, אֶלָּא אִם כֵּן חָרַשׁ.

מסכת פאה פרק ב משנה ב
ב
אַמַּת הַמַּיִם שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהַקָּצֵר כְּאַחַת,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
מַפְסֶקֶת.
וְכָל הֶהָרִים אֲשֶׁר בַּמַּעְדֵּר יֵעָדֵרוּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַבָּקָר יָכוֹל לַעֲבוֹר בְּכֻלָּיו,
הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ב משנה ג
ג
הַכֹּל מַפְסִיק לִזְרָעִים,
וְאֵינוּ מַפְסִיק לָאִילָן אֶלָּא גָּדֵר.
אִם הָיָה שֹׁעָר כּוֹתֵשׁ,
אֵינוּ מַפְסִיק, אֶלָּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ב משנה ד
[ד]
וְלֶחָרוּבִין כָּל הָרוֹאִים זֶה אֶת זֶה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית אַבָּא,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת לַזֵּיתִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל הָרוּחַ,
וְלֶחָרוּבִים כָּל הָרוֹאִים זֶה אֶת זֶה;
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
אַף לֶחָרוּבִין שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּכָל הָעִיר.

מסכת פאה פרק ב משנה ה
ה
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׁדֵהוּ מִין אֶחָד,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה שְׁתֵּי וְעֶרְנוֹת,
נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת.
זְרָעָהּ שְׁנֵי מִינִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה גֹּרֶן אַחַת,
נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵּאוֹת.
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׁדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּים,
אִם עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת, נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת;
שְׁתֵּי וְעֶרְנוֹת, נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵּאוֹת.

מסכת פאה פרק ב משנה ו
ו
מַעֲשֶׂה שֶׁזָּרַע רַבִּי שִׁמְעוֹן אִישׁ הַמִּצְפָּה לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
וְעָלוּ לִלְשְׁכַּת הַגָּזִית וְשָׁאֲלוּ.
אָמַר נַחוּם הַלִּבְלָר:
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבִּי מֵיָשָׁא,
שֶׁקִּבֵּל מֵאַבָּא,
שֶׁקִּבֵּל מִן הַזּוּגוֹת,
שֶׁקִּבְּלוּ מִן הַנְּבִיאִים,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי:
הַזּוֹרֵעַ אֶת שָׁדֵהוּ שְׁנֵי מִינֵי חִטִּים,

אִם עֲשָׂאָן גֹּרֶן אַחַת, נוֹתֵן פֵּאָה אַחַת;
שְׁתֵּי גֳּרָנוֹת, נוֹתֵן שְׁתֵּי פֵּאוֹת.

מסכת פאה פרק ב משנה ז
ז
שָׂדֶה שֶׁקְּצָרוּהָ גוֹיִם, קְצָרוּהָ לֶסְטִים,
קְרָסְמוּהָ נְמָלִים, שִׁבְּרַתְּהּ הָרוּחַ אוֹ בְּהֵמָה,
פְּטוּרָה.
קָצַר חֶצְיָהּ וְקָצְרוּ לֶסְטִים חֶצְיָהּ,
פְּטוּרָה, שֶׁחוֹבַת קָצִיר בַּקָּמָה.
(מסכת פאה פרק ב משנה ח)
קָצְרוּ לֶסְטִים חֶצְיָהּ וְקָצַר הוּא חֶצְיָהּ,
נוֹתֵן פֵּאָה מִמָּה שֶׁקָּצַר.
קָצַר חֶצְיָהּ וּמָכַר חֶצְיָהּ,
הַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.
קָצַר חֶצְיָהּ וְהִקְדִּישׁ חֶצְיָהּ,
הַפּוֹדֶה מִיַּד הַגִּזְבָּר, הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

פרק ג

מסכת פאה פרק ג משנה א
א
מַלְבְּנוֹת הַתְּבוּאָה שֶׁבֵּין הַזֵּיתִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
פֵּאָה מִכָּל אַחַת וְאַחַת.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
מֵאַחַת עַל הַכֹּל.
וּמוֹדִים שֶׁאִם הָיוּ רָאשֵׁי שׁוּרוֹת מְעֹרָבִין,
שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מֵאַחַת עַל הַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ב
ב
הַמְנַמֵּר אֶת שָׂדֵהוּ וְשִׁייֵר קְלָחִים לַחִים,
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֵאֶחָד עַל הַכֹּל.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרִבִּי עֲקִיבָה
בְּזוֹרֵעַ שְׁבָת אוֹ חַרְדָּל בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת,
שֶׁהוּא נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת פאה פרק ג משנה ג
ג
הַמַּחֲלִיק בְּצָלִים לַחִים לַשּׁוּק וּמְקַיֵּם יְבֵשִׁים לַגֹּרֶן,
נוֹתֵן פֵּאָה לָאֵלּוּ לְעַצְמָן וְלָאֵלּוּ לְעַצְמָן.
וְכֵן בַּאֲפוּנִים, וְכֵן בַּכֶּרֶם.
הַמֵּדֵל נוֹתֵן מִן הַמְשֹׁאָר עַל מַה שֶּׁשִּׁייֵר.
הַמַּחֲלִיק מֵאַחַת יָד,

נוֹתֵן מִן הַמְשׁאָר עַל הַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ד
ד
הָאֻמָּהוֹת שֶׁלַּבְּצָלִים חַיָּבוֹת בַּפֵּאָה;
רֶבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
מַלְבְּנוֹת הַבְּצָלִים שֶׁבֵּין הַיָּרָק,
רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
פֵּאָה מִכָּל אַחַת וְאַחַת,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֵאַחַת עַל הַכֹּל.
(מסכת פאה פרק ג משנה ה)
הָאַחִים שֶׁחָלְקוּ,
נוֹתְנִין שְׁתֵּי פֵּאוֹת;
חָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת.
שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָאִילָן,
נוֹתְנִין פֵּאָה אַחַת.
לָקַח זֶה צְפוֹנוֹ וְזֶה דְּרוֹמוֹ,
זֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ,
וְזֶה נוֹתֵן פֵּאָה לְעַצְמוֹ.

ה
הַמּוֹכֵר קִלְחֵי אִילָן בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
נוֹתֵן פֵּאָה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.
אָמַר רֶבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה;
אֲבָל אִם שִׁיֵּר בַּעַל הַשָּׂדֶה,
הוּא נוֹתֵן פֵּאָה לַכֹּל.

מסכת פאה פרק ג משנה ו
[ו]
רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קַרְקַע בֵּית רֹבַע חַיֶּבֶת בַּפֵּאָה. <חַיָּב>
רֶבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הָעוֹשֶׂה סָאתַיִם. <הָעוֹשֶׂה>
רֶבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים.
רֶבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר: <יְהוֹשֻׁעַ>
כְּדֵי לִקְצוֹר וְלִשְׁנוֹת.
וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו.

ז
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּפֵּאָה,
וּבַבְּכוּרִים,
וְלִכְתּוֹב עָלָיו פְּרוֹזְבּוֹל,
וְלִקָּנוֹת עִמּוֹ נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחֲרָיוּת,
בַּכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה.

מסכת פאה פרק ג משנה ז
ח
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו שֶׁכֵּב מֵרַע,
שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת; <מַתָּנָתוֹ קַיֶּמֶת>
לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אֵין מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו,
וְכָתַב לְאִשְׁתּוֹ קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אִבְּדָה כְתֻבָּתָהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם קִבְּלָה עָלֶיהָ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כָתַב לָהּ,
אִבְּדָה כְתֻבָּתָהּ.

מסכת פאה פרק ג משנה ח
ט
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְעַבְדּוֹ,
יָצָא בֶן חוֹרִין;
שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
לֹא יָצָא בֶן חוֹרִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא בֶן חוֹרִין,
עַד שֶׁיֹּאמַר:
חֲרֵי כָל נְכָסַי נְתוּנִים לְאִישׁ פְּלוֹנִי עַבְדִּי,
חוּץ מֵאֶחָד מֵרִבּוֹא שֶׁבָּהֶן.

פרק ד

מסכת פאה פרק ד משנה א
א
הַפֵּאָה נִתֶּנֶת בְּמִחֻבָּר לַקַּרְקַע.
בַּדָּלִית וּבַדָּקֶל,
בַּעַל הַבַּיִת מוֹרִיד וּמְחַלֵּק לָעֲנִיִּים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף בַּחֲלִיקֵי אֱגוֹזִים.
אֲפִלּוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לְחַלֵּק,
וְאֶחָד אוֹמֵר לָבֹז,
לָזֶה שׁוֹמְעִין שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ב
ב
וּבַדָּלִית וּבַדָּקֶל, אֵינוּ כֵן.
אֲפִלּוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לָבֹז,
וְאֶחָד אוֹמֵר לְחַלֵּק,
לָזֶה שׁוֹמְעִין שֶׁאָמַר כַּהֲלָכָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ג

ג
נָטַל מִקְצָת הַפֵּאָה וְזָרַק עַל הַשְּׁאָר,
אֵין לוֹ בָּהּ כְּלוּם.
נָפַל לוֹ עָלֶיהָ, פָּרַס טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ,
מַעֲבִירִים אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ. <אוֹתוֹ>
וְכֵן בַּלֶּקֶט, וְכֵן בְּעֹמֶר הַשִּׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ד
ד
פֵּאָה,
אֵין קוֹצְרִין אוֹתָהּ בַּמַּגָּלוֹת,
וְאֵין עוֹקְרִין אוֹתָהּ בַּקַּרְדֻּמוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַכּוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ.
(מסכת פאה פרק ד משנה ה)
שָׁלוֹשׁ הַבָּעִיוֹת בַּיּוֹם:
בַּשַּׁחַר וּבַחֲצוֹת וּבַמִּנְחָה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְחֹתוּ.
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹסִיפוּ.
שֶׁלְּבֵית נָמֵר הָיוּ מַלְקִיטִין עַל הַחֶבֶל,
וְנוֹתְנִין פֵּאָה מִכָּל אָמָּן וְאָמָּן.

מסכת פאה פרק ד משנה ו
ה
נָכְרִי שֶׁקָּצַר אֶת שָׂדֵהוּ וְאַחַר כָּךְ נִתְגַּיֵּר,
פָּטוּר מִן הַלֶּקֶט וּמִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּאָה.
רֶבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בַּשִּׁכְחָה,
שֶׁאֵין הַשִּׁכְחָה אֶלָּא בְּשָׁעַת הָעֲמוּר.

מסכת פאה פרק ד משנה ז
ו
הִקְדִּישׁ קָמָה וּפָדָה קָמָה, חַיָּב.
עֳמָרִים וּפָדָה עֳמָרִים, חַיָּב.
קָמָה וּפָדָה עֳמָרִים, פְּטוּרָה,
שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָהּ, הָיְתָה פְּטוּרָה.

מסכת פאה פרק ד משנה ח
ז
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַמַּקְדִּישׁ פֵּרוֹתָיו,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר,
וְאַחַר כָּךְ פְּדָיָן, פְּטוּרִין,
שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְּטוּרִין.

מסכת פאה פרק ד משנה ט

ח
מִי שֶׁלִּקֵּט אֶת הַפֵּאָה, וְאָמַר:
"הֲרֵי זֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי עָנִי",
רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זָכָה לוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִתְּנֶנָּה לְעָנִי שֶׁנִּמְצָא רִאשׁוֹן.
הַלֶּקֶט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֵּאָה שֶׁלַּנָּכְרִי,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן הִבְקִיר.

מסכת פאה פרק ד משנה י
ט
אֵי זֶה הוּא לֶקֶט?
הַנּוֹשֵׁר בְּשָׁעַת הַקְּצִירָה.
הָיָה קוֹצֵר,
קָצַר מְלֹא יָדוֹ, תָּלַשׁ מְלֹא קֻמְצוֹ,
הִכָּהוּ קוֹץ, נָפַל מִיָּדוֹ עַל אָרֶץ,
הֲרֵי זֶה שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
תּוֹךְ הַיָּד, תּוֹךְ הַמַּגָּל, לָעֲנִיִּים.
אַחַר הַיָּד, אַחַר הַמַּגָּל, לְבַעַל הַבַּיִת.
רֹאשׁ הַיָּד, רֹאשׁ הַמַּגָּל,
רֶבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לָעֲנִיִּים.
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְבַעַל הַבַּיִת.

מסכת פאה פרק ד משנה יא
י
חֲרָרֵי נְמָלִים שֶׁבְּתוֹךְ הַקָּמָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת;
שֶׁלְּאַחַר הַקּוֹצְרִים,
הָעֶלְיוֹנִים לָעֲנִיִּים,
וְהַתַּחְתּוֹנִים שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל לָעֲנִיִּים,
שֶׁסְּפֵק לֶקֶט לֶקֶט.

פרק ה

מסכת פאה פרק ה משנה א
א
גָּדִישׁ שֶׁלֹּא לֻקַּט תַּחְתָּיו,
כָּל הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ, הֲרֵי הֵן שֶׁלָּעֲנִיִּים.
וְהָרוּחַ שֶׁפִּזְּרָה אֶת הָעֲמָרִים,
אוֹמְדִין אוֹתָהּ כַּמָּה לֶקֶט רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, <עוֹמְדִין>
נוֹתֵן לָעֲנִיִּים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נוֹתֵן לָעֲנִיִּים כְּדֵי נִפְלָהּ.

מסכת פאה פרק ה משנה ב
ב
שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקָּצִיר וְרֹאשָׁהּ מַגִּיעַ לַקֶּמָה,
אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקֶּמָה, חֲרֵי הִיא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאִם לָאו, חֲרֵי הִיא שֶׁלָּעֲנִיִּים.
שִׁבֹּלֶת שֶׁלַּלֶּקֶט שֶׁנִּתְעָרְבָה בַּגְּדִישׁ,
מְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וְכִי הֵיאָךְ הֶעָנִי הַזֶּה מַחֲלִיף דָּבָר שֶׁלֹּא בָא בִרְשׁוּתוֹ? <זֶה>
אֶלָּא מְזַכֶּה אֶת הֶעָנִי בְּכָל הַגָּדִישׁ,
וּמְעַשֵּׂר שִׁבֹּלֶת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת פאה פרק ה משנה ג
ג
אֵין מְגַלְגְּלִין בַּטּוֹפֵחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין,
מִפְּנֵי שֶׁאֶפְשָׁר.

מסכת פאה פרק ה משנה ד
ד
בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְצָרַךְ,
יִטֹּל לֶקֶט, שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר עָנִי,
וּכְשֶׁיַּחְזֹר לְבֵיתוֹ יְשַׁלֵּם.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עָנִי הָיָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

מסכת פאה פרק ה משנה ה
ה
הַמַּחֲלִיף עִם הָעֲנִיִּים,
בְּשֶׁלּוֹ פָּטוּר,
וּבְשֶׁלָּעֲנִיִּים חַיָּב.
שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה בַּאֲרִיסוּת,
זֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר עָנִי,
וְזֶה נוֹתֵן לָזֶה חֶלְקוֹ מַעְשַׂר עָנִי.
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה לְקֻצָּר,
אָסוּר בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה וּבְמַעְשַׂר עָנִי.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁקִּבְּלָהּ מִמֶּנּוּ לְמַחְצָה, לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ;
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
שְׁלִישׁ מַה שֶּׁאַתָּה קוֹצֵר שֶׁלָּךְ,
מֵתָר בַּלֶּקֶט, בַּשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה,
וְאָסוּר בְּמַעְשַׂר עָנִי.

מסכת פאה פרק ה משנה ו
ו
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ,

הַמּוֹכֵר מֵתָר וְהַלּוֹקֵחַ אָסוּר.
לֹא יִסְכֹּר אָדָם אֶת הַפּוֹעֵל עַל מְנָת שֶׁיִּלַּקֵּט בְּנוֹ אַחֲרָיו.
מִי שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחַ אֶת הָעֲנִיִּים לְלַקֵּט,
אוֹ שֶׁהוּא מַנִּיחַ אֶת אֶחָד, וְאֶת אֶחָד לָאו,
אוֹ שֶׁהוּא מְסַיֵּעַ אֶת אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי כב,כח)
"אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם".

מסכת פאה פרק ה משנה ז
ז
הָעֹמֶר שֶׁשְּׁכֵחוּהוּ פוֹעֲלִים,
וְלֹא שְׁכָחוֹ בַעַל הַבַּיִת,
שְׁכָחוֹ בַעַל הַבַּיִת, וְלֹא שְׁכֵחוּהוּ פוֹעֲלִים,
עָמְדוּ הָעֲנִיִּים בְּפָנָיו אוֹ שֶׁחִפּוּהוּ בַקַּשׁ,
הֲרֵי זֶה אֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ה משנה ח
ח
הַמְעַמֵּר לְכוֹבָעוֹת וְלַכּוֹמָסוֹת,
וְלַחֲרָרָה וְלָעֲמָרִים,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
מִמֶּנּוּ וְלַגֶּרֶן,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
הַמְעַמֵּר לַגְּדִישׁ,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה,
מִמֶּנּוּ וְלַגֶּרֶן,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְעַמֵּר לִמְקוֹם שֶׁהוּא גָּמַר מְלָאכָה,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה;
מִמֶּנּוּ וְלַגֶּרֶן, אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ גָּמַר מְלָאכָה,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה;
מִמֶּנּוּ וְלַגֶּרֶן,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.

פרק ו

מסכת פאה פרק ו משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים הֶבְקֵר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ הֶבְקֵר, עַד שֶׁיָּבְקַר אַף לָעֲשִׁירִים, כִּשְׁמֹטָה.
כָּל עֲמָרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁלְּקַב קַב,
וְאֶחָד שֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים, וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

אֵינוֹ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ב
ב
הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָה וְלַגָּדִישׁ,
וְלַבָּקָר וְלַכֵּלִים, וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ג
ג
רָאשֵׁי שׁוּרוֹת,
הָעֹמֶר שֶׁכְּנֶגְדּוֹ מוֹכִיחַ,
הָעֹמֶר שֶׁהֶחֱזִיק בּוֹ לְהוֹלִיכוֹ לָעִיר, וּשְׁכֵחוֹ,
מוֹדִים שֶׁאֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ד
ד
אֵלּוּ הֵן רָאשֵׁי שׁוּרוֹת:
שְׁנַיִם שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֶמְצַע הַשּׁוּרָה,
זֶה פָּנָיו לַצָּפוֹן וְזֶה פָּנָיו לַדָּרוֹם,
שָׁכְחוּ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם,
שֶׁלִּפְנֵיהֶם שִׁכְחָה,
וְשֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אֵינוֹ שִׁכְחָה.
יָחִיד שֶׁהִתְחִיל מֵרֹאשׁ הַשּׁוּרָה,
וְשָׁכַח לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו,
שֶׁלְּפָנָיו אֵינוֹ שִׁכְחָה,
שֶׁלְּאַחֲרָיו שִׁכְחָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא 'בַּל תָּשׁוּב'.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא 'בַּל תָּשׁוּב', שִׁכְחָה,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ 'בַּל תָּשׁוּב', אֵינוֹ שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה ה
ה
שְׁנֵי עֳמָרִים, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי צִבּוּרֵי זֵיתִים וְהֶחָרוּבִין, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי חוֹצְנֵי פִשְׁתָּן, שִׁכְחָה,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן שִׁכְחָה.
שְׁנֵי גַרְגְּרִים, פֵּרָט,
וּשְׁלֹשָׁה אֵינָן פֵּרָט.
שְׁתֵּי שִׁבֳּלִים, לֶקֶט,
וּשְׁלוֹשׁ אֵינָן לֶקֶט.
אֵלּוּ כִדְבְרֵי בֵית הֶלֵּל.

וְעַל כֻּלָּם, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁלֹשָׁה לָעֲנִיִּים,
וְאַרְבָּעָה לְבַעַל הַבַּיִת.

מסכת פאה פרק ו משנה ו
ו
הָעֹמֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם וּשְׁכֵחוֹ,
אֵינוֹ שִׁכְחָה;
שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לְבַעַל הַבַּיִת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
וְכִי מֵרֹב הָעֳמָרִים,
יוֹפִי כֹּחַ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ הוֹרַע כֹּחַ?
אָמְרוּ לוֹ:
יוֹפִי כֹּחַ.
אָמַר לָהֶם:
מָה אִם בִּזְמַן שֶׁהוּא עֹמֶר אֶחָד וּבוֹ סָאתַיִם וּשְׁכֵחוֹ,
אֵינוֹ שִׁכְחָה,
שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶן סָאתַיִם,
אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהוּ שִׁכְחָה?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּעֹמֶר אֶחָד שֶׁהוּא כַּנָּדִישׁ,
תֹּאמַר בִּשְׁנֵי עֳמָרִים שֶׁהֵן כְּכָרֵיכוֹת?

מסכת פאה פרק ו משנה ז
ז
קָמָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סָאתַיִם וּשְׁכֵחָהּ,
אֵינָהּ שִׁכְחָה;
אֵין בָּהּ סָאתַיִם, אִם רְאוּיָה הִיא לַעֲשׂוֹת סָאתַיִם,
אֲפִלּוּ הִיא שֶׁלַּטּוֹפֵחַ,
רוֹאִים אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא עֲנָוָה שֶׁלִּשְׁעוֹרִים. <עמוה>

מסכת פאה פרק ו משנה ח
ח
קָמָה מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר וְאֶת הַקָּמָה.
הָעֹמֶר אֵינוֹ מַצִּיל לֹא אֶת הָעֹמֶר וְלֹא אֶת הַקָּמָה.
אֵיזוֹ הִיא קָמָה שֶׁהִיא מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר?
כָּל שֶׁאֵינָהּ שִׁכְחָה,
אֲפִלּוּ קֶלַח אֶחָד.

מסכת פאה פרק ו משנה ט
ט
סְאָה תְּבוּאָה עֲקוּרָה וּסְאָה שֶׁאֵינָהּ עֲקוּרָה,
וְכֵן בָּאֵילָן,
הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים אֵינָן מִצְטָרְפִין.
רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

אִם בָּאת רְשׁוּת הֶעָנִי בָּאֶמְצַע,
אֵינָן מִצְטָרְפִין,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.

מסכת פאה פרק ו משנה י
י
תְּבוּאָה שֶׁנִּתְּנָה לַשַּׁחַת אוֹ לַאֲלֻמָּה,
וְכֵן בַּאֲגִידֵי הַשּׁוּם וַאֲגֻדּוֹת הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים,
אֵין לָהֶם שִׁכְחָה.
כָּל טְמוּנִים בָּאָרֶץ,
כְּגוֹן הַלּוּף, הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶם שִׁכְחָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה.

מסכת פאה פרק ו משנה יא
יא
הַקּוֹצֵר בַּלַּיְלָה, וְהַמְעַמֵּר, וְהַסּוֹמֶה,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לִטּוֹל אֶת הַגַּס הַגַּס,
אֵין לוֹ שִׁכְחָה.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי קוֹצֵר עַל מְנָת מַה שֶּׁאֲנִי שׁוֹכֵחַ אֲנִי אֶטֹּל",
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.

פרק ז

מסכת פאה פרק ז משנה א
א
כָּל זַיִת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בַּשָּׂדֶה,
כְּזַיִת הַנְּטוּפָה בְּשַׁעֲתוֹ, וּשְׁכֵחוֹ,
אֵינוֹ שִׁכְחָה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּשְׁמוֹ וּבְמַעֲשָׂיו וּבְמְקוֹמוֹ.
בִּשְׁמוֹ, שֶׁהָיָה שָׁפְכָנִי אוֹ בֵּישָׁנִי; <שפכוני; בְשָׁנִי>
בְּמַעֲשָׂיו, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה;
בִּמְקוֹמוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַגַּת אוֹ בְצַד הַפִּרְצָה.
וּשְׁאָר כָּל הַזֵּיתִים,
שְׁנַיִם שִׁכְחָה, שְׁלֹשָׁה אֵינָה שִׁכְחָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שִׁכְחָה לַזֵּיתִים.

מסכת פאה פרק ז משנה ב
ב
זַיִת שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שָׁלוֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי מַלְבְּנִים,
וּשְׁכֵחוֹ, אֵינוֹ שִׁכְחָה.
זַיִת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם וּשְׁכֵחוֹ, אֵינוֹ שִׁכְחָה.

בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִילוּ בּוֹ.
אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ,
אֲפִלּוּ כְּזַיִת הַנִּטּוֹפָה בְּשַׁעֲתוֹ, וּשְׁכֵחוֹ,
יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה.
כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּחְתָּיו, יֵשׁ לוֹ בְּרֹאשׁוֹ.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִשֶּׁתִּתְהַלֵּךְ הַמַּחֲבָא.

מסכת פאה פרק ז משנה ג
ג
אֵי זֶה הוּא פֶּרֶט?
הַנּוֹשֵׁר בְּשָׁעַת הַבְּצִירָה.
הָיָה בוֹצֵר,
עָקַץ אֶת הָאֶשְׁכּוֹל, הָסְבַּךְ בֶּעָלִים,
נָפַל לָאָרֶץ וְנִפְרַד,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הַמַּנִּיחַ כַּלְכָּלָה תַּחַת הַגֶּפֶן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא בוֹצֵר,
הֲרֵי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים;
עַל זֶה נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי כב,כח)
"אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלָם".

מסכת פאה פרק ז משנה ה
ד
הַמְּדַל בַּגְּפָנִים,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מֵדֵל בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
כָּךְ הוּא מֵדֵל בְּשֶׁלָּעֲנִיִּים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בְּשֶׁלּוֹ הוּא רַשַּׁי,
אֵינוֹ רַשַּׁי בְּשֶׁלָּעֲנִיִּים.

מסכת פאה פרק ז משנה ד
ה
אֵי זוֹ הִיא עוֹלֶלֶת?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ לֹא כָתֵף וְלֹא נָטֶף.
אִם סָפַק, לָעֲנִיִּים.
עוֹלֶלֶת שֶׁבְּאַרְכּוּבָה,
אִם נִקְרֶצֶת עִם הָאֶשְׁכּוֹל,
הֲרֵי הִיא שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאִם לָאו, הֲרֵי הִיא שֶׁלָּעֲנִיִּים.
גַּרְגֵּר יָחִיד,
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶשְׁכּוֹל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹלֶלֶת.

מסכת פאה פרק ז משנה ז
ו
כֶּרֶם שֶׁכִּלּוּ עוֹלֶלֶת,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

לְבַעַל הַבַּיִת.
רָבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: (דְּבָרִים כד,כא)
"כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל",
אִם אֵין בָּצִיר, מְנַיִן עוֹלֵלוֹת?
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה: (וַיִּקְרָא יט,י)
"וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל",
אֲפִלּוּ כֻּלּוֹ עוֹלֵלוֹת.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
"כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל"?
אֵין לָעֲנִיִּים בָּעוֹלֵלוֹת קֹדֶם לַבָּצִיר.

מסכת פאה פרק ז משנה ו
ז
כֶּרֶם רְבָעִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בֵּעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֵלוֹת,
וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֻּלּוֹ לַגַּת.

מסכת פאה פרק ז משנה ח
ח
הַמַּקְדִּישׁ אֶת כַּרְמוֹ עַד שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ הָעוֹלֵלוֹת,
אֵין הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים.
מִשֶּׁנּוֹדְעוּ הָעוֹלֵלוֹת,
הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, יִתְּנוּ שְׂכַר גִּדּוּלִים לַהֶקְדֵּשׁ.
אֵיזוֹ הִיא שִׁכְחָה בָּעָרִיס?
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לִפְשׁוֹט אֶת יָדוֹ וְלִטְלָהּ;
וּבָרַגְלִיּוֹת?
מִשֶּׁיַּעֲבוֹר הֵימֶנָּה.

פרק ח

מסכת פאה פרק ח משנה א
א
מֵאֵמָתַי כָּל הָאָדָם מֻתָּרִין בַּלֶּקֶט?
מִשֶּׁיְּהַלְּכוּ הַנָּמוֹשׁוֹת.
וּבַפֶּרֶט וּבָעוֹלֵלוֹת?
מִשֶּׁיְּהַלְּכוּ הָעֲנִיִּים בַּכֶּרֶם וְיָבְאוּ.
וּבַזֵּיתִים?

מִשֶּׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא יֵשׁ שֶׁאֵינָן מוֹסְקִין זֵיתֵיהֶם
אֶלָּא לְאַחַר רְבִיעָה שְׁנִיָּה?
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הֶעָנִי יוֹצֵא,
וְלֹא יְהֵא מֵבִיא אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה אִסָּרוֹת.

מסכת פאה פרק ח משנה ב
ב
נֶאֱמָנִים עַל הַלֶּקֶט, וְעַל הַשִּׁכְחָה, וְעַל הַפֵּאָה בְּשַׁעֲתָן,
וְעַל מַעְשַׂר עָנִי בְּכָל שְׁנָתוֹ.
וּבֶן לֵוִי נֶאֱמָן לְעוֹלָם.
אֵינָן נֶאֱמָנִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן נוֹהֲגִין כֵּן.

מסכת פאה פרק ח משנה ג
ג
נֶאֱמָנִין עַל הַחִטִּים,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין לֹא עַל הַקֶּמַח, וְלֹא עַל הַפַּת.
נֶאֱמָנִין עַל הַסְּעוֹרָה שֶׁלְּאֹרֶז, <השעורה>
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו בֵּין חַי בֵּין מְבֻשָּׁל.
נֶאֱמָנִין עַל הַפּוֹל,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עַל הַגְּרִיסִים, בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים.
נֶאֱמָנִין עַל הַשֶּׁמֶן לוֹמַר:
"שֶׁלְּמַעְשַׂר עָנִי הוּא",
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו לוֹמַר:
"שֶׁלְּזֵיתֵי נִקּוּף הוּא".

מסכת פאה פרק ח משנה ד
ד
נֶאֱמָנִין עַל הַיָּרָק חַי,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו מְבֻשָּׁל,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ דָּבָר מְמֻעָט,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לְהָיוֹת מוֹצִיא מִלַּפְסוֹ.

מסכת פאה פרק ח משנה ה
ה
אֵין פּוֹחֲתִין לָעֲנִיִּים בַּגֹּרֶן
מֵחֲצִי קַב חִטִּים וְקַב שְׁעוֹרִים.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
חֲצִי קַב.
קַב וַחֲצִי כֻּסְמִין וְקַב גְּרוֹגְרוֹת,
אוֹ מָנֶה דְּבֵלָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
פָּרֵס.
חֲצִי לוֹג יַיִן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית.
רְבִיעִית שֶׁמֶן.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁמִינִית.

וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת, אַבָּה שָׁאוּל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּמְכְּרֵם וְיִקַּח בָּהֶן מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת.

מסכת פאה פרק ח משנה ו
ו
מִדָּה זוֹ אֲמוּרָה בַכֹּהֲנִים, וּבַלְוִיִּם, וּבְיִשְׂרְאֵל.
הָיָה מַצִּיל, נוֹטֵל מַחְצָה וְנוֹתֵן מַחְצָה.
הָיָה לוֹ דָבָר מֻעָט,
נוֹתֵן לִפְנֵיהֶם, וְהֵן מְחַלְקִין בֵּינֵיהֶן.

מסכת פאה פרק ח משנה ז
ז
אֵין פּוֹחֲתִין לֶעָנִי הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לָמָקוֹם, <פותחין; פּוֹרְחִין>
מִכִּכָּר בַּפּוּנְדְּיוֹן מֵאַרְבַּע סְאִין בַּסֶּלַע.
לָן, נוֹתְנִין לוֹ פַּרְנָסַת לֵינָה.
שָׁבַת, נוֹתְנִין לוֹ מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת.
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת,
לֹא יִטֹּל מִן הַתַּמְחוּי;
מְזוֹן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה,
לֹא יִטֹּל מִן הַקֻּפָּה.
וְהַקֻּפָּה נִגְבֵּית בִּשְׁנַיִם,
וּמִתְחַלֶּקֶת בִּשְׁלֹשָׁה.

מסכת פאה פרק ח משנה ח
ח
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָאתַיִם זוּז,
לֹא יִטֹּל לֶקֶט, שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר עָנִי.
הָיוּ לוֹ מָאתַיִם חָסֵר דִּינָר,
אֲפִלּוּ אֶלֶף נוֹתְנִין לוֹ כְּאַחַת,
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
הָיוּ מְמֻשְׁכָּנִים בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ אוֹ לְבַעַל חוֹבוֹ, <לכתובת>
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִמְכֹּר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ.

מסכת פאה פרק ח משנה ט
ט
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זוּז,
הוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶן,
הֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל.
וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְטוֹל וְנוֹטֵל,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. <לבריות>
וְכָל מִי שֶׁהוּא צָרִיךְ לְטוֹל וְאֵינוֹ נוֹטֵל,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁיְּפַרְנֵס לַאֲחֵרִים מִשֶּׁלּוֹ.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ז)
"בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיי וְהָיָה יי מִבְטַחוֹ". <המגיה מוסיף:>
וְכֵן דַּיָּן שֶׁלּוֹקֵחַ שֹׁחַד וּמַטֶּה אֶת הַדִּין,
אֵינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁתִּכְהֶנָה עֵינָיו,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,ח)
"וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח, כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים".

חסלת מסכת פאה

מסכת דמי

פרק א

מסכת דמי פרק א משנה א
א
הַקַּלִּים שֶׁבִּדְמַי:
הַשִּׁיתִּים,
וְהָרִימִּין,
וְהָעֲזָרָרִין,
וּבְנוֹת שׁוּחַ,
וּבְנוֹת שְׁקָמָה,
וְנוֹבְלוֹת הַתְּמָרָה,
וְהַגְּפָנִם, <והגופנים>
וְהַנְּצָפָה.
וּבִיהוּדָה:
הָאוֹג,
וְהַחֹמֶץ,
וְהַכְּסְבָּר.
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַשִּׁיתִּים פְּטוּרוֹת, חוּץ מִשֶּׁלַּהֲדָרָה.
כָּל הָרִימִּים פְּטוּרִים, חוּץ מֵרִימֵי שְׁקָמָה.
כָּל בְּנוֹת שְׁקָמָה פְּטוּרוֹת, חוּץ מִן הַמְסֻטָּפוֹת.

מסכת דמי פרק א משנה ב
ב
הַדְּמַי,
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בֵּעוּר,
וְנֶאֱכָל לָאוֹנֵן,
וְנִכְנָס לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצֵא,
וּמְאַבְּדִים אֶת מֵעוּטוֹ בַּדְּרָכִים,
וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לְעַם הָאָרֶץ וְאוֹכֵל כְּנֶגְדּוֹ,
וּמְחַלְּלִין אוֹתוֹ כֶּסֶף עַל כֶּסֶף,
וּנְחֹשֶׁת עַל נְחֹשֶׁת,
כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת וּנְחֹשֶׁת עַל הַפֵּרוֹת,
וּבִלְבַד שֶׁיַּחְזֹר וְיִפְדֶּה אֶת הַפֵּרוֹת.
דִּבְרֵי רֶבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלוּ הַפֵּרוֹת וְיֵאָכְלוּ בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת דמי פרק א משנה ג
ב
הַלּוֹקֵחַ לַזֶּרַע וְלַבְּהֵמָה,
קֶמַח לָעוּרוֹת,
שֶׁמֶן לַנֵּר,

שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים, פָּטוּר מִן הַדְּמַי.
מִגְּזִיב וּלְהַלָּן, פָּטוּר מִן הַדְּמַי.
חַלַּת עַם הָאָרֶץ,
וְהַמְדַמֵּעַ,
וְהַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת, פְּטוּרִין מִן הַדְּמַי.
שֶׁמֶן עָרֵב, בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין;
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹטְרִין.

מסכת דמי פרק א משנה ד
ד
הַדְּמַי,
מְעָרְבִין בּוֹ,
וּמִשְׁתַּתְּפִין בּוֹ,
וּמְבָרְכִין עָלָיו,
וּמְזַמְּנִין עָלָיו,
וּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרֹם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת.
הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אֵין בְּכָךְ כְּלוּם.
שֶׁמֶן שֶׁהַגְּרִדִּי סָךְ בְּאֶצְבְּעוֹתָיו,
חַיָּב בִּדְמַי,
וְשֶׁהַסָּרוֹק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר,
פָּטוּר מִן הַדְּמַי.

פרק ב

מסכת דמי פרק ב משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים מִתְעַשְּׂרִים דְּמַי בְּכָל מָקוֹם:
הַדְּבֶלָה, וְהַתְּמָרִים, וְהֶחָרוּבִין,
הָאֹרֶז, וְהַכְּמָן.
הָאֹרֶז שֶׁבְּחוּץ לָאָרֶץ,
כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ, פָּטוּר.

מסכת דמי פרק ב משנה ב
ב
הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל,
וְאֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר,
וְאֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ,
וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם הָאָרֶץ, נֶאֱמָן.
אָמְרוּ לוֹ:
עַל עַצְמוֹ אֵינוּ נֶאֱמָן,
כֵּיצַד יְהֵא נֶאֱמָן עַל שֶׁלַּאֲחֵרִים?

מסכת דמי פרק ב משנה ג

ג
הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת חָבֵר,
אֵינוּ מוֹכֵר לְעַם הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ,
וְאֵינוּ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח,
וְאֵינוּ מִתְאָרֵחַ אֶצֶל עַם הָאָרֶץ,
וְלֹא מְאָרְחוֹ אֶצְלוֹ בִּכְסוּתוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַקָּה,
וְלֹא יְהֵא פָּרוּץ בִּנְדָרִים וּבְשִׁחוּק,
וְלֹא יְהֵא מִסְתַּמֵּא לַמֵּתִים,
וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא בָאוּ אֵלּוּ לַכְּלָל. <בגוף הטקסט: אֶלָּא בשולים: נ"א אילו>

מסכת דמי פרק ב משנה ד
ד
הַנַּחְתּוֹמִים,
לֹא חִיְּבוּ אוֹתָן חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ,
אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר וְחַלָּה.
הַחַנָּוָנִים אֵינָן רַשָּׁיִים לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַי.
כָּל הַמַּשְׁפִּיעִים בְּמִדָּה גַסָּה רַשָּׁיִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַי.
וְאֵלּוּ הֵן הַמַּשְׁפִּיעִין בְּמִדָּה גַסָּה,
כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה.

מסכת דמי פרק ב משנה ה
ה
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַמְדֵּד בַּדַּקָּה,
וּמְדָדוֹ בַּגַּסָּה,
בַּגַּסָּה, וּמְדָדוֹ בַּדַּקָּה,
טָפֵל דַּקָּה לַגַּסָּה.
אֵי זוֹ הִיא מִדָּה גַסָּה?
בַּיְבֵשׁ, שְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וּבַלַּח, דִּינָר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
סַלֵּי תְאֵנִים, וְסַלֵּי עֲנָבִים, וְקֻפּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אַכְסָרָה, <באכסרה>
פָּטוּר.

פרק ג

מסכת דמי פרק ג משנה א
א
מַאֲכִילִים אֶת הָעֲנִיִּים דְּמַי,
מַאֲכִילִין אֶת הָאַכְסַנְיָה דְּמַי.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה מַאֲכִיל אֶת פּוֹעָלָיו דְּמַי.
גַּבָּאֵי צְדָקָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

נוֹתְנִין אֶת הַמְעֻשָּׂר לְמִי שֶׁאֵינוּ מְעַשֵּׂר,
וְאֶת שֶׁאֵינוּ מְעֻשָּׂר לְמְעַשֵּׂר.
נִמְצְאוּ כָל הָאָדָם אוֹכְלִין מְתֻקָּן.
רַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
גּוֹבִים סְתָם וּמְחַלְקִין סְתָם,
וְהָרוֹצֶה לְתַקֵּן יְתַקֵּן.

מסכת דמי פרק ג משנה ב
ב
הָרוֹצֶה לַחְזֹם עֲלֵי יָרָק לְהָקֵל מִמַּשּׂוּאוֹ,
לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שֶׁיְעַשֵּׂר.
הַלּוֹקֵחַ יָרָק מִן הַשּׁוּק וְנִמְלַךְ לְהַחְזִיר,
לֹא יַחְזִיר עַד שֶׁיְעַשֵּׂר,
שֶׁאֵינוּ מְחֻסָּר אֶלָּא מִנְיָן.
הָיָה עוֹמֵד וְלוֹקֵחַ,
וְרָאָה טוֹעֵן אַחֵר יָפֶה מִמֶּנּוּ,
מֻתָּר לְהַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מָשַׁךְ.

מסכת דמי פרק ג משנה ג
ג
הַמּוֹצֵא פֵּרוֹת בַּדֶּרֶךְ וְנִטְלָן לְאָכְלָן,
וְנִמְלַךְ לְהַצְנִיעַ,
לֹא יַצְנִיעַ עַד שֶׁיְעַשֵּׂר.
אִם מִתְּחִלָּה נִטְלָן בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבְדוּ,
פָּטוּר.
כָּל דָּבָר שֶׁאֵין רַשַּׁי לְמָכְרוֹ דְמַי, <בשוליים: נ"א לְמָכְרוֹ>
לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵרוֹ דְמַי.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בַּבַּדִּי,
וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֲנוּ.

מסכת דמי פרק ג משנה ד
ד
הַמּוֹלִיךְ חִטִּין לְטָחוֹן הַכּוּתִי,
אוֹ לְטָחוֹן עַם הָאָרֶץ,
כְּחֻזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית;
לְטָחוֹן הַנָּכְרִי, דְּמַי.
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹתָיו אֵצֶל כּוּתִי,
אֵצֶל עַם הָאָרֶץ,
כְּחֻזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית;
אֵצֶל הַנָּכְרִי, כְּפֵרוֹתָיו.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דְּמַי.

מסכת דמי פרק ג משנה ה
ה
הַנּוֹתֵן לַפּוֹנְדְּקִית,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ,
וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

אֵין אָנוּ אַחֲרַיִים לָרַמָּאִים,
אֵינוּ מְעַשֵּׂר אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה בִּלְבַד.

מסכת דמי פרק ג משנה ו
ו
הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ,
מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף הַמִּתְקַלְקֵל.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
רוֹצָה הִיא לְתַקֵּן אֶת בִּתָּהּ וּבוֹשָׁה מֵחֲתָנָהּ.
מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בְּנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית,
שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית.

פרק ד

מסכת דמי פרק ד משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מִמִּי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת,
וְשָׁכַח לְעַשְּׂרָן,
שׁוֹאֲלוֹ בַּשַּׁבָּת וְאוֹכֵל עַל פִּיו.
חָשְׁכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

ב
לֹא מְצָאוֹ,
אָמַר לוֹ אֶחָד שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת:
"מְעֻשָּׂרִין הֵן", אוֹכֵל עַל פִּיו.
חָשְׁכָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

ג
תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי שֶׁחָזְרָה לִמְקוֹמָהּ,
רַבִּי שִׁמְעוֹן הַשָּׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף בַּחֹל שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכֵל עַל פִּיו.

מסכת דמי פרק ד משנה ב
ד
הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ,
וְהוּא אֵינוּ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת,
אוֹכֵל עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה, <בְּשַׁבָּת>
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת,
וּבִלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ מְעֻשָּׂרִים הֵן.
וּבְשַׁבָּת שְׁנִיָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹדֵר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

מסכת דמי פרק ד משנה ג
ה

רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹא שֵׁם לְמַעְשַׂר עָנִי שֶׁלִּדְמַי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
קוֹרֵא שֵׁם, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ.

מסכת דמי פרק ד משנה ד
ו
מִי שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי,
וּלְמַעְשַׂר עָנִי שֶׁלַּוַּדַּי, לֹא יִטְלֹם בַּשַּׁבָּת.
אִם הָיָה כֹהֵן אוֹ עָנִי לְמוּדִים לֶאֱכַל אֱצָלוֹ,
יָבֹאוּ וְיֹאכְלוּ, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֵם.

מסכת דמי פרק ד משנה ה
ז
הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת:
"קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן וּמִמִּי שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.
"אִישׁ פְּלוֹנִי",
הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן.
הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ:
"לֹא מְצָאתִיו, וְלָקַחְתִּי לְךָ מֵאַחֵר שֶׁהוּא נֶאֱמָן",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.

מסכת דמי פרק ד משנה ו
ח
הַנִּכְנָס לָעִיר, וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם, וְאָמַר:
"מִי כָן נֶאֱמָן, וּמִי כָן מְעַשֵּׂר?"
אָמַר לוֹ אֶחָד: "אֲנִי",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.
אָמַר לוֹ: "אִישׁ פְּלוֹנִי",
הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן.
הָלַךְ וְלָקַח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ:
"מִי כָן מוֹכֵר יָשָׁן?"
אָמַר לוֹ:
"מִי שֶׁשְּׁלָחָךְ אֱצְלִי",
אַף עַל פִּי שֶׁהֵם כַּגּוֹמְלִים זֶה אֶת זֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.

מסכת דמי פרק ד משנה ז
ט
הַחַמָּרִים שֶׁנִּכְנְסוּ לָעִיר,
אָמַר אֶחָד מֵהֶן:
"שֶׁלִּי חָדָשׁ, וְשֶׁלַּחֲבֵרִי יָשָׁן",
"שֶׁלִּי אֵינוֹ מְתֻקָּן, וְשֶׁלַּחֲבֵרִי מְתֻקָּן",
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נֶאֱמָנִין.

פרק ה

מסכת דמי פרק ה משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם, כֵּיצַד מְעַשֵּׂר?
נוֹטֵל כְּדֵי תְרוּמַת מַעְשֵׂר וְחַלָּה,
וְאוֹמֵר:
"אֶחָד מִמֵּאָה שֶׁיֵּשׁ כָּאן,
הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה מַעְשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וְהַשְּׁאָר חַלָּה.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת".

מסכת דמי פרק ה משנה ב
ב
הָרוֹצֶה לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת,
נוֹטֵל אֶחָד מִשְּׁלֹשִׁים וּשְׁלוֹשָׁה וּשְׁלִישׁ וְאוֹמֵר:
"אֶחָד מִמֵּאָה מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ כָּן,
הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה חֻלִּין,
וּשְׁאָר תְּרוּמָה עַל הַכֹּל,
מַה חֻלִּין שֶׁיֵּשׁ כָּן הֲרֵי זֶה בְצַד זֶה מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ;
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וּשְׁאָר חַלָּה;
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת".

מסכת דמי פרק ה משנה ג
ג
הַלּוֹקֵחַ מִן הַנַּחְתּוֹם,
מְעַשֵּׂר מִן הַחַמָּה עַל הַצּוֹנֶנֶת, <מַעֲשֵׂר>
וּמִן הַצּוֹנֶנֶת עַל הַחַמָּה,
אֲפִלּוּ מִטְּפָסִים הַרְבֵּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
חִטִּים שֶׁלְּאֶמֶשׁ הָיוּ מְשֻׁלְּאֶחָד,
וְשֶׁלַּיּוֹם הָיוּ מְשֻׁלְּאֶחָד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּמַתִּיר בַּחַלָּה.

מסכת דמי פרק ה משנה ד
ד
הַלּוֹקֵחַ מִן הַפִּלְטָר,
מְעַשֵּׂר מִכָּל טָפוֹס וְטָפוֹס. <מַעֲשֵׂר>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵאֶחָד עַל הַכֹּל.

מוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה בְּלוֹקֵחַ מִן הַמַּנְפּוּל,
שֶׁהוּא מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת דמי פרק ה משנה ה
ה
הַלּוֹקֵחַ מִן הֶעָנִי,
וְכֵן הֶעָנִי שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ פְּרוּסוֹת פַּת אוֹ פְּלָחֵי דְּבֶלָה,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד;
וּבַתְּמָרִים וּבַגְּרוֹגְרוֹת בּוֹלֵל וְנוֹטֵל.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מְרֻבָּה,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהַמַּתָּנָה מְמֻעֶטֶת,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת דמי פרק ה משנה ו
ו
הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיטוֹן,
וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה,
לֹא יְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַסּוּג,
אֲפִלּוּ מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
נֶאֱמָן הַסִּיטוֹן לוֹמַר:
מִשֶּׁלְאֶחָד הֵם.

מסכת דמי פרק ה משנה ז
ז
הַלּוֹקֵחַ מִבַּעַל הַבַּיִת,
וְחָזַר וְלָקַח מִמֶּנּוּ שְׁנִיָּה,
מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי קֻפּוֹת,
אֲפִלּוּ מִשְּׁתֵּי עֲיָרוֹת.
בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה מוֹכֵר יָרָק בַּשּׁוּק,
בִּזְמַן שֶׁמְּבִיאִין לוֹ מִגִּנּוֹתָיו,
מְעַשֵּׂר מֵאַחַת עַל הַכֹּל; <מאחד>
וּמִגַּנּוֹת אֲחֵרוֹת,
מְעַשֵּׂר מִכָּל אַחַת וְאַחַת. <אחד ואחד>

מסכת דמי פרק ה משנה ח
ח
הַלּוֹקֵחַ טֶבֶל מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת,
מְעַשֵּׂר מִזֶּה עַל זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָדָם רַשַּׁי לִמְכֹּר טֶבֶל אֶלָּא לְצָרְכּוֹ.

מסכת דמי פרק ה משנה ט
ט
מְעַשְּׂרִים מִשֶּׁלְיִשְׂרָאֵל עַל שֶׁלַּגּוֹיִם,
וּמִשֶּׁלַּגּוֹיִם עַל שֶׁלְיִשְׂרָאֵל,
וּמִשֶּׁלְיִשְׂרָאֵל עַל שֶׁלַּכּוּתִים,

וּמְשֻׁלַּכוּתִים עַל שֻׁלַּכוּתִים.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר מְשֻׁלַּכוּתִים עַל שֻׁלַּכוּתִים.

מסכת דמי פרק ה משנה י
י
עָצִיץ נָקוּב, הֲרֵי הוּא כָּאָרֶץ. <בארץ>
תָּרַם מִן הָאָרֶץ עַל עָצִיץ נָקוּב,
וּמֵעָצִיץ נָקוּב עַל הָאָרֶץ,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
מִשֶּׁאֵינוּ נָקוּב עַל הַנָּקוּב, <מי שאינו>
תְּרוּמָה, וַיַּחְזֹר וְיִתְרֹם.
מִן הַנָּקוּב עַל שֶׁאֵינוּ נָקוּב,
תְּרוּמָה, וְלֹא תֹאכַל, <תֹּאכַל>
עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת.

מסכת דמי פרק ה משנה יא
יא
תָּרַם מִן הַדְּמַי עַל הַדְּמַי,
מִן הַדְּמַי עַל הַוַּדַּאי,
תְּרוּמָה, וַיַּחְזֹר וְיִתְרֹם.
מִן הַוַּדַּאי עַל הַדְּמַי,
תְּרוּמָה, וְלֹא תֹאכַל, <תֹּאכַל>
עַד שֶׁיּוֹצִיא עָלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת.

פרק ו

מסכת דמי פרק ו משנה א
א
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
וּמִן הַנָּכְרִי, וּמִן הַכּוּתִי,
חוֹלֵק לִפְנֵיהֶם.
הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
תּוֹרֵם וְנוֹתֵן לוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁנָּתַן לוֹ מֵאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה וּמֵאוֹתוֹ הַמִּין,
אֲבָל אִם נָתַן לוֹ מִשָּׂדֶה אַחֶרֶת אוֹ מִמִּין אַחֵר,
מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת דמי פרק ו משנה ב
ב
הַחוֹכֵר שָׂדֶה מִן הַנָּכְרִי,
מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמְקַבֵּל שָׂדֶה אֲבוֹתָיו מִן הַגּוֹי,
מְעַשֵּׂר וְנוֹתֵן לוֹ.

מסכת דמי פרק ו משנה ג

ג
כֹּהֵן וְלֵוִי שֶׁקִּבְּלוּ שָׂדֶה מִיִּשְׂרָאֵל,
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִין בַּחֻלִּין,
כָּךְ חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמַּעֲשְׂרוֹת שֶׁלָּהֶן,
שֶׁעַל מְנָת כֵּן בָּאוּ.

מסכת דמי פרק ו משנה ד
ד
יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן וּמִלֵּוִי,
הַמַּעֲשְׂרוֹת לַבְּעָלִים.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַקַּרְתָּנִי שֶׁקִּבֵּל שָׂדֶה מִירוּשַׁלְמִי,
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לִירוּשַׁלְמִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָכוֹל הוּא הַקַּרְתָּנִי לַעֲלוֹת וּלְאָכְלוֹ בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת דמי פרק ו משנה ה
ה
הַמְקַבֵּל זֵיתִים לַשֶּׁמֶן,
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּחֻלִּין,
כָּךְ חוֹלְקִין בִּתְרוּמָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִשְׂרָאֵל שֶׁקִּבֵּל מִכֹּהֵן, מִלֵּוִי,
זֵיתִים לַשֶּׁמֶן אוֹ לְמַחֲצִית שָׂכָר,
הַמַּעֲשְׂרוֹת לַבְּעָלִים.

מסכת דמי פרק ו משנה ו
ו
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִמְכֹּר אָדָם אֶת זֵיתָיו אֶלָּא לֶחָבֵר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף לְמַעֲשֵׂר.
וּצְנוּעֵי בֵית הֶלֵּל הָיוּ נוֹהֲגִין כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת דמי פרק ו משנה ז
ז
שְׁנַיִם שֶׁבָּצְרוּ אֶת כַּרְמֵיהֶן לְתוֹךְ גַּת אַחַת,
אֶחָד מְעַשֵּׂר וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְעַשֵּׂר,
הַמְעַשֵּׂר מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁלּוֹ וְחֶלְקוֹ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא.

מסכת דמי פרק ו משנה ח
ח
שְׁנַיִם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַשָּׂדֶה בַּאֲרִיסוּת,
אוֹ שֶׁיָּרְשׁוּ, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּתְּפוּ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
״טֹל אַתָּה חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי,
אַתָּה יַיִן שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי,

וַאֲנִי יַיִן שֶׁבִּמְקוֹם פְּלוֹנִי״.
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
״טַל אַתָּה חִטִּים, וַאֲנִי שְׂעוֹרִים,
טַל אַתָּה יַיִן, וַאֲנִי אֶטַּל אֶת הַשֶּׁמֶן״.

מסכת דמי פרק ו משנה ט
ט
חָבֵר וְעַם הָאָרֶץ שֶׁיָּרְשׁוּ אֲבִיהֶם עַם הָאָרֶץ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
״טַל אַתָּה חִטִּים שֶׁבִּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי חִטִּים שֶׁבִּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
אַתָּה יַיִן שֶׁבִּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
וַאֲנִי יַיִן שֶׁבִּמְקוֹם פְּלוֹנִי״.
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
״טַל אַתָּה חִטִּים, וַאֲנִי שְׂעוֹרִים,
טַל אַתָּה אֶת הַלַּח, וַאֲנִי אֶטַּל אֶת הַיָּבֵשׁ״.

מסכת דמי פרק ו משנה י
י
גֵּר וְגוֹי שֶׁיָּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם גּוֹי,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
״טַל אַתָּה עֲבוֹדָה זָרָה, וַאֲנִי מָעוֹת,
אַתָּה יַיִן, וַאֲנִי פֵּרוֹת״.
מְשֻׁבָּאוּ לִרְשׁוּת הַגֵּר, אָסוּר.

מסכת דמי פרק ו משנה יא
יא
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת בְּסוּרְיָה וְאָמַר:
״מִשֶּׁלְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵן״,
חַיָּב לְעַשֵּׂר;
״מְעֻשָּׂרִין הֵן״,
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
״מִשֶּׁלִּי הֵן״,
חַיָּב לְעַשֵּׂר;
״מְעֻשָּׂרִין הֵן״,
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂדֶה בְּסוּרְיָה,
חַיָּב לְעַשֵּׂר.

מסכת דמי פרק ו משנה יב
יב
עַם הָאָרֶץ שֶׁאָמַר לְחָבֵר:
״קַח לִי אֲגֻדַּת יָרָק,
קַח לִי קְלוֹסְקִין אַחַת״,
לוֹקֵחַ סְתָם וּפָטוּר.
אִם אָמַר:
״זוֹ שֶׁלִּי, וְזוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי״,
וְנִתְעָרְבוּ,
חַיָּב לְעַשֵּׂר, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

פרק ז

מסכת דמי פרק ז משנה א
א
הַמְזַמֵּן אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, <המזמין>
וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת,
אוֹמֵר מֵעֶרֶב הַשַּׁבָּת:
"מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ. <המעשר>
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ, וּבְדָרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

מסכת דמי פרק ז משנה ב
ב
מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס,
אוֹמֵר:
"מַה שֶּׁאֲנִי עָתִיד לְשַׁיֵּר בְּשׁוּלֵי הַכּוֹס,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו.
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּפִיו וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

מסכת דמי פרק ז משנה ג
ג
פּוֹעֵל שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין לְבַעַל הַבַּיִת,
נוֹטֵל גְּרוֹגֶרֶת אַחַת וְאוֹמֵר:
"זוֹ וְתֵשַׁע הַבָּאוֹת אַחֲרֶיהָ,
עֲשׂוּיוֹת מַעֲשֵׂר עַל תִּשְׁעִים שֶׁאֲנִי אוֹכֵל,
וְזוֹ עֲשׂוּיָה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עֲלֵיהֶם;
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בָּאַחֲרוֹנוֹת,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת."

ד
וְחוֹשֵׁךְ גְּרוֹגֶרֶת אַחַת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא יַחְסֹךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט מְלַאכְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יַחְסֹךְ,
שֶׁהוּא תְּנֵי בֵּית דִּין.

מסכת דמי פרק ז משנה ד
ה
הַלּוֹקֵחַ יַיִן מִבֵּין הַכּוּתִים,
אוֹמֵר:
"שְׁנֵי לָגִּים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ,

הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה,
וַעֲשָׂרָה, מַעֲשֵׂר,
וְתִשְׁעָה, מַעֲשֵׂר שֵׁנִי״,
מֵחֵל וְשׁוֹתֶה. <ומחל>

מסכת דמי פרק ז משנה ה
ו
הָיוּ לוֹ תְּאֵנִים שֶׁלַּטֶּבֶל בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
וְהוּא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ אוֹ בַשָּׂדֶה,
אוֹמֵר:
״שְׁתֵּי תְאֵנִים שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ,
הֲרֵי הֵן תְּרוּמָה,
וְעֶשֶׂר, מַעֲשֵׂר,
וְתֵשַׁע, מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.״

ז
הָיוּ דְמַי, אוֹמֵר:
״מַה שֶׁאֲנִי עָתִיד לְהַפְרִישׁ לְמָחָר,
הֲרֵי הוּא מַעֲשֵׂר,
וּשְׁאָר מַעֲשֵׂר סָמוּךְ לוֹ.
זֶה שֶׁעָשִׂיתִי מַעֲשֵׂר,
עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּצְפוֹנוֹ, וּבְדָרוֹמוֹ,
וּמְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת.

מסכת דמי פרק ז משנה ו
ח
הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי כַלְכָּלוֹת שֶׁלַּטֶּבֶל,
אָמַר:
״מַעֲשְׂרוֹת זוֹ בָזוֹ״,
הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת;
״שֶׁלָּזוֹ בָזוֹ, וְשֶׁלָּזוֹ בָזוֹ״,
הָרִאשׁוֹנָה מְעֻשֶּׂרֶת.
מַעֲשְׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשְׂרוֹת כַּלְכָּלָה בַחֲבֶרְתָּהּ, <וחברתה>
קָרָא שֵׁם.

מסכת דמי פרק ז משנה ז
ט
מֵאָה טֶבֶל, מֵאָה חֻלִּין,
נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת.
מֵאָה טֶבֶל, מֵאָה מַעֲשֵׂר,
נוֹטֵל מֵאָה וְאַחַת.
מֵאָה חֻלִּין מְתֻקָּנִים, מֵאָה מַעֲשֵׂר,
נוֹטֵל מֵאָה וְעֶשֶׂר.

י
מֵאָה טֶבֶל, תִּשְׁעִים מַעֲשֵׂר;
תִּשְׁעִים טֶבֶל, שְׁמוֹנִים מַעֲשֵׂר,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.
זֶה הַכְּלָל:

כָּל זְמַן שֶׁהַטָּבָל מְרֻבֶּה,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם.

מסכת דמי פרק ז משנה ח
יא
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ עֶשֶׂר שׂוּרוֹת שֶׁלְּעֶשֶׂר עֶשֶׂר כַּדֵּי יַיִן,
וְאָמַר:
"שׂוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵעָשָׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שְׁתֵּי חָבִיּוֹת לוֹכְסָן;
"חֲצִי שׂוּרָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מַעֲשֵׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ הִיא,
נוֹטֵל אַרְבַּע חָבִיּוֹת מֵאַרְבַּע זָוִיּוֹת;
"שׂוּרָה אַחַת מֵעָשָׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שׂוּרָה אַחַת לוֹכְסָן;
"חֲצִי שׂוּרָה אַחַת מֵעָשָׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל שְׁתֵּי שׂוּרוֹת לוֹכְסָן;
"חָבִית אַחַת מֵעָשָׂר",
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
נוֹטֵל מִכָּל חָבִית וְחָבִית.

חסלת מסכת דמי

מסכת כלאים

פרק א

מסכת כלאים פרק א משנה א
א
הַחִטִּים וְהַזּוֹנִין
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.
הַשְּׁעוֹרִים וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל,
הַכֻּסְמִין וְהַשִּׁיפוֹן,
הַפּוֹל וְהַסָּפִיר,
הַפָּרְקְדָן וְהַטּוֹפֵחַ,
וּפוֹל הַלָּבָן וְהַשְּׁעוּעִית,
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ב
ב
הַקִּשּׁוּת וְהַמַּלְפְּפוֹן אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כִּלְאַיִם.
חֲזֶרֶת, חֲזֶרֶת גַּלִּים,
עֲלָשִׁים, עֲלָשֵׁי שָׂדֶה,

כְּרֵישֵׁי שָׂדֶה,
כֵּסְבָּר, כֵּסְבַּר שָׂדֶה, <כיסבר>
חַרְדָּל, חַרְדָּל מִצְרִי,
וְדַלַּעַת מִצְרִית וְהָרְמוּצָה,
וּפוּל מִצְרִי וְהֶחָרוּב,
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ג
ג
הַלֶּפֶת וְהַנָּפוֹס,
הַכְּרוּב וְהַתְּרָבְתּוֹר,
הַתְּרָדִים וְהַלְּעוּנִים.
הוֹסִיף רְבִּי עֲקִיבָה:
הַשּׁוּם וְהַשּׁוּמָנִית,
הַבָּצָל וְהַבְּצַלְצוּל,
וְהַתְּרְמוֹס וְהַפְּלָסְלוֹס,
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ד
ד
וּבָאִילָן:
הָאֲגַסִּין, וְהַקְּרָסְטָמִילִין,
וְהַפְּרִישִׁים וְהָעֲזָרָרִים,
אֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.
הַתַּפּוּחַ וְהַחַזְרָר,
הַפְּרְסָקִים וְהַשְּׁקֵדִים,
וְהַשִּׁזְפִּים וְהָרִימִים,
אַף עַל פִּי דּוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ה
ה
הַצְּנוֹן וְהַנָּפוֹס,
הַחַרְדָּל וְהַלַּפְסָן,
וְדַלַּעַת יְוָנִית עִם הַמִּצְרִית וְהָרְמוּצָה,
אַף עַל פִּי דּוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ו
ו
הַזְּאֵב וְהַכֶּלֶב,
כֶּלֶב הַכָּפְרִי וְהַשּׁוּעָל,
הָעִזִּים וְהַצְּבָאִים,
הַיְּעֵלִים וְהָרְחֵלִים,
הַסּוּס וְהַפֶּרֶד,
הַפֶּרֶד וְהַחֲמוֹר,
הַחֲמוֹר וְהֶעָרוֹד,
אַף עַל פִּי דּוֹמִין זֶה לָזֶה,
כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק א משנה ז
ז
אֵין מְבִיאִין אִילָן בְּאִילָן,
יָרָק בְּיָרָק,
וְלֹא אִילָן בְּיָרָק,
וְלֹא יָרָק בְּאִילָן.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר יָרָק בְּאִילָן.

מסכת כלאים פרק א משנה ח
ח
אֵין נוֹטְעִים יְרָקוֹת בְּתוֹךְ סַדָּן שֶׁלַּשְׁקְמָה,
אֵין מַרְכִּיבִין פִּיגָם עַל גַּבֵּי קְדָה לְבָנָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּאִילָן.
אֵין נוֹטְעִין יְחוּר שֶׁלַּתְּאֵנָה לְתוֹךְ הַחֲצוּב,
שֶׁהוּא מְקִירוֹ. <מחוק: שתהא>
אֵין תּוֹחֲבִין זְמוֹרָה שֶׁלַּגֶּפֶן לְתוֹךְ הָאֲבַטִּיחַ,
שֶׁתְּהֵא זוֹרֶקֶת מֵימֶיהָ לְתוֹכוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אִילָן בְּיָרָק.
אֵין נוֹתְנִין זֶרַע דַּלַּעַת לְתוֹךְ הַחַלְמִית,
שֶׁתְּהֵא מְשַׁמְּרַתּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָרָק בְּיָרָק.

מסכת כלאים פרק א משנה ט
ט
הַטּוֹמֵן לֶפֶת וּצְנוֹנֶת תַּחַת הַגֶּפֶן,
אִם הָיוּ מְקָצָת הֶעָלִים מְגֻלִּין,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ לֹא מִשֶּׁם כִּלְאַיִם,
וְלֹא מִשֶּׁם מַעַשְׂרוֹת,
וְלֹא מִשֶּׁם שְׁבִיעִית,
וְנִטָּלִין בַּשַּׁבָּת.
הַזּוֹרֵעַ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה כְּאַחַת,
הֲרֵי זֶה כִלְאַיִם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ כִלְאַיִם,
עַד שֶׁיְּהוּא שְׁתֵּי חִטִּים וּשְׂעוֹרָה,
אוֹ חִטָּה וּשְׁתֵּי שְׂעוֹרִים,
אוֹ חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת.

פרק ב

מסכת כלאים פרק ב משנה א
א
כָּל סְאָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רֹבַע זֶרַע מִמִּין אַחֵר,
יְמַעֵט.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יָבֵר.
בֵּין מִמִּין אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי מִינִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִמִּין אֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁהוּא כִּלְאַיִם בִּסְאָה מִצְטָרֵף לְרֹבַע.

מסכת כלאים פרק ב משנה ב
ב
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
תְּבוּאָה בִתְבוּאָה קִטְנִית בְּקִטְנִית,
תְּבוּאָה בְקִטְנִית וְקִטְנִית בִּתְבוּאָה.
בֶּאֱמֶת,
זְרָעוֹנֵי גַּנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין
וּמִצְטָרְפִין אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
בְּנוֹפֶל לְבֵית סְאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁאָמְרוּ לְהַחְמִיר,
אַף לְהָקֵל;
הַפִּשְׁתָּן בַּתְּבוּאָה
מִצְטָרֶפֶת אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה
בְּנוֹפֶל לְבֵית סְאָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ג
ג
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה חִטִּים,
וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ שְׂעוֹרִים,
יַמְתִּין לָהּ עַד שֶׁתַּתְלִיעַ, וְיוֹפַךְ,
וְאַחַר כָּךְ יִזְרַע.
אִם צִמְּחָה, לֹא יֹאמַר,
אֶזְרַע וְאַחַר כָּךְ אוֹפַךְ,
אֶלָּא הוֹפֵךְ וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵעַ.
וְכַמָּה יְהֵא חָרִישׁ?
כְּתַלְמֵי הָרְבִיעָה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְשַׁיֵּר רֹבַע לְבֵית סְאָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ד
ד
זְרוּעָה, וְנִמְלַךְ לִטְּעָהּ,
לֹא יֹאמַר:
"אֶטַּע וְאַחַר כָּךְ אוֹפַךְ",
אֶלָּא הוֹפֵךְ, וְאַחַר כָּךְ נוֹטֵעַ.
נְטוּעָה, וְנִמְלַךְ לְזָרְעָהּ,
לֹא יֹאמַר:
"אֶזְרַע, וְאַחַר כָּךְ אֲשָׁרֵשׁ,
אֶלָּא מְשָׁרֵשׁ, וְאַחַר כָּךְ זוֹרֵעַ.
אִם רוֹצֶה, גּוֹמֵם עַד פָּחוּת מִטָּפַח,
וְזוֹרֵעַ, וְאַחַר כָּךְ מְשָׁרֵשׁ.

מסכת כלאים פרק ב משנה ה
ה
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה קִנְבֵּס אוֹ לוּף, <קרבס>

לֹא יְהֵא זוֹרֵעַ וּבָא עַל גַּבֵּיהֶן,
שֶׁאֵינָן עוֹשׂוֹת אֶלָּא לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים.
תְּבוּאָה שֶׁעָלוּ בָהּ סִפְחֵי אֶסְטֵס,
וְכֵן מְקוֹם הַגֶּרָנוֹת שֶׁעָלוּ בָהֶן מִינֵי הַרְבֵּה,
וְכֵן תִּלְתָּן שֶׁהֶעֱלַת מִינֵי עֲשָׂבִים,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְנַכֵּשׁ.
אִם נִכֵּשׁ אוֹ כִסַּח, אוֹמְרִין לוֹ:
"עֲקֹר אֶת הַכֹּל חוּץ מִמִּין אֶחָד!"

מסכת כלאים פרק ב משנה ו
ו
הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ מֶשֶׁר מֶשֶׁר מִכָּל מִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁלֹשָׁה תְלָמִים שֶׁלְּפָתִיחַ;
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְלֹא הָעֹל הַשָּׂרוֹנִי.
וְקָרוֹבִים דִּבְרֵי אֵלּוּ לִהְיוֹת כְּדִבְרֵי אֵלּוּ.

מסכת כלאים פרק ב משנה ז
ז
הָיָה רֹאשׁ תֹּר חִטִּים נִכְנָס בְּתוֹךְ שְׁלִשְׁעוּרִים, מֻתָּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְּסוֹף שָׂדֵהוּ.
שְׁלוֹ חִטִּים וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ מִין אַחֵר,
מֻתָּר לִסְמֹךְ לוֹ מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
שְׁלוֹ חִטִּים וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ חִטִּים,
מֻתָּר לִסְמֹךְ לוֹ תֶּלֶם שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
וְלֹא תֶּלֶם שֶׁלְּמִין אַחֵר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֶחָד זֶרַע פִּשְׁתָּן וְאֶחָד כָּל הַמִּינִים.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּאֶמְצַע שָׂדֵהוּ מֻתָּר לִבְדּוֹק בְּתֶלֶם שֶׁלַּפִּשְׁתָּן.

מסכת כלאים פרק ב משנה ח
ח
אֵין סוֹמְכִין לִשְׂדֵה תְבוּאָה חַרְדָּל וְחָרִיעַ,
אֲבָל סוֹמְכִין לִשְׂדֵה יְרָקוֹת חַרְדָּל וְחָרִיעַ.
סוֹמֵךְ לַבּוּר, וְלַנִּיר,
וְלַגָּפָה, וְלַדֶּרֶךְ,
וְלַגָּדֵר שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְלֶחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
וְלָאִילָן שֶׁהוּא מֵסֵךְ עַל הָאָרֶץ,
וְלַסֻּלָּע שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה.

מסכת כלאים פרק ב משנה ט
ט
הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת שָׂדֵהוּ קָרַחַת קָרַחַת מִכָּל מִין,
עוֹשֶׂה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע קְרָחוֹת לְבֵית סְאָה, <וְאַרְבָּעָה>
מִקְרַחַת בֵּית רֹבַע,
וְזוֹרֵעַ בְּתוֹכָהּ כָּל מִין שֶׁיִּרְצֶה.
הָיְתָה קָרַחַת אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,

זוֹרְעָן חַרְדָּל.
שָׁלוֹשׁ, לֹא יִזָּרְעֵם חַרְדָּל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאֵית כִּשְׂדֵה חַרְדָּל. <שהוא נראה>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּשַׁע קְרָחוֹת מֻתָּרוֹת, וְעֶשֶׂר אֲסוּרוֹת.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כָּל שָׂדֵהוּ בֵּית כּוֹר,
לֹא יַעֲשֶׂה בְתוֹכָהּ חוּץ מִקֶּרַחַת אַחַת.

מסכת כלאים פרק ב משנה י
י
כָּל שֶׁהוּא בְּתוֹךְ בֵּית רֹבַע,
עוֹלֶה בְמִדַּת בֵּית רֹבַע:
אָכְלַת הַגֶּפֶן וְהַקֶּבֶר וְהַסֶּלַע,
עוֹלִים בְּמִדַּת בֵּית רֹבַע.
תְּבוּאָה בִתְבוּאָה, בֵּית רֹבַע.
יָרָק בְּיָרָק, שִׁשָּׁה טְפָחִים.
תְּבוּאָה בְיָרָק,
וְיָרָק בִּתְבוּאָה, בֵּית רֹבַע.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָרָק בִּתְבוּאָה, שִׁשָּׁה טְפָחִים.

מסכת כלאים פרק ב משנה יא
יא
תְּבוּאָה נוֹטָה עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
וְיָרָק עַל גַּבֵּי יָרָק,
תְּבוּאָה עַל גַּבֵּי יָרָק,
וְיָרָק עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
הַפֹּל מֻתָּר, חוּץ מִדַּלַּעַת יְוָנִית.
רַבִּי אוֹמֵר:
אַף הַקִּשּׁוּת וּפוּל מִצְרִי;
וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵיהֶם מִדְּבָרַי.

פרק ג

מסכת כלאים פרק ג משנה א
א
עֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זְרָעוֹנִין,
אַרְבָּעָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעֲרוּגָה,
וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.
הָיָה לָהּ גּוֹבָל גָּבֹהַּ טֶפַח,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר:
שְׁלֹשָׁה עַל כָּל גּוֹבָל וְגוֹבָל,
וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.
לֹא יִטַּע רֹאשׁ הַלֶּפֶת בְּתוֹךְ הַגּוֹבָל,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַלֵּהוּ.

רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שִׁשָּׁה בָאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ג משנה ב
ב
כָּל מִין זְרָעִים אֵין זוֹרְעִים בָּעֲרוּגָה,
כָּל מִין יְרָקוֹת זוֹרְעִין בָּעֲרוּגָה.
הַחַרְדָּל וְהָאֲפוּנִים הַשּׁוּפִים, מִין זְרָעִים;
אֲפוּנִים הַגְּמָלוֹנִים, מִין יָרָק.
גּוֹבָל שֶׁהוּא גָּבֹהַּ טֶפַח וְנִתְמָעֵט,
כָּשֵׁר, שֶׁהָיָה כָשֵׁר מִתְּחִלָּתוֹ.
הַתֶּלֶם, וְאַמַּת הַמַּיִם שֶׁהֵן עֲמֵקִין טֶפַח,
זוֹרְעִין בְּתוֹכָם שְׁלֹשָׁה זְרָעוֹנִים,
אֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ג משנה ג
ג
הָיָה רֹאשׁ תֹּר יָרָק נִכְנָס לְתוֹךְ שְׂדֵה יָרָק אַחֵר,
מֵתָר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאֶה כְּסוֹף שָׂדֵהוּ.
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה יָרָק,
וּמְבַקֵּשׁ לִטַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁלְּיָרָק אַחֵר,
רֶבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא הַתֶּלֶם מְפַלֵּשׁ מֵרֹאשׁ הַשָּׂדֶה וְעַד רֹאשׁוֹ.
רֶבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֹרֶךְ שִׁשָּׁה טְפָחִים וְרֹחַב מְלוֹאוֹ.
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רֹחַב כְּמִלֹּא רֹחַב הַפַּרְסָה.

מסכת כלאים פרק ג משנה ד
ה
הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלַּקִּשּׁוּאִים,
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלַּדְּלוּעִים,
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
מֵתָר.
שׁוּרָה שֶׁלַּקִּשּׁוּאִים,
שׁוּרָה שֶׁלַּדְּלוּעִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
אָסוּר.
שׁוּרָה שֶׁלַּקִּשּׁוּאִים,
שׁוּרָה שֶׁלַּדְּלוּעִים,
שׁוּרָה שֶׁלְּפוּל מִצְרִי,
שׁוּרָה שֶׁלַּקִּשּׁוּאִים,
רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת כלאים פרק ג משנה ה
<ה>
נוֹטֵעַ אָדָם קִשּׁוּת וְדַלַּעַת לְתוֹךְ גּוּמָא אַחַת,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא זוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה,
וְזוֹ נוֹטָה לְצַד זֶה.

(וְנוֹטֶה שֵׁעָר שֶׁלָּזוֹ לְכָאן וְשֵׁעָר שֶׁלָּזוֹ לְכָאן;
שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָסְרוּ חֲכָמִים
לֹא גָזְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.)

מסכת כלאים פרק ג משנה ו
<ד>
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה בְצָלִים,
וּמְבַקֵּשׁ לִסַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרוֹת שֶׁלַּדְּלוּעִים,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת,
וּמַנִּיחַ קָמָה בְצָלִים בִּמְקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וּמַנִּיחַ קָמָה בְצָלִים בִּמְקוֹם שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְעוֹקֵר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְנוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יִקַּיֵּם אֶת הַזֶּרַע שֶׁבֵּינוֹתַיִם.

מסכת כלאים פרק ג משנה ז
ז
דַּלַּעַת בַּיָּרָק, כְּיָרָק,
בִּתְבוּאָה, נוֹתְנִין לָהּ בֵּית רֹבַע.
הָיְתָה שָׂדֵהוּ זְרוּעָה תְבוּאָה,
וּמְבַקֵּשׁ לִסַּע בְּתוֹכָהּ שׁוּרָה שֶׁלַּדְּלוּעִים,
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים.
אִם הִגְדִּילָה, יַעֲקֹר מִלְּפָנֶיהָ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוּדָתָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת.

ח
אָמְרוּ לוֹ:
הֲתַחְמִיר זוֹ מִן הַגֶּפֶן?
אָמַר לָהֶם:
מָצִינוּ שֶׁזּוֹ חֲמוּרָה מִן הַגֶּפֶן,
שֶׁלַּגֶּפֶן יְחִידִית,
נוֹתְנִין לַעֲבוּדָתָהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים,
וְלַדַּלַּעַת יְחִידִית בֵּית רֹבַע.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
כָּל שְׁלֹשָׁה דְלוּעִים לְבֵית סְאָה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית סְאָה.
רְבִּי יוֹסֵה בֶן הַעוֹטֵף אֶפְרָתִי
אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
כָּל שְׁלֹשָׁה דְלוּעִין לְבֵית כּוֹר,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְתוֹךְ בֵּית כּוֹר.

פרק ד

מסכת כלאים פרק ד משנה א
א
קָרַחַת הַכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע אַמּוֹת.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה.
מְחוֹל הַכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַמָּה.
וְאֵי זוֹ הִיא קָרַחַת הַכֶּרֶם?
כֶּרֶם שֶׁחָרַב מֵאֶמְצָעוֹ;
אִם אֵין שָׁם שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם. <לַשָּׁם>
הָיוּ שָׁם שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ב
ב
אֵי זֶה הוּא מְחוֹל הַכֶּרֶם?
בֵּין כֶּרֶם לַגָּדֵר.
אִם אֵין שָׁם שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לְשָׁם.
הָיוּ שָׁם שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַמָּה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ג
ג
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין זֶה אֶלָּא גְּדוֹר הַכֶּרֶם.
וְאֵי זֶה מְחוֹל הַכֶּרֶם?
בֵּין שְׁנֵי הַכְּרָמִים.
אֵי זֶה הוּא גָּדֵר?
שֶׁהוּא גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
וְחָרִיץ?
שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה.

מסכת כלאים פרק ד משנה ד
ד
מְחִצַּת הַקָּנִים,
אִם אֵין בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים
כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס הַגְּדִי,

הֲרֵי זוֹ כְּמִחְצָה.
וְנָדַר שֶׁנִּפְרַץ עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת,
הֲרֵי הוּא כַּפֶּתַח.
יָתֵר מִכֵּן, כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה אָסוּר.
נִפְרְצוּ בוֹ פְּרָצוֹת הַרְבֵּה,
אִם הָעוֹמֵד מְרֻבֶּה עַל הַפָּרוּץ, מֻתָּר.
אִם הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד,
כְּנֶגֶד הַפִּרְצָה אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ד משנה ה
ה
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה שֶׁלְּחָמֵשׁ גְּפָנִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כֶּרֶם;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ כֶרֶם, עַד שֶׁיִּהוּ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
לְפִיכָךְ הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שׁוּרָה אַחַת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ו
ו
הַנּוֹטֵעַ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצָא זָנָב,
הֲרֵי זֶה כֶּרֶם.
שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בִּנְתַּיִם,
אוֹ שְׁתַּיִם כְּנֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת בָּאֶמְצַע,
אֵינוֹ כֶרֶם,
עַד שֶׁיִּהוּ שְׁתַּיִם נֶגֶד שְׁתַּיִם וְאַחַת יוֹצָא זָנָב.

מסכת כלאים פרק ד משנה ז
ז
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְשׁוּרָה אַחַת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד וְדֶרֶךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
וְגָדֵר שֶׁהוּא נָמוּךְ מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.
גָּבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, <מעשרה>
אֵלּוּ אֵינָן מִצְטָרְפוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם עֵרְסָן מִלְמַעְלָן,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ח
ח
הַנּוֹטֵעַ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת,
וְאֵין בֵּינֵיהֶן שְׁמוֹנָה אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.
הָיוּ שָׁלוֹשׁ,

אִם אֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.
רֶבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשֵּׁם חֲנִינָא בֶּן חֲכִינַאי:
אֲפִלּוּ חָרְבָּה הָאֶמְצָעִית,
וְאֵין בֵּין שׁוּרָה לַחֲבֶרְתָּהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם,
שֶׁאִלּוּ מִתְּחִלָּה נִטָּעָן,
הָיָה מֻתָּר בִּשְׁמוֹנָה אַמּוֹת.

מסכת כלאים פרק ד משנה ט
ט
הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.
אָמַר רֶבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְצַלְמִין בְּאֶחָד שֶׁנָּטַע אֶת כַּרְמוֹ,
עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה,
הָיָה הוֹפֵךְ סְעַר שְׁתֵּי שׁוּרוֹת לְצַד אֶחָד,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַנִּיר,
בְּשָׁנָה הָאַחֶרֶת הָיָה הוֹפֵךְ אֶת הַשֵּׁעָר לִמְקוֹם הַזֶּרַע,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַבּוּר,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ.
רֶבִּי מֵאִיר, רֶבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אַף הַנּוֹטֵעַ אֶת כַּרְמוֹ עַל שְׁמוֹנָה שְׁמוֹנָה אַמּוֹת,
מֻתָּר.

פרק ה

מסכת כלאים פרק ה משנה א
א
כֶּרֶם שֶׁחָרַב,
אִם יֵשׁ בּוֹ לְלַקֵּט עֶשֶׂר גְּפָנִים לְבֵית סְאָה,
וּנְטוּעוֹת כְּהִלְכָתָן,
חֲרֵי זֶה נִקְרָא כֶּרֶם דַּל.
כֶּרֶם שֶׁהוּא נָטוּעַ עִרְבּוּבְיָה,
אִם יֵשׁ לְכַוֵּן שְׁתַּיִם נֶגֶד שָׁלוֹשׁ,
חֲרֵי זֶה כֶּרֶם,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ כֶּרֶם.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוּא נִרְאֶה כְּתַבְנִית כְּרָמִים,
חֲרֵי זֶה כֶּרֶם.

מסכת כלאים פרק ה משנה ב
ב
כֶּרֶם שֶׁהוּא נָטוּעַ עַד פָּחוּת פָּחוּת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוֹ כֶּרֶם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֶּרֶם,

וְרוֹאִין אֶת הָאֻמְצָעִיּוֹת כְּאִלּוּ אֵינָן.

מסכת כלאים פרק ה משנה ג
ג
חָרִיץ שֶׁהוּא עוֹבֵר בַּכֶּרֶם,
עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אִם הָיָה מְפַלֵּשׁ מֵרֹאשׁ הַכֶּרֶם וְעַד רֹאשׁוֹ,
הֲרֵי זֶה נִרְאֶה כְּבֵין שְׁנֵי כְרָמִים,
וְזוֹרְעִים בְּתוֹכוֹ.
וְאִם לָאו,
הֲרֵי הוּא כַּגַּת.
הַגַּת שֶׁבַּכֶּרֶם,
עֲמֻקָּה עֲשָׂרָה וּרְחָבָה אַרְבָּעָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זוֹרְעִין בְּתוֹכָהּ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
שׁוּמְרָה שֶׁבַּכֶּרֶם,
גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה וּרְחָבָה אַרְבָּעָה,
זוֹרְעִין בְּרֹאשָׁהּ.
אִם הָיָה שֹׁעָר כּוֹתֵשׁ, אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ה משנה ד
ד
גֶּפֶן שֶׁהָיְתָה נְטוּעָה בַּגַּת אוֹ בַּנָּקָע, <שהיא>
נוֹתְנִין לָהּ עֲבוֹדָתָהּ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.
הַבַּיִת שֶׁבַּכֶּרֶם,
זוֹרְעִין בְּתוֹכוֹ.

מסכת כלאים פרק ה משנה ה
ה
הַנּוֹטֵעַ יָרָק בַּכֶּרֶם, אוֹ הַמְקַיֵּם,
הֲרֵי זֶה מְקַדֵּשׁ אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ גְּפָנִים.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן נְטוּעוֹת עַל אַרְבַּע אַרְבַּע,
אוֹ עַל חָמֵשׁ חָמֵשׁ.
הָיוּ נְטוּעוֹת עַל שֵׁשׁ שֵׁשׁ,
אוֹ עַל שֶׁבַע שֶׁבַע,
הֲרֵי זֶה מְקַדֵּשׁ שְׁתִּים עֶשְׂרֵה אַמָּה לְכָל הָרוּחַ, <בשוליים: נ"א שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה>
עֲגֻלּוֹת אֲבָל לֹא מְרֻבָּעוֹת.

מסכת כלאים פרק ה משנה ו
ו
הָרוֹאֶה יָרָק בַּכֶּרֶם וְאָמַר:
"כְּשֶׁאַגִּיעַ לוֹ אֶלְקְטֶנּוּ",
מֻתָּר.

״כְּשֶׁאֶחְזֹר אֶלְקָטֶנּוּ״,
אִם הוֹסִיף בְּמָאתַיִם, אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ה משנה ז
ז
הָיָה עוֹבֵר בַּכֶּרֶם וְנָפְלוּ מִמֶּנּוּ זְרָעִים,
אוֹ שֶׁיָּצְאוּ עִם הַזְּבָלִים,
אוֹ עִם הַמַּיִם,
הַזּוֹרֵעַ וְסִעֲרָתוּ הָרוּחַ לְאַחֲרָיו,
מֻתָּר.
וְסִעֲרָתוּ הָרוּחַ לְפָנָיו,
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם עֲשָׂבִים, יוֹפֵךְ,
אִם אָבִיב, יְנַפֵּץ,
אִם הֵבִיאָה דָגָן, תִּדָּלֵק.

מסכת כלאים פרק ה משנה ח
ח
הַמְקַיֵּם קוֹצִים בַּכֶּרֶם,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קִדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא קִדֵּשׁ אֶלָּא דָבָר שֶׁכָּמוֹהוּ מְקַיְּמִים.
הָאֵרוֹס, וְהַקִּסּוֹס, וְשׁוֹשַׁנַּת הַמֶּלֶךְ,
וְכָל מִין זְרָעִים, אֵינָן כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם.
הַקַּנְבֵּס,
רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵינוֹ כִלְאַיִם בַּכֶּרֶם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כִּלְאַיִם.
וְהַקִּינָרָס, כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם.

פרק ו

מסכת כלאים פרק ו משנה א
א
אֵי זֶה הוּא עָרִיס?
הַנּוֹטֵעַ שׁוּרָה שֶׁלְּחָמֵשׁ גְּפָנִים,
בְּצַד גֶּדֶר שֶׁהוּא גָבֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ בְצַד הֶחָרִיץ שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה
וְרָחָב אַרְבָּעָה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מוֹדְדִין אַרְבַּע אַמּוֹת מֵעִקַּר גְּפָנִים וְלַשָּׂדֶה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִן הַגֶּדֶר וְלַשָּׂדֶה.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
טוֹעִין כָּל הָאוֹמְרִין כָּךְ!

אֶלָּא אִם יֵשׁ שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת מֵעִקַּר גְּפָנִים וְלַגָּדֵר,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ,
וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
וְכַמָּה הִיא עֲבוֹדַת הַגֶּפֶן?
שִׁשָּׁה טְפָחִים לְכָל רוּחַ.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה.

מסכת כלאים פרק ו משנה ב
ב
עָרִיס שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַמַּדְרֵגָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אִם עוֹמֵד בָּאָרֶץ וּבוֹצֵר אֶת כֻּלּוֹ,
הֲרֵי זֶה אוֹסֵר אַרְבַּע אַמּוֹת בַּשָּׁדֶה,
וְאִם לָאו,
אֵינוּ אוֹסֵר אֶלָּא כְנֶגְדּוֹ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (בֶּן יַעֲקֹב) אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹטֵעַ אַחַת בָּאָרֶץ וְאַחַת בַּמַּדְרֵגָה,
אִם גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת עִמָּהּ,
וְאִם לָאו,
הֲרֵי זוֹ מִצְטָרֶפֶת עִמָּהּ. <זֶה>

מסכת כלאים פרק ו משנה ג
ג
הַמַּדְלֶה אֶת הַגֶּפֶן עַל מִקְצַת אַפִּיקְיָרוֹת, <המדלי. וכן כולם>
לֹא יָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר.
אִם הֵבִיא, לֹא קִדֵּשׁ.
וְאִם הִלֵּךְ הֶחָדָשׁ, אָסוּר.
וְכֵן הַמַּדְלֶה עַל מִקְצַת אִילָן סָרָק.

מסכת כלאים פרק ו משנה ד
ד
הַמַּדְלֶה אֶת הַגֶּפֶן עַל מִקְצַת אִילָן מַאֲכָל,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר.
אִם הִלֵּךְ הֶחָדָשׁ, יַחְזִירֶנּוּ.
מַעֲשֶׂה שֶׁהָלַךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֵצֶל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל
לִכְפַר עָזִיז,
וְהֶרְאָהוּ גֶּפֶן שֶׁהִיא מֻדְלָה עַל מִקְצַת תְּאֵנָה.
אָמַר לוֹ:
"מָה אֲנִי לְהָבִיא זֶרַע תַּחַת הַמּוֹתָר?"
אָמַר לוֹ:
"מֻתָּר."
וְהֶעֱלָהוּ מִשָּׁם לְבֵית הַמִּגְנְיָה,
וְהֶרְאָהוּ גֶּפֶן שֶׁהִיא מֻדְלָה עַל מִקְצַת הַקּוֹרָה,
בְּתוֹךְ סַדָּן שֶׁלַּשִּׁקְמָה, וּבוֹ קוֹרוֹת הַרְבֵּה.
אָמַר לוֹ:
"תַּחַת קוֹרָה זוֹ אָסוּר, <הקורא>
וְהַשְּׁאָר מֻתָּר."

מסכת כלאים פרק ו משנה ה
ה
אֵי זֶה הוּא אִילַן סָרָק?
כָּל שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה פֵּרוֹת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל אִילַן סָרָק, חוּץ מִן הַגְּזִית וּמִן הַתְּאֵנָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין כְּמוֹהוּ נוֹטְעִים שָׂדוֹת שְׁלֵמוֹת,
הֲרֵי זֶה אִילַן סָרָק.

מסכת כלאים פרק ו משנה ו
ו
פִּסְקֵי עָרִיס, שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת וְעוֹד.
כָּל מִדּוֹת שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים בַּכֶּרֶם,
אֵין בָּהֶם 'וְעוֹד', חוּץ מִפִּסְקֵי עָרִיס.
אֵלּוּ הֵן פִּסְקֵי עָרִיס?
עָרִיס שֶׁחָרַב מֵאֶמְצָעוֹ,
נִשְׁתַּיְּרוּ בוֹ חָמֵשׁ גְּפָנִים מִכָּן וְחָמֵשׁ גְּפָנִים מִכָּן,
אִם יֵשׁ שָׁם שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם;
שְׁמוֹנֶה אַמּוֹת וָעוֹד,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת כלאים פרק ו משנה ז
ז
עָרִיס שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַכֹּתֶל מִתּוֹךְ קֶרֶן וְכָלֶה,
נוֹתְנִין לוֹ עֲבוֹדָתוֹ, וְזוֹרֵעַ אֶת הַמּוֹתָר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת,
לֹא יָבִיא זֶרַע לַשָּׁם.

מסכת כלאים פרק ו משנה ח
ח
הַקָּנִים הַיּוֹצְאִים מִן הֶעָרִיס,
חַס עֲלֵיהֶם לְפָסְקָן,
כְּנֶגְדָּן מֻתָּר.
עֲשָׂאָן כְּדֵי שֶׁיְּהַלֵּךְ עֲלֵיהֶן הֶחָדָשׁ,
אָסוּר.

מסכת כלאים פרק ו משנה ט
ט
הַפֶּרַח הַיּוֹצֵא מִן הֶעָרִיס,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ מְטוֹטֶלֶת תְּלוּיָה בוֹ,
כְּנֶגְדּוֹ אָסוּר,
וְכֵן בַּדָּלִית.
הַמּוֹתֵחַ זְמוֹרָה מֵאִילָן לְאִילָן,
תַּחְתֶּיהָ אָסוּר.
סְפָקָהּ בַּחֶבֶל אוֹ בַגֶּמִי,
תַּחַת סְפוֹק מֻתָּר.
עֲשָׂאָן כְּדֵי שֶׁיְּהַלֵּךְ עָלָיו הֶחָדָשׁ,

אָסוּר.

פרק ז

מסכת כלאים פרק ז משנה א
א
הַמַּבְרִיךְ אֶת הַגֶּפֶן בָּאָרֶץ,
אִם אֵין עָפָר עַל גַּבָּהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
לֹא יָבִיא זֶרַע עָלֶיהָ,
אֲפִלּוּ הִבְרִיכָהּ בַּדַּלַּעַת אוֹ בַסִּילוֹן.
הִבְרִיכָהּ בַּסֶּלַע,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָפָר עַל גַּבָּהּ אֶלָּא שָׁלוֹשׁ אֲצְבָעוֹת,
מֻתָּר לְהָבִיא זֶרַע עָלֶיהָ.
הָאַרְכּוּבָה שֶׁבַּגֶּפֶן,
אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא מֵעִקָּר הַשִּׁנִּי.

מסכת כלאים פרק ז משנה ב
ב
הַמַּבְרִיךְ שָׁלוֹשׁ גְּפָנִים וְעִקָּרֵיהֶן נִרְאִין,
רִבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת,
וְאִם לָאו, אֵינָן מִצְטָרְפוֹת.
גֶּפֶן שֶׁיְּבֵשָׁה,
אֲסוּרָה וְאֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף גֶּפֶן צָמֵר אָסוּר וְאֵינוּ מְקַדֵּשׁ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ: <לעזר>
אַף עַל גַּבֵּי גֶּפֶן אָסוּר וְאֵינוּ מְקַדֵּשׁ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ג
ג
אֵלּוּ אוֹסְרִין וְלֹא מְקַדְּשִׁין:
מוֹתַר חָרְבָּן הַכֶּרֶם, <הגפן>
מוֹתַר מְחוֹל הַכֶּרֶם,
מוֹתַר פִּסְקֵי עָרִיס,
מוֹתַר אַפִּיפְיָרוֹת.
אֲבָל תַּחַת הַגֶּפֶן,
וַעֲבוֹדַת הַגֶּפֶן,
וְאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
הֲרֵי אֵלּוּ מִתְקַדְּשִׁין.

מסכת כלאים פרק ז משנה ד
ד
הַמְסַכֵּךְ אֶת גַּפְנוֹ עַל גַּבֵּי תְבוּאָתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה קִדֵּשׁ וְחַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ה
ה
אָמַר רֶבִּי יוֹסֵה׃
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁזָּרַע אֶת כַּרְמוֹ בַּשְּׁבִיעִית,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה, וְאָמַר׃
אֵין אָדָם מְקַדֵּשׁ דָּבָר שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כלאים פרק ז משנה ו
ו
הָאַנָּס שֶׁזָּרַע אֶת הַכֶּרֶם וְיָצָא מִלְּפָנָיו,
קוֹצְרוֹ אַפְלוּ בַּמּוֹעֵד.
עַד כַּמָּה הוּא נוֹתֵן לַפּוֹעֲלִים?
עַד שָׁלִישׁ.
יָתֵר מִכֵּן, קוֹצֵר כְּדַרְכּוֹ וְהוֹלֵךְ,
אֲפִלּוּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
מֵאֵמָתַי נִקְרָא אַנָּס?
מִשֶּׁיִּשְׁקַע.

מסכת כלאים פרק ז משנה ז
ז
הָרוֹחַ שֶׁעִלְעִילָה אֶת הַגְּפָנִים עַל גַּבֵּי תְבוּאָה,
יִגְדֹּר מִיָּד.
וְאִם אֵרְעוֹ אוֹנֶס, מֻתָּר.
תְּבוּאָה שֶׁהִיא נוֹטָה תַּחַת הַגֶּפֶן,
וְכֵן בַּיָּרָק,
מַחֲזִיר וְאֵינוּ מְקַדֵּשׁ.
מֵאֵמָתַי תְּבוּאָה מִתְקַדֶּשֶׁת?
מִשֶּׁתַּשְׁרִישׁ.
וַעֲנָבִים?
מִשֶּׁיַּעֲשׂוּ כְּפוֹל הַלָּבָן.
תְּבוּאָה שֶׁיָּבְשָׁה כָּל צָרְכָהּ,
וַעֲנָבִים שֶׁבִּשְּׁלוּ כָּל צָרְכָם,
אֵינָן מִתְקַדְּשׁוֹת.

מסכת כלאים פרק ז משנה ח
ח
עָצִיץ נָקוּב מְקַדֵּשׁ בַּכֶּרֶם.
וְשֶׁאֵינוּ נָקוּב אֵינוּ מְקַדֵּשׁ.
רֶבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין וְלֹא מִתְקַדְּשִׁים.
הַמַּעֲבִיר עָצִיץ נָקוּב בַּכֶּרֶם,
אִם הוֹסִיף מָאתַיִם, אָסוּר.

פרק ח

מסכת כלאים פרק ח משנה א
א

כִּלְאֵי הַכֶּרֶם אֲסוּרִין מִלְּזָרַע וּמִלְקַיֵּם,
וַאֲסוּרִין בַּהֲנָיָה.
כִּלְאֵי זְרָעִים אֲסוּרִים מִלְּזָרַע וּמִלְקַיֵּם,
וּמֻתָּרִים בַּאֲכִילָה.
כִּלְאֵי בְגָדִים מֻתָּרִים בְּכָל דָּבָר,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלִּלְבֹּשׁ.
כִּלְאֵי בְהֵמָה מֻתָּרִין לְגַדֵּל וּלְקַיֵּם,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלְּהַרְבִּיעַ.
כִּלְאֵי בְהֵמָה אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ב
ב
בְּהֵמָה עִם בְּהֵמָה,
וְחַיָּה עִם חַיָּה,
בְּהֵמָה עִם חַיָּה,
וְחַיָּה עִם בְּהֵמָה,
טְמֵאָה עִם טְמֵאָה,
וּטְהוֹרָה עִם טְהוֹרָה,
וּטְמֵאָה עִם טְהוֹרָה,
וּטְהוֹרָה עִם טְמֵאָה,
אֲסוּרִין לַחֲרֹשׁ וְלִמְשֹׁךְ וּלְהַנְהִיג.

מסכת כלאים פרק ח משנה ג
ג
הַמַּנְהִיג סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
הַיּוֹשֵׁב בַּקָּרוֹן סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
רֶבִּי מֵאִיר פּוֹטֵר.
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁהִיא קְשׁוּרָה לִרְצוּעוֹת,
אֲסוּרָה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ד
ד
אֵין קוֹשְׁרִין אֶת הַסּוּס,
לֹא לְצִדֵּי הַקָּרוֹן וְלֹא לְאַחַר הַקָּרוֹן,
וְלֹא אֶת הַלִּבְדָּקָם לַגְּמַלִּים.
רֶבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַנּוֹלָדִים מִן הַסּוּס,
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶן חֲמוֹר,
מֻתָּרִין זֶה עִם זֶה.
וְכָל הַנּוֹלָדִים מִן הַחֲמוֹר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶם סוּס,
מֻתָּרִין זֶה עִם זֶה.
אֲבָל הַנּוֹלָדִים מִן הַסּוּס עִם הַנּוֹלָדִים מִן הַחֲמוֹר,
אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

מסכת כלאים פרק ח משנה ה
ה
הַפְּרוֹטָיוֹת אֲסוּרוֹת,
וְהָרֶמֶּךְ מֻתָּר.
וְאַדְנֵי הַשָּׁדֶה, חַיָּה.

רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְטַמְּאוֹת בְּאָהֶל כְּאָדָם.
הַקֶּקֶפְּד וְחֵלְדַּת הַסְּנָיִים, חַיָּה.
חֵלְדַּתַּסְּנָאִים,
רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמָּא כַּזַּיִת בַּמַּשָּׂא וְכָעֲדָשָׁה בַּמַּגָּע.

מסכת כלאים פרק ח משנה ו
ו
וְשׁוֹר בָּר, מִין בְּהֵמָה.
רֶבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִין חַיָּה.
כֶּלֶב, מִין חַיָּה.
רֶבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִין בְּהֵמָה.
הַחֲזִיר, מִין בְּהֵמָה.
הָעֲרוֹד, מִין חַיָּה.
הַפִּיל וְהַקּוֹף, מִין חַיָּה.
וְאָדָם מֻתָּר בְּכֻלָּם לַחֲרֹשׁ וְלִמְשֹׁךְ.

פרק ט

מסכת כלאים פרק ט משנה א
א
אֵינוּ אָסוּר מִשֵּׁם כִּלְאַיִם אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים,
וְאֵינוּ מִטַּמֵּא בִּנְגָעִים אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים.
אֵין הַכֹּהֲנִים לוֹבְשִׁים לְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
אֶלָּא צֶמֶר וּפִשְׁתִּים.
צֶמֶר גְּמַלִּים וְצֶמֶר רְחֵלִים שֶׁטָּרָפָן זֶה בָּזֶה,
אִם רֹב מִן הַגְּמַלִּים,
מֻתָּר;
וְאִם רֹב מִן הָרְחֵלִים,
אָסוּר;
מַחְצָה לְמַחְצָה,
אָסוּר.
וְכֵן הַפִּשְׁתָּן וְהַקַּנְבֵּס שֶׁטָּרָפָן זֶה בָּזֶה.

מסכת כלאים פרק ט משנה ב
ב
הַשֵּׁירִים וְהַכָּלָךְ אֵין בָּהֶם מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
אֲבָל אֲסוּרִין מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.
הַכָּרִים וְהַכְּסָתוֹת אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם כִּלְאַיִם,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא בְשָׂרוֹ נוֹגֵעַ בָּהֶן.
אֵין עֲרַאי לְכִלְאַיִם.
לֹא יִלְבַּשׁ כִּלְאַיִם עַל גַּבֵּי עֲשָׂרָה,
אֲפִלּוּ לִגְנֹב אֶת הַמֶּכֶס.

מסכת כלאים פרק ט משנה ג
ג
מִטְפְּחוֹת הַיָּדַיִם,
מִטְפְּחוֹת הַסְּפָרִים,
מִטְפְּחוֹת הַסֶּפֶג,
אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם כִּלְאַיִם;
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר.
מִטְפְּחוֹת הַסַּפָּרִים אֲסוּרוֹת מִשּׁוּם כִּלְאַיִם.

מסכת כלאים פרק ט משנה ד
ד
תַּכְרִיכֵי הַמֵּת וְהַמַּרְדַּעַת שֶׁלַּחֲמוֹר,
אֵין בָּהֶם מִשּׁוּם כִּלְאַיִם.
לֹא יִתֵּן אֶת הַמַּרְדַּעַת עַל כְּתֵפוֹ,
אֲפִלּוּ לְהוֹצִיא עָלֶיהָ אֶת הַוָּבָל.

מסכת כלאים פרק ט משנה ה
ה
מוֹכְרֵי כְסוּת מוֹכְרִין כְּדַרְכָּן,
לֹא יִתְכַּוְּנוּ בַחַמָּה מִפְּנֵי הַחַמָּה,
וְלֹא בַגְּשָׁמִין מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִין.
וְהַצְּנוּעִים מַפְשִׁילִין בַּמַּקֵּל.

מסכת כלאים פרק ט משנה ו
ו
תּוֹפְרֵי כְסוּת תּוֹפְרִין כְּדַרְכָּן,
לֹא יִתְכַּוְּנוּ בַחַמָּה מִפְּנֵי הַחַמָּה,
לֹא בַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים.
וְהַצְּנוּעִים תּוֹפְרִים בָּאָרֶץ.

מסכת כלאים פרק ט משנה ז
ז
הַבַּרְסִים וְהַבַּרְדְּסִים,
וְהַדַּלְמָטִיקָיוֹן וּמַנְעֲלוֹת הַפִּינוֹן,
לֹא יִלְבַּשׁ בָּהֶן עַד שֶׁיִּבְדֹּק.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַבָּאִים מֵחוּף הַיָּם וּמִמְּדִינַת הַיָּם,
אֵינָן צְרִיכִין בְּדִיקָה,
מִפְּנֵי שֶׁחָזְקָתָן בַּקַּנְבָּס.
וּמַנְעָל שֶׁלַּזֶּרֶד,
אֵין בּוֹ מִשּׁוּם כִּלְאַיִם.

מסכת כלאים פרק ט משנה ח
ח
אֵין אָסוּר מִשּׁוּם כִּלְאַיִם אֶלָּא טָווּי וְאָרִיג,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,יא)
"לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז",
דָּבָר שֶׁהוּא שׁוּעַ, וְטָווּי וְנוּז.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
נָלוֹז וּמֵלִיז הוּא אֶת אָבִיו שֶׁבַּשָּׁמַיִם עָלָיו.

מסכת כלאים פרק ט משנה ט
ט
הַלְּבָדִים אֲסוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן שׁוֹעִים.
פִּיף שֶׁלַּצֶּמֶר בְּשֶׁלַּפִּשְׁתָּן, אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹזְרִין בָּאָרִיג.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְשִׁיחוֹת שֶׁלָּאַרְגָּמָן אֲסוּרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹלֵל עַד שֶׁלֹּא קוֹשֵׁר.
לֹא יִקְשֹׁר סְרַט שֶׁלַּצֶּמֶר וְשֶׁלַּפִּשְׁתָּן
לַחְגֹּר בּוֹ אֶת מָתְנָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁהָרְצוּעָה בָּאֶמְצַע.

מסכת כלאים פרק ט משנה י
י
אוֹתוֹת הַגְּרָדִים וְאוֹתוֹת הַכּוֹבְסִים
אֲסוּרוֹת מִשֵּׁם כִּלְאַיִם.
הַתּוֹכֵף תְּכִיפָה אַחַת,
אֵינָהּ חִבּוּר, וְאֵין בָּהּ מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
וְהַשּׁוֹמְטָהּ בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר.
עָשָׂה שְׁנֵי רָאשֶׁיהָ מִצַּד אֶחָד,
חִבּוּר, וְיֵשׁ בָּהּ מִשֵּׁם כִּלְאַיִם,
וְהַשּׁוֹמְטָהּ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּשַׁלֵּשׁ.
הַשַּׁק וְהַקֻּפָּה מִצְטָרְפִין בַּכִּלְאַיִם.

חסלת כלאים

מסכת שביעית

פרק א

מסכת שביעית פרק א משנה א
א
עַד אֵמָתַי חוֹרְשִׁין שְׂדֵה הָאִילָן עֶרֶב שְׁבִיעִית?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל זְמַן שֶׁהוּא יָפֶה לַפֵּרִי;
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עַד הָעֲצֶרֶת.
וּקְרוֹבִים דִּבְרֵי אֵלּוּ לִהְיוֹת כְּדִבְרֵי אֵלּוּ.
(מסכת שביעית פרק א משנה ב)
אֵי זוֹ הִיא שְׂדֵה הָאִילָן?
כָּל שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת לְבֵית סְאָה,

אִם רְאוּיִים לַעֲשׂוֹת כִּכַּר דְּבֵלָה
שֶׁלִּשִּׁים מָנֶה בָּאִיטַלְקִי,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִּשְׁבִילָן;
פָּחוּת מִכֵּן,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן
אֶלָּא מְלֹא הָאוֹרֶה וְסַלּוֹ חוּצָה לוֹ.

מסכת שביעית פרק א משנה ג
ב
אֶחָד אִילַן סָרָק וְאֶחָד אִילַן מַאֲכָל,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן תְּאֵנִים:
אִם רְאוּיִין לַעֲשׂוֹת כִּכַּר דְּבֵלָה
שֶׁלִּשִּׁים מָנֶה בָּאִיטַלְקִי,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִּשְׁבִילָן;
פָּחוּת מִכֵּן,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן.

מסכת שביעית פרק א משנה ד
ג
הָיָה אֶחָד עוֹשֶׂה כִּכַּר דְּבֵלָה,
אוֹ שְׁנַיִם עוֹשִׂין,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן,
עַד שֶׁיִּהוּא מִשְּׁלֹשָׁה וְעַד תִּשְׁעָה.
הָיוּ עֲשָׂרָה, מֵעֲשָׂרָה וּלְמַעְלָן,
בֵּין עוֹשִׂין וּבֵין שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה בִּשְׁבִילָן.
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת לד, כא)
"בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת".

ה
אֵין צָרֵךְ לוֹמַר חָרִישׁ וְקָצִיר שֶׁלִּשְׁבִיעִית,
אֶלָּא חָרִישׁ שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁהוּא נִכְנָס בַּשְּׁבִיעִית,
וְקָצִיר שֶׁלִּשְׁבִיעִית שֶׁהוּא יוֹצֵא עִם מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מָה חָרִישׁ רְשׁוּת, אַף קָצִיר רְשׁוּת,
יָצָא קָצִיר הָעֹמֶר שֶׁהוּא חוֹבָה.

מסכת שביעית פרק א משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים,
חֲרֵי אֵלּוּ מְצָטָרְפִים,
וְחוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סְאָה בִּשְׁבִילָן.
כַּמָּה יְהֵא בֵּינֵיהֶם?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַבָּקָר עוֹבֵר בְּכֻלָּיו.

מסכת שביעית פרק א משנה ו
ז
עֶשֶׂר נְטִיעוֹת מְפֻזָּרוֹת בְּתוֹךְ בֵּית סְאָה,
חוֹרְשִׁים כָּל בֵּית סְאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

הָיוּ עֲשׂוּיוֹת שׁוּרָה אוֹ מֻקָּפוֹת עֲטָרָה,
אֵין חוֹרְשִׁין לָהֶן אֶלָּא צָרְכָן.

מסכת שביעית פרק א משנה ז
ח
הַנְּטִיעוֹת וְהַדְּלוּעִים מְצָטָרְפִין לְתוֹךְ בֵּית סְאָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה דְלוּעִים לְבֵית סְאָה,
חוֹרְשִׁין כָּל בֵּית סְאָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מסכת שביעית פרק א משנה ח
ט
עַד אֵמָתַי נִקְרָאוּ נְטִיעוֹת?
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּחוּלוּ;
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַד תֵּשַׁע שָׁנִים;
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
נְטִיעָה כִשְׁמָהּ.
אִילָן שֶׁנִּגְמַם וְהוֹצִיא חֲלִפִּים,
מִטָּפַח וּלְמַטָּן, כִּנְטִיעָה,
מִטָּפַח וּלְמַעְלָן, כְּאִילָן.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.

פרק ב
מסכת שביעית פרק ב משנה א
א
עַד אֵמָתַי חוֹרְשִׁין בִּשְׁדֵה הַלָּבָן עֶרֶב שְׁבִיעִית?
עַד שֶׁתִּכְלֶה הַלֵּחָה:
כָּל זְמַן שֶׁבְּנֵי אָדָן חוֹרְשִׁין
לִטַּע בַּמִּקְשָׁאוֹת וּבַמִּדְלָעוֹת.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
נָתַתָּ תוֹרַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּיָדוֹ;
אֶלָּא בִשְׁדֵה הַלָּבָן, עַד הַפֶּסַח,
וּבִשְׁדֵה הָאִילָן עַד הָעֲצֶרֶת.

מסכת שביעית פרק ב משנה ב
ב
מְזַבְּלִין וּמְעַדְּרִין בַּמִּקְשָׁאוֹת וּבַמִּדְלָעוֹת
עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וְכֵן בֵּית הַשְּׁלָחִים.
מְיַבְּלִים, מְפָרְקִים, וּמְאָבְקִים,
וּמְעַשְּׁנִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף נוֹטֵל הוּא אֶת הֶעָלֶה
מִן הָאֶשְׁכּוֹל בַּשְּׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ב משנה ג

ג
מְסַקְּלִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
מְקַרְסְמִין, מְזַרְדִין,
וּמְפַסְּלִים עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּזֵרוּדָה וּכְפִסּוּלָהּ שֶׁלַּחֲמִישִׁית,
כֵּן שֶׁלַּשִּׁשִּׁית.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי רַשַּׁי בַּעֲבוֹדַת הָאִילָן,
רַשַּׁי אֲנִי בְּפִסּוּלוֹ.

מסכת שביעית פרק ב משנה ד
ד
מְזַהֲמִין אֶת הַנִּטְיעוֹת,
וְכוֹרְכִין אוֹתָן, וְקוֹטְמִין אוֹתָם,
וְעוֹשִׂין לָהֶן בָּתִּים,
וּמַשְׁקִין אוֹתָן עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
רְבִּי לְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַף מַשְׁקֶה הוּא אֶת הַלּוּף בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא עַל הָעִקָּר.

מסכת שביעית פרק ב משנה ה
ה
סָכִים אֶת הַפַּגִּים וּמְנַקְּבִין אוֹתָן
עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
פַּגֵּי עֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁנִּכְנְסוּ לַשְּׁבִיעִית,
וְשֶׁלַּשְּׁבִיעִית שֶׁיָּצְאוּ לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
לֹא סָכִים וְלֹא מְנַקְּבִין אוֹתָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָסוּךְ, אֵינָן סָכִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוֹדָה;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לָסוּךְ, סָכִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר בָּאֵלּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רַשַּׁי בַּעֲבוֹדַת הָאִילָן.

מסכת שביעית פרק ב משנה ו
ו
אֵין נוֹטְעִין, אֵין מַבְרִיכִין,
וְאֵין מַרְכִּיבִין עֶרֶב שְׁבִיעִית,
פָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה;
אִם נָטַע אוֹ הִבְרִיךְ אוֹ הִרְכִּיב, יַעֲקֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַרְכָּבָה שֶׁאֵינָהּ קוֹלֶטֶת לִשְׁלֹשָׁה יָמִים,
אֵינָהּ קוֹלֶטֶת.
רְבִּי יוֹסֵה וְרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
לִשְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת.

מסכת שביעית פרק ב משנה ז
ז
הָאֹרֶז וְהַחַלְתָּן וְהַפְּרָגִים וְהַשַּׁמְשְׁמִים

שֶׁהִשְׁרִישׁוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
מִתְעַשְּׂרִים לְשֶׁעָבַר, וּמֵתָרִים בַּשְּׁבִיעִית;
אִם לָאו,
אֲסוּרִין בַּשְּׁבִיעִית וּמִתְעַשְּׂרִין לְשָׁנָה הַבָּאָה.

מסכת שביעית פרק ב משנה ח
ח
רִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁזּוּרִי אוֹמֵר:
פּוּל מִצְרִי שֶׁזָּרְעוּ לְזֶרַע מִתְחִלָּה כַּיּוֹצֵא בָּהֶן.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפוּנִים הַגַּמְלוֹנִים כַּיּוֹצֵא בָּהֶן.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אֲפוּנִין הַגַּמְלוֹנִין שֶׁתִּרְמְלוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

מסכת שביעית פרק ב משנה ט
ט
הַבְּצָלִים הַסָּרִיסִים וּפוּל מִצְרִי,
שֶׁמָּנַע מֵהֶן מַיִם שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
מִתְעַשְּׂרִין לְשֶׁעָבַר וּמֵתָרִים בַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם לָאו,
אֲסוּרִין בַּשְּׁבִיעִית וּמִתְעַשְּׂרִין לְשָׁנָה הַבָּאָה.

י
וְשֶׁלַּבַּעַל, שֶׁמָּנַע מֵהֶן שְׁתֵּי עוֹנוֹת.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ.

מסכת שביעית פרק ב משנה י
יא
הַדִּלּוּעִים שֶׁקִּיְּמָן לְזֶרַע,
אִם הִקְשׁוּ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וְנִפְסָלוּ מֵאֹכֶל אָדָן,
מֻתָּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם לָאו,
אָסוּר לְקַיְּמָן בַּשְּׁבִיעִית.
הַתְּמָרוֹת שֶׁלָּהֶן אֲסוּרוֹת בַּשְּׁבִיעִית.
מְרַבְּצִים בְּעָפָר לָבָן.
דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹסֵר.
מְמָרְסִים בָּאֹרֶז בַּשְּׁבִיעִית.
דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן.
אֲבָל לֹא מְכַסְּחִים.

פרק ג
מסכת שביעית פרק ג משנה א
א
מֵאֵמָתַי מוֹצִיאִין זְבָלִים לְאַשְׁפַּתּוֹת?

מִשֶּׁיִּפְסְקוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּבַּשׁ הַמָּתוֹק.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּקָּשֵׁר.
(מסכת שביעית פרק ג משנה ב)
עַד כַּמָּה מְזַבְּלִים?
עַד שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אַשְׁפַּתּוֹת
לְבֵית סְאָה שֶׁלְּעֶשֶׂר עֶשֶׂר מַשְׁפְּלוֹת,
וְשֶׁלְּלֶתֶךְ לָתֶךְ.
מוֹסִיפִין עַל הַמַּשְׁפְּלוֹת,
וְאֵין מוֹסִיפִין עַל הָאַשְׁפַּתּוֹת.
רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל הָאַשְׁפַּתּוֹת.

מסכת שביעית פרק ג משנה ג
ב
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת שָׂדֵהוּ
שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אַשְׁפַּתּוֹת לְבֵית סְאָה.
יָתֵר מִכֵּן, (מַחֲצִיב).
דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיַּגִּבְיהַּ שְׁלֹשָׁה.
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת זִבְלוֹ אוֹצָר.
רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה.
הָיָה לוֹ דָּבָר מְמַעֲט,
מוֹסִיף עָלָיו וְהוֹלֵךְ.
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹסֵר,
עַד שֶׁיַּעֲמִיק שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיַּגְבִּיהַּ שְׁלֹשָׁה,
אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן עַל הַסֶּלַע.

מסכת שביעית פרק ג משנה ד
ג
הַמְדַיֵּר אֶת שָׂדֵהוּ
וְעוֹשֶׂה סַהַר לְבֵית סָאתַיִם,
עוֹקֵר שָׁלוֹשׁ רוּחוֹת וּמַנִּיחַ אֶת הָאֶמְצָעִית,
נִמְצָא מְדַיֵּר בֵּית אַרְבַּעַת סְאִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּית שְׁמוֹנַת סְאִין.
הָיְתָה כָל שָׂדֵהוּ בֵּית אַרְבַּעַת סְאִים,
מְשַׁיֵּר מִמֶּנּוּ מִקְצָת, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן,
וּמוֹצִיאִין מִן הַסַּהַר
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדֶרֶךְ הַמְזַבְּלִים.

מסכת שביעית פרק ג משנה ה

ד
לֹא יִפְתַּח אָדָם מַחְצֵב כַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
עַד שֶׁיִּהוּ בוֹ שָׁלוֹשׁ מָרְבִּיוֹת,
שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ עַל רוּם שָׁלוֹשׁ,
שֶׁעוּרָם עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע אַמּוֹת.

מסכת שביעית פרק ג משנה ו
ה
גָּדֵר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת שֶׁלְּמַשְׁוִי שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ יְנָטֵלוּ.
שֶׁעוּר גָּדֵר עֲשָׂרָה טְפָחִין.
פָּחוּת מִכֵּן, מַחְצֵב,
וְגוֹמְמוֹ עַד פָּחוּת מֵהָאָרֶץ טֶפַח.

ו
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ;
אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה יִטֹּל.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית,
אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ מֵעֶרֶב שְׁבִיעִית,
מַה שֶּׁהוּא רוֹצֶה יִטֹּל.

מסכת שביעית פרק ג משנה ז
ז
אֲבָנִים שֶׁזִּעְזְעָתָן הַמַּחֲרֵשָׁה,
אוֹ שֶׁהָיוּ מְכֻסּוֹת וְנִתְגַּלּוּ,
אִם יֵשׁ בָּהֶם שְׁתַּיִם שֶׁלְּמַשְׁוִי שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ יְנָטֵלוּ.
הַמְסַקֵּל אֶת שָׂדֵהוּ,
נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת,
וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ.
וְכֵן גַּרְגֵּשׁ שֶׁלְּצְרוֹרוֹת,
נוֹטֵל אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת
וּמַנִּיחַ אֶת הַנּוֹגְעוֹת בָּאָרֶץ.
אִם יֵשׁ תַּחְתֵּיהֶם סֶלַע אוֹ קַשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ יְנָטֵלוּ.

מסכת שביעית פרק ג משנה ח
ח
אֵין בּוֹנִים מַדְרֵגוֹת עַל פִּי הַגְּאָיוֹת
עֶרֶב שְׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ גְּשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לַשְּׁבִיעִית;
אֲבָל בּוֹנֶה הוּא בַּשְּׁבִיעִית מִשֶּׁפָּסְקוּ גְּשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
וְלֹא יִסְמֹךְ בֶּעָפָר,
אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא חַיִץ.
כָּל אֶבֶן שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְלָהּ,
הֲרֵי זוֹ תִנָּטֵל.

מסכת שביעית פרק ג משנה ט
ט
אַבְנֵי כָתֵף בָּאוֹת מִכָּל מָקוֹם.
וְהַמְקַבְּלָן מֵבִיאָן מִכָּל מָקוֹם.
וְאֵלּוּ הֵן אַבְנֵי כָתֵף?
כָּל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִנָּטֵל בְּאַחַת יָד.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַבְנֵי כָתֵף כִּשְׁמָן,
כָּל שֶׁהֵן נְטָלוֹת שְׁתַּיִם וְשָׁלוֹשׁ עַל הַכָּתֵף.

מסכת שביעית פרק ג משנה י
י
הַבּוֹנֶה גָּדֵר בֵּינוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
מֵתָר לְהַעְמִיק עַד הַסֶּלַע.
מַה יַּעֲשֶׂה בֶּעָפָר?
צוֹבְרוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּמַתְקִינוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּדֶרֶךְ שֶׁאֵין מְקַלְקְלִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
כָּךְ לֹא יְתַקֵּן.
מַה יַּעֲשֶׂה בֶּעָפָר?
צוֹבְרוֹ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כְּדֶרֶךְ הַמְזַבְּלִין.
וְכֵן הַחוֹפֵר בּוֹר וְשִׁיחַ וּמְעָרָה.

פרק ד
מסכת שביעית פרק ד משנה א
א
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:
מְלַקֵּט אָדָם עֲצִים וַעֲשָׂבִים מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אֶת הַגֵּס הַגֵּס.
וּמְשָׁרְבוּ עוֹבְרֵי עֲבֵרָה הִתְקִינוּ,
שֶׁיְּהֵא זֶה מְלַקֵּט מִתּוֹךְ שֶׁלַּזֶּה שֶׁלֹּא בְטוֹבָה,
וְאֵין צָרֶךְ לוֹמַר שֶׁיְּקַצֵּץ לָהֶם מְזוֹנוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ב
ב
שָׂדֶה שֶׁנִּתְקַוְּצָה,
תְּזָרַע מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית;
שֶׁנִּטַּיְּבָה אוֹ שֶׁנִּדַּיְּרָה,
לֹא תִזָּרַע מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית.
שָׂדֶה שֶׁנִּטַּיְּבָה, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹתֶיהָ בַּשְּׁבִיעִית;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אוֹכְלִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

אֵין אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוֹבָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּטוֹבָה וְשֶׁלֹּא בְּטוֹבָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים,
זֶה מִקֶּלֵי בֵּית שַׁמַּי וּמֵחֲמִרֵי בֵּית הֶלֵּל.

מסכת שביעית פרק ד משנה ג
ג
חוֹכְרִים נִירִים מִן הַגּוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא מִיִּשְׂרָאֵל.
וּמְחַזְּקִים יְדֵי גּוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָם,
מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת שביעית פרק ד משנה ד
ד
הַמֵּדֵל בַּזֵּיתִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יָגֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יְשָׁרֵשׁ.
מוֹדִים בְּמַחֲלִיק עַד שֶׁיָּגֹם.
וְאֵי זֶה הוּא מֵדֵל?
אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם.
הַמַּחֲלִיק?
שְׁלֹשָׁה זֶה בְצַד זֶה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֲבָל מִתּוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אַף הַמַּחֲלִיק יְשָׁרֵשׁ.

מסכת שביעית פרק ד משנה ה
ה
הַמַּבְקִיעַ בַּזַּיִת לֹא יְחַפֶּה בֶּעָפָר,
אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בָאֲבָנִים אוֹ בַקַּשׁ.
הַקּוֹצֵץ קוֹרוֹת שִׂקְמָה, לֹא יְחַפֶּה בֶּעָפָר,
אֲבָל מְכַסֶּה הוּא בָאֲבָנִים אוֹ בַקַּשׁ.
אֵין קוֹצְצִין בְּתוֹלַת שִׂקְמָה בַּשְּׁבִיעִית,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֲבוֹדָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדַרְכָּהּ אָסוּר;
אֶלָּא מַגְבִּיהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ גוֹמֵם מֵעַם הָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ד משנה ו
ו
הַמְזַנֵּב בַּגְּפָנִים וְהַקּוֹצֵץ קָנִים,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

יַרְחִיק טֶפַח.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
קוֹצֵץ כְּדַרְכּוֹ בַּקֶּרְדּוֹם אוֹ בַּמַּגָּל וּבַמְּגֵרָה,
וּבְכָל מִין שֶׁיִּרְצֶה.
אִילָן שֶׁנִּפְשַׁח,
קוֹשְׁרִין אוֹתוֹ בַּשְּׁבִיעִית.
לֹא שֶׁיַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף.

מסכת שביעית פרק ד משנה ז
ז
מֵאֵמָתַי אוֹכְלִין פֵּרוֹת הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית?
הַפַּגִּים,
מִשֶּׁיַּזְרִיחוּ, אוֹכֵל בָּהֶן פִּתּוֹ בַּשָּׂדֶה;
בְּחֻלּוֹ, כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן בַּיּוֹצֵא בָּהֶם בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּבִים בַּמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ח
ח
הַבֹּסֶר,
מִשֶּׁהֲבִיא מַיִם, אוֹכֵל פִּתּוֹ בַּשָּׂדֶה;
הִבְאִישׁ, כּוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן בַּיּוֹצֵא בוֹ בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת שביעית פרק ד משנה ט
ט
זֵיתִים שֶׁהִכְנִיסוּ רְבִיעִית לְסְאָה,
פּוֹצֵעַ וְאוֹכֵל בַּשָּׂדֶה.
הִכְנִיסוּ חֲצִי לֹג, כּוֹתֵשׁ וְסָךְ בַּשָּׂדֶה.
הִכְנִיסוּ שְׁלִישׁ,
כּוֹתֵשׁ בַּשָּׂדֶה וְכוֹנֵס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.
וְכֵן בַּיּוֹצֵא בָּהֶן בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ,
חַיָּבִים בַּמַּעַשְׂרוֹת.
וּשְׁאָר כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן,
כְּעוֹנָתָן לַמַּעַשְׂרוֹת, כְּדִ עוֹנָתָן לַשְּׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ד משנה י
י
מֵאֵמָתַי אֵין קוֹצְצִין אֶת הָאִילָן בַּשְּׁבִיעִית?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הֶחָרוּבִין מִשֶּׁיִּשָּׁלְשׁוּ,
וְהַגְּפָנִים מִשֶּׁיְּגָרְעוּ,
הַזֵּיתִים מִשֶּׁיָּנִיצוּ,
וּשְׁאָר כָּל פֵּרוֹת הָאִילָן מִשֶּׁיּוֹצִיא.
כָּל הָאִילָן,
כֵּיוָן שֶׁבָּא לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
מֻתָּר לְקוֹצְצוֹ.

כַּמָּה יְהֵא בַזַּיִת וְלֹא יְקַצְּצֶנּוּ?
רַבָּע.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי זַיִת.

פרק ה
מסכת שביעית פרק ה משנה א
א
בְּנוֹת שׁוּחַ, שְׁבִיעִית יֵשׁ לָהֶן שְׁנַיָּה,
שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לְשָׁלוֹשׁ שָׁנִים.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
הַפַּרְסָיוֹת, שְׁבִיעִית שֶׁלָּהֶן מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁהֵן עוֹשׂוֹת לִשְׁתֵּי שָׁנִים.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּנוֹת שׁוּחַ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ב
ב
הַטּוֹמֵן אֶת הַלּוּף בַּשְּׁבִיעִית,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִפְחֹת מִסָּאתַיִם,
עַל גֹּבַהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא יִפְחֹתוּ מֵאַרְבַּעַת קַבִּים,
עַל גֹּבַהּ טֶפַח,
וְטֶפַח עָפָר עַל גַּבָּיו.
וְטוֹמְנוֹ מְקוֹם דְּרִיסַת הָאָדָם.

מסכת שביעית פרק ה משנה ג
ג
לוּף שֶׁעָבְרָה עָלָיו שְׁבִיעִית,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו, לָקְטוּ;
וְאִם לָאו,
יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן לָעֲנִיִּים.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם לָקְטוּ הָעֲנִיִּים אֶת עָלָיו, לָקְטוּ;
וְאִם לָאו,
אֵין לָעֲנִיִּים עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן.

מסכת שביעית פרק ה משנה ד
ד
לוּף שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית שֶׁהוּא נִכְנָס לַשְּׁבִיעִית,
וְכֵן בְּצָלִים הַקִּיצוֹנִים,
וְכֵן פּוּאָה שֶׁלְּעִדִּית,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּמָרוּפוֹת שֶׁלָּעֵץ;

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּקַרְקַעַת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת.
מוֹדִים בְּפוּאָה שֶׁלַּצְּלָעוֹת,
שֶׁעוֹקְרִין אוֹתָהּ בְּקַרְקַעַת שֶׁלַּמַּתֶּכֶת.

מסכת שביעית פרק ה משנה ה
ה
מֵאֵמָתַי מֵתָר אָדָם לִקַּח לוּף מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית?
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִיָּד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּרְבֶּה הֶחָדָשׁ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ו
ו
אֵלּוּ כֵלִים שֶׁאֵין הָאֻמָּן רַשַּׁי לְמָכְרָם בַּשְּׁבִיעִית:
מַחֲרֵשָׁה וְכָל כֵּלֶיהָ,
הָעֹל, הַמּוְרֶה, וְהַדָּקָר.
אֲבָל מוֹכֵר הוּא מַגַּל יָד,
מַגַּל קָצִיר, עֲגָלָה וְכָל כֵּלֶיהָ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁמְּלַאכְתּוֹ מְיֻחֶדֶת לַעֲבֵרָה, אָסוּר;
לְאֶסֹר וּלְהַתִּיר, מֻתָּר.

מסכת שביעית פרק ה משנה ז
ז
הַיּוֹצֵר מוֹכֵר חָמֶשׁ כַּדֵּי שֶׁמֶן,
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה כַדֵּי יַיִן,
שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ לְהָבִיא מִן הַהֶבְקֵר.
אִם הֵבִיא יָתֵר מִכֵּן, מֻתָּר.
וּמוֹכֵר לַגּוֹיִם בָּאָרֶץ,
וּלְיִשְׂרָאֵל בְּחוּצָה לָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ה משנה ח
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִמְכֹּר לוֹ פָּרָה חוֹרֶשֶׁת בַּשְּׁבִיעִית.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְשָׁחְטָהּ.
מוֹכֵר לוֹ פֵּרוֹת אֲפִלּוּ בְשָׁעַת הַזֶּרַע.
מַשְׁאִיל לוֹ סְאָתוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ גֹּרֶן.
פּוֹרֵט לוֹ מָעוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ פּוֹעֲלִים.
וְכֻלָּם בְּפֵרוּשׁ אֲסוּרִין.

מסכת שביעית פרק ה משנה ט
ט
מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה
לַחֲבֶרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית

נָפָה וּכְבָרָה, וְרֵחַיִם וְתַנּוּר;
אֲבָל לֹא תָּבֹר וְלֹא תִטְחַן עִמָּהּ.
אֵשֶׁת חָבֵר מַשְׁאֶלֶת לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ
נָפָה וּכְבָרָה;
וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמְרַקֶּדֶת עִמָּהּ.
אֲבָל מְשַׁתַּטֶּיל אֶת הַמַּיִם,
לֹא תִגַּע אֶצְלָהּ,
שֶׁאֵין מְחַזְּקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְחַזְּקִים יְדֵי גוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִים בִּשְׁלוֹמָם,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

פרק ו
מסכת שביעית פרק ו משנה א
א
שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַשְּׁבִיעִית:
כָּל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי בָבֶל,
מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד גְּזִיב,
לֹא נֶאֱכָל וְלֹא נֶעֱבָד;
וְכָל שֶׁהֶחֱזִיקוּ עוֹלֵי מִצְרַיִם,
מִגְּזִיב עַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנָה,
נֶאֱכָל אֲבָל לֹא נֶעֱבָד;
מֵהַנָּהָר וּמֵאֲמָנָה וְלִפְנִים,
נֶאֱכָל וְנֶעֱבָד.

מסכת שביעית פרק ו משנה ב
ב
עוֹשִׂים בַּתָּלוּשׁ בְּסוּרְיָה,
אֲבָל לֹא בְמְחֻבָּר.
דָּשִׁים וְזוֹרִים וְדוֹרְכִים וּמְעַמְּרִים,
אֲבָל לֹא קוֹצְרִים וְלֹא בוֹצְרִים וְלֹא מוֹסְקִים.
כְּלָל אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
כָּל שֶׁפַּיּוֹצֵא בוֹ מֵתֵר בָּאָרֶץ,
עוֹשִׂים אוֹתוֹ בְּסוּרְיָה.

מסכת שביעית פרק ו משנה ג
ג
בְּצָלִים שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים וְצִמְּחוּ,
אִם הָיוּ הֶעָלִים שֶׁלָּהֶן שְׁחוֹרִים,
אֲסוּרִין;
הוֹרִיקוּ, הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אִם יְכוֹלִין לְהִתָּלֵשׁ בָּעֲלִין שֶׁלָּהֶן,
אֲסוּרִין;
כְּנֶגֶד כֵּן מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית מֻתָּרִין.

מסכת שביעית פרק ו משנה ד
ד
מֵאֶמְתַי מֻתָּר אָדָם
לִקַּח יָרָק מִן הַצְּאִי שְׁבִיעִית?
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה כַּיּוֹצֵא בּוֹ.
עָשָׂה הַבַּכִּיר,
הֵתַּר הָאָפִיל.
רַבִּי הִתִּיר לִקַּח יָרָק מִן הַצְּאִי שְׁבִיעִית מִיָּד.

מסכת שביעית פרק ו משנה ה
ה
אֵין מוֹצִיאִין שֶׁמֶן שִׂרֵפָה וּפְרוֹת שְׁבִיעִית
מֵהָאָרֶץ לְחוּצָה לָאָרֶץ.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
שָׁמַעְתִּי בְּפִרוּשׁ,
שֶׁמּוֹצִיאִין לְסוּרְיָה,
וְאֵין מוֹצִיאִין לְחוּצָה לָאָרֶץ.

מסכת שביעית פרק ו משנה ו
ו
אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מֵחוּצָה לָאָרֶץ לָאָרֶץ.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
שָׁמַעְתִּי בְּפֵרוּשׁ,
שֶׁמְּבִיאִין מִסּוּרְיָה,
וְאֵין מְבִיאִין מֵחוּצָה לָאָרֶץ.

פרק ז
מסכת שביעית פרק ז משנה א
א
כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַּשְּׁבִיעִית:
כָּל שֶׁהוּא מֵאֹכֶל אָדָם,
וּמֵאֹכֶל בְּהֵמָה מִמִּין הַצּוֹבְעִים,
וְאֵינוּ מִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ,
יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית,
יֵשׁ לוֹ בֵּעוּר וּלְדָמָיו בֵּעוּר.
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה עֲלֵי לוּף שׁוֹטָה,
וַעֲלֵה הַדַּנְדַּנָּא,
הָעֲלְשִׁים,
וְהַכְּרִישִׁים,
הָרְגִילָה,
וְנֵץ הֶחָלָב;
מֵאֹכֶל בְּהֵמָה,
הַחוֹחִים וְהַדַּרְדָּרִים;
וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים,
סְפָחֵי אֶסְטֵס וְקוֹצָא;
יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וּלְדָמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
יֵשׁ לָהֶם בֵּעוּר וּלְדָמֵיהֶן בֵּעוּר.

מסכת שביעית פרק ז משנה ב
ב
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל שֶׁהוּא מֵאֹכֶל אָדָם
וּמֵאֹכֶל בְּהֵמָה וּמִמִּין הַצּוֹבְעִים,
וּמִתְקַיֵּם בָּאָרֶץ,
יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וּלְדָמָיו שְׁבִיעִית,
אֵין לוֹ בִּעוּר וְלֹא לְדָמָיו בִּעוּר.
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה עִקַּר הַלּוּף שׁוֹטֶה,
וְעִקַּר הַדַּנְדַּנָּה,
הָעַרְקְבָנִין,
וְהַחַלְבִּיצִין,
וְהַבִּכְרָיָה;
מִמִּין הַצּוֹבְעִים,
הַפּוּאָה וְהָרְכָפָה;
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
אֵין לָהֶן בִּעוּר וְלֹא לִדְמֵיהֶן בִּעוּר.

ג
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
דְּמֵיהֶן מִתְבַּעֲרִין עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
אָמְרוּ לוֹ:
לָהֶן אֵין בִּעוּר,
קַל וָחֹמֶר לִדְמֵיהֶן.

מסכת שביעית פרק ז משנה ג
ד
קֶלְפֵי רִמּוֹן וְהַגֵּץ שֶׁלּוֹ,
קֶלְפֵי אֱגוֹזִים וְהַגַּלְעַנִּים,
יֵשׁ לָהֶם שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
הַצַּבָּע צוֹבֵעַ לְעַצְמוֹ;
לֹא יִצְבַּע בְּשָׂכָר,
שֶׁאֵין עוֹשִׁין סְחוֹרָה בְּפֵרוֹת שְׁבִיעִית;
וְלֹא בִּכְבוֹרוֹת,
וְלֹא בִּתְרוּמוֹת,
וְלֹא בִּנְבֵלוֹת,
וְלֹא בִּטְרֵפוֹת,
וְלֹא בִּשְׁקָצִים,
וְלֹא בִּרְמָסִים.
וְלֹא יְהֵא לוֹקֵחַ יַרְקוֹת שָׂדֶה וּמוֹכֵר בַּשּׁוּק,
אֲבָל הוּא לוֹקֵט וּבְנוֹ מוֹכֵר עַל יָדוֹ.
לָקַח לְעַצְמוֹ וְהוֹתִיר,
מֵתָר לְמָכְרוֹ.

מסכת שביעית פרק ז משנה ד
ה
לָקַח בְּכוֹר לְמִשְׁתֶּה בְּנוֹ אוֹ לָרֶגֶל,
וְלֹא צָרַךְ לוֹ, מֵתָר לְמָכְרוֹ.

צָדֵי חַיָּה, עוֹפוֹת וְדָגִים,
שֶׁנִּתְמַנּוּ לָהֶם מִינִים טְמֵאִים,
מֻתָּרִין לְמָכְרָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁנִּתְמַנָּה לוֹ לְפִי דַרְכּוֹ,
לוֹקֵחַ וּמוֹכֵר,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְהֵא אֱמָנוּתוֹ לְכֵן.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת שביעית פרק ז משנה ה
ו
לוּלַבֵּי זְרָדִים וְהֶחָרוּבִין,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
לוּלַבֵּי הָאֵלָה וְהַבָּטְנָה וְהָאֲטָדִים,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית,
אֵין לָהֶן בִּעוּר וְלֹא לִדְמֵיהֶן בִּעוּר;
אֲבָל לֶעָלִין יֵשׁ בִּעוּר,
מִפְּנֵי שֶׁנּוֹשְׁרִין מֵאֲבִיהֶן.

מסכת שביעית פרק ז משנה ו
ז
הַוֶּרֶד וְהַכֹּפֶר וְהַקֶּטֶב וְהַלּוֹטֶם,
יֵשׁ לָהֶן שְׁבִיעִית וְלִדְמֵיהֶן שְׁבִיעִית.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין לַקֶּטֶב שְׁבִיעִית,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ פְרִי.

מסכת שביעית פרק ז משנה ז
ח
וֶרֶד חָדָשׁ שֶׁכְּבָשׁוֹ בְשֶׁמֶן יָשָׁן,
יְלַקֵּט אֶת הַוֶּרֶד;
יָשָׁן בְּחָדָשׁ, חַיָּב בַּבִּעוּר.
חָרוּבִים חֲדָשִׁים שֶׁכְּבָשָׁן בְּיַיִן יָשָׁן,
וְיֵשָׁנִים בְּחָדָשׁ, חַיָּבִין בַּבִּעוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בְנוֹתֵן טַעַם,
חַיָּבִים לְבַעֵר מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ;
מִין בְּמִינוֹ, כָּל שֶׁהוּא.
שְׁבִיעִית אוֹסֶרֶת כָּל שֶׁהִיא בְמִינָהּ,
וְשֶׁלֹּא בְמִינָהּ, בְּנוֹתֵן טַעַם.

פרק ח
מסכת שביעית פרק ח משנה א
א
כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַּשְּׁבִיעִית:
כָּל הַמְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
אֵין עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלָגְמָא לָאָדָם,
וְאֵין צָרֵךְ לוֹמַר לִבְהֵמָה;

וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
עוֹשִׂין מִמֶּנּוּ מְלָגְמָא לָאָדָם,
אֲבָל לֹא לַבְּהֵמָה;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד
לֹא לְאֹכֶל אָדָם וְלֹא לְאֹכֶל בְּהֵמָה,
חָשַׁב עָלָיו אֹכֶל אָדָם וְאֹכֶל בְּהֵמָה,
נוֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרֵי אָדָם וְחֲמֵרֵי בְהֵמָה;
חָשַׁב עָלָיו לָעֵצִים, חֲרֵי הוּא כָּעֵצִים,
כְּגוֹן הַסְּאָה הָאֵזוֹב וְהַקָּרְנִית.

מסכת שביעית פרק ח משנה ב
ב
שְׁבִיעִית נִתְּנָה לַאֲכִילָה לִשְׁתִיָּה וְלִסִיכָה,
לֹאכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֹאכַל,
וְלָסוּךְ דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּךְ.
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן.
וְכֵן בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
קַל מֵהֶן שְׁבִיעִית,
שֶׁנִּתְּנָה לְהַדְלָקַת הַנֵּר.

מסכת שביעית פרק ח משנה ג
ג
אֵין מוֹכְרִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
לֹא בַמִּדָּה, וְלֹא בַמִּשְׁקָל, וְלֹא בַמְּנָיָן;
וְלֹא תְאֵנִים בַּמְּנָיָן,
וְלֹא יָרָק בַּמִּשְׁקָל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף לֹא אֲגֻדּוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהֵאָגֵד בַּבַּיִת,
אוֹגְדִין אוֹתוֹ בַּשּׁוּק,
כְּגוֹן הַכְּרִישִׁים וְנֵץ הֶחָלָב.

מסכת שביעית פרק ח משנה ד
ד
הָאוֹמֵר לַפּוֹעֵל:
"הֵילָךְ אִסָּר זֶה, וְלַקֵּט לִי יָרָק הַיּוֹם",
שְׂכָרוֹ מֻתָּר;
"לַקֵּט לִי בּוֹ יָרָק הַיּוֹם",
שְׂכָרוֹ אָסוּר.
לָקַח מִן הַנַּחְתּוֹם מִכְּכָר בְּפוּנְדְיוֹן:
"כְּשֶׁאֶלְקֹט יְרָקוֹת שָׁוֶה אָבִיא לָךְ",
מֻתָּר;
לָקַח מִמֶּנּוּ סְתָם,
לֹא יְשַׁלֵּם לוֹ מִדְּמֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁאֵין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמֵי שְׁבִיעִית.

מסכת שביעית פרק ח משנה ה
ה

אֵין נוֹתְנִין
לֹא לַבַּיִר, וְלֹא לַבַּלָּן,
וְלֹא לַסַּפָּר, וְלֹא לַסַּפָּן;
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לַבַּיִר לִשְׁתּוֹת.
וּלְכֻלָּם הוּא נוֹתֵן מַתְּנַת חִנָּם.

מסכת שביעית פרק ח משנה ו
ו
תְּאֵנִים שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
אֵין קוֹצִין אוֹתָן בַּמֶּקֶצָה,
אֲבָל קוֹצֶה הוּא בַּחָרְבָּה.
אֵין דּוֹרְכִין עֲנָבִים בַּגַּת,
אֲבָל דּוֹרֵךְ הוּא בָּעַרְבָּה.
וְאֵין עוֹשִׂין זֵיתִים בַּבַּד וּבַקָּטְכָא,
אֲבָל כּוֹתֵשׁ וּמַכְנִיס לַבּוֹדֵידָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף טוֹחֵן הוּא בְּבֵית הַבַּד וּמַכְנִיס לַבּוֹדֵידָה.

מסכת שביעית פרק ח משנה ז
ז
אֵין מְבַשְּׁלִין יָרָק שֶׁלַּשְּׁבִיעִית בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁלֹּא יְבִיאֻנּוּ לִידֵי פְּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
וְהָאַחֲרוֹן אַחֲרוֹן נִתְפָּשׂ בַּשְּׁבִיעִית,
וְהַפְּרִי עַצְמוֹ אָסוּר.

מסכת שביעית פרק ח משנה ח
ח
אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאָה
מִדְּמֵי שְׁבִיעִית;
וְאִם לָקַח, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אֵין מְבִיאִים קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת וְקִנֵּי יוֹלְדוֹת
מִדְּמֵי שְׁבִיעִית;
וְאִם הֵבִיא, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אֵין סָכִים כֵּלִים בְּשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית;
וְאִם סָךְ, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה ט
ט
עוֹר שֶׁסָּכוּ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְדַלֵּק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.
אָמְרוּ לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה:
אוֹמֵר הָיָה רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
עוֹר שֶׁסָּכוּ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
יְדַלֵּק.
אָמַר לָהֶם:
שְׁתְּקוּ!

לֹא אֹמַר לָכֶם מָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה י
י
וְעוֹד אָמְרוּ לְפָנָיו:
אוֹמֵר הָיָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
הָאוֹכֵל פַּת כּוּתִים כְּאוֹכֵל בְּשַׂר חֲזִיר.
אָמַר לָהֶם:
שְׁתֹקוּ!
לֹא אֹמַר לָכֶם מָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בּוֹ.

מסכת שביעית פרק ח משנה יא
יא
מַרְחִיץ שֶׁהֶסָקָה בַּתֶּבֶן אוֹ בַקַּשׁ שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
מֻתָּר לְרָחֵץ בָּהּ.
וְאִם מִתְחַשֵּׁב הוּא,
הֲרֵי זֶה לֹא יִרְחַץ.

פרק ט
מסכת שביעית פרק ט משנה א
א
הַפִּיגָם וְהַיַּרְבּוּזִין הַשּׁוֹטִים,
וְהַחֲלַגְלוּגוֹת, כִּסְבָּר שֶׁבֶּהָרִים,
וְכַרְפַּס שֶׁלַּנְּהָרוֹת, וְהַגַּרְגֵּר שֶׁלָּאַפָּר,
פְּטוּרִין מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִים מִכָּל אָדָם בַּשְּׁבִיעִית,
שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָהֶן נִשְׁמָר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סִפְחֵי חַרְדָּל מֻתָּרִין,
שֶׁלֹּא נָחְשְׁדוּ עֲלֵיהֶם עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַסְּפָחִין מֻתָּרִין,
חוּץ מִסִּפְחֵי אֶכְרוּב,
שֶׁאֵין כַּיּוֹצֵא בָהֶן בִּירָקוֹת שָׁוֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַסְּפָחִין אֲסוּרִין.

מסכת שביעית פרק ט משנה ב
ב
שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לַבֵּעוּר:
יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְגָלִיל;
וְשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת לְכָל אַחַת וְאַחַת.
גָּלִיל הָעֶלְיוֹן, וְגָלִיל הַתַּחְתּוֹן, וְהָעֵמֶק;
מִכְפַּר חֲנַנְיָה וּלְמַעְלָן,
כָּל שֶׁאֵינוֹ מְגַדֵּל שִׁקְמִים, גָּלִיל הָעֶלְיוֹן;
מִכְפַּר חֲנַנְיָה וּלְמַטָּן,
כָּל שֶׁהוּא מְגַדֵּל שִׁקְמִים, גָּלִיל הַתַּחְתּוֹן;
וּתְחוּם טְבֶרְיָה, הָעֵמֶק.

וּבִיהוּדָה׃
הָהָר, וְהַשְּׁפֵלָה, וְהָעֲמֶק.
וּשְׁפֵלַת לוּד כִּשְׁפֵלַת דָּרוֹם,
וְהָהָר שֶׁלָּהּ כְּהַר הַמֶּלֶךְ. <כְּהָהָר>
מִבֵּית חוֹרוֹן וְעַד הַיָּם, מְדִינָה אַחַת.

מסכת שביעית פרק ט משנה ג
ג
וְלָמָּה אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת?
שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין מִכָּל אַחַת וְאַחַת,
עַד שֶׁיִּכְלֶה הָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
לֹא אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ אֲרָצוֹת אֶלָּא בִיהוּדָה,
וּשְׁאָר כָּל הָאֲרָצוֹת כְּהַר הַמֶּלֶךְ.
כָּל הָאֲרָצוֹת כְּאַחַת לַזֵּיתִים וְלַתְּמָרִים.

מסכת שביעית פרק ט משנה ד
ד
אוֹכְלִים עַל הַמֵּבְקָר,
אֲבָל לֹא מִן הַשָּׁמוּר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר׃
אַף עַל הַשָּׁמוּר.
אוֹכְלִים עַל הַטְּפָחִין וְעַל הַדִּפְרָא,
אֲבָל לֹא עַל הַסְּתָנְיוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר כָּל זְמַן שֶׁבִּכְּרוּ,
עַד שֶׁלֹּא יִכְלֶה הַקַּיִץ.

מסכת שביעית פרק ט משנה ה
ה
הַפּוֹבֵשׁ שְׁלֹשָׁה כְבָשִׁים בְּחָבִית אַחַת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר׃
אוֹכְלִים עַל הָרִאשׁוֹן.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר׃
אַף עַל הָאַחֲרוֹן.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר׃
כָּל שֶׁכָּלֶה מִינוֹ מִן הַשָּׁדֶה,
יְבַעֵר מִינוֹ מִן הֶחָבִית;
וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
כָּל הַיָּרָק אֶחָד לַבֵּעוּר.
אוֹכְלִין בְּרִגִּילָה
עַד שֶׁיִּכְלוּ הַסַּנְרִיּוֹת מִבְּקָעַת בֵּית נְטוֹפָה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ו
ו
הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים לַחִים,
עַד שֶׁייבַשׁ הַמָּתִיק;
וְהַמְגַבֵּב יָבֵשׁ,
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
עֲלֵי קָנִים וַעֲלֵי גְפָנִים,

עַד שֶׁיִּשְׁרוּ מֵאֲבִיהֶם;
הַמְגַבֵּב יָבֵשׁ,
עַד שֶׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּכֻלָּן, עַד שֶׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ז
ז
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ עַד הַגְּשָׁמִים,
עַד שֶׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
הַמְּדָר חֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ עַד הַגְּשָׁמִים,
עַד שֶׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
עַד אֶמָּתַי הָעֲנִיִּים נִכְנָסִים לַפֵּרְדֵּסוֹת?
עַד שֶׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
מֵאֶמָּתַי נֶהֱנִים וְשׁוֹרְפִים
בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ שֶׁלַּשְּׁבִיעִית?
מִשֶּׁתִּרַד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.

מסכת שביעית פרק ט משנה ח
ח
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
וְהִגִּיעָה שָׁעַת הַבְּעוּר,
מְחַלְּקִין מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
וְהָעֲנִיִּים אוֹכְלִים אַחַר הַבְּעוּר,
אֲבָל לֹא עֲשִׁירִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֶחָד עֲנִיִּים וְאֶחָד עֲשִׁירִים,
אוֹכְלִין אַחַר הַבְּעוּר.

מסכת שביעית פרק ט משנה ט
ט
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית,
שֶׁנָּפְלוּ לוֹ לִירוּשָׁה אוֹ שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ מַתָּנָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְאוֹכְלֵיהֶם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַחוֹטֵא נִשְׂכָּר,
אֶלָּא יִמָּכְרוּ לְאוֹכְלֵיהֶם,
וּדְמֵיהֶם יִתְחַלְּקוּ לְכָל אָדָם.
הָאוֹכֵל מֵעִסַּת שְׁבִיעִית עַד שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ,
חַיָּב מִיתָה.

פרק י
מסכת שביעית פרק י משנה א
א
שְׁבִיעִית מַשְׁמֶטֶת אֶת הַמַּלְוָה,

בִּשְׁטָר וְשֶׁלֹּא בִּשְׁטָר.
הַקָּפַת הֶחָנוּת אֵינָהּ מַשְׁמֶטֶת.
וְאִם עָשָׂאָהּ מַלְוָה,
הֲרֵי זוֹ מַשְׁמֶטֶת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן מַשְׁמִיט.
שְׂכַר שָׂכִיר אֵינוּ מַשְׁמִיט;
וְאִם עָשָׂאוֹ מַלְוָה,
הֲרֵי זֶה מַשְׁמִיט.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל מְלָאכָה שֶׁהִיא פוֹסֶקֶת לַשְּׁבִיעִית,
מַשְׁמֶטֶת;
וְשֶׁאֵינָהּ פוֹסֶקֶת לַשְּׁבִיעִית,
אֵינָהּ מַשְׁמֶטֶת.

מסכת שביעית פרק י משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפָּרָה,
וְחִלְּקָהּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אִם הָיָה הַחֹדֶשׁ מְעֻבָּר, מַשְׁמִיט;
וְאִם לָאו, אֵינוּ מַשְׁמִיט.
הָאוֹנֵס, וְהַמְפַתֶּה, וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רָע,
וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין, אֵינָן מַשְׁמִיטִין.
הַמַּלְוֶה עַל הַמַּשְׁכּוֹן,
וְהַמּוֹסֵר שְׁטָרוֹתָיו לְבֵית דִּין,
אֵינָן מַשְׁמִיטִין.

מסכת שביעית פרק י משנה ג
ג
פְּרוֹזְבּוֹל אֵינוּ מַשְׁמִיט.
זֶה אֶחָד מִן הַדְּבָרִים שֶׁהִתְקִין הֶלֵּל הַזָּקֵן,
שֶׁרָאָה שֶׁנִּמְנְעוּ הָעָם מִלַּלְווֹת זֶה אֶת זֶה,
וְעוֹבְרִים עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,ט)
"הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר" וְגוֹמֵר,
הִתְקִין הֶלֵּל פְּרוֹזְבּוֹל.

מסכת שביעית פרק י משנה ד
ד
זֶה הוּא גּוּפוֹ שֶׁלְּפְרוֹזְבּוֹל:
"מוֹסֵר אֲנִי לָכֶם,
אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי וְהַדַּיָּנִים שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי,
שֶׁכָּל חוֹב שֶׁיֵּשׁ לִי,
שֶׁאֶגְבֶּנּוּ כָּל זְמַן שֶׁאֶרְצֶה",
וְהַדַּיָּנִים חוֹתְמִין לְמַטָּן אוֹ הָעֵדִים.

מסכת שביעית פרק י משנה ה
ה
פְּרוֹזְבּוֹל הַמֻּקְדָּם כָּשֵׁר,
וְהַמְאֻחָר פָּסוּל.
שְׁטָרֵי חוֹב הַמֻּקְדָּמִים פְּסוּלִין,

וְהַמְאַחֲרִין כְּשֵׁרִין.
אֶחָד לוֹוֶה מֵחֲמִשָּׁה,
כּוֹתְבִין פְּרוֹזְבּוֹל לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
חֲמִשָּׁה לָוִים מִן הָאֶחָד,
אֵינוּ כוֹתֵב אֶלָּא פְּרוֹזְבּוֹל אֶחָד לְכֻלָּם.

מסכת שביעית פרק י משנה ו
ו
אֵין כּוֹתְבִין פְּרוֹזְבּוֹל אֶלָּא עַל הַקַּרְקַע.
אִם אֵין לוֹ,
מְזַכֶּהוּ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ כָּל שֶׁהוּא.
הָיְתָה לוֹ שָׂדֶה מְמַשְׁכֶּנֶת בָּעִיר,
כּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל.
רְבִּי חָצְפִּית אוֹמֵר:
כּוֹתְבִין לָאִישׁ עַל נִכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
וְלַיְתוֹמִים עַל נִכְסֵי אַפִּיטְרוֹפִּים.

מסכת שביעית פרק י משנה ז
ז
כַּוֵּרֶת דְּבוֹרִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חֲרֵי הִיא כַּקַּרְקַע,
וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל,
וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בְּמִקּוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ כַּקַּרְקַע,
וְאֵין כּוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוֹזְבּוֹל,
וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בְּמִקּוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר.

מסכת שביעית פרק י משנה ח
ח
הַמַּחֲזִיר חוֹב בַּשְּׁבִיעִית,
יֹאמַר לוֹ:
"מַשְׁמִיט אֲנִי".
אָמַר לוֹ:
"אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,ב)
"וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה".

ט
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר הַמִּקְלָט
וְרָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ,
יֹאמַר לָהֶם:
"רוֹצֵחַ אֲנִי!"
אָמְרוּ לוֹ:
"אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מֵהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ד)

"וְזֶה דְּבַר הָרוֹצֵחַ".

מסכת שביעית פרק י משנה ט
י
הַמַּחֲזִיר חוֹב בַּשְּׁבִיעִית,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.
הַלְּוֶה מִן הַגֵּר שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ בָנָיו עִמּוֹ,
לֹא יַחֲזִיר לְבָנָיו;
וְאִם הֶחֱזִיר,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.
כָּל הַמְּשַׁלְטְלִין נִקְנִין בִּמְשִׁיכָה;
כָּל הַמְקַיֵּם אֶת דְּבָרוֹ,
רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה הֵימֶנּוּ.

חסל מסכת שביעית

מסכת תרומות

פרק א

מסכת תרומות פרק א משנה א
א
חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרְמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה:
הַחֵרֵשׁ וְהַשּׁוֹטֶה וְהַקָּטָן,
וְהַתּוֹרֵם אֶת שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ,
נָכְרִי שֶׁתָּרַם אֶת שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ בִרְשׁוּת,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ב
ב
חֵרֵשׁ הַמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ לֹא יִתְרֹם.
אִם תָּרַם, תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
חֵרֵשׁ שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּכָל מָקוֹם,
שֶׁאֵינוֹ לֹא שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר.

מסכת תרומות פרק א משנה ג
ג
קָטָן שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם עַד שֶׁלֹּא בָא לְעוֹנַת נְדָרִים,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה;
אִם מִשֶּׁבָּא לְעוֹנַת נְדָרִים,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ד
ד
אֵין תּוֹרְמִין זֵיתִין עַל שֶׁמֶן,
וְלֹא עֲנָבִים עַל יַיִן.
וְאִם תָּרַם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תְּרוּמַת עַצְמָן בָּהֶן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ה
ה
אֵין תּוֹרְמִין מִן הַלֶּקֶט, מִן הַשִּׁכְחָה וּמִן הַפֵּאָה,
וּמִן הַבְּכּוּר,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְּרוּמָתוֹ,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
וְלֹא מִן הַחַיָּב עַל הַפָּטוּר,
וְלֹא מִן הַפָּטוּר עַל הַחַיָּב,
וְלֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחֻבָּר,
וְלֹא מִן הַמְחֻבָּר עַל הַתָּלוּשׁ,
וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן,
וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ,
וְלֹא מִפֵּרוֹת הָאָרֶץ עַל פֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ,
וְלֹא מִפֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ עַל פֵּרוֹת הָאָרֶץ;
וְאִם תָּרַמּוּ, אֵין תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה. <ואם תרם, אין תרומתו>

מסכת תרומות פרק א משנה ו
ו
חֲמִשָּׁה לֹא יִתְרְמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה:
הָאִלֵּם, וְהַשִּׁכּוֹר, וְהֶעָרֹם,
וְהַסּוּמָא, וּבַעַל קֶרִי,
לֹא יִתְרְמוּ,
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ז
ז
אֵין תּוֹרְמִין לֹא בַּמִּדָּה וְלֹא בַּמִּשְׁקָל וְלֹא בַּמְּנָיָן,
אֲבָל תּוֹרֵם הוּא אֶת הַמָּדוּד וְאֶת הַשָּׁקוּל וְאֶת הַמָּנוּי.
אֵין תּוֹרְמִין בַּסַּל וּבַקֻּפָּה שֶׁהֵן שֶׁלַּמִּדָּה,
אֲבָל תּוֹרֵם הוּא בָהֶן חֲצָיָן אוֹ שְׁלִישָׁן.
לֹא יִתְרֹם בִּסְאָה חֲצָיָהּ,
שֶׁחֲצָיָהּ מִדָּה.

מסכת תרומות פרק א משנה ח
ח
אֵין תּוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְתָּשִׁים,
וְלֹא יַיִן עַל עֲנָבִים הַנִּדְרָכוֹת.
וְאִם תָּרַם תְּרוּמָה, יַחֲזֹר וְיִתְרֹם.

הָרִאשׁוֹנָה מְדַמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ,
אֲבָל לֹא שְׁנָיָה.

מסכת תרומות פרק א משנה ט
ט
וְתוֹרְמִין שֶׁמֶן עַל זֵיתִים הַנִּכְבָּשִׁין,
וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַעֲשׂוֹתָן צִמּוּקִין.
מִי שֶׁתָּרַם שֶׁמֶן עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה,
וְזֵיתִים עַל זֵיתִים לַאֲכִילָה,
וְיַיִן עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה,
וַעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לַאֲכִילָה,
וְנִמְלַךְ לְדָרְכָּן,
אֵינוֹ צָרִיךְ לִתְרֹם.

מסכת תרומות פרק א משנה י
י
אֵין תּוֹרְמִין מִדָּבָר שֶׁנִּגְמָרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וְלֹא מִדָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ
עַל דָּבָר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ;
וְאִם תָּרַם,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.

פרק ב

מסכת תרומות פרק ב משנה א
א
אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא;
וְאִם תָּרְמוּ, תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.
בְּאֶמֶת, הָעִגּוּל שֶׁלְּדֻבְלָה שֶׁנִּטַּמָּא מִקְצָתוֹ,
תּוֹרֵם מִן הַטָּהוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַל הַטָּמֵא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.
וְכֵן אֲגֻדָּה שֶׁלַּיָּרָק, וְכֵן עֲרֵמָה.
הָיוּ שְׁנֵי עִגּוּלִין, שְׁתֵּי אֲגֻדּוֹת, שְׁתֵּי עֲרֵמוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
לֹא יִתְרֹם מִזֶּה עַל זֶה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא.

מסכת תרומות פרק ב משנה ב
ב
אֵין תּוֹרְמִין מִן הַטָּמֵא עַל הַטָּהוֹר.
וְאִם תָּרַם,
שׁוֹגֵג, תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה,
מֵזִיד, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
וְכֵן בֶּן לֵוִי שֶׁהָיָה לוֹ מַעְשֵׂר טֶבֶל,

הָיָה מַפְרִישׁ עָלָיו וְהוֹלֵךְ,
שׁוֹגֵג, מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי,
מֵזִיד, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה יוֹדֵעַ בּוֹ מִתְּחִלָּה,
אַף עַל פִּי שׁוֹגֵג,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.

מסכת תרומות פרק ב משנה ג
ג
הַמַּטְבִּיל כֵּלִים בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן,
מֵזִיד, לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
הַמְעַשֵּׂר וְהַמְבַשֵּׁל בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יֹאכַל,
מֵזִיד, לֹא יֹאכַל.
הַנּוֹטֵעַ בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹגֵג, יְקַיֵּם,
מֵזִיד, יְעַקֵּר.
וּבַשְּׁבִיעִית,
בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד, יְעַקֵּר.

מסכת תרומות פרק ב משנה ד
ד
אֵין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שֶׁאֵינוּ מִינוֹ.
וְאִם תָּרַם, אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
כָּל מִין חִטִּים אֶחָד.
כָּל מִין תְּאֵנִים אֶחָד.
כָּל מִין תְּאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת וּדְבֵלָה אֶחָד,
וְתוֹרֵם מִזֶּה עַל זֶה.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ כֹּהֵן,
תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה.
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵינוּ כֹהֵן,
תּוֹרֵם מִן הַמִּתְקַיֵּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה.

מסכת תרומות פרק ב משנה ה
ה
תּוֹרְמִים בְּצָל קָטָן שָׁלֵם,
אֲבָל לֹא חֲצִי בָצָל גָּדוֹל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא כִי, אֶלָּא חֲצִי בָצָל גָּדוֹל.
וְכֵן הָיָה רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תּוֹרְמִים בְּצָלִים בְּנֵי מְדִינָה עַל הַכֻּפְרִים,
אֲבָל לֹא כֻּפְרִים עַל בְּנֵי מְדִינָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל פּוֹלִיטִיקִין.

מסכת תרומות פרק ב משנה ו
ו

וְתוֹרְמִין זֵיתֵי שֶׁמֶן עַל זֵיתֵי כֶּבֶשׁ,
וְלֹא זֵיתֵי כֶּבֶשׁ עַל זֵיתֵי שֶׁמֶן.
וְיַיִן שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל עַל הַמְבֻשָּׁל,
אֲבָל לֹא מְבֻשָּׁל עַל שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא כִלְאַיִם בַּחֲבֵרוֹ,
לֹא יִתְרֹם מִזֶּה עַל זֶה,
אֲפִלּוּ מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע,
וְעַל שֶׁאֵינוֹ כִלְאַיִם בַּחֲבֵרוֹ,
תּוֹרֵם מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע,
אֲבָל לֹא מִן הָרָע עַל הַיָּפֶה.
וְאִם תָּרַם מִן הָרָע עַל הַיָּפֶה,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה,
חוּץ מִן הַזּוֹנִים עַל הַחִטִּים,
שֶׁאֵינָן אוֹכֶל.
וְהַקִּשּׁוּת וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת, מִין אֶחָד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵי מִינִים.

פרק ג

מסכת תרומות פרק ג משנה א
א
הַתּוֹרֵם קִשּׁוּת וְנִמְצֵאת מָרָה,
אֲבַטִּיחַ וְנִמְצָא סָרוּחַ,
תְּרוּמָה, וַיַּחְזֹר וְיִתְרֹם.
הַתּוֹרֵם חָבִית שֶׁלַּיִן וְנִמְצֵאת שֶׁלַּחֹמֶץ,
אִם יָדוּעַ שֶׁהָיְתָה שֶׁלַּחֹמֶץ עַד שֶׁלֹּא תָרָמָה,
אֵינָהּ תְּרוּמָה;
אִם מִשֶּׁתָּרָמָה הֶחְמִיצָה,
הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה;
אִם סָפֵק,
תְּרוּמָה, וַיַּחְזֹר וְיִתְרֹם.
הָרִאשׁוֹנָה אֵינָהּ מְדַמַּעַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ;
וְכֵן הַשְּׁנִיָּה.

מסכת תרומות פרק ג משנה ב
ב
נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחֻלִּין,
אֵינָהּ מְדַמַּעַתָּן.
נָפְלָה שְׁנִיָּה לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְדַמַּעַתָּן.
נָפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד,
מְדַמְּעוֹת כְּקָטָנָה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶם. <בִּקְטָנָה>

מסכת תרומות פרק ג משנה ג
ג

הַשּׁוּתָּפִין שֶׁתָּרְמוּ זֶה אַחַר זֶה,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
תְּרוּמַת שְׁנֵיהֶם תְּרוּמָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְּרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם תָּרַם הָרִאשׁוֹן כַּשֵּׁעוּר,
אֵין תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְּרוּמָה,
וְאִם לֹא תָרַם הָרִאשׁוֹן כַּשֵּׁעוּר,
תְּרוּמַת הַשֵּׁנִי תְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ג משנה ד
ד
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּשֶׁלֹּא דִּבֵּר.
אֲבָל הִרְשָׁה אֶת בֶּן בֵּיתוֹ,
אוֹ אֶת עַבְדּוֹ, אוֹ אֶת שִׁפְחָתוֹ לִתְרֹם,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
בִּטֵּל,
אִם עַד שֶׁלֹּא תָרַם בִּטֵּל,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה,
וְאִם מִשֶּׁתָּרַם בִּטֵּל,
תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה.
הַפּוֹעֲלִים, אֵין לָהֶם רְשׁוּת לִתְרֹם,
חוּץ מִן הַדְּרוּכוֹת,
שֶׁהֵן מְטַמִּין אֶת הַגַּת מִיָּד.

מסכת תרומות פרק ג משנה ה
ה
הָאוֹמֵר:
"תְּרוּמַת הַכָּרִי זֶה בְּתוֹכוֹ,
וּמַעְשְׂרוֹתָיו בְּתוֹכוֹ,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר זֶה בְּתוֹכוֹ",
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָרָא שֵׁם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בְּצָפוֹנוֹ וּבְדָרוֹמוֹ".
רְבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָה אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"תְּרוּמַת כָּרִי מִמֶּנּוּ עָלָיו",
קָרָא שֵׁם.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"עִשּׂוּר מַעֲשֵׂר זֶה עָשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עָלָיו",
קָרָא שֵׁם.

מסכת תרומות פרק ג משנה ו
ו
הַמַּקְדִּים תְּרוּמָה לַבְּכוּרִים,

מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַתְּרוּמָה,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳,
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,כח)
״מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר״.

מסכת תרומות פרק ג משנה ז
ז
וּמְנַיִן שֶׁיְּקַדְּמוּ בְכּוּרִים לִתְרוּמָה?
זֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית,
וְזֶה קָרוּי תְּרוּמָה וְרֵאשִׁית!
אֶלָּא יְקַדְּמוּ הַבִּכּוּרִים, שֶׁהֵן בִּכּוּרִים לַפֹּל,
וּתְרוּמָה לָרִאשׁוֹן, שֶׁהִיא רֵאשִׁית,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֵאשִׁית.

מסכת תרומות פרק ג משנה ח
ח
הַמְּתַכֵּוֵן לוֹמַר ״תְּרוּמָה״, וְאָמַר ״מַעֲשֵׂר״,
״מַעֲשֵׂר״, וְאָמַר ״תְּרוּמָה״,
״עוֹלָה״, וְאָמַר ״שְׁלָמִים״,
״שְׁלָמִים״, וְאָמַר ״עוֹלָה״,
״שֶׁיְּנִי נִכְנָס לַבַּיִת הַזֶּה״, וְאָמַר ״לָזֶה״,
״שֶׁיְּנִי נֶהְנֶה לָזֶה״, וְאָמַר ״לָזֶה״,
לֹא אָמַר כְּלוּם,
עַד שֶׁיְּהֵא פִּיו וְלִבּוֹ שָׁוִים.

מסכת תרומות פרק ג משנה ט
ט
הַנָּכְרִי וְהַכּוּתִי,
תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה,
וּמַעְשְׂרוֹתֵיהֶן מַעֲשֵׂר, <ומעשרותן>
וְהֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לַנָּכְרִי כֶּרֶם רְבָעִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
תְּרוּמַת הַנָּכְרִי מְדַמַּעַת, וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ.
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

פרק ד

מסכת תרומות פרק ד משנה א
א
הַמַּפְרִישׁ מִקְצָת תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת,
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ תְּרוּמָה עָלָיו,
אֲבָל לֹא לְמָקוֹם אַחֵר.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף מוֹצִיא הוּא מִמָּקוֹם אַחֵר תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת.

מסכת תרומות פרק ד משנה ב
ב
מִי שֶׁהָיוּ פֵּרוֹתָיו בַּמְּגוֹרָה,
וְנָתַן סְאָה לְבֶן לֵוִי וּסְאָה לֶעָנִי,
וּמַפְרִישׁ עוֹד שְׁמוֹנַת סְאִים וְאוֹכְלָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מַפְרִישׁ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ד משנה ג
ג
שֵׁעוּר תְּרוּמָה:
עַיִן יָפָה, [אֶחָד] מֵאַרְבָּעִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשְּׁלֹשִׁים.
וְהַבֵּינוֹנִית, מֵחֲמִשִּׁים,
וְהָרָעָה, מִשִּׁשִּׁים.
תָּרַם וְעָלָה בְיָדוֹ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים,
תְּרוּמָה, אֵינוּ צָרִיךְ לִתְרֹם.
חָזַר וְהוֹסִיף, חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת.
עָלָה בְיָדוֹ מִשִּׁשִּׁים וְאֶחָד,
תְּרוּמָה, יַחְזֹר וְיִתְרֹם כְּמוֹת שֶׁהוּא לָמוּד, <לִמּוּד>
בַּמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל וּבַמְּנְיָן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יוּדָה>
שֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף.

מסכת תרומות פרק ד משנה ד
ד
הָאוֹמֵר לְשָׁלוּחוֹ:
"צֵא וּתְרֹם!"
תּוֹרֵם בְּדַעְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
וְאִם אֵינוּ יוֹדֵעַ דַּעְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
תּוֹרֵם בַּבֵּינוֹנִית אֶחָד מֵחֲמִשִּׁים.
פָּחַת עֲשָׂרָה אוֹ הוֹסִיף עֲשָׂרָה,
תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.
אִם נִתְכַּוֵּן לְהוֹסִיף אֲפִלּוּ אֶחָד,
אֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ד משנה ה
ה
הַמַּרְבֶּה בִתְרוּמָה,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶחָד מֵעֲשָׂרָה, כִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר.
יָתֵר מִכֵּן, יַעֲשֶׂנָּה תְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
אֲבָל לֹא מִמָּקוֹם אַחֵר.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מַחֲצָה חֻלִּין וּמַחֲצָה תְרוּמָה.
רַבִּי טַרְפוֹן וְרַבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּשַּׁיֵּר שָׁם חֻלִּין.

מסכת תרומות פרק ד משנה ו
ו
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים מְשַׁעֲרִים אֶת הַכַּלְכָּלָה:
בַּבְּכוֹרוֹת וּבִסְיָפוֹת וּבְאֶמְצַע הַקִּיץ.
הַמּוֹנֶה מְשֻׁבָּח,
וְהַמּוֹדֵד מְשֻׁבָּח מִמֶּנּוּ,
וְהַשּׁוֹקֵל מְשֻׁבָּח מִשְּׁלָשְׁתָּן.

מסכת תרומות פרק ד משנה ז
ז
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תְּרוּמָה עוֹלָה בְּמֵאָה וְאֶחָד.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בְּמֵאָה וָעוֹד.
"וָעוֹד" זֶה, אֵין לוֹ שִׁעוּר.
רְבִּי יוֹסֵה בֶּן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
"וָעוֹד" קַב לְמֵאָה סְאָה,
שְׁתוּת לְמִדָּמַע.

מסכת תרומות פרק ד משנה ח
ח
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַלְּבָנוֹת,
וְהַלְּבָנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הַשְּׁחוֹרוֹת. <לבנות>
עִגּוּלֵי דְבֵלָה,
הַגְּדוֹלִים מַעֲלִים אֶת הַקְּטַנִּים,
וְהַקְּטַנִּים מַעֲלִים אֶת הַגְּדוֹלִים.
הַעִגּוּלִים מַעֲלִין אֶת הַמַּלְבְּנִים,
וְהַמַּלְבְּנִים מַעֲלִין אֶת הַעִגּוּלִים.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בַּיָּדוּעַ מַה נָּפְלָה,
אֵין מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
וּבְשֶׁאֵינוּ יָדוּעַ מַה נָּפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת תרומות פרק ד משנה ט
ט
כֵּיצַד?
חֲמִשִּׁים תְּאֵנִים שְׁחוֹרוֹת וַחֲמִשִּׁים לְבָנוֹת:
נָפְלָה שְׁחוֹרָה,
שְׁחוֹרוֹת אֲסוּרוֹת וּלְבָנוֹת מֻתָּרוֹת;
נָפְלָה לְבָנָה,
לְבָנוֹת אֲסוּרוֹת וּשְׁחוֹרוֹת מֻתָּרוֹת;
בְּשֶׁאֵינוּ יָדוּעַ מַה נָּפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
וּבָזוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַחְמִיר,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מֵקֵל.

מסכת תרומות פרק ד משנה י
י
וּבָזוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵקֵל וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַחְמִיר׃
בַּדּוֹרֵס לִטְרָא קְצִיעוֹת עַל פִּי הַכַּד,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר׃
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן פְּרוּדוֹת, <כילו>
הַתַּחְתּוֹנוֹת מַעֲלוֹת אֶת הָעֶלְיוֹנוֹת.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר׃
לֹא תַעֲלֶה עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מֵאָה כַּד.

מסכת תרומות פרק ד משנה יא
יא
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוֹרָה וּקְפָיָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר׃
אִם יֵשׁ בַּקָּפוּי, תַּעֲלֶה בְאֶחָד וּמֵאָה.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר׃
לֹא תַעֲלֶה.
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה עַל פִּי מְגוֹרָה,
יְקֻפָּנָּה.
וְאִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ׃
תְּרוּמָה עוֹלָה בְּמֵאָה וְאֶחָד?
בְּשֶׁאֵינוּ יָדוּעַ אִם בְּלוּלוֹת הֵן, <ואם אינו>
אוֹ לְאַיִן נָפְלָה.

מסכת תרומות פרק ד משנה יב
יב
שְׁתֵּי קֻפּוֹת, שְׁתֵּי מְגוֹרוֹת,
שֶׁנָּפְלָה סְאָה תְרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
אֲפִלּוּ הֵן בִּשְׁתֵּי עֲיָרוֹת,
מַעֲלוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת תרומות פרק ד משנה יג
יג
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה׃
מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה,
בַּחֲמִשִּׁים אֲגֻדּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
שֶׁנָּפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹכָן חֲצִיָּהּ תְּרוּמָה,
וְאָמַרְתִּי לְפָנָיו׃
תַּעֲלֶה,
לֹא שֶׁהַתְּרוּמָה עוֹלָה בַּחֲמִשִּׁים וְאֶחָד,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ שָׁם מֵאָה וּשְׁנֵי חֲצָיִים.

מסכת תרומות פרק ה משנה א
א
סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה חֻלִּין,
אוֹ לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן, אוֹ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, אוֹ לַהֶקְדֵּשׁ,
בֵּין טְמֵאִים בֵּין טְהוֹרִים יִרָּקְבוּ.
אִם טְהוֹרָה הָיְתָה אוֹתָהּ הַסְּאָה,
יִמָּכְרוּ לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה,
חוּץ מִדְּמֵי אוֹתָהּ סְאָה.
וְאִם לְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן נָפְלָה,
יִקָּרֵא שֵׁם לִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר.
וְאִם לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וּלְהֶקְדֵּשׁ נָפְלָה,
הֲרֵי אֵלּוּ יִפָּדוּ.
וְאִם טְמֵאִים הָיוּ אוֹתָן הַחֻלִּין,
יֵאָכְלוּ נְקוּדִים אוֹ קָלִיּוֹת,
אוֹ יִלּוֹשׁוּ בְּמֵי פֵרוֹת,
אוֹ יִתְחַלְּקוּ לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ב
ב
סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה,
שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חֻלִּין טְהוֹרִים,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: <ליעזר>
תֵּרוֹם וְתִשָּׁרֵף.
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
סְאָה שֶׁנָּפְלָה הִיא סְאָה שֶׁעָלַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל נְקוּדִים אוֹ קָלִיּוֹת,
אוֹ תִלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
אוֹ תִתְחַלֵּק לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵי בְּמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ג
ג
סְאָה תְרוּמָה טְהוֹרָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה חֻלִּין טְמֵאִים,
תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל נְקוּדִים אוֹ קָלִיּוֹת,
אוֹ תִלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
אוֹ תִתְחַלֵּק לָעִסּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כַּבֵּיצָה.

מסכת תרומות פרק ה משנה ד
ד
סְאָה תְרוּמָה טְמֵאָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה סְאָה תְרוּמָה טְהוֹרָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹסְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
אָמְרוּ בֵית הֶלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
הוֹאִיל וּטְהוֹרָה אֲסוּרָה לַזָּרִים,
וְאַף טְמֵאָה אֲסוּרָה לַכֹּהֲנִים,
מַה טְּהוֹרָה עוֹלָה,
אַף טְמֵאָה תַּעֲלֶה!

אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם הֶעֱלוּ הַחֲלִים הַקַּלִּים,
הַמַּתְרִים לַזָּרִים, אֶת הַטְּהוֹרָה,
תַּעֲלֶה תְרוּמָה חֲמוּרָה,
הָאֲסוּרָה לַזָּרִים, אֶת הַטְּמֵאָה?
לְאַחַר שֶׁהוֹדוּ,
רֶבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרוֹם וְתִשָּׂרֵף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אָבְדָה בְּמְעוּטָהּ.

מסכת תרומות פרק ה משנה ה
ה
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
הִגְבִּיהָּ וְנָפְלָה לְמָקוֹם אַחֵר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְדַמַּעַת כִּתְרוּמָה וַדַּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ מְדַמַּעַת אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ה משנה ו
ו
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה וְנִדְמָעוּ,
וְנָפַל מִן הַמְדֻמָּע לְמָקוֹם אַחֵר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְדַמַּעַת כִּתְרוּמָה וַדַּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְדֻמָּע מַדְמִיעַ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן,
וְאֵין הַמְחֻמָּץ מַחֲמִיץ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן, <מַחֲמֶצֶת>
וְאֵין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תרומות פרק ה משנה ז
ז
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
הִגְבִּיהָּ וְנָפְלָה אַחֶרֶת,
הִגְבִּיהָּ וְנָפְלָה אַחֶרֶת,
הֲרֵי זוֹ מֻתֶּרֶת,
עַד שֶׁתַּרְבֶּה תְרוּמָה לַחֻלִּין.

מסכת תרומות פרק ה משנה ח
ח
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וְלֹא הִסְפִּיק לְהַגְבִּיהָּ עַד שֶׁנָּפְלָה אַחֶרֶת,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.

מסכת תרומות פרק ה משנה ט
ט
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וּטְחָנָן וּפָחָתוּ,

כַּשֵּׁם שֶׁפָּחֲתוּ הַחֵלִין,
כָּךְ פָּחֲתָה תְּרוּמָה,
מֻתָּר.
סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה,
וּטְחָנָן וְהוֹתִירוּ,
כַּשֵּׁם שֶׁהוֹתִירוּ הַחֵלִין,
כָּךְ הוֹתִירָה תְּרוּמָה,
אָסוּר.
אִם יָדוּעַ שֶׁחִטִּים שֶׁלַּחֵלִין יָפוֹת מִשֶּׁלִּתְרוּמָה,
מֻתָּר.
סְאָה תְּרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְפָחוּת מִמֵּאָה,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שָׁם חֵלִין,
אִם שׁוֹגֵג, מֻתָּר,
וְאִם מֵזִיד, אָסוּר.

פרק ו

מסכת תרומות פרק ו משנה א
א
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ.
אֶחָד הָאוֹכֵל וְאֶחָד הַשּׁוֹתֶה וְאֶחָד הַסָּךְ,
אֶחָד תְּרוּמָה טְהוֹרָה וְאֶחָד תְּרוּמָה טְמֵאָה,
מְשַׁלֵּם חֻמְשָׁהּ וְחֹמֶשׁ חֻמְשָׁהּ.
אֵינוּ מְשַׁלֵּם תְּרוּמָה אֶלָּא חֻלִּים מְתֻקָּנִים,
וְהֵם נֶעֱשִׂים תְּרוּמָה,
וְהַתַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִמְחֹל,
אֵינוּ מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ו משנה ב
ב
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁאָכְלָה תְּרוּמָה,
וְאַחַר כָּךְ נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
אִם תְּרוּמָה שֶׁלֹּא זָכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה,
מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ;
אִם תְּרוּמָה שֶׁזָּכָה בָהּ כֹּהֵן אָכְלָה,
מְשַׁלֶּמֶת קֶרֶן לַבְּעָלִים וְחֹמֶשׁ לְעַצְמָהּ,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה שׁוֹגֵג,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן לַבְּעָלִים,
וְחֹמֶשׁ לְמִי שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת תרומות פרק ו משנה ג
ג
הַמַּאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו וְאֶת אוּרְחָיו תְּרוּמָה,
הוּא מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
וְהֵן מְשַׁלְּמִין אֶת הַחֹמֶשׁ.

דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הֵן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
וְהוּא מְשַׁלֵּם לָהֶן דְּמֵי סְעוּדָתָן.

מסכת תרומות פרק ו משנה ד
ד
הַגּוֹנֵב תְּרוּמָה וְלֹא אֲכָלָהּ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל דְּמֵי תְרוּמָה.
אֲכָלָהּ,
מְשַׁלֵּם שְׁנֵי קְרָנִים וְחֹמֶשׁ:
קֶרֶן וְחֹמֶשׁ מִן הַחֻלִּין,
וְקֶרֶן דְּמֵי תְרוּמָה.
גָּנַב תְּרוּמַת הֶקְדֵּשׁ וַאֲכָלָהּ, <תְּרוּמַה>
מְשַׁלֵּם שְׁנֵי חֲמָשִׁין וְקֶרֶן,
שֶׁאֵין בַּהֶקְדֵּשׁ תַּשְׁלוּמֵי כָפֶל.

מסכת תרומות פרק ו משנה ה
ה
אֵין מְשַׁלְּמִין מִן הַלֶּקֶט, מִן הַשִּׁכְחָה,
וּמִן הַפֵּאָה וּמִן הַבְּכּוּר,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְּרוּמָתוֹ,
וְלֹא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
שֶׁאֵין הַקֶּדֶשׁ פּוֹדֶה אֶת הַקֶּדֶשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין בָּאֵלּוּ.

מסכת תרומות פרק ו משנה ו
ו
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְשַׁלְּמִין מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּשַׁלֵּם מִן הַיָּפֶה עַל הָרָע.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְשַׁלְּמִין אֶלָּא מִמִּין עַל מִינוֹ.

ז
לְפִיכָךְ אִם אָכַל קִשּׁוּאִים שֶׁלְּעֶרֶב שְׁבִיעִית,
יַמְתִּין לַקִּשּׁוּאִים שֶׁלְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
וִישַׁלֵּם מֵהֶם.
מְקוֹם שֶׁרִּבִּי אֱלִיעֶזֶר מֵקֵל,
מִשָּׁם רִבִּי עֲקִיבָה מַחְמִיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כב,יד)
"וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ",
כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לְהֶעָשׂוֹת קֹדֶשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת הַקֹּדֶשׁ", קֹדֶשׁ שֶׁאָכַל.

פרק ז

מסכת תרומות פרק ז משנה א
א
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה מֻזִּיד,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְהַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ב
ב
בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְאַחַר כָּךְ אָכְלָה תְּרוּמָה,
מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינָהּ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָהּ בִּשְׂרִיפָה.
נִשֵּׂאת לְאֶחָד מִכָּל הַפְּסוּלִין,
מְשַׁלֶּמֶת הַקֶּרֶן וְחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָהּ בְּחֶנֶק.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זוֹ וָזוֹ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינָהּ מְשַׁלֶּמֶת אֶת הַחֹמֶשׁ,
וּמִיתָתָן בִּשְׂרִיפָה.

מסכת תרומות פרק ז משנה ג
ג
הַמַּאֲכִיל אֶת בָּנָיו קְטַנִּים,
וְאֶת עַבְדָּיו בֵּין גְּדוֹלִים וּבֵין קְטַנִּים,
הָאוֹכֵל תְּרוּמַת חוּצָה לָאָרֶץ,
הָאוֹכֵל פָּחוּת מִכַּזַּיִת תְּרוּמָה,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְהַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין.
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ד
ד
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
הַתַּשְׁלוּמִין תְּרוּמָה;
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמְחֹל, אֵינוּ מוֹחֵל.
וְכָל הַמְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶת הַחֹמֶשׁ,
הַתַּשְׁלוּמִין חֻלִּין;
אִם רָצָה הַכֹּהֵן לְמְחֹל, מוֹחֵל.

מסכת תרומות פרק ז משנה ה
ה
שְׁתֵּי קֻפּוֹת,

אַחַת שֶׁלִּתְרוּמָה וְאַחַת שֶׁלַּחֻלִּין,
שֶׁנָּפְלָה סְאָה תְּרוּמָה לְתוֹךְ אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן נָפְלָה,
הֲרֵי אֲנִי אוֹמֵר: <הוא>
לְתוֹךְ שֶׁלִּתְרוּמָה נָפְלָה.
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ הִיא שֶׁלִּתְרוּמָה וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁלַּחֻלִּין,

ו
אָכַל אַחַת מֵהֶן,
פָּטוּר;
וְהַשְּׁנָיָה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
אָכַל אַחֵר אֶת הַשְּׁנָיָה,
פָּטוּר.
אָכַל אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶן,
מְשַׁלֵּם כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶם.

מסכת תרומות פרק ז משנה ו
ז
נָפְלָה אַחַת מֵהֶן לְתוֹךְ הַחֻלִּין,
וְאֵינָהּ מְדַמְעַתָּן,
וְהַשְּׁנָיָה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
נָפְלָה שְׁנָיָה לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְדַמְעַתָּהּ. <מדמעתן>
נָפְלוּ שְׁתֵּיהֶן לְמָקוֹם אֶחָד,
מְדַמְּעוֹת כִּקְטַנָּה שֶׁבִּשְׁתֵּיהֶן.

מסכת תרומות פרק ז משנה ז
ח
זָרַע אֶת אַחַת מֵהֶן,
פָּטוּר,
וְהַשְּׁנָיָה,
נוֹהֵג בָּהּ כִּתְרוּמָה, וְחַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
זָרַע אַחֵר אֶת הַשְּׁנָיָה,
פָּטוּר.
זָרַע אֶחָד אֶת שְׁתֵּיהֶן,
דָּבָר שֶׁזֶּרְעוֹ כָלֶה, מֻתָּר,
וְדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה, אָסוּר.

מסכת תרומות פרק ח משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה, <שאכלה>
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ "מֵת בַּעְלִיךְ",
אוֹ "גֵּרְשֵׁךְ";
וְכֵן הָעֶבֶד שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ "מֵת רַבָּךְ",
אוֹ "מְכָרָךְ לְיִשְׂרָאֵל",
אוֹ "נְתָנָךְ מַתָּנָה",
אוֹ "עֲשָׂאָךְ בֶּן חוֹרִין";
וְכֵן כֹּהֵן שֶׁהָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב קֶרֶן וְחֹמֶשׁ,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
הָיָה עוֹמֵד וּמַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְנוֹדַע שֶׁהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
פְּסוּלִים.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר.
נוֹדַע שֶׁהוּא בַּעַל מוּם,
עֲבוֹדָתוֹ פְּסוּלָה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ב
ב
וְכֻלָּם שֶׁהָיְתָה תְרוּמָה לְתוֹךְ פִּיהֶם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִבְלָעוּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִפְלְטוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
"נִטְמֵאתָ", "נִטַּמֵּת תְּרוּמָה",
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִבְלַע.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִפְלֹט. <יִפְלוֹטוּ>
אִם "טָמֵא הָיִיתָ", וּ"טְמֵאָה הָיְתָה תְרוּמָה",
אוֹ נוֹדַע שֶׁהוּא טָבֵל,
אוֹ מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ,
אוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
אוֹ שֶׁטָּעַם טַעַם פְּשֵׁפֶשׁ לְתוֹךְ פִּיהוּ,
הֲרֵי זֶה יִפְלֹט.

מסכת תרומות פרק ח משנה ג
ג
הָיָה אוֹכֵל בָּאֶשְׁכּוֹל,
וְנִכְנַס מִן הַגִּנָּה לָחָצִר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִגְמֹר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:

לֹא יִגְמֹר.
חָשְׁכָה לֵילֵי שַׁבָּת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִגְמֹר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִגְמֹר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ד
ד
יַיִן שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנִּתְגַּלָּה,
יִשָּׂפֵךְ,
וְאֵין צָרֶךְ לוֹמַר שֶׁלַּחֻלִּין.
שְׁלֹשָׁה מַשְׁקִין אֲסוּרִין מִשֵּׁם גִּלּוּי:
הַמַּיִם וְהַיַּיִן וְהֶחָלָב.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין מֻתָּרִים.
כַּמָּה יִשְׁהוּ וְיִהוּ אֲסוּרִין?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא הָרַחַשׁ מִמָּקוֹם קָרוֹב וְיִשְׁתֶּה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ה
ה
שְׁעוּר הַמַּיִם הַמְגַלִּין:
כְּדֵי שֶׁתֹּאבַד בָּהֶן הַמָּרָה. <המידה>
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּבְּלִים, כָּל שֶׁהֵן,
וּבַקְּרָקָעוֹת, אַרְבָּעִים סְאָה.

מסכת תרומות פרק ח משנה ו
ו
נְקוּרֵי תְאֵנִים,
וַעֲנָבִים,
הַקִּשּׁוּאִים,
וְהַדִּלּוּעִים,
וְהָאֲבַטִּיחִים,
וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת,
אֲפִלּוּ הֵן בַּכַּד,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
אֶחָד תָּלוּשׁ וְאֶחָד מְחֻבָּר,
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לֵחָה, אָסוּר.
וּנְשִׁיכַת הַנָּחָשׁ אֲסוּרָה,
מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת.
משנה ז *<כולה מן המגיה>*
הַמְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיַּיִן אֲסוּרָה מִשּׁוּם גִּלּוּי.
רְבִּי נְחֶמְיָה מַתִּיר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ח
ז
חָבִית שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנּוֹלַד לָהּ סְפֵק טֻמְאָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מֻנַּחַת בִּמְקוֹם הַתָּרְפָּה,
יַנִּיחֶנָּה בִּמְקוֹם הַמֻּצְנָע;

אִם הָיְתָה מְגֻלָּה, יְכַסֶּנָּה.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מֻנַּחַת בְּמָקוֹם הַמֻּצְנָע,
יַנִּיחֶנָּה בְּמָקוֹם הַתָּרְפָּה; <התרופה>
אִם הָיְתָה מְכֻסָּה,
יְגַלֶּנָּה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַל יְחַדֵּשׁ בָּהּ דָּבָר.

מסכת תרומות פרק ח משנה ט
ח
חָבִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה בַגַּת הָעֶלְיוֹנָה, <בְּגַת>
הַתַּחְתּוֹנָה טְמֵאָה,
מוֹדָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטַהֲרָה,
יַצִּיל,
וְאִם לָאו,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרֵד וְתִטַּמְּא,
וְאַל יְטַמְּאֶנָּה בְּיָדָיו.

מסכת תרומות פרק ח משנה י
ט
וְכֵן חָבִית שֶׁלַּשֻּׁמָּן שֶׁנִּשְׁפְּכָה,
מוֹדָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁאִם יָכוֹל לְהַצִּיל מִמֶּנָּה רְבִיעִית בְּטַהֲרָה,
יַצִּיל,
וְאִם לָאו,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תֵּרֵד וְתִטָּבֵל,
וְאַל יְבַלְּעֶנָּה בְּיָדָיו.

מסכת תרומות פרק ח משנה יא
י
עַל זוֹ וְעַל זוֹ אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא זוֹ הִיא תְּרוּמָה שֶׁאֲנִי מֵזְהָר עָלֶיהָ מִלְּטַמְּאָהּ, <שני>
אֶלָּא מִלְּאָכְלָהּ.
וּבַל תְּטַמְּאָהּ כֵּיצַד? <כיצד מחוק>
הָיָה עוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְכִכָּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה בְּיָדוֹ,
אָמַר לוֹ נָכְרִי:
"תֵּן לִי אַחַת מֵהֶן וַאֲטַמֵּא,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֲנִי מְטַמֵּא אֶת כֻּלָּם",
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְטַמֵּא אֶת כֻּלָּם,
וְאַל יִתֵּן לוֹ אַחַת מֵהֶן.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יַנִּיחַ לְפָנָיו אַחַת עַל הַסֶּלַע.

מסכת תרומות פרק ח משנה יב

יא
וְכֵן נָשִׁים שֶׁאָמְרוּ לָהֶם גּוֹיִם:
תְּנוּ לָנוּ אַחַת מִכֶּם וּנְטַמֵּא,
וְאִם לָאו, הֲרֵי אָנוּ מְטַמְּאִין אֶת כֻּלְּכֶם,
יְטַמְּאוּ אֶת כֻּלָּם,
וְאַל יִמְסְרוּ לָהֶם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל.

פרק ט

מסכת תרומות פרק ט משנה א
א
הַזּוֹרֵעַ תְּרוּמָה,
שׁוֹגֵג, יוֹפֵךְ,
מֵזִיד, יְקַיֵּם.
אִם הֵבִיאָה שָׁלִישׁ,
בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד, יְקַיֵּם.
וּבַפִּשְׁתָּן,
מֵזִיד, יוֹפֵךְ.

מסכת תרומות פרק ט משנה ב
ב
וְחַיֶּבֶת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה,
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים מְלַקְּטִים,
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכֹּהֲנִים
בִּדְמֵי תְרוּמָה, וְהַדְּמִין שֶׁלָּהֶן.
אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
לֹא יְלַקְּטוּ אֶלָּא עֲנִיֵּי כֹהֲנִים,
שֶׁמָּא יִשְׁכְּחוּ וְיִתְּנוּ לְתוֹךְ פִּיהֶם.
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
אִם כֵּן,
לֹא יְלַקְּטוּ אֶלָּא טְהוֹרִים.

מסכת תרומות פרק ט משנה ג
ג
וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבְמַעְשַׂר עָנִי, <וּבְמַעְשֵׂר>
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל וַעֲנִיֵּי כֹהֲנִים נוֹטְלִים,
וַעֲנִיֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹכְרִין אֶת שֶׁלָּהֶן לַכֹּהֲנִים בִּדְמֵי תְרוּמָה,
וְהַדְּמִים שֶׁלָּהֶן.
הַחוֹבֵט מְשֻׁבָּח.
וְהַדָּשׁ, כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
תּוֹלֶה כְּפִיפוֹת בְּצַוְּארֵי בְהֵמָה,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָן מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
נִמְצָא לֹא זוֹמֵם אֶת הַבְּהֵמָה,
וְלֹא מַאֲכִיל אֶת הַתְּרוּמָה.

מסכת תרומות פרק ט משנה ד
ד
גְּדוֹלֵי תְרוּמָה, תְּרוּמָה,

וְגִדּוּלֵי גִדּוּלִים, חֻלִּים.
אֲבָל הַטָּבֶל,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן,
וּסְפִיחֵי שְׁבִיעִית,
וּתְרוּמַת חוּץ לָאָרֶץ,
וְהַמְדֻמָּע,
וְהַבִּכּוּרִים,
גִּדּוּלֵיהֶם חֻלִּין.
גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, חֻלִּים,
וּפוֹדֶה אוֹתָם בִּזְמַן זַרְעָן. <זְרָעָן>

מסכת תרומות פרק ט משנה ה
ה
מֵאָה לִגְנָה שֶׁלִּתְרוּמָה וְאַחַת שֶׁלַּחֻלִּים,
כֻּלָּם מֻתָּרִים בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה.
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה,
אֲפִלּוּ מֵאָה שֶׁלַּחֻלִּין וְאַחַת שֶׁלִּתְרוּמָה,
כֻּלָּם אֲסוּרִין.

מסכת תרומות פרק ט משנה ו
ו
הַטָּבֶל,
גִּדּוּלָיו מֻתָּרִין בְּדָבָר שֶׁזַּרְעוֹ כָּלֶה;
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה,
גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִין.
וְאֵי זֶה הוּא דָּבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָּלֶה?
כְּגוֹן הַלּוּף, וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשּׁוּם כְּשֶׁעוֹרִין.

מסכת תרומות פרק ט משנה ז
ז
הַמְנַכֵּשׁ עִם הַנָּכְרִי בַּחֲסִיּוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁפִּרוֹתָיו טֶבֶל,
אוֹכֵל מֵהֶן עֲרַי.
שְׁתֵּלֵי תְרוּמָה שֶׁנִּטַּמְּאוּ,
שְׁתָלָן, טָהֲרוּ מִלְּטַמֵּא. <ישתלו>
וַאֲסוּרִין מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיָּגֹם הָאֹכֶל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּגֹם וְיִשְׁנֶה.

פרק י

מסכת תרומות פרק י משנה א
א
בָּצָל שֶׁנְּתָנוֹ בְתוֹךְ עֲדָשִׁים,
אִם שָׁלֵם, מֻתָּר;
וְאִם חִתְּכוֹ, בְּנוֹתֵן טַעַם;

וּשְׁאָר כָּל הַתַּבְשִׁיל,
בֵּין שָׁלֵם, בֵּין מְחֻתָּךְ,
בְּנוֹתֵן טַעַם.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּצַחֲנָה,
שֶׁאֵינוּ אֶלָּא לִטּוֹל אֶת הַזַּהֲמָה.

מסכת תרומות פרק י משנה ב
ב
תַּפּוּחַ שֶׁרִסְקוּ וּנְתָנוֹ לְתוֹךְ עִסָּה וְחִמְּצָה,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
שְׁעוֹרִים שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁלַּמַּיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁהִבְאִישׁוּ מֵימָיו,
מֵימָיו מֻתָּרִין.

מסכת תרומות פרק י משנה ג
ג
הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה,
וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁלַּיַּיִן שֶׁלִּתְרוּמָה,
רְבִּי מֵאִיר אוֹסֵר,
וּרְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בְּשֶׁלַּחֲטִים,
וְאוֹסֵר בְּשֶׁלִּשְׁעוֹרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׁעוֹרִים שׁוֹאֲבוֹת.

מסכת תרומות פרק י משנה ד
ד
תַּנּוּר שֶׁהִסְּיקוּ בִכְמָן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְאָפָה בּוֹ אֶת הַפַּת,
הַפַּת מֻתֶּרֶת,
שֶׁאֵינוּ טַעַם כְּמָן, אֶלָּא רֵיחַ כְּמָן.

מסכת תרומות פרק י משנה ה
ה
תַּלְתָּן שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַבּוֹר שֶׁלַּיַּיִן, <שֶׁלַּמַּיִם>
בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אִם יֵשׁ בַּזֶּרַע כְּדֵי לִתֵּן טַעַם,
אֲבָל לֹא בָעֵץ;
וּבַשְּׁבִיעִית וּבִכְלְאֵי הַכֶּרֶם וּבַהֶקְדֵּשׁ,
אִם יֵשׁ בַּזֶּרַע וּבָעֵץ כְּדֵי לִתֵּן טַעַם.

מסכת תרומות פרק י משנה ו
ו
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבָלֵי תַלְתָּן שֶׁלִּכְלְאֵי הַכֶּרֶם, <שֶׁלִּכְלְאֵי>
יְדָלֵקוּ.
הָיוּ לוֹ חֲבָלֵי תַלְתָּן שֶׁלַּטֶּבֶל,
כּוֹתֵשׁ וּמְחַשֵּׁב כַּמָּה זֶרַע בָּהֶם,
וּמַפְרִישׁ אֶת הַזֶּרַע,
וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶת הָעֵץ.
אִם הִפְרִישׁ, לֹא יֹאמַר:
"אֶכְתֹּשׁ וְאֶטֹּל אֶת הָעֵץ, וְאֶתֵּן אֶת הַזֶּרַע",

אֶלָּא נוֹתֵן הָעֵץ עִם הַזֶּרַע.

מסכת תרומות פרק י משנה ז
ז
זֵיתֵי חֻלִּין שֶׁכִּבְּשָׁן עִם זֵיתֵי תְרוּמָה,
פְּצוּעֵי חֻלִּין עִם פְּצוּעֵי תְרוּמָה,
פְּצוּעֵי חֻלִּין עִם שְׁלֵמֵי תְרוּמָה,
אוֹ בְמֵי תְרוּמָה,
אָסוּר.
אֲבָל שְׁלֵמֵי חֻלִּין עִם פְּצוּעֵי תְרוּמָה,
מֻתָּר.

מסכת תרומות פרק י משנה ח
ח
דָּג טָמֵא שֶׁכִּבְּשׁוֹ עִם דָּג טָהוֹר:
כָּל גֶּרֶב שֶׁהוּא מַחֲזִיק סָאתַיִם,
אִם יֵשׁ בּוֹ מִשְׁקַל עֲשָׂרָה זוּז בִּיהוּדָה,
שֶׁהֵן חָמֵשׁ סְלָעִים בַּגָּלִיל,
דָּג טָמֵא, צֵירוֹ אָסוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית בְּסָאתַיִם.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֶחָד מִשִּׁשָּׁה עָשָׂר בּוֹ.

מסכת תרומות פרק י משנה ט
ט
חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבְּשׁוּ עִם חֲגָבִים טְהוֹרִין,
לֹא פָסְלוּ אֶת צֵירָן.
הֵעִיד רְבִּי צָדוֹק עַל צֵיר חֲגָבִים טְמֵאִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר.

מסכת תרומות פרק י משנה י
י
כָּל הַנִּכְבָּשִׁין זֶה עִם זֶה מֻתָּרִים,
אֶלָּא עִם הָחֹמֶץ:
חֹמֶץ שֶׁלַּחֻלִּין עִם חֹמֶץ שֶׁלִּתְרוּמָה,
חֹמֶץ שֶׁלַּחֻלִּין עִם יַיִן שֶׁלִּתְרוּמָה,
אָסוּר.
אֲבָל יַיִן שֶׁלַּחֻלִּין עִם חֹמֶץ שֶׁלִּתְרוּמָה,
מֻתָּר.

מסכת תרומות פרק י משנה יא
יא
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַנִּשְׁלָקִים עִם הַתֶּרֶדִים אֲסוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹתְנִין אֶת הַטַּעַם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּרוּב שֶׁלַּשְּׁקִי עִם כְּרוּב שֶׁלַּבַּעַל,
אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

כָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין זֶה עִם זֶה מֻתָּרִין,
אֶלָּא עִם הַבָּשָׂר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַכָּבֵד אוֹסֶרֶת וְאֵינָהּ נֶאֱסֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא פּוֹלֶטֶת וְאֵינָהּ בּוֹלַעַת.

מסכת תרומות פרק י משנה יב
יב
בֵּיצָה שֶׁנִּתְבַּשְּׁלָה בְּתַבְלִים אֲסוּרִין,
אֲפִלּוּ חֶלְמוֹן שֶׁלָּהּ אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלֵעַ.
מֵי כְבָשִׁים וּמֵי שְׁלָקוֹת שֶׁלְּתְרוּמָה,
אֲסוּרִין לַזָּרִים.

פרק יא

מסכת תרומות פרק יא משנה א
א
אֵין נוֹתְנִין דְּבֶלָה וּגְרוֹגְרוֹת לְתוֹךְ הַמּוּרְיָס,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְאַבְּדָן.
אֲבָל נוֹתְנִין אֶת הַיַּיִן לַמּוּרְיָס.
וְאֵין מְפַטְּמִין אֶת הַשֶּׁמֶן,
אֲבָל עוֹשִׂים אֶת הַיַּיִן יְנָמֵילִין.
אֵין מְבַשְּׁלִים יַיִן שֶׁלְּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַמְעִיטוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ.

מסכת תרומות פרק יא משנה ב
ב
דְּבַשׁ תְּמָרִים וְיֵין תַּפּוּחִים וְחֹמֶץ סְתָוְנִיּוֹת,
וּשְׁאָר כָּל מֵי פֵּרוֹת שֶׁלְּתְרוּמָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב קֶרֶן וְחֹמֶשׁ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם מַשְׁקֶה.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא מָנוּ חֲכָמִים שִׁבְעָה מַשְׁקִים בְּמִינֵי פַּטָּמִים, <היה כתוב: כמוני>
אֶלָּא אָמְרוּ:
שִׁבְעָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ג
ג
אֵין עוֹשִׂין תְּמָרִים דְּבַשׁ,
וְלֹא תַפּוּחִים יַיִן,
וְלֹא סְתָוְנִיּוֹת חֹמֶץ.
וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת,
אֵין מְשַׁנִּין אוֹתָן מִבְּרִיָּתָן בִּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,

אֶלָּא זֵיתִים וַעֲנָבִים בִּלְבַד.
אֵין סוֹפְגִים אַרְבָּעִים מִשֵּׁם עָרְלָה,
אֶלָּא עַל הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
וְאֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים מַשְׁקִין,
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
וְאֵינוּ מִטַּמֵּא מִשֵּׁם מַשְׁקֶה, <מְטַמֵּא>
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.
אֵין מַקְרִיבִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים.

מסכת תרומות פרק יא משנה ד
ד
עָקְצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת,
וְהַכַּלְיסִים וְהֶחָרוּבִין שֶׁלְּתְרוּמָה,
אֲסוּרִין לַזָּרִים.

מסכת תרומות פרק יא משנה ה
ה
גַּלְעִנֵי תְרוּמָה,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְכַנְּסָן, אֲסוּרוֹת.
אִם הִשְׁלִיכָן, מֻתָּרוֹת.
וְכֵן עַצְמוֹת הַקְּדָדִשִּׁים,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מְכַנְּסָן, אֲסוּרִין,
וְאִם הִשְׁלִיכָן, מֻתָּרִין.
הַמֶּרְסָן מֻתָּר.
סְבִּים שֶׁלַּחֲדָשׁוֹת, אֲסוּרוֹת.
וְשֶׁלַּיְשָׁנוֹת, מֻתָּרוֹת.
נוֹהֵג בִּתְרוּמָה כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בַּחֻלִּין.
הַמְסַלֵּת קַב אוֹ קַבַּיִם לַסְּאָה,
לֹא יְאַבֵּד אֶת הַשְּׁאָר,
אֶלָּא יַנִּיחֶנּוּ בִּמְקוֹם מֻצְנָע.

מסכת תרומות פרק יא משנה ו
ו
מְגוֹרָה שֶׁפְּנָהּ מִמֶּנָּה חִטֵּי תְרוּמָה,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְהָיוֹת יוֹשֵׁב וּמְלַקֵּט אַחַת אַחַת,
אֶלָּא מְכַבֵּד כְּדַרְכּוֹ וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֻלִּין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ז
ז
וְכֵן חָבִית שֶׁלַּשֶּׁמֶן שֶׁנִּשְׁפְּכָה,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לְהָיוֹת יוֹשֵׁב וּמַטְפִּיחַ,
אֶלָּא נוֹהֵג בָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא נוֹהֵג בַּחֻלִּין.

מסכת תרומות פרק יא משנה ח
ח
הַמְעָרָה מִפַּד לְכַד וְנִטֵּף שָׁלוֹשׁ טִפִּים,
נוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֻלִּין.
הִרְכִּינָהּ וּמִצַּת,
הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה.

וְכַמָּה תְּהֵא בִּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי, <בתרומה>
וְיוֹלִיכֶנָּה לַכֹּהֵן?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה לִשְׁמִינִית.

מסכת תרומות פרק יא משנה ט
ט
כַּרְשִׁנֵי תְרוּמָה,
מַאֲכִילִין אוֹתָן לַבְּהֵמָה, וְלַחַיָּה, וְלַתַּרְנְגֹלִין.
יִשְׂרְאֵל שֶׁסָּכַר פָּרָה מִכֹּהֵן,
מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵי תְרוּמָה.
וְכֹהֵן שֶׁסָּכַר פָּרָה מִיִּשְׂרְאֵל,
אַף עַל פִּי שֶׁמְּזוֹנוֹתֶיהָ עָלָיו,
לֹא יַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵי תְרוּמָה.
יִשְׂרְאֵל שֶׁשָּׁם פָּרָה מִכֹּהֵן,
לֹא יַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵי תְרוּמָה,
וְכֹהֵן שֶׁשָּׁם פָּרָה מִיִּשְׂרְאֵל,
מַאֲכִילָהּ כַּרְשִׁנֵי תְרוּמָה.

מסכת תרומות פרק יא משנה י
י
מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵפָה בִּבָתֵּי כְנֵסִיּוֹת,
וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת,
וּבְמָבוֹאוֹת אֲפֵלִים,
וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִין, בִּרְשׁוּת כֹּהֵן.
בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהִיא לְמוּדָת לָבֹא אֵצֶל אָבִיהָ,
אָבִיהָ מַדְלִיק בִּרְשׁוּתָהּ.
מַדְלִיקִין בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה,
אֲבָל לֹא בְּבֵית הָאֵבֶל.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּבֵית הָאֵבֶל,
אֲבָל לֹא בְּבֵית הַמִּשְׁתֶּה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר כָּן וְכָן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר כָּן וְכָן.

חסלת מסכת תרומה

מסכת מעשׂרות

פרק א

מסכת מעשׂרות פרק א משנה א
א
כְּלָל אָמְרוּ בַּמַּעֲשְׂרוֹת:
כָּל שֶׁהוּא אֹכֶל, וְנִשְׁמָר, וְגִדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת.

וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל שֶׁתְּחִלָּתוֹ אֹכֶל וְסוֹפוֹ אֹכֶל,
אַף עַל פִּי שֶׁשִּׁמְּרוּ לְהוֹסִיף אֹכֶל,
חַיָּב קָטוֹן וְגָדוֹל.
וְכָל שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ אֹכֶל,
אֲבָל סוֹפוֹ אֹכֶל,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה אֹכֶל. <שֶׁיַּעֲשֶׂה>

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ב
ב
מֵאֵמָתַי הַפֵּרוֹת חַיָּבִין בַּמַּעַשְׂרוֹת?
הַתְּאֵנִים, מִשֶּׁבָּחֲלוּ,
וְהָעֲנָבִין וְהָאֲבָשִׁין, מִשֶּׁהִבְאִישׁוּ,
הָאוֹג וְהַתּוּתִים, מִשֶּׁיַּאֲדִימוּ,
וְכָל הָאֲדֻמִּים, מִשֶּׁיַּאֲדִימוּ.
הָרִמּוֹנִים, מִשֶּׁיִּמַּסּוּ,
הַתְּמָרִים, מִשֶּׁיָּטִילוּ שְׂאוֹר,
הַפַּרְסְקִין, מִשֶּׁיָּטִילוּ גִּידִים,
וְהָאֱגוֹזִים, מִשֶּׁיַּעֲשׂוּ מְגוֹרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאֱגוֹזִים וְהַשְּׁקֵדִים מִשֶּׁיַּעֲשׂוּ קְלִפָּה.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ג
ג
הֶחָרוּבִים, מִשֶּׁיִּנָּקְדוּ, <מִשֶּׁיְּנֻקְּדוּ>
וְכָל הַשְּׁחוֹרִים מִשֶּׁיִּנָּקְדוּ. <מִשֶּׁיְּנֻקְּדוּ>
הָאֲגָסִים וְהַקְּרָסְטָמִילִים וְהַפָּרִישִׁים וְהָחֲזָרִים,
מִשֶּׁיִּקָּרְחוּ, <מִשֶּׁיְּקֻרְּחוּ>
וְכָל הַלְּבָנִים מִשֶּׁיִּקָּרְחוּ, <מִשֶּׁיְּקֻרְּחוּ>
הַתַּלְתָּן כְּדֵי שֶׁתִּצְמַח,
הַתְּבוּאָה וְהַזֵּיתִים, מִשֶּׁיַּכְנִיסוּ שָׁלִישׁ.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ד
ד
וּבַיָּרָק:
הַקִּשּׁוּאִים,
וְהַדְּלוּעִים,
וְהָאֲבַטִּיחִים,
וְהַמַּלְפְּפוֹנוֹת.
הַתַּפּוּחִים וְהָאֲתְרוֹגִים, <וְהָאֻתְרוֹגִים>
חַיָּבִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר אֶת הָאֲתְרוֹגִים בְּקָטְנָן. <הָאֻתְרוֹגִים>
הַחַיָּב בַּשְּׁקֵדִים הַמָּרִים, פָּטוּר מִן הַמְּתוּקִים,
וְהַחַיָּב בַּמְּתוּקִים, פָּטוּר מִן הַמָּרִים.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ה
ה
וְאֵי זֶה הוּא גָּרְנָן לַמַּעַשְׂרוֹת?
הַקִּשּׁוּאִים וְהַדְּלוּעִים, מִשֶּׁיְּפַקֵּס;
וְאִם אֵינוֹ מְפַקֵּס, עַד שֶׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.

אֲבַטִּיח, מִישָׁלֵק;
אִם אֵינוֹ מְשַׁלֵּק, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה מֵקָצָה.
יָרָק הַנֶּאֱגָד, מִשְׁיוּבַּד;
וְאִם אֵינוֹ אוֹגֵד, עַד שֶׁיְּמַלֵּא אֶת הַכֶּלִי;
וְאִם אֵינוֹ מְמַלֵּא אֶת הַכֶּלִי,
עַד שֶׁיְּלַקֵּט כָּל צָרְכּוֹ.
כַּלְכָּלָה, עַד שֶׁיְּחַפֶּה;
וְאִם אֵינוֹ מְחַפֶּה, עַד שֶׁיְּמַלֵּא אֶת הַכֶּלִי;
וְאִם אֵינוֹ מְמַלֵּא אֶת הַכֶּלִי,
עַד שֶׁיְּלַקֵּט כָּל צָרְכּוֹ.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוֹלִיךְ לַשּׁוּק.
אֲבָל בְּמוֹלִיךְ לְבֵיתוֹ,
אוֹכֵל מֵהֶם עֲרַי עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵיתוֹ.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ו
ו
הַפָּרָד וְהַצְּמוּקִים וְהֶחָרוּבִים, מִשְׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
הַבְּצָלִים, מִשְׁיְּפַקֵּל;
וְאִם אֵינוֹ מְפַקֵּל, מִשְׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
תְּבוּאָה, מִשְׁיְּמָרַח;
אִם אֵינוֹ מְמָרֵחַ, עַד שֶׁיַּעֲמִיד עֲרֵמָה.
הַקִּטְנִיּוֹת, מִשְׁיְּכַבֵּר;
וְאִם אֵינוֹ כוֹבֵר, עַד שֶׁיְּמָרַח.
אַף עַל פִּי שֶׁמָּרַח, <שמירח>
נוֹטֵל מִן הַקּוֹטְעִים, וּמִן הַצְּדָדִים,
וּמִמַּה שֶּׁבְּתוֹךְ הַתֶּבֶן,
וְאוֹכֵל.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ז
ז
הַיַּיִן, מִשְׁיְּקַפֶּה.
אַף עַל פִּי שֶׁקִּפָּה,
קוֹלֵט מִן הַגַּת הָעֶלְיוֹנָה מִן הַצִּנּוֹר, וְשׁוֹתֶה.
הַשֶּׁמֶן, מִשֶּׁיֵּרֵד לָעוּקָה.
אַף עַל פִּי שֶׁיָּרַד,
נוֹטֵל מִן הָעֵקֶל וּמִן הַמָּמֵל וּמִבֵּין הַפַּצִּים,
וְנוֹתֵן לַחֲמִיטָה וְלַתַּמְחוּי,
אֲבָל לֹא יִתֵּן לִקְדָרָה וּלְלַפָּס כְּשֶׁהֵן מַרְתִּיחִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַכֹּל הוּא נוֹתֵן,
חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְצִיר.

מסכת מעשׂרות פרק א משנה ח
ח
הָעִגּוּל,
מְשַׁיֵּחֲלִיקֶנּוּ.
מַחֲלִיקִים בַּתְּאֵנִים וּבָעֲנָבִים שֶׁלַּטָּבָל;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
הַמַּחֲלִיק בָּעֲנָבִים,

לֹא הָכְשַׁר;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָכְשַׁר.
גְּרוֹגְרוֹת, מְשֻׁיָּדוֹשׁ;
וּמְגוּרָה, מְשֻׁיְּעַגֵּל.
הָיָה דָּשׁ בֶּחָבִית וּמְעַגֵּל בַּמְּגוּרָה,
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית וְנִפְחֲתָה הַמְּגוּרָה,
לֹא יֹאכַל מֵהֶן עֲרַי.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.

פרק ב

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה א
א
הָיָה עוֹבֵר בַּשּׁוּק, וְאָמַר:
טְלוּ לָכֶם תְּאֵנִים!
אוֹכְלִים וּפְטוּרִים.
לְפִיכָךְ, אִם הִכְנִיסוּ לְבָתֵּיהֶן, מְתַקְּנִים רַבִּי.
טְלוּ וְהַכְנִיסוּ לְבָתֵּיכֶם!
לֹא יֹאכְלוּ מֵהֶם עֲרַי.
לְפִיכָךְ, אִם הִכְנִיסוּ לְבָתֵּיהֶם,
אֵינָן מְתַקְּנִים אֶלָּא דְמַי.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ב
ב
הָיוּ יוֹשְׁבִים בַּשַּׁעַר אוֹ בֶחָנוּת, וְאָמַר:
טְלוּ לָכֶם תְּאֵנִים!
אוֹכְלִין פְּטוּרִין,
וּבַעַל הַשַּׁעַר וּבַעַל הֶחָנוּת חַיָּבִין.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּחְזִיר אֶת פָּנָיו,
אוֹ עַד שֶׁיְּשַׂנֶּה מְקוֹם יְשִׁיבָתוֹ.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ג
ג
הַמַּעֲלֶה פֵּרוֹת מִן הַגָּלִיל לִיהוּדָה,
אוֹ עוֹלֶה לִירוּשָׁלַיִם,
אוֹכֵל מֵהֶם עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִמְקוֹם שֶׁהוּא הוֹלֵךְ,
וְכֵן בַּחֲזָרָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִמְקוֹם הַשְּׁבִיתָה.
הָרוֹכְלִים הַמְחַזְּרִין בָּעֲיָרוֹת,
אוֹכְלִים עַד שֶׁהֵן מַגִּיעִים לִמְקוֹם הַלִּינָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן הוּא בֵיתוֹ.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ד
ד
פֵּרוֹת שֶׁתָּרְמָן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹסֵר מִלֹּאכַל מֵהֶן עֲרַי;
וַחֲכָמִים מַתִּירִין, חוּץ מִכַּלְכַּלַּת תְּאֵנִים.
כַּלְכַּלַּת תְּאֵנִים שֶׁתְּרָמָהּ,
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ה
ה
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֵילָךְ אִסָּר זֶה, וְתֵן לִי בּוֹ חָמֵשׁ תְּאֵנִים,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אוֹכֵל אַחַת אַחַת, פָּטוּר,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְּגִנַּת וָרְדִים שֶׁהָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהָיוּ תְּאֵנִים נִמְכָּרוֹת מִשָּׁלֹשׁ וּמֵאַרְבַּע בָּאִסָּר,
וְלֹא הֻפְרַשׂ מִמֶּנָּה תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר מֵעוֹלָם.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ו
ו
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֵילָךְ אִסָּר זֶה בְּעֶשֶׂר תְּאֵנִים שֶׁאָבַר לִי, <בְּעֶשְׂרִים>
בּוֹרֵר וְאוֹכֵל;
בָּאֶשְׁכּוֹל שֶׁאָבַר לִי,
מְגַרְגֵּר וְאוֹכֵל;
בָּרִמּוֹן שֶׁאָבַר לִי,
פּוֹרֵט וְאוֹכֵל;
בַּאֲבַטִּיחַ שֶׁאָבַר לִי,
סוֹפֵף וְאוֹכֵל.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
בְּעֶשְׂרִים תְּאֵנִים אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי אֶשְׁכּוֹלוֹת אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי רִמּוֹנִים אֵלּוּ,
בִּשְׁנֵי אֲבַטִּיחִים אֵלּוּ,
אוֹכֵל כְּדַרְכּוֹ, וּפָטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁקָּנָה בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ז
ז
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לְקַצּוֹת עִמּוֹ בַּתְּאֵנִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל תְּאֵנִים,
אוֹכֵל, פָּטוּר, אִם צֵרַף, חַיָּב.
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל אֲנִי וּבְנִי,
אוֹ שֶׁיֹּאכַל בְּנִי בִשְׂכָרִי,
הוּא אוֹכֵל פָּטוּר, וּבְנוֹ אוֹכֵל חַיָּב.
עַל מְנָת שֶׁאֹכַל בְּשָׁעַת הַקְּצִיעָה וּלְאַחַר הַקְּצִיעָה,
בְּשָׁעַת הַקְּצִיעָה, אוֹכֵל פָּטוּר,

לְאַחַר הַקְּצִיעָה, אוֹכֵל חַיָּב,
שֶׁאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה, פָּטוּר,
וְשֶׁאֵינוּ אוֹכֵל מִן הַתּוֹרָה, חַיָּב.

מסכת מעשׂרות פרק ב משנה ח
ח
הָיָה עוֹשֶׂה בְלַבְסִים,
לֹא יֹאכַל בִּבְנוֹת שֶׁבַע;
בִּבְנוֹת שֶׁבַע,
לֹא יֹאכַל בְּלַבְסִים.
אֲבָל מוֹנֵעַ הוּא אֶת עַצְמוֹ
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִמְקוֹם הַיָּפוֹת וְאוֹכֵל.
הַמַּחֲלִיף עִם חֲבֵרוֹ,
זֶה לֹאכַל וְזֶה לֹאכַל,
זֶה לְקַצּוֹת וְזֶה לְקַצּוֹת, חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמַּחֲלִיף לֹאכַל, חַיָּב,
וּלְקַצּוֹת, פָּטוּר.

פרק ג

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה א
א
הַמַּעֲבִיר תְּאֵנִים בַּחֲצֵרוֹ לְקַצּוֹת,
בָּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ אוֹכְלִים פְּטוּרִין.
הַפּוֹעֲלִים שֶׁעִמּוֹ,
בִּזְמַן שֶׁאֵין לָהֶם מְזוֹנוֹת עָלָיו,
[אוֹכְלִין וּפְטוּרִין];
אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶן עָלָיו מְזוֹנוֹת,
חֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ב
ב
הַמּוֹצִיא פּוֹעֲלָיו לַשָּׂדֶה,
בִּזְמַן שֶׁאֵין לָהֶם עָלָיו מְזוֹנוֹת, <שֶׁיֵּשׁ, כתוב על ידי מגיה על מקום מחוק>
אוֹכְלִין פְּטוּרִין.
אִם יֵשׁ לָהֶם עָלָיו מְזוֹנוֹת, <אֵין, כתוב על ידי מגיה על מקום מחוק>
אוֹכְלִים אַחַת מִן הַתְּאֵנָה,
אֲבָל לֹא מִן הַסַּל, וְלֹא מִן הַקֻּפָּה, וְלֹא מִן הַמַּקְצָה.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ג
ג
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת בַּזֵּיתִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת לֹאכַל זֵיתִים,
אוֹכֵל אֶחָד אֶחָד, פָּטוּר,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.

לְנַכֵּשׁ בַּבְּצָלִים,
אָמַר לוֹ:
עַל מְנָת לֶאֱכַל יָרָק,
מְקַרְטֵם עָלֶה עָלֶה וְאוֹכֵל,
וְאִם צָרַף, חַיָּב.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ד
ד
מָצָא קְצִיצוֹת בַּדֶּרֶךְ,
אֲפִלּוּ בְצַד שְׂדֵה קְצִיצוֹת, < שָׂדֶה>
וְכֵן תְּאֵנָה שֶׁהִיא נוֹטָה עַל דֶּרֶךְ,
וּמָצָא תַחְתֶּיהָ תְּאֵנִים,
מֻתָּרוֹת מִשֵּׁם גָּזֵל,
וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעַשְׂרוֹת;
הַזֵּיתִים וְהֶחָרוּבִים חַיָּבִים.
מָצָא גְּרוֹגְרוֹת,
אִם דָּרְסוּ רֹב אָדָם, חַיָּב;
וְאִם לָאו, פָּטוּר.
מָצָא פִּלְחֵי דְּבֵלָה, חַיָּב,
שֶׁיָּדוּעַ שֶׁמִּדָּבָר גָּמוּר.
וְהֶחָרוּבִין,
עַד שֶׁלֹּא כִּנְסָן לְרֹאשׁ הַגַּג,
מוֹרִיד מֵהֶן לַבְּהֵמָה, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ה
ה
אֵי זֶה חָצֵר שֶׁהִיא חַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת?
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
חָצֵר הַצּוֹרִית, שֶׁהַכְּלִים נִשְׁמָרִים בְּתוֹכָהּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאָחַד פּוֹתֵחַ וְאָחַד נוֹעֵל, פְּטוּרָה.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין אָדָם בּוֹשׁ מִלֶּאֱכַל בְּתוֹכָהּ, חַיֶּבֶת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁנִּכְנָס לָהּ וְאֵין אוֹמְרִין לוֹ:
מָה אַתָּה מְבַקֵּשׁ?
פְּטוּרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ,
הַפְּנִימִית חַיֶּבֶת, וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה.

מסכת מעשרות פרק ג משנה ו
ו
הַגַּגּוֹת פְּטוּרִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁלְּחָצֵר הַחַיֶּבֶת.
בֵּית שַׁעַר, אַכְסַדְרָה, וּמַרְפֶּסֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ כֶּחָצֵר:
אִם חַיֶּבֶת, חַיָּבִין;
וְאִם פְּטוּרָה, פְּטוּרִין.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ז
ז
הַצְּרִיפִין וְהַבֵּרְגָנִין וְהָאַלְקְטָיוֹת, פְּטוּרִים.
סַפַּת גְּנֵיסָר,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ רֵחַיִם וְתַרְנָגְלִין, פְּטוּרָה.
סַפַּת הַיּוֹצְרִין,
הַפְּנִימִית חַיֶּבֶת, וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינָהּ דִּירַת הַחַמָּה וְדִירַת הַגְּשָׁמִים,
פְּטוּרָה.
סַפַּת חֶגֶב בָּחָג,
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ח
ח
תְּאֵנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בֶּחָצֵר,
אוֹכֶל אַחַת אַחַת, פָּטוּר,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַחַת בִּימִינוֹ, וְאַחַת בִּשְׂמאלוֹ, וְאַחַת בְּפִיו.
עָלָה לְרֹאשָׁהּ,
מְמַלֵּא אֶת חֵיקוֹ וְאוֹכֵל.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה ט
ט
גֶּפֶן שֶׁהִיא נְטוּעָה בֶּחָצֵר,
נוֹטֵל אֶת כָּל הָאֶשְׁכּוֹל;
וְכֵן בָּרִמּוֹן, וְכֵן בָּאֲבַטִּיחַ.
דִּבְרֵי רְבִּי טַרְפוֹן.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְגָרֵגֵר בָּאֶשְׁכּוֹל, וּפוֹרֵט בָּרִמּוֹן, וְסוֹפֵף בָּאֲבַטִּיחַ.
כִּסְבָּר שֶׁהִיא זְרוּעָה בֶּחָצֵר,
מְקָרְטֵס עָלֶה עָלֶה וְאוֹכֵל,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.
הַסִּיאָה וְהָאֻזּוֹב וְהַקָּרְנִית שֶׁבֶּחָצֵר,
אִם הָיוּ נִשְׁמָרִים, חַיָּבִין.

מסכת מעשׂרות פרק ג משנה י
י
תְּאֵנָה שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בֶּחָצֵר וְנוֹטָה לַגִּנָּה,
אוֹכֶל כְּדַרְכּוֹ, פָּטוּר.
עוֹמֶדֶת בַּגִּנָּה וְנוֹטָה לֶחָצֵר,
אוֹכֵל אַחַת אַחַת פָּטוּר,
וְאִם צֵרַף, חַיָּב.
עוֹמֶדֶת בָּאָרֶץ וְנוֹטָה לַחוּץ לָאָרֶץ,
בַּחוּץ לָאָרֶץ וְנוֹטָה לָאָרֶץ,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעִקָּר.
וּבְבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,

הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעִקָּר.
וּבְעָרֵי מִקְלָט,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנָּוֹף.
וּבִירוּשָׁלַיִם,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנָּוֹף.

פרק ד

מסכת מעשרות פרק ד משנה א
א
הַכּוֹבֵשׁ, הַשּׁוֹלֵק, הַמּוֹלֵחַ בַּשָּׂדֶה, חַיָּב.
הַמַּכְמִיר בָּאֲדָמָה, פָּטוּר.
הַמְטַבֵּל בַּשָּׂדֶה, פָּטוּר.
הַפּוֹצֵעַ זֵיתִים שֶׁיֵּצֵא הַשֶּׁרֶף, פָּטוּר.
הַסּוֹחֵט זֵיתִים עַל בְּשָׂרוֹ, פָּטוּר.
אִם סָחַט וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ, חַיָּב.
הַמְקַפֶּה לְתַבְשִׁיל, פָּטוּר;
וְלִקְדֵרָה, חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כִּבּוּר קָטָן.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ב
ב
תִּינוֹקוֹת שֶׁטָּמְנוּ תְּאֵנִים בַּשַּׁבָּת,
וְשָׁכְחוּ לְעַשְּׂרָן,
לֹא יֹאכְלוּ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת עַד שֶׁיְּתַעַשְּׂרוּ.
כַּלְכַּלַת שַׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַלּוֹקֵט אֶת הַכַּלְכָּלָה לְשַׁלַּח לַחֲבֵרוֹ,
לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ג
ג
הַנּוֹטֵל זֵיתִים מִן הַמַּעְטָן,
טוֹבֵל אֶחָד אֶחָד בַּמֶּלַח וְאוֹכֵל;
וְאִם מָלַח וְנָתַן לְפָנָיו, חַיָּב.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִן הַמַּעְטָן הַטָּהוֹר, חַיָּב,
מִן הַטָּמֵא, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְזִיר אֶת הַמּוֹתָר.

מסכת מעשרות פרק ד משנה ד
ד
שׁוֹתִים עַל הַגַּת,
בֵּין עַל הַחַמִּין בֵּין עַל הַצּוֹנִין, פָּטוּר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק מְחַיֵּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

עַל הַחַמִּים חַיָּב,
וְעַל הַצּוֹנְנִין פָּטוּר.

מסכת מעשׂרות פרק ד משנה ה
ה
הַמְקַלֵּף בִּשְׁעוֹרִים,
מְקַלֵּף אַחַת אַחַת וְאוֹכֵל.
וְאִם קִלֵּף וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ, חַיָּב.
הַמּוֹלֵל מְלִילוֹת שֶׁלַּחִטִּים,
מְנַפֶּה מִיָּד לְיָד, וְאוֹכֵל.
וְאִם נָפָה וְנָתַן לְתוֹךְ חֵיקוֹ, חַיָּב.
כִּסְבָר שֶׁזָּרָעָה לְזֶרַע,
יָרָקָהּ פָּטוּר.
זָרָעָהּ לְיָרָק,
מִתְעַשֶּׂרֶת זֶרַע וְיָרָק.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַשָּׂבָת מִתְעַשֶּׂרֶת זֶרַע וְיָרָק וְזֵירִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מִתְעַשֵּׂר זֶרַע וְיָרָק,
אֶלָּא הַשַּׂחְלִים וְהַגַּרְגֵּר בִּלְבַד.

מסכת מעשׂרות פרק ד משנה ו
ו
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַתַּמָּרוֹת שֶׁלַּתַּלְתָּן וְשֶׁלַּחַרְדָּל וְשֶׁלְּפוּל לָבָן,
חַיָּבוֹת בַּמַּעַשְׂרוֹת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַצֶּלֶף מִתְעַשֵּׂר וְתַמָּרוֹת וַאֲבִיּוֹנוֹת וְקַפְּרֵס.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ מִתְעַשֵּׂר אֶלָּא אֲבִיּוֹנוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן פֵּרִי.

פרק ה

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה א
א
הָעוֹקֵר שְׁתָלִים מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְנוֹטְעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, פָּטוּר.
לָקַח בְּמִחֲבָּר לַקַּרְקַע, פָּטוּר.
לָקַט לְשַׁלַּח לַחֲבֵרוֹ, פָּטוּר.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בָּהֶן נִמְכָּרִים בַּשּׁוּק,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ב
ב
הָעוֹקֵר לֶפֶת וּצְנוֹנוֹת מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְנוֹטְעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ לְזֶרַע, חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא גָּרְנָן.

בְּצָלִים שֶׁהִשְׁרִישׁוּ בָּעֲלִיָּה, טָהֲרוּ מִלְּטַמֵּא.
נָפְלָה עֲלֵיהֶם מַפֹּלֶת, וְהֵן מְגֻלִּים,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּנְטוּעִים בַּשָּׂדֶה.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ג
ג
לֹא יִמְכֹּר אֶת פֵּרוֹתָיו מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
לְמִי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְלֹא בַשְּׁבִיעִית לְמִי שֶׁהוּא חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית.
וְאִם בִּכֵּרוּ,
נוֹטֵל אֶת הַבַּכּוֹרוֹת וּמוֹכֵר אֶת הַשְּׂאָר.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ד
ד
לֹא יִמְכֹּר אָדָם אֶת תַּבְנוֹ וְאֶת גַּפְתּוֹ וְאֶת זוּגְיוֹ,
לְמִי שֶׁאֵינוּ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת,
לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקִין.
וְאִם הוֹצִיא,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת וּפָטוּר מִן הַתְּרוּמָה,
שֶׁהַתּוֹרֶם,
בְּלִבּוֹ עַל הַקֻּטָּעִים וְעַל הַצְּדָדִין,
וְעַל מַה שֶּׁבְּתוֹךְ הַתֶּבֶן.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ה
ה
הַלּוֹקֵחַ שְׂדֵה יָרָק בְּסוּרְיָה,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, חַיָּב,
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת, פָּטוּר;
וְלוֹקֵט כְּדַרְכּוֹ וְהוֹלֵךְ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף יִשְׁכֹּר פּוֹעֲלִין וִילַקֵּט.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁקָּנָה קַרְקַע;
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁלֹּא קָנָה קַרְקַע,
אִם עַד שֶׁלֹּא בָא לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
פָּטוּר.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ו
ו
הַמְתַמֵּד וְנָתַן מַיִם בַּמִּדָּה, <ונותן>
וּמָצָא כְדֵי מִדָּתוֹ, פָּטוּר.
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב.
מָצָא יָתֵר עַל מִדָּתוֹ,
מוֹצִיא עָלָיו מִמָּקוֹם אַחֵר לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ז
ז

חוֹרֵי הַנְּמָלִים שֶׁלָּנוּ בְּצַד הָעֲרֵמָה הַחַיֶּבֶת,
חֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין,
שֶׁיָּדוּעַ שֶׁמִּדָּבָר גְּמוּר הָיוּ גוֹרְרִין כָּל הַלַּיְלָה. <הגמור>

מסכת מעשׂרות פרק ה משנה ח
ח
שׁוּם בַּעַל בֶּכִי, וּבָצָל שֶׁלָּרְכָפָא,
וְהַגְּרִיסִים הַקְּלְקִים, וַעֲדָשִׁים הַמִּצְרִיּוֹת,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַקְּרֵקֵס.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הַקָּטְנִים פְּטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִים מִכָּל אָדָם בַּשְּׁבִיעִית.
זֶרַע לוּף הָעֶלְיוֹן, זֶרַע כְּרִשִׁים,
זֶרַע בְּצָלִים, זֶרַע לֶפֶת וּצְנוֹנוֹת,
וּשְׁאָר זְרָעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִים,
פְּטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת,
וְנִלְקָחִין מִכָּל אָדָן בַּשְּׁבִיעִית;
אַף עַל פִּי שֶׁאֲבִיהֶם תְּרוּמָה,
חֲרֵי אֵלּוּ יֵאָכְלוּ.

חסלת מעשרות

מסכת מעשר שני

פרק א

מסכת מעשר שני פרק א משנה א
א
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ,
וְאֵין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתוֹ,
וְאֵין מַחֲלִיפִים אוֹתוֹ,
וְלֹא שׁוֹקְלִין כְּנֶגְדּוֹ,
וְלֹא יֹאמַר אָדָן לַחֲבֵרוֹ בִּירוּשָׁלַיִם:
הֵא לָךְ יַיִן וְתֶן לִי שֶׁמֶן וְחֹמֶץ,
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת.
אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לָזֶה מַתְּנוֹת חִנָּם.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ב
ב
מַעְשַׂר בְּהֵמָה,
אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי,
וְלֹא בַעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה.
הַבְּכוֹר,

מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי,
וּבַעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט,
וּמְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה.
אֵין מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אֲסִימוֹן,
וְלֹא עַל הַמַּטְבֵּעַ שֶׁאֵינוּ יוֹצֵא,
וְלֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁאֵינָן בִּרְשׁוּתוֹ.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ג
ג
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה לִזְבְחֵי שְׁלָמִים, וְחַיָּה לִבְשַׂר תַּאֲוָה,
יָצָא הָעוֹר לַחֻלִּין, אַף עַל פִּי שֶׁהָעוֹר מְרֻבֶּה עַל הַבָּשָׂר.
כַּדֵּי יַיִן סְתוּמוֹת,
מְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר סְתוּמוֹת,
יָצָא הַקִּנְקַן לַחֻלִּין.
הָאֲגוֹזִין וְהַשְּׁקֵדִים, יָצְאוּ קְלִפֵּיהֶן לַחֻלִּין.
הַתָּמָד,
עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ, אֵינוּ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר;
מִשֶּׁהֶחְמִיץ, נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ד
ד
הַלּוֹקֵחַ חַיָּה לִזְבְחֵי שְׁלָמִים, וּבְהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה,
לֹא יָצָא הָעוֹר לַחֻלִּין.
כַּדֵּי יַיִן פְּתוּחוֹת אוֹ סְתוּמוֹת,
מְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר פְּתוּחוֹת,
לֹא יָצָא הַקִּנְקַן לַחֻלִּין.
סַלֵּי תְאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים עִם הַכֶּלִי,
לֹא יָצְאוּ דְמֵי כֶלִי לַחֻלִּין.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ה
ה
הַלּוֹקֵחַ מַיִם וּמֶלַח וּפֵרוֹת הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע,
אוֹ פֵּרוֹת שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לְהַגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם,
לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר.
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת,
שׁוֹגֵג, יַחְזְרוּ דָמִים לִמְקוֹמָן;
מֵזִיד, יַעֲלוּ וְיֵאָכְלוּ בַּמָּקוֹם.
וְאִם אֵין מְקֻדָּשׁ, יִרָּקְבוּ.
(מסכת מעשר שני פרק א משנה ו)
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה,
שׁוֹגֵג, יַחְזְרוּ דָמֶיהָ לִמְקוֹמָן; <לִמְקוֹמָהּ>
מֵזִיד, תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל בַּמָּקוֹם.
אִם אֵין מְקֻדָּשׁ, תִּקָּבֵר עַל יַד עוֹרָהּ.

מסכת מעשר שני פרק א משנה ז
ו
אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת, וּבְהֵמָה טְמֵאָה
מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
אִם לָקַח, יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.
אֵין מְבִיאִין קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,

חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת
מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
וְאִם הֵבִיא, יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא חוּץ לַאֲכִילָה וְלִשְׁתִּיָּה וּלְסִיכָה <וְלִיסִיכָה>
מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.

פרק ב

מסכת מעשר שני פרק ב משנה א
א
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי נִתָּן לַאֲכִילָה לִשְׁתִּיָּה וְלִסִיכָה,
לֹאכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֹאכַל,
וְלָסוּךְ דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּךְ.
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן.
וְאֵין מְפַטְּמִין שֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
וְאֵין לוֹקְחִין בִּדְמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁמֶן מְפֻטָּם;
אֲבָל מְפַטֵּם הוּא אֶת הַיַּיִן.
נָפַל לְתוֹכוֹ דְּבַשׁ תַּבְלִים וְהִשְׁבִּיחוּ,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַקַּפְלוּטוֹת שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהִשְׁבִּיחוּ,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
וְעִסָּה שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁאֲפָיָהּ וְהִשְׁבִּיחָה,
הַשֶּׁבַח לַשֵּׁנִי.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁשִּׁבָּחוֹ נִכָּר,
הַשֶּׁבַח לְפִי חֶשְׁבּוֹן;
וְכָל שֶׁאֵין שִׁבָּחוֹ נִכָּר,
הַשִּׁבָּח לַשֵּׁנִי.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ב
ב
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין סָכִים שֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם הֵקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה,
לֹא נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַקַּל?
אָמַר לָהֶם:
מָה הֵקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה,
מָקוֹם שֶׁהֵקֵל בַּכַּרְשִׁנִּים וּבַתַּלְתָּן,
נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי הַקַּל,
מָקוֹם שֶׁלֹּא הֵקֵל בַּכַּרְשַׁנִּים וּבַתַּלְתָּן?

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ג
ג
תַּלְתָּן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, תֹּאכַל צִמְחוֹנִים;

וְשֶׁלִּתְרוּמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְּטַהֲרָה, חוּץ מֵחֲפִיפָתָהּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְּטֻמְאָה, חוּץ מִשְׁרָיָתָהּ.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ד
ד
כַּרְשִׁנֵּי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
יֵאָכְלוּ צְמְחוֹנִים, וְנִכְנָסִים לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצְאִין.
נִטַּמְּאוּ,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִתְחַלְּקוּ לָעִסּוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִפָּדוּ.
וְשֶׁלִּתְרוּמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שׁוֹרִים וְשָׂפִים בְּטַהֲרָה, וּמַאֲכִילִים בְּטֻמְאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שׁוֹרִים בְּטַהֲרָה, וְשָׂפִים וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יֵאָכְלוּ צָרִיד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בְּטֻמְאָה.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ה
ה
מְעוֹת חֻלִּין וּמְעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ,
מַה שֶּׁלִּקֵּט, לִקֵּט לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַד שֶׁיַּשְׁלִים,
וְהַשְּׁאָר חֻלִּין.
אִם בָּלַל וְחָפַן, לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
זֶה הַכְּלָל:
הַמִּתְלַקֵּטִין, לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
וְהַנִּבְלָלִין, לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ו
ו
סָלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְשֶׁלַּחֻלִּין שֶׁנִּתְעָרְבוּ,
מֵבִיא בְּסָלַע מָעוֹת וְאוֹמֵר:
סָלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא,
מְחֻלֶּלֶת עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּבוֹרֵר אֶת הַיָּפָה שֶׁבָּהֶן, וּמְחַלְּלָן עָלֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
מְחֻלָּלִין כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת מִדְּחַק,
לֹא שָׁיְקִים כֵּן, אֶלָּא חוֹזֵר וּמְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ז
ז
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם אֶת סְלָעָיו דִּינָרֵי זָהָב.

וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי עָשִׂיתִי לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְלִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת כַּסְפָּן דִּינָרֵי זָהָב.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ח
ח
הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵרוֹת עַל הַכֶּסֶף.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה ט
ט
הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת.
הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף וּבְדִינָר מָעוֹת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים כֶּסֶף, וּבְרִבְעַת כֶּסֶף וּבְרִבְעַת מָעוֹת.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַרְבְּעַת אַסְפְּרֵי כֶסֶף.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יַנִּיחֶנָּה בֶחָנוּת, וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת מעשר שני פרק ב משנה י
י
מִי שֶׁהָיוּ מִקְצָת בָּנָיו טְמֵאִים וּמִקְצָתָן טְהוֹרִים,
מַנִּיחַ אֶת הַסֶּלַע וְאוֹמֵר:
מַה שֶּׁמַּטְהוֹרִים שׁוֹתִים, סֶלַע זוֹ מְחֻלֶּלֶת עָלָיו;
נִמְצְאוּ טְמֵאִין וּטְהוֹרִין שׁוֹתִים מִכַּד אַחַת.

פרק ג

מסכת מעשר שני פרק ג משנה א
א
לֹא יֹאמַר אָדָן לַחֲבֵרוֹ:
"הַעַל אֶת הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ לִירוּשָׁלַיִם לְחַלֵּק!"
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"הַעֲלֵם שֶׁנֹּאכְלֵם וְשֶׁנִּשְׁתֵּם בִּירוּשָׁלַיִם!"
אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לָזֶה מַתְּנַת חִנָּם.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ב
ב
אֵין לוֹקְחִין תְּרוּמָה בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמַעֵט בַּאֲכִילָתוֹ.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
אָמַר לָהֶם רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם הֵקַל זִבְחֵי שְׁלָמִים,
שֶׁהוּא מְבִיאָן לִידֵי פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
לֹא נָקֵל בִּתְרוּמָה?
אָמְרוּ לוֹ:
מַה לֹּא הֵקַל בְּזִבְחֵי שְׁלָמִים,
שֶׁכֵּן מֻתָּרִים לַזָּרִים,
נָקֵל בִּתְרוּמָה,
שֶׁהִיא אֲסוּרָה לַזָּרִים?

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ג
ג
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ מָעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם, וְצָרַךְ לָהֶם,
וְלַחֲבֵרוֹ פֵּרוֹת,
אוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹתֶיךָ."
נִמְצָא זֶה אוֹכֵל פֵּרוֹתָיו בְּטַהֲרָה,
וְהַלָּא עוֹשֶׂה צוֹרְכוֹ בְּמָעוֹתָיו.
לֹא יֹאמַר כֵּן לְעַם הָאָרֶץ אֶלָּא בְּדָמַי.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ד
ד
פֵּרוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּמָעוֹת בַּמְּדִינָה,
וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹת הָהֵם."
מָעוֹת בִּירוּשָׁלַיִם וּפֵרוֹת בַּמְּדִינָה,
אוֹמֵר:
"הֲרֵי הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ מְחֻלָּלִין עַל הַמָּעוֹת הָהֵם",
<ס"א: הֲרֵי הַמָּעוֹת הָהֵם מְחֻלָּלִין עַל פֵּרוֹת הָאֵלּוּ>
וּבִלְבַד שֶׁיַּעֲלוּ הַפֵּרוֹת וְיֵאָכְלוּ בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ה
ה
מָעוֹת נִכְנָסוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצְאוֹת,
פֵּרוֹת נִכְנָסִין וְאֵינָן יוֹצְאִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף פֵּרוֹת נִכְנָסִין וְיוֹצְאִין.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ו
ו
פֵּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְעָבְרוּ בְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם,
יַחְזֹר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וְשֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
סַלֵּי עֲנָבִים לַגַּת וְסַלֵּי תְאֵנִים לַמְּקֻצָּה.

ז
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְזֹר וְיִתְרֹם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל,
עַל פֵּרוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
שֶׁיִּפָּדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל פֵּרוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְזֹר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלָּהֶם וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלַיִם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם.
וְהַדְּמַאי, נִכְנָס וְיוֹצֵא וְנִפְדֶּה.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ז
ח
אִילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בִּפְנִים וְנוֹטֶה לַחוּץ,
אוֹ עוֹמֵד בַּחוּץ וְנוֹטֶה לִפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.
בָּתֵּי הַבַּדִּים שֶׁפְּתְחֵיהֶן לִפְנִים וַחֲלָלָן לַחוּץ,
אוֹ פְתְחֵיהֶן לַחוּץ וַחֲלָלָן לִפְנִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
הַכֹּל כִּלְפְנִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כִּלְפְנִים,
מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ח
ט
הַלְּשָׁכוֹת בִּנְוִיוֹת בַּקֹּדֶשׁ וּפְתוּחוֹת לַחֹל,
תּוֹכָן חֹל וְגַגּוֹתֵיהֶם קֹדֶשׁ.
בִּנְוִיוֹת בַּחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקֹּדֶשׁ,
תּוֹכָן קֹדֶשׁ וְגַגּוֹתֵיהֶן חֹל.
בִּנְוִיוֹת בַּקֹּדֶשׁ וּבַחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקֹּדֶשׁ וְלַחֹל,
תּוֹכָן וְגַגּוֹתֵיהֶן מִכְּנֶגֶד הַקֹּדֶשׁ וְלַקֹּדֶשׁ, קֹדֶשׁ,
מִכְּנֶגֶד הַחֹל וְלַחֹל, חֹל.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה ט
י
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּכְנַס בִּירוּשָׁלַיִם וְנִטְמָא,
בֵּין שֶׁנִּטְמָא בְאַב הַטֻּמְאָה, בֵּין שֶׁנִּטְמָא בְוֹלַד הַטֻּמְאָה,
בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בִּפְנִים,
חוּץ מִשֶּׁנִּטְמָא בְאַב הַטֻּמְאָה בַחוּץ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:

הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֹאכַל בַּחוּץ,
חוּץ מִשֶּׁנִּטְמָא בְּוַלַד הַטֻּמְאָה בְּפָנִים.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה י
יא
הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּטְמָא, יִפָּדֶה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
אָמְרוּ לוֹ לְרְבִּי יְהוּדָה:
מָה אִם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַצְמוֹ שֶׁנִּטְמָא,
חָרֵי הוּא נִפְדֶּה;
הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּטְמָא,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּפָּדֶה?
אָמַר לָהֶם:
לֹא! אִם אָמַרְתֶּם בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַצְמוֹ,
שֶׁכֵּן הוּא נִפְדֶּה בְּטָהוֹר בְּרָחוֹק מָקוֹם, <וְטָהוֹר>
תֹּאמְרוּ בְּלָקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
שֶׁאֵינוֹ נִפְדֶּה בְּטָהוֹר בְּרָחוֹק מָקוֹם?

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יא
יב
צְבִי שֶׁלְּקָחוֹ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וּמֵת,
יִקָּבֵר עַל יַד עוֹרוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יִפָּדֶה.
לְקָחוֹ חַי וּשְׁחָטוֹ וְנִטְמָא,
יִפָּדֶה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
לְקָחוֹ שָׁחוּט וְנִטְמָא,
חָרֵי הוּא כַּפְּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יב
יג
הַמַּשְׁאִיל קִנְקָנָיו לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אַף עַל פִּי שֶׁגָּפָן, לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר.
זָלַף לְתוֹכָן סְתָם,
עַד שֶׁלֹּא גָפָן, לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר;
מִשֶּׁגָּפָן, קָנָה מַעֲשֵׂר.
עַד שֶׁלֹּא גָפָן, עוֹלוֹת בְּאַחַת וּמֵאָה;
מִשֶּׁגָּפָן, מְקַדְּשׁוֹת כָּל שֶׁהֵן.
עַד שֶׁלֹּא גָפָן, תּוֹרֵם מֵאַחַת עַל הַכֹּל;
וּמִשֶּׁגָּפָן, תּוֹרֵם מִכָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מעשר שני פרק ג משנה יג
יד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְפַתְּחַ וּמְעָרֶה לַגַּת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְפַתֵּחַ וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְעָרוֹת.

בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּמְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר סְתוּמוֹת,
אֲבָל בִּמְקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לְהִמָּכֵר פְּתוּחוֹת,
לֹא יָצָא הַקִּנְקִן לַחֻלִּין.
וְאִם רָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ לִמְכֹּר בַּמִּדָּה,
יָצָא הַקִּנְקִן לַחֻלִּין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"חָבִית זוֹ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ,
חוּץ מִקִּנְקִנָהּ, יָצָא קִנְקִן לַחֻלִּין.

פרק ד

מסכת מעשר שני פרק ד משנה א

א
הַמּוֹלִיךְ פֵּרוֹת לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי מִמָּקוֹם הַיֶּקֶר לִמְקוֹם הַזּוֹל,
אוֹ מִמָּקוֹם הַזּוֹל לִמְקוֹם הַיֶּקֶר,
פּוֹדֵהוּ כְשַׁעַר מְקוֹמוֹ.
הַמֵּבִיא פֵּרוֹת מִן הַגֶּרֶן לָעִיר,
כַּדֵּי יַיִן מִן הַגַּת לָעִיר,
הַשֶּׁבַח לַשֵּׁנִי וִיצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ. <וְיִצְאוֹת>

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ב

ב
פּוֹדִים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי כְשַׁעַר הַזּוֹל:
כְּמוֹת שֶׁהַחֲנָנִי לוֹקֵחַ,
לֹא כְמוֹת שֶׁהוּא מוֹכֵר;
כְּמוֹת שֶׁהַשַּׁלְחָנִי פּוֹרֵט,
לֹא כְמוֹת שֶׁהוּא מְצָרֵף.
אֵין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי אַכְסָרָה.
אֶת שֶׁדָּמָיו יְדוּעִין, נִפְדֶּה עַל פִּי אֶחָד,
אֶת שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִים, נִפְדֶּה עַל פִּי שְׁלֹשָׁה,
כְּגוֹן הַיַּיִן שֶׁקָּסַס, וּפֵרוֹת שֶׁהִרְקִיבוּ,
וּמָעוֹת שֶׁהֶחְלִידוּ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ג

ג
בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
וְאַחֵר אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
בַּעַל הַבַּיִת קוֹדֵם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר "בְּסֶלַע",
וְאַחֵר אוֹמֵר "בְּסֶלַע וְאִסָּר",
אֶת שֶׁלַּסֶּלַע וְאִסָּר קוֹדֵם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל הַקֶּרֶן.
הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף עָלָיו חֻמִישִׁיתוֹ,
בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ, בֵּין שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ד
ד
מַעֲרִימִים עַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
כֵּיצַד?
אוֹמֵר אָדָם לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וּלְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים:
הֵילָךְ אֶת הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּפְדֵה לָךְ אֶת הַמַּעֲשֵׂר הַזֶּה.
אֲבָל לֹא יֹאמַר כֵּן לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ה
ה
הָיָה עוֹמֵד בַּגֹּרֶן וְאֵין בְּיָדוֹ מָעוֹת,
אוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
הֲרֵי הַפֵּרוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִים לָךְ מַתָּנָה!
וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר:
הֲרֵי הֵן מְחֻלָּלִין עַל הַמָּעוֹת שֶׁבַּבַּיִת.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ו
ו
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מֵעֲשֵׂר בַּסֶּלַע,
לֹא הִסְפִּיק לְפָדוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בִּשְׁתַּיִם,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע וּמִשְׁתַּכֵּר בַּסֶּלַע,
סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ.
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר בִּשְׁתַּיִם,
לֹא הִסְפִּיק לְפָדוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּסֶלַע,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע מֵחֻלָּיו,
וְסֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ.
וְאִם הָיָה עַם הָאָרֶץ, נוֹתְנִין מִדָּמָיו.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ז
ז
הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְלֹא קָרָא שֵׁם,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיּוֹ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.
הָיָה מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עִסְקֵי גִטָּהּ וְקִדּוּשֶׁיהָ,
נָתַן לָהּ גִּטָּהּ וְקִדּוּשֶׁיהָ וְלֹא פֵּרֵשׁ,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיּוֹ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ח
ח
הַמַּנִּיחַ אִסָּר וְאָכַל עָלָיו חֻצָיו,

וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר,
וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בַּפָּנְדְּיוֹן,
אוֹכֵל עָלָיו עוֹד אִסָּר.
הַמַּנִּיחַ פָּנְדְּיוֹן וְאָכַל עָלָיו חֻצְיוֹ,
וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בָּאִסָּר,
אוֹכֵל עָלָיו עוֹד פֶּלֶג.
הַמַּנִּיחַ אִסָּר שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אוֹכֵל עָלָיו אֶחָד עָשָׂר אִסָּר וְאֶחָד מִמֵּאָה בָּאִסָּר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל עֲשָׂרָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּוַדַּי אֶחָד עָשָׂר,
וּבִדְמַי עֲשָׂרָה.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה ט
ט
כָּל הַמָּעוֹת הַנִּמְצָאִין,
הֲרֵי אֵלּוּ חֻלִּין,
אֲפִלּוּ דִינָרֵי זָהָב עִם הַכֶּסֶף וְעִם הַמָּעוֹת.
מָצָא בְתוֹכוֹ חֶרֶשׂ וְכָתוּב עָלָיו:
מַעֲשֵׂר,
הֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה י
י
הַמּוֹצֵא כֶּלִי וְכָתוּב עָלָיו ׳קָרְבָּן׳,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה שֶׁלַּחֶרֶס,
הוּא חֻלִּין, וּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ קָרְבָּן.
אִם הָיָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
הוּא קָרְבָּן, וּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ חֻלִּין.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהָיוֹת כּוֹנְסִין חֻלִּין בַּקָּרְבָּן.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה יא
יא
הַמּוֹצֵא כֶּלִי, וְכָתוּב עָלָיו קוֹף, קָרְבָּן;
מֵם, מַעֲשֵׂר;
דָּלֶת, דְּמַי;
טֵית, טֶבֶל;
תָּיו, תְּרוּמָה.
שֶׁבִּשָּׁעַת סַכָּנָה הָיוּ כוֹתְבִין תָּיו תַּחַת תְּרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֻּלָּם שְׁמוֹת אָדָן הֵם.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אֲפִלּוּ מָצָא חָבִית, וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
וְכָתוּב עָלֶיהָ ׳תְּרוּמָה׳,
הֲרֵי אֵלּוּ חֻלִּין, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
אֶשְׁתְּקַד הָיְתָה תְרוּמָה, וּפְנָהּ.

מסכת מעשר שני פרק ד משנה יב
יב
הָאוֹמֵר לִבְנוֹ: מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּזָוִית זוֹ,
וּמְצָאוֹ בְּזָוִית אַחֶרֶת,
חֻלִּין אֵלּוּ חֻלִּין.
חֻלִּין שָׁם מָנֶה,
וּמָצָא מָאתַיִם, הַשְּׁאָר חֻלִּין.
מָאתַיִם,
וּמָצָא מָנֶה, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

פרק ה

מסכת מעשר שני פרק ה משנה א
א
כֶּרֶם רְבָעִי,
מְצַיְּנִים אוֹתוֹ בְּקוֹזְזוֹת אֲדָמָה,
וְשֶׁלָּעָרְלָה בְּחַרְסִית,
וְשֶׁלְּקְבָרוֹת בַּסִּיד,
וּמַמְהֶה וְשׁוֹפֵךְ.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בַּשְּׁבִיעִית.
וְהַצְּנוּעִים מַנִּיחִין אֶת הַמָּעוֹת,
וְאוֹמְרִים:
"כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה,
מְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ."

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ב
ב
כֶּרֶם רְבָעִי עוֹלֶה לִירוּשָׁלַיִם מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד לְכָל צַד.
וְאֵי זוֹ הִיא תְּחוּמָהּ?
אֵילַת מִן הַדָּרוֹם,
וְעַקְרַבַּת מִן הַצָּפוֹן,
וְלוּד מִן הַמַּעֲרָב,
וְהַיַּרְדֵּן מִן הַמִּזְרָח.
וּמְשָׁרְבוּ הַפֵּרוֹת,
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא נִפְדֶּה סָמוּךְ לַחוֹמָה.
וּתְנַי הָיָה הַדָּבָר,
אֶמְתַי שֶׁיִּרְצוּ,
יַחְזֹר הַדָּבָר לְכְמוֹת שֶׁהָיָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַתְּנַי הַזֶּה, וּתְנַי,
אֶמְתַי שֶׁיִּבָּנֶה בֵית הַמִּקְדָּשׁ,
יַחְזֹר הַדָּבָר לְכְמוֹת שֶׁהָיָה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ג
ג
כֶּרֶם רְבָעִי,

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, אֵין לוֹ בֵּעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט, יֵשׁ לוֹ עוֹלֲלוֹת,
וְהָעָנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֻּלּוֹ לַגַּת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ד
ד
כֵּיצַד פּוֹדִין נָטַע רְבָעִי?
מַנִּיחַ אֶת הַסַּל עַל פִּי שְׁלֹשָׁה, וְאוֹמֵר:
כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִפְדּוֹת לוֹ בְּסֶלַע,
עַל מְנָת לְהוֹצִיא יְצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ?
מַנִּיחַ אֶת הַמָּעוֹת, וְאוֹמֵר:
כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה מְחֻלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ,
וּמִכָּךְ וְכָךְ סְלִים בְּסֶלַע.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ה
ה
וּבַשְּׁבִיעִית פּוֹדֵהוּ כְשָׁוְיוֹ.
אִם הָיָה הַפֹּל מֻבְקָר,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכַר לְקִיטָה.
הַפּוֹדֶה נָטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ,
בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ וּבֵין שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ו
ו
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
שֶׁלָּרְבִיעִית וְשֶׁלִּשְׁבִיעִית,
הָיָה הַבֵּעוּר.
כֵּיצַד הָיָה הַבֵּעוּר?
נוֹתְנִין תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לִבְעָלֶיהָ,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לִבְעָלָיו,
וּמַעֲשֵׂר עָנִי לִבְעָלָיו. <וּמַעֲשֵׂר>
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהַבִּכּוּרִין מִתְבַּעֲרִין בְּכָל מָקוֹם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַבִּכּוּרִין נִתָּנִין לַכֹּהֲנִים בִּתְרוּמָה.
הַתַּבְשִׁיל,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְבַעֵר.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
חֲרֵי הוּא כִמְבֹעָר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ז
ז
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּרוֹת בִּזְמַן הַזֶּה,

וְהִגִּיעָה שָׁעַת הַבְּעוּר,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֶחָד שֶׁהֵן כֶּסֶף וְאֶחָד שֶׁהֵן פֵּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ח
ח
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ שׁוֹלְחִים אֵצֶל בַּעֲלֵי בָתִּים שֶׁבַּמְּדִינוֹת:
"מַהֲרוּ וְהַתְקִינוּ אֶת פֵּרוֹתֵיכֶם,
עַד שֶׁלֹּא תַגִּיעַ שָׁעַת הַבְּעוּר!"
עַד שֶׁבָּא רִבִּי עֲקִיבָה וְלִמֵּד:
כָּל הַפֵּרוֹת שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת,
פְּטוּרִין מִן הַבְּעוּר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה ט
ט
מִי שֶׁהָיוּ פֵרוֹתָיו רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ,
(וְ)צָרִיךְ לִקְרֹאת לָהֶם שֵׁם.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים,
שֶׁהָיוּ בָאִים בִּסְפִינָה,
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
עִשּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד נָתוּן לִיהוֹשֻׁעַ, <שני>
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׁכָּר לוֹ. <מוסכר>
עִשּׂוּר אַחֵר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד, <שני>
נָתוּן לַעֲקִיבָה שֶׁיְּזָכֶה בּוֹ לָעֲנִיִּים,
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׁכָּר לוֹ. <מוסכר>
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עִשּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לָמוֹד נָתוּן לְאֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, <שיני>
וּמְקוֹמוֹ מֻשְׁכָּר לוֹ. <מוסכר>
וְנִתְקַבְּלוּ זֶה מִזֶּה שָׂכָר.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה י
י
בַּמִּנְחָה בְּיוֹם טוֹב הָיוּ מִתְוַדִּים.
כֵּיצַד הָיָה הַוִּדּוּי? (דְּבָרִים כו,יג)
"בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת",
זֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְנָטַע רְבָעִי.
"נְתַתִּיו לַלֵּוִי", זֶה מַעֲשֵׂר לֵוִי.
"וְגַם נְתַתִּיו", זֶה תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר.
"לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה", זֶה מַעֲשֵׂר עָנִי,
הַלָּקֵט וְהַשִּׁכְחָה וְהַפֵּאָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַוִּדּוּי.
"מִן הַבַּיִת", זוֹ חַלָּה.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יא
יא
"כְּכָל מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי", (דְּבָרִים כו,יג)

הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן,
אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
״לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ״,
לֹא הִפְרַשְׁתִּי מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
לֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְחֻבָּר,
וּמִן הַמְחֻבָּר עַל הַתָּלוּשׁ,
וְלֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן,
וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ.
״וְלֹא שָׁכַחְתִּי״,
לֹא שָׁכַחְתִּי מִלְּבָרְכָךְ וּמִלְהַזְכִּיר שִׁמְךָ עָלָיו.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יב
יב
״לֹא אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ״, (דְּבָרִים כו,יד)
הָא אִם אֲכָלוֹ בַּאֲנִינָה,
אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
״וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא״,
הָא אִם הִפְרִישׁוֹ בְּטָמְאָה,
אֵינוּ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת.
״וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת״,
לֹא לָקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים לַמֵּת,
וְלֹא נְתַתִּיו לְאוֹנְנִים אֲחֵרִים.
״שָׁמַעְתִּי בְקוֹל יי אֱלֹהָי״,
הֲבֵאתִיו לְבֵית הַבְּחִירָה.
״עָשִׂיתִי כְכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי״,
שָׂמַחְתִּי וְשִׂמַּחְתִּי בוֹ.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יג
יג
״הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם״, (דְּבָרִים כו,טו)
עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ,
אַף אַתָּה, עֲשֵׂה מַה שֶּׁהִבְטַחְתָּנוּ:
״הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם,
וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל״,
בְּבָנִים וּבְבָנוֹת.
״וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ״,
בְּטַל וּבְמָטָר וּבְיַלְדוֹת בְּהֵמָה.
״כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ, אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ״,
כְּדֵי שֶׁתִּתֵּן טַעַם בַּפֵּרוֹת.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה יד
יד
מִכָּאן אָמְרוּ:
יִשְׂרָאֵל וּמַמְזֵרִים מִתְוַדִּים,
אֲבָל לֹא גֵּרִים וְלֹא עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
שֶׁאֵין לָהֶם חֵלֶק בָּאָרֶץ.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף לֹא כֹהֲנִים וּלְוִיִּם,
שֶׁלֹּא נָטְלוּ חֵלֶק בָּאָרֶץ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

יֵשׁ לָהֶן עָרֵי מִגְרָשׁ.

מסכת מעשר שני פרק ה משנה טו
יה
יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִיר הוֹדָיַת הַמַּעֲשֵׂר.
אַף הוּא בִּטֵּל אֶת הַמְעוֹרְרִין, וְאֶת הַנּוֹקְפִין.
וְעַד יָמָיו הָיָה הַפַּטִּישׁ מַכֶּה בִּירוּשָׁלַיִם.
וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאוֹל עַל הַדְּמַי.

חסל מעשר שני

מסכת חלה

פרק א

מסכת חלה פרק א משנה א
א
חֲמִשָּׁה דְבָרִים חַיָּבִין בַּחַלָּה:
הַחִטִּין,
וְהַשְּׂעוֹרִים,
וְהַכֻּסְּמִים,
וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל,
וְהַשִּׁיפוֹן. <ושיפון>
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
לַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח,
וּמִלִּקְצֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר.
אִם הִשְׁרִישׁוּ קֹדֶם לָעֹמֶר,
הָעֹמֶר מַתִּירָן,
וְאִם לָאו,
אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבֹא הָעֹמֶר הַבָּא.

מסכת חלה פרק א משנה ב
ב
הָאוֹכֵל מֵהֶן כַּזַּיִת מַצָּה בַּפֶּסַח,
יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.
כַּזַּיִת חָמֵץ,
חַיָּב בַּהְכָּרֵת.
נִתְעָרַב אֶחָד מֵהֶן בְּכָל הַמִּינִין,
הֲרֵי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח.
הַנּוֹדֵר מִן הַפַּת וּמִן הַתְּבוּאָה,
אָסוּר בָּהֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מֵהֶן.

וְחַיָּבִין בַּחַלָּה וּבַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת חלה פרק א משנה ג
ג
אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה וּפְטוּרִין מִן הַמַּעַשְׂרוֹת:
הַלֶּקֶט, וְהַשִּׁכְחָה, וְהַפֵּאָה, וְהַבִּכּוּר,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
מוֹתַר הָעֹמֶר,
וּתְבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שָׁלִישׁ.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
תְּבוּאָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שָׁלִישׁ,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ד
ד
אֵלּוּ חַיָּבִין בַּמַּעַשְׂרוֹת וּפְטוּרִין מִן הַחַלָּה:
הָאֹרֶז, וְהַדֹּחַן, הַפָּרָגִין, וְהַשַּׁמְשְׁמִים,
וְהַסִּיפָּנִין, וְהַדִּבְשָׁנִים,
וְהָאִסְקָרִיטִים, <*eskharí tēs: מין לחמית אפויה על גריל*>
חַלַּת מַסְרַת וְהַמְדֻמָּע,
פְּטוּרִין מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ה
ה
עִסָּה שֶׁתְּחִלָּתָהּ סְפֻקָנִים וְסוֹפָהּ סְפֻקָנִים,
תְּחִלָּתָהּ סְפֻקָנִים וְסוֹפָהּ עִסָּה,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
וְכֵן הַקְּנוֹבְקָאוֹת חַיָּבוֹת.

מסכת חלה פרק א משנה ו
ו
הַמְּעִסָּה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
הֶחְלִיטָהּ,
בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין,
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹטְרִין.
חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר,
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ, פָּטוּר;
לְמֹכֶר בַּשּׁוּק, חַיָּב.

מסכת חלה פרק א משנה ז
ז
נַחְתּוֹם שֶׁעָשָׂה שְׁאוֹר לְחַלֵּק, <סאור>
חַיָּב בַּחַלָּה.
וְנָשִׁים שֶׁנָּתְנוּ לַנַּחְתּוֹם לַעֲשׂוֹת לָהֶם שְׁאוֹר, <סאור>
אִם אֵין בְּשֶׁלְאַחַת מֵהֶן כַּשִּׁעוּר,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק א משנה ח
ח
עִסַּת הַכְּלָבִים,
בִּזְמַן שֶׁהָרוֹעִים אוֹכְלִים מִמֶּנָּה,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה.
וּמְעָרְבִים בָּהּ,
וּמִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ,
וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ,
וּמְזַמְּנִין עָלֶיהָ,
וְנֶעֱשֵׂית בְּיוֹם טוֹב,
וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.
אִם אֵין הָרוֹעִים אוֹכְלִין מִמֶּנָּה,
אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה;
וְאֵין מְעָרְבִין בָּהּ,
וְאֵין מִשְׁתַּתְּפִין בָּהּ,
וְאֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ,
וְאֵין מְזַמְּנִין עָלֶיהָ,
וְאֵינָהּ נֶעֱשֵׂית בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, מְטַמָּא טֻמְאַת אֻכָלִין.

מסכת חלה פרק א משנה ט
ט
חַלָּה וְהַתְּרוּמָה,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחֹמֶשׁ,
וַאֲסוּרִין לַזָּרִים,
וְהֵן נִכְסֵי כֹהֵן,
וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּטְעוּנִים רְחִיצַת יָדַיִם וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ,
וְאֵינָן נִטָּלִים מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,
אֶלָּא מִן הַמֻּקָּף וּמִן הַדָּבָר הַגָּמוּר.
הָאוֹמֵר:
"כָּל גָּרְנִי תְרוּמָה",
וְ"כָל עִסָּתִי חַלָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם,
עַד שֶׁיְּשַׁיֵּר מִקְצָת.

פרק ב

מסכת חלה פרק ב משנה א
א
פֵּרוֹת חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁנִּכְנְסוּ לָאָרֶץ,
חַיָּבִין בַּחַלָּה.
יָצְאוּ מִכָּאן לַשָּׁם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב,
רְבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר.

מסכת חלה פרק ב משנה ב
ב

עֲפַר חוּצָה לָאָרֶץ שֶׁבָּא בִסְפִינָה לָאָרֶץ,
חַיָּב בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהַסְּפִינָה גוֹשֶׁשֶׁת.
עִסָּה שֶׁנִּלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת,
חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְנֶאֱכֶלֶת בִּידַיִם מְסֹאָבוֹת.

מסכת חלה פרק ב משנה ג
ג
הָאִשָּׁה יוֹשֶׁבֶת וְקוֹצָה חַלָּתָהּ עַרֵמָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא יְכוֹלָה לְכַסּוֹת אֶת עַצְמָהּ,
אֲבָל לֹא הָאִישׁ.
מִי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עִסָּתוֹ בְּטַהֲרָה,
יַעֲשֶׂנָּה קַבִּים,
וְאַל יַעֲשֶׂנָּה בְּטֻמְאָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יַעֲשֶׂנָּה בְּטֻמְאָה, לֹא יַעֲשֶׂנָּה קַבִּים.
שֶׁכֵּשֵׁם שֶׁהוּא קוֹרֵא לַטְּהוֹרָה,
כָּךְ הוּא קוֹרֵא לַטְּמֵאָה:
לָזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְּשֵׁם, וְלָזוֹ קוֹרֵא חַלָּה בְּשֵׁם,
אֲבָל קַבִּים, אֵין בָּהֶם חֵלֶק לְשֵׁם.

מסכת חלה פרק ב משנה ד
ד
הָעוֹשֶׂה עִסָּתוֹ קַבִּים וְנָגְעוּ זֶה בָזֶה,
פְּטוּרִים מִן הַחַלָּה עַד שֶׁיָּשׁוּבוּ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָרוֹדֶה וְנוֹתֵן לַסַּל,
הַסַּל מְצָרְפָן לַחַלָּה.

מסכת חלה פרק ב משנה ה
ה
הַמַּפְרִישׁ חַלָּתוֹ קֶמַח,
אֵינָהּ חַלָּה, וְגָזַל בְּיַד כֹּהֵן.
הָעִסָּה עַצְמָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה;
וְהַקֶּמַח, אִם יֵשׁ בּוֹ כַּשָּׁעוּר,
חַיָּב בַּחַלָּה, וַאֲסוּרָה לַזָּרִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה וּקְפָשָׂהּ זֶקֶן זָר.
אָמַר לָהֶן:
אַף הוּא קִלְקֵל לְעַצְמוֹ וְתִקֵּן לַאֲחֵרִים.

מסכת חלה פרק ב משנה ו
ו
חֲמִשָּׁה רְבָעִים קֶמַח חַיָּבִים בַּחַלָּה.
הֵן וּשְׁאוֹרָן וּמֵרְסָנָן,
חֲמִשָּׁה רְבָעִים חַיָּבִין.

נִטַּל מֵרִסָּנָן מִתּוֹכָן, וְחָזַר לְתוֹכָן,
חֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים.

מסכת חלה פרק ב משנה ז
ז
שִׁעוּר חַחַלָּה, אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.
הָעוֹשֶׂה עִסָּה לְעַצְמוֹ,
וְהָעוֹשֶׂה לְמִשְׁתֵּה לִבְנוֹ,
אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה.
נַחְתּוֹם שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמִכַּר בַּשּׁוּק,
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה לְמִכַּר בַּשּׁוּק,
אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה.
נִטַּמֵּאת עִסָּתָהּ, שׁוֹגֶגֶת אוֹ אֲנוּסָה,
אֶחָד מֵאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה.
נִטַּמֵּאת מְזִידָה,
אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵא חוֹטֵא נִשְׁכָּר.

מסכת חלה פרק ב משנה ח
ח
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹטֶלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא.
כֵּיצַד?
עִסָּה טְהוֹרָה וְעִסָּה טְמֵאָה,
נוֹטֵל כְּדֵי חַלָּה מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ וְנוֹתֵן פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה בָּאֶמְצַע,
כְּדֵי שֶׁיִּטֹּל מִן הַמַּקָּף.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

פרק ג

מסכת חלה פרק ג משנה א
א
אוֹכְלִין עֲרֵי מִן הָעִסָּה,
עַד שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל בַּחִטִּים וְתִטַּמְטֵם בִּשְׁעוֹרִין.
גִּלְגְּלָהּ בַּחִטִּים וְטִמְטְמָהּ בִּשְׁעוֹרִין,
הָאוֹכֵל מִמֶּנָּה חַיָּב מִיתָה.
כֵּינָן שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת אֶת הַמַּיִם, מַגְבַּהַּת חַלָּתָהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא שָׁם חֲמִשָּׁה רְבָעִים קֶמַח.

מסכת חלה פרק ג משנה ב
ב
נִדְמַעָה עִסָּתָהּ,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, פְּטוּרָה, שֶׁהַמִּדְמַע פָּטוּר;
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה חַיֶּבֶת.
נוֹלַד לָהּ סְפֵק טֻמְאָה,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, תֵּעָשֶׂה בְטֻמְאָה;
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה, תֵּעָשֶׂה בְטַהֲרָה.

מסכת חלה פרק ג משנה ג
ג
הִקְדִישָׁה עִסָּתָהּ,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה, וּפְדָיַתָּהּ, חַיֶּבֶת.
מִשֶּׁגִּלְגְּלָה, וּפְדָיַתָּהּ, חַיֶּבֶת.
הִקְדִישַׁתָּהּ עַד שֶׁלֹּא גִלְגְּלָה,
וְגִלְגְּלָהּ הַגִּזְבָּר, וְאַחַר כָּךְ פְּדָיַתָּהּ,
פְּטוּרָה, שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָהּ הָיְתָה פְּטוּרָה.

מסכת חלה פרק ג משנה ד
ד
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַמַּקְדִּישׁ פֵּרוֹתָיו,
עַד שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדָיָן, חַיָּבִין;
מִשֶּׁבָּאוּ לְעוֹנַת הַמַּעֲשְׂרוֹת, וּפְדָיָן,
חַיָּבִין.
הִקְדִּישָׁן עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ,
וּגְמָרָן הַגִּזְבָּר, וְאַחַר כָּךְ פְּדָיָן,
פְּטוּרִין, שֶׁבְּשָׁעַת חוֹבָתָן הָיוּ פְּטוּרִין.

מסכת חלה פרק ג משנה ה
ה
נָכְרִי שֶׁנָּתַן לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לוֹ עִסָּה,
פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה.
נְתָנָהּ לוֹ מַתָּנָה,
עַד שֶׁלֹּא גִלְגֵּל, חַיָּב, <נתגלגל>
מִשֶּׁגִּלְגֵּל פָּטוּר. <תחת המחוק: משנתגלגל>
הָעוֹשֶׂה עִסָּה עִם הַנָּכְרִי,
אִם אֵין בְּשֶׁלְיִשְׂרָאֵל כְּשֵׁעוּר,
פָּטוּר מִן הַחַלָּה.

מסכת חלה פרק ג משנה ו
ו
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר,
וְהָיְתָה לוֹ עִסָּה:
נֶעְשֵׂת עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר, פָּטוּר,
מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּר, חַיָּב;
אִם סָפֵק, חַיָּב,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חֹמֶשׁ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַקְּרִימָה בַּתַּנּוּר.

מסכת חלה פרק ג משנה ז
ז
הָעוֹשֶׂה עִסָּה מִן הַחִטִּים וּמִן הָאוֹרֶז,
אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן, חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְיוֹצֵא בָהּ אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח;
אִם אֵין בָּהּ טַעַם דָּגָן, אֵינָהּ חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח.

מסכת חלה פרק ג משנה ח
ח
הַנּוֹטֵל שְׁאוֹר מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִסָּה שֶׁהוּרְמָה חַלָּתָהּ,
אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מוֹצִיא לִפִּי חֶשְׁבּוֹן,
וְאִם לָאו, מוֹצִיא חַלָּה אַחַת עַל הַכֹּל.
(מסכת חלה פרק ג משנה ט)
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
זֵיתֵי מֶסֶק שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם זֵיתֵי נִקּוּף, <מסיק>
עִנְּבֵי בָצִיר שֶׁנִּתְעָרְבוּ עִם עִנְּבֵי עוֹלֵלוֹת,
אִם יֵשׁ לוֹ פַּרְנָסָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מוֹצִיא לִפִּי חֶשְׁבּוֹן,
וְאִם לָאו, מוֹצִיא תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לַכֹּל,
וְהַשְּׁאָר מַעֲשֵׂר וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לִפִּי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת חלה פרק ג משנה י
ט
הַנּוֹטֵל שְׁאוֹר מֵעִסַּת חִטִּים וְנוֹתֵן לְתוֹךְ עִסַּת הָאֹרֶז, <סאור>
אִם יֶשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן, חַיֶּבֶת בַּחַלָּה,
וְאִם לָאו, פְּטוּרָה.
אִם כֵּן, לָמָּה אָמְרוּ:
הַטָּבֵל אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא?
מִין בְּמִינוֹ, שֶׁלֹּא בְמִינוֹ בְּנוֹתֵן טַעַם.

פרק ד

מסכת חלה פרק ד משנה א
א
שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ שְׁנֵי קַבִּים, וְנָגְעוּ זֶה בָזֶה,
אֲפִלּוּ הֵן מִמִּין אֶחָד, פְּטוּרִין.
בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלְּאִשָּׁה אַחַת,
מִין בְּמִינוֹ, חַיָּב, וְשֶׁלֹּא בְמִינוֹ, פָּטוּר.

מסכת חלה פרק ד משנה ב
ב
אֵי זֶה הוּא מִין בְּמִינוֹ?
הַחִטִּים אֵינָן מִצְטָרְפוֹת עִם הַכֹּל,
אֶלָּא עִם הַכֻּסְּמִים.
הַשְּׁעוֹרִים מִצְטָרְפוֹת עִם הַכֹּל,
חוּץ מִן הַחִטִּים.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁאָר הַמִּינִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

מסכת חלה פרק ד משנה ג
ג
שְׁנֵי קַבִּים, וְקַב אֹרֶז וְקַב תְּרוּמָה בָּאֶמְצַע,
אֵינָן מִצְטָרְפִין. <מִצְטָרְפוֹת>

דָּבָר שֶׁנִּטְלָה חַלָּתוֹ בָּאֶמְצַע,
מִצְטָרְפִין, שֶׁכְּבָר נִתְחַיֵּב בַּחַלָּה.

מסכת חלה פרק ד משנה ד
ד
קַב חָדָשׁ וְקַב יָשָׁן שֶׁנִּשְׁכּוּ זֶה בָּזֶה,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יִטֹּל מִן הָאֶמְצַע.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
הַנּוֹטֵל חַלָּה מִן הַקַּב,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חַלָּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ חַלָּה.

מסכת חלה פרק ד משנה ה
ה
שְׁנֵי קַבִּים שֶׁנִּטְלָה חַלָּתָן,
שֶׁלָּזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְשֶׁלָּזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
חָזַר וַעֲשָׂאָן עִסָּה אַחַת,
רְבִּי עֲקִיבָה פּוֹטֵר,
וַחֲכָמִים מְחַיְּבִין.
נִמְצָא חֵמְרוֹ קָלוֹ.

מסכת חלה פרק ד משנה ו
ו
נוֹטֵל אָדָם כְּדֵי חַלָּה מֵעִסָּה שֶׁלֹּא הוּרְמָה חַלָּתָהּ
לַעֲשׂוֹתָהּ בְּטַהֲרָה,
לְהִיוֹת מַפְרִישׁ עָלֶיהָ וְהוֹלֵךְ חַלַּת דְּמַי,
עַד שֶׁתִּסָּרַח,
שֶׁחַלַּת דְּמַי נִטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,
וְשֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף.

מסכת חלה פרק ד משנה ז
ז
יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ אֲרִיסִים לַגּוֹיִם בְּסוּרְיָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב פֵּרוֹתֵיהֶם בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל פּוֹטֵר.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חַלּוֹת בְּסוּרְיָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַלָּה אַחַת.
אָחֲזוּ קָלוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל מִקָּלוֹ שֶׁלְּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
חָזְרוּ לְנָהֹג כְּדִבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל בִּשְׁתֵּי דָרָכִים.

מסכת חלה פרק ד משנה ח
ח
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ אַרְצוֹת לַחַלָּה:
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעַד גְּזִיב, חַלָּה אַחַת.

מִגְּזִיב וְעַד הַנָּהָר וְעַד אֲמָנָם,
שְׁתֵּי חַלּוֹת, אַחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן.
שֶׁלָּאוּר יֵשׁ לָהּ שִׁעוּר, וְשֶׁלַּכֹּהֵן אֵין לָהּ שִׁעוּר.
מֵהַנָּהָר וּמֵאֲמָנָם וְלִפְנִים,
שְׁתֵּי חַלּוֹת, אַחַת לָאוּר וְאַחַת לַכֹּהֵן.
שֶׁלָּאוּר אֵין לָהּ שִׁעוּר, וְשֶׁלַּכֹּהֵן יֵשׁ לָהּ שִׁעוּר,
וּטְבוּל יוֹם אוֹכְלָהּ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ טְבִילָה.

ט
וַאֲסוּרָה לַזָּבִים וְלַזָּבוֹת, וְלַנִּדּוֹת וְלַיּוֹלְדוֹת.
וְנֶאֱכֶלֶת עִם הַזָּר עַל הַשֻּׁלְחָן,
וְנִתֶּנֶת לְכָל כֹּהֵן.

מסכת חלה פרק ד משנה ט
י
אֵלּוּ נִתָּנִין לְכָל כֹּהֵן:
הַחָרְמִים,
וְהַבְּכוֹרוֹת,
וּפִדְיוֹן הַבֵּן,
וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר,
וְהַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה,
וְרֹאשִׁית הַגֵּז,
וְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה,
וְקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
וְקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְהַבִּכּוּרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּבִּכּוּרִים.
כַּרְשִׁנִי תְרוּמָה,
רְבִּי עֲקִיבָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת חלה פרק ד משנה י
יא
נַתַּי אִישׁ תְּקוֹעַ הֵבִיא חַלּוֹת מִבַּיְתוֹר,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
אַנְשֵׁי אֶלְכְּסַנְדְּרְיָה הֵבִיאוּ חַלּוֹתֵיהֶן מֵאֶלְכְּסַנְדְּרְיָה,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן.
אַנְשֵׁי הַר צְבָעִים הֵבִיאוּ בִכּוּרֵיהֶם קֹדֶם לָעֲצֶרֶת,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן,
מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה: (שְׁמוֹת כג,טז)
"וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה".

מסכת חלה פרק ד משנה יא
יב
בֶּן אֲטִיטָס הֶעֱלָה בְכוֹרוֹת מִבָּבֶל,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
יוֹסֵף הַכֹּהֵן הֵבִיא בִּכּוּרָיו יַיִן וָשֶׁמֶן,
וְלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.

אַף הוּא הֶעֱלָה בָּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ
לַעֲשׂוֹת פֶּסַח קָטָן בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהֶחְזִירוּהוּ,
שֶׁלֹּא יִקָּבַע הַדָּבָר חוֹבָה.
אֲרִיסְטוֹן הֵבִיא בְּכוּרָיו מֵאִיסְפַּמְיָא, <האותיות: מאפמייא>
וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הַקּוֹנֶה בְּסוּרְיָה,
כְּקוֹנֶה בַּפַּרְוָד שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם.

יג

עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מַתָּנוֹת נִתְּנוּ לַכֹּהֲנִים:
עֶשֶׂר בַּמִּקְדָּשׁ, וְאַרְבַּע בִּירוּשָׁלַיִם וְעֶשֶׂר בִּגְבוּלִים.
אֵלּוּ עֶשֶׂר שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ:
חַטָּאת,
וְחַטַּאת הָעוֹף,
וְאָשָׁם וַדַּי,
וְאָשָׁם תָּלוּי,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע,
וּמוֹתַר הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת.

יד

אֵלּוּ אַרְבַּע שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם:
הַבִּכּוּרוֹת,
וְהַבִּכּוּרִים,
וְהַמּוּרָם מִתּוֹדָה,
וְאֵיל נָזִיר,
וְעוֹרוֹת הַקָּדָשִׁים.

יה

אֵלּוּ עֶשֶׂר שֶׁבִּגְבוּלִים:
תְּרוּמָה,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וְחַלָּה,
וְרֹאשִׁית הַגֵּז,
וְהַמַּתָּנוֹת,
וּפִדְיוֹן הַבֵּן,
וּפִדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר,
וְשִׂדֵּה אֲחֻזָּה,
וְשִׂדֵּה הַחֲרָמִים,
וְגֶזֶל הַגֵּר.
כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵין בָּקִי בָּהֶן,
אֵין נוֹתְנִין לוֹ מַתָּנָה.

חסלת מסכתא חלה

מסכת ערלה

פרק א

מסכת ערלה פרק א משנה א
א
הַנּוֹטֵעַ לַסְּיָג וְלַקּוֹרוֹת,
פָּטוּר מִן הָעָרְלָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָמַר:
הַפְּנִימִי לְמַאֲכָל וְהַחִיצוֹן לַסְּיָג,
הַפְּנִימִי חַיָּב,
וְהַחִיצוֹן פָּטוּר.

מסכת ערלה פרק א משנה ב
ב
עֵת שֶׁבָּאוּ אֲבוֹתֵינוּ לָאָרֶץ, מָצְאוּ נָטוּעַ,
פָּטוּר.
נָטְעוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִבְּשׁוּ,
חַיָּב.
הַנּוֹטֵעַ לָרַבִּים,
חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.
הַנּוֹטֵעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָכְרִי שֶׁנָּטַע,
וְהַגְּזָלָן שֶׁנָּטַע,
וְהַנּוֹטֵעַ בִּסְפִינָה,
וְהָעוֹלֶה מֵאֵלָיו,
חַיָּב בָּעָרְלָה.

מסכת ערלה פרק א משנה ג
ג
אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר וְהַסֶּלַע עִמּוֹ,
שְׁטָפוֹ נָהָר וְהַסֶּלַע עִמּוֹ,
אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר,
וְאִם לָאו, חַיָּב.
נֶעֱקַר הַסֶּלַע מִצִּדּוֹ,
אוֹ שֶׁזִּעְזְעַתּוּ הַמַּחֲרֵשָׁה,
אוֹ שֶׁזִּעְזְעַתּוּ וַעֲשָׂאוֹ כֶעָפָר,
אִם יָכוֹל לִחְיוֹת, פָּטוּר.
וְאִם לָאו, חַיָּב.

מסכת ערלה פרק א משנה ד
ד
אִילָן שֶׁנֶּעֱקַר, וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שֹׁרֶשׁ,
פָּטוּר.

וְכַמָּה יְהֵא בַּשֹּׂרֶשׁ?
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מִשֵּׁם רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתוֹתָא:
כְּמַחַט שֶׁלְּמִיתוֹן.

מסכת ערלה פרק א משנה ה
ה
אִילָן שֶׁנֶּעְקַר וּבוֹ בְּרֵכָה,
וְהוּא חָיֶה מִמֶּנָּה,
חָזְרָה הַזְּקֵנָה לִהְיוֹת כִּבְרֵכָה.
הִבְרִיכָה שָׁנָה אַחַר שָׁנָה, וְנִפְסְקָה,
מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנִּפְסְקָה.
סְפוּק גְּפָנִים,
סְפוּק עַל סְפוּק,
אַף עַל פִּי שֶׁהִבְרִיכָה בָּאָרֶץ, מֻתָּר.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מְקוֹם שֶׁכֹּחָהּ יָפֶה, מֻתָּר,
מְקוֹם שֶׁכֹּחָהּ רַע, אָסוּר.
בְּרֵכָה שֶׁנִּפְסְקָה וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
אִם הוֹסִיף בְּמָאתַיִם, אָסוּר.

מסכת ערלה פרק א משנה ו
ו
נְטִיעָה שֶׁלָּעֲרָלָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנִּתְעָרְבוּ בִּנְטִיעוֹת,
הֲרֵי זֶה לֹא יִלְקֹט,
וְאִם לָקַט, יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם, <באחת>
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לִלְקֹט.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נִתְכַּוֵּן לִלְקֹט,
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק א משנה ז
ז
הֶעָלִים, וְהַלּוּלַבִּין, וּמֵי גְפָנִים, וְהַסְּמָדַר,
מֻתָּרִים בָּעָרְלָה, בָּרְבָעִי וּבַנָּזִיר,
וַאֲסוּרִין בָּאֲשֵׁרָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַסְּמָדַר אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא פֶּרִי.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמַּעֲמִיד בְּשֶׁרֶף הָעָרְלָה, אָסוּר.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי בְּפִרוּשׁ,
שֶׁהַמַּעֲמִיד בְּשֶׁרֶף הֶעָלִים, אָסוּר,
בְּשֶׁרֶף הָעִקָּרִים, מֻתָּר,
בְּשֶׁרֶף הַפַּגִּים, אָסוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן פֶּרִי.

מסכת ערלה פרק א משנה ח
ח
עַנְקוֹלְקוֹלוֹת, וְהַחַרְצַנִּים,

וְהַזָּגִים, וְהַתָּמָד שֶׁלָּהֶם, <והזוגים>
קֻלְפֵּי רִמּוֹנִים וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ,
קֻלְפֵּי אֱגוֹזִים, וְהַגַּלְעַנִּים,
אֲסוּרִים בָּעָרְלָה, וּבָאֲשֵׁרָה, וּבַנָּזִיר,
וּמֻתָּרִין בָּרְבָעִי. <ברביעי>
וְהַנּוֹבְלוֹת כֻּלָּם אֲסוּרוֹת.

מסכת ערלה פרק א משנה ט
ט
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹטְעִים יֶחוּר שֶׁלָּעָרְלָה,
וְאֵין נוֹטְעִין אֱגוֹז שֶׁלָּעָרְלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פֶּרִי.
וְאֵין מַרְכִּיבִין בְּכַפּוֹנְיוֹת שֶׁלָּעָרְלָה.

פרק ב

מסכת ערלה פרק ב משנה א
א
הַתְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלְּדְמַי,
הַחַלָּה, וְהַבִּכּוּרִים,
עוֹלִים בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּמְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְצָרִיךְ לְהָרִים. <ואינו צריך. קו מעל אינו>
הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם
עוֹלִים בְּאֶחָד וּמָאתַיִם,
וּמְצָטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהָרִים. <וצריך. ׳ואינו׳ מוסף בגיליון>
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן מְצָטָרְפִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְצָטָרְפִין בְּנוֹתֵן טַעַם,
אֲבָל לֹא לוֹסֵר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ב
ב
הַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה.
כֵּיצַד?
סְאָה תְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְמֵאָה,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלוּ שְׁלֹשֶׁת קַבִּים עָרְלָה,
אוֹ שְׁלֹשֶׁת קַבִּים שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
זוֹ הִיא שֶׁהַתְּרוּמָה מַעֲלָה אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הַתְּרוּמָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ג

ג
הָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכְּלְאַיִם,
וְהַכְּלְאַיִם מַעֲלִין אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה.
כֵּיצַד?
סְאָה עָרְלָה שֶׁנָּפְלָה לְמָאתַיִם,
וְאַחַר כָּךְ נָפְלָה סְאָה וְעוֹד עָרְלָה,
אוֹ סְאָה וְעוֹד שֶׁלִּכְלְאֵי הַכֶּרֶם,
זוֹ הִיא שֶׁהָעָרְלָה מַעֲלָה אֶת הַכְּלְאַיִם,
וְהַכְּלְאַיִם אֶת הָעָרְלָה,
וְהָעָרְלָה אֶת הָעָרְלָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ד
ד
כָּל הַמְּחַמֵּץ וְהַמְּתַבֵּל וְהַמְּדַמֵּעַ <מְדַמֵּעַ>
בַּתְּרוּמָה וּבָעָרְלָה וּבִכְלְאֵי הַכֶּרֶם,
אוֹסֵר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף מְטַמֵּא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא,
עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַּבֵּיצָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ה
ה
הוֹסְתֵי אִישׁ כְּפַר יַתְמָה, <ידמה>
הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵית שַׁמַּי, וְאָמַר:
שָׁאַלְתִּי אֶת שַׁמַּי הַזָּקֵן, וְאָמַר:
לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁיְּהֵא בוֹ כַּבֵּיצָה.

מסכת ערלה פרק ב משנה ו
ו
וְלָמָּה אָמְרוּ:
כָּל הַמְּחַמֵּץ וְהַמְּתַבֵּל מְדַמֵּעַ מִין בְּמִינוֹ לְהַחְמִיר, <המדמע>
וּלְהָקֵל [וּלְהַחְמִיר] מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ?
כֵּיצַד?
שְׂאוֹר שֶׁלַּחִטִּים שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חִטִּים,
וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, <לעלות>
אָסוּר.
אֵין בּוֹ לְהַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה, <לעלות>
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
בֵּין שֶׁאֵין בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ז
ז
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
כֵּיצַד?

גְּרִיסִין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם עֲדָשִׁים,
וְיֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
אָסוּר.
אֵין בָּהֶן בְּנוֹתֵן טַעַם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
בֵּין שֶׁאֵין בָּהֶן לַעֲלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה,
מֻתָּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ח
ח
שְׁאוֹר שֶׁלַּחֲלִילִין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסַּת חֲלִילִין, <סאור. וכן כולם>
וְיֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׁאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אוֹ שְׁאוֹר שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אִם יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.

מסכת ערלה פרק ב משנה ט
ט
שְׁאוֹר שֶׁלַּחֲלִילִין שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ עִסָּה וְחִמְּצָהּ,
וְאַחַר כָּךְ נָפַל שְׁאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אוֹ שְׁאוֹר שֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אִם יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ,
אָסוּר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.

מסכת ערלה פרק ב משנה י
י
תַּבְלִים,
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשָׁה שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד, אוֹ מִשְּׁלֹשָׁה,
אָסוּר, וּמְצָטָרְפִין.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵי שֵׁמוֹת מִמִּין אֶחָד,
אוֹ שְׁנֵי מִינִים מִשֵּׁם אֶחָד,
אֵינָן מְצָטָרְפִין.

מסכת ערלה פרק ב משנה יא
יא
שְׁאוֹר שֶׁלַּחֲלִילִין וְשֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה,
לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ,
וְנִצְטָרְפוּ וְחִמְּצוּ,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַחַר הָאַחֲרוֹן אֲנִי בָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין שֶׁנָּפַל אִסּוּר בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר עַד שֶׁיִּהְיֶה בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ.

מסכת ערלה פרק ב משנה יב

יב
יוֹעֶזֶר אִישׁ הַבִּירָה הָיָה מִתַּלְמִידֵי בֵּית שַׁמַּי,
וְאָמַר:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן עוֹמֵד בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח,
וְאָמַר:
לְעוֹלָם אֵינוּ אוֹסֵר,
עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כְּדֵי לְחַמֵּץ.

מסכת ערלה פרק ב משנה יג
יג
כֵּלִים שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא,
וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר,
אוֹ שֶׁסָּכָן בְּשֶׁמֶן טָהוֹר,
וְחָזַר וְסָכָן בְּשֶׁמֶן טָמֵא,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַחַר הָרִאשׁוֹן אֲנִי בָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַחַר הָאַחֲרוֹן.

מסכת ערלה פרק ב משנה יד
יד
שְׁאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ עִסָּה, <כרם>
לֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְחַמֵּץ,
וְנִצְטָרְפוּ וְחִמְּצוּ,
אָסוּר לַזָּרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.

מסכת ערלה פרק ב משנה טו
יה
תַּבְלִים שֶׁלִּתְרוּמָה וְשֶׁלְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ קְדֵרָה,
לֹא בָזֶה כְּדֵי לְתַבֵּל, וְלֹא בָזֶה כְּדֵי לְתַבֵּל,
וְנִצְטָרְפוּ וְתִבְּלוּ,
אָסוּר לַזָּרִים, וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.

מסכת ערלה פרק ב משנה טז
יו
חֲתִכָּה שֶׁלְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וְשֶׁלַּפִּגּוּל וְשֶׁלַּנּוֹתָר,
שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַחֲתִכּוֹת שֶׁלַּחֻלִּין,
אָסוּר לַזָּרִים וּמֻתָּר לַכֹּהֲנִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר לַזָּרִים וְלַכֹּהֲנִים.
(מסכת ערלה פרק ב משנה יז)
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים,
שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם בְּשַׂר הַתַּאֲוָה,
אָסוּר לַטְּמֵאִים וּמֻתָּר לַטְּהוֹרִים.

פרק ג

מסכת ערלה פרק ג משנה א
א
בֶּגֶד שֶׁצְּבָעוֹ בִּקְלִפֵּי עָרְלָה,
יִדָּלֵק.
נִתְעָרַב בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּם יִדָּלֵקוּ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ב
ב
הַצּוֹבֵעַ מִלֹּא הַסִּיט בִּקְלִפֵּי עָרְלָה וַאֲרָגוֹ בַּבֶּגֶד,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הוּא,
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יִדָּלֵק הַבֶּגֶד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ג
ג
הָאוֹרֵג מִלֹּא הַסִּיט מִצֶּמֶר הַבְּכוֹר בַּבֶּגֶד,
יִדָּלֵק הַבֶּגֶד;
מִשְׁעַר נָזִיר, וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר,
בַּשַּׁק,
יִדָּלֵק הַשַּׁק.
וּבַמֶּקֶדָּשִׁין,
מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.

מסכת ערלה פרק ג משנה ד
ד
תַּבְשִׁיל שֶׁבִּשְּׁלוֹ בִּקְלִפֵּי עָרְלָה,
יִדָּלֵק.
נִתְעָרַב בַּאֲחֵרִים,
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ה
ה
תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּ בִּקְלִפֵּי עָרְלָה,
וְאָפָה בוֹ אֶת הַפַּת,
תִּדָּלֵק הַפַּת.
נִתְעָרְבָה בַּאֲחֵרוֹת,
תַּעֲלֶה בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ו
ו
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ חֲבָלֵי תַלְתֵּן שֶׁלִּכְלְאֵי הַכֶּרֶם,
יִדָּלֵקוּ.

נִתְעָרְבוּ בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּם יִדָּלֵקוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ז
ז
שֶׁהָיָה רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִמָּנוֹת, מְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מְקַדֵּשׁ אֶלָּא שִׁשָּׁה דְבָרִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה.

ח
אֵלּוּ הֵן:
אֱגוֹזֵי פְרָךְ,
וְרִמּוֹנֵי בָדָן,
חָבִיּוֹת סְתוּמוֹת,
וְחוֹלְפוֹת תְּרָדִים,
וְקֻלְסֵי אֶכְרוּב,
וְדַלַּעַת יְוָנִית.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף כְּפָרוֹת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הָרָאוּי לָעָרְלָה, עָרְלָה,
וּלְכִלְאֵי הַכֶּרֶם, כִּלְאֵי הַכֶּרֶם. <כרם>

מסכת ערלה פרק ג משנה ח
ט
נִתְפַּצְעוּ הָאֱגוֹזִים,
נִתְפַּזְּרוּ הָרִמּוֹנִים,
נִתְפַּתְּחוּ הַחָבִיּוֹת,
נִתְחַתְּכוּ הַדְּלוּעִים,
נִתְפָּרְסוּ הַכְּפָרוֹת,
יַעֲלוּ בְּאֶחָד וּמָאתַיִם.

מסכת ערלה פרק ג משנה ט
י
סְפֵק הָעָרְלָה,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָסוּר,
וּבְסוּרְיָא מֻתָּר,
וּבְחוּצָה לָאָרֶץ, יוֹרֵד וְלוֹקֵחַ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְרָאֻנּוּ לוֹקֵט.
כֶּרֶם נָטוּעַ יָרָק,
וְיֶרֶק נִמְכָּר חוּצָה לוֹ,
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אָסוּר,
וּבְסוּרְיָא מֻתָּר,
וּבְחוּצָה לָאָרֶץ, יוֹרֵד וְלוֹקֵט,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִלְקֹט בַּיָּד.

הֶחָדָשׁ אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל מָקוֹם,
וְהָעָרְלָה הֲלָכָה,
וְהַכִּלְאַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים.

חסלת מסכת ערלה

מסכת ביכורים

פרק א

מסכת ביכורים פרק א משנה א
א
יֵשׁ מְבִיאִים בִּכּוּרִים וְקוֹרִין,
מְבִיאִים וְלֹא קוֹרִין,
וְיֵשׁ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין.
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְבִיאִין:
הַנּוֹטֵעַ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלַּיָּחִיד אוֹ שֶׁלָּרַבִּים.
הַמַּבְרִיךְ מִתּוֹךְ שֶׁלַּיָּחִיד אוֹ מִתּוֹךְ שֶׁלָּרַבִּים
לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ.
הַנּוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְהִבְרִיךְ לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
וְדֶרֶךְ הַיָּחִיד וְדֶרֶךְ הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
הֲרֵי זֶה אֵינוֹ מֵבִיא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּזֶה מֵבִיא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ב
ב
מֵאֵיזֶה טַעַם אֵינוֹ מֵבִיא?
מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יט)
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ",
עַד שֶׁיְּהוּ כָל הַגִּדּוּלִים מֵאַדְמָתֶךָ.
הָאֲרִיסִים, וְהַחָכוֹרוֹת, <וְהַחֲכוֹרוֹת>
וְהַסִּיקָרִיקוֹן, וְהַגָּזְלָן,
אֵין מְבִיאִין,
מֵאוֹתוֹ הַטַּעַם, מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר:
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ".

מסכת ביכורים פרק א משנה ג
ג
אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים;
וְלֹא מִן הַתְּמָרִים שֶׁבֶּהָרִים,
וְלֹא מִן הַפֵּרוֹת שֶׁבָּעֲמָקִים,
וְלֹא מִזֵּיתֵי שֶׁמֶן שֶׁאֵינָן מִן הַמֻּבְחָר.
אֵין מְבִיאִין בִּכּוּרִים קֹדֶם לָעֲצֶרֶת.
אַנְשֵׁי הַר צְבוֹעִים הֵבִיאוּ בִכּוּרֵיהֶם קֹדֶם לָעֲצֶרֶת,
וְלֹא קִבְּלוּ מֵהֶן, מִפְּנֵי הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג,טז)

״וְחַג הַקָּצִיר בְּכוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה״.

מסכת ביכורים פרק א משנה ד
ד
אֵלּוּ מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין:
הַגֵּר מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא, שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לוֹמַר: (דְּבָרִים כו,ג)
״אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יי לַאֲבוֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ״.
וְאִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל, מֵבִיא וְקוֹרֵא.
וּכְשֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ, אוֹמֵר:
׳אֱלֹהֵי אֲבוֹת יִשְׂרָאֵל׳.
וּכְשֶׁהוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אוֹמֵר:
׳אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם׳.
אִם הָיְתָה אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר:
׳אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ׳.

מסכת ביכורים פרק א משנה ה
ה
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָאִשָּׁה בַת גֵּרִים לֹא תִנָּשֵׂא לִכְהֻנָּה,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּהּ מִיִּשְׂרָאֵל.
אֶחָד גֵּרִים וְאֶחָד עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּן מִיִּשְׂרָאֵל.
הָאַפִּיטְרוֹפִּיס, וְהָעֲבֶד, וְהַשֹּׁלִיחַ,
וְהָאִשָּׁה, וְהַטָּמְטוֹם, וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס,
מְבִיאִין וְלֹא קוֹרִין,
שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לוֹמַר (דְּבָרִים כו,י)
״אֲשֶׁר נָתַתָּה לִּי יי״.

מסכת ביכורים פרק א משנה ו
ו
הַקּוֹנֶה שְׁתֵּי אֵילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
יָבֵשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
מֵהֶחָג וְעַד חֲנֻכָּה,
מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא;
רִבִּי יְהוּדָה בֶן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
מֵבִיא וְקוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ז
ז
הִפְרִישׁ אֶת בְּכוּרָיו וּמָכַר אֶת שָׂדֵהוּ,
מֵבִיא וְאֵינוּ קוֹרֵא.
וְהַשֵּׁנִי,
מֵאוֹתוֹ הַמִּין, אֵינוּ מֵבִיא;

מִמִּין אַחֵר, מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מֵאוֹתוֹ הַמִּין מֵבִיא וְקוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ח
ח
הִפְרִישׁ אֶת בְּכוּרָיו,
נִמּוֹקוּ, נִבְזָזוּ, נִגְנָבוּ, אָבְדוּ, אוֹ שֶׁנִּטַּמְּאוּ,
מֵבִיא אֲחֵרִים תַּחְתֵּיהֶן וְאֵינוֹ קוֹרֵא,
וְהַשְּׁנִיִּים, אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן חֹמֶשׁ.
נִטַּמְּאוּ בָעֲזָרָה, נוֹפֵץ וְאֵינוֹ קוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה ט
ט
מְנַיִן שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יט)
"רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יי אֱלֹהֶיךָ",
מְלַמֵּד שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן עַד שֶׁיְּבִיאֵם לְהַר הַבַּיִת.
הָרֵי שֶׁהֵבִיא מִמִּין אֶחָד וְקָרָא,
וְחָזַר וְהֵבִיא מִמִּין אַחֵר,
הָרֵי זֶה אֵינוֹ קוֹרֵא.

מסכת ביכורים פרק א משנה י
י
אֵלּוּ מְבִיאִין וְקוֹרִין,
מִן הָעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג,
מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים,
וּמִפֵּרוֹת שֶׁבֶּהָרִים,
וּמִתְּמָרִים שֶׁבָּעֲמָקִים,
וּמִזֵּיתֵי שֶׁמֶן,
וּמֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין מְבִיאִין בְּכּוּרִים מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן,
שֶׁאֵינָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ.

מסכת ביכורים פרק א משנה יא
יא
הַקּוֹנֶה שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שְׁנַיִם.
קָנָה אִילָן וְקַרְקָעוֹ,
מֵבִיא וְקוֹרֵא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בַּעֲלֵי אֲרִיסִיּוֹת וְהַחְכוֹרוֹת מְבִיאִין וְקוֹרִין.

מסכת ביכורים פרק ב משנה א
א
הַתְּרוּמָה וְהַבִּכּוּרִין,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִיתָה וְחֹמֶשׁ,
וַאֲסוּרִין לַזָּרִים,
וְהֵן נִכְסֵי כֹהֵן,
וְעוֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאָה,
וּטְעוּנִים רְחִיצַת יָדַיִם וְהַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ.
הֲרֵי אֵלּוּ בִתְרוּמָה וּבַבִּכּוּרִים,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמַעֲשֵׂר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ב
ב
יֵשׁ בְּמַעֲשֵׂר וּבַבִּכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּתְרוּמָה:
שֶׁהַמַּעֲשֵׂר וְהַבִּכּוּרִין טְעוּנִין הֲבָאַת מָקוֹם,
וּטְעוּנִים וִדּוּי, וַאֲסוּרִין לָאוֹנֵן;
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
וְחַיָּבִין בַּבִּעוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
וְאוֹסְרִין כָּל שֶׁהֵן לֶאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
וְגִדּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין מִלֶּאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
אַף לַזָּרִים וְלַבְּהֵמָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
הֲרֵי אֵלּוּ בַמַּעֲשֵׂר וּבַבִּכּוּרִים,
מַה שֶּׁאֵין בַּתְּרוּמָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ג
ג
יֵשׁ בַּתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר מַה שֶּׁאֵין בַּבִּכּוּרִים:
שֶׁהַתְּרוּמָה וְהַמַּעֲשֵׂר אוֹסְרִין אֶת הַגֹּרֶן,
וְיֵשׁ לָהֶם שֵׁעוּר,
וְנוֹהֲגִין בְּכָל הַפֵּרוֹת,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
וּבָאֲרִיסִים וּבֶחָכוֹרוֹת וּבַסִּקְרִיקוֹן וּבַגּוֹזָלָן. <וּבַאֲרִיסִים וּבַחֲכוֹרוֹת וּבִסְקְרִיקוֹן וּבְגוֹזָלָן>
הֲרֵי אֵלּוּ בַתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר,
מַה שֶּׁאֵין בַּבִּכּוּרִים.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ד
ד
יֵשׁ בַּבִּכּוּרִים מַה שֶּׁאֵין בַּתְּרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר:
שֶׁהַבִּכּוּרִים נִקְנִים בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
וְעוֹשֶׂה אָדָן כָּל שֶׁדֵּהוּ בִּכּוּרִין,
וְחַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן,
וּטְעוּנִים קָרְבָּן וְשִׁיר וּתְנוּפָה וְלִינָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ה
ה
תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר שָׁוָה לַבִּכּוּרִים בִּשְׁתֵּי דְרָכִים,
וְלַתְּרוּמָה בִּשְׁתֵּי דְרָכִים: <וּלְתְרוּמָה>
נִטֶּלֶת מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא,

וְשֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף כַּבְּכוּרִים,
וְאוֹסֶרֶת אֶת הַגֹּרֶן,
וְיֵשׁ לָהֶן שֵׁעוּר כַּתְּרוּמָה. <כְּתְרוּמָה>

מסכת ביכורים פרק ב משנה ו
ו
אֶתְרוֹג שָׁוֶה לְאִילָן בִּשְׁלֹשָׁה דְרָכִים, וְלַיָּרָק בְּדֶרֶךְ אֶחָד.
שָׁוֶה לְאִילָן בָּעָרְלָה, וּבָרְבִיעִי, וּבַשְּׁבִיעִית.
וְלַיָּרָק, שֶׁבְּשָׁעַת לְקִיטָתוֹ עִשּׂוּרוֹ.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שָׁוֶה לָאִילָן בְּכָל דָּבָר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ז
ז
דַּם מְהַלְכֵי שְׁתַּיִם שָׁוֶה לְדַם בְּהֵמָה,
לְהַכְשִׁיר אֶת הַזָּרָעִים.
וְדַם הַשֶּׁרֶץ, אֵין חַיָּבִים עָלָיו.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ח
ח
כּוֹי, יֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַחַיָּה,
וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַבְּהֵמָה,
וְיֵשׁ בּוֹ דְרָכִים שָׁוֶה לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה,
וְיֵשׁ בּוֹ שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה לֹא לַחַיָּה וְלֹא לַבְּהֵמָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה ט
ט
כֵּיצַד שָׁוֶה לַחַיָּה?
דָּמוֹ טָעוּן כִּסּוּי כְּדַם הַחַיָּה,
וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב.
וְאִם שְׁחָטוֹ, אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ.
וְחֶלְבּוֹ מְטַמֵּא כְּטֻמְאַת נְבֵלָה כַּחַיָּה, וְטֻמְאָתוֹ סָפֵק,
וְאֵין פּוֹדִין בּוֹ פֶּטֶר חֲמוֹר.

מסכת ביכורים פרק ב משנה י
י
כֵּיצַד שָׁוֶה לַבְּהֵמָה?
חֶלְבּוֹ אָסוּר כְּחֶלֶב בְּהֵמָה, אֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וְאֵינוֹ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לֶאֱכֹל בִּירוּשָׁלַיִם,
וְחַיָּב בַּזְּרוֹעַ וּבַלְּחָיַיִם וּבַקֵּבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת ביכורים פרק ב משנה יא
יא
כֵּיצַד אֵינוֹ שָׁוֶה לֹא לַחַיָּה וְלֹא לַבְּהֵמָה?
אָסוּר מִשֵּׁם כִּלְאַיִם עִם הַחַיָּה וְעִם הַבְּהֵמָה.
הַכּוֹתֵב חַיָּתוֹ וּבְהֶמְתּוֹ לִבְנוֹ,
לֹא כָתַב לוֹ אֶת הַכּוֹי.

אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה",
אוֹ "בְּהֵמָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
וּשְׁאָר כָּל דְּרָכָיו שָׁוִים לַחַיָּה וְלַבְּהֵמָה,
וְטָעוּן שְׁחִיטָה כָּזֶה וְכָזֶה,
וּמְטַמֵּא מִשֶּׁם נִבְלָה וּמְשׁוּם אֵבֶר מִן הַחַי,
כָּזֶה וְכָזֶה.

פרק ג

מסכת ביכורים פרק ג משנה א

א

כֵּיצַד מַפְרִישִׁין אֶת הַבִּכּוּרִים?
יוֹרֵד אָדָם לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
וְרוֹאֶה תְּאֵנָה שֶׁבִּכְּרָה, אֶשְׁכּוֹל שֶׁבִּכֵּר, רִמּוֹן שֶׁבִּכֵּר,
וְקוֹשְׁרָן בַּגְּמִי וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי אֵלּוּ בִכּוּרִים".
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי כֵן, חוֹזֵר וְקוֹרֵא אוֹתָם בִּכּוּרִים
מֵאַחַר שֶׁיִּתָּלְשׁוּ מִן הַקַּרְקַע.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ב

ב

כֵּיצַד מַעֲלִין אֶת הַבִּכּוּרִים?
כָּל הָעֲיָרוֹת שֶׁבַּמַּעֲמָד מִתְכַּנְּסוֹת לְעִירוֹ שֶׁלַּמַּעֲמָד,
וְלָנִים בִּרְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר.
לֹא הָיוּ נִכְנָסִים לַבָּתִּים.
וְלַמַּשְׁכִּים הָיָה הַמְמֻנֶּה אוֹמֵר: (יִרְמְיָה לא,ה)
"קוּמוּ וְנַעֲלֶה נְטָמָא צִיּוֹן אֶל יי אֱלֹהֵינוּ".

מסכת ביכורים פרק ג משנה ג

ג

הַקְּרוֹבִים מְבִיאִים תְּאֵנִים וַעֲנָבִים.
הָרְחוֹקִים מְבִיאִין גְּרוֹגְרוֹת וְצִמּוּקִים.
וְהַשּׁוֹר הוֹלֵךְ עִמָּהֶן,
וְקַרְנָיו מְצֻפּוֹת זָהָב, וַעֲטָרָה שֶׁלְּזַיִת בְּרֹאשׁוֹ.
וְהֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵיהֶם,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין קָרוֹב לִירוּשָׁלַיִם.
הִגִּיעוּ קָרוֹב לִירוּשָׁלַיִם,
שָׁלְחוּ לִפְנֵיהֶם, וְעִטְּרוּ אֶת בִּכּוּרֵיהֶם.
הַפַּחוֹת וְהַסְּגָנִים וְהַגִּזְבָּרִים יוֹצְאִין לְקָרָאתָם.
לְפִי כְּבוֹד הַנִּכְנָסִים הָיוּ יוֹצְאִין.
כָּל בַּעֲלֵי אֻמָּנִיּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם
עוֹמְדִים בִּפְנֵיהֶם וְשׁוֹאֲלִים בִּשְׁלוֹמָם:
"אַחֵינוּ אַנְשֵׁי מָקוֹם פְּלוֹנִי,
בָּאתֶם בְּשָׁלוֹם!"

מסכת ביכורים פרק ג משנה ד
ד
הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵיהֶם,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין לְהַר הַבַּיִת.
הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת,
אֲפִלּוּ אַגְרִיפַּס הַמֶּלֶךְ
נוֹטֵל אֶת הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ וְנִכְנָס,
עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָעֲזָרָה.
הִגִּיעַ לָעֲזָרָה,
וְדִבְּרוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר: (תְּהִלִּים ל,ב)
"אֲרוֹמִמְךָ יי כִּי דִלִּיתָנִי,
וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי"
(מסכת ביכורים פרק ג משנה ה)
הַגּוֹזָלוֹת שֶׁעַל גַּבֵּי הַסַּלִּים הָיוּ עוֹלוֹת,
וְשֶׁבְּיָדָן נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ו
ה
עוֹדֵהוּ הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ,
וְקוֹרֵא מֵ"הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיי אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים כו,ג)
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד "אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי". (דְּבָרִים כו,ה)
הִגִּיעַ לַ"אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי",
מוֹרִיד אֶת הַסַּל מִכְּתֵפוֹ וְאוֹחֲזוֹ בְּשִׂפְתוֹתָיו,
וְכֹהֵן מַנִּיחַ אֶת יָדוֹ תַּחְתָּיו וּמְנִיפוֹ,
וְקוֹרֵא מֵ"אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי",
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה.
הִנִּיחוֹ בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ, וְהִשְׁתַּחֲוָה וְיָצָא.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ז
ו
בָּרִאשׁוֹנָה,
כָּל מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לִקְרוֹת קוֹרֵא,
וְכָל מִי שֶׁאֵינוּ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת, מַקְרִין אוֹתוֹ.
נִמְנְעוּ מִלְּהָבִיא.
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּא מַקְרִין
אֶת מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וְאֶת מִי שֶׁאֵינוּ יוֹדֵעַ.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ח
ז
הָעֲשִׁירִים מְבִיאִים אֶת בִּכּוּרֵיהֶם
בִּקְלָתוֹת שֶׁלַּכֶּסֶף וְשֶׁלַּזָּהָב,
וְהָעֲנִיִּים מְבִיאִין אוֹתָם
בְּסַלֵּי נְצָרִים וְשֶׁלַּעֲרָבָה קְלוּפָה,
וְהַסַּלִּים וְהַבִּכּוּרִים נִתָּנִים לַכֹּהֲנִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ט
ח
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס אוֹמֵר:

מְעַטְּרִים אֶת הַבְּכוּרִים חוּץ מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְעַטְּרִין אֶת הַבְּכוּרִים אֶלָּא מִשִּׁבְעַת הַמִּינִים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה י
ט
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ מִדּוֹת בַּבְּכוּרִים:
הַבְּכוּרִים, וְתוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים, וְעִטּוּר הַבְּכוּרִים.
תּוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים, מִין בְּמִינוֹ.
וְעִטּוּר הַבְּכוּרִים, מִין בְּשֶׁאֵינוּ מִינוֹ.
תּוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים נֶאֱכֶלֶת בְּטַהֲרָה,
וּפְטוּרָה מִן הַדְּמַי;
וְעִטּוּר הַבְּכוּרִים חַיָּב בְּדְמַי.

מסכת ביכורים פרק ג משנה יא
י <יא>
אֵמָתַי אָמְרוּ:
תּוֹסֶפֶת הַבְּכוּרִים כַּבְּכוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא בָאָה מִן הָאָרֶץ.
וְאִם אֵינָהּ בָּאָה מִן הָאָרֶץ,
אֵינָהּ כַּבְּכוּרִים.
(מסכת ביכורים פרק ג משנה יב)
וְלָמָּה אָמְרוּ:
הַבְּכוּרִים נִכְסֵי כֹהֵן?
שֶׁהוּא קוֹנֶה מֵהֶן עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵאָה,
וּבַעַל חוֹב נוֹטְלָן בְּחוֹבוֹ,
וְהָאִשָּׁה בִּכְתֻבָּתָהּ,
וְסֵפֶר תּוֹרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין נוֹתְנִין אוֹתָן אֶלָּא לֶחָבֵר בְּטוֹבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹתְנִים אוֹתָן לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר,
וְהֵן מְחַלְּקִים בֵּינֵיהֶן בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ.

פרק ד

מסכת ביכורים פרק ג משנה א
א
אַנְדְּרוֹגִינָס,
יֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים;
וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁהוּא שָׁוֶה לַנָּשִׁים;
וְיֵשׁ בּוֹ דְּרָכִים שֶׁהוּא שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים וְלַנָּשִׁים;
וְיֵשׁ שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה לֹא לָאֲנָשִׁים וְלֹא לַנָּשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ב
ב
כֵּיצַד שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים?

מְטַמֵּא בַּלֹּבֶן כָּאֲנָשִׁים, <מִיטַמֵּא>
זוֹקֵק לְיִבּוּם כָּאֲנָשִׁים,
וּמִתְעַטֵּף וּמִסְתַּפֵּר כָּאֲנָשִׁים,
וְנוֹשֵׂא אֲבָל לֹא נִשָּׂא כָּאֲנָשִׁים,
וְחַיָּב בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה כָּאֲנָשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ג
ג
כֵּיצַד שָׁוֶה לַנָּשִׁים?
מְטַמֵּא בָּאָדָם כַּנָּשִׁים, <מִיטַמֵּא>
וְאֵינוּ מִתְיַחֵד עִם הָאֲנָשִׁים כַּנָּשִׁים,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לֹא עַל בַּל תַּקִּיף, וְלֹא עַל בַּל תַּשְׁחִית,
וְלֹא עַל בַּל תְּטַמֵּא לְמֵתִים כַּנָּשִׁים,
וּפָסוּל מִן הָעֵדוּת כַּנָּשִׁים,
וְאֵינוּ נִבְעָל בַּעֲבֵרָה כַּנָּשִׁים,
וְנִפְסָל מִן הַכְּהֻנָּה כַּנָּשִׁים.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ד
ד
כֵּיצַד שָׁוֶה לָאֲנָשִׁים וְלַנָּשִׁים?
חַיָּבִים עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְיוֹשֶׁבֶת עָלָיו עַל דַּם טֹהַר כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְחוֹלֵץ בְּקָדְשֵׁי הַגְּבוּל כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְחוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים,
וְנוֹחֵל בְּכָל הַנַּחֲלוֹת כָּאֲנָשִׁים וְכַנָּשִׁים.
וְאִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שָׁוֶה אִישׁ וְאִשָּׁה, הֲרֵי זֶה נָזִיר.

מסכת ביכורים פרק ג משנה ה
ה
כֵּיצַד אֵינוּ שָׁוֶה לֹא לָאֲנָשִׁים וְלֹא לַנָּשִׁים?
אֵין חַיָּבִין לֹא עַל מַכָּתוֹ וְלֹא עַל קִלְלָתוֹ לֹא כָּאֲנָשִׁים וְלֹא כַנָּשִׁים,
וְאֵינוּ נֶעֱרָךְ לֹא כָּאֲנָשִׁים וְלֹא כַנָּשִׁים,
וְאִם אָמַר הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה לֹא אִישׁ וְלֹא אִשָּׁה,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ נָזִיר.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַנְדְּרוֹגִינָס בִּרְיָה בְּפָנֵי עַצְמָהּ הוּא,
וְלֹא יָכְלוּ חֲכָמִים לְהַכְרִיז עָלָיו אִם אִישׁ הוּא וְאִם אִשָּׁה הִיא.
אֲבָל טוּמְטוֹם אֵינוּ כֵן,
פְּעָמִים שֶׁהוּא אִישׁ, וּפְעָמִים שֶׁהוּא אִשָּׁה.

חסלת מסכת בכורים

חסלת סדרא דזרעים

סדר מועד

מסכת שבת

פרק א

מסכת שבת פרק א משנה א
א
יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בִּפְנִים,
וּשְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע בַּחוּץ.
כֵּיצַד?
הֶעָנִי עוֹמֵד בַּחוּץ, וּבַעַל הַבַּיִת בִּפְנִים.
פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים,
וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהוֹצִיא,
הֶעָנִי חַיָּב וּבַעַל הַבַּיִת פָּטוּר.

ב
פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ,
וְנָתַן לְתוֹךְ יָדוֹ שֶׁלֶּעָנִי,
אוֹ שֶׁנָּטַל מִתּוֹכָהּ וְהִכְנִיס,
בַּעַל הַבַּיִת חַיָּב וְהֶעָנִי פָּטוּר.

ג
פָּשַׁט הֶעָנִי אֶת יָדוֹ לִפְנִים,
וְנָטַל בַּעַל הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהוֹצִיא,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.

ד
פָּשַׁט בַּעַל הַבַּיִת אֶת יָדוֹ לַחוּץ,
וְנָטַל הֶעָנִי מִתּוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ וְהִכְנִיס,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִין.

מסכת שבת פרק א משנה ב
ה
לֹא יֵשֵׁב אָדָם לִפְנֵי הַסַּפָּר סָמוּךְ לַמִּנְחָה,
עַד שֶׁיִּתְפַּלֵּל.
לֹא יִכָּנֵס לֹא לַמֶּרְחָץ וְלֹא לַבֵּרְסְקִי,
וְלֹא לֶאֱכֹל וְלֹא לָדִין.
וְאִם הִתְחִילוּ אֵין מַפְסִיקִין.
וּמַפְסִיקִין לִקְרַיַּת שְׁמַע,
וְאֵין מַפְסִיקִין לִתְפִלָּה.

מסכת שבת פרק א משנה ג
ו

לֹא יֵצֵא הַחַיָּט בְּמַחַטּוֹ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה,
שֶׁמָּא יִשְׁכַּח וְיֵצֵא;
וְלֹא הַלִּבְלָר בְּקָלְמוֹסוֹ.
וְלֹא יְפַלֶּה אֶת כֵּלָיו, <יְפַלֵּא>
וְלֹא יִקְרֵא לְאוֹר הַנֵּר.
בֶּאֱמֶת הַחַזָּן רוֹאֶה מֵאֵיכָן הַתִּינוֹקוֹת קוֹרִין,
אֲבָל הוּא לֹא יִקְרֵא.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
לֹא יֹאכַל הַזָּב עִם הַזָּבָה,
מִפְּנֵי הֶרְגֵּל עֲבֵרָה.

מסכת שבת פרק א משנה ד
ז
אֵלּוּ מֵהֲלָכוֹת
שֶׁאָמְרוּ בַּעֲלַיַּת חֲנִינָה בֶּן חִזְקִיָּה בֶּן גָּרְיוֹן, <גָּרוֹן>
שֶׁעָלוּ לְבַקְּרוֹ.
נִמְנוּ וְרָבוּ בֵּית שַׁמַּי עַל בֵּית הֶלֵּל,
וּשְׁמוֹנָה עָשָׂר דָּבָר גָּזְרוּ בוֹ בַּיּוֹם.

מסכת שבת פרק א משנה ה
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין שׁוֹרִין דְּיוֹ סַמְמַנִּים וְכַרְשִׁנִּים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁרְטוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ו
ט
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין נוֹתְנִין אֲנִין שֶׁלַּפִּשְׁתָּן בְּתוֹךְ הַתַּנּוּר,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּהְבִּילוּ;
לֹא אֶת הַצֶּמֶר לַיּוֹרָה,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּקַלֵּט אֶת הָעַיִן.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

י
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין פּוֹרְשִׂין מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצוּדוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ז
יא
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין מוֹכְרִין לַנָּכְרִי וְלֹא טוֹעֲנִין עִמּוֹ וְלֹא מַגְבִּיהִין עָלָיו,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ לְמָקוֹם קָרוֹב.
בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין.

מסכת שבת פרק א משנה ח
יב

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
אֵין נוֹתְנִין עוֹרוֹת לָעֲבָדָן,
וְלֹא כֵלִים לְכוֹבֵס נָכְרִי,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיֵּעָשׂוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
וְכֻלָּם, בֵּית הֶלֵּל מַתִּירִין עִם הַשֶּׁמֶשׁ.

מסכת שבת פרק א משנה ט
יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
נוֹהֲגִין הָיוּ בֵּית אַבָּא,
שֶׁהָיוּ נוֹתְנִין כֶּלִי לָבָן שֶׁלָּהֶן לְכוֹבֵס נָכְרִי,
שְׁלֹשֶׁת יָמִים קֹדֶם לַשַּׁבָּת.
וְשָׁוִים אֵלּוּ וָאֵלּוּ,
שֶׁטּוֹעֲנִין בְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד וּבְעִגּוּלֵי הַגַּת.

מסכת שבת פרק א משנה י
יד
אֵין צוֹלִין בָּשָׂר וּבָצֵל וּבֵיצָה,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצוֹלוּ.
אֵין נוֹתְנִין אֶת הַפַּת לַתַּנּוּר עִם חַשֶּׁכָּה,
וְלֹא חַרָרָה עַל גַּבֵּי הַגֶּחָלִים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּקְרְמוּ פָּנֶיהָ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיִּקָּרֵם הַתַּחְתּוֹן שֶׁלָּהּ.

מסכת שבת פרק א משנה יא
יה
מְשַׁלְשְׁלִים אֶת הַפֶּסַח לַתַּנּוּר עִם חַשֶּׁכָּה,
וּמְחַיְּזִים אֶת הָאוּר בְּמִדְרַת בֵּית הַמּוֹקֵד. <=מַאֲחִיזִים>
וּבַגְּבוּלִין, כְּדֵי שְׁיִצַּת הָאוּר בְּרֹבָּן. <בָּרוּבָּן>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בַּפֶּחָמִים כָּל שֶׁהֵן.

פרק ב

מסכת שבת פרק ב משנה א
א
בַּמָּה מַדְלִיקִים וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִים?
אֵין מַדְלִיקִין לֹא בַלֶּגֶשׁ,
לֹא בַחֹסֶן,
לֹא בַּבַּלָּךְ,
לֹא בִּפְתִילַת הָעֵדָן,
וְלֹא בִּפְתִילַת הַמִּדְבָּר,
וְלֹא בִּירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם.
לֹא בַזֶּפֶת,
וְלֹא בְשַׁעֲוָה,
וְלֹא בְשֶׁמֶן קִיק,
וְלֹא בְשֶׁמֶן שְׂרֵפָה,
וְלֹא בְאַלְיָה,

וְלֹא בַּחֵלֶב.
נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר:
מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוּ מְבֻשָּׁל,
אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ.

מסכת שבת פרק ב משנה ב
ב
אֵין מַדְלִיקִין שֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵין מַדְלִיקִין בָּעִטְרָן,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת;
וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים.

ג
בְּשֶׁמֶן שַׁמְשְׁמִין,
בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים,
בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת,
בְּשֶׁמֶן דָּגִים,
בְּשֶׁמֶן פַּקּוּעוֹת,
בָּעִטְרָן וּבַנֵּפְט.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבַד.

מסכת שבת פרק ב משנה ג
ד
כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ,
אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ, אֶלָּא פִּשְׁתָּן.
וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ,
אֵינוּ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֳהָלִים, אֶלָּא פִּשְׁתָּן.
פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
טְמֵאָה, וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
טְהוֹרָה, וּמַדְלִיקִין בָּהּ.

מסכת שבת פרק ב משנה ד
ה
לֹא יִקֹּב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁלַּבֵּיצָה וִימַלֶּאנָּה שֶׁמֶן,
וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר,
בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת,
וַאֲפִלּוּ הִיא שֶׁלַּחֶרֶס.
וּרְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה,
מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד.
לֹא יְמַלֵּא אָדָם אֶת הַקְּעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר,
וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.

מסכת שבת פרק ב משנה ה
ו
הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִפְּנֵי גוֹיִם,
מִפְּנֵי לֶסְטִים, מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה,
אִם בִּשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן,
פָּטוּר.
כְּחָס עַל הַנֵּר,
כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן,
כְּחָס עַל הַפְּתִילָה,
חַיָּב.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הַפְּתִילָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֶּחָם.

מסכת שבת פרק ב משנה ו
ז
עַל שָׁלוֹשׁ עֲבֵרוֹת הַנָּשִׁים מֵתוֹת בְּשָׁעַת לִדְתָּן:
עַל שְׁאֵינָן זְהִירוֹת בַּנִּדָּה, וּבַחַלָּה, וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר.
(מסכת שבת פרק ב משנה ז)
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ
עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה:
"עִשַּׂרְתֶּן?
עֵרַבְתֶּן?
הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר!"
סָפֵק חֲשֵׁכָה, סָפֵק לֹא חֲשֵׁכָה,
אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּי,
וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים,
וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת,
אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדְּמַי,
וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין.

פרק ג

מסכת שבת פרק ג משנה א
א
כִּירָה שֶׁהִסְקוּהָ בַּקַּשׁ אוֹ בַגְּבָבָה,
נוֹתְנִין עָלֶיהָ תַּבְשִׁיל.
בַּגֶּפֶת אוֹ בָעֲצִים לֹא יִתֵּן עַד שֶׁיִּגְרֹף,
אוֹ עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הָאֵפֶר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
חַמִּים אֲבָל לֹא תַבְשִׁיל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
חַמִּין וְתַבְשִׁיל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִין:
נוֹטְלִין אֲבָל לֹא מַחְזִירִין.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִין:
אַף מַחְזִירִין.
(מסכת שבת פרק ג משנה ב)
תַּנּוּר שֶׁהִסִּיקוּהוּ בַקַּשׁ אוֹ בַגְּבָבָה,

לֹא יִתֵּן בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵעַל גַּבָּיו.
קֻפַּח שֶׁהִסְּיקוּהוּ בַּקַּשׁ אוֹ בַּגְּבָבָה,
הֲרֵי הִיא כַּכִּירַיִם.
בַּגֶּפֶת אוֹ בָעֵצִים,
הֲרֵי הוּא כַּתַּנּוּר.

מסכת שבת פרק ג משנה ג
ב
אֵין נוֹתְנִין בֵּיצָה בְּצַד הַמֵּחַם בִּשְׁבִיל שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל,
וְלֹא יַפְקִיעֶנָּה בְּסוּדָרִים.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
וְלֹא יִטְמְנֶנָּה בַחוֹל וּבַאֲבַק דְּרָכִים בִּשְׁבִיל שֶׁתִּצָּלֶה.

מסכת שבת פרק ג משנה ד
ג
מַעֲשֶׂה שֶׁעָשׂוּ אַנְשֵׁי טְבֶרְיָה:
הֵבִיאוּ סִילּוֹן שֶׁלַּצּוֹנִין לְתוֹךְ אַמָּה שֶׁלַּחַמִּין.
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִין:
אִם שַׁבָּת,
כְּחַמִּים שֶׁהוּחֲמוּ בַשַּׁבָּת,
אֲסוּרִים בִּרְחִיצָה וּבִשְׁתִיָּה.
אִם בְּיוֹם טוֹב,
כְּחַמִּים שֶׁהוּחֲמוּ בְּיוֹם טוֹב,
אֲסוּרִין בִּרְחִיצָה וּמֻתָּרִין בִּשְׁתִיָּה.
מֵלְיָר הַגָּרוּף,
שׁוֹתִין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת.
אַנְטִיכִי, אַף עַל פִּי גְרוּפָה,
אֵין שׁוֹתִין מִמֶּנָּה.

מסכת שבת פרק ג משנה ה
ד
מֻחַם שֶׁפִּנָּהוּ,
לֹא יִתֵּן בְּתוֹכוֹ צוֹנִין בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּחָמוּ,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹכוֹ אוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס כְּדֵי לְהַפְשִׁירָן.
הַלַּפָּס וְהַקְּדֵרָה שֶׁהֶעֱבִירָן מְרֻתָּחִין,
לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַּבְלִין,
אֲבָל הוּא נוֹתֵן לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַתַּמְחוּי.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַכֹּל הוּא נוֹתֵן,
חוּץ מִדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חֹמֶץ וְצִיר.

מסכת שבת פרק ג משנה ו
ה
אֵין נוֹתְנִין כֶּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל בּוֹ אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְאִם נָתַנּוּ מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר.
אֵין נֵאוֹתִין מִמֶּנּוּ,
לְפִי שֶׁאֵינוּ מִן הַמּוּכָן.
מְטַלְטְלִין נֵר חָדָשׁ,
אֲבָל לֹא יָשָׁן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

כָּל הַנֵּרוֹת מִטַּלְטְלִין,
חוּץ מִן הַנֵּר הַדָּלִק בַּשַּׁבָּת.
נוֹתְנִין כְּלִי תַּחַת הַנֵּר לְקַבֵּל נִיצוֹצוֹת.
לֹא יִתֵּן בְּתוֹכוֹ מַיִם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַבֶּה.

פרק ד

מסכת שבת פרק ד משנה א
א
בַּמָּה טוֹמְנִים, וּבַמָּה אֵין טוֹמְנִים?
אֵין טוֹמְנִים לֹא בַּגֶּפֶת, לֹא בַזֶּבֶל,
לֹא בַמֶּלַח, לֹא בַסִּיד, לֹא בַחוֹל,
בֵּין לַחִים בֵּין יְבֵשִׁים.
לֹא בַתֶּבֶן, לֹא בַצֶּמֶר וְלֹא בַמַּכִּים וְלֹא בָעֲשָׂבִים,
בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִים,
אֲבָל טוֹמְנִים בָּהֶן יְבֵשִׁים.
טוֹמְנִים בִּכְסוּת וּבִפְרוֹת,
וּבְכַנְפֵי יוֹנָה וּבִנְעֹרֶת שֶׁלַּפִּשְׁתָּן
וּבִנְסֹרֶת שֶׁלֶּחָרָשִׁים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּדַּקָּה וּמַתִּיר בַּגַּסָּה.

מסכת שבת פרק ד משנה ב
ב
טוֹמְנִין בִּשְׂלָחִין, וּמְטַלְטְלִין אוֹתָן,
בְּגִגֵּי צֶמֶר, וְאֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
נוֹטֵל אֶת הַכְּסוּי, וְהֵן נוֹפְלוֹת.
רְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
קֵפָּה,
מַטָּה עַל צִדָּהּ וְנוֹטֵל,
שֶׁמֵּא יִטֹּל וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹטֵל וּמַחְזִיר.
אִם לֹא כִסָּהוּ מִבְּעוֹד יוֹם,
לֹא יְכַסֶּנּוּ מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.
כִּסָּה וְנִתְגַּלָּה,
מֻתָּר לְכַסּוֹתוֹ.
מְמַלֵּא אֶת הַקִּיתוֹן,
וְנוֹתֵן לְתַחַת הַכַּר אוֹ תַחַת הַכֶּסֶת.

פרק ה

מסכת שבת פרק ה משנה א
א
בַּמָּה בְהֵמָה יוֹצָא, וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצָא?
יוֹצֵא הַגָּמָל בָּאֶפְסָר,
וְהַנָּאקָה בַּחִטָּם, <והנקה>

וְהַלִּבְדְּקָס בְּפָרְמְבִיָא,
וְהַסּוּס בַּשֵּׁיר,
וְכָל בַּעֲלֵי הַשֵּׁיר
יוֹצְאִין בַּשֵּׁיר וְנִמְשָׁכִין בַּשִּׁיר,
וּמַזִּים עֲלֵיהֶן וְטוֹבְלִין בִּמְקוֹמָן.

מסכת שבת פרק ה משנה ב
ב
חֲמוֹר יוֹצֵא בַּמַּרְדַּעַת,
בִּזְמַן שֶׁהִיא קְשׁוּרָה לוֹ.
זְכָרִין יוֹצְאִין לְבוּבִין;
רְחֵלִין יוֹצְאוֹת שְׁחוּזוֹת,
כְּבוּלוֹת וּכְבוּנוֹת,
וְהָעִזִּים צְרוּרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הָרְחֵלִים הַכְּבוּנוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עִזִּים יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת,
לְיַבֵּשׁ, אֲבָל לֹא לֵחָלֵב.

מסכת שבת פרק ה משנה ג
ג
וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצָא?
לֹא יֵצֵא גָּמָל בְּמִטּוֹטֶלֶת,
לֹא עָקוּד וְלֹא רָגוּל,
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַבְּהֵמָה.
לֹא יִקְשֹׁר גְּמַלִּים זֶה בָּזֶה וְיִמְשֹׁךְ.
אֲבָל מְכַנֵּס חֲבָלִין לְתוֹךְ יָדוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִכְרֹךְ.

מסכת שבת פרק ה משנה ד
ד
אֵין חֲמוֹר יוֹצֵא בַּמַּרְדַּעַת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ קְשׁוּרָה לוֹ,
וְלֹא בַזּוֹג, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא פָּקוּק,
וְלֹא בְסֶלֶם שֶׁבְּצַוָּארוֹ,
וְלֹא בְרִצּוּעָה שֶׁבְּרַגְלוֹ.
אֵין הַתַּרְנָגְלִין יוֹצְאִין בְּחוּטִין,
וְלֹא בְרִצּוּעוֹת שֶׁבְּרַגְלֵיהֶן.
אֵין הַזְּכָרִין יוֹצְאִין בַּעֲגָלָה שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה שֶׁלָּהֶן.
אֵין הָרְחֵלִין יוֹצְאוֹת חֲנוּנוֹת,
וְאֵין הָעֶגֶל יוֹצֵא בַּגִּימוֹן,
וְלֹא פָרָה בְּעוֹר הַקֶּפֶד,
וְלֹא בְרִצּוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ.
פָּרָתוֹ שֶׁלְּרִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
הָיְתָה יוֹצָא בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.

פרק ו

מסכת שבת פרק ו משנה א
א
בַּמָּה אִשָּׁה יוֹצָא וּבַמָּה אֵינָהּ יוֹצָא?
לֹא תֵצֵא אִשָּׁה לֹא בְּחוּטֵי צֶמֶר,
וְלֹא בְּחוּטֵי פִשְׁתָּן,
לֹא בִּרְצוּעוֹת שֶׁבְּרֹאשָׁהּ,
וְלֹא תִטְבֹּל בָּהֶן עַד שֶׁתְּרַפֵּם;
לֹא בְּטוֹטָפֶת,
לֹא בְּסַנְבּוּטִים בִּזְמַן שֶׁאֵינָן תְּפוּרִים,
וְלֹא בַכָּבוֹל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְלֹא בְּעִיר שֶׁלַּזָּהָב,
וְלֹא בְּקַטָלָא,
וְלֹא בַּנְּזָמִים,
וְלֹא בְּטַבַּעַת שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם,
וְלֹא בְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה.
וְאִם יָצָאת אֵינָהּ חַיֶּבֶת חַטָּאת.

מסכת שבת פרק ו משנה ב
ב
לֹא יֵצֵא הָאִישׁ בְּסַנְדָּל הַמְסֻמָּר,
וְלֹא בַיָּחִיד בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּרַגְלוֹ מַכָּה,
וְלֹא בִתְפִלָּה,
וְלֹא בְקָמִיעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינוּ מִן הַמֻּמְחֶה,
וְלֹא בִּשְׁרָיָן,
וְלֹא בְקַסְדָּה,
וְלֹא בְמַגְפַּיִם.
אִם יָצָא, אֵינוֹ חַיָּב חַטָּאת.

מסכת שבת פרק ו משנה ג
ג
לֹא תֵצֵא אִשָּׁה בְּמַחַט נְקוּבָה,
וְלֹא בְּטַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם,
וְלֹא בְּכָלְיָר, וְלֹא בַּכּוֹכֶלֶת,
וְלֹא בִּצְלוּחִית שֶׁלְּפִלְיָטוֹס.
וְאִם יָצָאת, חַיֶּבֶת חַטָּאת.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין בַּכּוֹכֶלֶת וּבִצְלוּחִית שֶׁלְּפִלְיָטוֹס.

מסכת שבת פרק ו משנה ד
ד
לֹא יֵצֵא הָאִישׁ לֹא בַסַּיִף, וְלֹא בַקֶּשֶׁת,
וְלֹא בַּתְּרִיס, וְלֹא בָאַלָּה, וְלֹא בָרֹמַח.
אִם יָצָא, חַיָּב חַטָּאת.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תַּכְשִׁיטִים הֵם לוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָן לוֹ אֶלָּא לְגִנַּי, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ב,ד)
"וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת".

בּוֹרִית טְהוֹרָה, יוֹצְאִין בָּהּ בַּשַּׁבָּת.
כְּכָלִים טְמֵאִין, אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן.

מסכת שבת פרק ו משנה ה
ה
יוֹצָא אִשָּׁה בְּחוּטֵי שֵׂעָר,
בֵּין מִשֶּׁלַּחֲבֶרְתָּהּ בֵּין מִשֶּׁלִּבְהֵמָה;
בַּטּוֹטָפֹת, וּבְסַלְבּוּטִים בִּזְמַן שֶׁהֵן תְּפוּרִים,
בַּכָּבוֹל בְּפֵאָה נָכְרִית בֶּחָצֵר,
בְּמוֹךְ שֶׁבְּאָזְנָהּ, וּבְמוֹךְ שֶׁבְּסַנְדָּלָהּ,
וּבְמוֹךְ שֶׁהִתְקִינָה לָהּ לִנְדָּתָהּ,
בְּפִלְפֵּל, וּבְגַרְגִּיר מֶלַח,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁתִּתֵּן לְתוֹךְ פִּיהָ,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא תִּתֵּן כַּתְּחִלָּה בַּשַּׁבָּת.
אִם נָפַל, לֹא תַחְזִיר.
שֵׁן תּוֹתֶבֶת וְשֵׁן שֶׁלַּזָּהָב,
רְבִּי מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת שבת פרק ו משנה ו
ו
יוֹצְאִים בְּסֶלַע שֶׁעַל הַצִּנִּית,
הַבָּנוֹת יוֹצְאוֹת בְּחוּטִים,
אֲפִלּוּ בְקָסָמִים שֶׁבְּאָזְנֵיהֶם.
עֲרָבִיּוֹת רְעוּלוֹת, מָדִיּוֹת פְּרוּפוֹת,
וְכָל אָדָם,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בַּהוֹוֶה.

מסכת שבת פרק ו משנה ז
ז
פּוֹרֶפֶת עַל הָאֶבֶן וְעַל הָאֱגוֹז וְעַל הַמַּטְבֵּעַ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִּפְרֹךְ כַּתְּחִלָּה בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק ו משנה ח
ח
הַקִּטֵּעַ יוֹצֵא בְקַב שֶׁלּוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.
אִם יֵשׁ לוֹ בֵּית קִבּוּל כְּתִיתִים, טָמֵא.
סְמוּכוֹת שֶׁלּוֹ טְמֵאִים מִדְּרָס,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶם לָעֲזָרָה.
כְּסֵא, סְמוּכוֹת שֶׁלּוֹ טְמֵאִין מִדְּרָס,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין נִכְנָסִין בָּהֶן לָעֲזָרָה.
אֲנַקְטָמִים, טְהוֹרִים,
אֵין יוֹצְאִין בָּהֶן.

מסכת שבת פרק ו משנה ט
ט

הַבָּנִים יוֹצְאִין בִּקְשָׁרִים,
וּבְנֵי מְלָכִים בַּזּוּגִים, וְכָל אָדָם,
אֶלָּא שֶׁהִבְּרוּ חֲכָמִים בַּהוֹוָה.

מסכת שבת פרק ו משנה י
י
יוֹצְאִין בְּבֵיצַת הַחַרְגּוֹל,
וּבְשֶׁן שֶׁלַּשּׁוּעָל,
וּבְמַסְמֵר הַצָּלוּב,
מִשֶּׁם רְפוּאָה.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
וּרְבִי מֵאִיר אוֹסֵר אַף בַּחוֹל,
מִשֶּׁם דַּרְכֵי הָאֱמוֹרִי.

פרק ז

מסכת שבת פרק ז משנה א
א
כְּלָל גָּדוֹל אָמְרוּ בַשַּׁבָּת:
כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עִקַּר הַשַּׁבָּת,
וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
וְהַיּוֹדֵעַ עִקַּר שַׁבָּת,
וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת.
וְהַיּוֹדֵעַ שֶׁהִיא שַׁבָּת,
וְעָשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל מְלָאכָה וּמְלָאכָה.
הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.

מסכת שבת פרק ז משנה ב
ב
אֲבוֹת מְלָאכוֹת, אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת:
הַחוֹרֵשׁ, הַזּוֹרֵעַ,
הַקּוֹצֵר, הַמְעַמֵּר, הַדָּשׁ וְהַזּוֹרֶה;
הַבּוֹרֵר, הַטּוֹחֵן, הַמַּרְקִיד, הַלָּשׁ, וְהָאוֹפֶה;
הַגּוֹזֵז אֶת הַצֶּמֶר, הַמְלַבְּנוֹ, וְהַמְנַפְּסוֹ, וְהַצּוֹבְעוֹ;
וְהַטוֹוֶה, וְהַמֵּסִיךְ, וְהָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִים,
הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִין, וְהַבּוֹצֵעַ שְׁנֵי חוּטִין;
הַקּוֹשֵׁר, וְהַמַּתִּיר,
וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְפִירוֹת,
הַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפּוֹר שְׁתֵּי תְפִירוֹת.

ג
הַצָּד צְבִי,
הַשּׁוֹחֲטוֹ,
וְהַמַּפְשִׁיטוֹ, וְהַמּוֹלְחוֹ,

וְהַמְעַבְּדוֹ, וְהַמּוֹחֲקוֹ, וְהַמְחַתְּכוֹ;
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת,
וְהַמּוֹחֵק עַל מְנָת לִכְתּוֹב שְׁתֵּי אוֹתוֹת;

ד
הַבּוֹנֶה, וְהַסּוֹתֵר;
וְהַמְכַבֶּה, וְהַמַּבְעִיר;
וְהַמַּכֶּה בַּפַּטִּישׁ;
וְהַמּוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת.
אֵלּוּ הֵן אָבוֹת מְלָאכוֹת,
אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת.

מסכת שבת פרק ז משנה ג
ה
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמְרוּ:
כָּל הַכָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ וּמַצְנִיעִים כָּמוֹהוּ,
הוֹצִיאוֹ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב עָלָיו חַטָּאת.
וְכָל שֶׁאֵינוּ כָּשֵׁר לְהַצְנִיעַ, וְאֵין מַצְנִיעִים כָּמוֹהוּ,
הוֹצִיאוֹ בַּשַּׁבָּת, אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא לְמַצְנִיעוֹ.

מסכת שבת פרק ז משנה ד
ו
הַמּוֹצִיא תֵּבֶן, כְּמְלֹא פִי פָרָה;
עָצָה, כְּמְלֹא פִי גָּמָל;
עָמִיר, כְּמְלֹא פִי טָלֶה;
עֲשָׂבִים, כְּמְלֹא פִי גְדִי;
עֲלֵי שׁוּם וַעֲלֵי בְצָלִים, לַחִים, כַּגְּרוֹגֶרֶת,
וִיבֵּשִׁים, כְּמְלֹא פִי גְדִי.
אֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שָׁווּ בְּשִׁעוּרֵיהֶם.
הַמּוֹצִיא אֲכָלִים כִּגְרוֹגֶרֶת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁשָּׁווּ בְּשִׁעוּרֵיהֶם,
חוּץ מִקְּלִפֵּיהֶם וְגַלְעִינֵיהֶם וְעָקְצֵיהֶן וְסוּבָן וּמֵרָסָנָן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוּץ מִקְּלִפֵּי עֲדָשִׁים, הַמִּתְבַּשְּׁלוֹת עִמָּם.

פרק ח

מסכת שבת פרק ח משנה א
א
הַמּוֹצִיא יַיִן, כְּדֵי מְזִיגַת הַכּוֹס;
חָלָב, כְּדֵי גְמִיָּה;
דְּבַשׁ, כְּדֵי לְתֵּן עַל הַכָּתִית;
שֶׁמֶן, כְּדֵי לָסוּךְ אֵבֶר קָטָן;
מַיִם, כְּדֵי לָשׁוּף אֶת הַקְּלוֹרִית.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין בָּרְבִיעִית.
וְכָל הַשּׁוֹפְכִין, בָּרְבִיעִית.

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּרְבִיעִית;
לֹא נֶאֶמְרוּ כָל הַשִּׁעוּרִים הָאֵלּוּ,
אֶלָּא לְמַצְנִיעֵיהֶם.

מסכת שבת פרק ח משנה ב
ב
הַמּוֹצִיא חֶבֶל, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אֹזֶן לַכֶּפָּה;
גְּמִי, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת תָּלוּי לַנַּפָּה וְלַכְּבָרָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לִטֹּל מִמֶּנּוּ מִדַּת מַנְעָל לַקָּטָן.
נְיָר, כְּדֵי לִכְתֹּב עָלָיו קֶשֶׁר מוֹכְסִים.
הַמּוֹצִיא קֶשֶׁר שֶׁלַּמּוֹכְסִין, חַיָּב.
נְיָר מָחוּק, כְּדֵי לִכְרֹךְ עַל פִּי צְלוֹחִית קְטַנָּה שֶׁלְּפִלְיָטוֹם.

מסכת שבת פרק ח משנה ג
ג
עוֹר, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קָמִיעַ;
קֶלֶף, כְּדֵי לִכְתֹּב עָלָיו פָּרָשָׁה קְטַנָּה שֶׁבַּתְּפִלִּים,
שֶׁהִיא "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל";
דְּיוֹ, כְּדֵי לִכְתֹּב שְׁתֵּי אוֹתוֹת;
כַּחַל, כְּדֵי לִכְחוֹל עַיִן אַחַת.
מסכת שבת פרק ח משנה ד
(דֶּבֶק, כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשַּׁבְשֶׁבֶת;)
זֶפֶת וְגָפְרִית, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת נֶקֶב;
שַׁעֲוָה, כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי נֶקֶב קָטָן;

ד
דֶּבֶק, כְּדֵי לִתֵּן בְּרֹאשׁ הַשַּׁבְשֶׁבֶת;
חַרְסִית, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פִּי כוּר שֶׁלְּצוֹרְפֵי זָהָב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת פַּטְפּוּט.
סוּבִּים, כְּדֵי לִתֵּן עַל פִּי כוּר שֶׁלְּצוֹרְפֵי זָהָב;
סִיד, כְּדֵי לָסוּד קְטַנָּה שֶׁבַּבָּנוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת כַּנְבוּל.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת אַנְטוֹפִי.

מסכת שבת פרק ח משנה ה
ה
אֲדָמָה, כְּחוֹתַם הַמַּרְצֵפִים.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כְּחוֹתַם הָאַגְּרוֹת.
זֶבֶל וְחוֹל דַּק, כְּדֵי לְזַבֵּל קֶלַח שֶׁלְּאֶכְרוּב.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כְּדֵי לְזַבֵּל כְּרִישָׁה.
חוֹל גַּס, כְּדֵי לִתֵּן עַל מְלֹא כַף סִיד.

קָנֶה, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת קוֹלְמוֹס;
וְאִם הָיָה עָבֶה אוֹ מְרֻסָּס,
כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה שֶׁבַּבֵּיצִים,
טְרוּפָה וּנְתוּנָה בַּלַּפָּס.

מסכת שבת פרק ח משנה ו
ו
עֵצֶם, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת תַּרְוָד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת חָף.
זְכוֹכִית, כְּדֵי לִגְרוֹר בָּהּ בְּרֹאשׁ הַכַּרְכֹּד;
צְרוֹר אוֹ אֶבֶן, כְּדֵי לִזְרֹק בָּעוֹף.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
כְּדֵי לִזְרֹק בַּבְּהֵמָה.

מסכת שבת פרק ח משנה ז
ז
חֶרֶס, כְּדֵי לִתֵּן בֵּין פַּצִּים לַחֲבֵרוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כְּדֵי לַחְתּוֹת בּוֹ אֶת הָאוּר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּדֵי לְקַבֵּל רְבִיעִית.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר,
זֵכֶר לַדָּבָר: (יְשַׁעְיָה ל,יד)
"וְלֹא יִמָּצֵא בִמְכִתָּתוֹ חֶרֶשׂ לַחְתּוֹת אֵשׁ מִיָּקוּד".
אָמַר לוֹ רְבִּי יוֹסֵה:
מִשָּׁם רְאָיָה?
"וְלַחֲשׂוֹף מַיִם מִגֶּבָא".

פרק ט

מסכת שבת פרק ט משנה א
א
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
מְנַיִן לַעֲבוֹדָה זָרָה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא בַּמַּשָּׂא כַּנִּדָּה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ל,כב)
"תְּזָרֵם כְּמוֹ דָוָה, צֵא תֹּאמַר לוֹ".
מָה הַנִּדָּה מְטַמָּא בַּמַּשָּׂא,
אַף עֲבוֹדָה זָרָה מְטַמָּא בַּמַּשָּׂא.

מסכת שבת פרק ט משנה ב
ב
מְנַיִן לִסְפִינָה שֶׁהִיא טְהוֹרָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ל,יט)
"דֶּרֶךְ אֳנִיָּה בְלֶב יָם".
מְנַיִן לַעֲרוּגָה שֶׁהִיא שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה טְפָחִים,

שֶׁזּוֹרְעִים בְּתוֹכָהּ חֲמִשָּׁה זְרָעוֹנִים,
אַרְבָּעָה בְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעֲרוּגָה, וְאֶחָד בָּאֶמְצַע?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סא,יא)
"כִּי כָאָרֶץ תּוֹצִיא צִמְחָהּ,
וּכְגַנָּה זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ".
לֹא נֶאֱמַר כֵּן,
אֶלָּא "זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ".

מסכת שבת פרק ט משנה ג
ג
מְנַיִן לְפוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁהִיא טְמֵאָה? <מחוק ע"י מגיה: טְהוֹרָה>
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יט,טו)
"הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים,
אַל תִּגְּשׁוּ אֶל אִשָּׁה."
מְנַיִן שֶׁמַּרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן,
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית לד,כה)
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים".
מְנַיִן שֶׁקּוֹשְׁרִין לָשׁוֹן שֶׁלְּזְהוֹרִית
בְּרֹאשׁ הַשָּׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה א,יח)
"אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים, כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ,
אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע, כַּצֶּמֶר יִהְיוּ."

מסכת שבת פרק ט משנה ד
ד
מְנַיִן לְסִיכָה שֶׁהִיא כִּשְׁתָיָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים?
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר,
זֵכֶר לַדָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קט,יח)
"וַתָּבֹא כַמַּיִם בְּקִרְבּוֹ וְכַשֶּׁמֶן בְּעַצְמוֹתָיו".

מסכת שבת פרק ט משנה ה
ה
הַמּוֹצִיא עֵצִים, כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה;
תַּבְלִים, כְּדֵי לְתַבֵּל בֵּיצָה קַלָּה;
מִצְטָרְפִים זֶה עִם זֶה.
קִלְפֵּי אֱגוֹזִים, קִלְפֵּי רִמּוֹנִים,
אֶסְטֶס וּפוּאָה, כְּדֵי לְצָבוֹעַ בָּהֶם בֶּגֶד קָטָן כִּשְׁעוּרוֹ.
מֵי רַגְלַיִם, נֶתֶר וּבוֹרִית, קִימוֹנְיָה וְאַשְׁלָג,
כְּדֵי לְכַבֵּס בָּהֶם בֶּגֶד קָטָן כִּשְׁעוּרוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לְהַעֲבִיר עַל הַכֶּתֶם.

מסכת שבת פרק ט משנה ו
ו
פִּלְפֶּלֶת, כָּל שֶׁהִיא,
עִטְרָן, כָּל שֶׁהוּא.
מֵינֵי בְשָׂמִים וּמֵינֵי מַתְכוֹתֵיהֶם, כָּל שֶׁהֵם.
מֵעֲפַר הַמִּזְבֵּחַ, מֵאַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ

מִמְּקַק סְפָרִים מִמְּקַק מִטְפְּחוֹתֵיהֶם, כָּל שֶׁהֵם,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתָן לְגָנְזָן.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמּוֹצִיא מִמְּשַׁמְּשֵׁי עֲבוֹדָה זָרָה, כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יג,יח)
"וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם".

מסכת שבת פרק ט משנה ז
ז
הַמּוֹצִיא קֻפַּת הָרוֹכְלִין,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מִינִים הַרְבֵּה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
זֵרְעוֹנֵי גַנָּה, פָּחוּת מִכְּגְרוֹגֶרֶת.
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה.
זֶרַע קִשּׁוּאִים, שְׁנַיִם,
זֶרַע דְּלוּעִים, שְׁנַיִם,
זֶרַע פּוּל מִצְרִי, שְׁנַיִם.
חָגָב חַי, כָּל שֶׁהוּא;
מֵת, כְּגְרוֹגֶרֶת.
צִפֹּרֶת כְּרָמִים, בֵּין חָיָה בֵּין מֵתָה, כָּל שֶׁהִיא,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתָהּ לִרְפוּאָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמּוֹצִיא חָגָב חַי טָמֵא כָּל שֶׁהוּא,
מִפְּנֵי שֶׁמַּצְנִיעִים אוֹתוֹ לַקָּטָן לְשַׂחֵק בּוֹ.

פרק י

מסכת שבת פרק י משנה א
א
הַמַּצְנִיעַ לְזֶרַע, לִדְיוּקְמָא, וּלְרִפּוּאָה,
הוֹצִיאוֹ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב עָלָיו כָּל שֶׁהוּא.
וְכָל אָדָם אֵין חַיָּבִים עָלָיו אֶלָּא כְּשֵׁעוּרוֹ;
חָזַר וְהִכְנִיסוֹ אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא כְּשֵׁעוּרוֹ.

מסכת שבת פרק י משנה ב
ב
הַמּוֹצִיא אֳכָלִים וּנְתָנָם עַל הָאַסְקֻפָּה,
בֵּין שֶׁחָזַר וְהוֹצִיאָם, בֵּין שֶׁהוֹצִיאָם אַחֵר, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא עָשָׂה מְלַאכְתּוֹ בְּבַת אַחַת.
קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
וּנְתוּנָה עַל הָאַסְקֻפָּה הַחִיצוֹנָה,
אַף עַל פִּי שֶׁרֹב הַפֵּרוֹת מִבַּחוּץ, פָּטוּר,
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַקֻּפָּה.

מסכת שבת פרק י משנה ג
ג
הַמּוֹצִיא בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בִּשְׂמאלוֹ,

בְּתוֹךְ חֵיקוֹ, אוֹ עַל כְּתֵפוֹ, חַיָּב,
שֶׁכֵּן מַשָּׂא בְּנֵי קְהָת;
לְאַחַר יָדוֹ, בְּרַגְלוֹ, בְּפִיו וּבְמַרְפַּקּוֹ,
בְּאָזְנוֹ וּבְשֵׂעָרוֹ, וּבַאֲפֵנְדָּתוֹ וּפִיהָ לְמַטָּן,
בֵּין אֲפֵנְדָּתוֹ לַחֲלוּקוֹ, וּבַחֲפַת חֲלוּקוֹ,
בְּמַנְעָלוֹ וּבְסַנְדָּלוֹ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא הוֹצִיא כְּדֶרֶךְ הַמּוֹצִיאִים.

מסכת שבת פרק י משנה ד
ד
הַמְּתְכַּוֵּן לְהוֹצִיא לְפָנָיו וּבָא לוֹ לְאַחֲרָיו, פָּטוּר;
לְאַחֲרָיו וּבָא לוֹ לְפָנָיו, חַיָּב.
בֶּאֱמֶת, הָאִשָּׁה הַחוֹגֶרֶת בַּסֶּנָר,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ, חַיֶּבֶת,
שֶׁכֵּן רָאוּי לִהְיוֹת חוֹזֵר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בִּמְקַבְּלֵי פְּתָקִים.

מסכת שבת פרק י משנה ה
ה
הַמּוֹצִיא אֳכָלִים פָּחוּת מִכַּשִּׁעוּר בַּכְּלִי,
פָּטוּר אַף עַל הַכְּלִי, שֶׁהַכְּלִי טְפֵלָה לוֹ;
אֶת הַחַי בַּמִּטָּה,
פָּטוּר אַף עַל הַמִּטָּה, שֶׁהַמִּטָּה טְפֵלָה לוֹ;
וְאֶת הַמֵּת בַּמִּטָּה, חַיָּב.
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה
וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ, חַיָּבִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

ו
הַמּוֹצִיא כִּכָּר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב.
הוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם, פְּטוּרִים.
לֹא יָכוֹל אֶחָד לְהוֹצִיאוֹ וְהוֹצִיאוּהוּ שְׁנַיִם, חַיָּבִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק י משנה ו
ז
הַנּוֹטֵל צִפָּרְנָיו זוֹ בָזוֹ, אוֹ בְּשִׁנָּיו,
וְכֵן שְׂעָרוֹ, וְכֵן שָׁפְמוֹ, וְכֵן זְקָנוֹ,
וְכֵן הַגּוֹדֶלֶת, וְכֵן הַכּוֹחֶלֶת, וְכֵן הַפּוֹקֶסֶת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין מִשּׁוּם שְׁבוּת.
הַתּוֹלֵשׁ מֵעָצִיץ נָקוּב, חַיָּב,
וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב, פָּטוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בָּזֶה וּבָזֶה.

מסכת שבת פרק יא משנה א
א
הַזּוֹרֵק מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
אוֹ מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, חַיָּב.
מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וּרְשׁוּת הָרַבִּים בָּאֶמְצַע,
רִבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִים.

מסכת שבת פרק יא משנה ב
ב
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי קְצוֹצָרָאוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהַמּוֹשִׁיט וְהַזּוֹרֵק מִזּוֹ לָזוֹ, פָּטוּר.
הָיוּ שְׁתֵּיהֶם בִּדְיָטֵי אַחַת,
הַמּוֹשִׁיט חַיָּב, וְהַזּוֹרֵק פָּטוּר,
שֶׁכָּךְ הָיְתָה עֲבוֹדַת הַלְוִיִּם.

ג
שְׁתֵּי עֲגָלוֹת זוֹ אַחַר זוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
מוֹשִׁיטִים אֶת הַקְּרָשִׁים מִזּוֹ לָזוֹ,
אֲבָל לֹא זוֹרְקִים.
חֵלְיַת הַבּוֹר וְהַסֶּלַע,
שֶׁהֵן גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה וּרְחָבִים אַרְבָּעָה, <בפנים: עֶשְׂרָה, ותוקן על ידי המגיה>
הַנּוֹטֵל מֵהֶם וְהַנּוֹתֵן עַל גַּבָּם, חַיָּב;
פָּחוּת מִכֵּן, פָּטוּר.

מסכת שבת פרק יא משנה ג
ד
הַזּוֹרֵק אַרְבַּע אַמּוֹת בַּכֹּתֶל,
לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּזוֹרֵק בְּאֲוִיר,
לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, כְּזוֹרֵק בָּאָרֶץ.
הַזּוֹרֵק בָּאָרֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.
זָרַק לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
וְנִתְגַּלְגֵּל חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר;
חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת,
וְנִתְגַּלְגֵּל לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יא משנה ד
ה
הַזּוֹרֵק בַּיָּם אַרְבַּע אַמּוֹת, פָּטוּר.
אִם הָיָה רָקָק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ,
הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.
וְכַמָּה הוּא רָקָק מַיִם?
פָּחוּת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים. <בפנים: פָּחוּת מֵחֲמִשָּׁה. תוקן בשוליים על ידי המגיה>
רָקָק מַיִם וּרְשׁוּת הָרַבִּים מְהַלֶּכֶת בּוֹ,
הַזּוֹרֵק בְּתוֹכוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יא משנה ה
ו
הַזּוֹרֵק מִן הַיָּם לַיַּבָּשָׁה וּמִן הַיַּבָּשָׁה לַיָּם,

וּמִן הַיָּם לִסְפִינָה וּמִן הַסְּפִינָה לַחֲבֶרְתָּהּ,
פָּטוּר.
סְפִינוֹת קְשׁוּרוֹת זוֹ בָזוֹ,
מְטַלְטְלִים מִזּוֹ לָזוֹ.
אִם אֵינָן קְשׁוּרוֹת, אַף עַל פִּי מֻקָּפוֹת,
אֵין מְטַלְטְלִים מִזּוֹ לָזוֹ.

מסכת שבת פרק יא משנה ו
ז
הַזּוֹרֵק וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא תֵּצֵא מְיָדוֹ,
קְלָטָהּ אַחֵר, קְלָטָהּ כֵּלֵב, אוֹ שֶׁנִּשְׂרָפָה,
פָּטוּר.
זָרַק לַעֲשׂוֹת חַבּוּרָה,
בֵּין בָּאָדָם וּבֵין בַּבְּהֵמָה,
וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא נֶעֶשְׂתָה חַבּוּרָה,
פָּטוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מְחֻיְבֵי חַטָּאוֹת,
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁתְּהֵא תְחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה.
תְּחִלָּתָן שְׁגָגָה וְסוֹפָן זָדוֹן,
תְּחִלָּתָן זָדוֹן וְסוֹפָן שְׁגָגָה,
פְּטוּרִים,
עַד שֶׁתְּהֵא תְחִלָּתָן וְסוֹפָן שְׁגָגָה.

פרק יב

מסכת שבת פרק יב משנה א
א
הַבּוֹנֶה, כַּמָּה יִבְנֶה וְיִהֵא חַיָּב?
הַבּוֹנֶה כָּל שֶׁהוּא, הַמְסַתֵּת,
וְהַמַּכֶּה בַּפַּטִּישׁ וּבַמַּעֲצָד,
הַקּוֹדֵחַ כָּל שֶׁהוּא, חַיָּב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה,
וּמְלַאכְתּוֹ מִתְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמַּכֶּה בַקָּרְנָס עַל הַסַּדָּן בְּשָׁעַת מְלָאכָה, חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִתַּקֵּן מְלָאכָה.

מסכת שבת פרק יב משנה ב
ב
הַחוֹרֵשׁ כָּל שֶׁהוּא,
הַמְנַכֵּשׁ, וְהַמְקָרְסֵם, וְהַמְזָרֵד כָּל שֶׁהוּא, חַיָּב.
הַמְלַקֵּט עֵצִים,
לְתַקֵּן, כָּל שֶׁהֵן,
אִם לְהַסִּיק, כְּדֵי לְבַשֵּׁל בֵּיצָה קַלָּה.
הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים,
לְתַקֵּן, כָּל שֶׁהֵן,

אִם לִבְהֵמָה, כְּמִלֹּא פִּי גְּדִי.

מסכת שבת פרק יב משנה ג
ג
הַכּוֹתֵב,
בֵּין בִּימִינוֹ בֵּין בִּשְׂמאלוֹ,
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, בֵּין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת,
בֵּין מִשְּׁנֵי סְמְיוֹנוֹת, בְּכָל לָשׁוֹן, חַיָּב.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
לֹא נִתְחַיְּבוּ שְׁתֵּי אוֹתוֹת אֶלָּא מִשֵּׁם רוֹשֵׁם, <בכתב יד מנוקד: רוֹשֶׁם>
שֶׁכָּךְ רוֹשְׁמִים עַל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן,
לְיַדַּע אֵי זֶה הוּא בָּן זוּגוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מָצִינוּ שֵׁם קָטֹן מִשֵּׁם גָּדוֹל,
שֵׁם מִשְׁמָעוֹן וּמִשְׁמוּאֵל,
וְנֹחַ מִנָּחוֹר, וְדָן מִדָּנִיֵּאל.

מסכת שבת פרק יב משנה ד
ד
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד, חַיָּב.
כָּתַב בַּדְּיוֹ, בַּסָּם, בַּסִּקְרָא, בִּקּוֹמוֹס וּבְקַלַּקַנְתּוֹס,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
עַל שְׁנֵי כָתְלֵי זָוִית, וְעַל שְׁנֵי לוּחֵי פִּנְקָס,
וְהֵן נֶהְגִּים זֶה עִם זֶה,
הַכּוֹתֵב עַל בְּשָׂרוֹ, חַיָּב.
וְהַמְסָרֵט עַל בְּשָׂרוֹ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יב משנה ה
ה
כָּתַב בְּמַשְׁקִים, בְּמֵי פֵרוֹת,
בַּאֲבַק דְּרָכִים, בַּאֲבַק סוֹפְרִים,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּם, פָּטוּר;
לְאַחַר יָדוֹ, בְּרַגְלוֹ, וּבְפִיו וּבְמַרְפַּקּוֹ,
כָּתַב אוֹת אַחַת סָמוּךְ לִכְתָב, <לכתוב>
כָּתַב עַל גַּבֵּי כְתָב,
נִתְכַּוֵּן לִכְתּוֹב חֵת וְכָתַב שְׁתֵּי זַיִן,
אַחַת בָּאָרֶץ וְאֶחָד בַּקּוֹרָה,
עַל שְׁנֵי כָתְלֵי הַבַּיִת, וְעַל שְׁנֵי דַפֵּי פִּנְקָס,
וְאֵינָן נֶהְגִּים זֶה עִם זֶה, פָּטוּר.
כָּתַב אוֹת אַחַת נוֹטָרִיקוֹן,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת שבת פרק יב משנה ו
ו
הַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתוֹת בִּשְׁנֵי הֶעְלֵמוֹת,
אַחַת בַּשַּׁחֲרִית וְאַחַת בֵּין הָעַרְבַּיִם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב,

וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

פרק יג

מסכת שבת פרק יג משנה א
א
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָאוֹרֵג שְׁלֹשָׁה חוּטִים בַּתְּחִלָּה וְאֶחָד עַל הָאָרִיג, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
שֶׁעוּרוֹ בִּשְׁנֵי חוּטִים.

מסכת שבת פרק יג משנה ב
ב
הָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִים,
בַּנִּירִים וּבַקִּירוֹס וּבַנָּפָה וּבַכְּבָרָה וּבַסַּל, חַיָּב.
וְהַתּוֹפֵר שְׁתֵּי תְפִירוֹת,
וְהַקּוֹרֵעַ עַל מְנָת לִתְפֹּר שְׁתֵּי תְפִירוֹת.

מסכת שבת פרק יג משנה ג
ג
הַקּוֹרֵעַ בַּחֲמָתוֹ וְעַל מֵתוֹ,
כָּל הַמְקַלְקְלִים פְּטוּרִים.
וְהַמְקַלְקֵל עַל מְנָת לְתַקֵּן,
שֶׁעוּרוֹ כְּמְתַקֵּן.

מסכת שבת פרק יג משנה ד
ד
שֶׁעוּר הַמְלַבֵּן וְהַמְנַפֵּס, הַצּוֹבֵעַ וְהַטּוֹוֶה,
שֶׁעוּרוֹ כְּמְלֹא רֹחַב הַסִּיט כָּפוּל.
הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוּטִים,
שֶׁעוּרוֹ כְּמְלֹא הַסִּיט.

מסכת שבת פרק יג משנה ה
ה
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צְפוֹר לַמִּגְדָּל וּצְבִי לַבַּיִת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צְפוֹר לַמִּגְדָּל,
וּצְבִי לַגִּנָּה וְלֶחָצֵר וְלַבִּיבָרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַבִּיבָרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְחֻסָּר צֵידָה, פָּטוּר,
וְשֶׁאֵינוּ מְחֻסַּר צֵידָה, חַיָּב.

מסכת שבת פרק יג משנה ו
ו
צְבִי שֶׁנִּכְנַס לַבַּיִת,

נָעַל אֶחָד בְּפָנָיו, חַיָּב.
אִם נָעֲלוּ שְׁנַיִם, פְּטוּרִין.
לֹא יָכוֹל אֶחָד לִנְעוֹל,
וְנָעֲלוּ שְׁנַיִם, חַיָּבִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יג משנה ז
ז
יָשַׁב אֶחָד עַל הַפֶּתַח וְלֹא מִלָּהוּ,
יָשַׁב הַשֵּׁנִי וּמִלָּהוּ, הַשֵּׁנִי חַיָּב.
יָשַׁב הָרִאשׁוֹן עַל הַפֶּתַח וּמִלָּהוּ,
וּבָא הַשֵּׁנִי וְיָשַׁב בְּצִדּוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁעָמַד הָרִאשׁוֹן וְהָלַךְ לוֹ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב וְהַשֵּׁנִי פָּטוּר.
לְמַה זֶּה דוֹמֶה?
לְנוֹעֵל בֵּיתוֹ לְשָׁמְרוֹ,
וְנִמְצָא צְבִי שָׁמוּר בְּתוֹכוֹ.

פרק יד

מסכת שבת פרק יד משנה א
א
שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים הָאֲמוּרִים בַּתּוֹרָה,
הַצָּדָן וְהַחוֹבֵל בָּהֶן, חַיָּב.
וּשְׁאָר כָּל שְׁקָצִים וּרְמָסִים,
הַחוֹבֵל בָּהֶן פָּטוּר.
הַצָּדָן לִצְרֹךְ, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא לִצְרֹךְ, פָּטוּר.
חַיָּה וָעוֹף שֶׁבִּרְשׁוּתוֹ,
הַצָּדָן פָּטוּר,
וְהַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב.

מסכת שבת פרק יד משנה ב
ב
אֵין עוֹשִׂין הֶלְמֵי בַשַּׁבָּת,
אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא מֵי מֶלַח,
וְטוֹבֵל בָּהֶן פִּתּוֹ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַתַּבְשִׁיל.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא הִיא הֶלְמֵי,
בֵּין מְרֻבָּה, בֵּין מְעוּטָה?
וְאֵלּוּ הֵן מֵי מֶלַח הַמֻּתָּרִים:
נוֹתֵן שֶׁמֶן בַּתְּחִלָּה לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הַמֶּלַח.

מסכת שבת פרק יד משנה ג
ג
אֵין אוֹכְלִין אֲזוֹבְיוֹן בַּשַּׁבָּת,
לְפִי שֶׁאֵינוֹ מַאֲכַל בְּרִיאִים,
אֲבָל אוֹכֵל הוּא אֶת יוֹעֲזֶר,

וְשׁוֹתֶה אַבּוּב רוֹאֶה.
כָּל הָאֻכָלִים, אוֹכֵל אָדָם לִרְפוּאָה,
וְכָל הַמַּשְׁקִים הוּא שׁוֹתֶה,
חוּץ מִמֵּי דְקָרִים וְכוֹס הָעִקָּרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן לִירוּקָה;
אֲבָל שׁוֹתֶה הוּא מֵי דְקָרִים לְצָמְאוֹ,
וְסָךְ שֶׁמֶן עִקָּרִים שֶׁלֹּא לִרְפוּאָה.

מסכת שבת פרק יד משנה ד
ד
הַחוֹשֵׁשׁ שִׁנָּיו,
לֹא יְגַמֶּה בָּהֶן חֹמֶץ,
אֲבָל מְטַבֵּל הוּא כְּדַרְכּוֹ,
וְאִם נִתְרַפֵּא נִתְרַפֵּא.
הַחוֹשֵׁשׁ מָתְנָיו,
לֹא יָסוּךְ יַיִן וָחֹמֶץ,
אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן, לֹא שֶׁמֶן וֶרֶד.
בְּנֵי מְלָכִים סָכִים עַל גַּבֵּי מַכּוֹתֵיהֶם שֶׁמֶן וֶרֶד,
שֶׁכֵּן דַּרְכָּן לָסוּךְ בַּחוֹל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים.

פרק טו

מסכת שבת פרק טו משנה א
א
אֵלּוּ קְשָׁרִים שֶׁחַיָּבִין עֲלֵיהֶן:
קֶשֶׁר הַגַּמָּלִים וְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִים.
כֵּשֵׁם שֶׁהוּא חַיָּב עַל קִשְׁרָן,
כָּךְ הוּא חַיָּב עַל הֶתֵּרָן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל קֶשֶׁר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַתִּירוֹ בְּאַחַת מִיָּדָיו,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת שבת פרק טו משנה ב
ב
וְיֵשׁ לָךְ קְשָׁרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן
כְּקֶשֶׁר הַגַּמָּלִים וּכְקֶשֶׁר הַסַּפָּנִים.
קוֹשֶׁרֶת אִשָּׁה מַפְתְּחֵי חָלוּק,
וְחוּטֵי סְבָכָה, וְשֶׁלַּפָּסְקָיָא,
וּרְצוּעוֹת מַנְעָל וְסַנְדָּל,
וְנוֹדוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן,
וּקְדֵרָה שֶׁלַּבָּשָׂר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
קוֹשְׁרִים לִפְנֵי בְהֵמָה, בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵּצֵא.
קוֹשְׁרִים דְּלִי בְּפָסְקָיָא, אֲבָל לֹא בַּחֶבֶל;
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
כְּלָל אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:

כָּל קֶשֶׁר שֶׁאֵינוּ שֶׁלְקַיָּמָא,
אֵין חַיָּבִים עָלָיו.

מסכת שבת פרק טו משנה ג
ג
מְקַפְּלִים אֶת הַכֵּלִים,
אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ פְּעָמִים,
וּמַצִּיעִים אֶת הַמִּטּוֹת מִלֵּילֵי שַׁבָּת לְשַׁבָּת,
אֲבָל לֹא מִשַּׁבָּת לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מַצִּיעִים אֶת הַמִּטּוֹת
מִיּוֹם הַכִּפּוּרִים לַשַּׁבָּת.
חֲלְבֵי שַׁבָּת קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא שֶׁלַּשַּׁבָּת קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְלֹא שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִים לַשַּׁבָּת.

פרק טז

מסכת שבת פרק טז משנה א
א
כָּל כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
מַצִּילִין אוֹתָן מִפְּנֵי הַדְּלֵקָה,
בֵּין שֶׁקּוֹרִים בָּהֶן וּבֵין שֶׁאֵינָן קוֹרִים בָּהֶם.
אַף עַל פִּי כְתוּבִין בְּכָל לָשׁוֹן, טְעוּנִים גְּנִיזָה.
מִפְּנֵי מָה אֵין קוֹרִים בָּהֶן?
מִפְּנֵי בְטוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ.

ב
מַצִּילִין תֵּק הַסֵּפֶר עִם הַסֵּפֶר,
וְתֵק תְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּים,
וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָן מָעוֹת.
וּלְאֵיכָן מַצִּילִים אוֹתָן?
לְמָבוֹי שֶׁאֵינוּ מְפֻלָּשׁ.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אַף לִמְפֻלָּשׁ.

מסכת שבת פרק טז משנה ב
ג
מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת,
הָרָאוּי לָאָדָם לָאָדָם,
וְהָרָאוּי לַבְּהֵמָה לַבְּהֵמָה.
כֵּיצַד?
נָפְלָה דְלֵקָה בְּלֵילֵי שַׁבָּת,
מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת;
בַּשַּׁחֲרִית, מַצִּילִים מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת;
בַּמִּנְחָה, מַצִּילִים מְזוֹן סְעוּדָה אַחַת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

לְעוֹלָם מַצִּילִים מְזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת.

מסכת שבת פרק טז משנה ג
ד
מַצִּילִים סַל מָלֵא כִּכָּרוֹת,
וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֵאָה סְעוּדָה,
וְעִגּוּל שֶׁלְּדֶבֶלָה, וְחָבִית שֶׁלַּיַּיִן.
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים:
בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם!
אִם הָיוּ פְּקֻחִים, עוֹשִׂין עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן אַחַר שַׁבָּת.
וּלְאֵיכָן מַצִּילִים אוֹתָן?
לֶחָצֵר הַמְעֹרֶבֶת.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אַף לְשֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת.

מסכת שבת פרק טז משנה ד
ה
וְלַשָּׁם הוּא מוֹצִיא אֶת כָּל כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ,
וְלוֹבֵשׁ כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לִלְבֹּשׁ,
וְעוֹטֵף כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲטֹף.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה עָשָׂר כֵּלִי.
וְחוֹזֵר וְלוֹבֵשׁ וּמוֹצִיא,
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים:
בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ עִמִּי!

מסכת שבת פרק טז משנה ה
ו
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס אוֹמֵר:
פּוֹרְסִין עוֹר שֶׁלְּגְדִי
עַל גַּבֵּי שִׁדָּה וְתִיבָה וּמִגְדָּל שֶׁאָחַז בָּהֶן אֶת הָאוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחָרֵךְ.
עוֹשִׂין מְחִצָּה בְּכָל הַכֵּלִים, <מְחִיצָה>
בֵּין מְלֵאִים בֵּין רֵיקָנִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תַעֲבֹר הַדְּלֵקָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר בִּכְלֵי חֶרֶס חֲדָשִׁים מְלֵאִים מַיִם,
שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לְקַבֵּל אֶת הָאוּר,
וְהֵן מִתְבַּקְּעִים וּמְכַבִּין אֶת הַדְּלֵקָה.

מסכת שבת פרק טז משנה ו
ז
נָכְרִי שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין אוֹמְרִין לוֹ:
כַּבֵּה! לֹא תְכַבֵּה!
מִפְּנֵי שֶׁאֵין שְׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶם.
אֲבָל קָטָן שֶׁבָּא לְכַבּוֹת, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ,
שֶׁכֵּן שְׁבִיתָתוֹ עֲלֵיהֶם.

מסכת שבת פרק טז משנה ז
ח
כּוֹפִים קְעָרָה עַל גַּבֵּי הַנֵּר,

בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֶּאֱחֹז בַּקּוֹרָה,
וְעַל צוֹאָה שֶׁלַּקָּטָן,
וְעַל עֲקָרֶב, שֶׁלֹּא תִּשָּׁךְ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי בַּעֲרָב, וְאָמַר:
חוֹשֵׁשׁ אֲנִי לוֹ מֵחַטָּאת.

מסכת שבת פרק טז משנה ח
ט
נָכְרִי שֶׁהִדְלִיק אֶת הַנֵּר,
מִשְׁתַּמֵּשׁ לְאוֹרוֹ יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
מִלֵּא מַיִם לְהַשְׁקוֹת בְּהֶמְתּוֹ,
מַשְׁקֶה אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
עָשָׂה כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ,
יֵרֵד אַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל;
וְאִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, אָסוּר.
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים, שֶׁהָיוּ בָאִין בִּסְפִינָה,
וְעָשָׂה גּוֹי כֶּבֶשׁ לֵירֵד בּוֹ,
וְיָרְדוּ בּוֹ הַזְּקֵנִים.

פרק יז

מסכת שבת פרק יז משנה א
א
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת,
וְדַלְתוֹתֵיהֶן עִמָּהֶן,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְפָּרְקוּ בַּשַּׁבָּת;
שֶׁאֵינָן דּוֹמִים לְדַלְתוֹת הַבַּיִת,
לְפִי שֶׁאֵינוּ מִן הַמּוּכָן.

מסכת שבת פרק יז משנה ב
ב
נוֹטֵל אָדָם קֶרֶנֶס לְפַצֵּעַ בּוֹ אֶגְוָזִים,
קָרְדֹּם לַחְתּוֹךְ בּוֹ אֶת הַדְּבֵלָה,
מְגֵרָה לָגוּר בָּהּ אֶת הַגְּבִינָה, < הַגְּבִינָה >
מַגֵּרָפָה לִגְרֹף בָּהּ אֶת הַגְּרוֹגְרוֹת,
אֶת הָרַחַת וְאֶת הַמַּרְגֵּז לָתֵת עָלָיו לַקָּטָן,
וְאֶת הַכּוּשׁ וְאֶת הַכַּרְכֹּד לִתְחֹב בּוֹ,
מַחַט שֶׁלַּיָּד לִטֹּל בּוֹ אֶת הַקּוֹץ,
וְשֶׁלְּסַקָּיִים לִפְתּוֹחַ בָּהּ אֶת הַדֶּלֶת.

מסכת שבת פרק יז משנה ג
ג
קָנֶה שֶׁלַּזֵּיתִים,
אִם יֵשׁ קֶשֶׁר בְּרֹאשׁוֹ, מְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה.

בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, נִטָּל בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק יז משנה ד
ד
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת,
חוּץ מִן הַמַּסָּר הַגָּדוֹל וְיָתֵד שֶׁלְּמַחֲרֵשָׁה.
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים לְצֹרֶךְ וְשֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵינָן נִטָּלִים אֶלָּא לְצֹרֶךְ.

מסכת שבת פרק יז משנה ה
ה
כָּל הַכֵּלִים נִטָּלִים בַּשַּׁבָּת, וְשִׁבְרֵיהֶן נִטָּלִים, <כתוב: נִטָּלִים, והמגיה הוסיף ה״א>
וּבִלְבַד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלָאכָה:
שִׁבְרֵי עֲרֵבָה, לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הֶחָבִית,
שִׁבְרֵי זְכוֹכִית, לְכַסּוֹת בָּהֶן אֶת פִּי הַפַּךְ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין מֵעֵין מְלַאכְתָּן:
שִׁבְרֵי עֲרֵבָה לָצוּק בְּתוֹכָן מִקְפָּה,
וְשִׁבְרֵי זְכוֹכִית, לָצוּק בְּתוֹכָן שֶׁמֶן.

מסכת שבת פרק יז משנה ו
ו
הָאֶבֶן שֶׁבְּקֵרוּיָא,
אִם מְמַלִּין בָּהּ וְאֵינָהּ נוֹפֶלֶת, מְמַלִּין בָּהּ;
וְאִם לָאו, אֵין מְמַלִּין בָּהּ.
זְמוֹרָה שֶׁהִיא קָשׁוּרָה בַּטָּפִיחַ,
מְמַלִּין בָּהּ בַּשַּׁבָּת.
(מסכת שבת פרק יז משנה ז)
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פְּקַק הַחַלּוֹן,
בִּזְמַן שֶׁהוּא קָשׁוּר וְתָלוּי פּוֹקְקִים בּוֹ,
וְאִם לָאו, אֵין פּוֹקְקִים בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ פּוֹקְקִין בּוֹ.

מסכת שבת פרק יז משנה ח
ז
כָּל כְּסוּיֵי הַכֵּלִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם בֵּית אֲחִיזָה,
נִטָּלִין בַּשַּׁבָּת.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּכְסוּיֵי הַקַּרְקָעוֹת, <בכיסויי>
אֲבָל בִּכְסוּיֵי הַכֵּלִים,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק יח משנה א
א
מְפַנִּים אֲפִלּוּ אַרְבַּע וְחָמֵשׁ קֻפּוֹת שֶׁלַּתֶּבֶן וְשֶׁלַּתְּבוּאָה,
מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים וּמִפְּנֵי בְטוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ,
אֲבָל לֹא אֶת הָאוֹצָרוֹת.
מְפַנִּים תְּרוּמָה טְהוֹרָה,
וּדְמַי,
וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְּרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ,
הַתְּרוּמוֹס הַיָּבֵשׁ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל לָעֲזִים,
אֲבָל לֹא אֶת הַטֶּבֶל,
וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ,
וְלֹא אֶת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ,
לֹא אֶת הַלּוּף,
וְלֹא אֶת הַחַרְדָּל.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מַתִּיר בַּלּוּף,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל עוֹרְבִים.

מסכת שבת פרק יח משנה ב
ב
חֲבִילֵי קַשׁ וַחֲבִילֵי עֵצִים וַחֲבִילֵי זְרָדִים,
אִם הִתְקִינָן לְמַאֲכַל בְּהֵמָה,
מְטַלְטְלִין אוֹתָן,
וְאִם לָאו, אֵין מְטַלְטְלִין אוֹתָן.
כּוֹפִים אֶת הַסַּל לִפְנֵי הָאֶפְרוֹחִים
שֶׁיַּעֲלוּ וְשֶׁיֵּרְדוּ.
תַּרְנְגֹלֶת שֶׁבָּרְחָה,
דּוֹחִין בָּהּ עַד שֶׁתִּכָּנֵס.
וּמְדַדִּים עֲגָלִים וּסְיָחִים.
וְהָאִשָּׁה מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא נוֹטֵל אַחַת וּמַנִּיחַ אַחַת.
אֲבָל אִם הָיָה גוֹרֵר,
אָסוּר.

מסכת שבת פרק יח משנה ג
ג
אֵין מְיַלְּדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל מְסַעֲדִים.
מְיַלְּדִין אֶת הָאִשָּׁה בַּשַּׁבָּת,
וְקוֹרִין לַחֲכָמָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וּמְחַלְּלִין עָלֶיהָ אֶת הַשַּׁבָּת.
קוֹשְׁרִים אֶת הַטַּבּוּר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף חוֹתְכִים.
כָּל צָרְכֵי מִילָה עוֹשִׂין בַּשַּׁבָּת.

פרק יט

מסכת שבת פרק יט משנה א
א
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם לֹא הֵבִיא כֶּלִי מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
מְבִיאוֹ בַשַּׁבָּת מְגֻלֶּה;
וּבַסַּכָּנָה, מְכַסֶּהוּ עַל פִּי עֵדִים.

ב
וְעוֹד אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
כּוֹרְתִים עֵצִים לַעֲשׂוֹת פֶּחָמִים וְלַעֲשׂוֹת בַּרְזֶל.
כְּלָל אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לְהֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת;
וְשֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהּ לְהֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק יט משנה ב
ג
עוֹשִׂים כָּל צָרְכֵי מִילָה:
מוֹלִים, וּפוֹרְעִים, וּמוֹצְצִים,
וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ אַסְפְּלָנִית וְכַמּוֹן.
אִם לָאוּ שׁוֹחֵק מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וְלוֹעֵס בְּשִׁנָּיו וְנוֹתֵן.
אִם לֹא טָרַף יַיִן וָשֶׁמֶן,
נוֹתֵן זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ.
וְאֵין עוֹשִׂין לָהּ חָלוּק כַּתְּחִלָּה,
אֲבָל כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ סְמַרְטוּט.
אִם לֹא הִתְקִין מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
כּוֹרֵךְ עַל אֶצְבָּעוֹ וּמֵבִיא,
אֲפִלּוּ מֵחָצֵר אַחֶרֶת.

מסכת שבת פרק יט משנה ג
ד
מַרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן לִפְנֵי הַמִּילָה וּלְאַחַר הַמִּילָה,
וּמְזַלְּפִים עָלָיו בַּיָּד, אֲבָל לֹא בַכֶּלִי.
רְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מַרְחִיצִים אֶת הַקָּטָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית לד,כה)
"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם כֹּאֲבִים".
סָפֵק וְאַנְדְּרוֹגִינָס, אֵין מְחַלְּלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת;
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּאַנְדְּרוֹגִינָס.

מסכת שבת פרק יט משנה ד
ה
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁנֵי תִינוֹקוֹת,
אֶחָד לָמוּל עֶרֶב שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוּל בַּשַּׁבָּת;
שָׁכַח וּמָל אֶת שֶׁלְּעֶרֶב שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.

אֶחָד לָמוּל אַחַר שַׁבָּת וְאֶחָד לָמוּל בַּשַּׁבָּת,
שָׁכַח וּמָל אֶת שֶׁלְּאַחַר שַׁבָּת בַּשַּׁבָּת,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

מסכת שבת פרק יט משנה ה
ו
קָטָן נִמּוֹל לִשְׁמוֹנָה, לְתִשְׁעָה, לַעֲשָׂרָה,
לְאֶחָד עָשָׂר, לִשְׁנֵים עָשָׂר,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
כְּדַרְכּוֹ, לִשְׁמוֹנָה;
נוֹלַד בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, נִמּוֹל לִתְשִׁעָה;
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת לְעֶרֶב שַׁבָּת, נִמּוֹל לַעֲשָׂרָה;
יוֹם טוֹב אַחַר שַׁבָּת, נִמּוֹל לְאֶחָד עָשָׂר;
שְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, נִמּוֹל לִשְׁנֵים עָשָׂר.
קָטָן הַחוֹלֶה,
אֵין מוֹלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּבְרִיא.

מסכת שבת פרק יט משנה ו
ז
אֵלּוּ צִיצִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַמִּילָה:
הַחוֹפֶה אֶת הָעֲטָרָה,
וְאֵינוֹ אוֹכֵל בְּתְרוּמָה.
אִם הָיָה בַּעַל בָּשָׂר,
מְתַקְּנוֹ מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.
מָל וְלֹא פָרַע אֶת הַמִּילָה,
כְּאִלּוּ לֹא מָל.

פרק כ

מסכת שבת פרק כ משנה א
א
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תּוֹלִין אֶת הַמְשַׁמֶּרֶת בְּיוֹם טוֹב,
וְנוֹתְנִין לִתְלוּיָה בַּשַּׁבָּת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין תּוֹלִין אֶת הַמְשַׁמֶּרֶת בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין נוֹתְנִין לִתְלוּיָה בַּשַּׁבָּת,
אֲבָל נוֹתְנִין לִתְלוּיָה בְּיוֹם טוֹב.

מסכת שבת פרק כ משנה ב
ב
נוֹתְנִין מַיִם עַל גַּבֵּי שְׁמָרִים בִּשְׁבִיל שֶׁיִּצָּלוּ,
מְסַנְּנִים אֶת הַיַּיִן בַּסּוּדָרִין וּבִקְפִיפָה מִצְרִית,
וְנוֹתְנִין בֵּיצָה בִּמְסַנֶּנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל,
וְעוֹשִׂין יֵינוֹמֵילִין בַּשַּׁבָּת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת בַּכּוֹס, בְּיוֹם טוֹב בַּלָּגִין,

וּבַמּוֹעֵד בֶּחָבִית.
רְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הָאוֹרְחִים.

מסכת שבת פרק כ משנה ג
ג
אֵין שׁוֹרִים אֶת הַחִלְתִּית בַּפּוּשָׁרִים,
אֲבָל נוֹתְנָהּ לְתוֹךְ הַחֹמֶץ.
וְאֵין שׁוֹרִים אֶת הַכַּרְשַׁנִּים, <צמח מספוא, vicia ervilia>
וְלֹא שָׁפִים אוֹתָם,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ הַכְּבָרָה אוֹ לְתוֹךְ הַכַּלְכֵּלָה.
אֵין כּוֹבְרִין אֶת הַתֶּבֶן בַּכְּבָרָה,
וְלֹא יִתְּנֶנָּה בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּרֵד הַמּוֹץ,
אֲבָל נוֹטֵל הוּא בַכְּבָרָה וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הָאֵבוּס.

מסכת שבת פרק כ משנה ד
ד
גּוֹרְפִים מִלִּפְנֵי הַפֶּטֶם,
וּמְסַלְּקִים לְצָדָדִים מִפְּנֵי הָרֵעִי.
דִּבְרֵי רְבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
נוֹטְלִין מִלִּפְנֵי בְהֵמָה זוֹ,
וְנוֹתְנִין לִפְנֵי זוֹ בַּשַּׁבָּת.

מסכת שבת פרק כ משנה ה
ה
הַקַּשׁ שֶׁעַל הַמִּטָּה, לֹא יְנַעְנְעֶנּוּ בְיָדוֹ,
אֶלָּא מְנַעְנְעוֹ בְּגוּפוֹ.
אִם הָיָה מַאֲכַל בְּהֵמָה, אוֹ שֶׁהָיָה עָלָיו כַּר אוֹ סָדִין,
מְנַעְנְעוֹ בְיָדוֹ.
מַכְבֵּשׁ שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, מַתִּירִין,
אֲבָל לֹא כוֹבְשִׁים;
וְשֶׁלַּכּוֹבְסִים, לֹא יִגַּע בּוֹ.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה מֻתָּר מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
מַכִּיר אֶת כֵּלָיו וְשׁוֹמְטָן.

פרק כא

מסכת שבת פרק כא משנה א
א
נוֹטֵל אָדָם אֶת בְּנוֹ וְהָאֶבֶן בְּיָדוֹ,
כַּלְכַּלָּה וְהָאֶבֶן בְּתוֹכָהּ.
מְטַלְטְלִין תְּרוּמָה טְהוֹרָה עִם הַטְּמֵאָה וְעִם הַחֻלִּין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מַעֲלִין אֶת הַמְּדֻמָּע בְּאֶחָד וּמֵאָה. <הַמְּדוֹמָע>

מסכת שבת פרק כא משנה ב

ב
הָאֶבֶן שֶׁעַל פִּי הֶחָבִית,
מַטָּה עַל צְדָדָהּ, וְהִיא נוֹפֶלֶת.
הָיְתָה בֵּין הַחֲבִיּוֹת,
מַגְבִּיהָהּ וּמַטָּהּ עַל צְדָדָהּ, וְהִיא נוֹפֶלֶת.
מָעוֹת שֶׁעַל הַכַּר, נוֹעֵר אֶת הַכַּר וְהֵן נוֹפְלוֹת.
הָיְתָה עָלָיו לַשְׁלֶשֶׁת, מְקַנַּחַהּ בִּסְמַרְטוּט.
הָיְתָה עַל שֶׁלָּעוֹר,
נוֹתְנִין עָלֶיהָ מַיִם עַד שֶׁתִּכְלֶה.

מסכת שבת פרק כא משנה ג
ג
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַעֲבִירִין מֵעַל הַשֻּׁלְחָן קְלִפִּים וַעֲצָמוֹת.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְסַלֵּק אֶת הַטַּבְלָה כֻּלָּהּ וְנוֹעֲרָהּ.
מַעֲבִירִין מֵעַל הַשֻּׁלְחָן פֵּרוּרִים פָּחוּת מִכַּזַּיִת,
שֶׁעֶר שְׁלַאֲפוּנִים וְשֶׁלַּעֲדָשִׁים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַאֲכַל בְּהֵמָה.
סְפוֹג, אִם יֵשׁ לוֹ עוֹר בֵּית אֲחִיזָה,
מְקַנְּחִין בּוֹ;
וְאִם לָאו, אֵין מְקַנְּחִין בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ נִטָּל בַּשַּׁבָּת, <מחוק על ידי המגיה: מְקַנְּחִים בּוֹ, ובמקומו כתב: נִטָּל בַּשַּׁבָּת>

פרק כב

מסכת שבת פרק כב משנה א
א
חָבִית שֶׁנִּשְׁבָּרָה,
מַצִּילִין מִמֶּנָּה מָזוֹן שָׁלוֹשׁ סְעוּדוֹת.
וְאוֹמֵר לַאֲחֵרִים: בּוֹאוּ וְהַצִּילוּ לָכֶם!
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יְסַפֵּג.
אֵין סוֹחֲטִין אֶת הַפֵּרוֹת לְהוֹצִיא מֵהֶן מַשְׁקִין;
אִם יָצְאוּ מֵעַצְמָן, אֲסוּרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לָאֳכָלִים, הַיּוֹצֵא מֵהֶן מֻתָּר,
וְאִם לַמַּשְׁקִים, הַיּוֹצֵא מֵהֶן אָסוּר.
חַלּוֹת דְּבַשׁ שֶׁרִסְּקָן מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
יָצְאוּ מֵעַצְמָן, אֲסוּרִים.
רְבִּי אֶלְעָזָר מַתִּיר.

מסכת שבת פרק כב משנה ב
ב
כָּל שֶׁבָּא בַחֲמִים לִפְנֵי הַשַּׁבָּת,
שׁוֹרִים אוֹתוֹ בַחֲמִים בַּשַּׁבָּת.
וְכָל שֶׁלֹּא בָא בַחֲמִים לִפְנֵי הַשַּׁבָּת,
מְדִיחִין אוֹתוֹ בַחֲמִים בַּשַּׁבָּת,

חוּץ מִן הַמָּלִיחַ הַיָּשָׁן וְקוֹלְיָס הָאִסְפָּנָן,
שֶׁהֲדָחָתָן הִיא גְּמַר מְלַאכְתָּן.

מסכת שבת פרק כב משנה ג
ג
שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הֶחָבִית לְאֹכֶל מִמֶּנָּה גְּרוֹגְרוֹת,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹתָהּ כֶּלִי.
אֵין נוֹקְבִין מְגוּפָּה שֶׁלֶּחָבִית.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וְרַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא יִקָּבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
אִם הָיְתָה נְקוּבָה,
לֹא יִתֵּן עָלֶיהָ שַׁעֲוָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמָרֵחַ.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי בַּעֲרָב, וְאָמַר:
חוֹשֵׁשׁ אֲנִי לוֹ מֵחַטָּאת.

מסכת שבת פרק כב משנה ד
ד
נוֹתְנִין תַּבְשִׁיל לְתוֹךְ הַבּוֹר בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהֵא שָׁמוּר,
וְאֶת הַמַּיִם הַיָּפִים בָּרָעִים בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּצָנּוּ, <שֶׁיְּצַנְּנוּ>
וְאֶת הַצּוֹנִים בַּחַמִּין בִּשְׁבִיל שֶׁיֵּחָמּוּ. <בַּחַמִּין: כנראה כתוב תחת המחיקה: בחמה>
מִי שֶׁנָּשְׂרוּ כֵלָיו בַּדֶּרֶךְ (בַּמַּיִם),
מְהַלֵּךְ בָּהֶן וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.
הִגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה,
שׁוֹטְחָן בַּחַמָּה, אֲבָל לֹא כְּנֶגֶד הָעָם.

מסכת שבת פרק כב משנה ה
ה
הָרוֹחֵץ בַּמְּעָרָה אוֹ בְּמֵי טְבֶרְיָה,
מְסְתַּפֵּג אֲפִלּוּ בְּעֶשֶׂר לָנְטִיוֹת.
לֹא יְבִיאֵם בְּיָדוֹ;
אֲבָל עֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם מִסְתַּפְּגִים בְּלָנְטִית אַחַת,
פְּנֵיהֶם יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם,
מְבִיאִין אוֹתָהּ בְּיָדָן. <אוֹתָם>

מסכת שבת פרק כב משנה ו
ו
סָכִים וּמְמַשְׁמְשִׁין, <בפנים: וּמִתְמַשְׁשִׁין>
אֲבָל לֹא מִתְעַמְּלִין וְלֹא מִתְגָּרְדִין.
אֵין יוֹרְדִין לְפִילוֹמָא,
וְאֵין עוֹשִׂין אַפִּיקְטָאפִּיזוֹן בַּשַּׁבָּת,
וְאֵין מְעַצְּבִין אֶת הַקֶּטֶן,
וְלֹא מַחְזִירִין אֶת הַשָּׁבָר.
מִי שֶׁנִּפְרָקָה יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ, לֹא יִטְרְפֶם בַּצּוֹנִים; <יִטְרְפֶם>
אֲבָל רוֹחֵץ הוּא כְּדַרְכּוֹ, וְאִם נִתְרַפָּא נִתְרַפָּא.

פרק כג

מסכת שבת פרק כג משנה א
א
שׁוֹאֵל אָדָם מֵחֲבֵרוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ: הַלְוֵנִי!
וְכֵן אִשָּׁה מֵחֲבֵרְתָּהּ כְּפָרוֹת.
אִם אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ,
מַנִּיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר הַשַּׁבָּת.
וְכֵן עֶרֶב פְּסָחִים בֵּירוּשָׁלַיִם שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מַנִּיחַ טַלִּיתוֹ אֶצְלוֹ וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ,
וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶשְׁבּוֹן לְאַחַר יוֹם טוֹב.

מסכת שבת פרק כג משנה ב
ב
מוֹנֶה אָדָם אֶת אוֹרְחָיו וְאֶת פַּרְפְּרוֹתָיו מִפִּיו,
אֲבָל לֹא מִן הַכְּתָב.
מֵפִיס עִם בָּנָיו וְעִם בְּנֵי בֵיתוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לַעֲשׂוֹת מָנָה גְּדוֹלָה כְּנֶגֶד קְטַנָּה,
מִשֵּׁם קוֹבְיָא.
מְטִילִים חֲלָשִׁים עַל הַקֻּדָּשִׁים בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל לֹא עַל הַמָּנוֹת.

מסכת שבת פרק כג משנה ג
ג
לֹא יִשְׁפֹּר פּוֹעֲלִים בַּשַּׁבָּת, <לוֹ מחוק>
וְלֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ לְשַׁפֵּר לוֹ פּוֹעֲלִים.
אֵין מַחְשִׁיכִין עַל הַתְּחוּם לְשַׁפֵּר פּוֹעֲלִים וּלְהָבִיא פֵּרוֹת,
אֲבָל מַחְשִׁיךְ הוּא לִשְׁמֹר, וּמֵבִיא פֵּרוֹת בְּיָדוֹ.
כְּלָל אָמַר אַבָּא שָׁאוּל:
כָּל שֶׁאֲנִי זַכַּי בַּאֲמִירָתוֹ, <שֶׁאֵינוּ>
רַשַּׁי אֲנִי לְהַחְשִׁיךְ עָלָיו.

מסכת שבת פרק כג משנה ד
ד
מַחְשִׁיכִים עַל הַתְּחוּם לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי כַלָּה,
וְעַל עִסְקֵי הַמֵּת, לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים.
גּוֹי שֶׁהֵבִיא חֲלִילִים בַּשַּׁבָּת,
לֹא יִסָּפֵד בָּהֶן יִשְׂרָאֵל,
אֶלָּא אִם כֵּן בָּאוּ מִמָּקוֹם קָרוֹב.
עָשׂוּ לוֹ אָרוֹן וְחָפְרוּ לוֹ קֶבֶר, יִקָּבֵר בּוֹ יִשְׂרָאֵל;
אִם בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, לֹא יִקָּבֵר בּוֹ עוֹלָמִית.

מסכת שבת פרק כג משנה ה
ה
עוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הַמֵּת,
סָכִים וּמְדִיחִים אוֹתוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יָזִיזוּ בוֹ אֵבֶר.
שׁוֹמְטִים אֶת הַכַּר מִתַּחְתָּיו,
וּמְטִילִים אוֹתוֹ עַל הַחוֹל בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְתִּין.
קוֹשְׁרִים אֶת הַלֶּחִי,

לֹא שֶׁיַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא יוֹסִיף.
וְכֵן קוֹרָה שֶׁנִּשְׁבָּרָה,
סוֹמְכִין אוֹתָהּ בַּסַּפְסֵל אוֹ בַאֲרוּכוֹת הַמִּטָּה,
לֹא שֶׁתַּעֲלֶה, אֶלָּא שֶׁלֹּא תוֹסִיף.
אֵין מְעַמְּצִים אֶת הַמֵּת בַּשַּׁבָּת,
וְלֹא בַחוֹל עִם יְצִיאַת נֶפֶשׁ.
וְכָל הַמְעַמֵּץ עִם יְצִיאַת נֶפֶשׁ,
הֲרֵי זֶה שׁוֹפֵךְ דָּמִים.

פרק כד

מסכת שבת פרק כד משנה א

א

מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ בַּדֶּרֶךְ, נוֹתֵן כִּיסוֹ לַנָּכְרִי.
וְאִם אֵין עִמּוֹ נָכְרִי, מַנִּיחוֹ עַל הַחֲמוֹר.
הִגִּיעַ לֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה,
נוֹטֵל אֶת הַכֵּלִים הַנִּטָּלִין בַּשַּׁבָּת,
וְשֶׁאֵינָן נִטָּלִין,
מַתִּיר חֲבָלִים, וְהַשַּׂקִּים נוֹפְלִים.

מסכת שבת פרק כד משנה ב

ב

מַתִּירִין פְּקִיעֵי עָמִיר לִפְנֵי בְהֵמָה,
וּמְפַסְפְּסִים אֶת הַגֶּפֶן,
אֲבָל לֹא אֶת הַזִּירִים.
אֵין מְרַסְּקִין לֹא אֶת הַשַּׂחַת
וְלֹא אֶת הֶחָרוּבִין לִפְנֵי בְהֵמָה,
בֵּין דַּקָּה בֵּין גַּסָּה.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בֶּחָרוּבִין בַּדַּקָּה.

מסכת שבת פרק כד משנה ג

ג

אֵין אוֹבְסִים אֶת הַגָּמָל, וְלֹא דוֹרְסִים,
אֲבָל מַלְעִיטִים.
אֵין מַאֲמִירִין אֶת הָעֲגָלִים,
אֲבָל מַלְעִיטִים אוֹתָן.
וּמְהַלְקְטִים לַתַּרְנְגֹלִין,
וְנוֹתְנִים מַיִם עַל גַּבֵּי הַמֶּרְסָן,
אֲבָל לֹא גוֹבְלִים.
וְאֵין נוֹתְנִין מַיִם לִפְנֵי דְבוֹרִים
וְלִפְנֵי יוֹנִים שֶׁבִּשּׁוֹבָךְ,
אֲבָל נוֹתְנִים לִפְנֵי אֲוָזִים וְתַרְנְגֹלִין,
וְלִפְנֵי יוֹנִים דּוֹרְסִיּוֹת.

מסכת שבת פרק כד משנה ד

ד

מְחַתְּכִים אֶת הַדְּלוּעִים לִפְנֵי הַבְּהֵמָה,
וְאֶת הַנְּבֵלָה לִפְנֵי הַכְּלָבִים.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיְתָה נְבֵלָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֲסוּרָה, לְפִי שֶׁאֵינָהּ מִן הַמּוּכָן.

מסכת שבת פרק כד משנה ה
ה
מְפִירִים נְדָרִים בַּשַּׁבָּת,
וְנִשְׁאָלִים נְדָרִים שֶׁהֵן לְצֹרֶךְ הַשַּׁבָּת.
פּוֹקְקִים אֶת הַמָּאוֹר,
וּמוֹדְדִים אֶת הַמִּטָּה וְאֶת הַמִּקְוֶה.
מַעֲשֶׂה בִימֵי אָבִיו שֶׁלְּרִבִּי צָדוֹק
וּבִימֵי אַבָּא שָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית,
שֶׁפָּקְקוּ אֶת הַמָּאוֹר בַּטָּפִיחַ
וְקָשְׁרוּ אֶת הַמִּקְדָּה בַּגְּמִי,
לֵידַע אִם יֵשׁ בַּגִּיגִית פּוֹתֵחַ טֶפַח וְאִם לֹא.
מִדִּבְרֵיהֶן לָמַדְנוּ,
שֶׁפּוֹקְקִים וּמוֹדְדִים וְקוֹשְׁרִים בַּשַּׁבָּת.

חסלת מסכת שבת

מסכת עירובין

פרק א

מסכת עירובין פרק א משנה א
א
מָבוֹי שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ מֵעֶשְׂרִים אַמָּה,
יְמַעֵט.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ.
הָרָחָב מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת,
יְמַעֵט.
אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת הַפֶּתַח,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא רָחָב מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת,
אֵינוֹ צָרִיךְ לְמַעֵט.

מסכת עירובין פרק א משנה ב
ב
הֶכְשֵׁר הַמָּבוֹי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֶחִי וְקוֹרָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֶחִי אוֹ קוֹרָה;
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לְחָיַיִן.
מִשֵּׁם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אָמַר תַּלְמִיד אֶחָד

לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה׃
לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל
עַל מָבוֹי שֶׁהוּא פָּחוּת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
שֶׁהוּא צָרִיךְ לֶחִי וְקוֹרָה;
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד עֶשֶׂר,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים׃
לֶחִי וְקוֹרָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים׃
אוֹ לֶחִי אוֹ קוֹרָה.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה׃
עַל זֶה וְעַל זֶה נֶחְלְקוּ.

מסכת עירובין פרק א משנה ג
ג
קוֹרָה שֶׁאָמְרוּ,
רְחָבָה לְקַבֵּל אָרִיחַ,
וְהָאָרִיחַ חֲצִי לְבֵנָה שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
דַּיָּהּ לַקּוֹרָה שֶׁתְּהֵא רְחָבָה טֶפַח,
כְּדֵי לְקַבֵּל אָרִיחַ לְאָרְכּוֹ.

מסכת עירובין פרק א משנה ד
ד
רְחָבָה לְקַבֵּל אָרִיחַ,
וּבְרִיָּה לְקַבֵּל אָרִיחַ. <ובירייא>
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
רְחָבָה אַף עַל פִּי שְׁאֵינָהּ בְּרִיָּה.

מסכת עירובין פרק א משנה ה
ה
הָיְתָה שֶׁלַּקַּשׁ אוֹ שֶׁלַּקָּנִים,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא שֶׁלַּמַּתֶּכֶת;
עֲקוּמָה,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא פְּשׁוּטָה;
עֲגֻלָּה,
רוֹאִין אוֹתָהּ כִּלּוּ הִיא מְרֻבַּעַת.
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּהֶקֵּפָהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְיֵשׁ בָּהּ רֹחַב טֶפַח.
(מסכת עירובין פרק א משנה ו)
לְחָיַיִם שֶׁאָמְרוּ,
גָּבְהָן עֲשָׂרָה טְפָחִים,
רָחְבָּן וְעָבְיָן כָּל שֶׁהוּא.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר׃
רָחְבָּן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק א משנה ז
ו
בַּכֹּל עוֹשִׂין לְחָיַיִם,
אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים.
רִבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא מִשֵּׁם גּוֹלֵל,

רְבִּי מֵאִיר מְטַהֵר.
כּוֹתְבִין עָלָיו גִּטֵּי נָשִׁים.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי פּוֹסֵל.

מסכת עירובין פרק א משנה ח
ז
שִׁירֵא שֶׁחָנַת בַּבִּקְעָה,
הִקִּיפוּהָ כְלֵי בְהֵמָה,
מְטַלְטְלִים בְּתוֹכָהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא גָּדֵר גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְלֹא יְהוּ פְרָצוֹת יְתֵרוֹת עַל הַבִּנְיָן.
כָּל פִּרְצָה שֶׁהִיא בְעֶשֶׂר אַמּוֹת,
מֻתֶּרֶת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כַּפֶּתַח.
יוֹתֵר מִכֵּן, אָסוּר.

מסכת עירובין פרק א משנה ט
ח
מַקִּיפִים שְׁלֹשָׁה חֲבָלִים
זֶה לְמַעְלָה מִזֶּה וְזֶה לְמַעְלָה מִזֶּה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּין חֶבֶל לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
שֶׁעִוּוֹר חֲבָלִים עָבְיָן יוֹתֵר עַל טֶפַח,
שֶׁהַכֹּל עֲשָׂרָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק א משנה י
ט
מַקִּיפִין בַּקָּנִים,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
בְּשִׁירֵא דִּבְרוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא דִּבְּרוּ בְּשִׁירֵא אֶלָּא בַּהוֹוֶה.
כָּל מְחִצָּה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלַּשְׁתִּי וְשֶׁלָּעֵרֶב,
אֵינָהּ מְחִצָּה.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה. <יודה>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד מִשְּׁנֵי דְבָרִים.
אַרְבָּעָה דְבָרִים פָּטְרוּ בַמַּחֲנֶה:
מְבִיאִים עֵצִים מִכָּל מָקוֹם,
וּפְטוּרִים מֵרְחִיצַת יָדַיִם,
וּמִדְמַי,
וּמִלְעָרֵב.

פרק ב

מסכת עירובין פרק ב משנה א
א
עוֹשִׁין פַּסִּים לַבֵּירָיוֹת
אַרְבָּעָה דְיוּמְדִּין נִרְאִים כִּשְׁמוֹנָה,

דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה נִרְאִים כִּשְׁנֵים עָשָׂר,
אַרְבָּעָה דְיוּמְדִין וְאַרְבָּעָה פְּשׁוּטִין.
גָּבְהָן עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְרָחְבָּן שִׁשָּׁה,
וְעָבְיָן כָּל שֶׁהוּא;
וּבֵינֵיהֶן כִּמְלֹא שְׁתֵּי רְבָקוֹת
שֶׁלְשָׁלוֹשׁ שָׂלוֹשׁ בָּקָר.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלְאַרְבַּע אַרְבַּע,
קְשׁוּרוֹת וְלֹא מֻתָּרוֹת,
אַחַת נִכְנֶסֶת וְאַחַת יוֹצֵא.

מסכת עירובין פרק ב משנה ב
ב
מֻתָּר לְהַקְרִיב לַבְּאֵר,
בִּלְבַד שֶׁתְּהֵא פָרָה
רֹאשָׁהּ וְרֻבָּהּ מִבִּפְנִים וְשׁוֹתָה.
מֻתָּר לְהַרְחִיק כָּל שֶׁהוּא,
וּבִלְבַד שֶׁיַּרְבֶּה בַּפָּסִים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ג
ג
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד בֵּית סָאתַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא אָמְרוּ בֵית סָאתַיִם אֶלָּא בַּגִּנָּה וּבַקַּרְפֵּף;
אֲבָל אִם הָיָה דִּיר אוֹ סַהַר אוֹ חָצֵר,
אֲפִלּוּ בֵית חֲמֵשֶׁת כּוֹרִין,
אוֹ בֵית עֲשָׂרֶת כּוֹרִים, מֻתָּר.
מֻתָּר לְהַרְחִיק כָּל שֶׁהוּא,
וּבִלְבַד שֶׁיַּרְבֶּה בַּפָּסִים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ד
ד
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ הָרַבִּים מַפְסֶקֶתְהּ,
יְסַלְקֶנָּה לִצְדָדִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ צָרִיךְ.
אֶחָד בְּאֵר הָרַבִּים וּבוֹר הַיָּחִיד,
עוֹשִׂין לָהֶם פַּסִּין;
אֲבָל לְבוֹר הַיָּחִיד,
עוֹשִׂין לוֹ מְחִצָּה גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר:
אֵין עוֹשִׂין פַּסִּין אֶלָּא לִבְאֵר הָרַבִּים בִּלְבַד,
וְלִשְׁאָר עוֹשִׂין חֲגוֹרָה גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק ב משנה ה
ה
וְעוֹד אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא:
הַגַּנָּה וְהַקַּרְפֵּף,
שֶׁהֵן שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם עַל שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
מֵקֶפֶת גְּדֵר גָּבוֹהָּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַלְטְלִים בְּתוֹכָהּ,
בִּלְבַד שֶׁיְּהֵא בָהּ שׁוֹמֵרָה אוֹ בֵּית דִּירָה,
אוֹ שֶׁתְּהֵא סְמוּכָה לָעִיר.

ו
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא בוֹר וְשִׂיחַ וּמְעָרָה,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין בָּהּ אֶלָּא אַחַת מִכָּל אֵלּוּ,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ,
בִּלְבַד שֶׁתְּהֵא שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם עַל שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,

ז
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם הָיָה אָרְכָּהּ יָתֵר עַל רָחְבָּהּ אֲפִלּוּ מֵאָה אַחַת,
אֵין מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָרְכָּהּ בִּשְׁנַיִם בְּרָחְבָּהּ,
מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ.

מסכת עירובין פרק ב משנה ו
ח
אָמַר אֶלְעַי:
שָׁמַעְתִּי מֵרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אֲפִלּוּ כְּבֵית כּוֹר;
וְכֵן שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ:
אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עֵרֵב,
בֵּיתוֹ אָסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא לוֹ,
אֲבָל לָהֶם מֻתָּר;
וְכֵן שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ,
שֶׁיּוֹצְאִים בְּעַרְקָבְנִים בַּפֶּסַח.
וְחִזַּרְתִּי עַל כָּל תַּלְמִידָיו וּבִקַּשְׁתִּי לִי חָבֵר,
וְלֹא מָצָאתִי.

פרק ג

מסכת עירובין פרק ג משנה א
א
בַּכֹּל מְעָרְבִים וּמִשְׁתַּתְּפִים,
חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.

הַכֹּל נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.
הַנּוֹדֵר מִן הַמָּזוֹן,
מֻתָּר בַּמַּיִם וּבַמֶּלַח.
מְעָרְבִים לַנָּזִיר בַּיַּיִן וּלְיִשְׂרָאֵל בִּתְרוּמָה.
סֻמְכוֹס אוֹמֵר:
בַּחֲלִילִין, לַכֹּהֵן בְּבֵית הַפְּרָס.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בֵּין הַקְּבָרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לָחוּץ וְלֹאכַל.

מסכת עירובין פרק ג משנה ב
ב
מְעָרְבִין בִּדְמַאי,
וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְרוּמָתוֹ,
וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ;
הַכֹּהֲנִים בַּחַלָּה וּבִתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַטֶּבֶל,
לֹא בְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת עֵרוּבוֹ בְּיַד חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אוֹ בְיַד מִי שֶׁאֵינוּ מוֹדֶה בָּעֵרוּב, אֵינוּ עֵרוּב.
אִם אָמַר לְאַחֵר: קַבְּלוּ מִמֶּנּוּ!
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.

מסכת עירובין פרק ג משנה ג
ג
נִתְּנוּ בְאִילָן,
לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, אֵינוּ עֵרוּב,
לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נִתְּנוּ בַבּוֹר,
אֲפִלּוּ עָמֹק מֵאָה אַמָּה,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נִתְּנוּ בְרֹאשׁ הַקָּנֶה אוֹ בְרֹאשׁ הַקֶּנְטָס,
כָּל זְמַן שֶׁהוּא תָלוּשׁ וְנָעוּץ,
אֲפִלּוּ גָבוֹהַּ מֵאָה אַמָּה,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
נִתְּנוּ בַמִּגְדָּל וְנָעַל לְפָנָיו וְאָבַד הַמַּפְתֵּחַ,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם אֵין יָדוּעַ שֶׁהַמַּפְתֵּחַ בִּמְקוֹמוֹ, אֵינוּ עֵרוּב.

מסכת עירובין פרק ג משנה ד
ד
נִתְגַּלְגֵּל חוּץ לַתְּחוּם,
וְנָפַל עָלָיו גַּל, אוֹ נִשְׂרַף,
אוֹ תְרוּמָה וְנִטְמֵאת,
מִבְּעוֹד יוֹם, אֵינוּ עֵרוּב,
מִשֶּׁחָשֵׁכָה, הֲרֵי זֶה עֵרוּב.

אִם סָפֵק,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמְרִים:
הֲרֵי זֶה חָמֵר וְגַמָּל.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים,
הָעֲרוּב, כָּשֵׁר.
אָמַר שֶׁסְּפֵק רְבִּי יוֹסֵה:
הֵעִיד אַבְטָלָס מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה זְקֵנִים,
שֶׁסְּפֵק הָעֲרוּב כָּשֵׁר.

מסכת עירובין פרק ג משנה ה
ה
מַתְנָה אָדָם עַל עֵרוּבוֹ וְאוֹמֵר:
אִם בָּאוּ גוֹיִם מִן הַמִּזְרָח, עֵרוּבִי לַמַּעֲרָב;
וְאִם בָּאוּ מִן הַמַּעֲרָב, עֵרוּבִי לַמִּזְרָח;
בָּאוּ מִכָּן וּמִכָּן, לְמָקוֹם שֶׁאֶרְצֶה אֵלֵךְ;
לֹא בָאוּ לֹא מִכָּן וְלֹא מִכָּן, חֲרֵי אֲנִי כִּבְנֵי עִירִי. <בָּא>

ו
בָּא חָכָם מִן הַמִּזְרָח, עֵרוּבִי לַמִּזְרָח;
בָּא מִן הַמַּעֲרָב, עֵרוּבִי לַמַּעֲרָב;
בָּא מִכָּן וּמִכָּן, לְמָקוֹם שֶׁאֶרְצֶה אֵלֵךְ;
לֹא בָא לֹא מִכָּן וְלֹא מִכָּן, חֲרֵי אֲנִי כִּבְנֵי עִירִי.

ז
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶם רַבּוֹ, יֵלֵךְ לוֹ אֵצֶל רַבּוֹ;
וּשְׁנֵיהֶם רַבּוֹתָיו, לְמָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה יֵלֵךְ.

מסכת עירובין פרק ג משנה ו
ח
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יוֹם טוֹב שֶׁהוּא סָמוּךְ לַשַּׁבָּת,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ,
מְעָרֵב אָדָם שְׁנֵי עֵרוּבִים וְאוֹמֵר:
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן לַמִּזְרָח וְהַשֵּׁנִי לַמַּעֲרָב;
הָרִאשׁוֹן לַמַּעֲרָב וְהַשֵּׁנִי לַמִּזְרָח.
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי כִּבְנֵי עִירִי;
עֵרוּבִי הַשֵּׁנִי וְהָרִאשׁוֹן כִּבְנֵי עִירִי.

ט
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְעָרֵב לְרוּחַ אַחַת, אוֹ אֵינוֹ מְעָרֵב כָּל עִקָּר;
אוֹ מְעָרֵב לִשְׁנֵי יָמִים, אוֹ אֵינוֹ מְעָרֵב כָּל עִקָּר.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
מוֹלִיכוֹ בָרִאשׁוֹן, מַחְשִׁיךְ עָלָיו, נוֹטְלוֹ וּבָא לוֹ;
וְהַשֵּׁנִי, מַחְשִׁיךְ עָלָיו, אוֹכְלוֹ וּבָא לוֹ.
נִמְצָא מִשְׁתַּכֵּר בַּהֲלִיכָתוֹ וּמִשְׁתַּכֵּר בְּעֵרוּבוֹ.
נֶאֱכַל רָאשׁוֹן, עֵרוּב לָרִאשׁוֹן וְאֵינוֹ עֵרוּב לַשֵּׁנִי.
אָמַר לָהֶם רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מוֹדִים אַתֶּם לִי שֶׁהֵן שְׁתֵּי קְדֵשׁוֹת.

מסכת עירובין פרק ג משנה ז
י
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהָיָה יָרֵא שֶׁמֵּא תִּתְעַבֵּר,
מְעָרֵב אָדָם שְׁנֵי עֵרוּבִים וְאוֹמֵר:
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן לַמִּזְרָח וְהַשֵּׁנִי לַמַּעֲרָב;
הָרִאשׁוֹן לַמַּעֲרָב וְהַשֵּׁנִי לַמִּזְרָח.
עֵרוּבִי הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי כִּבְנֵי עִירִי;
עֵרוּבִי הַשֵּׁנִי וְהָרִאשׁוֹן כִּבְנֵי עִירִי.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת עירובין פרק ג משנה ח
יא
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַתְנֶה אָדָם עַל הַכַּלְכָּלָה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
וְאוֹכְלָהּ בַּשֵּׁנִי.
וְכֵן בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
תֵּאָכֵל בַּשֵּׁנִי.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת עירובין פרק ג משנה ט
יב
רַבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִינַס אוֹמֵר:
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אוֹמֵר:
הַחֲלִיצָנוּ אֶת יוֹם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה,
אִם הַיּוֹם וְאִם לְמָחָר.
וּלְמָחָר הוּא אוֹמֵר:
אִם הַיּוֹם וְאִם לְאֶמֶשׁ.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

פרק ד
מסכת עירובין פרק ד משנה א
א
מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ גוֹיִם אוֹ רוּחַ רָעָה,
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
הֶחֱזִירוּהוּ, כְּלוּם לֹא יָצָא.
הוֹלִיכוּהוּ לְעִיר אַחֶרֶת,
נְתָנוּהוּ בַּדִּיר אוֹ בַסַּהַר,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמְרִים:
מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ מִפְּלַנְדִּיסִים, וְהִפְלִיגָה סְפִינָתָם בַּיָּם,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הִלְכוּ אֶת כֻּלָּהּ;
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי עֲקִיבָה לֹא זָזוּ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,
שֶׁרָצוּ לְהַחְמִיר עַל עַצְמָן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ב
ב
פַּעַם אַחַת לֹא נִכְנְסוּ לַלְּמֵן עַד שֶׁחָשְׁכָה.
אָמְרוּ לוֹ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מָה אָנוּ לְיָרֵד?
אָמַר לָהֶם:
מֵתָר, שֶׁכְּבָר הָיִיתִי מִסְתַּכֵּל,
וְהָיִינוּ בְתוֹךְ הַתְּחוּם עַד שֶׁלֹּא חָשְׁכָה.

מסכת עירובין פרק ד משנה ג
ג
מִי שֶׁיָּצָא בִרְשׁוּת, אָמְרוּ לוֹ:
כְּבָר נֶעְשָׂה הַמַּעֲשֶׂה,
יֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ;
אִם הָיָה בְתוֹךְ הַתְּחוּם, כִּלּוּ לֹא יָצָא,
שֶׁכָּל הַיּוֹצְאִים לְהַצִּיל חוֹזְרִין לִמְקוֹמָן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ד
ד
מִי שֶׁיָּשַׁב בַּדֶּרֶךְ,
וְעָמַד וַהֲרֵי הוּא סָמוּךְ לָעִיר,
הוֹאִיל וְלֹא הָיְתָה כַוָּנָתוֹ לְכָךְ, לֹא יִכָּנֵס,
כְּדִבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִכָּנֵס.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה הָיָה, וְנִכְנַס רַבִּי טַרְפוֹן בְּלֹא מִתְכַּוֵּן.

מסכת עירובין פרק ד משנה ה
ה
מִי שֶׁיָּשַׁן בַּדֶּרֶךְ וְלֹא יָדַע עַד שֶׁחָשְׁכָה,
יֵשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת.
רַבִּי אֶלְיֶעֶזֶר אוֹמֵר:
וְהוּא בְּאֶמְצָעָן.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְאֵיזֶה רוּחַ שֶׁיִּרְצֶה יֵלֵךְ.
וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה, שֶׁאִם בֵּרַר לוֹ,
שֶׁאֵינוֹ יָכֹל לַחֲזוֹר בּוֹ.

מסכת עירובין פרק ד משנה ו
ו
הָיוּ שְׁנַיִם,
מִקְצָת אַמּוֹתָיו שֶׁלָּזֶה לְתוֹךְ אַמּוֹתָיו שֶׁלָּזֶה,
מְבִיאִין וְאוֹכְלִין בָּאֶמְצַע,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא זֶה מִתּוֹךְ שֶׁלּוֹ לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.
הָיוּ שְׁלֹשָׁה,
וְהָאֶמְצָעִי מֵבְלָע בִּנְתַיִם,

הוּא מֵתָר עִמָּהֶן וְהֵן מֵתָרִין עִמּוֹ,
וּשְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים אֲסוּרִין זֶה עִם זֶה.

ז
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְשָׁלוֹשׁ חֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת זוֹ לָזוֹ,
וּפְתוּחוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים.
עֵרְבוּ שְׁתֵּיהֶן עִם הָאֶמְצָעִית,
הִיא מֻתֶּרֶת עִמָּהֶן וְהֵן מֻתָּרוֹת עִמָּהּ,
וּשְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת אֲסוּרוֹת זוֹ עִם זוֹ.

מסכת עירובין פרק ד משנה ז
ח
מִי שֶׁבָּא בַּדֶּרֶךְ וְהָיָה יָרֵא שֶׁמָּא תֶּחְשַׁךְ,
וְהָיָה מַכִּיר אִילָן אוֹ גָּדֵר, וְאָמַר:
שְׁבִיתָתִי תַּחְתָּיו,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
שְׁבִיתָתִי בְעִקָּרוֹ,
מְהַלֵּךְ מִמְּקוֹם רַגְלָיו וְעַד עִקָּרוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה,
וּמֵעִקָּרוֹ וְעַד בֵּיתוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה.
נִמְצָא מְהַלֵּךְ מִשֶּׁחָשְׁכָה אַרְבַּעַת אֲלָפִים אַמָּה.

מסכת עירובין פרק ד משנה ח
ט
אִם אֵינוּ מַכִּיר, אוֹ אֵינוּ בָקִי בַּהֲלָכָה, וְאָמַר:
שְׁבִיתָתִי בִּמְקוֹמִי,
זָכָה לוֹ מְקוֹמוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ, עֲגֻלּוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי חֲנִינָא בֶּן אַנְטִיגְנָס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְרֻבָּעוֹת, כְּטַבְלָה מְרֻבַּעַת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִשְׁכָּר אֶת הַזָּוִיּוֹת.

מסכת עירובין פרק ד משנה ט
י
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
הֶעָנִי מְעָרֵב בְּרַגְלָיו.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָנוּ אֶלָּא עָנִי.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶחָד עָנִי וְאֶחָד עָשִׁיר,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ מְעָרְבִים [בַּפַּת] אֶלָּא לְהָקֵל עַל הֶעָשִׁיר,
שֶׁלֹּא יֵצֵא וְיָעֵרֵב בְּרַגְלָיו. <שֶׁמָּא>

מסכת עירובין פרק ד משנה י
יא
מִי שֶׁיָּצָא לֵילֵךְ לְעִיר שֶׁמְּעָרְבִים בָּהּ וְהֶחְזִירוּ חֲבֵרוֹ,
הוּא מֻתָּר לֵילֵךְ, וְכָל בְּנֵי הָעִיר אֲסוּרִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

כָּל שֶׁהוּא יָכֹל לְעָרֵב וְלֹא עֵרֵב,
חֲרֵי זֶה חֲמָר וְגַמָּל.

מסכת עירובין פרק ד משנה יא
יב
מִי שֶׁיָּצָא חוּץ לַתְּחוּם,
אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, לֹא יִכָּנֵס.
רְבִּי לְעָזָר אוֹמֵר:
שְׁתַּיִם, יִכָּנֵס, וְשָׁלוֹשׁ, לֹא יִכָּנֵס.
מִי שֶׁהֶחְשִׁיךְ חוּץ לַתְּחוּם,
אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, לֹא יִכָּנֵס.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, יִכָּנֵס,
שֶׁאֵין הַמְּשׁוּחוֹת מְמַצִּין אֶת הַמִּדּוֹת, מִפְּנֵי הַטּוֹעִין.

פרק ה

מסכת עירובין פרק ה משנה א
א
כֵּיצַד מְעַבְּרִים אֶת הָעָרִים?
בַּיִת נִכְנָס בַּיִת יוֹצֵא, פָּגוּם נִכְנָס פָּגוּם יוֹצֵא;
הָיוּ שָׁם גְּדוּדְיוֹת גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים,
גְּשָׁרִים וּנְפָשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן בֵּית דִּירָה,
מוֹצִיאִין אֶת הַמִּדָּה כְּנֶגְדָּן,
עוֹשִׂין אוֹתָם כְּטַבְלָה מְרֻבַּעַת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִשְׁכָּר אֶת הַזָּוִיּוֹת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ב
ב
נוֹתְנִין קַרְפֵּף לָעִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא אָמְרוּ בַקַּרְפֵּף, אֶלָּא כְּבֵין שְׁתֵּי עֲיָרוֹת:
אִם יֵשׁ לָזוֹ שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
וְלָזוֹ שִׁבְעִים וְשִׁירַיִם,
עָשָׂה קַרְפֵּף לִשְׁתֵּיהֶם לִהְיוֹת כְּאַחַת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ג
ג
וְכֵן בִּשְׁלֹשָׁה כְּפָרִים הַמְשֻׁלָּשִׁים:
אִם יֵשׁ בֵּין שְׁנֵי הַחִיצוֹנִים מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְאַחַת וּשְׁלִישׁ,
עָשָׂה הָאֶמְצָעִי שְׁלִשְׁתָּן לִהְיוֹת כְּאַחַת.

מסכת עירובין פרק ה משנה ד
ד
אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא בְּחֶבֶל שֶׁלַּחֲמִשִּׁים אַמָּה,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
וְלֹא יָמוֹד אֶלָּא כְּנֶגֶד לִבּוֹ.

הָיָה מוֹדֵד, הִגִּיעוּ לַגַּיְא אוֹ לַגָּדֵר,
מַבְלִיעוֹ וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ.
הִגִּיעוּ לְהָר, מַבְלִיעוֹ וְחוֹזֵר לְמִדָּתוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֵצֵא חוּץ לַתְּחוּם.
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהַבְלִיעוֹ,
בָּזוֹ אָמַר רְבִּי דוֹסְתַּי בִּרְבִּי יַנַּאי מִשּׁוּם רְבִּי מֵאִיר:
שָׁמַעְתִּי שֶׁמְּקַדְּדִים בֶּהָרִים.

מסכת עירובין פרק ה משנה ה
ה
אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא מִן הַמֻּחָשָׁה.
רָבָה לְמָקוֹם אֶחָד וּמִעֵט לְמָקוֹם אַחֵר,
שׁוֹמְעִים לְמְקוֹם שֶׁרָבָּה.
רָבָה לְאֶחָד וּמִעֵט לְאֶחָד,
שׁוֹמְעִים לְמְרַבֶּה.
אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה, נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
"עַד כָּאן תְּחוּם שַׁבָּת",
שֶׁלֹּא אָמְרוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר לְהַחְמִיר,
אֶלָּא לְהָקֵל.

מסכת עירובין פרק ה משנה ו
ו
עִיר שֶׁלַּיָּחִיד שֶׁנֶּעְשֵׂית שֶׁלָּרַבִּים,
מְעָרְבִין אֶת כֻּלָּהּ.
וְשֶׁלָּרַבִּים שֶׁנֶּעְשֵׂית שֶׁלַּיָּחִיד,
אֵין מְעָרְבִין אֶת כֻּלָּהּ;
אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה חוּצָה לָהּ כְּעִיר חֲדָשָׁה שְׁבִיהוּדָה,
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חֲמִשִּׁים דִּיּוֹרִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי בָתִּים. <שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי>

מסכת עירובין פרק ה משנה ז
ז
מִי שֶׁהָיָה בַּמִּזְרָח, וְאָמַר לִבְנוֹ לְעָרֵב לוֹ בַּמַּעֲרָב;
בַּמַּעֲרָב, וְאָמַר לִבְנוֹ לְעָרֵב לוֹ בַּמִּזְרָח;
אִם יֵשׁ מִמֶּנּוּ לְבֵיתוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה וּלְעֵירוּבוֹ יָתֵר מִכֵּן,
מֻתָּר לְבֵיתוֹ וְאָסוּר לְעֵרוּבוֹ;
לְעֵרוּבוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה וּלְבֵיתוֹ יָתֵר מִכֵּן,
מֻתָּר לְעֵרוּבוֹ וְאָסוּר לְבֵיתוֹ.
הַנּוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ בְּעִבּוּרָהּ שֶׁלָּעִיר, לֹא עָשָׂה כְלוּם.
אִם נְתָנוֹ חוּץ לַתְּחוּם, מַה שֶּׁנִּשְׁכַּר הוּא מַפְסִיד.

מסכת עירובין פרק ה משנה ח
ח
אַנְשֵׁי עִיר גְּדוֹלָה מְהַלְּכִים אֶת כָּל עִיר קְטַנָּה,
וְאַנְשֵׁי עִיר קְטַנָּה מְהַלְּכִים אֶת כָּל עִיר גְּדוֹלָה.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה מֵעִיר גְּדוֹלָה וְנָתַן אֶת עֵרוּבוֹ בְּעִיר קְטַנָּה,
אוֹ מֵעִיר קְטַנָּה וְנָתַן אֶת עֵרוּבוֹ בְּעִיר גְּדוֹלָה,

מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ וְחוֹצָה לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין לוֹ מִמְּקוֹם עֵרוּבוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם אַמָּה.

מסכת עירובין פרק ה משנה ט
ט
אָמַר לָהֶם רְבִּי עֲקִיבָה:
אֵין אַתֶּם מוֹדִים לִי בְּנוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ עַל פִּי הַמְּעָרָה,
שֶׁאֵין לוֹ מִמְּקוֹם עֵרוּבוֹ אֶלָּא אַלְפַּיִם אַמָּה?
אָמְרוּ לוֹ:
אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁאֵין בָּהּ דַּיּוֹרִים,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ דַּיּוֹרִים,
מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ וְחוֹצָה לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה.
נִמְצָא קַל בְּתוֹכָהּ אוֹ מֵעַל גַּבָּהּ. <גַּבָּיו>
וְלַמּוֹדֵד שֶׁאָמְרוּ, נוֹתְנִין לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה,
שֶׁאֲפִלּוּ סוֹף מִדָּתוֹ כֻּלָּהּ בַּמְּעָרָה.

פרק ו

מסכת עירובין פרק ו משנה א
א
הַדָּר עִם הַנָּכְרִי בֶּחָצֵר,
אוֹ עִם מִי שֶׁאֵינוֹ מוֹדֶה בָּעֵרוּב,
הֲרֵי זֶה אוֹסֵר עָלָיו.
[דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.]
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינוֹ אוֹסֵר,
עַד שֶׁיִּהוּ שְׁנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה.

מסכת עירובין פרק ו משנה ב
ב
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְצַדּוּקִי אֶחָד שֶׁהָיָה דָר עִמָּנוּ בַמָּבוֹי בִּירוּשָׁלַיִם,
אָמַר לָנוּ אַבָּא:
מַהֲרוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת כָּל הַכֵּלִים לַמָּבוֹי,
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וְיֹאסַר עֲלֵיכֶם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בִּלְשׁוֹן אַחֶרֶת:
מַהֲרוּ וַעֲשׂוּ אֶת כָּל צָרְכֵיכֶם לַמָּבוֹי,
עַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא וְיֹאסַר עֲלֵיכֶם.

מסכת עירובין פרק ו משנה ג
ג
אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכַח אֶחָד מֵהֶם וְלֹא עֵרֵב,
בֵּיתוֹ אָסוּר מִלְּהַכְנִיס וּמִלְּהוֹצִיא, לוֹ וְלָהֶם,
וְשֶׁלָּהֶם מֻתָּרִים לוֹ וְלָהֶם.
נָתְנוּ לוֹ רְשׁוּתָם, הוּא מֻתָּר וְהֵם אֲסוּרִין;
הָיוּ שְׁנַיִם, אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה,
שֶׁאֶחָד נוֹתֵן רְשׁוּת וְנוֹטֵל רְשׁוּת,

וּשְׁנַיִם נוֹתְנִים רְשׁוּת וְאֵינָן נוֹטְלִין רְשׁוּת.

מסכת עירובין פרק ו משנה ד
ד
מֵאֵמָתַי נוֹתְנִין רְשׁוּת?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: מִבְּעוֹד יוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים: מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.
מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּת לְהוֹצִיא, בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד,
חַיָּיב אוֹסֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵזִיד אוֹסֵר וְשׁוֹגֵג אֵינוֹ אוֹסֵר.

מסכת עירובין פרק ו משנה ה
ה
בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהָיָה שׁוּתָף לִשְׁכֵנִים,
לָזֶה בַּיַּיִן וְלָזֶה בַּיַּיִן, אֵינָן צְרִיכִין לְעֵרֶב;
לָזֶה בַּיַּיִן וְלָזֶה בַּשֶּׁמֶן, צְרִיכִין לְעֵרֶב.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה, אֵין צְרִיכִין לְעֵרֶב.

מסכת עירובין פרק ו משנה ו
ו
חָמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁשָּׁבְתוּ בְטַרְקְלִין אֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עֵרוּב לְכָל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עֵרוּב אֶחָד לְכֻלָּם.
מוֹדִים, שֶׁאִם הָיוּ מִקְצָתָן שְׁרוּיִים בַּחֲדָרִים אוֹ בָעֲלִיּוֹת,
שֶׁהֵן צְרִיכִין עֵרוּב לְכָל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה.

מסכת עירובין פרק ו משנה ז
ז
הָאַחִין הַשּׁוּתָפִים
שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחַן אֲבִיהֶם וִישֵׁנִים בְּבָתֵּיהֶם,
צְרִיכִין עֵרוּב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
לְפִיכָךְ, אִם שָׁכַח אֶחָד מֵהֶן וְלֹא עֵרֵב, בִּטֵּל רְשׁוּתוֹ.
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן מוֹלִיכִין אֶת עֵרוּבָן לְמָקוֹם אַחֵר; <אֶחָד>
אֲבָל אִם הָיָה עֵרוּב בָּא אֶצְלָן,
אוֹ שֶׁאֵין עִמָּהֶן דַּיּוֹרִים בֶּחָצֵר,
אֵינָן צְרִיכִין לְעֵרֶב.

מסכת עירובין פרק ו משנה ח
ח
חָמֵשׁ חֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת זוֹ לָזוֹ וּפְתוּחוֹת לַמָּבוֹי,
עֵרְבוּ בַחֲצֵרוֹת וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי,
מֻתָּרִין בַּחֲצֵרוֹת וַאֲסוּרִים בַּמָּבוֹי.
וְאִם נִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי, מֻתָּרִין כָּן וְכָן.
עֵרְבוּ בַחֲצֵרוֹת וְנִשְׁתַּתְּפוּ בַמָּבוֹי,

שָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי חָצֵר וְלֹא עֵרֵב, מֻתָּרִין כֵּן וְכֵן;
מִבְּנֵי הַמָּבוֹי וְלֹא נִשְׁתַּתֵּף,
מֻתָּרִין בַּחֲצֵרוֹת וַאֲסוּרִין בַּמָּבוֹי,
שֶׁהַמָּבוֹי לַחֲצֵרוֹת כֶּחָצֵר לַבָּתִּים.

מסכת עירובין פרק ו משנה ט
ט
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת זוֹ לִפְנִים מִזּוֹ,
עֵרְבָה הַפְּנִימִית וְלֹא עֵרְבָה הַחִיצוֹנָה,
הַפְּנִימִית מֻתֶּרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה;
עֵרְבָה הַחִיצוֹנָה וְלֹא עֵרְבָה הַפְּנִימִית,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
עֵרְבָה זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ,
זוֹ מֻתֶּרֶת בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְזוֹ מֻתֶּרֶת בִּפְנֵי עַצְמָהּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹסֵר הַחִיצוֹנָה,
שֶׁדְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסַרְתָּהּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין דְּרִיסַת הָרֶגֶל אוֹסֶרֶת.

מסכת עירובין פרק ו משנה י
י
שָׁכַח אֶחָד מִן הַחִיצוֹנָה וְלֹא עֵרֵב,
הַפְּנִימִית מֻתֶּרֶת וְהַחִיצוֹנָה אֲסוּרָה;
מִן הַפְּנִימִית וְלֹא עֵרֵב, שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
נָתְנוּ אֶת עֵרוּבָן בְּמָקוֹם אֶחָד, שָׁכַח אֶחָד,
בֵּין מִן הַפְּנִימִית וּבֵין מִן הַחִיצוֹנָה, וְלֹא עֵרֵב,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת.
אִם הָיוּ שֻׁלְחָנִים, אֵינָן צְרִיכִין לְעָרֵב.

פרק ז

מסכת עירובין פרק ז משנה א
א
חֲלוֹן שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה בְּתוֹךְ עֲשָׂרָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם, אִם רָצוּ, מְעָרְבִים אֶחָד;
פָּחוּת מֵאַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה אוֹ לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ב
ב
כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.
הָיוּ בְרֹאשׁוֹ פֵּרוֹת,
אֵלּוּ עוֹלִים מִכָּן וְאוֹכְלִין,
וְאֵלּוּ עוֹלִין מִכָּאן וְאוֹכְלִין,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יוֹרִידוּ לְמַטָּן. <מִלְמַטָּן>
נִפְרַץ הַכֹּתֶל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת, מְעָרְבִים שְׁנַיִם;

אִם רָצוּ, מְעָרְבִין אֶחָד, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כַּפֶּתַח.
יוֹתֵר מִכֵּן, מְעָרְבִין אֶחָד, אֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ג
ג
חָרִיץ שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד,
אֲפִלּוּ מָלֵא קַשׁ אוֹ תֶבֶן;
מָלֵא עָפָר אוֹ צְרוֹרוֹת,
מְעָרְבִין אֶחָד וְאֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ד
ד
נָתַן עָלָיו נֶסֶר שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וְכֵן שְׁתֵּי כְּוֹצָרָיוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ, מְעָרְבִין שְׁנַיִם;
אִם רָצוּ מְעָרְבִין אֶחָד;
פָּחוּת מִכֵּן, מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ה
ה
מַתְבֵּן שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְעָרְבִין שְׁנַיִם וְאֵין מְעָרְבִין אֶחָד.
אֵלּוּ מַאֲכִילִין מִכָּן וְאֵלּוּ מַאֲכִילִין מִכָּן.
נִתְמַעֵט הַתֶּבֶן מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְעָרְבִין אֶחָד, אֵין מְעָרְבִין שְׁנַיִם.

מסכת עירובין פרק ז משנה ו
ו
כֵּיצַד מִשְׁתַּתְּפִין בַּמָּבוֹי?
מַנִּיחַ אֶת הֶחָבִית וְאוֹמֵר:
חֲרֵי זֶה לְכָל בְּנֵי הַמָּבוֹי!
וּמְזַכֶּה לָהֶם עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וְעַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ.
אֲבָל אֵינוּ מְזַכֶּה לֹא עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ.

מסכת עירובין פרק ז משנה ז
ז
נִתְמַעֵט הָאֹכֶל,
מוֹסִיף וּמְזַכֶּה, וְאֵינוּ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.
נִתּוֹסְפוּ עֲלֵיהֶם,
מוֹסִיף וּמְזַכֶּה, וְצָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.

מסכת עירובין פרק ז משנה ח
ח
כַּמָּה הוּא שֶׁעוּרוֹ?
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְרֻבִּין,

מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְכֻלָּם.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מֻעָטִים,
כְּגְרוֹגֶרֶת,
לְהוֹצָאַת שַׁבָּת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת עירובין פרק ז משנה ט
ט
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּתְחִלַּת הָעֵרוּב,
אֲבָל בְּשִׁירֵי הָעֵרוּב,
כָּל שֶׁהוּא.
לֹא אָמְרוּ בַחֲצֵרוֹת,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁלֹּא לְשַׁכַּח אֶת הַתִּינוֹקוֹת.

מסכת עירובין פרק ז משנה י
י
בַּכֹּל מְעָרְבִין וּמִשְׁתַּתְּפִין,
חוּץ מִן הַמַּיִם וּמִן הַמֶּלַח.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּכָר הוּא עֵרוּב.
אֲפִלּוּ מַאֲפֶה סְאָה וְהִיא פְרוּסָה,
אֵין מְעָרְבִין בָּהּ;
כְּכָר כָּאסָּר וְהוּא שָׁלֵם, מְעָרְבִין בּוֹ.

מסכת עירובין פרק ז משנה יא
נוֹתֵן אָדָם מָעָה לַחַנְוָנִי אוֹ לַנַּחְתּוֹם,
כְּדֵי שֶׁיְּזַכֶּה לוֹ בָּעֵרוּב.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא זָכוּ לוֹ מָעוֹתָיו.
מוֹדִים בִּשְׁאָר כָּל הָאָדָם, שֶׁזָּכוּ לוֹ מָעוֹתָיו,
שֶׁאֵין מְעָרְבִין לוֹ לָאָדָם אֶלָּא לְדַעְתּוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּעֵרוּבֵי הַתְּחוּמִים;
אֲבָל בְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת,
מְעָרְבִין לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ;
לְפִי שֶׁזָּכִים לָאָדָם שֶׁלֹּא בְפָנָיו, וְאֵין חָבִין לוֹ.

פרק ח

מסכת עירובין פרק ח משנה א
א
כֵּיצַד מִשְׁתַּתְּפִין בַּתְּחוּמִים?
מַנִּיחַ אֶת הֶחָבִית וְאוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה לְכָל בְּנֵי עִירִי,
כָּל מִי שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵית הָאֵבֶל אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה.

כָּל מִי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו מִבְּעוֹד יוֹם, מֻתָּר.
מִשֶּׁחָשֵׁכָה, אָסוּר;
שֶׁאֵין מְעָרְבִין מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ב
ב
כַּמָּה הוּא שֶׁעוּרוֹ?
מְזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
מְזוֹנוֹ לַחֹל אֲבָל לֹא לַשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַשַּׁבָּת אֲבָל לֹא בַחֹל.
וְאֵלּוּ וְאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִים לְהָקֵל.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
מִכְּכָר בַּפַּנְדְּיוֹן מֵאַרְבַּע סְאִין בַּסֶּלַע.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁתֵּי יָדוֹת לַכִּכָּר מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
חֶצְיָהּ לְבַיִת הַמְנֻגָּע.
וַחֲצִי חֶצְיָהּ לִפְסֹל אֶת הַגְּוִיָּה.

מסכת עירובין פרק ח משנה ג
ג
אַנְשֵׁי חָצֵר שֶׁשָּׁכְחוּ וְלֹא עֵרְבוּ,
כָּל שֶׁגָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, בַּמַּרְפֶּסֶת,
פָּחוֹת מִכֵּן, בֶּחָצֵר.
חָלְיַת הַבּוֹר וְהַסֶּלַע,
שֶׁהֵן גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִים, בַּמַּרְפֶּסֶת,
פָּחוֹת מִכֵּן, בֶּחָצֵר.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּסְמוּכָה.
אֲבָל בִּמְפֻלֶּגֶת,
אֲפִלּוּ הִיא גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, בֶּחָצֵר.
אֵי זֶהוּ סְמוּכָה?
כָּל שֶׁאֵינָהּ רְחוֹקָה אַרְבָּעָה טְפָחִים.

מסכת עירובין פרק ח משנה ד
ד
הַנּוֹתֵן אֶת עֵרוּבוֹ בְּבֵית שַׁעַר,
אַכְסַדְרָה וּמַרְפֶּסֶת, אֵינוֹ עֵרוּב,
וְהַדָּר שָׁם אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו;
בְּבֵית הַתֶּבֶן, בְּבֵית הַבָּקָר,
בְּבֵית הָעֵצִים, בְּבֵית הָאוֹצָרוֹת,
הֲרֵי זֶה עֵרוּב, וְהַדָּר שָׁם אוֹסֵר עָלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵין שָׁם תְּפִיסַת יָד שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אֵינוֹ אוֹסֵר עָלָיו.

מסכת עירובין פרק ח משנה ה
ה
הַמַּנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ וְהָלַךְ לִשְׁבּוֹת בְּעִיר אַחֶרֶת,
אֶחָד נָכְרִי וְאֶחָד יִשְׂרָאֵל, הֲרֵי זֶה אוֹסֵר.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוּ אוֹסֵר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נָכְרִי אוֹסֵר, יִשְׂרָאֵל אֵינוּ אוֹסֵר,
שֶׁאֵין דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל לָבוֹא בַשַּׁבָּת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הִנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ,
וְהָלַךְ לִשְׁבוֹת אֵצֶל בִּתּוֹ בְּאוֹתָהּ הָעִיר,
אֵינוּ אוֹסֵר, שֶׁכְּבָר הִסִּיעַ מִלִּבּוֹ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ו
ו
בּוֹר שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת,
אֵין מְמַלִּין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בֵּין מִלְמַטָּן בֵּין מִלְמַעְלָן וּבֵין מִתּוֹךְ הָגְנוֹ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: מִלְמַטָּן,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים: מִלְמַעְלָן.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא תְהֵא מְחִצָּה גְדוֹלָה מִן הַכֹּתֶל שֶׁבֵּינֵיהֶם.

מסכת עירובין פרק ח משנה ז
ז
אַמַּת הַמַּיִם שֶׁהִיא עוֹבֶרֶת בֶּחָצֵר,
אֵין מְמַלִּים מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בִּכְנִיסָה וּבִיצִיאָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כֹּתֶל שֶׁעַל גַּבָּהּ תִּדּוֹן מִשּׁוּם מְחִצָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְאַמַּת [הַמַּיִם] שֶׁלָּאֲבֵל,
שֶׁהָיוּ מְמַלִּין מִמֶּנָּה עַל פִּי הַזְּקֵנִים בַּשַּׁבָּת.
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בָהּ כַּשִּׁעוּר.

מסכת עירובין פרק ח משנה ח
ח
כְּסוֹסְטָרָא שֶׁהִיא לְמַעְלָה מִן הַיָּם, <שֶׁהָיָה>
אֵין מְמַלִּין מִמֶּנָּה בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִצָּה גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
בֵּין מִלְמַעְלָן וּבֵין מִלְמַטָּן.
וְכֵן שְׁתֵּי כְסוֹסְטָראוֹת זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ.
עָשׂוּ לָעֶלְיוֹנָה וְלֹא לַתַּחְתּוֹנָה,
שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת עַד שֶׁיְּעָרְבוּ.

מסכת עירובין פרק ח משנה ט
ט
חָצֵר שֶׁהִיא פְּחוּתָה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת,

אֵין שׁוֹפְכִין לְתוֹכָהּ מַיִם בַּשַּׁבָּת,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ עוּקָה
מְחַזֶּקֶת סָאתַיִם מִן הַנֶּקֶב וּלְמַטָּן,
בֵּין מִבִּפְנִים וּבֵין מִבַּחוּץ,
אֶלָּא שֶׁמִּבַּחוּץ צָרִיךְ לִקְמֹר,
וּמִבִּפְנִים אֵין צָרִיךְ לִקְמֹר.

מסכת עירובין פרק ח משנה י
י
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בִּיב שֶׁהוּא קָמוּר אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֵין שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ מַיִם בַּשַּׁבָּת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ גַּג אוֹ חָצֵר מֵאָה אַמָּה,
לֹא יִשְׁפֹּךְ עַל פִּי הַבִּיב,
אֲבָל שׁוֹפֵךְ הוּא עַל הַגַּג, וְהֵן יוֹרְדִין לַבִּיב.
הֶחָצֵר וְאַכְסַדְרָא מִצְטָרְפִין לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת עירובין פרק ח משנה יא
יא
וְכֵן שְׁתֵּי דְיָטוֹת זוֹ כְנֶגֶד זוֹ, <דיוטיות>
מִקְצָתָן עָשׂוּ עוּקָה וּמִקְצָתָן לֹא עָשׂוּ עוּקָה,
אֶת שֶׁעָשׂוּ עוּקָה מֻתָּרִין,
וְאֶת שֶׁלֹּא עָשׂוּ עוּקָה אֲסוּרִין.

פרק ט

מסכת עירובין פרק ט משנה א
א
כָּל גַּגּוֹת הָעִיר רְשׁוּת אַחַת, <אֶחָד>
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה גַּג גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה אוֹ נָמוּךְ עֲשָׂרָה.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

ב
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֶחָד הַגַּגּוֹת וְאֶחָד הַחֲצֵרוֹת וְאֶחָד הַקַּרְפֵּיפוֹת,
[רְשׁוּת אַחַת] לִכְלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְתוֹכָהּ,
אֲבָל לֹא לִכְלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

מסכת עירובין פרק ט משנה ב
ג
גַּג גָּדוֹל סָמוּךְ לְקָטָן,
הַגָּדוֹל מֻתָּר, וְהַקָּטָן אָסוּר.
חָצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרְצָה לְקָטַנָּה,
הַגְּדוֹלָה מֻתֶּרֶת, וְהַקְּטַנָּה אֲסוּרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפִתְחָהּ שֶׁלַּגְּדוֹלָה.

ד
חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמַּכְנִיס מִתּוֹכָהּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אוֹ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לְתוֹכָהּ, חַיָּב.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִתּוֹכָהּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
לְתוֹכָהּ, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּכַרְמְלִית.

מסכת עירובין פרק ט משנה ג
ה
חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים מִשְּׁתֵי רוּחוֹתֶיהָ,
וְכֵן בַּיִת שֶׁנִּפְרַץ מִשְּׁתֵי רוּחוֹתָיו,
וְכֵן מָבוֹי שֶׁנִּטְלָה קוֹרָתוֹ אוֹ לְחָיָיו,
מֻתָּרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, וַאֲסוּרִים לֶעָתִיד לָבֹא.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם מֻתָּרִין בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת, מֻתָּרִין לֶעָתִיד לָבֹא,
אִם אֲסוּרִין לֶעָתִיד לָבֹא, אֲסוּרִים בְּאוֹתָהּ שַׁבָּת.

מסכת עירובין פרק ט משנה ד
ו
הַבּוֹנֶה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי שְׁנֵי בָתִּים,
וְכֵן גְּשָׁרִים הַמְפֻלָּשִׁים,
מְטַלְטְלִין תַּחְתֵּיהֶן בַּשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מְעָרְבִין לַמָּבוֹי הַמְפֻלָּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

פרק י

מסכת עירובין פרק י משנה א
א
הַמּוֹצֵא תְפִלִּים, מַכְנִיסָן זוֹג זוֹג.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: שְׁנַיִם שְׁנַיִם.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּישָׁנוֹת,
אֲבָל בַּחֲדָשׁוֹת, פָּטוּר.
מְצָאָן צְבָתִים אוֹ כְרִיכוֹת,
מַחְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם וּמְבִיאָן.
וּבַסַּכָּנָה, מְכַסָּן וְהוֹלֵךְ לוֹ.

מסכת עירובין פרק י משנה ב
ב
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

נוֹתְנָן לַחֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְחָצֵר הַחִיצוֹנָה.
וְכֵן בְּנוֹ,
נוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה. <נוֹתְנָן>
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נוֹתֵן אָדָם חָבִית לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
אֲפִלּוּ חוּץ לַתְּחוּם.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא תְהַלֵּךְ זוֹ יוֹתֵר מֵרַגְלֵי בְעָלֶיהָ.

מסכת עירובין פרק י משנה ג
ג
הַקּוֹרֵא בַסֵּפֶר עַל הָאַסְקֶפָּה,
נִתְגַּלְגֵּל הַסֵּפֶר מְיָדוֹ, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ.
הָיָה קוֹרֵא בְרֹאשׁ הַגַּג וְנִתְגַּלְגֵּל הַסֵּפֶר מְיָדוֹ,
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ;
מִשֶּׁהִגִּיעַ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים, הוֹפְכוֹ עַל הַכְּתָב.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין מְסֻלָּק מִן הָאָרֶץ אֶלָּא כְּמִלֹּא הַחוּט,
גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בָאָרֶץ עַצְמוֹ, גּוֹלְלוֹ אֶצְלוֹ,
שֶׁאֵין דָּבָר מְשׁוּם שְׁבוּת עוֹמֵד מִפְּנֵי כִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ.

מסכת עירובין פרק י משנה ד
ד
זֵיז שֶׁלִּפְנֵי חַלּוֹן,
נוֹתְנִין עָלָיו וְנוֹטְלִין מִמֶּנּוּ בַּשַּׁבָּת.
עוֹמֵד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וּמְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּמְטַלְטֵל בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיא חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת.
(מסכת עירובין פרק י משנה ה)
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיַשְׁתִּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיַשְׁתִּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.
וְכֵן לֹא יָרֹק.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מְשֻׁתָּלַשׁ רוֹקוֹ בְּפִיו,
לֹא יְהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת עַד שֶׁיָּרֹק.

מסכת עירובין פרק י משנה ו
ה
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיִשְׁתֶּה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיִשְׁתֶּה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן הִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ
לִמְקוֹם שֶׁהוּא שׁוֹתֶה.
וְכֵן בַּגַּת.
קוֹלֵט אָדָם מִן הַמַּזְחֵילָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,

מִן הַצְּנוֹר, וּמִכָּל מָקוֹם וְשׁוֹתֶה.

מסכת עירובין פרק י משנה ז
ו
בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחָלְיָתוֹ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
חַלּוֹן שֶׁעַל גַּבָּיו,
מְמַלִּים מִמֶּנּוּ בַּשַּׁבָּת.

ז
אַשְׁפּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
חַלּוֹן שֶׁעַל גַּבָּהּ,
שׁוֹפְכִים בְּתוֹכָהּ מַיִם בַּשַּׁבָּת.

מסכת עירובין פרק י משנה ח
ח
אִילָן שֶׁהוּא מִסְּךְ עַל הָאָרֶץ,
אִם אֵין נוֹפוֹ גָּבוֹהַּ מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
מְטַלְטְלִין תַּחְתָּיו.
שָׂרָשָׁיו גְּבוֹהִין מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
לֹא יֵשֵׁב עֲלֵיהֶן.
הַדֶּלֶת שֶׁבַּמֶּקֶצָּה,
וַחֲדָקִין שֶׁבַּפִּרְצָה וּמַחְצֶלֶת,
אֵין נוֹעֲלִין בָּהֶן,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ גְּבוֹהִין מִן הָאָרֶץ.

מסכת עירובין פרק י משנה ט
ט
לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְיִפְתַּח בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְיִפְתַּח בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִצָּה גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְּשׁוּק שֶׁלַּפַּטְמִים שֶׁהָיָה בִּירוּשָׁלַיִם,
שֶׁהָיוּ נוֹעֲלִין,
וּמַנִּיחִין אֶת הַמַּפְתֵּחַ בַּחַלּוֹן שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שׁוּק שֶׁלַּצַּמָּרִים הָיָה.

מסכת עירובין פרק י משנה י
י
נֶגֶר שֶׁיֵּשׁ בְּרֹאשׁוֹ גְּלוֹסְטְרָא,
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר,
וְרַבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
אָמַר רַבִּי לְעָזָר:
מַעֲשֶׂה בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּטְבֶרְיָה, <שבטיבירייה>
שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ הֶתֵּר,
עַד שֶׁבָּא רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים וְאָסְרוּ לָהֶם.

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִסּוּר הָיוּ נוֹהֲגִין בּוֹ, וְהִתִּירוּ לָהֶם.

מסכת עירובין פרק י משנה יא
יא
נֶגֶר הַנִּגְרָר, נוֹעֲלִים בּוֹ בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
הַמֵּנָח, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמֵּנָח, בַּמִּקְדָּשׁ, וְהַנִּגְרָר, בַּמְּדִינָה.

מסכת עירובין פרק י משנה יב
יב
מַחְזִירִין צֵיר הַתַּחְתּוֹן בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
וְהָעֶלְיוֹן, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעֶלְיוֹן, בַּמִּקְדָּשׁ, וְהַתַּחְתּוֹן, בַּמְּדִינָה.

מסכת עירובין פרק י משנה יג
ג
מַחְזִירִין רְטָיָה בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
כַּתְּחִלָּה, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.
קוֹשְׁרִיסם נִימָה בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
כַּתְּחִלָּה, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.
חוֹתְכִים יַבֶּלֶת בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
אִם בַּכְּלִי, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.

מסכת עירובין פרק י משנה יד
יד
כֹּהֵן שֶׁלָּקָה בְּאֶצְבָּעוֹ, כּוֹרֵךְ עָלֶיהָ גֶּמִי בַּמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל לֹא בַּמְּדִינָה;
אִם לְהוֹצִיא דָּם, כָּךְ וְכָךְ אָסוּר.

יה
בּוֹזְקִים מֶלַח עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ,
בְּשַׁבִּיל שֶׁלֹּא יַחֲלִיק,
וּמְמַלִּים מִבּוֹר הַגֶּלָּה בַּגַּלְגַּל בַּשַּׁבָּת,
מִבּוֹר הַגָּדוֹל וּמִבְּאֵר חֲקַר בְּיוֹם טוֹב.

מסכת עירובין פרק י משנה טו
יו
שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַּמִּקְדָּשׁ,
כֹּהֵן מוֹצִיאוֹ בְהֶמְיָנוֹ,
שֶׁלֹּא לְשַׁהוֹת אֶת הַטֻּמְאָה.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה.
וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

בְּצָבַת שֶׁלָּעֵץ,
שֶׁלֹּא לְהַרְבּוֹת אֶת הַטֻּמְאָה.

יז
מֵאֵיכָן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ?
מִן הַהֵיכָל וּמִן הָאוּלָם, מִבֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ.
דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נָנָס.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
מִשָּׁם מוֹצִיאִין אוֹתוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַמְּקוֹמוֹת, כּוֹפִין עָלָיו פְּסַקְתֵּר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁהִתִּירוּ לָךְ חֲכָמִים,
מִשֶּׁלָּךְ נָתְנוּ לָךְ,
שֶׁלֹּא הִתִּירוּ לָךְ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת.

חסלת עירובין

מסכת פסחים

פרק א

מסכת פסחים פרק א משנה א
א
אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר,
בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ לְאוֹר הַנֵּר.
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵין מַכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ,
אֵינוֹ צָרִיךְ בְּדִיקָה.
וְלָמָּה אָמְרוּ "שְׁתֵּי שׁוּרוֹת בַּמַּרְתֵּף"?
בְּמָקוֹם שֶׁמַּכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת עַל פְּנֵי כָל הַמַּרְתֵּף;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שׁוּרוֹת הַחִיצוֹנוֹת, שֶׁהֵן הָעֶלְיוֹנוֹת.

מסכת פסחים פרק א משנה ב
ב
אֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא גֵּרְרָה חֻלְדָּה
מִבַּיִת לְבַיִת וּמִמָּקוֹם לְמָקוֹם.
אִם כֵּן, מֵחָצֵר לֶחָצֵר אוֹ מֵעִיר לָעִיר,
אֵין לַדָּבָר סוֹף.

מסכת פסחים פרק א משנה ג
ג
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בּוֹדְקִים אוֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר,

וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּשַּׁחֲרִית וּבְשָׁעַת הַבְּעוּר;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא בָדַק בְּאוֹר אַרְבָּעָה עָשָׂר,
יִבְדֹּק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר;
אִם לֹא בָדַק בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
יִבְדֹּק בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד;
לֹא בָדַק בְּתוֹךְ הַמּוֹעֵד,
יִבְדֹּק לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
וּמַה שֶּׁהוּא מְשַׁיֵּר יַנִּיחֶנּוּ בְצִנְעָה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהֵי צָרִיךְ בְּדִיקָה אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק א משנה ד
ד
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אוֹכְלִים כָּל חָמֵשׁ,
וְשׁוֹרְפִים בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ;
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אוֹכְלִים כָּל אַרְבַּע,
וְתוֹלִים כָּל חָמֵשׁ,
וְשׁוֹרְפִים בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ.

מסכת פסחים פרק א משנה ה
ה
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
שְׁתֵּי חַלּוֹת שֶׁלַּתּוֹדָה פְּסוּלוֹת < שֶׁלתּוֹדָה >
וּמַנָּחוֹת עַל גַּג הָאַסְטְוָה,
כָּל זְמַן שֶׁהֵן מַנָּחוֹת, כָּל הָעָם אוֹכְלִים;
נִטְלָה אַחַת מֵהֶן,
תּוֹלִים, לֹא אוֹכְלִים וְלֹא שׁוֹרְפִים;
נִטְלוּ שְׁתֵּיהֶן,
הִתְחִילוּ כָּל הָעָם שׁוֹרְפִין.

ו
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חַלִּים נֶאֱכָלִים כָּל אַרְבַּע,
וּתְרוּמָה כָּל חָמֵשׁ,
וְשׁוֹרְפִים בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ.

מסכת פסחים פרק א משנה ו
ז
רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּשָׁרֵף אֶת הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּוֹלַד הַטֻּמְאָה,
עִם הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

ח
הוֹסִיף רַבִּי עֲקִיבָה:
מִימֵיהֶן שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּהַדְלִיק אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁנִּפְסַל בְּטְבוּל יוֹם,

בְּנֵי שֶׁנִּטַּמְּא בְּטֻמְּאַת מֵת,
אַף עַל פִּי שֶׁמּוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

מסכת פסחים פרק א משנה ז
ט
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
מִדִּבְרֵיהֶם לָמַדְנוּ,
שֶׁשּׁוֹרְפִים תְּרוּמָה טְהוֹרָה עִם הַטְּמֵאָה בַּפֶּסַח.
אָמַר לוֹ רְבִּי יוֹסֵה:
אֵינָהּ הִיא הַמִּדָּה.
מוֹדֶה רְבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁשּׁוֹרְפִין זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ;
וְעַל מָה נֶחְלְקוּ?
עַל הַתְּלוּיָה וְעַל הַטְּמֵאָה,
שֶׁרְּבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תִּשָּׂרֵף זוֹ לְעַצְמָהּ וְזוֹ לְעַצְמָהּ;
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שְׁתֵּיהֶם כְּאַחַת.

פרק ב

מסכת פסחים פרק ב משנה א
א
כָּל שָׁעָה שֶׁהוּא מֻתָּר לֶאֱכֹל,
מַאֲכִיל לַבְּהֵמָה וְלַחַיָּה וְלָעוֹפוֹת,
וּמוֹכְרוֹ לַנָּכְרִי,
וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ.
עִבֵּר זְמַנּוֹ, אָסוּר בַּהֲנָיָתוֹ.
לֹא יַסִּיק בּוֹ תַּנּוּר וְכִירַיִם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין בְּעוּר חָמֵץ אֶלָּא שְׂרֵפָה;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְפָרֵר וְזוֹרֶה לָרוּחַ אוֹ מֵטִיל לַיָּם.

מסכת פסחים פרק ב משנה ב
ב
חָמֵץ שֶׁלַּנָּכְרִי שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח,
מֻתָּר בַּהֲנָיָה;
וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל אָסוּר, שֶׁנֶּאֱמַר:
(שְׁמוֹת יג,ז) "לֹא יֵרָאֶה לְךָ".
(מסכת פסחים פרק ב משנה ג)
נָכְרִי שֶׁהִלְוָה אֶת יִשְׂרָאֵל עַל חָמֵצוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח,
מֻתָּר בַּהֲנָיָה;
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁהִלְוָה אֶת הַנָּכְרִי עַל חָמֵצוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח,
אָסוּר בַּהֲנָיָה.
חָמֵץ שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפֹּלֶת,
הֲרֵי הוּא כְּמִבְעָר;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:

כָּל שֶׁאֵין הַכֶּלֶב יָכוֹל לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק ב משנה ד
ג
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה חָמֵץ בַּפֶּסַח,
שׁוֹגֵג, מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
מֵזִיד, פָּטוּר מִתַּשְׁלוּמִים וּמִדְּמֵי עֵצִים.

מסכת פסחים פרק ב משנה ה
ד
וְאֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם יוֹצֵא בָהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח:
בַּחִטִּים וּבַשְּׂעוֹרִים וּבַכֻּסְמִים וּבְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל וּבְשִׁיפּוֹן
וּבִדְמַי וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְרוּמָתוֹ,
וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ.
הַפְּחָנִים בַּחַלָּה וּבַתְּרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַטֶּבֶל,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְלָה תְרוּמָתוֹ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר,
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ, אֵינוֹ יוֹצֵא בָהֶן;
לְמִכֹּר בַּשּׁוּק, יוֹצֵא בָהֶן.

מסכת פסחים פרק ב משנה ו
ה
וְאֵלּוּ יְרָקוֹת שֶׁאָדָם יוֹצֵא בָהֶן יְדֵי חוֹבָתוֹ בַּפֶּסַח:
בַּחַזֶרֶת וּבָעֲלְשִׁים וּבִתְמָכָא וּבְחַרְחֲבִינָה וּבְמָרוֹר.
יוֹצְאִין בָּהֶן בֵּין לַחִים, בֵּין כְּמֻשִּׁין,
אֲבָל לֹא כְבוּשִׁין וְלֹא שְׁלוּקִין וְלֹא מְבֻשָּׁלִים.
מִצְטָרְפִין בְּכַזַּיִת.
וְיוֹצְאִין בְּקֶלַח שֶׁלָּהֶן,
וּבַדְּמַאי,
וּבְמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁנִּטְלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁנִּפְדּוּ.

מסכת פסחים פרק ב משנה ז
ו
אֵין שׁוֹרִים אֶת הַמֶּרֶס לַתַּרְנוּגְלִים,
אֲבָל חוֹלְטִין.
הָאִשָּׁה לֹא תִשְׁרֵי אֶת הַמֶּרֶס שֶׁתּוֹלֵךְ בְּיָדָהּ לַמַּרְחֵץ,
אֲבָל שָׂפָה הִיא עַל בְּשָׂרָהּ יָבֵשׁ.
לֹא יִלְעֹס אָדָם חִטִּין וְיִתֵּן עַל מַכָּתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצוֹת.

מסכת פסחים פרק ב משנה ח
ז
אֵין נוֹתְנִין אֶת הַקֶּמַח לְתוֹךְ חֲרֹסֶת
וְלֹא לְתוֹךְ חַרְדַּל.
אִם נָתַן יֹאכַל מִיָּד;
רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
אֵין מְבַשְּׁלִין אֶת הַפֶּסַח

לֹא בְמַשְׁקִים וְלֹא בְמֵי פֵרוֹת;
אֲבָל סָכִים וּמַטְבִּילִין אוֹתוֹ בָהֶן.
מֵי תַשְׁמִישָׁיו שֶׁלַּנַּחְתּוֹם יִשָּׁפְכוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מַחְמִיצִים.

פרק ג

מסכת פסחים פרק ג משנה א
א
וְאֵלּוּ עוֹבְרִים בַּפֶּסַח:
כֵּיתַח הַבַּבְלִי,
שֶׁכַּר הַמָּדִי,
חֹמֶץ הָאֲדוֹמִי,
זִיתוֹם הַמִּצְרִי,
וְזַמָּן שֶׁלַּצַּבָּעִים,
וַאֲמִילָן שֶׁלַּטַּבָּחִים,
וְקוֹלָן שֶׁלַּסּוֹפְרִים.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף טְפוּלֵי נָשִׁים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִין דָּגָן חֲרֵי זֶה עוֹבֵר בַּפֶּסַח.
חֲרֵי אֵלּוּ בְאַזְהָרָה,
וְאֵין בָּהֶן מִשּׁוּם כָּרֵת.

מסכת פסחים פרק ג משנה ב
ב
בָּצֵק שֶׁבִּסְדְקֵי עֲרֵבָה,
אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד,
חַיָּב לְבַעֵר,
פָּחוּת מִכֵּן, בָּטֵל בְּמֵעוּטוֹ.
וְכֵן לְעִנְיַן הַטֻּמְאָה:
אִם הִקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ,
אִם רוֹצֶה הוּא בְקִיּוּמוֹ,
חֲרֵי הוּא כַעֲרֵבָה.
בָּצֵק הַחֵרֵשׁ,
אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בּוֹ שֶׁהֶחְמִיץ,
חֲרֵי זֶה אָסוּר.

מסכת פסחים פרק ג משנה ג
ג
כֵּיצַד מַפְרִישִׁין חַלַּת טֻמְאָה בְיוֹם טוֹב?
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַל תִּקְרָא לָהּ שָׁם עַד שֶׁתֵּאָפֶה;
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
תָּטִיל לַצּוֹנִים.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא זֶה הוּא חָמֵץ שֶׁמְּזָהָרִים עָלָיו
בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא,

אֶלָּא מַפְרִשַׁתָּה וּמַנְּחַתָּה עַד הָעֶרֶב,
וְאִם הֶחְמִיצָה, הֶחְמִיצָה.

מסכת פסחים פרק ג משנה ד
ד
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים לָשׁוֹת כְּאַחַת
וְאוֹפוֹת בְּתַנּוּר אֶחָד זוֹ אַחַר זוֹ;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים עֲסִיקוֹת בַּבָּצֵק,
אַחַת לָשָׁה וְאַחַת עוֹרֶכֶת וְאַחַת אוֹפָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא כָל הַנָּשִׁים וְלֹא כָל הָעֵצִים וְלֹא כָל הַתַּנּוּרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:
תֹּאפָה תִּלְטֹשׁ בְּצוֹנִין.

מסכת פסחים פרק ג משנה ה
ה
סְעוּר יִשָּׂרֵף,
וְהָאוֹכְלוֹ פָּטוּר.
סְדוּק יִשָּׂרֵף,
וְהָאוֹכְלוֹ חַיָּב מִיתָה.
אֵי זֶה הוּא סְעוּר?
כְּקַרְנֵי חֲגָבִים.
סְדוּק?
שֶׁנִּתְעָרְבוּ סְדָקָיו זֶה בָזֶה.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה, הָאוֹכְלוֹ חַיָּב מִיתָה; <בַּזֶּה>
אֵי זֶה הוּא סָעוּר?
כָּל שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו,
כְּאָדָם שֶׁעָמְדוּ שְׂעָרוֹתָיו.

מסכת פסחים פרק ג משנה ו
ו
אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מְבַעֲרִים אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּזְמַנָּן.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת וְחֻלִּים בִּזְמַנָּן.

מסכת פסחים פרק ג משנה ז
ז
הַהוֹלֵךְ לִשְׁחוֹט אֶת פִּסְחוֹ,
וְלָמוֹל אֶת בְּנוֹ,
וְלֶאֱכֹל סְעוּדַת אֵרוּסִים בְּבֵית חָמִיו,
וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ בְּתוֹךְ הַבַּיִת;
אִם יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְבָעֵר וְלַחְזוֹר בְּמִצְוָתוֹ,

יַחְזוֹר;
וְאִם לָאו, יְבַטֵּל בְּלִבּוֹ.
וּלְהַצִּיל מִיַּד הַגַּיִס,
וּמִיַּד הַנָּהָר,
וּמִיַּד הַדְּלֵקָה,
וּמִיַּד הַמַּפְּלוֹת, יְבַטֵּל בְּלִבּוֹ,
וְיִשְׁבּוֹת שְׁבִיתַת הָרֵשׁוּת וְיַחְזוֹר מִיָּד.

מסכת פסחים פרק ג משנה ח
ח
וְכֵן מִי שֶׁיָּצָא מִירוּשָׁלַיִם,
וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ בְשַׂר הַקֹּדֶשׁ,
אִם עִבֵּר הַצּוֹפִים,
שׁוֹרְפוֹ בִמְקוֹמוֹ,
וְאִם לָאו,
חוֹזֵר וְשׁוֹרְפוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
וְעַד כַּמָּה הֵן חוֹזְרִין?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה כַּבֵּיצָה. <מחוק ע״י מגיה: כַּזַּיִת>
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה בְּכַזַּיִת. <מחוק ע״י מגיה: כַּבֵּיצָה>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ כַּזַּיִת,
וְחָמֵץ כַּבֵּיצָה.

פרק ד

מסכת פסחים פרק ד משנה א
א
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעַרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת,
עוֹשִׂין,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת,
אֵינָן עוֹשִׂין.
הַהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם שֶׁעוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין,
אוֹ מִמָּקוֹם שֶׁאֵינָן עוֹשִׂין לְמָקוֹם שֶׁעוֹשִׂין,
נוֹתְנִין עָלָיו חֻמְרֵי הַמָּקוֹם שֶׁיָּצָא מִשָּׁם,
וְחֻמְרֵי הַמָּקוֹם שֶׁהָלַךְ לַשָּׁם.
וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלֹקוֹת.

מסכת פסחים פרק ד משנה ב
ב
כֵּיצַד בּוֹ:
הַמּוֹלִיךְ פֵּרוֹת שְׁבִיעִית
מִמָּקוֹם שֶׁכָּלוּ לְמָקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ,
אוֹ מִמָּקוֹם שֶׁלֹּא כָלוּ לְמָקוֹם שֶׁכָּלוּ,
חַיָּב לְבַעֵר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
צֵא וְהָבֵא לְךָ אַף אַתָּה.

מסכת פסחים פרק ד משנה ג
ג
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִמְכּוֹר בְּהֵמָה דַּקָּה לַגּוֹיִם,
מוֹכְרִין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִמְכּוֹר,
אֵינָן מוֹכְרִין.
וְאַל יְשַׁנֶּה אָדָם, מִפְּנֵי הַמַּחְלְקוֹת.
בְּכָל מָקוֹם,
אֵין מוֹכְרִין לָהֶם בְּהֵמָה גַּסָּה,
עֲגָלִים וּסְיָחִים שְׁלֵמִים וּשְׁבוּרִים;
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בִּשְׁבוּרָה;
בֶּן בְּתִירָה מַתִּיר בַּסּוּס.

מסכת פסחים פרק ד משנה ד
ד
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לֶאֱכַל צָלִי בְּלֵילֵי פְסָחִים,
אוֹכְלִין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לֶאֱכַל,
אֵינָן אוֹכְלִין.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהַדְלִיק אֶת הַגֵּר בְּלֵילֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מַדְלִיקִים;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק,
אֵינָן מַדְלִיקִים;
מַדְלִיקִים בְּבָתֵּי כְנֵסָיוֹת וּבְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת,
וּבְמָבוֹאוֹת אֲפֵלִים וְעַל גַּבֵּי הַחוֹלִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ה
ה
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּתִשְׁעָה בְאָב,
עוֹשִׂין;
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת,
אֵינָן עוֹשִׂין;
בְּכָל מָקוֹם,
תַּלְמִידֵי חֲכָמִים בְּטֵלִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יַעֲשׂוּ כָל הָעָם עַצְמָן כְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים.

ו
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּיהוּדָה עוֹשִׂין מְלָאכָה בְּעַרְבֵי פְסָחִים עַד חֲצוֹת,
וּבַגָּלִיל אֵינָן עוֹשִׂין כָּל עִקָּר.
וּבַלַּיְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹסְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין עַד שְׁתָּנֵץ הַחַמָּה.

מסכת פסחים פרק ד משנה ו
ז
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ קֹדֶם לְאַרְבָּעָה עָשָׂר,

גּוֹמְרָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר;
אֲבָל לֹא יַתְחִיל בָּהּ כַּתְּחִלָּה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא יָכוֹל לְגָמְרָהּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ אֲמָנִיּוֹת עוֹשִׂין מְלָאכָה בְּעַרְבֵי פְסָחִים:
הַחַיָּטִים וְהַסַּפָּרִים וְהַכּוֹבְסִים.
רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצָעִנִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ז
ח
מוֹשִׁיבִים שׁוֹבַכִּים לַתַּרְנוּגְלִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר.
תַּרְנְגֹלֶת שֶׁבָּרָחָה,
מַחְזִירִין אוֹתָהּ לִמְקוֹמָהּ,
וְאִם מֵתָה,
מוֹשִׁיבִין אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ.
גּוֹרְפִין מִתַּחַת רַגְלֵי בְהֵמָה בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
וּבַמּוֹעֵד, מְסַלְּקִים לְצְדָדִים.
מוֹלִיכִים וּמְבִיאִין כֵּלִים מִבֵּית הָאֻמָּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.

מסכת פסחים פרק ד משנה ח
ט
שִׁשָּׁה דְבָרִים עָשׂוּ אַנְשֵׁי יְרִיחוֹ;
עַל שְׁלֹשָׁה מֵחוּ בְיָדָן,
וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא מֵחוּ בְיָדָן.
וְאֵלּוּ שֶׁלֹּא מֵחוּ בְיָדָן:
מַרְכִּיבִים דְּקָלִים בְּכָל יוֹם,
וְכוֹרְכִים אֶת שְׁמַע,
וְקוֹצְרִים וְגוֹדְשִׁים לִפְנֵי הָעֹמֶר,
וְלֹא מֵחוּ בְיָדָן.
וְאֵלּוּ שֶׁמֵּחוּ בְיָדָן:
מַתִּירִין בְּגַמְזִיּוֹת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְאוֹכְלִין מִתַּחַת הַנְּשָׁרִים,
וְנוֹתְנִין פֵּאָה לַיָּרָק;
וּמֵחוּ בְיָדָן חֲכָמִים.

מסכת פסחים פרק ד משנה ט
(בכתב יד קאופמן נמצאת כהוספת מגיה בשוליים, בלי ניקוד)

שִׁשָּׁה דְבָרִים עָשָׂה חִזְקִיָּה הַמֶּלֶךְ,
עַל שְׁלֹשָׁה הוֹדוּ לוֹ וְעַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ:
גֵּרַר עֲצָמוֹת אָבִיו עַל מִטָּה שֶׁל חֲבָלִים,
וְהוֹדוּ לוֹ;
כִּתֵּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת,
וְהוֹדוּ לוֹ;
גָּנַז סֵפֶר רְפוּאוֹת,
וְהוֹדוּ לוֹ.
עַל שְׁלֹשָׁה לֹא הוֹדוּ לוֹ:
קִצֵּץ דְּלָתוֹת שֶׁלַּהֵיכָל וְשִׁגְּרָן לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר,

וְלֹא הוֹדוּ לוֹ;
סָתַם מֵי גִיחוֹן הָעֶלְיוֹן,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ;
עִבֵּר נִיסָן בְּנִיסָן,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ.

פרק ה

מסכת פסחים פרק ה משנה א
א
תָּמִיד נִשְׁחָט בִּשְׁמוֹנֶה וּמַחְצָה,
וְקָרֵב בְּתֵשַׁע וּמַחְצָה.
עֶרֶב פְּסָחִים, נִשְׁחָט בְּשֶׁבַע וּמַחְצָה,
וְקָרֵב בִּשְׁמוֹנֶה וּמַחְצָה,
בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבָּת.
חָל עֶרֶב פְּסָחִים לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
נִשְׁחָט בְּשֵׁשׁ וּמַחְצָה
וְקָרֵב בְּשֶׁבַע וּמַחְצָה,
וְהַפֶּסַח אַחֲרָיו.

מסכת פסחים פרק ה משנה ב
ב
הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
קִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
אוֹ לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמוֹ,
פָּסוּל.
כֵּיצַד לִשְׁמוֹ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ?
לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם שְׁלָמִים;
שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמוֹ?
לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם הַפֶּסַח.

מסכת פסחים פרק ה משנה ג
ג
שְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים,
פָּסוּל.
לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו,
לִמְנוּיָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לַמּוּלִים וְלָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים וְלַטְּהוֹרִים,
כָּשֵׁר.
שְׁחָטוֹ קֹדֶם לַחֲצוֹת,
פָּסוּל, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ:
(שְׁמוֹת יב, ו) "בֵּין הָעַרְבָּיִם".
קֹדֶם לַתָּמִיד,
כָּשֵׁר, וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא אֶחָד מְמָרֵס בְּדָמוֹ,
עַד שֶׁיִּזְרֹק דַּם הַתָּמִיד;
וְאִם נִזְרַק,

כָּשֵׁר.

מסכת פסחים פרק ה משנה ד
ד
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח עַל הֶחָמֵץ,
עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַתָּמִיד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
לִשְׁמוֹ, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ, פָּטוּר;
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים,
בֵּין לִשְׁמָן וּבֵין שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
פָּטוּר.
וּבַמּוֹעֵד,
לִשְׁמוֹ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ, חַיָּב;
וְשֶׁאָר כָּל הַזְּבָחִים,
בֵּין לִשְׁמָן, בֵּין שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, חַיָּב,
חוּץ מִן הַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ.

מסכת פסחים פרק ה משנה ה
ה
הַפֶּסַח נִשְׁחָט בִּשְׁלוֹשׁ כִּתִּים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יב,ו)
"וְשָׁחֲטוּ אתו כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל",
קָהָל וְעֵדָה וְיִשְׂרָאֵל.
נִכְנְסָה כַּת הָרִאשׁוֹנָה וְנִתְמַלֵּת הָעֲזָרָה,
נָעֲלוּ דַלְתוֹת הָעֲזָרָה,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הַכֹּהֲנִים עוֹמְדִים שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת,
וּבִידֵיהֶם בַּזְּכִי כֶסֶף וּבַזְּכִי זָהָב;
שׁוּרָה שֶׁכֻּלָּהּ כֶּסֶף, כֶּסֶף,
וְשׁוּרָה שֶׁכֻּלָּהּ זָהָב, זָהָב,
וְלֹא הָיוּ מְעֹרָבִים.
וְלֹא הָיוּ לַבַּזְּכִים שׁוּלַיִם,
שֶׁמָּא יַנִּיחוּם וְיִקְרַשׁ הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ה משנה ו
ו
שָׁחַט יִשְׂרָאֵל וְקִבֵּל הַכֹּהֵן,
נוֹתְנוֹ לַחֲבֵרוֹ וַחֲבֵרוֹ לַחֲבֵרוֹ,
מְקַבֵּל אֶת הַמָּלֵא, וּמַחְזִיר אֶת הָרֵיקָם.
כֹּהֵן הַקָּרוֹב אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ,
זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.

מסכת פסחים פרק ה משנה ז
ז
יָצָאת כַּת הָרִאשׁוֹנָה וְנִכְנְסָה שְׁנִיָּה,

יָצָאת שְׁנַיָּה וְנִכְנְסָה שְׁלִישִׁית.
כְּמַעֲשֶׂה הָרִאשׁוֹנָה,
כֵּן מַעֲשֶׂה שְׁנַיָּה וּשְׁלִישִׁית.
קָרְאוּ אֶת הַהַלֵּל.
אִם גָּמְרוּ, שָׁנוּ,
וְאִם שָׁנוּ, שִׁלְּשׁוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שִׁלְּשׁוּ מִימֵיהֶם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְיֻמֶּיהָ שֶׁלְּכַת הַשְּׁלִישִׁית,
לֹא הִגִּיעָה לְ״אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יי״,
מִפְּנֵי שֶׁעַמָּהּ מְמַעֲטִים.

מסכת פסחים פרק ה משנה ח
ח
כְּמַעֲשֶׂהוּ בַחוֹל, כֵּן מַעֲשֶׂהוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא שֶׁהַכֹּהֲנִים מְדִיחִין אֶת הָעֲזָרָה,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹס הָיָה מְמַלֵּא מִדַּם הַתַּעֲרֹבֶת,
זוֹרְקוֹ זְרִיקָה אַחַת עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת פסחים פרק ה משנה ט
ט
כֵּיצַד תּוֹלִים וּמַפְשִׁיטִים?
אַנְקְלָיוֹת שֶׁלַּבַּרְזֶל הָיוּ קְבוּעִים בַּכּוֹתָלִים וּבָעַמּוּדִים,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִים וּמַפְשִׁיטִים.
כָּל מִי שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם לְתְלוֹת,
מַקְלוֹת דַּקִּים חֲלָקִים הָיוּ שָׁם,
וּמַנִּיחַ עַל כְּתֵפוֹ וְעַל כֶּתֶף חֲבֵרוֹ,
וְתוֹלֶה וּמַפְשִׁיט.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
מַנִּיחַ אֶת יָדוֹ עַל כֶּתֶף חֲבֵרוֹ,
וְיַד חֲבֵרוֹ עַל כְּתֵפוֹ,
וְתוֹלֶה וּמַפְשִׁיט.

מסכת פסחים פרק ה משנה י
י
קָרְעוּ וְהוֹצִיא אֶת אֻמּוּרָיו,
נְתָנָן בַּמֶּגֶס וְהִקְטִירָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
יָצָאת כַּת הָרִאשׁוֹנָה,
וְיָשְׁבָה לָהּ לְהַר הַבַּיִת,
שְׁנַיָּה בַחֵיל,
וְהַשְּׁלִישִׁית בְּמְקוֹמָהּ.
חָשְׁכָה,
יָצְאוּ וְצָלוּ אֶת פִּסְחֵיהֶם.

פרק ו

מסכת פסחים פרק ו משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים בַּפֶּסַח דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת:
שְׁחִיטָתוֹ וּזְרִיקַת דָּמוֹ,
וּמֵחוּי קְרָבָיו וְהַקְטֵר חֲלָבָיו;
אֲבָל צְלִיָּתוֹ וַהֲדָחַת קְרָבָיו,
אֵינָן דּוֹחִים.
הֶרְכִּבוֹ וַהֲבָאָתוֹ מִחוּץ לִתְחוּם וַחֲתִיכַת יַבֶּלְתּוֹ,
אֵינָן דּוֹחִים.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
דּוֹחִים.

מסכת פסחים פרק ו משנה ב
ב
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
אֵלּוּ שֶׁהֵן מִשֵּׁם שְׁבוּת,
לֹא יִדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
יוֹם טוֹב יוֹכִיחַ,
שֶׁהִתִּיר בּוֹ מִשֵּׁם מְלָאכָה,
וְאָסַר בּוֹ מִשֵּׁם שְׁבוּת.
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מַה זֶּה, יְהוֹשֻׁעַ?
וּמָה רְאָיָה רִשּׁוּת לַמִּצְוָה?

ג
הֵשִׁיב רְבִּי עֲקִיבָה:
הַזָּיָה תּוֹכִיחַ,
שֶׁהִיא מִצְוָה וְהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת;
אַף אַתָּה אַל תִּתְמַהּ עַל אֵלּוּ,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהֵן מִצְוָה וְהֵן מִשֵּׁם שְׁבוּת,
לֹא יִדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת.

ד
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וְעָלֶיהָ אֲנִי דָן;
מָה אִם שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
הַזָּיָה שֶׁהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
חִלּוּף!
מָה אִם הַזָּיָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם שְׁבוּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
אַף שְׁחִיטָה, שֶׁהִיא מִשֵּׁם מְלָאכָה,

לֹא תִדְחֶה אֶת הַשַּׁבָּת?

ה
אָמַר לוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
"עֲקִיבָה!
עָקַרְתָּ מַה שֶּׁכָּתוּב: (בְּמִדְבַּר ט,ג)
"בֵּין הָעַרְבַּיִם... בְּמוֹעֲדוֹ",
בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבָּת."
אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי מוֹעֵד לָאֵלּוּ כְּמוֹעֵד לִשְׁחִיטָה!"

ו
כְּלָל אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.
שְׁחִיטָה,
שֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת, <שאיפשר>
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת פסחים פרק ו משנה ג
ז
אֵימָתַי מֵבִיאִים עִמּוֹ חֲגִיגָה?
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָא בַחוֹל בְּטַהֲרָה וּבְמֻעָט.
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָא בַשַּׁבָּת בִּמְרֻבֶּה וּבְטֻמְאָה,
אֵין מְבִיאִין עִמּוֹ חֲגִיגָה.

מסכת פסחים פרק ו משנה ד
ח
חֲגִיגָה הָיְתָה בָאָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן,
מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים,
מִן הַזְּכָרִים וּמִן הַנְּקֵבוֹת;
וְנֶאֱכֶלֶת לִשְׁנֵי יָמִים.

מסכת פסחים פרק ו משנה ה
ט
הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בַּשַּׁבָּת,
חַיָּב עָלָיו חַטָּאת.
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם הַפֶּסַח,
אִם אֵינָן רְאוּיִים הֵן,
חַיָּב;
וְאִם רָאוּיִין,
רִבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

י
אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם הַפֶּסַח, שֶׁהוּא מֻתָּר לִשְׁמוֹ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמוֹ, חַיָּב,
זְבָחִים, שֶׁהֵם אֲסוּרִים לִשְׁמָן,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָן,

אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב?
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בַּפֶּסַח שֶׁשְּׁנָהוּ בְדָבָר אָסוּר,
תֹּאמַר בִּזְבָחִים, שֶׁשְּׁנָן בְּדָבָר מֻתָּר?
אָמַר לוֹ רִבִּי לִיעֶזֶר:
אֱמוּרֵי צִבּוּר יוֹכִיחוּ,
שֶׁהֵן מֻתָּרִין לִשְׁמָן,
וְהַשּׁוֹחֵט לִשְׁמָן חַיָּב.
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בֶּאֱמוּרֵי צִבּוּר,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קִצְבָּה,
תֹּאמַר בַּפֶּסַח שֶׁאֵין לוֹ קִצְבָּה?
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם אֱמוּרֵי צִבּוּר פָּטוּר.

מסכת פסחים פרק ו משנה ו
יא
שְׁחָטוֹ שֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לָעֲרֵלִים וְלַטְּמֵאִים,
חַיָּב.
לְאוֹכְלָיו וְשֶׁלֹּא לְאוֹכְלָיו,
לִמְנוּיָיו וְשֶׁלֹּא לִמְנוּיָיו,
לַמּוּלִים וְלָעֲרֵלִים,
וְלַטְּמֵאִים וְלַטְּהוֹרִים,
פָּטוּר.
שְׁחָטוֹ וְנִמְצָא בַעַל מוּם,
חַיָּב.
שְׁחָטוֹ וְנִמְצָא טְרֵפָה בַּסֵּתֶר,
פָּטוּר.
שְׁחָטוֹ וְנוֹדַע שֶׁמָּשְׁכוּ הַבְּעָלִים אֶת יְדֵיהֶן,
אוֹ שֶׁמֵּתוּ, אוֹ שֶׁנִּטַּמְּאוּ,
פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁשָּׁחַט בִּרְשׁוּת.

פרק ז

מסכת פסחים פרק ז משנה א
א
כֵּיצַד צוֹלִין אֶת הַפֶּסַח?
שְׁפּוּד שֶׁלָּרִמּוֹן,
תּוֹחֲבוֹ מִתּוֹךְ פִּיו עַד בֵּית נְקוּבָתוֹ,
וְנוֹתֵן אֶת כְּרָעָיו וְאֶת בְּנֵי מֵעָיו לְתוֹכוֹ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּמִין בְּשׁוּל הוּא זֶה!
אֶלָּא תּוֹלָן חוּצָה לוֹ.

מסכת פסחים פרק ז משנה ב
ב

אֵין צוֹלִין אֶת הַפֶּסַח
לֹא בִשְׁפּוּד וְלֹא בְאַסְכָּלָה. <eskhára: מנגל, רשת שעל האש>
רְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁאָמַר לִטְבִי עַבְדּוֹ:
"צֵא וּצְלֵה לָנוּ אֶת הַפֶּסַח עַל הָאַסְכָּלָה!"
נָגַע בְּחַרְסוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
יִקְלֹף אֶת מְקוֹמוֹ.
נָטַף מֵרֶטְבוֹ עַל הַחֶרֶס, חָזַר עָלָיו,
יִטֹּל אֶת מְקוֹמוֹ.
נָטַף מֵרֶטְבוֹ עַל הַסֹּלֶת,
יִקְמֹץ אֶת מְקוֹמוֹ.

מסכת פסחים פרק ז משנה ג
ג
סָכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלַּתְּרוּמָה,
אִם חֲבוּרַת הַכֹּהֲנִים,
יֹאכְלוּ;
אִם שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל, אִם חַי,
יְדִיחֶנּוּ,
וְאִם צָלִי,
יִקְלֹף אֶת הַחִיצוֹן.
סָכוֹ בְשֶׁמֶן שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
לֹא יַעֲשֶׂנּוּ דָמִים עַל בְּנֵי חֲבוּרָה,
שֶׁאֵין פּוֹדִים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת פסחים פרק ז משנה ד
ד
חֲמִשָּׁה דְבָרִים בָּאִים בְּטֻמְאָה,
וְאֵינָן נֶאֱכָלִים בְּטֻמְאָה:
הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וּשְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים.
הַפֶּסַח שֶׁבָּא בְטֻמְאָה נֶאֱכָל בְּטֻמְאָה,
שֶׁלֹּא בָא מִתְּחִלָּתוֹ אֶלָּא לַאֲכִילָה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ה
ה
נִטְמָא הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב קַיָּם,
אֵינוּ זוֹרֵק אֶת הַדָּם.
נִטְמָא הַחֵלֶב, וְהַבָּשָׂר קַיָּם,
זוֹרֵק אֶת הַדָּם.
וּבַמֻּקְדָּשִׁים אֵינוּ כֵן,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּטְמָא הַבָּשָׂר וְהַחֵלֶב קַיָּם,
זוֹרֵק אֶת הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ז משנה ו
ו
נִטְמָא קָהָל אוֹ רֻבּוֹ,

אוֹ שֶׁהָיוּ הַכֹּהֲנִים טְמֵאִין וְהַקָּהָל טָהוֹר,
יֵעָשֶׂה בְּטֻמְאָה.
נִטְמָא מֵעוּט הַקָּהָל,
הַטְּהוֹרִים עוֹשִׂין אֶת הָרִאשׁוֹן,
וְהַטְּמֵאִים עוֹשִׂין אֶת הַשֵּׁנִי.

מסכת פסחים פרק ז משנה ז
ז
הַפֶּסַח שֶׁנִּזְרַק אֶת דָּמוֹ,
וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע שֶׁהוּא טָמֵא,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.
נִטְמָא הַגּוּף,
אֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה;
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
נָזִיר וְעוֹשֶׂה פֶּסַח,
הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טֻמְאַת הַדָּם,
וְאֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טֻמְאַת הַגּוּף.
נִטְמָא טֻמְאַת הַתְּהוֹם,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ח
ח
נִטְמָא שָׁלֵם אוֹ רֻבּוֹ,
שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
נִטְמָא מֵעוּטוֹ, וְהַנּוֹתָר,
שׁוֹרְפִים אוֹתוֹ בְּחַצְרוֹתֵיהֶם עַל גַּגּוֹתֵיהֶן,
מֵעֲצֵי עַצְמָן.
הַצִּיקָנִים שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לִפְנֵי הַבִּירָה,
בִּשְׁבִיל לֵהָנוֹת מֵעֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.

מסכת פסחים פרק ז משנה ט
ט
הַפֶּסַח שֶׁיָּצָא אוֹ שֶׁנִּטְמָא,
יִשָּׂרֵף מִיָּד.
נִטְמוּ הַבְּעָלִים אוֹ שֶׁמֵּתוּ,
תִּעָבֵר צוּרָתוֹ <מחוק: וישרף בששה עשר>
וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
אַף זֶה יִשָּׂרֵף מִיָּד,
שֶׁאֵין לוֹ אוֹכְלִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה י
י
הָעֲצָמוֹת וְהַגִּידִים וְהַנּוֹתָר יִשָּׂרְפוּ בְּשִׁשָּׁה עָשָׂר.
חָל שִׁשָּׁה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
יִשָּׂרְפוּ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר,
שֶׁאֵינָן דּוֹחִים לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.

מסכת פסחים פרק ז משנה יא
יא

כָּל הַנֶּאֱכָל בְּשׁוֹר הַגָּדוֹל יֵאָכֵל בִּגְדֵי הָרַךְ,
וּבְרָאשֵׁי הַכְּנָפַיִם וְהַסְּחוּסִים.
הַשּׁוֹבֵר אֶת הָעֶצֶם בַּפֶּסַח הַטָּהוֹר,
חֲרֵי זֶה לוֹקֶה אַרְבָּעִים;
אֲבָל הַמּוֹתִיר בַּטָּהוֹר, וְהַשּׁוֹבֵר בַּטָּמֵא,
אֵינוֹ לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה יב
יב
אֵבֶר שֶׁיָּצָא מִקְצָתוֹ,
חוֹתֵךְ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָעֶצֶם,
וְקוֹלֵף עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַפֶּרֶק, וְחוֹתֵךְ.
וּבַמֻּקְדָּשִׁים, קוֹצֵץ בַּקּוֹפִיס,
שֶׁאֵין בּוֹ שְׁבִירַת הָעֶצֶם.
מִן הָאֶגֶף וְלִפְנִים כְּלִפְנִים,
מִן הָאֶגֶף וְלַחוּץ כְּלַחוּץ.
וְהַחַלּוֹנוֹת וְעִבְּי הַחוֹמָה כְּלִפְנִים.

מסכת פסחים פרק ז משנה יג
יג
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבַיִת אֶחָד,
אֵלּוּ הוֹפְכִים אֶת פְּנֵיהֶן הֵילָךְ וְאוֹכְלִין,
וְאֵלּוּ הוֹפְכִים אֶת פְּנֵיהֶם הֵילָךְ וְאוֹכְלִים,
וְהַמַּחַם בָּאֶמְצַע.
וּכְשֶׁהַשַּׁמָּשׁ עוֹמֵד לִמְזוֹג,
קוֹפֵץ אֶת פִּיו וּמַחְזִיר אֶת פָּנָיו,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ אֵצֶל חֲבוּרָתוֹ וְאוֹכֵל.
וְהַכַּלָּה הוֹפֶכֶת אֶת פָּנֶיהָ וְאוֹכֶלֶת. <וְהַכָּלָה>

פרק ח

מסכת פסחים פרק ח משנה א
א
הָאִשָּׁה, בִּזְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אַבָּלָהּ,
שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַּעְלָהּ,
תֹּאכַל מִשֶּׁלְבַעְלָהּ.
הָלְכָה רֶגֶל הָרִאשׁוֹן לַעֲשׂוֹת בְּבֵית אָבִיהָ,
שָׁחַט עָלֶיהָ אָבִיהָ, שָׁחַט עָלֶיהָ בַּעְלָהּ,
תֹּאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהִיא רוֹצָה.
יָתוֹם שֶׁשָּׁחֲטוּ עָלָיו אַפְּטְרוֹפִּים,
יֹאכַל מִמָּקוֹם שֶׁהוּא רוֹצֶה.
עֶבֶד שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָפִים,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלִּשְׁנֵיהֶם.
מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
לֹא יֹאכַל מִשֶּׁלְרַבּוֹ.

מסכת פסחים פרק ח משנה ב
ב

הָאוֹמֵר לְעַבְדּוֹ:
"צֵא וּשְׁחֹט עָלַי אֶת הַפֶּסַח",
שָׁחַט גִּדִּי, יֹאכַל,
שָׁחַט טָלֶה, יֹאכַל,
שָׁחַט גִּדִּי וְטָלֶה, יֹאכַל מִן הָרִאשׁוֹן.
שָׁכַח מָה אָמַר לוֹ רַבּוֹ,
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יִשְׁחֹט גִּדִּי וְטָלֶה וְיֹאמַר:
אִם גִּדִּי אָמַר לִי רַבִּי,
גִּדִּי שֶׁלּוֹ וְטָלֶה שֶׁלִּי;
וְאִם טָלֶה אָמַר לִי רַבִּי,
טָלֶה שֶׁלּוֹ וּגְדִי שֶׁלִּי.
שָׁכַח רַבּוֹ מָה אָמַר לוֹ,
שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה;
וּפְטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

מסכת פסחים פרק ח משנה ג
ג
הָאוֹמֵר לְבָנָיו:
"הֲרֵי אֲנִי שׁוֹחֵט אֶת הַפֶּסַח
לְמִי שֶׁיַּעֲלֶה מִכֶּם רִאשׁוֹן לִירוּשָׁלַיִם",
כֵּיוָן שֶׁהִכְנִיס הָרִאשׁוֹן רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לָעִיר,
זָכָה בְּחֶלְקוֹ וְזָכָה אֶת אֶחָיו עִמּוֹ.
לְעוֹלָם נִמְנִים עָלָיו,
עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּזַּיִת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
נִמְנִים וּמוֹשְׁכִים אֶת יְדֵיהֶם מִמֶּנּוּ,
עַד שֶׁיִּשְׁחֹט.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּזָּרֵק הַדָּם.

מסכת פסחים פרק ח משנה ד
ד
הַמַּמְנֶה אֲחֵרִים עִמּוֹ עַל חֶלְקוֹ,
רַשָּׁיִם לִתֵּן לוֹ אֶת שֶׁלּוֹ,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם.

מסכת פסחים פרק ח משנה ה
ה
זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת,
שׁוֹחֲטִים עָלָיו בַּשְּׁבִיעִי.
רָאָה שָׁלוֹשׁ,
שׁוֹחֲטִין עָלָיו בַּשְּׁמִינִי.
וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשֵּׁנִי.
רָאָת שְׁנֵי יָמִים,
שׁוֹחֲטִים עָלֶיהָ בַּשְּׁלִישִׁי.
וְהַזָּבָה,
שׁוֹחֲטִין עָלֶיהָ בַּשְּׁמִינִי.

מסכת פסחים פרק ח משנה ו

ז
הָאוֹנֵן וְהַמְפַקֵּחַ בַּגֵּל,
וְכֵן מִי שֶׁהִבְטִיחוּהוּ לְהוֹצִיאוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים,
הַחוֹלֶה וְהַזָּקֵן שֶׁהֵן יְכוֹלִין לֶאֱכַל כַּזַּיִת,
שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶם.
וְעַל כֻּלָּם,
אֵין שׁוֹחֲטִים עֲלֵיהֶם בִּפְנֵי עַצְמָן,
שֶׁלֹּא יְבִיאוּהוּ לִידֵי פָּסוּל.
לְפִיכָךְ, אִם אֵרַע בָּהֶם פְּסוּל,
פְּטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי,
חוּץ מִן הַמְפַקֵּחַ בַּגֵּל,
שֶׁהָיָה טָמֵא מִתְּחִלָּתוֹ.

מסכת פסחים פרק ח משנה ז
(בכתב יד קאופמן, סדורה לפני משנה ו,
ומעתקת שוב בשוליים לפני משנה ח)
ו
אֵין שׁוֹחֲטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַיָּחִיד.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
אֲפִלּוּ חֲבוּרָה שֶׁלְּמֵאָה וְאֵינָן יְכוֹלִין לֶאֱכַל כַּזַּיִת,
אֵין שׁוֹחֲטִים עֲלֵיהֶם,
וְאֵין עוֹשִׂין חֲבוּרַת נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים.

מסכת פסחים פרק ח משנה ח
ח
הָאוֹנֵן טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב,
אֲבָל לֹא בַקָּדָשִׁים.
הַשּׁוֹמֵעַ עַל מֵתוֹ,
וְהַמְלַקֵּט עֲצָמוֹת,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר עֶרֶב פְּסָחִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר.

פרק ט

מסכת פסחים פרק ט משנה א
א
מִי שֶׁהָיָה טָמֵא אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה,
וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן,
יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי.
שָׁגַג אוֹ נֶאֱנַס וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרִאשׁוֹן,
יַעֲשֶׂה אֶת הַשֵּׁנִי.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
"טָמֵא אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה"?

שֶׁאִלּוּ פְטוּרִין מִן הַהֶכְרֵת,
וְאִלּוּ חַיָּבִים בַּהֶכְרֵת.

מסכת פסחים פרק ט משנה ב
ב
וְאֵי זוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְחוֹקָה?
מִן הַמּוֹדִיעִית וְלַחוּץ,
וּכְמִדָּתָהּ לְכָל רוּחַ.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מֵאִסְקֻפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
לְפִיכָךְ נָקוּד עַל הֵ, לוֹמַר:
לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא רְחוֹקָה וַדַּי,
אֶלָּא מֵאִסְקֻפַּת הָעֲזָרָה וְלַחוּץ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ג
ג
מַה בֵּין הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי?
הָרִאשׁוֹן אָסוּר בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא;
הַשֵּׁנִי, חָמֵץ וּמַצָּה עִמּוֹ בַּבַּיִת.
הָרִאשׁוֹן טָעוּן הַלֵּל בַּאֲכִילָתוֹ,
וְהַשֵּׁנִי אֵינוֹ טָעוּן הַלֵּל בַּאֲכִילָתוֹ.
וְזֶה וָזֶה טְעוּנִים הַלֵּל בַּעֲשִׂיָּתָן,
נֶאֱכָלִים צָלִי עַל מַצָּה וּמְרוֹרִים,
וְדוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת פסחים פרק ט משנה ד
ד
הַפֶּסַח שֶׁבָּא בְטֻמְאָה,
לֹא יֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ זָבִים וְזָבוֹת, נִדּוֹת וְיוֹלְדוֹת;
אִם אָכָלוּ, פְּטוּרִים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר אַף עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ה
ה
מַה בֵּין פֶּסַח מִצְרַיִם לְפֶסַח דּוֹרוֹת?
פֶּסַח מִצְרַיִם מַקָּחוֹ מִבֶּעָשׂוֹר,
וְטָעוּן הַזָּיָה וַאֲגַדַּת אֱזוֹב
עַל הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת,
וְנֶאֱכָל בְּחִפָּזוֹן לַיְלָה אֶחָד.
וּפֶסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שִׁבְעָה.

מסכת פסחים פרק ט משנה ו
ו
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁתְּמוּרַת הַפֶּסַח קְרֵבָה,
וּתְמוּרַת הַפֶּסַח אֵינָהּ קְרֵבָה,
וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:

אֲנִי אֲפָרֵשׁ׃
הַפֶּסַח שֶׁנִּמְצָא קֹדֶם לִשְׁחִיטַת הַפֶּסַח,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר,
וְיָבִיא בְּדָמָיו שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ;
לְאַחַר הַפֶּסַח, יָבִיא שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ז
ז
הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לְפִסְחוֹ,
אוֹ זָכָר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנִים,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב, וְיִמָּכֵר,
וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
הַמַּפְרִישׁ פִּסְחוֹ וּמֵת,
לֹא יְבִיאֻנוּ בָנוֹ אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח,
אֶלָּא לְשֵׁם שְׁלָמִים.

מסכת פסחים פרק ט משנה ח
ח
הַפֶּסַח שֶׁנִּתְעָרַב בַּזְּבָחִים,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא בִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וּבִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וְיַפְסִיד הַמּוֹתָר מִבֵּיתוֹ.
נִתְעָרַב בִּבְכוֹרוֹת,
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
אִם חֲבוּרַת הַכֹּהֲנִים,
יֹאכְלוּ.

מסכת פסחים פרק ט משנה ט
ט
חֲבוּרָה שֶׁאָבַד פִּסְחָהּ,
אָמְרוּ לְאֶחָד׃
״צֵא וּבַקֵּשׁ, וּשְׁחֹט עָלֵינוּ!״
וְהָלַךְ וּמָצָא וְשָׁחַט,
וְהֵם לָקְחוּ וְשָׁחָטוּ;
אִם שֶׁלּוֹ נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ, וְהֵן אוֹכְלִין עִמּוֹ;
וְאִם שֶׁלָּהֶם נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם;
וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
אוֹ שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ, וְהֵם אֵינָן אוֹכְלִים עִמּוֹ,
וְשֶׁלָּהֶם יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה,
וּפְטוּרִים מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

י
אָמַר לָהֶם׃
״אִם אַחֲרָתִי, שַׁחֲטוּ עָלַי!״
הָלַךְ וּמָצָא וְשָׁחַט,
וְהֵן לָקְחוּ וְשָׁחָטוּ;

אִם שֶׁלָּהֶם נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הֵן אוֹכְלִין מִשֶּׁלָּהֶם, וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֶן;
אִם שֶׁלּוֹ נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
הוּא אוֹכֵל מִשֶּׁלּוֹ וְהֵן אוֹכְלִים מִשֶּׁלָּהֶן;
אֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן נִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
אוֹ שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת,
הֵם אוֹכְלִים מִשֶּׁלָּהֶם, וְהוּא אֵינוּ אוֹכֵל עִמָּהֶם,
וְשֶׁלּוֹ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרֵיפָה,
וּפָטוּר מִלַּעֲשׂוֹת פֶּסַח שֵׁנִי.

יא
אָמַר לָהֶם וְאָמְרוּ לוֹ,
אוֹכְלִים מִן הָרִאשׁוֹן;
לֹא אָמַר לָהֶם וְלֹא אָמְרוּ לוֹ,
אֵינָן אַחֲרַיִּים זֶה בָּזֶה.

מסכת פסחים פרק ט משנה י
יב
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ פִּסְחֵיהֶם,
אֵלּוּ מוֹשְׁכִים לָהֶם אֶחָד,
וְאֵלּוּ מוֹשְׁכִים לָהֶם אֶחָד;
אֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ,
וְאֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ;
וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים:
אִם שֶׁלָּנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדֵיךְ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּךְ וְנִמְנֵיתָ עַל שֶׁלָּנוּ;
וְאִם שֶׁלָּךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדֵינוּ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּנוּ וְנִמְנִינוּ עַל שֶׁלָּךְ.

יג
וְכֵן חָמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁלַּחֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה,
וְשֶׁלַּעֲשָׂרָה עֲשָׂרָה,
נִמְשָׁכִים לָהֶם אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה וַחֲבוּרָה,
וְכָךְ הֵם אוֹמְרִים.
(מסכת פסחים פרק ט משנה יא)
שְׁנַיִם שֶׁנִּתְעָרְבוּ פִּסְחֵיהֶם,
זֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד וְזֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד;
זֶה מַמְנֶה עִמּוֹ אֶחָד מֵהַשּׁוּק,
וְזֶה מַמְנֶה עִמּוֹ אֶחָד מֵהַשּׁוּק;
זֶה בָּא אֵצֶל זֶה וְזֶה בָּא אֵצֶל זֶה,
וְכָךְ הוּא אוֹמֵר:
אִם שֶׁלִּי הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדֵיךְ מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלָּךְ, וְנִמְנֵיתָ עַל שֶׁלִּי;
וְאִם שֶׁלָּךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה,
יָדַי מְשׁוּכוֹת מִשֶּׁלִּי וְנִמְנֵיתִי עַל שֶׁלָּךְ.

מסכת פסחים פרק י משנה א
א
עֶרֶב פְּסָחִים סָמוּךְ לַמִּנְחָה
לֹא יֹאכַל אָדָם עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ.
אֲפִילּוּ עָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיֵּסֵב.
לֹא יִפְחֲתוּ לוֹ מֵאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל־יַיִן,
אֲפִלּוּ מִן הַתַּמְחוּי.

מסכת פסחים פרק י משנה ב
ב
מָזְגוּ לוֹ כּוֹס רִאשׁוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם,
וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן,
וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם.

מסכת פסחים פרק י משנה ג
ג
הֵבִיאוּ לְפָנָיו,
מְטַבֵּל בַּחֲזֶרֶת עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְפַרְפֶּרֶת הַפַּת.
הֵבִיאוּ לְפָנָיו מַצָּה וַחֲזֶרֶת וַחֲרוֹסֶת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין חֲרוֹסֶת מִצְוָה.
רְבִּי לְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מִצְוָה.
וּבַמִּקְדָּשׁ מְבִיאִים לְפָנָיו גּוּפוֹ שֶׁל־פֶּסַח.

מסכת פסחים פרק י משנה ד
ד
מָזְגוּ לוֹ כּוֹס שֵׁנִי,
וְכָן הַבֵּן שׁוֹאֵל.
אִם אֵין דַּעַת בַּבֵּן,
אָבִיו מְלַמְּדוֹ:
"מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת?
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטַבְּלִים אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת,
הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים;
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה;
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִים בָּשָׂר צָלִי שָׁלוּק וּמְבֻשָּׁל,
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ צָלִי."
לְפִי דַעְתּוֹ שֶׁלַּבֵּן אָבִיו מְלַמְּדוֹ.
מַתְחִיל בִּגְנוּת וּמְסַיֵּם בְּשֶׁבַח,
וְדוֹרֵשׁ מֵ "אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי" (דְּבָרִים כו,ה),
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר כָּל הַפָּרָשָׁה.

מסכת פסחים פרק י משנה ה
ה
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח,

לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ׃
״פֶּסַח, מַצָּה וּמְרוֹרִים.
פֶּסַח,
עַל שֵׁם שֶׁפָּסַח הַמָּקוֹם עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.
מְרוֹרִים,
עַל שֵׁם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.
מַצָּה,
עַל שֵׁם שֶׁנִּגְאֲלוּ.
לְפִיכָךְ אָנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת,
לְהַלֵּל, לְשַׁבֵּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְגַדֵּל
לְמִי שֶׁעָשָׂה לָנוּ וְלַאֲבוֹתֵינוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלּוּ,
וְהוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת לְחֵרוּת,
וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ.״

מסכת פסחים פרק י משנה ו
ו
עַד אֵיכָן הוּא אוֹמֵר?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים׃
עַד ״אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה״,
וּבֵית הֶלֵּל,
עַד ״חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם״.
וְחוֹתֵם בִּגְאֻלָּה.

ז
רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר׃
״אֲשֶׁר גְּאָלָנוּ וְגָאַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם,
וְהִגִּיעָנוּ הַלַּיְלָה הַזֶּה״,
וְאֵינוּ חוֹתֵם.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר׃
״כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
יַגִּיעֵנוּ לָרְגָלִים הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ לְשָׁלוֹם,
שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עוֹלָם,
לֶאֱכֹל מִן הַפְּסָחִים וּמִן הַזְּבָחִים
אֲשֶׁר יַגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבְּחֲךָ לְרָצוֹן,
וְנוֹדֶה לְךָ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, גָּאַל יִשְׂרָאֵל״. <גואל>

מסכת פסחים פרק י משנה ז
ח
מָזְגוּ לוֹ כּוֹס שְׁלִישִׁי,
וּבֵרַךְ עַל מְזוֹנוֹ.
רְבִיעִי, גּוֹמֵר אֶת הַהַלֵּל,
וְאוֹמֵר עָלָיו בִּרְכַּת הַשִּׁיר.
בֵּין הַכּוֹסוֹת הָאֵלּוּ,
אִם רָצָה לִשְׁתּוֹת, יִשְׁתֶּה.
בֵּין הַשְּׁלִישִׁי לָרְבִיעִי, לֹא יִשְׁתֶּה.
(מסכת פסחים פרק י משנה ח)
וְאֵין מַפְטִירִים אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן. <epikômon: דברים הבאים אחר הסעודה>
יָשְׁנוּ, מִקְצָתָם יֹאכְלוּ, וְכֻלָּם לֹא יֹאכְלוּ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר׃

אִם נִתְנַמְנְמוּ, יֹאכְלוּ,
וְאִם נִרְדְּמוּ, לֹא יֹאכְלוּ.

מסכת פסחים פרק י משנה ט
ט
הַפָּסַח אַחַר חֲצוֹת מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
הַפְּגוּל וְהַנּוֹתָר מְטַמְּאִים אֶת הַיָּדַיִם.
בֵּרַךְ בִּרְכַּת הַפָּסַח, פָּטַר אֶת שֶׁלָּזֶבַח,
אֶת שֶׁלָּזֶבַח, לֹא פָטַר אֶת שֶׁלַּפָּסַח.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא זוֹ פּוֹטֶרֶת זוֹ,
וְלֹא זוֹ פּוֹטֶרֶת זוֹ.

חסל פסח

מסכת שקלים

פרק א

מסכת שקלים פרק א משנה א
א
בְּאֶחָד בְּאָדָר,
מְשַׁמְּעִים עַל הַשְּׁקָלִים וְעַל הַכִּלְאַיִם.
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ,
קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה בַּכְּרַכִּים,
וּמְתַקְּנִים אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת,
וְאֶת מְקֻוֹות הַמַּיִם,
וְעוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הָרַבִּים,
וּמְצַיְּנִים אֶת הַקְּבָרוֹת,
וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם.

מסכת שקלים פרק א משנה ב
ב
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ עוֹקְרִים וּמַשְׁלִיכִים לִפְנֵיהֶם.
מִשֶּׁרַבּוּ עוֹבְרֵי עֲבֵרָה,
הָיוּ מַשְׁלִיכִים עַל הַדְּרָכִים;
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ מַבְקִירִים אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.

מסכת שקלים פרק א משנה ג
ג
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ,
שַׁלְחָנוֹת יָשְׁבוּ בַמְּדִינָה.
בְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה, יָשְׁבוּ בַמִּקְדָּשׁ;

מִשֶּׁיִּשְׁבוּ בַּמִּקְדָּשׁ, הִתְחִילוּ לְמַשְׁכֵּן.
וְאֶת מִי מְמַשְׁכְּנִים?
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים,
גֵּרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲבָל לֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים.
וְכָל קָטָן שֶׁהִתְחִיל אָבִיו לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ,
אֵינוּ פּוֹסֵק.
וְאֵין מְמַשְׁכְּנִין אֶת הַכֹּהֲנִים,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת שקלים פרק א משנה ד
ד
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
הֵעִיד בֶּן כּוּבָרִי בְּיַבְנֶה,
שֶׁכָּל כֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹקֵל אֵינוּ חוֹטֵא.
אָמַר לוֹ רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
לֹא כִי,
אֶלָּא שֶׁכָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוּ שׁוֹקֵל, חוֹטֵא,
אֶלָּא שֶׁהַכֹּהֲנִים דּוֹרְשִׁים מִקְרָא זֶה לְעַצְמָן:
"וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל" (וַיִּקְרָא ו,טז)
הוֹאִיל וְהָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלְּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים שֶׁלָּנוּ,
הֵיאָךְ הֵן נֶאֱכָלִים?

מסכת שקלים פרק א משנה ה
ה
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין מְמַשְׁכְּנִים נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים,
אֲבָל אִם שָׁקְלוּ, מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
נָכְרִי וְכוּתִי שֶׁשָּׁקְלוּ, אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם קִנִּי זָבִין וְקִנֵּי זָבוֹת וְקִנֵּי יוֹלְדוֹת;
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא נִדָּר וְנִדָּב,
מְקַבְּלִים מִיָּדָם;
וְכָל שֶׁאֵינוּ לֹא נִדָּר וְלֹא נִדָּב,
אֵין מְקַבְּלִים מִיָּדָם.
וְכֵן הוּא מְפֹרָשׁ עַל יְדֵי עֶזְרָה: (עזרא ד,ג)
"לֹא לָכֶם וָלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת לֵאלֹהֵינוּ".

מסכת שקלים פרק א משנה ו
ו
וְאֵלּוּ חַיָּבִין בַּקֻּלְבּוֹן:
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵל גֵּרִים וַעֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲבָל לֹא נָשִׁים וְלֹא עֲבָדִים וְלֹא קְטַנִּים.
הַשּׁוֹקֵל עַל יַד עֶבֶד, וְעַל יַד אִשָּׁה,
וְעַל יַד כֹּהֵן, וְעַל יַד הַקָּטָן, פָּטוּר.
עַל יָדוֹ וְעַל יַד חֲבֵרוֹ, חַיָּב קֻלְבּוֹן אֶחָד.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׁנֵי קֻלְבּוֹנוֹת.
נָתַן סֶלַע לִטֹּל שֶׁקֶל,

חַיָּב שְׁנֵי קָלְבּוֹנוֹת.

מסכת שקלים פרק א משנה ז
ז
הַשּׁוֹקֵל עַל יַד עָנִי וְעַל יַד שְׁכֵנוֹ
וְעַל יַד בֶּן עִירוֹ, פָּטוּר.
וְאִם הִלְוָן, חַיָּב.
הָאַחִים הַשּׁוּתָּפִין שֶׁחַיָּבִים בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִים מִמַּעֲשַׂר בְּהֵמָה;
וְשֶׁחַיָּבִים בְּמַעֲשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִים מִן הַקָּלְבּוֹן.
וְכַמָּה הוּא קָלְבּוֹן?
מָעָה כֶסֶף.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חֵצִי.

פרק ב

מסכת שקלים פרק ב משנה א
א
מְצָרְפִין שְׁקָלִים דְּרָכוֹנוֹת מִפְּנֵי מַסּוּי הַדֶּרֶךְ.
כַּשֵּׁם שֶׁהָיוּ שׁוֹפָרוֹת בַּמִּקְדָּשׁ,
כָּךְ הָיוּ בַּמְּדִינָה.
בְּנֵי הָעִיר שֶׁשִּׁלְּחוּ אֶת שִׁקְלֵיהֶם,
וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה, נִשְׁבָּעִים לַגִּזְבָּרִים,
וְאִם לָאו, נִשְׁבָּעִים לִבְנֵי הָעִיר,
וּבְנֵי הָעִיר שׁוֹקְלִים תַּחְתֵּיהֶם.
נִמְצְאוּ, אוֹ שֶׁהֶחְזִירוּם הַגַּנָּבִים,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ שְׁקָלִים,
וְאֵין עוֹלִים לָהֶם לְשָׁנָה הַבָּאָה.

מסכת שקלים פרק ב משנה ב
ב
הַנּוֹתֵן שִׁקְלוֹ לַחֲבֵרוֹ לִשְׁקוֹל עַל יָדוֹ,
וּשְׁקָלוֹ עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה,
מָעַל.
הַשּׁוֹקֵל שִׁקְלוֹ מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
אִם נִתְרְמָה הַתְּרוּמָה,
וְאִם קָרְבָה הַבְּהֵמָה,
מָעַל.
מִמַּעֲשֵׂר שֵׁנִי, וּמִדְּמֵי שְׁבִיעִית,
יֹאכַל כְּנֶגְדָּן.

מסכת שקלים פרק ב משנה ג
ג

הַמְכַנֵּס מָעוֹת וְאָמַר:
"הֲרֵי אֵלּוּ שְׁקָלַי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מוֹתָּרָן נְדָבָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹתָּרָן חֻלִּים.
"שֶׁאָבִיא מֵהֶן שְׁקָלַי",
שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָּר חֻלִּין.
"אֵלּוּ לְחַטָּאתִי",
שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָּר נְדָבָה;
"שֶׁאָבִיא מֵהֶן חַטָּאתִי",
שָׁוִים שֶׁהַמּוֹתָּר חֻלִּים.

מסכת שקלים פרק ב משנה ד
ד
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה בֵּין שְׁקָלִים לַחַטָּאת?
אֶלָּא שֶׁהַשְּׁקָלִים, יֵשׁ לָהֶם קִצְבָּה,
וְלַחַטָּאת אֵין לָהּ קִצְבָּה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לִשְׁקָלִים אֵין לָהֶם קִצְבָּה;

ה
שֶׁכְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה,
הָיוּ שׁוֹקְלִים דְּרָכוֹנוֹת,
חָזְרוּ לִשְׁקוֹל סְלָעִים,
חָזְרוּ לִשְׁקוֹל טְבָעִים,
בִּקְּשׁוּ לִשְׁקוֹל דִּינָרִים.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אַף עַל פִּי כֵן, יַד כֻּלָּם שָׁוָה,
אֲבָל חַטָּאת,
זֶה מֵבִיא בְּסֶלַע, וְזֶה מֵבִיא בִּשְׁתַּיִם,
וְזֶה מֵבִיא בְּשָׁלוֹשׁ.

מסכת שקלים פרק ב משנה ה
ו
מוֹתַּר שְׁקָלִים, חֻלִּים.
מוֹתַּר עֲשִׂירִית הָאֵפָה,
מוֹתַּר קִנֵּי זָבִים, קִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת,
מוֹתָּרָן נְדָבָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בָא מִשּׁוּם חֵטְא וּמִשּׁוּם אַשְׁמָה,
מוֹתָּרָן נְדָבָה.

ז
מוֹתַּר עוֹלָה לָעוֹלָה.
מוֹתַּר מִנְחָה לַמִּנְחָה.
מוֹתַּר שְׁלָמִים לִשְׁלָמִים.
מוֹתַּר הַפֶּסַח לִשְׁלָמִים.

מוֹתַר נְזִירִים לִנְזִירִים.
מוֹתַר נָזִיר לִנְדָבָה.
מוֹתַר שְׁבוּיִים לִשְׁבוּיִים.
מוֹתַר שָׁבוּי לְאוֹתוֹ שָׁבוּי.
מוֹתַר עֲנִיִּים לַעֲנִיִּים.
מוֹתַר עָנִי לְאוֹתוֹ עָנִי.
מוֹתַר הַמֵּתִים לַמֵּתִים.
מוֹתַר הַמֵּת לְיוֹרְשָׁיו.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מוֹתַר הַמֵּת יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
רְבִּי נָתָן אוֹמֵר:
מוֹתַר הַמֵּת, בּוֹנִים לוֹ נֶפֶשׁ עַל קִבְרוֹ.

פרק ג

מסכת שקלים פרק ג משנה א
א
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה
תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה:
בְּפָרַס הַפֶּסַח,
בְּפָרַס עֲצֶרֶת,
בְּפָרַס חָג,
וְהֵן גֶּרְנוֹת שֶׁלְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בַּאֲדָר,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.
רְבִּי לְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי.
וְלָמָּה אָמְרוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל,
וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב,
וְאִי אֶפְשָׁר לְעַשֵּׂר בְּיוֹם טוֹב,
לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.

מסכת שקלים פרק ג משנה ב
ב
בִּשְׁלוֹשׁ קֻפּוֹת שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ סְאִים
תּוֹרְמִין אֶת הַלִּשְׁכָּה,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם אָלֶ"ף בֵּי"ת גִּימֶ"ל.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יְוָנִית כָּתוּב עֲלֵיהֶם אַלְפָּ"א בֵּיטָ"א גַּמָּ"א.
אֵין הַתּוֹרֵם נִכְנָס לֹא בְּפַרְגּוֹד חָפוּת,
וְלֹא בְּמַנְעָל, וְלֹא בְּסַנְדָּל,
וְלֹא בִּתְפִלָּה, וְלֹא בְּקָמִיעַ;

שֶׁמֵּא יַעֲנִי, וְיֹאמְרוּ:
מֵעֲוֹן הַלְּשׁוֹנָה הֶעָנִי,
אוֹ שֶׁמֵּא יַעֲשִׁיר וְיֹאמְרוּ:
מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה הֶעְשִׁיר;
שֶׁאָדָם צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת
כְּדֵרֶךְ שֶׁהוּא צָרִיךְ לָצֵאת יְדֵי הַמָּקוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (במדבר לב,כב)
"וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיי וּמִיִּשְׂרָאֵל",
וְאוֹמֵר: (משלי ג,ד)
"וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם".

מסכת שקלים פרק ג משנה ג
ג
שֶׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל
הָיָה נִכְנָס וְשִׁקְלוֹ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
וְזוֹרְקוֹ לִפְנֵי הַתּוֹרֶם,
וְהַתּוֹרֵם מִתְכַּוֵּן וְדוֹחֲפוֹ לַקֻּפָּה.
אֵין הַתּוֹרֵם תּוֹרֵם עַד שֶׁיֹּאמַר לָהֶם:
"אֶתְרֹם",
וְהֵן אוֹמְרִים לוֹ:
"תְּרֹם, תְּרֹם, תְּרֹם!"
שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים.

מסכת שקלים פרק ג משנה ד
ד
תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה, וְחִפָּה בְּקַטַבְלָיוֹת,
שְׁנִיָּה, וְחִפָּה בְּקַטַבְלָיוֹת,
שְׁלִישִׁית לֹא הָיָה מְחַפֶּה.
וְלָמָּה לֹא הָיָה מְחַפֶּה?
שֶׁמֵּא יִשְׁבַּח וְיִתְרֹם מִן הַדָּבָר הַתָּרוּם.
תָּרַם אֶת הָרִאשׁוֹנָה לְשֵׁם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
שְׁנִיָּה לְשֵׁם הַכָּרְכִים הַמַּקָּפִים לָהּ,
שְׁלִישִׁית לְשֵׁם בָּבֶל וּלְשֵׁם מָדַי וּלְשֵׁם מְדִינוֹת הָרְחוֹקוֹת.

פרק ד

מסכת שקלים פרק ד משנה א
א
הַתְּרוּמָה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
לוֹקְחִין בָּהּ תְּמִידִים וּמוּסָפִים וְנִסְכֵּיהֶם,
וְהָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
שׁוֹמְרֵי סְפָחִים בַּשְּׁבִיעִית,
נוֹטְלִים שְׂכָרָן מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף אַתָּה אוֹמֵר שֶׁאֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.

מסכת שקלים פרק ד משנה ב
ב
פָּרָה וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁלִּזְהוֹרִית
בָּאִים מִתְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
כֶּבֶשׁ פָּרָה וְכֶבֶשׁ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ וְלָשׁוֹן שֶׁבֵּין קְרָנָיו,
וְאַמַּת הַמַּיִם וְחוֹמַת הָעִיר וּמִגְדְּלוֹתֶיהָ,
וְכָל צָרְכֵי הָעִיר
בָּאִים מִשִּׁירֵי הַלִּשְׁכָּה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כֶּבֶשׁ פָּרָה,
כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים עוֹשִׂין אוֹתוֹ מִשֶּׁלְעַצְמָן.

מסכת שקלים פרק ד משנה ג
ג
מוֹתַר שִׁירֵי לִשְׁכָּה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהֶן?
לוֹקְחִין בָּהֶן יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת,
וְהַשָּׂכָר לַהֶקְדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מִשְׁתַּכְּרִין בְּשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ וְלֹא מִשֶּׁלָּעֲנִיִּים.

מסכת שקלים פרק ד משנה ד
ד
מוֹתַר הַתְּרוּמָה מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
רְקוּעֵי זָהָב צָפּוּי לְבֵית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
מוֹתַר הַפֵּרוֹת לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹתַר תְּרוּמָה לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר נְסָכִים לִכְלֵי שָׁרֵת.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
מוֹתַר נְסָכִים לְקַיִץ הַמִּזְבֵּחַ,
וּמוֹתַר תְּרוּמָה לִכְלֵי שָׁרֵת.
וְזֶה וָזֶה לֹא הָיוּ מוֹדִים בַּפֵּרוֹת.

מסכת שקלים פרק ד משנה ה
ה
מוֹתַר הַקְּטֹרֶת מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
מַפְרִישִׁין מִמֶּנָּה שְׂכַר הָאֻמָּנִים,
וּמְחַלְּלִים אוֹתָהּ עַל מָעוֹת הָאֻמָּנִים,
וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לָאֻמָּנִים בִּשְׂכָרָן,
וְחוֹזְרִים וְלוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה.
אִם בָּא חָדָשׁ בִּזְמַנּוֹ,
לוֹקְחִין אוֹתָהּ מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה,
וְאִם לָאו, מִן הַיְשָׁנָה.

מסכת שקלים פרק ד משנה ו
ו

הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיוּ בָהֶן דְּבָרִים רְאוּיִין לְקָרְבָּנוֹת הַצִּבּוּר,
יִנָּתְנוּ לָאֲמָנִים בִּשְׁכָרָן.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
אֵינָהּ הִיא הַמִּדָּה,
אֶלָּא מַפְרִישִׁין מֵהֶן שְׂכַר הָאֲמָנִים,
וּמְחַלְּלִין אוֹתָן עַל מָעוֹת הָאֲמָנִים,
וְנוֹתְנִין אוֹתָם לָאֲמָנִין בִּשְׁכָרָן,
וְחוֹזְרִים וְלוֹקְחִים אוֹתָם מִתְּרוּמָה חֲדָשָׁה.

מסכת שקלים פרק ד משנה ז
ז
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה בָהֶן בְּהֵמָה רְאוּיָה עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
זְכָרִים וּנְקֵבוֹת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זְכָרִים יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי עוֹלוֹת,
וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּדְמֵיהֶם יִפְּלוּ עִם שְׁאָר נְכָסִים לְבֶדֶק הַבַּיִת.

ח
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
זְכָרִים עַצְמָן יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת,
וּנְקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת.

ט
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר
מִדִּבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר הִשְׁוָה אֶת מִדָּתוֹ,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ חָלַק.
אָמַר רְבִּי פַּפְּיַס:
שָׁמַעְתִּי דִּבְרֵי שְׁנֵיהֶם,
הַמַּקְדִּישׁ בְּפֵרוּשׁ כְּדִבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וְהַמַּקְדִּישׁ סְתָם כְּדִבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

מסכת שקלים פרק ד משנה ח
י
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיוּ בָהֶם דְּבָרִים רְאוּיִם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וְעוֹפוֹת,
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יִמָּכְרוּ לִצְרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין,
וְיָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת,
וּשְׁאָר נְכָסִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת.

מסכת שקלים פרק ד משנה ט
יא
אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְשַׁעֲרִים אֶת הַלִּשְׁכָּה.
כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו לִסְפֵּק סְלָתוֹת מֵאַרְבַּע,
עָמְדוּ מִשָּׁלֹשׁ, יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע;
מִשָּׁלֹשׁ, וְעָמְדוּ מֵאַרְבַּע, יְסַפֵּק מֵאַרְבַּע;
שֶׁהַיַּד הֶקְדֵּשׁ לָעֶלְיוֹנָה.
אִם הִתְלִיעָה סֹלֶת, הִתְלִיעָה לוֹ,
וְאִם הֶחְמִיץ יַיִן, הֶחְמִיץ לוֹ.
וְאֵינוּ מְקַבֵּל אֶת מָעוֹתָיו,
עַד שֶׁיְּהֵא הַמִּזְבֵּחַ מְרַצֶּה.

פרק ה

מסכת שקלים פרק ה משנה א
א
וְאֵלּוּ הֵן הַמְמֻנִּים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ:
יוֹחָנָן בֶּן פִּינְחָס עַל הַחוֹתָמוֹת,
אֲחִיָּה עַל הַנְּסָכִים,
מַתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל עַל הַפְּיָסוֹת,
פְּתַחְיָה עַל הַקִּנִּים;
פְּתַחְיָה זֶהוּא מָרְדְּכַי.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פְּתַחְיָה?
שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ דְּבָרִים וְדוֹרְשָׁן,
וְיוֹדֵעַ בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן.

ב
בֶּן אֲחִיָּה עַל חֲלִי מֵעַיִם, <חֲלִי>
נְחוֹנְיָה חוֹפֵר שִׁיחִים,
גְּבִנֵי כָרוּז,
בֶּן גֶּבֶר עַל נְעִילַת שְׁעָרִים,
בֶּן בָּבִי עַל הַפָּקִיעַ,
בֶּן אַרְזָה עַל הַצִּלְצָל,
הָגְרַס בֶּן לֵוִי עַל הַשִּׁיר,
בֵּית גַּרְמוּ עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים,
בֵּית אַבְטִינָס עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת,
וְאֶלְעָזָר עַל הַפָּרֹכוֹת,
וּפִינְחָס עַל הַמַּלְבּוּשׁ. <המלבוש>

מסכת שקלים פרק ה משנה ב
ג
אֵין פּוֹחֲתִים מִשִּׁלְשָׁה גְזָבָרִים,
וּמִשִּׁבְעָה מַרְכוּלִים,
וְאֵין עוֹשִׂין סְרָרָה עַל הַצִּבּוּר בְּמָמוֹן פָּחוּת מִשְּׁנַיִם,
חוּץ מִבֶּן אֲחִיָּה שֶׁעַל חֲלִי מֵעַיִם,
וְאֶלְעָזָר שֶׁעַל הַפָּרֹכוֹת,
שֶׁאוֹתָם קִבְּלוּ צִבּוּר עֲלֵיהֶם.

מסכת שקלים פרק ה משנה ג
ד
אַרְבָּעָה חוֹתָמוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
עֹגֶל, זָכָר, גְּדִי, וְחוֹטֵא.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה הָיוּ, וַאֲרָמִית כָּתוּב עֲלֵיהֶם:
עֵגַל, דְּכַר, גְּדִי, חוֹטֵא דַל וְחוֹטֵא עָשִׁיר.
עֵגֶל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי בָקָר,
גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת;
גְּדִי מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי צֹאן,
גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים, זְכָרִים וּנְקֵבוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלְאֵילִים;
אַיִל מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי אֵילִים בִּלְבַד;
חוֹטֵא מְשַׁמֵּשׁ עִם נִסְכֵּי שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת שֶׁלְּמִצְרָע.

מסכת שקלים פרק ה משנה ד
ה
מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ נְסָכִים,
הוֹלֵךְ לוֹ אֵצֶל יוֹחָנָן,
שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַחוֹתָמוֹת,
וְנוֹתֵן לוֹ מָעוֹת וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חוֹתָם.
בָּא לוֹ אֵצֶל אֲחִיָּה,
שֶׁהוּא מְמֻנֶּה עַל הַנְּסָכִים,
וְנוֹתֵן לוֹ חוֹתָם,
וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ נְסָכִים.
וְלָעֶרֶב בָּאִין זֶה אֵצֶל זֶה,
וַאֲחִיָּה מוֹצִיא אֶת הַחוֹתָמוֹת,
וּמְקַבֵּל כְּנֶגְדָּן מָעוֹת;
אִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לַהֶקְדֵּשׁ,
וְאִם פָּחֲתוּ, יְשַׁלֵּם יוֹחָנָן מִבֵּיתוֹ,
שֶׁהַיַּד הֶקְדֵּשׁ לָעֶלְיוֹנָה.

מסכת שקלים פרק ה משנה ה
ו
מִי שֶׁאָבַד חוֹתָמוֹ,
מַמְתִּינִים לוֹ עַד הָעֶרֶב,
אִם מָצְאוּ לוֹ כְּדֵי חוֹתָמוֹ, נוֹתְנִין לוֹ;
וְאִם לָאו, לֹא הָיָה לוֹ;
וְשָׁם כָּל הַיּוֹם כָּתוּב עֲלֵיהֶן מִפְּנֵי הָרַמָּאִים.

מסכת שקלים פרק ה משנה ו
ז
שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ:
אַחַת, לִשְׁכַּת חֲשָׁיִים,
וְאַחַת, לִשְׁכַּת הַכֵּלִים.
לִשְׁכַּת חֲשָׁיִים,
יִרְאֵי חֵט נוֹתְנִין לְתוֹכָהּ בַּחְשַׁי,
וַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְפַּרְנְסִין מִתּוֹכָהּ בַּחְשַׁי.

לִשְׁכַּת הַכֵּלִים,
כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב כְּלִי,
זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ,
וְאַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
הַגִּזְבָּרִין פּוֹתְחִים אוֹתָהּ,
כֵּלִי שֶׁמָּצְאוּ בוֹ צֹרֶךְ לְבֶדֶק הַבַּיִת,
מַנִּיחִים אוֹתוֹ,
וְהַשְּׁאָר נִמְכָּרִים, <וְהַשַּׁאר>
וּדְמֵיהֶם נוֹפְלִים לִלְשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת.

פרק ו

מסכת שקלים פרק ו משנה א
א
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפָרוֹת,
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שַׁלְחָנוֹת,
וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַשְׁתַּחֲוָיוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ.
שֶׁלְּבֵית רַבָּן גַּמְלִיאֵל
וְשֶׁלְּבֵית רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים,
הָיוּ מִשְׁתַּחֲוִין בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה.
וְאֵיכָן הָיְתָה יְתֵרָה?
כְּנֶגֶד דִּיר הָעֲצִים,
שֶׁכֵּן מָסֹרֶת בְּיָדָם מֵאֲבוֹתֵיהֶם,
שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז.

מסכת שקלים פרק ו משנה ב
ב
מַעֲשֶׂה בְכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְעַסֵּק,
וְרָאָה אֶת הָרִצְפָּה שֶׁהִיא מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹתֶיהָ.
בָּא וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ,
וְלֹא הִסְפִּיק לְגָמוֹר אֶת הַדָּבָר,
עַד שֶׁיָּצְתָה נִשְׁמָתוֹ,
וְיָדְעוּ בְּיִחוּד שֶׁשָּׁם הָאָרוֹן גָּנוּז.

מסכת שקלים פרק ו משנה ג
ג
וְאֵיכָן הָיוּ הַשְׁתַּחֲוָיוֹת הָאֵלּוּ?
אַרְבַּע בַּצָּפוֹן, וְאַרְבַּע בַּדָּרוֹם,
שָׁלוֹשׁ בַּמִּזְרָח, וּשְׁתַּיִם בַּמַּעֲרָב,
כְּנֶגֶד הַשְּׁעָרִים.
שְׁעָרִים דְּרוֹמְיִים סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר הָעֶלְיוֹן, שַׁעַר הַדֶּלֶק,
שַׁעַר הַבְּכוֹרוֹת, שַׁעַר הַמַּיִם.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמַּיִם?
שֶׁבּוֹ מַכְנִיסִים צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם שֶׁלַּנָּסוּךְ בֶּחָג.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: <ליעזר>
בּוֹ הַמַּיִם מְפַכִּים וַעֲתִידִים לִהְיוֹת יוֹצְאִין
מִתַּחַת מִפְתַּן הַבַּיִת.

ד
לְעֵמָתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר יְכָנְיָה, שַׁעַר הַקָּרְבָּן,
שַׁעַר הַנָּשִׁים, שַׁעַר הַשִּׁיר.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכָנְיָה?
שֶׁבּוֹ יָצָא יְכָנְיָה בְּגָלוּתוֹ. <וגלותו>
וְשֶׁבַּמִּזְרָח שַׁעַר נִיקָנוֹר,
וּשְׁנֵי פְּשָׁפְּשִׁים הָיוּ לוֹ,
אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמאלוֹ.
וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶן שֵׁם.

מסכת שקלים פרק ו משנה ד
ה
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שֵׁלְחָנוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ:
שְׁמוֹנָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם,
שֶׁעֲלֵיהֶן מְדִיחִין אֶת הַקְּרָבִים;
וּשְׁנַיִם בְּמַעֲרַב הַכֶּבֶשׁ,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּכֶּסֶף.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִים אֶת הָאֵבָרִים,
וְעַל שֶׁלַּכֶּסֶף נוֹתְנִים כְּלֵי שָׁרֵת;
וּשְׁנַיִם בָּאוּלָם מִבִּפְנִים עַל פֶּתַח הַבַּיִת,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִין אֶת לֶחֶם הַפָּנִים בְּכְנֵיסָתוֹ,
וְעַל שֶׁלַּזָּהָב בִּיצִיאָתוֹ,
שֶׁמַּעֲלִים בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִים;
וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב מִבִּפְנִים,
שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד.

מסכת שקלים פרק ו משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שׁוֹפָרוֹת הָיוּ בַמִּקְדָּשׁ,
וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
תְּקָלִין חֲדַתִּין וְתִקְלִין עַתִּיקִין,
קְנִים וְגוֹזָלֵי עוֹלָה,
עֵצִים וּלְבוֹנָה,
זָהָב לַכַּפֹּרֶת,
שִׁשָּׁה לִנְדָבָה.
תְּקָלִין חֲדַתִּין, שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
וְעַתִּיקִין, מִי שֶׁלֹּא שָׁקַל אֶשְׁתַּקַּד,
שׁוֹקֵל לְשָׁנָה הַבָּאָה;

ז
קְנִים, הֵן תּוֹרִין;
וְגוֹזָלֵי עוֹלָה, הֵן בְּנֵי יוֹנָה,
כֻּלָּם עוֹלוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
קְנִים, אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה,
וְגוֹזָלֵי עוֹלָה, כֻּלָּם עוֹלוֹת.

מסכת שקלים פרק ו משנה ו
ח
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי עֵצִים",
לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי גִיזְרִין;
"לְבוֹנָה",
לֹא יִפְחֹת מִן הַקֹּמֶץ;
"זָהָב",
לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר זָהָב.
שִׁשָּׁה לִנְדָבָה.
"נְדָבָה",
מָה הָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ?
לוֹקְחִין בָּהּ עוֹלוֹת,
הַבָּשָׂר לַשֵּׁם וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ יְהוֹיָדָע כֹּהֵן גָּדוֹל:
"אָשָׁם הוּא, אָשֹׁם אָשַׁם לַיי" (וַיִּקְרָא ה,יט),
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא בָא מִשּׁוּם חֵט וּמִשּׁוּם אַשְׁמָה,
יִלָּקֵחוּ בוֹ עוֹלוֹת,
הַבָּשָׂר לַשֵּׁם, וְהָעוֹרוֹת לַכֹּהֲנִים.
נִמְצְאוּ שְׁנֵי כְתוּבִים קַיָּמִים:
אָשָׁם לַיי וְאָשָׁם לַכֹּהֵן,
וְאוֹמֵר: (מלכים ב יב,יז)
"כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית יי,
לַכֹּהֲנִים יִהְיוּ".

פרק ז

מסכת שקלים פרק ז משנה א
א
מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בֵּין שְׁקָלִים לִנְדָבָה:
קָרוֹב לִשְׁקָלִים, יִפְּלוּ לִשְׁקָלִים,
לִנְדָבָה, יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִפְּלוּ לִנְדָבָה.
בֵּין עֵצִים לִלְבוֹנָה:
קָרוֹב לָעֵצִים, יִפְּלוּ לָעֵצִים,
לִלְבוֹנָה, יִפְּלוּ לִלְבוֹנָה,
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִפְּלוּ לִלְבוֹנָה.
בֵּין קִנִּים לְגוֹזָלֵי עוֹלָה:
קָרוֹב לַקִּנִּים, יִפְּלוּ לַקִּנִּים,
לְגוֹזָלֵי עוֹלָה, יִפְּלוּ לְגוֹזָלֵי עוֹלָה,
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִפְּלוּ לְגוֹזָלֵי עוֹלָה.
בֵּין חֻלִּין לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי:
קָרוֹב לַחֻלִּין, יִפְּלוּ לַחֻלִּין,
לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי, יִפְּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִפְּלוּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
זֶה הַכְּלָל:

הוֹלְכִים אַחַר הַקָּרוֹב;
מַחְצָה לְמַחְצָה, לְהַחְמִיר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ב
ב
מָעוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ לִפְנֵי סוֹחֲרֵי בְהֵמָה,
לְעוֹלָם מַעֲשֵׂר.
וּבְהַר הַבַּיִת, חֻלִּין.
וּבִירוּשָׁלַיִם,
בְּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה, חֻלִּין,
וּבְשָׁעַת הָרֶגֶל, הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ג
ג
בָּשָׂר שֶׁנִּמְצָא בָעֲזָרָה,
אֵבָרִים, עוֹלוֹת,
וַחֲתִיכוֹת, חַטָּאוֹת,
וּבִירוּשָׁלַיִם, זִבְחֵי שְׁלָמִים.
זֶה וָזֶה,
תְּעַבֵּר צוּרָתוֹ וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

ד
נִמְצָא בַגְּבוּלִים,
אֵבָרִים, נְבֵלוֹת,
וַחֲתִיכוֹת, מֻתָּרוֹת.
וּבְשָׁעַת הָרֶגֶל, שֶׁהַבָּשָׂר מְרֻבֶּה,
אַף אֵבָרִים מֻתָּרִים.

מסכת שקלים פרק ז משנה ד
ה
בְּהֵמָה שֶׁנִּמְצֵאת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד מִגְדַּל עֵדֶר,
כְּמִדָּתָהּ לְכָל רוּחַ:
זְכָרִים, עוֹלוֹת וּנְקֵבוֹת, זִבְחֵי שְׁלָמִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אַף הָרָאוּי לִפְסָחִים, פְּסָחִים,
קֹדֶם לָרֶגֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת שקלים פרק ז משנה ה
ו
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מְמַשְׁכְּנִים אֶת מוֹצְאֵיהָ,
עַד שֶׁהוּא מֵבִיא עִמָּהּ נְסָכֶיהָ.
חָזְרוּ לְהְיוֹת מַנִּיחִים אוֹתָהּ וּבוֹרְחִים.
הִתְקִינוּ בֵּית דִּין
שֶׁיְּהוּ נְסָכֶיהָ בָּאִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.

מסכת שקלים פרק ז משנה ו
ז
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
שִׁבְעָה דְבָרִים הִתְקִינוּ בֵּית דִּין,
וְזֶה אֶחָד מֵהֶן.

גּוֹי שֶׁשִּׁלַּח עוֹלָתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם,
אִם שִׁלַּח עִמָּהּ נְסָכִים, קְרֵבִים מִשֶּׁלּוֹ,
וְאִם לָאו, קְרֵבִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
וְכֵן גֵּר שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ זְבָחִים,
אִם יֵשׁ לוֹ נְסָכִים, קְרֵבִים מִשֶּׁלּוֹ,
וְאִם לָאו, קְרֵבִים מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
תְּנַי בֵּית דִּין הוּא עַל כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת,
שֶׁתְּהֵא מִנְחָתוֹ קְרֵבָה מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּיּוֹרְשִׁים.
וּשְׁלֵמָה הָיְתָה קְרֵבָה.

מסכת שקלים פרק ז משנה ז
ח
עַל הַמֶּלַח וְעַל הָעֵצִים,
שֶׁיְּהוּ הַכֹּהֲנִים נֵאוֹתִים בָּהֶם.
וְעַל הַפָּרָה,
שֶׁלֹּא יְהוּ מוֹעֲלִים בְּאֶפְרָהּ. <מוּעָלִים>
עַל הַקְּנִים הַפְּסוּלוֹת,
שֶׁיְּהוּ בָאוֹת מִשֶּׁלַּצִּבּוּר;
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַמְסַפֵּק אֶת הַקְּנִים,
מְסַפֵּק אֶת הַפְּסוּלוֹת.

פרק ח

מסכת שקלים פרק ח משנה א
א
כָּל הָרוֹקִים הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם טְהוֹרִים,
חוּץ מִשּׁוּק הָעֶלְיוֹן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
שֶׁבָּאֶמְצַע טְמֵאִים,
וְשֶׁבִּצְדָדִים טְהוֹרִים;
וּבְשָׁעַת הָרֶגֶל,
שֶׁבָּאֶמְצַע טְהוֹרִים,
וְשֶׁבִּצְדָדִים טְמֵאִים,
שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהַמְּעוּטִים מִסְתַּלְּקִים לִצְדָדִים.

מסכת שקלים פרק ח משנה ב
ב
כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאִים בִּירוּשָׁלַיִם,
דֶּרֶךְ יְרִידָה לְבֵית הַטְּבִילָה, טְמֵאִים,
דֶּרֶךְ עֲלִיָּה, טְהוֹרִים,
שֶׁלֹּא כִירִידָתָן עֲלִיָּתָן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

כֻּלָּם טְהוֹרִים,
חוּץ מִן הַסַּל וְהַמַּגְרָפָה
וְהַמְּרִיצָה הַמְיֻחָדִים לְקֻבָּרוֹת.

מסכת שקלים פרק ח משנה ג
ג
סְכִין שֶׁנִּמְצֵאת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד;
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר, שׁוֹנָה וּמַטְבִּיל.
קֻפִּיס, בָּזֶה וּבָזֶה, שׁוֹנָה וּמַטְבִּיל.
חָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד.
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר, שׁוֹחֵט בָּהּ מִיָּד.
נִמְצֵאת קְשׁוּרָה לִסְכִין,
הֲרֵי זוֹ כִּסְכִין.

מסכת שקלים פרק ח משנה ד
ד
פָּרֹכֶת שֶׁנִּטַּמְּאת בְּוֻלַּד הַטֻּמְאָה,
מַטְבִּילִים אוֹתָהּ בִּפְנִים,
וּמַכְנִיסִים אוֹתָהּ מִיָּד.
שֶׁנִּטַּמְּאת בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מַטְבִּילִין אוֹתָהּ בַּחוּץ,
וְשׁוֹטְחִים אוֹתָהּ בַּחֵיל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא צְרִיכָה הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ.
אִם הָיְתָה חֲדָשָׁה,
שׁוֹטְחִין אוֹתָהּ עַל גַּג הָאַצְטְבָא, <האיסטווה>
כְּדֵי שֶׁיִּרְאוּ הָעָם אֶת מְלַאכְתָּהּ שֶׁהִיא נָאָה.

מסכת שקלים פרק ח משנה ה
ה
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר
מְשׁוּם שִׁמְעוֹן בֶּן הַסָּגָן:
פָּרֹכֶת, עָבְיָהּ טֶפַח,
עַל שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם נִירִים נֶאֱרֶגֶת,
עַל כָּל נִימָה וְנִימָה עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה חוּטִים.
אָרְכָּהּ אַרְבָּעִים אַמָּה,
וְרָחְבָּהּ עֶשְׂרִים אַמָּה,
וּבִשְׁמוֹנִים וּשְׁתַּיִם רִבּוֹא הָיְתָה נֶעְשֵׂית; <ריבו>
וּשְׁתַּיִם עוֹשִׂין בְּכָל שָׁנָה,
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֹּהֲנִים מַטְבִּילִים אוֹתָהּ.

מסכת שקלים פרק ח משנה ו
ו
בְּשַׁר קָדָשִׁי קָדָשִׁים שֶׁנִּטַּמָּא
בֵּין בְּאַב הַטֻּמְאָה
בֵּין בְּוֻלַּד הַטֻּמְאָה,
בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִשָּׂרֵף בִּפְנִים,

חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה בַּחוּץ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַכֹּל יִשָּׂרֵף בַּחוּץ,
חוּץ מִשֶּׁנִּטַּמָּא בְּוַלַד הַטֻּמְאָה בִּפְנִים.

מסכת שקלים פרק ח משנה ז
ז
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶת שֶׁנִּטַּמָּא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ,
יִשָּׂרֵף בַּחוּץ;
וְאֶת שֶׁנִּטַּמָּא בְּוַלַד הַטֻּמְאָה,
בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים,
יִשָּׂרֵף בִּפְנִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְקוֹם טֻמְאָתוֹ, שָׁם תְּהֵא שְׂרִיפָתוֹ.

מסכת שקלים פרק ח משנה ח
ח
אֲבָרִי הַתָּמִיד נִתָּנִים מֵחֲצִי כֶבֶשׁ וּלְמַטָּה בַּמַּעֲרָב,
וְשֶׁלַּמּוּסָפִין נִתָּנִין מֵחֲצִי כֶבֶשׁ לְמַטָּה בַּמִּזְרָח,
וְשֶׁלְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים נִתָּנִים עַל כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְמַעְלָה.
הַשְּׁקָלִים וְהַבְּכוּרִים אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
אֲבָל מַעֲשַׂר דָּגָן וּמַעֲשַׂר בְּהֵמָה וּבְכוֹרוֹת
נוֹהֲגִין בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת.
הַמַּקְדִּישׁ שְׁקָלִים וּבְכוּרִים,
הֲרֵי זֶה קֹדֶשׁ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָאוֹמֵר:
"בְּכוּרִים קֹדֶשׁ", אֵינָן קֹדֶשׁ.

סליק מסכת שקלים

מסכת יומא

פרק א

מסכת יומא פרק א משנה א
א
שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
מַפְרִישִׁין כֹּהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת הַפַּרְוָהֵדְרִין,
וּמַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
שֶׁמָּא יְאָרַע בּוֹ פְּסוּל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אִשָּׁה אַחֶרֶת מַתְקִינִים לוֹ,
שֶׁמָּא תָּמוּת אִשְׁתּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא טז, ו)

״בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ״, הֵיא אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ חֲכָמִים:
אֵין לַדָּבָר סוֹף.

מסכת יומא פרק א משנה ב
ב
כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים הוּא זוֹרֵק אֶת הַדָּם,
וּמַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת,
וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
וּמַקְרִיב אֶת רֹאשׁ וְאֶת רֶגֶל.
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים,
אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב,
שֶׁפֹּהֲן גָּדוֹל מַקְרִיב חֵלֶק מֵרֹאשׁ,
וְנוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ.

מסכת יומא פרק א משנה ג
ג
מָסְרוּ לוֹ זְקֵנִים מִזִּקְנֵי בֵית דִּין,
וְקוֹרִין לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם, וְאוֹמְרִים:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, קְרָא אַתָּה בְּפִיךָ,
שֶׁמָּא שָׁכַחְתָּ אוֹ שֶׁמָּא לֹא לָמַדְתָּ.
עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים בַּשַּׁחֲרִית,
מַעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְרָח׳
וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׂים,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא מַכִּיר וְרָגִיל בַּעֲבוֹדָה.

מסכת יומא פרק א משנה ד
ד
כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
לֹא הָיוּ מוֹנְעִים מִמֶּנּוּ מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה.
עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים עִם חֲשֵׁכָה,
לֹא הָיוּ מַנִּיחִים אוֹתוֹ לֶאֱכֹל הַרְבֵּה,
שֶׁהַמַּאֲכָל מֵבִיא אֶת הַשֵּׁנָה.

מסכת יומא פרק א משנה ה
ה
מָסְרוּהוּ זְקֵנֵי בֵית דִּין לְזִקְנֵי כְהֻנָּה,
הוֹלִיכוּהוּ לַעֲלִיַּת בֵּית אַבְטִינָס,
הִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם.
וְאָמְרוּ לוֹ:
״אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל,
אָנוּ שְׁלוּחֵי בֵית דִּין,
וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וּשְׁלוּחַ בֵּית דִּין,
מַשְׁבִּיעִים אָנוּ עָלֶיךָ
בְּמִי שֶׁשִּׁכֵּן אֶת שְׁמוֹ בַּבַּיִת הַזֶּה,
שֶׁלֹּא תְשַׁנֶּה דָבָר מִכָּל מַה שֶּׁאָמַרְנוּ לָךְ.״
וְהוּא פוֹרֵשׁ וּבוֹכֶה,
וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבוֹכִין.

מסכת יומא פרק א משנה ו

ו
אִם הָיָה חָכָם, דּוֹרֵשׁ,
וְאִם תַּלְמִיד חֲכָמִים, דּוֹרְשִׁין לְפָנָיו.
וְאִם רָגִיל לִקְרוֹת, קוֹרֵא,
וְאִם לָאו, קוֹרִין לְפָנָיו.
וּבַמָּה קוֹרִין לְפָנָיו?
בְּאִיּוֹב וּבְעֶזְרָה וּבְדִבְרֵי הַיָּמִים.
זְכַרְיָה בֶּן קְבוּטָל אוֹמֵר:
פְּעָמִים הַרְבֵּה קָרִיתִי לְפָנָיו בְּדָנִיֵּאל.

מסכת יומא פרק א משנה ז
ז
בִּקֵּשׁ לְהִתְנַמְנֵם,
פִּרְחֵי לְוָיָה מַכִּים לְפָנָיו בְּאֶצְבַּע צְרָדָה,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל,
עֲמֹד וְהָפֵג אַחַת עַל הָרִצְפָּה!
וּמַעֲסִיקִין אוֹתוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.

מסכת יומא פרק א משנה ח
ח
בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ
מִקְּרוֹת הַגֶּבֶר אוֹ סָמוּךְ לוֹ,
בֵּין מִלְּפָנָיו וּבֵין מִלְּאַחֲרָיו;
וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים מֵחֲצוֹת,
וּבָרְגָלִים מֵאַשְׁמֹרֶת הָרִאשׁוֹנָה;
לֹא הָיְתָה קְרוֹת הַגֶּבֶר מַגַּעַת
עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִישְׂרָאֵל.

פרק ב

מסכת יומא פרק ב משנה א
א
בָּרִאשׁוֹנָה,
כָּל מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
תּוֹרֵם;
בְּזְמַן שֶׁהֵן מְרֻבִּים,
וְרָצִים וְעוֹלִים בַּכֶּבֶשׁ,
וְכָל הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה.
אִם הָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִים,
וְהַמְמֻנֶּה אוֹמֵר לָהֶם:
"הַצְבִּיעוּ!"
וּמָה הֵן מוֹצִיאִין?
אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,
וְאֵין מוֹצִיאִין אֲגֻדָּל בַּמִּקְדָּשׁ.

מסכת יומא פרק ב משנה ב
ב

מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם שָׁוִים וְרָצִים וְעוֹלִין בַּכֶּבֶשׁ,
דָּחַף אֶחָד מֵהֶן אֶת חֲבֵרוֹ,
וְנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ.
וּכְשֶׁרָאוּ בֵּית דִּין שֶׁהֵן בָּאִין לִידֵי סַכָּנָה,
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ תוֹרְמִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא בַּפַּיִס.
אַרְבַּע פְּיָסוֹת הָיוּ שָׁם,
זֶה הַפַּיִס הָרִאשׁוֹן.

מסכת יומא פרק ב משנה ג
ג
הַפַּיִס הַשֵּׁנִי,
מִי שׁוֹחֵט,
מִי זוֹרֵק,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
וּמִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה,
וּמִי מַעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם,
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה,
וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת,
וְהַקֻּרְבַּיִם,
וְהַסֹּלֶת,
וְהַחֲבִתִּים,
וְהַיַּיִן.
וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר זָכִים בּוֹ.
אָמַר בֶּן עַזַּי לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה מִשֵּׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כְּדֶרֶךְ הִלּוּכוֹ הָיָה קָרֵב.

מסכת יומא פרק ב משנה ד
ד
הַפַּיִס הַשְּׁלִישִׁי:
"חֲדָשִׁים לִקְטֹרֶת, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!"
רְבִיעִי,
חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים,
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים מִן הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ.

מסכת יומא פרק ב משנה ה
ה
תָּמִיד קָרֵב בִּתְשְׁעָה,
בַּעֲשָׂרָה,
בְּאֶחָד עָשָׂר,
בִּשְׁנֵים עָשָׂר,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
עַצְמוֹ בִתְשְׁעָה.
בֶּחָג בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם,
חֲרֵי עֲשָׂרָה.
בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּאֶחָד עָשָׂר:
עַצְמוֹ בִתְשְׁעָה,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי גְזָרֵי עֵצִים, <גְּזָרֵי>

לְרַבּוֹת אֶת הָעֵצִים.
וּבַשַּׁבָּת בְּאֶחָד עָשָׂר:
הוּא עַצְמוֹ בְּתִשְׁעָה,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָם שְׁנֵי בַזְּכֵי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים.
וּבַשַּׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג,
בְּיַד אֶחָד צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם.

מסכת יומא פרק ב משנה ו
ו
אַיִל קָרֵב בְּאֶחָד עָשָׂר:
הַבָּשָׂר בַּחֲמִשָּׁה,
וְהַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁנַיִם שְׁנַיִם.

מסכת יומא פרק ב משנה ז
ז
פַּר קָרֵב בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
הָרֹאשׁ בְּאֶחָד,
וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם;
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הָעֹקֶץ בִּשְׁנַיִם,
וְהָרֶגֶל בִּשְׁנַיִם;
הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה,
הֶחָזֶה בְּאֶחָד,
וְהַגֵּרָה בִּשְׁלֹשָׁה;
שְׁתֵּי הַיָּדוֹת בִּשְׁנַיִם;
וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת בִּשְׁנַיִם;
וְהַקְּרָבַיִם וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן בִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? <בַּמִּי>
בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
אֲבָל בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
אִם רָצָה לְהַקְרִיב מַקְרִיב.
הֶפְשֵׁטָן וְנִתּוּחָן שְׁלָאֲלוּ וָאֵלּוּ שָׁוִים.

פרק ג

מסכת יומא פרק ג משנה א
א
אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
"צְאוּ וּרְאוּ אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.
אִם הִגִּיעַ, הָרוֹאֶה אוֹמֵר:
בָּרְקִי!
מַתְיָה בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר:
הֵאִיר עַל פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח,
עַד שֶׁהוּא בְּחֶבְרוֹן?
וְהוּא אוֹמֵר:
הֵן.

מסכת יומא פרק ג משנה ב
ב
וְלָמָּה צָרְכוּ לְכָךְ?
פַּעַם אַחַת עָלָה מְאוּר הַלְּבָנָה,
וְדִמּוּ שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח.
שָׁחֲטוּ אֶת הַתָּמִיד,
וְהוֹצִיאוּהוּ לְבֵית הַשְּׂרָפָה.
וְהוֹרִידוּ כֹּהֵן גָּדוֹל לְבֵית הַטְּבִילָה.
זֶה הַכְּלָל הָיָה בַּמִּקְדָּשׁ:
כָּל הַמֵּסֵךְ אֶת רַגְלָיו טָעוּן טְבִילָה,
וְכָל הַמֵּטִיל לַמַּיִם טָעוּן קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

מסכת יומא פרק ג משנה ג
ג
אֵין אָדָם נִכְנָס לָעֲזָרָה וְלָעֲבוֹדָה,
אֲפִלּוּ טָהוֹר, עַד שֶׁהוּא טוֹבֵל
חָמֵשׁ טְבִילוֹת בּוֹ בַיּוֹם,
וְכֻלָּם בַּקֹּדֶשׁ בְּבֵית הַפַּרְוָה,
חוּץ מִזּוֹ בִּלְבָד.

מסכת יומא פרק ג משנה ד
ד
פֵּרְסוּ סָדִין שֶׁלַּבּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ה
הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַתָּמִיד.
קָרָצוֹ, וּמֵרַק אַחַר שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ,
וְקִבֵּל אֶת הַדָּם וּזְרָקוֹ.
נִכְנַס לְהַקְטִיר וּלְהֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
לְהַקְרִיב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֵבָרִים
וְאֶת הַחֲבָתִּים וְאֶת הַיַּיִן.

מסכת יומא פרק ג משנה ה
ו
קְטֹרֶת שֶׁלַּשַּׁחַר הָיְתָה קְרֵבָה בֵּין הַדָּם לָאֵבָרִים.
שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם הָיְתָה קְרֵבָה בֵּין אֵבָרִים לַנְּסָכִים.
אִם הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל זָקֵן אוֹ אַסְטְנֵס,
מְחַמִּים לוֹ חַמִּים וּמְטִילִים לְתוֹךְ הַצּוֹנְנִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁתָּפוּג צִנָּתָם.

מסכת יומא פרק ג משנה ו
ז
הֱבִיאוּהוּ לְבֵית הַפַּרְוָה,
וּבַקֹּדֶשׁ הָיָתָה.
פֵּרְסוּ לוֹ סָדִין שֶׁלַּבּוּץ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו,

וְיָרַד וְטָבַל,
עָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי לָבָן,
וְלָבַשׁ וְקִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

מסכת יומא פרק ג משנה ז
ח
בַּשַּׁחַר, הָיָה לָבוּשׁ פִּילוּסִים שֶׁלִּשְׁנַיִם עָשָׂר מָנֶה.
בֵּין הָעַרְבַּיִם, הִנְדִּיר שֶׁלִּשְׁמֹנָה מֵאוֹת זוּז.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּשַּׁחַר, הָיָה לָבוּשׁ שֶׁלִּשְׁמוֹנָה עָשָׂר מָנֶה,
בֵּין הָעַרְבַּיִם, שֶׁלִּשְׁנַיִם עָשָׂר מָנֶה,
הַכֹּל שְׁלֹשִׁים מָנֶה.
אֵלּוּ נוֹטֵל מִן הַהֶקְדֵּשׁ.
אִם רָצָה לְהוֹסִיף, מוֹסִיף מִשֶּׁלּוֹ.

מסכת יומא פרק ג משנה ח
ט
בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ,
וּפָר הָיָה עוֹמֵד בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
רֹאשׁוֹ דָּרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב;
הַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב,
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, חָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי.
אָנָּא הַשֵּׁם,
כַּפֵּר נָא לָעֲוֹנוֹת לַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים, <וְלַחֲטָאִים>
שֶׁעָוִיתִי, שֶׁפָּשַׁעְתִּי, וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי,
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ לֵאמֹר: (ויקרא טז,ל)
"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם,
לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי"
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:
"בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד".
(מסכת יומא פרק ג משנה ט)
בָּא לוֹ לְמִזְרַח הָעֲזָרָה,
לִצְפוֹן הַמִּזְבֵּחַ,
וְהַסָּגָן בִּימִינוֹ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְּׁמאלוֹ.
וְשָׁם שְׁנֵי שְׂעִירִים,
וְקַלְפִּי הָיְתָה שָׁם וּבָהּ שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת.
שֶׁלְּאֶשְׁכְּרוֹעַ הָיוּ,
עֲשָׂאָן בֶּן גַּמְלָא שֶׁלַּזָּהָב,
מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לִשְׁבָח.

מסכת יומא פרק ג משנה י
י
בֶּן קָטִין עָשָׂה שְׁנֵים עָשָׂר דַּד לַכִּיּוֹר,

שֶׁלֹּא הָיוּ בוֹ אֶלָּא שְׁנַיִם;
אַף הוּא עָשָׂה מִכְנָה לַכִּיּוֹר,
שֶׁלֹּא יְהוּ מֵימָיו נִפְסָלִים בַּלִּינָה.
מַנְבֵּז הַמֶּלֶךְ
עָשָׂה כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁלַּזָּהָב.
הֵלְנִי אִמּוֹ
עָשְׂתָה נִפְרֶשֶׁת שֶׁלַּזָּהָב עַל פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל;
וְאַף הִיא עָשְׂתָה טַבְלָה שֶׁלַּזָּהָב,
שֶׁפָּרְשׁוּ שׁוֹטָה כְּתוּבָה עָלֶיהָ.
נִיקָנוֹר, נֶעֶשׂוּ נִסִּים לְדַלְתוֹתָיו,
מַזְכִּירִין אוֹתוֹ לִשְׁבָח.

מסכת יומא פרק ג משנה יא
יא
וְאֵלּוּ לְגָנַי:
בֵּית גַּרְמוּ,
לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה לֶחֶם הַפָּנִים.
בֵּית אַבְטִינָס,
לֹא רָצוּ לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת.
חָגְרָס בֶּן לֵוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בַּשִּׁיר,
וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד;
בֶּן קַמְצָר לֹא רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכְּתָב.
עַל הָרִאשׁוֹנִים נֶאֱמַר: (משלי י,ז)
"זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה",
וְעַל אֵלּוּ נֶאֱמַר:
"וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָב".

פרק ד

מסכת יומא פרק ד משנה א
א
טָרַף בַּקַּלְפִּי וְהֶעֱלָה שְׁנֵי גּוֹרָלוֹת.
אֶחָד כָּתוּב עָלָיו "לַשֵּׁם",
וְאֶחָד כָּתוּב עָלָיו "לַעֲזָאזֵל".
אִם שֶׁלַּשֵּׁם עָלָה בִימִינוֹ,
הַסָּגָן אוֹמֵר:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל,
הַגְבֵּהּ יְמִינְךָ!
וְאִם בִּשְׂמאלוֹ עָלָה,
רֹאשׁ בֵּית אָב אוֹמֵר לוֹ:
אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל,
הַגְבֵּהּ אֶת שְׂמאלְךָ!
נְתָנָם עַל שְׁנֵי שְׂעִירִים וְאוֹמֵר:
לַיי חַטָּאת.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר "חַטָּאת",
אֶלָּא "לַיי".
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

מסכת יומא פרק ד משנה ב
ב
קָשַׁר לָשׁוֹן שֶׁלְּזְהוֹרִית בְּרֹאשׁ שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ,
הֶעֱמִידוֹ כְּנֶגֶד בֵּית שִׁלּוּחוֹ,
וְלַנִּשְׂחָט כְּנֶגֶד בֵּית שְׁחִיטָתוֹ.
בָּא לוֹ אֵצֶל פָּרוֹ שְׁנָיָה,
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, חָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ.
אָנָּא הַשֵּׁם,
כַּפֶּר נָא לֶעָוֹנוֹת וְלַפְּשָׁעִים וְלַחֲטָאִים,
שֶׁעָוִיתִי וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי וְשֶׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ,
אֲנִי וּבֵיתִי וּבְנֵי אַהֲרֹן עַם קְדוֹשֶׁיךָ,
כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ (וַיִּקְרָא טז,ל)
"כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם,
מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי תִּטְהָרוּ".
וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

מסכת יומא פרק ד משנה ג
ג
שְׁחָטוֹ וְקִבֵּל בַּמִּזְרָק אֶת דָּמוֹ,
נְתָנוֹ לְמִי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ
עַל הָרִבּוֹעַ הָרְבִיעִי שֶׁבַּהֵיכָל,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרֵשׁ.
נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה,
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, וְחָתָה,
וְיָרַד וְהִנִּיחָהּ עַל הָרִבּוֹעַ שֶׁבָּעֲזָרָה.

מסכת יומא פרק ד משנה ד
ד <ג>
בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁלַּכֶּסֶף,
וּמְעָרֶה לְתוֹךְ שֶׁלַּזָּהָב,
וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁלַּזָּהָב,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ה <ד>
בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים,
וּמְעָרֶה לְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וְהַיּוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ו
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם חוֹתָהּ בְּשֶׁלְּסָאָה,
וּמְעָרֶה בְּתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים,

וְהַיּוֹם חוֹתָה בְּשֶׁלִּשְׁלוֹשֶׁת קַבִּים,
וּבָהּ הָיָה מַכְנִיס.

ז
בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְּבֵדָה,
וְהַיּוֹם קַלָּה.
בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָהּ קְצָרָה,
וְהַיּוֹם אֲרֻכָּה.
בְּכָל יוֹם הָיָה זְהָבָהּ יָרֹק,
וְהַיּוֹם אָדֹם.
דִּבְרֵי רְבִּי מְנַחֵם.
בְּכָל יוֹם מַקְרִיב פָּרֶס בַּשַּׁחֲרִית
וּפָרֶס בֵּין הָעַרְבַּיִם,
וְהַיּוֹם מוֹסִיף מִלְּא חָפְנָיו.
בְּכָל יוֹם הָיְתָה דַקָּה,
וְהַיּוֹם דַּקָּה מִן הַדַּקָּה.

מסכת יומא פרק ד משנה ה
ח
בְּכָל יוֹם כֹּהֲנִים עוֹלִים בְּמִזְרָחוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ,
וְיוֹרְדִים בְּמַעֲרָבוֹ,
וְהַיּוֹם עוֹלִים בָּאֶמְצַע וְיוֹרְדִים בָּאֶמְצַע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלֶה בָאֶמְצַע וְיוֹרֵד בָּאֶמְצַע.

ט
בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר,
וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלַּזָּהָב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו
מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלַּזָּהָב.

מסכת יומא פרק ד משנה ו
י
בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם אַרְבַּע מַעֲרָכוֹת,
וְהַיּוֹם חָמֵשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שָׁלוֹשׁ,
וְהַיּוֹם אַרְבַּע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שְׁתַּיִם,
וְהַיּוֹם שָׁלוֹשׁ.

פרק ה

מסכת יומא פרק ה משנה א
א

הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה,
חָפַן מְלֹא חָפְנָיו וְנָתַן לְתוֹךְ הַכַּף.
הַגָּדוֹל לְפִי גֻדְלוֹ,
וְהַקָּטָן לְפִי קָטְנוֹ;
וְכָךְ הָיְתָה מִדָּתָן.
נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִּימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמאלוֹ.
מְהַלֵּךְ בַּהֵיכָל, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְבֵין שְׁתֵּי הַפָּרְכוֹת
הַמַּבְדִּילוֹת בֵּין קֹדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, <קֹדֶשׁ וּבֵין מחוק על ידי הנקדן>
וּבֵינֵיהֶן אַמָּה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא פָּרֹכֶת אַחַת בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כו,לג)
"וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם
בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים".

ב
הַחִיצוֹנָה פְּרוּפָה מִן הַדָּרוֹם,
וְהַפְּנִימִית מִן הַצָּפוֹן.
וּמְהַלֵּךְ בֵּינֵיהֶם, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לַצָּפוֹן,
וְהָפַךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם,
מְהַלֵּךְ לִשְׂמאלוֹ עִם הַפָּרֹכֶת,
עַד שֶׁמַּגִּיעַ לָאָרוֹן.
הִגִּיעַ לָאָרוֹן,
נָתַן אֶת הַמַּחְתָּה בֵּין שְׁנֵי הַבַּדִּים.
צָבַר אֶת הַקְּטֹרֶת עַל גַּבֵּי גֶחָלִים,
וְנִתְמַלְּא הַבַּיִת עָשָׁן.
יָצָא וּבָא לוֹ כְּדַרְכּוֹ בֵּית כְּנִיסָתוֹ,
מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה בַּבַּיִת הַחִיצוֹן,
וְלֹא הָיָה מַאֲרִיךְ,
שֶׁלֹּא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל.

מסכת יומא פרק ה משנה ב
ג
מִשֶּׁנִּטַּל הָאָרוֹן,
אֶבֶן הָיְתָה שָׁם מִימוֹת הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים,
וּשְׁתָיָה נִקְרֵאת,
גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתֵן.

מסכת יומא פרק ה משנה ג
ד
נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהוּא מְמָרֵס בּוֹ,
נִכְנַס לְמָקוֹם שֶׁנִּכְנַס,
וְעָמַד בְּמָקוֹם שֶׁעָמַד,
וְהִזָּה מִמְּנוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְּמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה:
אַחַת וְאַחַת,
אַחַת וּשְׁתַּיִם,

אַחַת וְשָׁלוֹשׁ,
אַחַת וְאַרְבַּע,
אַחַת וְחָמֵשׁ,
אַחַת וְשֵׁשׁ,
אַחַת וְשֶׁבַע.
יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַזָּהָב שֶׁהָיָה בַּהֵיכָל.

מסכת יומא פרק ה משנה ד
ה
הֵבִיאוּ לוֹ אֶת הַשָּׂעִיר,
וּשְׁחָטוֹ וְזָרַק אֶת דָּמוֹ.
וְעָמַד בִּמְקוֹם שֶׁעָמַד,
הִזָּה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְּמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
יָצָא וְהִנִּיחוֹ עַל כַּן הַשֵּׁנִי שֶׁהָיָה בַּהֵיכָל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם אֶלָּא כַּן אֶחָד בִּלְבַד.

ו
נָטַל דַּם הַפָּר וְהִנִּיחַ דַּם הַשָּׂעִיר,
וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ,
אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְּמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
נָטַל דַּם הַשָּׂעִיר וְהִנִּיחַ דַּם הַפָּר,
וְהִזָּה מִמֶּנּוּ עַל הַפָּרֹכֶת שֶׁכְּנֶגֶד הָאָרוֹן מִבַּחוּץ,
אַחַת לְמַעְלָן וְשֶׁבַע לְמַטָּן,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת
לֹא לְמַעְלָן וְלֹא לְמַטָּן, אֶלָּא כְּמַצְלִיף.
וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה...
עֵרָה דַּם הַפָּר לְתוֹךְ דַּם הַשָּׂעִיר,
וְנָתַן אֶת הַמָּלֵא בְּתוֹךְ הָרֵיקָן.
(מסכת יומא פרק ה משנה ה)
"וְיָצָא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יי" (ויקרא טז,יח)
זֶה מִזְבַּח הַזָּהָב.

ז
הִתְחִיל מְחַטֵּא וְיוֹרֵד.
מֵאֵיכָן הוּא מַתְחִיל?
מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
מָקוֹם שֶׁהוּא מַתְחִיל בַּחַטָּאת עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
שָׁם הוּא גוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בִּמְקוֹמוֹ הָיָה עוֹמֵד וּמְחַטֵּא.

וְעַל כֻּלָּם הוּא נוֹתֵן מִלְמַטָּן לְמַעְלָן,
חוּץ מִזּוֹ שֶׁהָיְתָה לְפָנָיו,
שֶׁהָיָה נוֹתֵן מִלְמַעְלָן לְמַטָּן.

מסכת יומא פרק ה משנה ו
ח
הִזָּה עַל טְהָרוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ
עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
וְשֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד הַדְּרוֹמִי.
אֵלּוּ וְאֵלּוּ מִתְעָרְבִין בְּאַמָּה וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן,
וְנִמְכָּרִים לַגַּנָּנִים לְזֶבֶל,
וּמוּעָלִין בָּהֶן.

מסכת יומא פרק ה משנה ז
ט
כָּל מַעֲשֶׂה יוֹם הַכִּפּוּרִים הָאָמוּר עַל סֵדֶר.
הִקְדִּים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵרוֹ,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.
הִקְדִּים דַּם הַשָּׁעִיר לְדַם הַפָּר,
יַחְזֹר וְיַזֶּה מִדַּם הַשָּׁעִיר וְאַחַר דַּם הַפָּר.
אִם עַד שֶׁלֹּא גָּמַר אֶת הַמַּתָּנוֹת מִבִּפְנִים נִשְׁפַּךְ הַדָּם,
יָבִיא דָם אַחֵר וְיַחְזֹר וְיַזֶּה כַּתְּחִלָּה מִבִּפְנִים.
וְכֵן בַּהֵיכָל, וְכֵן בְּמִזְבַּח הַזָּהָב,
שֶׁכֻּלָּם כַּפָּרָה וְכַפָּרָה בִּפְנֵי עַצְמָן.
רְבִּי לְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
מִמָּקוֹם שֶׁפָּסַק, מִשָּׁם הוּא מַתְחִיל.

פרק ו

מסכת יומא פרק ו משנה א
א
שְׁנֵי שְׂעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מִצְוָתָן שֶׁיִּהוּ שָׁוִים
בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִין וּלְקִיחָתָן כְּאַחַת.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שָׁוִים, כְּשֵׁרִים.
לָקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר, כְּשֵׁרִים.
מֵת אֶחָד מֵהֶם,
אִם עַד שֶׁלֹּא הִגְרִיל מֵת,
יִקַּח זוֹג לַשֵּׁנִי;
וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל מֵת,
יָבִיא שְׁנַיִם וְיַגְרִיל עֲלֵיהֶם כַּתְּחִלָּה.

ב
וְיֹאמַר,
אִם שֶׁלַּשֵּׁם מֵת:
"זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל "לַשֵּׁם" יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו";
וְאִם שֶׁלַּעֲזָאזֵל מֵת:

״זֶה שֶׁעָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל ״לַעֲזָאזֵל״ יִתְקַיֵּם תַּחְתָּיו״.
הַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב וְיִמָּכֵר,
וְיִפְלוּ דָּמָיו לִנְדָבָה,
שֶׁאֵין חַטַּאת צִבּוּר מֵתָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תָּמוּת.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
נִשְׁפַּךְ הַדָּם, יָמוּת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ;
מֵת הַמִּשְׁתַּלֵּחַ, יִשָּׁפֵךְ הַדָּם.

מסכת יומא פרק ו משנה ב
ג
בָּא לוֹ אֵצֶל שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ
וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו וְנִתְוַדֶּה.
וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר:
אָנָּא הַשֵּׁם,
עָווּ, פָּשְׁעוּ, חָטְאוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.
אָנָּא הַשֵּׁם...

מסכת יומא פרק ו משנה ג
ד
מְסָרוֹ לְמִי שֶׁהוֹלִיכוֹ.
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לְהוֹלִיכוֹ,
אֶלָּא שֶׁעָשָׂה הַכֹּהֲנִים גְּדוֹלִים קֶבַע,
וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִים אֶת יִשְׂרָאֵל לְהוֹלִיכוֹ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵי:
מַעֲשֶׂה וְהוֹלִיכוֹ עַד שְׁאלָא מִצְּפּוֹרִין, <כך>
וְיִשְׂרָאֵל הָיָה.

מסכת יומא פרק ו משנה ד
ה
וְכֶבֶשׁ עוֹשִׁין לוֹ מִפְּנֵי הַבַּבְלִיִּים,
שֶׁהָיוּ מְתַלְּשִׁים בְּשְׂעָרוֹ,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
״טֹל וְצֵא, טֹל וְצֵא!״
יַקִּירֵי יְרוּשָׁלַיִם הָיוּ מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד סֶכָּה הָרִאשׁוֹנָה.
עֶשֶׂר סֻכּוֹת מִירוּשָׁלַיִם וְעַד צוֹק,
תִּשְׁעִים רֵיס,
שִׁבְעָה וּמַחְצָה לְכָל מִיל.

מסכת יומא פרק ו משנה ה
ו
וְעַל כָּל סֻכָּה וְסֻכָּה אוֹמְרִים לוֹ:
״הֲרֵי מָזוֹן וַהֲרֵי מַיִם״.
וּמְלַוִּים אוֹתוֹ מִסֻּכָּה לְסֻכָּה,
חוּץ מֵהָאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶן,
שֶׁאֵינוּ מַגִּיעַ עִמּוֹ לַצּוֹק,
אֶלָּא עוֹמֵד מֵרָחוֹק וְרוֹאֶה אֶת מַעֲשָׂיו.

מסכת יומא פרק ו משנה ו

ז
וּמָה הָיָה עוֹשֶׂה?
חָלַק לָשׁוֹן שֶׁלְּזְהוֹרִית,
חֶצְיוֹ קָשַׁר בַּסֶּלַע וְחֶצְיוֹ קָשַׁר בֵּין קַרְנָיו,
וְדוֹחֲפוֹ לַאֲחוֹרָיו;
וּמִתְגַּלְגֵּל וְיוֹרֵד,
וְלֹא הָיָה מַגִּיעַ לְמַחֲצִית הָהָר,
עַד שֶׁהוּא נֶעֱשָׂה אֵבָרִים אֵבָרִים.
בָּא וְיָשַׁב לוֹ תַּחַת סֻכָּה הָאַחֲרוֹנָה,
עַד שֶׁתֶּחֱשַׁךְ.
וּמֵאֵימָתַי מְטַמְּאִין בְּגָדִים?
מִשֶּׁיֵּצֵא לְחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשָּׁעַת דְּחִיָּתוֹ לַצּוֹק.

מסכת יומא פרק ו משנה ז
ח
בָּא לוֹ אֵצֶל הַפַּר וְאֵצֶל הַשָּׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים.
קָרָעָם וְהוֹצִיא אֶת אֵמוּרֵיהֶם,
נְתָנָם בַּמֶּגֶס וְהִקְטִירָם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
קָלָעָן בַּמַּקְלוֹת וְהוֹצִיאָן לְבֵית הַשְּׂרֵפָה.
מֵאֵימָתַי מְטַמְּאִין בְּגָדִים?
מִשֶּׁיֵּצְאוּ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשֶּׁיֵּצֵת הָאוּר בְּרֻבָּן.

מסכת יומא פרק ו משנה ח
ט
אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל:
הִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.
וּמְנַיִן הָיוּ יוֹדְעִין שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר?
דִּרְכָּיוֹת הָיוּ עוֹשִׁין, וּמְנִיפִין בַּסּוּדָרִין,
וְיוֹדְעִים שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.

י
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא סִימָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם?
שְׁלוֹשֶׁת מִילִין מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית חֲרוּדוֹ;
הוֹלְכִים מִיל, וְחוֹזְרִים מִיל, וְשׁוֹהִים כְּדֵי מִיל,
וְיוֹדְעִים שֶׁהִגִּיעַ שָׂעִיר לַמִּדְבָּר.

פרק ז

מסכת יומא פרק ז משנה א
א
בָּא לוֹ כֹהֵן גָּדוֹל לִקְרוֹת.
אִם רוֹצֶה בִּבְגָדֵי בוּץ קוֹרֵא,
וְאִם לָאו, בְּאֶסְטְלִית לָבָן מִשֶּׁלּוֹ.

חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה,
וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסֶּגֶן,
וְהַסֶּגֶן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא עוֹמֵד,
וְקוֹרֵא "אַחֲרֵי מוֹת" וְ"אַךְ בֶּעָשׂוֹר".
וְגוֹלֵל אֶת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָהּ בְּחֵיקוֹ,
וְאוֹמֵר:
"יוֹתֵר מִמַּה שֶׁקָּרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב.
"וּבֶעָשׂוֹר" שֶׁבְּחוּמַשׁ הַפְּקוּדִים
וְקוֹרֵא עַל פֶּה.
וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמוֹנֶה בְּרָכוֹת:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,
וְעַל הַהוֹדָיָה,
וְעַל מְחִילַת הֶעָוֹן,
וְעַל הַמִּקְדָּשׁ,
וְעַל יִשְׂרָאֵל,
וְעַל הַכֹּהֲנִים,
וְעַל שְׁאָר הַתְּפִלָּה.
(מסכת יומא פרק ז משנה ב)
הָרוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא קוֹרֵא,
וְאֵינוּ רוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים,
וְהָרוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים,
אֵינוּ רוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא קוֹרֵא.
לֹא מִפְּנֵי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי,
אֶלָּא שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ רְחוֹקָה,
וּמְלֶאכֶת שְׁנֵיהֶם הָיְתָה כְאַחַת.

מסכת יומא פרק ז משנה ג

ב

וְאִם בִּבְגְדֵי בוּץ קָרָא,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי זָהָב,
וְלָבַשׁ, קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ג

יָצָא וְעָשָׂה אֶת אֵילוֹ וְאֶת אֵיל הָעָם,
וְאֶת שִׁבְעַת כְּבָשִׂים תְּמִימִים.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עִם הַתָּמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר הָיוּ קְרֵבִים,
אֲבָל פַּר הָעוֹלָה וְשָׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַחוּץ
הָיוּ קְרֵבִים עִם הַתָּמִיד שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם.
(מסכת יומא פרק ז משנה ד)
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
וְיָרַד וְטָבַל וְעָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי לָבָן וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ד
נִכְנַס לְהוֹצִיא אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי זָהָב וְלָבַשׁ,
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

ה
נִכְנַס לְהַקְטִיר אֶת הַקְּטֹרֶת שֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם
וּלְהֵיטִיב אֶת הַנֵּרוֹת.
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפָשַׁט.
הֵבִיאוּ לוֹ בִּגְדֵי עַצְמוֹ וְלָבַשׁ.
מְלַוִּים אוֹתוֹ עַד בֵּיתוֹ.
יוֹם טוֹב עוֹשֶׂה לְכָל אוֹהֲבָיו,
שֶׁיָּצָא בְּשָׁלוֹם.

מסכת יומא פרק ז משנה ה
ו
כֹּהֵן גָּדוֹל מִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁמוֹנָה כֵלִים,
וְהַהֶדְיוֹט בְּאַרְבָּעָה:
בִּכְתֹּנֶת וּבְמִכְנָסַיִם, בְּמִצְנֶפֶת וּבְאַבְנֵט.
מוֹסִיף עָלָיו כֹּהֵן גָּדוֹל:
חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וְצִיץ.
בְּאֵלּוּ נִשְׁאָלִים בְּאוּרִים וְתֻמִּים.
וְאֵינָן נִשְׁאָלִים בָּהֶן לַהֶדְיוֹט,
אֶלָּא לַמֶּלֶךְ וּלְבֵית דִּין,
וּלְמִי שֶׁצָּרִךְ הַצִּבּוּר בּוֹ.

פרק ח

מסכת יומא פרק ח משנה א
א
יוֹם הַכִּפּוּרִים אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּה
וּבִרְחִיצָה וּבְסִיכָה וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.
וְהַמֶּלֶךְ וְהַכַּלָּה יִרְחֲצוּ אֶת פְּנֵיהֶם,
וְהַחַיָּה תִּנָּעֵל אֶת הַסַּנְדָּל.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת יומא פרק ח משנה ב
ב
הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים
כְּכוֹתֶבֶת הַגַּסָּה כָּמוֹהָ וּכְגַלְעִינְתָּהּ,
וְהַשּׁוֹתֶה כִּמְלֹא לָגְמָיו, חַיָּב.
כָּל הָאֳכָלִים מִצְטָרְפִין לְכַכּוֹתֶבֶת,
וְכָל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין לִכְמִלֹּא לָגְמָיו.
הָאוֹכֵל וְהַשּׁוֹתֶה אֵינָן מִצְטָרְפִים.

מסכת יומא פרק ח משנה ג
ג
אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
אָכַל וְעָשָׂה מְלָאכָה, חַיָּב שְׁתֵּי חַטָּאוֹת.
אָכַל אֲכָלִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִים לַאֲכִילָה,
שָׁתָה מַשְׁקִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִּיָּה,
שָׂתָה צִיר אוֹ מֶרְיָס, פָּטוּר.
(מסכת יומא פרק ח משנה ד)
הַתִּינוֹקוֹת,
אֵין מְעַנִּין אוֹתָם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
אֲבָל מְחַנְּכִין אוֹתָם קֹדֶם שָׁנָה וְקֹדֶם שְׁתַּיִם,
בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִים לַמִּצְוֹת.

מסכת יומא פרק ח משנה ה
ד
עוֹבָרָה שֶׁהֵרִיחָה,
מַאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתָּשִׁיב נַפְשָׁהּ.
חוֹלֶה, מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בְקִיִּים;
וְאִם אֵין שָׁם בְּקִיִּים,
מַאֲכִילִין עַל פִּי עַצְמוֹ,
עַד שֶׁיֹּאמַר דַּי.

מסכת יומא פרק ח משנה ו
ה
מִי שֶׁאָחַז בָּלְמוֹס,
מַאֲכִילִין אוֹתוֹ אֲפִלּוּ דְּבָרִים טְמֵאִים,
עַד שֶׁיֵּאוֹרוּ עֵינָיו.
מִי שֶׁנְּשָׁכוֹ כֶּלֶב שׁוֹטֶה,
אֵין מַאֲכִילִין אוֹתוֹ מֵחֲצַר הַכָּבֵד שֶׁלּוֹ.
וּרְבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ מַתִּיר.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ:
הַחוֹשֵׁשׁ בְּפִיו,
מְטִילִין בְּתוֹכוֹ סַם בַּשַּׁבָּת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא סְפֵק נְפָשׁוֹת,
וְכָל סְפֵק נְפָשׁוֹת דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת יומא פרק ח משנה ז
ו
מִי שֶׁנָּפְלָה עָלָיו מַפֹּלֶת,
סָפֵק הוּא שָׁם, סָפֵק אֵינוֹ שָׁם,
סָפֵק חַי, סָפֵק מֵת,
סָפֵק נָכְרִי, סָפֵק יִשְׂרָאֵל,
מְפַקְּחִים עָלָיו.
מְצָאוּהוּ חַי, מְפַקְּחִין עָלָיו,
וְאִם מֵת, יַנִּיחוּהוּ.

מסכת יומא פרק ח משנה ח
ז

חַטָּאת וְאָשָׁם וַדַּאי מְכַפְּרִים.
מִיתָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפְּרִים עִם הַתְּשׁוּבָה.
הַתְּשׁוּבָה מְכַפֶּרֶת עַל עֲבֵרוֹת קַלּוֹת,
וְעַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה;
וְעַל הַחֲמוּרוֹת הִיא תּוֹלָה,
עַד שֶׁיָּבוֹא יוֹם הַכִּפּוּרִים וִיכַפֵּר.

מסכת יומא פרק ח משנה ט
ח
הָאוֹמֵר:
"אֶחֱטָא וְאָשׁוּב, אֶחֱטָא וְאָשׁוּב",
אֵין מַסְפִּיקִים בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.
"אֶחֱטָא, וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר",
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם,
יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
וְשֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ.

ט
אֶת זוֹ דָּרַשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
"מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי תִּטְהָרוּ", (ויקרא טז,ל)
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַמָּקוֹם,
יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר;
עֲבֵרוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,
אֵין יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
עַד שֶׁיְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרוֹ.

י
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל!
לִפְנֵי מִי אַתֶּם מִטַּהֲרִין,
וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם?
אֲבִיכֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (יחזקאל לו,כה)
"וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם";
וְאוֹמֵר: (ירמיה יז,יג)
"מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יי",
מָה מִקְוֶה מְטַהֵר אֶת הַטְּמֵאִים,
אַף הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל.

חסלת כיפורים

מסכת סוכה

פרק א

מסכת סוכה פרק א משנה א
א
סֻכָּה שֶׁהִיא גְּבוֹהָה מֵעֶשְׂרִים אַמָּה פְּסוּלָה;
וּרְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
וְשֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְשֶׁאֵין לָהּ שָׁלוֹשׁ דְּפָנוֹת,
וְשֶׁחַמָּתָהּ מְרֻבָּה מִצֵּלָתָהּ פְּסוּלָה.

ב
סֻכָּה הַיְשָׁנָה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
אֵי זוֹ הִיא הַיְשָׁנָה?
כָּל שֶׁעָשָׂאָהּ קֹדֶם לָחָג שְׁלֹשִׁים יוֹם.
וְאִם עֲשָׂאָהּ לְשֵׁם הֶחָג,
אֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַשָּׁנָה, כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק א משנה ב
ג
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ תַּחַת הָאִילָן,
כְּאִלּוּ עֲשָׂאָהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.
סֻכָּה עַל גַּבֵּי סֻכָּה,
הָעֶלְיוֹנָה כְּשֵׁרָה,
וְהַתַּחְתּוֹנָה פְּסוּלָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵין דַּיּוֹרִים בָּעֶלְיוֹנָה,
הַתַּחְתּוֹנָה כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק א משנה ג
ד
פָּרַס עָלֶיהָ סָדִין מִפְּנֵי הַחַמָּה,
אוֹ תַחְתֶּיהָ מִפְּנֵי הַגֶּשֶׁר,
אוֹ שֶׁפָּרַס עַל גַּבֵּי הַקְּנוּף, פְּסוּלָה.
אֲבָל פּוֹרֵס הוּא עַל נְקֻלֵּיטֵי הַמִּטָּה.

מסכת סוכה פרק א משנה ד
ה
הִדְלָה עָלֶיהָ אֶת הַגֶּפֶן,
וְאֶת הַדַּלַּעַת, וְאֶת הַקִּסּוֹס,
וְסָכַךְ עַל גַּבָּן, פְּסוּלָה.
אִם הָיָה סִכּוּךְ הַרְבֵּה מֵהֶן,
אוֹ שֶׁקִּצְצָן, כְּשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם אֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ,
אֵין מְסַכְּכִין בּוֹ.

מסכת סוכה פרק א משנה ה

ו
חֲבִלֵי קַשׁ וַחֲבִלֵי עֵצִים וַחֲבִלֵי זְרָדִים,
אֵין מְסַכְּכִין בָּהֶן.
אִם הִתִּירָן כְּשֵׁרוֹת.
וְכֻלָּם כְּשֵׁרוֹת לִדְפָנוֹת.

מסכת סוכה פרק א משנה ו
ז
מְסַכְּכִים בַּנְּסָרִים.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
נָתַן עָלֶיהָ נֶסֶר שֶׁהוּא רָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים,
כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִישָּׁן תַּחְתָּיו.

מסכת סוכה פרק א משנה ז
ח
תִּקְּרָה שֶׁאֵין עָלֶיהָ מַעֲזִיבָה,
רִבִּי יְהוּדָה אָמַר מִשֵּׁם בֵּית הֶלֵּל:
אוֹ מְפַקְפֵּק אוֹ נוֹטֵל אַחַת מִבִּנְתַּיִם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְפַקְפֵּק וְנוֹטֵל אַחַת מִבִּנְתַּיִם;
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נוֹטֵל אַחַת מִבִּנְתַּיִם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְפַקְפֵּק.

מסכת סוכה פרק א משנה ח
ט
הַמְקָרֶה סֻכָּתוֹ בִּשְׁפוֹדִין אוֹ בַאֲרֻכּוֹת הַמִּטָּה,
אִם יֵשׁ רֶוַח בֵּינֵיהֶן כְּמוֹתָן,
כְּשֵׁרָה.
הַחוֹטֵט בַּגְּדִישׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ סֻכָּה,
אֵינָהּ סֻכָּה.

מסכת סוכה פרק א משנה ט
י
הַמְשַׁלְשֵׁל דְּפָנוֹת מִלְמַעְלָן לְמַטָּן,
אִם גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
פְּסוּלָה;
מִלְמַטָּן לְמַעְלָן,
אִם גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ עֲשָׂרָה טְפָחִים,
כְּשֵׁרָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁמִּלְמַטָּן לְמַעְלָן עֲשָׂרָה טְפָחִין,
כָּךְ מִלְמַעְלָן לְמַטָּן עֲשָׂרָה טְפָחִין.
הִרְחִיק אֶת הַסְּכּוּךְ מִן הַדְּפָנוֹת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
פְּסוּלָה.

מסכת סוכה פרק א משנה י
יא
בַּיִת שֶׁנִּפְחֲתַת וְסִכֵּךְ עַל גַּבָּיו,

אִם יֵשׁ בֵּין הַכֹּתֶל לַסְּכוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
פְּסוּלָה.
וְכֵן בֶּחָצֵר שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת אַכְסַדְרָה.
סֻכָּה גְּדוֹלָה שֶׁהִקִּיפוּהָ בְּדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְּכִים בּוֹ,
אִם יֵשׁ תַּחְתֶּיהָ אַרְבַּע אַמּוֹת,
פְּסוּלָה.

מסכת סוכה פרק א משנה יא
יב
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ כְּמִין צְרִיף,
אוֹ שֶׁסְּמָכָהּ לַכֹּתֶל,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ גַּג;
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
מַחֲצֶלֶת קָנִים, מַחֲצֶלֶת גְּדוֹלָה,
עֲשָׂאָהּ לִשְׁכִיבָה,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה וְאֵין מְסַכְּכִים בָּהּ;
וְלַסְּכוּךְ,
מְסַכְּכִים בָּהּ, וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה.

יג
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
עֲשָׂאָהּ לִשְׁכִיבָה,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה וְאֵין מְסַכְּכִים בָּהּ;
וְלַסְּכוּךְ,
מְסַכְּכִים בָּהּ וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה.

פרק ב

מסכת סוכה פרק ב משנה א
א
הַיָּשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה בַּסֻּכָּה לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
נוֹהֲגִין הָיִינוּ,
יְשֵׁנִים תַּחַת הַמִּטּוֹת לִפְנֵי הַזְּקֵנִים.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מַעֲשֶׂה בְטָבִי עַבְדּוֹ שֶׁלְרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁהָיָה יָשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל לַזְּקֵנִים:
רְאֵיתֶם טִבִּי עַבְדִּי, שֶׁהוּא תַּלְמִיד חֲכָמִים,
וְיוֹדֵעַ שֶׁעֲבָדִים פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה,
וְיָשֵׁן לוֹ תַּחַת הַמִּטָּה.
לְפִי דַרְכֵּנוּ לָמַדְנוּ,
שֶׁהַיָּשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.

מסכת סוכה פרק ב משנה ב
ב
הַסּוֹמֵךְ סֻכָּתוֹ לִכְרָעֵי הַמִּטָּה כְּשֵׁרָה.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
פְּסוּלָה.

ג
סֻכָּה הַמְדֻבְלֶלֶת,
וְשֶׁצִּלָּתָהּ מְרֻבָּהמֵחַמָּתָהּ,
כְּשֵׁרָה.
וְהַמְעֻבָּה כְּמִין בַּיִת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכּוֹכָבִים נִרְאִים מִתּוֹכָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק ב משנה ג
ד
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ בְּרֹאשׁ הָעֲגָלָה,
אוֹ בְּרֹאשׁ הַסְּפִינָה,
כְּשֵׁרָה, וְעוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
בְּרֹאשׁ הָאִילָן אוֹ עַל גַּבֵּי הַגָּמָל,
כְּשֵׁרָה, וְאֵין עוֹלִין לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
שְׁתַּיִם בִּידֵי אָדָם וְאַחַת בָּאִילָן,
אוֹ שְׁתַּיִם בָּאִילָן וְאַחַת בִּידֵי אָדָם,
כְּשֵׁרָה, וְאֵין עוֹלִין בָּהּ בְּיוֹם טוֹב.
שָׁלוֹשׁ בִּידֵי אָדָם וְאַחַת בָּאִילָן,
כְּשֵׁרָה, וְעוֹלִים לָהּ בְּיוֹם טוֹב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיִּנָּטֵל הָאִילָן,
וְהִיא יְכוֹלָה לַעֲמוֹד,
עוֹלִים לָהּ בְּיוֹם טוֹב.

מסכת סוכה פרק ב משנה ד
ה
הָעוֹשֶׂה סֻכָּתוֹ בֵּין הָאִילָנוֹת,
וְהָאִילָנוֹת דְּפָנוֹת, כְּשֵׁרָה.
שְׁלוּחֵי מִצְוָה פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה.
חוֹלִים וּמְשַׁמְּשֵׁיהֶם פְּטוּרִין מִן הַסֻּכָּה.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים עֲרֵי חוּץ לַסֻּכָּה. (עדיי)

מסכת סוכה פרק ב משנה ה
ו
מַעֲשֶׂה שֶׁהֵבִיאוּ לִפְנֵי רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי
לִטְעֹם אֶת הַתַּבְשִׁיל,
וּלְרַבָּן גַּמְלִיאֵל שְׁתֵּי כוֹתָבוֹת וּדְלִי שֶׁלַּמַּיִם.
אָמְרוּ:
"הַעֲלוּם לַסֻּכָּה!"
וּכְשֶׁנָּתְנוּ לוֹ לְרִבִּי צָדוֹק אֹכֶל פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה,
נְטָלוֹ בַּמַּפָּה וַאֲכָלוֹ חוּץ לַסֻּכָּה,
וְלֹא בֵּרַךְ אַחֲרָיו.

מסכת סוכה פרק ב משנה ו
ז

רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה סְעוּדוֹת חַיָּב אָדָם לֶאֱכֹל בַּסֻּכָּה,
אַחַת בַּיּוֹם וְאַחַת בַּלַּיְלָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לַדָּבָר קִצְבָּה,
חוּץ מִלֵּילֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן בִּלְבַד.
וְעוֹד אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מִי שֶׁלֹּא אָכַל בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן,
יַשְׁלִים בְּלֵילֵי יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין לַדָּבָר תַּשְׁלוּמִין,
עַל זֶה נֶאֱמַר: (קהלת א, טו)
"מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן,
וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת".

מסכת סוכה פרק ב משנה ז
ח
מִי שֶׁהָיָה רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּסֻּכָּה,
וְשֻׁלְחָנוֹ בְתוֹךְ הַבַּיִת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הִלֵּל מַכְשִׁירִין.
אָמְרוּ בֵית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מַעֲשֶׂה שֶׁהָלְכוּ זְקֵנֵי בֵית שַׁמַּי וְזִקְנֵי בֵית הִלֵּל
לְבַקֵּר אֶת יוֹחָנָן בֶּן הַחוֹרוֹנִי,
וּמְצָאוּהוּ רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בַּסֻּכָּה,
וְשֻׁלְחָנוֹ בְתוֹךְ הַבַּיִת.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
מִשָּׁם רְאָיָה?
אַף הֵן אָמְרוּ לוֹ:
"אִם כֵּן הָיִיתָ נוֹהֵג, (הָיְתָה)
לֹא קִיַּמְתָּ מִצְוַת סֻכָּה מִיָּמֶיךָ.

מסכת סוכה פרק ב משנה ח
ט
נָשִׁים וַעֲבָדִים וּקְטַנִּים פְּטוּרִים מִן הַסֻּכָּה.
וְכָל קָטָן שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְאִמּוֹ חַיָּב בַּסֻּכָּה.
מַעֲשֶׂה שֶׁיָּלְדָה כַלָּתוֹ שֶׁלְּשַׁמַּי הַזָּקֵן,
וּפִחֵת אֶת הַמַּעֲזֵיבָה,
וְסִכֵּךְ עַל גַּבֵּי הַמִּטָּה בִּשְׁבִיל הַקָּטָן.

מסכת סוכה פרק ב משנה ט
י
כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
עוֹשֶׂה אָדָם אֶת סֻכָּתוֹ קֶבַע וְאֶת בֵּיתוֹ עֲרַי.
יָרַד גְּשָׁמִים,
מֵאֵמָתַי מֻתָּר לְפַנּוֹת?
מִשֶּׁתִּסְרַח הַמִּקְפָּה.
מוֹשְׁלִים אוֹתוֹ מָשָׁל:
לְמָה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְעֶבֶד שֶׁבָּא לִמְזוֹג לְקוֹנָיו,

וְשָׂפַךְ הַקִּיתוֹן עַל פָּנָיו.

פרק ג

מסכת סוכה פרק ג משנה א
א
לוּלָב הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
נִקְטַם רֹאשׁוֹ, נִפְרְצוּ עָלָיו, פָּסוּל.
נִפְרְדוּ עָלָיו, כָּשֵׁר;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יוֹגְדֵנוּ מִלְמַעְלָן.
וְצָנֵי הַר הַבַּרְזֶל כְּשֵׁרוֹת.
כָּל לוּלָב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלשָׁה טְפָחִים כְּדֵי לְנַעֲנֵעַ בּוֹ, כָּשֵׁר.

מסכת סוכה פרק ג משנה ב
ב
הֲדַס הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
נִקְטַם רֹאשׁוֹ, נִפְרְצוּ עָלָיו,
אוֹ שֶׁהָיוּ עֲנָבָיו מְרֻבּוֹת מֵעָלָיו, פָּסוּל;
אִם מְעַטָּן, כָּשֵׁר.
אֵין מְמַעֲטִין בְּיוֹם טוֹב.

מסכת סוכה פרק ג משנה ג
ג
עֲרָבָה גְּזוּלָה וִיבֵשָׁה פְּסוּלָה.
שֶׁלָּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פְּסוּלָה.
נִקְטַם רֹאשָׁהּ, נִפְרְצוּ עָלֶיהָ,
וְהַצַּפְצָפָת, פְּסוּלָה.
כְּמֵישָׁה וְשֶׁנִּשְׁרוּ מִקְצָת עָלֶיהָ וְשֶׁלַּבַּעַל, כְּשֵׁרָה.

מסכת סוכה פרק ג משנה ד
ד
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שְׁלשָׁה הֲדַסִּים וּשְׁתֵּי עֲרָבוֹת,
לוּלָב אֶחָד וְאֶתְרוֹג אֶחָד;
אֻפְלוּ שְׁנַיִם קְטוּמִים וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ קָטוּם.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֻפְלוּ שְׁלָשְׁתָּן קְטוּמִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁלּוּלָב אֶחָד וְאֶתְרוֹג אֶחָד,
כָּךְ הֲדַס אֶחָד וַעֲרָבָה אַחַת.

מסכת סוכה פרק ג משנה ה
ה
אֶתְרוֹג הַגָּזוּל וְהַיָּבֵשׁ, פָּסוּל.

שֶׁלְּאֲשֵׁרָה וְשֶׁלְּעִיר הַנִּדַּחַת, פָּסוּל.
וְשֶׁלְּעֲרֵלָה פָּסוּל.
וְשֶׁלִּתְרוּמָה טְמֵאָה פָּסוּל.
שֶׁלִּטְהוֹרָה לֹא יִטֹּל,
וְאִם נָטַל, כָּשֵׁר.
שֶׁלִּדְמַי, בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם לֹא יִטֹּל,
וְאִם נָטַל כָּשֵׁר.

מסכת סוכה פרק ג משנה ו
ו
עָלָת חֲזָזִית עַל רֻבּוֹ,
נִטְלָה פִּטַּמְתּוֹ,
נִקַּב, נִקְלַף, נִסְדַּק,
חָסַר כָּל שֶׁהוּא, פָּסוּל.
עָלָת חֲזָזִית עַל מֻעוּטוֹ,
נָטַל עָקְצוֹ,
נִקַּב וְלֹא חָסַר כָּל שֶׁהוּא, כָּשֵׁר.
אֶתְרוֹג הַכּוּשִׁי פָּסוּל.
וְהַיָּרֹק כִּכְרַתָּן,
רְבִּי מֵאִיר מַכְשִׁיר,
וּרְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.

מסכת סוכה פרק ג משנה ז
ז
שֶׁעוּר אֶתְרוֹג קָטָן,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּאֱגוֹז;
וּרְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
כַּבֵּיצָה.
וּבַגָּדוֹל,
כְּדֵי שֶׁיֵּאָחֵז אֶת שְׁנֵיהֶם בְּיָדוֹ אַחַת.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בִּשְׁתֵּי יָדָיו.

מסכת סוכה פרק ג משנה ח
ח
אֵין אוֹגְדִים אֶת הַלּוּלָב אֶלָּא מִמִּינוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ בְּמִשִּׁיחָה.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
מַעֲשֶׂה בְאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁהָיוּ אוֹגְדִים אֶת לוּלְבֵיהֶן
בְּגִימוֹנוֹת שֶׁלַּזָּהָב.
(מסכת סוכה פרק ג משנה ט)
וְאֵיכָן הָיוּ מְנַעְנְעִים?
בְּ"הוֹדוּ לַיי" תְּחִלָּה וָסוֹף,

אַף בְּ״אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא״.
כְּדִבְרֵי בֵּית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף בְּ״אָנָּא יי הַצְלִיחָה נָּא״.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
צוֹפָה הָיִיתִי בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וּבִרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁכָּל הָעָם הָיוּ מְטָרְפִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם,
וְהֵן לֹא נִעְנְעוּ אֶלָּא בְּ״אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא״ בִּלְבַד.

ט

מִי שֶׁבָּא בַּדֶּרֶךְ וְלֹא הָיָה בְיָדוֹ לוּלָב,
כְּשֶׁיִּכָּנֵס לְבֵיתוֹ, יִטֹּל עַל שֶׁלְּחָנוֹ.
וְאִם לֹא נָטַל בַּשַּׁחֲרִית, יִטֹּל בֵּין הָעַרְבַּיִם,
שֶׁכָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לַלּוּלָב.

מסכת סוכה פרק ג משנה י
י
מִי שֶׁהָיָה עֶבֶד אוֹ אִשָּׁה אוֹ קָטָן מַקְרִים אוֹתוֹ,
וְהוּא עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶם מַה שֶּׁהֵן אוֹמְרִים,
וְתֹהֵא לוֹ מְאֵרָה,
אִם הָיָה גָּדוֹל מַקְרֵא אוֹתוֹ,
וְהוּא עוֹנֶה אַחֲרָיו ״הַלְלוּיָהּ״.

מסכת סוכה פרק ג משנה יא
יא
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִכְפֹּל, יִכְפֹּל;
לִפְשֹׁט, יִפְשֹׁט;
לְבָרֵךְ אַחֲרָיו, יְבָרֵךְ.
הַכֹּל כְּמִנְהָג הַמְּדִינָה.
הַלּוֹקֵחַ לוּלָב מֵחֲבֵרוֹ בַּשְּׁבִיעִית,
נוֹתֵן לוֹ אֶתְרוֹג מַתָּנָה,
שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁי לִקָּחוֹ בַּשְּׁבִיעִית.

מסכת סוכה פרק ג משנה יב
יב
בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה לוּלָב נִטָּל בַּמִּקְדָּשׁ שִׁבְעָה,
וּבַמְּדִינָה יוֹם אֶחָד.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא לוּלָב נִטָּל בַּמְּדִינָה שִׁבְעָה,
זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ,
וְשֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵּף כֻּלּוֹ אָסוּר.

מסכת סוכה פרק ג משנה יג
יג
יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
כָּל הָעָם מוֹלִיכִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם לְבֵית הַכְּנֶסֶת.
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַכִּיר אֶת שֶׁלּוֹ וְנוֹטֵל,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָדָם יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג

בְּלוּלַבּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג,
יוֹצֵא אָדָם יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּלוּלַבּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.

מסכת סוכה פרק ג משנה יד
יד
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שָׁכַח וְהוֹצִיא אֶת הַלּוּלָב בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוֹצִיאוֹ בִרְשׁוּת.
(מסכת סוכה פרק ג משנה טו)
מְקַבֶּלֶת אִשָּׁה מִיַּד בְּנָהּ וּמִיַּד בַּעְלָהּ
וּמַחְזֶרֶת לַמַּיִם בַּשַּׁבָּת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת מַחְזִירִים,
בְּיוֹם טוֹב מוֹסִיפִים,
וּבַמּוֹעֵד מַחֲלִיפִים.
וְכָל קָטָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת לְנַעְנֵעַ חַיָּב בַּלּוּלָב.

פרק ד

מסכת סוכה פרק ד משנה א
א
לוּלָב וַעֲרָבָה שִׁשָּׁה וְשִׁבְעָה;
הַהַלֵּל וְהַשְּׁמְחָה שְׁמוֹנָה;
סֵכָּה וְנִסּוּךְ הַמַּיִם שִׁבְעָה;
וְהֶחָלִיל חֲמִשָּׁה וְשִׁשָּׁה.
(מסכת סוכה פרק ד משנה ב)
לוּלָב שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
לוּלָב שִׁבְעָה;
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, שִׁשָּׁה.

מסכת סוכה פרק ד משנה ג
ב
עֲרָבָה שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁלַּעֲרָבָה שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
עֲרָבָה שִׁבְעָה;
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים, שִׁשָּׁה.

מסכת סוכה פרק ד משנה ד
ג
מִצְוַת הַלּוּלָב כֵּיצַד?
כָּל הָעָם מוֹלִיכִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם לְהַר הַבַּיִת,
וְהַחַזָּנִים מְקַבְּלִים מִיָּדָם,
וְסוֹדְרִים אוֹתָם עַל גַּג הָאִסְטְוָה,
וְהַזְּקֵנִים מַנִּיחִים אֶת שֶׁלָּהֶן בַּלִּשְׁכָּה.
וּמְלַמְּדִים אוֹתָם לוֹמַר:
"כָּל מִי שֶׁהִגִּיעַ לוּלַבִּי לְיָדוֹ,

הֲרֵי הוּא לוֹ מַתָּנָה.״
וּלְמָחָרת מַשְׁכִּימִים וּבָאִים,
וְהַחַזָּנִים מְזַרְקִים לִפְנֵיהֶם,
וְהֵן מְחַטְּפִים וּמַכִּים אִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ.
וּכְשֶׁרָאוּ בֵּית דִּין שֶׁהֵם בָּאִים לִידֵי סַכָּנָה,
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא כָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל בְּבֵיתוֹ.

מסכת סוכה פרק ד משנה ה
ד
מִצְוַת עֲרָבָה כֵּיצַד?
מָקוֹם הָיָה לְמַטָּה מִירוּשָׁלַיִם נִקְרָא מוֹצָא.
יוֹרְדִים לַשָּׁם וּמְלַקְּטִים מִשָּׁם מָרְבִּיּוֹת שֶׁלַּעֲרָבָה,
וּבָאִים וְזוֹקְפִים אוֹתָם לְצִדֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְרָאשֵׁיהֶם כְּפוּפִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
בְּכָל יוֹם מַקִּיפִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ פַּעַם אַחַת,
וְאוֹמְרִים:
״אָנָּא יי הוֹשִׁיעָה נָּא,
אָנָּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא!״.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
״אֲנִי וְהוּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא,
אֲנִי וְהוּא וְהוֹשִׁיעָה נָּא!״
אוֹתוֹ הַיּוֹם מַקִּיפִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים.

(בְּשָׁעַת פְּטִירָתָן, <ליתא בכ״י קאופמן>
מָה הֵן אוֹמְרִים?
״יְפִי לָךְ, מִזְבֵּחַ!
יְפִי לָךְ, מִזְבֵּחַ!״
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
״לְיָהּ וְלָךְ מִזְבֵּחַ!
לְיָהּ וְלָךְ מִזְבֵּחַ!״)

מסכת סוכה פרק ד משנה ו
ה
כְּמַעֲשֵׂהוּ בַחוֹל, כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַשַּׁבָּת,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ מְלַקְּטִים אוֹתָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וּמַנִּיחִין אוֹתָם בְּגִיגִיּוֹת שֶׁלַּזָּהָב,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִכְמְשׁוּ.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
חֲרִיּוֹת שֶׁלַּדָּקָל הָיוּ מְלַקְּטִים
וְחוֹבְטִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
אוֹתוֹ הַיּוֹם הָיָה נִקְרָא יוֹם חִבּוּט חֲרִיּוֹת.
(מסכת סוכה פרק ד משנה ז)
מִיָּד הַתִּינוֹקוֹת שׁוֹמְטִים אֶת לוּלַבֵּיהֶם,
וְאוֹכְלִים אֶת אֶתְרוֹגֵיהֶם.

מסכת סוכה פרק ד משנה ח
ו
הַהַלֵּל וְהַשִּׂמְחָה שְׁמוֹנָה, כֵּיצַד?
מִלַּמֵּד שֶׁאָדָם חַיָּב בִּכְבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,

כִּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג.
סֻכָּה שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
גָּמַר מִלְּאכַל,
לֹא יָתֵיר אֶת סֻכָּתוֹ;
אֲבָל מוֹרִיד הוּא אֶת הַכֵּלִים מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
בְּשַׁבְּיל כְּבוֹד יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.

מסכת סוכה פרק ד משנה ט
ז
נִסּוּךְ הַמַּיִם שִׁבְעָה, כֵּיצַד?
צְלוֹחִית שֶׁלַּזָּהָב מַחֲזֶקֶת שְׁלֹשֶׁת לָגִּים הָיָה מְמַלֵּא מִן הַשִּׁילוֹחַ.
הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַמַּיִם,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לִשְׂמאלוֹ,
וּשְׁנֵי סְפָלִים שֶׁלַּכֶּסֶף הָיוּ שָׁם.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּסִּיד הָיוּ,
אֶלָּא שֶׁהָיוּ מֻשְׁחָרִים מִפְּנֵי הַיַּיִן.
וּמְנֻקָּבִין כְּמִין שְׁנֵי חֹטְמִים דַּקִּים; < וּמְנֻקָּבִין >
אֶחָד מְעֻבֶּה וְאֶחָד מְדֻרָּק,
כְּדֵי שֶׁיְּהוּ שְׁנֵיהֶם כָּלִים בְּבַת אַחַת.

ח
מַעֲרָבִי שֶׁלַּמַּיִם,
מִזְרָחִי שֶׁלַּיַּיִן.
עֵירָה שֶׁלַּמַּיִם בְּתוֹךְ שֶׁלַּיַּיִן,
אוֹ שֶׁלַּיַּיִן בְּתוֹךְ שֶׁלַּמַּיִם, יָצָא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִלֹּג הָיָה מְנַסֵּךְ כָּל שְׁמוֹנָה.
וְלַמְנַסֵּךְ אוֹמְרִין לוֹ:
"הַגְבַּהּ אֶת יָדְךָ!"
שֶׁפַּעַם אַחַת נִסֵּךְ עַל רַגְלָיו,
וּרְגָמוּהוּ כָל הָעָם בְּאֶתְרוֹגֵיהֶן.

מסכת סוכה פרק ד משנה י
ט
כְּמַעֲשֵׂהוּ בַּחוֹל,
כֵּן מַעֲשֵׂהוּ בַּשַּׁבָּת.
אֲבָל שָׁהָיָה מְמַלֵּא מֵעֶרֶב שַׁבָּת
חֲבִית שֶׁלַּזָּהָב שֶׁאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת מִן הַשִּׁילוֹחַ.
הָיָה מַנִּיחָהּ בַּלִּשְׁכָּה.
נִשְׁפָּכָה אוֹ נִתְגַּלָּתָה,
הָיָה מְמַלְּאָהּ מִן הַכִּיּוֹר,
שֶׁהַמַּיִם וְהַיַּיִן הַמְּגֻלִּים פְּסוּלִים מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

פרק ה

מסכת סוכה פרק ה משנה א

א
הֶחָלִיל חֲמִשָּׁה וְשִׁשָּׁה;
זֶה חָלִיל שֶׁלְּבֵית הַשּׁוֹאֲבָה,
שֶׁאֵינוּ דוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.
אָמְרוּ:
מִי שֶׁלֹּא רָאָה שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֲבָה,
לֹא רָאָה שִׂמְחָה מִיָּמָיו.

מסכת סוכה פרק ה משנה ב
ב
מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג
הָיוּ יוֹרְדִים לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
וּמְתַקְּנִים שָׁם תִּקּוּן גָּדוֹל.
וּמְנוֹרוֹת שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ שָׁם,
וּסְפָלִים שֶׁלַּזָּהָב בְּרָאשֵׁיהֶם,
וְאַרְבָּעָה סֻלָּמוֹת עַל כָּל מְנוֹרָה וּמְנוֹרָה,
וְאַרְבָּעָה יְלָדִים מִפְּרִחֵי כְהֻנָּה,
וּבִידֵיהֶם כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן שֶׁלְּמֵאָה וְעֶשְׂרִים לֹג,
וְהֵן מְטִילִין לְתוֹךְ כָּל סֵפֶל וְסֵפֶל.

מסכת סוכה פרק ה משנה ג
ג
מִבְּלָאֵי מִכְנְסֵי הַכֹּהֲנִים וּמֵהֶמְיָנֵיהֶם הָיוּ מַפְקִיעִים,
וּבָהֶם הָיוּ מַדְלִיקִים.
לֹא הָיְתָה חָצֵר בִּירוּשָׁלַיִם
שֶׁלֹּא הָיְתָה מְאִירָה מֵאוֹר בֵּית הַשּׁוֹאֲבָה.

מסכת סוכה פרק ה משנה ד
ד
הַחֲסִידִים וְאַנְשֵׁי הַמַּעֲשֶׂה
הָיוּ מְרַקְּדִים לְפָנֵיהֶם בַּאֲבוּקוֹת,
וְאוֹמְרִין לְפָנֵיהֶם דִּבְרֵי תֻשְׁבָּחוֹת.
הַלְוִיִּם בְּכִנּוֹרוֹת וּבִנְבָלִים וּבִמְצִלְתַּיִם,
וּבְכָל כְּלֵי שִׁיר בְּלֹא מִסְפָּר,
עַל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת
הַיּוֹרְדוֹת מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שֶׁבַּתְּהִלִּים,
שֶׁעֲלֵיהֶן הַלְוִיִּם עוֹמְדִין בַּשִּׁיר.

ה
עָמְדוּ שְׁנֵי כֹהֲנִים בְּשַׁעַר הָעֶלְיוֹן,
הַיּוֹרֵד מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בְּיָדָם.
קָרָא הַגֶּבֶר,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הִגִּיעוּ לְמַעֲלָה עֲשִׂירִית,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הִגִּיעוּ לָעֲזָרָה,
תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ וְתָקְעוּ.
הָיוּ תוֹקְעִים וְהוֹלְכִים,

עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא לַמִּזְרָח.
הִגִּיעוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא לַמִּזְרָח,
וְהָפְכוּ פְּנֵיהֶן לַמַּעֲרָב, וְאָמְרוּ:
"אֲבוֹתֵינוּ שֶׁהָיוּ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, (יְחֶזְקֵאל ח,טז)
"אֲחֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל יי וּפְנֵיהֶם קֵדְמָה,
וְהֵמָּה מִשְׁתַּחֲוִים קֵדְמָה לַשֶּׁמֶשׁ";
אָנוּ לְיָהּ וּלְיָהּ עֵינֵינוּ!"
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָיוּ שׁוֹנִין אוֹתוֹ לוֹמַר:
"אָנוּ לְיָהּ, וּלְיָהּ עֵינֵינוּ!"

מסכת סוכה פרק ה משנה ה

ו

אֵין פּוֹחֲתִים מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה בַּמִּקְדָּשׁ,
וְלֹא מוֹסִיפִים עַל אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה.
בְּכָל יוֹם הָיוּ שָׁם עֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה:
שָׁלוֹשׁ לִפְתִיחַת הַשְּׁעָרִים,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלִּבֵּין הָעַרְבַּיִם.
וּבַמּוּסָפִים מוֹסִיפִים עוֹד תֵּשַׁע.
וּבְעֶרֶב שַׁבָּת מוֹסִיפִים עוֹד שֵׁשׁ:
שָׁלוֹשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִן הַמְּלָאכָה,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.

ז

עֶרֶב שַׁבָּת שֶׁבְּתוֹךְ הֶחָג,
הָיוּ שָׁם אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה:
שָׁלוֹשׁ לִפְתִיחַת שְׁעָרִים,
שָׁלוֹשׁ לְשַׁעַר הָעֶלְיוֹן,
וְשָׁלוֹשׁ לְשַׁעַר הַתַּחְתּוֹן,
שָׁלוֹשׁ לְמִלּוּי הַמַּיִם,
וְשָׁלוֹשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
וְתֵשַׁע לְתָמִיד שֶׁלִּבֵּין הָעַרְבַּיִם,
וְתֵשַׁע לַמּוּסָפִים,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְטִיל אֶת הָעָם מִן הַמְּלָאכָה,
וְשָׁלוֹשׁ לְהַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.

מסכת סוכה פרק ה משנה ו

ח

יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
הָיוּ שָׁם שִׁלְשָׁה עָשָׂר פָּרִים,
וְאֵילִים שְׁנַיִם, וְשָׂעִיר אֶחָד.
נִשְׁתַּיְּרוּ שָׁם אַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים לִשְׁמוֹנָה מִשְׁמָרוֹת.

ט

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שִׁשָּׁה כֹהֲנִים מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשֵּׁנִי, חֲמִשָּׁה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,

וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשְּׁלִישִׁי אַרְבָּעָה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בָּרְבִיעִי שְׁלוֹשָׁה מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּחֲמִישִׁי שְׁנַיִם מַקְרִיבִים שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשִּׁשִּׁי אֶחָד מַקְרִיב שְׁנַיִם שְׁנַיִם,
וְהַשְּׁאָר אֶחָד אֶחָד.
בַּשְּׁבִיעִי כֻּלָּם שָׁוִים.
בַּשְּׁמִינִי חָזְרוּ לַפִּיס כָּרְגָלִים.
אָמְרוּ:
מִי שֶׁהָיָה מַקְרִיב פָּרִים הַיּוֹם,
לֹא הָיָה מַקְרִיב לְמָחָר,
אֶלָּא חוֹזְרִין חֲלִלָה.

מסכת סוכה פרק ה משנה ז
י
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה,
הָיוּ כָל הַמִּשְׁמָרוֹת שָׁוִים בֶּאֱמוּרֵי רְגָלִים
וּבְחִלּוּק לֶחֶם הַפָּנִים.
וּבָעֲצֶרֶת אוֹמְרִים לוֹ:
"הֵילָךְ מַצָּה, הֵילָךְ חָמֵץ!
הֵילָךְ מַצָּה, הֵילָךְ חָמֵץ!"
מִשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ,
הוּא מַקְרִיב תְּמִידִים, נְדָרִים וּנְדָבוֹת
וְכָל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר.
הוּא מַקְרִיב עַל הַכֹּל.
בִּזְמַן שֶׁהוּא יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן סָמוּךְ לַשַּׁבָּת,
בֵּין מִלְּפָנֶיהָ וּבֵין מִלְּאַחֲרֶיהָ,
הָיוּ כָל הַמִּשְׁמָרוֹת שָׁוִים בְּחִלּוּק לֶחֶם הַפָּנִים.

מסכת סוכה פרק ה משנה ח
יא
חָל יוֹם אֶחָד לְהַפְסִיק בִּנְתַּיִם,
מִשְׁמָר שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ,
הוּא נוֹטֵל עֶשֶׂר חַלּוֹת,
וְהַמִּתְעַכֵּב נוֹטֵל שְׁתַּיִם.
בְּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֵׁשׁ,
וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל שֵׁשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַנִּכְנָס נוֹטֵל שֶׁבַע,
וְהַיּוֹצֵא נוֹטֵל חָמֵשׁ.
הַנִּכְנָסִין חוֹלְקִים בַּצָּפוֹן,
וְיוֹצְאִין בַּדָּרוֹם.
בִּלְגָּה חוֹלֶקֶת לְעוֹלָם בַּדָּרוֹם,
וְטַבַּעְתָּהּ קְבוּעָה,
וְחַלּוֹנָהּ סְתוּמָה.

חסלת מסכת סוכה

מסכת ביצה

פרק א

מסכת ביצה פרק א משנה א
א
בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תֵּאָכֵל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תֵאָכֵל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁאוֹר כַּזַּיִת, וְחֻמֵּץ כַּפּוֹתֶבֶת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה כַּזַּיִת.

מסכת ביצה פרק א משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט חַיָּה וָעוֹף בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְפֹּר בַּדָּקָר וְיכַסֶּה. <מחוק: בדקל>
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא יִשְׁחַט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ עָפָר מוּכָן.
וּמוֹדִים,
שֶׁאִם שָׁחַט שֶׁיַּחְפֹּר בַּדָּקָר וְיכַסֶּה, <מחוק: בדקל>
שֶׁאֵפֶר הַכִּירָה מוּכָן.

מסכת ביצה פרק א משנה ג
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹלִיכִים אֶת הַסֶּלָּם מִשּׁוֹבָךְ לְשׁוֹבָךְ,
אֲבָל מַטֶּהוּ מֵחַלּוֹן לְחַלּוֹן.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִטֹּל, אֶלָּא אִם כֵּן נִעְנַע מִבְּעוֹד יוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עוֹמֵד וְאוֹמֵר:
זֶה וָזֶה אֲנִי נוֹטֵל.

מסכת ביצה פרק א משנה ד
ד
זִמֵּן שְׁחוֹרִים וּמָצָא לְבָנִים,

לְבָנִים וּמָצָא שְׁחוֹרִים;
שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלֹשָׁה,
אֲסוּרִין.
שְׁלֹשָׁה וּמָצָא שְׁנַיִם,
מֻתָּרִים.
בְּתוֹךְ הַקֶּן, וּמָצָא לִפְנֵי הַקֶּן,
אֲסוּרִין.
אֵין שָׁם אֶלָּא הֵם,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת ביצה פרק א משנה ה
ה
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מְסַלְּקִין אֶת הַתְּרִיסִין בְּיוֹם טוֹב.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין אַף לְהַחֲזִיר.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין נוֹטְלִין אֶת הָעֵלִי לְקַצֵּב עָלָיו בָּשָׂר.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין נוֹתְנִין אֶת הָעוֹר לְפְנֵי בֵית הַדְּרִיסָה,
וְלֹא יַגְבִּיהֶנּוּ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ בָּשָׂר.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.

ו
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹצִיאִין לֹא אֶת הַקָּטָן וְלֹא אֶת הַלּוּלָב,
וְלֹא אֶת סֵפֶר תּוֹרָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.

מסכת ביצה פרק א משנה ו
ז
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מוֹלִיכִין חַלָּה וּמַתָּנוֹת לַכֹּהֵן בְּיוֹם טוֹב,
בֵּין שֶׁהוּרְמוּ מֵאֶמֶשׁ וּבֵין שֶׁהוּרְמוּ מֵהַיּוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
אָמְרוּ בֵית שַׁמַּי לְבֵית הֶלֵּל:
גְּזֵרָה שָׁוָה:
חַלָּה וּמַתָּנוֹת, מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
וּתְרוּמָה מַתָּנָה לַכֹּהֵן;
כַּשֵּׁם שֶׁאֵין מוֹלִיכִים אֶת הַתְּרוּמָה,
כָּךְ לֹא יוֹלִיכוּ אֶת הַמַּתָּנוֹת.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֶלֵּל:
לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בִּתְרוּמָה, שֶׁאֵינוֹ זַכַּי בַּהֲרָמָתָהּ,
תֹּאמְרוּ בְּמַתָּנוֹת, שֶׁהוּא זַכַּי בַּהֲרָמָתָם!

מסכת ביצה פרק א משנה ז
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תַּבְלִין נִדּוֹכִין בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּעֵץ,

וְהַמְּלַח בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּאֶבֶן, בַּפַּךְ וּבְעֵץ הַפָּרוּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תַּבְלִין נִדּוֹכִין כְּדַרְכָּן בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּאֶבֶן,
וְהַמְּלַח בְּמָדוֹךְ שֶׁלָּעֵץ.

מסכת ביצה פרק א משנה ח
ט
הַבּוֹרֵר קִטְנִית בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בּוֹרֵר אֹכֶל אֹכֶל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בּוֹרֵר כְּדַרְכּוֹ וּבְחֵיקוֹ, וּבַתַּמְחוּי,
אֲבָל לֹא בַטַּבְלָה, וְלֹא בַנָּפָה, וְלֹא בַכְּבָרָה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף מֵדִיחַ וְשׁוֹלֶה.

מסכת ביצה פרק א משנה ט
י
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מְשַׁלְּחִים בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא מָנוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְשַׁלְּחִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף חַיִּים וּשְׁחוּטִים.
מְשַׁלְּחִין יֵינוֹת שְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְקִטְנִיּוֹת,
אֲבָל לֹא תְבוּאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר אַף בִּתְבוּאָה.

מסכת ביצה פרק א משנה י
יא
מְשַׁלְּחִין כֵּלִים,
בֵּין תְּפוּרִין וּבֵין שֶׁאֵינָן תְּפוּרִים,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כְּלְאַיִם,
וְהֵן לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
אֲבָל לֹא סַנְדָּל מְסֻמָּר,
וְלֹא מַנְעָל שֶׁאֵינוּ תָפוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא מַנְעָל לָבָן,
מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ אֵמֶן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁנֶּאוֹתִין בּוֹ בְּיוֹם טוֹב,
מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ.

פרק ב

מסכת ביצה פרק ב משנה א
א
יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
לֹא יְבַשֵּׁל כַּתְּחִלָּה מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,
אֲבָל מְבַשֵּׁל הוּא לְיוֹם טוֹב,

וְאִם הוֹתִיר, הוֹתִיר לַשַּׁבָּת,
וְעוֹשֶׂה תַּבְשִׁיל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְסוֹמֵךְ עָלָיו לַשַּׁבָּת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁנֵי תַבְשִׁילִין.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תַּבְשִׁיל אֶחָד.
מוֹדִים בְּדָג וּבְבֵיצָה שֶׁעָלָיו,
שֶׁהֵן שְׁנֵי תַבְשִׁילִין.
אֲכָלוֹ, אוֹ שֶׁאָבַד,
לֹא יְבַשֵּׁל עָלָיו כַּתְּחִלָּה.
שְׁיֵּר מִמֶּנּוּ כָּל שֶׁהוּא,
סוֹמֵךְ עָלָיו בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ב משנה ב
ב
חָל לִהְיוֹת לְאַחַר שַׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין אֶת הַכֹּל מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֵּלִים, מִלִּפְנֵי הַשַּׁבָּת,
וְאָדָם, בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ב משנה ג
ג
שָׁווּים שֶׁהֵם מַשְׁקִין אֶת הַמַּיִם בִּכְלִי אֶבֶן לְטַהֲרָה,
אֲבָל לֹא לְהַטְבִּיל.
מַטְבִּילִים מִגַּב לְגַב וּמֵחֲבוֹרָה לַחֲבוֹרָה.

מסכת ביצה פרק ב משנה ד
ד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶם,
אֲבָל לֹא עוֹלוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוֹמְכִין עֲלֵיהֶם.

מסכת ביצה פרק ב משנה ה
ה
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יָחֵם אָדָם חַמִּים לְרַגְלָיו,
אֶלָּא אִם כֵּן רְאוּיִים לִשְׁתִיָּה.
וּבֵית הֶלֵּל מַתִּירִין.
עוֹשֶׂה מְדוּרָה וּמִתְחַמֵּם כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת ביצה פרק ב משנה ו
ו
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַחְמִיר כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
אֵין טוֹמְנִים אֶת הַחַמִּים מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,

וְאֵין זוֹקְפִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מִימֵיהֶם שֶׁלְּבֵית אַבָּא,
לֹא הָיוּ אוֹפִין אֶת פִּתָּן גְּרִיצוֹת, אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם לְבֵית אָבִיךָ,
שֶׁהָיוּ מַחְמִירִים עַל עַצְמָן וּמְקִלִּים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
לִהְיוֹת אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת וָחֲרִי.

מסכת ביצה פרק ב משנה ז
ז
אַף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים לְהָקֵל:
מְכַבְּדִין בֵּין הַמִּטּוֹת,
וּמַנִּיחִים אֶת הַמִּגְמָר בְּיוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין גְּדִי מְקֻלָּס בְּלֵילֵי פְסָחִים.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת ביצה פרק ב משנה ח
ח
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
פָּרָתוֹ יוֹצָא בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קְרָנֶיהָ,
וּמְקָרְדִים אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, <מגרדים במגרדת; מוציאים תולעים>
וְשׁוֹחֲקִים אֶת הַפִּלְפְּלִים בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהֶם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְקָרְדִים אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אֲבָל מְקָרְצְפִים. <מגרדים במגרדת עץ>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְקָרְדִים,
אַף לֹא מְקָרְצְפִים.

מסכת ביצה פרק ב משנה ט
ט
הָרֵחַיִם שֶׁלַּפִּלְפְּלִין טְמֵאָה מִשּׁם שְׁלֹשָׁה כֵלִים:
מִשּׁוּם כְּלֵי קִבּוּל,
מִשּׁם כְּלֵי מַתְּכוֹת,
מִשּׁוּם כְּבָרָה.
(מסכת ביצה פרק ב משנה י)
עֲגָלָה שֶׁלַּקָּטָן טְמֵאָה מִדְּרָס,
וְנִטֶּלֶת בַּשַּׁבָּת,
אֵינָהּ נִגְרֶרֶת אֶלָּא עַל גַּבֵּי הַכֵּלִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַכֵּלִים אֵינָן נִגְרָרִים,
חוּץ מִן הָעֲגָלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כוֹבֶשֶׁת.

פרק ג

מסכת ביצה פרק ג משנה א
א
אֵין צָדִים דָּגִים מִן הַבִּיבָרִין,
וְאֵין נוֹתְנִין לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת.
אֲבָל צָדִין חַיָּה וָעוֹף מִן הַבִּיבָרִים,
וְנוֹתְנִים לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַבִּיבָרִים שָׁוִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְחֻסָּר צִידָה, אָסוּר,
וְשֶׁאֵינוּ מְחֻסָּר צִידָה, מֻתָּר.

מסכת ביצה פרק ג משנה ב
ב
מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים
שֶׁעֲשָׂאָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
לֹא יִטֹּל מֵהֶן בְּיוֹם טוֹב,
אֶלָּא אִם כֵּן יָדוּעַ שֶׁנִּצּוֹדוּ מִבְּעוֹד יוֹם.
מַעֲשֶׂה בְּגוֹי אֶחָד,
שֶׁהֵבִיא דָּגִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְאָמַר:
"מֻתָּרִין הֵן,
אֶלָּא שֶׁאֵין רְצוֹנִי לְקַבֵּל הֵימֶנּוּ."

מסכת ביצה פרק ג משנה ג
ג
בְּהֵמָה מְסֻכֶּנֶת, לֹא יִשְׁחֹט,
אֶלָּא אִם כֵּן יָדוּעַ
שֶׁהוּא יָכֹל לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת צָלִי מִבְּעוֹד יוֹם.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כַּזַּיִת חַי מִבֵּית טְבִיחָתָהּ.
שְׁחָטָהּ בַּשָּׁדֶה לֹא יְבִיאֶנָּה בַּמּוֹט וּבַמִּטָּה;
אֲבָל מֵבִיאָהּ בְּיָדוֹ אֲבָרִים אֲבָרִים.

מסכת ביצה פרק ג משנה ד
ד
בְּכוֹר שֶׁנָּפַל לַבּוֹר,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יֵרֵד מֻמְחֶה וְיִרְאֶה,
אִם יֵשׁ בּוֹ מוּם, יַעֲלֶה וְיִשְׁחֹט;
וְאִם לָאו, לֹא יִשְׁחֹט.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין מוּמוֹ נִכָּר מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
אֵין זֶה מִן הַמּוּכָן.

מסכת ביצה פרק ג משנה ה
ה
בְּהֵמָה שֶׁמֵּתָה, לֹא יְזִיזֶנָּה מִמְּקוֹמָהּ.
מַעֲשֶׂה וְשָׁאֲלוּ אֶת רְבִּי טַרְפוֹן עָלֶיהָ,

וְעַל הַחַלָּה שֶׁנִּטְמְאַת,
וְנִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְשָׁאַל,
וְאָמְרוּ לוֹ:
"לֹא יְזִיזֵם מִמְּקוֹמָם."

מסכת ביצה פרק ג משנה ו
ו
אֵין נְמְנִים עַל הַבְּהֵמָה כַּתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל נְמְנִים עָלֶיהָ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְשׁוֹחֲטִין וּמְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹקֵל אָדָם בָּשָׂר כְּנֶגֶד הַכֶּלִי אוֹ כְנֶגֶד הַקּוֹפִּיס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מַשְׁגִּיחִין בְּכַף מֹאזְנַיִם כָּל עִקָּר.

מסכת ביצה פרק ג משנה ז
ז
אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסְּכִין,
אֲבָל מַשִּׁיאָהּ עַל גַּבֵּי חֲבֶרְתָּהּ.
לֹא יֹאמַר אָדָם לַטַּבָּח:
"מְכֹר לִי בְּדִינָר בָּשָׂר",
אֲבָל שׁוֹחֵט וְהֵם מְחַלְּקִים בֵּינֵיהֶם.

מסכת ביצה פרק ג משנה ח
ח
אוֹמֵר אָדָם לַחֲנֶוָנִי:
"מַלֵּא לִי כֶלִי זֶה", אֲבָל לֹא בַמִּדָּה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה כֶלִי שֶׁלַּמִּדָּה, לֹא יְמַלֶּאנּוּ.
מַעֲשֶׂה בְשָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית,
שֶׁהָיָה מְמַלֵּא אֶת מִדּוֹתָיו מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְנוֹתְנָן לַלָּקוֹחוֹת בְּיוֹם טוֹב.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
בַּמּוֹעֵד עוֹשֶׂה כֵן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף בַּחוֹל עוֹשֶׂה כֵן,
מִפְּנֵי מִצְוּי הַמִּדּוֹת.

ט
אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"תֵּן לִי בֵּיצִים וֶאֱגוֹזִים בְּמִנְיָן".
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לִהְיוֹת מוֹנֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

פרק ד

מסכת ביצה פרק ד משנה א
א
הַמֵּבִיא כַּדֵּי יַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,

לֹא יְבִיאֵם בַּסַּל וּבַקֻּפָּה,
אֲבָל מֵבִיא הוּא עַל כְּתֵפוֹ לְפָנָיו.
הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֶּבֶן,
לֹא יַפְשִׁיל אֶת הַקֻּפָּה לַאֲחוֹרָיו, <לְאַחוֹרָיו>
אֶלָּא נוֹטְלָהּ בְּיָדוֹ.
מַתְחִילִין בַּעֲרֵמַת הַתֶּבֶן,
אֲבָל לֹא בָעֵצִים שֶׁבַּמֻּקָּצָה.

מסכת ביצה פרק ד משנה ב
ב
וְאֵין נוֹטְלִין עֵצִים מִן הַסֻּכָּה,
אֶלָּא מִן הַסָּמוּךְ לָהּ.
מְבִיאִים עֵצִים מִן הַשָּׂדֶה וּמִן הַמְּכֻנָּס,
מִן הַקֶּרְפֵּף, אֲפִלּוּ מִן הַמְּפֻזָּר.
וְאֵי זֶה הוּא קֶרְפֵּף?
כָּל שֶׁהוּא סָמוּךְ לָעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁנִּכְנָסִים לוֹ בַּפּוֹתַחַת,
אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ תְּחוּם שַׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ד משנה ג
ג
אֵין מְבַקְּעִין עֵצִים מִן הַקּוֹרוֹת,
וְלֹא מִן הַקּוֹרָה שֶׁנִּשְׁבָּרָה בְיוֹם טוֹב;
אֵין מְבַקְּעִים לֹא בַקָּרְדּוֹם וְלֹא בַמַּגָּל וְלֹא בַמְּגֵרָה,
אֶלָּא בַקּוֹפִּיס.
בַּיִת שֶׁהוּא מָלֵא פֵּרוֹת,
וְסָתוּם וְנִפְחַת,
נוֹטֵל מִמְּקוֹם הַפַּחַת.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פּוֹתֵחַ כַּתְּחִלָּה וְנוֹטֵל.

מסכת ביצה פרק ד משנה ד
ד
אֵין פּוֹתְחִים אֶת הַגֶּפֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֵּלִי;
וְאֵין עוֹשִׂין פֶּחָמִים,
וְאֵין חוֹתְכִים אֶת הַפְּתִילָה לִשְׁנַיִם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוֹתְכָהּ בָּאוּר לִשְׁנֵי נֵרוֹת.

מסכת ביצה פרק ד משנה ה
ה
אֵין שׁוֹבְרִים אֶת הַחֶרֶס,
וְאֵין חוֹתְכִין אֶת הַנְּיָר לִצְלוֹת בּוֹ מָלִיחַ,
וְאֵין גּוֹרְפִים תַּנּוּר וְכִירַיִם,
אֲבָל מְכַבְּשִׁין.
וְאֵין מַקִּיפִין שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת
לִשְׁפּוֹת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,

וְאֵין סוֹמְכִין אֶת הַקְּדֵרָה בַּבַּקַּעַת,
וְכֵן הַדֶּלֶת.
וְאֵין מַנְהִיגִין אֶת הַבְּהֵמָה בַּמַּקֵּל בְּיוֹם טוֹב.

מסכת ביצה פרק ד משנה ו
ו
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹטֵל אָדָם קִיסָם לַחֲצוֹת בּוֹ שִׁנָּיו,
וּמְגַבֵּב מִן הֶחָצֵר וּמַדְלִיק,
שֶׁכָּל מַה שֶּׁבֶּחָצֵר מוּכָן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף מְגַבֵּב מִלְּפָנָיו וּמַדְלִיק.

מסכת ביצה פרק ד משנה ז
ז
אֵין מוֹצִיאִין אֶת הָאוּר,
לֹא מִן הָעֵצִים וְלֹא מִן הָאֲבָנִים,
וְלֹא מִן הֶעָפָר וְלֹא מִן הַמַּיִם.
וְאֵין מְלַבְּנִים אֶת הָרְעָפִים לִצְלוֹת עֲלֵיהֶם.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
עוֹמֵד אָדָם עַל הַמֻּקְצֶה עֶרֶב שַׁבָּת בַּשְּׁבִיעִית,
וְאוֹמֵר:
"מִכָּן אֲנִי אוֹכֵל לְמָחָר."
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּרַשֵּׁם וְיֹאמַר:
מִכָּן וְעַד כָּאן.

פרק ה

מסכת ביצה פרק ה משנה א
א
מַשְׁחִילִים פֵּרוֹת דֶּרֶךְ אֲרֻבָּה בְּיוֹם טוֹב,
אֲבָל לֹא בַשַּׁבָּת.
וּמְכַסִּים אֶת הַפֵּרוֹת בַּכֵּלִים מִפְּנֵי הַדֶּלֶף,
וְכֵן כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן.
נוֹתְנִין כֶּלִי תַּחַת הַדֶּלֶף בַּשַּׁבָּת.

מסכת ביצה פרק ה משנה ב
ב
כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו מִשּׁוּם שְׁבוּת
וּמִשּׁוּם רְשׁוּת וּמִשּׁוּם מִצְוָה בַּשַּׁבָּת,
חַיָּבִין עָלָיו בְּיוֹם טוֹב.
וְאֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם שְׁבוּת:
לֹא עוֹלִים בָּאִילָן,
וְלֹא רוֹכְבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְלֹא שָׁטִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
וְלֹא מְסַפְּקִים,
וְלֹא מְטַפְּחִים,

וְלֹא מְרַקְּדִים.
וְאֵלּוּ הֵן מִשּׁוּם רְשׁוּת:
לֹא דָנִים,
וְלֹא מְקַדְּשִׁים,
וְלֹא חוֹלְצִין,
וְלֹא מְיַבְּמִין.
וְאֵלּוּ הֵן מִשֵּׁם מִצְוָה:
לֹא מַקְדִּישִׁין,
וְלֹא מַחֲרִימִים,
וְלֹא מַעֲרִיכִים,
וְלֹא מַגְבִּיהִים תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת.
כָּל אֵלּוּ בְּיוֹם טוֹב,
אֵין צָרִיךְ לוֹמַר בַּשַּׁבָּת.
אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת
אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבַד.

מסכת ביצה פרק ה משנה ג
ג
הַבְּהֵמָה וְהַכֵּלִים כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים.
הַמּוֹסֵר בְּהֶמְתּוֹ לְבָנוֹ אוֹ לָרוֹעֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלָיו.
כֵּלִים מְיֻחָדִין לְאֶחָד מִן הָאַחִים שֶׁבַּבַּיִת
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלָיו,
וְשֶׁאֵינָן מְיֻחָדִין, לְמָקוֹם שֶׁכֻּלָּם הוֹלְכִין.

מסכת ביצה פרק ה משנה ד
ד
הַשּׁוֹאֵל כֵּלִים מֵחֲבֵרוֹ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל;
בְּיוֹם טוֹב, כְּרַגְלֵי הַמַּשְׁאִיל.
הָאִשָּׁה שֶׁשָּׁאֲלָה מֵחֲבֵרְתָּהּ תַּבְלִים לִקְדֵרָתָהּ,
וּמַיִם וּמֶלַח לְעִסָּתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כְרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶם.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בַּמַּיִם וּבַמֶּלַח,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם מַמָּשׁ.

מסכת ביצה פרק ה משנה ה
ה
הַגַּחֶלֶת, כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים,
וְהַשַּׁלְהֶבֶת בְּכָל מָקוֹם.
גַּחֶלֶת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ, מוּעָלִין בָּהּ,
וְהַשַּׁלְהֶבֶת, לֹא נֶהֱנִים וְלֹא מוּעָלִים.
(הַמּוֹצִיא גַּחֶלֶת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב,
וְשַׁלְהֶבֶת, פָּטוּר.)

ו
בְּאֵר שֶׁלַּיָּחִיד, כְּרַגְלֵי הַיָּחִיד,
וְשֶׁלְּאַנְשֵׁי הָעִיר, כְּרַגְלֵי אַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר,
וְשֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל, כְּרַגְלֵי הַמְמַלֵּא.

מסכת ביצה פרק ה משנה ו
ז
מִי שֶׁהָיוּ פֵּרוֹתָיו בְּעִיר אַחֶרֶת,
וְעֵרְבוּ בְנֵי אוֹתָהּ הָעִיר לָבֹא אֶצְלוֹ,
לֹא יָבִיאוּ לוֹ מִפֵּרוֹתָיו,
וְאִם עֵרֵב הוּא, פֵּרוֹתָיו כָּמוֹהוּ.

מסכת ביצה פרק ה משנה ז
ח
מִי שֶׁזִּמֵּן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים,
לֹא יוֹלִיכוּ בְיָדָן מָנוֹת,
אֶלָּא אִם כֵּן זִכָּה לָהֶם אַחֵר בְּמָנוֹתֵיהֶם
מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב.
אֵין מַשְׁקִים וְשׁוֹחֲטִים אֶת הַמִּדְבָּרִיּוֹת,
אֲבָל מַשְׁקִים וְשׁוֹחֲטִים אֶת הַבַּיָּתוֹת.
אֵלּוּ הֵן בַּיָּתוֹת?
הַלָּנוֹת בָּעִיר,
וְהַמִּדְבָּרִיּוֹת?
הַלָּנוֹת בָּאַפָּר.

חסלת ביצה

מסכת ראש השנה

פרק א

מסכת ראש השנה פרק א משנה א
א
אַרְבָּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים הֵן:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַמְּלָכִים וְלָרְגָלִים;
בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה;
רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי;

ב
בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים וְלַשְּׁמִטִּין וְלַיּוֹבֵלוֹת, < וְלַשְּׁמִיטִין >
לִנְטִיעָה וְלִירָקוֹת;
בְּאֶחָד בִּשְׁבָט,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לָאִילָן,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי;
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִין:
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ב
ג
בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הָעוֹלָם נִדּוֹן:
בַּפֶּסַח עַל הַתְּבוּאָה;
וּבָעֲצֶרֶת עַל פֵּרוֹת הָאִילָן;
וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
כָּל בָּאֵי הָעוֹלָם עוֹבְרִים לְפָנָיו כִּבְנֵי מָרוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים לג,טו)
"הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם,
הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם";
וּבֶחָג נִדּוֹנִים עַל הַמַּיִם.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ג
ד
עַל שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים שְׁלוּחִים יוֹצְאִים:
עַל נִיסָן, מִפְּנֵי הַפֶּסַח;
עַל אָב, מִפְּנֵי הַתַּעֲנִית;
עַל אֱלוּל, מִפְּנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה;
עַל תִּשְׁרִי, מִפְּנֵי תַקָּנַת הַמּוֹעֲדוֹת;
עַל כִּסְלֵו, מִפְּנֵי הַחֲנֻכָּה;
עַל אֲדָר, מִפְּנֵי הַפּוּרִים.
וּכְשֶׁהַמִּקְדָּשׁ קַיָּם,
יוֹצְאִים אַף עַל אִיָּר, מִפְּנֵי פֶּסַח קָטָן.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ד
ה
עַל שְׁנֵי חֲדָשִׁים מְחַלְּלִים אֶת הַשַּׁבָּת:
עַל נִיסָן וְעַל תִּשְׁרִי,
שֶׁבָּהֶם שְׁלוּחִים יוֹצְאִין לְסוּרְיָה,
וּבָהֶן הָיוּ מְתַקְּנִין אֶת הַמּוֹעֲדוֹת;
וּכְשֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם,
מְחַלְּלִים אַף עַל כֻּלָּם,
מִפְּנֵי תַקָּנַת הַקָּרְבָּן.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ה
ו
בֵּין שֶׁנִּרְאָה בַּעֲלִיל וּבֵין שֶׁלֹּא נִרְאָה בַּעֲלִיל,
מְחַלְּלִים עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.
רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
אִם נִרְאָה בַּעֲלִיל,
אֵין מְחַלְּלִין עָלָיו אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ו
ז
מַעֲשֶׂה שֶׁעָבְרוּ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים זוֹג,
וְעִכְּבָן רַבִּי עֲקִיבָה בְּלוֹד.
שָׁלַח לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
אִם מְעַכֵּב אַתָּה אֶת הָרַבִּים,
נִמְצֵאתָ מְכַשְּׁלָן לֶעָתִיד לָבוֹא.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ז
ח
אָב וּבְנוֹ שֶׁרָאוּ אֶת הַחֹדֶשׁ, יֵלְכוּ;
לֹא שֶׁמִּצְטָרְפִים זֶה עִם זֶה,
אֶלָּא שֶׁמֵּא יִפָּסֵל אֶחָד מֵהֶם,
יִצְטָרֵף הַשֵּׁנִי עִם אַחֵר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אָב וּבְנוֹ, וְכָל הַקְּרוֹבִים,
כְּשֵׁרִים לְעֵדוּת הַחֹדֶשׁ.

ט
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְּטוֹבְיָה הָרוֹפֵא,
שֶׁרָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם,
הוּא וּבְנוֹ וְעַבְדּוֹ הַמְשֻׁחְרָר,
וְקִבְּלוּ הַפַּהֲנִים אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ,
וּפָסְלוּ אֶת עַבְדּוֹ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ח
י
אֵלּוּ הֵן הַפְּסוּלִין:
הַמְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָא,
וְהַמַּלְוֶה בָּרִבִּית,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים,
וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית,
וַעֲבָדִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הָעֵדוּת שֶׁאֵין הָאִשָּׁה כְּשֵׁרָה לָהּ,
אַף הֵן אֵינָן כְּשֵׁרִים לָהּ.

מסכת ראש השנה פרק א משנה ט
יא
מִי שֶׁרָאָה אֶת הַחֹדֶשׁ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַלֵּךְ,
מוֹלִיכִים אוֹתוֹ עַל הַחֲמוֹר,
אֲפִלּוּ בַּמִּטָּה;
אִם צוֹדָה לָהֶם, לוֹקְחִין בְּיָדָם מַקְלוֹת;
וְאִם הָיְתָה דֶּרֶךְ רְחוֹקָה,
לוֹקְחִין בְּיָדָן מְזוֹנוֹת.
שֶׁעַל מַהֲלַךְ לַיְלָה וָיוֹם,
מְחַלְּלִים אֶת הַשַּׁבָּת וְיוֹצְאִין לְעֵדוּת הַחֹדֶשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,ד)
"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יי, מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם".

פרק ב

מסכת ראש השנה פרק ב משנה א
א

אִם אֵינָן מַכִּירִין אוֹתוֹ,
מְשַׁלְּחִין עִמּוֹ אַחֵר לְהַעִידוֹ.
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ מְקַבְּלִים עֵדוּת הַחֹדֶשׁ מִכָּל הָאָדָם;
מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַמִּינִים,
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ מְקַבְּלִים אֶלָּא מִן הַמַּכִּירִים.
(מסכת ראש השנה פרק ב משנה ב)
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ מַשִּׁיאִים מַשּׂוֹאוֹת;
מִשֶּׁקִּלְקְלוּ הַכּוּתִים,
הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ שְׁלוּחִים יוֹצְאִין.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ג
ב
כֵּיצַד מַשִּׁיאִים מַשּׂוֹאוֹת?
מְבִיאִין כְּלֻנְסוֹת שֶׁלָּאֳרֶז אֲרֻכִּים,
וְקָנִים וַעֲצֵי שֶׁמֶן וּנְעֹרֶת שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
וְכוֹרֵךְ בְּמִשִּׁיחָה, וְעוֹלֶה לְרֹאשׁ הָהָר,
וּמַצִּית בָּהֶן אֶת הָאוּר,
וּמוֹלִיךְ וּמֵבִיא וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד,
עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֵּן בְּרֹאשׁ הָהָר הַשֵּׁנִי,
וְכֵן בְּרֹאשׁ הָהָר הַשְּׁלִישִׁי.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ד
ג
מִנַּיִן הָיוּ מַשִּׁיאִים?
מֵהַר הַמִּשְׁחָה לְסַרְטְבָא,
וּמִסַּרְטְבָא לִגְרוֹפִינָא, <לגריפוניא>
וּמִגְּרוֹפִינָא לְחַוָּרָן,
וּמֵחַוָּרָן לְבֵית בִּלְתִּין;
וּמִבֵּית בִּלְתִּין לֹא זָזוּ,
אֶלָּא מוֹלִיךְ וּמֵבִיא וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד,
עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה כָּל הַגּוֹלָה לְפָנָיו
כִּמְדוּרַת הָאֵשׁ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ה
ד
חָצֵר גְּדוֹלָה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם,
וּבֵית יַעְזֵק הָיְתָה נִקְרֵאת,
וְלַשָּׁם כָּל הָעֵדִים מִתְכַּנְּסִין,
וּבֵית דִּין בּוֹדְקִין אוֹתָן שָׁם.
וּסְעוּדוֹת גְּדוֹלוֹת עוֹשִׂין לָהֶם,
בִּשְׁבִיל שֶׁיְּהוּ רְגִילִים לָבֹא.

ה
בָּרִאשׁוֹנָה לֹא הָיוּ זָזִים מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁיְּהוּ מְהַלְּכִים אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא אַף חֲכָמָה הַבָּאָה לְיַלֵּד,

הַבָּא לְהַצִּיל מִיַּד הַגַּיִס וּמִיַּד הַנָּהָר,
מִיַּד הַדֶּלֶקָה מִיַּד הַמַּפָּלוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּאַנְשֵׁי הָעִיר,
וְיֵשׁ לָהֶם אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ו
ו
כֵּיצַד בּוֹדְקִין אֶת הָעֵדִים?
זוֹג שֶׁבָּא רִאשׁוֹן,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ רִאשׁוֹן.
מַכְנִיסִים אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
אֱמֹר, כֵּיצַד רָאִיתָ אֶת הַלְּבָנָה,
לִפְנֵי הַחַמָּה אוֹ לְאַחַר הַחַמָּה?
לִצְפוֹנָהּ אוֹ לְדָרוֹמָהּ?
כַּמָּה הָיָה גָבוֹהַּ, וּלְאַיִן הָיָה נוֹטֶה?
וְכַמָּה הָיָה רָחָב?
וְאִם אָמַר "לִפְנֵי הַחַמָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

ז
הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.
נִמְצְאוּ דִבְרֵיהֶם מְכֻוָּנִים,
עֵדוּתָן מְקֻיֶּמֶת.
וּשְׁאָר כָּל הַזּוֹגוֹת,
שׁוֹאֲלִין אוֹתָן רָאשֵׁי דְבָרִים;
לֹא שֶׁהֵן צְרִיכִים לָהֶן,
אֶלָּא שֶׁלֹּא יֵצְאוּ בְּפַחֵי נֶפֶשׁ,
בִּשְׁבִיל שֶׁיִּהוּ רְגִילִים לָבֹא.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ז
ח
רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר:
מְקֻדָּשׁ!
וְכָל הָעָם עוֹנִים אַחֲרָיו:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
בֵּין שֶׁנִּרְאָה בִּזְמַנּוֹ וּבֵין שֶׁלֹּא נִרְאָה בִּזְמַנּוֹ,
מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם לֹא נִרְאָה בִּזְמַנּוֹ,
אֵין מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ,
שֶׁכְּבָר קִדְּשׁוּהוּ שָׁמַיִם.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ח
ט
דְּמוּת צוּרוֹת לְבָנוֹת
הָיוּ לוֹ לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל בַּעֲלִיָּתוֹ,
בַּטַּבְלָא וּבַכִּפָּתֶל,
שֶׁבָּהֶן מַרְאֶה אֶת הַהֶדְיוֹטוֹת וְאוֹמֵר:
הֲכָזֶה רָאִיתָ אוֹ כָזֶה?

מַעֲשֶׂה שֶׁבָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ:
רְאִינוּהוּ שַׁחְרִית בַּמִּזְרָח, וְעַרְבִית בַּמַּעֲרָב.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
עֵדֵי שֶׁקֶר הֵם!
וּכְשֶׁבָּאוּ לְיַבְנֶה קִבְּלָן רַבָּן גַּמְלִיאֵל. <ליוונה>

י

וְעוֹד בָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ:
רְאִינוּהוּ בִּזְמַנּוֹ,
וּבַלַּיְלָה בְּעִבּוּרוֹ, לֹא נִרְאָה.
וְקִבְּלָן רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רְבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִינָס:
עֵדֵי שֶׁקֶר הֵם!
הֵיאָךְ מְעִידִין עַל הָאִשָּׁה שֶׁיָּלְדָה,
וּלְמָחָר כְּרֵסָהּ בֵּין שִׁנֶּיהָ?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דְּבָרֶיךָ.

מסכת ראש השנה פרק ב משנה ט

יא

שָׁלַח לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
גּוֹזֵר אֲנִי עָלֶיךָ,
שֶׁתָּבֹא אֶצְלִי בְּמַקֶּלְךָ וּבְמָעוֹתֶיךָ,
בְּיוֹם שֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת בְּחֶשְׁבּוֹנֶךָ.
הָלַךְ וּמְצָאוֹ רְבִּי עֲקִיבָה מֵצֵר.
אָמַר לוֹ:
יֵשׁ לִי לִלְמוֹד,
שֶׁכָּל מַה שֶּׁעָשָׂה רַבָּן גַּמְלִיאֵל, עָשׂוּי,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,ד)
"אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יי מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם";
בֵּין בִּזְמַנָּן, בֵּין שֶׁלֹּא בִזְמַנָּן,
אֵין לִי מוֹעֲדוֹת אֶלָּא אֵלּוּ.

יב

בָּא לוֹ אֶצֶל רְבִּי דוֹסָא בֶן אַרְכִינָס,
אָמַר לוֹ:
אִם בָּאִין אָנוּ לָדִין
אַחַר בֵּית דִּינוֹ שֶׁלְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
צְרִיכִין אָנוּ לָדִין
אַחַר כָּל בֵּית דִּין וְדִין
שֶׁעָמַד מִימוֹת מֹשֶׁה וְעַד עַכְשָׁיו;
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כד,ט)
"וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, נָדָב וַאֲבִיהוּא,
וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל",
וְלָמָּה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁלַּזְּקֵנִים?
אֶלָּא לְלַמְּדָךְ, שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשָׁה
שֶׁעָמְדוּ בֵית דִּין עַל יִשְׂרָאֵל,
הֲרֵי הֵן כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁלְּמֹשֶׁה.
נָטַל מַקְלוֹ וּמָעוֹתָיו בְּיָדוֹ,

וְהָלַךְ לְיַבְנֶה אֵצֶל רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
בְּיוֹם שֶׁחָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת כְּחֶשְׁבּוֹנוֹ.
עָמַד רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּנְשָׁקוֹ בְּרֹאשׁוֹ,
וְאָמַר לוֹ:
בּוֹא בְשָׁלוֹם, רַבִּי וְתַלְמִידִי!
רַבִּי בַּחָכְמָה,
וְתַלְמִידִי שֶׁקִּבַּלְתָּ עָלֶיךָ אֶת דְּבָרַי.

פרק ג

מסכת ראש השנה פרק ג משנה א
א
רָאוּהוּ בֵּית דִּין וְכָל יִשְׂרָאֵל;
נֶחְקְרוּ הָעֵדִים;
לֹא הִסְפִּיקוּ לוֹמַר "מְקֻדָּשׁ" עַד שֶׁחָשֵׁכָה,
הֲרֵי זֶה מְעֻבָּר.
רָאוּהוּ בֵּית דִּין בִּלְבַד,
יַעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיָעִידוּ לִפְנֵיהֶם, וְיֹאמְרוּ:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
רָאוּהוּ שְׁלֹשָׁה וְהֵן בֵּית דִּין,
יַעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיוֹשִׁיבוּ מֵחֲבֵרֵיהֶם אֵצֶל הַיָּחִיד,
וְיָעִידוּ בִּפְנֵיהֶם, וְיֹאמְרוּ:
מְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ!
שֶׁאֵין הַיָּחִיד נֶאֱמָן עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ב
ב
כָּל הַשּׁוֹפָרוֹת כְּשֵׁרִין חוּץ מִשֶּׁלַּפָּרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא קֶרֶן.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא כָל הַשּׁוֹפָרוֹת נִקְרְאוּ קֶרֶן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ו,ה)
"וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל,
כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר".
(מסכת ראש השנה פרק ג משנה ג)
שׁוֹפָר שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁלַּיָּעֵל פָּשׁוּט,
וּפִיו מְצֻפֶּה זָהָב,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בִּצְדָדִים.
שׁוֹפָר מֵאֲרִיךְ וַחֲצוֹצְרוֹת מְקֻצָּרוֹת,
שֶׁמִּצְוַת הַיּוֹם בַּשּׁוֹפָר.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ד
ג
וּבְתַעְנִיּוֹת בְּשֶׁלַּזְּכָרִים כְּפוּפִים,
וּפִיו מְצֻפֶּה כֶסֶף,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בָּאֶמְצַע.
שׁוֹפָר מְקֻצָּר וַחֲצוֹצְרוֹת מֵאֲרִיכוֹת,
שֶׁמִּצְוַת הַיּוֹם בַּחֲצוֹצְרוֹת.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ה
ד
שָׁוֶה הַיּוֹבֵל וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לִתְקִיעָה וְלִבְרָכוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תּוֹקְעִים בְּשֶׁלַּזְּכָרִים,
וּבַיּוֹבֵל בְּשֶׁלַּיָּעֵלִים.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ו
ה
שׁוֹפָר שֶׁנִּסְדַּק וְדִבְּקוֹ, פָּסוּל.
דִּבֵּק שִׁבְרֵי הַשּׁוֹפָרוֹת, פָּסוּל.
נִקַּב וּסְתָמוֹ,
אִם מְעַכֵּב אֶת הַתְּקִיעָה פָּסוּל,
וְאִם לָאו, כָּשֵׁר.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ז
ו
הַתּוֹקֵעַ לְתוֹךְ הַבּוֹר,
אוֹ לְתוֹךְ הַחַדּוּת, אוֹ לְתוֹךְ הַפִּיתְּס,
אִם קוֹל שׁוֹפָר שָׁמַע, יָצָא,
וְאִם קוֹל הֶבָרָה שָׁמַע, לֹא יָצָא.
וְכֵן מִי שֶׁהָיָה עוֹבֵר אַחַר בֵּית הַכְּנֶסֶת,
אוֹ שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סָמוּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
וְשָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר אוֹ קוֹל מְגִלָּה,
אִם כִּוֵּן לִבּוֹ, יָצָא,
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא;
אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה שָׁמַע וְזֶה שָׁמַע,
זֶה כִוֵּן לִבּוֹ, וְזֶה לֹא כִוֵּן.

מסכת ראש השנה פרק ג משנה ח
ז
(שְׁמוֹת יז,יא) "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ,
וְגָבַר יִשְׂרָאֵל, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ, וְגָבַר עֲמָלֵק."
וְכִי יָדָיו שֶׁלְּמֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה,
אוֹ יָדָיו שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה?
אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי לְמַעְלָן,
וּמְכַוְּנִים אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
הָיוּ מִתְגַּבְּרִים,
וְאִם לָאו, הָיוּ נוֹפְלִים.

ח
וַיֹּאצֶא בוֹ: (במדבר כא,ח)
"וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה:
עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל נֵס,
וְהָיָה כָּל הַנָּשׁוּךְ, וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי".
וְכִי נָחָשׁ מֵמִית וּמְחַיֶּה?
אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ שָׂיִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי לְמַעְלָן,
וּמְשַׁעְבְּדִים אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
הָיוּ מִתְרַפִּים,

וְאִם לָאו, הָיוּ נְמוֹקִים.

ט
חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן
אֵינוּ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵינוּ חַיָּב בַּדָּבָר,
אֵינוּ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

פרק ד

מסכת ראש השנה פרק ד משנה א
א
יוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
בַּמִּקְדָּשׁ תּוֹקְעִים,
אֲבָל לֹא בַמְּדִינָה.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהוּ תוֹקְעִים בְּכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵּית דִּין.
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר:
לֹא הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי שֶׁיְּהוּ תוֹקְעִים
אֶלָּא בְיַבְנֶה בִּלְבַד.
אָמְרוּ לוֹ:
אֶחָד יַבְנֶה וְאֶחָד כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵּית דִּין.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ב
ב
וְעוֹד זוֹ הָיְתָה יְרוּשָׁלַיִם יְתֵרָה עַל יַבְנֶה,
שֶׁכָּל עִיר שֶׁהִיא רוֹאָה וְשׁוֹמַעַת,
וּקְרוֹבָה וְיכוֹלָה לָבֹא,
תּוֹקְעִים בָּהּ.
וּבְיַבְנֶה לֹא הָיוּ תוֹקְעִים,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין בִּלְבַד.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ג
ג
בָּרִאשׁוֹנָה, הָיָה הַלּוּלָב נִטָּל
בַּמִּקְדָּשׁ שִׁבְעָה,
וּבַמְּדִינָה יוֹם אֶחָד.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא הַלּוּלָב נִטָּל בַּמְּדִינָה שִׁבְעָה <במקדש>
זֵכֶר לַמִּקְדָּשׁ;
וְשֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כֻּלּוֹ אָסוּר.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ד
ד

בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ כָּל הַיּוֹם.
פַּעַם אַחַת נִשְׁתַּהוּ הָעֵדִים מִלָּבֹא,
וְנִתְקַלְקְלוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר.
הִתְקִינוּ שֶׁלֹּא יְהוּ מְקַבְּלִין אֶלָּא עַד הַמִּנְחָה.
בָּאוּ מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
נוֹהֲגִים אוֹתוֹ הַיּוֹם קֹדֶשׁ וּלְמָחָר קֹדֶשׁ.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיִּהוּ מְקַבְּלִין עֵדוּת הַחֹדֶשׁ כָּל הַיּוֹם.

ה
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
וְעוֹד זֶה הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁאֲפִלּוּ רֹאשׁ בֵּית דִּין בְּכָל מָקוֹם,
שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים הוֹלְכִים,
אֶלָּא לִמְקוֹם הַוַּעַד.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ה
ו
סֵדֶר בְּרָכוֹת:
אוֹמֵר אָבוֹת וּגְבוּרוֹת וּקְדֻשַּׁת הַשֵּׁם,
וְכוֹלֵל מַלְכִיּוֹת עִמָּם, וְאֵינוּ תוֹקֵעַ;
קְדֻשַּׁת הַיּוֹם, וְתוֹקֵעַ;
זִכְרוֹנוֹת, וְתוֹקֵעַ;
שׁוֹפָרוֹת, וְתוֹקֵעַ;
וְאוֹמֵר עֲבוֹדָה וְהוֹדָיָה וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.

ז
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
אִם אֵינוּ תוֹקֵעַ לְמַלְכִיּוֹת,
לָמָּה הוּא מַזְכִּיר?
אֶלָּא אוֹמֵר אָבוֹת וּגְבוּרוֹת וּקְדֻשַּׁת הַשֵּׁם,
וְכוֹלֵל מַלְכִיּוֹת עִם קְדֻשַּׁת הַיּוֹם, וְתוֹקֵעַ;
זִכְרוֹנוֹת, וְתוֹקֵעַ;
שׁוֹפָרוֹת, וְתוֹקֵעַ;
וְאוֹמֵר עֲבוֹדָה וְהוֹדָיָה וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ו
ח
אֵין פּוֹתְחִים מֵעֲשֵׂר מַלְכִיּוֹת,
וּמֵעֲשָׂרָה זִכְרוֹנוֹת,
מֵעֲשָׂרָה שׁוֹפָרוֹת.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אִם אָמָרָן שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ, יָצָא.
אֵין מַזְכִּירִים זִכְרוֹן מַלְכִיּוֹת וְשׁוֹפָר שֶׁלַּפֶּרְעָנוּת.
מַתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמַשְׁלִים בַּנְּבִיא.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם הִשְׁלִים בַּתּוֹרָה, יָצָא.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ז
ט
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה
בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
הַשֵּׁנִי מַתְקִיעַ;
וּבְשָׁעַת הַהַלֵּל,
הָרִאשׁוֹן מַקְרֵא אֶת הַהַלֵּל.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ח
י
שׁוֹפָר שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אֵין מַעֲבִירִים עָלָיו אֶת הַתְּחוּם,
וְאֵין מְפַקְּחִין עָלָיו אֶת הַגַּל,
וְלֹא עוֹלִין בְּאֵילָן,
וְלֹא רוֹכְבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְלֹא שָׂטִים עַל פְּנֵי הַמַּיִם;
וְאֵין חוֹתְכִים אוֹתוֹ,
בֵּין בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם שְׁבוּת,
בֵּין בְּדָבָר שֶׁהוּא מִשּׁוּם לֹא תַעֲשֶׂה.
אֲבָל אִם רָצָה לִתֵּן בְּתוֹכוֹ מַיִם אוֹ יַיִן, יִתֵּן.
אֵין מְעַכְּבִין אֶת הַתִּינוֹקוֹת מִלְּתְקֹעַ,
אֲבָל מִתְעַסְּקִין בָּהֶן עַד שֶׁיְּלַמְּדוּ; <מתעשקין>
וְהַמִּתְעַסֵּק לֹא יָצָא;
וְהַשּׁוֹמֵעַ מִן הַמִּתְעַסֵּק לֹא יָצָא.

מסכת ראש השנה פרק ד משנה ט
יא
סֵדֶר תְּקִיעוֹת,
שָׁלוֹשׁ שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ.
שֶׁעִוּוּר תְּקִיעָה כְּדֵי שָׁלוֹשׁ תְּרוּעוֹת.
שֶׁעִוּוּר תְּרוּעָה כְּדֵי שָׁלוֹשׁ יַבָּבוֹת.
תָּקַע בָּרִאשׁוֹנָה וּמָשַׁךְ בַּשְּׁנִיָּה בִּשְׁתַּיִם,
אֵין בְּיָדוֹ אֶלָּא אַחַת.
מִי שֶׁבֵּרַךְ וְאַחַר כָּךְ נִתְמַנָּה לוֹ שׁוֹפָר,
תּוֹקֵעַ וּמֵרִיעַ וְתוֹקֵעַ,
תּוֹקֵעַ וּמֵרִיעַ וְתוֹקֵעַ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים.
כַּשֵּׁם שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר חַיָּב,
כָּךְ כָּל יָחִיד וְיָחִיד חַיָּב.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁלִיחַ צִבּוּר מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

חסלת ראש השנה

מסכת תענית

פרק א

מסכת תענית פרק א משנה א
א
מֵאֵמָתַי מַזְכִּירִין גְּבוּרוֹת גְּשָׁמִים?
רְבִּי לְעָזָר אוֹמֵר:
מִיּוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִיּוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
הוֹאִיל וְאֵין הַגְּשָׁמִים אֶלָּא סִימָן קְלָלָה בָּחָג,
לָמָּה מַזְכִּיר?
אָמַר לוֹ רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אַף הוּא אֵינוֹ אוֹמֵר אֶלָּא
מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם,
בְּעוֹנָתוֹ.
אָמַר לוֹ:
אִם כֵּן,
לְעוֹלָם יְהֵא מַזְכִּיר.

מסכת תענית פרק א משנה ב
ב
אֵין שׁוֹאֲלִים גְּשָׁמִים אֶלָּא סָמוּךְ לִגְשָׁמִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בְּיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
הָאַחֲרוֹן מַזְכִּיר;
וְהָרִאשׁוֹן אֵינוֹ מַזְכִּיר.
וּבְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
הָרִאשׁוֹן מַזְכִּיר
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוֹ מַזְכִּיר.

ג
עַד אֵמָתַי שׁוֹאֲלִין?
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַפֻּסַח.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יואל ב,כג)
"וַיּוֹרֶד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרֶה [יורה] וּמַלְקוֹשׁ בָּרִאשׁוֹן".

מסכת תענית פרק א משנה ג
ד
בִּשְׁלֹשָׁה בְמַרְחֶשְׁוָן שׁוֹאֲלִין גְּשָׁמִים.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בִּשְׁבְעָה בוֹ, חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם אַחַר הֶחָג,
כְּדֵי שֶׁיַּגִּיעַ הָאַחֲרוֹן שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל לִנְהַר פְּרָת.

מסכת תענית פרק א משנה ד
ה
הִגִּיעַ שִׁבְעָה עָשָׂר בְּמַרְחֶשְׁוָן וְלֹא יָרְדוּ גְּשָׁמִים,

הִתְחִילוּ הַיְחִידִים מִתְעַנִּים.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים מִשֶּׁחָשֵׁכָה,
וּמֵתָּרִים בְּמִלָּאכָה וּבִרְחִיצָה וּבִיסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.

מסכת תענית פרק א משנה ה
ו (תוספת בצד)
הִגִּיעַ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו וְלֹא יָרְדוּ גְּשָׁמִים,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִין שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת עַל הַצִּבּוּר;
אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין מִשֶּׁחָשֵׁכָה,
וּמֵתָּרִין בְּמִלָּאכָה וּבִרְחִיצָה וּבִסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.
(מסכת תענית פרק א משנה ו)
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נָעְנוּ,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִים שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת אֲחֵרוֹת עַל הַצִּבּוּר.
אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים מִבְּעוֹד יוֹם,
וַאֲסוּרִין בִּמְלָאכָה וּבִרְחִיצָה וּבִיסִיכָה,
וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל וּבְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
וְנוֹעָלִין אֶת הַמֶּרְחָצָאוֹת.

ז
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נָעְנוּ,
בֵּית דִּין גּוֹזְרִים עוֹד שֶׁבַע,
שֶׁהֵן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תַּעֲנִיּוֹת עַל הַצִּבּוּר.
וּמָה אֵלּוּ יְתֵרוֹת עַל הָרִאשׁוֹנוֹת?
שֶׁבָּאֵלּוּ מַתְרִיעִים וְנוֹעָלִים אֶת הַחֲנוּיוֹת.
וּבַשֵּׁנִי מָטִים עִם חֲשֵׁכָה,
וּבַחֲמִישִׁי מֵתָּרִין, מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק א משנה ז
ח
עָבְרוּ אֵלּוּ וְלֹא נָעְנוּ,
מְמַעֲטִים בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן,
בְּבִנְיָן וּבִנְטִיעָה,
בְּאֵרוּסִים וּבְנִשּׂוּאִים,
וּבִשְׁאֵלַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ,
כִּבְנֵי אָדָם נְזוּפִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם.
וְהַיְחִידִים חוֹזְרִים וּמִתְעַנִּים עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן.
יָצָא נִיסָן וּבָאוּ גְשָׁמִים, סִימַן קְלָלָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א יב,יז)
"הֲלֹא קְצִיר חִטִּים הַיּוֹם,
אֶקְרָא אֶל יי וְיִתֵּן קוֹלוֹת וּמָטָר" וְגוֹמֵר.

פרק ב

מסכת תענית פרק ב משנה א
א
סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹת כֵּיצַד?

מוֹצִיאִין אֶת הַתֵּבָה לִרְחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר;
וְנוֹתְנִין אֵפֶר מַקְלָה עַל גַּבֵּי הַתֵּבָה,
וּבְרֹאשׁ הַנָּשִׂיא וּבְרֹאשׁ אַב בֵּית דִּין;
וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹטֵל וְנוֹתֵן בְּרֹאשׁוֹ.
הַזָּקֵן שֶׁבָּהֶן אוֹמֵר לִפְנֵיהֶם דִּבְרֵי כִבּוּשִׁים:
אַחֵינוּ, לֹא נֶאֱמַר בְּאַנְשֵׁי נִינְוֵה:
"וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת שַׂקָּם וְאֶת תַּעֲנִיתָם",
אֶלָּא (יונה ג,י) "וַיַּרְא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם,
כִּי שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה";
וּבַקַּבָּלָה מָהוּא אוֹמֵר? (יואל ב,יג)
"וְקִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל בִּגְדֵיכֶם,
וְשׁוּבוּ אֶל יי אֱלֹהֵיכֶם" וגו'.

מסכת תענית פרק ב משנה ב
ב
עָמְדוּ בִתְפִלָּה,
וּמוֹרִידִין לִפְנֵי הַתֵּבָה זָקֵן וָרָגִיל,
וְיֵשׁ לוֹ בָנִים וּבֵיתוֹ רֵיקָם,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לִבּוֹ שָׁלֵם בַּתְּפִלָּה.
וְאוֹמֵר לִפְנֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע בְּרָכוֹת:
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שֶׁבְּכָל יוֹם,
וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם עוֹד שֵׁשׁ,
(מסכת תענית פרק ב משנה ג)
וְאֵלּוּ הֵן:
זִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת,
"אֶל יי בַּצָּרָתָה לִי",
"אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים",
"מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יי",
"תְּפִלָּה לְעָנִי כִי יַעֲטֹף".

ג
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ לוֹמַר זִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת,
אֶלָּא אוֹמֵר תַּחְתֵּיהֶם:
"רָעָב כִּי יִהְיֶה בָאָרֶץ, דֶּבֶר" וְגוֹ',
"אֲשֶׁר הָיָה דְבַר יי אֶל יִרְמְיָהוּ
עַל דִּבְרֵי הַבַּצָּרוֹת",
וְאוֹמֵר חוֹתָמוֹתֵיהֶם.

מסכת תענית פרק ב משנה ד
ד
עַל הָרִאשׁוֹנָה הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם בְּהַר הַמּוֹרִיָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

ה
עַל הַשְּׁנִיָּה הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵיכֶם עַל יַם סוּף,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;

בָּרוּךְ אַתָּה יי זוֹכֵר הַנִּשְׁכָּחוֹת.

ו
עַל הַשְּׁלִישִׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּרוּעָה.

ז
עַל הָרְבִיעִית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת שְׁמוּאֵל בַּמִּצְפָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ צְעָקָה.

ח
עַל הַחֲמִישִׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֵלִיָּהוּ בְּהַר הַכַּרְמֶל,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

ט
עַל הַשִּׁשִּׁית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת יוֹנָה מִמְּעֵי הַדָּגָה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי הָעוֹנֶה בְּעֵת צָרָה.

י
עַל הַשְּׁבִיעִית הוּא אוֹמֵר:
מִי שֶׁעָנָה אֶת דָּוִד וְאֶת שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בִּירוּשָׁלַיִם,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה;
בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְרַחֵם עַל הָאָרֶץ.

מסכת תענית פרק ב משנה ה
יא
מַעֲשֶׂה בִימֵי רִבִּי חֲלַפְתָּה
וּבִימֵי רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תַּרְדְיוֹן,
שֶׁעָבַר אֶחָד לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְגָמַר אֶת כָּל הַבְּרָכָה,
וְעָנוּ אַחֲרָיו:
"אָמֵן. תִּקְעוּ, הַכֹּהֲנִים, תִּקְעוּ!"
מִי שֶׁעָנָה אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה.
הָרִיעוּ בְנֵי אַהֲרֹן, הָרִיעוּ!
מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵיכֶם עַל יַם סוּף,
הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וְיִשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקַתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה.
וּכְשֶׁבָּא דָבָר אֵצֶל חֲכָמִים, וְאָמְרוּ:
לֹא הָיוּ נוֹהֲגִים כֵּן, אֶלָּא בְּשַׁעַר מִזְרָח.

מסכת תענית פרק ב משנה ו
יב

שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵּית אָב לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
שָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵּית אָב מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים.
שֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
שָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵּית אָב לֹא הָיוּ מִתְעַנִּים.
וְשֶׁבַע אַחֲרוֹנוֹת,
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מִתְעַנִּים וּמַשְׁלִימִים,
וְאַנְשֵׁי בֵּית אָב מִתְעַנִּים וְלֹא מַשְׁלִימִים.

מסכת תענית פרק ב משנה ז
יג
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר מֵתָּרִין לִשְׁתּוֹת יַיִן בַּלֵּילוֹת,
אֲבָל לֹא בַיָּמִים;
וְאַנְשֵׁי בֵית אָב, לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה.
אַנְשֵׁי מִשְׁמָר וְאַנְשֵׁי מַעֲמָד
אֲסוּרִין מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס,
וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִין, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק ב משנה ח
יד
כָּל הַכָּתוּב בְּמִגִּלַּת תַּעֲנִית "דֵּילָא לְמִסְפַּד",
לְפָנָיו אָסוּר, וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אָסוּר.
"דֵּילָא לְהִתְעַנָּיָא",
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר;
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְפָנָיו אָסוּר, וּלְאַחֲרָיו מֻתָּר.

מסכת תענית פרק ב משנה ט
יה
אֵין גּוֹזְרִין תַּעֲנִית עַל הַצִּבּוּר בַּתְּחִלָּה בַּחֲמִישִׁי,
שֶׁלֹּא לְהַבְקִיעַ הַשְּׁעָרִים;
אֶלָּא שָׁלוֹשׁ תַּעֲנִיּוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי וְשֵׁנִי,
וְשָׁלוֹשׁ שְׁנִיּוֹת,
חֲמִישִׁי שֵׁנִי וַחֲמִישִׁי.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֵּשֵׁם שֶׁאֵין הָרִאשׁוֹנוֹת בַּחֲמִישִׁי,
כָּךְ לֹא שְׁנִיּוֹת וְלֹא אַחֲרוֹנוֹת.

מסכת תענית פרק ב משנה י
יז
אֵין גּוֹזְרִין תַּעֲנִית בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים.
אִם הִתְחִילוּ, אֵין מַפְסִיקִין.
דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל "אֵין מַפְסִיקִים",
מוֹדֶה הָיָה שֶׁאֵין מַשְׁלִימִין.
וְכֵן תִּשְׁעָה בְאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת.

פרק ג

מסכת תענית פרק ג משנה א
א
סֵדֶר תַּעֲנִיּוֹת אֵלּוּ הָאָמוּר בִּרְבִיעָה רִאשׁוֹנָה.
אֲבָל צָמְחִים שֶׁשָּׁנוּ, מַתְרִיעִים עֲלֵיהֶם מִיָּד.
וְכֵן שֶׁפָּסְקוּ גְּשָׁמִים,
מִגֶּשֶׁם לְגֶשֶׁם אַרְבָּעִים יוֹם,
מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶם מִיָּד,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכַּת בַּצֹּרֶת.

מסכת תענית פרק ג משנה ב
ב
יָרְדוּ לִצְמָחִין,
אֲבָל לֹא לָאִילָן,
לָאִילָן אֲבָל לֹא לִצְמָחִין,
לָזֶה וְלָזֶה,
אֲבָל לֹא לַבּוֹרוֹת וְלֹא לַשִּׁיחִים וְלֹא לַמְּעָרוֹת,
מַתְרִיעִין עֲלֵיהֶן מִיָּד.

מסכת תענית פרק ג משנה ג
ג
וְכֵן עִיר שֶׁלֹּא יָרְדוּ עָלֶיהָ גְּשָׁמִים,
כַּכָּתוּב: (עמוס ד,ז)
"וְהִמְטַרְתִּי עַל עִיר אֶחָת,
וְעַל עִיר אַחַת לֹא אַמְטִיר,
חֶלְקָה אַחַת תִּמָּטֵר,
וְחֶלְקָה אֲשֶׁר לֹא תַמְטִיר עָלֶיהָ תִּיבָשׁ".
אוֹתָהּ הָעִיר מִתְעַנָּא וּמַתְרַעַת,
וְכָל סְבִיבוֹתֶיהָ מִתְעַנּוֹת וְלֹא מַתְרִיעוֹת.
וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַתְרִיעוֹת וְלֹא מִתְעַנּוֹת.

מסכת תענית פרק ג משנה ד
ד
וְכֵן עִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ דֶּבֶר אוֹ מַפֹּלֶת,

אוֹתָהּ הָעִיר מִתְעַנָּה וּמַתְרַעַת;
וְכָל סְבִיבוֹתֶיהָ מִתְעַנּוֹת וְלֹא מַתְרִיעוֹת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַתְרִיעוֹת וְלֹא מִתְעַנּוֹת.

ה
אֵי זֶה הוּא דָבָר?
עִיר הַמּוֹצִיאָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת רַגְלִי,
יָצְאוּ מִמֶּנָּה שְׁלֹשָׁה מִתִים
לִשְׁלֹשָׁה יָמִים זֶה אַחַר זֶה.

מסכת תענית פרק ג משנה ה
ו
עַל אֵלּוּ מַתְרִיעִים בְּכָל מָקוֹם:
עַל הַשַּׁדְּפוֹן וְעַל הַיֵּרָקוֹן,
עַל הָאַרְבֶּה וְעַל הֶחָסִיל,
וְעַל חַיָּה רָעָה וְעַל הַחֶרֶב.
מַתְרִיעִים עָלֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכָּה מְהַלֶּכֶת.

מסכת תענית פרק ג משנה ו
ז
מַעֲשֶׂה שֶׁיָּרְדוּ זְקֵנִים מִירוּשָׁלַיִם לְעָרֵיהֶם,
וְגָזְרוּ תַעֲנִית
עַל שֶׁנִּרְאָה כְמִלֹא פִי תַנּוּר שַׁדְּפוֹן בְּאַשְׁקְלוֹן.
וְעוֹד גָּזְרוּ תַעֲנִית,
עַל שֶׁאָכְלוּ זְאֵבִים שְׁנֵי תִינוֹקוֹת בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא עַל שֶׁאָכְלוּ אֶלָּא עַל שֶׁנִּרְאוּ.

מסכת תענית פרק ג משנה ז
ח
וְעַל אֵלּוּ מַתְרִיעִים בַּשַּׁבָּת:
עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ גוֹיִם אוֹ נָהָר,
וְעַל הַסְּפִינָה הַמִּטָּרֶפֶת בַּיָּם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעֶזְרָה אֲבָל לֹא לִצְעָקָה.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
אַף עַל הַדֶּבֶר.
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת תענית פרק ג משנה ח
ט
עַל כָּל צָרָה שֶׁתָּבֹא עַל הַצִּבּוּר,
מַתְרִיעִים עָלֶיהָ, חוּץ מֵרֹב גְּשָׁמִים.
מַעֲשֶׂה שֶׁאָמְרוּ לְחוֹנִי הַמַּעְגָּל:
הִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּרְדוּ גְשָׁמִים.
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וְהַכְנִיסוּ תַּנּוּרֵי פְסָחִים,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִמַּקּוּ.

הִתְפַּלֵּל, וְלֹא יָרְדוּ גְּשָׁמִים.

י
עָג עוּגָה וְעָמַד בְּתוֹכָהּ,
וְאָמַר לְפָנָיו:
רַבּוֹנוֹ שֶׁלָּעוֹלָם,
בָּנֶיךָ שָׂמוּ פְּנֵיהֶם עָלַי,
שֶׁאֲנִי כְּבֶן בַּיִת לְפָנֶיךָ.
נִשְׁבָּע אֲנִי בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל,
שֶׁאֵינִי זָז מִכָּן,
עַד שֶׁתְּרַחֵם עַל בָּנֶיךָ.

יא
הִתְחִילוּ הַגְּשָׁמִים מְנַטְּפִים.
אָמַר:
לֹא כָךְ שָׁאַלְתִּי,
אֶלָּא גְּשָׁמֵי בוֹרוֹת שִׂיחִים וּמְעָרוֹת.
יָרְדוּ בְּזַעַף.
אָמַר:
לֹא כָךְ שָׁאַלְתִּי,
אֶלָּא גְּשָׁמֵי רָצוֹן, בְּרָכָה וּנְדָבָה.
יָרְדוּ כְּתִקְנָן,
עַד שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת
מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים.
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ:
כַּשֵּׁם שֶׁהִתְפַּלַּלְתָּ עֲלֵיהֶם שֶׁיֵּרְדוּ,
כָּךְ הִתְפַּלֵּל שֶׁיֵּלְכוּ לָהֶם.
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אִם נִמְחָת אֶבֶן הַטּוֹעִים.

יב
שָׁלַח לוֹ שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח:
צָרִיךְ אַתָּה לְנַדּוֹת,
אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה לָךְ,
וְאַתָּה מִתְחַטֵּא לִפְנֵי הַמָּקוֹם,
כְּבֶן שֶׁהוּא מִתְחַטֵּא לְאָבִיו וְעוֹשֶׂה לוֹ רְצוֹנוֹ.
וְעָלֶיךָ הַכָּתוּב אוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כג,כה)
"יִשְׂמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ".

מסכת תענית פרק ג משנה ט
יג
הָיוּ מִתְעַנִּים וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים,
קֹדֶם לְהָבִיא הַחַמָּה, לֹא יַשְׁלִימוּ;
לְאַחַר הָבִיא הַחַמָּה יַשְׁלִימוּ.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קֹדֶם לַחֲצוֹת, לֹא יַשְׁלִימוּ,
אַחַר חֲצוֹת, יַשְׁלִימוּ.

יד
מַעֲשֶׂה שֶׁגָּזְרוּ תַּעֲנִית בְּלוּד,

וְיָרְדוּ לָהֶם גְּשָׁמִים קֹדֶם לַחֲצוֹת.
אָמַר לָהֶם רִבִּי טַרְפוֹן:
צְאוּ וְאִכְלוּ וּשְׁתוּ וַעֲשׂוּ יוֹם טוֹב.
וְיָצְאוּ וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְעָשׂוּ יוֹם טוֹב,
וּבָאוּ בֵּין הָעַרְבַּיִם וְקָרְאוּ הַלֵּל הַגָּדוֹל.
וְאֵי זֶה הוּא הַלֵּל הַגָּדוֹל?
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.

פרק ד

מסכת תענית פרק ד משנה א

א

בְּשִׁלשָׁה פְּרָקִים בַּשָּׁנָה,
הַפָּחָנִים נוֹשְׁאִין אֶת כַּפֵּיהֶן אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם,
בַּשַּׁחֲרִית וּבַמּוּסָף וּבַמִּנְחָה וּבִנְעִילַת שְׁעָרִים:
בַּתַּעֲנִיּוֹת וּבְמַעֲמָדוֹת וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ב

ב

אֵלּוּ הֵן הַמַּעֲמָדוֹת?
לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כח,ב)
"צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם,
אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי";
וְכִי הֵיאָךְ קָרְבָּנוֹ שֶׁלְאָדָם קָרֵב,
וְהוּא אֵינוּ עוֹמֵד עַל גַּבָּיו?
אֶלָּא שֶׁהִתְקִינוּ הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִשְׁמָרוֹת;
עַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר הָיָה עָמוּד בִּירוּשָׁלַיִם,
שֶׁלַּכֹּהֲנִים, וְשֶׁלַּלְוִיִּם וְשֶׁלְּיִשְׂרָאֵל.
הִגִּיעַ זְמַן הַמִּשְׁמָר,
כֹּהֲנָיו וּלְוָיָו עוֹלִים בִּירוּשָׁלַיִם,
וְיִשְׂרָאֵל שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמִּשְׁמָר,
מִתְכַּנְּסִים לְעָרֵיהֶם וְקוֹרְאִים מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.

מסכת תענית פרק ד משנה ג

(וְאַנְשֵׁי הַמַּעֲמָד הָיוּ מִתְעַנִּין אַרְבָּעָה יָמִים בַּשָּׁבוּעַ,
מִיּוֹם שֵׁנִי וְעַד יוֹם חֲמִישִׁי.
וְלֹא הָיוּ מִתְעַנִּין עֶרֶב שַׁבָּת,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת;
וְלֹא בְאֶחָד בַּשַּׁבָּת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִמְּנוּחָה וָעֹנֶג,
לִיגִיעָה וְתַעֲנִית וְיָמוּתוּ.)

ג

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן "בְּרֵאשִׁית", "יְהִי רָקִיעַ".
בַּשֵּׁנִי "יְהִי רָקִיעַ", "יִקָּווּ הַמַּיִם".
בַּשְּׁלִישִׁי "יִקָּווּ הַמַּיִם", "יְהִי מְאֹרֹת".
בָּרְבִיעִי "יְהִי מְאֹרֹת", "יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם".

בַּחֲמִישִׁי "יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם", "תּוֹצֵא הָאָרֶץ".
בַּשִּׁשִּׁי "תּוֹצֵא הָאָרֶץ",
"וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם".

ד
פָּרָשָׁה גְּדוֹלָה קוֹרִין אוֹתָהּ בִּשְׁנַיִם,
וְהַקְּטַנָּה בַּיָּחִיד;
בַּשַּׁחֲרִית וּבַמּוּסָף וּבַמִּנְחָה,
נִכְנָסִין וְקוֹרִין עַל פִּיהֶן,
כְּקוֹרִין אֶת שְׁמַע.
עֶרֶב שַׁבָּת בַּמִּנְחָה לֹא הָיוּ נִכְנָסִין,
מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת.

מסכת תענית פרק ד משנה ד
ה
כָּל יוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הַלֵּל, אֵין בּוֹ מַעֲמַד שַׁחֲרִית;
קָרְבַּן מוּסָף, אֵין בּוֹ נְעִילָה;
קָרְבַּן עֲצִים, אֵין בּוֹ מִנְחָה.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ בֶן עַזַּי:
כָּךְ הָיָה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שׁוֹנֶה:
קָרְבַּן מוּסָף, אֵין בּוֹ מִנְחָה;
קָרְבַּן עֲצִים, אֵין בּוֹ נְעִילָה.
חָזַר רַבִּי עֲקִיבָה לִהְיוֹת שׁוֹנֶה כִּדְבְרֵי בֶן עַזַּי.

מסכת תענית פרק ד משנה ה
ו
זְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים וְהָעָם בְּתִשְׁעָה.
בְּאֶחָד בְּנִיסָן, בְּנֵי אָרַח בֶּן יְהוּדָה;
בְּעֶשְׂרִים בְּתַמּוּז, בְּנֵי דָוִד בֶּן יְהוּדָה;
בַּחֲמִשָּׁה בְאָב, בְּנֵי פַרְעֹשׁ בֶּן יְהוּדָה;
בְּשִׁבְעָה בוֹ, בְּנֵי יוֹנָדָב בֶּן רֵכָב;
בַּעֲשָׂרָה בוֹ, בְּנֵי סְנָאָה בֶן בִּנְיָמִין;
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ, בְּנֵי זַתּוּאֵל בֶּן יְהוּדָה,

ז
וְעִמָּהֶם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם וְכָל מִי שֶׁטָּעָה שִׁבְטוֹ,
וּבְנֵי גִּנְבֵי עֲלִי, בְּנֵי קוֹצְעֵי קְצִיעוֹת.
בְּעֶשְׂרִים בּוֹ, בְּנֵי פַּחַת מוֹאָב בֶּן יְהוּדָה;
בְּעֶשְׂרִים בֶּאֱלוּל, בְּנֵי עֲדִין בֶּן יְהוּדָה;
בְּאֶחָד בְּטֵבֵת שָׁבוּ בְּנֵי פַרְעוֹשׁ שְׁנִיָּה.
בְּאֶחָד בְּטֵבֵת, לֹא הָיָה בּוֹ מַעֲמָד,
שֶׁהָיָה בּוֹ הַלֵּל, קָרְבַּן מוּסָף וְקָרְבַּן עֵצִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ו
ח
חֲמִשָּׁה דְבָרִים אֵרְעוּ אֶת אֲבוֹתֵינוּ
בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז,
וַחֲמִשָּׁה בְתִשְׁעָה בְאָב.
בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז,

נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחוֹת,
וּבָטַל הַתָּמִיד,
וְהָבְקָעָה הָעִיר,
וְשָׂרַף אַפִּיסְטְמוֹס אֶת הַתּוֹרָה,
וְהֶעֱמִיד צֶלֶם בַּהֵיכָל.
בְּתִשְׁעָה בְאָב,
נִגְזַר עַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכָּנְסוּ לָאָרֶץ,
וְחָרַב הַבַּיִת בָּרִאשׁוֹנָה וּבַשְּׁנִיָּה,
וְנִלְכְּדָה בֶּית תֵּר,
וְנֶחְרְשָׁה הָעִיר.

ט
מִשֶּׁנִּכְנַס אָב, מְמַעֲטִים בְּשִׂמְחָה.
(מסכת תענית פרק ד משנה ז)
שַׁבָּת שֶׁחָל תִּשְׁעָה בְאָב לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ,
אָסוּרִים מִלְּסַפֵּר וּמִלְּכַבֵּס,
וּבַחֲמִישִׁי מֻתָּרִים, מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.

י
עֶרֶב תִּשְׁעָה בְאָב,
לֹא יֹאכַל אָדָם שְׁנֵי תַבְשִׁילִים,
לֹא יֹאכַל בָּשָׂר וְלֹא יִשְׁתֶּה יַיִן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יְשַׁנֶּה.
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בִּכְפִיַּת הַמִּטָּה;
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת תענית פרק ד משנה ח
יא
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
לֹא הָיוּ יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל
כַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בְּאָב וּכְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שֶׁבָּהֶן בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם יוֹצְאִין בִּכְלֵי לָבָן שְׁאוּלִים,
שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אֶת מִי שֶׁאֵין לוֹ;
כָּל הַכֵּלִים טְעוּנִים טְבִילָה.
וּבְנוֹת יְרוּשָׁלַיִם יוֹצְאוֹת וְחוֹלוֹת בַּכְּרָמִים.

יב
וּמָה הָיוּ אוֹמְרוֹת?
שָׂא נָא עֵינֶיךָ בָּחוּר וּרְאֵה,
מָה אַתָּה בּוֹרֵר לָךְ.
אַל תִּתֵּן עֵינֶיךָ בַּנּוֹי,
תֵּן עֵינֶיךָ בַּמִּשְׁפָּחָה.

("שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי,
אִשָּׁה יִרְאַת יי הִיא תִתְהַלָּל" (משלי לא,ל);
וְאוֹמֵר: (שָׁם שָׁם,לא)
"תְּנוּ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ,
וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים מַעֲשֶׂיהָ".)

וְכֵן הוּא אוֹמֵר: (שִׁיר הַשִּׁירִים ג,יא)
"צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה,
בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ";
"בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ", זוֹ מַתַּן תּוֹרָה,
"וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ", זֶה בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
יְהִי רָצוֹן שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.

חסלת מסכת תענית

מסכת מגילה

פרק א

מסכת מגילה פרק א משנה א

א
מְגִלָּה נִקְרֵאת בְּאֶחָד עָשָׂר,
בִּשְׁנַיִם עָשָׂר,
בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר,
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר,
לֹא פָחוּת וְלֹא יָתֵר.
כְּרַכִּים הַמַּקָּפִים חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
קוֹרִים בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר.
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר,
אֶלָּא שֶׁהַכְּפָרִים מַקְדִּימִים לְיוֹם הַכְּנִיסָה.

מסכת מגילה פרק א משנה ב

ב
כֵּיצַד?
חָל לִהְיוֹת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר בַּשַּׁבָּת,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בּוֹ בַּיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ג
חָל לִהְיוֹת בַּשְּׁלִישִׁי אוֹ בָרְבִיעִי,
כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ד
חָל לִהְיוֹת בַּחֲמִישִׁי,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ה
חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם.

ו
חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת מַקְדִּימִין וְקוֹרִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

ז
חָל לִהְיוֹת אַחַר שַׁבָּת,
כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה,
וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִים בּוֹ בַּיּוֹם,
וּמֻקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

מסכת מגילה פרק א משנה ג
ח
אֵי זוֹ הִיא עִיר גְּדוֹלָה?
כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה בּוּטְלָנִים. <כַּל>
פָּחוּת מִכֵּן, חֲרֵי זֶה כְּפָר.
בְּאֵלּוּ אָמְרוּ:
מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין.
אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹהֲנִים, וְתִשְׁעָה בְאָב, וַחֲגִיגָה, וְהַקְהֵל,
מְאַחֲרִים וְלֹא מַקְדִּימִים.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ מַקְדִּימִים וְלֹא מְאַחֲרִים,
מֵתָרִים בְּסֵפֶד וּבְתַעֲנִית וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים.

ט
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
מָקוֹם שֶׁנּוֹכָסִים בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי;
אֲבָל מָקוֹם שֶׁאֵין נוֹכָסִים לֹא בַשֵּׁנִי וְלֹא בַחֲמִישִׁי,
קוֹרִין אוֹתָהּ בִּזְמַנָּהּ.

מסכת מגילה פרק א משנה ד
י
קָרְאוּ אֶת הַמְּגִלָּה בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן,
נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה,
קוֹרִים אוֹתָהּ בָּאֲדָר הַשֵּׁנִי.
אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר הַשֵּׁנִי,
אֶלָּא קְרִיאַת מְגִלָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים.

מסכת מגילה פרק א משנה ה
יא
אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת אֶלָּא אֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבַד.
אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
אֶלָּא שֶׁזֶּה זְדוֹנוֹ בְיִדֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בַּהַכָּרַת.

מסכת מגילה פרק א משנה ו

יב
אֵין בֵּין הַמַּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְלַמַּדָּר מִמֶּנּוּ מַאֲכָל,
אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ.
אֵין בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת,
אֶלָּא שֶׁהַנְּדָרִים חַיָּבִים בְּאַחֲרָיוּתָן,
וּנְדָבוֹת אֵינָן חַיָּבִים בְּאַחֲרָיוּתָן.

מסכת מגילה פרק א משנה ז
יג
אֵין בֵּין זָב הָרוֹאֶה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת לְרוֹאֶה שָׁלוֹשׁ אֶלָּא קָרְבָּן.
אֵין בֵּין מְצֹרָע מֵסְגֵּר לִמְצֹרָע מֵחְלָט,
אֶלָּא פְּרִיעָה וּפְרִימָה.
אֵין בֵּין טָהוֹר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר לְטָהוֹר מִתּוֹךְ הֶחְלֵט,
אֶלָּא תִּגְלַחַת וְצִפָּרִים.

מסכת מגילה פרק א משנה ח
יד
אֵין בֵּין סְפָרִים לִתְפִלִּים וּמְזוּזוֹת,
אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִים בְּכָל לָשׁוֹן,
וּתְפִלִּים וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא אַשּׁוּרִית.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף בִּסְפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכָּתְבוּ אֶלָּא יְוָנִית.

מסכת מגילה פרק א משנה ט
יה
אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לִמְרֻבֶּה בְגָדִים,
אֶלָּא בָּא הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹות.
אֵין בֵּין כֹּהֵן מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר,
אֶלָּא עַר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

מסכת מגילה פרק א משנה י
יו
אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא נֶדֶר וְנְדָב, קָרֵב בַּבָּמָה,
וְכָל שֶׁאֵינוּ לֹא נֶדֶר וְלֹא נְדָב, אֵינוּ קָרֵב בַּבָּמָה.

מסכת מגילה פרק א משנה יא
[יז]
אֵין בֵּין שִׁילֹה לִירוּשָׁלַיִם,
אֶלָּא שֶׁבְּשִׁילֹה
אוֹכְלִין קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּכָל הָרוֹאֶה,
וּבִירוּשָׁלַיִם לִפְנִים מִן הַחוֹמָה.
וְכָאן וְכָאן,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים.
קָדֶשֶׁת שִׁילֹה יֵשׁ אַחֲרֶיהָ הֶתֵּר,
וּקְדֻשַּׁת יְרוּשָׁלַיִם אֵין אַחֲרֶיהָ הֶתֵּר.

פרק ב

מסכת מגילה פרק ב משנה א
א
הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה לְמַפְרֵיעַ, לֹא יָצָא.
קְרָאָהּ עַל פֶּה,
קְרָאָהּ תַּרְגּוּם,
בְּכָל לָשׁוֹן, לֹא יָצָא.
אֲבָל קוֹרִים לַלָּעוֹזוֹת בְּלַעַז.
וְהַלָּעוֹז שֶׁשָּׁמַע אַשּׁוּרִית, יָצָא.

מסכת מגילה פרק ב משנה ב
ב
קְרָאָהּ סְרוּגִים, נִתְנַמְנֵם, יָצָא.
הָיָה כּוֹתְבָהּ וְדוֹרְשָׁהּ וּמַגִּיהָהּ,
אִם כִּוֵּן לִבּוֹ, יָצָא;
וְאִם לָאו, לֹא יָצָא.
הָיְתָה כְתוּבָה בַּסָּם וּבַסִּקְרָא,
בְּקוֹמוֹס וּבְקַלְקַנְתּוֹס,
עַל הַנְּיָר וְעַל הַדִּפְתְּרָא, לֹא יָצָא,
עַד שֶׁתְּהֵא כְתוּבָה אַשּׁוּרִית עַל הַסֵּפֶר בַּדְּיוֹ.

מסכת מגילה פרק ב משנה ג
ג
בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ,
וּבֶן כְּרַךְ שֶׁהָלַךְ לָעִיר,
אִם עָתִיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ,
קוֹרֵא בִּמְקוֹמוֹ,
וְאִם לָאו, קוֹרֵא עִמָּהֶן.
וּמֵהֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִלָּה,
יוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ?
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כֻּלָּהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵ"אִישׁ יְהוּדִי".
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מֵ"אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה".

מסכת מגילה פרק ב משנה ד
ד
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לִקְרוֹא אֶת הַמְּגִלָּה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן.
רְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בַּקָּטָן.
אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִלָּה,
וְלֹא מוֹלִים, וְלֹא טוֹבְלִים, וְלֹא מַזִּים,
וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם לֹא תִטְבֹּל,
עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה.
וְכֻלָּם שֶׁעָשׂוּ מִשְּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר,
כָּשֵׁר.

מסכת מגילה פרק ב משנה ה
ה
כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר
לִקְרִיאַת הַמְּגִלָּה,
וְלִקְרִיאַת הַהַלֵּל,
וְלִתְקִיעַת הַשּׁוֹפָר,
וְלִנְטִילַת הַלּוּלָב,
וְלִתְפִלַּת הַמּוּסָפִין,
וְלַמּוּסָפִין,
וּלְוִדּוּי הַפָּרִים,
וּלְוִדּוּי הַמַּעֲשֵׂר,
וּלְוִדּוּי יוֹם הַכִּפּוּרִים.

ו
לִסְמִיכָה,
לִשְׁחִיטָה,
לִתְנוּפָה,
לְהַגָּשָׁה,
לִקְמִיצָה,
וּלְהַקְטָרָה,
לְמִלִּיקָה,
וּלְקַבָּלָה,
וּלְהַזָּיָה,
וּלְהַשְׁקָיַת סוֹטָה,
וְלַעֲרִיפַת הָעֶגְלָה,
וּלְטַהֲרַת הַמְּצֹרָע.

מסכת מגילה פרק ב משנה ו
ז
כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר
לִקְצִירַת הָעֹמֶר,
וּלְהַקְטִיר חֲלָבִים וְאֵבָרִים.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַיּוֹם,
כָּשֵׁר כָּל הַיּוֹם,
וְדָבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַלַּיְלָה,
כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה.

פרק ג

מסכת מגילה פרק ג משנה א
א
בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ וְרחוֹבָהּ שֶׁלָּעִיר,
לוֹקְחִים בְּדָמָיו בֵּית הַכְּנֶסֶת;
בֵּית הַכְּנֶסֶת, לוֹקְחִים תֵּבָה;
תֵּבָה, לוֹקְחִים מִטְפָּחוֹת;
מִטְפָּחוֹת, לוֹקְחִים סְפָרִים;
סְפָרִים, לוֹקְחִים תּוֹרָה.

אֲבָל אִם מָכְרוּ תוֹרָה,
לֹא יִקְחוּ סְפָרִים;
סְפָרִים, לֹא יִקְחוּ מִטְפָּחוֹת;
מִטְפָּחוֹת, לֹא יִקְחוּ תֵּבָה;
תֵּבָה, לֹא יִקְחוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת;
בֵּית הַכְּנֶסֶת, לֹא יִקְחוּ אֶת הָרִחוּב.
וְכֵן בְּמוֹתָרֵיהֶם.

ב
אֵין מוֹכְרִים אֶת מִשֻּׁלָּרַבִּים לַיָּחִיד,
מִפְּנֵי שֶׁמּוֹרִידִים אוֹתוֹ מִקְּדֻשָּׁתוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן, אַף לֹא מֵעִיר גְּדוֹלָה לְעִיר קְטַנָּה!

מסכת מגילה פרק ג משנה ב
ג
אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַי:
אֶמָּתַי שֶׁיִּרְצוּ, יַחְזִירוּהוּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מוֹכְרִין אוֹתוֹ מִמְּכַּר עוֹלָם,
חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְבָרִים:
לַמַּרְחֵץ, וְלַבֵּרְסָקִי, לְטְבִילָה, וּלְבֵית הַמַּיִם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מוֹכְרִין אוֹתוֹ לְשֵׁם חָצֵר,
וְהַלּוֹקֵחַ, מַה שֶּׁיִּרְצֶה יַעֲשֶׂה.

מסכת מגילה פרק ג משנה ג
[ד]
וְעוֹד אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁחָרַב,
אֵין מַסְפִּידִים לְתוֹכוֹ,
וְאֵין מַפְשִׁילִים לְתוֹכוֹ חֲבָלִים,
וְאֵין פּוֹרְסִים לְתוֹכוֹ מְצוּדוֹת,
וְאֵין שׁוֹטְחִים עַל גַּגּוֹ פֵּרוֹת,
וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כו,לא)
"וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם",
קְדֻשָּׁתָן אַף כְּשֶׁיִּהוּ שׁוֹמֵמִים.
עָלוּ בוֹ עֲשָׂבִים, לֹא יִתְלֹשׁ,
מִפְּנֵי עַגְמוּת נֶפֶשׁ.

מסכת מגילה פרק ג משנה ד
ה
רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁלַּאֲדָר שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
קוֹרִים בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.
חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ שַׁבָּת,
מַקְדִּימִים לְשֶׁעָבַר,
וּמַפְסִיקִים לְשַׁבָּת אַחֶרֶת.

ו
בַּשְּׁנִיָּה, "זָכוֹר",
בַּשְּׁלִישִׁית, "פָּרָה אֲדֻמָּה",
בָּרְבִיעִית, "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם",
בַּחֲמִישִׁית, חוֹזְרִים לְסִדְרָן.
בַּכֹּל מַפְסִיקִים:
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים,
בַּתַּעֲנִיּוֹת,
וּבַמַּעֲמָדוֹת,
וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

מסכת מגילה פרק ג משנה ה
ז
בַּפֶּסַח קוֹרִים בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים.
בָּעֲצֶרֶת, "שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת".
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, "בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ".
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, "אַחֲרֵי מוֹת".
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
קוֹרִים בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים,
וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג, קוֹרִים בְּקָרְבְּנוֹת הֶחָג.

מסכת מגילה פרק ג משנה ו
ח
בַּחֲנֻכָּה,
בַּנְּשִׂיאִים.
בַּפּוּרִים,
"וַיָּבֹא עֲמָלֵק".
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
"וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם".
בַּמַּעֲמָדוֹת,
בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
בַּתַּעֲנִיּוֹת,
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת.
אֵין מַפְסִיקִין בִּקְלָלוֹת,
אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אֶת כֻּלָּם.
בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה,
קוֹרִים כְּסִדְרָן, <כַּסִּדְרָן>
וְאֵינוּ עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,מד)
"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל",
מִצְוָתָן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּזְמַנּוֹ.

פרק ד

מסכת מגילה פרק ד משנה א
א

הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה, עוֹמֵד יוֹשֵׁב.
קְרָאָהּ אֶחָד, קָרְאוּהָ שְׁנַיִם,
יָצְאוּ.
מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְבָרֵךְ, יְבָרֵךְ ;
וְשֶׁלֹּא לְבָרֵךְ, לֹא יְבָרֵךְ.
בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה,
קוֹרִין שְׁלֹשָׁה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶן, וְאֵין מוֹסִיפִים עֲלֵיהֶן.
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.
(מסכת מגילה פרק ד משנה ב)
בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחֹלוֹ שֶׁלַּמּוֹעֵד,
קוֹרִים אַרְבָּעָה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶם וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם,
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.
זֶה הַכְּלָל :
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מוּסָף וְהוּא אֵינוֹ יוֹם טוֹב,
קוֹרִין אַרְבָּעָה.

ב
בְּיוֹם טוֹב, חֲמִשָּׁה.
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, שִׁשָּׁה.
בַּשַּׁבָּת, שִׁבְעָה.
אֵין פּוֹחֲתִים מֵהֶן,
אֲבָל מוֹסִיפִים עֲלֵיהֶם,
וּמַפְטִירִים בַּנָּבִיא.
הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה,
מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.

מסכת מגילה פרק ד משנה ג
ד
אֵין פּוֹרְסִים אֶת שְׁמַע,
וְאֵין עוֹבְרִים לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵין נוֹשְׂאִים כַּפֵּיהֶם,
וְאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה,
וְאֵין מַפְטִירִים בַּנָּבִיא,
וְאֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב,
וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וַחֲתָנִים,
וְאֵין מְזַמְּנִים עַל הַמָּזוֹן בְּשֵׁם,
פָּחוּת מֵעֲשָׂרָה.
וּבַקָּרְקָעוֹת, תִּשְׁעָה וְכֹהֵן,
וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת מגילה פרק ד משנה ד
ה
הַקּוֹרֵא בַתּוֹרָה לֹא יִפְחֹת מִשְּׁלֹשָׁה פְסוּקִים.
לֹא יִקְרֵא לַתַּרְגְּמָן יוֹתֵר מִפָּסוּק אֶחָד,

וּבַנָּבִיא שְׁלֹשָׁה.
אִם הָיוּ שִׁלְשְׁתָּם שָׁלוֹשׁ פָּרָשִׁיּוֹת,
קוֹרִים אֶחָד אֶחָד.
מְדַלְּגִים בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִים בַּתּוֹרָה.
וְעַד כַּמָּה הוּא מְדַלֵּג?
עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יַפְסִיק הַתַּרְגְּמָן.

מסכת מגילה פרק ד משנה ה
ו
הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא,
הוּא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע,
וְהוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
וְאִם הָיָה קָטָן,
אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִים עַל יָדָיו.

מסכת מגילה פרק ד משנה ו
ז
קָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וּמְתַרְגֵּם,
אֲבָל אֵינוּ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵינוּ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
פּוֹחֵת פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם,
אֲבָל אֵינוּ קוֹרֵא בַּתּוֹרָה,
וְאֵינוּ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה,
וְאֵינוּ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.
סוֹמֵא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו,
לֹא יִפְרֹס אֶת שְׁמַע.

מסכת מגילה פרק ד משנה ז
ח
כֹּהֵן שֶׁיֵּשׁ בְּיָדָיו מוּמִים,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת אֶסְטֶס,
לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו,
מִפְּנֵי שֶׁהָעָם מִסְתַּכְּלִים בּוֹ.

מסכת מגילה פרק ד משנה ח
ט
הָאוֹמֵר:
"אֵינִי עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּבָה בְּצִבּוּעִים",
אַף בְּלָבָנִים לֹא יַעֲבֹר;
"בְּסַנְדָּל אֵינִי עוֹבֵר",
אַף יָחֵף לֹא יַעֲבֹר.
הָעוֹשֶׂה תְּפִלָּתוֹ עֲגֻלָּה,
סַכָּנָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהּ מִצְוָה.
נְתָנָהּ עַל מִצְחוֹ אוֹ עַל פִּי יָדוֹ,

הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת.
צִפָּה זָהָב, וּנְתָנָהּ עַל בֵּית יָד שֶׁלְּנִקְלוֹ, <שלינוקלו>
הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַחִיצוֹנִים.

מסכת מגילה פרק ד משנה ט
י
הָאוֹמֵר:
"יְבָרְכוּךְ טוֹבִים!"
הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת;
"עַל קֶן צִפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ!"
"וְעַל טוֹב יִזָּכֵר שִׁמְךָ!"
"מוֹדִים מוֹדִים",
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הַמְכַנֶּה בָּעֲרָיוֹת,
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ.
הָאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא יח,כא)
"וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ",
"מִן זַרְעֲךָ לָא תִתֵּן לְמַעְבְּרָא בְאַרְמָיְתָא",
מְשַׁתְּקִים אוֹתוֹ בִּנְזִיפָה.

מסכת מגילה פרק ד משנה י
יא
מַעֲשֶׂה רְאוּבֵן נִקְרָא וְלֹא מִתַּרְגֵּם.
מַעֲשֶׂה תָּמָר נִקְרָא וּמִתַּרְגֵּם.
מַעֲשֶׂה עֶגֶל הָרִאשׁוֹן נִקְרָא וּמִתַּרְגֵּם,
וְהַשֵּׁנִי נִקְרָא וְלֹא מִתַּרְגֵּם.
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים,
וּמַעֲשֶׂה דָוִד וְאַמְנוֹן,
לֹא נִקְרִים וְלֹא מִתַּרְגְּמִים.
אֵין מַפְטִירִים בַּמָּרְכָּבָה.
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין מַפְטִירִין בְּ"הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַיִם".

חסל מגילה

מסכת מועד קטן / מסכת משקין

פרק א

מסכת מועד קטן פרק א משנה א
א
מַשְׁקִין בֵּית הַשְּׁלָחִים בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית,
בֵּין מִמַּעְיָן שֶׁיָּצָא כַתְּחִלָּה,
וּבֵין מִמַּעְיָן שֶׁלֹּא יָצָא כַתְּחִלָּה.
אֲבָל אֵין מַשְׁקִין

לֹא מִמֵּי גְשָׁמִים וְלֹא מִמֵּי הַקִילוֹן.
וְאֵין עוֹשִׂין עוּגִיּוֹת לַגָּפָנִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ב
ב
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵין עוֹשִׂים אֶת הָאַמָּה כַּתְּחִלָּה בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹשִׂים אֶת הָאַמָּה כַּתְּחִלָּה בַּשְּׁבִיעִית,
וּמְתַקְּנִין אֶת הַמְּקֻלְקָלָה.
וּמְתַקְּנִין אֶת קִלְקוּלֵי הַמַּיִם שֶׁבְּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחוֹטְטִין אוֹתָם.
וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים וְאֶת הָרְחוֹבוֹת,
וְאֶת מְקֻוֹות הַמַּיִם,
וְעוֹשִׂין כָּל צָרְכֵי הָרַבִּים,
וּמְצַיְּנִים עַל הַקְּבָרוֹת,
וְיוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ג
ג
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מוֹשְׁכִים אֶת הַמַּיִם מֵאִילָן לְאִילָן,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַשְׁקוּ אֶת כָּל הַשָּׂדֶה.
זְרָעִים שֶׁלֹּא שָׁתוּ לִפְנֵי הַמּוֹעֵד,
לֹא יַשְׁקוּם בַּמּוֹעֵד;
וַחֲכָמִים מַתִּירִים בָּזֶה וּבָזֶה.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ד
ד
צָדִין אֶת הָאֲשׁוּת וְאֶת הָעַכְבָּרִים
מִשְּׁדֵה הָאִילָן וּמִשְּׁדֵה הַלָּבָן,
כְּדַרְכּוֹ בַּמּוֹעֵד וּבַשְּׁבִיעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִשְּׁדֵה הָאִילָן כְּדַרְכּוֹ,
וּמִשְּׁדֵה הַלָּבָן שֶׁלֹּא כְדַרְכּוֹ.
וּמְקָרִים אֶת הַפִּרְצָה בַּמּוֹעֵד,
וּבַשְּׁבִיעִית בּוֹנֶה כְּדַרְכּוֹ.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ה
ה
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַנִּגָּעִים בַּתְּחִלָּה בַּמּוֹעֵד,
לְהָקֵל, אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר.
וְעוֹד אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
מְלַקֵּט אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה לוֹ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵבֶל הוּא לוֹ.

לֹא יְעוֹרֵר עַל מֵתוֹ וְלֹא יַסְפִּידֶנּוּ,
קִדֵּם לָרֶגֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ו
ו
אֵין חוֹפְרִין כּוּכִים וּקְבָרוֹת בַּמּוֹעֵד,
אֲבָל מְחַנְּכִים אֶת הַכּוּכִים,
וְעוֹשִׂין נִבְרֶכֶת בַּמּוֹעֵד,
וְאָרוֹן עִם הַמֵּת בֶּחָצֵר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ עִמּוֹ נָסָרִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ז
ז
אֵין נוֹשְׂאִים נָשִׁים בַּמּוֹעֵד,
לֹא בְתוּלוֹת וְלֹא אַלְמָנוֹת,
וְלֹא מְיַבְּמִין.
אֲבָל מַחְזִיר הוּא אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁשִּׂמְחָה לוֹ.
וְעוֹשָׂה אִשָּׁה תַּכְשִׁיטֶיהָ בַּמּוֹעֵד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא תָסוּד,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִוּוּל לָהּ.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ח
ח
הַהֶדְיוֹט תּוֹפֵר כְּדַרְכּוֹ,
וְהָאֻמָּן מְכַלֵּב.
וּמְסָרְגִין אֶת הַמִּטּוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מְמַתְּחִים.

מסכת מועד קטן פרק א משנה ט
ט
מַעֲמִידִין תַּנּוּר וְכִירַיִם וְרַחַיִם בַּמּוֹעֵד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מְכַבְּשִׁין אֶת הָרֵחַיִם כַּתְּחִלָּה.
(מסכת מועד קטן פרק א משנה י)
עוֹשִׂין מַעֲקֶה לַגַּג וְלַמִּרְפֶּסֶת מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט,
אֲבָל לֹא מַעֲשֵׂה אֻמָּן.
שָׂפִים אֶת הַסְּדָקִין
וּמַעְגִּילִים אוֹתָם בַּמַּעְגִּילָה, בַּיָּד וּבָרֶגֶל,
אֲבָל לֹא בְמַחֲלָצַיִם.
הַצִּיר וְהַצִּנּוֹר וְהַקּוֹרָא וְהַמַּנְעוּל וְהַמַּפְתֵּחַ שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
מְתַקְּנָן בַּמּוֹעֵד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּן אֶת מְלַאכְתּוֹ בַמּוֹעֵד.
וְכָל כְּבָשִׁים שֶׁהוּא יָכוֹל לֶאֱכֹל מֵהֶן בַּמּוֹעֵד,
כּוֹבְשָׁן.

פרק ב

מסכת מועד קטן פרק ב משנה א
א
מִי שֶׁהָפַךְ אֶת זֵיתָיו,
וְאֵרְעוֹ אֵבֶל אוֹ אֹנֶס, אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ,
טוֹעֵן קוֹרָא רִאשׁוֹנָה וּמַנִּיחָהּ לְאַחַר הַמּוֹעֵד.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגָף כְּדַרְכּוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ב
ב
וְכֵן מִי שֶׁהָיָה יֵינוֹ בְתוֹךְ הַבּוֹר,
וְאֵרְעוֹ אֵבֶל אוֹ אֹנֶס אוֹ שֶׁהִטְעוּהוּ,
זוֹלֵף וְגוֹמֵר וְגָף כְּדַרְכּוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עוֹשֶׂה לוֹ לְמוּדִים,
בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא יַחְמִיץ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ג
ג
מַכְנִיס אָדָם אֶת פֵּרוֹתָיו מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים,
וְשׁוֹלֶה פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה,
בְּשִׁבְיל שֶׁלֹּא תֹּאבַד,
וּבְלְבַד שֶׁלֹּא יְכַוֵּן אֶת מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד.
וְכֵלָן, אִם כִּוְּנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד,יֹאבֵדוּ.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ד
ד
אֵין לוֹקְחִין בָּתִּים, עֲבָדִים וּבְהֵמָה,
אֶלָּא לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד,
אוֹ לְצֹרֶךְ הַמּוֹכֵר,
שֶׁאֵין לוֹ מַה לֹּאכַל.
אֵין מְפַנִּין מִבַּיִת לְבַיִת,
אֲבָל מְפַנֶּה הוּא לַחֲצֵרוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שִׂמְחָה לוֹ.
אֵין מְבִיאִים כֵּלִים מִבֵּית הָאֻמָּן.
אִם חוֹשֵׁשׁ לָהֶם, מְפַנֶּם לְחָצֵר אַחֶרֶת.

מסכת מועד קטן פרק ב משנה ה
ה
מְחַפִּים אֶת הַקְּצִיעוֹת בַּקַּשׁ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מְעַבִּין.
מוֹכְרֵי פֵּרוֹת, כְּסוּת וְכֵלִים,
מוֹכְרִין בְּצִנְעָה לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
הַצַּיָּדִים וְהָרַשּׁוֹשׁוֹת וְהַגְּרוֹסוֹת

עוֹשִׂין בְּצִנְעָה לְצֹרֶךְ הַמּוֹעֵד.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הֵם הֶחְמִירוּ עַל עַצְמָן.

פרק ג

מסכת מועד קטן פרק ג משנה א
א
וְאֵלּוּ מְגַלְּחִין בַּמּוֹעֵד:
הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָה,
וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִין,
וְהַמְנֻוֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים;
וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לֶחָכָם וְהֵתַּר,
הַנָּזִיר, וְהַמְצֹרָע,
וְהָעוֹלֶה מִטֻּמְאָתוֹ לְטַהֲרָתוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ב
ב
וְאֵלּוּ מְכַבְּסִין בַּמּוֹעֵד:
הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם, וּמִבֵּית הַשִּׁבְיָה,
וְהַיּוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים,
וְהַמְנֻוֶּה שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים;
וְכֵן מִי שֶׁנִּשְׁאַל לֶחָכָם וְהֵתַּר;
מִטְפָּחוֹת הַיָּדַיִם וּמִטְפָּחוֹת הַסַּפָּרִים וּמִטְפָּחוֹת הַסַּפָּג;
הַזָּבִין וְהַזָּבוֹת וְהַנִּדּוֹת וְהַיּוֹלְדוֹת,
וְכָל הָעוֹלִין מִטֻּמְאָה לְטַהֲרָה,
חֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין;
וּשְׁאָר כָּל אָדָם אֲסוּרִין.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ג
ג
וְאֵלּוּ כוֹתְבִין בַּמּוֹעֵד:
קִדּוּשֵׁי נָשִׁים, גִּטִּים וְשׁוֹבָרִין,
דְּיָתֵיקִי, מַתָּנָה וּפְרוֹזְבּוֹלִים,
אִגְּרוֹת שׁוּם וְאִגְּרוֹת מָזוֹן,
שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמֵאוּנִים וּשְׁטָרֵי בְרוּרִין,
וּגְזֵרוֹת בֵּית דִּין וְאִגְּרוֹת שָׁלְרְשׁוּת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ד
ד
אֵין כּוֹתְבִין שְׁטָרֵי חוֹב בַּמּוֹעֵד,
וְאִם אֵינוּ מַאֲמִינוֹ אוֹ שֶׁאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
חֲרֵי זֶה יִכְתֹּב.
אֵין כּוֹתְבִין סְפָרִים, תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת בַּמּוֹעֵד,
וְאֵין מַגִּיהִין אוֹת אַחַת,
אֲפִלּוּ בְּסֵפֶר הָעֲזָרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹתֵב הוּא אָדָם תְּפִלִּים וּמְזוּזוֹת לְעַצְמוֹ,

וְטוֹוֶה עַל יֶרֶכוֹ תְּכֵלֶת לְצִיצָיתוֹ.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ה
ה
הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל,
בָּטְלָה מִמֶּנּוּ גְּזֵרַת שִׁבְעָה;
שְׁמוֹנָה יָמִים קוֹדֶם לָרֶגֶל,
בָּטְלָה מִמֶּנּוּ גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
שַׁבָּת עוֹלָה וְאֵינָהּ מַפְסֶקֶת;
רְגָלִים מַפְסִיקִין וְאֵינָן עוֹלִין.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ו
ו
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֻצְּרָה כַּשַּׁבָּת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּרָגָלִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כְדִבְרֵי זֶה וְלֹא כְדִבְרֵי זֶה,
אֶלָּא עֻצְּרָה כְּרָגָלִים,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים כַּשַּׁבָּת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ז
ז
אֵין קוֹרְעִים, וְלֹא חוֹלְצִים, וְלֹא מַבְרִים,
אֶלָּא קְרוֹבָיו שֶׁלַּמֵּת;
וְאֵין מַבְרִים אֶלָּא עַל מִטּוֹת זְקוּפוֹת.
וְאֵין מוֹלִיכִים לְבֵית הָאֵבֶל,
לֹא בַטַּבְלָא וְלֹא בְאַסְקוּטְלָא, וְלֹא בַקָּנוֹן,
אֶלָּא בַסַּלִּים.
וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים בַּמּוֹעֵד,
אֲבָל עוֹמְדִים בַּשּׁוּרָה וּמְנַחֲמִין
וּפוֹטְרִים אֶת הָרַבִּים.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ח
ח
אֵין מַנִּיחִין אֶת הַמִּטָּה בָּרְחוֹב,
שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל אֶת הַהֶסְפֵּד;
וְלֹא שֻׁלְחָנוֹת, מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.
נָשִׁים בַּמּוֹעֵד מְעַנּוֹת, וְלֹא מְטַפְּחוֹת.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַסְּמוּכוֹת לַמִּטָּה מְטַפְּחוֹת.

מסכת מועד קטן פרק ג משנה ט
ט
וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים, בַּחֲנֻכָּה וּבַפּוּרִים,
מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת;
בָּזֶה וּבָזֶה לֹא מְקוֹנְנוֹת.
נִקְבַּר הַמֵּת, לֹא מְעַנּוֹת וְלֹא מְטַפְּחוֹת.

אֵי זֶה הוּא עֵינוּי?
שֶׁכֻּלָּן עוֹנוֹת כְּאַחַת;
וְקִינָה?
שֶׁאַחַת מְדַבֶּרֶת, וְכֻלָּן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ירמיה ט,יט)
"וְלַמֵּדְנָה בְנֹתֵיכֶם נְהִי,
וְאִשָּׁה רְעוּתָהּ קִינָה".
אֲבָל לֶעָתִיד לָבֹא מָה הוּא אוֹמֵר? (ישעיה כה,ח)
"בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח,
וּמָחָה יי אֱלֹהִים דִּמְעָה מֵעַל כָּל פָּנִים" וְגוֹ'.

סליק מסכת מועד קטן

מסכת חגיגה

פרק א

מסכת חגיגה פרק א משנה א
א
הַכֹּל חַיָּבִין בִּרְאִיָּיה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה, וְקָטָן,
וְטוּמְטוֹם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
נָשִׁים, וַעֲבָדִים שֶׁאֵינָן מְשֻׁחְרָרִים,
הַחִגֵּר וְהַסּוֹמֵא,
הַחוֹלֶה וְהַזָּקֵן,
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַעֲלוֹת בְּרַגְלָיו.
אֵי זֶה הוּא קָטָן?
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לִרְכֹּב עַל כְּתֵפָיו שֶׁלְּאָבִיו,
וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת.
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לֶאֱחוֹז בְּיָדוֹ שֶׁלְּאָבִיו,
וְלַעֲלוֹת מִירוּשָׁלַיִם לְהַר הַבַּיִת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,יד)
"שָׁלוֹשׁ רְגָלִים".

מסכת חגיגה פרק א משנה ב
ב
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הָרְאִיָּה, שְׁתֵּי כֶסֶף,
וַחֲגִיגָה, מָעָה כֶסֶף.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הָרְאִיָּה, מָעָה כֶסֶף,
וַחֲגִיגָה, שְׁתֵּי כֶסֶף.

מסכת חגיגה פרק א משנה ג
ג
עוֹלוֹת בַּמּוֹעֵד בָּאוֹת מִן הַחֻלִּים,
וּשְׁלָמִים מִן הַמַּעֲשֵׂר.
בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִן הַחֻלִּים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִן הַמַּעֲשֵׂר.

מסכת חגיגה פרק א משנה ד
ד
יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן
בִּנְדָרִים וּבִנְדָבוֹת וּבְמַעֲשַׂר בְּהֵמָה,
וְהַפְּתָחִים בַּחַטָּאת וּבָאָשָׁם וּבַבְּכוֹר,
בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
אֲבָל לֹא בָעוֹפוֹת וְלֹא בִמְנָחוֹת.

מסכת חגיגה פרק א משנה ה
ה
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹכְלִים מְרֻבִּים וּנְכָסִים מְמֻעָטִים, <אָכַל>
מֵבִיא שְׁלָמִים מְרֻבִּין וְעוֹלוֹת מְמֻעָטוֹת;
אוֹכְלִים מְמֻעָטִים וּנְכָסִים מְרֻבִּים, <אָכַל>
מֵבִיא עוֹלוֹת מְרֻבּוֹת וּשְׁלָמִים מְמֻעָטִים;
זֶה וָזֶה מְמֻעָט, עַל זֶה אָמְרוּ:
מָעָה כֶסֶף וּשְׁתֵּי כֶסֶף;
זֶה וָזֶה מְרֻבֶּה, עַל זֶה נֶאֱמַר: (דְּבָרִים טז,יז)
"אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ,
כִּבְרִכַּת יי אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ".

מסכת חגיגה פרק א משנה ו
ו
מִי שֶׁלֹּא חַג בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג,
חוֹגֵג אֶת כָּל הָרֶגֶל וְיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן.
עָבַר הָרֶגֶל וְלֹא חַג, אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ.
עַל זֶה נֶאֱמַר: (קֹהֶלֶת א,טו)
"מְעֻוָּת לֹא יוּכַל לִתְקֹן,
וְחֶסְרוֹן לֹא יוּכַל לְהִמָּנוֹת".

מסכת חגיגה פרק א משנה ז
ז
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר:
אֵי זֶה הוּא מְעֻוָּת שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִתָּקֵן?
זֶה הַבָּא עַל הָעֶרְיָה וְהוֹלִיד מַמְזֵר;
אִם תֹּאמַר בַּגּוֹנֵב וּבַגּוֹזֵל,
יָכוֹל הוּא לַחְזֹר וּלְהִתָּקֵן.
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אוֹמֵר:
אֵין קוֹרִין מְעֻוָּת
אֶלָּא לְמִי שֶׁהָיָה מְתֻקָּן מִתְּחִלָּה וְנִתְעַוֵּת כִּבַּר,
וְאֵי זֶה זֶה?

זֶה תַּלְמִיד חֲכָמִים שֶׁפֵּרֵשׁ מִן הַתּוֹרָה.

מסכת חגיגה פרק א משנה ח
ח
הֶתֵּר נְדָרִים פּוֹרְחִין בְּאֲוִיר,
וְאֵין לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסָּמְכוּ.
הִלְכוֹת שַׁבָּת וַחֲגִיגוֹת וּמְעִילוֹת,
כַּהֲרָרִים תְּלוּיִם בְּסָעָרָה,
מִקְרָא מְמֻעָט וַהֲלָכוֹת מְרֻבּוֹת.
הַדִּינִים וְהָעֲבוֹדוֹת,
וְהַטְּהָרוֹת וְהַטְּמָאוֹת וְהָעֲרָיוֹת,
יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶּׁיִּסָּמְכוּ.
הֵן הֵן גּוּפֵי תוֹרָה.

פרק ב

מסכת חגיגה פרק ב משנה א
א
אֵין דּוֹרְשִׁים בָּעֲרָיוֹת בִּשְׁלֹשָׁה,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית בִּשְׁנַיִם,
וְלֹא בַמֶּרְכָּבָה בַּיָּחִיד,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה חָכָם וְהֵבִין מִדַּעְתּוֹ.
כָּל הַמִּסְתַּכֵּל בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים,
רָאוּי לוֹ כְּאִלּוּ לֹא בָא לָעוֹלָם: <רָתוּי ! ; כילו>
מַה לְמַעְלָה, וּמַה לְמַטָּה,
מַה לְפָנִים וּמַה לְאָחוֹר. <בפנים>
כָּל שֶׁלֹּא חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ,
רָאוּי לוֹ כְּאִלּוּ לֹא בָא לָעוֹלָם: <רָתוּי ! ; כילו>

מסכת חגיגה פרק ב משנה ב
ב
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
יוֹסֵה בֶן יוֹחָנָן אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
מַתַּי הָאַרְבְּלִי אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
יְהוּדָה בֶן טָבַי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ,
וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח אוֹמֵר לִסְמֹךְ.
שְׁמַעְיָה אוֹמֵר לִסְמֹךְ,
אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ.
הֶלֵּל וּמְנַחֵם לֹא נֶחְלָקוּ.
יָצָא מְנַחֵם וְנִכְנַס שַׁמַּי.
הֶלֵּל אוֹמֵר לִסְמֹךְ,
שַׁמַּי אוֹמֵר שֶׁלֹּא לִסְמֹךְ.
הָרִאשׁוֹנִים הָיוּ נְשִׂיאִים,
וְהַשְּׁנִיִּים אָבוֹת בֵּית דִּין.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ג
ג

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאֵין סוֹמְכִין עֲלֵיהֶם,
אֲבָל לֹא עוֹלוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוֹמְכִין עֲלֵיהֶן.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ד
ד
עֲצֶרֶת שֶׁחָלָה לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יוֹם טְבוּחַ לְאַחַר הַשַּׁבָּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין לָהּ יוֹם טְבוּחַ.
מוֹדִים שֶׁאִם חָלָה לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁיּוֹם טְבוּחַ לְאַחַר שַׁבָּת.
וְאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל מִתְלַבֵּשׁ בְּכֵלָיו,
מֵתָרִים בְּסֵפֶד וּבְתַעֲנִית,
שֶׁלֹּא לְקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי הָאוֹמְרִים:
עֲצֶרֶת לְאַחַר שַׁבָּת.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ה
ה
נוֹטְלִים לַיָּדַיִם לַחֻלִּין וְלַמַּעֲשֵׂר וְלִתְרוּמָה,
וְלַקֹּדֶשׁ מַטְבִּילִים.
וְלַחַטָּאת,
אִם נִטַּמּוּ יָדָיו, נִטְמָא גּוּפוֹ.

מסכת חגיגה פרק ב משנה ו
ו
הַטּוֹבֵל לַחֻלִּים וְהָחֲזַק לַחֻלִּים, אָסוּר לַמַּעֲשֵׂר.
הַטּוֹבֵל לַמַּעֲשֵׂר וְהָחֲזַק לַמַּעֲשֵׂר, אָסוּר לִתְרוּמָה.
הַטּוֹבֵל לִתְרוּמָה וְהָחֲזַק לִתְרוּמָה, אָסוּר לַקֹּדֶשׁ.
הַטּוֹבֵל לַקֹּדֶשׁ וְהָחֲזַק לַקֹּדֶשׁ, אָסוּר לַחַטָּאת.
הַטּוֹבֵל לַחֹמֶר, הֶתֵּר לַקַּל.
טָבַל וְלֹא הָחֲזַק, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל. <כילו>

מסכת חגיגה פרק ב משנה ז
ז
בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ מִדְרָס לַפָּרוּשִׁים.
בִּגְדֵי פָרוּשִׁין מִדְרָס לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
בִּגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר הָיָה חָסִיד שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְהָיְתָה מִטְפַּחְתּוֹ מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
יוֹחָנָן בֶּן גֶּדְגְּדָא הָיָה אוֹכֵל עַל טַהֲרַת הַקֹּדֶשׁ כָּל יָמָיו,
וְהָיְתָה מִטְפַּחְתּוֹ מִדְרָס לַחַטָּאת.

מסכת חגיגה פרק ג משנה א
א
חֹמֶר בַּקֹּדֶשׁ מִבִּתְרוּמָה,
וְחֹמֶר בִּתְרוּמָה מִבַּקֹּדֶשׁ.
חֹמֶר בַּקֹּדֶשׁ מִבִּתְרוּמָה:
שֶׁמַּטְבִּילִין כֵּלִים בְּתוֹךְ כֵּלִים בִּתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ וּבֵית צְבִיעָה,
בִּתְרוּמָה, אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמִּדְרָס,
נוֹשֵׂא אֶת הַתְּרוּמָה, אֲבָל לֹא אֶת הַקֹּדֶשׁ.
בִּגְדֵי אוֹכְלֵי תְרוּמָה מִדְרָס לַקֹּדֶשׁ.
לֹא כְמִדַּת הַקֹּדֶשׁ מִדַּת הַתְּרוּמָה,
שֶׁבַּקֹּדֶשׁ מַתִּיר וּמְנַגֵּב וּמַטְבִּיל וְאַחַר כָּךְ קוֹשֵׁר,
וּבִתְרוּמָה קוֹשֵׁר וְאַחַר כָּךְ מַטְבִּיל.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ב
ב
כֵּלִים הַנִּגְמָרִים בְּטַהֲרָה,
צְרִיכִים טְבִילָה בַּקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.
הַכְּלִי מְצָרֵף מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ לַקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא לִתְרוּמָה.
הָרְבִיעִי בַּקֹּדֶשׁ פָּסוּל,
וְהַשְּׁלִישִׁי בִּתְרוּמָה.
וּבַתְּרוּמָה,
אִם נִטַּמֵּאת אַחַת מִיָּדָיו,
חֲבֶרְתָּהּ טְהוֹרָה;
וּבַקֹּדֶשׁ, מַטְבִּיל שְׁתֵּיהֶן,
וְהַיָּד מְטַמָּא אֶת חֲבֶרְתָּהּ בַּקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ג
ג
אוֹכְלִין אֲכָלִים נְגוּבִין בִּידַיִם מְסֹאָבוֹת בִּתְרוּמָה,
אֲבָל לֹא בַקֹּדֶשׁ.
אוֹנֵן וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִין צְרִיכִין טְבִילָה בַּקֹּדֶשׁ,
אֲבָל לֹא בִתְרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ד
ד
חֹמֶר בִּתְרוּמָה,
שֶׁבִּיהוּדָה נֶאֱמָנִים עַל טַהֲרַת יַיִן וָשֶׁמֶן
כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
וּבְשָׁעַת הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
אַף עַל הַתְּרוּמָה.
עָבְרוּ הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
הֵבִיאוּ לוֹ חָבִית שֶׁלַּיַּיִן וְשֶׁלִּתְרוּמָה,
לֹא יְקַבְּלָהּ מִמֶּנּוּ;
אֲבָל מַנִּיחָהּ לְגַת הַבָּאָה.

וְאִם אָמַר לוֹ:
הִפְרַשְׁתִּי לְתוֹכָהּ רְבִיעִית קִדֵּשׁ,
נֶאֱמָן.
כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן הַמַּדְמִיעוֹת,
נֶאֱמָנִין עֲלֵיהֶן בְּשָׁעַת הַגִּתּוֹת וְהַבַּדִּים,
וְקֹדֶם לַגִּתּוֹת שִׁבְעִים יוֹם.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ה
ה
מִן הַמּוּדִיעִית וְלִפְנִים, נֶאֱמָנִין עַל כְּלֵי חֶרֶשׂ;
מִן הַמּוּדִיעִית וְלַחוּץ, אֵינָן נֶאֱמָנִים.
כֵּיצַד?
הַקַּדָּר שֶׁהוּא מוֹכֵר אֶת הַקְּדֵרוֹת,
נִכְנַס לִפְנִים מִן הַמּוּדִיעִית,
הוּא הַקַּדָּר וְהֵן הַקְּדֵרוֹת וְהֵן הַלָּקוֹחִין,
נֶאֱמָן.
יָצָא, אֵינוֹ נֶאֱמָן.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ו
ו
הַגַּבָּאִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
וְכֵן הַגַּנָּבִים שֶׁהֶחְזִירוּ אֶת הַכֵּלִים,
נֶאֱמָנִים לוֹמַר "לֹא נָגַעְנוּ".
וּבִירוּשָׁלַיִם נֶאֱמָנִין עַל הַקֹּדֶשׁ,
וּבְשָׁעַת הָרֶגֶל,
אַף עַל הַתְּרוּמָה.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ז
ז
הַפּוֹתֵחַ אֶת חָבִיתוֹ, <חֲבִיתוֹ>
וְהַמַּתְחִיל בְּעִסָּתוֹ עַל גַּב הָרֶגֶל,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִגְמֹר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא יִגְמֹר.
מִשֶּׁעָבַר הָרֶגֶל,
הָיוּ מַעֲבִירִין עַל טַהֲרַת הָעֲזָרָה.
עָבַר הָרֶגֶל בְּיוֹם הַשִּׁשִּׁי,
לֹא הָיוּ מַעֲבִירִין,
מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא בְיוֹם חֲמִישִׁי,
שֶׁאֵין הַכֹּהֲנִים פְּנוּיִים.

מסכת חגיגה פרק ג משנה ח
ח
כֵּיצַד מַעֲבִירִין עַל טַהֲרַת הָעֲזָרָה?
מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ,
וְאוֹמְרִין לָהֶם:
"הִזָּהֲרוּ שֶׁמָּא תִּגְּעוּ בַּשֻּׁלְחָן!" <וּבַמְּנוֹרָה, מחוק>

כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ,
הָיוּ לָהֶם שְׁנַיִּים וּשְׁלִישִׁים,
שֶׁאִם נִטַּמּוּ הָרִאשׁוֹנִים,
יָבִיאוּ שְׁנַיִּים תַּחְתֵּיהֶם.
כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ טְעוּנִים טְבִילָה,
חוּץ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְצֻפִּים.

חסלת חגיגה
חסל סדר מועד

סדר נשים

מסכת יבמות

פרק א

מסכת יבמות פרק א משנה א
א
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן,
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם, עַד סוֹף הָעוֹלָם:
בִּתּוֹ, וּבַת בִּתּוֹ, וּבַת בְּנוֹ;
וּבַת אִשְׁתּוֹ, וּבַת בִּתָּהּ, וּבַת בְּנָהּ;
חֲמוֹתוֹ, וְאִם חֲמוֹתוֹ, וְאִם חָמִיו;
וַאֲחוֹתוֹ, וַאֲחוֹת אִמּוֹ, וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאִמּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְכַלָּתוֹ.

ב
חֲרֵי אֵלּוּ פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן
מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם,
עַד סוֹף הָעוֹלָם.
וְכֵן אִם מֵתוּ, אוֹ מֵאֲנוּ, אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
אוֹ שֶׁנִּמְצְאוּ אֲיִלּוֹנִיּוֹת,
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת.
אֵין אַתְּ יָכוֹל לוֹמַר בַּחֲמוֹתוֹ,
וְאִם חֲמוֹתוֹ וְאִם חָמִיו,
שֶׁנִּמְצְאוּ אֲיִלּוֹנִיּוֹת אוֹ שֶׁמֵּאֲנוּ.

מסכת יבמות פרק א משנה ב

ג
כֵּיצַד פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן? <צָרוֹתֵיהֶם>
הָיְתָה בְתּוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵלּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו,
וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת, וּמֵת,
כַּשֵּׁם שֶׁבִּתּוֹ פְּטוּרָה, כָּךְ צָרָתָהּ פְּטוּרָה.
הָלְכָה צָרַת בִּתּוֹ וְנִשֵּׂאת לְאָחִיו הַשֵּׁנִי,
וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת, וּמֵת,
כַּשֵּׁם שֶׁצָּרַת בִּתּוֹ פְּטוּרָה,
כָּךְ צָרַת צָרָתָהּ פְּטוּרָה, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

ד
כֵּיצַד אִם מֵתוּ הֵן, צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת? <צָרוֹתֵיהֶם>
הָיְתָה בְתּוֹ אוֹ אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֵלּוּ נְשׂוּאָה לְאָחִיו,
וְלוֹ אִשָּׁה אַחֶרֶת,
מֵתָה בִתּוֹ, אוֹ נִתְגָּרְשָׁה, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו,
צָרָתָהּ מֻתֶּרֶת.
וְכָל הַיְכוֹלָה לְמָאֵן וְלֹא מֵאֲנָה,
צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק א משנה ג
ה
שֵׁשׁ עֲרָיוֹת חֲמוּרוֹת מֵאֵלּוּ,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נְשׂוּאוֹת לַאֲחֵרִים,
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת: <צָרוֹתֵיהֶם>
אִמּוֹ, וְאֵשֶׁת אָבִיו, וַאֲחוֹת אָבִיו;
וַאֲחוֹתוֹ מֵאָבִיו, וְאֵשֶׁת אָחִיו מֵאָבִיו, וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו.

מסכת יבמות פרק א משנה ד
ו
בֵּית שַׁמַּי מַתִּירִים אֶת הַצָּרוֹת לְאַחִים,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
חָלָצוּ,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
נִתְיַבְּמוּ,
בֵּית שַׁמַּי מַכְשִׁירִים,
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹסְלִין.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין,
לֹא נִמְנְעוּ בֵית שַׁמַּי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הֶלֵּל,
וְלֹא בֵית הֶלֵּל מִבֵּית שַׁמַּי.
כָּל הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת
שֶׁהָיוּ אֵלּוּ מְטַהֲרִין וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין,
לֹא נִמְנְעוּ עוֹשִׂין טְהָרוֹת אֵלּוּ עַל גַּב אֵלּוּ.

פרק ב

מסכת יבמות פרק ב משנה א
א

כֵּיצַד אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ?
שְׁנֵי אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן, וְנוֹלַד לָהֶם אָח,
וְאַחַר כָּךְ יִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצָא מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
שְׁנִיָּה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ב משנה ב
ב
שְׁנֵי אַחִים, וּמֵת אֶחָד מֵהֶן,
יִבֵּם הַשֵּׁנִי אֶת אֵשֶׁת אָחִיו,
וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לָהֶן אָח, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצָא מִשּׁוּם אֵשֶׁת אָחִיו שֶׁלֹּא הָיָה בְעוֹלָמוֹ,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
הַשְּׁנִיָּה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה,
אוֹ חוֹלֵץ לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה.

מסכת יבמות פרק ב משנה ג
[ג]
כְּלָל אָמְרוּ בְיִבָּמָה:
כָּל שֶׁהִיא אֲסוּרָה אִסּוּר עֶרְוָה,
לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת;
אִסּוּר מִצְוָה, וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
אֲחוֹתָהּ כְּשֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ,
אוֹ חוֹלֶצֶת, אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ב משנה ד
ד
אִסּוּר מִצְוָה:
שְׁנִיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. <עֲרָיוֹת במקום שְׁנִיּוֹת>
אִסּוּר קְדֻשָּׁה:
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר לְלַנָּתִין.

מסכת יבמות פרק ב משנה ה
ה
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אָח מִכָּל מָקוֹם,
זוֹקֵק אֶת אֵשֶׁת אָחִיו לַיִּבּוּם.
וְאָחִיו לְכָל דָּבָר,
חוּץ מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנְּכְרִית.

ו
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּן מִכָּל מָקוֹם,

פּוֹטֵר אֶת אֵשֶׁת אָבִיו מִן הַיִּבּוּם,
וְחַיָּב עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ.
וּבְנוֹ הוּא לְכָל דָּבָר,
חוּץ מִמַּה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַשִּׁפְחָה וּמִן הַנָּכְרִית.

מסכת יבמות פרק ב משנה ו
ז
מִי שֶׁקִּדֵּשׁ אַחַת מִשְּׁתֵי אַחָיוֹת,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ מֵהֶן קִדֵּשׁ,
נוֹתֵן גֵּט לָזוֹ וְגֵט לָזוֹ.
מֵת, וְלוֹ אָח אֶחָד, חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶן.
הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם, אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

מסכת יבמות פרק ב משנה ז
ח
שְׁנַיִם שֶׁקִּדְּשׁוּ שְׁתֵּי אַחָיוֹת,
זֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
וְזֶה אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
זֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּים, וְזֶה נוֹתֵן שְׁנֵי גִטִּים.
מֵתוּ, לָזֶה אָח וְלָזֶה אָח,
זֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם, וְזֶה חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם.
לָזֶה אֶחָד וְלָזֶה שְׁנַיִם,
הַיְחִידִי חוֹלֵץ לִשְׁתֵּיהֶם,
וְהַשְּׁנַיִם, אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
אִם קָדְמוּ וְכָנָסוּ, אֵין מוֹצִיאִים מִיָּדָם.

ט
לָזֶה שְׁנַיִם, וְלָזֶה שְׁנַיִם,
אָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת,
וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה חוֹלֵץ לְאַחַת;
אָחִיו שֶׁלָּזֶה מְיַבֵּם אֶת חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה,
וְאָחִיו שֶׁלָּזֶה מְיַבֵּם אֶת חֲלוּצָתוֹ שֶׁלָּזֶה.
קָדְמוּ שְׁנַיִם וְחָלְצוּ, לֹא יָיְבְמוּ הַשְּׁנַיִם,
אֶלָּא אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.
קָדְמוּ וְכָנָסוּ, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדָם.

מסכת יבמות פרק ב משנה ח
י
מִצְוָה בַּגָּדוֹל לְיַבֵּם.
וְאִם קָדַם הַקָּטוֹן, זָכָה.
הַנִּטְעָן עַל הַשִּׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה,
אוֹ עַל הַנָּכְרִית וְנִתְגַּיְּרָה,
הֲרֵי זֶה לֹא יִכְנֹס.
וְאִם כָּנַס, אֵין מוֹצִיאִין מִיָּדוֹ.

יא
הַנִּטְעָן עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
וְהוֹצִיאוּהָ מִתַּחַת יָדוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁכָּנַס, מוֹצִיא.

מסכת יבמות פרק ב משנה ט
יב [יא ׃]
הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם, וְאָמַר׃
בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם,
לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ.
מֵת,
׳הֲרַגְתִּיו׳, ׳הֲרַגְנוּהוּ׳,
לֹא יִשָּׂא אֶת אִשְׁתּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
׳הֲרַגְתִּיו׳, לֹא תִנָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ,
׳הֲרַגְנוּהוּ׳, תִּנָּשֵׂא אִשְׁתּוֹ.

מסכת יבמות פרק ב משנה י
יג [יב ׃]
הֶחָכָם שֶׁאָסַר אֶת אִשְׁתּוֹ בַּנֵּדֶר עַל בַּעְלָהּ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה.
מֵאֵנָה, אוֹ שֶׁחָלְצָה בְּפָנָיו,
יִשָּׂאֶנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
וְכֻלָּם שֶׁהָיוּ לָהֶם נָשִׁים וּמֵתוּ,
מֻתָּרוֹת לִנָּשֵׂא לָהֶם.
וְכֻלָּם שֶׁנִּשְּׂאוּ לַאֲחֵרִים, נִתְאַלְמְנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
מֻתָּרוֹת לְהִנָּשֵׂא לָהֶן.
וְכֻלָּם מֻתָּרוֹת לִבְנֵיהֶם וְלַאֲחֵיהֶם.

פרק ג

מסכת יבמות פרק ג משנה א
א
אַרְבָּעָה אַחִין׃
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וּמֵתוּ הַנְּשׂוּאִין אֶת הָאַחְיוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת,
אִם קָדְמוּ וְכָנָסוּ, יוֹצִיאוּ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם בֵּית שַׁמַּי׃ יְקַיְּמוּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים׃ יוֹצִיאוּ.

מסכת יבמות פרק ג משנה ב
ב
הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה לְאָחָד אִסּוּר עֶרְוָה,
אָסוּר בָּהּ וּמֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ,
וְהַשֵּׁנִי אָסוּר בִּשְׁתֵּיהֶם.
אִסּוּר מִצְוָה וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ג
ג
הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אִסּוּר עֶרְוָה,

וְהַשְּׁנִיָּה אֲסוּרָה עַל זֶה אִסּוּר עֶרְוָה,
הָאֲסוּר לָזֶה מֻתָּר לָזֶה,
וְהָאֲסוּר לָזֶה מֻתָּר לָזֶה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אֲחוֹתָהּ, כְּשֶׁהִיא יְבִמְתָּהּ,
אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ד
ד
שְׁלֹשָׁה אַחִין,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
אוֹ אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וּבַת בִּתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וּבַת בְּנָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.
רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עָלָיו אִסּוּר עֶרְוָה,
אָסוּר בָּהּ וּמֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ;
אִסּוּר מִצְוָה וְאִסּוּר קְדֻשָּׁה,
חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ה
ה
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת, וְאֶחָד מֵפְנֶה,
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת,
וְעָשָׂה בָהּ מֵפְנֶה מַאֲמָר,
וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ, וְהַלָּז תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט וּבַחֲלִיצָה,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו. <אילו>

מסכת יבמות פרק ג משנה ו
ו
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית, <נָשׂוּאי ! וכך כולם>
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת,
וְכָנַס הַנָּשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצָא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשֶּׁם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
נָכְרִית חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

ז
שְׁלֹשָׁה אַחִים,

שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית;
מֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
כָּנַס אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ, מֵת,
הָרִאשׁוֹנָה יוֹצָא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה מִשֵּׁם צָרָתָהּ.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר, וּמֵת,
נָכְרִית חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ז
ח
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית;
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת,
כָּנַס (אֶחָד) הַנָּשׂוּי נָכְרִית אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּמֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי,
וְאַחַר כָּךְ מֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית,
הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

ט
שְׁלֹשָׁה אַחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְאֶחָד נָשׂוּי נָכְרִית.
גֵּרַשׁ אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּמֵת הַנָּשׂוּי נָכְרִית,
וּכְנָסָהּ הַמְגֹרָשׁ, וּמֵת,
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ,
שֶׁאִם מֵתוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ, צָרוֹתֶיהָ מֻתָּרוֹת.

מסכת יבמות פרק ג משנה ח
י
וְכֻלָּם שֶׁהָיוּ לָהֶן קִדּוּשִׁין אוֹ גֵּרוּשִׁין בְּסָפֵק,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת.
כֵּיצַד סָפֵק קִדּוּשִׁין אוֹ גֵּרוּשִׁים?
זָרַק לָהּ קִדּוּשֶׁיהָ, סָפֵק קָרוֹב לָהּ, סָפֵק קָרוֹב לוֹ,
זֶה סְפֵק קִדּוּשִׁין.
כֵּיצַד סְפֵק גֵּרוּשִׁין?
כָּתַב בִּכְתַב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים,
יֵשׁ לוֹ עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן,
יֵשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד,
זֶהוּ סְפֵק גֵּרוּשִׁין.

מסכת יבמות פרק ג משנה ט
יא
שְׁלֹשָׁה אַחִים נְשׂוּאִים שָׁלוֹשׁ נָשִׁים נָכְרִיּוֹת,
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
וְעָשָׂה בָהּ הַשֵּׁנִי מַאֲמָר, וּמֵת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ה)

״וּמֵת אַחַד מֵהֶם... יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ״,
שֶׁעָלֶיהָ זִקַּת יָבָם אֶחָד,
וְלֹא שֶׁעָלֶיהָ זִקַּת שְׁנֵי יְבָמִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה, וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּה.

יב
שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
וְאַחַר כָּךְ מֵתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי,
חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה עָלָיו עוֹלָמִית,
הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו שָׁעָה אַחַת.

מסכת יבמות פרק ג משנה י
יג
שְׁנַיִם שֶׁקִּדְּשׁוּ שְׁתֵּי נָשִׁים,
בְּשָׁעַת כְּנֵיסָתָן לַחֻפָּה,
הֶחְלִיפוּ אֶת שֶׁלָּזֶה בָּזֶה וְאֶת שֶׁלָּזֶה בָּזֶה,
חֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ.
וְאִם הָיוּ אַחִים, מִשֶּׁם אֵשֶׁת אָח.
וְאִם הָיוּ אַחְיוֹת, מִשּׁוּם ״וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ׳.
וְאִם הָיוּ נִדּוֹת, מִשּׁוּם נִדָּה.
מַפְרִישִׁין אוֹתָם שִׁלְשָׁה חֲדָשִׁים,
שֶׁמָּא מְעֻבָּרוֹת הֵן.
וְאִם הָיוּ קְטַנּוֹת וְלֹא רְאוּיוֹת לַוָּלָד,
מַחְזִירִין אוֹתָן מִיָּד.
וְאִם הָיוּ כֹהֲנוֹת, נִפְסָלוּ מִן הַכְּהֻנָּה.

פרק ד

מסכת יבמות פרק ד משנה א
א
הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ, וְנִמְצֵאת מְעֻבֶּרֶת וְיָלְדָה,
בִּזְמַן שֶׁהַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָה,
הוּא מֵתֵר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא מֵתֶרֶת בִּקְרוֹבָיו,
וְלֹא נִפְסָלָה מִן הַכְּהֻנָּה;
וְאִם אֵין הַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָה,
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו,
וּפְסָלָה מִן הַכְּהֻנָּה.
(מסכת יבמות פרק ד משנה ב)
הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, וְנִמְצֵאת מְעֻבֶּרֶת וְיָלְדָה,
בִּזְמַן שֶׁהַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָא,
יוֹצִיא, וְחַיָּבִין בַּקָּרְבָּן,
וְאִם אֵין הַוָּלָד שֶׁלְּקַיָּמָא, יְקַיֵּם.
סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן,
וּבֶן שִׁבְעָה לַשֵּׁנִי,

יוֹצִיא, וְהַוָּלֶד כָּשֵׁר,
וְחַיָּבִים אָשָׁם תָּלוּי.

מסכת יבמות פרק ד משנה ג
ב
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים,
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל,
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
מֵתָה,
מַה יַּעֲשׂוּ בִכְתֻבָּתָהּ וּבִנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַנִּכְסִים, בְּחֶזְקָתָן,
וּכְתֻבָּה, בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
וּנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
בְּחֶזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת יבמות פרק ד משנה ד
ג
כְּנָסָהּ,
חֲרֵי הִיא כְאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא כְתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן.

מסכת יבמות פרק ד משנה ה
ד
מְצָוָה בַגָּדוֹל לְיַבֵּם.
לֹא רָצָה, מְהַלְּכִין עַל כָּל הָאַחִין.
לֹא רָצוּ, חוֹזְרִים אֶצֶל הַגָּדוֹל וְאוֹמְרִים לוֹ:
עָלֶיךָ מִצְוָה, אוֹ חֲלֹץ, אוֹ יַבֵּם!

מסכת יבמות פרק ד משנה ו
ה
תָּלָה בַקָּטוֹן עַד שֶׁיַּגְדִּיל,
וּבַגָּדוֹל עַד שֶׁיָּבֹא מִמְּדִינַת הַיָּם,
וּבַחֵרֵשׁ וּבַשּׁוֹטֶה,
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, אֶלָּא אוֹמְרִין לוֹ:
עָלֶיךָ מִצְוָה, אוֹ חֲלֹץ, אוֹ יַבֵּם!

מסכת יבמות פרק ד משנה ז
ו
הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ,
חֲרֵי הוּא כְאֶחָד מִכָּל הָאַחִים בַּנַּחֲלָה.
אִם יֵשׁ אָב, הַנִּכְסִים שֶׁלָּאָב.
הַפּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, זָכָה בִנְכְסֵי אָחִיו.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, אִם יֵשׁ אָב, הַנִּכְסִים שֶׁלָּאָב.

ז
הַחוֹלֵץ לִיבְמָתוֹ,

הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו.
הוּא אָסוּר בְּאִמָּהּ, וּבְאֵם אִמָּהּ, וּבְאֵם אָבִיהָ,
וּבְבִתָּהּ, וּבְבַת בִּתָּהּ, וּבְבַת בְּנָהּ,
וּבַאֲחוֹתָהּ בִּזְמַן שֶׁהִיא קַיֶּמֶת.
הָאַחִין מֻתָּרִין.
וְהִיא אֲסוּרָה בְאָבִיו, וּבַאֲבִי אָבִיו,
וּבִבְנוֹ, וּבְבֶן בְּנוֹ,
בְּאָחִיו, וּבְבֶן אָחִיו.
מֻתָּר אָדָם בִּקְרוֹבַת צָרַת חֲלוּצָתוֹ,
וְאָסוּר בְּצָרַת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ.

מסכת יבמות פרק ד משנה ח
ח
הַחוֹלֵץ לִיבִמְתּוֹ,
וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ, וּמֵת,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ, וּמֵת,
הֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה ט
ט
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁקִּדֵּשׁ אָחִיו אֶת אֲחוֹתָהּ,
מִשֵּׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אָמְרוּ:
אוֹמְרִים לוֹ:
הַמְתֵּן עַד שֶׁתַּעֲשֶׂה אָחִיךָ הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה!
חָלְצוּ אָחִים אוֹ כָנָסוּ,
יִכְנֹס אֶת אִשְׁתּוֹ.
מֵתָה הַיָּבָמָה, יִכְנֹס.
מֵת הַיָּבָם, מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה י
י
הַיָּבָמָה לֹא תַחֲלֹץ וְלֹא תִתְיַבֵּם,
עַד שֶׁיִּהוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.
וְכֵן שְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים,
לֹא יִנָּשְׂאוּ וְלֹא יִתְאָרְסוּ,
עַד שֶׁיִּהְיוּ לָהֶן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
אֶחָד בְּתוּלוֹת וְאֶחָד בְּעוּלוֹת וְאֶחָד אַלְמָנוֹת,
וְאֶחָד גְּרוּשׁוֹת וְאֶחָד אֲרוּסוֹת וְאֶחָד נְשׂוּאוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַנְּשׂוּאוֹת יִתְאָרְסוּ וְהָאֲרוּסוֹת יִנָּשְׂאוּ,
חוּץ מִן הָאֲרוּסָה שֶׁבִּיהוּדָה,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַס בָּהּ.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁים יִתְאָרְסוּ,
חוּץ מִן הָאַלְמָנָה, מִפְּנֵי הָאִבּוּל.

מסכת יבמות פרק ד משנה יא

יא
אַרְבָּעָה אַחִין נְשׂוּאִין אַרְבַּע נָשִׁים, וּמֵתוּ,
אִם רָצָה הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן לְיַבֵּם אֶת כֻּלָּם,
הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ.
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי לְשִׁתֵּי נָשִׁים וּמֵת,
בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.
הָיְתָה אַחַת כְּשֵׁרָה, וְאַחַת פְּסוּלָה,
אִם הָיָה חוֹלֵץ, חוֹלֵץ לִפְסוּלָה;
וְאִם הָיָה מְיַבֵּם, מְיַבֵּם לִכְשֵׁרָה.

מסכת יבמות פרק ד משנה יב
יב
הַמַּחְזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת חֲלוּצָתוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ,
יוֹצִיא, וְהַוָּלָד מַמְזֵר.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַוָּלָד מַמְזֵר.
וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא אֶת קְרוֹבַת חֲלוּצָתוֹ,
שֶׁהַוָּלָד מַמְזֵר.

מסכת יבמות פרק ד משנה יג
יג
אֵי זֶה הוּא מַמְזֵר?
כָּל שְׁאֵר בָּשָׂר שֶׁהוּא ׳בַּל יָבֹא׳.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו כָּרֵת בִּידֵי שָׁמַיִם.
וַהֲלָכָה כִּדְבָרָיו.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִים עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין.

יד
יד
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי: <ר׳ הוסף על ידי המגיה>
מָצָאתִי מְגִלַּת יְחָסִים בִּירוּשָׁלַיִם וְכָתוּב בָּהּ:
׳אִישׁ פְּלוֹנִי מַמְזֵר מֵאֵשֶׁת אִישׁ׳,
לְקַיֵּם דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.

יה
אִשְׁתּוֹ שֶׁמֵּתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
גֵּרְשָׁהּ וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
יְבִמְתּוֹ שֶׁמֵּתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
חָלַץ לָהּ וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.
נִשֵּׂאת לְאַחֵר וּמֵתָה, מֻתָּר בַּאֲחוֹתָהּ.

מסכת יבמות פרק ה משנה א
א
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵין גֵּט אַחַר גֵּט,
וְלֹא מַאֲמָר אַחַר מַאֲמָר,
וְלֹא בְעִילָה אַחַר בְּעִילָה,
וְלֹא חֲלִיצָה אַחַר חֲלִיצָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ גֵּט אַחַר גֵּט, וְאַחַר מַאֲמָר,
אֲבָל לֹא אַחַר בְּעִילָה וְלֹא אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

מסכת יבמות פרק ה משנה ב
ב
כֵּיצַד?
עָשָׂה מַאֲמָר בִּיבִמְתּוֹ, נָתַן לָהּ גֵּט,
צָרִיכָה הֵימֶנּוּ חֲלִיצָה.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וְחָלַץ,
צָרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵּט.
עָשָׂה בָהּ מַאֲמָר וּבָעַל,
הֲרֵי זוֹ כְּמִצְוָתָהּ.

מסכת יבמות פרק ה משנה ג
ג
נָתַן גֵּט, וְעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
נָתַן גֵּט, וּבָעַל,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
נָתַן גֵּט, וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

ד
חָלַץ, וְעָשָׂה מַאֲמָר, נָתַן גֵּט, וּבָעַל,
אוֹ בָּעַל, וְעָשָׂה מַאֲמָר, נָתַן גֵּט וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.
אֶחָד יְבָמָה אַחַת וְאֶחָד שְׁתֵּי יְבָמוֹת.

מסכת יבמות פרק ה משנה ד
ה
כֵּיצַד?
עָשָׂה מַאֲמָר בָּזוֹ, וּמַאֲמָר בָּזוֹ,
צָרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּים וַחֲלִיצָה.
מַאֲמָר בָּזוֹ, וְגֵט בָּזוֹ,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
מַאֲמָר בָּזוֹ, וּבָעַל לָזוֹ,
צָרִיכוֹת שְׁנֵי גִטִּים וַחֲלִיצָה.
מַאֲמָר בָּזוֹ, וְגֵט לָזוֹ,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
מַאֲמָר בָּזוֹ, וְחָלַץ לָזוֹ,
רִאשׁוֹנָה צְרִיכָה גֵּט.

ו
גֵּט לָזוֹ, וְגֵט לָזוֹ,
צָרִיכוֹת הֵימֶנּוּ חֲלִיצָה.
גֵּט לָזוֹ, וּבָעַל לָזוֹ,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
גֵּט לָזוֹ, וּמַאֲמָר לָזוֹ,
צָרִיכָה גֵּט וַחֲלִיצָה.
גֵּט לָזוֹ, וְחָלַץ לָזוֹ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם.

מסכת יבמות פרק ה משנה ה
ז
חָלַץ וְחָלַץ,
חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר,
נָתַן גֵּט וּבָעַל,
אוֹ בָּעַל וּבָעַל,
אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר,
נָתַן גֵּט וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם,
בֵּין יָבָם אֶחָד לִשְׁתֵּי יְבָמוֹת,
בֵּין שְׁנֵי יְבָמִין לִיבָמָה אַחַת.

מסכת יבמות פרק ה משנה ו
ח
חָלַץ וְעָשָׂה מַאֲמָר,
נָתַן גֵּט וּבָעַל,
אוֹ בָּעַל וְעָשָׂה מַאֲמָר,
נָתַן גֵּט וְחָלַץ,
אֵין אַחַר חֲלִיצָה כְּלוּם,
בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בָּאֶמְצַע, בֵּין בַּסּוֹף. <בֵּין בְּאֶמְצַע, בֵּין בְּסוֹף>
הַבְּעִילָה,
בִּזְמַן שֶׁהִיא כַתְּחִלָּה, אֵין אַחֲרֶיהָ כְּלוּם.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֶחָד בְּעִילָה וְאֶחָד חֲלִיצָה,
בֵּין בַּתְּחִלָּה, בֵּין בָּאֶמְצַע, בֵּין בַּסּוֹף,
אֵין אַחֲרֵיהֶן כְּלוּם.

פרק ו

מסכת יבמות פרק ו משנה א
א
הַבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד, בֵּין בְּאֹנֶס, בֵּין בְּרָצוֹן,
אֲפִלּוּ הוּא שׁוֹגֵג וְהִיא מְזִידָה,
הוּא מֵזִיד וְהִיא שׁוֹגֶגֶת,
הוּא אָנוּס וְהִיא לֹא אֲנוּסָה,
הִיא אֲנוּסָה וְהוּא לֹא אָנוּס,

אֶחָד הַמְּעָרֶה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר,
קָנָה.
וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

מסכת יבמות פרק ו משנה ב
ב
וְכֵן הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
אוֹ פְּסוּלוֹת, אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
פָּסַל.
וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה.

מסכת יבמות פרק ו משנה ג
ג
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מִן הָאֵרוּסִין, לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין.
נִתְאַלְמְנוּ אוֹ נִתְגָּרְשׁוּ,
מִן הַנִּשּׂוּאִין, פְּסוּלוֹת,
וּמִן הָאֵרוּסִין, כְּשֵׁרוֹת.

מסכת יבמות פרק ו משנה ד
ד
כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אַלְמָנָה,
בֵּין אַלְמָנָה מִן הָאֵרוּסִין,
בֵּין אַלְמָנָה מִן הַנִּשּׂוּאִין.
לֹא יִשָּׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁירִין בַּבּוֹגֶרֶת.

ה
לֹא יִשָּׂא אֶת מֻכַּת עֵץ.
אֵרַס אֶת הָאַלְמָנָה, וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
יְכֹנַס.
מַעֲשֶׂה בִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן גַּמְלָא,
שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת מַרְתָּה בַּת בַּיְתוֹס,
וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
וּכְנָסָהּ.
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
וְנִתְמַנָּה לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בָהּ מַאֲמָר,
לֹא יְכֹנַס.
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁמֵּת אָחִיו,
חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק ו משנה ה
ו
כֹּהֵן הֶדְיוֹט לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְלוֹנִית,

אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים. <אִם כֵּן>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים,
לֹא יִשָּׂא אֶת אַיְלוֹנִית,
שֶׁהִיא זוֹנָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין זוֹנָה אֶלָּא גִּיּוֹרֶת וּמְשֻׁחְרֶרֶת,
וְשֶׁנִּבְעֲלָה בְּעִילַת זְנוּת.

מסכת יבמות פרק ו משנה ו
ז
לֹא יִבָּטֵל אָדָם מִפְּרִיָה וְרִבְיָה,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים: שְׁנֵי זְכָרִים.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים: זָכָר וּנְקֵבָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ה,ב)
"זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם".
נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים וְלֹא יָלְדָה,
אֵינוֹ רַשַּׁי לְבַטֵּל.
גֵּרְשָׁהּ, מֻתֶּרֶת לְהִנָּשֵׂא לְאַחֵר.
רַשַּׁי הַשֵּׁנִי לִשְׁהוֹת עִמָּהּ עֶשֶׂר שָׁנִים.
וְאִם הִפִּילָה, מוֹנָה מִשָּׁעָה שֶׁהִפִּילָה.
הָאִישׁ מְצֻוֶּה עַל פְּרִיָה וְרִבְיָה,
אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא אוֹמֵר:
עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר (בְּרֵאשִׁית א,כח)
"וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים:
פְּרוּ וּרְבוּ!"

פרק ז

מסכת יבמות פרק ז משנה א
א
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
הִכְנִיסָה לוֹ עַבְדֵי מְלוֹג וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל,
עַבְדֵי מְלוֹג לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה,
וְעַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל יֹאכְלוּ.
וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי מְלוֹג:
אִם מֵתוּ, מֵתוּ לָהּ,
וְאִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לָהּ.
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתָן,
לֹא יֹאכְלוּ בִתְרוּמָה.

ב
וְאֵלּוּ הֵן עַבְדֵי צֹאן בַּרְזֶל:
אִם מֵתוּ, מֵתוּ לוֹ,
וְאִם הוֹתִירוּ, הוֹתִירוּ לוֹ.
הוֹאִיל וְהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,

חֲרֵי אֵלּוּ יֹאכְלוּ.

מסכת יבמות פרק ז משנה ב
ג
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג,
וּבֵין עַבְדֵי צֹאן בָּרְזֶל,
חֲרֵי אֵלּוּ יֹאכְלוּ.
וּבַת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְהִכְנִיסָה לוֹ בֵּין עַבְדֵי מְלוֹג,
וּבֵין עַבְדֵי צֹאן בָּרְזֶל,
חֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ.

מסכת יבמות פרק ז משנה ג
ד
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
מֵת, וְהִנִּיחָה מְעֻבֶּרֶת,
לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי ח�ֶלְקוֹ שֶׁלָּעֻבָּר.
הָעֻבָּר פּוֹסֵל וְאֵינוּ מַאֲכִיל.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה.
אָמְרוּ לוֹ:
מֵאַחַר שֶׁהֵעַדְתָּ בָּנוּ עַל בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
וְעַל בַּת כֹּהֵן לַכֹּהֵן,
מֵת, וְהִנִּיחָה מְעֻבֶּרֶת,
לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה,
מִפְּנֵי חֶלְקוֹ שֶׁלָּעֻבָּר.

מסכת יבמות פרק ז משנה ד
ה
הָעֻבָּר, וְהַיָּבָם, וְהָאֵרוּסִין,
וְהַחֵרֵשׁ, וּבֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין.
סָפֵק שֶׁהוּא בֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
סָפֵק שֶׁאֵינוּ בֶן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
סָפֵק שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
סָפֵק שֶׁלֹּא הֵבִיא,
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל בַּת אָחִיו, <בן. בגליון: ס״א בת>
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵת רִאשׁוֹן,
צָרָתָהּ חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק ז משנה ה
ו
הָאוֹנֵס, וְהַמְפֻתֶּה, וְהַשּׁוֹטֶה,
לֹא פּוֹסְלִין וְלֹא מַאֲכִילִין.
וְאִם אֵינָן רְאוּיִין לָבֹא בְיִשְׂרָאֵל,
חֲרֵי אֵלּוּ פּוֹסְלִין.
כֵּיצַד?
הָיָה יִשְׂרָאֵל שָׁבָא עַל בַּת כֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;

עִבְרָה, לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
נִתְחַתֵּךְ הָעֹבֶר בְּמֵעֶיהָ, תֹּאכַל.
הָיָה כֹּהֵן שֶׁבָּא עַל בַּת יִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
עִבְרָה, לֹא תֹאכַל;
יָלְדָה, תֹּאכַל.
נִמְצָא כֹּחוֹ שֶׁלַּבֵּן גָּדוֹל מִשֶּׁלְּאָב.

ז
הָעֶבֶד פּוֹסֵל מִשֵּׁם בִּיאָה, וְאֵינוּ פּוֹסֵל מִשּׁוּם זֶרַע.
כֵּיצַד?
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן,
וְהָלַךְ הַבֵּן וְנִכְבַּשׁ עַל הַשִּׁפְחָה, וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן,
הֲרֵי זֶה עֶבֶד.
הָיְתָה אֵם אָבִיו בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה;
בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

ח
מַמְזֵר פּוֹסֵל וּמַאֲכִיל.
כֵּיצַד?
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בַּת,
וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לְעֶבֶד,
וְנִשֵּׂאת לַנָּכְרִי, וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן,
הֲרֵי זֶה מַמְזֵר.
הָיְתָה אֵם אִמּוֹ בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק ז משנה ו
ט
כֹּהֵן גָּדוֹל, פְּעָמִים שֶׁהוּא פּוֹסֵל.
כֵּיצַד?
בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בַּת,
וְהָלְכָה הַבַּת וְנִשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְיָלְדָה מִמֶּנּוּ בֵּן,
הֲרֵי זֶה רָאוּי לִהְיוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
מַאֲכִיל אֶת אִמּוֹ,
וּפוֹסֵל אֶת אֵם אִמּוֹ.
זֹאת אוֹמֶרֶת:
"לֹא כִבְנֵי כֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהוּא פּוֹסְלַנִי מִן הַתְּרוּמָה.

פרק ח

מסכת יבמות פרק ח משנה א
א
הֶעָרֵל וְכָל הַטְּמֵאִים,
לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה.
נְשֵׁיהֶם וַעֲבָדֵיהֶם יֹאכְלוּ.
פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,
הֵם וַעֲבָדֵיהֶם אוֹכְלִים,
וּנְשֵׁיהֶם לֹא יֹאכֵלוּ.
וְאִם לֹא יָדְעָה מִשֶּׁנֶּעֶשָׂה פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,
הֲרֵי אֵלּוּ יֹאכְלוּ.

מסכת יבמות פרק ח משנה ב
ב
אֵי זֶה פְּצוּעַ דַּכָּא?
כָּל שֶׁנִּפְצָעוּ בֵיצִים שֶׁלּוֹ,
אֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶן.
וּכְרוּת שָׁפְכָה?
שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד.
וְנִשְׁתַּיֵּר בָּעֲטָרָה אֲפִלּוּ כַחוּט,
כָּשֵׁר.
פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה,
מֻתָּרִין בַּגִּיּוֹרֶת וּבַמְשֻׁחְרֶרֶת,
וְאֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא מִלָּבֹא בַקָּהָל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כג,ב)
"לֹא יָבֹא פְּצוּעַ דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל יי".

מסכת יבמות פרק ח משנה ג
ג
עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִין,
וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם,
אֲבָל נְקֵבוֹתֵיהֶם מֻתָּרוֹת מִיָּד.
מִצְרִי וַאֲדוֹמִי,
אֵינָן אֲסוּרִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת,
אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵבוֹת.
[רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד.]
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
קַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים:
וּמָה, אִם בְּמָקוֹם שֶׁאָסַר אֶת הַזְּכָרִים אִסּוּר עוֹלָם,
הִתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד,
מָקוֹם שֶׁלֹּא אָסַר אֶת הַזְּכָרִים
אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּתִּיר אֶת הַנְּקֵבוֹת מִיָּד?
אָמְרוּ לוֹ:
"אִם הֲלָכָה, נְקַבֵּל,
וְאִם לַדִּין, יֵשׁ תְּשׁוּבָה."
אָמַר לָהֶם:
"לֹא כִי, אֶלָּא הֲלָכָה אֲנִי אוֹמֵר!"
מַמְזֵרִין וּנְתִינִין אֲסוּרִין,

וְאִסּוּרָן אִסּוּר עוֹלָם,
אֶחָד זְכָרִים וְאֶחָד נְקֵבוֹת.

מסכת יבמות פרק ח משנה ד
ד
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ, וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
סְרִיס אָדָם חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִים [לְאִשְׁתּוֹ],
שֶׁהָיְתָה לוֹ שָׁעַת כּשֶׁר.
סְרִיס חַמָּה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
שֶׁלֹּא הָיְתָה [לוֹ] שָׁעַת כּשֶׁר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא כִי,
אֶלָּא סְרִיס חַמָּה חוֹלֵץ, וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ,
שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה.
סְרִיס אָדָם לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
שֶׁאֵין לוֹ רְפוּאָה.
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה
עַל בֶּן מָגוֹסָת, שֶׁהָיָה בִּירוּשָׁלַיִם סְרִיס אָדָם,
וְיִבְּמוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
לְקַיֵּם דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.

מסכת יבמות פרק ח משנה ה
ה
הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ, וְלֹא מְיַבֵּם.
וְכֵן אֲיְלוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת, וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבְמְתּוֹ, לֹא פְסָלָהּ;
בְּעָלָהּ, פְּסָלָהּ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת.

ו
וְכֵן אֲיְלוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ אַחִים, לֹא פְסָלוּהָ;
בְּעָלוּהָ, פְּסָלוּהָ, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּעִילַת זְנוּת.

מסכת יבמות פרק ח משנה ו
ז
סְרִיס חַמָּה כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא לְבַת יִשְׂרָאֵל,
מַאֲכִילָהּ בִּתְרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אַנְדְּרוֹגִינָס כֹּהֵן שֶׁנָּשָׂא לְבַת יִשְׂרָאֵל,
מַאֲכִילָהּ בִּתְרוּמָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
טוּמְטוֹם שֶׁנִּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר,
לֹא יַחֲלֹץ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסָרִיס.
אַנְדְּרוֹגִינָס נוֹשֵׂא, אֲבָל לֹא נִשָּׂא. <נִשֵּׂא>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין עָלָיו סְקִילָה כַּזָּכָר.

פרק ט

מסכת יבמות פרק ט משנה א

א

יֵשׁ מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן,
מֻתָּרוֹת לִיבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן,
מֻתָּרוֹת לְאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ,
וַאֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ.

ב

אֵלּוּ מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן:
כֹּהֵן הֶדְיוֹט שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא כְשֵׁרָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל;
יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,
וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרְאֵל,
מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן.

מסכת יבמות פרק ט משנה ב

ג

אֵלּוּ מֻתָּרוֹת לִיבְמֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶם:
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן הֶדְיוֹט;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח חָלָל;
יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרְאֵל,
מֻתָּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וַאֲסוּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן.

ד

אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ:
כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנָּשָׂא אֶת הָאַלְמָנָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כֹּהֵן גָּדוֹל, אוֹ כֹּהֵן הֶדְיוֹט;
כָּשֵׁר שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
וְיֵשׁ לוֹ אָח כָּשֵׁר;
יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא מַמְזֶרֶת,
וְיֵשׁ לוֹ אָח יִשְׂרְאֵל;
מַמְזֵר שֶׁנָּשָׂא יִשְׂרְאֵלִית,
וְיֵשׁ לוֹ אָח מַמְזֵר,
אֲסוּרוֹת לָאֵלּוּ וְלָאֵלּוּ.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לְבַעְלֵיהֶן וְלִיבְמֵיהֶן.

מסכת יבמות פרק ט משנה ג
ה
שְׁנִיּוֹת מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים:
שְׁנָיָה לַבַּעַל וְלֹא שְׁנָיָה לַיָּבָם,
אֲסוּרָה לַבַּעַל וּמֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
שְׁנָיָה לַיָּבָם וְלֹא שְׁנָיָה לַבַּעַל,
אֲסוּרָה לַיָּבָם וּמֻתֶּרֶת לַבַּעַל.
שְׁנָיָה לָזֶה וְלָזֶה,
אֲסוּרָה לָזֶה וְלָזֶה.
אֵין לָהּ לֹא כְתֻבָּה, וְלֹא פֵּרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת,
וְהַוָּלָד כָּשֵׁר, כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
וְיֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה.

מסכת יבמות פרק ט משנה ד
ו
בַּת יִשְׂרָאֵל מְאֹרָסֶת לַכֹּהֵן,
מְעֻבֶּרֶת מִכֹּהֵן,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַכֹּהֵן,
וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה.
בַּת יִשְׂרָאֵל מְאֹרֶסֶת לַלֵּוִי,
מְעֻבֶּרֶת מִלֵּוִי,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַלֵּוִי,
וְכֵן בַּת לֵוִי לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
בַּת לֵוִי מְאֹרֶסֶת לַכֹּהֵן,
מְעֻבֶּרֶת מִכֹּהֵן,
שׁוֹמֶרֶת יָבָם לַכֹּהֵן,
וְכֵן בַּת כֹּהֵן לַלֵּוִי,
לֹא יֹאכְלוּ לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

מסכת יבמות פרק ט משנה ה
ז
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
נִשֵּׂאת לַלֵּוִי,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵן,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
נִשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹאכַל לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

ח

מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
מִלְּוִי,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן,
לֹא תֹּאכַל לֹא בִתְרוּמָה וְלֹא בַמַּעֲשֵׂר.

מסכת יבמות פרק ט משנה ו
ט
בַּת כֹּהֵן שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן,
לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
נִשֵּׂאת לַלֵּוִי,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן,
תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה;
מֵת, וְלָהּ מִמֶּנּוּ בֵּן,
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
מֵת בְּנָהּ מִכֹּהֵן,
לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
מִלְּוִי,
לֹא תֹּאכַל בַּמַּעֲשֵׂר.
מֵת בְּנָהּ מִיִּשְׂרָאֵל,
חוֹזֶרֶת בְּבֵית אָבִיהָ. עַל זוֹ נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כב,יג)
"וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ,
מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל".

פרק י

מסכת יבמות פרק י משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
"מֵת בַּעְלֵךְ",
וְנִשֵּׂאת,
וְאַחַר כָּךְ בָּא בַעְלָהּ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וּצְרִיכָה גֵּט מִזֶּה וּמִזֶּה.
אֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵּרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה.
אִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה, תַּחֲזִיר.
וְהַוָּלָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה.
לֹא זֶה וָזֶה מְטַמִּין לָהּ.
וְלֹא זֶה וָזֶה זַכָּאִים לֹא בִמְצִיאָתָהּ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וְלֹא בְהָפֵר נְדָרֶיהָ.

הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל, נִפְסָלָה מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבַת לֵוִי, מִן הַמַּעֲשֵׂר,
וּבַת כֹּהֵן, מִן הַתְּרוּמָה.
אֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה וְיוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה יוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ.
מֵתוּ אָחִים שֶׁלָּזֶה וְאָחִין שֶׁלָּזֶה,
חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין.

ב
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַעְלָהּ הָרִאשׁוֹן.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן זַכַּי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ,
וּבְהָפֵר נְדָרֶיהָ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בִּיאָתָהּ וַחֲלִיצָתָהּ מֵאָחִין שֶׁלָּרִאשׁוֹן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ,
וְאֵין הַוָּלָד מַמְזֵר.
וְאִם נִשֵּׂאת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
מֻתֶּרֶת לַחְזֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק י משנה ב
ג
נִשֵּׂאת עַל פִּי בֵית דִּין,
תֵּצֵא, וּפְטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.
וְשֶׁלֹּא עַל פִּי בֵית דִּין,
תֵּצֵא, וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן.
יְפָה כֹחָן שֶׁלְּבֵית דִּין,
שֶׁפְּטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.
הוֹרוּהָ בֵית דִּין לְהִנָּשֵׂא,
וְהָלְכָה וְקִלְקְלָה,
חַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן,
שֶׁלֹּא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לְהִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק י משנה ג
ד
הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וּבָנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלִיךְ, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנֵךְ',
וְנִשֵּׂאת,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'חְלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים',
תֵּצֵא, וְהַוָּלָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

ה
אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בְּנֵךְ וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלִיךְ',
וְנִתְיַבְּמָה,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'חְלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים',
תֵּצֵא, וְהַוָּלָד הָרִאשׁוֹן וְהָאַחֲרוֹן מַמְזֵר.

ו
אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלִיךְ',
וְנִשֹּׂאֵת,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לָהּ:
'קַיָּם הָיָה וּמֵת',
תֵּצֵא, וְהַוָּלֶד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר,
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוּ מַמְזֵר.

ז
אָמְרוּ לָהּ:
'מֵת בַּעְלִיךְ',
וְנִתְקַדְּשָׁה,
וְאַחַר כָּךְ בָּא בַּעְלָהּ,
מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.
אַף עַל פִּי שֶׁנִּתַּן לָהּ הָאַחֲרוֹן גֵּט,
לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָה: (וַיִּקְרָא כא,ז)
"וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ"
לֹא מֵאִישׁ שֶׁאֵינוּ אִישָׁהּ.

מסכת יבמות פרק י משנה ד
ח
מִי שֶׁהָלְכָה אִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לוֹ:
'מֵתָה אִשְׁתְּךָ',
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ בָּאת אִשְׁתּוֹ,
מֻתֶּרֶת לַחֲזוֹר לוֹ.
הוּא מֵתָר בִּקְרוֹבוֹת שְׁנֵיָּה,
וְהַשְּׁנֵיָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וְאִם מֵתָה הָרִאשׁוֹנָה,
מֵתָר בַּשְּׁנֵיָּה.

ט
אָמְרוּ לוֹ:
מֵתָה אִשְׁתְּךָ,
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ אָמְרוּ לוֹ:
קַיֶּמֶת הָיַת וּמֵתָה,
הַוָּלֶד הָרִאשׁוֹן מַמְזֵר,
וְהָאַחֲרוֹן אֵינוּ מַמְזֵר.

י
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ;
וְשֶׁאֵינוּ פוֹסֵל עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
אֵינוּ פוֹסֵל עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת יבמות פרק י משנה ה
יא
אָמְרוּ לוֹ ׳מֵתָה אִשְׁתְּךָ׳,
וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאָבִיהָ,
מֵתָה, וְנָשָׂא אֶת אֲחוֹתָהּ מֵאִמָּהּ,
[וְנִמְצְאוּ כֻלָּן קַיָּמוֹת],
מֵתָה בָּרִאשׁוֹנָה וּבַשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית,
וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶם,
וְאָסוּר בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית,
וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

יב
וְאִם בָּא עַל הַשְּׁנִיָּה לְאַחַר מִיתַת הָרִאשׁוֹנָה,
מֵתָה בַּשְּׁנִיָּה וּבָרְבִיעִית,
וּפוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶם,
וְאָסוּר בַּשְּׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית,
וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

מסכת יבמות פרק י משנה ו
יג
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחִין,
וְאַחִין פּוֹסְלִין עַל,
אֶלָּא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תְּחִלָּה,
וְהָאַחִין פּוֹסְלִין תְּחִלָּה וָסוֹף.
בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִין וְעָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר,
נָתְנוּ גֵּט אוֹ חָלְצוּ,
פָּסְלוּ עַל יָדָיו.

יד
כֵּיצַד?
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וּפָסַל עַל יְדֵי אַחִים,
בָּאוּ עָלֶיהָ אַחִין וְעָשׂוּ בָהּ מַאֲמָר,
נָתְנוּ גֵּט אוֹ חָלְצוּ,
פָּסְלוּ עַל יָדָיו.

מסכת יבמות פרק י משנה ז
טו
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ בָּא אָחִיו שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד עָלֶיהָ,
פָּסַל עַל יָדָיו.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא פָסַל.

מסכת יבמות פרק י משנה ח
יו

בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ בָּא עַל צָרָתָהּ,
פָּסַל עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא פָסַל.

יז
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ, וּמֵת,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
נָשָׂא אִשָּׁה וּמֵת,
חֲרֵי זוֹ פְּטוּרָה.

מסכת יבמות פרק י משנה ט
יח
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
וּמְשֶׁהִגְדִּיל נָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת, [וּמֵת], <מִשֶּׁהִגְדִּיל וְנָשָׂא>
אִם לֹא יָדַע אֶת הָרִאשׁוֹנָה מִשֶּׁהִגְדִּיל,
הַשְּׁנִיָּה אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת,
הָרִאשׁוֹנָה חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְיַבֵּם לְאֵיזוֹ שֶׁיִּרְצֶה, וְחוֹלֵץ לַשְּׁנִיָּה.
אֶחָד שֶׁהוּא בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
וְאֶחָד שֶׁהוּא בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

פרק יא

מסכת יבמות פרק יא משנה א
א
נוֹשְׂאִין עַל הָאֲנוּסָה וְעַל הַמְפֻתָּה.
הָאוֹנֵס וְהַמְפַתֶּה עַל הַנְּשׂוּאָה, חַיָּב.
נוֹשֵׂא הוּא אָדָם אֲנוּסַת אָבִיו וּמְפֻתַּת אָבִיו,
אֲנוּסַת בְּנוֹ וּמְפֻתַּת בְּנוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר בַּאֲנוּסַת אָבִיו וּבִמְפֻתַּת אָבִיו.

מסכת יבמות פרק יא משנה ב
ב
גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ,
לֹא חוֹלְצִים וְלֹא מְיַבְּמִין,
אֲפִלּוּ הוֹרָתוֹ שֶׁלְּרִאשׁוֹן שֶׁלֹּא בִקְדֻשָּׁה וְלֵדָתוֹ בִקְדֻשָּׁה,
וְהַשֵּׁנִי הוֹרָתוֹ וְלֵדָתוֹ בִקְדֻשָּׁה.
וְכֵן הַשִּׁפְחָה שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ בָנֶיהָ עִמָּהּ.

מסכת יבמות פרק יא משנה ג
ג
חָמֵשׁ נָשִׁים שֶׁנִּתְעָרְבוּ וַלְדוֹתֵיהֶן,
הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים, וּמֵתוּ,
אַרְבָּעָה חוֹלְצִים לְאַחַת, וְאֶחָד מְיַבֵּם.
הוּא וּשְׁלֹשָׁה חוֹלְצִים לְאַחַת, וְאֶחָד מְיַבֵּם.

נִמְצְאוּ אַרְבַּע חֲלִיצוֹת וְיִבּוּם לְכָל אַחַת וְאַחַת.

מסכת יבמות פרק יא משנה ד
ד
הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְעָרֵב וַלְדָהּ בְּוֹלַד כַּלָּתָהּ,
הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת וְנָשְׂאוּ נָשִׁים וּמֵתוּ,
בְּנֵי הַכַּלָּה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין,
שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו, וְאֵשֶׁת אַחִי אָבִיו.
וּבְנֵי הַזְּקֵנָה, אוֹ חוֹלְצִין אוֹ מְיַבְּמִין,
שֶׁהוּא סְפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת בֶּן אָחִיו.
מֵתוּ כְּשֵׁרִין,
הַתַּעֲרוּבוֹת לִבְנֵי הַזְּקֵנָה חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין,
שֶׁסְּפֵק אֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת אַחִי אָבִיו.
וּבְנֵי הַכַּלָּה,
אֶחָד חוֹלֵץ וְאֶחָד מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק יא משנה ה
ה
כֹּהֶנֶת שֶׁנִּתְעָרֵב וַלְדָהּ בְּוֹלַד שִׁפְחָתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ אוֹכְלִין בִּתְרוּמָה,
וְחוֹלְקִים חֵלֶק אֶחָד עַל הַגֹּרֶן,
אֵינָן מִטַּמִּין לַמֵּתִים,
וְאֵינָן נוֹשְׂאִין נָשִׁים,
בֵּין כְּשֵׁרוֹת בֵּין פְּסוּלוֹת.

ו
הִגְדִּילוּ הַתַּעֲרוּבוֹת,
וְשִׁחְרְרוּ זֶה אֶת זֶה,
נוֹשְׂאִין נָשִׁים וּרְאוּיוֹת לִכְהֻנָּה;
וְאֵינָן מִטַּמִּין לַמֵּתִים,
וְאִם נִטַּמּוּ, אֵין סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים;
אֵין אוֹכְלִין בִּתְרוּמָה,
וְאִם אָכְלוּ, אֵינָן מְשַׁלְּמִין קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
וְאֵין חוֹלְקִין עַל הַגֹּרֶן;
וּמוֹכְרִין אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהַדָּמִין שֶׁלָּהֶן;
וְאֵין חוֹלְקִים בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין נוֹתְנִין לָהֶם קָדָשִׁים,
וְאֵין מוֹצִיאִים אֶת שֶׁלָּהֶם מִידֵיהֶם;
וּפְטוּרִים מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה;
וּבְכוֹרָן יְהֵי רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב;
וְנוֹתְנִין לָהֶם חֲמֵרֵי יִשְׂרָאֵל וְחֲמֵרֵי כֹהֲנִים.

מסכת יבמות פרק יא משנה ו
ז
מִי שֶׁלֹּא שָׁהַת אַחַר בַּעְלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
וְנִשֵּׂאת וְיָלְדָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן וְאִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן,
הָיוּ לָהּ בָּנִים מִן הָרִאשׁוֹן וּבָנִים מִן הַשֵּׁנִי,
חוֹלְצִין וְלֹא מְיַבְּמִין.

וְכֵן הוּא לָהֶם, חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.
הָיוּ לוֹ אַחִים מִן הָרִאשׁוֹן וְאַחִין מִן הַשֵּׁנִי,
שֶׁלֹּא מֵאוֹתָהּ הָאֵם,
הוּא חוֹלֵץ וּמְיַבֵּם,
וְהֵן חוֹלְצִין וּמְיַבְּמִין.

מסכת יבמות פרק יא משנה ז
ח
הָיָה אֶחָד יִשְׂרְאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן,
נָשָׂא אִשָּׁה וּרְאוּיָה לַכֹּהֵן,
אֵינוּ מְטַמֵּא לַמֵּתִים,
וְאִם נִטַּמָּא, אֵינוּ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים;
וְאֵינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְאִם אָכַל, אֵינוּ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ;
וְאֵינוּ חוֹלֵק עַל הַגֶּרֶן;
וּמוֹכֵר אֶת הַתְּרוּמָה, וְהַדְּמִין שֶׁלּוֹ;
וְאֵינוּ חוֹלֵק בְּקָדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין נוֹתְנִין לוֹ קָדָשִׁים,
וְאֵין מוֹצִיאִין אֶת שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ;
וּפָטוּר מִן הַזְּרוֹעַ וּמִן הַלְּחָיַיִם וּמִן הַקֵּיבָה;
וּבְכוֹרוֹ יְהֵי רוֹעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב;
וְנוֹתְנִין לוֹ חָמְרֵי יִשְׂרְאֵל וְחָמְרֵי כֹהֲנִים.

ט
הָיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים,
הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם, וְהֵן אוֹנְנִין עָלָיו;
הוּא אֵינוּ מְטַמֵּא לָהֶם, וְהֵן אֵינָן מְטַמִּין לוֹ;
הוּא לֹא יוֹרֵשׁ אוֹתָם, אֲבָל הֵן יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ;
וּפָטוּר עַל מַכָּתוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁלָּזֶה וְשֶׁלָּזֶה;
וְעוֹלֶה בְמִשְׁמָרוֹ שֶׁלָּזֶה וְשֶׁלָּזֶה, וְאֵינוּ חוֹלֵק;
וְאִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמָר אֶחָד,
נוֹטֵל חֵלֶק אֶחָד.

פרק יב

מסכת יבמות פרק יב משנה א
א
מְצָוַת חֲלִיצָה, בִּשְׁלֹשָׁה דַיָּנִים,
אֲפִלּוּ שְׁלָשְׁתָּן הֶדְיוֹטוֹת.
חָלְצָה בְמַנְעָל, חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
בְּאַנְפִּלְיָא, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
בְּסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ עָקֵב, כָּשֵׁר;
וְשֶׁאֵין לוֹ עָקֵב, פָּסוּל.
מִן הָאַרְכֻּבָה וּלְמַטָּן, חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
מִן הָאַרְכֻּבָה וּלְמַעְלָן, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

מסכת יבמות פרק יב משנה ב
ב

חָלְצָה בְּסַנְדָּל שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ,
אוֹ בְּסַנְדָּל שֶׁלָּעֵץ,
אוֹ בְּשֶׁלִּשְׂמאל בְּיָמִין,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
חָלְצָה בְּגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֵּךְ בּוֹ, (כָּשֵׁר)
אוֹ בַּקָּטוֹן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רוֹב רַגְלוֹ,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
חָלְצָה בַּלַּיְלָה,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה;
וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
וּבַשְּׂמאל, חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר.

מסכת יבמות פרק יב משנה ג
ג
חָלְצָה וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא קָרָאת,
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.
קָרָאת וְרָקְקָה, אֲבָל לֹא חָלְצָה,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
חָלְצָה וְקָרָאתָה, אֲבָל לֹא רָקְקָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
וּרְבִּי עֲקִיבָה [אוֹמֵר]:
חֲלִיצָתָהּ כְּשֵׁרָה.

ד
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר: (דְּבָרִים כה,ט)
"כָּכָה יֵעָשֶׂה", דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מְעַכֵּב.
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
מִשּׁם רְאָיָה?
"כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ", דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה בְּאִישׁ.

מסכת יבמות פרק יב משנה ד
ה
הַחֵרֵשׁ שֶׁנִּחֲלַץ,
וְהַחֵרֶשֶׁת שֶׁחָלְצָה,
וְהַחוֹלֶצֶת לַקָּטוֹן,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
קָטַנָּה שֶׁחָלְצָה, תַּחֲלֹץ מִשֶּׁתַּגְדִּיל,
וְאִם לֹא חָלְצָה,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.

מסכת יבמות פרק יב משנה ה
ו
חָלְצָה בִּשְׁנַיִם אוֹ בִּשְׁלֹשָׁה,
נִמְצָא אֶחָד מֵהֶם קָרוֹב אוֹ פָּסוּל,
חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן וּרְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר מַכְשִׁירִין.
מַעֲשֶׂה שֶׁחָלְצָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ בְּבֵית הָאֲסוּרִין, <וּלְבֵית>
בָּא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה, וְהִכְשִׁיר.

מסכת יבמות פרק יב משנה ו
ז
מִצְוַת חֲלִיצָה:
בָּא הוּא וְיִבְמְתּוֹ לִפְנֵי בֵית דִּין,
וְהֵן נוֹתְנִין לוֹ עֵצָה אֶת הַהוֹגֶן לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ח)
"וְקָרְאוּ לוֹ זְקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו".
וְהִיא אוֹמֶרֶת: (דְּבָרִים כה,ז)
"מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל,
לֹא אָבָה יַבְּמִי".
וְהוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כה,ח)
"לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ".
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
וְהָיוּ אוֹמְרִין: (דְּבָרִים כה,ט)
"וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים,
וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו",
רַק שֶׁהוּא נִרְאֶה לַדַּיָּנִין. (דְּבָרִים כה,ט)
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה:
כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו!"
וְעַד כָּאן הָיוּ מַקְרִיאִים.
וּכְשֶׁהָקְרָא רַבִּי אָרְקְנוֹס תַּחַת הָאֵלָה בְּכִפַּר אַפּוּס,
וְגָמַר אֶת כָּל הַפָּרָשָׁה,
הָחְזְקוּ לְהְיוֹת מַקְרִיאִים כָּל הַפָּרָשָׁה.

ח
(דְּבָרִים כה,י) "וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל",
מִצְוָה בַּדַּיָּנִין וְלֹא מִצְוָה בַּתַּלְמִידִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִצְוָה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שָׁם לוֹמַר:
'חֲלוּץ הַנַּעַל, חֲלוּץ הַנַּעַל!'

פרק יג

מסכת יבמות פרק יג משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מְמָאֲנִין אֶלָּא אֲרוּסוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֲרוּסוֹת וּנְשׂוּאוֹת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בַּבַּעַל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בַּבַּעַל וּבַיָּבָם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּפָנָיו.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּפָנָיו וְשֶׁלֹּא בְּפָנָיו.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

בְּבֵית דִּין.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּבֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין.
אָמְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מְמָאֶנֶת וְהִיא קְטַנָּה,
אֲפִלּוּ עַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
אֵין בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הֶפְקֵר!
אֶלָּא מְמָאֶנֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד שֶׁתַּגְדִּיל,
וּתְמָאֵן וְתִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק יג משנה ב
ב
אֵי זוֹ הִיא קְטַנָּה שֶׁצְּרִיכָה לְמָאֵן?
כָּל שֶׁהִשִּׂיאוּהָ אִמָּהּ אוֹ אֲחֶיהָ לְדַעְתָּהּ.
הִשִּׂיאוּהָ שֶׁלֹּא לְדַעְתָּהּ, אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
כָּל תִּינוֹקֶת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת קִדּוּשֶׁיהָ,
אֵינָהּ צְרִיכָה לְמָאֵן.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין מַעֲשֶׂה קְטַנָּה אֶלָּא כְּמִפְּתָּה.
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, לֹא תֹאכַל בִּתְרוּמָה,
וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ג
ג
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
כָּל עַכָּבָה שֶׁהִיא מִן הָאִישׁ,
כְּאִלּוּ הִיא אִשְׁתּוֹ;
וְכָל עַכָּבָה שֶׁאֵינָהּ מִן הָאִישׁ,
כְּאִלּוּ אֵינָהּ אִשְׁתּוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ד
ד
הַמְמָאֶנֶת בָּאִישׁ,
הוּא מֵתָר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וְהִיא מֵתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו,
וְלֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
נָתַן לָהּ גֵּט,
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בִקְרוֹבָיו,
וּפְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
נָתַן לָהּ גֵּט וְהֶחֱזִירָהּ,
מֻאָנָה בוֹ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
וְנִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.
מֻאָנָה בוֹ וְהֶחֱזִירָהּ,
נָתַן לָהּ גֵּט וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
נִתְאַרְמְלָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
גֵּט אַחַר מֵאוּן, אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ.

מֵאוּן אַחַר גֵּט, מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ה
ה
הַמְמָאֶנֶת בָּאִישׁ, וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ,
לְאַחֵר, וּמֵאֲנָה בּוֹ,
לְאַחֵר, וְגֵרְשָׁהּ,
לְאַחֵר וּמֵאֲנָה בּוֹ;
כָּל שֶׁיָּצְאת מִמֶּנּוּ בַּגֵּט, אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ;
בַּמֵּאוּן, מֻתֶּרֶת לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה ו
ו
הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ,
מֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר.
וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת הַיְתוֹמָה וְהֶחֱזִירָהּ,
מֻתֶּרֶת לַיָּבָם.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר.
קְטַנָּה שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ וְנִתְגָּרְשָׁה,
כְּיתוֹמָה בְחַיֵּי הָאָב:
הֶחֱזִירָהּ, אֲסוּרָה לַיָּבָם.

מסכת יבמות פרק יג משנה ז
ז
שְׁנֵי אַחִים נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אַחְיוֹת יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת,
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן,
תֵּצֵא מִשֶּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה;
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת, גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלַּקְּטַנָּה,
תֵּצֵא מִשֶּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה;
מֵת בַּעְלָהּ שֶׁלַּגְּדוֹלָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מֵאֲנָה, מֵאֲנָה;
וְאִם לָאו, תַּמְתִּין עַד שֶׁתַּגְדִּיל,
וְתֵצֵא הַלָּז מִשֶּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ,
וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ח
ח
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וּמֵת,
בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁלְּאַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת.
קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת,

אֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶם פּוֹטֶרֶת צָרָתָהּ.

ט
פְּקַחַת וְחֵרֶשֶׁת,
בִּיאַת הַפְּקַחַת פּוֹטֶרֶת אֶת הַחֵרֶשֶׁת,
וְאֵין בִּיאַת הַחֵרֶשֶׁת פּוֹטֶרֶת אֶת הַפְּקַחַת.

י
גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
בִּיאַת הַגְּדוֹלָה פּוֹטֶרֶת אֶת הַקְּטַנָּה,
וְאֵין בִּיאַת הַקְּטַנָּה פּוֹטֶרֶת אֶת הַגְּדוֹלָה.

מסכת יבמות פרק יג משנה ט
יא
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי יְתוֹמוֹת קְטַנּוֹת, וּמֵת,
בָּא הַיָּבָם עַל הָרִאשׁוֹנָה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַשְּׁנִיָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַשְּׁנִיָּה,
לֹא פָסַל אֶת הָרִאשׁוֹנָה.
וְכֵן שְׁתֵּי חֵרְשׁוֹת.
קְטַנָּה וְחֵרֶשֶׁת,
בָּא הַיָּבָם עַל הַקְּטַנָּה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת,
לֹא פָסַל אֶת הַקְּטַנָּה.
בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה,
פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

מסכת יבמות פרק יג משנה י
יב
פְּקַחַת וְחֵרֶשֶׁת,
בָּא יָבָם עַל הַפְּקַחַת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַחֵרֶשֶׁת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַחֵרֶשֶׁת,
לֹא פָסַל אֶת הַפְּקַחַת.
בָּא הַיָּבָם עַל הַחֵרֶשֶׁת,
וְחָזַר וּבָא עַל הַפְּקַחַת,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַפְּקַחַת,
פָּסַל אֶת הַחֵרֶשֶׁת.

מסכת יבמות פרק יג משנה יא
יג
גְּדוֹלָה וּקְטַנָּה,
בָּא הַיָּבָם עַל הַגְּדוֹלָה,
וְחָזַר וּבָא עַל הַקְּטַנָּה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַקְּטַנָּה,
לֹא פָסַל אֶת הַגְּדוֹלָה.
בָּא יָבָם עַל הַקְּטַנָּה,

וְחָזַר וּבָא עַל הַגְּדוֹלָה,
אוֹ שֶׁבָּא אָחִיו עַל הַגְּדוֹלָה,
פָּסַל אֶת הַקְּטַנָּה.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
מְלַמְּדִין אֶת הַקְּטַנָּה שֶׁתְּמָאֵן בּוֹ.

מסכת יבמות פרק יג משנה יב
יד
יָבָם קָטָן שֶׁבָּא עַל יְבָמָה קְטַנָּה,
יִגְדְּלוּ זֶה עִם זֶה.
בָּא עַל יְבָמָה גְּדוֹלָה, תַּגְדִּילֶנּוּ.
יְבָמָה שֶׁאָמְרָה בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם: לֹא נִבְעַלְתִּי,
כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ;
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.
וּבְזְמַן שֶׁהוּא מוֹדֶה,
אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.

מסכת יבמות פרק יג משנה יג
יה
הַנּוֹדֶרֶת הֲנָיָה מִיבָמָהּ,
בְּחַיֵּי בַעְלָהּ, כּוֹפִין אוֹתוֹ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ;
אַחַר מִיתַת בַּעְלָהּ, מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.
אִם נִתְכַּוְּנָה לְכָךְ,
אֲפִלּוּ בְּחַיֵּי בַעְלָהּ, מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ שֶׁיַּחֲלֹץ לָהּ.

פרק יד

מסכת יבמות פרק יד משנה א
א
חֵרֵשׁ שֶׁנָּשָׂא פִּקֵּחַת, וּפִקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא חֵרֶשֶׁת,
אִם רָצָה, יוֹצִיא, וְאִם רָצָה, יְקַיֵּם.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא כוֹנֵס בִּרְמִיָּה, כָּךְ הוּא מוֹצִיא בִּרְמִיָּה.
אֲבָל פִּקֵּחַ שֶׁנָּשָׂא פִּקַּחַת וְנִתְחָרְשָׁה,
אִם רָצָה, יוֹצִיא, וְאִם רָצָה, יְקַיֵּם.
נִשְׁתַּטְּתָה, לֹא יוֹצִיא.
נִתְחָרַשׁ הוּא, אוֹ נִשְׁתַּטָּה,
אֵינוֹ מוֹצִיא עוֹלָמִית.

ב
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחָרְשָׁה, יוֹצִיא,
וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחָרַשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא דוֹמֶה הָאִישׁ הַמְגָרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגָּרֶשֶׁת,
שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצָא בִּרְצוֹנָהּ וְשֶׁלֹּא בִּרְצוֹנָהּ,
וְהָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֶלָּא לִרְצוֹנוֹ. <ברצונו>

מסכת יבמות פרק יד משנה ב
ג
הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן גֻּדְגְּדָא
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצָא בַּגֵּט.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף זוֹ כַּיּוֹצֵא בָהּ.

מסכת יבמות פרק יד משנה ג
ד
שְׁנֵי אַחִים חֵרְשִׁים נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת חֵרְשׁוֹת,
אוֹ לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת פִּקְחוֹת,
אוֹ לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת, אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקֵּחַת;
וְכֵן שְׁתֵּי אַחְיוֹת חֵרְשׁוֹת נְשׂוּאוֹת לִשְׁנֵי אַחִים פִּקְחִים,
אוֹ לִשְׁנֵי אַחִים חֵרְשִׁים,
אוֹ לִשְׁנֵי אַחִים, אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיִּבּוּם. <פְּטוּרִים>
וְאִם הָיוּ נָכְרִיּוֹת, יִכָּנְסוּ,
וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא, יוֹצִיאוּ.

מסכת יבמות פרק יד משנה ד
ה
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת פִּקְחוֹת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקֵּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת?
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקֵּחַת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ה
ו
שְׁנֵי אַחִין פִּקְחִין,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקֵּחַת;
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת?
תֵּצֵא מִשֵּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקֵּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.

מסכת יבמות פרק יד משנה ו
ז
שְׁנֵי אַחִים,

אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת חֵרֵשׁ,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת?
תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בַּגֵּט,
וְאֵשֶׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ז
ח
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת נָכְרִיּוֹת פִּקְחוֹת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַבֵּם.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ח
ט
שְׁנֵי אַחִים פִּקֵּחִים,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת נָכְרִיּוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַחֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, אִם רוֹצֶה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל הַפִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מְיַבֵּם.

מסכת יבמות פרק יד משנה ט
י
שְׁנֵי אַחִים,
אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פִּקֵּחַ,
נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי נָכְרִיּוֹת,
אַחַת חֵרֶשֶׁת וְאַחַת פִּקַּחַת;
מֵת חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת,
מַה יַּעֲשֶׂה פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת?
כּוֹנֵס, וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.
מֵת פִּקֵּחַ בַּעַל פִּקַּחַת,
מַה יַּעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בַּעַל חֵרֶשֶׁת?
כּוֹנֵס, וְאֵינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם.

פרק טו

מסכת יבמות פרק טו משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ בִּמְדִינַת הַיָּם,
שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
בָּאת וְאָמְרָה ׳מֵת בַּעֲלִי׳, תִּנָּשֵׂא;
׳מֵת בַּעֲלִי׳, תִּתְיַבֵּם.
שָׁלוֹם בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וּמִלְחָמָה בָּעוֹלָם,
קְטָטָה בֵּינוֹ לְבֵינָהּ וְשָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
בָּאת וְאָמְרָה ׳מֵת בַּעֲלִי׳, אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת,
אֶלָּא אִם כֵּן בָּאת בּוֹכָה וּבְנָדֶיהָ קְרוּעִים.
אָמְרוּ לוֹ:
אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ, תִּנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ב
ב
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבָד.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
אֶחָד הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר,
וְאֶחָד הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים,
וְאֶחָד הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם,
לֹא דִבְּרוּ בַקָּצִיר אֶלָּא בַהוֹוָה.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּבֵית שַׁמַּי.

מסכת יבמות פרק טו משנה ג
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
הִתַּרְתֶּם אֶת הָעֲרָוָה הַחֲמוּרָה,
וְלֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל?
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֶלֵּל:
מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִין נִכְנָסִין לַנַּחֲלָה עַל פִּיהָ.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
וַהֲלֹא מִסְפָּר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד,
שֶׁהוּא כוֹתֵב לָהּ,
שֶׁ״אִם תִּנָּשְׂאִי לְאַחֵר,
תִּטְלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ״.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת יבמות פרק טו משנה ד
ד
הַכֹּל נֶאֱמָנִים לְהַעִידָהּ,
חוּץ מֵחֲמוֹתָהּ, וּבַת חֲמוֹתָהּ,

וְצָרָתָהּ, וִיבִמְתָהּ, וּבַת בַּעְלָהּ.
מַה בֵּין גֵּט לַמִּיתָה?
אֶלָּא שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ.
עֵד אוֹמֵר "מֵת", וְנִשֵּׂאת;
וּבָא אַחֵר וְאָמַר "לֹא מֵת",
הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא.
עֵד אוֹמֵר "מֵת",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים "לֹא מֵת",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשֵּׂאת, תֵּצֵא.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "מֵת",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא מֵת",
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת, תִּנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ה
ה
אַחַת אוֹמֶרֶת 'מֵת', וְאַחַת אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת'.
זוֹ שֶׁאָמְרָה 'מֵת',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, <כתובתה>
וְזוֹ שֶׁאָמְרָה 'לֹא מֵת',
לֹא תִנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אַחַת אוֹמֶרֶת 'מֵת',
וְאַחַת אוֹמֶרֶת 'נֶהֱרַג',
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהֵן מַכְחִישׁוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא תִנָּשֵׂאוּ.
רִבִּי יְהוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
הוֹאִיל וְזוֹ וָזוֹ מוֹדוֹת שֶׁאֵינוֹ קַיָּם,
הֲרֵי אֵלּוּ יִנָּשֵׂאוּ.

ו
עֵד אוֹמֵר 'מֵת', וְעֵד אוֹמֵר 'לֹא מֵת';
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'מֵת', וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת 'לֹא מֵת'.
הֲרֵי זוֹ לֹא תִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טו משנה ו
ז
הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאת וְאָמְרָה 'מֵת בַּעְלִי',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, וְצָרָתָהּ אֲסוּרָה.
הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאַתָּהּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִנָּשֵׂא,
וַאֲסוּרָה מִלֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת יבמות פרק טו משנה ז
ח
אָמְרָה 'מֵת בַּעְלִי' וְאַחַר כָּךְ 'מֵת חָמִי',
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה, וַחֲמוֹתָהּ אֲסוּרָה;

הָיְתָה בַת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתָהּ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁתְּהֵא אֲסוּרָה לְהִנָּשֵׂא,
וַאֲסוּרָה מִלֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

ט

קִדֵּשׁ אַחַת מֵחָמֵשׁ נָשִׁים,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵי זוֹ קִדֵּשׁ,
כָּל אַחַת וְאַחַת אוֹמֶרֶת ׳אוֹתִי קִדֵּשׁ׳,
נוֹתֵן גֵּט לְכָל אַחַת וְאַחַת,
וּכְתֻבָּה בֵּינֵיהֶן, וּמִסְתַּלֵּק.
דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתוֹ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁיִּתֵּן גֵּט וּכְתֻבָּה לְכָל אַחַת וְאַחַת.

י

גָּזַל אֶחָד מֵחֲמִשָּׁה,
וְאֵי יָדוּעַ לְאֵי זוֹ גָּזַל,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹמֵר ׳אוֹתִי גָּזַל׳,
מַנִּיחַ אֶת הַגְּזֵלָה בֵּינֵיהֶן וּמִסְתַּלֵּק.
דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין זוֹ דֶּרֶךְ מוֹצִיאָתוֹ מִידֵי עֲבֵרָה,
עַד שֶׁיְּשַׁלֵּם הַגְּזֵלָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת יבמות פרק טו משנה ח

יא

הָאִשָּׁה שֶׁהָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ וּבְנָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאת וְאָמְרָה ׳מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנִי׳,
נֶאֱמֶנֶת.
׳בְּנִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלִי׳,
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
חוֹשְׁשִׁים לִדְבָרֶיהָ,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק טו משנה ט

יב

׳נִתַּן לִי בֵּן בִּמְדִינַת הַיָּם׳,
אָמְרָה:
׳מֵת בְּנִי וְאַחַר כָּךְ מֵת בַּעְלִי׳,
נֶאֱמֶנֶת;
׳בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת בְּנִי,
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
חוֹשְׁשִׁין לִדְבָרֶיהָ,
חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת יבמות פרק טו משנה י

יג
׳נִתַּן לִי יָבָם בִּמְדִינַת הַיָּם׳,
אָמְרָה:
׳מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי׳,
׳יְבָמִי, וְאַחַר כָּךְ בַּעְלִי׳,
נֶאֱמֶנֶת.
הָלְכָה הִיא וּבַעְלָהּ וְיָבָמָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
אָמְרָה:
׳מֵת בַּעְלִי, וְאַחַר כָּךְ מֵת יְבָמִי׳,
׳יְבָמִי, וְאַחַר כָּךְ בַּעְלִי׳,
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת,
שֶׁאֵין הָאִשָּׁה נֶאֱמֶנֶת לוֹמַר ׳מֵת יְבָמִי׳,
שֶׁתִּנָּשֵׂא,
וְלֹא ׳מֵתָה אֲחוֹתִי׳,
שֶׁתִּכָּנֵס לְבֵיתָהּ.
וְאֵין הָאִישׁ נֶאֱמָן לוֹמַר ׳מֵת אָחִי׳,
שֶׁיְּיַבֵּם אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא ׳מֵתָה אִשְׁתִּי׳,
שֶׁיִּשָּׂא אֶת אֲחוֹתָהּ.

פרק טז

מסכת יבמות פרק טז משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בַּעְלָהּ וְצָרָתָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
בָּאוּ וְאָמְרוּ לָהּ:
מֵת בַּעְלֵיךְ, לֹא תִנָּשֵׂא, וְלֹא תִתְיַבֵּם,
עַד שֶׁתֵּדַע שֶׁמֵּא מְעֻבֶּרֶת הִיא צָרָתָהּ.
הָיָה לָהּ חָמוֹת, אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת.
יָצַאת מְלֻאָה, חוֹשֶׁשֶׁת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת.

מסכת יבמות פרק טז משנה ב
ב
שְׁתֵּי יְבָמוֹת,
זֹאת אוֹמֶרֶת ׳מֵת בַּעְלִי׳,
וְזֹאת אוֹמֶרֶת ׳מֵת בַּעְלִי׳,
זוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעְלָהּ שֶׁלָּזוֹ,
וְזוֹ אֲסוּרָה מִפְּנֵי בַעְלָהּ שֶׁלָּזוֹ.
לָזוֹ עֵדִים, וְלָזוֹ אֵין עֵדִים,
אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ עֵדִים אֲסוּרָה,
וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ עֵדִים מֻתֶּרֶת.
לָזוֹ בָנִים וְלָזוֹ אֵין בָּנִים,
אֶת שֶׁיֵּשׁ לָהּ בָּנִים מֻתֶּרֶת,
וְאֶת שֶׁאֵין לָהּ בָּנִים אֲסוּרָה.
נִתְיַבְּמוּ, וּמֵתוּ יְבָמִין,
אֲסוּרוֹת לְהִנָּשֵׂא.

רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהֻתָּרוּ לַיְבָמִין, הֻתָּרוּ לְכָל אָדָם.

מסכת יבמות פרק טז משנה ג
ג
אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַל פַּרְסוּף הַפָּנִים עִם הַחֹטֶם,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ סִימָנִים בְּגוּפוֹ וּבְכֻלָּיו.
אֵין מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים.
אֲפִלּוּ רָאוּהוּ מְגֻיָּד, וְצָלוּב, עַל הַצָּלוּב,
וְהַחַיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ,
אֵין מְעִידִין עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ.

ד
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר:
לֹא כָל אָדָם, וְלֹא כָל הַמְּקוֹמוֹת,
וְלֹא כָל הַשָּׁעוֹת שָׁוִין.
(מסכת יבמות פרק טז משנה ד)
נָפַל לַמַּיִם,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן סוֹף, וּבֵין שֶׁאֵין לָהֶם סוֹף,
חֲרֵי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּפַל לְבוֹר הַגָּדוֹל,
וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְּסוֹמֶה שֶׁיָּרַד לִטְבוֹל בַּמְּעָרָה,
וְיָרַד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו,
וְשָׁהוּ כְדֵי שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁם,
וְהִשִּׂיאוּ אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם.
שׁוּב מַעֲשֶׂה בְאַסְיָא,
בְּאֶחָד שֶׁשִּׁלְשְׁלוּהוּ אֶל הַיָּם,
וְלֹא עָלַת בְּיָדָם אֶלָּא רַגְלוֹ.
אָמְרוּ לָהֶם חֲכָמִים:
מֵאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָן, תִּנָּשֵׂא,
מֵאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּן, לֹא תִנָּשֵׂא.

מסכת יבמות פרק טז משנה ה
ה
אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת ״מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי״,
דַּיּוֹ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שָׁמַע מִן הַתִּינוֹקוֹת אוֹמְרִים:
״חֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִסְפֹּד וְלִקְבֹּר אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי״.
בֵּין מִתְכַּוֵּן וּבֵין שֶׁאֵין מִתְכַּוֵּן.
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן,
וּבַגּוֹי, אִם הָיָה מִתְכַּוֵּן,
אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת.

מסכת יבמות פרק טז משנה ו
ו

מְעִידִין לְאוֹר הַנֵּר וּלְאוֹר הַלְּבָנָה,
וּמַשְׁיְאִין עַל פִּי בַת קוֹל.
מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁעָמַד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר:
״אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת״,
וְהָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שָׁם אָדָם,
וְהִשְׁיְאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
שׁוּב מַעֲשֶׂה בְצַלְמִין בְּאֶחָד שֶׁאָמַר:
״אֲנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי,
נְשָׂכַנִי הַנָּחָשׁ, וַהֲרֵי אֲנִי מֵת״,
וְהָלְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא הִכִּירוּהוּ,
וְהִשְׁיְאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.

מסכת יבמות פרק טז משנה ז
ז
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
כְּשֶׁיָּרַדְתִּי לִנְהַרְדְּעָא לְעִבּוּר הַשָּׁנָה,
מְצָאָנִי נְחֶמְיָא אִישׁ בֵּית דְּלִי,
אָמַר לִי:
שָׁמַעְתִּי שֶׁאֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אֶלָּא יְהוּדָה בֶּן בָּבָא.
נֵמֵיתִי לוֹ כֵּן הַדְּבָרִים.
אָמַר לִי:
לֵךְ וֶאֱמֹר לָהֶן מִשְׁמִי:
אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְּדִינָה הַזֹּאת מְשֻׁבֶּשֶׁת בְּגִזָּיסוֹת,
מְקַבֶּל אֲנִי מֵרַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי אֶת הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שָׁמַח לִדְבָרַי וְאָמַר:
מָצִינוּ חָבֵר לִיהוּדָה בֶּן בָּבָא.

ח
מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים, נִזְכַּר רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֲרוּגִים בְּתֵל אַרְזָא,
וְהִשִּׂיא רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן אֶת נְשׁוֹתֵיהֶם
עַל פִּי עֵד אֶחָד.
וְהָחְזָקוּ לִהְיוֹת מַשִּׂיאִין עֵד מִפִּי עֵד,
מִפִּי אִשָּׁה, אִשָּׁה מִפִּי אִשָּׁה,
מִפִּי עֶבֶד, וּמִפִּי שִׁפְחָה.

ט
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים:
אֵין מַשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא עַל פִּי אִשָּׁה, וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים.

י
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בִבְנֵי לֵוִי שֶׁהָלְכוּ לְצֹעַר הַתְּמָרִים,
וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בַּדֶּרֶךְ, וְהִנִּיחוּהוּ בַּפָּנְדֵּק,

וּבַחֲזָרָתָן אָמְרוּ לַפָּנְדְּקִית:
אַיִן חֲבֵרְנוּ?
וְנֵמַת לָהֶן:
מֵת וּקְבַרְתִּיו.
וְהִשִּׁיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא תְהֵא כֹּהֶנֶת כַּפָּנְדְּקִית!
אָמַר לָהֶן:
וּכְשֶׁתְּהֵא הַפָּנְדְּקִית נֶאֱמֶנֶת.
אַף הַפָּנְדְּקִית הוֹצִיאָה לָהֶן מַקֶּלוֹ וּמַנְעָלוֹ וְתַרְמִילוֹ,
וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בְיָדוֹ.

חסלת מסכת יבמות

מסכת כתובות

פרק א

מסכת כתובות פרק א משנה א
א
בְּתוּלָה נִשֵּׂאת בַּיּוֹם הָרְבִיעִי,
וְאַלְמָנָה בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי,
שֶׁפְּעָמִים בַּשַּׁבָּת בָּתֵּי דִינִין יוֹשְׁבִין בָּעֲיָרוֹת,
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי,
שֶׁאִם הָיָה לוֹ טַעֲנַת בְּתוּלִים,
הָיָה מַשְׁכִּים לְבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק א משנה ב
ב
בְּתוּלָה כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם,
וְאַלְמָנָה מָנֶה.
בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה מִן הָאֵרוּסִין,
כְּתֻבָּתָם מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶם טַעֲנַת בְּתוּלִים.
הַגִּיּוֹרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
פְּחוּתוֹת מִבְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
כְּתֻבָּתָם מָאתַיִם, וְיֵשׁ לָהֶם טַעֲנַת בְּתוּלִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ג
ג
הַגָּדוֹל שֶׁבָּא עַל הַקְּטַנָּה,
וְהַקָּטָן שֶׁבָּא עַל הַגְּדוֹלָה, וּמֵת עֵץ,
כְּתֻבָּתָן מָאתַיִם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מֵת עֵץ, כְּתֻבָּתָהּ מָנֶה.

מסכת כתובות פרק א משנה ד
ד
בְּתוּלָה אַלְמָנָה, גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה מִן הַנִּשּׂוּאִין,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים.
הַגִּיּוֹרֶת וְהַשְּׁבוּיָה וְהַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה, וְאֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ה
ה
הָאוֹכֵל אֵצֶל חָמִיו בִּיהוּדָה שֶׁלֹּא בְעֵדִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לִטְעוֹן טַעֲנַת בְּתוּלִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיַחֵד עִמָּהּ.
אֶחָד אַלְמְנוֹת יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד אַלְמְנוֹת כֹּהֲנִים,
כְּתֻבָּתָן מָנֶה.
בֵּית דִּין שֶׁלַּכֹּהֲנִים
הָיוּ גוֹבִין לִבְתוּלָה אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז,
וְלֹא מֵחוּ בְיָדָם חֲכָמִים.

מסכת כתובות פרק א משנה ו
ו
הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא מָצָא לָהּ בְּתוּלִים,
הִיא אוֹמֶרֶת:
׳מְשֻׁאֲרַסְתַּנִי נֶאֱנַסְתִּי, וְנִסְתַּחֲפָה שָׂדֶךָ.׳
וְהוּא אוֹמֵר:
׳לֹא כִי, אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֵרַסְתִּיךְ,
וְהָיָה מַקֵּחִי מַקַּח טָעוּת.׳
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמָנֶת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָהּ נֶאֱמָנֶת, וְלֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא חֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת בְּעוּלָה עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס,
הִטְעָתוּ,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ז
ז
הִיא אוֹמֶרֶת ׳מֻכַּת עֵץ אָנִי׳,
וְהוּא אוֹמֵר ׳לֹא כִי, אֶלָּא דְּרוּסַת אִישׁ אַתְּ׳,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא חֲרֵי זוֹ בְחֶזְקַת דְּרוּסַת אִישׁ,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ח
ח

רָאוּהָ מְדַבֶּרֶת עִם אֶחָד, אָמְרוּ לָהּ:
׳מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּזֶה?׳
׳אִישׁ פְּלוֹנִי, וְכֹהֵן הוּא׳,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת בְּעוּלָה לַמְּזוֹר וְלַנָּתִין,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה ט
ט
הָיְתָה מְעֻבֶּרֶת,
׳מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּעֻבָּר הַזֶּה?׳
׳מֵאִישׁ פְּלוֹנִי, וְכֹהֵן הוּא.׳
רַבָּן גַּמְלִיאֵל וּרְבִי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים:
נֶאֱמֶנֶת.
וּרְבִי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חַיִּים!
אֶלָּא חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת מְעֻבֶּרֶת מִנָּתִין וּמַמְזֵר,
עַד שֶׁתָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ.

מסכת כתובות פרק א משנה י
י
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מַעֲשֶׂה בְּתִינוֹקֶת שֶׁיָּרְדָה לְמַלֹּאת מִן הָעַיִן,
וְנֶאֱנָסָה.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
אִם רֹב הָעִיר מַשְׂיְאִין לִכְהֻנָּה,
חֲרֵי זוֹ תִּנָּשֵׂא לִכְהֻנָּה.

פרק ב

מסכת כתובות פרק ב משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְאַלְמְנָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה,
הִיא אוֹמֶרֶת ׳בְּתוּלָה נִשֵּׂאתִי׳,
וְהוּא אוֹמֵר ׳לֹא כִי, אֶלָּא אַלְמָנָה נְשָׂאתִיךְ׳.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁיָּצְאַת בְּהֵינוּמָא, וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ,
כְּתֻבָּתָהּ מָאתַיִם.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
אַף חִלּוּק קָלִיּוֹת רְאָיָה.

מסכת כתובות פרק ב משנה ב
ב
מוֹדֶה רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
׳שָׂדֶה זֶה, שֶׁלְּאָבִיךָ הָיַת, וּלְקַחְתִּיהָ מִמֶּנּוּ׳,
נֶאֱמָן, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.

אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא שֶׁלְּאָבִיו,
וְהוּא אוֹמֵר ״לְקַחְתִּיהָ מִמְּנוּ״,
אֵינוּ נֶאֱמָן.

מסכת כתובות פרק ב משנה ג
ג
הָעֵדִים שֶׁאָמְרוּ:
״כְּתַב יָדֵינוּ הוּא זֶה,
אֲבָל אֲנוּסִים הָיִינוּ, קְטַנִּים הָיִינוּ, פְּסוּלֵי עֵדוּת הָיִינוּ״,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהוּא כְתַב יָדָן,
אוֹ שֶׁהָיְתָה כְתַב יָדָן יוֹצֵא לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָן נֶאֱמָנִים.

מסכת כתובות פרק ב משנה ד
ד
זֶה אוֹמֵר:
״זֶה כְתַב יָדִי, וְזֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי״,
וְזֶה אוֹמֵר:
״זֶה כְתַב יָדִי, וְזֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלַּחֲבֵרִי״,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים.
זֶה אוֹמֵר:
״זֶה כְתַב יָדִי״,
וְזֶה אוֹמֵר:
״זֶה כְתַב יָדִי״,
צָרִיכִים שֶׁיִּיצְטָרֵף עִמָּהֶן אַחֵר.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָן צְרִיכִים שֶׁיִּיצְטָרֵף עִמָּהֶם אַחֵר,
אֶלָּא נֶאֱמָן אָדָם לוֹמַר ״זֶה כְתַב יָדִי״.

מסכת כתובות פרק ב משנה ה
ה
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
״אֵשֶׁת אִישׁ הָיִיתִי, וּגְרוּשָׁה אָנִי״,
נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁהִיא אֵשֶׁת אִישׁ, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
״גְּרוּשָׁה אָנִי״,
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.

ו
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
״נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי״,
נֶאֱמֶנֶת, שֶׁהַפֶּה שֶׁאָסַר הוּא הַפֶּה שֶׁהִתִּיר.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
״טְהוֹרָה אָנִי״,
אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת.
אִם מִשֶּׁנִּשְׁאת בָּאוּ הָעֵדִים,
הֲרֵי זוֹ לֹא תֵצֵא.

מסכת כתובות פרק ב משנה ו
ז
שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁנִּשְׁבּוּ,
זוֹ אוֹמֶרֶת:
׳נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי׳,
וְזוֹ אוֹמֶרֶת:
׳נִשְׁבֵּיתִי, וּטְהוֹרָה אָנִי׳,
אֵינָן נֶאֱמָנוֹת.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְעִידוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנוֹת.

מסכת כתובות פרק ב משנה ז
ח
וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים,
זֶה אוֹמֵר ׳כֹּהֵן אָנִי׳,
וְזֶה אוֹמֵר ׳כֹּהֵן אָנִי׳,
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְעִידִין זֶה אֶת זֶה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין.

מסכת כתובות פרק ב משנה ח
ט
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֵין מַעֲלִין לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר:
אָמָתַי? בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ לוֹ עוֹרְרִין.
אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לוֹ עוֹרְרִין,
מַעֲלִים לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר,
מִשֵּׁם שִׁמְעוֹן בֶּן הַסְּגָן:
מַעֲלִים לִכְהֻנָּה עַל פִּי עֵד אֶחָד.

מסכת כתובות פרק ב משנה ט
י
הָאִשָּׁה שֶׁנֶּחְבְּשָׁה בִּידֵי גּוֹיִם,
עַל יְדֵי מָמוֹן, מֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ;
וְעַל יְדֵי נְפָשׁוֹת, אֲסוּרָה.
וְכֵן עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְקוֹם,
כָּל כְּתֻבּוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלוֹת.
וְאִם יֵשׁ לָהֶן עֵדִים, אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין,
שֶׁאֵין אָדָם מֵעִיד עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
אָמַר רְבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב:
הַמָּעוֹן הַזֶּה! לֹא זָזָה יָדָהּ מִתּוֹךְ יָדִי,
מִשֶּׁעָה שֶׁנִּכְנְסוּ גוֹיִם לִירוּשָׁלַיִם עַד שֶׁיָּצָאנוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין אָדָם מֵעִיד עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

מסכת כתובות פרק ב משנה י
יא

וְאֵלּוּ נֶאֱמָנִים לְהָעִיד בְּגָדְלָן מַה שֶּׁרָאוּ בְקָטְנָן:
נֶאֱמָן הוּא אָדָם לוֹמַר:
זֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלְאָבָא,
וְזֶה כְתַב יָדוֹ שֶׁלְאָחִי;
זָכוּר הָיִיתִי בְאֶשֶׁת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁיָּצְאת בְּהֵינוֹמָה וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ;
שֶׁהָיָה אִישׁ פְּלוֹנִי יוֹצֵא מִבֵּית הַסֵּפֶר לְטָבוּל,
[לאכל] בִּתְרוּמָתוֹ; <יש מקום מגורד>
וְשֶׁהָיָה חוֹלֵק עִמָּנוּ עַל הַגֶּרֶן;
וְשֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה בֵּית פְּרַס הוּא;
וְעַד כָּן הָיִינוּ בָאִים בַּשַּׁבָּת.
אֲבָל אֵינוּ אָדָם נֶאֱמָן לוֹמַר:
דֶּרֶךְ הָיָה לְאִישׁ פְּלוֹנִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה,
מַעֲמָד וּמִסְפֵּד הָיָה לְאִישׁ פְּלוֹנִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

פרק ג

מסכת כתובות פרק ג משנה א

א

אֵלּוּ נְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קְנָס:
הַבָּא עַל הַמְּמְזֶרֶת, וְעַל הַנְּתִינָה, וְעַל הַכּוּתִית.
הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת, וְעַל הַשְּׁבוּיָה, וְעַל הַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
פְּחוּתוֹת מִבְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד.
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו, וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו, וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה,
יֵשׁ לָהֶן קְנָס.
אַף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּהִכָּרֵת,
אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית דִּין.

מסכת כתובות פרק ג משנה ב

ב

וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶם קְנָס:
הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת, וְעַל הַשְּׁבוּיָה, וְעַל הַשִּׁפְחָה,
שֶׁנִּפְדּוּ אוֹ שֶׁנִּתְגַּיְּרוּ אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּחְרְרוּ
יְתֵרוֹת עַל בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁבוּיָה שֶׁנִּפְדַּת,
הֲרֵי הִיא בִּקְדֻשָּׁתָהּ, אַף עַל פִּי גְדוֹלָה.

ג

הַבָּא עַל בִּתּוֹ, וְעַל בַּת בִּתּוֹ, וְעַל בַּת בְּנוֹ,
וְעַל בַּת אִשְׁתּוֹ, וְעַל בַּת בִּתָּהּ, וְעַל בַּת בְּנָהּ,
אֵין לָהֶם קְנָס,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,

שֶׁמִּיתָתוֹ בְּיִדֵי בֵּית דִּין.
שֶׁכָּל הַמִּתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, אֵין מְשַׁלֵּם מָמוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,כב)
"וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן, עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ".

מסכת כתובות פרק ג משנה ג
ד
נַעֲרָה שֶׁנִּתְאָרְסָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה,
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין לָהּ קְנָס.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יֵשׁ לָהּ קְנָס, וּקְנָסָהּ לְעַצְמָהּ.

מסכת כתובות פרק ג משנה ד
ה
הַמְפַתֶּה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
וְהָאוֹנֵס אַרְבָּעָה:
הַמְפַתֶּה נוֹתֵן בֹּשֶׁת, וּפְגָם, וּקְנָס;
מוֹסִיף עָלָיו הָאוֹנֵס,
שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר.
וּמַה בֵּין הָאוֹנֵס לַמְפַתֶּה?
שֶׁהָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר,
וְהַמְפַתֶּה אֵינוּ נוֹתֵן אֶת הַצַּעַר;
שֶׁהָאוֹנֵס נוֹתֵן מְיָד,
וְהַמְפַתֶּה לִכְשֶׁיּוֹצִיא;
הָאוֹנֵס שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ,
וְהַמְפַתֶּה, אִם רוֹצֶה לְהוֹצִיא, יוֹצִיא.

מסכת כתובות פרק ג משנה ה
ו
כֵּיצַד שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ?
אֲפִלּוּ הִיא חִגֶּרֶת,
אֲפִלּוּ הִיא סוֹמָא,
אֲפִלּוּ הִיא מֵכַת שְׁחִין.
אֲבָל נִמְצָא בָהּ דְבַר זְמָה,
אוֹ שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לָבֹא בְיִשְׂרָאֵל,
אֵינוּ רַשַּׁי לְקַיְּמָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,כט)
"וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה", אִשָּׁה הָרְאוּיָה לוֹ.

מסכת כתובות פרק ג משנה ו
ז
יְתוֹמָה שֶׁנִּתְאָרְסָה אוֹ שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה, <המגיה: וְנִתְגָּרְשָׁה>
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הָאוֹנֵס חַיָּב, וְהַמְפַתֶּה פָּטוּר.

מסכת כתובות פרק ג משנה ז
ח
וְאֵי זוֹ הִיא הַבֹּשֶׁת?
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ.
פְּגָם?

רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא שְׁפָחָה נִמְכֶּרֶת,
כַּמָּה הָיְתָה יָפָה, וְכַמָּה הִיא יָפָה.
קְנָס,
שָׁוֶה לְכָל אָדָם.
וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְצָבָה מִן הַתּוֹרָה,
שָׁוֶה לְכָל אָדָם.

מסכת כתובות פרק ג משנה ח
ט
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֶכֶר, אֵין קְנָס,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קְנָס, אֵין מֶכֶר.
קְטַנָּה, יֶשׁ לָהּ מֶכֶר, וְאֵין לָהּ קְנָס; <שֶׁיֵּשׁ>
נַעֲרָה, יֶשׁ לָהּ קְנָס, וְאֵין לָהּ מֶכֶר.
בּוֹגֶרֶת, לֹא מֶכֶר וְלֹא קְנָס.

מסכת כתובות פרק ג משנה ט
י
הָאוֹמֵר:
׳פִּתְּתִי בְתוֹ שֶׁלְּפְלוֹנִי׳,
מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל פִּי עַצְמוֹ,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם קְנָס.
הָאוֹמֵר ׳גְּנַבְתִּי׳,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל פִּי עַצְמוֹ,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם לֹא תַשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְלֹא תַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
׳הֵמִית שׁוֹרִי אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי׳,
אוֹ ׳שׁוֹרוֹ שֶׁלְּפְלוֹנִי׳,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ;
׳הֵמִית שׁוֹרִי עַבְדּוֹ שֶׁלְּפְלוֹנִי׳,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁהִזִּיק,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ.

פרק ד

מסכת כתובות פרק ד משנה א
א
נַעֲרָה שֶׁנִּתְפַּתְּתָה,
בָּשְׁתָּהּ וּפְגָמָהּ וְקְנָסָהּ שֶׁלְּאָבִיהָ;
וְהַצַּעַר בַּתְּפוּסָה.
עָמְדָה בַדִּין עַד שֶׁלֹּא מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאָב;
מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאַחִין;
לֹא הִסְפִּיקָה לַעֲמֹד בַּדִּין עַד שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.

ב
עָמְדָה בַדִּין עַד שֶׁלֹּא בָגְרָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאָב.
מֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאַחִים;
לֹא הִסְפִּיקָה לַעֲמֹד בַּדִּין עַד שֶׁבָּגְרָה,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.

ג
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם לֹא הִסְפִּיקָה לִגְבוֹת עַד שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּעַצְמָהּ.
וּמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ וּמְצִיאָתָהּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָבַת, וּמֵת הָאָב,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּאַחִים.

מסכת כתובות פרק ד משנה ב
ד
הַמְאָרֵס אֶת בִּתּוֹ, וְגֵרְשָׁהּ;
אֵרְסָהּ, וְנִתְאַלְמְנָה,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלּוֹ.
הִשִּׂיאָהּ, וְגֵרְשָׁהּ;
הִשִּׂיאָהּ, וְנִתְאַלְמְנָה,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּהּ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹנָה שֶׁלָּאָב.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם מִשֶּׁהִשִּׂיאָהּ, אֵין לְאָבִיהָ בָהּ רְשׁוּת.

מסכת כתובות פרק ד משנה ג
ה
גִּיּוֹרֶת שֶׁנִּתְגַּיְּרָה בִתָּהּ עִמָּהּ, וְזִנַּת,
הֲרֵי זוֹ בָחָנָק.
אֵין לָהּ ׳פֶּתַח בֵּית אָב׳, וְלֹא מֵאָה סֶלַע.
הָיְתָה הוֹרָתָהּ שֶׁלֹּא בִקְדֻשָּׁה, וְלֵדָתָהּ בִּקְדֻשָּׁה,
הֲרֵי זוֹ כִּבַת יִשְׂרָאֵל בִּסְקִילָה,
אֵין לָהּ ׳פֶּתַח בֵּית אָב׳, וְלֹא מֵאָה סֶלַע.
הָיְתָה הוֹרָתָהּ וְלֵדָתָהּ בִּקְדֻשָּׁה,
הֲרֵי זוֹ כִּבַת יִשְׂרָאֵל לְכָל דָּבָר.
יֵשׁ לָהּ אָב וְאֵין לָהּ ׳פֶּתַח בֵּית אָב׳;
יֵשׁ לָהּ ׳פֶּתַח בֵּית אָב׳ וְאֵין לָהּ אָב,
הֲרֵי זוֹ בִּסְקִילָה.
לֹא נֶאֱמַר (דְּבָרִים כב,כא) "פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ" אֶלָּא מִצְוָה.

מסכת כתובות פרק ד משנה ד
ו
הָאָב זַכַּאי בְּבִתּוֹ בְּקִדּוּשֶׁיהָ בַכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַבִּיאָה,
וְזַכַּי בִּמְצִיאָתָהּ וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ, וּבְהָפֵר נְדָרֶיהָ,
וּמְקַבֵּל גִּטָּהּ, וְאֵינוֹ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ.
נִשֵּׂאת,

יוֹתֵר עָלָיו הַבַּעַל,
שֶׁהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְחַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ, וּבְפִרְקוֹנָהּ וּבִקְבוּרָתָהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי חֲלִילִים וּמְקוֹנֶנֶת.

מסכת כתובות פרק ד משנה ה
ז
לְעוֹלָם הִיא בִּרְשׁוּת הָאָב,
עַד שֶׁתִּכָּנֵס לַחֻפָּה.
מָסַר הָאָב לִשְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל.
הָלְכוּ שְׁלוּחֵי הָאָב עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִּרְשׁוּת הָאָב.
מָסְרוּ שְׁלוּחֵי הָאָב לִשְׁלוּחֵי הַבַּעַל,
הֲרֵי הִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל.

מסכת כתובות פרק ד משנה ו
ח
הָאָב אֵינוּ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹת בִּתּוֹ.
זֶה מִדְרָשׁ דָּרַשׁ רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
לְפִּנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה:
"הַבָּנִים יִירָשׁוּ וְהַבָּנוֹת יְזוֹנוּ",
מָה הַבָּנִים אֵינָן יוֹרְשִׁין אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶם,
אַף הַבָּנוֹת לֹא יְזוֹנוּ אֶלָּא לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶם.

מסכת כתובות פרק ד משנה ז
ט
לֹא כָתַב לָהּ כְּתֻבָּה,
בְּתוּלָה גּוֹבָה מָאתַיִם, וְאַלְמָנָה מָנֶה,
שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
כָּתַב לָהּ שָׂדֶה שׁוֹוָה מָנֶה תַּחַת מָאתַיִם זוּז,
לֹא כָתַב לָהּ 'כָּל נְכָסַיִם דְּאִיתַיְן לִי אַחְרָיִין לִכְתֻבָּתִיךְ',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה ח)
לֹא כָתַב לָהּ
'דְּאִם תִּשְׁתַּבְיִין אֶפְרְקִנֵּיךְ וַאֲתַבְנֵיךְ לִי לְאַנְתּוּ',
וּבַפֹּהֶנֶת, 'אַחְזְרִנֵּיךְ לְמִדְּינְתִּיךְ',
חַיָּב, שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה ט)
נִשְׁבֵּית, חַיָּב לִפְדּוֹתָהּ.
אָמַר:
'הֲרֵי גִטָּהּ וּכְתֻבָּתָהּ, תִּפְדֶּה אֶת עַצְמָהּ',
אֵינוֹ רַשַּׁי.
לָקַת, חַיָּב לְרַפּאתָהּ.
אָמַר:
'הֲרֵי גִטָּהּ וּכְתֻבָּתָהּ, תִּרְפֵּא אֶת עַצְמָהּ,
רַשַּׁי.

מסכת כתובות פרק ד משנה י
י
לֹא כָתַב לָהּ:
׳בְּנִין דִּכְרִין דְּיֶהֱווֹן לִיךְ מִנַּי,
דְּיֵירְתוּן יָת כְּסָף כְּתֻבָּתִיךְ
יוֹתֵר עַל חוּלַקְהוֹן דִּי עִם אֲחֵיהוֹן׳,
חַיָּב, שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.
(מסכת כתובות פרק ד משנה יא)
׳בְּנָן נָקְבָן דִּי יֶהֱוֶן לִיךְ מִנַּי,
אִנִּין יְהֲוֶן בְּבַיְתִי יָתְבָן וּמִתַּזְנָן מִן נִכְסַי
עַד דִּי יִתְנַסְבָן לְגֻבְרִין׳,
חַיָּב, שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.

מסכת כתובות פרק ד משנה יב
יא
׳וְאַתְּ תֶּהֱוֵיִין יָתְבָה בְּבַיְתִי וּמִתַּזְנָה מִן נִכְסַי,
כָּל יוֹמֵי מֵגַד אַרְמְלוּתִיךְ בְּבַיְתִי׳,
חַיָּב, שֶׁהוּא תְּנַי בֵּית דִּין.

יב
כָּךְ הָיוּ אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם כּוֹתְבִין.
וְאַנְשֵׁי הַגָּלִיל הָיוּ כוֹתְבִין כְּאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם.
וּבִיהוּדָה הָיוּ כוֹתְבִין:
׳עַד שֶׁיִּרְצוּ הַיּוֹרְשִׁים לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ׳;
לְפִיכָךְ, אִם רָצוּ הַיּוֹרְשִׁים,
נוֹתְנִין לָהּ כְּתֻבָּתָהּ וּפוֹטְרִים אוֹתָהּ.

פרק ה

מסכת כתובות פרק ה משנה א
א
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
בְּתוּלָה גּוֹבָה מָאתַיִם וְאַלְמָנָה מָנֶה,
אִם רָצָה לְהוֹסִיף אֲפִלּוּ מֵאָה מָנֶה, יוֹסִיף.
נִתְאַלְמְנָה, אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
בֵּין מִן הָאֵרוּסִין וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין,
גּוֹבָה אֶת הַכֹּל.
רְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מִן הַנִּשּׂוּאִין,
גּוֹבָה אֶת הַכֹּל;
מִן הָאֵרוּסִין,
בְּתוּלָה גּוֹבָה מָאתַיִם וְאַלְמָנָה מָנֶה,
שֶׁלֹּא כָתַב לָהּ אֶלָּא עַל מְנָת שֶׁהוּא כוֹנְסָהּ.

ב
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה, כּוֹתֵב לִבְתוּלָה שְׁטָר שֶׁלְּמָאתַיִם,
וְהִיא כוֹתֶבֶת לוֹ שֶׁנִּתְקַבַּלְתִּי מִמְּךָ מָנֶה,

וּלְאַלְמָנָה מָנֶה,
וְהִיא כּוֹתֶבֶת לוֹ שֶׁנִּתְקַבַּלְתִּי מִמְּךָ חֲמִשִּׁים זוּז.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הַפּוֹחֶתֶת לִבְתוּלָה מִמָּאתַיִם,
וּלְאַלְמָנָה מִמָּנֶה,
הֲרֵי זוֹ בְּעִילַת זְנוּת.

מסכת כתובות פרק ה משנה ב
ג
נוֹתְנִין לִבְתוּלָה שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ מִשֶּׁתָּבַע לָהּ הַבַּעַל, <מחוק: משתבעה>
לְפָרְנֵס אֶת עַצְמָהּ.
כַּשֵּׁם שנוֹתְנִין לָאִשָּׁה,
כָּךְ נוֹתְנִין לָאִישׁ לְפַרְנֵס אֶת עַצְמוֹ.
וּלְאַלְמָנָה, שְׁלֹשִׁים יוֹם.
הִגִּיעַ זְמַנָּם וְלֹא נִשְּׂאוּ, אוֹ שֶׁמֵּתוּ בַּעְלֵיהֶן,
אוֹכְלוֹת מִשֶּׁלּוֹ וְאוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
נוֹתְנִין לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה. <בתרומה>
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מַחְצָה חֻלִּין וּמַחְצָה תְּרוּמָה.

מסכת כתובות פרק ה משנה ג
ד
הַיָּבָם אֵינוּ מַאֲכִיל בִּתְרוּמָה.
עָשׂוּ שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים לִפְנֵי הַבַּעַל,
וְשִׁשָּׁה חֲדָשִׁים לִפְנֵי הַיָּבָם,
אֲפִלּוּ כֻּלָּם לִפְנֵי הַבַּעַל,
חָסֵר יוֹם אֶחָד לִפְנֵי הַיָּבָם,
אֵינוּ מַאֲכִיל בִּתְרוּמָה.
זוֹ מִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה.
בֵּית דִּין שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
אֵין הָאִשָּׁה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
עַד שֶׁתִּכָּנֵס לַחֻפָּה.

מסכת כתובות פרק ה משנה ד
ה
הַמַּקְדִּישׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי אִשְׁתּוֹ,
הֲרֵי זוֹ עוֹשָׂה אוֹכֶלֶת,
וְהַמּוֹתָר,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֶקְדֵּשׁ.
וּרְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
חֻלִּין.

מסכת כתובות פרק ה משנה ה
ו
אֵלּוּ מְלָאכוֹת שֶׁהָאִשָּׁה עוֹשָׂה לְבַעְלָהּ:
טוֹחֶנֶת, וְאוֹפָה, וּמְכַבֶּסֶת,
וּמְבַשֶּׁלֶת, וּמֵינִיקָה אֶת בְּנָהּ,
וּמַצַּעַת אֶת הַמִּטָּה,

וְעוֹשָׂה בַּצֶּמֶר.
הִכְנִיסָה לוֹ שִׁפְחָה אַחַת,
לֹא טוֹחֶנֶת, וְלֹא אוֹפָה, וְלֹא מְכַבֶּסֶת;
שְׁתַּיִם,
אֵינָה מְבַשֶּׁלֶת, וְאֵינָהּ מֵינִיקָה אֶת בְּנָהּ;
שָׁלוֹשׁ,
אֵינָה מַצַּעַת אֶת הַמִּטָּה;
אַרְבַּע,
יוֹשֶׁבֶת בְּקַתֶּדְרָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הִכְנִיסָה לוֹ מֵאָה שִׁפְחָה,
כּוֹפָהּ לַעֲשׂוֹת בַּצֶּמֶר,
שֶׁהַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי זִמָּה.

ז
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלַּעֲשׂוֹת מְלָאכָה,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּתָהּ,
שֶׁהַבַּטָּלָה מְבִיאָה לִידֵי שַׁעֲמוּם.

מסכת כתובות פרק ה משנה ו
ח
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שַׁבָּת אַחַת.
הַתַּלְמִידִים הַיּוֹצְאִין לְתַלְמוּד תּוֹרָה שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
שְׁלֹשִׁים יוֹם;
וְהַפּוֹעֲלִין, שַׁבָּת אַחַת.
הָעוֹנָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה:
הַטַּיָּלִים, בְּכָל יוֹם,
וְהַפּוֹעֲלִין, שְׁתַּיִם בַּשַּׁבָּת,
וְהַחַמָּרִים, אַחַת בַּשַּׁבָּת,
וְהַגַּמָּלִים, אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וְהַסַּפָּנִים, אַחַת לְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים.
דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר.

מסכת כתובות פרק ה משנה ז
ט
הַמּוֹרֶדֶת עַל בַּעְלָהּ,
פּוֹחֶתֶת לָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ שִׁבְעָה דִינָרִין בַּשַּׁבָּת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה תָּרְפְּעִיקִין. <תורפייקין>

י
עַד אֵימָתַי הוּא פּוֹחֶת?
כְּנֶגֶד כְּתֻבָּתָהּ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ,

שֶׁמֹּא תִּפֹּל לָהּ יְרֻשָּׁה מִמָּקוֹם אַחֵר,
וְיַחְזֹר וְיִגְבֶּה מִמֶּנָּה.
וְכֵן הַמּוֹרֵד עַל אִשְׁתּוֹ,
מוֹסִיפִין לָהּ עַל כְּתֻבָּתָהּ שִׁלְשָׁה דִינָרִין בַּשַּׁבָּת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שִׁלְשָׁה טָרְפְּעִיקִין. <תורפייקין>

מסכת כתובות פרק ה משנה ח
יא
הַמַּשְׂרֶה אֶת אִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי שָׁלִישׁ,
לֹא יִפְחֹת לָהּ מִקַּבִּים חִטִּים,
וּמֵאַרְבַּעַת קַבִּין שְׂעוֹרִים.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
לֹא פָסַק שְׂעוֹרִין אֶלָּא רְבִּי יִשְׁמָעֵאל,
שֶׁהָיָה סָמוּךְ לֶאֱדוֹם.

יב
נוֹתֵן לָהּ חֲצִי קַב קִטְנִית,
וַחֲצִי לֹג שֶׁמֶן,
וְקַב גְּרוֹגְרוֹת אוֹ מָנֶה דְּבֵלָה.
וְאִם אֵין לוֹ,
פּוֹסֵק לְעֻמָּתָן פֵּרוֹת מִמָּקוֹם אַחֵר.
נוֹתֵן לָהּ מִטָּה וּמַפָּץ,
אִם אֵין לוֹ מַפָּץ, מַחְצֶלֶת.
נוֹתֵן לָהּ כַּפַּח לְרֹאשָׁהּ,
וַחֲגוֹר לְמָתְנֶיהָ, <וְחָגוֹר>
וּמַנְעָל מִמּוֹעֵד לְמוֹעֵד,
וְכֵלִים שֶׁלַּחֲמִשִּׁים זוּז מִשָּׁנָה לְשָׁנָה.
אֵינוּ נוֹתֵן לָהּ לֹא חֲדָשִׁים בִּימוֹת הַחַמָּה,
וְלֹא שְׁחָקִים בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
אֶלָּא נוֹתֵן לָהּ כֵּלִים שֶׁלַּחֲמִשִּׁים זוּז בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
וְהִיא מִתְכַּסָּה בִּבְלָיוֹתֵיהֶן בִּימוֹת הַחַמָּה,
וְהַשְּׁחָקִים שֶׁלָּהּ.

מסכת כתובות פרק ה משנה ט
יג
נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶּסֶף לְצָרְכֶיהָ,
וְהִיא אוֹכֶלֶת עִמּוֹ מְלֵילֵי שַׁבָּת לְלֵילֵי שַׁבָּת.
וְאִם אֵינוּ נוֹתֵן לָהּ מָעָה כֶּסֶף לְצָרְכֶיהָ,
מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּהּ.
וּמָה הִיא עוֹשָׂה לוֹ?
מִשְׁקַל חָמֵשׁ סְלָעִים שְׂתֵי בִיהוּדָה,
שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בַּגָּלִיל.
אוֹ מִשְׁקַל עֶשֶׂר סְלָעִים עֶרֶב בִּיהוּדָה,
שֶׁהֵן עֶשְׂרִים סְלָעִים בַּגָּלִיל.
וְאִם הָיְתָה מְנִיקָה,
פּוֹחֶתִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ,
וּמוֹסִיפִין לָהּ עַל מְזוֹנוֹתֶיהָ.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּעָנִי שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,

אֲבָל בִּמְכֻבָּד, הַכֹּל לְפִי כְּבוֹדוֹ.

פרק ו

מסכת כתובות פרק ו משנה א
א
מְצִיאַת הָאִשָּׁה, וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, שֶׁלְּבַעְלָהּ.
וְיוֹרְשַׁתָּהּ, וְאוֹכֶל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ.
בָּשְׁתָּהּ וּפְגָמָהּ, שֶׁלָּהּ.
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בִּזְמַן שֶׁבַּסֵּתֶר, לָהּ שְׁנֵי חֲלָקִים וְלוֹ אֶחָד,
וּבִזְמַן שֶׁבַּגָּלוּי, לוֹ שְׁנֵי חֲלָקִים וְלָהּ אֶחָד.
שֶׁלּוֹ, נוֹתְנִין לוֹ מָיָּד,
וְשֶׁלָּהּ, יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע,
וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.

מסכת כתובות פרק ו משנה ב
ב
הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ, וּמֵת חָתָנוֹ,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
יָכוֹל הוּא שֶׁיֹּאמַר:
לְאָחִיךָ הָיִיתִי רוֹצֶה לִתֵּן,
וְלָךְ אֵי אֶפְשִׁי לִתֵּן.

מסכת כתובות פרק ו משנה ג
ג
פָּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ אֶלֶף דִּינָר,
וְהוּא פוֹסֵק כְּנֶגְדָּן חֲמִשָּׁה עָשָׂר מָנֶה.
כְּנֶגֶד הַשּׁוּם, הוּא פוֹסֵק פָּחוּת חֻמָּשׁ.
שׁוּם בְּמָנֶה, וְשׁוֹוֶה מָנֶה, אֵין לוֹ אֶלָּא מָנֶה.
שׁוּם בְּמָנֶה, נוֹתֶנֶת שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד דִּינָר.
אַרְבַּע מֵאוֹת, הוּא נוֹתֵן חֲמֵשׁ מֵאוֹת.
וּכְשֶׁהֶחֱתָן פּוֹסֵק, הוּא פוֹסֵק פָּחוּת חֻמָּשׁ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ד
ד
פָּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ כֶּסֶף,
סַלְעוֹנִי וְנֶעֱשֵׂית שִׁשָּׁה דִּינָרִין.
הֶחֱתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִינָרִין וְקַפָּה לְכָל מָנֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת כתובות פרק ו משנה ה
ה
הַמַּשְׁיא אֶת בְּתּוֹ סְתָם,
לֹא יִפְחֹת לָהּ מֵחֲמִשִּׁים זוּז.
פָּסַק לְהַכְנִיסָהּ עֲרֵמָה,
לֹא יֹאמַר הַבַּעַל:

׳כְּשֶׁתָּבֹא לְבֵיתִי, אֲכַסֶּה בִּכְסוּתִי,
אֶלָּא מְכַסֶּה וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ.
וְכֵן הַמַּשְׁיאִין אֶת הַיְתוֹמָה,
לֹא יְפַחֲתוּ לָהּ מֵחֲמִשִּׁים זוּז.
וְאִם יֵשׁ בַּכִּיס,
מְפָרְנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְּבוֹדָהּ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ו
ו
יְתוֹמָה שֶׁהִשִּׂיאַתָּהּ אִמָּהּ וְאַחֶיהָ,
וְכָתְבוּ לָהּ מֵאָה וַחֲמִשִּׁים זוּז,
יְכוֹלָה הִיא מְשֻׁתַּגְּדִיל
לְהוֹצִיא מִיָּדָן מַה שֶּׁרָאוּי לְהִנָּתֵן לָהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הִשִּׂיאוּ הַבַּת הָרִאשׁוֹנָה,
יִנָּתֵן לַשְּׁנִיָּה כְּדֵרֶךְ שֶׁנִּתַּן לָרִאשׁוֹנָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פְּעָמִים שֶׁאָדָם עָנִי וּמַעֲשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר וּמַעֲנִי.
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַנְּכָסִים וְנוֹתְנִין לָהּ.

מסכת כתובות פרק ו משנה ז
ז
הַמַּשְׁלִישׁ מָעוֹת לְבִתּוֹ, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
׳נֶאֱמָן בַּעְלִי עָלַי׳,
יַעֲשֶׂה שְׁלִישׁ מַה שֶּׁהָשְׁלַשׁ בְּיָדוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי אֵינָהּ אֶלָּא שָׂדֶה, וְהִיא רוֹצָה לְמָכְרָהּ,
וַהֲרֵי הִיא מְכוּרָה מֵעַכְשָׁיו?
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּגְדוֹלָה.
אֲבָל בִּקְטַנָּה, אֵין מַעֲשֶׂה קְטַנָּה כְּלוּם.

פרק ז

מסכת כתובות פרק ז משנה א
א
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלֶּהָנוֹת לוֹ,
עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, יַעֲמִיד פַּרְנָס.
יָתֵר מִכֵּן, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל,
חֹדֶשׁ אֶחָד, יְקַיֵּם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
וּבַכֹּהֲנוֹת,
שְׁנַיִם, יְקַיֵּם, וּשְׁלֹשָׁה, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ב
ב

הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תִּטְעַם אֶחָד מִכָּל הַפֵּרוֹת,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּיִשְׂרָאֵל,
יוֹם אֶחָד, יְקֵיִם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
וּבַכֹּהֲנוֹת,
שְׁנַיִם, יְקֵיִם, וּשְׁלֹשָׁה, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ג
ג
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִים,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בָּעֲנִיּוֹת, שֶׁלֹּא נָתַן קְצָבָה,
וּבָעֲשִׁירוֹת, שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת כתובות פרק ז משנה ד
ד
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תֵלֵךְ לְבֵית אָבִיהָ,
בִּזְמַן שֶׁהֵן עִמָּהּ בָּעִיר,
חֹדֶשׁ אֶחָד, יְקֵיִם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
בִּזְמַן שֶׁהֵן בְּעִיר אַחֶרֶת,
רֶגֶל אֶחָד, יְקֵיִם, וּשְׁנַיִם, יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ה
ה
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא תֵלֵךְ לְבֵית הָאֵבֶל,
אוֹ לְבֵית הַמִּשְׁתֶּה,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה, מִפְּנֵי שֶׁנֶּעֱל בְּפָנֶיהָ.
אִם הָיָה טוֹעֵן ׳מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר׳,
רַשַּׁי.
אָמַר לָהּ:
׳עַל מְנָת שֶׁתֹּאמְרִי לְאִישׁ פְּלוֹנִי מַה שֶּׁאָמַרְתְּ לִי׳,
אוֹ ׳מַה שֶּׁאָמַרְתִּי לִיךְ׳,
אוֹ שֶׁתְּהֵא מְמַלָּא וּמְעָרָה לָאֶשְׁפָּה, <לאשפות>
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.

מסכת כתובות פרק ז משנה ו
ו
וְאֵלּוּ יוֹצְאוֹת שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה:
הָעוֹבֶרֶת עַל דַּת מֹשֶׁה וִיהוּדִים.
אֵי זוֹ הִיא דַּת מֹשֶׁה?
מַאֲכִילַתּוּ שֶׁאֵינוּ מְעֻשָּׂר,
וּמְשַׁמְּשַׁתּוּ נִדָּה,
וְלֹא קוֹצָה לָהּ חַלָּה,
וְנוֹדֶרֶת וְאֵינָהּ מְקַיֶּמֶת.
וְאֵי זוֹ הִיא דַּת יְהוּדִים?
יוֹצָא וְרֹאשָׁהּ פָּרוּעַ,
וְטוֹוָה בַּשּׁוּק,
וּמְדַבֶּרֶת עִם כָּל אָדָם.

אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
אַף הַמְקַלֶּלֶת יוֹלְדָיו בְּפָנָיו.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַף הַקּוֹלָנִית.
אֵי זוֹ הִיא קוֹלָנִית?
כָּל שֶׁהִיא מְדַבֶּרֶת בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ,
וּשְׁכֵנֶיהָ שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלָהּ.

מסכת כתובות פרק ז משנה ז
ז
הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים,
וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה.
עַל מְנָת שֶׁאֵין בָּהּ מוּמִין,
וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה,
שֶׁכָּל הַמּוּמִין פּוֹסְלִין בַּפִּחָתִים,
וּפוֹסְלִין בַּנָּשִׁים.

מסכת כתובות פרק ז משנה ח
ח
הָיוּ בָהּ מוּמִין וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ,
הָאָב צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
שֶׁמִּשֶּׁנִּתְאָרְסָה הָיוּ בָהּ מוּמִין אֵלּוּ,
וְנִסְחֲפָה שָׁדֵהוּ.
נִכְנְסָה לִרְשׁוּת הַבַּעַל,
הַבַּעַל צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
שֶׁעַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס נוֹלְדוּ לָהּ מוּמִין אֵלּוּ,
וְהָיָה מַקָּחוֹ מַקַּח טָעוּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוּמִין שֶׁבַּסֵּתֶר,
אֲבָל בְּמוּמִין שֶׁבַּגָּלוּי, אֵינוּ יָכוֹל לִטְעוֹן.
אִם יֵשׁ עִמּוֹ מַרְחִץ בְּאוֹתָהּ הָעִיר,
אַף בְּמוּמִין שֶׁבַּסֵּתֶר אֵינוּ יָכוֹל לִטְעוֹן,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בוֹדֵק בְּיַד קְרוֹבוֹתָיו.

מסכת כתובות פרק ז משנה ט
ט
הָאִישׁ שֶׁנּוֹלְדוּ לוֹ מוּמִין,
אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמוּמִין קְטַנִּים, אֲבָל בִּגְדוֹלִים,
כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהוֹצִיא.

מסכת כתובות פרק ז משנה י
י
אֵלּוּ שֶׁכּוֹפִין אוֹתָן לְהוֹצִיא:
מֵכֶה שְׁחִין, וּבַעַל פּוֹלִיפּוֹס,
וְהַמְקַמֵּץ, וְצוֹרֵף הַנְּחֹשֶׁת, וְהַבַּרְסִי,
בֵּין שֶׁהָיוּ כֵן עַד שֶׁלֹּא נִשֵּׂאוּ,
וּבֵין מִשֶּׁנִּשֵּׂאוּ לָמְדוּ.
וְעַל כֻּלָּן אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
אַף עַל פִּי שֶׁהִתְנָה עִמָּהּ,
יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר:
׳סְבוּרָה הָיִיתִי שֶׁאֲנִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל,
וְעַכְשָׁיו אֵינִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל.׳
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְקַבֶּלֶת הִיא עַל כָּרְחָהּ,
חוּץ מִמֵּכֶה שְׁחִין, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְמַקַּתּוּ.
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן בְּבַרְסִי שֶׁמֵּת,
וְהָיָה לוֹ אָח בַּרְסִי,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
יְכוֹלָה הִיא שֶׁתֹּאמַר:
׳לְאָחִיךָ הָיִיתִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל,
וְלָךְ אֵינִי יְכוֹלָה לְקַבֵּל.׳

פרק ח

מסכת כתובות פרק ח משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים עַד שֶׁלֹּא תִתְאָרֵס,
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי לְבֵית הֶלֵּל
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
נָפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּמְכֹּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תִמְכֹּר.
וְאֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אָמְרוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הוֹאִיל וְזָכָה בָּאִשָּׁה, לֹא זָכָה בַּנְּכָסִים?
אָמַר לָהֶם:
בַּחֲדָשִׁים אָנוּ בוֹשִׁים,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ אֶת הַיְשָׁנִים.

ב
נָפְלוּ לָהּ מִשֶּׁנִּשֵּׂאת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה,

שֶׁיּוֹצִיא הַבַּעַל מִיַּד הַלָּקוֹחוֹת.
עַד שֶׁלֹּא נִשֵּׂאת, וְנִשֵּׂאת,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
אָמַר רִבִּי חֲנִינָא בֶּן עֲקִיבָה:
אָמְרוּ לְפָנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הוֹאִיל וְזָכָה בְּאִשָּׁה, לֹא זָכָה בַּנְּכָסִים?
אָמַר לָהֶן:
בַּחֲדָשִׁים אָנוּ בוֹשִׁים,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם מְגַלְגְּלִין עָלֵינוּ אֶת הַיְשָׁנִים.

מסכת כתובות פרק ח משנה ב
ג
רִבִּי שִׁמְעוֹן חוֹלֵק בֵּין נְכָסִים לִנְכָסִים:
הַנְּכָסִים הַיְדוּעִים לַבַּעַל, לֹא תִמְכֹּר,
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, בָּטֵל;
וְשֶׁאֵינָן יְדוּעִים לַבַּעַל, לֹא תִמְכֹּר,
וְאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.

מסכת כתובות פרק ח משנה ג
ד
נָפְלוּ לָהּ כְּסָפִים,
יִלָּקַח בָּהֶם קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
שָׁמִין אוֹתָם כַּמָּה הֵן יָפִין בַּפֵּרוֹת,
וְכַמָּה הֵן יָפִין בְּלֹא פֵּרוֹת,
וְהַמּוֹתָר, יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע, שֶׁלּוֹ,
תְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע, שֶׁלָּהּ,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.

מסכת כתובות פרק ח משנה ד
ה
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁיָּפָה כֹּחוֹ בִּכְנִיסָתָהּ,
הוֹרַע כֹּחוֹ בִּיצִיאָתָהּ;
מָקוֹם שֶׁהוֹרַע כֹּחוֹ בִּכְנִיסָתָהּ,
יָפָה כֹחוֹ בִּיצִיאָתָהּ:
פֵּרוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
בִּכְנִיסָתָהּ שֶׁלּוֹ, וּבִיצִיאָתָהּ שֶׁלָּהּ;
וּתְלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
בִּכְנִיסָתָהּ שֶׁלָּהּ, וּבִיצִיאָתָהּ שֶׁלּוֹ.

מסכת כתובות פרק ח משנה ה
ו
נָפְלוּ לָהּ עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת,

הַזְּקֵנִים יִמָּכְרוּ,
וְיִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא תִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּבוֹד בֵּית אָבִיהָ.
נָפְלוּ לָהּ זֵיתִים וּגְפָנִים,
הַזְּקֵנִים יִמָּכְרוּ לָעֵצִים,
וְיִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא תִמְכֹּר, מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁבַח בֵּית אָבִיהָ.

ח
הַמּוֹצִיא יְצִיאוֹת עַל נְכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
הוֹצִיא הַרְבֵּה וְאָכַל קְמְאָה,
הוֹצִיא קְמְאָה וְאָכַל הַרְבֵּה,
מַה שֶּׁהוֹצִיא, הוֹצִיא, וּמַה שֶּׁאָכַל, אָכַל.
הוֹצִיא וְלֹא אָכַל,
יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא וְיִטֹּל.

מסכת כתובות פרק ח משנה ו
ט
שׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁנָּפְלוּ לָהּ נְכָסִים,
מוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל,
שֶׁהִיא מוֹכֶרֶת וְנוֹתֶנֶת, וְקַיָּם.
מֵתָה,
מַה יַּעֲשֶׂה בִּכְתֻבָּתָהּ וּבִנְכָסִים הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלְקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֻזְקָתָן,
וּכְתֻבָּה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
נְכָסִין הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת כתובות פרק ח משנה ז
י
הִנִּיחַ אָחִיו מָעוֹת,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
פֵּרוֹת הַתְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע,
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
שָׁמִין אוֹתָן כַּמָּה הֵן יָפִין בַּפֵּרוֹת,
וְכַמָּה הֵן יָפִין בְּלֹא פֵּרוֹת,
וְהַמּוֹתָר,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע, שֶׁלּוֹ,
וּתְלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע, כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה;
קָדַם הוּא, זָכָה,
קָדְמָה הִיא,
יִלָּקַח בָּהֶן קַרְקַע, וְהוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת.

כְּנָסָהּ,
חֲרֵי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא כְתֻבָּתָהּ עַל נִכְסֵי בַּעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן.

מסכת כתובות פרק ח משנה ח
יא
לֹא יֹאמַר לָהּ:
׳חֲרֵי כְתֻבָּתִיךְ מֻנַּחַת עַל הַשֻּׁלְחָן׳,
אֶלָּא כָּל נְכָסָיו אַחֲרָיִין לִכְתֻבָּתָהּ.
וְכֵן לֹא יֹאמַר אָדָם לְאִשְׁתּוֹ:
׳חֲרֵי כְתֻבָּתִיךְ מֻנַּחַת עַל הַשֻּׁלְחָן׳,
אֶלָּא ׳כָּל נְכָסַי אַחֲרָיִין לִכְתֻבָּתִיךְ׳.
גֵּרְשָׁהּ,
אֵין לָהּ אֶלָּא כְתֻבָּתָהּ.
הֶחֱזִירָהּ,
חֲרֵי הִיא כָּכָל הַנָּשִׁים, וְאֵין לָהּ אֶלָּא כְתֻבָּתָהּ.

פרק ט

מסכת כתובות פרק ט משנה א
א
הַכּוֹתֵב לְאִשְׁתּוֹ:
׳דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִּנְכָסַיִךְ׳,
חֲרֵי זֶה אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, יוֹרְשָׁהּ.
וְאִם כֵּן, לָמָּה כָתַב:
׳דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִּנְכָסַיִךְ׳?
שֶׁאִם מָכְרָה וְנָתְנָה, קַיָּם.
כָּתַב לָהּ:
׳דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִּנְכָסַיִךְ וּבְפֵרוֹתֵיהֶם׳,
אֵינוֹ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, יוֹרְשָׁהּ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הוּא אוֹכֵל פֵּרוֹת, עַד שֶׁיִּכְתּוֹב לָהּ:
׳דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִּנְכָסַיִךְ,
וּבְפֵרוֹתֵיהֶן וּבְפֵרֵי פֵרוֹתֵיהֶם עַד לְעוֹלָם׳.
כָּתַב לָהּ:
׳דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי בִּנְכָסַיִךְ,
וּבְפֵרוֹתֵיהֶן וּבְפֵרֵי פֵרוֹתֵיהֶן, בְּחַיַּיִךְ וּבְמוֹתֵךְ׳,
אֵינוֹ אוֹכֵל פֵּרוֹת בְּחַיֶּיהָ,
וְאִם מֵתָה, אֵינוֹ יוֹרְשָׁהּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מֵתָה, יִירָשֶׁנָּה,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה;
שֶׁכָּל הַמַּתְנֶה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה,
תְּנָאוֹ בָּטֵל.

מסכת כתובות פרק ט משנה ב

ב
מִי שֶׁמֵּת, וְהִנִּיחַ אִשָּׁה וּבַעֲלֵי חוֹב וְיוֹרְשִׁים,
וְהָיָה לוֹ פִּקָּדוֹן אוֹ מַלְוָה בְּיַד אֲחֵרִים,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שֶׁבָּהֶן.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין רַחֲמִים בַּדִּין, אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁים;
שֶׁכֻּלָּם צְרִיכִין שְׁבוּעָה,
וְאֵין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִין שְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ג
ג
הִנִּיחַ פֵּרוֹת תְּלוּשִׁין מִן הַקַּרְקַע,
כָּל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.
זָכַת הָאִשָּׁה יוֹתֵר עַל כְּתֻבָּתָהּ,
וּבַעַל חוֹב יוֹתֵר עַל חוֹבוֹ,
וְהַמּוֹתָר,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ לְכוֹשֵׁל שֶׁבָּהֶן.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מְרַחֲמִין בַּדִּין,
אֶלָּא יִנָּתְנוּ לַיּוֹרְשִׁין.
שֶׁכֻּלָּם צְרִיכִין שְׁבוּעָה,
וְאֵין הַיּוֹרְשִׁין צְרִיכִין שְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ד
ד
הַמּוֹשִׁיב אִשְׁתּוֹ חֲנֻנִית,
אוֹ שֶׁמִּנָּהּ אַפִּיטְרוֹפּוֹס,
הֲרֵי זֶה מַשְׁבִּיעָהּ כָּל זְמַן שֶׁיִּרְצֶה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַל פִּלְכָּהּ וְעַל עִיסָּתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ה
ה
כָּתַב לָהּ:
׳נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלַיִךְ׳,
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָהּ,
אֲבָל מַשְׁבִּיעַ הוּא אֶת יוֹרְשֶׁיהָ וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.
׳נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי עָלַיִךְ וְעַל יוֹרְשַׁיִךְ,
וְעַל הַבָּאִים בִּרְשׁוּתִיךְ׳,
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעַ לֹא אוֹתָהּ,
וְלֹא אֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְלֹא אֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.
אֲבָל יוֹרְשָׁיו מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ,
וְאֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.

ו
׳נֶדֶר וּשְׁבוּעָה אֵין לִי,
[וְלֹא] לְיוֹרְשַׁי, וְלֹא לַבָּאִים בִּרְשׁוּתִי, <וּלְיוֹרְשַׁי>
עָלַיִךְ, וְעַל יוֹרְשַׁיִךְ, וְעַל הַבָּאִים בִּרְשׁוּתִיךְ׳,

לֹא הוּא, וְלֹא יוֹרְשָׁיו, וְלֹא הַבָּאִים בִּרְשׁוּתוֹ,
מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ,
וְאֶת יוֹרְשֶׁיהָ, וְאֶת הַבָּאִים בִּרְשׁוּתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ו
ז
הָלְכָה מְקֻבֶּר בַּעְלָהּ לְבֵית אָבִיהָ,
אוֹ שֶׁחָזְרָה לְבֵית חָמִיהָ,
וְלֹא עָשַׂת אַפִּיטְרוֹפָּא,
אֵין הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ.
אִם עָשַׂת אַפִּיטְרוֹפָּא,
מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ לֶעָתִיד לָבֹא,
וְאֵין מַשְׁבִּיעִים אוֹתָהּ לְשֶׁעָבַר.

מסכת כתובות פרק ט משנה ז
ח
הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מְנָכְסִים הַמְשֻׁעְבָּדִין, וּמִנְכְסֵי יְתוֹמִים,
וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת כתובות פרק ט משנה ח
ט
הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ, כֵּיצַד?
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אֶלֶף זוּז,
אָמַר לָהּ:
׳הִתְקַבְּלִתְּ כְּתֻבָּתִיךְ׳,
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
׳לֹא הִתְקַבַּלְתִּי אֶלָּא מָנֶה׳,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה, כֵּיצַד?
אָמַר לָהּ:
׳הִתְקַבְּלִתְּ כְּתֻבָּתִיךְ׳,
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
׳לֹא הִתְקַבַּלְתִּי׳,
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מְנָכְסִים מְשֻׁעְבָּדִים כֵּיצַד?
מָכַר נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, <מָכְרָה>
וְהִיא נִפְרַעַת מִן הַלָּקוֹחוֹת,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
מִנְכְסֵי יְתוֹמִים כֵּיצַד?
מֵת וְהִנִּיחַ נְכָסָיו לְיתוֹמִין,
נִפְרַעַת מִן הַיְתוֹמִין,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
וְשֶׁלֹּא בְפָנָיו כֵּיצַד?
הָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,

וְהִיא נִפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ;
אִם אֵינָהּ תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
אֵין הַיּוֹרְשִׁין מַשְׁבִּיעִין אוֹתָהּ.

מסכת כתובות פרק ט משנה ט
י
הוֹצִיאָהּ גֵּט, וְאֵין עִמּוֹ כְתֻבָּה,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ;
כְּתֻבָּה, וְאֵין עִמָּהּ גֵּט,
הִיא אוֹמֶרֶת:
׳אָבַד גִּטִּי׳,
וְהוּא אוֹמֵר:
׳אָבַד שׁוֹבָרִי׳,
וְכֵן בַּעַל חוֹב שֶׁהוֹצִיא שְׁטָר חוֹב,
וְאֵין עִמּוֹ פְּרוֹזְבּוֹל,
הֲרֵי אֵלּוּ לֹא יִפָּרְעוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִן הַסַּפְנָה וְהֵילָךְ,
גּוֹבָה שֶׁלֹּא בַגֵּט,
וּבַעַל הָאִשָּׁה חוֹב גּוֹבֶה שֶׁלֹּא בִפְרוֹזְבּוֹל.

יא
שְׁנֵי גִטִּין וּשְׁתֵּי כְתֻבּוֹת,
גּוֹבָה שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת;
שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת וְגֵט, אוֹ כְתֻבָּה וּשְׁנֵי גִטִּין,
אוֹ כְתֻבָּה וְגֵט וּמִיתָה, <וּמִיתָה>
אֵינָהּ גּוֹבָה אֶלָּא כְתֻבָּה אַחַת.
הַמְגָרֵשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִירָהּ,
עַל מְנָת כְּתֻבָּתָהּ הָרִאשׁוֹנָה הֶחֱזִירָהּ.
קָטָן שֶׁהִשִּׂיאוֹ אָבִיו,
כְּתֻבָּתָהּ קַיֶּמֶת, שֶׁעַל מְנָת כֵּן קִיְּמָהּ.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר וְאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
כְּתֻבָּתָהּ קַיֶּמֶת, שֶׁעַל מְנָת כֵּן קִיְּמָהּ.

פרק י

מסכת כתובות פרק י משנה א
א
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמֵת, <נָשׂוּאִי. וכך כולם>
הָרִאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה,
יוֹרְשֵׁי הָרִאשׁוֹנָה קוֹדְמִין לְיוֹרְשֵׁי הַשְּׁנִיָּה.
נָשָׂא אֶת הָרִאשׁוֹנָה וּמֵתָה,
נָשָׂא אֶת הַשְּׁנִיָּה וּמֵת הוּא,
הַשְּׁנִיָּה וְיוֹרְשֶׁיהָ קוֹדְמִין לְיוֹרְשֵׁי הָרִאשׁוֹנָה.

מסכת כתובות פרק י משנה ב
ב
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים, וּמֵת,
אַחַר כָּךְ מֵת הוּא,
וְהַיְתוֹמִין מְבַקְּשִׁין כְּתֻבַּת אִמָּן,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא כְּדֵי שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת, <אֶלָּא נוסף על ידי מגיה>
חוֹלְקִין בְּשָׁוֶה.
הָיָה שָׁם יוֹתֵר דִּינָר,
אֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתֻבַּת אִמָּן,
וְאֵלּוּ נוֹטְלִין כְּתֻבַּת אִמָּן.
וְאִם אָמְרוּ הַיְתוֹמִין:
׳חֲרֵי אָנוּ מַעֲלִים עַל נִכְסֵי אָבִינוּ יוֹתֵר דִּינָר׳, <יתר>
כְּדֵי שֶׁיִּטְלוּ כְתֻבַּת אִמָּן,
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶם,
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַנְּכָסִים בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק י משנה ג
ג
הָיוּ שָׁם נְכָסִין כְּבָרָאוּי, <נְכָסִין שֶׁאֵין לָהֶם כְּבָרָאוּי>
וְאֵינָן כְּבַמֻּחָזָק,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחְרָיוּת,
אֵינָן כְּלוּם,
עַד שֶׁיִּהְיוּ שָׁם נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחְרָיוּת,
יוֹתֵר עַל שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת דִּינָר.

מסכת כתובות פרק י משנה ד
ד
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שָׁלוֹשׁ נָשִׁים, וּמֵת,
כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּזוֹ מָנֶה, וְשֶׁלָּזוֹ מָאתַיִם,
וְשֶׁלָּזוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
וְאֵין שָׁם אֶלָּא מָנֶה,
חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.
הָיוּ שָׁם מָאתַיִם,
שֶׁלְּמָנֶה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים,
וְשֶׁלְּמָאתַיִם וְשֶׁלִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
שְׁלֹשָׁה שְׁלִשָּׁה שֶׁלַּזָּהָב.
הָיוּ שָׁם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת,
שֶׁלְּמָנֶה נוֹטֶלֶת חֲמִשִּׁים,
וְשֶׁלְּמָאתַיִם מָנֶה,
וְשֶׁלִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שְׁשָׁה שֶׁלַּזָּהָב.
וְכֵן שְׁלֹשָׁה שֶׁהֵטִילוּ לַכִּיס,
וְהוֹתִירוּ אוֹ פָחֲתוּ, כָּךְ הֵן חוֹלְקִין.

מסכת כתובות פרק י משנה ה
ה
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי אַרְבַּע נָשִׁים, וּמֵת,
הָרִאשׁוֹנָה קוֹדֶמֶת לַשְּׁנִיָּה,
וּשְׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית,

וּשְׁלִישִׁית לָרְבִיעִית.
הָרִאשׁוֹנָה נִשְׁבַּעַת לַשְּׁנִיָּה,
וְהַשְּׁנִיָּה לַשְּׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁית לָרְבִיעִית,
וְהָרְבִיעִית נִפְרַעַת שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.
אָמַר בֶּן נַנָּס:
כֵּיצַד? וְכִי מִפְּנֵי שֶׁהִיא אַחֲרוֹנָה נִשְׁכָּרָה?
אַף הִיא לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה.
הָיוּ כֻלָּן יוֹצְאוֹת יוֹם אֶחָד,
כָּל הַקּוֹדֶמֶת אֶת חֲבֶרְתָּהּ אֲפִלּוּ שָׁעָה, זָכָת.
כָּךְ הָיוּ כוֹתְבִין בִּירוּשָׁלַיִם שָׁעוֹת.
וְהָיוּ כֻלָּן יוֹצְאוֹת שָׁעָה אַחַת.
אֵין שָׁם אֶלָּא מָנֶה, חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.

מסכת כתובות פרק י משנה ו
ו
מִי שֶׁהָיָה נָשׂוּי שְׁתֵּי נָשִׁים,
וּמָכַר אֶת שָׂדֵהוּ,
כָּתְבָה הָרִאשׁוֹנָה לַלּוֹקַחַ:
'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּךְ',
הַשְּׁנִיָּה מוֹצִיאָה מִיַּד הַלּוֹקַחַ,
וְהָרִאשׁוֹנָה מִיַּד הַשְּׁנִיָּה,
וְהַלּוֹקַחַ מִיַּד הָרִאשׁוֹנָה,
וְחוֹזְרוֹת חֲלִילָה,
עַד שֶׁיַּעֲשׂוּ פְּשָׁרָה בֵּינֵיהֶן.
וְכֵן אִשָּׁה וְכֵן בַּעֲלַת חוֹב.

פרק יא

מסכת כתובות פרק יא משנה א
א
אַלְמָנָה נִזּוֹנֶת מִנְּכְסֵי יְתוֹמִין,
וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ שֶׁלָּהֶן,
וְאֵינָן חַיָּבִים בִּקְבוּרָתָהּ.
יוֹרְשֶׁיהָ הַיּוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ,
חַיָּבִין בִּקְבוּרָתָהּ.

מסכת כתובות פרק יא משנה ב
ב
אַלְמָנָה, בֵּין מִן הָאֵרוּסִין וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין,
מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִן הַנִּשּׂוּאִין, מוֹכֶרֶת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין,
מִן הָאֵרוּסִין, לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת,
וְכָל שֶׁאֵין לָהּ מְזוֹנוֹת,
לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק יא משנה ג
ג
מָכְרָה כְתֻבָּתָהּ, אוֹ מִקְצָתָהּ,
מִשְׁכְּנַתָּהּ, אוֹ מִקְצָתָהּ,
נָתָנָה לְאַחֵר, אוֹ מִקְצָתָהּ,
לֹא תִמְכֹּר אֶת הַשְּׁאָר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מוֹכֶרֶת הִיא אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים.
וּמוֹכֶרֶת לִמְזוֹנוֹת שֶׁלֹּא בְּבֵית דִּין, וְכוֹתֶבֶת:
'לִמְזוֹנוֹת מָכַרְתִּי'.
וּגְרוּשָׁה לֹא תִמְכֹּר אֶלָּא בְּבֵית דִּין.

מסכת כתובות פרק יא משנה ד
ד
אַלְמָנָה שֶׁהָיְתָה כְתֻבָּתָהּ מָאתַיִם,
מָכְרָה שׁוֹוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם,
אוֹ שׁוֹוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה,
נִתְקַבְּלָה כְתֻבָּתָהּ.
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ מָנֶה,
מָכְרָה שׁוֹוֶה מָנֶה וְדִינָר בְּמָנֶה,
מִכְרָהּ בָּטֵל.
אֲפִלּוּ הִיא אוֹמֶרֶת:
'אֲנִי אַחְזִיר דִּינָר לַיּוֹרְשִׁין',
מִכְרָהּ בָּטֵל.

ה
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לְעוֹלָם מִכְרָהּ קַיָּם,
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם כְּדֵי שֶׁתִּשַּׂיֵּר
בַּשָּׂדֶה בֵּית תִּשְׁעָה קַבִּים,
וּבַגִּנָּה בֵּית חֲצִי קַב,
וּכְדִבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה, בֵּית רֹבַע.
הָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת,
וּמָכְרָה לָזֶה מָנֶה, וְלָזֶה מָנֶה,
וּלְאַחֵרוֹן יָפֶה מָנֶה וְדִינָר מָנֶה,
שֶׁלְּאַחֵרוֹן בָּטֵל, וְשֶׁלְּכֻלָּם, מִכְרָן קַיָּם.

מסכת כתובות פרק יא משנה ה
ו
שׁוּם הַדַּיָּנִים שֶׁפָּחַת שְׁתוֹת אוֹ הוֹתִיר שְׁתוֹת,
מִכְרָן בָּטֵל.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם כֵּן, מַה כֹּחַ בֵּית דִּין יָפֶה?
אֶלָּא אִם עָשׂוּ אִגֶּרֶת בִּקֹּרֶת,
אֲפִלּוּ מָכְרוּ שׁוֹוֶה מָנֶה בְּמָאתַיִם,
אוֹ שׁוֹוֶה מָאתַיִם בְּמָנֶה,
מִכְרָן קַיָּם.

מסכת כתובות פרק יא משנה ו
ז

הַיְתוֹמָה וְהַשְּׁנִיָּה וְהָאַיְלוֹנִית,
אֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵּרוֹת, וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָאוֹת.
אִם מִתְחַלָּה נְטָלָהּ לְשֵׁם אַיְלוֹנִית,
יֵשׁ לָהּ כְּתֻבָּה.
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
יֵשׁ לָהֶן כְּתֻבָּה.

פרק יב

מסכת כתובות פרק יב משנה א

א

הַנּוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה,
וּפָסְקָה עִמּוֹ שֶׁיִּהְיֶא זָן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים,
חַיָּב לְזוֹנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים.
נִשֵּׂאת לְאַחֵר,
וּפָסְקָה עִמּוֹ שֶׁיִּהְיֶא זָן אֶת בִּתָּהּ חָמֵשׁ שָׁנִים,
חַיָּב לְזוֹנָהּ חָמֵשׁ שָׁנִים.
לֹא יֹאמַר הָרִאשׁוֹן:
׳כְּשֶׁתָּבֹא לְבֵיתִי אֲזוֹנָהּ׳,
אֶלָּא מוֹלִיךְ מְזוֹנוֹתֶיהָ לִמְקוֹם שֶׁהִיא אִמָּהּ.
וְכֵן לֹא יֹאמְרוּ שְׁנֵיהֶם:
׳חֲרֵי אָנוּ זוֹנִין אוֹתָהּ כְּאַחַת׳,
אֶלָּא אֶחָד זָנָהּ,
וְאֶחָד נוֹתֵן לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹתֶיהָ.

מסכת כתובות פרק יב משנה ב

ב

נִשֵּׂאת, הַבַּעַל חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ,
וְהֵן נוֹתְנִין לָהּ דְּמֵי מְזוֹנוֹת.
מֵתוּ, בְּנוֹתֵיהֶן נִזּוֹנוֹת מִנְּכָסִים בְּנֵי חֹרִין, <בְּנוֹתָן>
וְהִיא נִזּוֹנֶת מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּבַעֲלַת חוֹב.
הַפְּקֻחִים הָיוּ כוֹתְבִין:
׳עַל מְנָת שֶׁאֲזוֹנָהּ זָן אֶת בִּתֵּךְ חָמֵשׁ שָׁנִים,
כָּל זְמַן שֶׁאַתְּ עִמִּי׳.

מסכת כתובות פרק יב משנה ג

ג

אַלְמָנָה שֶׁאָמְרָה:
אֵי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית בַּעֲלִי, <איפשי>
אֵין הַיּוֹרְשִׁין יְכוֹלִין לוֹמַר לָהּ:
׳לְכִי לְבֵית אָבִיךְ וְאָנוּ זָנִים אוֹתָךְ׳,
אֶלָּא זָנִין אוֹתָהּ בְּבֵית בַּעְלָהּ,
וְנוֹתְנִין לָהּ מָדוֹר לְפִי כְבוֹדָהּ.

ד
אָמְרָה:
׳אֵי אֶפְשִׁי לָזוּז מִבֵּית אַבָּא׳,
יְכוֹלִין הַיּוֹרְשִׁין לוֹמַר לָהּ:
׳אִם אַתְּ אֶצְלֵנוּ, יֵשׁ לִיךְ מְזוֹנוֹת,
וְאִם אֵין אַתְּ אֶצְלֵנוּ, אֵין לִיךְ מְזוֹנוֹת׳.
אִם הָיְתָה טוֹעֶנֶת:
׳מִפְּנֵי שֶׁהִיא יַלְדָּה וְהֵן יְלָדִים׳,
זָנִים אוֹתָהּ וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ.

מסכת כתובות פרק יב משנה ד
ה
כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם,
וְכָל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה,
שֶׁיֵּשׁ בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה
שֶׁתַּעֲשֶׂה טוֹבָה כְּנֶגֶד כְּתֻבָּתָהּ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית בַּעְלָהּ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ לְעוֹלָם,
וְכָל זְמַן שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
גּוֹבָה כְתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה.
מֵתָה,
יוֹרְשֶׁיהָ מַזְכִּירִים כְּתֻבָּתָהּ עַד עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה.

פרק יג

מסכת כתובות פרק יג משנה א
א
שְׁנֵי דַיָּנֵי גְזֵלוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם:
אַדְמוֹן, וְחָנָן בֶּן אַבְשָׁלוֹם.
חָנָן אוֹמֵר שְׁנֵי דְבָרִים,
וְאַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה.
מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְאִשְׁתּוֹ תוֹבַעַת מְזוֹנוֹת,
חָנָן אוֹמֵר:
תִּשָּׁבַע בַּסּוֹף וְלֹא תִשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה.
וְנֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ:
תִּשָּׁבַע בַּתְּחִלָּה וּבַסּוֹף.
אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִינָס כְּדִבְרֵיהֶם.
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
יָפֶה אָמַר חָנָן,
לֹא תִשָּׁבַע אֶלָּא בַסּוֹף.

מסכת כתובות פרק יג משנה ב

ב
מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְעָמַד אַחֵר וּפִרְנֵס אֶת אִשְׁתּוֹ,
חָנָן אוֹמֵר:
אִבֵּד אֶת מָעוֹתָיו.
וְנֶחְלְקוּ עָלָיו בְּנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים, וְאָמְרוּ:
יִשָּׂבַע כַּמָּה הוֹצִיא וְיִטֹּל.
אָמַר רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינָס כְּדִבְרֵיהֶם.
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
יָפֶה אָמַר חָנָן,
הִנִּיחַ מָעוֹתָיו עַל קֶרֶן הַצְּבִי.

מסכת כתובות פרק יג משנה ג
ג
אַדְמוֹן אוֹמֵר שִׁבְעָה:
מִי שֶׁמֵּת וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְרֻבִּין,
הַבָּנִים יוֹרְשִׁין וְהַבָּנוֹת יְזוֹנוּ.
נְכָסִים מְמֻעָטִים,
הַבָּנוֹת יְזוֹנוּ,
וְהַבָּנִים יִשָּׁאֲלוּ עַל הַפְּתָחִים.
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי?
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ד
ד
הַטּוֹעֵן לַחֲבֵרוֹ כַּדֵּי שֶׁמֶן,
וְהוֹדָה לוֹ בַּקְּנָקְנִים,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוֹדָה מִן הַטַּעֲנָה, יִשָּׁבַע.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מִן הוֹדָיָה בַּטַּעֲנָה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ה
ה
הַפּוֹסֵק מָעוֹת לַחֲתָנוֹ,
וּפָשַׁט לוֹ אֶת הָרֶגֶל,
תְּהֵי יוֹשֶׁבֶת עַד שְׁלֹשִׁים רֹאשָׁה.
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
׳אִלּוּ אֲנִי פָּסַקְתִּי עַל עַצְמִי,
אֶהֱי יוֹשֶׁבֶת עַד שְׁלֹשִׁים רֹאשִׁי.
אַבָּא פָּסַק עָלַי, מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת?
אוֹ כְּנֹס אוֹ פְּטֹר!׳
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת כתובות פרק יג משנה ו
ו
הָעוֹרֵר עַל שָׂדֶה וְהוּא חָתוּם עָלֶיהָ עֵד,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
״הַשֵּׁנִי נוֹחַ לִי, וְהָרִאשׁוֹן קָשֶׁה מִמֶּנִּי״.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִבֵּד אֶת זְכוּתוֹ.
עָשָׂאָה סִימָן לְאַחֵר, אִבֵּד אֶת זְכוּתוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה ז
ז
מִי שֶׁהָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וְאָבְדָה דֶּרֶךְ שָׂדֵהוּ,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
יֵלֵךְ לוֹ בְקָצָרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקְנֶה לוֹ דֶּרֶךְ בְּמֵאָה מָנֶה,
אוֹ יִפְרַח בְּאָוִיר.

מסכת כתובות פרק יג משנה ח
ח
הַמּוֹצִיא שְׁטָר חוֹב עַל חֲבֵרוֹ,
וְהַלָּה הוֹצִיא שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
״אִלּוּ הָיִיתִי חַיָּב לָךְ,
הָיָה לָךְ לְהַפְרַע אֶת שֶׁלָּךְ
כְּשֶׁמָּכַרְתָּ לִי אֶת הַשָּׂדֶה!״
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה הָיָה פִּקֵּחַ שֶׁמָּכַר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְמַשְׁכְּנוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה ט
ט
שְׁנַיִם שֶׁהוֹצִיאוּ שְׁטָר חוֹב זֶה עַל זֶה,
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
״אִלּוּ חַיָּב הָיִיתִי לָךְ,
כֵּיצַד אַתָּה לוֶֹה מִמֶּנִּי?״
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה גּוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ,
וְזֶה גּוֹבֶה שְׁטָר חוֹבוֹ.

מסכת כתובות פרק יג משנה י
י
שָׁלוֹשׁ אַרְצוֹת לַנִּשּׂוּאִין:
יְהוּדָה, וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, וְהַגָּלִיל. <וְגָלִיל>
אֵין מוֹצִיאִין מֵעִיר לָעִיר, וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ.
אֲבָל בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ,
מוֹצִיאִין מֵעִיר לָעִיר, וּמִכְּרַךְ לִכְרַךְ,
אֲבָל לֹא מֵעִיר לִכְרַךְ, וְלֹא מִכְּרַךְ לָעִיר.
מוֹצִיאִין מִגְּוִי הָרָע לְגֵוִי הַיָּפֶה,

אֲבָל לֹא מִנְּוֵי הַיָּפֶה לְנִוֵּי הָרָע.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף לֹא מִנְּוֵי הָרָע לְנִוֵּי יָפֶה,
שֶׁהַנִּוֵּי הַיָּפֶה בּוֹדֵק.

מסכת כתובות פרק יג משנה יא
יא
הַכֹּל מַעֲלִין לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין.
הַכֹּל מַעֲלִין לִירוּשָׁלַיִם, וְאֵין הַכֹּל מוֹצִיאִין.
(אֶחָד הָאֲנָשִׁים וְ)אֶחָד נָשִׁים וְאֶחָד עֲבָדִים.
כֵּיצַד?
נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹדוֹקְיָא,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
נָשָׂא אִשָּׁה בְּקַפּוֹדוֹקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִמְּעוֹת קַפּוֹדוֹקְיָא.
נָשָׂא אִשָּׁה בְּקַפּוֹדוֹקְיָא, וְגֵרְשָׁהּ בְּקַפּוֹדוֹקְיָא,
נוֹתֵן לָהּ מִמְּעוֹת קַפּוֹדוֹקְיָא.

חסלת מסכת כתובות

מסכת נדרים

פרק א

מסכת נדרים פרק א משנה א
א
כָּל כִּנּוּיֵי נְדָרִים כִּנְדָרִים,
וַחֲרָמִים כַּחֲרָמִים,
וּשְׁבוּעוֹת כִּשְׁבוּעוֹת,
וּנְזִירוּת כִּנְזִירוּת.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"מֻדָּר אֲנִי מִמְּךָ",
"מֻפְרָשׁ אֲנִי מִמְּךָ",
"מֻרְחָק אֲנִי מִמְּךָ",
"שֶׁאֵינִי אוֹכֵל לָךְ", <שני>
"שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ", <שני>
אָסוּר.
"מְנֻדֶּה אֲנִי לָךְ",
רִבִּי עֲקִיבָה הָיָה חוֹכֵךְ בָּזֶה לְהַחְמִיר.
"כִּנְדָרֵי רְשָׁעִים",
נָדַר בַּנָּזִיר וּבַקָּרְבָּן וּבִשְׁבוּעָה.

״כְּנִדְרֵי כְשֵׁרִין״,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
״כְּנִדְבוֹתָם״,
נָדַר בַּנְּזִיר וּבַקָּרְבָּן.

מסכת נדרים פרק א משנה ב
ב
הָאוֹמֵר:
״קֶנֶם״, ״קֶנַח״, ״קֶנָּס״,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִים לַקָּרְבָּן.
״חֵרֶק״, ״חֵרֵךְ״, ״חֶרֶף״,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לַחֵרֶם.
״נָזִיק״, ״נָזִיחַ״, ״פָּזִיחַ״,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לִנְזִירוּת.
״שְׁבוּתָא״, ״שְׁבוּקָא״, ״שְׁקוּקָה״, ״נָדַר בְּמוֹהֵן״,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּנּוּיִין לִשְׁבוּעָה.

מסכת נדרים פרק א משנה ג
ג
״לֹא חֻלִּים לֹא אֹכַל לָךְ״,
״לֹא כָשֵׁר וְלֹא דְכִי״,
״טָהוֹר וְטָמֵא״, ״נוֹתָר וּפִגּוּל״,
אָסוּר.
״כְּאִמָּרָא״, ״כַּדִּירַיִם״, ״כָּעֲצִים״,
״כָּאִשִּׁים״, ״כַּמִּזְבֵּחַ״, ״כַּהֵיכָל״, ״כִּירוּשָׁלַיִם״,
נָדַר בְּאֶחָד מִכָּל מְשַׁמְּשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִזְכִּיר קָרְבָּן,
הֲרֵי זֶה נָדַר בַּקָּרְבָּן.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
(אַף) הָאוֹמֵר ״יְרוּשָׁלַיִם!״
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת נדרים פרק א משנה ד
ד
הָאוֹמֵר:
״קָרְבַּן עוֹלָה, וּמִנְחָה, חַטָּאת,
תּוֹדָה, וּשְׁלָמִים שֶׁאֵינִי אוֹכַל לָךְ״,
אָסוּר;
רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
״הַקָּרְבָּן, כְּקָרְבָּן, קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ״,
אָסוּר.
״לֹא קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ״,
רִבִּי מֵאִיר אוֹסֵר.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
״קֶנֶם פִּי מְדַבֵּר עִמָּךְ,
וְיָדַי עוֹשָׂה עִמָּךְ,
וְרַגְלַי מְהַלְּכוֹת לָךְ״,
אָסוּר.

פרק ב

מסכת נדרים פרק ב משנה א
א
וְאֵלּוּ מֻתָּרִין:
"חֻלִּין שֶׁאֹכַל לָךְ",
"כִּבְשַׁר חֲזִיר",
"כַּעֲבוֹדָה זָרָה", <כַּעֲבוֹדָה>
"כִּנְבֵלוֹת", "כִּטְרֵפוֹת",
"כִּשְׁקָצִין", "כִּרְמָשִׂין",
"כְּחַלַּת אַהֲרֹן וְכִתְרוּמָתוֹ",
מֻתָּר.
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
"הֲרֵי אַתְּ עָלַי כְּאִמָּא",
פּוֹתְחִין לוֹ פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר,
שֶׁלֹּא יָקֵל אֶת רֹאשׁוֹ לְכֵן.
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי יָשֵׁן", <שני. וכן כולם>
"שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר",
"שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ";
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי מְשַׁמְּשֵׁךְ",
הֲרֵי זֶה בַּל יַחֵל דְּבָרוֹ.
"שְׁבוּעָה שֶׁאֵינִי יָשֵׁן",
"שֶׁאֵינִי מְדַבֵּר",
"שֶׁאֵינִי מְהַלֵּךְ",
אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ב משנה ב
ב
"קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ",
וְ"קָרְבָּן שֶׁאֹכַל לָךְ",
"לֹא קָרְבָּן לֹא אֹכַל לָךְ",
מֻתָּר.
"שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ",
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל לָךְ",
"לֹא שְׁבוּעָה לֹא אֹכַל לָךְ",
אָסוּר.
זֶה חָמֵר בִּשְׁבוּעוֹת מִבַּנְּדָרִים.
וְחָמֵר בַּנְּדָרִים מִבַּשְּׁבוּעוֹת,
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם סֻכָּה שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה", <שני>
"לוּלָב שֶׁאֵינִי נוֹטֵל", <שני>
"תְּפִלִּין שֶׁאֵינִי נוֹטֵן",
בִּנְדָרִים אָסוּר, וּבִשְׁבוּעוֹת מֻתָּר,
שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין לַעֲבֹר עַל הַמִּצְוֹת.

מסכת נדרים פרק ב משנה ג
ג

יֵשׁ נֵדֶר בְּתוֹךְ נֵדֶר,
וְאֵין שְׁבוּעָה בְּתוֹךְ שְׁבוּעָה.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם אֹכַל", וְאָכַל,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.

מסכת נדרים פרק ב משנה ד
ד
סְתָם נְדָרִים לְהַחְמִיר, וּפֵרוּשָׁן לְהָקֵל.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"הֲרֵי עָלַי כְּבָשָׂר מָלוּחַ, וּכְיַיִן נָסֵךְ",
אִם שֶׁלַּשָּׁמַיִם נָדַר, אָסוּר.
אִם שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כְּחֵרֶם",
אִם כְּחֵרֶם שֶׁלַּשָּׁמַיִם נָדַר, אָסוּר,
וְאִם שֶׁלַּכֹּהֲנִים, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כְּמַעֲשַׂר",
אִם כְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה נָדַר, אָסוּר, <כְּמַעֲשֵׂר>
וְאִם שֶׁלַּדָּגָן, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
"הֲרֵי עָלַי כִּתְרוּמָה",
אִם כִּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה נָדַר, אָסוּר,
וְאִם שֶׁלַּגֹּרֶן, מֻתָּר,
וְאִם סְתָם, אָסוּר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סְתָם תְּרוּמָה, בִּיהוּדָה, אֲסוּרָה, וּבַגָּלִיל, מֻתֶּרֶת,
שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה.
סְתָם חֲרָמִין, בִּיהוּדָה, מֻתָּרִין, וּבַגָּלִיל, אֲסוּרִין,
שֶׁאֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל מַכִּירִין אֶת חַרְמֵי כֹהֲנִים.

מסכת נדרים פרק ב משנה ה
ה
נָדַר בַּחֵרֶם, וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּחֵרְמוֹ שֶׁלַּיָּם",
נָדַר בַּקֻּרְבָּן, וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּקָרְבְּנוֹת מְלָכִים",
"הֲרֵי עֲצָמִי קָרְבָּן", וְאָמַר:
"לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא בְּעֶצֶם שֶׁהִנַּחְתִּי לִי לִהְיוֹת נוֹדֵר בּוֹ",
"קֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי", וְאָמַר:

״לֹא נָדַרְתִּי אֶלָּא מֵאִשְׁתִּי הָרִאשׁוֹנָה שֶׁגֵּרַשְׁתִּי״,
וְעַל כֵּן אֵינָן נִשְׁאָלִין עֲלֵיהֶם.
וְאִם נִשְׁאֲלוּ,
עוֹנְשִׁין אוֹתָן וּמַחְמִירִין עֲלֵיהֶם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פּוֹתְחִין לָהֶן פֶּתַח מִמָּקוֹם אַחֵר,
וּמְלַמְּדִין אוֹתָן,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּהֲגוּ בְקַלּוּת רֹאשׁ בִּנְדָרִים.

פרק ג

מסכת נדרים פרק ג משנה א

א

אַרְבָּעָה נְדָרִים הִתִּירוּ חֲכָמִים:
נִדְרֵי זֵרוּזִין, וְנִדְרֵי הֲוַי,
וְנִדְרֵי שְׁגָגוֹת, וְנִדְרֵי אֲנָסִים.
נִדְרֵי זֵרוּזִין:
הָיָה מוֹכֵר חֵפֶץ, וְאָמַר:
״קֹנָם שֶׁאֵינִי פּוֹחֵת לְךָ מִן הַסֶּלַע״,
וְהַלָּה אוֹמֵר:
״קֹנָם שֶׁאֵינִי מוֹסִיף לְךָ עַל הַשֶּׁקֶל״,
שְׁנֵיהֶן רוֹצִין בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אַף הָרוֹצֶה לְהַדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְאָמַר:
״כָּל נֶדֶר שֶׁאֲנִי עָתִיד לִדּוֹר, הֲרֵי הוּא בָטֵל,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא זָכוּר בְּשָׁעַת הַנֶּדֶר״.

מסכת נדרים פרק ג משנה ב

ב

נִדְרֵי הֲוַי, אָמַר:
״אִם לֹא רָאִיתִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה כְּעוֹלֵי מִצְרַיִם!״
״אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד!״
נִדְרֵי שְׁגָגוֹת:
אָמַר:
״אִם אָכַלְתִּי וְשָׁתִיתִי״,
וְנִזְכַּר שֶׁאָכַל וְשָׁתָה.
״שֶׁאֵינִי אוֹכֵל וְשֶׁאֵינִי שׁוֹתֶה״,
וְשָׁכַח, וְאָכַל וְשָׁתָה.
אָמַר:
״קֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי,
שֶׁגָּנְבָה אֶת כִּיסִי, וְשֶׁהִכַּת אֶת בְּנִי״,
וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הִכַּתּוּ, וְנוֹדַע שֶׁלֹּא גָנְבָה.
רָאָה אוֹתָן אוֹכְלִין תְּאֵנִים, וְאָמַר לָהֶן:
״הֲרֵי הֵן עֲלֵיכֶם קָרְבָּן״,
וְנִמְצְאוּ אָבִיו אוֹ אָחִיו, וְהָיוּ עִמָּהֶן אֲחֵרִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֵן מֻתָּרִין, וּמַה שֶּׁעִמָּהֶן אֲסוּרִין.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ג
ג
נִדְרֵי אֲנָסִים:
הִדִּירוּ חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ,
וְחָלָה הוּא אוֹ שֶׁחָלָה בְנוֹ, אוֹ שֶׁעִכְּבוֹ נָהָר,
הֲרֵי אֵלּוּ נִדְרֵי אֲנָסִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ד
ד
נוֹדְרִים לֶהָרָגִים וְלֶחָרָמִים וְלַמּוֹכְסִים שֶׁהִיא תְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ תְרוּמָה;
שֶׁהֵן שֶׁלְּבֵית הַמֶּלֶךְ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שֶׁלָּהֶן. <שֶׁאֵינָהּ>
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בַּכֹּל נוֹדְרִין, חוּץ מִבַּשְׁבוּעָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף בִּשְׁבוּעָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יִפְתַּח לוֹ בְנֶדֶר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף יִפְתַּח.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּמַה שֶׁהוּא מַדִּירוֹ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף בְּמַה שֶׁאֵינוֹ מַדִּירוֹ.

ה
כֵּיצַד?
אָמְרוּ לוֹ:
אֱמֹר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי!"
וְאָמַר:
"קֻנָּם אִשְׁתִּי וּבָנַי נֶהֱנִים לִי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ מֻתֶּרֶת, וּבָנָיו אֲסוּרִין;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מֻתָּרִין.

מסכת נדרים פרק ג משנה ה
ו
"הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן אִם אֵינָן נִקְצָצוֹת",
וְ"טַלִּית זוֹ קָרְבָּן אִם אֵינָהּ נִשְׂרֶפֶת",
יֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן.
"הֲרֵי נְטִיעוֹת הָאֵלּוּ קָרְבָּן עַד שֶׁיִּקָּצְצוּ", <שֶׁיִּקְצְצוּ>
וְ"טַלִּית זוֹ קָרְבָּן עַד שֶׁתִּשָּׂרֵף",
אֵין לָהֶם פִּדְיוֹן.

מסכת נדרים פרק ג משנה ו
ז
הַנּוֹדֵר מִיּוֹרְדֵי הַיָּם, מֻתָּר בְּיוֹשְׁבֵי יַבָּשָׁה;
וּמִיּוֹשְׁבֵי יַבָּשָׁה, אָסוּר בְּיוֹרְדֵי הַיָּם,
שֶׁיּוֹרְדֵי הַיָּם בִּכְלָל יוֹשְׁבֵי הַיַּבָּשָׁה;
לֹא כָאֵלּוּ הָהוֹלְכִים מֵעַכּוֹ לְיָפוֹ,
אֶלָּא מִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְפָרֵשׁ.

מסכת נדרים פרק ג משנה ז
ח
הַנּוֹדֵר מֵרוֹאֵי הַחַמָּה,
אָסוּר אַף בַּסּוּמִים,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְמִי שֶׁהַחַמָּה רוֹאָה אוֹתוֹ.

מסכת נדרים פרק ג משנה ח
ט
הַנּוֹדֵר מִשְּׂחוֹרֵי הָרֹאשׁ,
אָסוּר בַּקֵּרְחִים, וּבְבַעֲלֵי שֵׁיבוֹת,
וּמֻתָּר בַּנָּשִׁים וּבַקְּטַנִּים,
שֶׁאֵין נִקְרָאִין שְׂחוֹרֵי הָרֹאשׁ אֶלָּא אֲנָשִׁים.

מסכת נדרים פרק ג משנה ט
י
הַנּוֹדֵר מִן הַיְלוּדִים, מֻתָּר בַּנּוֹלָדִים; <הַיְלוּדִים>
מִן הַנּוֹלָדִים,
רְבִּי מֵאִיר מַתִּיר אַף בַּיְלוּדִים. <בַּיְלוּדִים>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְמִי שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִוָּלֵד.

מסכת נדרים פרק ג משנה י
יא
הַנּוֹדֵר מִשּׁוֹבְתֵי שַׁבָּת,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים.
מֵאוֹכְלֵי הַשּׁוּם,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וְאָסוּר בַּכּוּתִים.
וּמֵעוֹלֵי לִירוּשָׁלַיִם,
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל וּמֻתָּר בַּכּוּתִים.

מסכת נדרים פרק ג משנה יא
יב
"קֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לִבְנֵי נֹחַ",
מֻתָּר בְּיִשְׂרָאֵל, וְאָסוּר בָּאֻמּוֹת.
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְזֶרַע אַבְרָהָם",
אָסוּר בְּיִשְׂרָאֵל, וּמֻתָּר בָּאֻמּוֹת.
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְיִשְׂרָאֵל",
לוֹקֵחַ בְּיָתֵר וּמוֹכֵר בְּפָחוּת.
"שֶׁיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנִין לִי",
לוֹקֵחַ בְּפָחוּת וּמוֹכֵר בְּיָתֵר,
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָהֶן וְהֵן לִי",

יֵהָנֶה לָאֻמּוֹת.

יג

״קַנְּם שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לָעֲרֵלִים״,
מֵתָר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאָסוּר בְּמוּלֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם.
״שֶׁאֵינִי נֶהְנֶה לַמּוּלִים״,
אָסוּר בְּעַרְלֵי יִשְׂרָאֵל,
וּמֻתָּר בְּמוּלֵי הָאֻמּוֹת,
שֶׁאֵין הָעָרְלָה קְרוּיָה אֶלָּא לְשֵׁם הַגּוֹיִם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה ט,כה)
״כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים,
וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב״,
וְאוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל א יז,לו)
״וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם״,
וְאוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל ב א,כ)
״פֶּן תִּשְׂמַחְנָה בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים,
פֶּן תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים״.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
מְאוּסָה הָעָרְלָה שֶׁנִּתְגַּנּוּ בָהּ רְשָׁעִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה ט,כה)
״כִּי כָל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים,
וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַרְלֵי לֵב״.

יד

רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּרִית נִכְרְתוּ עָלֶיהָ.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת הַחֲמוּרָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁלֹּא נִתְּלָה לְמֹשֶׁה הַצַּדִּיק עָלֶיהָ מִלֹּא שָׁעָה.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא דּוֹחָה אֶת הַנְּגָעִים.

יה

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁעָשָׂה אָבִינוּ אַבְרָהָם,
לֹא נִקְרָא שָׁלֵם עַד שֶׁמָּל, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית יז,א)
״הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי וֶהְיֵה תָמִים״.

יו

דָּבָר אַחֵר:
גְּדוֹלָה מִילָה, שֶׁאִלּוּלֵי הִיא,
לֹא בָרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹלָמוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה לג,כה)

״כֹּה אָמַר יי: אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה,
חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׂמְתִּי״.
גְּדוֹלָה מִילָה,
שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְווֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כד,ח)
״הִנֵּה דַם הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יי עִמָּכֶם,
עַל כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.״

פרק ד

מסכת נדרים פרק ד משנה א

א

אֵין בֵּין הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ לְמֻדָּר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל,
אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל,
וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ.
הַמֻּדָּר מַאֲכָל מֵחֲבֵרוֹ,
לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה, וְרֵחַיִם וְתַנּוּר.
אֲבָל מַשְׁאִיל לוֹ חָלוּק וְטַלִּית, וּנְזָמִים וְטַבָּעוֹת,
וְכָל דָּבָר שֶׁאֵין עוֹשִׂים בּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ.
מְקוֹם שֶׁמַּשְׁכִּירִין כַּיּוֹצֵא בָּהֶן, אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ד משנה ב

ב

הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
שׁוֹקֵל אֶת שְׁקָלוֹ, וּפוֹרֵעַ אֶת חוֹבוֹ,
וּמַחְזִיר לוֹ אֲבֵדָתוֹ.
מְקוֹם שֶׁנּוֹטְלִין עָלֶיהָ שָׂכָר,
תִּפֹּל הֲנָיָה לַהֶקְדֵּשׁ.

מסכת נדרים פרק ד משנה ג

ג

וְתוֹרֵם אֶת תְּרוּמָתוֹ וּמַעְשְׂרוֹתָיו לְדַעְתּוֹ.
וּמַקְרִיב עָלָיו קִנֵּי זָבִין וְקִנֵּי זָבוֹת, קִנֵּי יוֹלְדוֹת,
חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת.
וּמְלַמְּדוֹ מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת, וְאַגָּדוֹת.
לֹא יְלַמְּדֶנּוּ מִקְרָא,
אֲבָל מְלַמֵּד הוּא אֶת בָּנָיו מִקְרָא.
וְזָן אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֵיהֶן. <בִּמְזוֹנוֹתָן>
לֹא יָזוּן אֶת בְּהֶמְתּוֹ, בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
זָן אֶת הַטְּמֵאָה, וְאֵינוֹ זָן אֶת הַטְּהוֹרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה בֵּין טְמֵאָה לִטְהוֹרָה?
אָמַר לָהֶן:
שֶׁהַטְּהוֹרָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם, וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ,
וְהַטְּמֵאָה נַפְשָׁהּ וְגוּפָהּ לַשָּׁמַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:

אַף הַטְּמֵאָה נַפְשָׁהּ לַשָּׁמַיִם, וְגוּפָהּ שֶׁלּוֹ,
שֶׁאִם יִרְצֶה, הֲרֵי מוּכָרָה לַגּוֹיִם,
אוֹ מַאֲכִילָהּ לַכְּלָבִים.

מסכת נדרים פרק ד משנה ד
ד
הַמֵּדִר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְנִכְנַס לְבַקְּרוֹ,
עוֹמֵד, אֲבָל לֹא יוֹשֵׁב.
וּמְרַפְּאוּת רְפוּאוּת נֶפֶשׁ,
אֲבָל לֹא רְפוּאוּת מָמוֹן.
וְרוֹחֵץ עִמּוֹ בְּאֶנְבָּטִי גְּדוֹלָה,
אֲבָל לֹא בְּקַטַנְּה.
וְיָשֵׁן עִמּוֹ בַּמִּטָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּימוֹת הַחַמָּה, אֲבָל לֹא בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַהֲנֵיהוּ.
וּמֵסֵב עִמּוֹ עַל הַמִּטָּה,
וְאוֹכֵל עִמּוֹ עַל הַשֻּׁלְחָן,
אֲבָל לֹא מִן הַתַּמְחוּי.
אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַתַּמְחוּי הַחוֹזֵר.

ה
לֹא יֹאכַל עִמּוֹ מִן הָאֲבוּס שֶׁלִּפְנֵי הַפּוֹעֲלִים.
וְלֹא יַעֲשֶׂה עִמּוֹ בָּאָמָּן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עוֹשֶׂה הוּא בְּרָחוֹק מִמֶּנּוּ.

מסכת נדרים פרק ד משנה ה
ו
הַמֵּדִר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ לִפְנֵי שְׁבִיעִית,
לֹא יֵרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, <יורד>
וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַנּוֹטוֹת;
וּבַשְּׁבִיעִית, לֹא יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
אֲבָל אוֹכֵל הוּא מִן הַנּוֹטוֹת.
נָדַר הֵימֶנּוּ מַאֲכָל לִפְנֵי שְׁבִיעִית,
יוֹרֵד לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ, וְאֵינוֹ אוֹכֵל מִן הַפֵּרוֹת.
וּבַשְּׁבִיעִית, יוֹרֵד וְאוֹכֵל.

מסכת נדרים פרק ד משנה ו
ז
הַמֵּדִר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ וְלֹא יִשְׁאַל מִמֶּנּוּ,
לֹא יַלְוֶנּוּ וְלֹא יִלְוֶה מִמֶּנּוּ, <יַלְוֶה>
וְלֹא יִמְכֹּר לוֹ וְלֹא יִקַּח מִמֶּנּוּ.
אָמַר לוֹ:
"הַשְׁאִילֵנִי פָרָתְךָ",
אָמַר לוֹ:
"אֵינָהּ פְנוּיָה".
אָמַר:

״קֹנָם שָׁדַי שֶׁאֵינִי חוֹרֵשׁ בָּהּ לְעוֹלָם״,
אִם הָיָה דַּרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ,
הוּא אָסוּר, וְכָל אָדָם מֻתָּרִין;
אִם אֵין דַּרְכּוֹ לַחֲרֹשׁ בּוֹ,
הוּא וְכָל אָדָם אֲסוּרִין.

מסכת נדרים פרק ד משנה ז
ח
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
הוֹלֵךְ אֵצֶל הַחֲנָוָנִי, וְאוֹמֵר:
״אִישׁ פְּלוֹנִי מֻדָּר מִמֶּנִּי הֲנָיָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה.״
הוּא נוֹתֵן לוֹ, וּבָא וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ.

ט
הָיָה בֵּיתוֹ לִבְנוֹת, גְּדֵרוֹ לִגְדֹּר, שָׂדֵהוּ לְקַצֵּר,
הוֹלֵךְ אֵצֶל הַפּוֹעֲלִין, וְאוֹמֵר:
״אִישׁ פְּלוֹנִי מֻדָּר מִמֶּנִּי הֲנָיָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה אֶעֱשֶׂה.״
וְהֵן עוֹשִׂין עִמּוֹ, וּבָאִים וְנוֹטְלִים שָׂכָרָן מִמֶּנּוּ.

מסכת נדרים פרק ד משנה ח
י
הָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
נוֹתֵן לְאַחֵר מִשֵּׁם מַתָּנָה,
וְהַלָּה מֵתָר בָּהּ.
אִם אֵין עִמָּהֶם אַחֵר,
מַנִּיחַ עַל הַסֶּלַע אוֹ עַל הַגָּדֵר,
וְאוֹמֵר:
״הֲרֵי הֵן מֻבְקָרִין לְכָל מִי שֶׁיִּחְפֹּץ״,
וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.

פרק ה

מסכת נדרים פרק ה משנה א
א
הַשּׁוּתָפִים שֶׁנָּדְרוּ הֲנָיָה זֶה מִזֶּה,
אֲסוּרִין לִכָּנֵס לֶחָצֵר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ.
שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין מִלְּהַעֲמִיד רַחַיִם וְתַנּוּר,
וּמִלְגַדֵּל תַּרְנְגֹלִין.
הָיָה אֶחָד מֵהֶן מֻדָּר מֵחֲבֵרוֹ הֲנָיָה,
לֹא יִכָּנֵס לֶחָצֵר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
״בְּתוֹךְ שֶׁלִּי אֲנִי נִכְנָס,

וְאֵינִי נִכְנָס בְּתוֹךְ שֶׁלְּךָ.״
כּוֹפִין אֶת הַנּוֹדֵר שֶׁיִּמְכֹּר אֶת חֶלְקוֹ.

מסכת נדרים פרק ה משנה ב
ב
הָיָה אֶחָד מִן הַשּׁוּק מֻדָּר מֵאֶחָד מֵהֶם הֲנָיָה,
לֹא יִכָּנֵס לְחָצֵר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
״לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרִי אֲנִי נִכְנָס,
וְאֵינִי נִכְנָס לְתוֹךְ שֶׁלְּךָ.״

מסכת נדרים פרק ה משנה ג
ג
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ,
וְיֵשׁ לוֹ שָׁם מַרְחֵץ וּבֵית הַבַּד מֻסְכָּרִין בָּעִיר,
אִם יֵשׁ לוֹ תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, אָסוּר.
אֵין לוֹ תְּפִיסַת יָד בָּהֶן, מֻתָּר.
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
״קֻנָּם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס, וְשָׁדְךָ בָּהֶן לוֹקֵחַ״,
מֵת אוֹ שְׁמְכָרָן לְאַחֵר, מֻתָּר.
״לַבַּיִת הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס,
וְשָׂדֶה זוֹ שֶׁאֵינִי לוֹקֵחַ״,
מֵת אוֹ שְׁמְכָרָן לְאַחֵר, אָסוּר.

מסכת נדרים פרק ה משנה ד
ד
״הֲרֵי אֲנִי עָלֶיךָ חֵרֶם״, הַמֻּדָּר אָסוּר.
״הֲרֵי אַתְּ עָלַי חֵרֶם״, הַנּוֹדֵר אָסוּר.
״הֲרֵי אֲנִי עָלֶיךָ וְאַתְּ עָלַי״, שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין.
וּשְׁנֵיהֶם מֻתָּרִין בְּדָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל,
וַאֲסוּרִין בְּדָבָר שֶׁבְּאוֹתָהּ הָעִיר.

מסכת נדרים פרק ה משנה ה
ה
וְאֵי זֶה הוּא דָבָר שֶׁלְּעוֹלֵי בָבֶל?
כְּגוֹן הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת,
וְהַבְּאֵר שֶׁבְּאֶמְצַע הַדֶּרֶךְ.
וְאֵי זֶה דָבָר שֶׁבְּאוֹתָהּ הָעִיר?
כְּגוֹן הָרְחָבָה, וְהַמַּרְחֵץ,
וּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהַתֵּבָה, וְהַסְּפָרִים.
וְהַכּוֹתֵב חֶלְקוֹ לַנָּשִׁיא.

ו
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֶחָד כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא וְאֶחָד כּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט;
מַה בֵּין כּוֹתֵב לַנָּשִׂיא לְכוֹתֵב לַהֶדְיוֹט?
שֶׁהַכּוֹתֵב לַנָּשִׂיא אֵינוּ צָרִיךְ לְזַכּוֹת,
וְהַכּוֹתֵב לַהֶדְיוֹט צָרִיךְ לְזַכּוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צָרִיךְ לְזַכּוֹת,
לֹא דִּבְּרוּ בַּנָּשִׂיא אֶלָּא בַּהוֶוה. <בהווי>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין אַנְשֵׁי הַגָּלִיל צְרִיכִין לְכְתּוֹב,
שֶׁכְּבָר כָּתְבוּ אֲבוֹתֵיהֶם עַל יְדֵיהֶם. <אֲבוֹתָם>

מסכת נדרים פרק ה משנה ו
[ז]
הַמַּדִּר חֲנָיָה מֵחֲבֵרוֹ וְאֵין לוֹ מַה יֹּאכַל,
נוֹתֵן לְאַחֵר מִשּׁוּם מַתָּנָה, וְהַלָּה מֵתָר בָּהּ.
מַעֲשֶׂה בְּבֵית חוֹרוֹן,
בְּאֶחָד שֶׁהָיָה אָבִיו מַדִּר מִמְּנוּ חֲנָיָה,
וְהָיָה מַשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ.
אָמַר לַחֲבֵרוֹ:
"חֲרֵי הֶחָצֵר וְהַסְּעוּדָה נְתוּנִין לָךְ מַתָּנָה,
אֵין בְּפָנֶיךָ שֶׁיָּבֹא אַבָּא וְיֹאכַל עִמָּנוּ בִּסְעוּדָה."
אָמַר לוֹ:
"אִם שֶׁלִּי הֵם, חֲרֵי הֵן מֻקְדָּשִׁין לַשָּׁמַיִם!"
אָמַר לוֹ:
"לֹא נָתַתִּי לְךָ אֶת שֶׁלִּי (אֶלָּא) שֶׁתַּקְדִּישֵׁם לַשָּׁמַיִם!"
אָמַר לוֹ:
"לֹא נָתַתָּ לִי אֶת שֶׁלְּךָ,
אֶלָּא שֶׁתְּהֵא אַתָּה וְאָבִיךָ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים,
וּמִתְרַצִּים זֶה לָזֶה,
וְיֹהֵא עָוֹן תָּלוּי בְּרֹאשִׁי".
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל מַתָּנָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁאִם הִקְדִּישָׁהּ תְּהֵא מְקֻדֶּשֶׁת,
אֵינָהּ מַתָּנָה.

פרק ו

מסכת נדרים פרק ו משנה א
א
הַנּוֹדֵר מִן הַמְּבֻשָּׁל,
מֵתָר בַּצָּלִי וּבַשָּׁלוּק.
אָמַר:
"קֹנָם תַּבְשִׁיל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בְּמַעֲשֵׂה קְדֵרָה רַךְ,
וּמֵתָר בֶּעָבֶה,
וּמֵתָר בְּבֵיצָה טְרֻמִיטָן,
וּבַדַּלַּעַת הָרְמוּצָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ב
ב
הַנּוֹדֵר מִמַּעֲשֵׂה קְדֵרָה,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂה רִתְחָתָה.
אָמַר:
"קֹנָם יוֹרֵד לִקְדֵרָה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>

אָסוּר מִכָּל הַמִּתְבַּשְּׁלִין בִּקְדֵרָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ג
ג
"מִן הַכָּבֵשׁ",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַכֶּבֶשׂ שֶׁלַּיָּרָק.
"כָּבוּשׁ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בִּכָּל הַכְּבוּשִׁים.

ד
"מִן הַשִּׁלְקִים",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַשֶּׁלֶק שֶׁלַּיָּרָק.
"שָׁלוּק שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בִּכָּל הַשְּׁלוּקִים.

ה
"מִן הַצָּלִי",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַצָּלִי שֶׁלַּבָּשָׂר.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
"צָלוּי שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר מִכָּל הַצְּלוּיִם.

ו
"מִן הַמָּלִיחַ",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִן הַמָּלִיחַ שֶׁלַּדָּג.
"מָלִיחַ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בִּכָּל הַמְּלוּחִים.

מסכת נדרים פרק ו משנה ד
ז
"דָּג, דָּגִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶם, בֵּין גְּדוֹלִים, בֵּין קְטַנִּים,
בֵּין מְלוּחִים בֵּין תְּפֵלִים,
בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים,
וּמֵתָר בִּטְרִית טְרוּפָה, וּבַצִּיר.
הַנּוֹדֵר מִן הַצַּחֲנָה,
אָסוּר בִּטְרִית טְרוּפָה,
וּמֵתָר בַּצִּיר וּבְמֻרְיָס.
הַנּוֹדֵר מִטְּרִית טְרוּפָה,
מֵתָר בַּצִּיר וּבַמֻּרְיָס.

מסכת נדרים פרק ו משנה ה
ח
הַנּוֹדֵר מִן הֶחָלָב, מֻתָּר בַּקִּים.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹסֵר.
וּמִן הַקִּים, מֻתָּר בֶּחָלָב.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
הַנּוֹדֵר מִן הַגְּבִנָּה,
אָסוּר בָּהּ, בֵּין מְלֵיחָה וּבֵין תְּפֵלָה.

מסכת נדרים פרק ו משנה ו
ט
הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר,
מֻתָּר בָּרֹטֶב וּבַקּוֹפֵא.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה: <יודה>
מַעֲשֶׂה וְאָסַר עָלַי רִבִּי טַרְפוֹן בֵּיצִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִמּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
וְכִן הַדָּבָר! אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁאָמַר "בָּשָׂר זֶה עָלַי",
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּבָר וְנִתְעָרַב בְּאַחֵר,
אִם יֶשׁ בּוֹ בְנוֹתֵן טַעַם, חֲרֵי זֶה אוֹסֵר.

מסכת נדרים פרק ו משנה ז
י
הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן,
מֻתָּר בַּתַּבְשִׁיל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן.
אָמַר:
"קֳנָם יַיִן זֶה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
וְנָפַל לַתַּבְשִׁיל,
אִם יֶשׁ בּוֹ בְנוֹתֵן טַעַם,
חֲרֵי זֶה אָסוּר.

יא
הַנּוֹדֵר מִן הָעֲנָבִים, מֻתָּר בַּיַּיִן;
מִן הַזֵּיתִים, מֻתָּר בַּשֶּׁמֶן.
אָמַר:
"קֳנָם זֵיתִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶן וּבַיּוֹצֵא מֵהֶן.

מסכת נדרים פרק ו משנה ח
יב
הַנּוֹדֵר מִן הַתְּמָרִים, מֻתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים;
מִן הַסְּתָוְנִיּוֹת, מֻתָּר בְּחֹמֶץ סְתָוְנִיּוֹת.
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁשָּׁם תּוֹלַדְתּוֹ קְרוֹיָה עָלָיו, וְנָדַר הֵימֶנּוּ,
אָסוּר בְּיוֹצֵא הֵימֶנּוּ. <מגיה שני הוסיף: בו ו->
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת נדרים פרק ו משנה ט
יג
הַנּוֹדֵר מִן הַיַּיִן, מֻתָּר בְּיֵין תַּפּוּחִים;
מִן הַשֶּׁמֶן, מֻתָּר בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין;
מִן הַדְּבַשׁ, מֻתָּר בִּדְבַשׁ תְּמָרִים;
מִן הַחֹמֶץ, מֻתָּר בְּחֹמֶץ סְתָוְנִית;
מִן הַכְּרֵישִׁים, מֻתָּר בְּקַפְּלוֹטוֹת;
מִן הַיָּרָק, מֻתָּר בִּירָקוֹת שָׂדֶה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא לָאוּי. < המגיה: ס"א שֵׁם לָוִי>

מסכת נדרים פרק ו משנה י

יד
מִן הַכְּרוּב, אָסוּר בְּאִסְפַּרְגּוֹס;
מִן הָאִסְפַּרְגּוֹס, מֻתָּר בִּכְרוּב.
מִן הַגְּרִיסִים, אָסוּר בַּמִּקְפָּא.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הַמִּקְפָּא, מֻתָּר בִּגְרִיסִין.

יה
מִן הַמִּקְפָּא, אָסוּר בַּשּׁוּם.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הַשּׁוּם, מֻתָּר בַּמִּקְפָּא. <אסור>

יו
מִן הָעֲדָשִׁים, אָסוּר בָּאֲשִׁישִׁים,
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר.
מִן הָאֲשִׁישִׁין, מֻתָּר בָּעֲדָשִׁים.

יז
"חִטָּה", "חִטִּים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶם, בֵּין קֶמַח בֵּין פַּת.
"גָּרִיס", "גְּרִיסִים שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
אָסוּר בָּהֶן, בֵּין חַיִּים בֵּין מְבֻשָּׁלִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"קֻנָּם גָּרִיס וְחִטָּה שֶׁאֵינִי טוֹעֵם", <שני>
מֻתָּר לָכוֹס חַיִּים.

פרק ז

מסכת נדרים פרק ז משנה א
א
הַנּוֹדֵר מִן הַיָּרָק, מֻתָּר בַּדְּלוּעִים.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹסֵר.
אָמְרוּ לוֹ לְרְבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲלֹא אוֹמֵר אָדָם לְשֻׁלּוּחוֹ:
"קַח לָנוּ יָרָק",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא מָצָאתִי אֶלָּא דְלוּעִים"?
אָמַר לָהֶם:
וְכֵן הַדָּבָר! אוֹ שָׁמַע אוֹמֵר הוּא לוֹ:
"לֹא מָצָאתִי אֶלָּא קִטְנִית"?
אֶלָּא שֶׁהַדְּלוּעִין בִּכְלַל הַיָּרָק,
וְאֵין הַקִּטְנִית בִּכְלַל יָרָק.
וְאָסוּר בְּפוּל הַמִּצְרִי לַח,
וּמֻתָּר בַּיָּבֵשׁ.

מסכת נדרים פרק ז משנה ב
ב
הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן,

אָסוּר בְּפוּל הַמִּצְרִי הַיָּבֵשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַנּוֹדֵר מִן הַתְּבוּאָה,
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִין,
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַדָּגָן,
אָסוּר בַּכֹּל,
וּמֻתָּר בְּפֵרוֹת הָאִילָן וּבַיָּרָק.

מסכת נדרים פרק ז משנה ג

ג

הַנּוֹדֵר מִן הַכְּסוּת,
מֻתָּר בַּשַּׂק, וּבִירִיעָה, וּבַחֲמִילָה.
אָמַר "קֻנָּם צֶמֶר עוֹלֶה עָלַי",
מֻתָּר לְכַסּוֹת בְּגִזֵּי צֶמֶר;
"פִּשְׁתָּן עוֹלָה עָלַי",
מֻתָּר לְכַסּוֹת בַּאֲנִיצֵי פִּשְׁתָּן.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הַנֵּדֶר:
טָעַן וְהִזִּיעַ, וְהָיָה רֵיחוֹ קָשֶׁה, אָמַר:
"קֻנָּם צֶמֶר וּפִשְׁתִּים עוֹלִין עָלַי",
מֻתָּר לְכַסּוֹת,
וְאָסוּר לְהַפְשִׁיל אַחֲרָיו.

מסכת נדרים פרק ז משנה ד

ד

הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת, מֻתָּר בָּעֲלִיָּה.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עֲלִיָּה בִכְלָל הַבַּיִת.
הַנּוֹדֵר מִן הָעֲלִיָּה, מֻתָּר בַּבַּיִת.

מסכת נדרים פרק ז משנה ה

ה

הַנּוֹדֵר מִן הַמִּטָּה, מֻתָּר בַּדַּרְגֵּשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַדַּרְגֵּשׁ בִּכְלַל הַמִּטָּה.
הַנּוֹדֵר מִן הַדַּרְגֵּשׁ, מֻתָּר בַּמִּטָּה.

ו

הַנּוֹדֵר מִן הָעִיר,
מֻתָּר לִכָּנֵס בִּתְחוּמָהּ,
וְאָסוּר לִכָּנֵס לְעִיבּוּרָהּ.
אֲבָל הַנּוֹדֵר מִן הַבַּיִת,
אָסוּר מִן הָאָגָף וְלִפְנִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ו

ז
״קֻנָּם פֵּרוֹת הָאֵלּוּ עָלַי״,
״קֻנָּם הֵם לְפִי״,
״קֻנָּם הֵם עַל פִּי״,
אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶם וּבְגִדּוּלֵיהֶם.
״שֶׁאֵינִי אוֹכֵל״, ״שֶׁאֵינִי טוֹעֵם״, <שני>
מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
בְּדָבָר שֶׁזֵּרְעוֹ כָלֶה;
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,
גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ז
ח
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
״קֻנָּם מַעֲשֶׂה יָדַיִךְ עָלַי״,
״קֻנָּם הֵם לְפִי״, ״קֻנָּם הֵן עַל פִּי״,
אָסוּר בְּחִלּוּפֵיהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן. <בחילופין>
״שֶׁאֵינִי אוֹכֵל״, ״שֶׁאֵינִי טוֹעֵם״, <שני>
מֻתָּר בְּחִלּוּפֵיהֶם וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
בְּדָבָר שֶׁזֵּרְעוֹ כָלֶה.
אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵין זַרְעוֹ כָלֶה,
גִּדּוּלֵי גִדּוּלִין אֲסוּרִים.

מסכת נדרים פרק ז משנה ח
ט
״שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וְאֵינִי אוֹכֵל עַד הַפֶּסַח״,
״שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה וְאֵינִי מִתְכַּסֶּה עַד הַפֶּסַח״,
עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
מֻתָּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת לְאַחַר הַפֶּסַח.

י
״שֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וְאֵינִי אוֹכֵל״,
״וְשֶׁאַתְּ עוֹשָׂה עַד הַפֶּסַח וְאֵינִי מִתְכַּסֶּה״,
עָשְׂתָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אָסוּר לֶאֱכֹל וּלְהִתְכַּסּוֹת לְאַחַר הַפֶּסַח.

מסכת נדרים פרק ז משנה ט
יא
״שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הַפֶּסַח,
אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הֶחָג״,
הָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הַפֶּסַח;
וּלְאַחַר הַפֶּסַח, בַּל יַחֵל דְּבָרוֹ.

יב
״שֶׁאַתְּ נֶהֱנֵית לִי עַד הֶחָג,
אִם הוֹלֶכֶת אַתְּ לְבֵית אָבִיךְ עַד הַפֶּסַח״,
וְהָלְכָה לִפְנֵי הַפֶּסַח,
אֲסוּרָה בַּהֲנָאָתוֹ עַד הֶחָג,
מֻתֶּרֶת לֵילֵךְ אַחַר הַפֶּסַח.

פרק ח

מסכת נדרים פרק ח משנה א
א
"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַיּוֹם",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ;
"שַׁבָּת זוֹ",
אָסוּר בְּכָל הַשַּׁבָּת, וְשַׁבָּת שֶׁעָבְרָה; <המגיה: ושבת לשעבר>
"חֹדֶשׁ זֶה",
אָסוּר בְּכָל הַחֹדֶשׁ, וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ לְהַבָּא;
"שָׁנָה זוֹ",
אָסוּר בְּכָל הַשָּׁנָה, וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁעָתִיד לָבוֹא;
"שָׁבוּעַ זֶה",
אָסוּר בְּכָל הַשָּׁבוּעַ, וּשְׁבִיעִית שֶׁעָבְרָה. <המגיה: והשביעית לשעבר>

ב
וְאִם אָמַר:
"יוֹם אֶחָד", "שַׁבָּת אַחַת", "חֹדֶשׁ אֶחָד",
"שָׁנָה אַחַת", "שָׁבוּעַ אֶחָד",
אָסוּר מִיּוֹם לְיוֹם.

מסכת נדרים פרק ח משנה ב
ג
"עַד הַפֶּסַח", אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ;
"עַד שֶׁיִּהֶא", אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.
"עַד לִפְנֵי הַפֶּסַח",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.

מסכת נדרים פרק ח משנה ג
ד
"עַד הַקָּצִיר", "עַד הַבָּצִיר", "עַד הַמָּסִיק",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁזְּמַנּוֹ קָבוּעַ, וְאוֹמֵר "עַד שֶׁיַּגִּיעַ",
אָסוּר עַד שֶׁיַּגִּיעַ;
"עַד שֶׁיִּהֶא",
אָסוּר עַד שֶׁיֵּצֵא.
וְכָל שֶׁאֵין זְמַנּוֹ קָבוּעַ,
בֵּין שֶׁאָמַר "עַד שֶׁיִּהֶא",
בֵּין שֶׁאָמַר "עַד שֶׁיַּגִּיעַ",
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד שֶׁיַּגִּיעַ.

מסכת נדרים פרק ח משנה ד
ה

״עַד הַקֵּיץ״, ״עַד שֶׁיְּהֵא הַקֵּיץ״,
עַד שֶׁיַּתְחִילוּ הָעָם לְהַכְנִיס בַּכַּלְכַּלּוֹת.
״עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַקֵּיץ״,
עַד שֶׁיַּכְפִּילוּ הַמְּקֻצוֹעוֹת.
״עַד הַקָּצִיר״,
עַד שֶׁיַּתְחִיל הָעָם לְקָצֹר קְצִיר חִטִּים,
אֲבָל לֹא קְצִיר שְׂעוֹרִים.
הַכֹּל לְפִי מְקוֹם נְדָרוֹ,
אִם הָיָה בָהָר, בָּהָר,
וְאִם הָיָה בַּבִּקְעָה, בַּבִּקְעָה.

מסכת נדרים פרק ח משנה ה

ו

״עַד הַגְּשָׁמִים״, ״עַד שֶׁיְּהוּ הַגְּשָׁמִים״,
עַד שֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁלִּרְבִיעָה שְׁנִיָּה.
״עַד שֶׁיִּפְסְקוּ הַגְּשָׁמִים״,
עַד שֶׁיֵּצֵא נִיסָן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲבֹר הַפֶּסַח.

ז

״קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם הַשָּׁנָה״,
נִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, אָסוּר בָּהּ וּבְעִבּוּרָהּ;
״עַד רֹאשׁ אֲדָר״,
עַד רֹאשׁ אֲדָר הָרִאשׁוֹן;
״עַד סוֹף אֲדָר״,
עַד סוֹף אֲדָר הָרִאשׁוֹן.

ח

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
״קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיְּהֵא הַפֶּסַח״,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי הַפֶּסַח,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה
אֶלָּא עַד שֶׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לִשְׁתּוֹת יַיִן.

מסכת נדרים פרק ח משנה ו

ט

אָמַר:
״קֻנָּם בָּשָׂר שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁיְּהֵא צוֹם״,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד לֵילֵי צוֹם,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה
אֶלָּא עַד שָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֶאֱכֹל בָּשָׂר.

י

רַבִּי יוֹסֵה בְּנוֹ אוֹמֵר:
״קֻנָּם שׁוּם שֶׁאֵינִי טוֹעֵם עַד שֶׁתְּהֵא שַׁבָּת,
אֵינוֹ אָסוּר [אֶלָּא] עַד לֵילֵי שַׁבָּת,

שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה
אֶלָּא עַד שֶׁעָה שֶׁהֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם לֶאֱכֹל שׁוּם.

מסכת נדרים פרק ח משנה ז
יא
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"קֹנָם שֶׁאֲנִי נֶהֱנֶה לָךְ,
אִם אֵין אַתָּה בָּא וְנוֹטֵל לְבָנֶיךָ
כּוֹר אֶחָד שֶׁלְּחִטִּים וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלַּיִּין",
הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם,
וְיֹאמַר לוֹ:
"כְּלוּם אָמַרְתָּ אֶלָּא מִפְּנֵי כְבוֹדִי,
וְזֶה הוּא כְבוֹדִי!"
וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"קֹנָם שֶׁאַתָּה נֶהֱנֶה לִי,
אִם אֵין אַתְּ בָּא וְנוֹתֵן לְבָנַי
כּוֹר אֶחָד שֶׁלְּחִטִּים וּשְׁתֵּי חָבִיּוֹת שֶׁלַּיִּין",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אָסוּר עַד שֶׁיִּתֵּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף זֶה יָכוֹל לְהָפֵר אֶת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא עַל פִּי חָכָם,
וְיֹאמַר לוֹ:
"הֲרֵי אֲנִי כְּאִלּוּ הִתְקַבַּלְתִּי". <כילו>

יב
הָיוּ מְסָרְבִים בּוֹ לָשֵׂאת אֶת בַּת אֲחוֹתוֹ,
וְאָמַר:
"קֹנָם שֶׁהִיא נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם!"
וְכֵן הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְאָמַר:
"קֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי לְעוֹלָם",
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרוֹת מִלֶּהָנוֹת לוֹ,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אִשּׁוּת.

יג
הָיָה מְסָרֵב בַּחֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, אָמַר:
"קֹנָם לְבֵיתְךָ שֶׁאֵינִי נִכְנָס",
"טְפַת צוֹנִין שֶׁאֵינִי טוֹעֵם לָךְ",
מֻתָּר לִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְלִשְׁתּוֹת מִמֶּנּוּ צוֹנִין,
שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן זֶה אֶלָּא לְשֵׁם אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה.

פרק ט

מסכת נדרים פרק ט משנה א
א
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
אָמַר רְבִּי צָדוֹק:

עַד שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ,
יִפְתְּחוּ לוֹ בִּכְבוֹד מָקוֹם!
אִם כֵּן, אֵין נְדָרִים!
מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בְּדָבָר שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין אָבִיו וְאִמּוֹ,
שֶׁפּוֹתְחִין לוֹ בִּכְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

מסכת נדרים פרק ט משנה ב
ב
וְעוֹד אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר:
פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה, וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל (ויקרא יט,יז-יח)
"לֹא תִקֹּם" וְעַל "לֹא תִטֹּר",

מסכת נדרים פרק ט משנה ג
ג
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד;
וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא לְפִלּוֹנִית, שֶׁאָבִיהָ רַע!"
אָמְרוּ לוֹ "מֵת!" אוֹ שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה;
"קֻנָּם לַבַּיִת הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס,
שֶׁהַכֶּלֶב רַע בְּתוֹכוֹ", אוֹ "שֶׁהַנָּחָשׁ בְּתוֹכוֹ",
אָמְרוּ לוֹ "מֵת הַכֶּלֶב", אוֹ שֶׁנֶּהֱרַג הַנָּחָשׁ,
הֲרֵי הֵן כַּנּוֹלָד וְאֵינָן כַּנּוֹלָד.
וַחֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.

מסכת נדרים פרק ט משנה ד
ד
וְעוֹד אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה, וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹבֵר עַל (ויקרא יט,יז-יח)
"לֹא תִקֹּם" וְעַל "לֹא תִטֹּר",

וְעַל "לֹא תִשְׂנָא אֶת אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ"
"וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ"
(וַיִּקְרָא כה,לו) "וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ",
שֶׁמָּא יַעֲנִי וְאֵין אַתְּ יָכוֹל לְפַרְנְסוֹ,
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

מסכת נדרים פרק ט משנה ה
ה
פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ.
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מֵאִשְׁתּוֹ הֲנָיָה,
וְהָיְתָה כְתֻבָּתָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז,
וּבָאת לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה,
וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ.
אָמַר לוֹ:
"רַבִּי! שְׁמוֹנָה מֵאוֹת דִּינָר הִנִּיחַ אַבָּא,
וְנָטַל אָחִי אַרְבַּע מֵאוֹת, וַאֲנִי אַרְבַּע מֵאוֹת.
לֹא דַיָּהּ שֶׁתִּטֹּל הִיא מָאתַיִם וַאֲנִי מָאתַיִם?"
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
"אֲפִלּוּ אַתְּ מוֹכֵר שְׂעַר רֹאשֶׁךָ,
אַתְּ נוֹתֵן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ".
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁכֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר!"
וְהִתִּירוֹ רַבִּי עֲקִיבָה.

מסכת נדרים פרק ט משנה ו
ו
פּוֹתְחִין בְּיָמִים טוֹבִים וּבַשַּׁבָּתוֹת.
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
אוֹתָן הַיָּמִים מֻתָּרִין,
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים אֲסוּרִין.
עַד שֶׁבָּא רַבִּי עֲקִיבָה וְלִמֵּד,
שֶׁהַנֶּדֶר שֶׁהֻתַּר מִקְצָתוֹ הֻתַּר כֻּלּוֹ. <מִכְּלָלוֹ>

מסכת נדרים פרק ט משנה ז
ז
כֵּיצַד?
אָמַר:
"קֹנָם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לְכֻלְּכֶם!"
הֻתַּר אֶחָד מֵהֶן, הֻתָּרוּ כֻלָּם.
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה, לָזֶה וְלָזֶה!"
הֻתַּר הָרִאשׁוֹן,
הֻתָּרוּ כֻלָּם;
הֻתַּר הָאַחֲרוֹן,
הָאַחֲרוֹן מֻתָּר, וְכֻלָּם אֲסוּרִין;
הֻתַּר הָאֶמְצָעִי,
הֵימֶנּוּ וּלְמַטָּה מֻתָּר, הֵימֶנּוּ וּלְמַעְלָה אָסוּר.
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה, לָזֶה קָרְבָּן וְלָזֶה קָרְבָּן",
צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

מסכת נדרים פרק ט משנה ח
ח
"קֻנָּם יַיִן שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַיַּיִן רַע לַמֵּעַיִם!"
אָמְרוּ לוֹ:
"וַהֲלֹא מְיֻשָּׁן יָפֶה לַמֵּעַיִם!"
הֻתַּר בִּמְיֻשָּׁן.
לֹא בִמְיֻשָּׁן בִּלְבַד הֻתַּר, אֶלָּא בְּכָל הַיַּיִן.
"קֻנָּם בָּצָל שֶׁאֵינִי טוֹעֵם, שֶׁהַבָּצָל רַע לַלֵּב!"
אָמְרוּ לוֹ:
"וַהֲלֹא כִּפְרִי יָפֶה לַלֵּב!"
הֻתַּר בַּכִּפְרִי.
לֹא בַכִּפְרִי בִּלְבַד הֻתַּר, אֶלָּא בְּכָל הַבְּצָלִים.
מַעֲשֶׂה הָיָה,
וְהִתִּירוּ רַבִּי מֵאִיר בְּכָל הַבְּצָלִים.

מסכת נדרים פרק ט משנה ט
ט
פּוֹתְחִין לְאָדָם בִּכְבוֹד עַצְמוֹ וּבִכְבוֹד בָּנָיו,
וְאוֹמְרִין לוֹ:
"אִלּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ, שֶׁלְּמָחָר יְהוּ אוֹמְרִין עָלֶיךָ:
כָּךְ וַסְתּוֹ שֶׁלְּפִלּוֹנִי, לִהְיוֹת מְגָרֵשׁ אֶת נָשָׁיו,
וְעַל בְּנוֹתֶיךָ יְהוּ אוֹמְרִין:
בְּנוֹת גְּרוּשָׁה הֵן,
מָה רָאַת אִמָּן שֶׁלָּאֵלּוּ לְהִתְגָּרֵשׁ?"
אָמַר:
"אִלּוּ הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא כֵּן, לֹא הָיִיתִי נוֹדֵר",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

מסכת נדרים פרק ט משנה י
י
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נוֹשֵׂא לִפְלוֹנִית כְּאוּרָה", <שני>
וַהֲרֵי הִיא נָאוָה;
"שְׁחוֹרָה", וַהֲרֵי הִיא לְבָנָה;
"קְצָרָה", וַהֲרֵי הִיא אֲרֻכָּה,
לֹא מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְאוּרָה וְנֶעְשֵׂית נָאוָה,
שְׁחוֹרָה וְנֶעְשֵׂית לְבָנָה,
קְצָרָה וְנֶעְשֵׂית אֲרֻכָּה,
אֶלָּא שֶׁהַנֵּדֶר טָעוּת.
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁנָּדַר מִבַּת אֲחוֹתוֹ הֲנָיָה,
וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵית רַבִּי יִשְׁמָעֵאל וְיִפּוּהָ.
אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל:
"בְּנִי! מִזּוֹ נָדַרְתָּ?"
אָמַר לוֹ "לָאו!"
וְהִתִּירוּ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.

יא
בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה בָּכָה רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, וְאָמַר:
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן,
אֶלָּא שֶׁהָעֲנִיּוּת מְנַוֶּלֶתֶן!"

יב
וּכְשֶׁמֵּת רִבִּי יִשְׁמָעֵאל,
הָיוּ בְנוֹת יִשְׂרָאֵל נוֹשְׂאוֹת קִינָה, וְאוֹמְרוֹת:
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּכֶינָה!"
וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּשָׁאוּל: (שְׁמוּאֵל ב א,כד)
"בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, אֶל שָׁאוּל בְּכֶינָה!
הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם עֲדָנִים,
הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן."

פרק י

מסכת נדרים פרק י משנה א
א
נַעֲרָה מְאֹרָסָה,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ מְפִירִים נְדָרֶיהָ.
הֵפֵר הָאָב וְלֹא הֵפֵר הַבַּעַל,
הֵפֵר הַבַּעַל וְלֹא הֵפֵר הָאָב,
אֵינוֹ מוּפָר.
אֵין צָרִךְ לוֹמַר, שֶׁיָּקֵם אֶחָד מֵהֶן.

מסכת נדרים פרק י משנה ב
ב
מֵת הָאָב,
לֹא נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לַבַּעַל.
מֵת הַבַּעַל,
נִתְרוֹקְנָה רְשׁוּת לָאָב.
בָּזֶה יְפֶה כֹּחַ הָאָב מִכֹּחַ הַבַּעַל.
דָּבָר אַחֵר,
יְפֶה כֹּחַ הַבַּעַל מִכֹּחַ הָאָב,
שֶׁהַבַּעַל מֵפֵר בִּבְגַר,
וְהָאָב אֵינוֹ מֵפֵר בִּבְגַר.

מסכת נדרים פרק י משנה ג
ג
נָדְרָה וְהִיא אֲרוּסָה,
נִתְגָּרְשָׁה בוֹ בַּיּוֹם,
נִתְאָרְסָה בוֹ בַּיּוֹם,
אֵפִלּוּ לְמֵאָה,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן נְדָרֶיהָ.
זֶה הַכְּלָל: מְפִירִים
כָּל שֶׁלֹּא יָצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת,
אָבִיהָ וּבַעְלָהּ הָאַחֲרוֹן מְפִירִים נְדָרֶיהָ.

מסכת נדרים פרק י משנה ד
ד
דֶּרֶךְ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים,
עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בְתּוֹ יוֹצְאָה מֵאֶצְלוֹ,

אוֹמֵר לָהּ:
״כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ בְּתוֹךְ בֵּיתִי,
הֲרֵי הֵן מוּפָרִין״.
וְכֵן הַבַּעַל,
עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ,
אוֹמֵר לָהּ:
״כָּל נְדָרִים שֶׁנָּדַרְתְּ עַד שֶׁלֹּא תִּכָּנְסִי לִרְשׁוּתִי, <תִּכָּנֵס>
הֲרֵי אֵלּוּ מוּפָרִים״.
אִם מִשֶּׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ אֵינוּ יָכוֹל לְהָפֵר. <לִרְשׁוּתִי>

מסכת נדרים פרק י משנה ה
ה
בּוֹגֶרֶת שֶׁשָּׁהֲתָה שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְאַלְמָנָה שְׁלֹשִׁים יוֹם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וּבַעְלָהּ חַיָּב בִּמְזוֹנוֹתֶיהָ, יָפֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַבַּעַל מֵפֵר, עַד שֶׁתִּכָּנֵס לִרְשׁוּתוֹ.

מסכת נדרים פרק י משנה ו
ו
שׁוֹמֶרֶת יָבָם,
בֵּין לְיָבָם אֶחָד בֵּין לִשְׁנֵי יְבָמִין,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָפֵר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לְאֶחָד, אֲבָל לֹא לִשְׁנַיִם.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא לְאֶחָד וְלֹא לִשְׁנַיִם.

ז
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה, אִם אִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ,
הֲרֵי הוּא מֵפֵר נְדָרֶיהָ,
אִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ שָׁמַיִם,
אֵינוּ דִין שֶׁיָּפֵר נְדָרֶיהָ?
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
לֹא,
אִם אָמַרְתָּ בְּאִשָּׁה שֶׁקָּנָה הוּא לְעַצְמוֹ,
שֶׁאֵין לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת,
תֹּאמַר בָּאִשָּׁה שֶׁקָּנוּ לוֹ שָׁמַיִם,
שֶׁיֵּשׁ לַאֲחֵרִים בָּהּ רְשׁוּת?
אָמַר לוֹ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עֲקִיבָה! דְּבָרֶיךָ בְּשְׁנֵי יְבָמִים,
מָה אַתְּ מֵשִׁיב עַל יָבָם אֶחָד?
אָמַר לוֹ:
אֵין הַיְבָמָה גְּמוּרָה לְאִישָׁהּ
כַּשֵּׁם שֶׁהָאֲרוּסָה גְּמוּרָה לְאִישָׁהּ.

מסכת נדרים פרק י משנה ז

ח
הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ:
"כָּל נְדָרִים שֶׁתִּדְּרִי
מִכָּן עַד שֶׁאָבֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי,
הֲרֵי הֵן קָיְמִין",
לֹא אָמַר כְּלוּם;
"הֲרֵי הֵן מוּפָרִים",
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוּפָר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מוּפָר.

ט
אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אִם הֵפֵר נְדָרִים שֶׁבָּאוּ לִכְלַל אִסּוּר,
לֹא יָפֵר נְדָרִים שֶׁלֹּא בָאוּ לִכְלַל אִסּוּר?
אָמְרוּ לוֹ: (בְּמִדְבַּר ל,יד)
"אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ",
אֶת שֶׁבָּא לִכְלַל הָקֵם, בָּא לִכְלָל הָפֵר,
לֹא בָא לִכְלַל הָקֵם, לֹא בָא לִכְלַל הָפֵר.

מסכת נדרים פרק י משנה ח
י
הָפֵר נְדָרִים כָּל הַיּוֹם.
וְיֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
נָדְרָה בְלֵילֵי שַׁבָּת,
מֵפֵר בְּלֵילֵי שַׁבָּת,
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ.
נָדְרָה עִם חֲשֵׁכָה,
מֵפֵר עַד שֶׁלֹּא תֶחְשַׁךְ,
שֶׁאִם לֹא הֵפֵר וְחָשְׁכָה,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

פרק יא

מסכת נדרים פרק יא משנה א
א
אֵלּוּ נְדָרִים שֶׁהוּא מֵפֵר:
דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן עִנּוּי נֶפֶשׁ:
"אִם אֶרְחַץ", "אִם לֹא אֶרְחַץ",
"אִם אֶתְקַשֵּׁט", וְ"אִם לֹא אֶתְקַשֵּׁט".
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אֵין אֵלּוּ נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ.

מסכת נדרים פרק יא משנה ב
ב
אֵלּוּ הֵן נִדְרֵי עִנּוּי נֶפֶשׁ:

אָמְרָה:
״קֻנָּם פֵּרוֹת הָעוֹלָם עָלַי!״
הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהָפֵר.
״פֵּרוֹת הַמְּדִינָה זוֹ עָלַי״,
יָבִיא לָהּ מִמְּדִינָה אַחֶרֶת.
״פֵּרוֹת הַחֲנוָנִי זֶה עָלַי״,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
אִם לֹא הָיְתָה פַּרְנָסָתוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ,
הֲרֵי זֶה יָפֵר.
דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵה.

מסכת נדרים פרק יא משנה ג
ג
״קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לַבְּרִיּוֹת״, <שני>
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר,
וְיכוֹלָה הִיא לֵהָנוֹת בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה וּבַהֶבְקֵר.
״קֻנָּם כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם נֶהֱנִים לִי״,
יִטְּלוּ עַל כָּרְחוֹ.
״כֹּהֲנִים אֵלּוּ וּלְוִיִּם אֵלּוּ נֶהֱנִים לִי״,
יִטְּלוּ אֲחֵרִים.

מסכת נדרים פרק יא משנה ד
ד
״קֻנָּם שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל פִּי אַבָּא״, <עוֹשֶׂה>
וְ״עַל פִּי אָבִיךָ״, וְ״עַל פִּי אַחַי״, וְ״עַל פִּי אָחִיךָ״,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
״שֶׁאֵינִי עוֹשֶׂה עַל פִּיךָ״, <עוֹשֶׂה>
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָפֵר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יָפֵר, שֶׁמָּא תַּעֲדִיף עָלָיו יוֹתֵר מִן הָרָאוּי לוֹ.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
יָפֵר, שֶׁמָּא יְגָרְשֶׁנָּה וּתְהֵא אֲסוּרָה לַחְזוֹר לוֹ.

מסכת נדרים פרק יא משנה ה
ה
נָדְרָה אִשְׁתּוֹ, סָבוּר שֶׁנָּדְרָה בִתּוֹ;
נָדְרָה בִתּוֹ, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה אִשְׁתּוֹ;
נָדְרָה בַנָּזִיר, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַקָּרְבָּן;
נָדְרָה בַקָּרְבָּן, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה בַנָּזִיר;
נָדְרָה מִן הַתְּאֵנִים, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הָעֲנָבִים;
מִן הָעֲנָבִים, וְסָבוּר שֶׁנָּדְרָה מִן הַתְּאֵנִים,
הֲרֵי זֶה יַחְזוֹר וְיָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה ו
ו
אָמְרָה:
״קֻנָּם תְּאֵנִים וַעֲנָבִים אֵלּוּ שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת״, <אֵלּוּ מחוק>
קַיָּם עַל הַתְּאֵנִים, כֵּלָן קַיָּם.
הֵפֵר לַתְּאֵנִים,
אֵינוֹ מוּפָר עַד שֶׁיָּפֵר אַף לָעֲנָבִים.

אָמְרָה:
"קֻנָּם תְּאֵנִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת,
וַעֲנָבִים שֶׁאֵינִי טוֹעֶמֶת",
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנֵי נְדָרִים.

מסכת נדרים פרק יא משנה ז
ז
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ נְדָרִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ מְפִירִים",
יָפֵר.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁיֵּשׁ מְפִירִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה נֶדֶר", <נָדַר>
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יָפֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה ח
ח
הַמֻּדָּר הֲנָיָה מֵחֲתָנוֹ,
וְהוּא רוֹצֶה לָתֵת לְבִתּוֹ מָעוֹת,
אוֹמֵר לָהּ:
"הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִים לָךְ מַתָּנָה,
בִּלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא לְבַעְלִיךְ רְשׁוּת בָּהֶן,
אֶלָּא מַה שֶּׁאַתְּ נוֹתֶנֶת בְּפִיךְ."

מסכת נדרים פרק יא משנה ט
ט
(בְּמִדְבַּר ל,י) "וְנֶדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה... יָקוּם עָלֶיהָ"
כֵּיצַד?
אָמְרָה:
"הֲרֵי אֲנִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְּׂאת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
נָדְרָה וְהִיא בִּרְשׁוּת הַבַּעַל,
מֵפֵר לָהּ. <וְהֵיפֵר>
כֵּיצַד?
אָמְרָה:
"הֲרֵי אֲנִי נְזִירָה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים",
אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְאַלְמְנָה
אוֹ נִתְגָּרְשָׁה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
הֲרֵי זֶה מוּפָר.

י
נָדְרָה בּוֹ בַּיּוֹם,
נִתְגָּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, וְהֶחְזִירָהּ בּוֹ בַּיּוֹם,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיָּצָאת לִרְשׁוּת עַצְמָהּ שָׁעָה אַחַת,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה י
יא
תֵּשַׁע נְעָרוֹת נִדְרֵיהֶן קַיָּמִין:
בּוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וְהִיא יְתוֹמָה,
נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וְהִיא יְתוֹמָה,
בּוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה שֶׁלֹּא בָגְרָה וּמֵת אָבִיהָ,
נַעֲרָה שֶׁמֵּת אָבִיהָ, מִשֶּׁמֵּת אָבִיהָ בָגְרָה,
בּוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם,
נַעֲרָה בוֹגֶרֶת וְאָבִיהָ קַיָּם.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַמַּשְׁיא אֶת בִּתּוֹ קְטַנָּה,
וְנִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
וְחָזְרָה אֶצְלוֹ עֲדַיִן הִיא נַעֲרָה.

מסכת נדרים פרק יא משנה יא
יב
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לְאַבָּא, וּלְאָבִיךְ",
"אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּיךְ";
"שֶׁאֵינִי נֶהֱנֵית לָךְ",
"אִם עוֹשָׂה אֲנִי עַל פִּי אַבָּא וְעַל פִּי אָבִיךְ",
הֲרֵי זֶה יָפֵר.

מסכת נדרים פרק יא משנה יב
יג
בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים יוֹצְאוֹת וְנוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה:
הָאוֹמֶרֶת:
"טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
"שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ",
וּ"נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים".
חָזְרוּ לוֹמַר,
שֶׁלֹּא תְהֵא אִשָּׁה נוֹתֶנֶת עֵינֶיהָ בְאַחֵר,
וּמְקַלְקֶלֶת עַל בַּעְלָהּ.
אֶלָּא, הָאוֹמֶרֶת:
"טְמֵאָה אֲנִי לָךְ", תָּבִיא רְאָיָה לִדְבָרֶיהָ;
"שָׁמַיִם בֵּינִי לְבֵינָךְ", יַעֲשׂוּ דֶּרֶךְ בַּקָּשָׁה;
וּ"נְטוּלָה אֲנִי מִן הַיְּהוּדִים",
יָפֵר עַל חֶלְקוֹ, וּתְהֵא מְשַׁמְּשָׁתּוֹ,
וּתְהֵא נְטוּלָה מִן הַיְּהוּדִים.

חסלת מסכת נדרים

מסכת נזיר

פרק א

מסכת נזיר פרק א משנה א

א
כָּל כִּנּוּיֵי נְזִירוּת כִּנְזִירוּת. <כנזיריות>
הָאוֹמֵר "אֶהֵא", הֲרֵי זֶה נָזִיר. <אוהא>
אוֹ "אֶהֵא נָאֶה לְנָזִיר",
"נָזִיק", "נָזִיחַ", "פָּזִיחַ", הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵינִי בָזֶה", "הֲרֵינִי מְסַלְסֵל",
"הֲרֵינִי מְכַלְכֵּל", "הֲרֵי עָלַי לְשַׁלַּח פֶּרַע", <עליו>
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵי עָלַי צְפָרִים",
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נָזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נָזִיר.

מסכת נזיר פרק א משנה ב

ב
"הֲרֵי אֲנִי מִן הַחַרְצַנִּים", וּ"מִן הַזַּגִּים", <הזוגים>
וּ"מִן הַתִּגְלַחַת", וּ"מִן הַטֻּמְאָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר, וְכָל דִּקְדּוּקֵי נְזִירוּת עָלָיו. <עליו מנוקד עָלַי והו"ו מחוקה>
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר כִּשְׁמְשׁוֹן", "כְּבֶן מָנוֹחַ",
"כְּבַעַל דְּלִילָה", "כְּמִי שֶׁעִקֵּר דַּלְתוֹת עַזָּה",
"כְּמִי שֶׁנִּקְּרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו",
הֲרֵי זֶה נְזִיר שִׁמְשׁוֹן.
מַה בֵּין נְזִיר עוֹלָם לִנְזִיר שִׁמְשׁוֹן?
נְזִיר עוֹלָם,
הִכְבִּיד אֶת שְׂעָרוֹ, מֵקֵל בַּתַּעַר,
מֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת.
וְאִם נִטַּמֵּא, אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.
נְזִיר שִׁמְשׁוֹן,
הִכְבִּיד שְׂעָרוֹ, אֵינוֹ מֵקֵל,
וְאִם נִטַּמֵּא, אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.

מסכת נזיר פרק א משנה ג

ג
סְתָם נְזִירוּת שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אַחַת גְּדוֹלָה",
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אַחַת קְטַנָּה",
אֲפִלּוּ מִכָּן וְעַד סוֹף הָעוֹלָם,
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
"הֲרֵינִי יוֹם אֶחָד",
"הֲרֵינִי נָזִיר שָׁעָה אַחַת",

"הֲרֵינִי נָזִיר אַחַת וּמַחְצָה",
הֲרֵי זֶה נָזִיר שְׁתַּיִם.
"הֲרֵי אֲנִי שְׁלוֹשִׁים יוֹם וְשָׁעָה אַחַת",
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים וְאֶחָד יוֹם,
שֶׁאֵין נוֹזְרִים שָׁעוֹת.

מסכת נזיר פרק א משנה ד
ד
"הֲרֵי אֲנִי נָזִיר כִּשְׁעַר רֹאשִׁי",
וְ"כַעֲפַר הָאָרֶץ", וּ"כְחוֹל הַיָּם",
הֲרֵי זֶה נְזִיר עוֹלָם,
וּמְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלוֹשִׁים יוֹם.
רְבִּי אוֹמֵר:
אֵין זֶה מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וְאֵי זֶה הוּא שֶׁהוּא מְגַלֵּחַ אַחַת לִשְׁלוֹשִׁים יוֹם?
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי נְזִירוּת כִּשְׁעַר רֹאשִׁי",
וְ"כַעֲפַר הָאָרֶץ", וּ"כְחוֹל הַיָּם".

מסכת נזיר פרק א משנה ה
ה
"הֲרֵינִי נָזִיר מְלֹא הַבַּיִת", וּ"מְלֹא הַקֻּפָּה", <הקוף>
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
אִם אָמַר "אַחַת גְּדוֹלָה נָזַרְתִּי",
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וְאִם אָמַר "סְתָם נָזַרְתִּי",
רוֹאִין אֶת הַקֻּפָּה כְּאִלּוּ הִיא מְלֵאָה חַרְדָּל, <הקופא כילו>
וְנָזִיר כָּל יָמָיו.

מסכת נזיר פרק א משנה ו
ו
"הֲרֵינִי נָזִיר מִכָּן וְעַד מְקוֹם פְּלוֹנִי",
אוֹמֵד כַּמָּה יָמִים מִכָּן וְעַד מְקוֹם פְּלוֹנִי.
פָּחוּת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם, נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וְאִם לָאו, נָזִיר כְּמִנְיַן הַיָּמִים.

מסכת נזיר פרק א משנה ז
ז
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה",
מוֹנֶה נְזִירוּת כְּמִנְיַן יְמוֹת הַשָּׁנָה.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה הָיָה, וְכִינָּן שְׁהִשְׁלִים, מֵת.

פרק ב

מסכת נזיר פרק ב משנה א
א
"הֲרֵינִי נָזִיר מִן הַגְּרוֹגְרוֹת וּמִן הַדְּבֶלָה",

בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נָזִיר.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שַׁמַּי,
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּאוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא עָלַי קָרְבָּן.

מסכת נזיר פרק ב משנה ב
ב
אָמַר:
"אָמְרָה פָּרָה זוֹ:
הֲרֵינִי נְזִירָה אִם עוֹמֶדֶת אֲנִי";
"אָמַר הַדֶּלֶת הַזֶּה:
הֲרֵי אֲנִי נָזִיר אִם נִפְתָּח אָנִי",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נָזִיר.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
אַף כְּשֶׁאָמְרוּ בֵּית שַׁמַּי,
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא כְּאוֹמֵר:
"הֲרֵי פָּרָה זוֹ קָרְבָּן אִם עוֹמֶדֶת הִיא".

מסכת נזיר פרק ב משנה ג
ג
מָזְגוּ לוֹ אֶת הַכּוֹס, אָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר מִמֶּנּוּ",
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת שֶׁהָיְתָה שִׁכֹּרֶת,
וּמָזְגוּ לָהּ אֶת הַכּוֹס, וְאָמְרָה:
"הֲרֵינִי נְזִירָה מִמֶּנּוּ".
אָמְרוּ חֲכָמִים:
לֹא נִתְכַּוְּנָה זוֹ אֶלָּא בְלוֹמַר:
"הֲרֵי הוּא עָלַי קָרְבָּן".

מסכת נזיר פרק ב משנה ד
ד
"הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנָת שֶׁאֶהֱא שׁוֹתֶה בַיַּיִן וּמִטַּמֵּא לַמֵּתִים",
הֲרֵי זֶה נָזִיר, וְאָסוּר בְּכֻלָּם.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֵׁשׁ נְזִירִים,
אֲבָל אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן",
הֲרֵי זֶה אָסוּר.
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר.
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהַנָּזִיר אָסוּר בַּיַּיִן,
אֲבָל סָבוּר הָיִיתִי שֶׁחֲכָמִים מַתִּירִין לִי,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינִי יָכוֹל לַחְיוֹת אֶלָּא בַיַּיִן",
"מִפְּנֵי שֶׁאֲנִי קוֹבֵר אֶת הַמֵּתִים",
הֲרֵי זֶה מֻתָּר.

וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹסֵר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ה
ה
"הֲרֵינִי נָזִיר, וְעָלַי לְגַלֵּחַ נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"וַאֲנִי, וְעָלַי לְגַלֵּחַ נָזִיר".
אִם הָיוּ פְקֻחִין, מְגַלְּחִין זֶה אֶת זֶה;
וְאִם לָאו, מְגַלְּחִין נְזִירִים אֲחֵרִים.

מסכת נזיר פרק ב משנה ו
ו
"הֲרֵי עָלַי לְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"וַאֲנִי, וְעָלַי לְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר",
זֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם, וְזֶה מְגַלֵּחַ נָזִיר שָׁלֵם.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה מְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר, וְזֶה מְגַלֵּחַ חֲצִי נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ז
ז
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיִּהֶא לִי בֵּן".
נוֹלַד לוֹ בֵּן, הֲרֵי זֶה נָזִיר.
בַּת, טוּמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס, אֵינוּ נָזִיר.
אִם אָמַר:
"כְּשֶׁאֵרָאֶה לִי וָלָד",
אֲפִלּוּ נוֹלַד לוֹ בַּת וְטוּמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
הֲרֵי זֶה נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ב משנה ח
ח
הִפִּילָה אִשְׁתּוֹ, אֵינוּ נָזִיר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֹאמַר:
"אִם הָיָה בֵּן קַיָּמָא, הֲרֵינִי נְזִיר חוֹבָה, <חובא>
וְאִם לָאו, הֲרֵינִי נְזִיר נְדָבָה".
חָזְרָה וְיָלְדָה, הֲרֵי זֶה נָזִיר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֹאמַר:
"אִם הָרִאשׁוֹן הָיָה בֵּן קַיָּמָא,
הָרִאשׁוֹנָה חוֹבָה, וְזוֹ נְדָבָה,
וְאִם לָאו, הָרִאשׁוֹנָה נְדָבָה, וְזוֹ חוֹבָה".

מסכת נזיר פרק ב משנה ט
ט
"הֲרֵינִי נָזִיר וְנָזִיר כְּשֶׁיִּהֶא לִי בֵּן",
הִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לוֹ בֵּן,
מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ מוֹנֶה אֶת שֶׁלִּבְנוֹ.
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיִּהֶא לִי בֵּן, וְנָזִיר".

הִתְחִיל מוֹנֶה אֶת שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ נוֹלַד לוֹ בֵּן,
מַנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ, וּמוֹנֶה אֶת שֶׁלִּבְנוֹ,
וְאַחַר כָּךְ מַשְׁלִים אֶת שֶׁלּוֹ.

מסכת נזיר פרק ב משנה י
י
"הֲרֵינִי נָזִיר כְּשֶׁיִּהְיֶה לִי בֵּן, וְנָזִיר מֵאָה יוֹם",
נוֹלַד לוֹ בֵּן עַד שִׁבְעִים, לֹא הִפְסִיד כְּלוּם;
לְאַחַר שִׁבְעִים, סוֹתֵר שִׁבְעִים,
שֶׁאֵין תִּגְלַחַת פָּחוּת מִשְּׁלוֹשִׁים יוֹם.

פרק ג

מסכת נזיר פרק ג משנה א
א
מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
מְגַלֵּחַ יוֹם שְׁלוֹשִׁים וְאֶחָד.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שְׁלוֹשִׁים, יָצָא.
"הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם",
וְאִם גִּלַּח יוֹם שְׁלוֹשִׁים, לֹא יָצָא.

מסכת נזיר פרק ג משנה ב
ב
מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת,
מְגַלֵּחַ אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים וְאֶחָד,
וְאֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים וְאֶחָד.
אִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד, יָצָא.
זוֹ עֵדוּת הֵעִיד רַבִּי פַּפַּיָס
עַל מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת:
שֶׁאִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים,
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר אֶחָד, יָצָא,
שֶׁיּוֹם שְׁלוֹשִׁים עוֹלֶה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.

מסכת נזיר פרק ג משנה ג
ג
מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
נִטְמָא יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
סָתַר אֶת הַכֹּל.
וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שִׁבְעָה.
"הֲרֵינִי נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם",
נִטְמָא יוֹם שְׁלוֹשִׁים,
סָתַר אֶת הַכֹּל.

מסכת נזיר פרק ג משנה ד

ד
"הֲרֵינִי נָזִיר מֵאָה יוֹם",
נִטַּמָּא יוֹם מֵאָה,
סָתַר אֶת הַכֹּל.
וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שְׁלוֹשִׁים.
נִטַּמָּא יוֹם מֵאָה וְאֶחָד,
סָתַר שְׁלוֹשִׁים.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא סָתַר אֶלָּא שִׁבְעָה.

מסכת נזיר פרק ג משנה ה
ה
מִי שֶׁנָּזַר וְהוּא בֵּין הַקְּבָרוֹת,
אֲפִלּוּ הוּא שָׁם שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
אֵין עוֹלִין לוֹ מִן הַמְּנָיָן,
וְאֵינוּ מֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.
יָצָא וְנִכְנַס, עוֹלִין לוֹ מִן הַמְּנָיָן,
וּמֵבִיא קָרְבַּן טֻמְאָה.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא בוֹ בַיּוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ו,יב)
"וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ",
עַד שֶׁיִּהוּ לוֹ יָמִים רִאשׁוֹנִים.

מסכת נזיר פרק ג משנה ו
ו
מִי שֶׁנָּזַר נְזִירוּת מְרֻבָּה,
הִשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ, וְאַחַר כָּךְ בָּא לָאָרֶץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נָזִיר כַּתְּחִלָּה.
מַעֲשֶׂה בְּהֵילְנִי הַמַּלְכָּה,
שֶׁהָלַךְ בְּנָהּ לַמִּלְחָמָה, וְאָמְרָה:
"אִם יָבֹא בְנִי מִן הַמִּלְחָמָה בְּשָׁלוֹם,
אֶהֱא נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים". <אֶהֱא>
וּבָא בְנָהּ מִן הַמִּלְחָמָה,
וְהָיְתָה נְזִירָה שֶׁבַע שָׁנִים.
וּבְסוֹף שֶׁבַע שָׁנִים עָלַת לָאָרֶץ,
וְהוֹרוּהָ בֵּית הֶלֵּל,
שֶׁתְּהֵא נְזִירָה עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת.
וּבְסוֹף שֶׁבַע שָׁנִים אֲחֵרוֹת נִטַּמְּאת.
נִמְצֵאת נְזִירָה עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא הָיְתָה נְזִירָה אֶלָּא אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. <עשרי>

מסכת נזיר פרק ג משנה ז
ז
מִי שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ,
אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר שְׁתַּיִם,

וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר חָמֵשׁ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נֶחְלְקָה הָעֵדוּת, אֵין כָּן נְזִירוּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ בִּכְלַל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם;
שֶׁיִּהֵא נָזִיר שְׁתַּיִם.

פרק ד

מסכת נזיר פרק ד משנה א

א

מִי שֶׁאָמַר "הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"אֲנִי", "וַאֲנִי",
כֻּלָּם נְזִירִים.
הֵתַּר הָרִאשׁוֹן, הֻתָּרוּ כֻלָּם;
הֵתַּר הָאַחֲרוֹן, הָאַחֲרוֹן מֵתָּר, וְכֻלָּם אֲסוּרִין.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמַע חֲבֵרוֹ, וְאָמַר:
"פִּי כְפִיו, וּשְׂעָרֵי כִשְׂעָרוֹ", <וסערו כסערו>
הֲרֵי זֶה נָזִיר.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
וְשָׁמְעָה אִשְׁתּוֹ, וְאָמְרָה "וַאֲנִי",
מֵפֵר אֶת שֶׁלָּהּ וְשֶׁלּוֹ קַיָּם.
"הֲרֵינִי נְזִירָה",
וְשָׁמַע בַּעְלָהּ, וְאָמַר "וַאֲנִי",
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נזיר פרק ד משנה ב

ב

"הֲרֵינִי נָזִיר, וְאַתְּ",
וְאָמְרָה "אָמֵן",
מֵפֵר אֶת שֶׁלָּהּ, וְשֶׁלּוֹ בָּטֵל.
"הֲרֵינִי נְזִירָה, וְאַתְּ",
וְאָמַר "אָמֵן", <וְאָמְרָה>
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.

מסכת נזיר פרק ד משנה ג

ג

הָאִשָּׁה שֶׁנָּזְרָה בַנָּזִיר,
הָיְתָה שׁוֹתָה בַיַּיִן, וּמְטַמְּאָה לַמֵּתִים,
הֲרֵי זוֹ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים.
הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
וְהִיא לֹא יָדְעָה שֶׁהֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
הָיְתָה שׁוֹתָה בַיַּיִן וּמְטַמְּאָה לַמֵּתִים,
אֵינָהּ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ סוֹפֶגֶת אֶת הָאַרְבָּעִים,

תִּסְפֹּג מַכּוֹת מַרְדּוּת.

מסכת נזיר פרק ד משנה ד
ד
הָאִשָּׁה שֶׁנָּדְרָה בַנָּזִיר,
הִפְרִישָׁה אֶת בְּהֶמְתָּהּ,
וְאַחַר כָּךְ הֵפֵר לָהּ בַּעְלָהּ,
אִם מִשֶּׁלּוֹ הָיְתָה בְהֵמָה,
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָעֵדֶר.
וְאִם מִשֶּׁלָּהּ הָיְתָה הַבְּהֵמָה,
הַחַטָּאת תָּמוּת, וְהָעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה,
וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים,
וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
הָיוּ לָהּ מָעוֹת סְתוּמִים, יִפְּלוּ לִנְדָבָה; <לו>
מָעוֹת מְפֹרָשִׁים,
דְּמֵי חַטָּאת,
יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִים וְלֹא מוֹעָלִין;
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבוֹאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶם;
דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבוֹאוּ שְׁלָמִים, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת נזיר פרק ד משנה ה
ה
נִזְרַק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה עָלֶיהָ אַחַת מִכָּל הַבְּהֵמוֹת,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהָפֵר.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה;
אֲבָל בְּתִגְלַחַת הַטֻּמְאָה, יָפֵר,
שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר:
"אֵי אֶפְשִׁי אִשָּׁה מְגֻוֶּלֶת".
רַבִּי אוֹמֵר:
אַף בְּתִגְלַחַת הַטָּהֳרָה, יָפֵר,
שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר:
"אֵי אֶפְשִׁי אִשָּׁה מְגֻלַּחַת".

מסכת נזיר פרק ד משנה ו
[ו]
הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בַנָּזִיר,
וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בִּתָּהּ בַּנָּזִיר.
כֵּיצַד?
גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ קְרוֹבִים,
מֵחָה אוֹ שֶׁמְּחוּהוּ קְרוֹבִים,
הָיְתָה לוֹ בְהֵמָה מְפֹרֶשֶׁת,
הַחַטָּאת תָּמוּת,
וְהָעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה,
וּשְׁלָמִים יִקָּרְבוּ שְׁלָמִים,

וְנֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
הָיוּ לוֹ מָעוֹת סְתוּמִים,
יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
מָעוֹת מְפֹרָשִׁים,
דְּמֵי חַטָּאת,
יֵלְכוּ לְיַם הַמֶּלַח, לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבוֹאוּ עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבוֹא שְׁלָמִין, וְנֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד, וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת נזיר פרק ד משנה ז
ז
הָאִישׁ מְגַלֶּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה אָבִיו נָזִיר,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת סְתוּמִים לִנְזִירוּתוֹ וּמֵת,
אָמַר:
"הֲרֵינִי נָזִיר עַל מְנָת שֶׁאֲגַלַּח עַל מְעוֹת אַבָּא",
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
הֲרֵי אֵלּוּ יִפְּלוּ לִנְדָבָה,
אֵין זֶה מְגַלֶּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו.
וְאֵי זֶה הוּא שֶׁהוּא מְגַלֶּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו?
מִי שֶׁהָיָה הוּא וְאָבִיו נְזִירִים,
וְהִפְרִישׁ אָבִיו מָעוֹת סְתוּמִים לִנְזִירוּתוֹ וּמֵת,
זֶהוּ שֶׁהוּא מְגַלֶּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו.

פרק ה

מסכת נזיר פרק ה משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶקְדֵּשׁ טָעִיוֹת, הֶקְדֵּשׁ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ.
כֵּיצַד?
אָמַר:
"שׁוֹר שֶׁחוֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּיתִי רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ",
וְיָצָא לָבָן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶקְדֵּשׁ;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נזיר פרק ה משנה ב
ב
"דִּינַר זָהָב שֶׁיַּעֲלֶה בְיָדִי רִאשׁוֹן, הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ",

וְעָלָה שֶׁלַּכֶּסֶף,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶקְדֵּשׁ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ.

ג
"חֲבִית שֶׁלַּיַּיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְיָדֵי רִאשׁוֹנָה,
הֲרֵי הִיא הֶקְדֵּשׁ", <הוּא>
וְעָלַת שֶׁלַּשֶּׁמֶן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶקְדֵּשׁ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נזיר פרק ה משנה ג
ד
מִי שֶׁנָּדַר בַּנָּזִיר וְנִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְאָסְרוּ, <וַאֲסָרוּ>
מוֹנֶה מִשָּׁעָה שֶׁנָּדַר.
נִשְׁאַל לַחֲכָמִים וְהִתִּירוּ,
הָיְתָה לוֹ בְהֵמָה מֻפְרֶשֶׁת,
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר.
אָמְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
אֵין אַתֶּם מוֹדִין בָּזֶה שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ טָעוּת,
שֶׁתֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
אֵין אַתֶּם מוֹדִין בְּמִי שֶׁטָּעָה,
וְקָרָא לַתְּשִׁיעִי, עֲשִׂירִי,
וְלַעֲשִׂירִי, תְּשִׁיעִי,
וּלְאֶחָד עָשָׂר, עֲשִׂירִי,
שֶׁהוּא מֻקְדָּשׁ?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
לֹא הַשַּׁבָּט קִדְּשׁוֹ,
מָה אִלּוּ טָעָה וְהִנִּיחַ אֶת הַשַּׁבָּט
עַל הַשְּׁמִינִי אוֹ עַל שְׁנַיִם עָשָׂר,
שֶׁמֵּא עֲשָׂה כְלוּם?
אֶלָּא כָתוּב שֶׁקִּדֵּשׁ אֶת הָעֲשִׂירִי,
הוּא קִדֵּשׁ אֶת הַתְּשִׁיעִי וְאֶת אֶחָד עָשָׂר.

מסכת נזיר פרק ה משנה ד
ה
מִי שֶׁנָּדַר בַּנָּזִיר,
וְהָלַךְ לְהָבִיא אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמְצָאָהּ שֶׁנִּגְנְבָה,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְנְבָה הַבְּהֵמָה נָדַר,
הֲרֵי זֶה נָזִיר,
אִם מִשֶּׁנִּגְנְבָה הַבְּהֵמָה נָדַר,
אֵינוֹ נָזִיר.
זוֹ טָעוּת טָעָה נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי:
כְּשֶׁעָלוּ נְזִירִין מִן הַגּוֹלָה וּמָצְאוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ חָרֵב,
אָמַר לָהֶן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי:

״אִלּוּ הֱיִיתֶם יוֹדְעִים שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לֵחָרֵב,
נְזִירִים הֱיִיתֶם?״
אָמְרוּ לוֹ ״לָאו!״
וְהִתִּירָן נַחוּם אִישׁ הַמָּדִי.
וּכְשֶׁבָּא דָּבָר אֵצֶל חֲכָמִים, אָמְרוּ:
כָּל שֶׁנָּזַר עַד שֶׁלֹּא חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, נָזִיר,
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֵינוּ נָזִיר. <מֵשֶׁחָרַב>

מסכת נזיר פרק ה משנה ה
ו
הָיוּ מַהְלְכִין בַּדֶּרֶךְ וְאֶחָד בָּא כְּנֶגְדָּן,
אָמַר אֶחָד מֵהֶן:
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה אִישׁ פְּלוֹנִי!״
וְאֶחָד אָמַר:
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵינוּ הוּא!״
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר!״
״שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר״,
״שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִים״,
״שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִים״,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כֻּלָּם נְזִירִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ נָזִיר אֶלָּא מִי שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ דְבָרָיו.
וְרַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אֵין אֶחָד מֵהֶן נָזִיר.

מסכת נזיר פרק ה משנה ו
ו
הִרְהִיעַ לְאַחֲרָיו, אֵינוּ נָזִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יוֹמַר:
״אִם הָיָה כִדְבָרַי, הֲרֵינִי נְזִיר חוֹבָה,
וְאִם לָאו, הֲרֵינִי נְזִיר נְדָבָה.״
(מסכת נזיר פרק ה משנה ז)
רָאָה אֶת הַכּוּי וְאָמַר:
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה חַיָּה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה בְּהֵמָה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה בְּהֵמָה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁזֶּה חַיָּה וּבְהֵמָה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֵין זֶה לֹא חַיָּה וְלֹא בְּהֵמָה״,
״הֲרֵינִי נָזִיר שֶׁאֶחָד מִכֶּם נָזִיר״,
״שֶׁאֵין אֶחָד מִכֶּם נָזִיר״,
״שֶׁכֻּלְּכֶם נְזִירִים״,
״שֶׁשְּׁנֵיכֶם נְזִירִים״,
הֲרֵי כֻלָּם נְזִירִים.

מסכת נזיר פרק ו משנה א
א
שְׁלֹשָׁה מִינִים אֲסוּרִים בַּנָּזִיר:
חַטֶּמְאָה, וְהַתִּגְלַחַת, וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן.
[וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן] מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיֹּאכַל מִן הָעֲנָבִים כַּזַּיִת.
מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה:
עַד שֶׁיִּשְׁתֶּה רְבִיעִית יַיִן.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ שָׁרָה פִתּוֹ בַיַּיִן,
וְיֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְצָרֵף כַּזַּיִת,
חַיָּב.

מסכת נזיר פרק ו משנה ב
ב
וְחַיָּב עַל הַיַּיִן בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
וְעַל הָעֲנָבִים בִּפְנֵי עַצְמָן,
וְעַל הַחַרְצַנִּים בִּפְנֵי עַצְמָן,
וְעַל הַזַּגִּים בִּפְנֵי עַצְמָן. <הזוגים>
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ חַיָּב,
עַד שֶׁיֹּאכַל שְׁנֵי חַרְצַנִּין וְזַגָּן. <וזוגן>
אֵילּוּ הֵן הַחַרְצַנִּים וְאֵילּוּ הֵן הַזַּגִּים? <אֵילּוּ; הזוגים>
הַחַרְצַנִּים, אֵלּוּ הֵן הַחִיצוֹנִים,
וְהַזַּגִּים, אֵלּוּ הֵן הַפְּנִימִיִּים. <והזוגים>
דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא תִטְעֶה כַּזּוֹג שֶׁלִּבְהֵמָה,
הַחִיצוֹן זוֹג וְהַפְּנִימִי עֻבָּל. <ענבול>

מסכת נזיר פרק ו משנה ג
ג
סְתָם נְזִירוּת שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
גִּלַּח אוֹ שֶׁגִּלְחוּהוּ לֶסְטִים,
סוֹתֵר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.
נָזִיר שֶׁגִּלַּח בֵּין בַּזּוֹג בֵּין בַּתַּעַר,
אוֹ שֶׁסִּפְסֵף כָּל שֶׁהוּא,
חַיָּב.
נָזִיר חוֹפֵף וּמְפַסְפֵּס,
אֲבָל לֹא סוֹרֵק.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
לֹא יָחוֹף בָּאֲדָמָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַשֶּׁרֶת אֶת הַשֵּׂעָר.

מסכת נזיר פרק ו משנה ד
ד
נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה בַיַּיִן כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת;
אָמְרוּ לוֹ:

״אַל תִּשְׁתֶּה״, ״אַל תִּשְׁתֶּה!״
וְהוּא שׁוֹתֶה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ה
הָיָה מְטַמֵּא לַמֵּתִים כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
״אַל תְּטַמֵּא, אַל תְּטַמֵּא!״
וְהוּא מְטַמֵּא,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ו
הָיָה מְגַלֵּחַ כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
״אַל תְּגַלַּח״, ״אַל תְּגַלַּח!״
וְהוּא מְגַלֵּחַ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת נזיר פרק ו משנה ה
ז
שְׁלֹשָׁה מִינִים אֲסוּרִים בַּנָּזִיר:
הַטְּמָאָה וְהַתִּגְלַחַת וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן.
חֹמֶר בַּטְּמָאָה וּבַתִּגְלַחַת מִבַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן,
שֶׁהַטְּמָאָה וְהַתִּגְלַחַת סוֹתְרִים,
וְהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן אֵינוֹ סוֹתֵר.
חֹמֶר בַּיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן מִבַּטְּמָאָה וּבַתִּגְלַחַת:
שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן לֹא הֻתַּר מִכְּלָלוֹ, <~~שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן~~ שֶׁלֹּא הוּתַּר בִּכְלַל הַיּוֹצֵא מִן הַגֶּפֶן ~~הטומאה והתגלחת~~ הוּתָּרוּ>
וְהַטְּמָאָה וְהַתִּגְלַחַת הֻתְּרוּ מִכְּלָלָן
בְּתִגְלַחַת מִצְוָה וּבְמֵת מִצְוָה.
חֹמֶר בַּטְּמָאָה מִבַּתִּגְלַחַת,
שֶׁהַטְּמָאָה סוֹתֶרֶת אֶת הַכֹּל,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן,
וְתִגְלַחַת אֵינָהּ סוֹתֶרֶת אֶלָּא עַד שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן.

מסכת נזיר פרק ו משנה ו
ח
תִּגְלַחַת הַטְּמָאָה כֵּיצַד?
הָיָה מַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וּמְגַלֵּחַ בַּשְּׁבִיעִי,
וּמֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בַּשְּׁמִינִי.
אִם גִּלַּח בַּשְּׁמִינִי, מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו בּוֹ בַּיּוֹם.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר לוֹ רַבִּי טַרְפוֹן:
מַה בֵּין זֶה לִמְצֹרָע?
אָמַר לוֹ:
שֶׁזֶּה טַהֲרָתוֹ תְּלוּיָה בְיָמָיו,

וּמְצֹרָע טַהֲרָתוֹ תְּלוּיָה בְּתִגְלַחְתּוֹ,
וְאֵינוּ מֵבִיא אֶת קָרְבְּנוֹתָיו
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מְעֹרָב שֶׁמֶשׁ. <השמש>

מסכת נזיר פרק ו משנה ז
ט
תִּגְלַחַת הַטַּהֲרָה כֵּיצַד?
הָיָה מֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת:
חַטָּאת, וְעוֹלָה וּשְׁלָמִים,
וְשׁוֹחֵט אֶת הַשְּׁלָמִים וּמְגַלֵּחַ עֲלֵיהֶם;
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֹא הָיָה מְגַלֵּחַ אֶלָּא עַל הַחַטָּאת,
שֶׁהַחַטָּאת קוֹדֶמֶת בְּכָל מָקוֹם.
וְאִם גִּלַּח עַל אַחַת מִשְּׁלָשְׁתָּן, יָצָא.

מסכת נזיר פרק ו משנה ח
י
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת וְלֹא פֵּרֵשׁ,
הָרְאוּיָה לְחַטָּאת תִּקָּרֵב חַטָּאת,
לְעוֹלָה תִּקָּרֵב עוֹלָה,
לַשְּׁלָמִים תִּקָּרֵב שְׁלָמִים.
הָיָה נוֹטֵל שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וּמְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
וְאִם גִּלַּח בַּמְּדִינָה, הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִין?
בִּתְגָלַחַת הַטַּהֲרָה.
אֲבָל בִּתְגָלַחַת הַטֻּמְאָה,
לֹא הָיָה מְשַׁלֵּחַ תַּחַת הַדּוּד. <הדור>
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַכֹּל מְשַׁלְּחִין תַּחַת הַדּוּד,
חוּץ מִן הַטָּמֵא שֶׁבַּמְּדִינָה בִּלְבַד.

מסכת נזיר פרק ו משנה ט
יא
הָיָה מְבַשֵּׁל אֶת הַשְּׁלָמִים אוֹ שׁוֹלְקָן,
כֹּהֵן נוֹטֵל אֶת הַזְּרוֹעַ בְּשֵׁלָה מִן הָאַיִל,
וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן הַסַּל,
וּרְקִיק מַצָּה אַחַת,
וְנוֹתְנָן עַל כַּפֵּי הַנָּזִיר וּמְנִיפָן,
וְאַחַר כָּךְ הֵתַּר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת בַּיַּיִן וְלִטַּמֵּא לַמֵּתִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֵּיוָן שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים,
הֵתַּר הַנָּזִיר לִשְׁתּוֹת בַּיַּיִן וְלִטַּמֵּא לַמֵּתִים.

מסכת נזיר פרק ו משנה י
יב
גִּלַּח עַל הַזֶּבַח וְנִמְצָא פָסוּל,
תִּגְלַחְתּוֹ פְּסוּלָה, וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
גִּלַּח עַל הַחַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,

וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לִשְׁמָן,
תִּגְלַחְתּוֹ פְּסוּלָה וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
גִּלַּח עַל הָעוֹלָה אוֹ עַל הַשְּׁלָמִים שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו לִשְׁמָן,
תִּגְלַחְתּוֹ פְּסוּלָה וּזְבָחָיו לֹא עָלוּ לוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אוֹתוֹ הַזֶּבַח לֹא עָלָה לוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַזְּבָחִים עָלוּ לוֹ.
וְאִם גִּלַּח עַל שְׁלָשְׁתָּן וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן כָּשֵׁר,
תִּגְלַחְתּוֹ כְּשֵׁרָה, וְיָבִיא שְׁאָר הַזְּבָחִים.

מסכת נזיר פרק ו משנה יא
יג
מִי שֶׁנִּזְדָּרֵק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים וְנִטְמָא,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
סוֹתֵר אֶת הַכֹּל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹתָיו וְיִטְהַר.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְּמִרְיָם הַתַּדְמוֹרִית, <התודמרית>
שֶׁנִּזְדָּרֵק עָלֶיהָ אֶחָד מִן הַדָּמִים,
וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ עַל בִּתָּהּ שֶׁהִיא מְסַכֶּנֶת,
וְהָלְכָה וּמְצָאַתָּהּ שֶׁמֵּתָה,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
תָּבִיא שְׁאָר קָרְבְּנוֹתֶיהָ וְתִטְהַר. <ויטהר>

פרק ז

מסכת נזיר פרק ז משנה א
א
כֹּהֵן גָּדוֹל וְנָזִיר אֵינָן מְטַמְּאִים בְּקֶרוֹבֵיהֶם,
הָיוּ מְהַלְּכִים בַּדֶּרֶךְ וּמָצְאוּ מֵת מִצְוָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְטַמֵּא כֹהֵן גָּדוֹל, וְאַל יְטַמֵּא נָזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יְטַמֵּא נָזִיר, וְאַל יְטַמֵּא כֹהֵן גָּדוֹל.
אָמַר לָהֶן רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
יְטַמֵּא כֹהֵן,
שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן עַל טֻמְאָתוֹ,
וְאַל יְטַמֵּא נָזִיר,
שֶׁהוּא מֵבִיא קָרְבָּן עַל טֻמְאָתוֹ.
אָמְרוּ לוֹ:
יְטַמֵּא נָזִיר,
שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ קְדֻשַּׁת שָׁעָה,
וְאַל יְטַמֵּא כֹהֵן,
שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ קְדֻשַּׁת עוֹלָם.

מסכת נזיר פרק ז משנה ב

ב
עַל אֵלּוּ הַטְּמָאוֹת הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ:
עַל הַמֵּת,
וְעַל כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְעַל כַּזַּיִת נֶבֶל,
וְעַל מְלֹא תַרְוָד רָקָב,
וְעַל הַשִּׁזְרָה,
וְעַל הַגֻּלְגֹּלֶת,
וְעַל אֵבֶר מִן הַמֵּת,
וְעַל אֵבֶר מִן הַחַי שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם בָּשָׂר כָּרָאוּי,
וְעַל חֲצִי קַב עֲצָמוֹת,
וְעַל חֲצִי לֹג דָּם.
עַל מַגָּעָן, וְעַל מַשָּׂאָן, וְעַל אָהֳלָן.
וְעַל עֶצֶם כְּסָעוֹרָה;
עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ.
וְעַל אֵלּוּ הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ,
מַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וְסוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִים,
וְאֵינוֹ מַתְחִיל לִמְנוֹת עַד שֶׁיִּטְהַר,
וְיָבִיא אֶת קָרְבָּנוֹ.

מסכת נזיר פרק ז משנה ג
ג
אֲבָל הַסְּכָכוֹת, וְהַפְּרָעוֹת, וּבֵית הַפְּרַס,
וְאֶרֶץ הָעַמִּים, וְהַגּוֹלֵל, וְהַדּוֹפֵק,
וּרְבִיעִית דָּם, וְאָהֶל, וְרֹבַע עֲצָמוֹת,
וְכֵלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וִימֵי סָפְרוֹ וִימֵי גָּמְרוֹ; <בימי, בימי>
עַל אֵלּוּ, אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ
וּמַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי,
וְאֵינוֹ סוֹתֵר אֶת הַקּוֹדְמִים,
וּמַתְחִיל מִנָּה מֵיָּד,
וְקָרְבָּן אֵין לוֹ.
בֶּאֱמֶת, יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה,
וִימֵי הֶסְגֵּרוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע,
הֲרֵי אֵלּוּ עוֹלִים לוֹ.

מסכת נזיר פרק ז משנה ד
ד
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁהַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
וְכָל טֻמְאָה מִן הַמֵּת שֶׁאֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עָלֶיהָ,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
לֹא תְהֵא זוֹ קַלָּה מִן הַשֵּׁרֶץ.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
דַּנְתִּי לְפָנֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם עֶצֶם כְּסָעוֹרָה,
שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם בְּאָהֶל,

הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ,
רְבִיעִית דָּם,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא אֶת הָאָדָם בְּאָהֶל,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּהֵא הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ
עַל מַגָּעָהּ וְעַל מַשָּׂאָהּ? <נמחקו הה״אין ותוקנו לנונים סופיים>
אָמַר לִי:
מַה זֶּה עֲקִיבָה!
אֵין דָּנִין כֶּן קַל וָחֹמֶר. <קול>
וּכְשֶׁבָּאתִי וְהִרְצֵיתִי אֶת הַדְּבָרִים
לִפְנֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
אָמַר לִי:
יָפֶה אָמַרְתָּ, אֶלָּא כָךְ אָמְרוּ הֲלָכָה.

פרק ח

מסכת נזיר פרק ח משנה א

א
שְׁנֵי נְזִירִים שֶׁאָמַר לָהֶם אֶחָד:
״רָאִיתִי אֶחָד מִכֶּם שֶׁנִּטַּמֵּא,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה מִכֶּם״,
מְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טָהֳרָה,
וְאוֹמֵר:
״אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ,
וְאִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ.״
וְסוֹפְרִים שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טָהֳרָה,

ב
וְאוֹמֵר:
״אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלָּךְ,
וְזֶה קָרְבַּן טָהֳרָתִי,
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טָהֳרָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלָּךְ,
וְזֶה קָרְבַּן טָהֳרָתְךָ״.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
יְבַקֵּשׁ מֵאֶחָד מִן הַשּׁוּק שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בַּנָּזִיר,
וְיֹאמַר:
״אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הֲרֵי אַתָּה נָזִיר מִיָּד, <אֲנִי>
וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הֲרֵי אַתָּה נָזִיר לְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם.״
וְסוֹפְרִין שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טֻמְאָה וְקָרְבַּן טָהֳרָה,

ג
וְאוֹמֵר:
״אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ.
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טֻמְאָה בְּסָפֵק.״ <ספק>
וְסוֹפְרִים שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמְבִיאִין קָרְבַּן טַהֲרָה,

ד
וְאוֹמֵר:
״אִם אֲנִי הוּא הַטָּמֵא,
קָרְבַּן טֻמְאָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלָּךְ,
זֶה קָרְבַּן טַהֲרָתִי.
אִם אֲנִי הוּא הַטָּהוֹר,
קָרְבַּן טַהֲרָה שֶׁלִּי, וְקָרְבַּן טֻמְאָה בְּסָפֵק,
וְזֶה קָרְבַּן טַהֲרָתָךְ.״
אָמַר לוֹ בֶּן זוֹמָה:
וּמִי שׁוֹמֵעַ לוֹ שֶׁיִּדֹּר כְּנֶגְדּוֹ בַּנָּזִיר?
אֶלָּא מֵבִיא חַטָּאת הָעוֹף וְעוֹלַת בְּהֵמָה,
וְאוֹמֵר:
״אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הַחַטָּאת מֵחוֹבָתִי וְהָעוֹלָה נְדָבָה,
וְאִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הָעוֹלָה מֵחוֹבָתִי וְהַחַטָּאת בְּסָפֵק.״
וְסוֹפֵר שְׁלוֹשִׁים יוֹם,
וּמֵבִיא קָרְבַּן טַהֲרָה,

ה
וְאוֹמֵר:
״אִם טָמֵא הָיִיתִי,
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה נְדָבָה וְזוֹ חוֹבָה.
אִם טָהוֹר הָיִיתִי,
הָעוֹלָה הָרִאשׁוֹנָה חוֹבָה וְזוֹ נְדָבָה,
וְזֶה שְׁאָר קָרְבָּנִי.״
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
יְהוֹשֻׁעַ!
נִמְצָא זֶה מֵבִיא קָרְבְּנוֹתָיו מְחֻצִּים!
אֲבָל הוֹדוּ חֲכָמִים לְדִבְרֵי בֶן זוֹמָה.

מסכת נזיר פרק ח משנה ב
ו
נָזִיר שֶׁהָיָה טָמֵא בְּסָפֵק וּמֻחְלָט בְּסָפֵק,
אוֹכֵל בַּקָּדָשִׁים לְאַחַר שִׁשִּׁים יוֹם,
וְשׁוֹתֶה בַּיַּיִן וּמְטַמֵּא לַמֵּתִים
לְאַחַר מֵאָה וְעֶשְׂרִים יוֹם,
שֶׁתִּגְלַחַת הַנֶּגַע דּוֹחָה תִּגְלַחַת הַנָּזִיר,
בִּזְמַן שֶׁהִיא רַבִּי,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁהִיא סָפֵק, אֵינָהּ דּוֹחָה.

פרק ט

מסכת נזיר פרק ט משנה א
א
הַגּוֹיִם אֵין לָהֶם נְזִירוּת.
נָשִׁים וַעֲבָדִים, יֵשׁ לָהֶם נְזִירוּת.
חֹמֶר בַּנָּשִׁים מִבָּעֲבָדִים,
שֶׁהוּא כוֹפֶף אֶת עַבְדּוֹ,
וְאֵינוּ כוֹפֶף אֶת אִשְׁתּוֹ.
חֹמֶר בָּעֲבָדִים מִבַּנָּשִׁים,
שֶׁהוּא מֵפֵר נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ,
וְאֵינוּ מֵפֵר נִדְרֵי עַבְדּוֹ.
הֵפֵר לְאִשְׁתּוֹ,
הֵפֵר לָהּ עוֹלָמִית.
הֵפֵר לְעַבְדּוֹ,
יָצָא לְחֵרוּת, מַשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ.
עָבַר מִכְּנֶגֶד פָּנָיו,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִשְׁתֶּה.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִשְׁתֶּה.

מסכת נזיר פרק ט משנה ב
ב
נָזִיר שֶׁגִּלַּח וְנוֹדַע שֶׁהָיָה טָמֵא,
אִם טֻמְאָה יְדוּעָה, סוֹתֵר,
וְאִם טֻמְאַת הַתְּהוֹם, אֵינוּ סוֹתֵר.
אִם עַד שֶׁלֹּא גִלַּח,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, סוֹתֵר.
כֵּיצַד?
יָרַד לִטְבּוֹל בַּמְּעָרָה,
וְנִמְצָא מֵת צָף עַל פִּי הַמְּעָרָה, טָמֵא.
נִמְצָא מְשֻׁקָּע בְּקַרְקַע הַמְּעָרָה,
יָרַד לְהָקֵר, טָהוֹר,
לְטַהֵר מִטֻּמְאַת הַמֵּת, טָמֵא,
שֶׁחֶזְקַת הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְחֶזְקַת הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.
<הֲלָכָה הַמּוֹצֵא ובתריה כל ספק ובתריה>

מסכת נזיר פרק ט משנה ג (נמצא אחר כך בכתב היד)
ד
הַמּוֹצֵא מֵת כַּתְּחִלָּה, וּמֵשְׁכָּב כְּדַרְכּוֹ,
נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ.
מָצָא שְׁנַיִם, נוֹטְלָן וְאֶת תְּבוּסָתָן.
מָצָא שְׁלֹשָׁה,
אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנֶה,
כִּמְלוֹא מִטָּה וְקוֹבְרֶיהָ,

הֲרֵי זוֹ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה.
מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר;
שֶׁאִלּוּ מִתְחִלָּה מְצָאוֹ,
הָיָה נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּבוּסָתוֹ.

מסכת נזיר פרק ט משנה ד
ג
כָּל סְפֵק נְגָעִים כַּתְּחִלָּה, טָהוֹר,
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.
בְּשֶׁבַע דְּרָכִים בּוֹדְקִים אֶת הַזָּב
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה: <׳לַטֻּמְאָה׳ כתוב על די המגיה על מקום מחוק>
בְּמַאֲכָל, בְּמִשְׁתֶּה,
בְּמַשָּׂא, בְּקֶפִיצָה,
בְּחֹלִי, וּבְמַרְאֶה, וּבְהִרְהוּר.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, <׳לַטֻּמְאָה׳ כתוב על די המגיה על מקום מחוק>
אֵין בּוֹדְקִים אוֹתוֹ.
אָנְסוֹ וּסְפֵקוֹ וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ טְמֵאִים,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

ה
הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, וַעֲמָדוּהוּ לַמִּיתָה,
הֵקֵל מִמַּה שֶּׁהָיָה,
לְאַחַר מִכֵּן הִכְבִּיד וּמֵת,
חַיָּב.
רִבִּי נְחֶמְיָה פּוֹטֵר,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

מסכת נזיר פרק ט משנה ה
ו
נָזִיר הָיָה שְׁמוּאֵל,
כְּדִבְרֵי רִבִּי נְהוֹרַי, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א א,יא)
״וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל רֹאשׁוֹ״;
נֶאֱמַר בְּשִׁמְשׁוֹן (שופטים יג,ה) ״מוֹרָה״,
וְנֶאֱמַר בִּשְׁמוּאֵל ״מוֹרָה״,
מַה מוֹרָה אֲמוּרָה בְשִׁמְשׁוֹן, נָזִיר,
אַף מוֹרָה אֲמוּרָה בִשְׁמוּאֵל, נָזִיר.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא אֵין מוֹרָה אֶלָּא שִׂלְבָּשָׂר וָדָם?
אָמַר לוֹ רִבִּי נְהוֹרַי:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א טז,ב)
״וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי״,
שֶׁכְּבָר הָיָה עָלָיו מוֹרָא שֶׁל בָּשָׂר וָדָם.

חסלת נזיר

מסכת סוטה

פרק א

מסכת סוטה פרק א משנה א
א
הַמְקַנֵּא לְאִשְׁתּוֹ,
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְקַנֵּא עַל פִּי שְׁנַיִם,
וּמַשְׁקֶה עַל פִּי עֵד אֶחָד אוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מְקַנֵּא עַל פִּי שְׁנַיִם,
וּמַשְׁקֶה עַל פִּי שְׁנַיִם.

מסכת סוטה פרק א משנה ב
ב
כֵּיצַד הוּא מְקַנֵּא לָהּ?
אָמַר לָהּ בִּפְנֵי שְׁנַיִם:
"אַל תְּדַבְּרִי עִם אִישׁ פְּלוֹנִי!"
וְדִבְּרָה עִמּוֹ,
עֲדַיִן הִיא מֻתֶּרֶת לְבֵיתָהּ, <אֲדַיִן>
וּמֻתֶּרֶת לְאִכַּל בִּתְרוּמָה.
נִכְנְסָה עִמּוֹ לְבֵית הַסֵּתֶר, וְשָׁהַת כְּדֵי טֻמְאָה,
אֲסוּרָה לְבֵיתָהּ,
אֲסוּרָה לֶאֱכַל בִּתְרוּמָה.
וְאִם מֵת, חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

מסכת סוטה פרק א משנה ג
ג
אֵלּוּ אֲסוּרוֹת מִלֶּאֱכַל בִּתְרוּמָה:
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
וְהָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה",
וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ,
וְשֶׁבַּעְלָהּ בָּא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ.
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה לָהּ?
מוֹלִיכָהּ לְבֵית דִּין שֶׁבְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם,
וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים,
שֶׁמָּא יָבוֹא עָלֶיהָ בַּדֶּרֶךְ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעְלָהּ נֶאֱמָן עָלֶיהָ.

מסכת סוטה פרק א משנה ד
ד
הָיוּ מַעֲלִין אוֹתָהּ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וּמְאַיְמִים עָלֶיהָ כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן מְאַיְמִים עַל עֵדֵי נְפָשׁוֹת,

וְאוֹמֵר לָהּ:
"בִּתִּי! הַרְבֵּה יַיִן עוֹשֶׂה,
הַרְבֵּה שְׂחוֹק עוֹשֶׂה,
הַרְבֵּה יַלְדוּת עוֹשָׂה, <עוֹשֶׂה>
הַרְבֵּה שְׂכְנִים הָרָעִים עוֹשִׂים.
אַל תַּעֲשִׂי לִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל שְׁנִכְתַּב בְּקְדֵשָׁה,
שְׁיִמָּחֶה עַל הַמַּיִם!"
וְאוֹמְרִין לְפָנֶיהָ דְּבָרִין שֶׁאֵינָה כְּדַי לִשְׁמָעָן,
הִיא וְכָל מִשְׁפַּחַת בֵּית אָבִיהָ.

מסכת סוטה פרק א משנה ה
ה
אִם אָמְרָה "טְמֵאָה אָנִי",
שׁוֹבֶרֶת כְּתֻבָּתָהּ וְיוֹצָא.
וְאִם אָמְרָה "טְהוֹרָה אָנִי",
מַעֲלִין אוֹתָהּ לְשַׁעֲרֵי מִזְרָח, לְשַׁעֲרֵי נִיקָנוֹר,
שֶׁשָּׁם מַשְׁקִים אֶת הַסּוֹטוֹת,
וּמְטַהֲרִין אֶת הַיּוֹלְדוֹת,
וּמְטַהֲרִין אֶת הַמְצֹרָעִים.
וְכֹהֵן אוֹחֵז בִּבְגָדֶיהָ,
אִם נִקְרָעוּ, נִקְרָעוּ,
אִם נִפְרָמוּ, נִפְרָמוּ,
עַד שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת לִבָּהּ,
וְסוֹתֵר אֶת שְׂעָרָהּ. <סְעָרָהּ>
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיָה לִבָּהּ נָאֶה,
לֹא הָיָה מְגַלֶּהוּ;
וְאִם הָיָה שְׂעָרָהּ נָאֶה, <סְעָרָהּ>
לֹא הָיָה סוֹתְרוֹ.

מסכת סוטה פרק א משנה ו
ו
הָיְתָה מְכֻסָּה בִלְבָנִים,
מְכֻסָּה בִּשְׁחוֹרִים;
הָיוּ עָלֶיהָ כְּלֵי זָהָב קְטַלְיוֹת, נְזָמִים וְטַבָּעוֹת,
מַעֲבִירִים מִמֶּנָּה, כְּדֵי לְנַוְּלָהּ.
וְאַחַר כָּךְ מֵבִיא חֶבֶל מִצְרִי,
וְקוֹשְׁרוֹ לְמַעְלָה מִדַּדֶּיהָ.
וְכָל הָרוֹצֶה לִרְאוֹת בָּא וְרוֹאֶה,
חוּץ מֵעֲבָדֶיהָ וְשִׁפְחוֹתֶיהָ,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גַּס בָּהֶן.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים מֻתָּרוֹת לִרְאוֹתָהּ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל כג,מח)
"וְנִוַּסְּרוּ כָל הַנָּשִׁים, וְלֹא תַעֲשֶׂינָה כְזִמָּתְכֶנָה". <וניסרו>

מסכת סוטה פרק א משנה ז
ז
בַּמִּדָּה שֶׁאָדָם מוֹדֵד, בָּהּ מוֹדְדִין לוֹ.
הִיא קִשְּׁטָה אֶת עַצְמָהּ לַעֲבֵרָה,
וְהַמָּקוֹם נִוָּלָהּ.

הִיא גִּלְתָה אֶת עַצְמָהּ,
וְהַמָּקוֹם גִּלָּה עָלֶיהָ.
יָרַךְ הִתְחִילָה בַּעֲבֵרָה תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ הַבֶּטֶן,
לְפִיכָךְ תְּלִקֶּה הַיָּרֵךְ תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ הַבֶּטֶן.
וּשְׁאָר כָּל הַגּוּף לֹא פָלֵט.

מסכת סוטה פרק א משנה ח
ח
שִׁמְשׁוֹן הָלַךְ אַחֲרֵי עֵינָיו,
לְפִיכָךְ נִקְרוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת עֵינָיו.
אַבְשָׁלוֹם נִתְגָּאָה בִּשְׂעָרוֹ,
לְפִיכָךְ נִתְלָה בִּשְׂעָרוֹ.
וּלְפִי שֶׁבָּא עַל עֶשֶׂר פִּילַגְשֵׁי אָבִיו,
לְפִיכָךְ נִתְּנוּ בוֹ עֶשֶׂר לוֹנְכִיּוֹת, <lónkhē: חנית, שבט>
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל ב יח, טו)
"וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה נַעֲרִים נֹשְׂאֵי כְלֵי יוֹאָב,
וַיַּכּוּ אֶת אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ."
וּלְפִי שֶׁגָּנַב שְׁלֹשָׁה גְּנֵבוֹת,
לֵב אָבִיו, וְלֵב בֵּית דִּין, וְלֵב אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ נִתְקְעוּ בוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל ב יח,יד)
"וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שְׁבָטִים בְּכַפּוֹ,
וַיִּתְקָעֵם בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם,
עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה."

מסכת סוטה פרק א משנה ט
[ט]
וְכֵן לְעִנְיַן הַטּוּבָה:
מִרְיָם הִמְתִּינָה לְמֹשֶׁה שָׁעָה אַחַת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת ב,ד)
"וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה יֵּעָשֶׂה לוֹ."
לְפִיכָךְ נִתְעַכְּבוּ לָהּ יִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת יָמִים בַּמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יב,טו)
"וְהָעָם לֹא נָסַע עַד הֵאָסֵף מִרְיָם".

י
יוֹסֵף זָכָה לְקַבּוֹר אֶת אָבִיו,
וְאֵין בְּאֶחָיו גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית נ,ז;ט)
"וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבּוֹר אֶת אָבִיו".
"וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם רֶכֶב גַּם פָּרָשִׁים,
וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד".
מִי לָנוּ גָּדוֹל מִיּוֹסֵף, <'מיוסף' מחוק, מוחלף ב- מִמֹּשֶׁה>
שֶׁלֹּא נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלָּא מֹשֶׁה?
וּמֹשֶׁה זָכָה בְעַצְמוֹת יוֹסֵף,
וְאֵין בְּיִשְׂרָאֵל גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יט)
"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ".
וּמִי לָנוּ גָּדוֹל מִמֹּשֶׁה,
שֶׁלֹּא נִתְעַסֵּק בּוֹ אֶלָּא הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא,

שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לד,ו)
"וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר,
וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה."
וְלֹא עַל מֹשֶׁה בִלְבַד אָמְרוּ,
אֶלָּא בְּכָל הַצַּדִּיקִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה נח,ח)
"וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ כְּבוֹד יי יַאַסְפֶךָ".

פרק ב

מסכת סוטה פרק ב משנה א

א

הָיָה מֵבִיא אֶת מִנְחָתָהּ בְּקֻפִּיפָה מִצְּרִית, <בקפיפא>
וְנוֹתְנָהּ עַל יָדֶיהָ, כְּדֵי לְיַגְּעָהּ.
כָּל הַמְּנָחוֹת,
תְּחִלָּתָן וְסוֹפָן בִּכְלֵי שָׁרֵת,
וְזוֹ,
תְּחִלָּתָהּ בְּקֻפִּיפָה מִצְּרִית וְסוֹפָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת. <בקפיפא>
כָּל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה,
וְזוֹ אֵינָהּ טְעוּנָה לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה.
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת מִן הַחִטִּין,
וְזוֹ אֵינָהּ בָּאָה אֶלָּא מִן הַשְּׂעוֹרִים.
מִנְחַת הָעֹמֶר,
אַף עַל פִּי שֶׁהִיא בָּאָה מִן הַשְּׂעוֹרִים,
וְהִיא הָיְתָה בָּאָה גֶּרֶשׂ;
וְזוֹ הָיְתָה בָּאָה קֶמַח.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁמַּעֲשֶׂיהָ מַעֲשֶׂה בְהֵמָה,
כָּךְ קָרְבָּנָהּ מַאֲכַל בְּהֵמָה.

מסכת סוטה פרק ב משנה ב

ב

הָיָה מֵבִיא פִּילֵי שֶׁלְּחֶרֶס חֲדָשָׁה,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹג מַיִם מִן הַכִּיּוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רְבִיעִית.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מְמַעֵט בִּכְתָב,
כָּךְ הוּא מְמַעֵט בַּמַּיִם.
נִכְנַס לַהֵיכָל וּפָנָה לִימִינוֹ,
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וְטַבְלָה שֶׁלַּשִּׁישׁ וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ.
כְּשֶׁהוּא מַגְבִּיהָהּ, נוֹטֵל עָפָר מִתַּחְתֶּיהָ,
וְנוֹתֵן כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,יז)
"וּמִן הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן
יִקַּח הַכֹּהֵן, וְנָתַן אֶל הַמָּיִם".

מסכת סוטה פרק ב משנה ג

ג

בָּא לוֹ לִכְתֹּב אֶת הַמְּגִלָּה,

מֵאֵי זֶה מָקוֹם הוּא כּוֹתֵב? (בְּמִדְבַּר ה,יט כ)
"אִם לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ,
וְאִם לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ,
הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה.
וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ, וְכִי נִטְמֵאת,
וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ."
וְאֵינוֹ כּוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כא)
"וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה,
וְאָמַר הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה",
וְכוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כא-כב)
"יִתֵּן יי אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ,
בְּתֵת יי אֶת יֶרֶכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת בִּטְנֵךְ צָבָה.
וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ
לַצְבוֹת בֶּטֶן וְלַנְפֵּל יָרֵךְ",
וְאֵינוֹ כוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כב)
"וְאָמְרָה הָאִשָּׁה: אָמֵן אָמֵן."

ד
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה מַפְסִיק.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל עַצְמוֹ אֵינוֹ כוֹתֵב אֶלָּא:
"יִתֵּן יי אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ,
בְּתֵת יי אֶת יֶרֶכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת בִּטְנֵךְ צָבָה.
וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ
לַצְבוֹת בֶּטֶן וְלַנְפֵּל יָרֵךְ",
וְאֵינוֹ כוֹתֵב: (בְּמִדְבַּר ה,כב)
"וְאָמְרָה הָאִשָּׁה: אָמֵן אָמֵן."

מסכת סוטה פרק ב משנה ד
ה
אֵינוֹ כוֹתֵב לֹא עַל הַלּוּחַ,
וְלֹא עַל הַנְּיָר וְלֹא עַל הַדִּפְתְּרָא,
אֶלָּא בַּמְּגִלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר ה,כג) "בַּסֵּפֶר".
וְאֵינוֹ כוֹתֵב לֹא בְּקוֹמוֹס וְלֹא בְּקַלְקַנְתּוֹס,
וְלֹא בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
אֶלָּא בַּדְּיוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וּמָחָה",
כְּתָב שֶׁהוּא יָכוֹל לְהִמָּחוֹת.

מסכת סוטה פרק ב משנה ה
ו
וְלָמָּה הִיא אוֹמֶרֶת "אָמֵן"?
"אָמֵן" עַל הָאָלָה,
"אָמֵן" עַל הַשְּׁבוּעָה,
"אָמֵן" מֵאִישׁ זֶה,
"אָמֵן" מֵאִישׁ אַחֵר,
"אָמֵן" שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי, וְאִם נִטְמֵאתִי יָבֹאוּ בִי.
"אָמֵן" שֶׁלֹּא שָׂטִיתִי אֲרוּסָה וּנְשׂוּאָה, <סטיתי>
וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם וּכְנוּסָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

״אָמֵן״ שֶׁלֹּא נִטְמֵיתִי,
וְ״אָמֵן״ שֶׁלֹּא אֶטְמֵא.

מסכת סוטה פרק ב משנה ו
ז
הַכֹּל שָׁוִים שֶׁאֵינוּ מַתְנֶה עִמָּהּ קֹדֶם לְשֶׁנִּתְאָרְסָה,
וְלֹא מִשֶּׁנִּתְאָרְסָה. <מי שנתארסה>
נִסְתְּרָה לְאַחֵר וְנִטַּמְאת וְאַחַר כָּךְ הֶחְזִירָהּ,
לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁתִּבָּעֵל, לֹא תְהֵא אֲסוּרָה לוֹ,
לֹא הָיָה מַתְנֶה עִמָּהּ.

פרק ג

מסכת סוטה פרק ג משנה א
א
הָיָה נוֹטֵל אֶת מִנְחָתָהּ מִתּוֹךְ קְפִיפָה מְצָרִית,
וְנוֹתְנָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת,
וְנוֹתְנָהּ עַל יָדֶיהָ,
וְכֹהֵן מַנִּיחַ אֶת יָדוֹ תַּחְתֶּיהָ וּמְנִיפָהּ.
(מסכת סוטה פרק ג משנה ב)
הֵנִיף וְהִגִּישׁ,
קָמַץ וְהִקְטִיר,
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

ב
הָיָה מַשְׁקֶהָ, וְאַחַר כָּךְ מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מַקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ, וְאַחַר כָּךְ מַשְׁקֶהָ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כו)
״וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת הָאִשָּׁה אֶת הַמָּיִם״.
אִם הִשְׁקָהּ וְאַחַר כָּךְ הִקְרִיב אֶת מִנְחָתָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת סוטה פרק ג משנה ג
ג
עַד שֶׁלֹּא נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה אָמְרָה ״אֵינִי שׁוֹתָה״,
מְגִלָּתָהּ נִגְנֶזֶת, וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן.
אֵין מְגִלָּתָהּ כְּשֵׁרָה לְהַשְׁקוֹת בָּהּ סוֹטָה אַחֶרֶת. <שוטה>
נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה וְאָמְרָה ״טְמֵאָה אָנִי״,
הַמַּיִם נִשְׁפָּכִים וּמִנְחָתָהּ מִתְפַּזֶּרֶת עַל הַדֶּשֶׁן.
נִמְחֲקָה הַמְּגִלָּה, אָמְרָה ״אֵינִי שׁוֹתָה״,
מְעַרְעֲרִים אוֹתָהּ וּמַשְׁקִין אוֹתָהּ עַל כָּרְחָהּ.

מסכת סוטה פרק ג משנה ד
ד
אֵינָהּ מַסְפֶּקֶת לִשְׁתּוֹת,

עַד שֶׁפָּנֶיהָ מוֹרִיקוֹת וְעֵינֶיהָ בוֹלְטוֹת,
וְהִיא מִתְמַלָּא גִידִים,
וְהֵן אוֹמְרִין:
"הוֹצִיאוּהָ, הוֹצִיאוּהָ!"
שֶׁלֹּא תְטַמֵּא אֶת הָעֲזָרָה.
אִם יֵשׁ לָהּ זְכוּת, הָיְתָה תּוֹלָה לָהּ.
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁנָה אַחַת,
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שְׁתֵּי שָׁנִים,
יֵשׁ זְכוּת תּוֹלָה שָׁלוֹשׁ שָׁנִים.
מִכָּן אָמַר בֶּן עַזַּי:
חַיָּב אָדָם לְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תוֹרָה,
שֶׁאִם תִּשְׁתֶּה תֵּדַע שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלָה לָהּ.
רְבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַמְלַמֵּד אֶת בִּתּוֹ תוֹרָה, מְלַמְּדָהּ תִּפְלוּת.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
רוֹצָה אִשָּׁה בְּקֶבֶ וְתִפְלוּת מִתִּשְׁעָה קַבִּין וּפְרִישׁוּת.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
חָסִיד שׁוֹטֶה, רָשָׁע עָרוּם,
אִשָּׁה פְּרוּשָׁה, מַכּוֹת פְּרוּשִׁין,
חֶרֶי אֵלּוּ מְכַלֵּי עוֹלָם.

מסכת סוטה פרק ג משנה ה

ה

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין זְכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים.
וְאִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁהַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים,
מַדְהֶה אַתָּה אֶת הַמַּיִם בִּפְנֵי כָל הַנָּשִׁים הַשּׁוֹתוֹת,
וּמוֹצִיא אַתָּה שֵׁם רַע עַל הַטְּהוֹרוֹת שֶׁשָּׁתוּ,
שֶׁיֹּאמְרוּ:
טְמֵאוֹת הָיוּ, אֶלָּא שֶׁתָּלַת לָהֶן זְכוּת. <להם>

ו

רְבִּי אוֹמֵר:
הַזְּכוּת תּוֹלָה בַּמַּיִם הַמְאָרְרִים,
וְאֵינָהּ יוֹלֶדֶת וְאֵינָהּ מַשְׁבַּחַת,
אֶלָּא מִתְנַוֶּנֶת וְהוֹלֶכֶת,
וְסוֹפָהּ שֶׁהִיא מֵתָה בְּאוֹתָהּ מִיתָה.

מסכת סוטה פרק ג משנה ו

ז

נִטַּמֵּאת מִנְחָתָהּ עַד שֶׁלֹּא קָרְבָה בַּכֶּלִי,
חֶרֶי הִיא כְּכָל הַמִּנְחוֹת, תִּפָּדֶה.
וּמִשֶּׁקָּרְבָה בַּכֶּלִי,
חֶרֶי הִיא כְּכָל הַמִּנְחוֹת, תִּשָּׂרֵף.
אֵלּוּ שֶׁמִּנְחוֹתֵיהֶם נִשְׂרָפוֹת: <אֶלָּא>
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
הָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה",
וְשֶׁבַּעְלָהּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַשְׁקוֹתָהּ,
וְשֶׁבַּעְלָהּ בְּעָלָהּ בַּדֶּרֶךְ,

וְכָל הַנְּשׁוּאוֹת לַכֹּהֲנִים,
מִנְחוֹתֵיהֶם נִשְׂרָפוֹת.

מסכת סוטה פרק ג משנה ז
ח
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
מִנְחָתָהּ נִשְׂרֶפֶת.
וְכֹהֶנֶת שֶׁנִּשֵּׂאת לְיִשְׂרָאֵל,
מִנְחָתָהּ נֶאֱכֶלֶת.
מַה בֵּין כֹּהֵן לְכֹהֶנֶת?
מִנְחַת כֹּהֶנֶת נֶאֱכֶלֶת,
מִנְחַת כֹּהֵן אֵינָהּ נֶאֱכֶלֶת.
כֹּהֶנֶת מִתְחַלֶּלֶת,
וְכֹהֵן אֵינוֹ מִתְחַלֵּל.
כֹּהֶנֶת מְטַמָּא לַמֵּתִים,
וְכֹהֵן אֵינוֹ מְטַמֵּא לַמֵּתִים.
כֹּהֵן אוֹכֵל בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וְאֵין כֹּהֶנֶת אוֹכֶלֶת בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים.

מסכת סוטה פרק ג משנה ח
ט
מַה בֵּין הָאִישׁ לָאִשָּׁה?
הָאִישׁ פּוֹרֵעַ וּפוֹרֵם,
וְאֵין הָאִשָּׁה פּוֹרַעַת וּפוֹרֶמֶת.
הָאִישׁ מַדִּיר אֶת בְּנוֹ בַּנָּזִיר,
וְאֵין הָאִשָּׁה מַדֶּרֶת אֶת בְּנָהּ בַּנָּזִיר.
הָאִישׁ מְגַלֵּחַ עַל נְזִירוּת אָבִיו,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְגַלַּחַת עַל נְזִירוּת אָבִיהָ.
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה מְקַדֶּשֶׁת אֶת בִּתָּהּ.
הָאִישׁ מוֹכֵר אֶת בִּתּוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה מוֹכֶרֶת אֶת בִּתָּהּ.
הָאִישׁ נִסְקָל עָרֹם,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה.
הָאִישׁ נִתְלֶה,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְלֵית.
הָאִישׁ נִמְכָּר בִּגְנֵבָתוֹ,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִמְכֶּרֶת בִּגְנֵבָתָהּ.

פרק ד

מסכת סוטה פרק ד משנה א
א
אֲרוּסָה וְשׁוֹמֶרֶת יָבָם,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כט)
"אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ",
פָּרַט לַאֲרוּסָה וּלְשׁוֹמֶרֶת יָבָם.

ב
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ב
ג
אֵלּוּ לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה:
הָאוֹמֶרֶת "טְמֵאָה אֲנִי לָךְ",
וְשֶׁבָּאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה,
הָאוֹמֶרֶת "אֵינִי שׁוֹתָה".
וְאָמַר בַּעְלָהּ "אֵינִי מַשְׁקֶהָ",
וְשֶׁבַּעְלָהּ בְּעָלָהּ בַּדֶּרֶךְ,
נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּתָהּ וְלֹא שׁוֹתָה.
מֵתוּ בַעְלֵיהֶן עַד שֶׁלֹּא יִשְׁתּוּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה וְלֹא שׁוֹתוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שׁוֹתוֹת וְלֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ג
ד
מְעֻבֶּרֶת חֲבֵרוֹ וּמֵינֶקֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָכוֹל הוּא לְהַפְרִישָׁהּ וְלַחְזִירָהּ לְאַחַר זְמַן.
אַיְלוֹנִית וּזְקֵנָה וְשֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְיֹלֶד,
לֹא שׁוֹתָה וְלֹא נוֹטֶלֶת כְּתֻבָּה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לִשָּׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת,
וְלִפְרוֹת וְלִרְבּוֹת מִמֶּנָּה.
וּשְׁאָר כָּל הַנָּשִׁים,
אוֹ שׁוֹתוֹת, אוֹ לֹא נוֹטְלוֹת כְּתֻבָּה.

מסכת סוטה פרק ד משנה ד
ה
אֵשֶׁת כֹּהֵן שׁוֹתָה וּמֻתֶּרֶת לְבַעְלָהּ.
אֵשֶׁת סָרִיס שׁוֹתָה.
עַל יְדֵי כָל הָעֲרָיוֹת וּמְקַנְּאִים,
חוּץ מִן הַקָּטָן וּמִמִּי שֶׁאֵינוֹ אִישׁ.

מסכת סוטה פרק ד משנה ה
ו
וְאֵלּוּ שֶׁבֵּית דִּין מְקַנְּאִים לָהֶם:
מִי שֶׁנִּתְחָרֵשׁ בַּעְלָהּ, אוֹ נִשְׁטָה,
אוֹ שֶׁהָיָה חָבוּשׁ בְּבֵית הָאֲסוּרִים.
לֹא לְהַשְׁקוֹתָהּ אָמְרוּ,

אֶלָּא לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף לְהַשְׁקוֹתָהּ,
כְּשֶׁיֵּצֵא בַּעְלָהּ מִבֵּית הָאֲסוּרִים יַשְׁקֶנָּה.

מסכת סוטה פרק ה

פרק ה

מסכת סוטה פרק ה משנה א
א
כַּשֵּׁם שֶׁהַמַּיִם בּוֹדְקִין אוֹתָהּ,
כָּךְ בּוֹדְקִין אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כב;כז)
"וּבָאוּ", "וּבָאוּ".
כַּשֵּׁם שֶׁאֲסוּרָה לַבַּעַל,
כָּךְ הִיא אֲסוּרָה לַבּוֹעֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,כז;כט)
"אִם נִטְמְאָה", "וְנִטְמָאָה".
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּךְ הָיָה דּוֹרֵשׁ זְכַרְיָה בֶּן הַקַּצָּב.
רְבִּי אוֹמֵר:
שְׁנֵי פְעָמִים הָאֲמוּרִים בַּפָּרָשָׁה:
"אִם נִטְמְאָה", "נִטְמְאָה",
אֶחָד לַבַּעַל וְאֶחָד לַבּוֹעֵל.

מסכת סוטה פרק ה משנה ב
ב
בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (וַיִּקְרָא יא,לג)
"וְכָל כְּלִי חֶרֶשׂ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ,
כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא."
אֵינוֹ אוֹמֵר 'טָמֵא' אֶלָּא "יִטְמָא",
לְטַמֵּא אֶת אֲחֵרִים,
וּלְלַמֵּד עַל כְּפָר הַשֵּׁנִי שֶׁיְּטַמֵּא אֶת הַשְּׁלִישִׁי.

ג
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִי יְגַלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי!
שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר:
עָתִיד דּוֹר אַחֵר לְטַהֵר אֶת הַכְּפָר הַשְּׁלִישִׁי,
שֶׁאֵין לוֹ מִן הַתּוֹרָה,
וַהֲרֵי עֲקִיבָה תַּלְמִידָךְ הֵבִיא לוֹ מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה <לִי>
שֶׁהוּא טָמֵא, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יא,לג)
"כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא".

מסכת סוטה פרק ה משנה ג
ד
בּוֹ בַיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (בְּמִדְבַּר לה,ה)

"וּמַהֲתֶם מִחוּץ לָעִיר אֶת פְּאַת קֶדְמָה,
אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
וּמִקְרָא אַחֵר אוֹמֵר: (בְּמִדְבַּר לה,ד)
"מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה, אֶלֶף אַמָּה סָבִיב".
אֵיפְשָׁר לוֹמַר "אֶלֶף אַמָּה", <בשולים מהוסיף המגיה 'וְאֵי'>
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה",
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר "אֶלֶף אַמָּה"!
וְלַמָּה נֶאֱמַר "אֶלֶף אַמָּה",
וְלַמָּה נֶאֱמַר "אַלְפַּיִם בָּאַמָּה"?
אֶלָּא "אֶלֶף אַמָּה", מִגְרָשׁ,
וְ"אַלְפַּיִם", תְּחוּם שַׁבָּת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁלְרְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
"אֶלֶף אַמָּה", מִגְרָשׁ,
וְ"אַלְפַּיִם", שָׂדוֹת וּכְרָמִים.

מסכת סוטה פרק ה משנה ד
ה
בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי עֲקִיבָה: (שְׁמוֹת טו,א)
"אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיי,
וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר",
שֶׁאֵין תַּלְמוּד לוֹמַר "לֵאמֹר",
וְלָמָּה נֶאֱמַר "לֵאמֹר"?
אֶלָּא שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹנִין אַחֲרָיו שֶׁלְמֹשֶׁה
עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כְּקוֹרְאִין אֶת הַהַלֵּל, (שְׁמוֹת טו,א)
"אָשִׁירָה לַיי כִּי גָאֹה גָּאָה",
לְכָךְ נֶאֱמַר "לֵאמֹר".
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כְּקוֹרִים אֶת שְׁמַע הָיוּ קוֹרִים,
לֹא כְּקוֹרְאִין אֶת הַהַלֵּל.

מסכת סוטה פרק ה משנה ה
ו
בּוֹ בַּיּוֹם דָּרַשׁ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן הָרְקָנוֹס,
שֶׁלֹּא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מֵאַהֲבָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (אִיּוֹב יג,טו)
"הֵן יִקְטְלֵנִי, לוֹ אָיָחֵל".
עֲדַיִן הַדָּבָר שָׁקוּל: <אדיין>
לוֹ אֲנִי מְצַפֶּה, אוֹ אֵינִי מְצַפֶּה לוֹ?
תַּלְמוּד לוֹמַר (אִיּוֹב כז,ה)
"עַד אֶגְוַע, לֹא אָסִיר תֻּמָּתִי מִמֶּנִּי",
לְמֵד שֶׁמַּאֲהֲבָה עָשָׂה.

ז
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִי יִגַּלֶּה עָפָר מֵעֵינֶיךָ, רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי!
שֶׁהָיִיתָ דּוֹרֵשׁ כָּל יָמֶיךָ,
שֶׁלֹּא עָבַד אִיּוֹב אֶת הַמָּקוֹם אֶלָּא מִיִּרְאָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (אִיּוֹב א,ח)
"אִישׁ תָּם וְיָשָׁר, יֵרֵא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע",

וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ תַּלְמִידָךְ לִמֵּד,
שֶׁמְּאַהֲבָה עָשָׂה.

פרק ו

מסכת סוטה פרק ו משנה א
א
מִי שֶׁקִּנֵּא לָהּ,
אֲפִלּוּ שָׁמַע מֵעוֹף הַפּוֹרֵחַ,
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתֻבָּה.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מְשֻׁיְּשְׁאוּ וְיִתְּנוּ בָהּ מוּצָרוֹת בִּלְבָנָה.

מסכת סוטה פרק ו משנה ב
ב
אָמַר עֵד אֶחָד:
"אֲנִי רְאִיתִיהָ שֶׁנִּטַּמֵּאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
חֵרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִים אַף לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ.
חֲמוֹתָהּ וּבַת חֲמוֹתָהּ,
וְצָרָתָהּ וִיבִמְתָּהּ וּבַת בַּעְלָהּ,
חֵרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנוֹת,
לֹא לְפָסְלָהּ מִכְּתֻבָּתָהּ, אֶלָּא שֶׁלֹּא תִשְׁתֶּה.

מסכת סוטה פרק ו משנה ג
ג
שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם עֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה,
שֶׁאֵינָהּ אוֹסֶרְתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינָהּ מִתְקַיֶּמֶת בְּפָחוּת מִשְּׁנַיִם,
עֵדוּת הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁהִיא אוֹסֶרְתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם בְּפָחוּת מִשְּׁנַיִם?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (דְּבָרִים יט,יג)
"וְעֵד אֵין בָּהּ", כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ.

ד
קַל וָחֹמֶר לְעֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה מֵעַתָּה: <קול>
מָה אִם עֵדוּת הָאַחֲרוֹנָה,
שֶׁהִיא אוֹסֶרְתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
חֵרֵי הִיא מִתְקַיֶּמֶת בְּעֵד אֶחָד,
עֵדוּת הָרִאשׁוֹנָה,
שֶׁאֵינָהּ אוֹסֶרְתָּהּ אִסּוּר עוֹלָם,
אֵינוֹ דִין שֶׁתִּתְקַיֵּם בְּעֵד אֶחָד?
תַּלְמוּד לוֹמַר (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר",

וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים יט,טו)
"עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים, <"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים" (דְּבָרִים יז,ו)>
אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר."
מַה "דָּבָר" אָמוּר לְהַלָּן, עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים,
אַף "דָּבָר" הָאָמוּר כָּאן, עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים.

מסכת סוטה פרק ו משנה ד
ה
עַד אוֹמֵר "נִסְתַּמֵּאת",
וְעַד אוֹמֵר "לֹא נִסְתַּמֵּאת",
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "נִסְתַּמֵּאת",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא נִסְתַּמֵּאת",
הָיְתָה שׁוֹתָה.
עַד אוֹמֵר "נִסְתַּמֵּאת",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִין "לֹא נִסְתַּמֵּאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "נִסְתַּמֵּאת",
וְעַד אֶחָד אוֹמֵר "לֹא נִסְתַּמֵּאת",
לֹא הָיְתָה שׁוֹתָה.

פרק ז

מסכת סוטה פרק ז משנה א
א
אֵלּוּ נֶאֱמָרִים בִּלְשׁוֹנָם:
פָּרָשַׁת סוֹטָה,
וּוִדּוּי מַעֲשֵׂר,
וְקְרִיַת שְׁמַע,
וּתְפִלָּה,
וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן,
וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת,
וּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן.

מסכת סוטה פרק ז משנה ב
ב
וְאֵלּוּ נֶאֱמָרִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:
מִקְרָא הַבִּכּוּרִים,
וַחֲלִיצָה,
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת,
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים,
וּבִרְכוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל,
וּפָרָשַׁת הַמֶּלֶךְ,
וּפָרָשַׁת עֶגְלָה עֲרוּפָה,
וּמְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה <וּמָשׁוּחַ>
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶל הָעָם.

מסכת סוטה פרק ז משנה ג
ג

מִקְרָא הַבְּכוּרִים כֵּיצַד? (דְּבָרִים כו,ה)
"וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ:
אֲרַמִּי אוֹבֵד אָבִי",
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כז,יד)
"וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם".
מָה עֲנָיָה אֲמוּרָה לְהַלָּן, בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ,
וְאַף כָּן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
(מסכת סוטה פרק ז משנה ד)
חֲלִיצָה כֵּיצַד? (דְּבָרִים כה,ט)
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה:
כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו",
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים כז,יד)
"וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ
אֶל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם".
מָה עֲנָיָה אֲמוּרָה לְהַלָּן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ,
וְאַף כָּאן בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
"וְעָנְתָה וְאָמְרָה: כָּכָה",
עַד שֶׁתֹּאמַר כַּלָּשׁוֹן הַזֶּה.

מסכת סוטה פרק ז משנה ה
ד
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת כֵּיצַד?
כֵּינָן שֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיַּרְדֵּן,
וּבָאוּ לְהַר גְּרִזִּים וּלְהַר עֵיבָל שֶׁבְּשׁוֹמְרוֹן
וְשֶׁבְּצַד שְׁכֶם, וְשֶׁאֵצֶל אֵלוֹנֵי מוֹרֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יא,ל)
"הֲלֹא הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן, אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל,
אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה."
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (בראשית יב,ו)
"וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֶם,
עַד אֵלוֹן מוֹרֶה",
מָה 'אֵלוֹן מוֹרֶה' הָאָמוּר לְהַלָּן, שְׁכֶם,
אַף 'אֵלוֹן מוֹרֶה' הָאָמוּר כָּאן, שְׁכֶם.

ה
שִׁשָּׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר גְּרִזִּים,
וְשִׁשָּׁה שְׁבָטִים עָלוּ לְרֹאשׁ הַר עֵיבָל,
וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם וְהָאָרוֹן עוֹמְדִים מִלְּמַטָּה בָּאֶמְצַע.
הַכֹּהֲנִים מַקִּיפִין אֶת הָאָרוֹן,
וְהַלְוִיִּם אֶת הַכֹּהֲנִים,
וְכָל יִשְׂרָאֵל מִכָּן וּמִכָּן, שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ח,לג)
"וְכָל יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו,
עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לָאָרוֹן,
נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית יי,
כַּגֵּר כָּאֶזְרָח, חֶצְיוֹ אֶל מוּל הַר גְּרִזִּים,
וְחֶצְיוֹ אֶל מוּל הַר עֵיבָל".

ו

הָפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלַפֵּי הַר גְּרִזִּים,
וּפָתְחוּ בִּבְרָכָה:
׳בָּרוּךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכָה,
תּוֹעֲבַת יי, מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ, וְלֹא שָׂם בַּסָּתֶר׳,
וְהָיוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ עוֹנִין וְאוֹמְרִין ״אָמֵן״.
הָפְכוּ פְּנֵיהֶם כְּלַפֵּי הַר עֵיבָל,
וּפָתְחוּ בִּקְלָלָה: (דְּבָרִים כז,טו)
״אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶּסֶל וּמַסֵּכָה,
תּוֹעֲבַת יי, מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ, וְשָׂם בַּסָּתֶר״,
וְהָיוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ עוֹנִין וְאוֹמְרִין ״אָמֵן״.
עַד שֶׁגּוֹמְרִים בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת.

ז
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ אֶת הָאֲבָנִים,
וּבָנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
וְסָדוּם בַּסִּיד וְכָתְבוּ עֲלֵיהֶן אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
שִׁבְעִים לָשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כז,ח) ״בַּאֵר הֵיטֵב״,
וְנָטְלוּ אֶת הָאֲבָנִים, וּבָאוּ וְלָנוּ בִּמְקוֹמָן.

מסכת סוטה פרק ז משנה ו
ח
בִּרְכַּת כֹּהֲנִים כֵּיצַד?
בַּמְּדִינָה אוֹמְרִים אוֹתָם שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת,
וּבַמִּקְדָּשׁ בְּרָכָה אַחַת.
בַּמִּקְדָּשׁ אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם כִּכְתוּבוֹ,
וּבַמְּדִינָה בְּכִנּוּיוֹ.
בַּמְּדִינָה כֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶם כְּנֶגֶד כִּתְפוֹתֵיהֶם,
וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶם,
חוּץ מִכֹּהֵן גָּדוֹל,
שֶׁאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כֹּהֵן גָּדוֹל מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ט,כב)
״וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם״.

מסכת סוטה פרק ז משנה ז
ט
בִּרְכוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל כֵּיצַד?
חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה,
וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסְּגָן,
וְהַסְּגָן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא עוֹמֵד,
וְקוֹרֵא ״אַחֲרֵי מוֹת״ וְ״אַךְ בֶּעָשׂוֹר״,
וְגוֹלֵל אֶת הַתּוֹרָה וּמַנִּיחָהּ בְּחֵיקוֹ, וְאוֹמֵר:
״יוֹתֵר מִמַּה שֶׁקָּרִיתִי לִפְנֵיכֶם כָּתוּב״.
״וּבֶעָשׂוֹר״ שֶׁבְּחֲמֵשׁ הַפְּקוּדִים קוֹרֵא עַל פֶּה.
וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמֹנֶה בְּרָכוֹת:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,

וְעַל הַהוֹדָיָה,
וְעַל מְחִילַת הֶעָוֹן,
וְעַל הַמִּקְדָּשׁ,
וְעַל יִשְׂרָאֵל,
וְעַל הַכֹּהֲנִים,
וְעַל שְׁאָר הַתְּפִלָּה.

מסכת סוטה פרק ז משנה ח
י
פָּרָשַׁת הַמֶּלֶךְ כֵּיצַד?
מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
בַּשְּׁמִינִית מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
עוֹשִׂין לוֹ בִימָה שֶׁלָּעֵץ בָּעֲזָרָה,
וְהוּא יוֹשֵׁב עָלֶיהָ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לא,י)
"מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים, בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה, בְּחַג הַסֻּכּוֹת.
בְּבוֹא כָל יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת פְּנֵי יי אֱלֹהֶיךָ,
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר,
תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם."
חַזַּן הַכְּנֶסֶת נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת,
וְרֹאשׁ הַכְּנֶסֶת נוֹתְנוֹ לַסָּגָן,
וְהַסָּגָן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל נוֹתְנוֹ לַמֶּלֶךְ,
וְהַמֶּלֶךְ עוֹמֵד וּמְקַבֵּל וְקוֹרֵא יוֹשֵׁב.
אַגְרִפַּס הַמֶּלֶךְ עָמַד וְקִבֵּל וְקָרָא עוֹמֵד,
וְשִׁבְּחוּהוּ חֲכָמִין.
וּכְשֶׁהִגִּיעַ (דְּבָרִים יז,טו)
"לֹא תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אָחִיךָ הוּא",
זָלְגוּ דְּמָעָיו.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּירָא, אַגְרִפַּס, אָחִינוּ אַתָּה, אָחִינוּ אַתָּה!"

יב
וְקוֹרֵא מִתְּחִלַּת "אֵלֶּה הַדְּבָרִים" וְעַד "שְׁמַע",
וּ"שְׁמַע", "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ",
וְ"עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר", וְ"כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר",
וּבְרָכוֹת וּקְלָלוֹת,
עַד שֶׁהוּא גוֹמֵר אֶת כֻּלָּם.
בְּרָכוֹת שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל מְבָרֵךְ,
הֵם הַמֶּלֶךְ מְבָרֵךְ,
אֶלָּא שֶׁהוּא נוֹתֵן שֶׁלָּרְגָלִים תַּחַת מְחִילַת הֶעָוֹן.

פרק ח

מסכת סוטה פרק ח משנה א
א
מְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה,
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֶל הָעָם,
בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ הָיָה מְדַבֵּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כ,ב-ג)

"וְהָיָה כִקָרְבְכֶם אֶל הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן",
זֶה כֹהֵן מְשׁוּחַ הַמִּלְחָמָה.
"וְדִבֶּר אֶל הָעָם", בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.
"וְאָמַר אֲלֵיהֶם:
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם".
"עַל אֹיְבֵיכֶם", וְלֹא עַל אֲחֵיכֶם,
לֹא יְהוּדָה עַל שִׁמְעוֹן,
וְלֹא שִׁמְעוֹן עַל בִּנְיָמִין,
שֶׁאִם תִּפְּלוּ בְיָדָם וְיִרַחֲמוּ עֲלֵיכֶם.

ב

כְּמַה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן: (דברי הימים ב כח,טו)
"וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נִקְבוּ בְשֵׁמוֹת
וַיַּחֲזִיקוּ בַּשִּׁבְיָה וְכָל מַעֲרֻמֵיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן הַשָּׁלָל,
וַיַּלְבִּישֵׁם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם וַיַּשְׁקוּם וַיְסֻכּוּם,
וַיְנַהֲלוּם בַּחֲמֹרִים לְכָל כּוֹשֵׁל,
וַיְבִאוּם יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים אֵצֶל אֲחֵיהֶם
וַיָּשׁוּבוּ שֹׁמְרוֹן".
עַל אוֹיְבֵיכֶם אַתֶּם הוֹלְכִים,
שֶׁאִם תִּפְּלוּ בְיָדָם אֵינָן מְרַחֲמִין עֲלֵיכֶם.

ג

(דְּבָרִים כ,ג) "אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם,
אַל תִּירְאוּ וְאַל תַּחְפְּזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם".
"אַל יֵרַךְ לְבַבְכֶם",
מִפְּנֵי צָהֳלַת סוּסִים וְצִחְצוּחַ חֲרָבוֹת.
"אַל תִּירְאוּ",
מִפְּנֵי הֲגָפַת תְּרִיסִים וְשִׁפְעַת הַקַּלְגַּסִּים.
"אַל תַּחְפְּזוּ", מִפְּנֵי קוֹל הַקְּרָנוֹת.
"אַל תַּעַרְצוּ", מִפְּנֵי קוֹל הַצְּוָחָה.
(דְּבָרִים א,ל) "כִּי יי אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם",
הֵן בָּאִין בִּנְצָחֵן בָּשָׂר וָדָם,
וְאַתֶּם בָּאִים בִּנְצָחָנוֹ שֶׁלַּמָּקוֹם;
פִּלְשְׁתִּים בָּאוּ בִנְצָחָנוֹ שֶׁלְּגָלְיַת,
וּמָה הָיָה בְסוֹפוֹ?
סוֹפוֹ שֶׁנָּפַל בַּחֶרֶב, וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ.
בְּנֵי עַמּוֹן בָּאוּ בִנְצָחָנוֹ שֶׁלְּשׁוֹבַךְ,
וּמָה הָיָה בְסוֹפוֹ?
סוֹפוֹ שֶׁנָּפַל בַּחֶרֶב, וְהֵם נָפְלוּ עִמּוֹ.
אֲבָל אַתֶּם, אֵין אַתֶּם כֵּן, אֶלָּא:
"כִּי יי אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם
לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם",
זֶה מַחֲנֵה הָאֲרוֹן.

מסכת סוטה פרק ח משנה ב

ד

(דְּבָרִים כ,ה) "וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר:
מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ,
יֵלֵךְ וְיָשָׁב לְבֵיתוֹ,

פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ.״
אֶחָד הַבּוֹנֶה בֵּית הַתֶּבֶן,
בֵּית הַבָּקָר, בֵּית הָעֲצִים, בֵּית הָאוֹצָרוֹת.
אֶחָד הַבּוֹנֶה, וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ,
וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

ה

(דְּבָרִים כ,ו) ״וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ,
יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ״,
אֶחָד הַנּוֹטֵעַ כֶּרֶם,
וְאֶחָד הַנּוֹטֵעַ חֲמִשָּׁה אִילָנֵי מַאֲכָל,
וַאֲפִלּוּ מֵחֲמֵשֶׁת הַמִּינִים.
אֶחָד הַנּוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמַּבְרִיךְ, וְאֶחָד הַמַּרְכִּיב,
וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ, וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ,
וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה.

ו

(דְּבָרִים כ,ז) ״וּמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ,
יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ״,
אֶחָד הַמְאָרֵס אֶת הַבְּתוּלָה,
וְאֶחָד הַמְאָרֵס אֶת אַלְמָנָה,
אֲפִלּוּ שׁוֹמֶרֶת יָבָם.
וַאֲפִלּוּ שָׁמַע שֶׁמֵּת אָחִיו בַּמִּלְחָמָה חוֹזֵר וּבָא לוֹ.
כָּל אֵלּוּ שׁוֹמְעִים דִּבְרֵי כֹהֵן מֵעֲרְכֵי מִלְחָמָה וְחוֹזְרִין,
וּמְסַפְּקִין מַיִם וּמָזוֹן וּמְתַקְּנִין אֶת הַדְּרָכִים.

מסכת סוטה פרק ח משנה ג

ז

וְאֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹזְרִין:
הַבּוֹנֶה בֵּית שַׁעַר, אַכְסַדְרָה, וּמִרְפֶּסֶת.
הַנּוֹטֵעַ אַרְבָּעָה אִילָנֵי מַאֲכָל,
אוֹ חֲמִשָּׁה אִילָנֵי סָרָק.
הַמַּחְזִיר אֶת גְּרוּשָׁתוֹ,
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
לֹא הָיָה חוֹזֵר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַבּוֹנֶה בַּיִת עַל מְכוֹנוֹ לֹא הָיָה חוֹזֵר.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַבּוֹנֶה בֵּית לִבְנִים בַּשָּׁרוֹן לֹא הָיָה חוֹזֵר.

מסכת סוטה פרק ח משנה ד

ח

אֵלּוּ שֶׁאֵינָן זָזִים מִמְּקוֹמָן:
בָּנָה בַיִת וְחִנְּכוֹ,
נָטַע כֶּרֶם וְחִלְּלוֹ,
וְהַנּוֹשֵׂא אֶת אֲרוּסָתוֹ,
וְהַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ה)

"נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ [שָׁנָה אֶחָת".
"לְבֵיתוֹ"], זֶה בֵּיתוֹ.
"יִהְיֶה", זֶה כַּרְמוֹ.
"וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ", זוֹ אִשְׁתּוֹ.
"אֲשֶׁר לָקַח", לְהָבִיא אֶת יְבִמְתּוֹ.
אֵינָן מְסַפְּקִין מַיִם וּמָזוֹן,
וְאֵינָן מְתַקְּנִים אֶת הַדְּרָכִים.

מסכת סוטה פרק ח משנה ה
ט
(דְּבָרִים כ,ח) "וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם, וְאָמְרוּ:
מִי הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב, יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ".
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב" כִּשְׁמוּעוֹ,
שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּקִשְׁרֵי הַמִּלְחָמָה,
לִרְאוֹת חֶרֶב שְׁלוּפָה.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
"הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב",
שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁבְּיָדוֹ.
לְפִיכָךְ תָּלַת לוֹ הַתּוֹרָה אֶת כָּל אֵלּוּ,
שֶׁיַּחְזֹר בִּגְלָלָן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
זֶה הוּא "הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב".

מסכת סוטה פרק ח משנה ו
י
(דְּבָרִים כ,ט) "וְהָיָה כְכַלּוֹת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל הָעָם,
וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם",
וּבַעֲקִבּוֹ שֶׁל הָעָם.
מַעֲמִידִין זְקִיפִין לְפָנֵיהֶם, וַאֲחֹרִים מֵאֲחֹרֵיהֶם,
וְכַשִּׁילִים שֶׁלַּבַּרְזֶל בִּידֵיהֶם,
וְכָל הַמְבַקֵּשׁ לַחֲזוֹר,
הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לְקַפֵּחַ אֶת שׁוֹקָיו,
שֶׁתְּחִלַּת נִיסָּה נְפִילָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א ד,יז)
"נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים,
וְגַם מַגֵּפָה גְּדוֹלָה הָיְתָה בָעָם".
וּלְהַלָּן הוּא אוֹמֵר: (שְׁמוּאֵל א לא,א)
"וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים,
וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ."
(מסכת סוטה פרק ח משנה ז)
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת.
אֲבָל בְּמִלְחֶמֶת מִצְוָה, הַכֹּל יוֹצֵא,
אֲפִלּוּ חָתָן מֵחֶדְרוֹ וְכַלָּה מֵחֻפָּתָהּ.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִלְחֶמֶת מִצְוָה.
אֲבָל בְּמִלְחֶמֶת חוֹבָה, הַכֹּל יוֹצֵא,

אֲפִלּוּ חָתָן מֵחֲדְרוֹ וְכַלָּה מֵחֻפָּתָהּ.

פרק ט

מסכת סוטה פרק ט משנה א
א
עֶגְלָה עֲרוּפָה בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא, א-ב)
"כִּי יִמָּצֵא חָלָל
בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יי אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ,
נֹפֵל בַּשָּׂדֶה, לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ.
וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ",
וּשְׁלֹשָׁה מִבֵּית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם הָיוּ יוֹצְאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֲמִשָּׁה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"זְקֵנֶיךָ" שְׁנַיִם,
"וְשֹׁפְטֶיךָ" שְׁנַיִם,
וְאֵין בֵּית דִּין שָׁקוּל,
מוֹסִיפִים עֲלֵיהֶם עוֹד אֶחָד.

מסכת סוטה פרק ט משנה ב
ב
נִמְצָא טָמוּן בַּגַּל, תָּלוּי בָּאִילָן, צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
לֹא הָיוּ עוֹרְפִים, שֶׁנֶּאֱמַר:
"בָּאֲדָמָה", לֹא טָמוּן בַּגַּל,
"נֹפֵל", לֹא תָלוּי בָּאִילָן,
"בַּשָּׂדֶה", לֹא צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
נִמְצָא סָמוּךְ לְסָפָר, לְעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ גּוֹיִם,
אוֹ לְעִיר שֶׁאֵין בָּהּ בֵּית דִּין, [לֹא הָיוּ עוֹרְפִין].
לֹא הָיוּ מוֹדְדִין אֶלָּא לְעִיר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית דִּין.
נִמְצָא מְכֻוָּן בֵּין שְׁתֵּי עֲיָרוֹת,
שְׁתֵּיהֶם מְבִיאוֹת שְׁתֵּי עֲגָלוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וְאֵין יְרוּשָׁלַיִם מְבִיאָה עֶגְלָה עֲרוּפָה.

מסכת סוטה פרק ט משנה ד
ג
מִנַּיִן הָיוּ מוֹדְדִין?
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִטְּבוּרוֹ.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מֵחוֹטְמוֹ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מִמְּקוֹם שֶׁנֶּעֱשָׂה חָלָל, מִצַּוָּארוֹ.

מסכת סוטה פרק ט משנה ג
ד
נִמְצָא רֹאשׁוֹ בְּמָקוֹם אֶחָד וְגוּפוֹ בְּמָקוֹם אֶחָד,
מוֹלִיכִין הָרֹאשׁ אֵצֶל הַגּוּף.

דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וּרְבִי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַגּוּף אֵצֶל הָרֹאשׁ.

מסכת סוטה פרק ט משנה ה
ה
נִפְטְרוּ זְקֵנֵי יְרוּשָׁלַיִם וְהָלְכוּ לָהֶם.
זְקֵנֵי אוֹתָהּ הָעִיר מְבִיאִין (דְּבָרִים כא,ג)
"עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא עֻבַּד בָּהּ,
אֲשֶׁר לֹא מָשְׁכָה בְעֹל",
וְשֶׁאֵין הַמּוּם פּוֹסֵל בָּהּ,
וּמוֹרִידִין אוֹתָהּ (דְּבָרִים כא,ד) "אֶל נַחַל אֵיתָן",
'אֵיתָן' כְּשְׁמוּעוֹ: קָשֶׁה.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אֵיתָן, כָּשֵׁר.
וְעוֹרְפִים אוֹתָהּ בַּקּוֹפִיס מֵאַחֲרֶיהָ. <מאחוריה>
וּמְקוֹמָהּ אָסוּר מִלְּזָרַע וּמִלֵּעָבֵד.
וּמֵתָר לִסְרוֹק שָׁם פִּשְׁתָּן וּלְנַקּוֹת שָׁם אֲבָנִים.

מסכת סוטה פרק ט משנה ו
ו
זְקֵנֵי אוֹתָהּ הָעִיר רוֹחֲצִין אֶת יְדֵיהֶן בַּמַּיִם
בְּמָקוֹם עֲרֵיפָתָהּ שֶׁלַּעֲגָלָה וְאוֹמְרִים: (דְּבָרִים כא,ז)
"יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ."
וְכִי עַל לִבֵּנוּ עָלַת,
שֶׁזְּקֵנֵי בֵית דִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵן?
אֶלָּא שֶׁלֹּא בָא עַל יָדֵינוּ וּפְטַרְנוּהוּ,
וְלֹא רְאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ.

ז
הַכֹּהֲנִים אוֹמְרִים: (דְּבָרִים כא,ח)
"כַּפֶּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָ יי,
וְאַל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל".
לֹא הָיוּ צְרִיכִים לוֹמַר: (דְּבָרִים כא,ח)
"וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם",
אֶלָּא רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מְבַשְּׂרָתָן:
אִמָּתַי שֶׁתַּעֲשׂוּ כָכָה, הַדָּם נִתְכַּפֵּר לָכֶם.

מסכת סוטה פרק ט משנה ז
ח
נִמְצָא הַהוֹרֵג עַד שֶׁלֹּא תֵּעָרֵף הָעֶגְלָה, <בשוליים: הָעֶגְלָה>
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר.
וּמִשֶּׁנֶּעֶרְפָה, תִּקָּבֵר בִּמְקוֹמָהּ,
שֶׁעַל סָפֵק בָּאת מִתְּחִלָּתָהּ,
כִּפְּרָה סְפֵקָהּ וְהָלְכָה לָהּ.
נֶעֶרְפָה הָעֶגְלָה וְאַחַר כָּךְ נִמְצָא הַהוֹרֵג,
הֲרֵי זֶה יֵהָרֵג.

מסכת סוטה פרק ט משנה ח
ט
עַד אוֹמֵר "רָאִיתִי אֶת הַהוֹרֵג",

וְעֵד אוֹמֵר ״לֹא רָאִיתָ״,
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת ״רָאִיתִי״,
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת ״לֹא רָאִית״,
הָיוּ עוֹרְפִים.
עֵד אוֹמֵר ״רָאִיתִי״,
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים ״לֹא רָאִיתָ״,
הָיוּ עוֹרְפִים.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין ״רָאִינוּ״,
וְעֵד אוֹמֵר לָהֶן ״לֹא רְאִיתֶם״,
לֹא הָיוּ עוֹרְפִים.

מסכת סוטה פרק ט משנה ט
י
מִשֶּׁרַבּוּ הָרוֹצְחָנִים,
בָּטְלָה עֶגְלָה עֲרוּפָה,
מִשֶּׁבָּא אֶלְעָזָר בֶּן דִּינַי וּתְחִינָה בֶּן פָּרִישָׁה,
בֶּן פָּרִישָׁה הָיָה נִקְרָא,
חָזְרוּ לִקְרוֹתוֹ ׳בֶּן הָרוֹצְחָן׳.

יא
מִשֶּׁרַבּוּ הַנוֹאֲפִים,
פָּסְקוּ הַמַּיִם הַמְּאָרְרִים.
רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי הִפְסִיקָן, שֶׁנֶּאֱמַר: (הושע ד,יד)
״לֹא אֶפְקֹוד עַל בְּנוֹתֵיכֶם כִּי תִזְנֶינָה,
וְעַל כַּלּוֹתֵיכֶם כִּי תְנָאַפְנָה״.

יב
מִשֶּׁמֵּת יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה,
וְיוֹסֵי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם,
בָּטְלוּ הָאַשְׁפּוֹלוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (מיכה ז,א)
״אֵין אֶשְׁכּוֹל לֶאֱכוֹל, בִּכּוּרָה אִוְּתָה נַפְשִׁי.״

מסכת סוטה פרק ט משנה י
יג
יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִיר הוֹדַיַּת הַמַּעֲשֵׂר.
אַף הוּא בִּטֵּל אֶת הַמְעוֹרְרִים וְאֶת הַנּוֹקְפִים.
עַד יָמָיו הָיָה הַפַּטִּישׁ מַכֶּה בִּירוּשָׁלַיִם,
וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאֹל עַל הַדְּמַי.

מסכת סוטה פרק ט משנה יא
יד
מִשֶּׁבָּטְלָה סַנְהֶדְרִין,
בָּטַל הַשִּׁיר מִבֵּית הַמִּשְׁתָּיוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כד,ט)
״בַּשִּׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יָיִן יֵמַר שֵׁכָר לְשֹׁתָיו.״

מסכת סוטה פרק ט משנה יב
יה
מִשֶּׁמֵּתוּ נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים,
בָּטְלוּ אוּרִים וְתֻמִּים.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,

בָּטַל הַשָּׁמִיר וְנֹפֶת צוּפִים,
וּפָסְקוּ אַנְשֵׁי אֲמָנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים יב,ב)
"הוֹשִׁיעָה יי כִּי גָמַר חָסִיד,
כִּי פַסּוּ אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם."

יו
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
אֵין יוֹם שֶׁאֵין בּוֹ קְלָלָה,
וְלֹא יָרַד טַל לִבְרָכָה,
וְנֶעֱכַּל טַעַם הַפֵּרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף נִטַּל שֹׁמֶן הַפֵּרוֹת.
(מסכת סוטה פרק ט משנה יג) <מסכת סוטה פרק ט משנה זו בשוליים כתובה על ידי מגיה>
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַטַּהֲרָה נָטְלָה אֶת הַטַּעַם וְאֶת הָרֵיחַ,
הַמַּעֲשְׂרוֹת נָטְלוּ אֶת שֹׁמֶן הַדָּגָן.
הַזְּנוּת וְהַכְּשָׁפִים כִּלּוּ אֶת הַכֹּל.

מסכת סוטה פרק ט משנה יד
יז
בְּפוּלְמוֹס שֶׁלְאַסְפַּסְיָנוֹס,
גָּזְרוּ עַל עַטְרוֹת חֲתָנִים, וְעַל הָאָרוּס.
בְּפוּלְמוֹס שֶׁלְקִיטֹס,
גָּזְרוּ עַל עַטְרוֹת הַכַּלָּה,
וְשֶׁלֹּא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ יְוָנִית.
בְּפוּלְמוֹס הָאַחֲרוֹן,
גָּזְרוּ שֶׁלֹּא תֵּצֵא הַכַּלָּה בְּפִרְיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר.
וְרַבּוֹתֵינוּ הִתִּירוּ שֶׁתֵּצֵא הַכַּלָּה בְּפִרְיוֹן בְּתוֹךְ הָעִיר.

מסכת סוטה פרק ט משנה טו
יח
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
בָּטַל זִיו הַחָכְמָה.
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
בָּטַל כְּבוֹד הַתּוֹרָה וּמֵתָה טַהֲרָה וּפְרִישׁוּת.
מִשֶּׁמֵּת יְשֻׁמָּעֵאל בֶּן פִּיאָבִי,
בָּטַל זִיו הַכְּהֻנָּה.
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי,
בָּטְלָה עֲנָוָה וְיִרְאַת חֵטְא.

יט
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי מֵאִיר,
בָּטְלוּ מוֹשְׁלֵי מְשָׁלוֹת.
מִשֶּׁמֵּת רְבִּי עֲקִיבָה,
בָּטְלוּ הַדּוֹרְשָׁנִים.
מִשֶּׁמֵּת בֶּן עַזַּי,
בָּטְלוּ הַשּׁוֹקְדָנִים.
מִשֶּׁמֵּת בֶּן זוֹמָא,
בָּטְלוּ <הקלף מחוק ועליו כתוב: הַדּוֹרְשָׁנִין. מִשֶּׁמֵּת רְבִּי עֲקִיבָה, בָּטַל כְּבוֹד הַתּוֹ"רָה>

מִשֶּׁמֵּת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
בָּטְלָה טוֹבָה מִן הָעוֹלָם.
מִשֶּׁמֵּת רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל,
בָּא גוֹבַי וְצָרוֹת.
מִשֶּׁמֵּת רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
פָּסַק הָעֹשֶׁר מִן הַחֲכָמִים. <פָּסְקָה>
מִשֶּׁמֵּת רִבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא, <חנניה>
בָּטְלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה.
מִשֶּׁמֵּת רִבִּי יוֹסֵה קָטוֹנְתָּן,
פָּסְקוּ הַחֲסִידִים.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ קָטוֹנְתָּן?
שֶׁהָיָה קְטַנָּן שֶׁלַּחֲסִידִים.

כ
רִבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
בּוֹשׁוּ חֲבֵרִים וּבְנֵי חֲבֵרִין וְחָפוּ רֹאשָׁן,
נִזְדַּלְּלוּ אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה בְּמַעֲשֵׂיהֶם,
וְגָבְרוּ בַעֲלֵי זְרוֹעַ,
וְגָבְרוּ בַעֲלֵי לָשׁוֹן הָרַע,
וְאֵין דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ.
עַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כא
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר:
מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
שָׂרִיוּ חֲכִימָיָה לְמִהְוֵי כְּסָפְרָיָה,
וְסָפְרָיָה כְּתַלְמִידָיָה,
וְתַלְמִידָיָה כְּעַמָּא,
וְעַמָּא כְּעַמֵּי אָזְלָה וְנָוְלָה,
וְאֵין דּוֹרֵשׁ וְאֵין מְבַקֵּשׁ.
וְעַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כב
בְּעִקְבוֹת הַמָּשִׁיחַ,
חָצְפָּה יִסְגֵּי,
וְיֹקֶר יְאַמֵּר, <שתי מלים אלה לא מנוקדות>
הַגֶּפֶן תִּתֵּן פִּרְיָהּ וְהַיַּיִן בְּיֹקֶר,
וְהַמַּלְכוּת תִּהֵא מִינוּת,
וְאֵין תּוֹכַחַה.

כג
בֵּית וַעַד יִהְיֶה לִזְנוּת,
וְהַגָּלִיל יֶחֱרַב,
וְהַגַּבְלָן יִשּׁוֹם, <׳והגבלן׳ אינו מנוקד>
וְאַנְשֵׁי הַגָּלִיל יְסוֹבְבוּ מֵעִיר לָעִיר וְלֹא יְתְחַנְּנוּ,
וְחָכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח,
וְיִרְאֵי חֵטְא יִמָּאֵסוּ,

וְהָאֵמֶת תְּהֵא נֶעְדֶּרֶת;

כד
נְעָרִים יַלְבִּינוּ זְקֵנִים,
[זְקֵנִים] יַעַמְדוּ מִן הַקְּטַנִּים,
בֵּן מְנַבֵּל אָב,
בַּת קָמָה בְאִמָּהּ,
כַּלָּה בַחֲמֹתָהּ,
(מיכה ז,ו) "אֹיְבֵי אִישׁ אַנְשֵׁי בֵיתוֹ",
דּוֹרֵשׁ פָּנָיו דּוֹמוֹת כֶּלֶב,
וְעַל מַה לָּנוּ לְהִשָּׁעֵן?
עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כה
רְבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר אוֹמֵר:
זְרִיזוּת מְבִיאָה לִידֵי נְקִיּוּת,
וּנְקִיּוּת לִידֵי פְּרִישׁוּת,
וּפְרִישׁוּת לִידֵי טָהֳרָה,
טָהֳרָה לִידֵי קְדֻשָּׁה,
קְדֻשָּׁה לִידֵי עֲנָוָה,
עֲנָוָה לִידֵי יִרְאוּת חֵטְא,
יִרְאוּת חֵטְא לִידֵי חֲסִידוּת,
חֲסִידוּת לִידֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לִידֵי תְּחִיַּת הַמֵּתִים,
תְּחִיַּת מֵתִים בָּאָה עַל יְדֵי אֵלִיָּהוּ זָכוּר לַטּוֹב.

חסלת סוטה

מסכת גיטין

פרק א

מסכת גיטין פרק א משנה א
א
הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם,
צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם".
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַמֵּבִיא מֵרָקָם וּמִן הַהֶגֶר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מִכְפַּר לוּדִים לְלוּד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נֶחְתַּם",

אֶלָּא הַמֵּבִיא מִמְּדִינַת הַיָּם, וְהַמּוֹלִיךְ.
וְהַמֵּבִיא מִמְּדִינָה לִמְדִינָה [בְּ]מְדִינַת הַיָּם, <הבי"ת מחוקה>
צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מֵהַגְּמוֹנְיָה לְהַגְּמוֹנְיָה.

מסכת גיטין פרק א משנה ב
ב
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵרְקָם לַמִּזְרָח וּרְקָם כַּמִּזְרָח,
מֵאַשְׁקְלוֹן לַדָּרוֹם וְאַשְׁקְלוֹן כַּדָּרוֹם,
מֵעַכּוֹ לַצָּפוֹן וְעַכּוֹ כַּצָּפוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עַכּוֹ כְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לַגִּטִּים.

מסכת גיטין פרק א משנה ג
ג
הַמֵּבִיא גֵּט מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אֵינוֹ צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
אִם יֵשׁ עָלָיו עוֹרְרִים,
נִתְקַיֵּם בְּחוֹתָמָיו.
וְהַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם,
אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם",
אִם יֵשׁ עָלָיו עֵדִים,
נִתְקַיֵּם בְּחוֹתָמָיו.

מסכת גיטין פרק א משנה ד
ד
אֶחָד גִּטֵּי נָשִׁים וְאֶחָד שַׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
שָׁוִים בַּמּוֹלִיךְ וּמֵבִיא.
זוֹ אַחַת מִן הַדְּרָכִים
שֶׁשָּׁוּוּ גִּטֵּי נָשִׁים לְשַׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.

מסכת גיטין פרק א משנה ה
ה
כָּל גֵּט שֶׁיֵּשׁ עָלָיו עֵד כּוּתִי, פָּסוּל,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים וְשַׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.
מַעֲשֶׂה שֶׁהֵבִיאוּ לִפְנֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לִכְפַר עָתְנִי גֵּט אִשָּׁה,
וְהָיוּ עֵדָיו עֵדֵי כוּתִים, וְהִכְשִׁיר.
כָּל הָאַשְׁטָרוֹת הָעוֹלִים בְּעַרְכָּאוֹת שֶׁלַּגּוֹיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁחוֹתְמֵיהֶם גּוֹיִם, כְּשֵׁרִים,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים וְשַׁחְרוּרֵי עֲבָדִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם כְּשֵׁרִים,
לֹא הָזְכְּרוּ אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁנַּעֲשׂוּ לַהֲדְיוֹט.

מסכת גיטין פרק א משנה ו

ו
הָאוֹמֵר:
"תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי וּשְׁטַר שַׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר בִּשְׁנֵיהֶן, יַחְזִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּגִטֵּי נָשִׁים, אֲבָל לֹא בְּשַׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
לְפִי שֶׁזָּכִים לְאָדָם שֶׁלֹּא בְּפָנָיו,
וְאֵין חָבִים לוֹ אֶלָּא בְּפָנָיו.
שֶׁאִם יִרְצֶה שֶׁלֹּא לָזוּן אֶת עַבְדּוֹ, רַשַּׁי,
וְשֶׁלֹּא לָזוּן אֶת אִשְׁתּוֹ, אֵינוֹ רַשַּׁי.
אָמַר לָהֶן:
וַהֲרֵי הוּא פּוֹסֵל אֶת עַבְדּוֹ מִן הַתְּרוּמָה,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא פּוֹסֵל אֶת אִשְׁתּוֹ?
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא קִנְיָנוֹ.
הָאוֹמֵר:
"תְּנוּ גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי, <תֵּן>
וּשְׁטַר שַׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי!"
וּמֵת,
לֹא יִתְּנוּ לְאַחַר מִיתָה.
"תְּנוּ מָנֶה לְאִישׁ פְּלוֹנִי!"
וּמֵת,
יִתְּנוּ לְאַחַר הַמִּיתָה.

פרק ב

מסכת גיטין פרק ב משנה א
א
הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְאָמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב, אֲבָל לֹא בְּפָנַי נֶחְתַּם";
"בְּפָנַי נֶחְתַּם, אֲבָל לֹא בְּפָנַי נִכְתַּב";
"בְּפָנַי נִכְתַּב כֻּלּוֹ וּבְפָנַי נֶחְתַּם חֶצְיוֹ";
"בְּפָנַי נִכְתַּב חֶצְיוֹ וּבְפָנַי נֶחְתַּם כֻּלּוֹ",
פָּסוּל.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִכְתַּב",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נֶחְתַּם",
פָּסוּל.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין "בְּפָנֵינוּ נִכְתַּב",
וְאֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נֶחְתַּם",
פָּסוּל.
וּרְבִי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
אֶחָד אוֹמֵר "בְּפָנַי נִכְתַּב",
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִין "בְּפָנֵינוּ נֶחְתַּם",
כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ב משנה ב
ב

נִכְתַּב בַּיּוֹם וְנִתְחַתַּם בַּיּוֹם,
בַּלַּיְלָה וְנִתְחַתַּם בַּלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה וְנִתְחַתַּם בַּיּוֹם,
כָּשֵׁר.
בַּיּוֹם וְנִתְחַתַּם בַּלַּיְלָה,
פָּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
שֶׁהָיָה רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הַגִּטִּין שֶׁנִּכְתְּבוּ בַיּוֹם וְנִתְחַתְּמוּ בַלַּיְלָה,
פְּסוּלִין, חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים.

מסכת גיטין פרק ב משנה ג
ג
בַּכֹּל כּוֹתְבִים:
בַּדְּיוֹ, בַּסִּקְרָא, בְּקוֹמוֹס, וּבְקִלְקַנְתּוֹס,
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֶׁם.
אֵין כּוֹתְבִין לֹא בְמַשְׁקִים,
וְלֹא בְמֵי פֵרוֹת,
וְלֹא בְכָל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלְקַיָּמָה.
עַל הַכֹּל כּוֹתְבִין:
עַל הֶעָלָה שֶׁלַּזַּיִת,
וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הַזַּיִת.
וְעַל הַקֶּרֶן שֶׁלַּפָּרָה,
לָהּ אֶת הַפָּרָה.
עַל וְנוֹתְנִין יָד שֶׁלָּעֶבֶד,
וְנוֹתְנִין לָהּ אֶת הָעֶבֶד.
רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי אוֹמֵר:
אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
אַף לֹא עַל הָאֲכָלִים.

מסכת גיטין פרק ב משנה ד
ד
אֵין כּוֹתְבִין בִּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע.
כְּתָבוֹ בִמְחֻבָּר, וּתְלָשׁוֹ וְחִתְּמוֹ וּנְתָנוֹ לָהּ,
כָּשֵׁר.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל,
עַד שֶׁתְּהֵא כְתִיבָתוֹ וְחִתּוּמוֹ בַתָּלוּשׁ.
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אֵין כּוֹתְבִין לֹא עַל הַנְּיָר הַמָּחוּק,
וְלֹא עַל הַדִּפְתְּרָא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַזְדַּיֵּף.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.

מסכת גיטין פרק ב משנה ה
ה
הַכֹּל כְּשֵׁרִים לִכְתֹּב אֶת הַגֵּט,
אֲפִלּוּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן.
הָאִשָּׁה כּוֹתֶבֶת אֶת גִּטָּהּ,
וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבָרוֹ,
שֶׁאֵין קִיּוּם הַגֵּט אֶלָּא בְחוֹתָמָיו.

הַכֹּל כְּשֵׁרִים לְהָבִיא אֶת הַגֵּט,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן, סוֹמֵא וְנָכְרִי.

מסכת גיטין פרק ב משנה ו
ו
קִבֵּל הַקָּטָן וְהִגְדִּיל,
חֵרֵשׁ וְנִתְפַּקַּח,
סוֹמֵא וְנִתְפַּתַּח,
שׁוֹטֶה וְנִשְׁתַּפֶּה,
נָכְרִי וְנִתְגַּיֵּר,
פָּסוּל.

ז
אֲבָל פִּקֵּחַ וְנִתְחָרֵשׁ וְחָזַר וְנִתְפַּקַּח,
פִּתֵּחַ וְנִסְתַּמָּא וְחָזַר וְנִתְפַּתַּח,
שָׁפוּי וְנִשְׁתַּטָּה וְחָזַר וְנִשְׁתַּפָּה,
כָּשֵׁר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁתְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ בְּדַעַת, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ב משנה ז
ח
אַף הַנָּשִׁים שֶׁאֵינָן נֶאֱמָנוֹת לוֹמַר "מֵת בַּעְלָהּ",
נֶאֱמָנוֹת לְהָבִיא אֶת גִּטָּהּ:
חֲמוֹתָהּ, וּבַת חֲמוֹתָהּ,
וְצָרָתָהּ, וְיִבְמְתָהּ, וּבַת בַּעְלָהּ.
מַה בֵּין גֵּט לַמִּיתָה?
שֶׁהַכְּתָב מוֹכִיחַ.
הָאִשָּׁה עַצְמָהּ מְבִיאָה גִּטָּהּ,
וּבִלְבַד שֶׁתְּהֵא צְרִיכָה לוֹמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתַּם".

פרק ג

מסכת גיטין פרק ג משנה א
א
כָּל גֵּט שֶׁנִּכְתַּב שֶׁלֹּא לְשֵׁם אִשָּׁה, פָּסוּל.
כֵּיצַד?
הָיָה עוֹבֵר בַּשּׁוּק וְשָׁמַע קוֹל הַסּוֹפְרִים מַקְרִים:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת פְּלוֹנִית מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי",
וְאָמַר "זֶה שְׁמִי וְזֶה שֵׁם אִשְׁתִּי",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>
כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ,
מְצָאוֹ בֶּן עִירוֹ וְאָמַר לוֹ:
"שְׁמִי כִשְׁמֶךָ וְשֵׁם אִשְׁתִּי כְּשֵׁם אִשְׁתֶּךָ",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>

יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁשְּׁמוֹתֵיהֶן שָׁוִים,
כָּתַב לְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַגְּדוֹלָה,
לֹא יְגָרֵשׁ בּוֹ אֶת הַקְּטַנָּה.
יוֹתֵר מִכֵּן: <יתר>
אָמַר לַלְבָלָר:
"כְּתֹב אִי זוֹ שֶׁאֶרְצֶה אֲגָרֵשׁ",
פָּסוּל מִלְּגָרֵשׁ בּוֹ.

מסכת גיטין פרק ג משנה ב
ב
הַכּוֹתֵב תּוֹפְסֵי גִטִּים,
צָרִיךְ שֶׁיַּזְכִּיר מְקוֹם הָאִישׁ וּמְקוֹם הָאִשָּׁה,
וּמְקוֹם הַזְּמַן;
שְׁטַר מַלְוָה,
צָרִיךְ שֶׁיַּזְכִּיר מְקוֹם הַלְוֶה וּמְקוֹם הַמַּלְוֶה,
וּמְקוֹם הַמָּעוֹת, וּמְקוֹם הַזְּמַן;
שְׁטָרֵי מַקָּח,
צָרִיךְ שֶׁיַּזְכִּיר מְקוֹם הַלּוֹקֵחַ וּמְקוֹם הַמּוֹכֵר,
וּמְקוֹם הַמָּעוֹת, וּמְקוֹם הַשָּׂדֶה, וּמְקוֹם הַזְּמַן,
מִפְּנֵי הַתַּקָּנָה.
רִבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל בְּכֻלָּם.
רִבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִגִּטֵּי נָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ג)
"וְכָתַב לָהּ", לִשְׁמָהּ.

מסכת גיטין פרק ג משנה ג
ג
הַמֵּבִיא גֵּט וְאָבַד מִמֶּנּוּ,
אִם מְצָאוֹ עַל אֶתֶר, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
מְצָאוֹ בַּחֲפִיסָה אוֹ בִּגְלוֹסְקָמָא, <glōssókomon: קופסה. בגלוקומא>
אִם הִכִּירוֹ, כָּשֵׁר.
הַמֵּבִיא גֵּט וְהִנִּיחוֹ זָקֵן אוֹ חוֹלֶה,
נוֹתְנוֹ לָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
וְהָלַךְ בַּעְלָהּ לִמְדִינַת הַיָּם,
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.
הַשּׁוֹלֵחַ חַטָּאתוֹ מִמְּדִינַת הַיָּם,
מַקְרִיבִין אוֹתָהּ בְּחֶזְקַת שֶׁהוּא קַיָּם.

מסכת גיטין פרק ג משנה ד
ד
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים
אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן פַּרְטָא לִפְנֵי חֲכָמִים,
וְקִיְּמוּ אֶת דְּבָרָיו: <ניקיימו על>
עַל עִיר שֶׁהִקִּיפוּהָ כַּרְקוֹם, <kharákōma: גדר עמודי עץ, מחנה מבוצר>
וְעַל הַסְּפִינָה הַמִּטָּרֶפֶת בַּיָּם,
וְעַל הַיּוֹצֵא לְדוּן,
שֶׁהֵן בְּחֶזְקַת קַיָּמִין;
אֲבָל עִיר שֶׁכְּבָשָׁהּ כַּרְקוֹם, <כורקום>

וּסְפִינָה שֶׁאָבְדָה בַּיָּם,
וְעַל הַיּוֹצֵא לֶהָרֵג,
נוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חֲמֹרֵי חַיִּים וְחֲמֹרֵי מֵתִים:
בַּת יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֵן, וּבַת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֵאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת גיטין פרק ג משנה ה
ה
הַמֵּבִיא גֵּט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְחָלָה,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלְּחוֹ בְיַד אַחֵר.
אִם אָמַר לוֹ:
"טֹל לִי מִמֶּנָּה חֵפֶץ פְּלוֹנִי",
לֹא יְשַׁלְּחֶנּוּ בְיַד אַחֵר,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין רְצוֹנוֹ שֶׁיְּהֵא פִּקָּדוֹנוֹ בְיַד אַחֵר.

מסכת גיטין פרק ג משנה ו
ו
הַמֵּבִיא גֵּט מִמְּדִינַת הַיָּם וְחָלָה,
עוֹשֶׂה בֵּית דִּין וּמְשַׁלְּחוֹ, וְאוֹמֵר לִפְנֵיהֶן:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתֵּם".
אֵין הַשָּׁלִיחַ הָאַחֲרוֹן צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנַי נִכְתַּב וּבְפָנַי נִתְחַתֵּם".
אֶלָּא אוֹמֵר:
"שְׁלוּחַ בֵּית דִּין אָנִי".

מסכת גיטין פרק ג משנה ז
ז
הַמַּלֶּוֶה מָעוֹת אֶת הַכֹּהֵן, וְאֶת הַלֵּוִי, וְאֶת הֶעָנִי,
לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מֵחֶלְקָן,
מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיָּמִין,
וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא מֵת כֹּהֵן, אוֹ לֵוִי,
אוֹ שֶׁמָּא הֶעְשִׁיר הֶעָנִי.
מֵתוּ,
צָרִיךְ לִטֹּל רְשׁוּת מִן הַיּוֹרְשִׁים;
וְאִם הִלְוָן בְּפָנֵי בֵית דִּין,
אֵינוּ צָרִיךְ לִטֹּל רְשׁוּת.

מסכת גיטין פרק ג משנה ח
ח
הִנִּיחַ פֵּרוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן תְּרוּמָה וּמַעַשְׂרוֹת,
מָעוֹת לִהְיוֹת מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
מַפְרִישׁ עֲלֵיהֶן בְּחֶזְקַת שֶׁהֵן קַיָּמִין.
וְאִם אָבְדוּ,
הֲרֵי זֶה חוֹשֵׁשׁ מֵעֵת לְעֵת.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה פְּרָקִים בּוֹדְקִין אֶת הַיַּיִן:
בְּקָדִים שֶׁלְּמוֹצָאֵי הֶחָג,
וּבְהוֹצָאַת סְמָדַר,
בְּשָׁעַת כְּנִיסַת מַיִם לַבֹּסֶר.

פרק ד

מסכת גיטין פרק ד משנה א
א
הַשּׁוֹלֵחַ גֵּט לְאִשְׁתּוֹ וְהִגִּיעַ בַּשָּׁלִיחַ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח אַחֲרָיו שָׁלִיחַ, אָמַר לוֹ:
"גֵּט שֶׁנָּתַתִּי לָךְ בָּטֵל הוּא",
הֲרֵי זֶה בָּטֵל.
קִדֵּם אֵצֶל אִשְׁתּוֹ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח אֶצְלָהּ שָׁלִיחַ, אָמַר לָהּ:
"גֵּט שֶׁשָּׁלַחְתִּי לִיךְ בָּטֵל הוּא",
הֲרֵי זֶה בָּטֵל.
אִם מִשֶּׁהִגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ,
אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ.

מסכת גיטין פרק ד משנה ב
ב
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיָה עוֹשֶׂה בֵּית דִּין בְּמָקוֹם אַחֵר וּמְבַטְּלוֹ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁלֹּא יְהוּ עוֹשִׂין כֵּן,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
בָּרִאשׁוֹנָה,
הָיָה מְשַׁגֵּר שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ וְשֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן שֶׁיְּהֵא כוֹתֵב:
"אִישׁ פְּלוֹנִי וְכָל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לוֹ,
אִשָּׁה פְּלוֹנִית וְכָל שׁוּם שֶׁיֵּשׁ לָהּ",
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ג
ג
אֵין אַלְמָנָה נִפְרַעַת מִנִּכְסֵי יְתוֹמִים אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה.
נִמְנְעוּ מִלְּהַשְׁבִּיעַ.
הִתְקִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל הַזָּקֵן,
שֶׁתְּהֵא נוֹדֶרֶת לַיְתוֹמִים כָּל שֶׁיִּרְצוּ,
וְגוֹבָה אֶת כְּתֻבָּתָהּ.
וְהָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
הֶלֵּל הִתְקִין לְפְרוֹזְבּוֹל,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ד
ד
עֶבֶד שֶׁנִּשְׁבָּה וּפְדָאוּהוּ,
לְשֵׁם עֶבֶד, יִשְׁתַּעְבֵּד,
לְשֵׁם בֶּן חוֹרִין, לֹא יִשְׁתַּעְבֵּד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, יִשְׁתַּעְבֵּד.

עֶבֶד שֶׁעָשָׂאוֹ רַבּוֹ אַפּוֹתִיקִי לַאֲחֵרִים וְשִׁחְרְרוֹ,
שׁוֹרַת הַדִּין, אֵין הָעֶבֶד חַיָּב כְּלוּם.
אֶלָּא מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל דָּמָיו.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵינוֹ כוֹתֵב, אֶלָּא מְשַׁחְרֵר.

מסכת גיטין פרק ד משנה ה
ה
מִי שֶׁחֶצְיוֹ עֶבֶד וְחֶצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד,
וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד.
כְּדִבְרֵי בֵּית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תְּקַנְתֶּם אֶת רַבּוֹ, וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תְקַנְתֶּם.
לְשָׁא שִׁפְחָה אֵינוֹ יָכוֹל, בַּת חוֹרִין אֵינוֹ יָכוֹל.
יְבָטֵל?
וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִרְיָה וְרִבְיָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מה,יח)
"לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ"!
אֶלָּא מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִים,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָּמָיו.
חָזְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.

מסכת גיטין פרק ד משנה ו
ו
הַמּוֹכֵר אֶת עַבְדּוֹ לַגּוֹיִם אוֹ לְחוּץ לָאָרֶץ,
יָצָא בֶּן חוֹרִין.
אֵין פּוֹדִין אֶת הַשְּׁבוּיִים יָתֵר עַל דְּמֵיהֶם,
מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם.
וְאֵין מַבְרִיחִין אֶת הַשְּׁבוּיִים,
מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מִפְּנֵי תַּקָּנַת הַשְּׁבוּיִים.
אֵין לוֹקְחִים סְפָרִים תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת מִן הַגּוֹיִם
יָתֵר עַל דְּמֵיהֶם,
מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ז
ז
הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ,
מִשָּׁם שֵׁם רָע, לֹא יַחֲזִיר;
מִשָּׁם נֶדֶר, לֹא יַחֲזִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל נֶדֶר שֶׁיְּדָעוּ בוֹ הָרַבִּים, לֹא יַחֲזִיר,
וְשֶׁלֹּא יָדְעוּ בוֹ הָרַבִּים, יַחֲזִיר.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל נֶדֶר שֶׁהוּא צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, לֹא יַחֲזִיר,

וְשֶׁאֵינוּ צָרִיךְ חֲקִירַת חָכָם, יַחְזִיר.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר:
לֹא אָסְרוּ זֶה אֶלָּא מִפְּנֵי זֶה.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ:
"קֻנָּם שֶׁאֵינִי מְגָרְשֵׁיךְ", וְגֵרְשָׁהּ, <מְגָרְשֵׁךְ>
וְהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִין שֶׁיַּחְזִירֶנָּה,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ד משנה ח
ח
הַמּוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ מִשָּׁם אַיְלוֹנִית,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יַחְזִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַחְזִיר.
נִשֵּׂאת לְאַחֵר וְהָיוּ לָהּ בָּנִים,
וְהִיא תוֹבַעַת כְּתֻבָּתָהּ,
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אוֹמְרִים לָהּ:
"שְׁתִיקוּתֵיךְ יָפָה לִיךְ מִדִּבּוּרֵיךְ".

מסכת גיטין פרק ד משנה ט
ט
הַמּוֹכֵר אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בָּנָיו לַגּוֹי,
אֵין פּוֹדִין אוֹתָן,
אֲבָל פּוֹדִין אֶת הַבָּנִים לְאַחַר מִיתַת אֲבִיהֶן.
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ לַנָּכְרִי וְחָזַר וּלְקָחָהּ מִמֶּנּוּ יִשְׂרָאֵל,
הַלּוֹקֵחַ מֵבִיא בִּכּוּרִים,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

פרק ה

מסכת גיטין פרק ה משנה א
א
הַנִּזָּקִין שָׁמִין לָהֶן בָּעִדִּית, <הַנִּזְקִין>
וּבַעֲלֵי הַחוֹב בַּבֵּינוֹנִית,
וּכְתֻבַּת אִשָּׁה בַּזִּבּוּרִית.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף כְּתֻבַּת אִשָּׁה בַּבֵּינוֹנִית.

מסכת גיטין פרק ה משנה ב
ב
אֵין נִפְרָעִים מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים
מִקּוֹם שֶׁיֵּשׁ נְכָסִים בְּנֵי חֹרִין,
אֲפִלּוּ הֵן הַזִּבּוּרִית.
אֵין נִפְרָעִין מִנְּכְסֵי יְתוֹמִים אֶלָּא מִן הַזִּבּוּרִית.

מסכת גיטין פרק ה משנה ג
ג
אֵין מוֹצִיאִין לְאוֹכֶלֶת הַפֵּרוֹת,
וְלִשְׁבַּח הַקַּרְקָעוֹת וְלִמְזוֹן הָאִשָּׁה וְלַבָּנוֹת
מְגֻכָּסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.
הַמּוֹצֵא מְצִיאָה לֹא יִשָּׁבַע, <זאת הוספת המגיה>
מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ה משנה ד
ד
יְתוֹמִים שֶׁסָּמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁמִּנָּה לָהֶן אֲבִיהֶן אַפִּיטְרוֹפּוֹס,
חַיָּב לְעַשֵּׂר פֵּרוֹתֵיהֶן.
אַפִּיטְרוֹפּוֹס שֶׁמִּנָּהוּ אֲבִי יְתוֹמִים, יִשָּׁבַע;
מִנּוּהוּ בֵּית דִּין, לֹא יִשָּׁבַע.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים.
הַמְטַמֵּא וְהַמַּדְמָע וְהַמְנַסֵּךְ, <והמדמיע>
שׁוֹגֵג, פָּטוּר,
וּמֵזִיד, חַיָּב.
וְהַכֹּהֲנִים שֶׁפִּגְּלוּ בַּמִּקְדָּשׁ מְזִידִים,
חַיָּבִים.

מסכת גיטין פרק ה משנה ה
ה
הֵעִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גַּדְגְּדָה,
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצָא בְגֵט.
וְעַל קְטַנָּה בַת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לְכֹהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
וְאִם מֵתָה,
בַּעְלָהּ יוֹרְשָׁהּ.
וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבָּנָיו בַּבִּירָה,
שֶׁיִּתֵּן אֶת דָּמָיו,
(מִפְּנֵי תַקָּנַת הַשָּׁבִים.)
וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים,
שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת,
מִפְּנֵי תִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת גיטין פרק ה משנה ו
ו
לֹא הָיָה סִיקְרִיקוֹן בִּיהוּדָה בַּהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה,
מֵהֲרוּגֵי הַמִּלְחָמָה וְהֵילָךְ, יֵשׁ בָּהּ סִיקְרִיקוֹן.
כֵּיצַד?
לָקַח מִן הַסִּיקְרִיקוֹן וְחָזַר וְלָקַח מִבַּעַל הַבַּיִת,
מַקָּחוֹ בָּטֵל.
מִבַּעַל הַבַּיִת וְחָזַר וְלָקַח מִן הַסִּיקְרִיקוֹן,
מַקָּחוֹ קַיָּם.
מִן הָאִישׁ וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִשָּׁה,

מַקָּחוֹ בָּטֵל.
מִן הָאִשָּׁה וְחָזַר וְלָקַח מִן הָאִישׁ,
מַקָּחוֹ קַיָּם.
זוֹ מִשְׁנָה הָרִאשׁוֹנָה.
וּבֵית דִּין שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
הַלּוֹקֵחַ מִן הַסִּיקָרִיקוֹן נוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ.

ז
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין בְּיָדָן לִקַּח,
אֲבָל אִם יֵשׁ בְּיָדָן לִקַּח,
הֵן קוֹדְמִין לְכָל אָדָם.
רְבִּי הוֹשִׁיב בֵּית דִּין, וְנִמְנוּ,
שֶׁאִם שָׁהַת לִפְנֵי סִיקָרִיקוֹן שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כָּל הַקּוֹדֵם וְלוֹקֵחַ נוֹתֵן לַבְּעָלִים רְבִיעַ.

מסכת גיטין פרק ה משנה ז
ח
חֵרֵשׁ רוֹמֵז וְנִרְמָז.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
קוֹפֵץ וְנִקְפָּץ בַּמִּטַּלְטְלִים.
הַפָּעוּטוֹת,
מַקָּחָן מַקָּח וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בַּמִּטַּלְטְלִים.

מסכת גיטין פרק ה משנה ח
ט
אֵלּוּ דְבָרִים אָמְרוּ מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם:
כֹּהֵן קוֹרֵא רִאשׁוֹן, וְאַחֲרָיו לֵוִי, וְאַחֲרָיו יִשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְעָרְבִין בְּבֵית יָשָׁן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
בּוֹר שֶׁהוּא קָרוֹב לָאַמָּה מִתְמַלֵּא רִאשׁוֹן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
מְצִיאַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן יֵשׁ בָּהֶן גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
מְצוּדוֹת חַיָּה וְעוֹפוֹת וְדָגִים יֵשׁ בָּהֶן גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
הֶעָנִי הַמְנַקֵּף בְּרֹאשׁ הַזַּיִת,
מַה שֶּׁתַּחְתָּיו גָּזֵל,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
גָּזֵל גָּמוּר.
אֵין מְמַחִים בְּיַד עַנֵּיֵי גוֹיִם בַּלֶּקֶט וּבַשִּׁכְחָה וּבַפֵּאָה,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

מסכת גיטין פרק ה משנה ט

י

מַשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֶרְתָּהּ הַחֲשׁוּדָה עַל הַשְּׁבִיעִית
נָפָה וּכְבָרָה וְרֵחַיִם וְתַנּוּר,
אֲבָל לֹא תָּבֹר וְלֹא תִטְחַן עִמָּהּ.
אֵשֶׁת חָבֵר מַשְׁאֶלֶת לְאֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ נָפָה וּכְבָרָה,
וּבוֹרֶרֶת וְטוֹחֶנֶת וּמַרְקֶדֶת עִמָּהּ,
אֲבָל מְשַׁתַּטֶּיל אֶת הַמַּיִם,
לֹא תִגַּע אֲצָלָהּ,
שֶׁאֵין מְחַזְּקִים יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבֵרָה.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.
וּמְחַזְּקִים יְדֵי גּוֹיִם בַּשְּׁבִיעִית,
אֲבָל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל.
וְשׁוֹאֲלִין בִּשְׁלוֹמָן,
מִפְּנֵי דַרְכֵי שָׁלוֹם.

פרק ו

מסכת גיטין פרק ו משנה א

א

הָאוֹמֵר:
"הִתְקַבֵּל גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי",
אוֹ:
"הוֹלֵךְ גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, יַחְזִיר.
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר.
לְפִיכָךְ אִם אָמַר לוֹ הַבַּעַל:
"[אִי] אֶפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּל לָהּ גִּטָּהּ,
אֶלָּא הוֹלֵךְ וְתֵן לָהּ",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, יַחְזִיר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הָאוֹמֶרֶת:
"טֹל לִי גִּטִּי",
אִם רָצָה לְהַחְזִיר, לֹא יַחְזִיר.

מסכת גיטין פרק ו משנה ב

ב

הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
צְרִיכָה שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים:
שְׁנַיִם שֶׁיֹּאמְרוּ "בְּפָנֵינוּ אָמְרָה",
וּשְׁנַיִם שֶׁיֹּאמְרוּ "בְּפָנֵינוּ קִבֵּל וְקָרַע",
אֲפִלּוּ הֵן רִאשׁוֹנִים הֵן הָאַחֲרוֹנִים,
אוֹ אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים וְאֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים,
וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן.
נַעֲרָה מְאֹרָסָה,
הִיא וְאָבִיהָ מְקַבְּלִין גִּטָּהּ.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין שְׁתֵּי יָדַיִם זָכוֹת כְּאַחַת,
אֶלָּא אָבִיהָ מְקַבֵּל גִּטָּהּ בִּלְבַד.
וְכָל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לִשְׁמוֹר אֶת גִּטָּהּ,
אֵינָהּ צְרִיכָה לְהִתְגָּרֵשׁ.

מסכת גיטין פרק ו משנה ג
ג
קָטַנָּה שֶׁאָמְרָה:
"צֵא הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
אֵינוֹ גֵּט עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ.
לְפִיכָךְ אִם רָצָה הַבַּעַל לַהֲחֲזִיר, יַחֲזִיר,
שֶׁאֵין הַקָּטָן עוֹשֶׂה שָׁלִיחַ.
וְאִם אָמַר לוֹ אָבִיהָ:
"צֵא וְקַבֵּל לִבְתִּי גִּטָּהּ",
אִם רָצָה לְהַחֲזִיר, לֹא יַחֲזִיר.

ד
הָאוֹמֵר:
"תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, פָּסוּל.
"חֲרֵי הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
וּנְתָנוֹ לָהּ בְּמָקוֹם אַחֵר, כָּשֵׁר.

ה
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי",
וְקִבֵּל לָהּ מִמָּקוֹם אַחֵר, פָּסוּל.
רִבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר.
"הָבֵא לִי גִּטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי",
וֶהֱבִיאוֹ לָהּ מִמָּקוֹם אַחֵר, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ו משנה ד
ו
"הָבֵא לִי גִּטִּי",
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט עַל יָדָהּ.
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי",
אֲסוּרָה מִלֶּאֱכַל בִּתְרוּמָה מִיָּד. <בתרומות>
"הִתְקַבֵּל לִי גִּטִּי מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי",
אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמוֹת עַד שֶׁיַּגִּיעַ גֵּט לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר מִיָּד.

מסכת גיטין פרק ו משנה ה
ז
הָאוֹמֵר:
"כִּתְבוּ גֵט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
"גָּרְשׁוּהָ",
"כִּתְבוּ אִגֶּרֶת וּתְנוּ לָהּ",
חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
"פִּטְרוּהָ",

"פַּרְנְסוּהָ",
"עֲשׂוּ לָהּ כְּנִמּוֹס",
"עֲשׂוּ לָהּ כָּרָאוּי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִין:
הַיּוֹצֵא בַקּוֹלָר וְאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף הַמַּפְרִישׁ וְהַיּוֹצֵא בִּשְׁיָרָא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן הַשֶּׁזּוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַמְסֻכָּן.

מסכת גיטין פרק ו משנה ו
ח
מִי שֶׁהָיָה מֻשְׁלָךְ בַּבּוֹר, וְאָמַר:
"כָּל הַשּׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלִי יִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתִּי",
חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
הַבָּרִיא שֶׁאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
וְרָצָה לְשַׂחֵק בָּהּ.
מַעֲשֶׂה בְּבָרִיא שֶׁאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַגַּג וְנָפַל וּמֵת,
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אָמְרוּ חֲכָמִים:
אִם מֵעַצְמוֹ נָפַל, חֲרֵי זֶה גֵּט;
אִם הָרוּחַ דְּחָתַתּוּ, אֵינוֹ גֵּט.

מסכת גיטין פרק ו משנה ז
ט
אָמַר לִשְׁנַיִם:
"תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי",
אוֹ לִשְׁלֹשָׁה:
"כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי",
חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.
אָמַר לִשְׁלֹשָׁה:
"תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי",
יֵאמְרוּ לַאֲחֵרִים "כִּתְבוּ",
מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
זוֹ הֲלָכָה שָׁלַח חֲנַנְיָה אִישׁ אוֹנוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין:
מְקֻבָּל אֲנִי בְּאוֹמֵר לִשְׁלֹשָׁה:
"תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי",
שֶׁיֵּאמְרוּ לַאֲחֵרִין "כִּתְבוּ",
מִפְּנֵי שֶׁעֲשָׂאָן בֵּית דִּין.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
נוּמְינוּ לַשָּׁלִיחַ:
אַף אָנוּ מְקֻבָּלִין,
שֶׁאֲפִלּוּ אָמַר בְּבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם:

״תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי״,
שֶׁיִּלְמְדוּ וְיִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ.
אָמַר לַעֲשָׂרָה:
״תְּנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי״,
אֶחָד כּוֹתֵב וּשְׁנַיִם חוֹתְמִים;
״כֻּלְּכֶם כְּתֹבוּ״,
אֶחָד כּוֹתֵב וְכֻלָּם חוֹתְמִין;
לְפִיכָךְ אִם מֵת אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַגֵּט בָּטֵל.

פרק ז

מסכת גיטין פרק ז משנה א
א
מִי שֶׁאָחֲזוֹ קֶרְדְּיָקוֹס, וְאָמַר:
״כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי״,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
אָמַר:
״כִּתְבוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי״,
וַאֲחָזוֹ קֶרְדְּיָקוֹס,
חָזַר וְאָמַר:
״אַל תִּכְתְּבוּ״,
אֵין דְּבָרָיו הָאַחֲרוֹנִים כְּלוּם.
נִשְׁתַּתֵּק, אָמְרוּ לוֹ:
״נִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתָּךְ?״
וְהִרְכִּין בְּרֹאשׁוֹ,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים.
אִם אָמַר עַל לָאו ״לָאו״, וְעַל הֵן ״הֵן״,
הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ.

מסכת גיטין פרק ז משנה ב
ב
אָמְרוּ לוֹ:
״נִכְתֹּב גֵּט לְאִשְׁתָּךְ?״
אָמַר לָהֶן:
״כְּתֹבוּ!״
אָמְרוּ לַסּוֹפֵר וְכָתַב, <וכתבו>
וְלָעֵדִים וְחָתְמוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁכְּתָבוּהוּ וַחֲתָמוּהוּ, וּנְתָנוּהוּ לוֹ,
וְחָזַר וּנְתָנוֹ לָהּ,
הֲרֵי הַגֵּט בָּטֵל,
עַד שֶׁיֹּאמַר לַסּוֹפֵר ״כְּתֹב!״
וְלָעֵדִים ״חֲתֹמוּ!״

מסכת גיטין פרק ז משנה ג
ג
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ אִם מַתִּי״,
״זֶה גִּטֵּיךְ [אִם מַתִּי] מֵחֲלִי זֶה״,

״זֶה גִּטֵּיךְ לְאַחַר מִיתָתִי״,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
״מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי״,
״מֵעַכְשָׁיו אִם מַתִּי״,
הֲרֵי זֶה גֵּט.
״מֵהַיּוֹם לְאַחַר מִיתָתִי״,
אֵינוֹ גֵּט,
וְאִם מֵת, חוֹלֶצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.

ד
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ מֵהַיּוֹם אִם מַתִּי מֵחֳלִי זֶה״,
וְעָמַד וְהָלַךְ בַּשּׁוּק, וְחָלָה וּמֵת,
אוֹמְדִים אוֹתוֹ: <עוֹמְדִים>
אִם מֵחֲמַת הַחֹלִי הָרִאשׁוֹן מֵת,
הֲרֵי זֶה גֵּט,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ גֵּט.
(מסכת גיטין פרק ז משנה ד)
לֹא תִתְיַחֵד עִמּוֹ אֶלָּא בִּפְנֵי עֵדִים,
אֲפִלּוּ עֶבֶד, אֲפִלּוּ שִׁפְחָה,
חוּץ מִשֶּׁפְּחָתָהּ, מִפְּנֵי שֶׁלִּבָּהּ גַּס בְּשִׁפְחָתָהּ.
מַה הִיא בְאוֹתָן הַיָּמִים?
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּאֵשֶׁת אִישׁ לְכָל דָּבָר.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ז משנה ה
ה
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ, עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מָאתַיִם זוּז״,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת וְתִתֵּן.
״עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם״,
נָתְנָה לוֹ בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְגֹרֶשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְצַיְדָן בְּאֶחָד שֶׁאָמַר לְאִשְׁתּוֹ:
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ עַל מְנָת שֶׁתִּתְּנִי לִי אִסְטְלִיתִי״,
וְאָבְדָה אִסְטְלִיתוֹ,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
תִּתֵּן לוֹ אֶת דָּמֶיהָ.

מסכת גיטין פרק ז משנה ו
ו
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא״,
וְ״עַל מְנָת שֶׁתְּנִיקִי אֶת בְּנִי״,
וְכַמָּה הִיא מְנִיקָתוֹ?
שְׁתֵּי שָׁנִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שְׁמוֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.

מֵת הַבֵּן אוֹ שֶׁמֵּת הָאָב,
הֲרֵי זֶה גֵּט.

ז
״עַל מְנָת שֶׁתְּשַׁמְּשִׁי אֶת אַבָּא שְׁתֵּי שָׁנִים״,
וְ״עַל מְנָת שֶׁתְּנִיקִי אֶת בְּנִי שְׁתֵּי שָׁנִים״,
מֵת הַבֵּן, אוֹ שֶׁאָמַר הָאָב:
״אִי אֶפְשִׁי שֶׁתְּשַׁמְּשֵׁנִי״,
שֶׁלֹּא בְהַקְפָּדָה, אֵינוֹ גֵּט.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּזֶה גֵּט.
כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
כָּל עַכָּבָא שֶׁאֵינָהּ מִמֶּנָּה,
הֲרֵי זֶה גֵּט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ז
ח
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.״
הָיָה הוֹלֵךְ מִיהוּדָה לַגָּלִיל,
הִגִּיעַ לְאַנְטִיפַּטְרוֹס וְחָזַר, <לְאַנְטִיפְּטְרוֹס>
בָּטַל הַתְּנַי.
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.״
הָיָה הוֹלֵךְ מִגָּלִיל לִיהוּדָה,
וְהִגִּיעַ לְכְפַר עָתְנִי וְחָזַר,
בָּטַל הַתְּנַי.
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.״
הָיָה הוֹלֵךְ לִמְדִינַת הַיָּם,
הִגִּיעַ לְעַכּוֹ וְחָזַר,
בָּטַל הַתְּנַי.
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
כָּל זְמַן שֶׁאֶעֱבֹר מִכְּנֶגֶד פָּנַיִךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם.״ <פָּנֶיךָ>
הָיָה הוֹלֵךְ וּבָא, הוֹלֵךְ וּבָא,
הוֹאִיל וְלֹא נִתְיַחֵד עִמָּהּ,
הֲרֵי זֶה גֵּט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ח
ט
״הֲרֵי זֶה גִּטֵּיךְ,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.״
מֵת בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוֹ גֵּט.
״מֵעַכְשָׁו,
אִם לֹא בָאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.״
מֵת בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
הֲרֵי זֶה גֵּט.

מסכת גיטין פרק ז משנה ט

׳
״אִם לֹא בָּאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
כִּתְבוּ גֵּט וּתְנוּ לְאִשְׁתִּי !״
כָּתְבוּ בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְנָתְנוּ בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוּ גֵּט.
״כִּתְבוּ וּתְנוּ גֵּט לְאִשְׁתִּי,
אִם לֹא בָּאתִי מִכָּן וְעַד שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ״,
כָּתְבוּ בְּתוֹךְ שְׁנֵים עָשָׂר,
וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר,
אֵינוּ גֵּט.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּזֶה גֵּט.
כָּתְבוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
וְנָתְנוּ לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ, וּמֵת.
אִם גֵּט קָדַם לַמִּיתָה, הֲרֵי זֶה גֵּט,
וְאִם מִיתָה קָדְמָה לַגֵּט, אֵינוּ גֵּט.
וְאִם אֵינוּ יָדוּעַ,
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

פרק ח

מסכת גיטין פרק ח משנה א
א
הַזּוֹרֵק גֵּט לְאִשְׁתּוֹ,
וְהִיא בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ אוֹ בְּתוֹךְ חֲצֵרָהּ,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
זָרְקוֹ לָהּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ לְתוֹךְ חֲצֵרוֹ,
אֲפִלּוּ הוּא עִמָּהּ בַּמִּטָּה,
אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.
לְתוֹךְ חֵיקָהּ אוֹ לְתוֹךְ קֻלָּתָהּ,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
(מסכת גיטין פרק ח משנה ב)
אָמַר לָהּ:
״כְּנֹס שְׁטָר חוֹב זֶה״,
אוֹ שֶׁמְּצָאַתּוּ מֻאָחוֹרָיו,
קוֹרָא, וַהֲרֵי הוּא גִּטָּהּ, <קוֹרֵא>
אֵינוֹ גֵּט, עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ ״הֲרֵי הוּא גִּטֵּךְ״.
נָתַן בְּיָדָהּ וְהִיא יְשֵׁנָה,
נֵעוֹרָה, קוֹרָא, וַהֲרֵי הוּא גִּטָּהּ,
אֵינוֹ גֵּט, עַד שֶׁיֹּאמַר לָהּ ״הוּא גִּטֵּךְ״.
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּזְרָקוֹ לָהּ,
קָרוֹב לָהּ, מְגֹרֶשֶׁת,
קָרוֹב לוֹ, אֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת,
מַחְצָה לְמַחְצָה, מְגֹרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ח משנה ג

ב
וְכֵן לְעִנְיַן הַקְּדוּשִׁין וּלְעִנְיַן הַחוֹב.
אָמַר לוֹ בַּעַל חוֹבוֹ "זְרֹק לִי חוֹבִי!"
וּזְרָקוֹ לוֹ,
קָרוֹב לַמַּלְוֶה, זָכָה הַלְוֶה,
קָרוֹב לַלְוֶה, הַלְוֶה חַיָּב,
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶן יַחֲלֹקוּ.
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בְּרֹאשׁ הַגַּג וּזְרָקוֹ לָהּ,
כֵּינָן שֶׁהִגִּיעַ לַאֲוִיר הַגַּג,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.
הוּא מִלְמַעְלָן וְהִיא מִלְמַטָּן וּזְרָקוֹ לָהּ,
כֵּינָן שֶׁיָּצָא מֵרְשׁוּת הַגַּג,
וְנִמְחַק אוֹ נִשְׂרַף,
הֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת.

מסכת גיטין פרק ח משנה ד
ד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פּוֹטֵר הוּא אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
וְאֵי זֶה הוּא גֵּט יָשָׁן?
כָּל שֶׁנִּתְיַחֵד עִמָּהּ מֵאַחַר שֶׁכָּתְבוֹ לָהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ה
ה
כָּתַב לְשֵׁם מַלְכוּת שֶׁאֵינָהּ הוֹוָה,
לְשֵׁם מַלְכוּת מָדַי, וּלְשֵׁם מַלְכוּת יָוָן,
לְבִנְיַן הַבַּיִת, וּלְחָרְבַּן הַבַּיִת;
הָיָה בַמִּזְרָח וְכָתַב "בַּמַּעֲרָב",
בַּמַּעֲרָב וְכָתַב "בַּמִּזְרָח",
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
צְרִיכָה גֵּט מִזֶּה וּמִזֶּה.
וְאֵין לָהּ כְּתֻבָּה, וְלֹא פֵרוֹת,
וְלֹא מְזוֹנוֹת, וְלֹא בְלָיוֹת עַל זֶה וְעַל זֶה.
וְאִם נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה, תַּחְזִיר.
וְהַוָּלָד מַמְזֵר מִזֶּה וּמִזֶּה.
לֹא זֶה וָזֶה מְטַמִּין לָהּ.
וְלֹא זֶה וָזֶה זַכָּאִים לֹא בְמְצִיאָתָהּ,
וְלֹא בְמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ, וְלֹא בְהֶפֵּר נְדָרֶיהָ.
הָיְתָה בַת יִשְׂרְאֵל, נִפְסָלָה מִן הַכְּהֻנָּה,
וּבַת לֵוִי, מִן הַמַּעֲשֵׂר,
וּבַת כֹּהֵן, מִן הַתְּרוּמָה.
אֵין יוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה וְיוֹרְשָׁיו שֶׁלָּזֶה יוֹרְשִׁין כְּתֻבָּתָהּ.
מֵתוּ,
אֶחָיו שֶׁלָּזֶה וְאֶחָיו שֶׁלָּזֶה חוֹלְצִים וְלֹא מְיַבְּמִים.
שִׁנָּה שְׁמוֹ וּשְׁמָהּ, וְשֵׁם עִירוֹ וְשֵׁם עִירָהּ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ו

ו
כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁאָמְרוּ:
צָרוֹתֵיהֶן מֻתָּרוֹת,
הָלְכוּ הַצָּרוֹת הָאֵלּוּ וְנִשְׂאוּ,
וְנִמְצְאוּ אֵלּוּ אַיְלוֹנִיּוֹת,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ז
ז
הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ,
וְהָלְכָה צָרָתָהּ וְנִשֵּׂאת לְאַחֵר,
נִמְצֵאת זוֹ שֶׁהִיא אַיְלוֹנִית,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה ח
ח
כָּתַב הַסּוֹפֵר [גֵּט לָאִישׁ וְשׁוֹבָר לָאִשָּׁה],
וְטָעָה וְנָתַן גֵּט לָאִשָּׁה וְהַשּׁוֹבָר לָאִישׁ,
וְנָתְנוּ זֶה לָזֶה,
לְאַחַר זְמַן חֲרֵי הַגֵּט יוֹצֵא מִיַּד הָאִישׁ,
וְהַשּׁוֹבָר מִיַּד הָאִשָּׁה,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

ט
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם עַל אֲתַר (זְמַן) יָצָא,
אֵין זֶה גֵּט,
אִם לְאַחַר זְמַן יָצָא,
חֲרֵי זֶה גֵּט,
שֶׁלֹּא הַכֹּל מִן הָרִאשׁוֹן לְאַבֵּד זְכוּתוֹ שְׁלַשֶּׁנִי.

י
כָּתַב לְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פְּסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי שֶׁנְּתָנוֹ לָהּ עַל תְּנַי,
וְלֹא נֶעֱשָׂה תְנַי,
לֹא פְסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.

מסכת גיטין פרק ח משנה ט
יא
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בַּפָּנְדְּקִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה הֵימֶנּוּ גֵּט שֵׁנִי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי.

אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁגֵּרְשָׁה מִן הַנִּשּׂוּאִים.
וּמוֹדִים בְּנִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵרוּסִים,
שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לִבּוֹ גַּס בָּהּ.
כְּנָסָהּ בְּגֵט קֶרֵחַ,
תֵּצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה,
וְכָל הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּהּ.

מסכת גיטין פרק ח משנה י
יב
גֵּט קֶרֵחַ,
הַכֹּל מַשְׁלִימִים עָלָיו.
כְּדִבְרֵי בֶן נַנָּס. <נָנָס>
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מַשְׁלִימִין עָלָיו
אֶלָּא הַקְּרוֹבִים הָרְאוּיִים לְהָעִיד בְּמָקוֹם אַחֵר.
אֵי זֶה הוּא גֵּט קֶרֵחַ?
כָּל שֶׁקִּשְׁקְשָׁרָיו מְרֻבִּים מֵעֵדָיו.

פרק ט

מסכת גיטין פרק ט משנה א
א
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְאָמַר לָהּ:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם אֶלָּא לְאִישׁ פְּלוֹנִי",
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יִטְּלֶנּוּ מִמֶּנָּה וְיַחְזֹר וְיִתְּנֶנּוּ לָהּ, וְיֹאמַר לָהּ:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָן."
אִם כְּתָבוֹ בְתוֹכוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁחָזַר וּמְחָקוֹ, פָּסוּל.

מסכת גיטין פרק ט משנה ב
ב
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם,
אֶלָּא לְאַבָּא וּלְאָבִיךְ", "לְאַחַי וּלְאַחַיִךְ",
לָעֶבֶד וְלַנָּכְרִי,
וּלְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים,
כָּשֵׁר.
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם, אֶלָּא..."
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
וּבַת יִשְׂרָאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין,
וּלְכָל מִי שֶׁיֵּשׁ לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים אֲפִלּוּ בַּעֲבֵרָה,
פָּסוּל.

מסכת גיטין פרק ט משנה ג
ג
גּוּפוֹ שֶׁלַּגֵּט:
"הֲרֵי אַתְּ מֻתֶּרֶת לְכָל אָדָם".
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
"וְדֵין דִּי יֶהֱוֵי לִיךְ מִנִּי,
סִפֶּר תְּרוּכִין וְאִגֶּרֶת שִׁבּוּקִין,
לְמִהַךְ לְהִתְנַסְּבָה לְכָל גְּבַר דִּי תִּצְבְּיִין".
גּוּפוֹ שֶׁלְּגֵט שַׁחְרוּר:
"הֲרֵי אַתָּה בֶּן חוֹרִי, <את>
הֲרֵי אַתָּה שֶׁלְּעַצְמְךָ". <את>

מסכת גיטין פרק ט משנה ד
ד
שְׁלֹשָׁה גִּטִּים פְּסוּלִים,
וְאִם נִשֵּׂאת, הַוָּלָד כָּשֵׁר:
כָּתַב בִּכְתַב יָדוֹ וְאֵין עָלָיו עֵדִים,
וְשֶׁעָלָיו עֵדִים וְאֵין בּוֹ זְמַן,
יֵשׁ בּוֹ זְמַן וְאֵין בּוֹ אֶלָּא עֵד אֶחָד,
אֵלּוּ שְׁלֹשָׁה גִּטִּים פְּסוּלִים,
וְאִם נִשֵּׂאת, הַוָּלָד כָּשֵׁר.

ה
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עָלָיו עֵדִים,
אֶלָּא שְׁנּוֹתָנוֹ לָהּ בִּפְנֵי עֵדִים,
כָּשֵׁר,
וְגוֹבָה מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
שֶׁאֵין הָעֵדִים חוֹתְמִין עַל הַגֵּט
אֶלָּא מִפְּנֵי תִּקּוּן הָעוֹלָם.

מסכת גיטין פרק ט משנה ה
ו
שְׁנַיִם שֶׁשִּׁלְּחוּ שְׁנֵי גִּטִּים שָׁוִים וְנִתְעָרְבוּ,
נוֹתֵן שְׁנֵיהֶן לָזוֹ וּשְׁנֵיהֶן לָזוֹ.
לְפִיכָךְ אִם אָבַד אֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַשֵּׁנִי בָּטֵל.

ז
חֲמִשָּׁה שֶׁכָּתְבוּ כְלָל בְּתוֹךְ הַגֵּט:
"אִישׁ פְּלוֹנִי מְגָרֵשׁ אֶת פְּלָנִית,
וּפְלוֹנִי לִפְלָנִית", <לפלונית>
וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּה,
כֵּלָּן כְּשֵׁרִים, וְיִנָּתֵן לְכָל אַחַת וְאַחַת.
הָיָה כוֹתֵב טֹפֶס לְכָל אַחַת וְאַחַת, <אחד ואחד>
וְהָעֵדִים מִלְּמַטָּן,
אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִים עִמּוֹ, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ו

ח
שְׁנֵי גִטִּין שֶׁכְּתָבָן זֶה בְצַד זֶה,
שְׁנֵי עֵדִים עִבְרִים בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה,
שְׁנֵי עֵדִים יְוָנִים בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה;
אֶת שֶׁהָעֵדִים הָרִאשׁוֹנִים נִקְרִים עִמּוֹ,
כָּשֵׁר.
עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָנִי,
עֵד אֶחָד יְוָנִי וְעֵד אֶחָד עִבְרִי,
בָּאִין מִתַּחַת זֶה לְתַחַת זֶה,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין.

מסכת גיטין פרק ט משנה ז
ט
שִׁיֵּר מִקְצָת הַגֵּט וּכְתָבוֹ בַּדַּף הַשֵּׁנִי, וְהָעֵדִים מִלְמַטָּן,
כָּשֵׁר.
כָּתְבוּ הָעֵדִים בְּרֹאשׁ הַדַּף, מִן הַצַּד אוֹ מִן אַחֲרָיו,
בְּגֵט פָּשׁוּט, פָּסוּל.
הִקִּיף רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה בְּצַד רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה וְהָעֵדִים בָּאֶמְצַע, שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין.
רֹאשׁוֹ שֶׁלָּזֶה לְצַד סוֹפוֹ שֶׁלָּזֶה,
וְהָעֵדִים מִלְמַטָּן,
אֶת שֶׁהָעֵדִים נִקְרִים בְּסוֹפוֹ, כָּשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ח
י
גֵּט שֶׁכְּתָבוֹ עִבְרִית וְעֵדָיו יְוָנִים,
יְוָנִית וְעֵדָיו עִבְרִים,
עֵד אֶחָד עִבְרִי וְעֵד אֶחָד יְוָנִי,
עֵד אֶחָד יְוָנִי וְעֵד אֶחָד עִבְרִי,
כָּשֵׁר.
כָּתַב הַסּוֹפֵר וְעֵד, כָּשֵׁר.
"אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד", כָּשֵׁר.
"בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי עֵד", כָּשֵׁר.
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי",
וְלֹא כָתַב "עֵד", כָּשֵׁר.
כָּתַב חֲנִיכָתוֹ וַחֲנִיכָתָהּ, כָּשֵׁר.
כָּךְ הָיוּ בְקִיֵּי הַדַּעַת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם כּוֹתְבִין.
גֵּט מְעֻשֶּׂה, <מעוסה>
בְּיִשְׂרָאֵל כָּשֵׁר וּבַגּוֹיִם פָּסוּל.
וְהַגּוֹיִם חוֹבְטִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: <ובגוים>
"עֲשֵׂה מַה שֶּׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִין לָךְ",
וְכָשֵׁר.

מסכת גיטין פרק ט משנה ט
יא
יָצָא שְׁמָהּ בְּעִיר "מְקֻדֶּשֶׁת", חֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
"מְגֹרֶשֶׁת", חֲרֵי זוֹ מְגֹרֶשֶׁת,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא שָׁם מִתְלָא. <מותלא. וכך כל פעם>
וְאֵיזוֹ הִיא מִתְלָא?
גֵּרַשׁ אִישׁ פְּלוֹנִי אֶת אִשְׁתּוֹ עַל תְּנַי,
זָרַק לָהּ קִדּוּשֶׁיהָ, סָפֵק קָרוֹב לָהּ, סָפֵק קָרוֹב לוֹ,

זוֹ הִיא מִתְלָא.
(מסכת גיטין פרק ט משנה י)
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יְגָרֵשׁ אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר".
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ הִקְדִּיחָה תַּבְשִׁילוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר".
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מָצָא אַחֶרֶת נָוָה מִמֶּנָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,א)
"וְהָיָה אִם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו,
כִּי מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר,
וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ, וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ."

חסלת גיטים

מסכת קידושין

פרק א

מסכת קידושין פרק א משנה א
א
הָאִשָּׁה נִקְנֵית בִּשְׁלוֹשָׁה דְרָכִים,
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בִּשְׁתֵּי דְרָכִים:
נִקְנֵית בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַבִּיאָה.
בַּכֶּסֶף, בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּדִינָר, וּבְשׁוֹוֶה דִינָר.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
בִּפְרוּטָה, וּבְשׁוֹוֶה פְּרוּטָה.
וְכַמָּה הִיא פְּרוּטָה?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה בְּאִסָּר הָאִיטַלְקִי.
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּגֵט וּבְמִיתַת הַבַּעַל.
הַיְבָמָה נִקְנֵית בַּבִּיאָה,
וְקוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בַּחֲלִיצָה, וּבְמִיתַת הַיָּבָם.

מסכת קידושין פרק א משנה ב
ב
עֶבֶד עִבְרִי נִקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבִשְׁטָר,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַּשָּׁנִים, וּבַיּוֹבֵל, וּבְגִרְעוֹן כֶּסֶף.
יִתֵּרָה עָלָיו הָאָמָה הָעִבְרִיָּה,
שֶׁהִיא קוֹנָה אֶת עַצְמָהּ בְּסִימָנִים.
וְהַנִּרְצָע נִקְנֶה בִּרְצִיעָה,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַּיּוֹבֵל, וּבְמִיתַת הָאָדוֹן.

מסכת קידושין פרק א משנה ג
ג
עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנֶה בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה,
וְקוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בַּכֶּסֶף עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי עַצְמוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּכֶסֶף עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים,
וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶה הַכֶּסֶף מִשֶּׁלַּאֲחֵרִים.

מסכת קידושין פרק א משנה ד
ד
בְּהֵמָה גַּסָּה נִקְנֵית בִּמְסִירָה,
וּבְהֵמָה דַּקָּה בְּהַגְבָּהָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי אֶלְעָזָר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּהֵמָה דַקָּה נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה.

מסכת קידושין פרק א משנה ה
ה
נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה,
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת אֵינָן נִקְנִים אֶלָּא בִמְשִׁיכָה.
נְכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים עִם הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
בַּכֶּסֶף, וּבִשְׁטָר, וּבַחֲזָקָה.
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת זוֹקְקִים
אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת,
וְיִשָּׁבַע עֲלֵיהֶן.

מסכת קידושין פרק א משנה ו
ו
כָּל הַנֶּעֱשָׂה דָמִים בְּאַחֵר,
כֵּינָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב בַּחֲלִיפָיו.
כֵּיצַד?
הֶחֱלִיף שׁוֹר בְּפָרָה, אוֹ חֲמוֹר בְּשׁוֹר,
כֵּינָן שֶׁזָּכָה זֶה, נִתְחַיֵּב בַּחֲלִיפָיו.
רְשׁוּת הַגָּבוֹהַּ בַּכֶּסֶף,
וּרְשׁוּת הַהֶדְיוֹט בַּחֲזָקָה.
אֲמִירָתִי לַגָּבוֹהַּ כִּמְסִירָתִי לַהֶדְיוֹט.

מסכת קידושין פרק א משנה ז
ז
כָּל מִצְוֹת הָאָב עַל הַבֵּן,
הָאֲנָשִׁים חַיָּבִים, וְהַנָּשִׁים פְּטוּרוֹת.
כָּל מִצְוֹת הַבֵּן עַל הָאָב,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין.
כָּל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָהּ,

הָאֲנָשִׁים חַיָּבִין, וְהַנָּשִׁים פְּטוּרוֹת.
וְכָל מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָה,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין.
וְכָל מִצְוָה בִּלֹּא תַעֲשֶׂה,
בֵּין שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָה וּבֵין שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָה,
אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִין,
חוּץ מִ׳בַּל תַּקִּיף׳,
וּמִ׳בַּל תַּשְׁחִית׳,
וּמִ׳בַּל תִּטַמֵּא לַמֵּתִים׳.

מסכת קידושין פרק א משנה ח
ח
הַסְּמִיכוֹת, וְהַתְּנוּפוֹת, וְהַהַגָּשׁוֹת,
הַקֻּמְצוֹת, וְהַהַקְטָרוֹת, וְהַמְּלִיקוֹת,
הַקַּבָּלוֹת, וְהַהַזָּיוֹת,
נוֹהֲגוֹת בָּאֲנָשִׁים וְאֵינָן נוֹהֲגוֹת בַּנָּשִׁים,
חוּץ מִמִּנְחַת סוֹטָה וְהַנְּזִירָה,
שֶׁהֵן מְנִיפוֹת.

מסכת קידושין פרק א משנה ט
ט
כָּל מִצְוָה שֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בָּאָרֶץ,
נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ,
וְכָל שֶׁהִיא תְּלוּיָה בָּאָרֶץ,
אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָאָרֶץ,
חוּץ מִן הָעָרְלָה וְהַכִּלְאַיִם.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף מִן הֶחָדָשׁ.

מסכת קידושין פרק א משנה י
י
כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, מְטִיבִים לוֹ,
וּמַאֲרִיכִים אֶת יָמָיו,
וְנוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ.
וְכָל שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
אֵין מְטִיבִים לוֹ,
וְאֵין מַאֲרִיכִין אֶת יָמָיו,
וְאֵינוּ נוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ.
וְכָל שֶׁאֵינוּ לֹא בַמִּקְרָא
וְלֹא בַמִּשְׁנָה וְלֹא בְדֶרֶךְ הָאֶרֶץ,
אֵין זֶה מִן הַיִּשּׁוּב.
הַמַּחֲזִיק בִּשְׁלָשְׁתָּן,
עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר: (קֹהֶלֶת ד,יב)
"וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק".

פרק ב

מסכת קידושין פרק ב משנה א

א
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ,
וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בָּהּ וּבִשְׁלוּחָהּ.
הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא נַעֲרָה
בּוֹ וּבִשְׁלוּחוֹ.
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּתֶמָרָה זוֹ",
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בָּזוֹ",
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בָּזוֹ",
אִם יֵשׁ בְּאַחַת מֵהֶן שׁוֹוֶה פְּרוּטָה, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
"בָּזוֹ וּבָזוֹ וּבָזוֹ",
אִם יֵשׁ בְּכֻלָּם שׁוֹוֶה פְּרוּטָה, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
הָיְתָה אוֹכֶלֶת רִאשׁוֹנָה רִאשׁוֹנָה,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת,
עַד שֶׁיְּהֵא בְּאַחַת מֵהֶן שׁוֹוֶה פְּרוּטָה.

מסכת קידושין פרק ב משנה ב
ב
"הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּכוֹס זֶה שֶׁלַּיִן",
וְנִמְצָא שֶׁלְּדֶבַשׁ;
"שֶׁלְּדֶבַשׁ", וְנִמְצָא שֶׁלַּיִן;
"בְּדִינָר זֶה שֶׁלַּכֶּסֶף", נִמְצָא שֶׁלַּזָּהָב;
"שֶׁלַּזָּהָב", וְנִמְצָא שֶׁלַּכֶּסֶף;
"עַל מְנָת שֶׁאֲנִי עָנִי", וְנִמְצָא עָשִׁיר; <שני>
"עָשִׁיר", וְנִמְצָא עָנִי,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הִטְעָה לִשְׁבָח,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ג
ג
"עַל מְנָת שֶׁאֲנִי כֹהֵן", וְנִמְצָא לֵוִי; <שני>
"לֵוִי", וְנִמְצָא כֹהֵן;
"נָתִין", וְנִמְצָא מַמְזֵר;
"מַמְזֵר", וְנִמְצָא נָתִין;
"בֶּן עִיר", וְנִמְצָא בֶּן כְּרַךְ;
"בֶּן כְּרַךְ", וְנִמְצָא בֶּן עִיר;
"עַל מְנָת שֶׁבֵּיתִי קָרוֹב לַמַּרְחֵץ", וְנִמְצָא רָחוֹק;
"רָחוֹק", וְנִמְצָא קָרוֹב;
"עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בַת אוֹ שִׁפְחָה גַּדֶּלֶת", וְאֵין לוֹ;
"עַל מְנָת שֶׁאֵין לִי", וְיֵשׁ לוֹ;
"עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בָּנִים", וְאֵין לוֹ;
עַל מְנָת שֶׁאֵין לוֹ, וְיֵשׁ לוֹ;
וְעַל כֻּלָּם, אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרָה:
"בְּלִבִּי הָיָה לְהִתְקַדֵּשׁ לוֹ אַף עַל פִּי כֵן",
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן שֶׁהִטְעַתּוּ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ד
ד
הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ:
״צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלָנִית בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי״,
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
״הֲרֵי הִיא בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי״,
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ה
ה
הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנָת שֶׁאֵין עָלֶיהָ נְדָרִים,
וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים, <ונימצא>
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ נְדָרִים,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה.
עַל מְנָת שֶׁאֵין בָּהּ מוּמִין,
וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
כְּנָסָהּ סְתָם, וְנִמְצְאוּ בָהּ מוּמִין,
תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה,
שֶׁכָּל הַמּוּמִים הַפּוֹסְלִים בַּכֹּהֲנִים,
פּוֹסְלִין בַּנָּשִׁים.

מסכת קידושין פרק ב משנה ו
ו
הַמְקַדֵּשׁ שְׁתֵּי נָשִׁים בְּשׁוֹוֶה פְּרוּטָה,
אוֹ אִשָּׁה אַחַת בְּפָחוּת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה,
אַף עַל פִּי שֶׁשִּׁלַּח סְבְלוֹנוֹת לְאַחַר מִכֵּן,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת,
שֶׁמֻּחֲמֶת קִדּוּשׁ הָרִאשׁוֹן שִׁלַּח.
וְכֵן הַקָּטָן שֶׁקִּדֵּשׁ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ז
ז
הַמְקַדֵּשׁ אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
אוֹ אִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ כְּאַחַת,
אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת.
מַעֲשֶׂה בְחָמֵשׁ נָשִׁים,
וּבָהֶם שְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְלִקֵּט אֶחָד כַּלְכָּלָה שֶׁלַּתְּאֵנִים,
מִשֶּׁלָּהֶן הָיַת, וּשְׁבִיעִית הָיַת,
אָמַר לָהֶן:
״הֲרֵי כֻלְּכֶם מְקֻדָּשׁוֹת לִי בַּכַּלְכָּלָה הַזֹּאת״,
וְקִבְּלַתָּהּ אַחַת מֵהֶן עַל יְדֵי כֻלָּם,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
אֵין הָאַחְיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת.

מסכת קידושין פרק ב משנה ח
ח
הַמְקַדֵּשׁ בְּחֶלְקוֹ בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים, בְּקָדָשִׁים קַלִּים,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד, לֹא קִדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מֵזִיד, קִדֵּשׁ, שׁוֹגֵג, לֹא קִדֵּשׁ.
וּבַהֶקְדֵּשׁ,
מֵזִיד, קִדֵּשׁ, שׁוֹגֵג, לֹא קִדֵּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹגֵג, קִדֵּשׁ, וּמֵזִיד, לֹא קִדֵּשׁ.

מסכת קידושין פרק ב משנה ט
ט
הַמְקַדֵּשׁ בָּעֲרָלָה,
בְּכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
וּבְשׁוֹר הַנִּסְקָל,
וּבְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
וּבְצִפֳּרֵי מְצֹרָע,
וּבִשְׂעַר נָזִיר,
וּבְפֶטֶר חֲמוֹר,
וּבְבָשָׂר בֶּחָלָב,
וּבַחֲלִין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
מְכָרָן וְקִדֵּשׁ בִּדְמֵיהֶן,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ב משנה י
י
הַמְקַדֵּשׁ בִּתְרוּמוֹת, וּבְמַעֲשְׂרוֹת, וּבְמַתָּנוֹת,
וּבְמֵי חַטָּאת, וְאֵפֶר חַטָּאת,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
אַף עַל פִּי יִשְׂרָאֵל.

פרק ג

מסכת קידושין פרק ג משנה א
א
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית",
וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ,
מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
"הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם",
וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,

מְקֻדֶּשֶׁת לַשֵּׁנִי.
בַּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן, <המלים לאחר ״בת״ נמחקו ואינן ניתנות לקריאה>
תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
״מֵעַכְשָׁיו לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם״,
וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
מְקֻדֶּשֶׁת וְאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל,
לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

מסכת קידושין פרק ג משנה ב
ב
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
״הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי,
עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לִיךְ מָאתַיִם זוּז״,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת, וְיִתֵּן.
״עַל מְנָת שֶׁאֶתֵּן לִיךְ מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם״,
נָתַן לָהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
״עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי מָאתַיִם זוּז״,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ.
״עַל מְנָת שֶׁאַרְאֵךְ מָאתַיִם זוּז״,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וַיַּרְאֶנָּה.
אִם הֶרְאָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ג משנה ג
ג
״עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בֵּית כּוֹר עָפָר״,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ.
״עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי בִּמְקוֹם פְּלוֹנִי״,
אִם יֵשׁ לוֹ בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
״עַל מְנָת שֶׁאַרְאֵךְ בֵּית כּוֹר עָפָר״,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וַיַּרְאֶנָּה.
הֶרְאָהּ בַּבְּקָעָה, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.

מסכת קידושין פרק ג משנה ד
ד
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל תְּנַי שֶׁאֵינוּ כִתְנַאי בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן,
אֵינוּ תְנַי, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לב,כט-ל)
״וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם:
אִם יַעַבְרוּ בְנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן אִתְּכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן,
כָּל חָלוּץ לַמִּלְחָמָה לִפְנֵי יי,
וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵיכֶם,
וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת אֶרֶץ הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה.
וְאִם לֹא יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם,
וְנֹאחֲזוּ בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.״
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
צָרִךְ הָיָה הַדָּבָר לוֹמַר, שֶׁאִלְמָלֵא כֵן,
יֵשׁ בְּמַשְׁמַע שֶׁאַף בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֹא הֻנְחָלוּ. <הוּנַח לוֹ>

מסכת קידושין פרק ג משנה ה
ה
הַמְקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה וְאָמַר:
״סָבוּר הָיִיתִי שֶׁהִיא כֹּהֶנֶת״,
וַהֲרֵי הִיא לְוִיָּה;
״לְוִיָּה״, וַהֲרֵי הִיא כֹּהֶנֶת;
״עֲנִיָּה״, וַהֲרֵי הִיא עֲשִׁירָה;
״עֲשִׁירָה״, וַהֲרֵי הִיא עֲנִיָּה,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִטְעַתּוּ.

ו
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
״הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי לְאַחַר שֶׁאֶתְגַּיֵּר״,
וּ״לְאַחַר שֶׁתִּתְגַּיְּרִי״,
״לְאַחַר שֶׁאֶשְׁתַּחְרֵר״,
וּ״לְאַחַר שֶׁתִּשְׁתַּחְרְרִי״,
״לְאַחַר שֶׁיָּמוּת בַּעְלִיךְ״,
אוֹ ״לְאַחַר שֶׁיַּחֲלֹץ לִיךְ יְבָמִיךְ״,
אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת.
וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
״אִם יָלְדָה אִשְׁתְּךָ נְקֵבָה,
הֲרֵי הִיא מְקֻדֶּשֶׁת לִי״,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
(אִם הָיְתָה אֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מְעֻבֶּרֶת וְהֵכַּר עוּבָּרָהּ,
דְּבָרָיו קַיָּמִין,
וְאִם יָלְדָה נְקֵבָה, מְקֻדֶּשֶׁת.) <ליתא בכ״י קאופמן>

מסכת קידושין פרק ג משנה ו
ז
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה:
״הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי
עַל מְנָת שֶׁאֲדַבֵּר עָלַיִךְ לַשִּׁלְטוֹן,
וְאֶעֱשֶׂה עִמִּיךְ בַּפּוֹעַל״,
דִּבֵּר עָלֶיהָ לַשִּׁלְטוֹן,
וְעָשָׂה עִמָּהּ בַּפּוֹעַל, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. <לָיו>
״עַל מְנָת שֶׁיִּרְצֶה אַבָּא״,
רָצָה הָאָב, מְקֻדֶּשֶׁת,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. <לָאיו>
מֵת הָאָב,
הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת.
מֵת הַבֵּן,
מְלַמְּדִים אֶת הָאָב שֶׁיֹּאמַר:
״אֵינִי רוֹצֶה״.

מסכת קידושין פרק ג משנה ז
ח
״קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי,

וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי קִדַּשְׁתִּיהָ״,
בָּא אֶחָד וְאָמַר:
״אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ״, נֶאֱמָן.
זֶה אוֹמֵר ״אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ״,
וְזֶה אוֹמֵר ״אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ״,
שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין גֵּט.
וְאִם רָצוּ,
אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

מסכת קידושין פרק ג משנה ח
ט
״קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי קְטַנָּה,
קִדַּשְׁתִּיהָ וְגֵרַשְׁתִּיהָ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה״,
וַהֲרֵי הִיא קְטַנָּה, נֶאֱמָן.
״קִדַּשְׁתִּיהָ וְגֵרַשְׁתִּיהָ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה״,
וַהֲרֵי הִיא גְּדוֹלָה, אֵינוּ נֶאֱמָן.
״נִשְׂבֵּית וּפְדִיתִיהָ״,
בֵּין שֶׁהִיא קְטַנָּה בֵּין שֶׁהִיא גְּדוֹלָה,
אֵינוּ נֶאֱמָן.
מִי שֶׁמֵּת וְאָמַר בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ:
״יֵשׁ לִי בָּנִים״, נֶאֱמָן.
״יֵשׁ לִי אַחִים״, אֵינוּ נֶאֱמָן.
הַמְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ סְתָם, אֵין הַבּוֹגָרוֹת בִּכְלָל.

מסכת קידושין פרק ג משנה ט
י
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי כִתֵּי בָנוֹת מִשְׁתֵּי נָשִׁים,
וְאָמַר:
״קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי גְּדוֹלָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
אוֹ גְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
שֶׁהִיא גְּדוֹלָה מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת״,
כֻּלָּם אֲסוּרוֹת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כֻּלָּם מֻתָּרוֹת,
חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת.

יא
״קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי קְטַנָּה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם קְטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
אוֹ קְטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת,
אוֹ גְּדוֹלָה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
שֶׁהִיא קְטַנָּה מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת״,
כֻּלָּם אֲסוּרוֹת,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר,
חוּץ מִן הַגְּדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

כֻּלָּם מֻתָּרוֹת,
חוּץ מִן הַקְּטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת.

מסכת קידושין פרק ג משנה י
יב
הָאוֹמֵר לָאִשָּׁה "קְדַשְׁתִּיךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת "לֹא קִדַּשְׁתַּנִי",
הוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
"קִדַּשְׁתַּנִי",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא קִדַּשְׁתִּיךְ",
הוּא מֻתָּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ,
וְהִיא אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו.

יג
"קִדַּשְׁתִּיךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
"לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא בִתִּי",
אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה,
וּגְדוֹלָה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וּמֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה,
וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.

מסכת קידושין פרק ג משנה יא
יד
"קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתֵּךְ",
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
"לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא אוֹתִי", <אוֹתוֹ>
אָסוּר בִּקְרוֹבוֹת קְטַנָּה,
וּקְטַנָּה מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו.
וּמֻתָּר בִּקְרוֹבוֹת גְּדוֹלָה,
וּגְדוֹלָה אֲסוּרָה בִּקְרוֹבָיו.

מסכת קידושין פרק ג משנה יב
יה
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁים וְאֵין עֲבֵרָה,
הַוָּלָד הוֹלֵךְ אַחַר הַזָּכָר.
וְאֵיזֶה זֶה?
זוֹ כֹּהֶנֶת, לְוִיָּה, וְיִשְׂרְאֵלִית
שֶׁנִּשְׂאוּ לַכֹּהֵן, וְלַלֵּוִי, וּלְיִשְׂרְאֵל.
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁים וְיֵשׁ עֲבֵרָה,
הַוָּלָד הוֹלֵךְ אַחַר הַפָּגוּם שְׁבִּשְׁנֵיהֶם.
וְאֵיזֶה זֶה?
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרְאֵל,
וּבַת יִשְׂרְאֵל לַמַּמְזֵר וְלַנָּתִין.

[יו]
וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁים,

אֲבָל יֵשׁ לָהּ קִדּוּשִׁים עַל אֲחֵרִים,
הַוָּלָד מַמְזֵר.
וְאֵיזֶה זֶה?
זֶה הַבָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה, וּפְסוּלוֹת.
וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ לֹא עָלָיו וְלֹא עַל אֲחֵרִים קִדּוּשִׁים,
הַוָּלָד כָּמוֹהָ.
וְאֵיזֶה זֶה?
זֶה וָלָד שִׁפְחָה וְנָכְרִית.

מסכת קידושין פרק ג משנה יג
יג
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יְכוֹלִים הֵם מַמְזֵרִים לְטַהֵר.
כֵּיצַד?
מַמְזֵר נוֹשֵׂא שִׁפְחָה, הַוָּלָד עֶבֶד.
שִׁחְרְרוֹ, נִמְצָא הַבֵּן בֶּן חוֹרִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה עֶבֶד מַמְזֵר.

פרק ד

מסכת קידושין פרק ד משנה א
א
עֲשָׂרָה יְחָסִים עָלוּ מִבָּבֶל:
כָּהֲנֵי, לְוִיֵּי, יִשְׂרְאֵלֵי,
חֲלָלֵי, גֵּרֵי, חֲרוֹרֵי,
מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי,
שְׁתוּקֵי וַאֲסֻפֵּי.
כָּהֲנֵי, לְוִיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָּזֶה.
לְוִיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי, חֲלָלֵי, גֵּרֵי וַחֲרוֹרֵי,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָּזֶה.
גֵּרֵי וַחֲרוֹרֵי, מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי, שְׁתוּקֵי וַאֲסֻפֵּי,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָּזֶה.

מסכת קידושין פרק ד משנה ב
ב
וְאֵלּוּ הֵן שְׁתוּקֵי?
כָּל שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת אִמּוֹ,
וְאֵינוֹ מַכִּיר אֶת אָבִיו.
אֲסֻפֵּי?
כָּל שֶׁנֶּאֱסַף מִן הַשּׁוּק,
וְאֵינוֹ מַכִּיר לֹא אֶת אָבִיו וְלֹא אֶת אִמּוֹ.
אַבָּא שָׁאוּל הָיָה קוֹרֵא לְשְׁתוּקֵי בַּדּוּקֵי.

מסכת קידושין פרק ד משנה ג
ג
כָּל הָאֲסוּרִים מִלָּבֹא בַקָּהָל,
מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָּזֶה.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
וַדַּאי בְּוַדַּאי,
מֵתָר,
וַדַּאי בִּסְפֵקָן, וּסְפֵקָן בְּוַדַּאי, וּסְפֵקָן בִּסְפֵקָן,
אָסוּר.
אֵילּוּ הֵן הַסְּפֵקוֹת?
שַׁתּוּקִי, וַאֲסֵפִי, וְכוּתִי.

מסכת קידושין פרק ד משנה ד
ד
הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה כֹּהֶנֶת,
צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֶיהָ אַרְבַּע אִמָּהוֹת,
שֶׁהֵן שְׁמוֹנָה, וְאֵלּוּ הֵן:
אִמָּהּ, וְאֵם אִמָּהּ,
וְאֵם אֲבִי אִמָּהּ וְאִמָּהּ,
וְאֵם אָבִיהָ וְאִמָּהּ,
וְאֵם אָבִי אָבִיהָ וְאִמָּהּ.
לְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵלִים,
מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם עוֹד אַחַת.

מסכת קידושין פרק ד משנה ה
ה
אֵין בּוֹדְקִין לֹא מִן הַמִּזְבֵּחַ וּלְמַעְלָן,
וְלֹא מִן הַדּוּכָן וּלְמַעְלָן,
וְלֹא מִן סֶנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָן. <הסנהדרין>
כָּל שֶׁהָחְזְקוּ אֲבוֹתָיו שׁוֹטְרֵי הָרַבִּים וְגַבָּאֵי צְדָקָה,
מַשִּׂיאִים לִכְהֻנָּה,
אֵינוֹ צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחֲרֵיהֶם.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה חָתוּם עַד בְּאַרְכֵי יְשָׁנָה שֶׁלַּצִּפּוֹרִין.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנַס אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה מֻכְתָּב בְּאִסְרַטְיָא שֶׁלַּמֶּלֶךְ.

מסכת קידושין פרק ד משנה ו
ו
בַּת חָלָל זָכָר פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה לְעוֹלָם.
יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא חֲלָלָה,
בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.
וְחָלָל שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרְאֵל,
בִּתּוֹ פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּת גֵּר זָכָר, כְּבַת חָלָל זָכָר.

מסכת קידושין פרק ד משנה ז
ז
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
יִשְׂרְאֵל שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לִכְהֻנָּה,
וְגֵר שֶׁנָּשָׂא בַּת יִשְׂרְאֵל, בִּתּוֹ כְּשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.
אֲבָל גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת, בִּתּוֹ פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה.

אֶחָד גֵּרִים וְאֶחָד עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים,
אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת,
עַד שֶׁתְּהֵא אִמָּן מִיִּשְׂרָאֵל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף גֵּר שֶׁנָּשָׂא גִּיּוֹרֶת,
בִּתּוֹ כְשֵׁרָה לִכְהֻנָּה.

מסכת קידושין פרק ד משנה ח
ח
הָאוֹמֵר "בְּנִי זֶה מַמְזֵר",
אֵינוֹ נֶאֱמָן.
וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם אוֹמְרִים עַל הָעֵבֶר שֶׁבְּמֵעֶיהָ:
"מַמְזֵר הוּא",
אֵינָן נֶאֱמָנִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נֶאֱמָנִין.

מסכת קידושין פרק ד משנה ט
ט
מִי שֶׁנָּתַן רְשׁוּת לִשְׁלוּחוֹ לְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ,
וְהָלַךְ הוּא וְקִדְּשָׁהּ,
אִם שֶׁלּוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין,
וְאִם שֶׁלִּשְׁלוּחוֹ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין.
אֵין יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶם נוֹתְנִין גֵּט.
אִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

י
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנָּתְנָה רְשׁוּת לִשְׁלוּחָהּ לְקַדְּשָׁהּ,
וְהָלְכָה הִיא וְקִדְּשָׁה עַצְמָהּ,
אִם שֶׁלָּהּ קָדְמוּ, קִדּוּשֶׁיהָ קִדּוּשִׁין,
וְאִם שֶׁלִּשְׁלוּחָהּ קָדְמוּ, קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין.
אֵין יָדוּעַ, שְׁנֵיהֶן נוֹתְנִין גֵּט.
אִם רָצוּ, אֶחָד נוֹתֵן גֵּט, וְאֶחָד כּוֹנֵס.

מסכת קידושין פרק ד משנה י
יא
מִי שֶׁיָּצָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ לִמְדִינַת הַיָּם,
וּבָא הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו, וְאָמַר:
"אִשָּׁה שֶׁיָּצְאַת עִמִּי לִמְדִינַת הַיָּם,
הֲרֵי הִיא זוֹ, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה,
לֹא עַל הָאִשָּׁה וְלֹא עַל הַבָּנִים.
"מֵתָה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",
מֵבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים,
וְאֵינוֹ מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה.

מסכת קידושין פרק ד משנה יא
יב
"אִשָּׁה נָשָׂאתִי בִמְדִינַת הַיָּם,
הֲרֵי זוֹ, וְאֵלּוּ בָנֶיהָ",

מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה,
וְאֵינוּ מֵבִיא רְאָיָה עַל הַבָּנִים.
״מֵתָה וְאֵלּוּ בָנֶיהָ״, <מִיתָה>
מֵבִיא רְאָיָה עַל הָאִשָּׁה וְעַל הַבָּנִים.

מסכת קידושין פרק ד משנה יב
יג
לֹא יִתְיַחֵד אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים,
אֲבָל אִשָּׁה אַחַת מִתְיַחֶדֶת עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף אִישׁ אֶחָד מִתְיַחֵד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים.

יד
בִּזְמַן שֶׁאִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
יָשֵׁן עִמָּהֶם בַּפֶּנְדְּקִי,
מִפְּנֵי שֶׁאִשְׁתּוֹ מְשַׁמַּרְתּוֹ.
מִתְיַחֵד אָדָם עִם אִמּוֹ וְעִם בִּתּוֹ,
וְיָשֵׁן עִמָּהֶן בְּקֵרוֹב בָּשָׂר.
הִגְדִּילוּ, זֶה יָשֵׁן בִּכְסוּתוֹ וְזֶה יָשֵׁן בִּכְסוּתוֹ.

מסכת קידושין פרק ד משנה יג
יה
לֹא יְלַמֵּד רָוָק סוֹפְרִים,
וְלֹא תְלַמֵּד אִשָּׁה סוֹפְרִים.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁאֵין עִמּוֹ אִשָּׁה,
לֹא יְלַמֵּד סוֹפְרִים.

מסכת קידושין פרק ד משנה יד
יו
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יִרְעֶה רָוָק בְּהֵמָה,
וְלֹא יִישְׁנוּ שְׁנֵי רָוָקִים בְּטַלִּית אַחַת; <אחד>
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
כָּל שֶׁעִסְקוֹ עִם הַנָּשִׁים,
לֹא יִתְיַחֵד עִם הַנָּשִׁים.
וְלֹא יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת בֵּין הַנָּשִׁים.

<ליתא בכ״י קאופמן. וראה להלן יט-כ>
(רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת נְקִיָּה וְקַלָּה,
וְיִתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהָעֹשֶׁר וְהַנְּכָסִים שֶׁלּוֹ.
שֶׁאֵין אֻמָּנוּת שֶׁאֵין בָּהּ עֲנִיּוּת וַעֲשִׁירוּת,
שֶׁלֹּא עֲנִיּוּת מִן הָאֻמָּנוּת,
וְלֹא עֲשִׁירוּת מִן הָאֻמָּנוּת,
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
רָאִיתָ מְיֻמָּיךְ חַיָּה וָעוֹף שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֻמָּנוּת?
וְהֵן מִתְפַּרְנְסִין שֶׁלֹּא בְצַעַר;
וַהֲלֹא לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא לְשַׁמְּשֵׁנִי,

וַאֲנִי נִבְרֵאתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנִי,
אֵינוּ דִין שֶׁאֶתְפַּרְנֵס שֶׁלֹּא בְצַעַר?
אֶלָּא שֶׁהֲרֵעוֹתִי מַעֲשַׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פַּרְנָסָתִי.
אַבָּא גֶּרֶן אִישׁ צַיְדָן אוֹמֵר מִשֵּׁם אַבָּא גֶּרְיָא:)

יז
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִלַּמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ חַמָּר, גַּמָּל,
סַפָּר, סַפָּן, חַנָּנִי וְרוֹעֶה,
מִפְּנֵי שֶׁאֻמָּנוּתָן אֻמָּנוּת לֶסְטִים.

יח
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לְעוֹלָם לֹא יִלַּמֵּד אָדָם אֶת בְּנוֹ
אֶלָּא מִכָּל מָקוֹם שֶׁאָדָם מִתְפַּרְנֵס.
אַשְׁרֵי מִי שֶׁלָּמַד אֻמָּנוּת קְטַנָּה,
לִהְיוֹת מִתְפַּרְנֵס מִמֶּנָּה,
וְרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנָּה.

<ליתא בכ״י קאופמן>
(רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
הַחַמָּרִין רַבָּן רְשָׁעִים,
וְהַגַּמָּלִין רַבָּן כְּשֵׁרִים,
הַסַּפָּנִין רַבָּן חֲסִידִים;
טוֹב שֶׁבָּרוֹפְאִים, לְגֵיהִנָּם,
וְהַכָּשֵׁר שֶׁבַּטַּבָּחִים שֵׁתָּפוֹ שֶׁלַּעֲמָלֵק.)

יט
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם לֹא יִלַּמֵּד אָדָן אֶת בְּנוֹ
אֶלָּא אֻמָּנוּת נְקִיָּה וְקַלָּה,
שֶׁאֵין לָךְ אֻמָּנוּת שֶׁאֵין בָּהּ עֲנִיִּים וַעֲשִׁירִים,
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ שֶׁלָּאָדָן.

כ
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הֲרָאִיתָ מְיֻמֶּיךָ אֲרִי סַבָּל,
צְבִי קַיָּץ, שׁוּעָל חַנָּנִי, זְאֵב גּוֹדֵר גְּדֵרוֹת?
וַהֲרֵי הַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר: <קול>
וּמָה אִם אֵלּוּ שֶׁנִּבְרְאוּ שֶׁלֹּא לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנָן,
הֲרֵי הֵן מִתְפַּרְנְסִים שֶׁלֹּא בְצַעַר,
אֲנִי, שֶׁנִּבְרֵאתִי לְשַׁמֵּשׁ אֶת קוֹנִי,
אֵינוּ דִין שֶׁתְּהֵא פַּרְנָסָתִי שֶׁלֹּא בְצַעַר?
וּמִי גָּרַם לִי לִהְיוֹת מִתְפַּרְנֵס בְּצַעַר?
הֱוֵי אוֹמֵר, חֲטָאַי,
לְפִי שֶׁהֲרֵעֹתִי אֶת מַעֲשַׂי וְקִפַּחְתִּי אֶת פַּרְנָסָתִי.

[כא]
אָמַר לָהֶם רְבִּי נְהוֹרַי:
מַנִּיחַ אֲנִי כָּל אֻמָּנוּת שֶׁבָּעוֹלָם, <את כל>

וְאֵינִי מְלַמֵּד אֶת בָּנַי אֶלָּא תוֹרָה,
כְּדֵי שֶׁיֹּאכְלוּ שְׂכַר עֲמָלָהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה,
וְקֶרֶן קַיֶּמֶת לָהֶם לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁאֵין לְךָ אֻמָּנוּת שֶׁעוֹמֶדֶת לָאָדָן
אֶלָּא בְּנַעֲרוּתוֹ בִּלְבַד,
אֶלָּא אִם בָּא לִידֵי חֹלִי,
אוֹ לְמִדָּה שֶׁלְּיִסּוּרִין,
אוֹ יִכָּנֵס לִימֵי זִקְנָה,
וְאֵין יָכוֹל לַעֲמֹד בִּמְלַאכְתּוֹ,
נִמְצָא מֵת בְּרָעָב.
אֲבָל הַתּוֹרָה אֵינָהּ כֵּן,
אֶלָּא מְשַׁמֶּרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל רַע בְּנַעֲרוּתוֹ, <אדם>
וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרִית וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ.
בְּנַעֲרוּתוֹ מַה הוּא אוֹמֵר? (יְשַׁעְיָה מ,לא)
"וְקוֵי יי יַחֲלִיפוּ כֹחַ, יַעֲלוּ אֵבֶר כַּנְּשָׁרִים,
יָרוּצוּ וְלֹא יִיגָעוּ, יֵלְכוּ וְלֹא יִיעָפוּ. "
בְּזִקְנוּתוֹ מַה הוּא אוֹמֵר? (תְּהִלִּים צב,טו)
"עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה, דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ."

[כב]
וְכֵן אַתְּ מוֹצֵא בְּאָבִינוּ אַבְרָהָם,
שֶׁשִּׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה עַד שֶׁלֹּא בָּאת לָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כו,ה)
"עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי,
וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי".

[כג] <הושלם מכ"י פרמה>
וְכֵן אַתְּ מוֹצֵא [בְּאָבִינוּ אַבְרָהָם],
שֶׁבֵּרְכוֹ הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא בְּנַעֲרוּתוֹ וּבְזִקְנוּתוֹ.
בְּנַעֲרוּתוֹ [מַה הוּא אוֹמֵר? (בְּרֵאשִׁית יב,ב)
"וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ,
וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה."
בְּזִקְנוּתוֹ] מַה הוּא אוֹמֵר? (בְּרֵאשִׁית כד,א)
"וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים,
וַיי בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל. "

חסל מסכתא קידושין
חסל סדר נשים

סדר נזקים

מסכת בבא קמא

פרק א

מסכת בבא קמא פרק א משנה א
א
אַרְבָּעָה אָבוֹת נְזִיקִים:
הַשּׁוֹר וְהַבּוֹר וְהַמַּבְעֶה וְהַהֶבְעֵר.
לֹא הַשּׁוֹר כַּהֲרֵי הַמַּבְעֶה, <כְּהָרֵי>
וְלֹא הַמַּבְעֶה כַּהֲרֵי הַשּׁוֹר, <כְּהָרֵי>
לֹא זֶה וָזֶה, שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן רוּחַ חַיִּים,
כַּהֲרֵי הָאֵשׁ שֶׁאֵין בָּהּ רוּחַ חַיִּים. <והרי>
לֹא זֶה וָזֶה, שֶׁדַּרְכָּן לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק,
כַּהֲרֵי הַבּוֹר, שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֵילֵךְ וּלְהַזִּיק. <והרי>
הַצַּד הַשָּׁוֶה שֶׁבָּהֶן,
שֶׁדַּרְכָּן לְהַזִּיק וּשְׁמִירָתָן עָלֶיךָ,
וּכְשֶׁהִזִּיק, חָב הַמַּזִּיק,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק בְּמֵיטַב הָאָרֶץ.

מסכת בבא קמא פרק א משנה ב
ב
כָּל שֶׁחַבְתִּי בִשְׁמִירָתוֹ,
הִכְשַׁרְתִּי אֶת נִזְקוֹ.
הִכְשַׁרְתִּי בְמִקְצָת נִזְקוֹ,
חַבְתִּי בְתַשְׁלוּמֵי נִזְקוֹ כְּהֶכְשֵׁר כָּל נִזְקוֹ.
נְכָסִים שֶׁאֵין בָּהֶן מְעִילָה,
וּנְכָסִים שֶׁהֵן שֶׁלִּבְנֵי בְרִית,
וּנְכָסִים מְיֻחָדִים,
חוּץ מֵרְשׁוּת הַמְיֻחֶדֶת לַמַּזִּיק,
וּרְשׁוּת הַנִּזָּק וְהַמַּזִּיק,
וּכְשֶׁהִזִּיק, חָב הַמַּזִּיק,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי נֶזֶק בְּמֵיטַב הָאָרֶץ.

מסכת בבא קמא פרק א משנה ג
ג
שׁוֹם כֶּסֶף,
בְּשׁוֹוֶה כֶּסֶף,
בִּפְנֵי בֵית דִּין,
וְעַל פִּי עֵדִים בְּנֵי חֹרִים בְּנֵי בְרִית;
וְהַנָּשִׁים בִּכְלַל הַנֶּזֶק.
וְהַנִּזָּק וְהַמַּזִּיק בְּתַשְׁלוּמִים. <והמזק בת שילומים>

מסכת בבא קמא פרק א משנה ד
ד

חֲמִשָּׁה תַּמִּים וַחֲמִשָּׁה מוּעָדִים:
הַבְּהֵמָה אֵינָהּ מוּעֶדֶת לֹא לְגַח וְלֹא לִגּוֹף
וְלֹא לִשּׁוֹךְ וְלֹא לִרְבִּץ וְלֹא לִבְעֹט.
הַשֵּׁן מוּעֶדֶת לֶאֱכֹל אֶת הָרָאוּי לָהּ.
וְהָרֶגֶל מוּעֶדֶת לְשַׁבֵּר כְּדֶרֶךְ הִלּוּכָהּ. <לשבור>
וְשׁוֹר הַמּוּעָד.
וְשׁוֹר הַמַּזִּיק בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק.
וְהָאָדָם.

ה
הַזְּאֵב וְהָאֲרִי וְהַדֹּב
וְהַנָּמֵר וְהַפַּרְדְּלֵס וְהַנָּחָשׁ, <párdalis: חיה בעלת חברבורות>
הֲרֵי אֵלּוּ מוּעָדִין.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
בִּזְמַן שֶׁהֵן תַּרְבּוּת, אֵינָן מוּעָדִים.
וְהַנָּחָשׁ מוּעָד לְעוֹלָם.
מַה בֵּין תָּם לַמּוּעָד?
אֶלָּא שֶׁהַתָּם מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק וּמְגוּפוֹ,
וְהַמּוּעָד מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם מִן הָעֲלִיָּה.

פרק ב

מסכת בבא קמא פרק ב משנה א
א
כֵּיצַד הָרֶגֶל מוּעֶדֶת לְשַׁבֵּר כְּדֶרֶךְ הִלּוּכָהּ?
וְהַבְּהֵמָה מוּעֶדֶת לְהַלֵּךְ כְּדַרְכָּהּ וּלְשַׁבֵּר.
הָיְתָה מְבַעֶטֶת,
אוֹ שֶׁהָיוּ צְרוֹרוֹת מְנַתְּזִים מִתַּחַת רַגְלֶיהָ,
וְשִׁבְּרָה אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
דָּרְסָה עַל הַכֵּלִי וְשִׁבְּרַתּוּ,
וְנָפַל עַל כֵּלִי אַחֵר וּשְׁבָרוֹ,
עַל הָרִאשׁוֹן מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְעַל הָאַחֲרוֹן מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

ב
הַתַּרְנְגֹלִים מוּעָדִים לְהַלֵּךְ כְּדַרְכָּן וּלְשַׁבֵּר.
הָיָה דְלִיל קָשׁוּר בְּרַגְלוֹ,
אוֹ שֶׁהָיָה מְהַדֵּס, וְשִׁבֵּר אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ב
ג
כֵּיצַד הַשֵּׁן מוּעֶדֶת לֶאֱכֹל אֶת הָרָאוּי לָהּ?
וְהַבְּהֵמָה מוּעֶדֶת לֶאֱכֹל פֵּרוֹת וְיָרָקוֹת.
אָכְלָה כְּסוּת אוֹ כֵלִים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?

בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
אֲבָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, פָּטוּר.
וְאִם נֶהְנֵית, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהְנֵית.

ד
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהְנֵית?
אָכְלָה מִתּוֹךְ הָרְחָבָה, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהְנֵית;
מִצְּדֵי הָרְחָבָה, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.
מִפֶּתַח הֶחָנוּת, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהְנֵית;
מִתּוֹךְ הֶחָנוּת, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ג
ה
הַכֶּלֶב וְהַגְּדִי
שֶׁקָּפְצוּ מֵעַל הַגַּג וְשִׁבְּרוּ אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוּעָדִים.
כֶּלֶב שֶׁנָּטַל אֶת הַחֲרָרָה וְהָלַךְ לוֹ לַגְּדִישׁ,
אָכַל אֶת הַחֲרָרָה וְהִדְלִיק אֶת הַגְּדִישׁ,
עַל הַחֲרָרָה מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְעַל הַגְּדִישׁ מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ד
ו
אֵי זֶה הוּא תָּם, וְאֵי זֶה הוּא מוּעָד?
מוּעָד, שֶׁהֻעִידוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים,
וְתָם, שֶׁיַּחְזֹר בּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מוּעָד, שֶׁהֻעִידוּ בּוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים,
וְתָם, כָּל שֶׁיִּהוּ הַתִּינוֹקוֹת מְמַשְׁמְשִׁים בּוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ה
ז
וְשׁוֹר הַמַּזִּיק בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, כֵּיצַד?
נָגַח, נָגַף, נָשַׁךְ, רָבַץ, בָּעַט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק;
בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
נֶזֶק שָׁלֵם,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חֲצִי נֶזֶק.

ח
אָמַר לָהֶם רַבִּי טַרְפוֹן:
מָה,
אִם בִּמְקוֹם שֶׁהֶקֵל עַל הַשֵּׁן וְעַל הָרֶגֶל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
שֶׁהוּא פָּטוּר,
הֶחְמִיר עֲלֵיהֶם בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק לְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
מָקוֹם שֶׁהֶחְמִיר עַל הַקֶּרֶן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים
לְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק,

אֵינוּ דִין שֶׁנַּחְמִיר עָלֶיהָ בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק
לְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם?
אָמְרוּ לוֹ:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין לִהְיוֹת כַּנָּדוֹן:
מַה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חֲצִי נֶזֶק,
וְאַף בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, חֲצִי נֶזֶק.

ט
אָמַר לָהֶם:
אֲנִי לֹא אָדִין קֶרֶן מִקֶּרֶן,
וַאֲנִי אָדִין קֶרֶן מֵרֶגֶל:
מָה, אִם בִּמְקוֹם שֶׁהַקֶּל עַל הַשֵּׁן וְעַל הָרֶגֶל
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
הֶחְמִיר בַּקֶּרֶן,
מְקוֹם שֶׁהֶחְמִיר עֲלֵיהֶם בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק,
אֵינוּ דִין שֶׁנַּחְמִיר בַּקֶּרֶן?
אָמְרוּ לוֹ:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין שֶׁיְּהֵא כַּנָּדוֹן:
מַה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חֲצִי נֶזֶק,
אַף בִּרְשׁוּת הַנִּזָּק, חֲצִי נֶזֶק.

מסכת בבא קמא פרק ב משנה ו
י
אָדָם מוּעָד לְעוֹלָם,
בֵּין שׁוֹגֵג, בֵּין מֵזִיד,
בֵּין עֵר, בֵּין יָשֵׁן.
סְמָא אֶת עֵין חֲבֵרוֹ,
וְשִׁבֵּר אֶת הַכֵּלִים,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

פרק ג

מסכת בבא קמא פרק ג משנה א
א
הַמַּנִּיחַ אֶת הַכַּד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וּבָא אַחֵר וְנִתְקַל בָּהּ וְשִׁבְּרָהּ,
פָּטוּר.
וְאִם הֶזִּיק בָּהּ,
בַּעַל הֶחָבִית חַיָּב בְּנִזְקוֹ.

ב
נִשְׁבְּרָה כַּדּוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֶחֱלִיק בָּהּ אַחֵר בַּמַּיִם,
אוֹ שֶׁלָּקָה בַּחֲרָסֶיהָ,
חַיָּב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּמִתְכַּוֵּן חַיָּב,
וּבְשֶׁאֵינוֹ מִתְכַּוֵּן, פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ב
ג
הַשּׁוֹפֵךְ מַיִם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֵזִּיק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בִּנְזָקוֹ.
הַמַּצְנִיעַ אֶת הַקּוֹץ וְאֶת הַזְּכוּכִית,
וְהַגּוֹדֵר אֶת גִּדְרוֹ בַּקּוֹצִים,
וְגָדֵר שֶׁנָּפַל לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֵזִּיק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בִּנְזָקוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ג
ד
הַמּוֹצִיא אֶת תִּבְנוֹ וְאֶת קַשּׁוֹ וְאֶת גַּפְתּוֹ
לִרְשׁוּת הָרַבִּים לִזְבָלִים,
וְהֵזִּיק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בִּנְזָקוֹ.
וְכָל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.
(רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל הַמְקַלְקְלִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהִזִּיקוּ,
חַיָּבִין לְשַׁלֵּם;
וְכָל הַקּוֹדֵם בָּהֶן זָכָה.)
הַהוֹפֵךְ אֶת הַגָּלָל בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, <לִרְשׁוּת>
וְהֵזִּיק בָּהֶן אַחֵר,
חַיָּב בִּנְזָקוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ד
ה
שְׁנֵי קַדָּרִים שֶׁהָיוּ מְהַלְכִין זֶה אַחַר זֶה,
נִתְקַל הָרִאשׁוֹן וְנָפַל,
נִתְקַל הַשֵּׁנִי בָּרִאשׁוֹן,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב בִּנְזָקוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.
(מסכת בבא קמא פרק ג משנה ה)
זֶה בָּא בַחֲבִיתוֹ, וְזֶה בָּא בְקוֹרָתוֹ,
נִשְׁבְּרָה כַדּוֹ שֶׁלָּזֶה בְּקוֹרָתוֹ שֶׁלָּזֶה,
פָּטוּר,
שֶׁלָּזֶה רְשׁוּת לְהַלֵּךְ וְלָזֶה רְשׁוּת לְהַלֵּךְ.

ו
הָיָה בַעַל הַקּוֹרָה רִאשׁוֹן,
וּבַעַל הֶחָבִית אַחֲרוֹן,
נִשְׁבְּרָה חָבִית בַּקּוֹרָה,
פָּטוּר.
וְאִם עָמַד בַּעַל הַקּוֹרָה,
חַיָּב.
וְאִם אָמַר לוֹ לְבַעַל הֶחָבִית "עֲמֹד!"
פָּטוּר.

[ז]
הָיָה בַּעַל הֶחָבִית רִאשׁוֹן,
וּבַעַל הַקוֹרָה אַחֲרוֹן,
נִשְׁבְּרָה חָבִית בַּקוֹרָה,
חַיָּב.
וְאִם עָמַד בַּעַל הֶחָבִית,
פָּטוּר.
וְאִם אָמַר לוֹ לְבַעַל הַקוֹרָה "עֲמֹד!"
חַיָּב.
וְכֵן זֶה בָּא בְנֵרוֹ, וְזֶה בָּא בְּפִשְׁתָּנוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ו
ח
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְהַלְּכִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֶחָד רָץ וְאֶחָד מְהַלֵּךְ,
אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנֵיהֶם רָצִים,
וְהִזִּיקוּ זֶה אֶת זֶה,
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ז
ט
הַמְבַקֵּעַ בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְהִזִּיק בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד אַחֵר,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ח
י
שְׁנֵי שְׁוָרִים תַּמִּים שֶׁחָבְלוּ זֶה בָּזֶה,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.
שְׁנֵיהֶם מוּעָדִים,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
מוּעָד בַּתָּם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם בַּמּוּעָד מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.

יא
וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁחָבְלוּ זֶה בָּזֶה,
מְשַׁלְּמִים בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אָדָם בַּמּוּעָד וּמוּעָד בָּאָדָם,
מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.
אָדָם בַּתָּם וְתָם בָּאָדָם,
אָדָם בַּתָּם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם בָּאָדָם מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר חֲצִי נֶזֶק.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף תָּם שֶׁחָבַל בָּאָדָם
מְשַׁלֵּם בַּמּוֹתָר נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה ט
יב

שׁוֹר שׁוֹוֶה מָנֶה שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנְּבֵלָה יָפָה כְּלוּם,
נוֹטֵל אֶת הַשּׁוֹר.
שׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנְּבֵלָה יָפָה כְּלוּם,
אָמַר רַבִּי מֵאִיר:
עַל זֶה נֶאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לה)
"וּמָכְרוּ אֶת הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת כַּסְפּוֹ".
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה:
וְכֵן הֲלָכָה.
קַיְמְתָּ "וּמָכְרוּ אֶת הַשּׁוֹר הַחַי וְחָצוּ אֶת כַּסְפּוֹ",
וְלֹא קַיְמְתָּ "וְגַם אֶת הַמֵּת יֶחֱצוּן".
וְאֵי זֶה זֶה?
זֶה שׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֹוֶה מָאתַיִם,
וְהַנְּבֵלָה יָפָה חֲמִשִּׁים זוּז,
זֶה נוֹטֵל חֲצִי הַחַי וַחֲצִי הַמֵּת,
וְזֶה נוֹטֵל חֲצִי הַחַי וַחֲצִי הַמֵּת.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה י
יג
יֵשׁ חַיָּב עַל מַעֲשֵׂה שׁוֹרוֹ וּפָטוּר עַל מַעֲשֵׂה עַצְמוֹ,
חַיָּב עַל מַעֲשֵׂה עַצְמוֹ וּפָטוּר עַל מַעֲשֵׂה שׁוֹרוֹ.
שׁוֹרוֹ שֶׁבִּיֵּשׁ, פָּטוּר,
וְהוּא שֶׁבִּיֵּשׁ, חַיָּב.
שׁוֹרוֹ שֶׁסִּמָּא אֶת עֵין עַבְדּוֹ, וְהִפִּיל אֶת שִׁנּוֹ, פָּטוּר,
וְהוּא שֶׁסִּמָּא אֶת עֵין עַבְדּוֹ, וְהִפִּיל אֶת שִׁנּוֹ, חַיָּב.
שׁוֹרוֹ שֶׁחָבַל בְּאָבְיו וּבְאִמּוֹ, חַיָּב,
וְהוּא שֶׁחָבַל בְּאָבְיו וּבְאִמּוֹ, פָּטוּר.
שׁוֹרוֹ שֶׁהִדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ בַּשַּׁבָּת, חַיָּב,
וְהוּא שֶׁהִדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִדּוֹן בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ג משנה יא
יד
שׁוֹר שֶׁהָיָה רוֹדֵף אַחַר שׁוֹר אַחֵר, וְהֶזִּיק.
זֶה אוֹמֵר "שׁוֹרָךְ הִזִּיק",
וְהַלָּה אוֹמֵר "לֹא כִי, אֶלָּא בַּסֶּלַע לָקָה",
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

יה
הָיוּ שְׁנַיִם רוֹדְפִים אַחַר אֶחָד.
זֶה אוֹמֵר "שׁוֹרָךְ הִזִּיק",
וְזֶה אוֹמֵר "שׁוֹרָךְ הִזִּיק",
שְׁנֵיהֶם פְּטוּרִים.
אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם שֶׁלְּאִישׁ אֶחָד,
שְׁנֵיהֶם חַיָּבִים.

יו
הָיָה אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
הַנִּזָּק אוֹמֵר "הַגָּדוֹל הִזִּיק",

וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר ״לֹא כִי, אֶלָּא הַקָּטוֹן הִזִּיק״;
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
הַנִּזָּק אוֹמֵר ״הַמּוּעָד הִזִּיק״,
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר ״לֹא כִי, אֶלָּא תָּם הִזִּיק״,
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

יז
הָיוּ נִזּוֹקִים שְׁנַיִם, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
וְהַמַּזִּיקִים שְׁנַיִם, אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטוֹן,
הַנִּזָּק אוֹמֵר:
״הַגָּדוֹל הִזִּיק אֶת הַגָּדוֹל, וְקָטָן אֶת הַקָּטָן״,
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר:
״לֹא כִי, אֶלָּא קָטָן אֶת הַגָּדוֹל, וְגָדוֹל אֶת הַקָּטָן״;
אֶחָד תָּם וְאֶחָד מוּעָד,
הַנִּזָּק אוֹמֵר:
״מוּעָד הִזִּיק אֶת הַגָּדוֹל, וְתָם אֶת הַקָּטָן״,
וְהַמַּזִּיק אוֹמֵר:
״לֹא כִי, אֶלָּא תָּם אֶת הַגָּדוֹל, וּמוּעָד אֶת הַקָּטָן״,
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

פרק ד

מסכת בבא קמא פרק ד משנה א
א
שׁוֹר שֶׁנָּגַח לְאַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה שְׁוָרִים זֶה אַחַר זֶה,
יְשַׁלֵּם לְאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶם.
אִם יֵשׁ בּוֹ מוֹתָר, יַחְזִיר שֶׁלְּשֶׁלְּפָנָיו,
וְאִם יֵשׁ בּוֹ מוֹתָר יַחְזִיר לְשֶׁלְּפָנָיו,
וְהָאַחֲרוֹן אַחֲרוֹן נִסְכָּר.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שׁוֹר שׁוֶוה מָאתַיִם שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שׁוֶוה מָאתַיִם,
וְאֵין הַנִּבְלָה יָפָה כְלוּם,
זֶה נוֹטֵל מָנֶה וְזֶה נוֹטֵל מָנֶה.
חָזַר וְנָגַח לְשׁוֹר אַחֵר שׁוֶוה מָאתַיִם,
הָאַחֲרוֹן נוֹטֵל מָנֶה,
וְשֶׁלְּפָנָיו זֶה נוֹטֵל חֲמִשִּׁים זוּז,
וְזֶה נוֹטֵל חֲמִשִּׁים זוּז.
חָזַר וְנָגַח לְשׁוֹר אַחֵר שׁוֶוה מָאתַיִם,
הָאַחֲרוֹן נוֹטֵל מָנֶה,
וְשֶׁלְּפָנָיו חֲמִשִּׁים זוּז,
וּשְׁנַיִם הָרִאשׁוֹנִים דִּינְרֵי זָהָב.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ב
ב
שׁוֹר שֶׁהוּא מוּעָד לְמִינוֹ וְאֵינוּ מוּעָד לְשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
מוּעָד לָאָדָם וְאֵינוּ מוּעָד לַבְּהֵמָה,
מוּעָד לִקְטַנִּים וְאֵינוּ מוּעָד לִגְדוֹלִים,

לְמִין שֶׁהוּא מוּעָד לוֹ, מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וּלְמִין שֶׁאֵינוּ מוּעָד לוֹ, מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
אָמְרוּ לִפְנֵי רְבִּי יְהוּדָה:
וַהֲרֵי שֶׁהָיָה מוּעָד בַּשַּׁבָּתוֹת וְאֵינוּ מוּעָד בִּימוֹת הַחֹל?
אָמַר לָהֶם:
בַּשַּׁבָּתוֹת, מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וּבִימוֹת הַחֹל, מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
מֵאֶמְתַי הוּא תָּם?
מִשֶּׁיַּחְזֹר בּוֹ שְׁלֹשֶׁת יְמֵי שַׁבָּתוֹת.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ג
ג
שׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַח שׁוֹר שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לה)
"שׁוֹר רֵעֵהוּ", וְלֹא שׁוֹר הֶקְדֵּשׁ.

ד
שׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל שֶׁנָּגַח [לְשׁוֹר] שֶׁלַּנָּכְרִי,
פָּטוּר,
וְשֶׁלַּנָּכְרִי שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל,
בֵּין תָּם, בֵּין מוּעָד,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ד
ה
שׁוֹר שֶׁלַּפִּקֵּחַ שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
חַיָּב.
וְשׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁנָּגַח לְשׁוֹר שֶׁלַּפִּקֵּחַ,
פָּטוּר.
שׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁנָּגְחוּ,
מַעֲמִידִים לָהֶם אַפִּיטְרוֹפִּיס,
וּמְעִידִין לָהֶן בְּפְנֵי אַפִּיטְרוֹפִּיס.
נִתְפַּקֵּחַ הַחֵרֵשׁ, שָׁפָה הַשּׁוֹטֶה, הִגְדִּיל הַקָּטָן, <שפא>
חָזַר לְתַמּוּתוֹ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חֲרֵי הוּא כְחֻזְקָתוֹ.
שׁוֹר הָאַסְטְדִין אֵינוּ חַיָּב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,כח)
"כִּי יִגַּח", לֹא שֶׁיַּגִּיחוּהוּ.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ה
ו
שׁוֹר שֶׁנָּגַח אֶת הָאָדָם וּמֵת,
מוּעָד מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר,
וְתָם פָּטוּר מִן הַכֹּפֶר;
וְזֶה וָזֶה חַיָּבִים מִיתָה.
וְכֵן בַּבֵּן אוֹ בַבַּת.
נָגַח עֶבֶד אוֹ אָמָה,
נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סֶלַע,

בֵּין שֶׁהוּא יָפֶה בְּ מֵאָה מָנֶה,
וּבֵין שֶׁאֵינוּ יָפֶה אֶלָּא דִינָר זָהָב.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ו
ז
שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְחַכֵּךְ בַּכֹּתֶל, <מתחתך>
וְנָפַל עַל הָאָדָם;
נִתְכַּוֵּן לַהֲרוֹג אֶת הַבְּהֵמָה, וְהָרַג אֶת הָאָדָם;
לַנָּכְרִי, וְהָרַג אֶת בֶּן יִשְׂרָאֵל;
לִנְפָלִים, וְהָרַג בֶּן קַיָּמָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ז
ח
שׁוֹר הָאִשָּׁה,
שׁוֹר הַיְתוֹמִים,
שׁוֹר הָאַפִּיטְרוֹפִּיס,
שׁוֹר הַמִּדְבָּר,
שׁוֹר הַהֶקְדֵּשׁ,
שׁוֹר הַגֵּר שֶׁמֵּת וְאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִים מִיתָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
שׁוֹר הַמִּדְבָּר,
שׁוֹר הַהֶקְדֵּשׁ,
שׁוֹר גֵּר שֶׁמֵּת וְאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים,
פְּטוּרִין מִן הַמִּיתָה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהֶם בְּעָלִים.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ח
ט
שׁוֹר שֶׁהוּא יוֹצֵא לְהִסָּקֵל, וְהִקְדִּישׁוֹ בְּעָלָיו,
אֵינוֹ מְקֻדָּשׁ.
וְאִם שְׁחָטוֹ בְשָׁרוֹ אָסוּר.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ הִקְדִּישׁוֹ בְּעָלָיו,
מְקֻדָּשׁ.
וְאִם שְׁחָטוֹ בְשָׁרוֹ מֻתָּר.

מסכת בבא קמא פרק ד משנה ט
י
מָסְרוֹ לְשׁוֹמֵר חִנָּם וְלַשּׁוֹאֵל,
לַנּוֹשֵׂא שָׂכָר וְלַשּׁוֹכֵר,
נִכְנְסוּ תַּחַת הַבְּעָלִים.
וְיָצָא וְהִזִּיק,
מוּעָד מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם,
וְתָם מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק.
קְשָׁרוֹ בְּעָלָיו בְּמוֹסֵרָה,
וְנָעַל בְּפָנָיו כָּרָאוּי,
וְיָצָא וְהִזִּיק,
חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

תָּם חַיָּב וּמוּעָד פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כא,לו)
"וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו", שָׁמוּר הוּא זֶה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין לוֹ שְׁמִירָה אֶלָּא סְכִין.

פרק ה

מסכת בבא קמא פרק ה משנה א
א
שׁוֹר שֶׁנָּגַח אֶת הַפָּרָה וְנִמְצָא וַלָּדָהּ בְּצִדָּהּ,
אֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְּחָהּ יָלְדָה,
וְאִם מִשֶּׁנִּגְּחָהּ יָלְדָה,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק וּרְבִיעַ לַוֶּלֶד.

ב
וְכֵן פָּרָה שֶׁנָּגְחָה אֶת הַשּׁוֹר, <מנוקד שֶׁנִּגַּחה>
וְנִמְצָא עוֹבָרָהּ בְּצִדָּהּ,
אֵין יָדוּעַ אִם עַד שֶׁלֹּא נָגְחָה יָלְדָה,
וְאִם מִשֶּׁנִּגְּחָה יָלְדָה,
מְשַׁלֵּם חֲצִי נֶזֶק מִן הַפָּרָה וּרְבִיעַ מִן הַוֶּלֶד.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ב
ג
הַקַּדָּר שֶׁהִכְנִיס קְדֵרוֹתָיו לַחָצֵר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
שִׁבְּרָתָן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
וְאִם הֶזֵּקָה בָהֶן,
בַּעַל הַקְּדֵרוֹת חַיָּב.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.

ד
הִכְנִיס פֵּרוֹתָיו לַחָצֵר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
אֲכָלַתָּן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
וְאִם הֶזֵּקָה בָהֶן,
בַּעַל הַפֵּרוֹת חַיָּב.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ג
ה
הִכְנִיס שׁוֹרוֹ לַחָצֵר בַּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
נָגְחוֹ שׁוֹרוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
אוֹ שֶׁנִּשְׁכּוֹ כַּלְבּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
פָּטוּר.
נָגַח הוּא לְשׁוֹרוֹ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
חַיָּב.

נָפַל לַבּוֹר וְהִבְאִישׁ מֵימָיו,
חַיָּב.
הָיָה אָבִיו אוֹ בְּנוֹ לְתוֹכוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּפֶר.
וְאִם הִכְנִיס בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הֶחָצֵר חַיָּב.
רְבִּי אוֹמֵר בְּכֻלָּם:
עַד שֶׁיִּקַּבֵּל עָלָיו בַּעַל הַבַּיִת לִשְׁמוֹר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ד
ו
שׁוֹר שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ,
וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ,
פָּטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת.
אָדָם שֶׁהָיָה מִתְכַּוֵּן לַחֲבֵרוֹ,
וְהִכָּה אֶת הָאִשָּׁה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ,
מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת.
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת?
שָׁמִין אֶת הָאִשָּׁה,
כַּמָּה הָיְתָה יָפָה עַד שֶׁלֹּא יָלְדָה,
וְכַמָּה הִיא יָפָה מִשֶּׁיָּלְדָה.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם כֵּן, מִשֶּׁהָאִשָּׁה יוֹלֶדֶת, הִיא מַשְׁבַּחַת!
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַוְּלָדוֹת כַּמָּה הֵן יָפִים,
וְנוֹתְנִין לַבַּעַל;
וְאִם אֵין לָהּ בַּעַל, נוֹתְנִין לְיוֹרְשָׁיו.
הָיְתָה שִׁפְחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה, אוֹ גִיּוֹרֶת,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ה
ז
(הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
אוֹ בִרְשׁוּת הָרַבִּים וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד אַחֵר,
חַיָּב.) <לא נמצא בכ"י קאופמן. ראה להלן ח>
הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
חַיָּב.
אֶחָד הַחוֹפֵר בּוֹר וְשִׂיחַ וּמְעָרָה, חֲרִיצִים וּנְעִיצִים.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר (שמות כא,לג) "בּוֹר"?
אֶלָּא, מַה הַבּוֹר,
שֶׁהוּא כְדֵי לְהָמִית עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא כְדֵי לְהָמִית עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים.
הָיוּ פְחוּתִים מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
פָּטוּר.
וְאִם הֶזֵּק בּוֹ, חַיָּב.

ח
הַחוֹפֵר בּוֹר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,

בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּפְתָחוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים אַחֵר,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ו
ט
בּוֹר שֶׁלִּשְׁנֵי שׁוּתָפִין,
עָבַר עָלָיו הָרִאשׁוֹן וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי חַיָּב.
כִּסָּהוּ הָרִאשׁוֹן,
וּבָא הַשֵּׁנִי וּמְצָאוֹ מְגֻלֶּה וְלֹא כִסָּהוּ,
הַשֵּׁנִי חַיָּב.
כִּסָּהוּ כָרָאוּי,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
פָּטוּר.
לֹא כִסָּהוּ כָרָאוּי,
וְנָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר וּמֵת,
חַיָּב.
נָפַל לְפָנָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה,
חַיָּב;
לְאַחֲרָיו מִקּוֹל הַכְּרִיָּה,
פָּטוּר.
נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר וְכֵלָיו וְנִשְׁתַּבְּרוּ,
חֲמוֹר וְכֵלָיו וְנִתְקָרְעוּ,
חַיָּב עַל הַבְּהֵמָה וּפָטוּר עַל הַכֵּלִים.
נָפַל לְתוֹכוֹ שׁוֹר חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
חַיָּב.
בֵּן אוֹ בַת, עֶבֶד אוֹ אָמָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ה משנה ז
י
אֶחָד הַשּׁוֹר וְאֶחָד כָּל הַבְּהֵמָה לִנְפִילַת הַבּוֹר,
וּלְהַפְרָשַׁת הַר סִינַי,
לְתַשְׁלוּמֵי כָפֶל,
וּלְהָשִׁיב אֲבֵדָה,
לִפְרִיקָה, לַחֲסִימָה, לַכִּלְאַיִם וְלַשַּׁבָּת.
וְכֵן חַיָּה וָעוֹף כַּיּוֹצֵא בָּהֶן.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר "שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר"?
אֶלָּא שֶׁדִּבֶּר הַכָּתוּב בַּהוֹוֶה.

פרק ו

מסכת בבא קמא פרק ו משנה א
א
הַכּוֹנֵס צֹאן לַדִּיר וְנָעַל בְּפָנֶיהָ כָרָאוּי,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
פָּטוּר.

לֹא נָעַל בְּפָנֶיהָ כָּרָאוּי,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
חַיָּב.
נִפְרָצָה בַּלַּיְלָה, אוֹ שֶׁפְּרָצוּהָ לֶסְטִים,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
פָּטוּר.
הוֹצִיאוּהָ לֶסְטִים,
הַלֶּסְטִים חַיָּבִין.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ב
ב
הִנִּיחָהּ בַּחַמָּה,
אוֹ שֶׁמְּסָרָהּ לְחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
וְיָצְתָה וְהִזִּיקָה,
חַיָּב.
מְסָרָהּ לָרוֹעֶה, נִכְנָס הָרוֹעֶה תַּחְתֶּיהָ.
נָפְלָה לַגַּנָּה וְהִזִּיקָה,
מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁנֶּהֱנֵית.
יָרְדָה כְּדַרְכָּהּ וְהִזִּיקָה,
מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה.
כֵּיצַד מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיקָה?
שָׁמִין בֵּית סְאָה בְּאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה,
כַּמָּה הָיְתָה יָפָה וְכַמָּה הִיא יָפָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם אָכְלָה פֵּרוֹת גְּמוּרִים,
מְשַׁלֵּם פֵּרוֹת גְּמוּרִים;
אִם סְאָה, סְאָה, וְאִם סָאתַיִם, סָאתַיִם.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ג
ג
הַמַּגְדִּישׁ לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ חֲבֵרוֹ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת,
אֲכָלַתָּן בְּהֶמְתּוֹ שֶׁלְּבַעַל הַשָּׂדֶה,
פָּטוּר.
וְאִם הֶזֵּקָה בָּהֶן,
בַּעַל הַגָּדִישׁ חַיָּב.
וְאִם הִגְדִּישׁ בִּרְשׁוּת,
בַּעַל הַשָּׂדֶה חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ד
ד
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה בְּיַד חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
פָּטוּר מִדִּינֵי אָדָם, וְחַיָּב בְּדִינֵי שָׁמַיִם.
שִׁלַּח בְּיַד פִּקֵּחַ,
הַפִּקֵּחַ חַיָּב.
אֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים,
הַמֵּבִיא אֶת הָעֵצִים חַיָּב.
אֶחָד הֵבִיא אֶת הָעֵצִים, וְאֶחָד הֵבִיא אֶת הָאוּר,
הַמֵּבִיא אֶת הָאוּר חַיָּב.
בָּא אַחֵר וְלִבָּה,
הַמְלַבֶּה חַיָּב.

לְבַתּוּ הָרוּחַ,
הֲרֵי כֻּלָּם פְּטוּרִין.

ה
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה,
וְאָכְלָה עֵצִים אוֹ אֲבָנִים אוֹ עָפָר,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,ה)
"כִּי תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים,
וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה,
שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה".
עִבְּרָה גָּדֵר שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
אוֹ דֶּרֶךְ הָרַבִּים, אוֹ נָהָר,
פָּטוּר.

ו
הַמַּדְלִיק בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, עַד כַּמָּה תְּעַבֵּר הַדְּלֵקָה?
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתָהּ כְּלוּ הִיא בְּאֶמְצַע בֵּית כּוֹר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, כְּדֶרֶךְ הָרַבִּים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: (שְׁמוֹת כב,ה)
"שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת הַבְּעֵרָה",
הַכֹּל לְפִי הַדְּלֵיקָה.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ה
ז
הַמַּדְלִיק אֶת הַגָּדִישׁ, וְהָיוּ בוֹ כֵּלִים,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יְשַׁלֵּם כָּל מַה שֶּׁהָיָה בְתוֹכוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא גָּדִישׁ שֶׁלַּחִטִּים אוֹ גָּדִישׁ שֶׁלִּשְׁעוֹרִים.
הָיָה גְּדִי כָּפוּת לוֹ, וְעֵבֶד סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ,
חַיָּב.
עֵבֶד כָּפוּת לוֹ וּגְדִי סָמוּךְ לוֹ, וְנִשְׂרַף עִמּוֹ,
פָּטוּר.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרְבִּי יְהוּדָה בְּמַדְלִיק אֶת הַבִּירָה,
שֶׁהוּא מְשַׁלֵּם כָּל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ,
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהַנִּיחַ בַּבָּתִּים.

מסכת בבא קמא פרק ו משנה ו
ח
גֵּץ שֶׁיָּצָא מִתַּחַת הַפַּטִּישׁ, וְיָצָא וְהִזִּיק,
חַיָּב.
גָּמָל שֶׁהוּא טָעוּן פִּשְׁתָּן וְעוֹבֵר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
נִכְנְסָה פִשְׁתָּנוֹ לְתוֹךְ הֶחָנוּת,
וְדָלְקָה בְנֵרוֹ שֶׁלַּחֲנָנִי וְהִדְלִיק אֶת הַבִּירָה,
בַּעַל הַגָּמָל חַיָּב.
הִנִּיחַ חֲנָנִי אֶת נֵרוֹ מִבַּחוּץ,

הַחַנָּנִי חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּנֵר חֲנֻכָּה פָּטוּר.

פרק ז

מסכת בבא קמא פרק ז משנה א
א
מְרֻבָּה מִדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל
מִמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה, <בכל מקום: ארבעה חמשה>
שֶׁמִּדַּת תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל נוֹהֶגֶת בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
וּבְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
וּמִדַּת תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה
אֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בְּשׁוֹר וּבְשֶׂה בִּלְבַד, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,לז)
"כִּי יִגְנֹב אִישׁ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ,
חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה."
אֵין הַגּוֹנֵב אַחַר הַגַּנָּב מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְלֹא הַטּוֹבֵחַ וְלֹא הַמּוֹכֵר מֵאַחַר הַגַּנָּב
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ב
ב
גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם אוֹ עַל פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
גָּנַב וּמָכַר בַּשַּׁבָּת,
גָּנַב וּמָכַר לַעֲבוֹדָה זָרָה,
גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
גָּנַב מִשֶּׁלְאָבִיו וְטָבַח וּמָכַר, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו,
גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר, וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישׁ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר לִרְפוּאָה וְלַכִּלָּבִים,
הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,
הַשּׁוֹחֵט חֻלִּים בָּעֲזָרָה,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ג
ג
גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּיהֶם,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
מְשַׁלְּמִים לוֹ אֶת הַכֹּל.
גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּי שְׁנַיִם אֲחֵרִים,
אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
הָרִאשׁוֹנִים מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְהָאַחֲרוֹנִים מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה.

נִמְצְאוּ הָאַחֲרוֹנִים זוֹמְמִים,
הוּא מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְהֵן מְשַׁלְּמִים תַּשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה.
אֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים זוֹמֵם,
בָּטְלָה עֵדוּת שְׁנֵיָּה.
אֶחָד מִן הָרִאשׁוֹנִים זוֹמֵם,
בָּטְלָה כָּל הָעֵדוּת,
שֶׁאִם אֵין גְּנֵבָה, אֵין טְבִיחָה וְאֵין מְכִירָה.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ד
ד
גָּנַב עַל פִּי שְׁנַיִם,
וְטָבַח וּמָכַר עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

ה
גָּנַב וְטָבַח בַּשַּׁבָּת,
גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר לַעֲבוֹדָה זָרָה,
גָּנַב מִשֶּׁלְאָבִיו, מֵת אָבִיו, וְאַחַר כָּךְ טָבַח וּמָכַר,
גָּנַב וְהִקְדִּישׁ, וְאַחַר כָּךְ טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,
וְשֶׁאֵינוּ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ה
ו
מְכָרוֹ חוּץ מֵאֶחָד מִמֶּאָה בּוֹ,
אוֹ שֶׁהָיְתָה לוֹ בּוֹ שׁוּתָפוּת,
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְאֵינוּ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.

ז
גָּנַב בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָן,
אוֹ שֶׁגָּנַב חוּץ מֵרְשׁוּתָן וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָן,
אוֹ שֶׁגָּנַב וְטָבַח וּמָכַר חוּץ מֵרְשׁוּתָן,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
אֲבָל אִם גָּנַב וְטָבַח וּמָכַר בִּרְשׁוּתָן,
פָּטוּר.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ו
ח
הָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים,

פָּטוּר.
הִגְבִּיהוּ,
אוֹ שֶׁהוֹצִיאוּ חוּץ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים וּמֵת,
חַיָּב.

ט
נָתְנוּ לִבְכוֹרַת בְּנוֹ, <לבכורות>
לְבַעַל חוֹבוֹ,
לְשׁוֹמֵר חִנָּם, וְלַשּׁוֹאֵל,
לְנוֹשֵׂא שָׂכָר, וְלַשּׁוֹכֵר,
וְהָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא, וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים,
פָּטוּר.
הִגְבִּיהוּ,
אוֹ שֶׁהוֹצִיאוּ חוּץ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים, וּמֵת,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ז משנה ז
י
אֵין מְגַדְּלִים בְּהֵמָה דַּקָּה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מְגַדְּלִין בְּסוּרְיָה וּבְמִדְבָּרוֹת שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
אֵין מְגַדְּלִים תַּרְנְגֹלִים בִּירוּשָׁלַיִם,
מִפְּנֵי הַקָּדָשִׁים,
וְלֹא כֹהֲנִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי הַטָּהֳרוֹת.
לֹא יְגַדֵּל יִשְׂרָאֵל חֲזִירִים בְּכָל מָקוֹם.
וְלֹא יְגַדֵּל אָדָם אֶת הַכֶּלֶב,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה קָשׁוּר בַּשַּׁלְשֶׁלֶת.
אֵין פּוֹרְסִין נִשְׁבִּים לַיּוֹנִים,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה רָחוֹק מִן הַיִּשּׁוּב שְׁלֹשִׁים רוּס. <יושב ; ריס>

פרק ח

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א
א
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ,
חַיָּב עָלָיו מִשּׁוּם חֲמִשָּׁה דְבָרִים:
בְּנֶזֶק, בְּצַעַר, בִּרְפוּי, בְּשֶׁבֶת וּבְבוּשֶׁת.
בְּנֶזֶק כֵּיצַד?
סְמָה אֶת עֵינוֹ,
קָטַע אֶת יָדוֹ,
שִׁבֵּר אֶת רַגְלוֹ,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ עֶבֶד נִמְכָּר, <כילו>
כַּמָּה הָיָה יָפֶה וְכַמָּה הוּא יָפֶה.
בְּצַעַר?
כְּוָיוֹ בִּשְׁפּוּד אוֹ בְּמַסְמֵר,
אֲפָלּוּ עַל צִפָּרְנוֹ,
מְקוֹם שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם כַּיּוֹצֵא בָּזֶה רוֹצֶה לִטּוֹל,

לִהְיוֹת מִצְטָעֵר כָּךְ.

ב
רְפוּי?
הִכָּהוּ, חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.
עָלוּ בוֹ צְמָחִים,
אִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה, חַיָּב,
וְשֶׁלֹּא מֵחֲמַת הַמַּכָּה, פָּטוּר.
חָיְתָה וְנִסְתָּרָה, חָיְתָה וְנִסְתָּרָה,
חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.
חָיְתָה כָּל צָרְכָהּ,
אֵינוּ חַיָּב לְרַפּוֹתוֹ.

ג
שֶׁבֶת?
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא שׁוֹמֵר קִשּׁוּאִים, <כילו>
שֶׁכְּבָר נָתַן לוֹ דְּמֵי יָדוֹ וּדְמֵי רַגְלוֹ.

בֹּשֶׁת?
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּישׁ וְהַמִּתְבַּיֵּישׁ.
הַמְבַיֵּישׁ אֶת הֶעָרוּם,
הַמְבַיֵּישׁ אֶת הַסּוֹמֶה,
הַמְבַיֵּישׁ אֶת הַיָּשֵׁן,
חַיָּב.
וְהַיָּשֵׁן שֶׁבִּיֵּישׁ, פָּטוּר.
נָפַל מִן הַגַּג, וְהִזִּיק וּבִיֵּישׁ,
חַיָּב עַל הַנֶּזֶק וּפָטוּר עַל הַבֹּשֶׁת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,יא)
"וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בִּמְבֻשָׁיו",
אֵינוּ חַיָּב עַל הַבֹּשֶׁת עַד שֶׁיְּהֵא מִתְכַּוֵּן.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב
ד
זֶה חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּשּׁוֹר, חֹמֶר שׁוֹב בָּאָדָם מִבַּשּׁוֹר:
שֶׁהָאָדָם מְשַׁלֵּם אֶת הַנֶּזֶק,
וּמְשַׁלֵּם דְּמֵי וְלָדוֹת,
וְשׁוֹר אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא נֶזֶק,
וּפָטוּר מִדְּמֵי וְלָדוֹת.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג
ה
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם חַבּוּרָה,
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיָּב בְּכֻלָּם.
הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד עִבְרִי,
חַיָּב בְּכֻלָּם, חוּץ מִן הַשֶּׁבֶת, בִּזְמַן שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ.
הַחוֹבֵל בְּעֶבֶד עִבְרִי שֶׁלַּאֲחֵרִים <בשוליים: נ"א כנעני>
חַיָּב בְּכֻלָּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לַעֲבָדִים בֹּשֶׁת.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד
ו
חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן, פְּגִיעָתָם רָעָה,
הַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב,
וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַאֲחֵרִים, פְּטוּרִין.
הָעֶבֶד וְהָאִשָּׁה, פְּגִיעָתָן רָעָה,
הַחוֹבֵל בָּהֶן חַיָּב,
וְהֵם שֶׁחָבְלוּ בַאֲחֵרִים,
פְּטוּרִין, אֲבָל מְשַׁלְּמִין לְאַחַר זְמַן:
נִתְגָּרְשָׁה הָאִשָּׁה,
וְנִשְׁתַּחְרֵר הָעֶבֶד, חַיָּבִין לְשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה
ז
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ וְעָשָׂה בָהֶן חַבּוּרָה,
הַחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ בַּשַּׁבָּת,
פָּטוּר מִכֻּלָּם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִדּוֹן בְּנַפְשׁוֹ.
וְהַחוֹבֵל בְּעֶבֶד כְּנַעֲנִי שֶׁלּוֹ,
פָּטוּר מִכֻּלָּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ח
הַתּוֹקֵעַ לַחֲבֵרוֹ,
נוֹתֵן לוֹ סֶלַע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי:
מָנֶה.
סְטָרוֹ,
נוֹתֵן לוֹ מָאתַיִם זוּז.
לְאַחַר יָדוֹ,
נוֹתֵן לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
צָרַם בְּאָזְנוֹ,
תָּלַשׁ בְּשַׂעָרוֹ, <בְּסָעָרוֹ>
רָקַק, הִגִּיעַ בּוֹ הָרוֹק,
הֶעֱבִיר טַלִּיתוֹ מִמֶּנּוּ,
פָּרַע רֹאשָׁהּ שֶׁלָּאִשָּׁה,
נוֹתֵן לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
וְהַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ.

ט
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
אֲפִלּוּ עֲנִיִּים שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן בְּנֵי חוֹרִין שֶׁיָּרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם, <כילו>
שֶׁהֵם בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁפָּרַע רֹאשָׁהּ שֶׁלָּאִשָּׁה,
וּבָאת לִפְנֵי רְבִּי עֲקִיבָה,
וְחִיְּבוֹ לִתֵּן לָהּ אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז.
אָמַר לוֹ:
"רְבִּי, תֵּן לִי זְמַן!"
וְנָתַן לוֹ.

שִׁמְרָהּ, עוֹמֶדֶת עַל פֶּתַח חֲצֵרָהּ,
וְשָׁבַר אֶת הַפַּךְ בְּפָנֶיהָ,
וּבוֹ בְאַסַּר שֶׁמֶן;
וְגִלַּת אֶת רֹאשָׁהּ,
וְהָיְתָה מְטַפַּחַת וּמַנַּחַת עַל רֹאשָׁהּ,
הֶעֱמִיד עָלֶיהָ עֵדִים,
וּבָא לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה וְאָמַר לוֹ:
"רִבִּי, לָזוֹ אֲנִי נוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זוּז?"
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
"לֹא אָמַרְתָּ כְלוּם, שֶׁהַחוֹבֵל בְּעַצְמוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁי, פָּטוּר;
וַאֲחֵרִים שֶׁחָבְלוּ בוֹ, חַיָּבִים.
וְהַקּוֹצֵץ אֶת נְטִיעוֹתָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁי, פָּטוּר,
וַאֲחֵרִים שֶׁקָּצְצוּ אֶת נְטִיעוֹתָיו, חַיָּבִים."

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז

י

אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹתֵן לוֹ,
אֵינוֹ נִמְחָל לוֹ עַד שֶׁיְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כ,ז)
"וְעַתָּה, הָשֵׁב אֵשֶׁת הָאִישׁ,
כִּי נָבִיא הוּא, וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וֶחְיֵה".
וּמְנַיִן שֶׁלֹּא יְהֵא הַמּוֹחֵל אַכְזָרִי?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית כ,יז)
"וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים,
וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת אֲבִימֶלֶךְ,
וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ."

יא

הָאוֹמֵר:
"סַמֵּא אֶת עֵינִי!"
"קַטֵּע אֶת יָדִי!"
"שַׁבֵּר אֶת רַגְלִי!"
חַיָּב.
"עַל מְנָת פָּטוּר",
חַיָּב.
"קְרַע אֶת כְּסוּתִי!"
" שַׁבֵּר אֶת כַּדִּי!"
חַיָּב.
"עַל מְנָת פָּטוּר",
פָּטוּר.
"עֲשֵׂה כֵן לְאִישׁ פְּלוֹנִי,
עַל מְנָת פָּטוּר",
חַיָּב, בֵּין בְּגוּפוֹ בֵּין בְּמָמוֹנוֹ.

פרק ט

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א

א
הַגּוֹזֵל עֵצִים וַעֲשָׂאָן כֵּלִים,
צֶמֶר, וַעֲשָׂאוֹ בְּגָדִים, <בכתב היד, ״ם׳ מחוק>
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
גָּזַל פָּרָה מְעֻבֶּרֶת, וְיָלְדָה,
וְרָחֵל טְעוּנָה, וּגְזָזָהּ,
מְשַׁלֵּם דְּמֵי פָּרָה מְעֻבֶּרֶת לֵילֵד,
וּדְמֵי רָחֵל טְעוּנָה לְהֶגְזֵז.
גָּזַל פָּרָה וְעִבְּרָה אֶצְלוֹ וְיָלְדָה,
וְרָחֵל וְנִטְעֲנָה אֶצְלוֹ וּגְזָזָהּ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַגְּזֵלָנִים מְשַׁלְּמִים כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב
ב
גָּזַל בְּהֵמָה וְהִזְקִינָה,
עֲבָדִים וְהִזְקִינוּ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֹאמַר לוֹ בָּעֲבָדִים:
״הֲרֵי עַבְדְּךָ לְפָנֶיךָ!״

ג
גָּזַל מַטְבֵּעַ, וְנִסְדַּק,
פֵּרוֹת, וְהִרְקִיבוּ,
יַיִן, וְהֶחְמִיץ,
מְשַׁלֵּם כְּשָׁעַת הַגְּזֵלָה.
מַטְבֵּעַ, וְנִפְסַל,
תְּרוּמָה, וְנִטְמְאַת,
חָמֵץ, וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח,
בְּהֵמָה, וְנֶעְבְּדָה בָּהּ עֲבֵרָה,
אוֹ שֶׁנִּפְסְלָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹ שֶׁהָיְתָה יוֹצְאָה לִסָּקֵל,
אוֹמֵר לוֹ:
״הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!״

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג
ד
נָתַן לָאֻמָּנִים לְתַקֵּן, וְקִלְקְלוּ,
חַיָּבִין לְשַׁלֵּם.
נָתַן לֶחָרָשׁ שְׂדֵה וְתֵבָה וּמִגְדָּל לְתַקֵּן, וְקִלְקֵל,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.
הַבַּנַּי שֶׁקִּבֵּל עָלָיו אֶת הַכֹּתֶל לְסָתְרוֹ,
וְשִׁבֵּר אֶת הָאֲבָנִים, אוֹ שֶׁהִזִּיק,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.
הָיָה סוֹתֵר מִצַּד זֶה, וְנָפַל לְצַד אַחֵר,
פָּטוּר.
וְאִם מֵחֲמַת הַמַּכָּה,
חַיָּב.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד
ה
נָתַן צֶמֶר לַצַּבָּע וְהִקְדִּיחָה הַיּוֹרָה,
נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צִמְרוֹ.
צְבָעוֹ כָּאוּר,
אִם הַשֶּׁבַח יוֹתֵר עַל הַיְצָאָה,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצָאָה,
וְאִם הַיְצָאָה יְתֵרָה עַל הַשֶּׁבַח,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשֶּׁבַח.

ו
לְצַבּוֹעַ לוֹ אָדֹם וּצְבָעוֹ שָׁחוֹר,
שָׁחוֹר וּצְבָעוֹ אָדֹם,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי צִמְרוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אִם הַשֶּׁבַח יָתֵר עַל הַיְצָאָה,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַיְצָאָה,
וְאִם הַיְצָאָה יְתֵרָה עַל הַשֶּׁבַח,
נוֹתֵן לוֹ אֶת הַשֶּׁבַח.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה
ז
הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שׁוֹוֶה פְּרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
יוֹלִיכֶנּוּ אֲחָרָיו אֶפְלוּ לְמָדַי.
לֹא יִתֵּן לֹא לְבָנוֹ וְלֹא לִשְׁלוּחוֹ,
אֲבָל נוֹתֵן הוּא לִשְׁלוּחַ בֵּית דִּין.
וְאִם מֵת, יַחְזִיר לְיוֹרְשָׁיו.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ח
נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן,
וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ;
מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן,
וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ;
מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה,
חוּץ מִפָּחוּת שׁוֹוֶה פְּרוּטָה בַּקֶּרֶן
אֵינוֹ צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו.

ט
נָתַן לוֹ אֶת הַחֹמֶשׁ,
וְלֹא נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן;
מָחַל לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ,
וְלֹא מָחַל לוֹ עַל הַקֶּרֶן;
מָחַל לוֹ עַל זֶה וְעַל זֶה,
חוּץ מִשּׁוֹוֶה פְּרוּטָה בַּקֶּרֶן,
הֲרֵי זֶה צָרִיךְ לֵילֵךְ אַחֲרָיו.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז

י
נָתַן לוֹ אֶת הַקֶּרֶן,
וְנִשְׁבַּע לוֹ עַל הַחֹמֶשׁ,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם חֹמֶשׁ עַל חֹמֶשׁ,
עַד שֶׁיִּתְמַעֵט הַקֶּרֶן שׁוֶוה פְּרוּטָה.
וְכֵן בַּפִּקָּדוֹן, [שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ה,כא-כב)
"בְּפִקָּדוֹן] אוֹ בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל,
אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ,
אוֹ מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֵשׁ בָּהּ,
וְנִשְׁבַּע עַל שָׁקֶר",
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

יא
"אֵיכָן פִּקְדוֹנִי?"
אָמַר לוֹ "אָבַד",
"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁאָכָלוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ח
יב
"אֵיכָן פִּקְדוֹנִי?"
וְאָמַר לוֹ "נִגְנַב",
"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ט
יג
הַגּוֹזֵל אֶת אָבִיו וְנִשְׁבַּע לוֹ, וּמֵת,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לְבָנָיו וּלְאֶחָיו.
וְאִם אֵינוּ רוֹצֶה,
אוֹ שֶׁאֵין לוֹ לְוֶה,
וּבַעֲלֵי הַחוֹב בָּאִין וְנִפְרָעִין.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה י
יד
הָאוֹמֵר לִבְנוֹ:
"קַנָּם שֶׁאַתְּ נֶהֱנֶה לִי!" <קונס>
אִם מֵת, יִירָשֶׁנּוּ.
"בְּחַיַּי וּבְמוֹתִי",
אִם מֵת, לֹא יִירָשֶׁנּוּ,
וְיִתֵּן לְבָנָיו אוֹ לְאֶחָיו.
אִם אֵין לוֹ לְוֶה,

וּבַעֲלֵי הַחוֹב בָּאִים וְנִפְרָעִים.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה יא
יה
הַגּוֹזֵל אֶת הַגֶּר וְנִשְׁבַּע לוֹ, וּמֵת,
הֲרֵי זֶה מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ לַכֹּהֲנִים,
וְאָשָׁם לַמִּזְבֵּחַ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,ח)
"וְאִם אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב הָאָשָׁם אֵלָיו,
הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב לַיי לַכֹּהֵן,
מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים אֲשֶׁר יְכַפֶּר בּוֹ עָלָיו".
הָיָה מַעֲלֶה אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הָאָשָׁם, וּמֵת,
הַכֶּסֶף יִנָּתֵן לְבָנָיו,
וְהָאָשָׁם יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
(מסכת בבא קמא פרק ח משנה יב)
נָתַן אֶת הַכֶּסֶף לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר, וּמֵת,
אֵין הַיּוֹרְשִׁים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ה,י)
"אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן, לוֹ יִהְיֶה".

יו
נָתַן אֶת הַכֶּסֶף לִיהוֹיָרִיב וָאָשָׁם לִידַעְיָה,
יָצָא.
אָשָׁם לִיהוֹיָרִיב וְכֶסֶף לִידַעְיָה,
אִם קַיָּם הָאָשָׁם, יַקְרִיבוּהוּ בְּנֵי יְדַעְיָה,
וְאִם לָאו, יַחְזֹר וְיָבִיא אָשָׁם אַחֵר.
שֶׁהַמֵּבִיא גְּזֵלוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא אֲשָׁמוֹ,
יָצָא.
אֲשָׁמוֹ עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא גְּזֵלוֹ,
לֹא יָצָא.
נָתַן אֶת הַקֶּרֶן, וְלֹא נָתַן אֶת הַחֹמֶשׁ,
אֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב.

פרק י

מסכת בבא קמא פרק ח משנה א
א
הַגּוֹזֵל וּמַאֲכִיל אֶת בָּנָיו, וּמַנִּיחַ לִפְנֵיהֶם,
פְּטוּרִין מִלְּשַׁלֵּם.
אִם הָיָה דָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַחֲרָיוּת,
חַיָּבִים לְשַׁלֵּם.
אֵין פּוֹרְטִין לֹא מִתֶּבֶת הַמּוֹכְסִים,
וְלֹא מִכִּיס שֶׁלַּגַּבָּיִים,
וְאֵין נוֹטְלִין מֵהֶן צְדָקָה.
אֲבָל נוֹטֵל הוּא מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ אוֹ מִן הַשּׁוּק.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ב
ב

נָטְלוּ מוֹכְסִים אֶת חֲמוֹרוֹ,
וְנָתְנוּ לוֹ חֲמוֹר אַחֵר,
[גָּזְלוּ] הַלֶּסְטִים כְּסוּתוֹ,
וְנָתְנוּ לוֹ כְּסוּת אַחֶרֶת,
חֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מִתְיָאֲשִׁים מֵהֶן.
הַמַּצִּיל מִיַּד הַנָּהָר, מִיַּד הַלֶּסְטִים,
אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים,
חֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
וְכֵן נָחִיל שֶׁלִּדְבוֹרִים,
אִם נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים,
חֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה:
נֶאֱמָנֶת אִשָּׁה אוֹ קָטָן לוֹמַר:
"מִכָּן יָצָא נָחִיל זֶה".
וּמְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ וְנוֹטֵל אֶת נְחִילוֹ,
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
אֲבָל לֹא יָקֵץ אֶת הַסּוֹכָה עַל מְנָת לִתֵּן דָּמִים.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ שֶׁלְּרְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ג
ג
הַמַּכִּיר כֵּלָיו אוֹ סְפָרָיו בְּיַד אַחֵר,
אִם יָצָא לוֹ שֵׁם גְּנֵבָה בָּעִיר,
יִשָּׁבַע כַּמָּה הוֹצִיא, וְיִטֹּל.
וְאִם לָאו, לֹא הַכֹּל מְמֻנִּוּ, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
מְכָרָן לְאַחֵר, וּלְקָחָן זֶה מִמֶּנּוּ.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ד
ד
זֶה בָּא בַחֲבִיתוֹ שֶׁלַּיַּיִן, <בַּחֲבִיתוֹ>
וְזֶה בָּא בְכַדּוֹ שֶׁלִּדְבַשׁ;
נִסְדְּקָה חֲבִית שֶׁלַּדְּבַשׁ,
וְשָׁפַךְ זֶה אֶת יֵינוֹ וְהִצִּיל אֶת הַדְּבַשׁ לְתוֹכוֹ,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכָרוֹ;
אִם אָמַר לוֹ:
"אַצִּיל אֶת שֶׁלָּךְ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי דְּמֵי שֶׁלִּי",
חַיָּב לִתֵּן לוֹ.

ה
שָׂטַף נָהָר חֲמוֹרוֹ וַחֲמוֹר חֲבֵרוֹ,
שֶׁלּוֹ יָפֶה מָנֶה וְשֶׁלַּחֲבֵרוֹ מָאתַיִם,
הִנִּיחַ אֶת שֶׁלּוֹ, וְהִצִּיל אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכָרוֹ.
אִם אָמַר לוֹ:
"אַצִּיל אֶת שֶׁלָּךְ, וְאַתָּה נוֹתֵן לִי דְּמֵי שֶׁלִּי",
חַיָּב לִתֵּן לוֹ.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ה

ו
הַגּוֹזֵל שָׂדֶה, וּנְטָלוּהָ הַמַּסִּיקִים,
אִם מַכַּת מְדִינָה הוּא,
אוֹמֵר לוֹ:
"הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!"
וְאִם מֵחֲמַת הַגָּזְלָן,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ שָׂדֶה [אַחֶרֶת].
שְׁטָפָהּ נָהָר,
אוֹמֵר לוֹ:
"הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!"

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ו
ז
הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ,
אוֹ שֶׁלָּוָה הֵימֶנּוּ,
אוֹ שֶׁהִפְקִיד לוֹ בַּיּוֹשֵׁב,
לֹא יַחְזִיר לוֹ בַּמִּדְבָּר;
עַל מְנָת לָצֵאת בַּמִּדְבָּר,
יַחְזִיר לוֹ בַּמִּדְבָּר.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ז
ח
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"גְּזַלְתִּיךָ",
וְ"הִלְוִיתַנִי",
"הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי",
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הֶחֱזַרְתִּי לְךָ, אִם לֹא הֶחֱזַרְתִּי",
חַיָּב לְשַׁלֵּם.
אֲבָל "אֵינִי יוֹדֵעַ אִם גְּזַלְתִּיךָ",
וְ"אִם הִלְוִיתַנִי",
"אִם הִפְקַדְתָּ אֶצְלִי, וְאִם הִפְקַדְתָּ",
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ח
ט
הַגּוֹנֵב טָלֶה מִן הָעֵדֶר וְהֶחֱזִירוֹ,
מֵת אוֹ נִגְנַב,
חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ.
וְאִם לֹא יָדְעוּ הַבְּעָלִים בִּגְנֵבָתוֹ וּבַחֲזִירָתוֹ,
וּמָנוּ אֶת הַצֹּאן וְהִיא שְׁלֵמָה, <מִן הַצֹּאן>
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא קמא פרק ח משנה ט
י
אֵין לוֹקְחִין מִן הָרוֹעִים צֶמֶר וְחָלָב וּגְדָיִים,
וְלֹא מִשּׁוֹמְרֵי פֵּרוֹת עֵצִים וּפֵרוֹת.
אֲבָל לוֹקְחִין מִן הַנָּשִׁים [כְּלֵי צֶמֶר בִּיהוּדָה],
כְּלֵי פִשְׁתָּן בַּגָּלִיל, וַעֲגָלִים בַּשָּׁרוֹן.
וְכֻלָּם שֶׁאָמְרוּ "הַטְמֵן!"
אָסוּר.

וְלוֹקְחִין בֵּיצִים וְתַרְנְגֹלִים מִכָּל מָקוֹם. <ותורנגלים>

מסכת בבא קמא פרק ח משנה י
יא
מֵכִּים שֶׁהַכּוֹבֵס מוֹצִיא,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ;
שֶׁהַסָּרוּק מוֹצִיא,
הֲרֵי הֵן שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
הַכּוֹבֵס נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חוּטִין, וְהֵן שֶׁלּוֹ.
יָתֵר מִכֵּן, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
וְאִם הָיָה שָׁחוֹר עַל גַּבֵּי לָבָן,
נוֹטֵל אֶת הַכֹּל וְהֵן שֶׁלּוֹ.

יב
הַחַיָּט שֶׁשִּׁיֵּר מִן הַחוּט
כְּדֵי לְתְפּוֹר בּוֹ מַטְלִית שֶׁהִיא שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
חַיָּב לְהַחְזִיר לַבְּעָלִים. <לחזיר>
מַה שֶּׁחָרַשׁ מוֹצִיא בַּמַּעְצָד,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ;
וּבַכָּשִׁיל,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
אִם הָיָה עוֹשֶׂה אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
אַף הַנְּסֹרֶת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.

חסלת מסכת בבא קמא

מסכת בבא מציעא

פרק א

מסכת בבא מציעא פרק א משנה א
א
שְׁנַיִם אוֹחֲזִים בַּטַּלִּית,
זֶה אוֹמֵר ״אֲנִי מְצָאתִיהָ״,
וְזֶה אוֹמֵר ״אֲנִי מְצָאתִיהָ״;
זֶה אוֹמֵר ״כֻּלָּהּ שֶׁלִּי״,
וְזֶה אוֹמֵר״ כֻּלָּהּ שֶׁלִּי״,
זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְיַחֲלֹקוּ.
זֶה אוֹמֵר ״כֻּלָּהּ שֶׁלִּי״,
וְזֶה אוֹמֵר ״חֶצְיָהּ שֶׁלִּי״,
הָאוֹמֵר ״כֻּלָּהּ שֶׁלִּי״ יִשָּׁבַע
שֶׁאֵין לוֹ בָהּ פָּחוּת מִשְּׁלֹשָׁה חֲלָקִים,
וְהָאוֹמֵר ״חֶצְיָהּ שֶׁלִּי״ יִשָּׁבַע

שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוּת מֵרְבִיעַ,
זֶה נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים וְזֶה נוֹטֵל רְבִיעַ.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ב
ב
הָיוּ שְׁנַיִם רְכוּבִים עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד רָכוּב וְאֶחָד מְהַלֵּךְ,
זֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
וְזֶה אוֹמֵר "כֻּלָּהּ שֶׁלִּי",
זֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְזֶה יִשָּׁבַע שֶׁאֵין לוֹ בָּהּ פָּחוּת מֵחֶצְיָהּ,
וְיַחֲלְקוּ.
בִּזְמַן שֶׁהֵן מוֹדִין, אוֹ שֶׁיֵּשׁ לָהֶן עֵדִים,
חוֹלְקִין שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ג
ג
הָיָה רָכוּב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה, <רוכב>
וְרָאָה אֶת הַמְּצִיאָה, וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: <אמר>
"תְּנָהּ לִי!"
וּנְטָלָהּ וְאָמַר:
"אֲנִי זָכִיתִי בָהּ",
זָכָה בָּהּ.
אִם מִשֶּׁנְּתָנָהּ לוֹ, אָמַר:
"אֲנִי זָכִיתִי בָהּ תְּחִלָּה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ד
ד
רָאָה אֶת הַמְּצִיאָה וְנָפַל לוֹ עָלֶיהָ,
וּבָא אַחֵר וְהֶחֱזִיק בָּהּ,
זֶה שֶׁהֶחֱזִיק בָּהּ זָכָה בָהּ.
רָאָה אוֹתָן רָצִים אַחַר הַמְּצִיאָה,
אַחַר צְבִי שָׁבוּר,
אַחַר גּוֹזָלוֹת שֶׁלֹּא פֵּרְחוּ, וְאָמַר:
"זָכַת לִי שָׁדִי",
זָכַת לוֹ.
הָיָה צְבִי רָץ כְּדַרְכּוֹ,
אוֹ שֶׁהָיוּ גּוֹזָלוֹת מַפְרִיחִים, וְאָמַר:
"זָכַת לִי שָׁדִי",
לֹא אָמַר כְּלוּם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ה
ה
מְצִיאַת בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
מְצִיאַת בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,

מְצִיאַת אִשְׁתּוֹ שֶׁגֵּרְשָׁהּ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלָּהֶם.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ו
ו
מָצָא שְׁטָרֵי חוֹב,
אִם יֵשׁ בָּהֶם אַחֲרָיוּת נְכָסִים,
לֹא יַחְזִיר.
אֵין בָּהֶם אַחֲרָיוּת נְכָסִים,
יַחְזִיר, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בֵּית דִּין נִפְרָעִים מֵהֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יַחְזִיר,
מִפְּנֵי שֶׁבֵּית דִּין נִפְרָעִים מֵהֶן.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ז
ז
מָצָא גִּטֵּי נָשִׁים,
וְשֶׁחְרוּרֵי עֲבָדִים,
דְּיַתִּיקֵי, מַתָּנָה וְשׁוֹבְרִים,
הֲרֵי זֶה לֹא יַחְזִיר,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
כְּתוּבִים הָיוּ, וְנִמְלַךְ שֶׁלֹּא לִתְּנָן.

מסכת בבא מציעא פרק א משנה ח
ח
מָצָא אִגְּרוֹת שׁוּם וְאִגְּרוֹת מָזוֹן,
שְׁטָרֵי חֲלִיצָה וּמֵאוּנִים,
שְׁטָרֵי בְּרוּרִים, וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין,
הֲרֵי זֶה יַחְזִיר.
מָצָא בַּחֲפִיסָה אוֹ בְּגָלָסְקוֹמָא תַּכְרִיךְ שֶׁלִּשְׁטָרוֹת,
אוֹ אֲגֻדָּה שֶׁלִּשְׁטָרוֹת,
הֲרֵי זֶה יַחְזִיר.
וְכַמָּה הִיא אֲגֻדָּה שֶׁלִּשְׁטָרוֹת?
שְׁלֹשָׁה קְשׁוּרִין זֶה בָּזֶה. <קְשׁוּרוֹת>
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֶחָד לוֹוֶה מִשְּׁלֹשָׁה, יַחְזִיר לַלּוֹוֶה;
שְׁלֹשָׁה לוֹוִין מִן הָאֶחָד, יַחְזִיר לַמַּלְוֶה.
מָצָא שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתָיו,
וְאֵין יָדוּעַ מַה טִּיבּוֹ,
יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלְיָהוּ.
אִם יֵשׁ עִמָּהֶן סִמְפּוֹנוֹת,
יַעֲשֶׂה מַה שֶּׁבְּסִמְפּוֹנָן.

פרק ב

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה א

א
אֵלּוּ מְצִיאוֹת שֶׁלּוֹ, וְאֵלּוּ חַיָּב לְהַכְרִיז?
אֵלּוּ מְצִיאוֹת שֶׁלּוֹ:
מָצָא פֵּרוֹת מְפֻזָּרִין,
מָעוֹת מְפֻזָּרוֹת,
כְּרֵכוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
עִגּוּלֵי דְּבֵלָה,
כִּכָּרוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹם,
וּמַחֲרוּזוֹת שֶׁלַּדָּגִים,
וַחֲתִכּוֹת שֶׁלַּבָּשָׂר,
וְגִזֵּי צֶמֶר הַבָּאוֹת מִמְּדִינָתָן,
וַאֲנִיצֵי פִּשְׁתָּן,
וּלְשׁוֹנוֹת שֶׁלְּאַרְגָּמָן,
חֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
(דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.)

ב
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שִׁנּוּי, חַיָּב לְהַכְרִיז.
כֵּיצַד?
מָצָא עִגּוּל וּבְתוֹכוֹ חֶרֶס,
כִּכָּר וּבְתוֹכוֹ מָעוֹת.
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כָּל כְּלֵי אַנְפּוּרְיָא, אֵינוֹ חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ב
ג
וְאֵלּוּ חַיָּב לְהַכְרִיז:
מָצָא פֵּרוֹת בַּכְּלִי,
אוֹ כֶלִי כְּמוֹת שֶׁהוּא,
מָעוֹת בַּכִּיס,
אוֹ כִיס כְּמוֹת שֶׁהוּא,
צְבוּרֵי פֵּרוֹת,
צְבוּרֵי מָעוֹת,
שְׁלֹשָׁה מַטְבְּעוֹת זֶה עַל גַּבֵּי זֶה, <מַטְבֵּעוֹת>
כְּרֵכוֹת בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְכִכָּרוֹת שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְגִזֵּי צֶמֶר הַלְּקוּחוֹת מִבֵּית הָאֻמָּן,
כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ג
ד
מָצָא אַחַר הַגָּפָה אוֹ אַחַר הַגָּדֵר גּוֹזָלוֹת מְקֻשָּׁרִים,
אוֹ בְּשְׁבִילִים שֶׁבַּשָּׂדוֹת,
חֲרֵי זֶה לֹא יִגַּע בָּהֶן.
מָצָא כֶּלִי בָּאֶשְׁפּוֹת,
אִם מְכֻסֶּה, לֹא יִגַּע בּוֹ,
וְאִם מְגֻלֶּה, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.
מָצָא בַּגַּל אוֹ בְּכֹתֶל יָשָׁן,

הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
מָצָא בְּכֹתֶל חָדָשׁ,
מֵחֶצְיוֹ וְלַחוּץ, שֶׁלּוֹ,
מֵחֶצְיוֹ וְלִפְנִים, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
אִם הָיָה מַשְׁכִּירוֹ לַאֲחֵרִים,
אֲפִלּוּ מָצָא בְתוֹךְ הַבַּיִת,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ד
ה
מָצָא בֶחָנוּת, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
בֵּין תֵּבָה לַחֲנָנִי, הֲרֵי הֵן שֶׁלַּחֲנָנִי.
לִפְנֵי הַשֻּׁלְחָנִי, הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
בֵּין כִּסֵּא לַשֻּׁלְחָנִי, הֲרֵי הֵן שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי.
לָקַח פֵּרוֹת מֵחֲבֵרוֹ,
אוֹ שֶׁשִּׁלַּח לוֹ חֲבֵרוֹ פֵּרוֹת,
וּמָצָא בְתוֹכָן מָעוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ שֶׁלּוֹ.
אִם הָיוּ צְרוּרִים, נוֹטֵל וּמַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ה
ו
אַף הַשִּׁמְלָה הָיְתָה בִכְלַל כָּל אֵלּוּ,
וְלָמָּה יָצָאת?
לְהַקִּישׁ אֵלֶיהָ:
אֶלָּא מַה הַשִּׁמְלָה מְיֻחֶדֶת,
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סִימָנִין וְיֵשׁ לָהּ תּוֹבְעִין,
וְאַף כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סִימָנִין וְיֵשׁ לוֹ תּוֹבְעִין,
חַיָּב לְהַכְרִיז.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ו
ז
עַד אֶמָּתַי חַיָּב לְהַכְרִיז?
עַד כְּדֵי שֶׁיִּדְּעוּ בוֹ שְׁכֵנִים.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה רְגָלִים,
וְאַחַר הָרֶגֶל הָאַחֲרוֹן שִׁבְעַת יָמִים,
כְּדֵי שֶׁיֵּלֵךְ לְבֵיתוֹ שְׁלֹשָׁה,
וְיַחֲזֹר שְׁלֹשָׁה,
וְיַכְרִיז יוֹם אֶחָד.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ז
ח
אָמַר אֶת הָאֲבֵדָה וְלֹא אָמַר אֶת סִימָנֶיהָ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִתֵּן לוֹ.
הָרַמַי,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר אֶת סִימָנֶיהָ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִתֵּן לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ב)
"עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ",

עַד שֶׁתִּדְרֹשׁ אֶת אָחִיךָ,
אִם רַמַּי הוּא, אִם אֵינוֹ רַמַּי.

ט
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל,
יַעֲשֶׂה וְיֹאכַל,
וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה וְאוֹכֵל,
יִמָּכֵר, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ב)
"וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ",
רְאֵה הֵיאָךְ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ.
מַה יְהֵא בְּדָמִים? <כַּמָּה>
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם אָבְדוּ, חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם אָבְדוּ, אֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ח
י
מָצָא סְפָרִים,
קוֹרֵא בָּהֶן אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם.
וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לִקְרוֹת, גּוֹלְלָן.
אֲבָל לֹא יִלַּמֵּד בָּהֶן כַּתְּחִלָּה,
וְלֹא יִקָּרֵא אַחַר עִמּוֹ.
מָצָא כְּסוּת,
מְנַעֲרָהּ אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וְשׁוֹטְחָהּ לְצָרְכָּהּ, אֲבָל לֹא לִכְבוֹדוֹ.
כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי נְחֹשֶׁת,
מְשַׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן לְצָרְכָּן, אֲבָל לֹא לְשָׁחֲקָן. <לְשׁוֹחֲקָן>
כְּלֵי זָהָב וּכְלֵי זְכוּכִית,
אַל יִגַּע בָּהֶן עַד שֶׁיָּבֹא אֵלְיָהוּ.
מָצָא שַׂק אוֹ קֻפָּה, <סַק>
אִם אֵין דַּרְכּוֹ לְטוֹל,
חֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה ט
יא
אֵי זוֹ הִיא אֲבֵדָה?
מָצָא חֲמוֹר וּפָרָה רוֹעִים בַּדֶּרֶךְ,
אֵין זוֹ אֲבֵדָה.
חֲמוֹר וְכֵלָיו הַפּוּכִין,
פָּרָה רָצָה בֵּין הַכְּרָמִים,
חֲרֵי זוֹ אֲבֵדָה.
הֶחֱזִירָהּ וּבָרְחָה, הֶחֱזִירָהּ וּבָרְחָה,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
חַיָּב [לְהַחְזִירָהּ], שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב, א)
"הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם".
הָיָה בָטֵל מִן הַסֻּלָּע,
לֹא יֹאמַר לוֹ "תֵּן לִי סֻלָּע",

אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל. <~~בְּטֵל~~>
אִם יֵשׁ שָׁם בֵּית דִּין,
יַתְנֶה עִמּוֹ לִפְנֵי בֵית דִּין;
אִם אֵין שָׁם, לִפְנֵי מִי יַתְנֶה?
שֶׁלּוֹ קוֹדֵם.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה י
יב
מְצָאָהּ בְּרֶפֶת, אֵינוֹ חַיָּב בָּהּ,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, חַיָּב בָּהּ.
הָיְתָה בֵּין הַקְּבָרוֹת, אַל יִסְמֹךְ עָלֶיהָ. <לוֹ>
אִם אָמַר לוֹ אָבִיו "הִסְמֹךְ!"
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ "אַל תַּחְזִיר!"
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁמַע לוֹ.
פָּרַק וְטָעַן, פָּרַק וְטָעַן,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג,ה)
"עָזֹב תַּעֲזֹב".
הָלַךְ וְיָשַׁב לוֹ, אָמַר לוֹ:
"הוֹאִיל וְעָלֶיךָ מִצְוָה, אִם רָצִיתָ לִפְרֹק, פְּרֹק!"
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר "עִמּוֹ".
הָיָה זָקֵן אוֹ חוֹלֶה, חַיָּב.
מִצְוָה מִן הַתּוֹרָה לִפְרֹק, אֲבָל לֹא לִטְעֹן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף לִטְעֹן.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
הָיָה עָלָיו יָתֵר מִמַּסּוּאוֹ,
אֵינוֹ זָקוּק לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "תַּחַת מַשָּׂאוֹ",
מַסּוּי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲמֹד בּוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ב משנה יא
יג
אֲבֻדָתוֹ וַאֲבֵדַת אָבִיו, שֶׁלּוֹ קוֹדֶמֶת.
אֲבֻדָתוֹ וַאֲבֵדַת רַבּוֹ, שֶׁלּוֹ קוֹדֶמֶת.
אֲבֵדַת אָבִיו וַאֲבֵדַת רַבּוֹ,
שֶׁלְּרַבּוֹ קוֹדֶמֶת מִשֶּׁלְּאָבִיו,
שֶׁאָבִיו הֱבִיאוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְרַבּוֹ, שֶׁלִּמְּדוֹ חָכְמָה, הֱבִיאוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

יד
אִם הָיָה אָבִיו שָׁקוּל כְּנֶגֶד רַבּוֹ,
אֲבֵדַת אָבִיו קוֹדֶמֶת.
הָיָה אָבִיו אוֹ רַבּוֹ נוֹשְׂאִים מַשָּׂאוֹי,
מַנִּיחַ אֶת שֶׁלְּרַבּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ מַנִּיחַ אֶת שֶׁלְּאָבִיו.
הָיוּ אָבִיו וְרַבּוֹ בְּבֵית הַשֶּׁבִי, <הָיָה>
פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת אָבִיו.
אֲבָל אִם הָיָה אָבִיו תַּלְמִיד חֲכָמִים,
פּוֹדֶה אֶת אָבִיו וְאַחַר כָּךְ פּוֹדֶה אֶת רַבּוֹ.

פרק ג

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה א

א

הַמַּפְקִיד אֵצֶל חֲבֵרוֹ בְּהֵמָה אוֹ כֵּלִים,
וְנִגְנְבוּ אוֹ שֶׁאָבְדוּ,
שֹׁלֵם וְלֹא רָצָה לְהִשָּׁבַע,
שֶׁחֲרֵי אָמְרוּ "שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבַּע וְיוֹצֵא",
נִמְצָא הַגַּנָּב,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. <חמשה>
לְמִי הוּא מְשַׁלֵּם?
לְמִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֶצְלוֹ.

ב

נִשְׁבַּע וְלֹא רָצָה לְשַׁלֵּם,
נִמְצָא הַגַּנָּב,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל.
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
לְמִי הוּא מְשַׁלֵּם?
לְבַעַל הַפִּקָּדוֹן.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ב

ג

הַשּׁוֹכֵר פָּרָה מֵחֲבֵרוֹ וְהִשְׁאִילָהּ לַאֲחֵר,
וּמֵתָה כְּדַרְכָּהּ,
יִשָּׁבַע הַשּׁוֹכֵר שֶׁמֵּתָה כְּדַרְכָּהּ,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם לַשּׁוֹכֵר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
כֵּיצַד הַלָּה עוֹשֶׂה סְחוֹרָה בְּפָרָתוֹ שֶׁלָּזֶה? <וְהַלָּה>
אֶלָּא, תַּחְזוֹר הַפָּרָה לַבְּעָלִים.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ג

ד

אָמַר לִשְׁנַיִם:
"גָּזַלְתִּי אֶת אֶחָד מִכֶּם מָנֶה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵי זֶה מִכֶּם",
"אָבִיו שֶׁלְּאֶחָד מִכֶּם הִפְקִיד לִי מָנֶה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵי זֶה הוּא",
נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה וְלָזֶה מָנֶה,
שֶׁהוֹדָה מִפִּי עַצְמוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ד

ה

שְׁנַיִם שֶׁהִפְקִידוּ אֵצֶל אֶחָד,

זֶה מָנֶה, וְזֶה מָאתַיִם,
זֶה אוֹמֵר ״שֶׁלִּי מָאתַיִם״,
וְזֶה אוֹמֵר ״שֶׁלִּי מָאתַיִם״,
נוֹתֵן לָזֶה מָנֶה וְלָזֶה מָנֶה,
וְהַשְּׁאָר יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, מַה הִפְסִיד הָרַמַּי?
אֶלָּא, הַכֹּל יְהֵא מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ה
ו
וְכֵן שְׁנֵי כֵלִים,
אֶחָד יָפֶה מָנֶה, וְאֶחָד יָפֶה אֶלֶף זוּז.
זֶה אוֹמֵר ״יָפֶה שֶׁלִּי״,
וְזֶה אוֹמֵר ״יָפֶה שֶׁלִּי״,
נוֹתֵן אֶת הַקָּטָן לְאֶחָד מֵהֶן,
וּמְתוֹךְ הַגָּדוֹל נוֹתֵן דְּמֵי קָטָן לַשֵּׁנִי,
וְהַשְּׁאָר יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אִם כֵּן, מַה הִפְסִיד הָרַמַּי?
אֶלָּא הַכֹּל יְהֵי מֻנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ו
ז
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
אֲפִלּוּ הֵן אוֹבְדִין,
לֹא יִגַּע בָּהֶן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יִמְכֹּר בִּפְנֵי בֵית דִּין,
מִפְּנֵי הָשֵׁב אֲבֵדָה לַבְּעָלִים.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ז
ח
הַמַּפְקִיד פֵּרוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
הָרֵי זֶה יוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת:
לַחִטִּים וְלָאֹרֶז, תִּשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לַכּוֹר;
לַשְּׁעוֹרִים וְלַדֹּחַן, תִּשְׁעַת קַבִּים לַכּוֹר;
לַכֻּסְמִים וּלְזֶרַע פִּשְׁתָּן, שְׁלֹשׁ סְאִים לַכּוֹר;
הַכֹּל לְפִי הַמִּדָּה, וְהַכֹּל לְפִי הַזְּמַן.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מָה אִכְפַּת לָהֶם?
הָעַכְבָּרִים אוֹכְלִין בֵּין מֵהָרִבָּה וּבֵין מִקִּמְאָה!
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת, <יוֹצִיא>
אֶלָּא לַכּוֹר בִּלְבַד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה מִדָּה מְרֻבָּה,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ חֶסְרוֹנוֹת, <יוֹצִיא>
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹתִירוֹת.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ח

ט
יוֹצִיא לוֹ שְׁתוּת לַיַּיִן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֹמֶשׁ.
יוֹצִיא לוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִּים שֶׁמֶן לְמֵאָה:
לוֹג וּמַחְצָה שְׁמָרִים, לוֹג וּמַחְצָה בֶלַע.
אִם הָיָה שֶׁמֶן מְזֻקָּק,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ שְׁמָרִים. <יוֹצִיא>
קְנָקְנִים יְשָׁנוֹת,
אֵינוּ מוֹצִיא לוֹ בֶלַע. <יוֹצִיא>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר שֶׁמֶן מְזֻקָּק לַחֲבֵרוֹ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה,
חֲרֵי זֶה מְקַבֵּל עָלָיו לוֹג וּמַחְצָה שְׁמָרִים לְמֵאָה.
(מסכת בבא מציעא פרק ג משנה ט)
הַמַּפְקִיד חָבִית אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
וְלֹא יְחַדּוּ לָהּ הַבְּעָלִים מָקוֹם,
וְטִלְטְלָהּ וְנִשְׁבָּרָה,
אִם מִתּוֹךְ יָדוֹ נִשְׁבָּרָה,
לְצָרְכּוֹ, חַיָּב,
לְצָרְכָהּ, פָּטוּר.
וְאִם מִשֶּׁהִנִּיחָהּ,
בֵּין לְצָרְכּוֹ בֵּין לְצָרְכָהּ, פָּטוּר.
יְחָדּוּ לָהּ הַבְּעָלִים מָקוֹם,
וְטִלְטְלָהּ וְנִשְׁבָּרָה,
בֵּין מִתּוֹךְ יָדוֹ וּבֵין מִשֶּׁהִנִּיחָהּ,
לְצָרְכּוֹ, חַיָּב,
וּלְצָרְכָהּ, פָּטוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה י
י
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל חֲבֵרוֹ,
צָרָךְ וְהִפְשִׁילָן לְאַחֲרָיו,
מְסָרָן לִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְנָעַל בִּפְנֵיהֶם שֶׁלֹּא כָרָאוּי,
חַיָּב, שֶׁלֹּא שָׁמַר כְּדֶרֶךְ הַשּׁוֹמְרִים.
וְאִם שָׁמַר כְּדֶרֶךְ הַשּׁוֹמְרִים,
פָּטוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה יא
יא
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל הַשַּׁלְחָנִי,
אִם צְרוּרִים, אַל יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן,
וְאִם מֻתָּרִין, יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
הַחַנָּוָנִי כְּבַעַל הַבַּיִת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּשַּׁלְחָנִי.

מסכת בבא מציעא פרק ג משנה יב
יב
הַשּׁוֹלֵחַ יָד בַּפִּקָּדוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יִלְקֶה בְּחָסֶר וּבְיֶתֶר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּשָׁעַת הוֹצָאָה.
וּרְבִי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּשָׁעַת הַתְּבִיעָה.
הַחוֹשֵׁב לִשְׁלוֹחַ יָד בַּפִּקָּדוֹן,
בֵּית שַׁמַּי מְחַיְּבִין,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא עַד שֶׁעָה שֶׁיִּשְׁלַח יָד.
כֵּיצַד?
הִטָּה אֶת הֶחָבִית,
וְנָטַל מִמֶּנָּה רְבִיעִית, וְנִשְׁבָּרָה,
אֵינוּ מְשַׁלֵּם אֶלָּא רְבִיעִית;
הִגְבִּיהָּ,
וְנָטַל מִמֶּנָּה רְבִיעִית, וְנִשְׁבָּרָה,
מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל.

פרק ד

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה א
א
הַכֶּסֶף קוֹנֶה אֶת הַזָּהָב,
וְהַזָּהָב אֵינוּ קוֹנֶה אֶת הַכֶּסֶף.
הַנְּחֹשֶׁת קוֹנָה אֶת הַכֶּסֶף, <קוֹנָה>
וְהַכֶּסֶף אֵינוּ קוֹנֶה אֶת הַנְּחֹשֶׁת.
פֵּרוֹת הָרָעוֹת קוֹנוֹת אֶת הַיָּפוֹת,
וְהַיָּפוֹת אֵינָן קוֹנוֹת אֶת הָרָעוֹת.
אֲסִימוֹן קוֹנֶה אֶת הַמַּטְבֵּעַ,
וְהַמַּטְבֵּעַ אֵינוּ קוֹנֶה אֶת אֲסִימוֹן.
הַמְּטַלְטְלִין קוֹנִים אֶת הַמַּטְבֵּעַ,
וְהַמַּטְבֵּעַ אֵינוּ קוֹנֶה אֶת הַמְּטַלְטְלִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְּטַלְטְלִין קוֹנִים זֶה אֶת זֶה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ב
ב
כֵּיצַד?
מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ פֵּרוֹת וְלֹא נָתַן לוֹ מָעוֹת,
אֵינוּ יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
נָתַן לוֹ מָעוֹת וְלֹא מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ פֵּרוֹת,
יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
אֲבָל אָמְרוּ:
מִי שֶׁפָּרַע מֵאַנְשֵׁי דּוֹר הַמַּבּוּל,
עָתִיד לְהִפָּרַע מִמִּי שֶׁאֵינוּ עוֹמֵד בְּדִבּוּרוֹ.

רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהַכֶּסֶף בְּיָדוֹ יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ג
ג
הָהוֹנָיָה
אַרְבַּע כֶּסֶף מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע כֶּסֶף לַסֶּלַע,
שְׁתוּת לְמֶקַח.
עַד אֵמָתַי מֻתָּר לְהַחְזִיר?
כְּדֵי שֶׁיַּרְאֶה לַתַּגָּר אוֹ לִקְרוֹבוֹ.
הוֹרָה רְבִּי טַרְפוֹן בְּלוּד:
הָהוֹנָיָה שְׁמוֹנַת כֶּסֶף לַסֶּלַע,
שְׁלִישׁ לְמֶקַח.
וְשָׁמְחוּ תַגָּרֵי לוּד.
אָמַר לָהֶם:
מֻתָּר לְהַחְזִיר כָּל הַיּוֹם.
אָמְרוּ:
"יַנִּיחַ לָנוּ רְבִּי טַרְפוֹן מְקוֹמֵנוּ."
וְחָזְרוּ לְדִבְרֵי חֲכָמִים.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ד
ד
אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד הַמּוֹכֵר,
יֵשׁ לָהֶם הוֹנָיָה.
כַּשֵּׁם שֶׁהוֹנָיָה לַהֶדְיוֹט, כָּךְ הוֹנָיָה לַתַּגָּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לַתַּגָּר הוֹנָיָה.
מִי שֶׁהֵטַל עָלָיו, יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה,
שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ "תֵּן לִי אֶת מָעוֹתַי",
אוֹ "תֵּן לִי מַה שֶּׁהוֹנֵיתַנִי." <אמ'>

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ה
ה
וְכַמָּה תְּהֵא הַסֶּלַע חֲסֵרָה, וְלֹא יְהֵי בָהּ הוֹנָיָה?
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה אִסָּרוֹת מֵאִסָּר לַדִּינָר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה פָּנְדְּיוֹנוֹת מֵפָּנְדְּיוֹן לַדִּינָר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה פָּנְדְּיוֹנוֹת מִשְּׁנֵי פָּנְדְּיוֹנִים לַדִּינָר.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ו
ו
עַד אֵמָתַי מֻתָּר לְהַחְזִיר?
בִּכְרָכִים, כְּדֵי שֶׁיַּרְאֶה לַשַּׁלְחָנִי,
וּבַכְּפָרִים, עַד עַרְבֵי שַׁבָּתוֹת.
אִם הָיָה מַכִּירָהּ,
אֲפִלּוּ לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ,
מְקַבְּלָהּ מִמֶּנּוּ,
וְאֵין לוֹ עָלָיו אֶלָּא תַּרְעֹמֶת.

וְנוֹתְנָהּ לְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
וְאֵין חוֹשֵׁשׁ, שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא נֶפֶשׁ רָעָה.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ז
ז
הָהוֹנָיָה אַרְבַּע כֶּסֶף,
וְהַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶסֶף,
וְהַהוֹדָיָה שׁוֹוֶה פְרוּטָה.
חָמֵשׁ פְּרוּטוֹת הֵן:
הַהוֹדָיָה שׁוֹוֶה פְרוּטָה,
וְהָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת בְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה,
וְהַנֶּהֱנֶה בְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ, מָעַל,
הַמּוֹצֵא שׁוֹוֶה פְרוּטָה, חַיָּב לְהַכְרִיז,
וְהַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שׁוֹוֶה פְרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
יוֹלִיכֶנּוּ אַחֲרָיו אֲפִלּוּ לְמָדַי.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ח
ח
חֲמִשָּׁה חֲמָשִׁים הֵם:
הָאוֹכֵל תְּרוּמָה,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר,
וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שֶׁלִּדְמַי,
הַחַלָּה,
וְהַבִּכּוּרִים,
מוֹסִיפִים חֹמֶשׁ.
הַפּוֹדֶה נָטַע רְבָעִי וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
הַפּוֹדֶה הֶקְדֵּשׁוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
וְהַנֶּהֱנֶה שׁוֹוֶה פְרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.
וְהַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ שׁוֹוֶה פְרוּטָה וְנִשְׁבַּע לוֹ,
מוֹסִיף חֹמֶשׁ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה ט
ט
וְאֵלּוּ דְבָרִין שֶׁאֵין לָהֶם הוֹנָיָה:
הָעֲבָדִים וְהַשְּׁטָרוֹת וְהַקַּרְקָעוֹת וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת. <וְהָאַשְׁטָרוֹת>
אֵין בָּהֶן לֹא תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
שׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוֹ נִשְׁבָּע,
נוֹשֵׂא שָׂכָר אֵינוֹ מְשַׁלֵּם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן יֵשׁ לָהֶן הוֹנָיָה;
וְשֶׁאֵינוּ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן אֵין לָהֶן הוֹנָיָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף סֵפֶר תּוֹרָה, וּבְהֵמָה, וּמַרְגָּלִית,
אֵין לָהֶם הוֹנָיָה.
אָמְרוּ [לוֹ]:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא אֶת אֵלּוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה י
י
כַּשֵּׁם שֶׁהוֹנָיָה בְּמֶקַח וּבְמִמְכָּר, כָּךְ הוֹנָיָה בִּדְבָרִים.
לֹא יֹאמַר לוֹ "בְּכַמָּה חֵפֶץ זֶה?"
וְהוּא אֵינוּ רוֹצֶה לִקַּח.
אִם הָיָה בַּעַל תְּשׁוּבָה, לֹא יֹאמַר לוֹ:
"זְכֹר מָה הָיוּ מַעֲשֶׂיךָ הָרִאשׁוֹנִים!"
וְאִם הָיָה בֶּן גֵּרִים, לֹא יֹאמַר לוֹ:
"זְכֹר מָה הָיוּ מַעֲשֶׂה אֲבוֹתֶיךָ!"
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,כ)
"וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ,
כִּי גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם."

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה יא
יא
אֵין מְעָרְבִין פֵּרוֹת בַּפֵּרוֹת,
אֲפִלּוּ חֲדָשִׁים בַּחֲדָשִׁים,
אֵין צָרִךְ לוֹמַר חֲדָשִׁים בַּיְשָׁנִים.
בֶּאֱמֶת, בַּיַּיִן הִתִּירוּ לְעָרֵב קָשֶׁה בָּרַךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַשְׁבִּיחוֹ.
אֵין מְעָרְבִין שִׁמְרֵי יַיִן בְּיַיִן,
אֲבָל נוֹתֵן לוֹ אֶת שְׁמָרָיו.
מִי שֶׁנִּתְעָרַב מַיִם בְּיֵינוֹ,
לֹא יִמְכְּרֶנּוּ בֶּחָנוּת, אֶלָּא אִם כֵּן הוֹדִיעַ,
וְלֹא לַתַּגָּר, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹדִיעוֹ,
שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לְרַמּוֹת בּוֹ.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְהָטִיל מַיִם, יָטִילוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ד משנה יב
יב
הַתַּגָּר נוֹטֵל מֵחָמֵשׁ גְּרָנוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ מְגוֹרָה אַחַת,
מֵחָמֵשׁ גִּתּוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ פִּיתוֹס אֶחָד,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לְעָרֵב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יְחַלֵּק הַמַּנָּנִי קְלִיּוֹת וֶאֱגוֹזִים לַתִּינוֹקוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַרְגִּילָן לָבֹא אֶצְלוֹ.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
לֹא יִפְתְּחוֹת אֶת הַשַּׁעַר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זָכוּר לָטוֹב.
לֹא יָבֵר אֶת הַגְּרִיסִים.
כְּדִבְרֵי אַבָּא שָׁאוּל.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
מוֹדִים שֶׁלֹּא יָבֵר עַל פִּי מְגוּרָה,
שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּגוֹנֵב אֶת הָעַיִן.
אֵין מְפַרְקְסִין,
לֹא אֶת הָאָדָם,

וְלֹא אֶת הַבְּהֵמָה,
וְלֹא אֶת הַכֵּלִים.

פרק ה

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה א
א
אֵי זֶה הוּא נָשֶׁךְ וְאֵיזֶהוּ תַּרְבִּית?
אֵי זֶה הוּא נָשֶׁךְ?
הַמַּלְוֶה סֶלַע בַּחֲמִשָּׁה דִינָרִין,
סָאתַיִם חִטִּים בְּשָׁלוֹשׁ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹשֵׁךְ.
וְאֵי זֶה הוּא תַּרְבִּית?
הַמַּרְבֶּה בַּפֵּרוֹת.
כֵּיצַד?
לָקַח מִמֶּנּוּ חִטִּים מִדִּינַר זָהָב הַכּוֹר,
וְכֵן הַשַּׂעַר,
עָמְדוּ חִטִּים בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי חִטַּי,
שֶׁאֲנִי מוֹכְרָן וְלוֹקֵחַ אֲנִי לִי בָהֶן יַיִן."
אָמַר לוֹ:
"וַהֲרֵי חִטֶּיךָ עֲשׂוּיוֹת עָלַי בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
וַהֲרֵי לְךָ אֶצְלִי בָהֶן יַיִן",
וְיַיִן אֵין לוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ב
ב
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא יָדוּר בַּחֲצֵרוֹ חִנָּם,
וְלֹא יִשְׂכֹּר מִמֶּנּוּ בְּפָחוּת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רִבִּית.

ג
מַרְבִּים עַל הַשָּׂכָר,
וְאֵין מַרְבִּין עַל הַמֶּכֶר.
כֵּיצַד?
הִשְׂכִּיר לוֹ אֶת הֶחָצֵר, אָמַר לוֹ:
"אִם מֵעַכְשָׁיו אַתָּה נוֹתֵן לִי,
הֲרֵי הוּא לְךָ בְּעֶשֶׂר סְלָעִים לַשָּׁנָה,
וְאִם שֶׁלַּחֹדֶשׁ בַּחֹדֶשׁ, מִסֶּלַע בַּחֹדֶשׁ",
מֵת.
מָכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה, וְאָמַר לוֹ:
"אִם מֵעַכְשָׁיו אַתָּה נוֹתֵן לִי,
הֲרֵי הִיא לְךָ בְּאֶלֶף זוּז,
וְאִם לַגֹּרֶן, בִּשְׁנַיִם עָשָׂר מָנֶה",
אָסוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ג
ד
מָכַר לוֹ אֶת הַשָּׂדֶה, וְנָתַן לוֹ מִקְצָת דָּמִים,
אָמַר לוֹ:
"אֶמְתַי שֶׁתִּרְצֶה, הָבֵא מָעוֹת, וְטֹל אֶת שֶׁלְּךָ",
אָסוּר.
הִלְוָהוּ עַל שָׂדֵהוּ, וְאָמַר לוֹ:
"אִם אֵין אַתָּה נוֹתֵן לִי מִכָּן וְעַד שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי",
הֲרֵי הִיא שֶׁלּוֹ.
כָּךְ הָיָה בַּיְתוֹס בֶּן זַנּוֹן עוֹשֶׂה עַל פִּי חֲכָמִים. <בויתס>

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ד
ה
אֵין מוֹשִׁיבִין חַנָּנִי לְמַחֲצִית שָׂכָר,
לֹא יִתֵּן לוֹ מָעוֹת לִקַּח בָּהֶן פֵּרוֹת לְמַחֲצִית שָׂכָר;
אֶלָּא אִם כֵּן נָתַן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל בָּטֵל.
אֵין מוֹשִׁיבִין תַּרְנְגֹלִים לְמַחְצָה,
וְאֵין שָׁמִין עֲגָלִים וּסְיָחִים לְמַחְצָה,
אֶלָּא אִם כֵּן נָתַן לוֹ שְׂכַר עֲמָלוֹ וּמְזוֹנוֹ.
אֲבָל מְקַבְּלִים עֲגָלִים וּסְיָחִים לְמַחְצָה,
וּמְגַדְּלִים אוֹתָן עַד שֶׁיִּהוּ מְשֻׁלָּשִׁים.
וַחֲמוֹר, עַד שֶׁתְּהֵא טוֹעֶנֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ה
ו
שָׁמִין פָּרָה וַחֲמוֹר,
וְכָל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת וְלֹאכַל.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לַחֲלֹק אֶת הַוֶּלֶד מִיָּד,
חוֹלְקִים,
וּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְגַדֵּל, יַגְדִּילוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שָׁמִין עֶגֶל עִם אִמּוֹ, וּסְיָח עִם אִמּוֹ.
וּמַפְרִיז עַל שָׂדֵהוּ,
וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ מִשֵּׁם רִבִּית.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ו
ז
אֵין מְקַבְּלִין צֹאן בַּרְזֶל מִיִּשְׂרָאֵל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא רִבִּית.
אֲבָל מְקַבְּלִין צֹאן בַּרְזֶל מִן הַגּוֹיִם,
וְלָוִים מֵהֶן וּמַלְוִים אוֹתָן בָּרִבִּית,
וְכֵן בְּגֵר תּוֹשָׁב.
מַלְוֶה הוּא יִשְׂרָאֵל מָעוֹתָיו שֶׁלַּנָּכְרִי מִדַּעַת הַנָּכְרִי,
אֲבָל לֹא מִדַּעַת יִשְׂרָאֵל.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ז
ח
אֵין פּוֹסְקִין עַל הַפֵּרוֹת עַד שֶׁיֵּצֵא הַשַּׁעַר.
הָיָה הוּא תְּחִלָּה לַקּוֹצְרִים,

פּוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַגְּדִישׁ,
וְעַל הָעֻבְטָ שֶׁלָּעֲנָבִים,
וְעַל הַמַּעְטָן שֶׁלַּזֵּיתִין,
וְעַל הַבֵּצִים שֶׁלַּיּוֹצֵר,
וְעַל הַסִּיד מִשֶּׁיִּשָּׁקַע כְּבָשָׁנוֹ.
וּפוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַזֶּבֶל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין פּוֹסֵק עִמּוֹ עַל הַזֶּבֶל,
עַד שֶׁיְּהֵא לוֹ זֶבֶל בָּאַשְׁפּוֹת.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.
פּוֹסֵק עִמּוֹ כְּשַׁעַר הַגָּבוֹהַּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָסַק עִמּוֹ,
יָכוֹל הוּא לוֹמַר לוֹ:
"תֵּן לִי כָזֶה, אוֹ תֵּן לִי אֶת מָעוֹתַי."

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ח
ט
מַלְוֶה אָדָם אֶת אֲרִיסָיו חִטִּין בַּחִטִּין,
לַזֶּרַע, אֲבָל לֹא לְאָכֶל. <לְאוֹכַל>
שֶׁהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַלְוֶה אֶת אֲרִיסָיו
חִטִּין בַּיֹּקֶר וְהוֹזָלוּ,
אוֹ בְזוֹל וְהוֹקִירוּ,
וְנוֹטֵל מֵהֶן כְּשַׁעַר הַזּוֹל.
לֹא שֶׁהַלָּכָה כֵן,
אֶלָּא שֶׁרָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה ט
י
לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"הַלְוֵינִי כּוֹר חִטִּים, וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ לַגֹּרֶן."
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"הַלְוֵינִי עַד שֶׁיָּבֹא בְנִי",
אוֹ "עַד שֶׁאֶמְצָא מַפְתֵּחַ."
הֶלֵּל אוֹסֵר.
וְכָךְ הָיָה הֶלֵּל אוֹמֵר:
לֹא תַלְוֶה אִשָּׁה כִּכָּר לַחֲבֶרְתָּהּ,
עַד שֶׁתַּעֲשֶׂנּוּ דָמִים,
שֶׁמָּא יוֹקִירוּ הַחִטִּין,
וְנִמְצְאוּ בָאוֹת לִידֵי רִבִּית.

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה י
יא
אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"נַכֵּשׁ עִמִּי, וַאֲנַכֵּשׁ עִמָּךְ",
"עֲדֹר עִמִּי, וְאֶעְדֹּר עִמָּךְ".
אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ:
"נַכֵּשׁ עִמִּי, וְאֶעְדֹּר עִמָּךְ",
"עֲדֹר עִמִּי, וַאֲנַכֵּשׁ עִמָּךְ".
כָּל יְמֵי גָרִיר אֶחָד, כָּל יְמֵי רְבִיעָה אַחַת,

לֹא יֹאמַר לוֹ:
"חֲרֹשׁ עִמִּי בַּגְּרִיר, וַאֲנִי עִמָּךְ בִּרְבִיעָה".

יב
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
יֵשׁ רִבִּית מְקֻדֶּמֶת, וְיֵשׁ רִבִּית מְאֻחֶרֶת,
כֵּיצַד?
נָתַן אֶת עֵינָיו לִלְוֹת מִמֶּנּוּ,
הָיָה מְשַׁלֵּחַ לוֹ,
וְאָמַר "בְּשָׁבִיל שֶׁיַּלְוֵנִי",
זוֹ הִיא רִבִּית מְקֻדֶּמֶת.
לָוָה מִמֶּנּוּ וְהֶחְזִיר לוֹ אֶת מָעוֹתָיו,
[וְהָיָה מְשַׁלֵּחַ לוֹ,
וְאָמַר "בְּשָׁבִיל מָעוֹתֶיךָ,] שֶׁהָיוּ בְטֵלוֹת אֶצְלִי",
זוֹ הִיא רִבִּית מְאֻחֶרֶת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ רִבִּית דְּבָרִים:
לֹא יֹאמַר לוֹ:
"דַּע אִם בָּא אִישׁ פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי."

מסכת בבא מציעא פרק ה משנה יא
יג
וְאֵלּוּ עוֹבְרִים בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳:
הַמַּלְוֶה, וְהַלּוֶה, וְהֶעָרֵב, וְהָעֵדִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַסּוֹפֵר.
עוֹבְרִים עַל ׳בַּל תִּתֵּן לוֹ׳ (וַיִּקְרָא כה,לז)
וְעַל ׳בַּל תִּקַּח מֵאִתּוֹ׳ (וַיִּקְרָא כה,לו)
וְעַל "לֹא תִהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה" (שְׁמוֹת כב,כד)
וְעַל "לֹא תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ" (שְׁמוֹת כב,כד)
"וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל",
"וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יי" (וַיִּקְרָא יט,יד)

פרק ו

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה א
א
הַשּׁוֹכֵר אֶת הָאֻמָּנִים,
וְהִטְעוּ זֶה אֶת זֶה,
וְאֵין לוֹ זֶה עַל זֶה אֶלָּא תַּרְעֹמֶת.
שָׂכַר אֶת הַחַמָּר וְאֶת הַקַּדָּר,
פֵּרְיָז פָּרִים חֲלִילִים לַכַּלָּה אוֹ לַמֵּת,
פּוֹעֲלִים לְהַעֲלוֹת פִּשְׁתָּנוֹ מִן הַמִּשְׁרָה,
וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא אָבֵד,
וְחָזְרוּ בָהֶם,
מָקוֹם שֶׁאֵין אָדָם שׂוֹכֵר עֲלֵיהֶן אוֹ מַטְעָן.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ב

ב
הַשּׁוֹכֵר אֶת הָאֻמָּנִים, וְחָזְרוּ בָהֶן,
יָדָן לַתַּחְתּוֹנָה.
וְאִם בַּעַל הַבַּיִת חוֹזֵר בּוֹ,
יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה.
כָּל הַמְשַׁנֶּה, יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה,
וְכָל הַחוֹזֵר בּוֹ, יָדוֹ לַתַּחְתּוֹנָה.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ג
ג
הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהוֹלִיכָהּ בָּהָר, <לְהוֹלִיכוֹ>
וְהוֹלִיכָהּ בַּבִּקְעָה,
בַּבִּקְעָה, וְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
אֲפִלּוּ זוֹ עֲשָׂרֶת מִילִים וְזוֹ עֲשָׂרֶת מִילִים, וּמֵתָה,
חַיָּב.
שָׂכַר אֶת הַחֲמוֹר וְהִבְרִיקָה,
אוֹ שֶׁנִּשְׁאת כְּאַנְגַּרְיָא,
אוֹמֵר לוֹ "הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ!"
מֵתָה אוֹ נִשְׁבָּרָה,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ חֲמוֹר.

ד
הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
וְהוֹלִיכָהּ בַּבִּקְעָה,
אִם הֶחֱלִיקָה, פָּטוּר
וְאִם הוּסַּמָּה, חַיָּב.
בַּבִּקְעָה, וְהוֹלִיכָהּ בָּהָר,
אִם הֶחֱלִיקָה, חַיָּב,
וְאִם הוּסַּמָּה, פָּטוּר,
וְאִם מֵחֲמַת הַמַּעֲלָה, חַיָּב.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ד
ה
הַשּׁוֹכֵר אֶת הַפָּרָה לַחָרֹשׁ בָּהָר,
וְחָרַשׁ בַּבִּקְעָה, וְנִשְׁבַּר הַקִּנְקַן,
פָּטוּר.
בַּבִּקְעָה, וְחָרַשׁ בָּהָר, וְנִשְׁבַּר הַקִּנְקַן,
חַיָּב.
לָדוּשׁ בַּקִּטְנִית, וְדָשׁ בִּתְבוּאָה,
פָּטוּר.
בִּתְבוּאָה, וְדָשׁ בַּקִּטְנִית,
חַיָּב, שֶׁהַקִּטְנִית מַחֲלֶקֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ה
ו
הַשּׁוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר לְהָבִיא חִטִּים,
וְהֵבִיא שְׂעוֹרִים,
תְּבוּאָה, וְהֵבִיא תֶּבֶן,
חַיָּב, שֶׁהַנָּפַח קָשֶׁה כַּמַּשּׂוי. <שֶׁהַנָּפָה>
לְהָבִיא לְתֶךְ חִטִּים, וְהֵבִיא לְתֶךְ שְׂעוֹרִים,

פָּטוּר,
וְאִם הוֹסִיף עַל מַשּׂוּאוֹ,
חַיָּב.
וְכַמָּה יוֹסִיף עַל מַשּׂוּאוֹ וְיִהְיֶה חַיָּב?
סוֹמְכוֹס אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי מֵאִיר:
סְאָה לַגָּמָל,
וּשְׁלֹשֶׁת קַבִּים לַחֲמוֹר.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ו
ז
כָּל הָאֻמָּנִים שׁוֹמְרֵי שָׂכָר.
וְכֻלָּם שֶׁאָמְרוּ "הָבֵא מָעוֹת וְטוֹל אֶת שֶׁלָּךְ!"
שׁוֹמֵר חִנָּם.
"שְׁמֹר לִי וַאֲשַׁמֵּר לָךְ!"
שׁוֹמֵר שָׂכָר.
"שְׁמֹר לִי!"
וְאָמַר לוֹ "הַנַּח לְפָנַי!"
שׁוֹמֵר חִנָּם.
(מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ז)
וְהַמַּלְוֶה עַל הַמַּשְׁכּוֹן, שׁוֹמֵר שָׂכָר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הִלְוָהוּ מָעוֹת, שׁוֹמֵר חִנָּם;
הִלְוָהוּ פֵּרוֹת, שׁוֹמֵר שָׂכָר.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
מֵתָר אָדָם לְהַשְׁכִּיר מַשְׁכּוֹנוֹ שֶׁלְּעָנִי,
לִהְיוֹת פּוֹסֵק עָלָיו וְהוֹלֵךְ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמֵשִׁיב אֲבֵדָה.

מסכת בבא מציעא פרק ו משנה ח
ח
הַמַּעֲבִיר חָבִית מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וּשְׁבָרָהּ,
בֵּין שׁוֹמֵר חִנָּם וּבֵין שׁוֹמֵר שָׂכָר,
יִשָּׁבַע.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
זֶה וָזֶה יִשָּׁבַע;
וְתָמֵהַּ אֲנִי אִם יְכוֹלִים זֶה וָזֶה לְהִשָּׁבַע.

פרק ז

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה א
א
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים,
וְאָמַר לָהֶן לְהַשְׁכִּים וּלְהַעֲרִיב,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַשְׁכִּים וְשֶׁלֹּא לְהַעֲרִיב,
אֵינוֹ יָכוֹל לְכוֹפָן.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָזוּן, יָזוּן,
לְסַפֵּק מְזֵיקָה, יְסַפֵּק,
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מַעֲשֶׂה בִּרְבִּי יוֹחָנָן בֶּן מַתְיָה, שֶׁאָמַר לִבְנוֹ:
"צֵא, וּשְׂכֹר לָנוּ פּוֹעֲלִים!"
וּפָסַק עִמָּהֶם מְזוֹנוֹת.
וּכְשֶׁבָּא אֵצֶל אָבִיו, אָמַר לוֹ:
"אֲפִלּוּ אַתָּה עוֹשֶׂה לָהֶם כִּסְעוּדַת שְׁלֹמֹה בְּשַׁעְתּוֹ,
לֹא יָצָאתָ יְדֵי חוֹבָתָךְ עִמָּהֶם,
שֶׁהֵן בְּנֵי אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב.
אֶלָּא, עַד שֶׁלֹּא יַתְחִילוּ בַּמְּלָאכָה,
צֵא וֶאֱמֹר לָהֶם:
עַל מְנָת שֶׁאֵין לָכֶם אֶלָּא פַּת וְקִטְנִית בִּלְבַד."
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ,
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ב
ב
אֵלּוּ אוֹכְלִין מִן הַתּוֹרָה:
הָעוֹשֶׂה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
בְּשָׁעַת גְּמָר מְלָאכָה;
וּבַתָּלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע,
עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וּבְדָבָר שֶׁגִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ. <וּבִלְבַד>

ג
וְאֵלּוּ שֶׁאֵינָן אוֹכְלִין:
הָעוֹשֶׂה בִמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
בְּשָׁעָה שֶׁאֵינָהּ גְּמָר מְלָאכָה;
וּבַתָּלוּשׁ מִן הַקַּרְקַע,
מֵאַחַר שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתּוֹ,
וּבְדָבָר שֶׁאֵין גִּדּוּלָיו מִן הָאָרֶץ.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ג
ד
הָיָה עוֹשֶׂה בְיָדָיו, אֲבָל לֹא בְרַגְלָיו,
בְּרַגְלָיו, אֲבָל לֹא בְיָדָיו, אֲפִלּוּ עַל כְּתֵפוֹ,
הֲרֵי זֶה אוֹכֵל.
רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בְיָדָיו וּבְרַגְלָיו.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ד
ה
הָיָה עוֹשֶׂה בַּתְּאֵנִים, לֹא יֹאכַל בָּעֲנָבִים,
בָּעֲנָבִים, לֹא יֹאכַל בַּתְּאֵנִים,
אֲבָל מוֹנֵעַ הוּא אֶת עַצְמוֹ,
עַד שֶׁמַּגִּיעַ לִמְקוֹם הַיָּפוֹת, וְאוֹכֵל.
וְכֻלָּם לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בְּשָׁעַת גְּמַר מְלָאכָה,
אֲבָל מִפְּנֵי "הָשֵׁב אֲבֵדָה לַבְּעָלִים", אָמְרוּ:
הַפּוֹעֲלִים אוֹכְלִין בַּהֲלִיכָתָן מֵאָמָּן לְאָמָּן,
וּבַחְזִירָתָן מִן הַגַּת,
וַחֲמוֹר, עַד שֶׁתְּהֵא פּוֹרֶקֶת.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ה
ו
אוֹכֵל פּוֹעֵל קִשּׁוּת, אֲפִלּוּ בְּדִינָר,
וְכוֹתֶבֶת, אֲפִלּוּ בְּדִינָר.
רְבִּי אֶלְעָזָר חֲסָמָה אוֹמֵר:
לֹא יֹאכַל פּוֹעֵל יָתֵר עַל שְׂכָרוֹ,
וַחֲכָמִים מַתִּירִין,
אֲבָל מְלַמְּדִים אֶת הָאָדָם שֶׁלֹּא יְהֵא רָעְבָתָן,
וְיִהֵא סוֹתֵם אֶת הַפֶּתַח לְפָנָיו.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ו
ז
קוֹצֵץ אָדָם עַל יְדֵי עַצְמוֹ,
וְעַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים,
וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וְעַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דַּעַת.
אֲבָל אֵינוֹ קוֹצֵץ
לֹא עַל יְדֵי בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים,
וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,
וְלֹא עַל יְדֵי בְהֶמְתּוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם דַּעַת.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ז
ח
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֲלִים לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בְּנֶטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ,
חֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ.
וְאִם לֹא הוֹדִיעָן, פּוֹדֶה וּמַאֲכִילָן.
נִתְפָּרְסוּ עִגּוּלָיו, נִתְפַּתְּחוּ חֲבִיּוֹתָיו, נִתְחַתְּכוּ דְּלוּעָיו,
חֲרֵי אֵלּוּ לֹא יֹאכְלוּ.
וְאִם לֹא הוֹדִיעָן, מְעַשֵּׂר וּמַאֲכִילָן.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ח
ט
שׁוֹמְרֵי פֵּרוֹת אוֹכְלִין מֵהֲלָכַת הַמְּדִינָה,
אֲבָל לֹא מִן הַתּוֹרָה.
אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִים הֵן:
שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׂוֹכֵר.
שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל,
נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר,
נִשְׁבָּעִים עַל הַשֶּׁבֶר וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמֵּתָה,
וּמְשַׁלְּמִין אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה ט
י
זְאֵב אֶחָד אֵינוֹ אֹנֶס,
שְׁנֵי זְאֵבִים, אֹנֶס.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

בְּשָׁעַת מִשְׁלַחַת זְאֵבִים,
אַף זְאֵב אֶחָד אֵנָס.

יא
שְׁנֵי כְלָבִים אֵינָן אוֹנְסִין;
יַדּוּעַ הַבַּבְלִי אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי מֵאִיר:
מֵרוּחַ אַחַת אֵינוּ אֵנָס,
מִשְּׁתֵּי רוּחוֹת אֵנָס.

יב
הַלֶּסְטִים, חֲרֵי זֶה אֵנָס.
הָאֲרִי וְהַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַפַּרְדְּלֵס וְהַנָּחָשׁ,
חֲרֵי אֵלּוּ אֲנָסִים.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁבָּאוּ מֵאֲלֵיהֶם,
אֲבָל אִם הוֹלִיכָן לִמְקוֹם גְּדוּדֵי חַיָּה וְלֶסְטִים,
אֵין אֵלּוּ אֲנָסִים.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה י
יג
מֵתָה כַדַּרְכָּהּ, חֲרֵי זֶה אֵנָס;
סְכָפָהּ וּמֵתָה, אֵינוּ אֵנָס.
עָלְתָה לָרֹאשֵׁי הַצּוֹקִים וְנָפְלָה, חֲרֵי זֶה אֵנָס;
הֶעֱלָהּ לָרֹאשֵׁי הַצּוֹקִים וְנָפְלָה אֵינוּ אֵנָס.
מַתְנֶה שׁוֹמֵר חִנָּם לִהְיוֹת פָּטוּר מִשְּׁבוּעָה,
וְהַשּׁוֹאֵל לִהְיוֹת פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם,
וְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר לִהְיוֹת פְּטוּרִין מִשְּׁבוּעָה וּמִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא מציעא פרק ז משנה יא
יד
כָּל הַמַּתְנֶה עַל הַכָּתוּב בַּתּוֹרָה, תְּנָיוֹ בָּטֵל.
וְכָל תְּנַי שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מִתְּחִלָּתוֹ, תְּנָיוֹ בָּטֵל.
וְכָל שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לְקַיְּמוֹ בְּסוֹפוֹ,
וְהִתְנָה עָלָיו מִתְּחִלָּתוֹ, תְּנָיוֹ קַיָּם.

פרק ח

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה א
א
הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה, וְשָׁאַל בְּעָלֶיהָ עִמָּהּ,
שָׁאַל אֶת הַפָּרָה, וְשָׂכַר בְּעָלֶיהָ עִמָּהּ,
שָׁאַל אֶת הַבְּעָלִים אוֹ שְׂכָרָן,
וְאַחַר כָּךְ שָׁאַל אֶת הַפָּרָה וּמֵתָה,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כב,יד)
"אִם בְּעָלָיו עִמּוֹ, לֹא יְשַׁלֵּם".

ב
אֲבָל שָׁאַל אֶת הַפָּרָה,

וְאַחַר כָּךְ שָׁאַל אֶת הַבְּעָלִים, אוֹ שְׁכָרָן, וּמֵתָה,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (שמות כב,יג)
"בְּעָלָיו אֵין עִמּוֹ, שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם".

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ב
ג
הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה,
שְׁאָלָהּ חֲצִי יוֹם וּשְׂכָרָהּ חֲצִי יוֹם,
שְׁאָלָהּ הַיּוֹם וּשְׂכָרָהּ לְמָחָר,
שָׁאַל אַחַת וְשָׂכַר אַחַת, [וּמֵתָה],
הַמַּשְׁאִיל אוֹמֵר "שְׁאוּלָה מֵתָה",
"בַּיּוֹם שֶׁהָיְתָה שְׁאוּלָה מֵתָה,
"בְּשָׂעָה שֶׁהָיְתָה שְׁאוּלָה מֵתָה",
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
חַיָּב.
הַשּׁוֹכֵר אוֹמֵר "שְׂכוּרָה מֵתָה",
"בְּיוֹם שֶׁהָיְתָה שְׂכוּרָה מֵתָה",
[בְּשָׂעָה שֶׁהָיְתָה שְׂכוּרָה מֵתָה],
וְהַלָּה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
פָּטוּר.
זֶה אוֹמֵר "שְׁאוּלָה",
וְזֶה אוֹמֵר "שְׂכוּרָה",
יִשָּׁבַע הַשּׁוֹכֵר שֶׁשְּׂכוּרָה מֵתָה.
זֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וְזֶה אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ג
ד
הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה, <הַשּׁוֹלֵחַ>
וְשִׁלְּחָהּ לוֹ בְּיַד בְּנוֹ, בְּיַד עַבְדּוֹ, בְּיַד שְׁלוּחוֹ,
אוֹ בְּיַד בְּנוֹ, בְּיַד עַבְדּוֹ, בְּיַד שְׁלוּחוֹ שֶׁלַּשּׁוֹאֵל, וּמֵתָה,
פָּטוּר.
אָמַר לוֹ הַשּׁוֹאֵל:
"שַׁלְּחָהּ לִי בְּיַד בְּנִי, בְּיַד עַבְדִּי, בְּיַד שְׁלוּחִי!"
אוֹ "בְּיַד בְּנָךְ, בְּיַד עַבְדָּךְ, בְּיַד שְׁלוּחָךְ!"
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הַמַּשְׁאִיל:
"הֲרֵי אֲנִי מְשַׁלְּחָהּ לָךְ
בְּיַד בְּנִי, בְּיַד עַבְדִּי, בְּיַד שְׁלוּחִי",
אוֹ "בְּיַד בְּנָךְ, בְּיַד עַבְדָּךְ, בְּיַד שְׁלוּחָךְ",
וְאָמַר לוֹ הַשּׁוֹאֵל "שַׁלַּח!"
וְשִׁלְּחָהּ לוֹ וּמֵתָה,
חַיָּב.
וְכֵן בְּשָׂעָה שֶׁהוּא מַחְזִירָהּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ד
ה
הַמַּחֲלִיף פָּרָה בַּחֲמוֹר, וְיָלְדָה,
וְכֵן הַמּוֹכֵר שִׁפְחָתוֹ, וְיָלְדָה,
זֶה אוֹמֵר "עַד שֶׁלֹּא מָכַרְתִּי",

וְזֶה אוֹמֵר ״מִשֶּׁלָּקַחְתִּי״,
יַחֲלֹקוּ.
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי עֲבָדִים,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
וְכֵן שְׁתֵּי שָׂדוֹת,
אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
הַלּוֹקֵחַ אוֹמֵר ״הַגָּדוֹל לָקַחְתִּי״,
וְהַלָּה אוֹמֵר ״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
זָכָה בַּגָּדוֹל.
וְהַמּוֹכֵר אוֹמֵר ״הַקָּטָן מָכַרְתִּי״,
וְהַלָּה אוֹמֵר ״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
אֵין לוֹ אֶלָּא קָטָן.
זֶה אוֹמֵר ״גָּדוֹל״,
וְזֶה אוֹמֵר ״קָטָן״,
יִשָּׁבַע הַמּוֹכֵר שֶׁהַקָּטָן מָכַר.
זֶה אוֹמֵר ״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
וְזֶה אוֹמֵר ״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ה
ו
הַמּוֹכֵר זֵיתָיו לָעֵצִים,
וְעָשׂוּ פָּחוּת מֵרְבִיעִית לַסְּאָה,
הֲרֵי [אֵלּוּ] שֶׁלַּבַּעַל הַזֵּיתִים.
עָשׂוּ רְבִיעִית לַסְּאָה,
זֶה אוֹמֵר ״זֵיתַי גְּדֵלוּ״,
וְזֶה אוֹמֵר ״אַרְצִי גִּדְּלָה״,
יַחֲלֹקוּ.

ז
שָׂטַף הַנָּהָר זֵיתָיו וּנְתָנָן לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ;
זֶה אוֹמֵר ״זֵיתַי גְּדֵלוּ״,
וְזֶה אוֹמֵר ״אַרְצִי גִּדְּלָה״,
יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ו
ח
הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ מִן הֶחָג וְעַד הַפֶּסַח.
וּבִימוֹת הַחַמָּה,
שְׁלֹשִׁים יוֹם.
וּבַכְּרַכִּים,
אֶחָד יְמוֹת הַחַמָּה וְאֶחָד יְמוֹת הַגְּשָׁמִים,
שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
וּבַחֲנֻיּוֹת,
אֶחָד כְּרַכִּים וְאֶחָד עֲיָרוֹת,
שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חֲנוּת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים וְשֶׁלַּצַּבָּעִים,
שָׁלוֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ז
ט
הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ: <הַמַּסְכִּיר>
הַמַּשְׁכִּיר חַיָּב בַּדֶּלֶת וּבַנָּגָר וּבַמַּנְעוּל, <הַמַּסְכִּיר>
וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אָמָּן.
אֲבָל דָּבָר שֶׁאֵינוּ מַעֲשֵׂה אָמָּן,
הַשּׂוֹכֵר עוֹשֶׂהוּ. <הַסּוֹכֵר>
הַזֶּבֶל, שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת,
וְאֵין לַשּׂוֹכֵר אֶלָּא הַיּוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר וּמִן הַכִּירַיִם בִּלְבַד.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ח
י
הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ לִשָּׁנָה, <הַמַּסְכִּיר>
וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, נִתְעַבְּרָה לַשּׂוֹכֵר. <לַסּוֹכֵר>
הִשְׁכִּיר לוֹ לֶחָדָשִׁים, <הִסְכִּיר>
וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה, נִתְעַבְּרָה לַמַּשְׁכִּיר. <לַמַּסְכִּיר>
מַעֲשֶׂה בְצִפּוֹרִין בְּאֶחָד שֶׁשָּׂכַר מַרְחֵץ מֵחֲבֵרוֹ, <שֶׁסָּכַר>
בִּשְׁנֵים עָשָׂר דִּינַר זָהָב לַשָּׁנָה,
מִדִּינַר זָהָב לַחֹדֶשׁ,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
וְלִפְנֵי רְבִּי יוֹסֵה, וְאָמְרוּ:
יַחְלְקוּ אֶת חֹדֶשׁ הָעִבּוּר.

מסכת בבא מציעא פרק ח משנה ט
יא
הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ, וְנָפַל,
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ בַּיִת.
הָיָה קָטָן, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ גָּדוֹל;
גָּדוֹל, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ קָטָן;
אֶחָד, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ שְׁנַיִם;
שְׁנַיִם, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ אֶחָד.
לֹא יְפַחוֹת מִן הַחֲלוֹנוֹת וְלֹא יוֹסִיף עֲלֵיהֶם,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם.

פרק ט

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה א
א
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
מָקוֹם שֶׁנְּהָגוּ לְקָצֵר, יְקָצֵר;
לַעֲקֹר, יַעֲקֹר;
לַחֲרֹשׁ אַחֲרָיו, יַחֲרֹשׁ;
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּתְּבוּאָה,
כָּךְ חוֹלְקִים בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ.
כַּשֵּׁם שֶׁחוֹלְקִים בַּיַּיִן,
כָּךְ חוֹלְקִין בַּזְּמוֹרוֹת וּבַקָּנִים.

וּשְׁנֵיהֶם מְסַפְּקִים אֶת הַקָּנִים.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ב
ב
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
וְהוּא בֵּית שְׁלָחִים אוֹ בֵּית הָאִילָן,
יָבֵשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.
אִם אָמַר לוֹ:
"הַשְׂכֵּר לִי שָׂדֶה בֵּית שְׁלָחִים זֶה", <זו>
אוֹ "שָׂדֶה בֵּית הָאִילָן זֶה",
יָבֵשׁ הַמַּעְיָן, נִקְצַץ הָאִילָן,
מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ג
[ג]
מִי שֶׁזָּכָה בָהּ הַבִּירָה,
שָׂמִין אוֹתָהּ כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת,
וְנוֹתְנִין לוֹ, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אִם אוֹבִיר וְלֹא אַעֲבִיר, אֲשַׁלֵּם בְּמִיטָבָהּ".

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ד
ד
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא רָצָה לְנַכֵּשׁ,
אָמַר לוֹ:
"מָה אִכְפַּת לְךָ, הוֹאִיל וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ חֲכוֹרָךְ?"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"לְמָחָר אַתְּ יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
וְהִיא מַעֲלָה לְפָנַי עֲשָׂבִים."

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ה
ה
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ וְלֹא עָשַׂת,
אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי לְהַעֲמִיד בָּהּ כְּרִי,
חַיָּב לְטַפֵּל בָּהּ.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
מַה קְּצָבָהּ כְּרִי?
אֶלָּא אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי נִפְלָהּ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ו
ו
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ,
וַאֲכָלָהּ חָגָב, אוֹ נִשְׁדָּפָה,
אִם מַכַּת מְדִינָה הִיא,
מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ.
וְאִם אֵינָהּ מַכַּת מְדִינָה,
אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן חֲכוֹרוֹ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם קִבְּלָהּ מִמֶּנּוּ בְּמָעוֹת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מֵחֲכוֹרוֹ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ז
ז
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ בַּעֲשֶׂרֶת כּוֹרִים חִטִּים,
לָקַת, נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ.
הָיוּ חִטֶּיהָ יָפוֹת,
לֹא יֹאמַר לוֹ "הֲרֵינִי לוֹקֵחַ לָךְ מִן הַשּׁוּק",
אֶלָּא נוֹתֵן לוֹ מִתּוֹכָהּ.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ח
ח
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לְזָרְעָהּ שְׁעוֹרִים,
לֹא יְזָרְעֶנָּה חִטִּים;
חִטִּין, יְזָרְעֶנָּה שְׁעוֹרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר.
קִטְנִית, לֹא יְזָרְעֶנָּה תְּבוּאָה;
תְּבוּאָה, יְזָרְעֶנָּה קִטְנִית.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹסֵר.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה ט
ט
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ לִשְׁנַיִם מְעוּטוֹת,
לֹא יְזָרְעֶנָּה פִּשְׁתָּן,
וְאֵין לוֹ קוֹרַת שִׁקְמָה. <בקורת>
קִבְּלָהּ מִמֶּנּוּ שֶׁבַע שָׁנִים,
זוֹרְעָהּ שָׁנָה רִאשׁוֹנָה פִּשְׁתָּן,
וְיֵשׁ לוֹ קוֹרַת שִׁקְמָה. <בקורת>

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה י
י
הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵרוֹ שֶׁבַע שָׁנִים בְּשֶׁבַע מֵאוֹת דִּינָר
וְאֵין הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן. <ו"ו הנשוא>
שָׁבוּעַ אֶחָד בְּשֶׁבַע מֵאוֹת דִּינָר,
הַשְּׁבִיעִית מִן הַמִּנְיָן.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יא
יא
שְׁכִיר יוֹם גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה,
וּשְׁכִיר לַיְלָה גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם,
וּשְׁכִיר שָׁעוֹת גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם.

יב
שְׁכִיר שַׁבָּת, שְׁכִיר חֹדֶשׁ, שְׁכִיר שָׁנָה, שְׁכִיר שָׁבוּעַ,
יָצָא בַיּוֹם,
גּוֹבֶה כָּל הַיּוֹם,
יָצָא בַלַּיְלָה,
גּוֹבֶה כָּל הַלַּיְלָה וְכָל הַיּוֹם.

מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יב
יג

אֶחָד שְׂכַר הָאָדָם וְאֶחָד שְׂכַר הַבְּהֵמָה,
וְאֶחָד שְׂכַר הַכֵּלִים,
יֵשׁ בּוֹ מִשֵּׁם (דְּבָרִים כד,טו) "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ",
וְיֵשׁ בּוֹ מִשֵּׁם (וַיִּקְרָא יט,יג) "לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר."
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁתְּבָעוֹ.
לֹא תְבָעוֹ,
אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הִמְחָהוּ אֵצֶל הַחַנְוָנִי אוֹ אֵצֶל הַשַּׁלְחָנִי,
אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הַשָּׂכִיר נִשְׂבָּע בִּזְמַנּוֹ, וְנוֹטֵל.
עִבֵּר זְמַנּוֹ, אֵינוֹ נִשְׂבָּע וְנוֹטֵל.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתְּבָעוֹ,
חֲרֵי זֶה נִשְׂבָּע וְנוֹטֵל.

יד
גֵּר תּוֹשָׁב,
יֵשׁ בּוֹ מִשֵּׁם "בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ",
וְאֵין בּוֹ מִשֵּׁם "לֹא תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד בֹּקֶר".
(מסכת בבא מציעא פרק ט משנה יג)
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ,
לֹא יְמַשְׁכְּנֶנּוּ אֶלָּא בְּבֵית דִּין,
וְלֹא יִכָּנֵס לְבֵיתוֹ וְיִטֹּל אֶת מַשְׁכּוֹנוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,יא)
"בַּחוּץ תַּעֲמֹד, וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה נֹשֶׁה בּוֹ
יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת הָעֲבוֹט הַחוּצָה."
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי כֵלִים,
נוֹטֵל אֶחָד וּמַחְזִיר אֶחָד.
וּמַחְזִיר אֶת הַכַּר בַּלַּיְלָה,
וְאֶת הַמַּחֲרֵשָׁה בַּיּוֹם.
וְאִם מֵת, אֵינוֹ מַחְזִיר לְיוֹרְשָׁיו.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף לְעַצְמוֹ אֵינוֹ מַחְזִיר אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּמִשְּׁלֹשִׁים יוֹם וּלְהַלָּן,
מוֹכְרוֹ בְּבֵית דִּין.

יה
אַלְמָנָה,
בֵּין שֶׁהִיא עֲנִיָּה וּבֵין שֶׁהִיא עֲשִׁירָה,
אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,יז)
"וְלֹא תַחְבֹּל בֶּגֶד אַלְמָנָה".
הַחוֹבֵל אֶת הָרֵחַיִם עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳,
וְחַיָּב מִשֵּׁם שְׁנֵי כֵלִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כד,ו)
"לֹא יַחְבֹּל רֵחַיִם וָרָכֶב".
וְלֹא רֵחַיִם וָרֶכֶב בִּלְבַד אָמְרוּ,
אֶלָּא בְּכָל דָּבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד,ו) "כִּי נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל".

מסכת בבא מציעא פרק י משנה א
א
הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ,
שְׁנֵיהֶם חוֹלְקִים בָּעֵצִים וּבָאֲבָנִים וּבֶעָפָר.
רוֹאִין אֵלּוּ אֲבָנִים רְאוּיוֹת לְהִשְׁתַּבֵּר.
הָיָה אֶחָד מֵהֶן מַכִּיר מִקְצָת אֲבָנָיו,
נוֹטְלָן וְעוֹלוֹת לוֹ מִן הַחֶשְׁבּוֹן.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ב
ב
הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם,
נִפְחָתָה הָעֲלִיָּה,
וְאֵין בַּעַל הַבַּיִת רוֹצֶה לְתַקֵּן,
הֲרֵי בַעַל הָעֲלִיָּה יוֹרֵד לְמַטָּן,
עַד שֶׁיְּתַקֵּן לוֹ אֶת הָעֲלִיָּה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹן נוֹתֵן אֶת הַתִּקְרָה,
וְהָעֶלְיוֹן אֶת הַמַּעֲזֵיבָה.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ג
ג
הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁלִּשְׁנַיִם שֶׁנָּפְלוּ,
אָמַר בַּעַל הָעֲלִיָּה לְבַעַל הַבַּיִת לִבְנוֹת,
וְהוּא אֵינוּ רוֹצֶה,
הֲרֵי בַעַל הָעֲלִיָּה בוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְיוֹשֵׁב בְּתוֹכוֹ,
עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת יְצָאוֹתָיו. <בכתב היד מחוק, נראה שהיה מוצאתיו>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף זֶה דָּר לְתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת לוֹ שָׂכָר.
אֶלָּא בַּעַל הָעֲלִיָּה בוֹנֶה אֶת הַבַּיִת וְאֶת הָעֲלִיָּה,
וְיוֹשֵׁב בַּבַּיִת עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת יְצָאוֹתָיו.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ד
ד
וְכֵן בֵּית הַבַּד שֶׁהוּא בָנוּי בַּסֶּלַע,
וְגִגַּת אַחֵר עַל גַּבָּיו, וְנִפְחַת,
הֲרֵי בַעַל הַגִּגָּה יוֹרֵד וְזוֹרֵעַ לְמַטָּן,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבֵית בַּדּוֹ כְּפִים.
הַפֹּתֶל וְהָאֵילָן שֶׁנָּפְלוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְהִזִּיקוּ,
פְּטוּרִין מִלְּשַׁלֵּם.
נָתְנוּ לוֹ זְמַן לִסְתֹּר אֶת הַכֹּתֶל וְלָקוֹץ אֶת הָאִילָן,
וְנָפְלוּ בְתוֹךְ זְמַן, פְּטוּר,
לְאַחַר זְמַן, חַיָּב.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ה
ה
מִי שֶׁהָיָה כָתְלוֹ סָמוּךְ לְגִגַּת חֲבֵרוֹ וְנָפַל,
אָמַר לוֹ "פַּנֵּה אֶת אֲבָנֶיךָ!"
אָמַר לוֹ "הַגִּיעוּךָ!"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.

מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו, אָמַר:
"הֵילָךְ אֶת יְצִיאוּתֵיךְ,
וַאֲנִי נוֹטֵל אֶת שֶׁלִּי",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.

ו
הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ בַּתֶּבֶן וּבַקַּשׁ,
אָמַר לוֹ "תֵּן לִי שְׂכָרִי!"
אָמַר לוֹ "טֹל מִמַּה שֶּׁעָשִׂיתָ בִּשְׂכָרְךָ!"
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
מִשֶּׁקִּבֵּל עָלָיו, אָמַר לוֹ:
"הֵילָךְ אֶת שְׂכָרְךָ, וַאֲנִי נוֹטֵל אֶת שֶׁלִּי",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.

ז
הַמּוֹצִיא זְבָלוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמּוֹצִיא מוֹצִיא, וְהַמְזַבֵּל מְזַבֵּל.
אֵין שׁוֹרִין טִיט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְלֹא לוֹבְנִים לְבֵנִים.
גּוֹבְלִין טִיט בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
אֲבָל לֹא לְבֵנִים. <המגיה הוסיף ל, לִלְבֵנִים>
הַבּוֹנֶה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַמֵּבִיא אֲבָנִים מֵבִיא, וְהַבּוֹנֶה בּוֹנֶה.
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף מְתַקֵּן הוּא אֶת מְלַאכְתּוֹ לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת בבא מציעא פרק י משנה ו
ח
שְׁתֵּי גַנּוֹת זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ, וְהַיָּרָק בִּנְתִיִם,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שֶׁלָּעֶלְיוֹן.
וּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּתַּחְתּוֹן.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
וּמָה, אִם יְרָצֶה עֶלְיוֹן לִטֹּל אֶת עֲפָרוֹ,
אֵין כָּאן יָרָק!
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
וּמָה, אִם יְרָצֶה הַתַּחְתּוֹן לְמַלֹּאת גִּנָּתוֹ עֲפָר,
אֵין כָּאן יָרָק!
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
וְכִי מֵאַחַר שֶׁשְּׁנֵיהֶם יְכוּלִים לְמַחוֹת זֶה עַל יְדֵי זֶה,
מְנַיִן יָרָק זֶה חַיֵּא? <מִנַּיִן>
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהָעֶלְיוֹן יָכוֹל לִפְשׁט אֶת יָדוֹ וְלִטּוֹל,
הֲרֵי הוּא שֶׁלּוֹ,
וְהַשְּׁאָר שֶׁלַּתַּחְתּוֹן.

חסלת מסכת בבא מציעא

מסכת בבא בתרא

פרק א

מסכת בבא בתרא פרק א משנה א
א
שׁוּתָפִים שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה בֶּחָצֵר,
בּוֹנִים אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע.
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִבְנוֹת גָּוִיל, גָּזִית, קְפִסִים, לְבֵנִים,
בּוֹנִים, הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.
בַּגָּוִיל,
זֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְזֶה נוֹתֵן שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וּבַגָּזִית,
זֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם וּמַחְצָה, וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם וּמַחְצָה,
וּבַקְּפִסִים,
זֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם, [וְזֶה נוֹתֵן טְפָחַיִם,]
וּבַלְּבֵנִים,
זֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמַחְצָה, וְזֶה נוֹתֵן טֶפַח וּמַחְצָה.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ב
ב
וְכֵן בַּגִּנָּה:
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לִגְדֹּר, [מְחַיְּבִין אוֹתוֹ,]
אֲבָל בַּבִּקְעָה,
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לִגְדֹּר, אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ,
אֶלָּא אִם רָצָה,
כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ, וְעוֹשֶׂה חָזִית מִבַּחוּץ.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלּוֹ.

ג
וְאִם עָשׂוּ מְדַעַת שְׁנֵיהֶם,
בּוֹנִים אֶת הַכֹּתֶל בָּאֶמְצַע,
וְעוֹשִׂין חָזִית מִכָּן וּמִכָּן.
לְפִיכָךְ, אִם נָפַל הַכֹּתֶל,
הַמָּקוֹם וְהָאֲבָנִים שֶׁלִּשְׁנֵיהֶם.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ג
ד
הַמַּקִּיף אֶת חֲבֵרוֹ מִשָּׁלֹשׁ רוּחוֹתָיו,
גָּדַר אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְאֶת הַשְּׁנִיָּה וְאֶת הַשְּׁלִישִׁית,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם עָמַד וְגָדַר אֶת הָרְבִיעִית,

מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ד
ה
כֹּתֶל חָצֵר שֶׁנָּפַל,
מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִבְנוֹתוֹ עַד אַרְבַּע אַמּוֹת,
בְּחֻזְקַת שֶׁנָּתַן, <שֶׁנָּפַל>
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁלֹּא נָתַן. <נָפַל>
מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וּלְמַעְלָן,
אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ.
סָמַךְ לוֹ כֹּתֶל אַחֵר,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן עָלָיו אֶת הַתִּקְרָה,
מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל,
בְּחֻזְקַת שֶׁלֹּא נָתַן,
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁנָּתַן.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ה
ו
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת בֵּית שַׁעַר וְדֶלֶת לֶחָצֵר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הַחֲצֵרוֹת רְאוּיוֹת לְבֵית שַׁעַר.
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִבְנוֹת לָעִיר חוֹמָה וּדְלָתַיִם וּבְרִיחַ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא כָל הָעֲיָרוֹת רְאוּיוֹת לַחוֹמָה.
כַּמָּה יְהֵי בָעִיר וְיִהֵא כְאַנְשֵׁי הָעִיר?
שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ.
קָנָה בָהּ בֵּית דִּירָה,
הֲרֵי הוּא כְּאַנְשֵׁי הָעִיר מִיָּד.

מסכת בבא בתרא פרק א משנה ו
ז
אֵין חוֹלְקִין אֶת הֶחָצֵר,
עַד שֶׁיִּהֵא בָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה וְאַרְבַּע אַמּוֹת לָזֶה.
וְלֹא אֶת הַשָּׂדֶה,
עַד שֶׁיִּהֵא בָהּ תִּשְׁעַת קַבִּים לָזֶה וְתִשְׁעַת קַבִּים לָזֶה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
תִּשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לָזֶה וְתִשְׁעַת חֲצָאֵי קַבִּים לָזֶה.
וְלֹא אֶת הַגִּנָּה,
עַד שֶׁיִּהֵא בָהּ חֲצִי קַב לָזֶה וַחֲצִי קַב לָזֶה.
וּכְדִבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה, בֵּית רֹבַע.
לֹא אֶת הַטְּרַקְלִין וְלֹא אֶת הַמּוּרָן וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ,
וְלֹא אֶת הַטַּלְּת וְלֹא אֶת הַמַּרְחִץ וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד,
עַד שֶׁיִּהֵא בָהֶן כְּדֵי לָזֶה וּכְדֵי לָזֶה.
(זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיֵּחָלֵק וּשְׁמוֹ עָלָיו, חוֹלְקִין,
וְאִם לָאו, אֵין חוֹלְקִין.) <אינו בכתב היד>
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין שְׁנֵיהֶם רוֹצִין,
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶן רוֹצִין,
אֲפִלּוּ פָּחוּת מִכֵּן, יַחֲלֹקוּ.

וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
אַף עַל פִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶן רוֹצִין,
לֹא יַחֲלֹקוּ.

פרק ב

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה א
א
לֹא יַחְפֹּר אָדָן בּוֹר סָמוּךְ לְבוֹרוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְלֹא שִׁיחַ, וְלֹא מְעָרָה, וְלֹא אַמַּת הַמַּיִם,
וְלֹא נִבְרֶכֶת שֶׁלַּכּוֹבְסִים,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִכֹּתֶלוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְסָד בַּסִּיד.
מַרְחִיקִין אֶת הַגֶּפֶת וְאֶת הַזֶּבֶל,
וְאֶת הַמֶּלַח וְאֶת הַסִּיד וְאֶת הַסְּלָעִים,
מִכָּתְלוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וְסָד בַּסִּיד.
מַרְחִיקִין אֶת הַזְּרָעִים,
וְאֶת הַמַּחֲרֹשָׁה, וְאֶת מֵי רַגְלַיִם,
מִן הַכֹּתֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִין.
מַרְחִיקִין אֶת הָרֵחַיִם שְׁלֹשָׁה מִן הַשָּׁכָב,
שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הָרָכָב,
וְאֶת הַתַּנּוּר שְׁלֹשָׁה מִן הַכְּלָיָא,
שֶׁהֵן אַרְבָּעָה מִן הַשָּׁפָה.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ב
ב
לֹא יַעֲמִיד אָדָם תַּנּוּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ עַל גַּבָּיו גֹּבַהּ אַרְבַּע אַמּוֹת.
הָיָה מַעֲמִידוֹ בָּעֲלִיָּה,
עַד שֶׁיְּהֵא תַּחְתָּיו מַעֲזִיבָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וּבַכִּירָה, טֶפַח.
וְאִם הִזִּיק, מְשַׁלֵּם מַה שֶּׁהִזִּיק.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא נֶאֶמְרוּ כָל הַשִּׁעוּרִין הָאֵלּוּ,
אֶלָּא שֶׁאִם הִזִּיק, יְהֵא פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ג
ג
לֹא יִפְתַּח אָדָם חֲנוּת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִין וְשֶׁלַּצַּבָּעִין
תַּחַת אוֹצָרוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְלֹא רֶפֶת בָּקָר.
בֶּאֱמֶת, בַּיַּיִן הִתִּירוּ, אֲבָל לֹא רֶפֶת בָּקָר.
חֲנוּת שֶׁבֶּחָצֵר,
יָכוֹל לְמַחוֹת בְּיָדוֹ לוֹמַר לוֹ:
"אֵינִי יָכוֹל לְיַשֵּׁן לֹא מִקּוֹל הַנַּכְנָסִין וְלֹא מִקּוֹל הַיּוֹצְאִין!"
וְעוֹשֶׂה כֵּלִין,
וְיוֹצֵא וּמוֹכֵר בַּשּׁוּק;

אֲבָל אֵינוּ יָכוֹל לְמַחוֹת בְּיָדוֹ וְלוֹמַר לוֹ:
״אֵינִי יָכוֹל לִישַׁן, לֹא מְקוֹל הַפַּטִישׁ,
וְלֹא מִקּוֹל הָרֵחַיִן, וְלֹא מִקּוֹל הַתִּינוֹקוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ד
ד
מִי שֶׁהָיָה כָּתוּב סָמוּךְ לְכֹתֶל חֲבֵרוֹ,
לֹא יִסְמֹךְ לוֹ כֹתֶל אַחֵר,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת.
וּבַחַלּוֹנוֹת,
מִלְמַעְלָן וּמִלְמַטָּן וּמִכְּנֶגְדָּן, אַרְבַּע אַמּוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ה
ה
מַרְחִיקִין אֶת הַסֶּלָם מִן הַשׁוֹבָךְ אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא תִקְפֹּץ נְמִיָּה.
וְאֶת הַכֹּתֶל מִן הַמַּזְחֵלָה אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא זוֹקֵף אֶת הַסֶּלָם.
מַרְחִיקִין אֶת הַשּׁוֹבָךְ מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם שׁוֹבָךְ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּית אַרְבַּעַת כּוֹרִים,
מָלֹא שֶׁגֶר הַיּוֹנָה.
וְאִם לְקָחוֹ, אֲפִלּוּ בֵּית רֹבַע,
הֲרֵי הוּא כְּחֶזְקָתוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ו
ו
נִיפּוּל שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ חֲמִשִּׁים אַמָּה,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּבַעַל הַשּׁוֹבָךְ.
חוּץ מֵחֲמִשִּׁים אַמָּה,
הֲרֵי הוּא שֶׁלְּמוֹצְאוֹ.
נִמְצָא בֵּין שְׁנֵי שׁוֹבָכוֹת,
קָרוֹב לָזֶה, שֶׁלּוֹ, וְלָזֶה, שֶׁלּוֹ
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶם יַחֲלֹקוּ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ז
ז
מַרְחִיקִים אֶת הָאִילָן מִן הָעִיר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה,
הֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כָּל אִילַן סְרָק, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
אִם הָעִיר קֶדְמָה, קוֹצֵץ וְאֵינוּ נוֹתֵן דָּמִים,
וְאִם הָאִילָן קָדַם, קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים.
סָפֵק זֶה קָדַם, וְזֶה קָדַם,
קוֹצֵץ וְאֵינוּ נוֹתֵן דָּמִים.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ח
ח

מַרְחִיקִין גֹּרֶן קְבוּעָה מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
לֹא יַעֲשֶׂה אָדָן גֹּרֶן קְבוּעָה בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה לְכָל רוּחַ.
מַרְחִיק מִנְּטִיעוֹתָיו שֶׁלַּחֲבֵרוֹ וּמִנִּירוֹ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַזִּיק.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה ט
ט
מַרְחִיקִים אֶת הַנְּבֵלוֹת וְאֶת הַקְּבָרוֹת,
וְאֶת הַבֹּרְסְקִי מִן הָעִיר חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וְאֵין עוֹשִׂין בֹּרְסְקִי אֶלָּא לְמִזְרַח הָעִיר.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְכָל רוּחַ הוּא עוֹשֶׂה, חוּץ מִן מַעֲרָבָה,
וּמַרְחִיק חֲמִשִּׁים אַמָּה.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה י
י
מַרְחִיקִין אֶת הַמִּשְׁרָה מִן הַיָּרָק,
וּמִן הַכִּרְשִׁים וּמִן הַבְּצָלִים,
וְאֶת הַחַרְדָּל מִן הַדְּבוּרִים.
רְבִּי יוֹסֵה מַתִּיר בַּחַרְדָּל.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יא
יא
מַרְחִיקִין אֶת הָאִילָן מִן הַבּוֹר עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ אַמָּה,
וְהֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה חֲמִשִּׁים אַמָּה,
בֵּין מִלְמַעְלָה וּבֵין מִן הַצַּד.
אִם הַבּוֹר קָדַם, קוֹצֵץ וְנוֹתֵן דָּמִים,
וְאִם הָאִילָן קָדַם, לֹא יָקֹץ.
סָפֵק זֶה קָדַם, וְזֶה קָדַם, לֹא יָקֹץ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁהַבּוֹר קָדַם אֶת הָאִילָן, לֹא יָקֹץ,
זֶה חוֹפֵר בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ וְזֶה נוֹטֵעַ בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יב
יב
לֹא יִטַּע אָדָם אִילָן סָמוּךְ לִשְׂדֵה חֲבֵרוֹ,
אֶלָּא אִם כֵּן הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
אֶחָד גְּפָנִים וְאֶחָד כָּל הָאִילָן.
הָיָה גָּדֵר בִּנְתַּיִם,
זֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר [מִכָּן, וְזֶה סוֹמֵךְ לַגָּדֵר מִכָּן.]
הָיוּ שָׁרָשִׁין יוֹצְאִין לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ,
מַעֲמִיק שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְעַכֵּב אֶת הַמַּחֲרֵשָׁה.
הָיָה חוֹפֵר בּוֹר וְשִׂיחַ וּמְעָרָה,
קוֹצֵץ וְיוֹרֵד, וְהָעֵצִים שֶׁלּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יג
יג
אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לְתוֹךְ שְׂדֵה חֲבֵרוֹ,

קוֹצֵץ מִלְּא מַרְדֵּעַ עַל גַּבֵּי הַמַּחֲרֵשָׁה,
וְהֶחָרוּב וְהַשִּׁקְמָה, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.
בֵּית הַשְּׁלָחִים וּבֵית הָאִילָן, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
כָּל אִילַן סְרָק, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת.

מסכת בבא בתרא פרק ב משנה יד
יד
אִילָן שֶׁהוּא נוֹטֶה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
קוֹצֵץ כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַגָּמָל עוֹבֵר בְּרוֹכְבוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
טָעוּן פִּשְׁתָּן אוֹ זְמוֹרוֹת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל הָאִילָן, כְּנֶגֶד הַמִּשְׁקֹלֶת, מִפְּנֵי הַטֻּמְאָה.

פרק ג

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה א
א
חֶזְקַת בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִים, וּמְעָרוֹת,
מַרְחָצָיוֹת, שׁוֹבַכּוֹת, בֵּית הַבַּדִּים,
בֵּית הַשְּׁלָחִים, וַעֲבָדִים,
וְכָל שֶׁהוּא עוֹשֶׂה פֵּרוֹת תָּדִיר,
חֶזְקָתָן שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וּמִיּוֹם לְיוֹם.
שְׂדֵה הַבַּעַל, חֶזְקָתָהּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
וְאֵינָהּ מִיּוֹם לְיוֹם.

ב
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים בָּרִאשׁוֹנָה,
וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים בָּאַחֲרוֹנָה,
וּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ [בָּאֶמְצַע,
שְׁמֹנָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.]
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חֹדֶשׁ אֶחָד בָּרִאשׁוֹנָה,
וְחֹדֶשׁ אֶחָד בָּאַחֲרוֹנָה
וּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בָּאֶמְצַע,
אַרְבָּעָה עָשָׂר חֹדֶשׁ.
אָמַר רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּשְׂדֵה הַלָּבָן,
אֲבָל בִּשְׂדֵה הָאִילָן,
כָּנַס אֶת תְּבוּאָתוֹ, וּמָסַק אֶת זֵיתָיו, כָּנַס אֶת קִיצוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ב
ג
שָׁלוֹשׁ אַרְצוֹת לַחֲזָקָה:
יְהוּדָה וְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְגָלִיל.

הָיָה בִיהוּדָה וְהֶחֱזִיק בַּגָּלִיל,
בַּגָּלִיל וְהֶחֱזִיק בִּיהוּדָה,
אֵינָה חֲזָקָה, עַד שֶׁתְּהֵא עִמּוֹ בַּמְּדִינָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
לֹא אָמְרוּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא בְּאִסְפַּנְיָא,
יַחֲזִיק שָׁנָה,
וְיֵלְכוּ וְיוֹדִיעוּהוּ שָׁנָה,
וְיָבֹאוּ שָׁנָה אַחֶרֶת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ג
ד
כָּל חֲזָקָה שֶׁאֵין עִמָּהּ טְעָנָה אֵינָהּ חֲזָקָה.
אָמַר לוֹ:
"מָה אַתְּ עוֹשָׂה בְתוֹךְ שֶׁלִּי?"
"שֶׁלֹּא אָמַר לִי אָדָם דָּבָר",
אֵינָה חֲזָקָה.
"שֶׁמָּכַרְתָּ לִי", "שֶׁנָּתַתָּ לִי מַתָּנָה",
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.
וְהַבָּא מִשָּׁם יְרוּשָׁה אֵינוּ צָרִיךְ טְעָנָה.

ה
הַשּׁוּתָּפִים וְהָאֲרִיסִים וְהָאַפִּיטְרוֹפִּים,
אֵין לָהֶם חֲזָקָה.
אֵין לָאִישׁ חֲזָקָה בְּנִכְסֵי אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא לָאִשָּׁה חֲזָקָה בְּנִכְסֵי בַעְלָהּ,
וְלֹא הָאָב בְּנִכְסֵי הַבֵּן,
וְלֹא הַבֵּן בְּנִכְסֵי הָאָב.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִין? בַּמַּחֲזִיק,
אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה,
וְהָאַחִים שֶׁיַּחֲלְקוּ,
וְהַמַּחֲזִיק בְּנִכְסֵי הַגֵּר,
נָעַל גָּדֵר, פָּרַץ כָּל שֶׁהוּא,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ד
ו
שְׁנַיִם מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁאָכְלָהּ שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
מְשַׁלְּמִים לוֹ אֶת הַכֹּל.
שְׁנַיִם בָּרִאשׁוֹנָה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁנִיָּה, וּשְׁנַיִם בַּשְּׁלִישִׁית,
מְשַׁלְּמִים בֵּינֵיהֶן.
שְׁלֹשָׁה אֶחָיו וְאֶחָד מִצְטָרֵף עִמָּהֶן,
הֲרֵי אֵלּוּ שָׁלוֹשׁ עֵדִיּוֹת,
וְהֵן עֵדוּת אַחַת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ה
ז
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן חֲזָקָה,
וְאֵלּוּ אֵין לָהֶן חֲזָקָה:

הָיָה מַעֲמִיד בְּהֵמָה בֶּחָצֵר,
מַעֲמִיד תַּנּוּר וְכִירַיִם וְרֵחַיִם,
וּמְגַדֵּל תַּרְנְגֹלִים,
וְנוֹתֵן זִבְלוֹ בֶּחָצֵר,
אֵינָה חֲזָקָה.
אֲבָל עָשָׂה מְחִצָּה לִבְהֶמְתּוֹ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִין,
וְכֵן לַתַּנּוּר, וְכֵן לַכִּירַיִם, וְכֵן לָרֵחַיִם,
הִכְנִיס תַּרְנְגֹלִין לְתוֹךְ הַבַּיִת, <תורנגלין>
וְעָשָׂה מָקוֹם לְזִבְלוֹ עָמֹק שְׁלֹשָׁה אוֹ גָּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ו
ח
הַמַּרְזֵב, אֵין לוֹ חֲזָקָה,
וְיֵשׁ לִמְקוֹמוֹ חֲזָקָה.
הַמַּזְחֵלָה, יֵשׁ לָהּ חֲזָקָה.
סֻלָּם מִצָּרִי, אֵין לוֹ חֲזָקָה,
[וְלַצּוֹרִי יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה.]
חַלּוֹן מִצָּרִית אֵין לָהּ,
וְלַצּוֹרִית יֵשׁ לָהּ חֲזָקָה.
אֵיזוֹ הִיא חַלּוֹן מִצָּרִית?
כָּל שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם יָכוֹל לִכָּנֵס לְתוֹכָהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לָהּ מַלְבֵּן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רֹאשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם יָכוֹל לִכָּנֵס לְתוֹכָהּ,
הֲרֵי זוֹ חֲזָקָה.

ט
זִיז,
עַד טֶפַח, יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה, וְיָכוֹל לְמַחוֹת.
פָּחוּת מִטֶּפַח, אֵין לוֹ חֲזָקָה, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְמַחוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ז
י
לֹא יִפְתַּח אָדָם חַלּוֹנוֹתָיו לַחֲצַר שׁוּתָּפִים.
לָקַח בַּיִת בֶּחָצֵר אַחֶרֶת,
לֹא יִפְתָּחֶנּוּ לַחֲצַר שׁוּתָּפִין.
בָּנָה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי בֵיתוֹ,
לֹא יִפְתָּחֶנָּה לַחֲצַר שׁוּתָּפִין,
אֶלָּא אִם רָצָה,
בּוֹנֶה אֶת חֶדֶר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ,
וּבוֹנֶה עֲלִיָּה עַל גַּבֵּי בֵיתוֹ,
וּפוֹתְחָהּ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

יא
לֹא יִפְתַּח אָדָם לַחֲצַר שׁוּתָּפִין פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח,
וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן.
הָיָה קָטָן, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ גָּדוֹל.
אֶחָד, לֹא יַעֲשֶׂנּוּ שְׁנַיִם.
אֲבָל פּוֹתֵחַ הוּא לִרְשׁוּת הָרַבִּים פֶּתַח כְּנֶגֶד פֶּתַח,

וְחַלּוֹן כְּנֶגֶד חַלּוֹן.
הָיָה קָטָן, עוֹשֶׂה אוֹתוֹ גָּדוֹל.
אֶחָד, עוֹשֶׂה אוֹתוֹ שְׁנַיִם.

מסכת בבא בתרא פרק ג משנה ח
יב
אֵין עוֹשִׂין חָלָל תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים,
בּוֹרוֹת שִׂיחִים וּמְעָרוֹת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַתִּיר,
כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עֲגָלָה מְהַלֶּכֶת טְעוּנָה אֲבָנִים.
אֵין מוֹצִיאִין זִיזִין וּכְצוֹצְטְרָיוֹת לִרְשׁוּת הָרַבִּים, <וּכְצוֹצְטְרָיוֹת = וּגְזֻזְטְרָאוֹת>
אֶלָּא אִם רָצָה,
כּוֹנֵס לְתוֹךְ שֶׁלּוֹ וּמוֹצִיא.
לָקַח חָצֵר וּבָהּ זִיזִין וּכְצוֹצְטְרָיוֹת,
הֲרֵי זוֹ כְחֶזְקָתָהּ.

פרק ד

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה א
א
הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת, לֹא מָכַר אֶת הַיָּצִיעַ,
אַף עַל פִּי שֶׁהִיא פְתוּחָה לְתוֹכוֹ,
וְלֹא אֶת הַחֶדֶר שֶׁלִּפְנִים מִמֶּנּוּ,
וְלֹא אֶת הַגַּג,
בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַעֲקֶה גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לוֹ צוּרַת הַפֶּתַח,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִין,
אֵינוּ מָכוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ב
ב
לֹא אֶת הַבּוֹר, וְלֹא אֶת הַחַדּוּת,
אַף עַל פִּי שֶׁכָּתַב לוֹ "עָמְקָהּ וְרוּמָהּ".
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
[דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.]
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "חוּץ מֵאֵלּוּ",
שֶׁאֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
מִכָּרָן לְאַחֵר,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ג

ג
הַמּוֹכֵר אֶת הַבַּיִת מָכַר אֶת הַדֶּלֶת,
אֲבָל לֹא אֶת הַמַּפְתֵּחַ.
מָכַר אֶת הַמַּכְתֶּשֶׁת קְבוּעָה,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטֶלֶת.
מָכַר אֶת הָאַצְטְרוֹבִיל,
אֲבָל לֹא אֶת הַקֶּלֶת;
מָכַר תַּנּוּר, מָכַר כִּירַיִם,
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ",
חֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִים.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ד
ד
הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר,
מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׁיחִים וּמְעָרוֹת,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטְלִין.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ", <הוּא>
חֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִים.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא מָכַר אֶת הַמַּרְחִץ,
וְלֹא אֶת בֵּית הַבַּד שֶׁבְּתוֹכָהּ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת הֶחָצֵר,
לֹא מָכַר אֶלָּא אֲוִירָהּ שֶׁלֶּחָצֵר.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ה
ה
הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד,
מָכַר אֶת הַיָּם, וְאֶת הַמָּמֵל וְאֶת הַבְּתוּלוֹת, <הממלל>
אֲבָל לֹא מָכַר אֶת הַכִּידוֹן,
וְלֹא אֶת הַגַּלְגַּל, וְלֹא אֶת הַקּוֹרָה.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הוּא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ",
חֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת בֵּית הַבַּד,
מָכַר אֶת הַקּוֹרָה.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ו
ו
הַמּוֹכֵר אֶת הַמַּרְחִץ,
לֹא מָכַר לֹא אֶת הַנְּסָרִים,
וְלֹא אֶת הַסַּפְסָלִים,
וְלֹא אֶת הַבַּלָּנִיּוֹת.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ ,"הִיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
חֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא מָכַר לֹא אֶת הַמְּגוּרוֹת שֶׁלַּמַּיִם
וְלֹא אֶת אוֹצָרוֹת שֶׁלָּעֵצִים.

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ז

ז
הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר,
מָכַר בָּתִּים, בּוֹרוֹת, שִׂיחִים וּמְעָרוֹת,
מַרְחָצָיוֹת, שׁוֹבָכוֹת, בֵּית הַבַּדִּים,
וּבֵית הַשְּׁלָחִים,
אֲבָל לֹא אֶת הַמִּטַּלְטְלִין.
בְּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הֵיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
אֲפִלּוּ הָיוּ בָהּ בְּהֵמָה וַעֲבָדִים,
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִים.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַמּוֹכֵר אֶת הָעִיר מָכַר אֶת הַסַּנְטֵר. <שומר>

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ח
ח
הַמּוֹכֵר אֶת הַשָּׂדֶה,
מָכַר אֶת הָאֲבָנִים שֶׁהֵן לְצָרְכָהּ,
וְאֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם שֶׁהֵם לְצָרְכּוֹ,
וְאֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא מְחֻבֶּרֶת לַקַּרְקַע,
וְאֶת מְחִצַּת הַקָּנִים שֶׁהִיא פְּחוּתָה מִבֵּית רֹבַע,
וְאֶת הַשּׁוֹמֶרָה שֶׁאֵינָהּ עֲשׂוּיָה בַטִּיט, <~~שאינה~~ עשויה>
וְאֶת הֶחָרוּב שֶׁאֵינוֹ מֻרְכָּב,
וְאֶת בְּתוּלַת הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

מסכת בבא בתרא פרק ד משנה ט
ט
אֲבָל לֹא מָכַר
לֹא אֶת הָאֲבָנִים שֶׁאֵינָן לְצָרְכָהּ, <לְצָרְכוֹ>
וְלֹא אֶת הַקָּנִים שֶׁבַּכֶּרֶם שֶׁאֵינָן לְצָרְכוֹ,
וְלֹא אֶת הַתְּבוּאָה שֶׁהִיא תְלוּשָׁה מִן הַקַּרְקַע.
בְּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הֵיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ.
לֹא מָכַר
לֹא אֶת מְחִצַּת הַקָּנִים שֶׁהִיא בֵּית רֹבַע, <מְחִיצַת>
וְלֹא אֶת הַשּׁוֹמֶרָה הָעֲשׂוּיָה בַטִּיט,
וְלֹא אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב,
וְלֹא אֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

י
לֹא אֶת הַבּוֹר,
וְלֹא אֶת הַגַּת,
וְלֹא אֶת הַשּׁוֹבָךְ,
בֵּין חֲרֵבִים, בֵּין שְׁלֵמִים.
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָה,
בְּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "חוּץ מֵאֵלּוּ",
שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.

מִכָּרָן לְאַחֵר,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לִקַּח לוֹ דֶּרֶךְ.

יא
בַּמֶּה דְּבָרִין אֲמוּרִין? בְּמוֹכֵר,
אֲבָל בְּנוֹתֵן מַתָּנָה,
נוֹתֵן אֶת כֻּלָּם.
הָאַחִים שֶׁחָלְקוּ,
זָכוּ בַשָּׂדֶה, זָכוּ בְכֻלָּם.
הַמַּחֲזִיק בִּנְכְסֵי הַגֵּר,
הֶחֱזִיק בַּשָּׂדֶה, הֶחֱזִיק בְּכֻלָּם.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה, הִקְדִּישׁ אֶת כֻּלָּם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֶה, לֹא הִקְדִּישׁ אֶלָּא
אֶת הֶחָרוּב הַמֻּרְכָּב וְאֶת סַדַּן הַשִּׁקְמָה. <שקמה>

פרק ה

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה א
א
הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה,
מָכַר אֶת הַתֶּרֶן וְאֶת הַנַּס וְאֶת הָהוֹגֵן,
וְאֶת כָּל הַמְּנַהֲגִים אוֹתָהּ.
אֲבָל לֹא מָכַר לֹא אֶת הָעֲבָדִים,
וְלֹא אֶת הַמַּרְצֵפִים,
וְלֹא אֶת הָאַנְתִּיקִי.
בִּזְמַן שֶׁאָמַר לוֹ "הֵיא וְכָל מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ",
הֲרֵי כֻלָּם מְכוּרִין.

ב
מָכַר אֶת הַקָּרוֹן, לֹא מָכַר אֶת הַפָּרָדוֹת;
מָכַר אֶת הַפָּרָדוֹת, לֹא מָכַר אֶת הַקָּרוֹן.
מָכַר אֶת הַצֶּמֶד, לֹא מָכַר אֶת הַבָּקָר;
מָכַר אֶת הַבָּקָר, לֹא [מָכַר] אֶת הַצֶּמֶד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַדָּמִים מוֹדִיעִין.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"מְכוֹר לִי צִמְדְּךָ בְּמָאתַיִם זוּז",
הַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁאֵין הַצֶּמֶד בְּמָאתַיִם זוּז.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַדָּמִים רְאָיָה. <לַדָּמִים>

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ב
ג

הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר, לֹא מָכַר אֶת כֵּלָיו.
נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר:
מָכַר אֶת כֵּלָיו.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
פְּעָמִים מְכוּרִין, וּפְעָמִים שֶׁאֵינָן מְכוּרִין.
כֵּיצַד?
הָיָה חֲמוֹר לְפָנָיו וְכֵלָיו עָלָיו,
וְאָמַר לוֹ:
"מְכוֹר לִי חֲמוֹרְךָ זוֹ!"
כֵּלָיו מְכוּרִים.
"חֲמוֹרְךָ הַהוּא",
אֵין כֵּלָיו מְכוּרִין.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ג
ד
הַמּוֹכֵר אֶת הַחֲמוֹר, לֹא מָכַר אֶת הַסָּיָח.
מָכַר פָּרָה, לֹא מָכַר אֶת בְּנָהּ.
מָכַר אַשְׁפּוֹת, מָכַר זִבְלָהּ.
מָכַר בּוֹר, מָכַר מֵימָיו.
מָכַר שׁוֹבָךְ, מָכַר יוֹנִים.
מָכַר כַּוָּרֶת, מָכַר דְּבוֹרִים.
הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת שׁוֹבָךְ, מַפְרִיחַ בֶּרֶךְ הָרִאשׁוֹנָה.
פֵּרוֹת כַּוָּרֶת, נוֹטֵל שְׁלֹשָׁה נְחִילִין וּמְסָרֵס.
חַלּוֹת דְּבַשׁ, מַנִּיחַ שְׁתֵּי חַלּוֹת.
זֵיתִים לָקוּץ, מַנִּיחַ שְׁתֵּי גְרוֹפְיוֹת.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ד
ה
הַקּוֹנֶה שְׁנֵי אִילָנוֹת בְּתוֹךְ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ, <שתי>
הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה קַרְקַע.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
קָנָה קַרְקַע.
הִגְדִּילוּ, לֹא יִשַּׁפֶּה.
הָעוֹלֶה מִן הַגֶּזַע, שֶׁלּוֹ;
וּמִן הַשָּׂרָשִׁים, שֶׁלְּבַעַל הַקַּרְקַע.
וְאִם מֵתוּ, אֵין לוֹ קַרְקַע.

ו
קָנָה שְׁלֹשָׁה, קָנָה קַרְקַע.
הִגְדִּילוּ, יִשַּׁפֶּה.
וְהָעוֹלֶה מִן הַשָּׂרָשִׁים, שֶׁלּוֹ.
וְאִם מֵתוּ, יֵשׁ לוֹ קַרְקַע.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ה
[ז]
הַמּוֹכֵר אֶת הָרֹאשׁ בִּבְהֵמָה גַּסָּה,
לֹא מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם;
מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם, לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ.
מָכַר אֶת הַקֵּנֶה, לֹא מָכַר אֶת הַכָּבֵד;
מָכַר אֶת הַכָּבֵד, לֹא מָכַר אֶת הַקֵּנֶה.

אֲבָל בִּבְהֵמָה דַּקָּה׃
מָכַר אֶת הָרֹאשׁ, מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם;
מָכַר אֶת הָרַגְלַיִם, לֹא מָכַר אֶת הָרֹאשׁ;
מָכַר אֶת הַקֶּנֶה, מָכַר אֶת הַכָּבֵד;
מָכַר אֶת הַכָּבֵד, לֹא מָכַר אֶת הַקֶּנֶה.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ו
ח
אַרְבַּע מִדּוֹת בַּמּוֹכְרִים׃
מָכַר לוֹ חִטִּים יָפוֹת, וְנִמְצְאוּ רָעוֹת,
הַלּוֹקֵחַ יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ;
רָעוֹת, וְנִמְצְאוּ יָפוֹת,
הַמּוֹכֵר יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ;
רָעוֹת, וְנִמְצְאוּ רָעוֹת,
יָפוֹת, וְנִמְצְאוּ יָפוֹת,
אֵין אֶחָד מֵהֶם יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ.
שְׁחַמְתִּית, וְנִמְצֵאת לְבָנָה, <שֶׁמָּתִית>
לְבָנָה, וְנִמְצֵאת שְׁחַמְתִּית, <שֶׁמָּתִית>
עֵצִים שֶׁלַּדַּיִת, וְנִמְצְאוּ שֶׁלַּשִּׁקְמָה,
שֶׁלַּשִּׁקְמָה, וְנִמְצְאוּ שֶׁלַּדַּיִת,
יַיִן, וְנִמְצָא חֹמֶץ,
חֹמֶץ, וְנִמְצָא יַיִן,
שְׁנֵיהֶן יְכוֹלִין לַחְזֹר בָּהֶן.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ז
ט
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ,
מָשַׁךְ וְלֹא מָדַד, קָנָה;
מָדַד וְלֹא מָשַׁךְ, לֹא קָנָה.
אִם הָיָה פִּקֵּחַ, שׁוֹכֵר אֶת מְקוֹמָן. <סוכר>
הַלּוֹקֵחַ פִּשְׁתָּן מֵחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא קָנָה,
עַד שֶׁיְּטַלְטְלֶנּוּ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְאִם הָיָה בְּמְחֻבָּר לַקַּרְקַע,
וְתָלַשׁ כָּל שֶׁהוּא, קָנָה.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ח
י
הַמּוֹכֵר יַיִן וָשֶׁמֶן לַחֲבֵרוֹ,
וְהוֹקִירוּ אוֹ שֶׁהוּזְלוּ,
עַד שֶׁלֹּא נִתְמַלְּאת הַמִּדָּה,
לַמּוֹכֵר;
וּמִשֶּׁנִּתְמַלְּאת הַמִּדָּה,
לַלּוֹקֵחַ.
הָיָה סַרְסוּר בֵּינֵיהֶן,
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית,
נִשְׁבְּרָה לַסַּרְסוּר.
חַיָּב לְהַטִּיף לוֹ שָׁלוֹשׁ טְפִין.
הִרְכִּינָהּ וּמְצָאת,
הֲרֵי שֶׁלַּלּוֹקֵחַ.

וְהַחַנָּוְנִי חַיָּב לְהַטִּיף לוֹ שָׁלוֹשׁ טִפִּין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּלֵילֵי שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה,
פָּטוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה ט
יא
הַשּׁוֹלֵחַ אֶת בְּנוֹ אֵצֶל הַחַנָּוְנִי,
וּמָדַד לוֹ בְּאִסָּר שֶׁמֶן, וְנָתַן לוֹ אֶת הָאִסָּר;
שָׁבַר אֶת הַצְּלוֹחִית וְאִבֵּד אֶת הָאִסָּר,
הַחַנָּוְנִי חַיָּב.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר,
שֶׁעַל מְנָת כֵּן שִׁלְּחוֹ.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרְבִּי יְהוּדָה:
בִּזְמַן שֶׁהַצְּלוֹחִית בְּיַד הַתִּינוֹק,
וּמָדַד הַחַנָּוְנִי לְתוֹכָהּ,
הַחַנָּוְנִי פָּטוּר.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה י
יב
הַסִּיטוֹן מְקַנֵּחַ אֶת מִדּוֹתָיו אַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּבַעַל הַבַּיִת, אַחַת לִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים.
הַחַנָּוְנִי מְקַנֵּחַ אֶת מִדּוֹתָיו פַּעֲמַיִם בַּשַּׁבָּת,
וּמְמַחֶה אֶת מִשְׁקְלוֹתָיו פַּעַם אַחַת בַּשַּׁבָּת,
וּמְקַנֵּחַ מֹאזְנַיִם עַל כָּל מִשְׁקָל וּמִשְׁקָל.

מסכת בבא בתרא פרק ה משנה יא
יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בַּלַּח,
אֲבָל בַּיָּבֵשׁ אֵינוֹ צָרִיךְ.
חַיָּב לְהַכְרִיעַ לוֹ טֶפַח.
הָיָה שׁוֹקֵל לוֹ עַיִן בְּעַיִן,
נוֹתֵן לוֹ גֵּרוּמִים,
אֶחָד לַעֲשָׂרָה בַּלַּח,
וְאֶחָד לְעֶשְׂרִים בַּיָּבֵשׁ.

יד
מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לָמוֹד בַּדַּקָּה,
לֹא יָמוֹד בַּגַּסָּה, <בַּגַּסָּא>
בַּגַּסָּה, לֹא יָמוֹד בַּדַּקָּה;
לִמְחֹק, לֹא יִגְדֹּשׁ,
לִגְדֹּשׁ, לֹא יִמְחֹק.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה א
א
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ וְלֹא צִמְּחוּ,
אֲפִלּוּ זֶרַע פִּשְׁתָּן,
אֵינוּ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
זֶרְעוֹנֵי גִנָּה שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין,
חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ב
ב
הַמּוֹכֵר פֵּרוֹת לַחֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה מְקַבֵּל עָלָיו רֹבַע טִנּוֹפֶת לִסְאָה;
תְּאֵנִים, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר מַתְלִיעוֹת לְמֵאָה;
מַרְתֵּף שֶׁלַּיַּיִן, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר קוֹסְסוֹת לְמֵאָה;
קִנְקִנִים, בַּשָּׂרוֹן, מְקַבֵּל עָלָיו עֶשֶׂר פּוֹטְסוֹת לְמֵאָה.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ג
ג
הַמּוֹכֵר יַיִן לַחֲבֵרוֹ, וְהֶחֱמִיץ,
אֵינוּ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ.
אִם יָדוּעַ שֶׁיֵּינוֹ מַחֲמִיץ,
הֲרֵי זֶה מֶקַח טָעוּת.
אִם אָמַר לוֹ:
"יַיִן מְבֻשָּׁם אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
חַיָּב לְהַעֲמִיד לוֹ עַד הָעֲצֶרֶת.
יָשָׁן, מִשֶּׁלְאֶשְׁתְּקַד,
מְיֻשָּׁן, מִשָּׁלֹשׁ שָׁנִים.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ד
ד
הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בַּיִת,
וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לִבְנוֹת לוֹ בֵּית חַתְנוּת לִבְנוֹ,
אוֹ לְבֵית אַלְמְנוּת לְבִתּוֹ,
בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רֶפֶת בָּקָר הִיא זוֹ!
הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת רֶפֶת בָּקָר,
בּוֹנֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ.
בַּיִת קָטָן, שֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנָה.
גָּדוֹל, שְׁמוֹנָה עַל עֶשֶׂר.
טְרִיקְלִין, עֶשֶׂר עַל עֶשֶׂר.
רוּמוֹ כַּחֲצִי אָרְכּוֹ וְכַחֲצִי רָחְבּוֹ.
רְאָיָה לַדָּבָר,
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כְּבִנְיַן הַהֵיכָל.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ה
ה

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בוֹר לִפְנִים מִבֵּיתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם נִכְנָסִים,
וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן יוֹצְאִים,
וְאֵינוֹ מַכְנִיס אֶת בְּהֶמְתּוֹ וּמַשְׁקֶה מִבּוֹרוֹ,
אֶלָּא מְמַלֵּא וּמַשְׁקֶה מִבַּחוּץ.
זֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת,
וְזֶה עוֹשֶׂה לוֹ פּוֹתַחַת.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ו
ו
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ גִּנָּה לִפְנִים מִגִּנָּתוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן נִכְנָסִים,
וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁדֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָן יוֹצְאִין,
וְאֵינוֹ מַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגָּרִים,
וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְתוֹךְ שָׂדֶה אַחֶרֶת.
וְהַחִיצוֹן זוֹרֵעַ אֶת הַדֶּרֶךְ.

ז
נָתְנוּ לוֹ דֶּרֶךְ מִן הַצַּד מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם,
נִכְנָס בְּשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה,
[וְיוֹצֵא בְשָׁעָה שֶׁהוּא רוֹצֶה,]
וּמַכְנִיס לְתוֹכָהּ תַּגָּרִים,
וְלֹא יִכָּנֵס מִתּוֹכָהּ לְשָׂדֶה אַחֶרֶת,
וְזֶה וָזֶה אֵינָם רַשָּׁיִין לְזָרְעָהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ז
ח
מִי שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ הָרַבִּים עוֹבֶרֶת לְתוֹךְ שָׂדֵהוּ,
וּנְטָלָהּ וְנָתַן לָהֶן מִן הַצַּד,
מַה שֶּׁנָּתַן נָתַן, וְשֶׁלּוֹ לֹא הִגִּיעוֹ.
דֶּרֶךְ הַיָּחִיד, אַרְבַּע אַמּוֹת,
וְדֶרֶךְ הָרַבִּים, שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה.
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ, אֵין לָהּ שִׁעוּר,
דֶּרֶךְ הַקֶּבֶר, אֵין לָהּ שִׁעוּר.
הַמַּעֲמָד,
דַּיָּנֵי צִיפּוֹרִין אָמְרוּ:
בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּים.

מסכת בבא בתרא פרק ו משנה ח
ט
הַמּוֹכֵר מָקוֹם לַחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר,
וְכֵן הַמְקַבֵּל מֵחֲבֵרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קֶבֶר,
עוֹשֶׂה תוֹכָהּ שֶׁלַּמְעָרָה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁמוֹנָה כֻּכִּים:
שְׁלֹשָׁה מִכָּן וּשְׁלֹשָׁה מִכָּן וּשְׁנַיִם מִכְּנֶגְדָּן.
וְהַכֻּכִּים,
אָרְכָּן אַרְבַּע אַמּוֹת וְרוּמָן שִׁבְעָה וְרָחְבָּן שִׁשָּׁה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עוֹשֶׂה תוֹכָהּ שֶׁלַּמְעָרָה שֵׁשׁ עַל שְׁמוֹנָה,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר כָּךְ:

אַרְבָּעָה מִכָּן וְאַרְבָּעָה מִכָּן וּשְׁלֹשָׁה מִכְּנֶגְדָּן,
אֶחָד מִימִין הַפֶּתַח וְאֶחָד מִן הַשְּׂמֹאל.
וְעוֹשֶׂה חָצֵר עַל פֶּתַח הַמְּעָרָה שֵׁשׁ עַל שֵׁשׁ,
כְּמִלֹּא מִטָּה,
וּפוֹתֵחַ לְתוֹכָהּ שְׁתֵּי מְעָרוֹת,
אַחַת מִכָּן וְאַחַת מִכָּן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַרְבַּע, לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל לְפִי הַסֶּלַע.

פרק ז

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה א
א
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"בֵּית כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ סְלָעִים גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִין
אֵינָן נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
פָּחוּת מִכֵּן, נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
וְאִם אָמַר לוֹ:
"כְּבֵית כּוֹר",
אֲפִלּוּ הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים יָתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִין,
אוֹ סְלָעִין גְּבוֹהִין יָתֵר מֵעֲשָׂרָה טְפָחִין,
הֲרֵי אֵלּוּ נִמְדָּדִין עִמָּהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ב
ב
"בֵּית כּוֹר עָפָר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מִדָּה בַחֶבֶל.
פָּחַת כָּל שֶׁהוּא, יְנַכֶּה.
אוֹ הוֹתִיר כָּל שֶׁהוּא, יַחְזִיר.
אִם אָמַר לוֹ:
" אִם חָסֵר, אִם יָתֵר",
אֲפִלּוּ פָּחַת רֹבַע לִסְאָה אוֹ הוֹתִיר רֹבַע לִסְאָה,
הִגִּיעוֹ.
יוֹתֵר מִכֵּן, יַעֲשֶׂה חֶשְׁבּוֹן.

ג
מַה הוּא מַחְזִיר לוֹ?
מָעוֹת.
אִם רָצָה, מַחְזִיר לוֹ קַרְקַע.
וְלָמָּה אָמְרוּ 'מַחְזִיר לוֹ מָעוֹת'?
אֶלָּא לְיַפּוֹת כֹּחוֹ שֶׁלַּמּוֹכֵר,
שֶׁאִם שִׁיֵּר בַּשָּׂדֶה בֵּית תִּשְׁעַת קַבִּים,
וּבַגִּנָּה בֵּית חֲצִי קַב,
וּכְדִבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה בֵּית רֹבַע,

מַחְזִיר לוֹ אֶת הַקַּרְקַע.
לֹא אֶת הָרֹבַע בִּלְבַד הוּא מַחְזִיר לוֹ,
[אֶלָּא] אֶת כָּל הַמּוֹתָר.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ג
ד
"מִדָּה בַּחֶבֶל",
אִם חָסֵר אִם יָתֵר, בִּטֵּל;
אִם חָסֵר וְאִם יָתֵר, מִדָּה בַּחֶבֶל, בִּטֵּל
אִם חָסֵר וְאִם יָתֵר,
מִדָּה בַּחֶבֶל, בִּטֵּל.
מִדָּה בַּחֶבֶל,
וְאֶת אִם חָסֵר וְאֶת אִם יָתֵר.
כְּדִבְרֵי בֶן נַנָּס.
בְּסִימָנִין וּבְמִצָּרָיו,
פַּחַת שְׁתוּת, הִגְּיעוֹ,
עַד שְׁתוּת, יְנַכֶּה.

מסכת בבא בתרא פרק ז משנה ד
ה
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"חֲצִי שָׂדִי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן, וְנוֹטֵל חֲצִי שָׂדֵהוּ.
"חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם אֲנִי מוֹכֵר לָךְ",
מְשַׁמְּנִין בֵּינֵיהֶם, וְנוֹטֵל חֶצְיָהּ בַּדָּרוֹם.
וּמְקַבֵּל עָלָיו מְקוֹם הַגָּדֵר, וְחָרִיץ [וּ]בֶן חָרִיץ.
כַּמָּה הוּא חָרִיץ?
שִׁשָּׁה טְפָחִין.
וּבֶן חָרִיץ?
שְׁלֹשָׁה.

פרק ח

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה א
א
יֵשׁ נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים,
נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִים,
מַנְחִילִים וְלֹא נוֹחֲלִים,
לֹא נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִים.
אֵלּוּ נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים:
הָאָב אֶת הַבָּנִים,
וְהַבָּנִים אֶת הָאָב,
וְהָאַחִים מִן הָאָב נוֹחֲלִים וּמַנְחִילִים.
הָאִישׁ אֶת אִמּוֹ,
וְהָאִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וּבְנֵי אַחְיוֹת נוֹחֲלִים וְלֹא מַנְחִילִין.
הָאִשָּׁה אֶת בְּנָהּ,
וְהָאִשָּׁה אֶת בַּעְלָהּ,

וַאֲחֵי הָאֵם מַנְחִילִים וְלֹא נוֹחֲלִים.
וְהָאַחִים מִן הָאֵם לֹא נוֹחֲלִין וְלֹא מַנְחִילִים.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ב
ב
סֵדֶר נְחָלוֹת כָּךְ הוּא: (בְּמִדְבַּר כז,ח)
"אִישׁ כִּי יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ,
וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ".
הַבֵּן קוֹדֵם לַבַּת,
כָּל יוֹצְאֵי יֶרֶךְ שֶׁלַּבֵּן קוֹדְמִין לַבַּת.
בַּת קוֹדֶמֶת לָאַחִים,
וְכָל יוֹצְאֵי יֶרֶךְ שֶׁלַּבַּת קוֹדְמִין לָאַחִים.
הָאַחִים קוֹדְמִין לַאֲחִי הָאָב,
כָּל יוֹצְאֵי יֶרֶךְ שֶׁלָּאַחִין קוֹדְמִין לַאֲחִי הָאָב.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַקּוֹדֵם בַּנַּחֲלָה, יוֹצְאֵי יֶרֶךְ קוֹדְמִין.
וְהָאָב קוֹדֵם לְכָל יוֹצְאֵי יֶרֶךְ.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ג
ג
בָּנוֹת צָלָפְחָד נָטְלוּ שְׁלֹשָׁה חֲלָקִין בַּנַּחֲלָה:
חֵלֶק אֲבִיהֶן, שֶׁהָיָה עִם יוֹצְאֵי מִצְרַיִם,
וְחֶלְקוֹ עִם אֶחָיו בְּנִכְסֵי חֵפֶר,
וְשָׁהָיָה בְכוֹר, נָטַל שְׁנֵי חֲלָקִים.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ד
ד
אֶחָד הַבֵּן וְאֶחָד הַבַּת בַּנַּחֲלָה,
אֲלָא שֶׁהַבֵּן נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בִּנְכְסֵי הָאָב,
וְאֵינוּ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בִּנְכְסֵי הָאֵם.
וְהַבָּנוֹת נִזּוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאָב,
וְאֵינָן נִזּוֹנוֹת מִנִּכְסֵי הָאֵם.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ה
ה
הָאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי בְכוֹר לֹא יִטֹּל פִּי שְׁנַיִם",
"אִישׁ פְּלוֹנִי בְּנִי, לֹא יִירַשׁ עִם אֶחָיו",
לֹא אָמַר כְּלוּם,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה.
הַמְחַלֵּק נְכָסָיו עַל פִּיו,
רַבָּה לְאֶחָד וּמְעַט לְאֶחָד,
הִשְׁוָה לָהֶן אֶת הַבְּכוֹר,
דִּבְרָיו קַיָּמִין.
וְאִם אָמַר "מִשָּׁם יֵרָשֶׁה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
כָּתַב בֵּין בַּתְּחִלָּה וּבֵין בָּאֶמְצַע וּבֵין בַּסּוֹף:
"מִשָּׁם מַתָּנָה",
דִּבְרָיו קַיָּמִין.

ו
הָאוֹמֵר:
"אִישׁ פְּלוֹנִי יִירָשֵׁנִי", בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בַּת,
"בִּתִּי תִּירָשֵׁנִי", בְּמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בֵּן,
לֹא אָמַר כְּלוּם,
שֶׁהִתְנָה עַל הַכָּתוּב שֶׁבַּתּוֹרָה.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
אִם אָמַר עַל מִי שֶׁהוּא רָאוּי לוֹ לִירֵשָׁה,
דְּבָרָיו קַיָּמִין,
וְעַל מִי שֶׁאֵינוּ רָאוּי לוֹ לִירֵשָׁה,
אֵין דְּבָרָיו קַיָּמִין.

ז
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לַאֲחֵרִים, וְהִנִּיחַ אֶת בָּנָיו,
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי,
אֲבָל אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחָה מִמֶּנּוּ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיוּ בָנָיו נוֹהֲגִין כַּשּׁוּרָה,
זָכוּר לַטּוֹב. <לָטוֹב>

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ו
ח
הָאוֹמֵר:
"זֶה בְנִי נֶאֱמָן",
"זֶה אָחִי אֵינוֹ נֶאֱמָן",
יִטֹּל עִמּוֹ בְּחֶלְקוֹ.
מֵת,
יַחְזְרוּ נְכָסִים לִמְקוֹמָם.
נָפְלוּ לוֹ נְכָסִים מִמָּקוֹם אַחֵר,
יִירְשׁוּ אֶחָיו עִמּוֹ.
מִי שֶׁמֵּת, וְנִמְצֵאת דְּיַתִּיקֵי קְשׁוּרָה עַל יֶרְכּוֹ,
הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ כְּלוּם.
זָכָה בָהּ לְאַחֵר,
בֵּין מִן הַיּוֹרְשִׁין וּבֵין שֶׁאֵינָן מִן הַיּוֹרְשִׁין,
דְּבָרָיו קַיָּמִין.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ז
ט
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לְבָנָיו,
צָרִיךְ שֶׁיִּכְתֹּב "מֵהַיּוֹם לְאַחַר מוֹתִי".
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ.
הַכּוֹתֵב נְכָסָיו לִבְנוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ,
הָאָב אֵינוֹ יָכוֹל לְמָכֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כְּתוּבִין לַבֵּן,
וְהַבֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לְמָכֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּת הָאָב.
מָכַר הָאָב,
מְכוּרִין עַד שֶׁיָּמוּת.

מָכַר הַבֵּן,
אֵין לַלּוֹקֵחַ בָּהֶן כְּלוּם עַד שֶׁיָּמוּת הָאָב.
הָאָב תּוֹלֵשׁ וּמַאֲכִיל לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה;
וּמַה שֶּׁהִנִּיחַ תָּלוּשׁ,
הֲרֵי הוּא שֶׁלַּיּוֹרְשִׁים.

י

הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים,
אֵין הַגְּדוֹלִים מִתְפַּרְנְסִין עַל יְדֵי קְטַנִּים,
וְלֹא קְטַנִּים נִזּוֹנִים עַל הַגְּדוֹלִים,
אֶלָּא חוֹלְקִים בְּשָׁוֶה.
נָשְׂאוּ גְּדוֹלִים, יִשְּׂאוּ קְטַנִּים.
וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנִּים:
"הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאִים כְּדֶרֶךְ שֶׁנָּשָׂאתֶם אַתֶּם",
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן,
אֶלָּא מַה שֶּׁנָּתַן לָהֶן אֲבִיהֶן, נָתַן.

מסכת בבא בתרא פרק ח משנה ח
יא
הִנִּיחַ בָּנוֹת גְּדוֹלוֹת וּקְטַנּוֹת,
אֵין הַגְּדוֹלוֹת מִתְפַּרְנְסוֹת עַל הַקְּטַנּוֹת,
וְלֹא הַקְּטַנּוֹת נִזּוֹנוֹת עַל הַגְּדוֹלוֹת,
אֶלָּא חוֹלְקוֹת בְּשָׁוֶה.
(נָשְׂאוּ הַגְּדוֹלוֹת, יִשְּׂאוּ הַקְּטַנּוֹת.
וְאִם אָמְרוּ הַקְּטַנּוֹת:
"הֲרֵי אָנוּ נוֹשְׂאוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁנָּשָׂאתֶן אַתֶּן",
אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן.)
זֶה חֹמֶר בַּבָּנוֹת מִבַּבָּנִים,
שֶׁהַבָּנוֹת נִזּוֹנוֹת עַל הַבָּנִים,
וְאֵינָן נִזּוֹנוֹת עַל הַבָּנוֹת.

פרק ט

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה א
א
מִי שֶׁמֵּת, וְהִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְרֻבִּין,
הַבָּנִים יִירָשׁוּ, וְהַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ.
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְמֻעָּטִין,
הַבָּנוֹת יִזּוֹנוּ, וְהַבָּנִים יִשְׁאֲלוּ עַל הַפְּתָחִים.
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
בִּשְׁבִיל שֶׁאֲנִי זָכָר הִפְסַדְתִּי?
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ב
ב
הִנִּיחַ בָּנִים וּבָנוֹת וְטוּמְטוֹם,

בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִין מְרֻבִּין,
הַזְּכָרִים דּוֹחִין אוֹתוֹ אֵצֶל הַנְּקֵבוֹת.
בִּזְמַן שֶׁהַנְּכָסִים מְמֻעָטִין,
הַנְּקֵבוֹת דּוֹחוֹת אוֹתוֹ אֵצֶל הַזְּכָרִים.
הָאוֹמֵר:
"אִם יָלְדָה אִשְׁתִּי זָכָר, יִטֹּל מָנֶה",
אִם יָלְדָה זָכָר, נוֹטֵל מָנֶה.
"וְאִם נְקֵבָה, מָאתַיִם",
יָלְדָה נְקֵבָה, נוֹטֶלֶת מָאתַיִם.
"אִם זָכָר, מָנֶה, אִם נְקֵבָה, מָאתַיִם",
יָלְדָה זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר נוֹטֵל מָנֶה, וְהַנְּקֵבָה מָאתַיִם.

ג
יָלְדָה טוּמְטוֹם, אֵינוֹ נוֹטֵל.
אִם אָמַר:
"כָּל מַה שֶּׁתֵּלֵד אִשְׁתִּי יִטֹּל",
הֲרֵי זֶה יִטֹּל.
אִם אֵין שָׁם יוֹרֵשׁ אֶלָּא הוּא,
יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ג
ד
הִנִּיחַ בָּנִים גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים,
הִשְׁבִּיחוּ גְדוֹלִים אֶת הַנְּכָסִים,
הִשְׁבִּיחוּ לָאֶמְצַע.
אִם אָמְרוּ:
"רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לָנוּ אַבָּא,
הֲרֵי אָנוּ עוֹשִׁין וְאוֹכְלִין",
הִשְׁבִּיחוּ לְעַצְמָן.

ה
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁהִשְׁבִּיחָה אֶת הַנְּכָסִין,
הִשְׁבִּיחָה לָאֶמְצַע.
אִם אָמְרָה:
"רְאוּ מַה שֶּׁהִנִּיחַ לִי בַּעֲלִי,
הֲרֵי אֲנִי עוֹשָׂה וְאוֹכֶלֶת",
הִשְׁבִּיחָה לְעַצְמָהּ.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ד
ו
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים <הָאָחִים>
שֶׁנָּפַל אֶחָד מֵהֶן לָאֻמָּנוּת,
נָפַל לָאֶמְצַע.
חָלָה וְנִתְרַפֵּא, נִתְרַפֵּא מִשֶּׁלְעַצְמוֹ.
הָאַחִים שֶׁעָשׂוּ מִקְצָתָן שׁוֹשְׁבִינוּת בְּחַיֵּי הָאָב,
חָזְרָה הַשּׁוֹשְׁבִינוּת, חָזְרָה לָאֶמְצַע,
שֶׁהַשּׁוֹשְׁבִינוּת נִגְבֵּית בְּבֵית דִּין.
אֲבָל הַשּׁוֹלֵחַ לַחֲבֵרוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
אֵינָן נִגְבִּים בְּבֵית דִּין,

מִפְּנֵי שֶׁהֵן גְּמִילוּת חֲסָדִים.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ה
ז
הַשּׁוֹלֵחַ סִבְלוֹנוֹת לְבֵית חָמִיו,
שִׁלַּח שָׁם בְּמֵאָה מָנֶה,
וְאָכַל שָׁם סְעוּדַת חָתָן אֲפִלּוּ בְּדִינָר, <סעודות>
אֵינָן נִגְבִּין.
לֹא אָכַל שָׁם סְעוּדַת חָתָן,
הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּים.
שִׁלַּח סִבְלוֹנוֹת מְרֻבִּים,
כְּדֵי שֶׁיָּבוֹאוּ עִמָּהּ לְבֵית בַּעְלָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ נִגְבִּין.
סִבְלוֹנוֹת מְמֻעָטִין,
כְּדֵי שֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן וְהִיא בְּבֵית אָבִיהָ,
אֵינָן נִגְבִּין.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ו
ח
שָׁכִיב מְרַע שֶׁכָּתַב נְכָסָיו לַאֲחֵרִים,
וְשִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
מַתָּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
לֹא שִׁיֵּר קַרְקַע כָּל שֶׁהוּא,
אֵין מַתָּנָתוֹ קַיֶּמֶת.
לֹא כָתַב בָּהּ "שָׁכִיב מְרַע",
הוּא אוֹמֵר:
"שָׁכִיב מְרַע הָיִיתִי",
וְהֵן אוֹמְרִים:
"בָּרִיא הָיָה", <ברי>
צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה שֶׁהָיָה שָׁכִיב מְרַע.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ז
ט
הַמְחַלֵּק נְכָסָיו עַל פִּיו, <הַמַּחֲלִיק>
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֶחָד בָּרִיא וְאֶחָד מְסֻכָּן,
נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחְרָיוּת
נִקְנִים בַּכֶּסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה,
וְשֶׁאֵין לָהֶן אַחְרָיוּת,
אֵינָן נִקְנִים אֶלָּא בִּמְשִׁיכָה.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְאִמָּן שֶׁלִּבְנֵי רוֹכֵל,
שֶׁהָיְתָה חוֹלָה. אָמְרָה:
"תְּנוּ תֵּן כְּוָנְתִּי לְבִתִּי!"
וְהִיא בִשְׁנֵים עָשָׂר מָנֶה.
מֵתָה, וְקִיְּמוּ אֶת דְּבָרֶיהָ.
אָמַר לָהֶן:

בְּנֵי רוֹכֵל, תִּקְבְּרֵם אִמָּם!

י
חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּשַּׁבָּת, דִּבָּרָיו קַיָּמִים,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִכְתֹּב,
אֲבָל לֹא בַחוֹל.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בַּחוֹל.

יא
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
זָכִים לַקָּטָן, וְאֵין זָכִים לַגָּדוֹל. <בגָּדוֹל>
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּקָּטוֹן אָמְרוּ, קַל וָחֹמֶר בַּגָּדוֹל.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ח
יב
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אָבִיו,
עָלָיו וְעַל מוֹרִישָׁיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב,
יוֹרְשֵׁי הָאָב אוֹמְרִים:
"הַבֵּן מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת הָאָב."
וּבַעֲלֵי הַחוֹב אוֹמְרִים:
"הָאָב מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת הַבֵּן."
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֻזְקָתָן.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה ט
יג
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִשְׁתּוֹ,
יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל אוֹמְרִים:
"הָאִשָּׁה מֵתָה רִאשׁוֹנָה, וְאַחַר כָּךְ מֵת הַבַּעַל", <רִאשׁוֹן>
וְיוֹרְשֵׁי הָאִשָּׁה אוֹמְרִים:
"הַבַּעַל מֵת רִאשׁוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵתָה הִיא",
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחֲלֹקוּ;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נְכָסִים כְּחֻזְקָתָן.
כְּתֻבָּה בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל,
נְכָסִין הַנִּכְנָסִין וְהַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
בְּחֻזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב.

מסכת בבא בתרא פרק ט משנה י
יד
נָפַל הַבַּיִת עָלָיו וְעַל אִמּוֹ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִין שֶׁיַּחֲלֹקוּ.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:

מוֹדֶה אֲנִי בָּזֶה שֶׁהַנְּכָסִים כְּחֻזְקָתָן. <שֶׁהַנְּכָסִין>
אָמַר לוֹ בֶּן עַזַּי:
עַל הַחֲלוּקִין אָנוּ מִצְטָעֲרִים,
אֶלָּא שֶׁבָּאתָ לַחֲלֹק עָלֵינוּ אֶת הַשָּׁוִים!

פרק י

מסכת בבא בתרא פרק י משנה א
א
גֵּט פָּשׁוּט, עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,
מְקֻשָּׁר, עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו.
פָּשׁוּט שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מֵאֲחוֹרָיו,
מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִים.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתְבוּ עֵדָיו מִתּוֹכוֹ,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ פָּשׁוּט.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ב
ב
גֵּט פָּשׁוּט, עֵדָיו בִּשְׁנַיִם,
מְקֻשָּׁר, בִּשְׁלֹשָׁה.
פָּשׁוּט שֶׁכָּתוּב בּוֹ [עֵד אֶחָד,
מְקֻשָּׁר שֶׁכָּתוּב בּוֹ] שְׁנֵי עֵדִים, <עֵדָיו>
שְׁנֵיהֶם פְּסוּלִין.
כָּתַב בּוֹ:
"זוּזִין מְאָה, דִּי הִמּוֹ סְלְעִין עֶשְׂרִין", <סְלָעִין>
אֵין לוֹ אֶלָּא עֶשְׂרִין;
"זוּזִין מְאָה דִּי הִמּוֹ סְלְעִין תְּלָתִין", <סְלָעִין>
אֵין לוֹ אֶלָּא [מָנֶה.]
"כְּסַף זוּזִין דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם.
"כְּסַף סְלְעִין דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ, <כֶּסֶף>
אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם.
"דְּרָכוֹנוֹת דִּי אִנּוּן", וְנִמְחָקוּ,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם.

ג
כָּתוּב בּוֹ מִלְמַעְלָה "מָנֶה", וּמִלְמַטָּה "מָאתַיִם",
מִלְמַעְלָה "מָאתַיִם", וּמִלְמַטָּה "מָנֶה",
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַתַּחְתּוֹן.
וְאִם כֵּן, לָמָּה כוֹתְבִין אֶת הָעֶלְיוֹן?
שֶׁאִם תִּמָּחֵק אוֹת אַחַת מִן הַתַּחְתּוֹן,
יִלְמַד מִן הָעֶלְיוֹן.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ג

ד
כּוֹתְבִין גֵּט לְאִישׁ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
וְהַשּׁוֹבֵר לָאִשָּׁה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּעְלָהּ עִמָּהּ,
וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיֶא מַכִּירָהּ.
וְהַבַּעַל נוֹתֵן שָׂכָר.

ה
כּוֹתְבִין שְׁטָר לַלֹּוֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַמַּלְוֶה עִמּוֹ,
וְאֵין כּוֹתְבִין לַמַּלְוֶה, עַד שֶׁיִּהְיֶא הַלֹּוֶה עִמּוֹ.
וְהַלֹּוֶה נוֹתֵן שָׂכָר.

ו
כּוֹתְבִין שְׁטָר לַמּוֹכֵר אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַלּוֹקֵחַ עִמּוֹ,
אֵין כּוֹתְבִין לַלּוֹקֵחַ, עַד שֶׁיִּהְיֶא הַמּוֹכֵר עִמּוֹ.
וְהַלּוֹקֵחַ נוֹתֵן אֶת הַשָּׂכָר.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ד
ז
אֵין כּוֹתְבִין שְׁטָרֵי אֵרוּסִים וְנִשּׂוּאִים,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶן.
וְהֶחָתָן נוֹתֵן שָׂכָר.
[אֵין כּוֹתְבִין] שְׁטָרֵי אֲרִיסוּת וְקַבְּלָנוּת,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶן.
וְהַמְקַבֵּל נוֹתֵן שָׂכָר.
[אֵין כּוֹתְבִין] שְׁטָרֵי בֵּרוּרִים וְכָל מַעֲשֵׂה בֵית דִּין,
אֶלָּא מִדַּעַת שְׁנֵיהֶם.
וּשְׁנֵיהֶם נוֹתְנִים אֶת הַשָּׂכָר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לִשְׁנֵיהֶם כּוֹתְבִין שְׁנַיִם,
לָזֶה לְעַצְמוֹ, וְלָזֶה לְעַצְמוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ה
ח
מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ וְהִשְׁלִישׁ אֶת שְׁטָרוֹ,
אָמַר לוֹ:
״אִם לֹא נָתַתִּי לְךָ מִכָּן וְעַד יוֹם פְּלוֹנִי,
תֵּן לוֹ שְׁטָרוֹ״,
הִגִּיעַ זְמַן וְלֹא נָתַן,
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִתֵּן.
וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא יִתֵּן.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ו
ט
מִי שֶׁנִּמְחַק שְׁטָר חוֹבוֹ,
מַעֲמִיד עָלָיו עֵדִים, וּבָא לִפְנֵי בֵית דִּין,
וְהֵן עוֹשִׂין לוֹ קִיּוּם:
״אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן אִישׁ פְּלוֹנִי,
נִמְחַק שְׁטָרוֹ בְּיוֹם פְּלוֹנִי,

וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו.״

י

מִי שֶׁפָּרַע מִקְצָת חוֹבוֹ,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יַחֲלִיף.
וּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִכְתֹּב שׁוֹבֵר. <שׁוֹבָר>
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
נִמְצָא זֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת שׁוֹמֵר שׁוֹבָרוֹ מִן הָעַכְבָּר.
אָמַר לוֹ רְבִּי יוֹסֵה:
כָּךְ יָפֶה לוֹ, וְאַל יֵרַע כֹּחוֹ שֶׁלָּזֶה.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ז

יא

שְׁנֵי אַחִים, אֶחָד עָנִי וְאֶחָד עָשִׁיר,
וְהִנִּיחַ לָהֶן אֲבִיהֶן מַרְחִץ וּבֵית הַבַּד,
עֲשָׂאָן לְשָׂכָר, עֲשָׂאָן לָאֶמְצַע;
עֲשָׂאָן לְעַצְמוֹ,
זֶה עָשִׁיר אוֹמֵר לָעָנִי:
״קַח לְךָ עֲבָדִים וְיֵרָחֲצוּ בַּמֶּרְחָץ,
קַח לְךָ זֵיתִים וּבֹא וַעֲשֵׂם בְּבֵית הַבַּד.״

יב

שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ בָעִיר,
וְשֵׁם אֶחָד יוֹסֵה בֶּן שִׁמְעוֹן וְשֵׁם אֶחָד יוֹסֵה בֶּן שִׁמְעוֹן,
אֵינָן יְכוֹלִים לְהוֹצִיא שְׁטַר חוֹב זֶה עַל זֶה,
וְלֹא אַחֵר יָכוֹל לְהוֹצִיא עֲלֵיהֶם שְׁטַר חוֹב.
נִמְצָא לְאֶחָד בֵּין שְׁטָרוֹתָיו
שְׁטָרוֹ שֶׁלְּיוֹסֵה בֶּן שִׁמְעוֹן פָּרוּעַ,
שְׁטָרוֹת כֻּלָּם פְּרוּעִין.
כֵּיצַד יַעֲשׂוּ?
יַשְׁלִישׁוּ.
אִם הָיוּ מְשֻׁלָּשִׁים, יִכְתֹּב סִימָן.
אִם הָיוּ סִימָנִין, יִכְתֹּב בָּהֶן.

יג

הָאוֹמֵר לִבְנוֹ:
״שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתַי פָּרוּעַ״,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה הוּא,
שְׁטָרוֹת כֻּלָּם פְּרוּעִים.
נִמְצָא לְאֶחָד שָׁם שְׁנַיִם, <שֵׁם>
הַגָּדוֹל פָּרוּעַ וְהַקָּטוֹן אֵינוֹ פָרוּעַ.

יד

הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל יְדֵי עָרֵב,
לֹא יִפָּרַע מִן הֶעָרֵב.
אִם אָמַר:
״עַל מְנָת שֶׁאֶפָּרַע מִמִּי שֶׁאֶרְצֶה״,

יִפָּרַע מִן הֶעָרֶב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ נְכָסִים לַלָּוֶה,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ לֹא יִפָּרַע מִן הֶעָרֶב.

יה
כֵּיוֹצֵא בוֹ אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אַף הֶעָרֶב לָאִשָּׁה בִּכְתֻבָּתָהּ,
וְהָיָה בַּעְלָהּ מְגָרְשָׁהּ,
יַדִּיר הֲנָיָה,
שֶׁמֵּא יַעֲשׂוּ קְנוּנְיָא עַל נְכָסָיו שֶׁלָּוֶה,
וְיַחְזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ.

מסכת בבא בתרא פרק י משנה ח
יו
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ בִּשְׁטָר,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים.
עַל יְדֵי עֵדִים,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
הוֹצִיא עָלָיו כְּתַב יָדוֹ שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
וְהֶעָרֶב שֶׁהוּא יוֹצֵא לְאַחַר חְתוּם שְׁטָרוֹת,
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
מַעֲשֶׂה בָּא לִפְנֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְאָמַר:
גּוֹבֶה מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.

יז
אָמַר לוֹ בֶּן נַנָּס:
אֵינוֹ גּוֹבֶה לֹא מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים,
וְלֹא מִנְּכָסִים בְּנֵי חוֹרִים.
אָמַר לוֹ:
לָמָּה?
אָמַר לוֹ:
הֲרֵי הַחוֹנֵק אֶת אֶחָד בַּשּׁוּק,
אָמַר לוֹ "הַנַּח לוֹ וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ!"
פָּטוּר, שֶׁלֹּא עַל אֲמָנוּתוֹ הִלְוָהוּ. <'אוּמָּנוּתוֹ' כתב המגיה על מקום מחוק. אולי היה כתוב 'מנת' כמו להלן>
וְאֵי זֶה הוּא הֶעָרֶב שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ?
אָמַר לוֹ "הַלְוֵהוּ וַאֲנִי נוֹתֵן לָךְ",
חַיָּב, שֶׁכֵּן עַל מְנַת הִלְוָהוּ.
אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל:
הָרוֹצֶה לְהַחְכִּים, יַעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
שֶׁאֵין מִקְצוֹעַ בַּתּוֹרָה גָּדוֹל מֵהֶן,
שֶׁהֵן כְּמַעְיָן נוֹבֵעַ.
וְהָרוֹצֶה לַעֲסֹק בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
יְשַׁמֵּשׁ אֶת שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס.

חסלת מסכת בבא בתרא

מסכת סנהדרין

פרק א

מסכת סנהדרין פרק א משנה א
א
דִּינֵי מָמוֹנוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
גְּזֵלוֹת וַחֲבָלוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
נֶזֶק וַחֲצִי נֶזֶק,
תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,
הָאוֹנֶס וְהַמְפַתֶּה וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רַע,
בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמּוֹצִיא שֵׁם רַע, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה,
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דִּינֵי נְפָשׁוֹת.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ב
ב
מַכּוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
עִבּוּר הַחֹדֶשׁ, בִּשְׁלֹשָׁה.
עִבּוּר הַשָּׁנָה בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה מַתְחִילִים,
וּבַחֲמִשָּׁה נוֹשְׂאִין וְנוֹתְנִין,
וְגוֹמְרִין בְּשִׁבְעָה.
וְאִם גָּמַר בִּשְׁלֹשָׁה, מְעֻבֶּרֶת.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ג
ג
סְמִיכַת הַזְּקֵנִים וַעֲרִיפַת הָעֶגְלָה בִּשְׁלֹשָׁה.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּחֲמִשָּׁה.
חֲלִיצָה וּמְאוּנִים, בִּשְׁלֹשָׁה.
נָטַע רְבָעִי, וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִין,
בִּשְׁלֹשָׁה.
וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת, בִּשְׁלֹשָׁה.
וְהָעֲרָכִים וְהַמַּטַּלְטְלִין, בִּשְׁלֹשָׁה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וְאֶחָד מֵהֶן כֹּהֵן.
וּבַקַּרְקָעוֹת,
תִּשְׁעָה וְכֹהֵן, וְאָדָן כַּיּוֹצֵא בָּהֶן.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ד
ד

דִּינֵי נְפָשׁוֹת, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
הָרוֹבֵעַ וְהַנִּרְבָּע בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כ,טז)
"וְהָרַגְתָּ אֶת הָאִשָּׁה וְאֶת הַבְּהֵמָה",
וְאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא כ,טו)
"וְאֶת הַבְּהֵמָה תַּהַרְגוּ".
שׁוֹר נִסְקָל בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,כט)
"הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם בְּעָלָיו יוּמָת",
כְּמִיתַת הַבְּעָלִים, כָּךְ מִיתַת הַשּׁוֹר.
הָאֲרִי וְהַדֹּב וְהַנָּמֵר וְהַפַּרְדְּלֵס וְהַנָּחָשׁ,
מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל הַקּוֹדֵם לְהָרְגָן, זָכָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִיתָתָן בְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ה
ה
אֵין דָּנִים לֹא אֶת הַשֵּׁבֶט,
וְלֹא אֶת נְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְלֹא אֶת כֹּהֵן גָּדוֹל,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין מוֹצִיאִין לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת,
אֶלָּא עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבְעִים וְאֶחָד.
אֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין עוֹשִׂין סָנְהֶדְרִיּוֹת לִשְׁבָטִין,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבְעִים וְאֶחָד.
וְאֵין עוֹשִׂין עִיר הַנִּדַּחַת,
אֶלָּא בְּבֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבְעִים וְאֶחָד.
אֵין עִיר נִדַּחַת בִּסְפָר,
וְלֹא שָׁלוֹשׁ עִיר נִדַּחַת,
אֲבָל עוֹשִׂין אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם.

מסכת סנהדרין פרק א משנה ו
ו
סַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה הָיְתָה שֶׁלִּשְׁבְעִין וְאֶחָד,
קְטַנָּה שֶׁלְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
מְנַיִן לִגְדוֹלָה שֶׁהִיא שֶׁלִּשְׁבְעִין וְאֶחָד?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יא,טז)
"אֶסְפָה לִי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל",
וּמֹשֶׁה עַל גַּבֵּיהֶם, הֲרֵי שִׁבְעִים וְאֶחָד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעִין.
וּמְנַיִן לִקְטַנָּה שֶׁהִיא שֶׁלְּעֶשְׂרִין וּשְׁלֹשָׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כד-כה)
"וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה", "וְהִצִּילוּ הָעֵדָה",
עֵדָה שׁוֹפֶטֶת וְעֵדָה מַצֶּלֶת,
הֲרֵי עֶשְׂרִין.
וּמְנַיִן לָעֵדָה שֶׁהִיא עֲשָׂרָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,כז)

״עַד מָתַי לָעֶדָה הָרָעָה הַזֹּאת״,
יָצָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָלֵב.

ז
וּמְנַיִן לְהָבִיא עוֹד שְׁלֹשָׁה?
מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כג, ב)
״לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לָרָעֹת״,
שׁוֹמֵעַ אֲנִי שֶׁאָמַר, הֱיֵה עִמָּהֶן לְטוֹבָה, <הָיָה>
וְאִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (שְׁמוֹת כג, ב)
״אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת״ ?
לֹא כְהַטּוֹתָךְ לְטוֹבָה הַטּוֹתָךְ לְרָעָה:
הַטּוֹתָךְ לְטוֹבָה, עַל פִּי אֶחָד,
וּלְרָעָה, עַל פִּי שְׁנַיִם.
וְאֵין בֵּית דִּין שָׁקוּל, <וְאִם אֵין>
מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד,
הֲרֵי עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
כַּמָּה יְהֵא בָּעִיר וּתְהֵי רְאוּיָה לְסֻנְהֶדְרִין?
מֵאָה וְעֶשְׂרִין.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
מָאתַיִם וּשְׁלֹשִׁין,
כְּדֵי שָׁרֵי עֲשָׂרוֹת.

פרק ב

מסכת סנהדרין פרק ב משנה א
א
כֹּהֵן גָּדוֹל דָּן וְדָנִים אוֹתוֹ,
מֵעִיד וּמְעִידִים אוֹתוֹ,
וְחוֹלֵץ וְחוֹלְצִים לְאִשְׁתּוֹ,
וּמְיַבְּמִים אֶת אִשְׁתּוֹ,
אֲבָל הוּא אֵינוֹ מְיַבֵּם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָסוּר בְּאַלְמָנָה.
מֵת לוֹ מֵת,
אֵינוֹ יוֹצֵא אַחַר הַמִּטָּה,
אֶלָּא הֵן נִכְסִים וְהוּא נִגְלֶה,
הֵן נִכְסִין וְהוּא נִגְלֶה,
וְיוֹצֵא עִמָּהֶן עַד פֶּתַח הָעִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ יוֹצֵא מִן הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כא,יב)
״וּמִן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא״.

ב
כְּשֶׁהוּא מְנַחֵם אֶת אֲחֵרִים,
דֶּרֶךְ כָּל הָעָם עוֹבְרִים זֶה אַחַר זֶה,
וְהַמְמֻנֶּה מְמַצְעוֹ בֵּינוֹ לְבֵין הָעָם.
כְּשֶׁהוּא מִתְנַחֵם מֵאֲחֵרִים,
כָּל הָעָם אוֹמְרִין לוֹ:

"אָנוּ כַפָּרָתָךְ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"תִּתְבָּרְכוּ מִן הַשָּׁמַיִם!"
וּכְשֶׁמַּבְרִין אוֹתוֹ,
כָּל הָעָם מְסֻבִּין עַל הָאָרֶץ,
וְהוּא מֻסָּב עַל הַסַּפְסָל.

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ב
ג
הַמֶּלֶךְ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ,
לֹא מֵעִיד וְלֹא מְעִידִים אוֹתוֹ,
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ,
וְלֹא מְיַבֵּם וְלֹא מְיַבְּמִים אֶת אִשְׁתּוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לַחֲלוֹץ וּלְיַבֵּם, זָכוּר לַטּוֹב.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם רָצָה, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ.
וְאֵין נוֹשְׂאִין אַלְמָנָתוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נוֹשֵׂא הוּא הַמֶּלֶךְ אַלְמָנָתוֹ שֶׁלַּמֶּלֶךְ,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד שֶׁנָּשָׂא אַלְמָנָתוֹ שֶׁלְּשָׁאוּל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמואל ב יב,ח)
"וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית אֲדוֹנֶיךָ,
וְאֶת נְשֵׁי אֲדוֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ".

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ג
ד
מֵת לוֹ מֵת,
אֵינוּ יוֹצֵא מִפֶּתַח פָּלָטוֹרִין שֶׁלּוֹ. <פָּלָטוֹרִין: praetorium>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לָצֵאת אַחַר הַמִּטָּה, יֵצֵא,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד,
שֶׁיָּצָא אַחֲרֵי מִטָּתוֹ שֶׁלְּאַבְנֵר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שמואל ב ג,לא)
"וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה".
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא הָיָה הַדָּבָר אֶלָּא לְפַיֵּס.
וּכְשֶׁמַּבְרִים אוֹתוֹ,
כָּל הָעָם מְסֻבִּין עַל הָאָרֶץ,
וְהוּא מֻסָּב עַל הַדַּרְגֵּשׁ.

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ד
ה
וּמוֹצִיא לְמִלְחֶמֶת הָרְשׁוּת,
עַל פִּי בֵית דִּין שֶׁלִּשְׁבָעִים וְאֶחָד.
וּפוֹרֵץ לַעֲשׂוֹת לוֹ דֶּרֶךְ,
וְאֵין מְמַחִין בְּיָדוֹ;
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ אֵין לָהּ שִׁעוּר.
וְכָל הָעָם בּוֹזְזִין וְנוֹתְנִין לְפָנָיו,
וְהוּא נוֹטֵל חֵלֶק בָּרֹאשׁ.

ו
"לֹא יַרְבֶּה לוֹ נָשִׁים",
אֶלָּא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַרְבֶּה הוּא לוֹ,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ מְסִירוֹת אֶת לִבּוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַחַת וְהִיא מְסִירָה אֶת לִבּוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשָּׂאֶנָּה.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יז)
"וְלֹא יַרְבֶּה לוֹ נָשִׁים"?
אֲפִלּוּ כַּאֲבִיגַיִל.

ז
"לֹא יַרְבֶּה לוֹ סוּסִים" (דְּבָרִים יז,טז)
אֶלָּא כְּדֵי מֶרְכַּבְתּוֹ.
(דְּבָרִים יז,יז) "וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה לוֹ",
אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן אֶפְסָנְיָא.
וְכוֹתֵב לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה לְשָׁמּוֹ.
יוֹצֵא לַמִּלְחָמָה, וְהִיא עִמּוֹ;
נִכְנָס, וְהִיא עִמּוֹ;
וְיוֹשֵׁב בַּדִּין וְהִיא אֶצְלוֹ;
מֵסֵב וְהִיא כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יט)
"וְהָיְתָה עִמּוֹ, וְקָרָא בוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו".

מסכת סנהדרין פרק ב משנה ה
ח
אֵין רוֹכְבִין עַל סוּסוֹ,
וְאֵין יוֹשְׁבִין עַל כִּסְאוֹ,
וְאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּשַׁרְבִּיטוֹ,
וְאֵין רוֹאִין אוֹתוֹ עָרֹם
אֶלָּא כְּשֶׁהוּא מִסְתַּפֵּר,
וְלֹא בְּבֵית הַמִּרְחָץ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,טו)
"שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ",
שֶׁתְּהֵא אֵימָתוֹ עָלֶיךָ.

פרק ג

מסכת סנהדרין פרק ג משנה א
א
דִּינֵי מָמוֹנוֹת בִּשְׁלֹשָׁה;
זֶה בּוֹרֵר לוֹ אֶחָד וְזֶה בּוֹרֵר לוֹ אֶחָד,
וּשְׁנֵיהֶם בּוֹרְרִים לָהֶם עוֹד אֶחָד.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שְׁנֵי דַיָּנִין בּוֹרְרִין לָהֶן עוֹד אֶחָד.

ב
זֶה פּוֹסֵל דַּיָּנוֹ שֶׁלָּזֶה וְזֶה פּוֹסֵל דַּיָּנוֹ שֶׁלָּזֶה. <דִּיינוֹ>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא עֲלֵיהֶן רְאָיָה שֶׁהֵן קְרוֹבִין אוֹ פְּסוּלִין,
אֲבָל אִם הָיוּ כְּשֵׁרִין אוֹ מֵמְחִין מִפִּי בֵּית דִּין,
אֵינוֹ יָכוֹל לְפָסְלָן.

ג
זֶה פּוֹסֵל עֵדָיו שֶׁלָּזֶה וְזֶה פּוֹסֵל עֵדָיו שֶׁלָּזֶה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא עֲלֵיהֶם רְאָיָה שֶׁהֵן קְרוֹבִין אוֹ פְּסוּלִין,
אֲבָל אִם הָיוּ כְּשֵׁרִים,
אֵינוֹ יָכוֹל לְפָסְלָן.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ב
ד
אָמַר לוֹ:
"נֶאֱמָן עָלַי אַבָּא",
"נֶאֱמָן עָלַי אָבִיךָ",
"נֶאֱמָנִין עָלַי שִׁלְשָׁה רוֹעֵי בָקָר",
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לַחְזוֹר בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ.

ה
הָיָה חַיָּב לַחֲבֵרוֹ שְׁבוּעָה,
אָמַר לוֹ:
"הוֹר לִי בְּחַיֵּי רֹאשְׁךָ",
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יָכוֹל הוּא לַחְזוֹר בּוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזוֹר בּוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ג
ו
וְאֵלּוּ הֵן הַפְּסוּלִין:
הַמְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָא,
הַמַּלְוֶה בָּרִבִּית,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים,
וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית.
אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן:
מִתְּחִלָּה לֹא הָיוּ קוֹרִין אוֹתָן אֶלָּא אַסֵּפִי שְׁבִיעִית;
מְשֶׁרַבּוּ הָאַנָּסִים, חָזְרוּ לְקָרוֹתָן סוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?

בִּזְמַן שֶׁאֵין לוֹ אֻמָּנוּת אֶלָּא הִיא,
אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ אֻמָּנוּת שֶׁלֹּא הִיא, כְּשֵׁרִין.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ד
ז
וְאֵלּוּ הֵן הַקְּרוֹבִין:
[אָבִיו, וְ]אֶחָיו, וַאֲחֵי אָבִיו, וַאֲחֵי אִמּוֹ,
וּבַעַל אֲחוֹתוֹ, וּבַעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וּבַעַל אֲחוֹת אִמּוֹ, וּבַעַל אִמּוֹ,
וְחָמִיו, וַאֲגִיסוֹ,
הֵן וּבְנֵיהֶן וַחֲתָנֵיהֶן,
וְחוֹרְגוֹ לְבַדּוֹ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
זוֹ מִשְׁנַת רְבִּי עֲקִיבָה ;
אֲבָל מִשְׁנָה רִאשׁוֹנָה:
דּוֹדוֹ וּבֶן דּוֹדוֹ,
וְכָל הָרָאוּי לוֹ לִירֵשָׁה.
וְכָל הַקָּרוֹב לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.
הָיָה קָרוֹב וְנִתְרַחֵק, כָּשֵׁר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מֵתָה בִתּוֹ וְיֵשׁ לוֹ בָנִים מִמְּנָּהּ,
הֲרֵי זֶה קָרוֹב.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ה
ח
הָאוֹהֵב וְהַשּׂוֹנֵא.
אֵי זֶה הוּא הָאוֹהֵב?
שׁוֹשְׁבִינוֹ.
וְהַשּׂוֹנֵא?
כָּל שֶׁלֹּא דִבֵּר עִמּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּאֵיבָה.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא נֶחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל כָּךְ.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ו
ט
כֵּיצַד בּוֹדְקִים אֶת הָעֵדִים?
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן וּמְאַיְמִין עֲלֵיהֶן, <אוֹתוֹ>
וּמוֹצִיאִין אוֹתָן לַחוּץ,
וּמְשַׁיְּרִים אֶת הַגָּדוֹל שְׁבָּהֶן,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר, הֵיאָךְ אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה חַיָּב לַזֶּה?"
אִם אָמַר:
"הוּא אָמַר לִי שֶׁאֲנִי חַיָּב לוֹ",
"אִישׁ פְּלוֹנִי אָמַר לִי שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ",
לֹא אָמַר כְּלוּם, עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בְּפָנֵינוּ הוֹדָה לוֹ,
שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ מָאתַיִם זוּז."

י
הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.

אִם נִמְצְאוּ דִּבְרֵיהֶם מְכֻוָּנִים,
נוֹשְׁאִין וְנוֹתְנִין בַּדָּבָר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים ״זַכַּי״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״חַיָּב״,
זַכַּי.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים ״חַיָּב״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״זַכַּי״,
[חַיָּב.
אֶחָד אוֹמֵר ״זַכַּי״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״חַיָּב״,]
וַאֲפִלּוּ שְׁנַיִם מְזַכִּין אוֹ שְׁנַיִם מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר:
״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
יוֹסִיפוּ הַדַּיָּנִים.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ז
יא
גָּמְרוּ אֶת הַדָּבָר,
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן.
הַגָּדוֹל שֶׁבַּדַּיָּנִים אוֹמֵר:
״אִישׁ פְּלוֹנִי, אַתָּה זַכַּי״,
״אִישׁ פְּלוֹנִי, אַתָּה חַיָּב״.
מְנַיִן, כְּשֶׁיֵּצֵא, לֹא יֹאמַר:
״אֲנִי הוּא מְזַכֶּה וַחֲבֵרַי מְחַיְּבִין,
וּמָה אֶעֱשֶׂה וְרָבוּ עָלַי?״
עַל זֶה נֶאֱמַר: (משלי יא,יג)
״הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֶּה סוֹד״.

מסכת סנהדרין פרק ג משנה ח
יב
כָּל זְמַן שֶׁהוּא מֵבִיא רְאָיָה,
הוּא סוֹתֵר אֶת הַדִּין.
אָמְרוּ לוֹ:
״כָּל רְאָיוֹת שֶׁיֵּשׁ לָךְ, <רְאִיּוֹת>
הָבֵא מִכָּן עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם״,
הֵבִיא בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
סוֹתֵר,
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אֵינוֹ סוֹתֵר.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַה יַּעֲשֶׂה [זֶה שֶׁ]לֹּא מָצָא בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים,
וּמָצָא לְאַחַר שְׁלֹשִׁים?
אָמְרוּ לוֹ:
״הָבֵא עֵדִים״,
אָמַר:
״אֵין לִי עֵדִים״.
״הָבֵא רְאָיָה״,
אָמַר:
״אֵין לִי רְאָיָה״,
לְאַחַר זְמַן מָצָא עֵדִים וּמָצָא רְאָיָה,

הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ כְּלוּם.

יג
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מַה יַּעֲשֶׂה [זֶה שֶׁ]לֹּא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵדִים,
וּמָצָא עֵדִים?
וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְאָיָה, וּמָצָא רְאָיָה?
אָמְרוּ לוֹ:
"הָבֵא עֵדִים",
אָמַר:
"אֵין לִי עֵדִים";
"הָבֵא רְאָיָה",
אָמַר:
"אֵין לִי רְאָיָה";
רָאָה שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב, וְאָמַר:
"קְרֵבוּ אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי וְהַעִידוּנִי!"
אוֹ שֶׁהוֹצִיא רְאָיָה מִתּוֹךְ אֲפֻנְדָּתוֹ,
הֲרֵי זוֹ אֵינָהּ כְּלוּם.

פרק ד

מסכת סנהדרין פרק ד משנה א
א
אֶחָד דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְאֶחָד דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
בִּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,כב)
"מִשְׁפַּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם".
מַה בֵּין דִּינֵי מָמוֹנוֹת לְדִינֵי נְפָשׁוֹת?
דִּינֵי מָמוֹנוֹת בִּשְׁלֹשָׁה,
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
פּוֹתְחִין בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה,
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
פּוֹתְחִין לִזְכוּת, וְאֵין פּוֹתְחִין לְחוֹבָה.

ב
דִּינֵי מָמוֹנוֹת מַטִּים עַל פִּי אֶחָד, <המגיה הוסיף מעל השורה "עֵד" לפני 'אחד', וכך גם להלן>
בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה;
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת מַטִּין עַל פִּי אֶחָד לִזְכוּת,
וְעַל פִּי שְׁנַיִם לְחוֹבָה.

ג
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
מַחְזִירִין בֵּין לִזְכוּת וּבֵין לְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
מַחְזִירִין לִזְכוּת, וְאֵין מַחְזִירִין לְחוֹבָה.

ד

דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
הַכֹּל מְלַמְּדִין זְכוּת וְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
הַכֹּל מְלַמְּדִין זְכוּת,
וְאֵין הַכֹּל מְלַמְּדִין חוֹבָה.

ה
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
וְהַמְלַמֵּד זְכוּת מְלַמֵּד חוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
אֲבָל הַמְלַמֵּד זְכוּת
אֵינוֹ יָכוֹל לַחֲזוֹר וּלְלַמֵּד חוֹבָה.

ו
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
דָּנִים בַּיּוֹם וְגוֹמְרִין בַּלַּיְלָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
דָּנִים בַּיּוֹם וְגוֹמְרִין בַּיּוֹם.

ז
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
גּוֹמְרִין בּוֹ בַּיּוֹם, בֵּין לִזְכוּת בֵּין לְחוֹבָה.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
גּוֹמְרִין בּוֹ בַּיּוֹם לִזְכוּת,
וּבְיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו לְחוֹבָה. <שֶׁלְּאַחֲרָיו>
לְפִיכָךְ, אֵין דָּנִים
לֹא בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְלֹא בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ב
ח
דִּינֵי מָמוֹנוֹת הַטְּהָרוֹת וְהַטְּמָאוֹת,
מַתְחִילִין מִן הַגָּדוֹל.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
מַתְחִילִים מִן הַצַּד.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לָדוּן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְאֵין הַכֹּל כְּשֵׁרִין לָדוּן דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
אֶלָּא כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם,
וְיִשְׂרְאֵלִים הַמַּשִּׂיאִין לִכְהֻנָּה.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ג
ט
סַנְהֶדְרִין הָיְתָה כַחֲצִי גֹּרֶן עֲגֻלָּה,
כְּדֵי שֶׁיִּהוּ רוֹאִין זֶה אֶת זֶה.
וּשְׁנֵי סוֹפְרֵי דַיָּנִין עוֹמְדִין לְפָנֶיהָן,
אֶחָד מִיָּמִין וְאֶחָד מִן שְׂמֹאל,
וְכוֹתְבִין דִּבְרֵי מְחַיְּבִין וְדִבְרֵי מְזַכִּין.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה הָיוּ,

אֶחָד כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְזַכִּין,
וְהַשְּׁלִישִׁי כּוֹתֵב דִּבְרֵי מְחַיְּבִין וְדִבְרֵי מְזַכִּין.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ד
י
וְשָׁלוֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁלְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹשְׁבִין לְפָנֵיהֶן,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ.
צָרְכוּ לִסְמֹךְ, סוֹמְכִין מִן הָרִאשׁוֹנָה.
אֶחָד מִן הַשֵּׁנִיָּה בָּא לוֹ לָרִאשׁוֹנָה,
וְאֶחָד מִן הַשְּׁלִישִׁית בָּא לוֹ לַשֵּׁנִיָּה,
וּבוֹרְרִין לָהֶן עוֹד אֶחָד מִן הַקָּהָל,
וּמוֹשִׁיבִין לוֹ בַּשְּׁלִישִׁית.
וְלֹא הָיָה יוֹשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן,
אֶלָּא יוֹשֵׁב בִּמְקוֹם שֶׁהוּא רָאוּי לוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ד משנה ה
יא
כֵּיצַד מְאַיְּמִים עַל עֵדֵי נְפָשׁוֹת?
הָיוּ מַכְנִיסִין אוֹתָן וּמְאַיְּמִין עֲלֵיהֶן:
"שָׁמֵא תֹּאמְרוּ מֵעֶמֶד, וּמִשְּׁמוּעָה,
עַד מִפִּי עֵד, "אָדָם נֶאֱמָן שָׁמַעְנוּ",
אוֹ שֶׁמָּא אֵין אַתֶּם יוֹדְעִין, <שֶׁאֵין>
שֶׁסּוֹפְנוּ לִבְדֹּק אֶתְכֶם בִּדְרִישָׁה וּבַחֲקִירָה.
הֱיוּ יוֹדְעִין שֶׁלֹּא כְּדִינֵי מָמוֹנוֹת דִּינֵי נְפָשׁוֹת: <כְּדִינֵי נְפָשׁוֹת דִּינֵי מָמוֹנוֹת>
דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
אָדָן נוֹתֵן מָמוֹן וּמִתְכַּפֵּר לוֹ.
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת,
דָּמוֹ וְדַם זַרְעָיוֹתָיו תְּלוּיִם בּוֹ עַד סוֹף הָעוֹלָם.
שֶׁכָּךְ מָצִינוּ בְקַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ד,י)
"קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה".
אֵינוֹ אוֹמֵר 'דַּם אָחִיךָ', אֶלָּא "דְּמֵי אָחִיךָ",
דָּמוֹ וְדַם זַרְעָיוֹתָיו.
דָּבָר אַחֵר:
"דְּמֵי אָחִיךָ",
שֶׁהָיָה דָמוֹ מֻשְׁלָךְ עַל הָעֵצִים וְעַל הָאֲבָנִים.

יב
לְפִיכָךְ נִבְרָא אָדָם יָחִיד בָּעוֹלָם,
לְלַמֵּד שֶׁכָּל הַמְאַבֵּד נֶפֶשׁ אַחַת,
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ אִבֵּד עוֹלָם מָלֵא. <כְּילוּ>
וְכָל הַמְקַיֵּם נֶפֶשׁ אַחַת,
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ קִיֵּם עוֹלָם מָלֵא. <כְּילוּ>
מִפְּנֵי שְׁלוֹם הַבְּרִיּוֹת,
שֶׁלֹּא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
"אַבָּא גָּדוֹל מֵאָבִיךָ".
שֶׁלֹּא יְהוּ הַמִּינִים אוֹמְרִים: <'המינים' מחוק>
"רְשׁוּיוֹת הָרְבֵּה בַּשָּׁמַיִם."

יג

לְהַגִּיד גְּדֻלָּתוֹ שֶׁלְּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדֹושׁ בָּרוּךְ הוּא, <הַקָּ׳בָּ׳הֵ׳>
שֶׁאָדָם טוֹבֵעַ מֵאָה מַטְבֵּעוֹת בְּחוֹתָם אֶחָד,
וְכֻלָּן דּוֹמִין זֶה לָזֶה,
וּמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדֹושׁ בָּרוּךְ הוּא <הַקָּ׳בָּ׳הֵ׳>
טָבַע אֶת כָּל הָאָדָם בְּחוֹתָמוֹ שֶׁלָּאָדָן הָרִאשׁוֹן,
וְאֵין אֶחָד מֵהֶן דּוֹמֶה לַחֲבֵרוֹ.
לְפִיכָךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד חַיָּב לוֹמַר:
"בִּשְׁבִילִי נִבְרָא הָעוֹלָם."

יד

שֶׁמָּא תֹּאמְרוּ:
"מַה לָּנוּ וְלַצָּרָה הַזֹּאת?"
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא ה,א)
"וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע,
אִם לוֹא יַגִּיד, וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ."
אוֹ שֶׁמָּא תֹּאמְרוּ:
"מַה לָּנוּ לְחַיֵּב בְּדָמוֹ שֶׁלָּזֶה?"
וַהֲלֹא נֶאֱמַר: (מִשְׁלֵי יא,י)
"וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה".

פרק ה

מסכת סנהדרין פרק ה משנה א
א
הָיוּ בוֹדְקִין אוֹתָן בְּשִׁבַּע חֲקִירוֹת:
"בְּאֵי זֶה שָׁבוּעַ?
בְּאֵי זוֹ שָׁנָה?
בְּאֵי זֶה חֹדֶשׁ?
בְּכַמָּה בַחֹדֶשׁ?
בְּאֵי זֶה יוֹם?
בְּאֵי זוֹ שָׁעָה?
וּבְאֵי זֶה מָקוֹם?"
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּאֵי זֶה יוֹם וּבְאֵי זוֹ שָׁעָה וּבְאֵי זֶה מָקוֹם.
"מַכִּירִין אַתֶּם אוֹתוֹ?
הִתְרֵיתֶם בּוֹ?"
הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
"אֶת מָה עָבַד?
וּבַמָּה עָבַד?"

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ב
ב
כָּל הַמַּרְבֶּה בְּדִיקוֹת, הֲרֵי זֶה מְשֻׁתַּבֵּחַ. <מְשֻׁתַּבֵּיחַ>
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּדַק בֶּן זַכַּי בְּעָקְצֵי תְאֵנִים.
וּמַה בֵּין חֲקִירוֹת לִבְדִיקוֹת?
אֶלָּא שֶׁמַּחֲקִירוֹת,
אָמַר אֶחָד "אֵינִי יוֹדֵעַ",
וּשְׁנַיִם אָמְרוּ "אֵין יוֹדְעִין",

עֲדוּתָן בְּטֵלָה.
וּבַבְּדִיקוֹת,
אוֹמֵר אֶחָד ״אֵינִי יוֹדֵעַ״,
וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים ״אֵין יוֹדְעִין״,
עֲדוּתָן קַיֶּמֶת.
אֶחָד חֲקִירוֹת וְאֶחָד בְּדִיקוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַכְחִישִׁים זֶה אֶת זֶה,
עֲדוּתָן בְּטֵלָה.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ג
ג
אֶחָד אוֹמֵר ״בְּשְׁנַיִם בַּחֹדֶשׁ״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״בִּשְׁלֹשָׁה״,
עֲדוּתָן קַיֶּמֶת,
שֶׁזֶּה יָדַע עִבּוּרוֹ שֶׁלַּחֹדֶשׁ,
וְזֶה לֹא יָדַע.
אֶחָד אוֹמֵר ״בִּשְׁלֹשָׁה״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״בַּחֲמִשָּׁה״,
עֲדוּתָן בְּטֵלָה.
אֶחָד אוֹמֵר ״בִּשְׁתֵּי שָׁעוֹת״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״בְּשָׁלוֹשׁ״,
עֲדוּתָן קַיֶּמֶת.
אֶחָד אוֹמֵר ״בְּשָׁלוֹשׁ״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״בְּחָמֵשׁ״,
עֲדוּתָן בְּטֵלָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
קַיֶּמֶת.
אֶחָד אוֹמֵר ״בְּחָמֵשׁ״,
וְאֶחָד אוֹמֵר ״בְּשֶׁבַע״,
עֲדוּתָן בְּטֵלָה,
שֶׁבְּחָמֵשׁ הַחַמָּה בַּמִּזְרָח,
וּבְשֶׁבַע הַחַמָּה בַּמַּעֲרָב.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ד
ד
הָיוּ מַכְנִיסִין אֶת הַשֵּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ.
נִמְצְאוּ דִבְרֵיהֶן מְכֻוָּנִין,
פּוֹתְחִין בִּזְכוּת.
אָמַר אֶחָד מִן הָעֵדִים:
״יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו חוֹבָה״,
מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ.
אָמַר אֶחָד מִן הַתַּלְמִידִים:
״יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת״,
מַעֲלִין וּמוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ עִמָּהֶן,
וְלֹא הָיָה יוֹרֵד מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם.
אִם יֵשׁ מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו,
שׁוֹמְעִין לוֹ.
אֲפִלּוּ אָמַר:
״יֶשׁ לִי לְלַמֵּד עַל עַצְמִי זְכוּת״, <עַצְמוֹ>
שׁוֹמְעִין לוֹ, וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו.

מסכת סנהדרין פרק ה משנה ה

ה
אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו,
מַעֲבִירִין דִּינוֹ לְמָחָר.
וּמְזַדַּוְּגִין זוֹגוֹת זוֹגוֹת,
וּמְמַעֲטִין בְּמַאֲכָל,
וְלֹא הָיוּ שׁוֹתִין יַיִן כָּל הַיּוֹם,
וְנוֹשְׁאִין וְנוֹתְנִין בַּדָּבָר כָּל הַלַּיְלָה,
וּלְמָחֳרָת מַשְׁכִּימִין וּבָאִין לְבֵית דִּין.
וְהַמְזַכֶּה אוֹמֵר:
"אֲנִי הוּא מְזַכֶּה, וּמְזַכֶּה אֲנִי בְּמָקוֹמִי".
וְהַמְחַיֵּב אוֹמֵר:
"אֲנִי הוּא מְחַיֵּב, וּמְחַיֵּב אֲנִי בְּמָקוֹמִי".
הַמְלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זְכוּת,
אֲבָל הַמְלַמֵּד זְכוּת,
אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזוֹר וּלְלַמֵּד חוֹבָה.
וְאִם טָעוּ בַדָּבָר, <תָּעוּ>
סוֹפְרֵי דַיָּנִין מַזְכִּירִין אוֹתָן.

ו
אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו,
עוֹמְדִים עַל הַמִּנְיָן.
שְׁנַיִם עָשָׂר מְזַכִּין, וְאֶחָד עָשָׂר מְחַיְּבִין,
זַכַּי.
שְׁנַיִם עָשָׂר מְחַיְּבִין, וְאֶחָד עָשָׂר מְזַכִּין;
[אֲפִלּוּ אֶחָד עָשָׂר מְזַכִּין וְאֶחָד עָשָׂר מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",]
אֲפִלּוּ עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם מְזַכִּין אוֹ מְחַיְּבִין,
וְאֶחָד אוֹמֵר "אֵינִי יוֹדֵעַ",
יוֹסִיפוּ הַדַּיָּנִין.

ז
עַד כַּמָּה מוֹסִיפִין?
שְׁנַיִם שְׁנַיִם, עַד שִׁבְעִים וְאֶחָד.
שִׁלְשִׁים וְשִׁשָּׁה מְזַכִּין, וּשְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה מְחַיְּבִין,
זַכַּי. <זָכוּ>
שִׁלְשִׁים וְשִׁשָּׁה מְחַיְּבִין, וּשְׁלֹשִׁים וַחֲמִשָּׁה מְזַכִּין,
דָּנִין אֵלּוּ כְּנֶגֶד אֵלּוּ,
עַד שֶׁיּוֹצֵא אֶחָד מִן הַמְחַיְּבִין אֶת דִּבְרֵי מְזַכִּים.

פרק ו

מסכת סנהדרין פרק ו משנה א

א
נִגְמַר הַדִּין,
מוֹצִיאִין אוֹתוֹ לִסְקִילוֹ.
וּבֵית סְקִילָה הָיָה חוּץ לְבֵית דִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,יד)
"הוֹצֵא אֶת הַמְקַלֵּל אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה".
וְאֶחָד עוֹמֵד עַל פֶּתַח בֵּית דִּין וְהַסּוּדָרִין בְּיָדוֹ,
וְהַסּוּס רָחוֹק מִמֶּנּוּ, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רוֹאֵהוּ.
אָמַר אֶחָד:
"יֵשׁ לִי לְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת",
וְהַלָּה מֵנִיף בַּסּוּדָרִין,
וְהַסּוּס רָץ וּמַעֲמִידוֹ.
וַאֲפִלּוּ אָמַר:
"יֵשׁ לִי לְלַמֵּד עַל עַצְמִי זְכוּת",
מַחֲזִירִין אוֹתוֹ, אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא מַמָּשׁ בִּדְבָרָיו.

ב
אִם מָצְאוּ לוֹ זְכוּת,
פְּטָרוּהוּ,
וְאִם לָאו, יוֹצֵא לִסָּקֵל.
וְהַכָּרוֹז יוֹצֵא לְפָנָיו:
"אִישׁ פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִי יוֹצֵא לִסָּקֵל,
עַל שֶׁעָבַר עֲבֵרָה פְּלוֹנִית,
וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֵדָיו.
וְכָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לוֹ זְכוּת,
יָבֹא וִילַמֵּד!"

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ב
ג
רָחוֹק מִבֵּית סְקִילָה עֶשֶׂר אַמּוֹת, אוֹמְרִים לוֹ:
"הִתְוַדֵּה!"
שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ הַמּוּמָתִים מִתְוַדִּים,
שֶׁכָּל הַמִּתְוַדֶּה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּעָכָן, שֶׁאָמַר לוֹ יְהוֹשֻׁעַ: (יהושע ז,יט-כ)
"בְּנִי, שִׂים נָא כָבוֹד לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְתֵן לוֹ תוֹדָה,
וְהַגֶּד נָא לִי מֶה עָשִׂיתָ אַל תְּכַחֵד מִמֶּנִּי."
וַיַּעַן עָכָן אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר,
אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי."
וּמְנַיִן שֶׁנִּתְכַּפֵּר לוֹ עַל וִדּוּיוֹ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יהושע ז,כה)
"וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ:
מֶה עֲכַרְתָּנוּ?
יַעְכָּרְךָ יי בַּיּוֹם הַזֶּה!" <הַיּוֹם>
הַיּוֹם הַזֶּה אַתָּה עָכוּר,
אֵין אַתָּה עָכוּר לֶעָתִיד לָבוֹא.

ד
וְאִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְהִתְוַדּוֹת, אוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר:

תְּהֵא מִיתָתִי כַּפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי.״
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יוֹדֵעַ הוּא שֶׁהוּא מְזֻמָּם, אוֹמֵר: <מְוֻזָּם>
״תְּהֵא מִיתָתִי כַּפָּרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי,
חוּץ מִן הֶעָוֹן הַזֶּה.״
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן, יְהוּ כָל אָדָם אוֹמְרִין כֵּן,
כְּדֵי לְנַקּוֹת אֶת עַצְמָן.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ג
ה
רָחוֹק מִבֵּית סְקִילָה אַרְבַּע אַמּוֹת,
הָיוּ מַפְשִׁיטִין אוֹתוֹ אֶת בְּגָדָיו.
הָאִישׁ, מְכַסִּין אוֹתוֹ מִלְּפָנָיו,
וְהָאִשָּׁה, מִלְּפָנֶיהָ וּמִלְּאַחֲרֶיהָ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הָאִישׁ נִסְקָל עָרֹם,
וְאֵין הָאִשָּׁה נִסְקֶלֶת עֲרֻמָּה.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ד
ו
בֵּית סְקִילָה הָיָה גָּבוֹהַּ שְׁתֵּי קוֹמוֹת.
אֶחָד מִן הָעֵדִים דּוֹחֲפוֹ עַל מָתְנָיו,
וְנֶהְפַּךְ עַל לִבּוֹ.
הֻפְכוֹ עַל מָתְנָיו, וְאִם מֵת, יָצָא.
וְאִם לָאו,
הָעֵד הַשֵּׁנִי נוֹטֵל אֶת הָאֶבֶן וְנוֹתְנָהּ עַל לִבּוֹ,
וְאִם מֵת בָּהּ, יָצָא.
וְאִם לָאו, רְגִימָתוֹ בְכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ז)
״יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ,
וְיַד כָּל הָעָם בָּאַחֲרֹנָה״.

ז
כָּל הַנִּסְקָלִים נִתְלִים.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ נִתְלֶה אֶלָּא הַמְגַדֵּף וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.
הָאִישׁ, תּוֹלִים אוֹתוֹ וּפָנָיו כְּלַפֵּי הָעָם,
וְהָאִשָּׁה פָּנֶיהָ כְּלַפֵּי הָעֵץ.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הָאִישׁ נִתְלֶה, וְאֵין הָאִשָּׁה נִתְלֵית.

ח
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מַעֲשֶׂה בְּשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח,
שֶׁתָּלָה נָשִׁים בְּאַשְׁקְלוֹן!
אָמְרוּ לוֹ:
שְׁמוֹנִים אִשָּׁה תָּלָה,

וְאֵין דָּנִין שְׁנַיִם בְּיוֹם אֶחָד.

ט
כֵּיצַד תּוֹלִין אוֹתוֹ?
מְשַׁקְּעִין אֶת הַקּוֹרָה בָּאָרֶץ,
וְהָעֵץ יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
וּמַקִּיף שְׁתֵּי יָדָיו זוֹ לָזוֹ, וְתוֹלֶה אוֹתוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
קוֹרָה מָטָה עַל הַכֹּתֶל,
וְתוֹלֶה בָּהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁהַטַּבָּחִין תּוֹלִין.
וּמַתִּירִין אוֹתוֹ מִיָּד.
וְאִם לָן,
עוֹבְרִים עָלָיו בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,כג)
״לֹא תָלִין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ,
כִּי קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַיּוֹם הַהוּא,
כִּי קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי״.
כְּלוֹמַר, ״מִפְּנֵי מָה זֶה תָּלוּי?
מִפְּנֵי שֶׁקִּלֵּל אֶת הַשֵּׁם!״
וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ה
י
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
בִּזְמַן שֶׁאָדָם מִצְטַעֵר,
מָה הַלָּשׁוֹן אוֹמֶרֶת?
״קַלְעֵינִי מֵרֹאשִׁי, קַלְעֵינִי מִזְּרוֹעִי!״
אִם כָּךְ אָמַר הַכָּתוּב:
מִצְטַעֵר אֲנִי עַל דָּמָן שֶׁלָּרְשָׁעִין,
קַל וָחֹמֶר עַל דַּם צַדִּיקִים שֶׁנִּשְׁפַּךְ.

יא
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא שֶׁכָּל הַמֵּלִין אֶת מֵתוֹ,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.
הֵלִינוֹ לִכְבוֹדוֹ,
לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִים,
אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
וְלֹא הָיוּ קוֹבְרִין אוֹתָם בְּקִבְרוֹת אֲבוֹתֵיהֶן,
אֶלָּא שְׁנֵי קְבָרוֹת הָיוּ מֻתָּקָנִין לְבֵית דִּין,
אֶחָד לַנִּסְקָלִים וְלַנִּשְׂרָפִים,
וְאֶחָד לַנֶּהֱרָגִים וְלַנֶּחְנָקִים.

מסכת סנהדרין פרק ו משנה ו
יב
נִתְאַכַּל הַבָּשָׂר, <נִתְאַכַּל>
הָיוּ מְלַקְּטִין אֶת הָעֲצָמוֹת וְקוֹבְרִין אוֹתָן בַּמָּקוֹם.
וְהַקְּרוֹבִין בָּאִין,
וְשׁוֹאֲלִין אֶת שְׁלוֹם הָעֵדִים וְאֶת שְׁלוֹם הַדַּיָּנִין,
כְּלוֹמַר שֶׁ״אֵין בְּלִבֵּנוּ עֲלֵיכֶם, שֶׁדִּין אֱמֶת דַּנְתֶּם.״
וְלֹא הָיוּ מִתְאַבְּלִין אֶלָּא אוֹנָנִים,

שֶׁאֵין אֲנִינָה אֶלָּא בַלֵּב.

פרק ז

מסכת סנהדרין פרק ז משנה א
א
אַרְבָּעָה מִיתוֹת נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין:
סְקִילָה, שְׂרִיפָה, הֶרֶג וְחֶנֶק.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׂרִיפָה, סְקִילָה, חֶנֶק וְהֶרֶג.
זוֹ מִצְוַת הַנִּסְקָלִים.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ב
ב
מִצְוַת הַנִּשְׂרָפִים:
הָיוּ מְשַׁקְּעִים אוֹתוֹ בַּזֶּבֶל עַד אַרְכֻּבּוֹתָיו,
וְנוֹתְנִין סוּדָרִין, קָשָׁה לְתוֹךְ הָרַכָּה,
וְכוֹרֵךְ עַל צַוָּארוֹ.
זֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ וְזֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ,
עַד שֶׁהוּא פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו,
וּמַדְלִיק אֶת הַפְּתִילָה וְזוֹרְקָהּ לְתוֹךְ פִּיו, <הבדילה>
וְיוֹרֶדֶת לְתוֹךְ מֵעָיו וְחוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵי מֵעָיו.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הוּא, אִם מֵת בְּיָדָם,
לֹא הָיוּ מְקַיְּמִין בּוֹ מִצְוַת שְׂרִיפָה.
אֶלָּא פּוֹתְחִין אֶת פִּיו בְּצָבַת שֶׁלֹּא בְטוֹבָתוֹ,
וּמַדְלִיק אֶת הַפְּתִילָה וְזוֹרְקָהּ לְתוֹךְ פִּיו, <הבדילה>
וְיוֹרֶדֶת לְתוֹךְ מֵעָיו וְחוֹמֶרֶת אֶת בְּנֵי מֵעָיו.
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק:
מַעֲשֶׂה בְּבַת כֹּהֵן שֶׁזִּנְּתָה,
וְהִקִּיפוּהָ חֲבִילֵי זְמוֹרוֹת וּשְׂרָפוּהָ.
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בֵּית דִּין שֶׁבְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה בָּקִי.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ג
ג
מִצְוַת הַנֶּהֱרָגִים:
הָיוּ מַתִּיזִים אֶת רֹאשׁוֹ בַּסַּיִף,
כְּדֶרֶךְ שֶׁהַמַּלְכוּת עוֹשָׂה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִוּוּל הוּא זֶה!
אֶלָּא מַנִּיחַ אֶת רֹאשׁוֹ עַל הַסַּדָּן,
וְקוֹצֵץ בַּקּוֹפִיץ;
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין מִיתָה מְנֻוֶּלֶת מִזּוֹ!

ד
מִצְוַת הַנֶּחֱנָקִים:

הָיוּ מְשַׁקְּעִים אוֹתוֹ בַּזֶּבֶל עַד אַרְכֻּבּוֹתָיו,
וְנוֹתְנִין סוּדָרִין, קֶשֶׁה לְתוֹךְ הָרַכָּה,
וְכוֹרֵךְ עַל צַוָּארוֹ.
זֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ וְזֶה מוֹשֵׁךְ אֶצְלוֹ,
עַד שֶׁנַּפְשׁוֹ יוֹצָא.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ד
ה
וְאֵלּוּ הֵן הַנִּסְקָלִים:
הַבָּא עַל הָאֵם,
וְעַל אֵשֶׁת אָב,
וְעַל הַכַּלָּה,
הַבָּא עַל הַזָּכוּר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה,
וְהַמְגַדֵּף,
וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
וּבַעַל אוֹב,
וְיִדְּעוֹנִי,
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת,
וְהַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְהַבָּא עַל הַנַּעֲרָה מְאֹרָסָה,
וְהַמֵּסִית,
וְהַמַּדִּיחַ,
וְהַמְכַשֵּׁף,
וּבֶן סוֹרֵר וּמוֹרֶה.

ו
הַבָּא עַל הָאֵם,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת הָאָב וּמִשֵּׁם אֵם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא מִשֵּׁם הָאֵם בִּלְבַד.

ז
הַבָּא עַל אֵשֶׁת אָב,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָב וּמִשֵּׁם אֵשֶׁת אִישׁ,
בֵּין בְּחַיֵּי אָבִיו,
וּבֵין לְאַחַר מִיתַת אָבִיו,
בֵּין מִן הָאֵרוּסִין,
וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין.

ח
הַבָּא עַל כַּלָּתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם כַּלָּתוֹ וּמִשֵּׁם אֵשֶׁת אִישׁ,
בֵּין בְּחַיֵּי בְנוֹ,
וּבֵין לְאַחַר מִיתַת בְּנוֹ,
בֵּין מִן הָאֵרוּסִין
וּבֵין מִן הַנִּשּׂוּאִין.

ט
הַבָּא עַל הַזְּכוּר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה.
אִם אָדָם חָטָא,
מַה חָטָאת הַבְּהֵמָה? <מַה חַטָּאת>
אֶלָּא לְפִי שֶׁבָּאת לָאָדָן תַּקָּלָה עַל יָדֶיהָ,
לְפִיכָךְ אָמַר הַכָּתוּב תִּסָּקֵל.
דָּבָר אַחֵר:
שֶׁלֹּא תְהֵא הַבְּהֵמָה עוֹבֶרֶת בַּשּׁוּק,
וְיֹאמְרוּ:
זוֹ הִיא שֶׁנִּסְקַל אִישׁ פְּלוֹנִי עַל יָדֶיהָ.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ה
י
הַמְגַדֵּף אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיְּפָרֵשׁ אֶת הַשֵּׁם.
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה:
בְּכָל יוֹם דָּנִין אֶת הָעֵדִים בִּכְנוּי:
"יַכֶּה יוֹסֵה אֶת יוֹסֵה!"
נִגְמַר הַדִּין,
לֹא הָיוּ הוֹרְגִים בִּכְנוּי,
אֶלָּא מוֹצִיאִין אֶת כָּל הָאָדָם לַחוּץ,
וּמְשַׁיְּרִין אֶת הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן, וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר מַה שֶׁשָּׁמַעְתָּ בְּפֵרוּשׁ!"
וְהוּא אוֹמֵר.
וְהַדַּיָּנִין עוֹמְדִין עַל רַגְלֵיהֶן,
וְקוֹרְעִין וְלֹא מְאַחִים.
וְהַשֵּׁנִי אוֹמֵר:
"אַף אֲנִי כָמוֹהוּ."
וְהַשְּׁלִישִׁי אוֹמֵר:
"אַף אֲנִי כָמוֹהוּ."

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ו
יא
הָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
אֶחָד הָעוֹבֵד,
וְאֶחָד הַזּוֹבֵחַ,
וְאֶחָד הַמְקַטֵּר,
וְאֶחָד הַמְנַסֵּךְ,
וְאֶחָד הַמִּשְׁתַּחֲוֶה,
וְהַמְקַבְּלוֹ עָלָיו לֵאלוֹהַּ,
וְהָאוֹמֵר לוֹ "אֵלִי אַתָּה!"

יב
אֲבָל הַמְגַפֵּף וְהַמְנַשֵּׁק וְהַמְכַבֵּד וְהַמְרַבֵּץ וְהַמַּרְחִיץ,
הַסָּךְ, הַמַּלְבִּישׁ וְהַמַּנְעִיל,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳;
הַנּוֹדֵר בִּשְׁמוֹ וּמְקַיֵּם בִּשְׁמוֹ,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.
הַפּוֹעֵר עַצְמוֹ לְבַעַל פְּעוֹר,

זוֹ הִיא עֲבוֹדָתוֹ.
וְהַזּוֹרֵק אֶבֶן בַּמַּרְקוּלִיס,
זוֹ הִיא עֲבוֹדָתוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ז
יג
הַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיִּמְסֹר לַמֹּלֶךְ וְיַעֲבִיר בָּאֵשׁ.
הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ וְלֹא מָסַר לַמֹּלֶךְ,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיִּמְסֹר לַמֹּלֶךְ וְיַעֲבִיר בָּאֵשׁ.
וּבַעַל אוֹב,
זֶה הַפִּיתוֹם וְהַמְדַבֵּר מִשִּׁיחָיו;
וְיִדְּעוֹנִי, הַמְדַבֵּר בְּפִיו.
הֲרֵי אֵלּוּ בְּסְקִילָה,
וְהַנִּשְׁאָל בָּהֶם בְּאַזְהָרָה.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ח
יד
הַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת
בְּדָבָר שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנוֹ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
וְהַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיְּקַלְּלֵם בְּשֵׁם.
קִלְלָם בַּשֵּׁם, קִלְלָם בְּכִנּוּי,
רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה ט
יה
הַבָּא עַל נַעֲרָה הַמְאֹרָסָה,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁתְּהֵא נַעֲרָה בְתוּלָה מְאֹרָסָה,
בְּבֵית אָבִיהָ.
בָּאוּ עָלֶיהָ שְׁנַיִם,
הָרִאשׁוֹן בְּסְקִילָה, וְהַשֵּׁנִי בֶּחָנֶק.

מסכת סנהדרין פרק ז משנה י
יו
הַמֵּסִית,
זֶה הֶדְיוֹט וְהַמֵּסִית אֶת הַהֶדְיוֹט.
אָמַר:
"יֵשׁ יְרָאָה בִּמְקוֹם פְּלוֹנִי,
כָּךְ אוֹכֶלֶת, כָּךְ שׁוֹתָה,
כָּךְ מְטִיבָה, כָּךְ מְרִיעָה." <הִמְטִיבָה>
כָּל חַיְבֵי מִיתוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
אֵין מַכְמִינִין עֲלֵיהֶם, חוּץ מִזּוֹ.
אָמַר לִשְׁנַיִם, וְהֵן עֵדָיו,
מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ.

יז
אָמַר לְאֶחָד הוּא אוֹמֵר לוֹ:
"יֶשׁ לִי חֲבֵרִין רוֹצִין בְּכָךְ."

אִם הָיָה עָרוּם, אֵינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר בִּפְנֵיהֶן,
אֶלָּא מַכְמִינָם לַאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר,
וְהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אֱמֹר מַה שֶּׁאָמַרְתָּ לִי בְּיִחוּד!"
וְהַלָּה אוֹמֵר לוֹ:
"הֵיאָךְ נַנִּיחַ אֶת אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם,
וְנֵלֵךְ וְנַעֲבֹד עֵצִים וַאֲבָנִים?"
אִם חָזַר בּוֹ, הֲרֵי זֶה מוּטָב,
וְאִם אָמַר:
"כָּךְ הוּא חוֹבָתֵנוּ, וְכֵן יָפֶה לָנוּ",
הָעוֹמְדִים מֵאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין,
וְסוֹקְלִין אוֹתוֹ.

יח
הָאוֹמֵר:
"אֶעֱבֹד", "אֵלֵךְ וְאֶעֱבֹד", "נֵלֵךְ וְנַעֲבֹד";
"אֲזַבַּח", "אֵלֵךְ וַאֲזַבַּח", "נֵלֵךְ וּנְזַבַּח";
"אֲקַטֵּר, "אֵלֵךְ וַאֲקַטֵּר ", "נֵלֵךְ וּנְקַטֵּר";
"אֲנַסֵּךְ", "אֵלֵךְ וַאֲנַסֵּךְ", "נֵלֵךְ וּנְנַסֵּךְ";
"אֶשְׁתַּחֲוֶה", "אֵלֵךְ וְאֶשְׁתַּחֲוֶה", "נֵלֵךְ וְנִשְׁתַּחֲוֶה".
הַמַּדִּיחַ, זֶה הוּא הָאוֹמֵר:
"נֵלֵךְ וְנַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה".

מסכת סנהדרין פרק ז משנה יא
יט
הַמְכַשֵּׁף,
הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה, לֹא הָאוֹחֵז אֶת הָעֵינַיִם.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שְׁנַיִם לוֹקְטִים קְשׁוּאִים,
אֶחָד לוֹקֵט פָּטוּר, וְאֶחָד מְלַקֵּט חַיָּב:
הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה חַיָּב,
וְהָאוֹחֵז אֶת הָעֵינַיִם פָּטוּר.

פרק ח

מסכת סנהדרין פרק ח משנה א
א
בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
מֵאֶמָּתַי הוּא נֶעֱשָׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה?
מְשֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, עַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן.
הַתַּחְתּוֹן, לֹא אֶת הָעֶלְיוֹן,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נְקִיָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא,יח) "כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן",
בֵּן, לֹא בַת,
בֵּן, לֹא אִישׁ.
הַקָּטָן פָּטוּר, שֶׁלֹּא בָא לִכְלַל הַמִּצְוֹת.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ב

ב
מֵאֶמְתַי הוּא חַיָּב?
מִשֶּׁיֹּאכַל טַרְטֵימַר בָּשָׂר,
וְיִשְׁתֶּה חֲצִי לוֹג יַיִן בָּאִיטַלְקִי.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מָנָה בָּשָׂר וְלֹג יַיִן.
אָכַל בְּעִבּוּר הַחֹדֶשׁ,
אָכַל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם,
אָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
אָכַל דָּבָר שֶׁהוּא מִצְוָה וְדָבָר שֶׁהוּא עֲבֵרָה;
אָכַל כָּל מַאֲכָל וְלֹא אָכַל בָּשָׂר,
שָׁתָה כָּל מַשְׁקֶה וְלֹא שָׁתָה יַיִן,
אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיֹּאכַל בָּשָׂר וְיִשְׁתֶּה יַיִן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,כ)
"זוֹלֵל וְסֹבֵא".
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין רְאָיָה לַדָּבָר, זֵכֶר לַדָּבָר: (מִשְׁלֵי כג,כ)
"אַל תְּהִי בְסֹבְאֵי יָיִן, בְּזוֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ".

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ג
ג
גָּנַב מִשֶּׁלְאָבִיו וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו,
מִשֶּׁלַאֲחֵרִין וְאָכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִין,
מִשֶּׁלַאֲחֵרִין וְאָכַל בִּרְשׁוּת אָבִיו,
אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁלְאָבִיו וְיֹאכַל בִּרְשׁוּת אֲחֵרִים.
רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <וּוְ יְהוּדָה אוֹ'>
עַד שֶׁיִּגְנֹב מִשֶּׁלְאָבִיו וּמִשֶּׁלְאִמּוֹ.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ד
ד
הָיָה אָבִיו רוֹצֶה וְאִמּוֹ אֵינָהּ רוֹצָה,
אִמּוֹ רוֹצָה וְאָבִיו אֵינוֹ רוֹצֶה,
אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
עַד שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן רוֹצִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם לֹא הָיְתָה אִמּוֹ רְאוּיָה לְאָבִיו,
אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה.

ה
הָיָה אֶחָד מֵהֶן גִּדֵּם, אוֹ חִגֵּר,
אוֹ אִלֵּם, אוֹ סוֹמֵא, אוֹ חֵרֵשׁ,
אֵינוֹ נֶעֱשֶׂה בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כא,יט-כ)
"וְתָפְשׂוּ בוֹ", לֹא גִּדְּמִים;
"וְהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ", לֹא חִגְּרִים;
"וְאָמְרוּ", לֹא אִלְּמִים;
"בְּנֵנוּ זֶה", לֹא סוּמִים;
"אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ", לֹא חֵרְשִׁים.
מַתְרִין בּוֹ בִּפְנֵי שְׁלֹשָׁה וּמַלְקִין אוֹתוֹ.
חָזַר וְקִלְקֵל,

יְהוֹן בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה.
אֵינוּ נִסְקָל עַד שֶׁיִּהוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה רְאשׁוֹנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כא, כ) "בְּנֵנוּ זֶה",
הוּא שֶׁלָּקָה בִּפְנֵיכֶם.

ו
בָּרַח עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן,
פָּטוּר.
וְאִם מִשֶּׁנִּגְמַר דִּינוֹ בָּרַח,
וְאַחַר כָּךְ הִקִּיף זָקָן הַתַּחְתּוֹן,
חַיָּב.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ה
ז
בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה יְהוֹן לְשֵׁם סוֹפוֹ,
יָמוּת זַכַּי וְאַל יָמוּת חַיָּב.
שֶׁמִּיתָתָן שֶׁלָּרְשָׁעִין הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
יַיִן וְשֵׁנָה לָרְשָׁעִין, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
פִּזּוּר לָרְשָׁעִין, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם.
כִּנּוּס לָרְשָׁעִין, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם.
שֶׁקֶט לָרְשָׁעִין, רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם,
וְלַצַּדִּיקִים, הֲנָיָה לָהֶן וַהֲנָיָה לָעוֹלָם.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ו
ח
הַבָּא בַּמַּחְתֶּרֶת יְהוֹן עַל שֵׁם סוֹפוֹ.
הָיָה בָא בַּמַּחְתֶּרֶת וְשָׁבַר אֶת הֶחָבִית,
אִם יֵשׁ לוֹ דָּמִים, חַיָּב,
אֵין לוֹ דָּמִים, פָּטוּר.

מסכת סנהדרין פרק ח משנה ז
ט
אֵלּוּ שֶׁמַּצִּילִים אוֹתָן בְּנַפְשָׁן:
הָרוֹדֵף אַחַר חֲבֵרוֹ לְהָרְגוֹ,
וְאַחַר הַזָּכוּר וְאַחַר נַעֲרָה מְאֹרָסָה.
אֲבָל הָרוֹדֵף אַחַר הַבְּהֵמָה,
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת,
וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
אֵין מַצִּילִין אוֹתָן בְּנַפְשָׁן.

פרק ט

מסכת סנהדרין פרק ט משנה א

א
וְאֵלּוּ הֵן הַנִּשְׂרָפִין:
הַבָּא עַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ, וּבַת כֹּהֵן.
וְיֵשׁ בִּכְלַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ:
בִּתּוֹ, וּבַת בִּתּוֹ, וּבַת בְּנוֹ,
וּבַת אִשְׁתּוֹ, וּבַת בִּתָּהּ, וּבַת בְּנָהּ,
חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חֲמוֹתוֹ, וְאֵם חָמִיו.
וְאֵלּוּ הֵן הַנֶּהֱרָגִין:
רוֹצֵחַ וְאַנְשֵׁי עִיר נִדַּחַת.

ב
רוֹצֵחַ שֶׁהִכָּה אֶת רֵעֵהוּ בֵּין בָּאֶבֶן בֵּין בַּבַּרְזֶל,
וְכָבַשׁ עָלָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הָאוּר,
וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲלוֹת מִשָּׁם, וּמֵת,
חַיָּב.
דְּחָפוֹ לְתוֹךְ הַמַּיִם אוֹ לְתוֹךְ הָאוּר,
אִם יָכוֹל הוּא לַעֲלוֹת מִשָּׁם, וּמֵת,
פָּטוּר.
שִׁסָּה בּוֹ אֶת הַכֶּלֶב,
שִׁסָּה בּוֹ אֶת הַנָּחָשׁ,
פָּטוּר.
הִשִּׁיךְ בּוֹ אֶת הַנָּחָשׁ,
רִבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

ג
הַמַּכֶּה אֶת חֲבֵרוֹ, בֵּין בָּאֶבֶן, בֵּין בָּאֲגְרוֹף,
וַאֲמָדוּהוּ לַמִּיתָה,
הֵקֵל מִמַּה שֶּׁהָיָה,
לְאַחַר מִכֵּן הִכְבִּיד וּמֵת,
חַיָּב.
רִבִּי נְחֶמְיָה פּוֹטֵר, שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ב
ד
נִתְכַּוֵּן לַהֲרוֹג אֶת הַבְּהֵמָה וְהָרַג אֶת הָאָדָם,
לַנָּכְרִי וְהָרַג אֶת יִשְׂרָאֵל,
לַנִּפָּלִים וְהָרַג בֶּן קַיָּמָה,
פָּטוּר.

ה
נִתְכַּוֵּן לְהַכּוֹתוֹ עַל מָתְנָיו,
וְלֹא הָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,
וְהָלְכָה לָהּ עַל לִבּוֹ,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל לִבּוֹ,
וּמֵת,
נִתְכַּוֵּן עַל לִבּוֹ,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהַכּוֹתוֹ לְהָמִית עַל לִבּוֹ,
וְהָלְכָה לָהּ עַל מָתְנָיו,
וְלֹא הָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,

וּמֵת,
נִתְפַּיֵּס לְהַכּוֹת אֶת הַגָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַקָּטָן,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַקָּטָן,
וּמֵת,
נִתְפַּיֵּס לְהַכּוֹת אֶת הַקָּטָן,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַקָּטָן,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַגָּדוֹל,
וְלֹא הָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וּמֵת, פָּטוּר.

ו
נִתְפַּיֵּס לְהַכּוֹתוֹ עַל מָתְנָיו,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית עַל מָתְנָיו,
וְהָלְכָה לָהּ עַל לִבּוֹ,
וּמֵת,
נִתְפַּיֵּס לְהַכּוֹת אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָיָה בָּהּ כְּדֵי לְהָמִית אֶת הַגָּדוֹל,
וְהָלְכָה לָהּ עַל הַקָּטָן,
וּמֵת, חַיָּב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִתְפַּיֵּס לַהֲרוֹג אֶת זֶה וְהָרַג אֶת זֶה,
פָּטוּר.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ג
ז
רוֹצֵחַ שֶׁנִּתְעָרֵב בַּאֲחֵרִים, כֻּלָּם פְּטוּרִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכְּפָּה.
וְכָל חַיְבֵי מִיתוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ זֶה בָּזֶה,
יְהוֹנוּ בַקַּלָּה.
הַנִּסְקָלִים בַּנִּשְׂרָפִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יְהוֹנוּ בִסְקִילָה, שֶׁהַשְּׂרִיפָה חֲמוּרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יְהוֹנוּ בִשְׂרִיפָה, שֶׁהַסְּקִילָה חֲמוּרָה.

ח
אָמַר לָהֶן רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אִלּוּ לֹא הָיְתָה שְׂרִיפָה חֲמוּרָה,
לֹא נִתְּנָה לְבַת כֹּהֵן שֶׁזִּנְּתַת.
אָמְרוּ לוֹ:
אִלּוּ לֹא הָיְתָה סְקִילָה חֲמוּרָה,
לֹא נִתְּנָה לַמְגַדֵּף וְלָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה.
הַנֶּהֱרָגִים בַּנֶּחֱנָקִין,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּסַּיִף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֶּחָנֶק.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ד
ט
מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב בִּשְׁתֵּי מִיתוֹת בֵּית דִּין,
יִדּוֹן בַּחֲמוּרָה.
עָבַר עֲבֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁתֵּי מִיתוֹת,
יִדּוֹן בַּחֲמוּרָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יִדּוֹן בְּזִקָּה רִאשׁוֹנָה שֶׁבָּאת עָלָיו.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ה
י
מִי שֶׁלָּקָה וְשָׁנָה בְּבֵית דִּין,
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכְּפָה,
וּמַאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׂעוֹרִים עַד שֶׁכְּרֵסוֹ נִבְקַעַת.
הַהוֹרֵג נְפָשׁוֹת שֶׁלֹּא בְעֵדִים,
כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לַכְּפָה
וְנוֹתְנִין לוֹ לֶחֶם צַר וּמַיִם לַחַץ.

מסכת סנהדרין פרק ט משנה ו
יא
הַגּוֹנֵב אֶת הַקְּסָוָה,
וְהַמְקַלֵּל בַּקּוֹסֵם,
וְהַבּוֹעֵל אֲרָמִית,
קַנָּאִים פּוֹגְעִים בָּהֶן.
כֹּהֵן שֶׁשִּׁמֵּשׁ בְּטֻמְאָה,
אֵין אֶחָיו הַכֹּהֲנִים מְבִיאִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין,
אֶלָּא פִּרְחֵי כְהֻנָּה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוּץ לַעֲזָרָה,
וּמוֹצִיאִין אֶת מוֹחוֹ בַּגִּיזְרִין.
זָר שֶׁשִּׁמֵּשׁ בַּמִּקְדָּשׁ,
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּחָנֵק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּידֵי שָׁמַיִם.

פרק י

מסכת סנהדרין פרק י משנה א
א
[כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ס,כא)
״וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים, לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ,
נֵצֶר מַטָּעַי מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר״.]
וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא:
הָאוֹמֵר:
אֵין תְּחִיַּת הַמֵּתִים מִן הַתּוֹרָה,
וְאֵין תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם,
וְאַפִּיקוֹרוֹס.

רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף הַקּוֹרֵא בְּסְפָרִים הַחִיצוֹנִין,
וְהַלּוֹחֵשׁ עַל הַמַּכָּה וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת טו,כו)
"כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּמִצְרַיִם,
לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי יי רֹפְאֶךָ".
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
אַף הַהוֹגֶה אֶת הַשֵּׁם בְּאוֹתִיּוֹתָיו.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ב

ב

שְׁלֹשָׁה מְלָכִים וְאַרְבָּעָה הֶדְיוֹטוֹת,
אֵין לָהֶן חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.
שְׁלֹשָׁה מְלָכִים:
יָרָבְעָם וְאַחְאָב וּמְנַשֶּׁה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְנַשֶּׁה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דברי הימים ב לג,יג)
"וַיִּתְפַּלֵּל אֵלָיו, וַיֵּעָתֶר לוֹ וַיִּשְׁמַע תְּחִנָּתוֹ,
וַיְשִׁיבֵהוּ יְרוּשָׁלַיִם לְמַלְכוּתוֹ".
אָמְרוּ לוֹ:
לְמַלְכוּתוֹ הֱשִׁיבוֹ,
לֹא הֱשִׁיבוֹ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
וְאַרְבָּעָה הֶדְיוֹטוֹת:
בִּלְעָם וְדוֹאֵג, אֲחִיתֹפֶל וְגֵחֲזִי.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ג

ג

דּוֹר הַמַּבּוּל, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
וְאֵין עוֹמְדִין בַּדִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ו,ג)
"לֹא יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר."
אַנְשֵׁי סְדוֹם, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
אֲבָל עוֹמְדִין בַּדִּין.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֵינָן עוֹמְדִין, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים א,ה)
"עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט",
זֶה דּוֹר הַמַּבּוּל;
"וְחַטָּאִים בַּעֲדַת צַדִּיקִים",
אֵלּוּ אַנְשֵׁי סְדוֹם.
אָמְרוּ לוֹ:
בַּעֲדַת צַדִּיקִים אֵינָן עוֹמְדִין,
עוֹמְדִין הֵן בַּעֲדַת רְשָׁעִים.

ד

דּוֹר הַמִּדְבָּר, אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
וְאֵין עוֹמְדִין בַּדִּין, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,לה)
"בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִתַּמּוּ, וְשָׁם יָמֻתוּ".
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עֲלֵיהֶן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים נ,ה)
"אִסְפוּ לִי חֲסִידָי, כֹּרְתֵי בְרִיתִי עָלֵי זָבַח".

ה
עֲדַת קֹרַח אֵינָהּ עֲתִידָה לַעֲלוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר טז,לג)
"וַתְּכַס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ,
"וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל".
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עֲלֵיהֶן הוּא אוֹמֵר (שְׁמוּאֵל א ב,ו)
"יי מֵמִית וּמְחַיֶּה, מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל".

ו
עֲשָׂרֶת הַשְּׁבָטִים אֵינָן עֲתִידִין לַחְזוֹר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כט,כז)
"וַיַּשְׁלִכֵם אֶל אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה",
מָה הַיּוֹם הוֹלֵךְ וְאֵינוּ חוֹזֵר,
אַף הֵן הוֹלְכִין וְאֵינָן חוֹזְרִין.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מָה הַיּוֹם מַאֲפִיל וּמֵאִיר,
אַף הֵן שֶׁהִיא אֲפֵילָה לָהֶן,
עֲתִידָה לֵאוֹר לָהֶן.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ד
ז
אַנְשֵׁי עִיר הַנִּדַּחַת [אֵין לָהֶם חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר]: (דְּבָרִים יג,יד)
"יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ,
וַיַּדִּיחוּ אֶת יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר",
הָא אֵינָן נֶהֱרָגִין,
עַד שֶׁיְּהוּ מַדִּיחֶיהָ מֵאוֹתָהּ הָעִיר וּמֵאוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט,
עַד שֶׁיֵּאָדַח רֻבָּהּ,
עַד שֶׁיַּדִּיחוּהָ אֲנָשִׁים.
הִדִּיחוּהָ נָשִׁים וּקְטַנִּים,
אוֹ שֶׁהֻדַּח מֵעוּטָהּ,
אוֹ שֶׁהָיוּ מַדִּיחֶיהָ מֻחוּצָה לָהּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כִּיחִידִים,
צְרִיכִין שְׁנֵי עֵדִים וְהַתְרָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
זֶה חָמֵר בַּיְּחִידִים מִבַּמְרֻבִּין,
שֶׁהַיְּחִידִין בִּסְקִילָה,
לְפִיכָךְ מָמוֹנָן פָּלֵט,
וְהַמְרֻבִּים בַּסַּיִף,
לְפִיכָךְ מָמוֹנָן אָבֵד.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ה
ח
(דְּבָרִים יג,טז)
"הַכֵּה תַכֶּה אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי חָרֶב",
הַחַמָּרֶת הַגַּמָּלֶת, הָעוֹבֶרֶת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
הֲרֵי אֵלּוּ מַצִּילִין אוֹתָן.

(דְּבָרִים יג,טז) "הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ,
וְאֶת בְּהֶמְתָּהּ לְפִי חָרֶב."
מִכָּן אָמְרוּ:
נִכְסֵי צַדִּיקִים שֶׁבְּתוֹכָהּ אוֹבְדִין,
וְשֶׁבְּחוּצָה לָהּ פְּלֵטִין,
וְשֶׁלָּרְשָׁעִין,
בֵּין מִתּוֹכָהּ וּבֵין מִחוּצָה לָהּ אוֹבְדִין.

מסכת סנהדרין פרק י משנה ו

ט

(דְּבָרִים יג,יז)
"וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ",
אֵין לָהּ רְחוֹב, עוֹשִׂין לָהּ רְחוֹב.
הָיָה רְחוֹבָהּ חוּצָה לָהּ, כּוֹנְסִין אוֹתוֹ לְתוֹכָהּ,
שֶׁנֶּאֱמַר "אֶל תּוֹךְ רְחֹבָהּ".
(דְּבָרִים יג,יז) "וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׁלָלָהּ",
"שְׁלָלָהּ", לֹא שְׁלַל שָׁמַיִם.
מִכָּן אָמְרוּ:
הַהֶקְדֵּשׁוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ יִפָּדוּ,
וּתְרוּמוֹת יִרָקְבוּ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ יִגָּנְזוּ.

י

(דְּבָרִים יג,יז) "כְּלִיל לַיי אֱלֹהֶיךָ",
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם עוֹשֶׂה אַתָּה דִין בְּעִיר הַנִּדַּחַת,
מַעֲלֶה אֲנִי עָלֶיךָ כְּאִלּוּ אַתְּ מַעֲלֶה עוֹלָה כָלִיל לְפָנַי.
(דְּבָרִים יג,יז) "וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם, לֹא תִבָּנֶה עוֹד",
וְלֹא תַעֲשֶׂה אֲפִלּוּ גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
"לֹא תִבָּנֶה עוֹד",
עוֹד לִי כְּמוֹ שֶׁהָיַת אֵינָהּ נִבְנֵית,
אֲבָל נֶעֱשֵׂית הִיא גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים.

יא

(דְּבָרִים יג,יח) "וְלֹא יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֵרֶם,
לְמַעַן יָשׁוּב יי מֵחֲרוֹן אַפּוֹ",
כָּל זְמַן שֶׁהָרְשָׁעִים בָּעוֹלָם,
חֲרוֹן אַף בָּעוֹלָם;
אָבְדוּ רְשָׁעִים מִן הָעוֹלָם,
נִסְתַּלֵּק חֲרוֹן אַף מִן הָעוֹלָם.

פרק יא

מסכת סנהדרין פרק יא משנה א

א

אֵלּוּ הֵן הַנֶּחֱנָקִין:

הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
וְזָקֵן מַמְרֶא עַל פִּי בֵּית דִּין,
וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְהַמִּתְנַבֵּא לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
וְזוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ.

ב
הַמַּכֶּה אָבִיו וְאִמּוֹ,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בָהֶן חַבּוּרָה.
זֶה חֹמֶר בַּמְקַלֵּל מִבַּמַּכֶּה,
שֶׁהַמְקַלֵּל לְאַחַר מִיתָה חַיָּב,
וְהַמַּכֶּה אַחַר מִיתָה פָּטוּר.
וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל,
אֵינוּ חַיָּב עַד שֶׁיַּכְנִיסֶנּוּ לִרְשׁוּתוֹ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּכְנִיסֶנּוּ לִרְשׁוּתוֹ וְיִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים כד,ז) "וְהִתְעַמֵּר בּוֹ וּמְכָרוֹ".
וְהַגּוֹנֵב אֶת בְּנוֹ,
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
גָּנַב אֶת שֶׁחֲצָיוֹ עֶבֶד וְחֲצָיוֹ בֶּן חוֹרִין,
רִבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ב
ג
זָקֵן מַמְרֶא עַל פִּי בֵּית דִּין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ח)
"כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט,
בֵּין דָּם לְדָם, בֵּין דִּין לְדִין, וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע,
דִּבְרֵי רִיב�ֹת בִּשְׁעָרֶיךָ".
וּשְׁלֹשָׁה בָתֵּי דִינִים הָיוּ שָׁם:
אֶחָד עַל פֶּתַח הַר הַבַּיִת,
וְאֶחָד עַל פֶּתַח הָעֲזָרָה,
וְאֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַגָּזִית.
בָּאִין לָזֶה שֶׁעַל פֶּתַח הַר הַבַּיִת,
וְאוֹמְרִים:
"כָּךְ דָּרַשְׁתִּי, וְכָךְ דָּרְשׁוּ חֲבֵרַי",
"כָּךְ לִמַּדְתִּי, וְכָךְ לִמְּדוּ חֲבֵרַי". <לָיְמְדוּ>
אִם שָׁמְעוּ, אוֹמְרִים לָהֶן,
וְאִם לָאו, בָּאִין לָזֶה שֶׁעַל פֶּתַח הָעֲזָרָה,
וְאוֹמְרִים:
"כָּךְ דָּרַשְׁתִּי, וְכָךְ דָּרְשׁוּ חֲבֵרַי",
"כָּךְ לִמַּדְתִּי, וְכָךְ לִמְּדוּ חֲבֵרַי".
אִם שָׁמְעוּ, אוֹמְרִים לָהֶן,
וְאִם לָאו,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בָּאִין לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּלְשְׁכַּת הַגָּזִית,
שֶׁמִּשָּׁם תּוֹרָה יוֹצָא לְכָל יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,י)

״מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יי״.

ד
חָזַר לְעִירוֹ,
וְשָׁנָה וְלִמֵּד כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא לִמּוּד,
פָּטוּר,
וְאִם הוֹרָה לַעֲשׂוֹת,
חַיָּב, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יב)
״וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן״,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיּוֹרֶה לַעֲשׂוֹת.
הַתַּלְמִיד שֶׁהוֹרָה לַעֲשׂוֹת פָּטוּר;
נִמְצָא חֲמוֹרוֹ קַלּוֹ. <קַלּוֹ>

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ג
ה
חָמֵר בְּדִבְרֵי סוֹפְרִים מִדִּבְרֵי תוֹרָה.
הָאוֹמֵר ״אֵין תְּפִלִּים״,
לַעֲבֹר עַל דִּבְרֵי תוֹרָה פָּטוּר;
״חָמֵשׁ טוֹטָפוֹת״,
לְהוֹסִיף עַל דִּבְרֵי סוֹפְרִים, חַיָּב.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ד
ו
אֵין מְמִיתִין אוֹתוֹ,
לֹא בְבֵית דִּין שֶׁבְּעִירוֹ, וְלֹא בְבֵית דִּין שֶׁבַּיַּבְנֶה,
אֶלָּא מַעֲלִין אוֹתוֹ לְבֵית דִּין הַגָּדוֹל שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וּמְשַׁמְּרִין אוֹתוֹ עַד הָרֶגֶל,
וּמְמִיתִין אוֹתוֹ בָרֶגֶל, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,יג)
״וְכָל הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ״,
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְעַנִּין דִּינוֹ שֶׁלָּזֶה,
אֶלָּא מְמִיתִין אוֹתוֹ מִיָּד,
וְכוֹתְבִין וְשׁוֹלְחִין בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת:
״אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי נִתְחַיֵּב מִיתָה בְּבֵית דִּין״.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ה
ז
וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר,
וְהַמִּתְנַבֵּא מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע וּמַה שֶּׁלֹּא נֶאֱמַר לוֹ,
[מִיתָתוֹ בִּידֵי אָדָם.]
אֲבָל הַמַּכֶּה אֶת נְבוּאָתוֹ,
וְהַמְוַתֵּר עַל דִּבְרֵי הַנָּבִיא,
וְנָבִיא שֶׁעָבַר עַל דִּבְרֵי עַצְמוֹ, <שעיבר>
מִיתָתוֹ בִּידֵי שָׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יח,יט)
״אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ״.

מסכת סנהדרין פרק יא משנה ו
ח
הַמִּתְנַבֵּא בְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה, וְאוֹמֵר:

״כָּךְ אָמְרָה עֲבוֹדָה זָרָה״,
אֲפִלּוּ כְּוִין אֶת הַהֲלָכָה
לְטַמֵּא אֶת הַטָּמֵא וּלְטַהֵר אֶת הַטָּהוֹר.
הַבָּא עַל אֵשֶׁת אִישׁ,
כֵּיוָן שֶׁנִּכְנְסָה לִרְשׁוּת הַבַּעַל לַנְּשׁוּאִין,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעָלָה,
וּבָא עָלֶיהָ,
חַרְי זֶה בָּחָנָק. <בחונקו>
וְזוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ,
הָא כָּל הַזּוֹמְמִים,
מְקַדְּמִים לְאוֹתָהּ מִיתָה,
חוּץ מִזּוֹמְמֵי בַת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ.

חסלת מסכת סנהדרין

מסכת מכות

פרק א

מסכת מכות פרק א משנה א
א
כֵּיצַד הָעֵדִים נֶעֱשִׂים זוֹמְמִים?
״מְעִידִין אָנוּ עַל אִישׁ פְּלוֹנִי, שֶׁהוּא בֶּן גְּרוּשָׁה״,
אוֹ ״בֶּן חֲלוּצָה״,
אֵין אוֹמְרִים,
יֵעָשֶׂה זֶה בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶן חֲלוּצָה תַּחְתָּיו,
אֶלָּא לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
״מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי, שֶׁהוּא חַיָּב לְגָלוּת״,
אֵין אוֹמְרִים, יְגָלֶה זֶה תַּחְתָּיו,
אֶלָּא לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
״מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁגֵּרַשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלֹא נָתַן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ״;
וַהֲלֹא בֵּין הַיּוֹם וּבֵין לְמָחָר,
סוֹפוֹ לִתֵּן לָהּ כְּתֻבָּתָהּ!
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן כְּתֻבָּתָהּ שֶׁלָּזוֹ,
שֶׁאִם נִתְאַלְמְנָה אוֹ נִתְגָּרְשָׁה,
וְאִם מֵתָה יִירָשֶׁנָּה בַּעְלָהּ.

ב
״מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁהוּא חַיָּב לַחֲבֵרוֹ אֶלֶף זוּז,
עַל מְנָת לִתֵּן מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם״,
וְהוּא אוֹמֵר:
״מִכָּן וְעַד עֶשֶׂר שָׁנִים״,
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה [לִתֵּן] וְיִהְיוּ אֶלֶף זוּז בְּיָדוֹ,

בֵּין נוֹתְנָן מִכָּן וְעַד שְׁלֹשִׁים יוֹם,
בֵּין נוֹתְנָן מִכָּן וְעַד עֶשֶׂר שָׁנִים.

מסכת מכות פרק א משנה ב
ג
"מְעִידִים אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁחַיָּב לַחֲבֵרוֹ מָאתַיִם זוּז",
וְנִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
לוֹקִין וּמְשַׁלְּמִין,
שֶׁלֹּא הַשֵּׁם מְבִיאָן לִידֵי מַכּוֹת מְבִיאָן לִידֵי תַּשְׁלוּמִין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַמְשַׁלֵּם אֵינוּ לוֹקֶה.

מסכת מכות פרק א משנה ג
ד
"מְעִידִין אָנוּ אֶת פְּלוֹנִי,
שֶׁהוּא חַיָּב מַלְקוּת אַרְבָּעִים",
נִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
לוֹקִין שְׁמוֹנִים, מִשֵּׁם (שמות כ,יג)
"לֹא תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר",
וּמִשֵּׁם (דברים יט,יט)
"וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו",
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָן לוֹקִין אֶלָּא אַרְבָּעִים.

ה
מְשַׁלְּשִׁים בַּמָּמוֹן וְאֵין מְשַׁלְּשִׁים בַּמַּכּוֹת.
כֵּיצַד?
הֵעִידוּהוּ שֶׁהוּא חַיָּב לַחֲבֵרוֹ מָאתַיִם זוּז,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִים,
מְשַׁלְּשִׁין בֵּינֵיהֶן.
הֵעִידוּהוּ שֶׁהוּא חַיָּב מַלְקוּת אַרְבָּעִים,
נִמְצְאוּ זוֹמְמִין,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת מכות פרק א משנה ד
ו
אֵין הָעֵדִין נֶעֱשִׂין זוֹמְמִים
עַד שֶׁיְּזַמּוּ אֶת עַצְמָן.
כֵּיצַד?
אָמְרוּ:
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי,
שֶׁהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ".
אָמְרוּ לָהֶן:
"הֵיאָךְ אַתֶּם מְעִידִין?
שֶׁהֲרֵי הַנֶּהֱרָג זֶה אוֹ הַהוֹרֵג,
הָיָה עִמָּנוּ אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי",
אֵין אֵלּוּ זוֹמְמִים.

אֲבָל, אָמְרוּ לָהֶן:
"הֵיאָךְ אַתֶּם מְעִידִין,
שֶׁהָרֵי אַתֶּם הֱיִיתֶם עִמָּנוּ אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּמְקוֹם פְּלוֹנִי",
הָרֵי אֵלּוּ זוֹמְמִין,
וְנֶהֱרָגִין עַל פִּיהֶן.

מסכת מכות פרק א משנה ה
ז
בָּאוּ אֲחֵרִים וֶהֱזִימוּם, בָּאוּ אֲחֵרִים וֶהֱזִימוּם,
אֲפִלּוּ מֵאָה, כֻּלָּם יֵהָרֵגוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַסְטָסִיס הִיא זוֹ,
אֵינָהּ נֶהֱרֶגֶת אֶלָּא כַּת הָרִאשׁוֹנָה בִּלְבַד.

מסכת מכות פרק א משנה ו
ח
אֵין הָעֵדִין הַזּוֹמְמִים נֶהֱרָגִין,
עַד שֶׁיִּגָּמֵר הַדִּין.
שֶׁהָרֵי הַצְּדוּקִין אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיֵּהָרֵג, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד,יח)
"נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ".
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (דְּבָרִים יט,יט)
"וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו",
וַהֲרֵי אָחִיו קַיָּם!
וְאִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר "נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ"?
יָכוֹל מִשָּׁעָה שֶׁקִּבְּלוּ עֵדוּתָן יֵהָרֵגוּ?
תַּלְמוּד לוֹמַר "נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ",
הָא אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיִּגָּמֵר הַדִּין.

מסכת מכות פרק א משנה ז
ט
(דְּבָרִים יז,ו) "עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים
אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת".
אִם מִתְקַיֶּמֶת הָעֵדוּת בִּשְׁנַיִם,
לָמָּה פָּרַט הַכָּתוּב בִּשְׁלֹשָׁה?
אֶלָּא לְהַקִּישׁ שְׁלֹשָׁה לִשְׁנַיִם:
וּמַה שְּׁלֹשָׁה מְזַמְּמִין אֶת הַשְּׁנַיִם, <מזמין>
אַף הַשְּׁנַיִם יָזַמּוּ אֶת הַשְּׁלֹשָׁה.
וּמְנַיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

י
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מַה שְּׁנַיִם אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן זוֹמְמִים,
אַף שְׁלֹשָׁה אֵינָן נֶהֱרָגִין עַד שֶׁיִּהוּ שְׁלָשְׁתָּן זוֹמְמִין.
מְנַיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

יא

רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא בָא הַשְּׁלִישִׁי אֶלָּא לְהַחְמִיר עָלָיו,
וְלַעֲשׂוֹת דִּינוֹ כַּיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ.
וְאִם כָּךְ עָנַשׁ הַכָּתוּב
לַנִּטְפָּל לְעוֹבְרֵי עֲבֵרָה כְּעוֹבְרֵי עֲבֵרָה,
עַל אַחַת כַּמָּה יְשַׁלֵּם שָׂכָר
לַנִּטְפָּל לְעוֹשֶׂה מִצְוָה כְּעוֹשֶׂה מִצְוָה.

מסכת מכות פרק א משנה ח

יב

מַה שְׁנַיִם, נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל,
עֵדוּתָן בְּטֵלָה,
[אַף שְׁלֹשָׁה, נִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל,
עֵדוּתָן בְּטֵלָה.]
מִנַּיִן אֲפִלּוּ מֵאָה?
תַּלְמוּד לוֹמַר "עֵדִים".

יג

אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִין?
בְּדִינֵי נְפָשׁוֹת.
אֲבָל בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת,
תִּתְקַיֵּם הָעֵדוּת בִּשְׁאָר.
רִבִּי אוֹמֵר:
אֶחָד דִּינֵי מָמוֹנוֹת וְאֶחָד דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהִתְרוּ בָהֶן.
אֲבָל בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְרוּ בָהֶן,
מַה יַּעֲשׂוּ שְׁנֵי אַחִים,
שֶׁרָאוּ כְאַחַת שֶׁהָרַג וְזֶה אֶת הַנֶּפֶשׁ?

מסכת מכות פרק א משנה ט

יד

הָיוּ שְׁנַיִם רוֹאִין אוֹתוֹ מֵחַלּוֹן זוֹ,
וּשְׁנַיִם רוֹאִין אוֹתוֹ מֵחַלּוֹן זוֹ,
וְאֶחָד מַתְרֶה בּוֹ בָּאֶמְצַע,
בִּזְמַן שֶׁמְּקָצָתָן רוֹאִין אֵלּוּ אֶת אֵלּוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ עֵדוּת אַחַת.
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ שְׁתֵּי עֵדִיוֹת.
לְפִיכָךְ, אִם נִמְצֵאת אַחַת מֵהֶן זוֹמֶמֶת,
הִיא וָהֵן נֶהֱרָגִין, וְהַשְּׁנָיָה פְּטוּרָה.

יה

רִבִּי יוֹסֵה בְּרִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם אֵינוֹ נֶהֱרָג,
עַד שֶׁיִּהוּ פִּי שְׁנֵי עֵדָיו מַתְרִים בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יז,ו)
"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים".
דָּבָר אַחֵר:
"עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים",
שֶׁלֹּא תְהֵא סַנְהֶדְרִין שׁוֹמַעַת כְּמִפִּי הַתֻּרְגְּמָן.

מסכת מכות פרק א משנה י
יו
מִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ וּבָרַח,
וּבָא לִפְנֵי אוֹתוֹ בֵּית דִּין,
אֵין סוֹתְרִין אֶת דִּינוֹ.
בְּכָל מָקוֹם שֶׁיַּעַמְדוּ שְׁנַיִם וְיֹאמְרוּ:
"מְעִידִין אָנוּ אֶת אִישׁ [פְּלוֹנִי,
שֶׁ]נִּגְמַר דִּינוֹ בְּבֵית דִּינוֹ שֶׁלִּפְלוֹנִי,
וּפְלוֹנִי וּפְלוֹנִי עֲדָיו",
הֲרֵי זֶה יֵהָרֵג.

יז
סַנְהֶדְרִין נוֹהֶגֶת בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ. <ובחוץ>
סְנְהֶדְרִין הוֹרֶגֶת אֶחָד בַּשָּׁבוּעַ,
וְנִקְרֵאת חַבְלָנִית;
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אֶחָד לְשִׁבְעִים שָׁנָה.
רִבִּי טַרְפוֹן וּרְבִי עֲקִיבָה אוֹמְרִים:
אִלּוּ הָיִינוּ בְּסַנְהֶדְרִין,
לֹא נֶהֱרַג בָּהּ אָדָם מֵעוֹלָם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הֵן מַרְבִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים בְּיִשְׂרָאֵל.

פרק ב

מסכת מכות פרק ב משנה א
א
וְאֵלּוּ הֵן הַגּוֹלִין:
הַהוֹרֵג נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה:
הָיָה מַעֲגִיל בַּמַּעֲגֵילָה, נָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה מְשַׁלְשֵׁל בְּחָבִית, וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה יוֹרֵד בַּסֻּלָּם, וְנָפַל עָלָיו וַהֲרָגוֹ,
הֲרֵי זֶה גּוֹלֶה.
אֲבָל אִם הָיָה מוֹשֵׁךְ בַּמַּעֲגֵילָה,
וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה דוֹלֶה בֶּחָבִית,
וְנִפְסַק הַחֶבֶל וְנָפְלָה עָלָיו וַהֲרָגַתּוּ,
הָיָה עוֹלֶה בַּסֻּלָּם, וְנָפַל עָלָיו וַהֲרָגוֹ,
הֲרֵי זֶה אֵינוּ גּוֹלֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁכְּדֶרֶךְ הוֹרָדָתוֹ, גּוֹלֶה,
וְשֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הוֹרָדָתוֹ, אֵינוּ גּוֹלֶה.

ב
נִשְׁמַט הַבַּרְזֶל מִקִּנָּתוֹ וְהָרַג,
רִבִּי אוֹמֵר:
אֵינוּ גּוֹלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

גּוֹלֶה.
מִן הָעֵץ הַמִּתְבַּקֵּעַ,
רְבִּי אוֹמֵר:
גּוֹלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוּ גּוֹלֶה.

מסכת מכות פרק ב משנה ב
ג
זָרַק אֶת הָאֶבֶן לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְהָרַג,
הֲרֵי זֶה גּוֹלֶה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מִכְּשֶׁיָּצְאת הָאֶבֶן מִיָּדוֹ,
וְהוֹצִיא הַלָּא אֶת רֹאשׁוֹ וְקִבְּלָהּ,
הֲרֵי זֶה פָּטוּר.

ד <ג>
זָרַק אֶת הָאֶבֶן לַחֲצֵרוֹ וְהָרַג,
אִם יֵשׁ רְשׁוּת לַנִּזָּק לִכָּנֵס לַשָּׁם, גּוֹלֶה,
וְאִם לָאו, אֵינוּ גּוֹלֶה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ה)
"וַאֲשֶׁר יָבֹא אֶת רֵעֵהוּ בַיַּעַר",
מַה הַיַּעַר רְשׁוּת לַנִּזָּק וְלַמַּזִּיק וּלְהִכָּנֵס לַשָּׁם,
יָצָא חָצֵר בַּעַל הַבַּיִת,
שֶׁאֵין רְשׁוּת לַנִּזָּק לִכָּנֵס לַשָּׁם.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
מַה חֲטָבַת עֵצִים רְשׁוּת,
יָצָא הָאָב הַמַּכֶּה אֶת בְּנוֹ,
וְהָרַב הָרוֹדֶה בְּתַלְמִידוֹ,
וּשְׁלוּחַ בֵּית דִּין.

מסכת מכות פרק ב משנה ג
ה
הָאָב גּוֹלֶה עַל יְדֵי הַבֵּן,
וְהַבֵּן גּוֹלֶה עַל יְדֵי הָאָב.
וְהַכֹּל גּוֹלִים עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל,
וְיִשְׂרָאֵל גּוֹלִין עַל יְדֵיהֶן,
חוּץ מֵעַל יְדֵי גֵּר תּוֹשָׁב.
וְגֵר תּוֹשָׁב אֵינוּ גּוֹלֶה אֶלָּא עַל יְדֵי גֵּר תּוֹשָׁב.

ו
הַסּוֹמֵא אֵינוּ גּוֹלֶה.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וּרְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
גּוֹלֶה.
הַשּׁוֹנֵא אֵינוּ גּוֹלֶה.
רְבִּי יוֹסֵה בִּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשּׁוֹנֵא נֶהֱרָג, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמוּעָד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ שׁוֹנֵא גּוֹלֶה וְיֵשׁ שׁוֹנֵא שֶׁאֵינוּ גּוֹלֶה.
כָּל שֶׁהוּא יָכוֹל לוֹמַר,

לְדַעַת הָרַג, אֵינוֹ גּוֹלֶה,
וְשֶׁלֹּא לְדַעַת הָרַג, הֲרֵי זֶה גּוֹלֶה.

מסכת מכות פרק ב משנה ד
ז
לְאֵיכָן גּוֹלִין? לְעִיר מִקְלָט.
לְשָׁלוֹשׁ שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וּלְשָׁלוֹשׁ שֶׁבְּאֶרֶץ כְּנַעַן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לה,יד)
"אֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן,
וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן".
עַד שֶׁלֹּא נִבְחֲרוּ שָׁלוֹשׁ שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
לֹא הָיוּ שָׁלוֹשׁ שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן קוֹלְטוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,יג)
"שֵׁשׁ עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה",
שֶׁיִּהוּ שֵׁשְׁתָּן קוֹלְטוֹת כְּאַחַת.

מסכת מכות פרק ב משנה ה
ח
וּמְכַוָּנוֹת לָהֶן דְּרָכִים מִזּוֹ לָזוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ג)
"תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אַרְצְךָ
אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יי אֱלֹהֶיךָ,
וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל רֹצֵחַ."
וּמוֹסְרִין לוֹ שְׁנֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים,
שֶׁמֵּא יַהַרְגֶנּוּ בַּדֶּרֶךְ, וִידַבְּרוּ אֵלָיו.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוּא מְדַבֵּר עַל יְדֵי עַצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ד)
"וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ".

מסכת מכות פרק ב משנה ו
ט
רַבִּי יוֹסֵה בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּתְּחִלָּה, אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד,
מְקַדְּמִין לְעִיר מִקְלָט,
וּבֵית דִּין שׁוֹלְחִין וּמְבִיאִין אוֹתָן מִשָּׁם.
מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב מִיתָה, הֲרָגוּהוּ; <מִשֶּׁנִּתְחַיֵּב>
וּמִי שֶׁלֹּא נִתְחַיֵּב מִיתָה, פְּטָרוּהוּ.
וּמִי שֶׁנִּתְחַיֵּב גָּלוּת,
מַחְזִירִין אוֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כה)
"וְהֵשִׁיבוּ אתוֹ הָעֵדָה אֶל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר נָס שָׁמָּה".
אֶחָד מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
וְאֶחָד מְרֻבֶּה בְּגָדִים,
וְאֶחָד שֶׁעָבַר מִמְּשִׁיחָתוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מָשׁוּחַ מִלְחָמָה מַחְזִיר אֶת הָרוֹצֵחַ.
לְפִיכָךְ אִמּוֹתֵיהֶן שֶׁלַּכֹּהֲנִים מְסַפְּקוֹת לָהֶן מִחְיָה וּכְסוּת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְפַּלְּלוּ עַל בְּנֵיהֶן שֶׁיָּמוּתוּ.

י
נִגְמַר דִּינוֹ וּמֵת כֹּהֵן גָּדוֹל,
הֲרֵי זֶה אֵינוֹ גּוֹלֶה.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִגְמַר דִּינוֹ מֵת כֹּהֵן גָּדוֹל,

וּמִנּוּ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
לְאַחַר מִכֵּן נִגְמַר דִּינוֹ,
חוֹזֵר לְמִיתָתוֹ שֶׁלַּשָּׁנִי.

מסכת מכות פרק ב משנה ז
יא
נִגְמַר דִּינוֹ בְּלֹא כֹּהֵן גָּדוֹל,
הַהוֹרֵג כֹּהֵן גָּדוֹל,
וְכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהָרַג,
אֵינוֹ יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָם.
אֵינוֹ יוֹצֵא לֹא לְעֵדוּת מְצָוָה,
וְלֹא לְעֵדוּת מָמוֹן,
וְלֹא לְעֵדוּת נְפָשׁוֹת.
אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לוֹ,
וַאֲפִלּוּ שַׁר צָבָא יִשְׂרָאֵל כְּיוֹאָב בֶּן צְרוּיָה,
אֵינוֹ יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר לה,כה)
"אֲשֶׁר נָס שָׁמָּה",
שָׁם תְּהֵי דִירָתוֹ וְשָׁם תְּהֵא מִיתָתוֹ,
וְשָׁם תְּהֵא קְבוּרָתוֹ.

יב
כַּשֵּׁם שֶׁהָעִיר קוֹלֶטֶת, כָּךְ תְּחוּמָהּ קוֹלֵט.
רוֹצֵחַ שֶׁיָּצָא חוּץ לַתְּחוּם, וּמְצָאוֹ גוֹאֵל הַדָּם,
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
מִצְוָה בְיַד גּוֹאֵל הַדָּם,
וּרְשׁוּת בְּיַד כָּל הָאָדָם;
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
רְשׁוּת בְּיַד גּוֹאֵל הַדָּם,
וְכָל אָדָן אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

יג
אֵילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַתְּחוּם,
וְנוֹפוֹ נוֹטֶה חוּץ לַתְּחוּם,
אוֹ עוֹמֵד חוּץ לַתְּחוּם,
וְנוֹפוֹ נוֹטֶה לְתוֹךְ הַתְּחוּם,
הַפֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנּוֹף.
הָרַג בְּאוֹתָהּ הָעִיר,
גּוֹלֶה מִשְׁכּוּנָה לִשְׁכוּנָה.
וּבֶן לֵוִי גּוֹלֶה מֵעִיר לָעִיר.

מסכת מכות פרק ב משנה ח
יד
(כַּיּוֹצֵא בוֹ) רוֹצֵחַ שֶׁגָּלָה לְעִיר מִקְלָטוֹ,
וְרָצוּ אַנְשֵׁי הָעִיר לְכַבְּדוֹ,
יֹאמַר לָהֶם "רוֹצֵחַ אָנִי".
אָמְרוּ לוֹ "אַף עַל פִּי כֵן",
יְקַבֵּל מֵהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יט,ד)
"וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ".

יה

וּמַעֲלוֹת הָיוּ שָׁכָר לַלְוִיִּם.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ מַעֲלִים לָהֶן שָׂכָר.
וְחוֹזֵר לִשְׁרָרָה שֶׁהָיָה בָהּ. <לסררה>
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וְרִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה חוֹזֵר לִשְׁרָרָה שֶׁהָיָה בָהּ. <לסררה>

פרק ג

מסכת מכות פרק ג משנה א

א

אֵלּוּ הֵן הַלּוֹקִין:
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו,
וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה;
אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל,
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט,
[מַמְזֶרֶת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יִשְׂרָאֵל לְנָתִין וּלְמַמְזֵר.]
אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם שְׁנֵי שֵׁמוֹת.
גְּרוּשָׁה וַחֲלוּצָה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא מִשֵּׁם אֶחָד בִּלְבַד.

מסכת מכות פרק ג משנה ב

ב

טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ,
וְהַבָּא אֶל מִקְדָּשׁ טָמֵא,
וְהָאוֹכֵל חֵלֶב, וָדָם, וְנוֹתָר, וּפִגּוּל.
הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ,
הָאוֹכֵל חָמֵץ בַּפֶּסַח,
וְהָאוֹכֵל וְהָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַקְּטֹרֶת,
וְהַסָּךְ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
וְהָאוֹכֵל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים; <ורמסים>
אָכַל טֶבֶל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן שֶׁלֹּא נִטְּלָה תְרוּמָתוֹ,
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁלֹּא נִפְדּוּ.
כַּמָּה יֹאכַל מִן הַטֶּבֶל וְיִהְיֶה חַיָּב? <כמא>
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כַּזַּיִת.
אָמַר לָהֶן רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵין אַתֶּם מוֹדִים לִי בְּאוֹכֶל נְמָלָה כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁהוּא חַיָּב?
אָמְרוּ לוֹ:
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִּבְרִיָּתָהּ;
אָמַר לָהֶן:
אַף חִטָּה אַחַת כִּבְרִיָּתָהּ.

מסכת מכות פרק ג משנה ג
ג
הָאוֹכֵל בִּכּוּרִים עַד שֶׁלֹּא קָרָא עֲלֵיהֶן,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים חוּץ לַקְּלָעִים,
קָדָשִׁין קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי חוּץ לַחוֹמָה,
הַשּׁוֹבֵר אֶת הָעֶצֶם בְּפֶסַח טָהוֹר,
הֲרֵי זֶה לוֹקֶה אַרְבָּעִים.
אֲבָל הַמּוֹתִיר וְהַשּׁוֹבֵר בַּטָּמֵא,
אֵינוּ לוֹקֶה אַרְבָּעִים.

מסכת מכות פרק ג משנה ד
ד
הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לוֹקֶה, וְאֵינוּ מְשַׁלֵּחַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְשַׁלֵּחַ, וְאֵינוּ לוֹקֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מִצְוַת בִּלֹּא תַעֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם וַעֲשֵׂה,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת מכות פרק ג משנה ה
ה
הַקּוֹרֵחַ קָרְחָה בְּרֹאשׁוֹ,
וְהַמַּקִּיף פְּאַת רֹאשׁוֹ,
וְהַמַּשְׁחִית פְּאַת זְקָנוֹ,
הַסּוֹרֵט סְרִטָה אַחַת עַל הַמֵּת,
חַיָּב.
סָרַט סְרִטָה אַחַת עַל חֲמִשָּׁה מֵתִים,
אוֹ חֲמֵשׁ סְרִיטוֹת עַל מֵת אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
חַיָּב עַל הָרֹאשׁ שְׁתַּיִם,
אַחַת מִכָּן וְאַחַת מִכָּן;
עַל הַזָּקָן, שְׁתַּיִם מִכָּן, וְאַחַת מִלְמַטָּן.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם נָטְלוֹ כֻּלּוֹ כְּאַחַת,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
וְאֵינוּ חַיָּב, עַד שֶׁיִּטְלֶנּוּ בַּתַּעַר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ לִקְּטוֹ בַּמִּלְקֶטֶת, אוֹ בְּרַהִיטָנִי,
חַיָּב.

מסכת מכות פרק ג משנה ו
ו
הַכּוֹתֵב כְּתֹבֶת קַעֲקַע.
כָּתַב וְלֹא קִעְקַע,
קִעְקַע וְלֹא כָתַב,
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְתֹּב וְיקַעְקַע בַּדְּיוֹ,
וּבַכֹּחַל, וּבְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֶׁם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְתֹּב שֵׁם הַשֵּׁם, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יט,כח)
"וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָכֶם אֲנִי יי".

מסכת מכות פרק ג משנה ז
ז
נָזִיר שֶׁהָיָה שׁוֹתֶה בַיַּיִן כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּשְׁתֶּה", "אַל תִּשְׁתֶּה!"
וְהוּא שׁוֹתֶה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מכות פרק ג משנה ח
ח
הָיָה מִטַּמֵּא לַמֵּתִים כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּטַּמֵּא, אַל תִּטַּמֵּא!"
וְהוּא מִטַּמֵּא,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ט
הָיָה מְגַלֵּחַ כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תְּגַלַּח, אַל תְּגַלַּח!"
וְהוּא מְגַלֵּחַ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

י
הָיָה לוֹבֵשׁ בִּכְלַאֲיִם כָּל הַיּוֹם,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
אָמְרוּ לוֹ:
"אַל תִּלְבַּשׁ, אַל תִּלְבַּשׁ!"
וְהוּא פּוֹשֵׁט וְלוֹבֵשׁ,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מכות פרק ג משנה ט
יא
יֵשׁ חוֹרֵשׁ תֶּלֶם אֶחָד,
וְחַיָּב עָלָיו מִשֵּׁם שְׁמוֹנָה לָאוִין: <לוים>

הַחוֹרֵשׁ בְּשׁוֹר וַחֲמוֹר, וְהֵן מֻקְדָּשִׁין,
כִּלְאַיִם בַּכֶּרֶם, וּשְׁבִיעִית, וְיוֹם טוֹב,
וְכֹהֵן וְנָזִיר וְאַף בֵּית טֻמְאָה.
חֲנַנְיָא בֶּן חֲכִינַי אוֹמֵר:
אַף הַלּוֹבֵשׁ כִּלְאַיִם.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוּ הַשֵּׁם.
אָמַר לָהֶן:
אַף לֹא הַנָּזִיר הוּא הַשֵּׁם.

מסכת מכות פרק ג משנה י
יב
וְכַמָּה מַלְקִים אוֹתוֹ?
אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ב-ג)
"בְּמִסְפַּר אַרְבָּעִים",
מִנַּיִן שֶׁהוּא סָמוּךְ לְאַרְבָּעִים. <מְנַיִין>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַרְבָּעִים שְׁלֵמוֹת הוּא לוֹקֶה.
וְאֵיכָן הוּא לוֹקֶה אֶת הַיְתֵרָה?
בֵּין כְּתֵפָיו.

מסכת מכות פרק ג משנה יא
יג
אֵין עוֹמְדִין אוֹתוֹ
אֶלָּא בְמַכּוֹת רְאוּיוֹת לְהִשְׁתַּלֵּשׁ.
עֲמָדוּהוּ לְקַבֵּל אַרְבָּעִים,
לָקָה מִקְצָת, אָמְרוּ:
"אֵינוּ יָכוֹל לְקַבֵּל אַרְבָּעִים",
פָּטוּר.
עֲמָדוּהוּ לְקַבֵּל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה,
מִשֶּׁלָּקָה אָמְרוּ:
"יָכוֹל הוּא לְקַבֵּל אַרְבָּעִים",
פָּטוּר.
עָבַר עֲבֵרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁנֵי לָאוִים:
עֲמָדוּהוּ עֹמֶד אֶחָד, לוֹקֶה וּפָטוּר.
אִם לָאו,
לוֹקֶה וּמִתְרַפֵּא וְחוֹזֵר וְלוֹקֶה.

מסכת מכות פרק ג משנה יב
יד
כֵּיצַד מַלְקִין אוֹתוֹ?
כּוֹפֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל הָעַמּוּד הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
חַזָּן הַכְּנֶסֶת אוֹחֵז בִּבְגָדָיו,
אִם נִקְרָעוּ נִקְרָעוּ, וְאִם נִפְרָמוּ נִפְרָמוּ,
[עַד שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֶת לִבּוֹ.]
וְהָאֶבֶן נְתוּנָה מֵאֲחוֹרָיו,
חַזָּן הַכְּנֶסֶת עוֹמֵד עָלֶיהָ,
וּרְצוּעָה שֶׁלָּעֲגָל בְּיָדוֹ,
כְּפוּלָה אֶחָד לִשְׁנַיִם וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה,
וּשְׁתֵּי רְצוּעוֹת עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת בָּהּ.

מסכת מכות פרק ג משנה יג
יה
יָדָהּ טֶפַח, וְרָחְבָּהּ טֶפַח,
וְרֹאשָׁהּ מַגַּעַת פִּי כְרֵסוֹ.
וּמַכֶּה אוֹתוֹ שָׁלִישׁ מִלְּפָנָיו,
וּשְׁתֵּי יָדוֹת מִלַּאֲחוֹרָיו,
וְאֵינוֹ מַכֶּה אוֹתוֹ לֹא עוֹמֵד וְלֹא יוֹשֵׁב,
אֶלָּא מֻטֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דברים כה,ב)
"וְהִפִּילוֹ".
וְהַמַּכֶּה מַכֶּה בְּאַחַת יָדוֹ בְּכָל כֹּחוֹ.

מסכת מכות פרק ג משנה יד
יו
וְהַקּוֹרֵא קוֹרֵא: (דְּבָרִים כח,נח-נט)
"אִם לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה,
לְיִרְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה,
אֵת יי אֱלֹהֶיךָ.
וְהִפְלָא יי אֶת מַכּוֹתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ,
מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת,
וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים."
וְחוֹזֵר לְתַחְלַת הַמִּקְרָא.
אִם מֵת תַּחַת יָדוֹ,
פָּטוּר.
הוֹסִיף לוֹ עוֹד רְצוּעָה אַחַת, וּמֵת,
חַיָּיב זֶה גּוֹלֶה עַל יָדָיו.
נִתְקַלְקֵל, בֵּין בָּרְאִי בֵּין בַּמַּיִם,
פָּטוּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאִישׁ בָּרְאִי, וְהָאִשָּׁה בַּמַּיִם.

מסכת מכות פרק ג משנה טו
יז
כָּל חַיְבֵי כָרֵתוֹת שֶׁלָּקוּ,
נִפְטְרוּ יְדֵי כָרֵתָן, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כה,ג)
"וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ",
מִשֶּׁלָּקָה, חַיָּיב הוּא כְּאָחִיךָ.
דִּבְרֵי רְבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל.
אָמַר רְבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מָה, אִם הָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת,
נַפְשׁוֹ נוֹטֶלֶת עָלֶיהָ,
הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
עַל אַחַת כַּמָּה שֶׁתִּנָּתֵן לוֹ נַפְשׁוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִמְּקוֹמוֹ הוּא לָמֵד, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יח,כט)
"וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשׂת מִקֶּרֶב עַמָּם."
וְאוֹמֵר: (וַיִּקְרָא יח,ה)
"אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם", <אוֹתָן הָאָדָם וְחַי בָּהֶן>

הָא, כָּל הַיּוֹשֵׁב וְלֹא עָבַר עֲבֵרָה,
נוֹתְנִין לוֹ שָׂכָר כְּעוֹשֶׂה מִצְוָה.

יח
רְבִּי שִׁמְעוֹן בִּרְבִּי אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא אוֹמֵר: (דְּבָרִים יב,כג)
"רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם,
כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ".
וּמָה, אִם הַדָּם,
שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁלָּאָדָם חַתָּה הֵימֶנּוּ,
הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ מְקַבֵּל שָׂכָר,
גָּזֵל וַעֲרָיוֹת,
שֶׁנַּפְשׁוֹ שֶׁלָּאָדָן מִתְאַוָּה לָהֶן וּמְחַמְּדַתָּן,
הַפּוֹרֵשׁ מֵהֶן, עַל אַחַת כַּמָּה
שֶׁיִּזְכֶּה לוֹ וּלְדוֹרוֹתָיו וּלְדוֹרֵי דּוֹרוֹתָיו,
עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת.

מסכת מכות פרק ג משנה טז
יט
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶן עֲקַשְׁיָה אוֹמֵר:
רָצָה הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶן תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מב,כא)
"יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר".

חסלת מסכת מכות <חסלת סנהדרין>

מסכת שבועות

פרק א

מסכת שבועות פרק א משנה א
א
שְׁבוּעוֹת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע.
מַרְאוֹת נְגָעִים, שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה.

מסכת שבועות פרק א משנה ב
ב
כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה וִידִיעָה בַּסּוֹף וְהֶעְלֵם בְּנִתַּיִם,
הֲרֵי זֶה בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד.
יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה וְאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף,
שָׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בִּפְנִים יוֹם הַכִּפּוּרִים תּוֹלֶה,
עַד שֶׁתִּוָּדַע לוֹ, וְיָבִיא בְּעוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק א משנה ג

ג
אֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף,
שָׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בַּחוּץ יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כט,יא)
"מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים".
עַל מַה שֶּׁזֶּה מְכַפֵּר זֶה מְכַפֵּר:
מַה הַפְּנִימִי,
אֵינוּ מְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה,
אַף הַחִיצוֹן,
לֹא יְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה. <בָּהּ>

מסכת שבועות פרק א משנה ד
ד
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַּתְּחִלָּה וְלֹא בַּסּוֹף,
שְׁעִירֵי רְגָלִים וּשְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁעִירֵי רְגָלִים מְכַפְּרִים,
אֲבָל לֹא שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים.
וְעַל מַה שְּׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים?
עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. <טָהוֹר>
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הַשְּׂעִירִים כַּפָּרָתָן שָׁוָה,
עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.

ה
הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא.
וְשֶׁלָּרְגָלִים מְכַפְּרִים עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה,
לֹא בַּתְּחִלָּה וְלֹא בַּסּוֹף.
וְשֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפְּרִין עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה [בַּתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה] בַּסּוֹף.

ו
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה?
אָמַר לָהֶן:
יִקָּרְבוּ.
אָמְרוּ לוֹ:
הוֹאִיל וְאֵין כַּפָּרָתָן שָׁוָה,
הֵיאָךְ הֵן קְרֵבִין?
אָמַר לָהֶן:
כְּלָם בָּאִין לְכַפֵּר עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.

מסכת שבועות פרק א משנה ה
ז
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא.
מוּסָף עֲלֵיהֶן שֶׁלָּרְגָלִין,

שֶׁהֵן מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא,
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף.
מוּסָף עֲלֵיהֶם שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שֶׁהֵן מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא,
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַתְּחִלָּה וְלֹא בַסּוֹף,
וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה,
אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף.

ח
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה? <אוֹמֵר הָיָה>
אָמַר לָהֶן:
הֵין.
אָמְרוּ לוֹ:
אִם כֵּן,
יְהוּ שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵבִים לְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים,
אֲבָל הֵיאָךְ שֶׁלְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים קְרֵבִים לְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
לְכַפֵּר כַּפָּרָה שְׁאֵינָהּ שְׁלָהֶן?
אָמַר לָהֶן:
כֻּלָּם בָּאִין לְכַפֵּר עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. <כְּלוּם>

מסכת שבועות פרק א משנה ו
ט
וְעַל זְדוֹן טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
שְׁעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בִּפְנִים וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.
וְעַל שְׁאָר עֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
הַקַּלּוֹת וְהַחֲמוּרוֹת,
הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת,
הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע,
עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה,
כָּרֵתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין,
שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר.

מסכת שבועות פרק א משנה ז
י
אֶחָד יִשְׂרְאֵלִים, וְאֶחָד כֹּהֲנִים, וְאֶחָד כֹּהֵן מָשִׁיחַ.
אֶלָּא שֶׁדַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּשֵּׁם שֶׁדַּם הַשָּׂעִיר הַנֶּעֱשֶׂה בִּפְנִים מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל,
כָּךְ דַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים.
כַּשֵּׁם שֶׁוִּדּוּיוֹ שֶׁלְּשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל,
כָּךְ וִדּוּיוֹ שֶׁלַּפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים.

פרק ב

מסכת שבועות פרק ב משנה א
א

יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע:
נִטַּמָּא וְיָדַע,
וְנֶעְלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַקֹּדֶשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ קֹדֶשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;
נֶעְלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
אָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ וְלֹא יָדַע,
חֲרֵי זֶה בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד.

ב
נִטַּמָּא וְיָדַע,
נֶעְלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;
נֶעְלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
נִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְלֹא יָדַע, מִשֶּׁיָּצָא יָדַע,
חֲרֵי זֶה בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ב משנה ב
ג
אֶחָד הַנִּכְנָס לַעֲזָרָה וְאֶחָד הַנִּכְנָס לְתוֹסֶפֶת הָעֲזָרָה.
שֶׁאֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא בְּמֶלֶךְ, בַּנָּבִיא בָּאוּרִים וּבְחֻמִּים,
וּבְסַנְהֶדְרִין שִׁלְשִׁבְעִים וְאֶחָד,
וּבְשָׁתֵי תוֹדוֹת וּבְשִׁיר.
וּבֵית דִּין מְהַלְכִין וּשְׁתֵּי תוֹדוֹת אַחֲרֵיהֶן,
הַפְּנִימִית נֶאֱכֶלֶת וְהַחִיצוֹנָה נִשְׂרֶפֶת.
וְכָל שֶׁלֹּא נֶעֱשֵׂת בְּכָל אֵלּוּ,
הַנִּכְנָס לַשָּׁם, אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ג
ד
נִטַּמָּא בָּעֲזָרָה,
נֶעְלְמָה מִמֶּנּוּ טֻמְאָה, וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ, וְזָכוּר לַטֻּמְאָה;
נֶעְלַם מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה,
הִשְׁתַּחֲוָה, שֶׁשָּׁהָה בִכְדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה, <הַשְׁתַּחֲוָיָה>
בָּא לוֹ בָאַרְכָּה, חַיָּב,
וּבַקְּצָרָה, פָּטוּר.
זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ,
שֶׁאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ד
ה
אֵי זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנְּדָבָה,
שֶׁחַיָּבִין עָלֶיהָ?
הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם הַטָּהוֹרָה,
אָמְרָה לוֹ "נִטְמֵאתִי",
אִם פֵּרַשׁ מִיָּד,
חַיָּב, שְׁיִצִיאָתוֹ הָנָיָה לוֹ כְּבִיאָתוֹ.

מסכת שבועות פרק ב משנה ה

ו
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב)
הַ "שֶּׁרֶץ... וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ",
עַל הֶעְלֵם הַשֶּׁרֶץ הוּא חַיָּב,
אֵינוּ חַיָּב עַל הֶעְלֵם הַמִּקְדָּשׁ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב)
"וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא",
עַל הֶעְלֵם הַטֻּמְאָה הוּא חַיָּב,
אֵינוּ חַיָּב עַל הֶעְלֵם מִקְדָּשׁ.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: (וַיִּקְרָא ה,ב-ג)
"וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ... וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ" שְׁנֵי פְעָמִים,
לְחַיֵּב עַל הֶעְלֵם הַטֻּמְאָה וְעַל הֶעְלֵם הַמִּקְדָּשׁ.

פרק ג

מסכת שבועות פרק ג משנה א
א
שְׁבוּעוֹת, שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע:
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל", וְ"שֶׁלֹּא אֹכַל",
"שֶׁאָכַלְתִּי", וְ"שֶׁלֹּא אָכַלְתִּי".
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל כָּל שֶׁהוּא,
חַיָּב.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמְרוּ לוֹ לְרְבִּי עֲקִיבָה:
בְּאֵיכָן מָצִינוּ בְאוֹכֶל כָּל שֶׁהוּא,
שֶׁהוּא חַיָּב, שֶׁזֶּה חַיָּב?
אָמַר לָהֶן:
בְּאֵיכָן מָצִינוּ בִמְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן,
שֶׁזֶּה מְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן?

ב
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל", וְאָכַל וְשָׁתָה,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה", וְאָכַל וְשָׁתָה,
חַיָּב שְׁתַּיִם.

מסכת שבועות פרק ג משנה ב
ג
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל",
וְאָכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כֻּסְמִים,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל פַּת חִטִּין וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כֻּסְמִים",
וְאָכַל,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ג משנה ג
ד
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה",

וְשָׁתָה מַשְׁקִין הַרְבֵּה,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
״שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה יַיִן וָשֶׁמֶן וּדְבַשׁ״,
וְשָׁתָה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ג משנה ד
ה
״שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל״,
וְאָכַל אֳכָלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה,
וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה,
פָּטוּר.
״שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל״,
וְאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
חַיָּב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
אָמַר ״קֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי אִם אָכַלְתִּי הַיּוֹם״,
וְהוּא שֶׁאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
הֲרֵי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה.

מסכת שבועות פרק ג משנה ה
ו
אֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּעַצְמוֹ,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁלַּאֲחֵרִים,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַמָּשׁ,
וְאֶחָד דְּבָרִין שֶׁאֵין בָּהֶן מַמָּשׁ.
כֵּיצַד?
אָמַר ״שְׁבוּעָה שֶׁאֶתֵּן לְאִישׁ פְּלוֹנִי״, וְ״שֶׁלֹּא אֶתֵּן״,
״שֶׁנָּתַתִּי״, וְ״שֶׁלֹּא נָתַתִּי״,
״שֶׁאִישַׁן״, וְ״שֶׁלֹּא אִישַׁן״,
״שֶׁיָּשַׁנְתִּי, וְ״שֶׁלֹּא יָשַׁנְתִּי״,
״שֶׁאֶזְרֹק צְרוֹר לַיָּם״, וְ״שֶׁלֹּא אֶזְרֹק״,
״שֶׁזָּרַקְתִּי״, וְ״שֶׁלֹּא זָרַקְתִּי״.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא לֶעָתִיד לָבֹא, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא ה,ד)
״לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב״.
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
אִם כֵּן, אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הֶרָעָה וַהֲטָבָה.
דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֶרָעָה וַהֲטָבָה, מְנַיִן?
אָמַר לוֹ:
מֵרִבּוּי הַכָּתוּב.
אָמַר לוֹ:
אִם רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ,
רִבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ.

מסכת שבועות פרק ג משנה ו
ז
נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה, וְלֹא בִטֵּל,
פָּטוּר;
לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה, וְלֹא קִיֵּם,

פָּטוּר, שֶׁהָיָה בַּדִּין שֶׁיְּהֵא חַיָּב,
כִּדְבָרֵי רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה:
מָה אִם הָרִשּׁוּת, שֶׁאֵינוֹ מֻשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי,
הֲרֵי הוּא חַיָּב עָלֶיהָ,
מִצְוָה, שֶׁהוּא מֻשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי,
אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב עָלֶיהָ?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בִּשְׁבוּעַת הָרִשּׁוּת,
שֶׁכֵּן עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין,
תֹּאמַר בִּשְׁבוּעַת מִצְוָה,
שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין.

מסכת שבועות פרק ג משנה ז
ח
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכַל כְּכָר זוֹ",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה",
וַאֲכָלָהּ,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
זוֹ הִיא שְׁבוּעַת בְּטוּי,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

ט
שְׁבוּעַת שָׁוְא,
חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.
(מסכת שבועות פרק ג משנה ח)
אֵיזוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא?
נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לָאָדָן:
אָמַר עַל הָעַמּוּד שֶׁלָּאֶבֶן שֶׁהוּא שֶׁלַּזָּהָב,
וְעַל הָאִישׁ שֶׁהוּא אִשָּׁה,
וְעַל אִשָּׁה שֶׁהִיא אִישׁ.
עַל דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ:
"אִם לֹא רָאִיתִי גָּמָל שֶׁפּוֹרֵחַ בְּאֲוִיר",
וְ"אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד".
אָמַר לָעֵדִים "בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי!"
--"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא נְעִידֶךָּ!"
נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה:
שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת סֻכָּה,
וְשֶׁלֹּא לִטּוֹל לוּלָב,
וְשֶׁלֹּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין,
זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ג משנה ט
י
"שְׁבוּעָה שֶׁאֹכַל כְּכָר זוֹ",
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֹכְלֶנָּה",

הָרִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בִּטּוּי,
וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא.
אֶכָלָהּ, עָבַר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא.
לֹא אֲכָלָהּ, עָבַר עַל שְׁבוּעַת בִּטּוּי.

מסכת שבועות פרק ג משנה י
יא
שְׁבוּעַת בִּטּוּי נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים, בַּנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִים, בַּקְּרוֹבִים,
בַּכְּשֵׁרִין, בַּפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ.
וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ג משנה יא
יב
שְׁבוּעַת שָׁוְא נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁין, בַּנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִים, בַּקְּרוֹבִים,
בַּכְּשֵׁרִים, בַּפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ.
וְחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר.
אַחַת זוֹ וְאַחַת זוֹ,
הַמֻּשְׁבָּע מִפִּי אֲחֵרִים, חַיָּב.
"אִם לֹא אָכַלְתִּי הַיּוֹם",
וְ"לֹא הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין הַיּוֹם, מַשְׁבִּיעֲךָ אָנִי",
וְאָמַר "אָמֵן", חַיָּב.

פרק ד

מסכת שבועות פרק ד משנה א
א
שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וְלֹא בַנָּשִׁים,
בָּרְחוֹקִין וְלֹא בַקְּרוֹבִין,
בַּכְּשֵׁרִין וְלֹא בַפְּסוּלִין,
וְאֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בִּרְאוּיִים לְהָעִיד.
בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ וּמִפִּי אֲחֵרִין.
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בוֹ בְּבֵית דִּין. <שֶׁיִּכַּפְרוּ>
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אֲחֵרִין,
אֵינָן חַיָּבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בוֹ בְּבֵית דִּין. <שֶׁיִּכַּפְרוּ>

מסכת שבועות פרק ד משנה ב
ב

וְחַיָּבִין עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הָעֵדוּת,
אֵינָן חַיָּבִין עַל שִׁגְגָתָהּ.
וּמַה הֵן חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ?
קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

מסכת שבועות פרק ד משנה ג
ג
שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כֵּיצַד?
אָמַר לָעֵדִין:
"בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי!"
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִים לָךְ עֵדוּת!"
אוֹ שֶׁאָמְרוּ לוֹ:
"אֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
--"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם!"
וְאָמְרוּ "אָמֵן",
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְעָמִים חוּץ לְבֵית דִּין,
וּבָאוּ לְבֵית דִּין וְהוֹדוּ,
פְּטוּרִים.
כָּפְרוּ,
חַיָּבִים עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְעָמִים,
בֵּין בִּפְנֵי בֵית דִּין, בֵּין שֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
וְכָפְרוּ,
אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִין לַחְזוֹר וּלְהוֹדוֹת. <וּלְהוֹרוֹת>

מסכת שבועות פרק ד משנה ד
ד
כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן חַיָּבִין;
זֶה אַחַר זֶה,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב.
כָּפַר אֶחָד וְהוֹדָה אֶחָד,
הַכּוֹפֵר חַיָּב.
הָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים,
כָּפְרָה הָרִאשׁוֹנָה וְאַחַר כָּךְ כָּפְרָה הַשְּׁנִיָּה,
שְׁתֵּיהֶן חַיָּבוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהָעֵדוּת יְכוֹלָה לְהִתְקַיֵּם בִּשְׁתֵּיהֶן.

מסכת שבועות פרק ד משנה ה
ה
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי פִּקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת.

--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין,
שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּיַד פְּלוֹנִי פִּקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד, גָּזֵל וַאֲבֵדָה",
חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ו
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת",
אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת;
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת,
שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּיַד אִישׁ פְּלוֹנִי חִטִּים וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְמִין",
חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת שבועות פרק ד משנה ו
ז
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי נֵזֶק, וַחֲצִי נֵזֶק,
תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל,
וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה,
וְשֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה בִתִּי,
וְשֶׁהִכַּנִי בְנִי,
וְשֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי,
וְשֶׁהִדְלִיק אֶת גְּדִישִׁי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים",
חַיָּבִין אֵלּוּ חַיָּבִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה ז
ח
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁאֲנִי כֹהֵן,
שֶׁאֲנִי לֵוִי,
שֶׁאִינִי בֶן גְּרוּשָׁה,
שֶׁאִינִי בֶן חֲלוּצָה,
שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי כֹהֵן,
שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי לֵוִי,
שֶׁאֵינוֹ בֶן גְּרוּשָׁה,
שֶׁאֵינוֹ בֶן חֲלוּצָה,
שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה בִתּוֹ,
וְשֶׁחָבַל בּוֹ בְּנוֹ,
וְשֶׁהִדְלִיק גְּדִישִׁי בַּשַּׁבָּת",
חַיָּבִין אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה ח
ט
"מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבֹאוּ וּתְעִידוּנִי,
שֶׁאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי לְתֵן לִי מָאתַיִם זוּז וְלֹא נָתַן",
חַיָּבִין אֵלּוּ פְּטוּרִים,
שֶׁאֵין חַיָּבִין [אֶלָּא] עַל תְּבִיעַת מָמוֹן בַּפִּקָּדוֹן.

מסכת שבועות פרק ד משנה ט

י

״מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם,
כְּשֶׁתִּדְעוּ לִי עֵדוּת, שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי״,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין,
מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת.

מסכת שבועות פרק ד משנה י

יא

עָמַד בְּבֵית הַפְּגָרִים, וְאָמַר:
״מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,
שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי״,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה יא

יב

אָמַר לִשְׁנַיִם:
״מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי,
אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,
שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי״,
וְהֵם שֶׁיּוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת עַד מִפִּי עֵד, <לִי>
אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָּסוּל,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת שבועות פרק ד משנה יב

יג

שִׁלַּח בְּיַד עַבְדּוֹ,
אוֹ שֶׁאָמַר לָהֶן הַנִּתְבָּע:
״מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם, אִם יוֹדְעִין אַתֶּם לִי עֵדוּת,
שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּהוּ!״
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִים,
עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ.

מסכת שבועות פרק ד משנה יג

יד

״מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם״,
״מְצַוֶּה אֲנִי עֲלֵיכֶם״,
״אוֹסְרְכֶם אֲנִי״,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
״בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ״,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.
״בְּאָלָ״ה דָּלֶ״ת״,
״בְּיוֹ״ד הֵ״י״,
״בְּשַׁדַּ״י״,
״בִּצְבָאוֹת״,
״בְּחַנּוּן וּבְרַחוּם״,
״בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד״,
וְכָל הַכִּנּוּיִים,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
הַמְקַלֵּל בְּכֻלָּם, חַיָּב.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.

וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
הַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ בְּכֻלָּם, חַיָּב.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
הַמְקַלֵּל עַצְמוֹ וַחֲבֵרוֹ בְּכֻלָּם,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.
״יַכְּכָה הָאֱלֹהִים!״
זוֹ הִיא הָאָלָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה (וַיִּקְרָא ה,א)
״אַל יַכְּכָה״,
״יְבָרֶכְךָ וְיִיטִיב לָךְ״,
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר.

פרק ה

מסכת שבועות פרק ה משנה א

א
שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים,
וּבָרְחוּקִים וּבַקְּרוֹבִים,
וּבַכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין,
מִפִּי עַצְמוֹ וּמִפִּי אַחֵר.
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיִּכְפֹּר בּוֹ בְּבֵית דִּין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אַחֵר,
כֵּיוָן שֶׁכָּפַר בּוֹ, חַיָּב.
וְחַיָּב עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה,
וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הַפִּקָּדוֹן,
אֵינוֹ חַיָּב עַל שִׁגְגָתָהּ.
מַה הוּא חַיָּב עַל זְדוֹנוֹ?
אָשָׁם בְּכֶסֶף שְׁקָלִים.

מסכת שבועות פרק ה משנה ב

ב
שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
״תֵּן לִי פִּקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדֶךָ״,
--״שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי״.
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ:
״אֵין לְךָ בְּיָדִי״,
--״מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי״,
וְאָמַר ״אָמֵן״,
הֲרֵי זֶה חַיָּב.
הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים,
בִּפְנֵי בֵית דִּין, <~~שֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין~~>
וְכָפַר,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן׃
מַה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת.

מסכת שבועות פרק ה משנה ג
ג
הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִין אוֹתוֹ, וְאוֹמְרִין לוֹ׃
"תֵּן לָנוּ פִּקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּיָדֶךָ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָכֶם בְּיָדִי",
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת;
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי, וְלֹא לָךְ וְלֹא לָךְ",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
(רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר׃
עַד שֶׁיֹּאמַר "שְׁבוּעָה" בָּאַחֲרוֹנָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
עַד שֶׁיֹּאמַר "שְׁבוּעָה" לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.)

ד
"תֵּן לִי פִּקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד, וְגָזֵל וַאֲבֵדָה,
שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדֶךָ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי",
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי פִּקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד,
וְגָזֵל וַאֲבֵדָה",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ה
"תֵּן לִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדֶךָ",
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי",
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא אַחַת.
--"שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָךְ בְּיָדִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכֻסְּמִין",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר׃
אֲפִלּוּ אָמַר׃
"חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכֻסֶּמֶת",
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. <לְכָל>

מסכת שבועות פרק ה משנה ד
ו
"אָנַסְתָּ וּפִתִּיתָ אֶת בִּתִּי",
וְהוּא אוֹמֵר׃
"לֹא אָנַסְתִּי וְלֹא פִתִּיתִי",
--"מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר,
שֶׁאֵינוּ מְשַׁלֵּם קֶנֶס עַל פִּי עַצְמוֹ.
וְאָמְרוּ לוֹ׃
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ מְשַׁלֵּם קֶנֶס עַל פִּי עַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם בֹּשֶׁת וּפְגָם עַל פִּי עַצְמוֹ.

מסכת שבועות פרק ה משנה ה
ז
"גָּנַבְתָּ אֶת שׁוֹרִי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא גָנַבְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"גָּנַבְתִּי, אֲבָל לֹא טָבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

ח
"הֵמִית שׁוֹרָךְ אֶת שׁוֹרִי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הֵמִית",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"הֵמִית שׁוֹרָךְ אֶת עַבְדִּי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הֵמִית",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ:
"חָבַלְתָּ בִּי וְעָשִׂיתָ בִּי חַבּוּרָה",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי וְלֹא עָשִׂיתִי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
אָמַר לוֹ עַבְדּוֹ:
"הִפַּלְתָּ אֶת שִׁנַּי וְסִמִּיתָ אֶת עֵינַי", <שִׁנַּי; עֵינַי>
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא הִפַּלְתִּי וְלֹא סִמִּיתִי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ חַיָּב,
וְשֶׁאֵינוּ מְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ פָּטוּר.

פרק ו

מסכת שבועות פרק ו משנה א

א
שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין,
הַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶּסֶף, וְהַהוֹדָיָה בְּשׁוֹוֶה פְּרוּטָה.
וְאִם אֵין הוֹדָיָה מִן הַטַּעֲנָה,
פָּטוּר.
כֵּיצַד?
"שְׁתֵּי כֶּסֶף לִי בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"שְׁתֵּי כֶּסֶף וּפְרוּטָה לִי בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"שְׁתֵּי כֶּסֶף וּפְרוּטָה לִי בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא פְרוּטָה",
חַיָּב.
"מָנֶה לִי בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
פָּטוּר.
"מָנֶה לִי בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר",
חַיָּב.
"מָנֶה לְאַבָּא בְּיָדֶךָ",
--"אֵין לוֹ בְּיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר", <לָךְ>
פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמֵשִׁיב אֲבֵדָה.

מסכת שבועות פרק ו משנה ב
ב
"מָנֶה לִי בְּיָדֶךָ",
אָמַר לוֹ "הִין",
וּלְמָחָר אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי!"
--"נְתַתִּיו לָךְ",
פָּטוּר.
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי",
חַיָּב.
"מָנֶה לִי בְּיָדֶךָ",
אָמַר לוֹ "הִין",
--"אַל תִּתְנֵהוּ לִי אֶלָּא בִּפְנֵי עֵדִים!"
לְמָחָר אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי!"
--"נְתַתִּיו לָךְ",
חַיָּב, מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ בִּפְנֵי עֵדִים.

מסכת שבועות פרק ו משנה ג
ג
"לִטְרָה זָהָב לִי בְּיָדֶךָ!"
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא לִטְרָה כֶּסֶף",
פָּטוּר.
"דִּינַר זָהָב לִי בְּיָדֶךָ!"
--"אֵין לָךְ בְּיָדִי אֶלָּא דִּינַר כֶּסֶף,

וּטְרִיסוֹת, וּפָנְדְּיוֹן, וּפְרוּטָה״,
חַיָּב, שֶׁהַכֹּל מִין מַטְבֵּעַ אֶחָד.

ד
״כּוֹר תְּבוּאָה יֵשׁ לִי בְיָדָךְ״,
--״אֵין לָךְ בְּיָדַי אֶלָּא לֶתֶךְ קְטָנִית״,
פָּטוּר.
״כּוֹר פֵּרוֹת יֵשׁ לִי בְיָדָךְ״,
--״אֵין לָךְ בְּיָדַי אֶלָּא לֶתֶךְ קְטָנִית״,
חַיָּב, שֶׁהַקְּטָנִית בִּכְלַל הַפֵּרוֹת.
טָעֲנוּ חִטִּין, וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים,
פָּטוּר.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּב,
שֶׁהַטּוֹעֵן אֶת חֲבֵרוֹ בְּכַדֵּי שֶׁמֶן,
וְהוֹדָה לוֹ בְּקִנְקְנִים, <בקינקינים>
אַדְמוֹן אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְהוֹדָה מִן הַטַּעֲנָה, יִשָּׁבַע.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הוֹדָיָה מִן הַטַּעֲנָה.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן.

ה
טָעֲנוּ כֵּלִים וְקַרְקָעוֹת,
הוֹדָה בַּכֵּלִים וְכָפַר בַּקַּרְקָעוֹת,
בַּקַּרְקָעוֹת וְכָפַר בַּכֵּלִים,
[פָּטוּר].
הוֹדָה בְּמִקְצָת הַכֵּלִים,
חַיָּב,
בְּמִקְצָת הַקַּרְקָעוֹת,
פָּטוּר, שֶׁהַנְּכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחֲרָיוּת
זוֹקְקִין אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחֲרָיוּת,
יִשָּׁבַע עֲלֵיהֶן.

מסכת שבועות פרק ו משנה ד
ו
אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
וְאֵין מַשְׁבִּיעִין אֶת הַקָּטָן.
אֲבָל נִשְׁבָּעִין לַקָּטָן וְלַהֶקְדֵּשׁ.

מסכת שבועות פרק ו משנה ה
ז
אֵלּוּ דְבָרִין שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִים עֲלֵיהֶן:
הָעֲבָדִים, וְהַשְּׁטָרוֹת, וְהַקַּרְקָעוֹת, וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת.
אֵין בָּהֶן לֹא תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל,
וְלֹא תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה.
שׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוּ נִשְׁבָּע,
וְנוֹשֵׂא שָׂכָר אֵינוּ מְשַׁלֵּם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דְּבָרִים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,

נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן,
וְשֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן,
אֵין נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן.

מסכת שבועות פרק ו משנה ו
ח
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יֵשׁ דְּבָרִין שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע וְאֵינָן כַּקַּרְקַע.
וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִין לוֹ.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"עֲשֵׂר גְּפָנִים טְעוּנוֹת מָסַרְתִּי לָךְ",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"אֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ",
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל הַמְחֻבָּר לַקַּרְקַע הֲרֵי הוּא כַּקַּרְקַע.

ט
אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁהוּא בַמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל וּבַמְּנָיָן.
כֵּיצַד?
"בַּיִת מָלֵא מָסַרְתִּי לָךְ",
וְ"כִיס מָלֵא מָסַרְתִּי לָךְ",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"אֵינִי יוֹדֵעַ, אֶלָּא מַה שֶּׁהִנַּחְתָּ אַתָּה נוֹטֵל",
פָּטוּר.
זֶה אוֹמֵר "עַל הַזִּיז",
וְזֶה אוֹמֵר "עַל הַחַלּוֹן",
חַיָּב.

מסכת שבועות פרק ו משנה ז
י
הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל הַמַּשְׁכּוֹן,
וְאָבַד הַמַּשְׁכּוֹן.
אָמַר לוֹ:
"סֶלַע הִלְוֵיתִיךָ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו,
וְסֶלַע הָיָה שָׁוֶה",
פָּטוּר.

יא
"סֶלַע הִלְוִיתִיךָ עָלָיו, וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה",
וְהַלָּה אוֹמֵר:
"לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו,
וּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים הָיָה שָׁוֶה",
חַיָּב.

יב
"סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה",

וְהַלָּה אוֹמֵר:
״לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו,
וְסֶלַע הָיָה שׁוֹוֶה״,
פָּטוּר.

יג
״סֶלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו, וּשְׁתַּיִם הָיָה שׁוֹוֶה״,
וְהַלָּה אוֹמֵר:
״לֹא כִי, אֶלָּא סֶלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו,
וַחֲמִשָּׁה דִינָרִים הָיָה שׁוֹוֶה״,
חַיָּב.
מִי הוּא הַנִּשְׁבָּע?
מִי שֶׁהַפְּקָדוֹן אֶצְלוֹ,
שֶׁמֵּא יִשָּׁבַע זֶה,
וְיוֹצִיא הַלָּה אֶת הַפְּקָדוֹן.

פרק ז

מסכת שבועות פרק ז משנה א
א
כָּל הַנִּשְׁבָּעִין שֶׁבַּתּוֹרָה נִשְׁבָּעִין וְלֹא מְשַׁלְּמִין.
אֵלּוּ נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין:
הַשָּׂכִיר, וְהַנִּגְזָל, וְהַנֶּחְבָּל,
וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה,
וְהַחַנְוָנִי עַל פִּנְקָסוֹ.
הַשָּׂכִיר כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
״תֵּן לִי שְׂכָרִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ״,
הוּא אוֹמֵר ״נָתַתִּי״,
וְהַלָּה אוֹמֵר ״לֹא נָטַלְתִּי״,
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה,
וְיֹאמַר לוֹ:
״תֵּן לִי שְׂכָרִי חֲמִשִּׁים דִּינָר שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ״,
וְהוּא אוֹמֵר:
״הִתְקַבַּלְתָּ מֵהֶן דִּינַר זָהָב״.

מסכת שבועות פרק ז משנה ב
ב
הַנִּגְזָל כֵּיצַד?
הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ,
וּמִשְׁכְּנוֹ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת.
אָמַר לוֹ:
״תֵּן לִי כֵּלַי שֶׁנָּטַלְתָּ״,
וְהוּא אוֹמֵר:
״לֹא נָטַלְתִּי״,
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה.
וְיֹאמַר לוֹ:
"שְׁנֵי כֵלַי נָטַלְתָּ",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא נָטַלְתִּי אֶלָּא אֶחָד".

מסכת שבועות פרק ז משנה ג
ג
הַנֶּחְבָּל כֵּיצַד?
הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ יָדוֹ שָׁלֵם,
וְיָצָא חָבוּל.
אָמַר לוֹ:
"חָבַלְתָּ בִּי",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי",
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה.
וְיֹאמַר לוֹ:
"חָבַלְתָּ בִּי שְׁתַּיִם",
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא חָבַלְתִּי אֶלָּא אַחַת".

מסכת שבועות פרק ז משנה ד
ד
וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה, כֵּיצַד?
אֶחָד שְׁבוּעַת הָעֵדוּת וְאֶחָד שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן, <אֶחָת>
וַאֲפִלּוּ שְׁבוּעַת שָׁוְא.
הָיָה אֶחָד מֵהֶם מְשַׂחֵק בַּקֻּבְיָה,
וּמַלְוֶה בָּרִבִּית, וּמַפְרִיחַ יוֹנִים, וְסוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית,
שֶׁכְּנֶגְדּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִים,
חָזְרָה שְׁבוּעָה לִמְקוֹמָהּ.
דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵה.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
יַחְלֹקוּ.

מסכת שבועות פרק ז משנה ה
ה
וְהַחַנָּוָנִי עַל פִּנְקָסוֹ, כֵּיצַד?
לֹא שֶׁיֹּאמַר לוֹ:
"כָּתוּב בְּפִנְקָסִי, שֶׁאַתָּה חַיָּב לִי מָאתַיִם זוּז",
אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ:
"תֵּן לִבְנִי סָאתַיִם חִטִּין,
וּלְפוֹעֲלַי סֶלַע מָעוֹת".
הוּא אוֹמֵר:
"נָתַתִּי",
וְהֵן אוֹמְרִים:
"לֹא נָטַלְנוּ",

הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל,
וְהֵן נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין.
אָמַר בֶּן נַנָּס:
כֵּיצַד?
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בָּאִין לִידֵי שְׁבוּעַת שָׁוְא!
אֶלָּא הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה,
וְהֵן נוֹטְלִין שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת שבועות פרק ז משנה ו

ו

אָמַר לַחֲנֻנִי:
"תֵּן לִי בְּדִינָר פֵּרוֹת!"
וְנָתַן לוֹ.
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי אֶת הַדִּינָר!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתַתּוֹ בְּאַנְפִּלִי",
יִשָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת.
נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי אֶת הַפֵּרוֹת!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּים לָךְ, וְהוֹלַכְתָּם לְתוֹךְ בֵּיתְךָ",
יִשָּׁבַע הַחֲנֻנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
כָּל שֶׁהַפֵּרוֹת בְּיָדוֹ, יָדוֹ לָעֶלְיוֹנָה.

ז

אָמַר לַשַּׁלְחָנִי:
"תֵּן לִי בְּדִינָר מָעוֹת!"
וְנָתַן לוֹ.
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי אֶת הַדִּינָר!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּיו לָךְ, וּנְתַתּוֹ בְּאַנְפִּלִי", <באנפולי>
יִשָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת.
נָתַן לוֹ אֶת הַדִּינָר, אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי אֶת הַמָּעוֹת!"
אָמַר לוֹ:
"נְתַתִּים לָךְ, וְהִשְׁלַכְתָּם לְתוֹךְ כִּיסְךָ",
יִשָּׁבַע הַשַּׁלְחָנִי.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דֶּרֶךְ הַשַּׁלְחָנִי לְהָיוֹת נוֹתֵן אֹפֶר,
עַד שֶׁהוּא נוֹטֵל דִּינָרוֹ.

מסכת שבועות פרק ז משנה ז

ח

כַּשֵּׁם שֶׁאָמְרוּ:
הַפּוֹגֶמֶת כְּתֻבָּתָהּ,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִשְׁבוּעָה,
וְעֵד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה,

לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה.
מִנְכָסִים מְשֻׁעְבָּדִין וּמִנִּכְסֵי יְתוֹמִים,
וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְּפָנָיו,
לֹא תִפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה.

ט
וְכֵן הַיְתוֹמִים,
לֹא יִפָּרְעוּ אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה:
"שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא פִקְּדָנוּ אַבָּא,
וְשֶׁלֹּא אָמַר לָנוּ אַבָּא,
וְשֶׁלֹּא מָצִינוּ שְׁטָר בֵּין שְׁטָרוֹתָיו שֶׁלְּאַבָּא,
שֶׁשְּׁטָר זֶה פָּרוּעַ.
הֵעִיד רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה,
שֶׁאֲפִלּוּ נוֹלַד בֵּן לְאַחַר מִיתַת הָאָב,
הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
אִם יֵשׁ עֵדִין שֶׁאָמַר הָאָב בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ:
"שְׁטָר זֶה אֵינוּ פָרוּעַ",
נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִשְׁבוּעָה.

מסכת שבועות פרק ז משנה ח
ט
אֵלּוּ נִשְׁבָּעִין שֶׁלֹּא בְטַעֲנָה:
הַשּׁוּתָפִים, וְהָאֲרִיסִים, וְהָאַפְּטְרוֹפִּים,
וְהָאִשָּׁה הַנּוֹשָׂא וְהַנּוֹתֶנֶת בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וּבֶן הַבַּיִת.
אָמַר לוֹ:
"מָה אַתָּה טוֹעֲנֵנִי?
רְצוֹנִי שֶׁתִּשָּׁבַע לִי",
חַיָּב.
חָלְקוּ הַשּׁוּתָפִים וְהָאֲרִיסִים,
אֵינוּ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעָן.
נִתְגַּלְגְּלָה לוֹ שְׁבוּעָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
מְגַלְגְּלִים עָלָיו אֶת הַכֹּל.
וְהַשְׁבִּיעִית מַשְׁמֶטֶת אֶת הַשְּׁבוּעָה.

פרק ח

מסכת שבועות פרק ח משנה א
א
אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין הֵן:
שׁוֹמֵר חִנָּם, וְהַשּׁוֹאֵל, נוֹשֵׂא שָׂכָר, וְהַשּׂוֹכֵר.
שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל,
וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל,
וְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר נִשְׁבָּעִין עַל הַשֶּׁבֶר,
וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמִּתָּה,
וּמְשַׁלְּמִים אֶת הָאֲבֵדָה וְאֶת הַגְּנֵבָה.

מסכת שבועות פרק ח משנה ב
ב
אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב.
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ח משנה ג
ג
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד,
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

ד
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אָבַד".
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
הָעֵדִין מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכָלוֹ,
מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

ה
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
וְאָמַר לוֹ:
"נִגְנַב".
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל.
הוֹדָה מֵעַצְמוֹ,
מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ וְאָשָׁם.

מסכת שבועות פרק ח משנה ד
ו
אָמַר לְאֶחָד בַּשּׁוּק:
"אֵיכָן שׁוֹרִי שֶׁגָּנַבְתָּ?"
וְהוּא אוֹמֵר:
"לֹא גְנַבְתִּי",
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל.
טָבַח וּמָכַר,
מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. <ארבעה חמשה>
רָאָה עֵדִים מְמַשְׁמְשִׁים וּבָאִים, וְאָמַר:
"גְּנַבְתִּי, אֲבָל לֹא טְבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי",
אֵינוֹ מְשַׁלֵּם אֶלָּא קֶרֶן.

מסכת שבועות פרק ח משנה ה
ז
אָמַר לַשּׁוֹאֵל:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב.
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

מסכת שבועות פרק ח משנה ו
ח
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:
"אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד.
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.

ט
אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְלַשּׁוֹכֵר:
"אֵיכָן שׁוֹרִי?"
אָמַר לוֹ:

"מֵת",
וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה.
"נִשְׁבַּר",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ שֶׁנִּשְׁבָּה.
"נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר.
"נִגְנַב",
וְהוּא שֶׁאָבַד.
"אָבַד",
וְהוּא שֶׁנִּגְנַב,
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.

י
"מֵת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה",
וְהוּא שֶׁנִּגְנַב אוֹ שֶׁאָבַד.
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
חַיָּב.
"אָבַד אוֹ נִגְנַב", <שֶׁנִּגְנַב>
וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה,
--"מַשְׁבִּיעָךְ אֲנִי",
וְאָמַר "אָמֵן",
פָּטוּר.
(זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמְשַׁנֶּה מֵחוֹבָה לְחוֹבָה,
וּמִפָּטוּר לְפָטוּר,
וּמִפָּטוּר לְחוֹבָה, פָּטוּר;
מֵחוֹבָה לְפָטוּר, חַיָּב.)
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַנִּשְׁבָּע לְהָקֵל עַל עַצְמוֹ,
חַיָּב;
לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ,
פָּטוּר.

חסלת מסכת שבועות

מסכת עדיות

פרק א

מסכת עדיות פרק א משנה א
א

שַׁמַּי אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁין דַּיָּן שַׁעְתָּן.
הֶלֵּל אוֹמֵר:
מִפְקִידָה לִפְקִידָה,
אֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כִדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִדְבְרֵי זֶה,
אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֲטָת עַל יָד מִפְקִידָה לִפְקִידָה,
וּמִפְקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֲטָת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת.

ב
כָּל אֶשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
מְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִין חֲרֵי זוֹ כִּפְקִידָה,
וּמְמַעֲטָת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת,
וְעַל יָד מִפְקִידָה לִפְקִידָה.

מסכת עדיות פרק א משנה ב
ג
שַׁמַּי אוֹמֵר:
מְקַב חַלָּה.
הֶלֵּל אוֹמֵר:
מְקַבַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כִדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִדְבְרֵי זֶה,
אֶלָּא קַב וּמַחֲצָה חַיָּבִין בַּחַלָּה.
וּמְשֶׁהִגְדִּילוּ הַמִּדּוֹת, אָמְרוּ:
חֲמֵשֶׁת רְבָעִים חַיָּבִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חֲמֵשָׁה, פְּטוּרִין,
חֲמֵשָׁה וָעוֹד, חַיָּבִין.

מסכת עדיות פרק א משנה ג
ד
הֶלֵּל אוֹמֵר:
מִלֹּא הִין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
שֶׁאָדָם חַיָּב לוֹמַר כִּלְשׁוֹן רַבּוֹ.
וְשַׁמַּאי אוֹמֵר:
תִּשְׁעַת קַבִּים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כִדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִדְבְרֵי זֶה,
אֶלָּא עַד שֶׁבָּאוּ שְׁנֵי גַרְדִּיִּים
מִשַּׁעַר הָאַשְׁפּוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
וְהֵעִידוּ מִשֵּׁם שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן:
שְׁלֹשֶׁת לָגִּים מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
וְקִיְּמוּ אֶת דִּבְרֵיהֶן.

מסכת עדיות פרק א משנה ד
ה
וְלָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי שַׁמַּי וְהֶלֵּל לְבַטְלָן?
לְלַמֵּד לַדּוֹרוֹת הַבָּאִים,

שֶׁלֹּא יִהֵא אָדָם עוֹמֵד עַל דִּבָּרוֹ,
שֶׁהֲרֵי אֲבוֹת הָעוֹלָם לֹא עָמְדוּ עַל דִּבְרֵיהֶן.

מסכת עדיות פרק א משנה ה
ו
וְלָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי יָחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין,
הוֹאִיל וְאֵין הֲלָכָה אֶלָּא כְּדִבְרֵי הַמְרֻבִּין?
שֶׁאִם יִרְאֶה בֵּית דִּין אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד וְיִסְמֹךְ עָלָיו,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת דִּבְרֵי בֵּית דִּין חֲבֵרוֹ,
עַד שֶׁיִּהֵא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחָכְמָה וּבַמִּנְיָן.
הָיָה גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחָכְמָה אֲבָל לֹא בַמִּנְיָן,
בַּמִּנְיָן אֲבָל לֹא בַחָכְמָה,
אֵינוּ יָכוֹל לְבַטֵּל אֶת דְּבָרוֹ,
עַד שֶׁיִּהֵא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחָכְמָה וּבַמִּנְיָן.

מסכת עדיות פרק א משנה ו
ז
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
אִם כֵּן,
לָמָּה מַזְכִּירִין אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד בֵּין הַמְרֻבִּין לְבַטְּלָן?
שֶׁאִם יֹאמַר אָדָם:
"כָּךְ אֲנִי מְקֻבָּל",
יֹאמַר לוֹ:
"מִדִּבְרֵי אִישׁ פְּלוֹנִי שָׁמַעְתָּ".

מסכת עדיות פרק א משנה ז
ח
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
רֹבַע הָעֲצָמוֹת מִן הָעֲצָמִים,
בֵּין מִשְׁנַיִם בֵּין מִשְּׁלֹשָׁה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
רֹבַע הָעֲצָמוֹת מִן הַגֻּוִּיָּה,
מֵרֹב הַבִּנְיָן אוֹ מֵרֹב הַמִּנְיָן.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אֶפְלוּ מֵעֶצֶם אֶחָד.

מסכת עדיות פרק א משנה ח
ט
כַּרְשִׁינֵי תְרוּמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שׁוֹרִים וְשָׂפִים בְּטַהֲרָה,
וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שׁוֹרִים בְּטַהֲרָה,
וְשָׂפִים וּמַאֲכִילִין בְּטֻמְאָה.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יֹאכְלוּ צָרִיד.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל מַעֲשֵׂיהֶן בְּטֻמְאָה.

מסכת עדיות פרק א משנה ט
י
הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמָּעוֹת שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מָעוֹת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵרוֹת עַל הַכֶּסֶף.
וַחֲכָמִים מַתִּירִין.

מסכת עדיות פרק א משנה י
יא
הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שֶׁקֶל כֶּסֶף וְשֶׁקֶל מָעוֹת.
הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין כֶּסֶף, וּבְדִינָר מָעוֹת.
וּרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בִּשְׁלֹשָׁה דִינָרִין כֶּסֶף וּבִרְבִיעִית כֶּסֶף וּבִרְבִיעִית מָעוֹת.
וּרְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אַרְבָּעָה אָסְפְּרֵי כֶסֶף.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
יַיְחֶנָּה בֶחָנוּת וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ.

מסכת עדיות פרק א משנה יא
יב
כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה שֶׁנִּטְלוּ חִפּוּיָו,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף מַלְבֵּן שֶׁלַּכִּסֵּא, טָמֵא.
כִּסֵּא שֶׁקִּבָּעוֹ בַּעֲרָבָה,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף הֶעָשׂוּי בָּהּ.

מסכת עדיות פרק א משנה יב
יג
אֵלּוּ דְבָרִים
שֶׁחָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
הָאִשָּׁה שֶׁבָּאת מִמְּדִינַת הַיָּם, וְאָמְרָה:
"מֵת בַּעְלִי", תִּנָּשֵׂא;
"מֵת בַּעְלִי", תִּתְיַבֵּם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא בְּבָאָה מִן הַקָּצִיר בִּלְבַד.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:

אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר,
וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַזֵּיתִים,
וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינַת הַיָּם.
לֹא דִּבְּרוּ בַקָּצִיר אֶלָּא בַּהוֹוֶה.
חָזְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.

יד
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְתִטֹּל כְּתֻבָּה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטֹּל כְּתֻבָּה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
הִתַּרְתֶּם אֶת הָעֲרָוָה הַחֲמוּרָה, <עֶרְיָיה>
וְלֹא תַתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקַּל?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
מָצִינוּ שֶׁאֵין הָאַחִים נִכְנָסִים בְּנַחֲלָה עַל פִּיהָ.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
וַהֲלֹא מִסְפָּר כְּתֻבָּתָהּ נִלְמַד,
שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ,
שֶׁאִם תִּנָּשֵׂא לְאַחֵר,
תִּטְלִי מַה שֶּׁכָּתוּב לִיךְ.
חָזְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.

מסכת עדיות פרק א משנה יג
יה
מִי שֶׁחָצְיוֹ עֶבֶד וְחָצְיוֹ בֶּן חוֹרִין,
עוֹבֵד אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד.
כְּדִבְרֵי בֵּית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תְּקַנְתֶּם אֶת רַבּוֹ,
וְאֶת עַצְמוֹ לֹא תְקַנְתֶּם:
לְשָׁא שִׁפְחָה, אֵינוֹ יָכוֹל,
בַּת חוֹרִין, אֵינוֹ יָכוֹל.
יִבָּטֵל?
וַהֲלֹא לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפִרְיָה וְרִבְיָה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מה,יח)
"לֹא תֹהוּ בְרָאָהּ, לָשֶׁבֶת יְצָרָהּ".
אֶלָּא מִפְּנֵי תִקּוּן הָעוֹלָם,
כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין,
וְכוֹתֵב שְׁטָר עַל חֲצִי דָּמָיו.
חָזְרוּ בֵּית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.

מסכת עדיות פרק א משנה יד
יו
כְּלִי חֶרֶס מַצִּיל עַל הַכֹּל,
כְּדִבְרֵי בֵּית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מַצִּיל אֶלָּא עַל הָאֳכָלִים וְעַל הַמַּשְׁקִים,
וְעַל כְּלִי חֶרֶס.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:

מִפְּנֵי מָה?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא טָמֵא עַל גַּב עַם הָאָרֶץ,
וְאֵין כְּלִי טָמֵא חוֹצֵץ.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
וַהֲלֹא טְהוֹרֵתֶם אֲכָלִים וּמַשְׁקִין שֶׁבְּתוֹכוֹ?
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
כְּשֶׁטְּהַרְנוּ אֲכָלִים וּמַשְׁקִים שֶׁבְּתוֹכוֹ,
לְעַצְמוֹ טְהַרְנוּ,
אֲבָל כְּשֶׁטְּהַרְתָּ אֶת הַכֶּלִי,
טְהַרְתָּ לְךָ וְלוֹ.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹדוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

פרק ב

מסכת עדיות פרק ב משנה א

א

רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים הֵעִיד אַרְבָּעָה דְבָרִים:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּשָׁרֵף אֶת הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּוֹלַד הַטֻּמְאָה,
עִם הַבָּשָׂר שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
אַף עַל פִּי מוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

ב

הוֹסִיף רִבִּי עֲקִיבָה:
מִימֵיהֶם שֶׁלַּכֹּהֲנִים,
לֹא נִמְנְעוּ מִלְּהַדְלִיק אֶת הַשֶּׁמֶן שֶׁנִּפְסַל בְּטְבוּל יוֹם,
בְּנֵר שֶׁנִּטְמָא בְּטֻמְאַת מֵת,
אַף עַל פִּי מוֹסִיפִין לוֹ טֻמְאָה עַל טֻמְאָתוֹ.

מסכת עדיות פרק ב משנה ב

ג

אָמַר חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים:
מִיָּמַי לֹא רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ,
שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר וְנִמְצָא טְרֵפָה,
שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין "לֹא רָאִינוּ" רְאָיָה, <הֵן>
אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

מסכת עדיות פרק ב משנה ג

ד

אַף הוּא הֵעִיד עַל כְּפָר קָטָן שֶׁהָיָה בְצַד יְרוּשָׁלַיִם,
וְהָיָה בּוֹ זָקֵן אֶחָד,
וְהָיָה מַלְוֶה לְכָל בְּנֵי הַכְּפָר,
וְכוֹתֵב בִּכְתָב יָדוֹ, וַאֲחֵרִין חוֹתְמִין.

וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִין וְהִתִּירוּ.
לְפִי דַרְכָּךְ אַתָּה לָמֵד,
שֶׁהָאִשָּׁה כּוֹתֶבֶת אֶת גִּטָּהּ,
וְהָאִישׁ כּוֹתֵב אֶת שׁוֹבָרוֹ,
שֶׁאֵין קִיּוּם הַגֵּט אֶלָּא בְּחוֹתָמָיו.
וְעַל הַמַּחַט שֶׁנִּמְצֵאת בַּבָּשָׂר,
שֶׁהַסְּכִין וְהַיָּדַיִם טְהוֹרוֹת,
וְהַבָּשָׂר טָמֵא.
וְאִם נִמְצֵאת בַּפֶּרֶשׁ,
הַכֹּל טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ד
ה
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִין אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל
לִפְנֵי חֲכָמִים בַּכֶּרֶם בְּיַבְנֶה׃
עַל בֵּיצָה טְרוּפָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל גַּבֵּי יָרָק שֶׁלַּתְּרוּמָה,
שֶׁהִיא חִבּוּר.
וְאִם הָיְתָה כְמִין כּוֹבַע,
וְאֵינָהּ חִבּוּר.
וְעַל שִׁבֹּלֶת שֶׁבַּקָּצִיר וְרֹאשָׁהּ מַגִּיעַ לַקָּמָה,
אִם נִקְצֶרֶת עִם הַקָּמָה,
הֲרֵי שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת;
וְאִם לָאו, הֲרֵי שֶׁלָּעֲנִיִּים.
וְעַל גַּבָּהּ קְטַנָּה שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת עָרִיס,
אִם יֶשׁ בָּהּ מְלֹא בוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּן,
מְלֹא בוֹצֵר וְסַלּוֹ מִכָּן,
תִּזָּרַע,
וְאִם לָאו, לֹא תִזָּרַע.

מסכת עדיות פרק ב משנה ה
ו
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִין אָמְרוּ לִפְנֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל,
וְלֹא אָמַר בָּהֶן אִסּוּר וְהֶתֵּר,
וּפֵרְשָׁן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן מַתְיָה׃
הַמַּפִּישׁ מֵרְסָה בַּשַּׁבָּת,
אִם לַעֲשׂוֹת לָהּ פֶּה,
חַיָּב,
וְאִם לְהוֹצִיא מִמֶּנָּה לֵחָה,
פָּטוּר.
הַצָּד נָחָשׁ בַּשַּׁבָּת,
אִם כְּמִתְעַסֵּק שֶׁלֹּא יִשְׁכְּנוּ,
פָּטוּר;
וְאִם לִרְפוּאָה,
חַיָּב.
וְעַל לַפָּסִים אֲרוֹנִיּוֹת,
שֶׁהֵן טְהוֹרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן.

מסכת עדיות פרק ב משנה ו
ז

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אָמַר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל,
וְלֹא הוֹדָה לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
הַשּׁוּם וְהַבֹּסֶר וְהַמְלִילוֹת שֶׁרִסְקָן מִבְּעוֹד יוֹם,
שֶׁרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יִגְמֹר מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ,
וְרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא יִגְמֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ז
ח
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין אָמְרוּ לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה:
שְׁנַיִם מִשֵּׁם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר,
וְאֶחָד מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
שְׁנַיִם מִשֵּׁם רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
יוֹצֵא אִשָּׁה בְּעִיר שֶׁלַּוָּהָב,
וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים פְּסוּלִין מִן הָעֲדוּת.
וְאֶחָד מִשֵּׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
הַשֶּׁרֶץ בִּכְפִי הַחֲלָדָה,
וּמְהַלֶּכֶת עַל גַּבֵּי כִכָּרוֹת שֶׁלַּתְּרוּמָה,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ב משנה ח
ט
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה,
עַל שְׁנַיִם הוֹדוּ לוֹ,
וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ.
עַל סַנְדָּל שֶׁלַּסַּיְדִין,
שֶׁהוּא טָמֵא מִדְּרָס;
וְעַל שִׁירֵי תַנּוּר, אַרְבָּעָה,
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים ׳שְׁלֹשָׁה׳,
וְהוֹדוּ לוֹ.
וְעַל אֶחָד לֹא הוֹדוּ לוֹ:
עַל כִּסֵּא שֶׁנִּטְלוּ שְׁנַיִם מֵחִפּוּיָו זֶה בְּצַד זֶה,
שֶׁרִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ב משנה ט
י
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הָאָב זָכֶה לַבֵּן בַּנּוֹי, <בנואי>
וּבַכֹּחַ, וּבָעֹשֶׁר, וּבַחָכְמָה, וּבַשָּׁנִים,
וּבְמִסְפַּר הַדּוֹרוֹת לְפָנָיו.
הוּא הַקֵּץ, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מא,ד)
״קֹרֵא הַדֹּרוֹת מֵרֹאשׁ״;
אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית טו,יג)
״וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה״,
וְנֶאֱמַר: (שָׁם שָׁם,טז)
״וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה״.

מסכת עדיות פרק ב משנה י
יא
אַף הוּא הָיָה אוֹמֵר חֲמִשָּׁה דְבָרִין שֶׁלִּשְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ:
מִשְׁפַּט דּוֹר הַמַּבּוּל, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ;
מִשְׁפַּט אִיּוֹב, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ;
מִשְׁפַּט הַמְצָרִים, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ;
מִשְׁפַּט גּוֹג לֶעָתִיד לָבֹא, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ;
מִשְׁפַּט רְשָׁעִים בְּגֵיהִנֹּם, שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,כג)
"וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ".
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
מִן הַפֶּסַח עַד עֲצֶרֶת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,כג)
"וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ".

פרק ג

מסכת עדיות פרק ג משנה א
א
כָּל הַמְטַמִּים בְּאָהֶל
שֶׁנֶּחְלְקוּ וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַבַּיִת,
רְבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִינוס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
כֵּיצַד?
הַנּוֹגֵעַ בְּכִשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִין מִן הַנְּבֵלָה, אוֹ נוֹשְׂאָן,
וּבַמֵּת,
הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת, וּמַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
אוֹ נוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו.
וּמַאֲהִיל עַל כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים,
וּמַאֲהִיל עַד כַּחֲצִי זַיִת,
וַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו;
רְבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.

ב
אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת;
אוֹ מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו וְעַל כַּחֲצִי זַיִת,
טָהוֹר.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
אַף בָּזֶה רְבִּי דוֹסָה בֶּן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
הַכֹּל טָמֵא, חוּץ מִן הַמַּגָּע,
וְהַמַּשָּׂא עִם אָהֶל.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד, טָמֵא;

מִשְׁנֵי שֵׁמוֹת, טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ג משנה ב
ג
אֹכֶל פָּרוּד אֵינוּ מִצְטָרֵף.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִצְטָרֵף.
מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אֲסִימוֹן.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
מַטְבִּילִין יָדַיִם לַחַטָּאת.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם נִטַּמְּאוּ יָדָיו, נִטַּמָּא גּוּפוֹ.

מסכת עדיות פרק ג משנה ג
ד
מְעִי אֲבַטִּיחַ וּקְנֵבֶת יָרָק שֶׁלַּתְּרוּמָה,
רִבִּי דוֹסָא מַתִּיר לַזָּרִים,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

ה
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת מָנֶה מָנֶה וָפֶרֶס,
חַיָּבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

מסכת עדיות פרק ג משנה ד
ו
כָּל הַחוֹצָלוֹת טְמֵאוֹת טְמֵא מֵת.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
כָּל הַקְּלִיעוֹת טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלְּגִלְגִּילוֹן.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֻּלָּם טְמֵאוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלַּצַּמָּרִים.

מסכת עדיות פרק ג משנה ה
ז
הַקֶּלַע שֶׁלְּבֵית קִבּוּל שֶׁלָּהּ אָרִיג,
טְמֵאָה.
וְשֶׁלָּעוֹר,
רִבִּי דוֹסָא בֶּן אַרְכִינָס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִים.
נִפְסַק בֵּית אֶצְבַּע שֶׁלָּהּ,

טְהוֹרָה;
וּבֵית הַפָּקוּעַ שֶׁלָּהּ,
טְמֵאָה.

מסכת עדיות פרק ג משנה ו
ח
הַשְׁבוּיָה אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה.
דִּבְרֵי רִבִּי דוֹסָא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יֵשׁ שְׁבוּיָה אוֹכֶלֶת,
וְיֵשׁ שְׁבוּיָה שֶׁאֵינָהּ אוֹכֶלֶת.
כֵּיצַד?
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה:
נִשְׁבֵּיתִי וּטְהוֹרָה אָנִי,
אוֹכֶלֶת.
אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁנִּשְׁבֵּית,
וְהִיא אוֹמֶרֶת:
טְהוֹרָה אָנִי,
אֵינָהּ אוֹכֶלֶת.

מסכת עדיות פרק ג משנה ז
ט
אַרְבָּעָה סְפֵקוֹת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
כֵּיצַד?
הַטָּמֵא עוֹמֵד וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,
הַטָּהוֹר עוֹמֵד וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
טְמֵאָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְטַהֲרָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טַהֲרָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְטְמֵאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים.
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סָפֵק הֶאֱהִיל, סָפֵק לֹא הֶאֱהִיל,
סָפֵק הֵסִיט, וְסָפֵק לֹא הֵסִיט,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה ח
י
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִין רִבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי,
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת, <שֶׁלַּגְּרוֹסוֹת>
וּמַסְמֵר שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת,
רִבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה ט
יא
אַרְבָּעָה דְּבָרִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
כְּסוּי טָנִי שֶׁלְּמַתֶּכֶת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,

וּתְלוּי הַמַּגְרֵדוֹת,
וְגָלְמֵי כְלֵי מַתֶּכוֹת,
וְטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם.
מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
בְּטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטָן טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ג משנה י
יב
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין רַבָּן גַּמְלִיאֵל מַחְמִיר
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי:
אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחַמִּים מִיּוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת,
וְאֵין זוֹקְפִין אֶת הַמְּנוֹרָה בְּיוֹם טוֹב,
וְאֵין אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת,
אֶלָּא רְקִיקִים.
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
"מִימֵיהֶם שֶׁלְבֵית אַבָּא,
לֹא הָיוּ אוֹפִין אֶת פִּתָּן גְּרִיצוֹת,
אֶלָּא רְקִיקִים."
אָמְרוּ לוֹ:
"מַה נַּעֲשֶׂה לָהֶם לְבֵית אָבִיךָ,
שֶׁהָיוּ מַחְמִירִין עַל עַצְמָן,
וּמְקִלִּים עַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
לְהְיוֹת אוֹפִין פִּתָּן גְּרִיצוֹת וָחֹרִי!"

מסכת עדיות פרק ג משנה יא
יג
אַף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִין לְהָקֵל:
מְכַבְּדִין בֵּין הַמִּטּוֹת,
וּמַנִּיחִין אֶת הַמִּגְמָר בְּיוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין גְּדִי מְקֻלָּס בְּלֵילֵי פְסָחִים.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.

מסכת עדיות פרק ג משנה יב
יד
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין:
פָּרָתוֹ יוֹצָא בִרְצוּעָה שֶׁבֵּין קַרְנֶיהָ,
וּמְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
וְשׁוֹחֲקִין אֶת הַפִּלְפְּלִין בָּרֵחַיִם שֶׁלָּהֶן.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְקָרְדִין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חַבּוּרָה,
אֲבָל מְקַרְצְפִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְקָרְדִין,
אַף לֹא מְקַרְצְפִין.

פרק ד

מסכת עדיות פרק ד משנה א
א
אֵלּוּ דְבָרִים מִקֻּלֵּי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הֶלֵּל:
בֵּיצָה שֶׁנּוֹלְדָה בְיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תֵּאָכֵל;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא תֵאָכֵל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁאוֹר כַּזַּיִת וְחָמֵץ כַּכּוֹתֶבֶת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה כַּזַּיִת.

מסכת עדיות פרק ד משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט חַיָּה וָעוֹף בְּיוֹם טוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְפֹּר בַּדֶּקֶל וְיִכַּסֶּה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא יִשְׁחֹט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה לוֹ עָפָר מוּכָן.
מוֹדִים שֶׁאִם שָׁחַט,
שֶׁיַּחְפֹּר בַּדֶּקֶל וְיִכַּסֶּה;
שֶׁאֵפֶר הַכִּירָה מוּכָן.

מסכת עדיות פרק ד משנה ג
ג
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶבְקֵר לָעֲנָיִים הֶבְקֵר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ הֶבְקֵר,
עַד שֶׁיָּבְקַר אַף לָעֲשִׁירִים כִּשְׁמֹטָה.
כָּל עֲמָרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁלְּקַב קַב,
אַחַת שֶׁלְּאַרְבַּעַת קַבִּים וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת עדיות פרק ד משנה ד
ד
הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָא
וְלַגְּדִישׁ וְלַבָּקָר וְלַכֵּלִים וּשְׁכֵחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ שִׁכְחָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שִׁכְחָה.

מסכת עדיות פרק ד משנה ה
ה
כֶּרֶם רְבָעִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין לוֹ חֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בֵּעוּר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלְלוֹת,
וַעֲנָיִים פּוֹדִין לְעַצְמָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כֵּלּוֹ לַגַּת.

מסכת עדיות פרק ד משנה ו
ו
חָבִית שֶׁלַּזֵּיתִים מְגֻלְגָּלִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַקֵּב;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
צָרִיךְ לְנַקֵּב;
וּמוֹדִים,
שֶׁאִם נִקְּבָה וּסְתָמוּהָ שֶׁטְּמֵאָה,
שֶׁהֵיא טְהוֹרָה.
הַסָּךְ שֶׁמֶן טָהוֹר וְנִטְמָא,
וְיָרַד וְטָבַל,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי מְנַטֵּף,
טָהוֹר;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן.
אִם הָיָה שֶׁמֶן טָמֵא מִתְחִלָּתוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּדֵי סִיכַת אֵבֶר קָטָן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַשְׁקֶה טוֹפִיחַ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית הֶלֵּל:
טוֹפֵיחַ וּמַטְפִּיחַ.

מסכת עדיות פרק ד משנה ז
ז
הָאִשָּׁה מְתַקַּדֶּשֶׁת בִּדִינָר וּבְשׁוֹוֶה דִינָר,
כִּדְבְרֵי בֵית שַׁמַּי ;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בִּפְרוּטָה וּבְשׁוֹוֶה פְּרוּטָה.
וְכַמָּה הִיא פְּרוּטָה?
אֶחָד מִשְּׁמוֹנָה בְּאִסָּר הָאִיטַלְקִי.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
פּוֹטֵר הוּא אָדָם אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט יָשָׁן;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.

וְאֵיזֶה הוּא גֵּט יָשָׁן?
כָּל שֶׁנִּתְיַחֵד עִמָּהּ מֵאַחַר שֶׁכָּתְבוּ לָהּ.
הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְלָנָה עִמּוֹ בַּפּוּנְדָּקִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁנִּתְגָּרְשָׁה מִן הַנִּשּׂוּאִין;
וּמוֹדִין בְּנִתְגָּרְשָׁה מִן הָאֵרוּסִים,
שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה מִמֶּנּוּ גֵּט שֵׁנִי,
מִפְּנֵי שֶׁלִּבּוֹ גַס בָּהּ.

מסכת עדיות פרק ד משנה ח
[ח]
בֵּית שַׁמַּי מַתִּירִין אֶת הַצָּרוֹת לְאַחִים,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין.
(חָלְצוּ, בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין מִן הַכְּהֻנָּה;
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
נִתְיַבְּמוּ, בֵּית שַׁמַּי מַכְשִׁירִין;
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹסְלִין.
וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵלּוּ פּוֹסְלִין וְאֵלּוּ מַכְשִׁירִין,
לֹא נִמְנְעוּ בֵית שַׁמַּי מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית הֶלֵּל,
וְלֹא בֵית הֶלֵּל מִלִּשָּׂא נָשִׁים מִבֵּית שַׁמַּי.
וְכָל הַטְּהָרוֹת וְהַטֻּמְאוֹת שֶׁהָיוּ אֵלּוּ מְטַהֲרִין וְאֵלּוּ מְטַמְּאִין,
לֹא נִמְנְעוּ לִהְיוֹת עוֹשִׂים טְהָרוֹת אֵלּוּ עַל גַּב אֵלּוּ.)
(מסכת עדיות פרק ד משנה ט)
שְׁלֹשָׁה אַחִין,
שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וְאֶחָד מֵפָנָה;
מֵת אֶחָד מִבַּעֲלֵי אַחְיוֹת,
עָשָׂה בָהּ מֵפָנֶה מַאֲמָר,
וְאַחַר כָּךְ מֵת אָחִיו הַשֵּׁנִי,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ,
וְהַלָּז תֵּצֵא מִשָּׁם אֲחוֹת אִשָּׁה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגֵט וַחֲלִיצָה,
וְאֶת אֵשֶׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה.
זוֹ הִיא שֶׁאָמְרוּ:
אִי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ,
וְאִי לוֹ עַל אֵשֶׁת אָחִיו.

מסכת עדיות פרק ד משנה י
ט
הַמַּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שַׁבָּת אַחַת.

הַמַּפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין מִן הַקֶּרְבָּן; <פּוֹטְרִין>
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
סָדִין בְּצִיצִית, בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
כַּלְכַּלַת הַשַּׁבָּת,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין;
וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.

מסכת עדיות פרק ד משנה יא
י
מִי שֶׁנָּדַר נְזִירוּת מְרֻבָּה וְהִשְׁלִים אֶת נְזִירוּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ בָּא לָאָרֶץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נָזִיר שְׁלֹשִׁים יוֹם;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נָזִיר כַּתְּחִלָּה.
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים מְעִידוֹת אוֹתוֹ,
אֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר שְׁתַּיִם,
וְאֵלּוּ מְעִידִים שֶׁנָּזַר חָמֵשׁ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נֶחְלְקָה הָעֵדוּת, אֵין כָּאן נְזִירוּת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יֵשׁ בִּכְלַל חָמֵשׁ שְׁתַּיִם,
שֶׁיִּהֶה נָזִיר שְׁתַּיִם.

מסכת עדיות פרק ד משנה יב
יא
אָדָן שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַסֶּדֶק,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אָדָם, חָלוּל הוּא,
וְהַצַּד הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

פרק ה

מסכת עדיות פרק ה משנה א
א
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה דְבָרִין מִקּוֹלֵי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֻמְרֵי בֵית הֶלֵּל:
דַּם נְבֵלוֹת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין, וּבֵית הֶלֵּל מְטַמְּאִים.
בֵּיצַת הַנְּבֵלָה,
אִם יֵשׁ כַּיּוֹצֵא בָהּ נִמְכֶּרֶת בַּשּׁוּק,
מֻתֶּרֶת,
וְאִם לָאו, אֲסוּרָה,
כִּדְבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹסְרִין,
וּמוֹדִים בְּבֵיצַת טְרוּפָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה, <טריפה>
מִפְּנֵי שֶׁגְּדָלָה בְּאִסּוּר.
דַּם נָכְרִית וְדַם טַהֲרָה שֶׁלַּמְּצֹרָעַת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
אוֹכְלִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית בְּטוּבָה וְשֶׁלֹּא בְטוּבָה,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין אוֹכְלִין בְּטוּבָה וְשֶׁלֹּא בְטוּבָה.
הַחֵמֶת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צְרוּרָה עוֹמֶדֶת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָהּ צְרוּרָה.

מסכת עדיות פרק ה משנה ב
ב
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שִׁשָּׁה דְבָרִין מִקָּלֵי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֲמֵרֵי בֵית הֶלֵּל:
הָעוֹף עוֹלֶה עִם הַגִּבְנָּה עַל הַשֵּׁלְחָן וְאֵינוּ נֶאֱכָל,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא עוֹלֶה וְלֹא נֶאֱכָל.
תּוֹרְמִין זֵיתִין עַל הַשֶּׁמֶן,
וַעֲנָבִים עַל הַיַּיִן,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין תּוֹרְמִין.
הַזּוֹרֵעַ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁבַּכֶּרֶם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שׁוּרָה אַחַת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
קִדֵּשׁ שְׁתֵּי שׁוּרוֹת.
הַמְּעִיסָה,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין וּבֵית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
מַטְבִּילִין בְּחַרְדְּלִית,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין.
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר עֶרֶב פְּסָחִים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פִּסְחוֹ לָעֶרֶב.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעָרְלָה,
כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר.

מסכת עדיות פרק ה משנה ג
ג

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
שְׁלֹשָׁה דְבָרִין מִקָּלֵי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֲמָרֵי בֵית הֶלֵּל׃
קַהֲלֶת אֵינָהּ מְטַמְּא אֶת הַיָּדַיִם,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים׃
מְטַמְּא אֶת הַיָּדַיִם.
מִי חַטָּאת שֶׁעָשׂוּ מִצְוָתָן,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין וּבֵית הֶלֵּל מְטַמִּין.
הַקֻּצָּח,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין וּבֵית הֶלֵּל מְטַמִּים.
וְכֵן לַמַּעֲשְׂרוֹת.

מסכת עדיות פרק ה משנה ד
ד
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר׃
שְׁנֵי דְבָרִין מִקָּלֵי בֵית שַׁמַּי וּמֵחֲמָרֵי בֵית הֶלֵּל׃
דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים׃
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים׃
מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.
וּמוֹדִין בְּיוֹלֶדֶת בַּזּוֹב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ה
ה
וְאַרְבָּעָה אָחִים,
שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִין לִשְׁתֵּי אַחְיוֹת,
וּמֵתוּ הַנְּשׂוּאִין אֶת הָאַחְיוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְיַבְּמוֹת,
וְאִם קָדְמוּ וְכָנְסוּ, יוֹצִיאוּ.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית שַׁמַּי׃
יְקַיְּמוּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים׃
יוֹצִיאוּ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ו
ו
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל הֵעִיד אַרְבָּעָה דְבָרִים.
אָמְרוּ לוֹ׃
עֲקַבְיָה,
חֲזֹר בָּךְ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִין שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר,
וְנַעֲשֶׂךָּ אַב בֵּית דִּין לְיִשְׂרָאֵל.
אָמַר לָהֶן׃
מוּטָב לִי לִקָּרוֹת שׁוֹטֶה כָּל יָמַי,
וְלֹא לֵעָשׂוֹת שָׁעָה אַחַת רָשָׁע לִפְנֵי הַמָּקוֹם;
שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין׃
בִּשְׁבִיל סְרָרָה חָזַר בּוֹ.

הוּא הָיָה מְטַמֵּא שְׂעַר הַפְּקֻדָּה וְדַם הַיָּרֹק;
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
הוּא הָיָה מַתִּיר שְׂעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם
שֶׁנָּשַׁר וְהִנִּיחוֹ בַּחַלּוֹן,
וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטוֹ;
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין מַשְׁקִים
לֹא הַגִּיּוֹרֶת וְלֹא אֶת הַשִּׁפְחָה מְשֻׁחְרֶרֶת;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַשְׁקִין.
אָמְרוּ לוֹ:
מַעֲשֶׂה בְּכַרְכְּמִית,
שִׁפְחָה מְשֻׁחְרֶרֶת שֶׁהָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהִשְׁקוּהָ שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן.
אָמַר לָהֶן:
דִּכְמָא הִשְׁקוּהָ. <דיכגמה>
וְנִדּוּהוּ, וּמֵת בְּנִדּוּיוֹ,
וְסָקְלוּ בֵית דִּין אֶת אֲרוֹנוֹ.

ח
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
חַס וְשָׁלוֹם שֶׁעֲקִיבָה נִתְנַדָּה!
שֶׁאֵין הָעֲזָרָה נוּמְקֶדֶשׁ נִטְמָא עַל כָּל אָדָן מִיִּשְׂרָאֵל
בְּחָכְמָה וּבְיִרְאוּת חֵטְא כַּעֲקִיבָה בֶן מַהֲלַלְאֵל.
וְאֶת מִי נִדּוּ?
אֶת אֱלִיעֶזֶר בֶּן חֲנָךְ,
שֶׁפִּקְפֵּק בְּטַהֲרַת יָדַיִם;
וּכְשֶׁמֵּת,
שָׁלְחוּ בֵית דִּין וְהִנִּיחוּ אֶבֶן עַל אֲרוֹנוֹ;
מְלַמֵּד, שֶׁכָּל הַמְּנַדֶּה וּמֵת,
סוֹקְלִין אֶת אֲרוֹנוֹ.

מסכת עדיות פרק ה משנה ז
ט
וּבְשָׁעַת מִיתָתוֹ אָמַר לִבְנוֹ:
בְּנִי,
חֲזוֹר בָּךְ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִין שֶׁהָיִיתִי אוֹמֵר.
אָמַר לוֹ:
וְאַתָּה, לָמָּה לֹא חָזַרְתָּ בָּךְ?
אָמַר לוֹ:
אֲנִי שָׁמַעְתִּי מִפִּי מְרֵבִּין,
וְהֵן שָׁמְעוּ מִפִּי מְרֵבִּין;
אֲנִי עָמַדְתִּי עַל שְׁמוּעָתִי,
וְהֵן עָמְדוּ בִשְׁמוּעָתָן;
אֲבָל אַתָּה שָׁמַעְתָּ מִפִּי הַיָּחִיד,
וּמִפִּי הַמְּרֵבִּין,
וּמוּטָב לְהַנִּיחַ אֶת דִּבְרֵי הַיָּחִיד,
וְלֶאֱחוֹז בְּדִבְרֵי הַמְּרֵבִּין.
אָמַר לוֹ:

אַבָּא,
פַּקֵּד עָלַי לַחֲבֵרֶיךָ.
אָמַר לוֹ:
אֵינִי מְפַקֵּד.
שֶׁמֵּא עַוְלָה מָצָאתָ בִּי?
אָמַר לוֹ:
לָאו,
מַעֲשֶׂיךָ יְקָרְבוּךָ וּמַעֲשֶׂיךָ יְרַחֲקוּךָ.

פרק ו

מסכת עדיות פרק ו משנה א
א
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן אָבָּא הֵעִיד חֲמִשָּׁה דְבָרִין:
שֶׁמְּמָאֲנִים אֶת הַקְּטַנוֹת;
וְשֶׁמַּשִּׂיאִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד;
וְשֶׁנִּסְקָל תַּרְנְגוֹל בִּירוּשָׁלַיִם עַל שֶׁהָרַג אֶת הַנָּפֶשׁ;
וְעַל הַיַּיִן בֶּן אַרְבָּעִים יוֹם,
שֶׁנִּתְנַסֵּךְ עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ;
וְעַל תָּמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
שֶׁקָּרֵב בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת.

מסכת עדיות פרק ו משנה ב
ב
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי נְחֶמְיָה בֶּן אֶלְנָתָן
אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי עַל אֵבֶר מִן הַמֵּת,
שֶׁהוּא טָמֵא;
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא עַל אֵבֶר מִן הַחַי.

ג
אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא קַל וָחֹמֶר הוּא!
מָה אִם חַי, שֶׁהוּא טָהוֹר,
אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא,
מֵת, שֶׁהוּא טָמֵא,
אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא אֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ טָמֵא?
אָמַר לָהֶן:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא אֵבֶר מִן הַחַי.

ד
דָּבָר אַחֵר:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הַחַיִּים מִטֻּמְאַת הַמֵּתִים,
שֶׁהַחַי עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו,
לְטַמֵּא אָדָם לְטַמֵּא בְּגָדִים,
עַל גַּבָּיו מַדָּךְ לְטַמֵּא אָכָלִין וּמַשְׁקִין;
מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא.

מסכת עדיות פרק ו משנה ג

ה
כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי נְחוּנְיָא מְטַהֲרִים.
עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי, <כסעורה>
רִבִּי נְחוּנְיָה מְטַמֵּא,
וּרְבִּי אֱלִיעֶזֶר וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֲרִים.

ו
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא כַּזַּיִת בָּשָׂר
הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי?
אָמַר לָהֶן:
מָצִינוּ שֶׁאֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם;
מָה הַמֵּת,
כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ טָמֵא,
וְאַף אֵבֶר מִן הַחַי,
כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ יְהֵי טָמֵא.

ז
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא,
אִם טִמֵּאתָ כַּזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת,
שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ,
תְּטַמֵּא כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ?

ח
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי נְחוּנְיָה:
מָה רָאִיתָ לְטַמֵּא עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה
הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי?
אָמַר לָהֶן:
מָצִינוּ שֶׁאֵבֶר מִן הַחַי כְּמֵת שָׁלֵם;
מָה הַמֵּת, עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה,
הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ טָמֵא,
וְאַף אֵבֶר מִן הַחַי, עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה,
הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ יְהֵי טָמֵא.
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא,
אִם טִמֵּאתָ עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מִן הַמֵּת,
שֶׁכֵּן טִמֵּאתָ כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ;
תְּטַמֵּא עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה הַפּוֹרֵשׁ מֵאֵבֶר מִן הַחַי,
שֶׁכֵּן טִהַרְתָּ כַזַּיִת בָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מְמֶּנּוּ?

ט
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה רָאִיתָ לַחֲלֹק מִדָּתָךְ?
אוֹ טַמֵּא בִּשְׁנֵיהֶן אוֹ טַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן!

אָמַר לָהֶן:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הַבָּשָׂר מִטֻּמְאַת הָעֲצָמוֹת,
שֶׁהַבָּשָׂר נוֹהֵג בַּנִּבְלוֹת וּבַשְּׁרָצִים,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּעֲצָמוֹת.
דָּבָר אַחֵר:
אֵבֶר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל.
חֲסַר הַבָּשָׂר, טָמֵא,
חֲסַר הָעֶצֶם, טָהוֹר.

י
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי נְחוּנְיָה:
מָה רָאִיתָ לַחֲלֹק מִדָּתָךְ?
אוֹ טָמֵא בִּשְׁנֵיהֶן אוֹ טָהֵר בִּשְׁנֵיהֶן!
אָמַר לָהֶן:
מְרֻבָּה טֻמְאַת הָעֲצָמוֹת מִטֻּמְאַת הַבָּשָׂר,
שֶׁהַבָּשָׂר הַפּוֹרֵשׁ מִן הַחַי, טָהוֹר,
וְאֵבֶר הַפּוֹרֵשׁ מִמֶּנּוּ וְהוּא כְּבָרְיָתוֹ, טָמֵא.
דָּבָר אַחֵר:
כַּזַּיִת בָּשָׂר מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל,
וְרֹבַע עֲצָמוֹת מְטַמִּים בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל;
חֲסַר הַבָּשָׂר, טָהוֹר,
חֲסַר רֹבַע עֲצָמוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר מִלְּטַמֵּא בְּאָהֶל,
מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
דָּבָר אַחֵר:
כָּל בְּשַׂר הַמֵּת שֶׁהוּא פָּחוּת מִכַּזַּיִת, טָהוֹר.
רֹב בְּנָיְנוֹ, רֹב מִנְיָנוֹ שֶׁלַּמֵּת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן רֹבַע, טְמֵאִים.

יא
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מַה רָאִיתָ לְטַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן?
אָמַר לָהֶן:
לֹא, אִם אֲמַרְתֶּם בַּמֵּת,
שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רֹב וְרֹבַע וּרְקָב,
תֹּאמְרוּ בְּחַי,
שֶׁאֵין בּוֹ רֹב וְרֹבַע וּרְקָב?

פרק ז

מסכת עדיות פרק ז משנה א
א
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי צָדוֹק
עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת,
שֶׁאֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם.
שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין בְּאַחְרָיוּתוֹ כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֶּן.

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ,
כְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

מסכת עדיות פרק ז משנה ב
ב
הֵעִיד רִבִּי צָדוֹק
עַל צֵיר חֲגָבִין טְמֵאִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר;
שֶׁמִּשְׁנָה רִאשׁוֹנָה:
חֲגָבִים טְמֵאִים שֶׁנִּכְבָּשׁוּ עִם חֲגָבִין טְהוֹרִים,
לֹא פָסְלוּ אֶת צֵירָן.

מסכת עדיות פרק ז משנה ג
ג
הֵעִיד רִבִּי צָדוֹק
עַל הַזּוֹחֲלִים שֶׁרָבוּ עַל הַנּוֹטְפִים,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
מַעֲשֶׂה הָיָה בְּבִירַת קַפְלָיָא,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
וְהִכְשִׁירוּ.

מסכת עדיות פרק ז משנה ד
ד
הֵעִיד רִבִּי צָדוֹק
עַל הַזּוֹחֲלִים שֶׁקִּלְקְלָן בַּעֲלֵה אֱגוֹז,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
מַעֲשֶׂה הָיָה בְּאָהֳלְיָא,
וּבָא מַעֲשֶׂה לִלְשְׁכַּת הַגָּזִית,
וְהִכְשִׁירוּ.

מסכת עדיות פרק ז משנה ה
ה
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי יָקִים אִישׁ חָדִיד
עַל קְלָל שֶׁלַּחֲטָאת שֶׁנָּתְנוּ עַל גַּבֵּי הַשֶּׁרֶץ,
שֶׁהוּא טָמֵא.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
הֵעִיד רִבִּי פַּפְּיַס עַל מִי שֶׁנָּזַר שְׁתֵּי נְזִירִיּוֹת,
שֶׁאִם גִּלַּח אֶת הָרִאשׁוֹנָה יוֹם שְׁלֹשִׁים,
מְגַלֵּחַ אֶת הַשְּׁנִיָּה יוֹם שִׁשִּׁים.
וְאִם גִּלַּח יוֹם שִׁשִּׁים חָסֵר יוֹם אֶחָד,
יָצָא, שְׁיוֹם שְׁלֹשִׁים עוֹלֶה מִן הַמִּנְיָן.

מסכת עדיות פרק ז משנה ו
ו
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי פַּפְּיַס
עַל וְלַד שְׁלָמִים שֶׁיִּקְרֵב שְׁלָמִים.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וְלַד שְׁלָמִים לֹא יִקְרֵב שְׁלָמִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

יִקָּרֵב.
אָמַר רְבִּי פַּפְּיַס:
אֲנִי מֵעִיד,
שֶׁהָיְתָה לָנוּ פָּרָה זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וַאֲכַלְנוּהָ בַּפֶּסַח,
וְאָכַלְנוּ וַלְדָּהּ שְׁלָמִים בֶּחָג.

מסכת עדיות פרק ז משנה ז
ז
הֵן הֵעִידוּ
עַל אֲרֻכּוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים
שֶׁהֵן טְמֵאוֹת.
שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
וְהֵן הֵעִידוּ
עַל תַּנּוּר שֶׁחִתְּכוּ חֲלָיוֹת,
וְנָתַן חוֹל בֵּין חֲלָיָא לְחֲלָיָא,
שֶׁהוּא טָמֵא;
שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
הֵן הֵעִידוּ
שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה בְּכָל אֲדָר.
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִין:
עַד הַפּוּרִים.
הֵן הֵעִידוּ
שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַי.

ח
מַעֲשֶׂה בְרַבָּן גַּמְלִיאֵל,
שֶׁהָלַךְ לְטוֹל רְשׁוּת מֵהֶגְמוֹן שֶׁבְּסוּרְיָא,
וְשָׁהָא לָבֹא,
וְעִבְּרוּ אֶת הַשָּׁנָה
עַל תְּנַי שֶׁיִּרְצָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל.
וּכְשֶׁבָּא, אָמַר לָהֶן "רוֹצָה אֲנִי",
וְנִמְצָא הַשָּׁנָה מְעֻבֶּרֶת.

מסכת עדיות פרק ז משנה ח
ט
הֵעִיד מְנַחֵם בֶּן סַנְגַּי עַל מוֹסַף הַיּוֹרָה,
שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים, שֶׁהוּא טָמֵא,
וְשֶׁלַּצַּבָּעִים, שֶׁהוּא טָהוֹר;
שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים חִלּוּף הַדְּבָרִין.
(מסכת עדיות פרק ז משנה ט)
הֵעִיד רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן גַּדְגְּדָה,
עַל הַחֵרֶשֶׁת שֶׁהִשִּׂיאָהּ אָבִיהָ,
שֶׁהִיא יוֹצָא בַּגֵּט.
וְעַל קְטַנָּה בַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
וְאִם מֵתָה, בַּעֲלָהּ יוֹרְשָׁהּ.
וְעַל הַמָּרִישׁ הַגָּזוּל שֶׁבְּנָאוֹ בַבִּירָה,
שֶׁיִּתֵּן אֶת דָּמָיו.
וְעַל הַחַטָּאת הַגְּזוּלָה שֶׁלֹּא נוֹדְעָה לָרַבִּים,

שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת,
מִפְּנֵי תִקּוּן הַמִּזְבֵּחַ.

פרק ח

מסכת עדיות פרק ח משנה א
א
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה
עַל דַּם נְבֵלוֹת,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
הֵעִיד רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן בְּתִירָה
עַל אֵפֶר הַחַטָּאת שֶׁנָּגַע טָמֵא בְּמִקְצָתוֹ,
שֶׁטִּמֵּא אֶת כֻּלּוֹ.
הוֹסִיף רִבִּי עֲקִיבָה:
הַסֹּלֶת וְהַקְּטֹרֶת, הַלְּבוֹנָה וְהַגְּחָלִים,
שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
שֶׁפָּסַל אֶת כֻּלָּם.

מסכת עדיות פרק ח משנה ב
ב
הֵעִיד רִבִּי יְהוּדָה בֶן אַבָּא וּרְבִּי יְהוּדָה הַכֹּהֵן
עַל קְטַנָּה בַּת יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּשֵּׂאת לַכֹּהֵן,
שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בִּתְרוּמָה,
כֵּיוָן שֶׁנִּבְעֲלָה לַחֲפָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִבְעֲלָה.
הֵעִיד רִבִּי יוֹסֵף הַכֹּהֵן וּרְבִּי זְכַרְיָה בֶן הַקַּצָּב
עַל תִּינוֹקֶת שֶׁהָרְהֲנָה בְּאַשְׁקְלוֹן,
וְרִחֲקוּהָ בְנֵי הַמִּשְׁפָּחָה,
וְעֵדֶיהָ מְעִידִין אוֹתָהּ
שֶׁלֹּא נִסְתָּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה.
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
"אִם מַאֲמִינִים אַתֶּם שֶׁהָרְהֲנָה,
הַאֲמִינוּ שֶׁלֹּא נִסְתָּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה,
וְאִם אֵין אַתֶּם מַאֲמִינִין
שֶׁלֹּא נִסְתָּרָה וְשֶׁלֹּא נִטְמָאָה,
אַל תַּאֲמִינוּ שֶׁהָרְהֲנָה!"

מסכת עדיות פרק ח משנה ג
ג
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה
עַל אַלְמְנַת עִסָּה,
שֶׁהִיא כְשֵׁרָה לְכְהֻנָּה.
הָעִסָּה כְשֵׁרָה לְטַמֵּא וּלְטַהֵר,
לְרַחֵק וּלְקָרֵב.
אָמַר רַבָּן [שִׁמְעוֹן בֶּן] גַּמְלִיאֵל:
קִבַּלְנוּ עֵדוּתְכֶן,
אֲבָל מַה נַּעֲשֶׂה וְגָזַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי
שֶׁלֹּא לְהוֹשִׁיב בֵּית דִּין עַל כָּךְ?

הַפְּהָנִים שׁוֹמְעִין לָכֶם לְרַחֵק,
אֲבָל לֹא לְקָרֵב.

מסכת עדיות פרק ח משנה ד
ד
הֵעִיד רְבִּי יוֹסֵה בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה
עַל אַיָּל קַמְצָיָא, <קמיצייא>
דְּכִי,
וְעַל מַשְׁקֵה בֵּית מַטְבְּחָיָא,
דַּכְיָן,
וְדִי יִקָּרֵב לְמִיתָה,
מְסָאָב.
וְקָרוֹן לֵיהּ "יוֹסֵה שָׂרְיָא".

מסכת עדיות פרק ח משנה ה
ה
הֵעִיד רְבִּי עֲקִיבָה מִשֵּׁם נְחֶמְיָה אִישׁ בֵּית בַּדְּלִי
שֶׁמַּשְׁאִירִין אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עֵד אֶחָד.
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל הָעֲצָמוֹת שֶׁנִּמְצְאוּ בְּדִיר הָעֵצִים,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם,
הַכֹּל טָהוֹר.

מסכת עדיות פרק ח משנה ו
ו
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
שָׁמַעְתִּי שֶׁיְּהוּ בוֹנִים בַּהֵיכָל,
עוֹשִׂין קְלָעִים לַהֵיכָל וּקְלָעִים לָעֲזָרוֹת,
אֶלָּא שֶׁבַּהֵיכָל בוֹנִים מִבַּחוּץ,
וּבָעֲזָרוֹת בוֹנִים מִבִּפְנִים.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
שָׁמַעְתִּי שֶׁמַּקְרִיבִין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּיִת,
וְאוֹכְלִין קָדְשֵׁי קָדָשִׁין אַף עַל פִּי שֶׁאֵין קְלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי אַף עַל פִּי שֶׁאֵין חוֹמָה.
שֶׁקְּדֻשָּׁה רִאשׁוֹנָה קְדֻשָּׁה לְשַׁעְתָּהּ,
וְקִדְּשָׁה לֶעָתִיד לָבֹא.

מסכת עדיות פרק ח משנה ז
ז
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי,
שֶׁאֵין אֱלִיָּהוּ בָא
לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב,
אֶלָּא לְרַחֵק אֶת הַמְקֻרָבִין בִּזְרוֹעַ,
וּלְקָרֵב הַמְּרֻחָקִין בִּזְרוֹעַ.
מִשְׁפַּחַת בֵּית צְרִיפָה הָיְתָה בְעֵבֶר הַיַּרְדֵּן,
וְרִחֲקָהּ בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ,
וְעוֹד אַחֶרֶת הָיְתָה שָׁם,

וְקֵרְבָה בֶּן צִיּוֹן בִּזְרוֹעַ.
כְּגוֹן אֵלּוּ אֵלְיָהוּ בָּא
לְטַמֵּא וּלְטַהֵר, לְרַחֵק וּלְקָרֵב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְקָרֵב, אֲבָל לֹא לְרַחֵק.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְהַשְׁווֹת אֶת הַמַּחְלְקוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא לְרַחֵק וְלֹא לְקָרֵב,
אֶלָּא לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בָּעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,כג-כד)
"הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא,
לִפְנֵי בּוֹא יוֹם יי הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא.
וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים,
וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם".

חסל עדיות

מסכת אבות

פרק א

מסכת אבות פרק א משנה א
א
מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי,
וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ,
וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים,
וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים,
וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.
הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים:
הֱיוּ מְתוּנִין בַּדִּין,
וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה,
וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה.

מסכת אבות פרק א משנה ב
ב
שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד:
עַל הַתּוֹרָה,
וְעַל הָעֲבוֹדָה,
וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים.

מסכת אבות פרק א משנה ג
ג

אַנְטִיגְנַס אִישׁ סוֹכוֹ קִבֵּל מִשִּׁמְעוֹן הַצַּדִּיק.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תִּהְיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב
עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס;
אֶלָּא הֱיוּ כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים אֶת הָרַב
עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְקַבֵּל פְּרָס.
וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם.

מסכת אבות פרק א משנה ד
ד
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה,
וְיוֹסֵה בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ.
יוֹסֵה בֶן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר:
יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים,
וֱהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם,
וְשׁוֹתֶה בְצָמְאָה אֶת דִּבְרֵיהֶם.
(מסכת אבות פרק א משנה ה)
יוֹסֵה בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם אוֹמֵר:
יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לָרְוָחָה,
וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ,
וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה.

ה
בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ,
קַל וָחֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ.
מִכָּן אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה כְּשֶׁהִיא נִדָּה,
גּוֹרֵם רָעָה עַל עַצְמוֹ וּבָטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ לְגֵיהִנֹּם.

מסכת אבות פרק א משנה ו
ו
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וּמַתַּי הָאַרְבְּלִי קִבְּלוּ מֵהֶן.
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר:
עֲשֵׂה לְךָ רַב,
וּקְנֵה לְךָ חָבֵר,
וֱהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת.
(מסכת אבות פרק א משנה ז)
מַתַּי הָאַרְבְּלִי אוֹמֵר:
הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רַע,
וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע,
וְאַל תִּתְיָאַשׁ מִן הַפֻּרְעָנוּת.

מסכת אבות פרק א משנה ח
ז
יְהוּדָה בֶן טַבַּי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח קִבְּלוּ מֵהֶן.
יְהוּדָה בֶן טַבַּי אוֹמֵר:
אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִים;
וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִין לְפָנֶיךָ,
יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כְּרְשָׁעִים;

וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ,
יְהוּא בְעֵינֶיךָ כַּצַּדִּיקִים,
שֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶן אֶת הַדִּין.
(מסכת אבות פרק א משנה ט)
שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטָח אוֹמֵר:
הֱוֵי מַרְבֶּה לַחְקוֹר אֶת הָעֵדִים;
וֶהֱוִי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ,
שֶׁמִּא מִתּוֹכָן יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר.

מסכת אבות פרק א משנה י
ח
שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶן.
שְׁמַעְיָה אוֹמֵר:
אֱהַב אֶת הַמְּלָאכָה,
וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת,
וְאַל תִּתְוַדַּע לָרְשׁוּת.
(מסכת אבות פרק א משנה יא)
אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר:
חֲכָמִים, הִזָּהֲרוּ בְּדִבְרֵיכֶם,
שֶׁמִּא תָּחוּבוּ חוֹבַת גָּלוּת,
וְתִגְלוּ לִמְקוֹם הַמַּיִם הָרָעִים,
וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ,
וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל.

מסכת אבות פרק א משנה יב
ט
הֶלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶן.
הֶלֵּל אוֹמֵר:
הֱוֵי תַלְמִידוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן,
אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה.

(מסכת אבות פרק א משנה יג)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
נְגַד שְׁמָא אָבַד שְׁמָא,
וְדֵילָא מוֹסִיף יֵסוּף,
וְדֵילָא יְלִיף קָטָלָה חַיָּב,
לָא יַעֲבֵד קָטָלָה קָטְלִין,
וְדִי יִשְׁתַּמַּשׁ בְּתָגָא חָלַף.

(מסכת אבות פרק א משנה יד)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין אֲנִי, מִי לִי?
וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי, מָה אֲנִי?
אִם לֹא עַכְשָׁיו, אֵימָתַי?

(מסכת אבות פרק א משנה טו)
שַׁמַּי אוֹמֵר:
עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קֶבַע,
אֱמֹר מְעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה,

וֶהֱוִי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת.

(מסכת אבות פרק א משנה טז)
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עֲשֵׂה לְךָ רַב,
וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק,
וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר עֲמָדוֹת. <עומדות>

(מסכת אבות פרק א משנה יז)
שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר:
כָּל יָמַי גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים,
וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב אֶלָּא שְׁתִיקָה.
וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר,
אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה.
וְכָל הַמַּרְבֶּה דְּבָרִים מֵבִיא חֵטְא.

(מסכת אבות פרק א משנה יח)
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם:
עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (זְכַרְיָה ח,טז) <הוספת הנקדן>
"אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְשַׁעֲרֵיכֶם".

פרק ב

מסכת אבות פרק ב משנה א
א
רְבִּי אוֹמֵר:
אֵיזוֹהִי דֶּרֶךְ יְשָׁרָה שֶׁיָּבֹר לוֹ הָאָדָם?
כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂהּ וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם.
וֶהֱוִי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּמִצְוָה חֲמוּרָה,
שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת.
וֶהֱוִי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ,
וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ.
וְהִשְׁתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים,
וְאֵי אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה;
דַּע מַה לְמַעְלָה מִמְּךָ:
עַיִן רוֹאָה,
וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת,
וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בְּסֵפֶר נִכְתָּבִים.

מסכת אבות פרק ב משנה ב
ב
רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רְבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר:
יָפֶה תַלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ,
שֶׁיְּגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן.
וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה,
סוֹפָהּ בְּטֵלָה לְגָרֵר עָוֹן.

וְכָל הָעֲמֵלִים עִם הַצִּבּוּר,
יִהוּא עֲמֵלִין עִמָּהֶן לְשֵׁם שָׁמַיִם,
שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד.
וְאַתֶּם, מַעֲלִים עֲלֵיהֶם שָׂכָר הַרְבֵּה,
כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם.

מסכת אבות פרק ב משנה ג
ג
הֱוֵוּ זְהִירִים בָּרְשׁוּת,
שֶׁאֵין מְקָרְבִין לְאָדָם אֶלָּא לְצֹרֶךְ עַצְמָן;
נִרְאִין כְּאוֹהֲבִין בְּשָׁעַת הֲנָיָתָן,
אֵין עוֹמְדִין לְאָדָם בְּשָׁעַת דְּחָקוֹ.

מסכת אבות פרק ב משנה ד
ד
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ,
שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ.
בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ,
שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנֶךָ.

ה
הֶלֶל אוֹמֵר:
אַל תִּפְרֹשׁ מִן הַצִּבּוּר;
וְאַל תַּאֲמִין בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתֶךָ;
וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ;
וְאַל תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִשָּׁמַע,
שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע;
וְאַל תֹּאמַר:
"כְּשֶׁאֶפָּנֶה אֶשְׁנֶה",
שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה.

מסכת אבות פרק ב משנה ה
ו
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אֵין בּוּר יָרֵא חֵטְא,
וְלֹא עַם הָאָרֶץ חָסִיד,
וְלֹא הַבּוֹיְשָׁן לָמֵד,
וְלֹא הַקּוֹפְדָן מְלַמֵּד,
וְלֹא כָל הַמַּרְבֶּה בִסְחוֹרָה מַחְכִּים,
וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים, הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ.

(מסכת אבות פרק ב משנה ו)
ז
אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
וְאָמַר לָהּ:
עַל דְּאַטְפְתְּ, אָטִיפוּךְ,
וְסוֹף מַטְיְפַיִךְ יְטוּפוּן. <בסוף>

מסכת אבות פרק ב משנה ז

ח <ז>
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
מַרְבֶּה בָשָׂר מַרְבֶּה רִמָּה;
מַרְבֶּה נְכָסִים מַרְבֶּה דָיוֹן;
מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה זִמָּה;
מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל;
מַרְבֶּה נָשִׁים מַרְבֶּה כְשָׁפִים;
מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים.
(מַרְבֶּה יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה;
מַרְבֶּה עֵצָה מַרְבֶּה תְבוּנָה;
מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה שָׁלוֹם.)
קָנָה שֵׁם טוֹב, קָנָה לְעַצְמוֹ;
קָנָה דִבְרֵי תוֹרָה, קָנָה חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מסכת אבות פרק ב משנה ח

ט
רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי קִבֵּל מֵהֶלֵּל וּמִשַּׁמַּי.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אִם עָשִׂיתָ תוֹרָה הַרְבֵּה,
אַל תַּחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמְךָ,
כִּי לְכָךְ נוֹצַרְתָּ.

י <ח>
חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
וְאֵלּוּ הֵן:
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה,
רִבִּי יוֹסֵף הַכֹּהֵן,
וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל,
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ.
הוּא הָיָה מוֹנֶה שְׁבָחָן:
אֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס,
בּוֹר סוּד שֶׁאֵינוּ מְאַבֵּד טִפָּה;
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה, אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ;
יוֹסֵף הַכֹּהֵן, חָסִיד;
שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל, יָרֵא חֵטְא;
אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, מַעְיָן מִתְגַּבֵּר.

יא
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אִם יִהְיוּ כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה,
מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
אִם יִהְיוּ כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הָרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶן,
וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה,
מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם.

מסכת אבות פרק ב משנה ט

יב
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אֵי זוֹ הִיא דֶּרֶךְ טוֹבָה
שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַיִן טוֹבָה.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
חָבֵר טוֹב.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שָׁכֵן טוֹב.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֵב טוֹב.
אָמַר לָהֶם:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם,
שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם.

יג
אָמַר לָהֶם:
צְאוּ וּרְאוּ אֵי זוֹ הִיא דֶּרֶךְ רָעָה
שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה הָאָדָם.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַיִן רָעָה.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
חָבֵר רַע.
רִבִּי יוֹסֵף אוֹמֵר:
שָׁכֵן רַע.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַלֹּוֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם;
אֶחָד לוֹוֶה מִן הָאָדָם,
כְּלוֹוֶה מִן הַמָּקוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים לז,כא)
"לוֹוֶה רָשָׁע וְלֹא יְשַׁלֵּם, וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן".
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לֵב רַע.
אָמַר לָהֶם:
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם,
שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם.

מסכת אבות פרק ב משנה י
יד
הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יְהִי כְבוֹד חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּנַפְשֶׁךָ,
וְאַל תְּהִי נוֹחַ לִכְעֹס;
וְשׁוּב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתֶךָ.
וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים.
וֶהֱוֵי זָהִיר מִגַּחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה,
שֶׁנְּשִׁיכָתָן נְשִׁיכַת שׁוּעָל,
וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת עַקְרָב,

וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף,
וְכָל דִּבְרֵיהֶם כְּנַחֲלֵי אֵשׁ.
(מסכת אבות פרק ב משנה יא)
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
עַיִן רָעָה, וְיֵצֶר הָרָע, וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ב משנה יב
יה <ט>
רְבִּי יוֹסֵף אוֹמֵר:
יְהִי מְמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלְּךָ.
וְהַתְקֵן עַצְמְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה,
שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה לָךְ.
וְכָל מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם.

מסכת אבות פרק ב משנה יג
יו
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֱוֵי זָהִיר בְּקְרִיַּת שְׁמַע.
וּבִשְׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל,
אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע,
אֶלָּא תַּחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יואל ב,יג)
"כִּי חַנּוּן וְרַחוּם הוּא,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד, וְנִחָם עַל הָרָעָה. "
וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמְךָ.

מסכת אבות פרק ב משנה יד
יז
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֱוֵי שָׁקֵד לִלְמֹד תּוֹרָה, *< 'תּוֹרָה' הוספת המגיה >*
מַה שֶּׁתָּשִׁיב לָאֶפִּיקוֹרוֹס;
וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל,
וּמִי הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ.
(שֶׁיְּשַׁלֵּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ.)
(מסכת אבות פרק ב משנה טו)
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַיּוֹם קָצָר, וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה,
וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים,
וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה,
וּבַעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק.
(מסכת אבות פרק ב משנה טז)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
לֹא עָלֶיךָ מְלָאכָה לִגְמֹר,
וְלֹא אַתָּה בֶּן חוֹרִין לִבָּטֵל;
אִם לָמַדְתָּ תּוֹרָה הַרְבֵּה,
נָאֶמָן בַּעַל מְלַאכְתְּךָ,
לְשַׁלֵּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ.
(וְדַע מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁלַּצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא.)

פרק ג

מסכת אבות פרק ג משנה א

א

עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר:
הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים,
וְאֵין אַתָּה בָּא לִידֵי עֲבֵרָה:
דַּע מֵאַיִן בָּאתָ,
וּלְאַיִן אַתָּה הוֹלֵךְ,
וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן.
דַּע מֵאַיִן בָּאתָ:
מִטִּפָּה סְרוּחָה.
וּלְאַיִן אַתָּה הוֹלֵךְ?
לִרְמָּה וּלְתוֹלֵעָה.
וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן?
לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

מסכת אבות פרק ג משנה ב

ב

רַבִּי חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁלַּמַּלְכוּת,
שֶׁאִלּוּלֵי מוֹרָאָהּ, אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בָּלָעְנוּ.

ג

רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן תַּרְדְיוֹן אוֹמֵר:
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים וְאֵין בֵּינֵיהֶן דִּבְרֵי תוֹרָה,
הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים א,א)
"וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב";
אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִים וַעֲסוּקִים בְּדִבְרֵי תוֹרָה,
שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,טז)
"אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יי אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
וַיַּקְשֵׁב יי וַיִּשְׁמָע,
וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ".
(אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם,
מְנַיִן שֶׁאֲפִלּוּ אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר?
שֶׁנֶּאֱמַר: (איכה ג,כח)
"יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו".)

מסכת אבות פרק ג משנה ג

[ד]

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,
וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה,
הֲרֵי אִלּוּ כְּאוֹכְלֵי זִבְחֵי מֵתִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כח,ח)
"כִּי כָל שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צֹאָה, בְּלִי מָקוֹם";
אֲבָל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,

וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה,
כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כב)
"וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי".

מסכת אבות פרק ג משנה ד
ה
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶּן חֲכִינַי אוֹמֵר:
הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה,
וְהַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וּמַפְנֶה לִבּוֹ לְבַטָּלָה,
חַיָּיב בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ה
ו
רְבִּי נְחוּנְיָה בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר:
כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עֹל תּוֹרָה,
מַעֲבִירִים מִמֶּנּוּ עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ;
וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עֹל תּוֹרָה,
נוֹתְנִים עָלָיו עֹל מַלְכוּת וְעֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

מסכת אבות פרק ג משנה ו
ז
רְבִּי חֲלַפְתָּא אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָה אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וַעֲסוּקִי בְּדִבְרֵי תוֹרָה,
שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים פב,א)
"אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל".
מְנַיִן אֲפִלּוּ חֲמִשָּׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (עָמוֹס ט,ו)
["בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט".
מְנַיִן אֲפִלּוּ שְׁלֹשָׁה?
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים פב,א)]
"וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ".
[מְנַיִן אֲפִלּוּ שְׁנַיִם?
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,טז)]
"אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יי אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
וַיַּקְשֵׁב יי וַיִּשְׁמָע,
וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ".
מְנַיִן אֲפִלּוּ אֶחָד?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כ,כ)
"בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי,
אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ".

מסכת אבות פרק ג משנה ז
[ח]
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתוֹתָא אוֹמֵר:
תֵּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ, שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ.
וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּדָוִד: (דברי הימים א כט,יד)
"כִּי מִמְּךָ הַכֹּל וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ".

רְבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הַמְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה,
וּמַפְסִיק מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹמֵר:
"מַה נָּאֶה אִילָן זֶה! וּמַה נָּאֶה נִיר זֶה!"
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ח
י
רְבִּי דוֹסְתַּי בְּרְבִּי יַנַּי אוֹמֵר מִשֵּׁם רְבִּי מֵאִיר:
כָּל הַשּׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ,
מַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים ד,ט)
"רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד,
פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ".
יָכוֹל אֲפִלּוּ תָּקְפָה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ?
תַּלְמוּד לוֹמַר:
"וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ"
הָא אֵינוּ מִתְחַיֵּב עַד שֶׁיֵּשֵׁב וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ.

מסכת אבות פרק ג משנה ט
יא
רְבִּי חֲנִינָה בֶּן דּוֹסָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת לְחָכְמָתוֹ,
חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת;
חָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ,
אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת.

יב
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּים מֵחָכְמָתוֹ,
חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת;
חָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו,
אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת.

מסכת אבות פרק ג משנה י
יג
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנּוּ,
רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה מִמֶּנּוּ;
וְכָל שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה מִמֶּנּוּ, <הֵימֶנּוּ בהוספת המגיה>
אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה מִמֶּנּוּ.

יד
רְבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס אוֹמֵר:
שְׁנַת שַׁחֲרִית,
וְיֵין צָהֳרַיִם,
וְשִׂיחַת הַיְלָדִים,
וִישִׁיבַת כְּנֵסִיּוֹת שֶׁלְּעַמֵּי הָאָרֶץ
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ג משנה יא
יה
רְבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר:
הַמְחַלֵּל אֶת הַקָּדָשִׁים,
וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת,
וְהַמְלַבֵּן פָּנִים בַּתּוֹרָה,
וְהַמְפֵּר בְּרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
וְהַמְּאַדִּים אֶת פְּנֵי חֲבֵרוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ מַעֲשִׂים טוֹבִים,
אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא.

מסכת אבות פרק ג משנה יב
יו
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הֱוֵי קַל רֹאשׁ,
וְנוֹחַ תִּשְׁחֹרֶת,
וֱהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה.
(מסכת אבות פרק ג משנה יג)
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׂחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ מַרְגִּילִים אֶת הָאָדָם לָעֶרְוָה.
מַעֲשְׂרוֹת, סְיָג לַתּוֹרָה;
נְדָרִים, סְיָג לִפְרִישׁוּת;
סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה.

מסכת אבות פרק ג משנה יד
יז
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
חָבִיב אָדָם, שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם אֱלֹהִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית ט,ו)
"כִּי בְצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם".
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יד,א)
"בָּנִים אַתֶּם לַיי אֱלֹהֵיכֶם".
חֲבִיבִים יִשְׂרָאֵל,
שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם.
חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם,
שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,ב)
"כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ".
(מסכת אבות פרק ג משנה טו)
הַכֹּל צָפוּי, וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה,
וּבְטוּב הָעוֹלָם נִדּוֹן;
וְהַכֹּל לְפִי רֹב הַמַּעֲשֶׂה.

מסכת אבות פרק ג משנה טז
יח
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הַכֹּל נָתוּן בַּעֲרָבִים,

וּמְצוּדָה פְּרוּשָׂה עַל כָּל הַחַיִּים.
הֶחָנוּת פְּתוּחָה, וְהַחַנְוָנִי מַקִּיף,
הַפִּנְקָס פָּתוּחַ, וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת,
וְהַגַּבָּאִים מְחַזְּרִים תָּמִיד בְּכָל יוֹם,
וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ,
וְהַדִּין דִּין אֱמֶת,
וְהַכֹּל מְתֻקָּן לִסְעוּדָה.

מסכת אבות פרק ג משנה יז
יט
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ;
אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ, אֵין תּוֹרָה.
אִם אֵין חָכְמָה, אֵין יִרְאָה;
אִם אֵין יִרְאָה, אֵין חָכְמָה.
אִם אֵין דַּעַת, אֵין בִּינָה;
אִם אֵין בִּינָה, אֵין דַּעַת.
אִם אֵין קֶמַח, אֵין תּוֹרָה;
אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין קֶמַח.
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו,
לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לְאִילָן שֶׁנּוֹפוֹ מְרֻבֶּה וְשָׁרָשָׁיו מְעוּטִין,
וְהָרוּחַ בָּאת וְעוֹקְרָתוּ וְהָפְכַתּוּ עַל פָּנָיו,
(שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ו)
"וְהָיָה כְּעַרְעָר בָּעֲרָבָה וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבוֹא טוֹב,
וְשָׁכַן חֲרֵרִים בַּמִּדְבָּר אֶרֶץ מְלֵחָה וְלֹא תֵשֵׁב".)
וְכָל שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ,
לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לְאִילָן שֶׁנּוֹפוֹ מְמוּעָט וְשָׁרָשָׁיו מְרֻבִּים,
אֲפִלּוּ כָּל הָרוּחוֹת בָּאוֹת עָלָיו,
אֵין מְזִיזוֹת אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ.
(שֶׁנֶּאֱמַר: (יִרְמְיָה יז,ח)
"וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו,
וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חֹם, וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן,
וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג, וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי".)
(מסכת אבות פרק ג משנה יח)
רִבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָה אוֹמֵר:
קִנִּים וּפִתְחֵי נִדָּה הֵן הֵן גּוּפֵי הֲלָכוֹת;
תְּקוּפוֹת וְגִמַטְרִיָּה פַּרְפְּרָיוֹת לַחָכְמָה.

פרק ד

מסכת אבות פרק ד משנה א
א
בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר:
אֵי זֶה הוּא חָכָם?
הַלָּמֵד מִכָּל הָאָדָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קיט,צט)

"מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי".
אֵי זֶה הוּא גִּבּוֹר?
הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי טז,לב)
"טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר,
וּמֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלֹּכֵד עִיר".
אֵי זֶה הוּא עָשִׁיר?
הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים קכח,ב)
"יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל, אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ";
("אַשְׁרֶיךָ", בָּעוֹלָם הַזֶּה,
"וְטוֹב לָךְ", לָעוֹלָם הַבָּא.)
אֵי זֶה הוּא מְכֻבָּד?
הַמְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א ב,ל)
"כִּי מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד, וּבֹזַי יֵקָלּוּ".

מסכת אבות פרק ד משנה ב
ב
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הֱוֵי רָץ לְמִצְוָה קַלָּה,
וּבוֹרֵחַ מִן הָעֲבֵרָה;
שֶׁמִּצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה,
וַעֲבֵרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵרָה,
שֶׁשְּׂכַר מִצְוָה, מִצְוָה,
וּשְׂכַר עֲבֵרָה, עֲבֵרָה.
(מסכת אבות פרק ד משנה ג)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תְּהִי בָז לְכָל אָדָם,
וְאַל תְּהִי מַפְלִיג לְכָל דָּבָר;
שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה,
וְאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם.
(מסכת אבות פרק ד משנה ד)
רַבִּי לְוִיטָס אִישׁ יַבְנֶה אוֹמֵר:
מְאֹד מְאֹד הֱוֵי שְׁפַל רוּחַ,
שֶׁתִּקְוַת אֱנוֹשׁ רִמָּה.

ג
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
כָּל הַמְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר,
נִפְרָעִים מִמֶּנּוּ בַּגָּלוּי.
אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד בְּחִלּוּל הַשֵּׁם.

מסכת אבות פרק ד משנה ה
ד
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַלָּמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד,
מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד;
הַלָּמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת,
מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד,
לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת.

ה

רְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהִתְגַּדֵּל בָּהֶן,
וְלֹא קַרְדֹּם לַאֲכַל מֵהֶן.
וְכָךְ הָיָה הִלֵּל אוֹמֵר:
וְדִי יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חָלַף.
הָא כָּל הַנֶּאוֹת מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
נָטַל חַיָּיו מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ד משנה ו

ו

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַמְכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה,
גּוּפוֹ מְכֻבָּד מִן הַבְּרִיּוֹת; <נ"א עַל>
וְכָל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה,
גּוּפוֹ מְחֻלָּל מִן הַבְּרִיּוֹת. <נ"א עַל>

מסכת אבות פרק ד משנה ז

[ז]

רְבִּי יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ אוֹמֵר:
הַחוֹסֵךְ עַצְמוֹ מִן הַדִּין,
פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגָזֵל וּשְׁבוּעַת שָׁוְא.
וְהַגַּס לִבּוֹ בְּהוֹרָיָה, <בהוראה>
שׁוֹטֶה, רָשָׁע וְגַס רוּחַ.
(מסכת אבות פרק ד משנה ח)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
אַל תְּהִי דָן יְחִידִי,
שֶׁאֵין דָּן יָחִיד אֶלָּא אֶחָד.
וְאַל תֹּאמַר: "קַבְּלוּ דַעְתִּי!"
שֶׁהֵן רַשָּׁיִין וְלֹא אַתָּה.

מסכת אבות פרק ד משנה ט

ח

רְבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר:
כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹנִי,
סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעֹשֶׁר;
וְכָל הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹשֶׁר,
סוֹפוֹ לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי.

מסכת אבות פרק ד משנה י

ט

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֱוֵי מְעַט עֵסֶק, וַעֲסֹק בַּתּוֹרָה;
וּשְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל הָאָדָם;
וְאִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה,
יֵשׁ לוֹ בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדֶּךָ;
וְאִם עָמַלְתָּ בַּתּוֹרָה,
יֵשׁ לוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לִתֵּן לָךְ.

מסכת אבות פרק ד משנה יא

י

רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת,
קָנָה לוֹ פָּרַקְלִיט אֶחָד;
וְהָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת,
קָנָה לוֹ קָטֵיגוֹר אֶחָד.
תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
כִּתְרִיס לִפְנֵי הַפֻּרְעָנוּת.

יא

רִבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
כָּל כְּנֵסְיָה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם,
סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.

מסכת אבות פרק ד משנה יב
יב

רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּכְבוֹד חֲבֵרֶךָ,
וּכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבְּךָ,
וּמוֹרָא רַבְּךָ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם.

מסכת אבות פרק ד משנה יג
יג

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הֱוֵי זָהִיר בַּתַּלְמוּד,
שֶׁשִּׁגְגַת הַתַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה כְתָרִים הֵן:
כֶּתֶר תּוֹרָה,
וְכֶתֶר כְּהֻנָּה,
וְכֶתֶר מַלְכוּת;
וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עַל גַּבֵּיהֶן.

מסכת אבות פרק ד משנה יד
יג <>

רִבִּי נְהוֹרַי אוֹמֵר:
הֱוֵי גוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה,
וְאַל תֹּאמַר "הִיא תָּבוֹא אַחֲרַי",
שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ.
וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן.

(מסכת אבות פרק ד משנה טו)
רִבִּי יַנַּי אוֹמֵר:
אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת הָרְשָׁעִים
וְלֹא מִיִּסּוּרֵיהֶן שֶׁלַּצַּדִּיקִים.

יד
רְבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ אוֹמֵר:
הֱוֵי מַקְדִּים לִשְׁלוֹם כָּל הָאָדָם,
וֱהֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת,
וְלֹא רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים.

מסכת אבות פרק ד משנה טז
יה
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר לִפְנֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
הַתְקֵן עַצְמְךָ לִפְרוֹזְדוֹר,
כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לְטְרַקְלִין.
(מסכת אבות פרק ד משנה יז)
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
יָפָה שָׁעָה אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה,
מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
יָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁלְּקוֹרַת רוּחַ בָּעוֹלָם הַבָּא,
מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה.

מסכת אבות פרק ד משנה יח
יו
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשָׁעַת כַּעְסוֹ,
וְאַל תְּנַחֲמֵנּוּ בְּשָׁעָה שֶׁמֵּתוֹ מוּטָל לְפָנָיו,
וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בְּשָׁעָה נִדְרוֹ,
וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹתוֹ בְּשָׁעָה קְלְקָלָתוֹ.

מסכת אבות פרק ד משנה יט
יז
שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כד,יז)
"בִּנְפֹל אוֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמָח,
וּבִכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ. "

מסכת אבות פרק ד משנה כ
יח
אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר:
הַלָּמֵד יֶלֶד, לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר חָדָשׁ.
הַלָּמֵד זָקֵן, לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לִדְיוֹ כְתוּבָה עַל נְיָר מָחוּק.

יח <>
רְבִּי יוֹסֵה בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר:
הַלָּמֵד מִן הַקְּטַנִּים, לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ.
הַלָּמֵד מִן הַזְּקֵנִים, לְמַה הוּא דּוֹמֶה?
לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשֵׁלוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן.

יט
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:

אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן,
אֶלָּא בְּמָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.
יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יַיִן יָשָׁן,
וְיָשָׁן שֶׁאֲפִלּוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ.

(מסכת אבות פרק ד משנה כא)
רְבִּי אֶלְעָזָר הַמֹּדָעִי אוֹמֵר:
הַקִּנְאָה, וְהַתַּאֲוָה, וְהַכָּבוֹד
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

מסכת אבות פרק ד משנה כב
כ
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
הַיְלוֹדִים לָמוּת, וְהַמֵּתִים לְחָיוֹת,
וְהַחַיִּים לָדוּן, לֵידַע, וּלְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע,
שֶׁהוּא הַיּוֹצֵר, וְהוּא הַבּוֹרֵא,
הוּא הַמֵּבִין, וְהוּא הַדַּיָּן,
הוּא עֵד, הוּא בַּעַל דִּין,
וְהוּא עָתִיד לָדוּן.
שֶׁאֵין לְפָנָיו לֹא עַוְלָה, וְלֹא שְׁכְחָה,
וְלֹא מַשּׂוֹא פָּנִים, וְלֹא מַקַּח שֹׁחַד,
שֶׁהַכֹּל שֶׁלּוֹ.
וְדַע, שֶׁהַכֹּל בְּחֶשְׁבּוֹן. <חסרה מלה!!>
וְאַל יַבְטִיחְךָ יִצְרְךָ שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס,
שֶׁעַל כָּרְחָךְ אַתָּה נוֹצָר,
וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה נוֹלָד,
וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה חַי,
וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה מֵת,
וְעַל כָּרְחָךְ אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן,
לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

פרק ה

מסכת אבות פרק ה משנה א
א
בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם.
וּמַה תַּלְמוּד?
וַהֲלֹא מַאֲמָר אֶחָד הָיָה יָכוֹל לְהִבָּרוֹת?
אֶלָּא לְהַפְרַע מִן הָרְשָׁעִים,
שֶׁהֵן מְאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת,
וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב לַצַּדִּיקִים,
שֶׁהֵן מְקַיְּמִים אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת.

מסכת אבות פרק ה משנה ב
ב
עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו,
שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִים לְפָנָיו,

עַד שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת הַמַּבּוּל.
עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם אָבִינוּ,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם לְפָנָיו,
שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִים לְפָנָיו,
עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ וְקִבֵּל שְׂכַר כֻּלָּם.
(מסכת אבות פרק ה משנה ג)
עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ,
וְעָמַד בְּכֻלָּם,
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה הִיא חִבָּתוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ.

מסכת אבות פרק ה משנה ד
ג
עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם,
וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם.
עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם, וְעֶשֶׂר עַל הַיָּם.
עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת הַמָּקוֹם בַּמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יד,כב)
"וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְקוֹלִי".

מסכת אבות פרק ה משנה ה
ד
עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר קֹדֶשׁ מֵעוֹלָם.
וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר קֹדֶשׁ מֵעוֹלָם;
וְלֹא אֵרַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם.
וְלֹא נִמְצָא פָּסוּל בָּעֹמֶר וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים.
וְלֹא כִבּוּ גְּשָׁמִים אֶת עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה.
לֹא נָצְחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן.
עוֹמְדִים צְפוּפִין וּמִשְׁתַּחֲוִים רְווּחִים.
לֹא הִזִּיק נָחָשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַיִם.
לֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ:
צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלַיִם.

מסכת אבות פרק ה משנה ו
ה
עֲשָׂרָה דְבָרִים נִבְרְאוּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת:
פִּי הָאָרֶץ,
וּפִי הַבְּאֵר,
וּפִי הָאָתוֹן,
וְהַקֶּשֶׁת,
וְהַמָּן,
וְהַמַּטֶּה,
וְהַשָּׁמִיר,
וְהַכְּתָב,
וְהַמִּכְתָּב,
וְהַלּוּחוֹת.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף הַמַּזִּיקִין,

וּקְבוּרָתוֹ שֶׁלְּמֹשֶׁה,
וְאֵילוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף צְבַת בִּצְבַת עֲשׂוּיָה. <צָבָת>

מסכת אבות פרק ה משנה ז
ו
שִׁבְעָה דְבָרִים בַּגּוֹלֶם וְשִׁבְעָה בֶחָכָם.
הֶחָכָם אֵינוּ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ,
וְאֵינוּ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵרוֹ,
וְאֵינוּ נִבְהָל לְהָשִׁיב.
שׁוֹאֵל כַּהֲלָכָה וּמֵשִׁיב כָּעִנְיָן,
וְאוֹמֵר עַל רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן.
וְעַל מַה שֶּׁלֹּא שָׁמַע, אוֹמֵר ״לֹא שָׁמַעְתִּי״,
וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת.
וְחִלּוּפֵיהֶן בַּגּוֹלֶם.

מסכת אבות פרק ה משנה ח
ז
שִׁבְעָה מִינֵי פֻּרְעָנִיּוֹת בָּאִים
עַל שִׁבְעָה גּוּפֵי עֲבֵרוֹת:
מִקְצָתָן מְעַשְּׂרִין וּמִקְצָתָן אֵינָן מְעַשְּׂרִין,
רָעָב שֶׁלַּבַּצֹּרֶת בָּא,
מִקְצָתָן רְעֵבִים וּמִקְצָתָן שְׂבֵעִים.
גָּמְרוּ שֶׁלֹּא לְעַשֵּׂר,
רָעָב שֶׁלְּמְהוּמָה וְשֶׁלַּבַּצֹּרֶת בָּא.
שֶׁלֹּא לִטּוֹל חַלָּה,
רָעָב שֶׁלְּכַלָּיָה בָּא.

ח
דֶּבֶר בָּא לָעוֹלָם
עַל הַמִּיתוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה
שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין,
וְעַל פֵּרוֹת שְׁבִיעִית.
חֶרֶב בָּאָה לָעוֹלָם עַל עִנּוּי הַדִּין,
וְעַל עִוּוּת הַדִּין,
וְעַל הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה.
(מסכת אבות פרק ה משנה ט)
חַיָּה רָעָה בָּאָה לָעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא,
וְעַל חִלּוּל הַשֵּׁם.
גָּלוּת בָּאָה לָעוֹלָם עַל עֲבוֹדָה זָרָה,
וְעַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וְעַל שְׁפִיכוּת דָּמִים,
וְעַל הַשְּׁמִטַּת הָאָרֶץ.

ט
בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הַדֶּבֶר מְרֻבֶּה:
בָּרְבִיעִית וּבַשְּׁבִיעִית, וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
וּבְמוֹצָאֵי חָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
בָּרְבִיעִית, מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית;
בַּשְּׁבִיעִית, מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית;

וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית, מִפְּנֵי פֵּרוֹת שְׁבִיעִית;
וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
מִפְּנֵי גֶּזֶל מַתְּנוֹת עֲנִיִּים.

מסכת אבות פרק ה משנה י
י
אַרְבַּע מִדּוֹת בָּאָדָם:
הָאוֹמֵר "שֶׁלִּי שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ שֶׁלָּךְ",
מִדָּה בֵּינוֹנִית.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
זוֹ מִדַּת סְדוֹם.
"שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלִּי", עַם הָאָרֶץ;
"שֶׁלִּי שֶׁלָּךְ וְשֶׁלָּךְ שֶׁלָּךְ", חָסִיד;
"שֶׁלָּךְ שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי שֶׁלִּי", רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יא
יא
אַרְבַּע מִדּוֹת בַּדֵּעוֹת:
נוֹחַ לִכְעֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת,
יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ;
קָשֶׁה לִכְעֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת,
יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ;
קָשֶׁה לִכְעֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת,
חָסִיד;
נוֹחַ לִכְעֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת,
רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יב
יב
אַרְבַּע מִדּוֹת בַּלְּמִדִים:
מְמַהֵר לִשְׁמוֹעַ וּמְמַהֵר לְאַבֵּד,
יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ;
קָשֶׁה לִשְׁמֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד,
יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ;
מְמַהֵר לִשְׁמֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד,
חָכָם;
קָשֶׁה לִשְׁמֹעַ וּמְמַהֵר לְאַבֵּד,
זֶה חֵלֶק רַע.

מסכת אבות פרק ה משנה יג
יג
אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה:
רוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְאַל יִתְּנוּ אֲחֵרִים,
עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלַּאֲחֵרִים;
שֶׁיִּתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן,
עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ;
שֶׁיִּתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים,
חָסִיד;
אַל יִתֵּן וְאַל יִתְּנוּ אֲחֵרִים,
רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה יד
יד
אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ:
הוֹלֵךְ וְאֵינוּ עוֹשֶׂה, שְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ;
עוֹשֶׂה וְאֵינוּ הוֹלֵךְ, שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ;
הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה, חָסִיד;
לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא עוֹשֶׂה, רָשָׁע.

מסכת אבות פרק ה משנה טו
יה
אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵי לִפְנֵי חֲכָמִים:
סְפוֹג, מַשְׁפֵּךְ, וּמְשַׁמֶּרֶת, וְנָפָה.
סְפוֹג, שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל;
מַשְׁפֵּךְ, שֶׁהוּא מַכְנִיס בָּזוֹ וּמוֹצִיא בָזוֹ;
מְשַׁמֶּרֶת, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים;
נָפָה, שֶׁהִיא מוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת הַסֹּלֶת.

מסכת אבות פרק ה משנה טז
יו
כָּל אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר,
בָּטֵל דָּבָר, וּבְטֵלָה אַהֲבָה;
וְשֶׁאֵינָהּ תְלוּיָה בְדָבָר,
אֵינָהּ בְטֵלָה לְעוֹלָם.

יז
אֵי זוֹ הִיא אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר?
זוֹ אַהֲבַת אַמְנוֹן וְתָמָר.
וְשֶׁאֵינָהּ תְלוּיָה בְדָבָר?
זוֹ אַהֲבַת דָּוִד וְיהוֹנָתָן.

מסכת אבות פרק ה משנה יז
יח
כָּל מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם,
סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם,
אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם.

יט
אֵיזוֹ הִיא מַחֲלֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם?
זוֹ מַחֲלֹקֶת שַׁמַּי וְהִלֵּל;
וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם?
זוֹ מַחֲלָקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח.

מסכת אבות פרק ה משנה יח
כ
כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים,
אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ; <בָּאָה>
וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים,
אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

כא
מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים,
וּזְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים לג,כא)
"צִדְקַת יי עָשָׂה, וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל".
יָרְבָעָם חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים,
וְחֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (מלכים א טו,ל)
"עַל חַטֹּאות יָרְבָעָם אֲשֶׁר חָטָא
וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל".

מסכת אבות פרק ה משנה יט
כב
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ,
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּבִלְעָם הָרָשָׁע.
עַיִן טוֹבָה, וְנֶפֶשׁ שְׁפָלָה, וְרוּחַ נְמוּכָה,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּאַבְרָהָם;
עַיִן רָעָה, וְנֶפֶשׁ רְחָבָה, וְרוּחַ גְּבוֹהָה,
תַּלְמִידוֹ שֶׁלְּבִלְעָם.
מַה בֵּין תַּלְמִידָיו שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
לְתַלְמִידָיו שֶׁלְּבִלְעָם?
תַּלְמִידָיו שֶׁלְּבִלְעָם יוֹרְדִים לְגֵיהִנֹּם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים נה,כד)
"וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִדֵם לִבְאֵר שַׁחַת,
אַנְשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם,
וַאֲנִי אֶבְטַח בָּךְ".
אֲבָל תַּלְמִידָיו שֶׁלְּאַבְרָהָם אָבִינוּ
יוֹרְשִׁים לְגַן עֵדֶן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ח,כא)
"לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ, וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא. "

מסכת אבות פרק ה משנה כ
[כג]
יְהוּדָה בֶן תֵּימָה אוֹמֵר:
הֱוֵי עַז כַּנָּמֵר,
וְקַל כַּנֶּשֶׁר,
וְרָץ כַּצְּבִי,
וְגִבּוֹר כָּאֲרִי,
לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

כד
הוּא הָיָה אוֹמֵר:
עַז פָּנִים לְגֵיהִנֹּם,
וּבוֹשׁ פָּנִים לְגַן עֵדֶן.
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שֶׁתִּבָּנֶה עִירְךָ בְיָמֵינוּ,
וְתֵּן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ.

מסכת אבות פרק ה משנה כא

(הוּא הָיָה אוֹמֵר:
בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים לַמִּקְרָא,
בֶּן עֶשֶׂר לַמִּשְׁנָה,
בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת,
בֶּן חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַתַּלְמוּד,
בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה,
בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף,
בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ,
בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה,
בֶּן חֲמִשִּׁים לָעֵצָה,
בֶּן שִׁשִּׁים לַזִּקְנָה,
בֶּן שִׁבְעִים לַשֵּׂיבָה,
בֶּן שְׁמוֹנִים לַגְּבוּרָה,
בֶּן תִּשְׁעִים לָשׂוּחַ,
בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן הָעוֹלָם.)

מסכת אבות פרק ה משנה כב
כה
בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר:
הֲפֹךְ בָּהּ וַהֲפֹךְ בָּהּ,
דְּכֹלָּהּ בָּךְ וְכֹלָּךְ בַּהּ;
וּבָהּ תֶּהֱוֵי,
וּמִנָּהּ לָא תְזוּעַ,
שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה מִמֶּנָּה.

(מסכת אבות פרק ה משנה כג)
בֶּן הֵהֵא אוֹמֵר:
לְפוּם צַעֲרָה אַגְרָה.

חסל אבות

(לא נמצא בכתב יד קאופמן)

פרק ו

מסכת אבות פרק ו משנה א
שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה.
בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם.

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה,
וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַי הוּא לוֹ.
נִקְרָא רֵעַ אָהוּב,
אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת,
מְשַׂמֵּח אֶת הַמָּקוֹם,
מְשַׂמֵּח אֶת הַבְּרִיּוֹת;
וּמַלְבָּשַׁתּוּ עֲנָוָה וְיִרְאָה,
וּמַכְשַׁרְתּוּ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן,

וּמְרַחֲקָתוּ מִן הַחֵטְא,
וּמְקָרֲבָתוּ לִידֵי זְכוּת;
וְנֶהֱנִין מִמֶּנּוּ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה, בִּינָה וּגְבוּרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ח,יד)
"לִי עֵצָה וְתוּשִׁיָּה, אֲנִי בִינָה, לִי גְבוּרָה";
וְנוֹתֶנֶת לוֹ מַלְכוּת וּמֶמְשָׁלָה וְחִקּוּר דִּין;
וּמְגַלִּין לוֹ רָזֵי תוֹרָה,
וְנַעֲשֶׂה כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנָהָר שֶׁאֵינוּ פוֹסֵק;
וְהָוֵי צָנוּעַ, וְאֶרֶךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל עֶלְבּוֹנוֹ;
וּמְגַדְּלַתּוּ וּמְרוֹמְמַתּוּ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים.

מסכת אבות פרק ו משנה ב
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי:
בְּכָל יוֹם וָיוֹם,
בַּת קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת:
אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה!
שֶׁכָּל מִי שֶׁאֵינוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה נִקְרָא נָזוּף,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי יא,כב)
"נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר, אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם".
וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת לב,טז)
"וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה,
וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא, חָרוּת עַל הַלֻּחֹת";
אַל תִּקְרָא "חָרוּת" אֶלָּא "חֵרוּת",
שֶׁאֵין לְךָ בֶּן חוֹרִין אֶלָּא מִי שֶׁעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה.
וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה תָּדִיר,
הֲרֵי זֶה מִתְעַלֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כא,יט)
"וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל, וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת".

מסכת אבות פרק ו משנה ג
הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הֲלָכָה אַחַת,
אוֹ פָּסוּק אֶחָד, אוֹ דִּבּוּר אֶחָד, אֲפִלּוּ אוֹת אַחַת,
צָרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד;
שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד,
וּקְרָאוֹ רַבּוֹ, אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים נה,יד)
"וְאַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי, אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי".
וַהֲלֹא דְבָרִים קַל וָחֹמֶר:
וּמַה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד,
קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיֻדָּעוֹ,
הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד, אוֹ הֲלָכָה אַחַת,
אוֹ פָּסוּק אֶחָד, אוֹ דִּבּוּר אֶחָד,
אֲפִלּוּ אוֹת אַחַת,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד!
וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ג,לה)
"כָּבוֹד חֲכָמִים יְנְחָלוּ";
"וּתְמִימִים יְנְחֲלוּ טוֹב" (מִשְׁלֵי כח,י);
וְאֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,ב)
"כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם, תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזֹבוּ".

מסכת אבות פרק ו משנה ד
כָּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה:
פַּת בַּמֶּלַח תֹּאכַל,
וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה תִּשְׁתֶּה,
וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן,
וְחַיֵּי צַעַר תִּחְיֶה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל;
וְאִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּן,
"אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ" (תְּהִלִּים קכח,ב)
"אַשְׁרֶיךָ" בָּעוֹלָם הַזֶּה,
"וְטוֹב לָךְ" לָעוֹלָם הַבָּא.
אַל תְּבַקֵּשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ וְאַל תַּחְמֹד כָּבוֹד.
יוֹתֵר מִלִּמּוּדְךָ עֲשֵׂה;
וְאַל תִּתְאַוֵּה לְשֻׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים,
שֻׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשֻּׁלְחָנָם,
וְכִתְרְךָ גָּדוֹל מִכִּתְרָם;
וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ
שֶׁיְּשַׁלֵּם לְךָ שְׂכַר פְּעֻלָּתֶךָ.

מסכת אבות פרק ו משנה ה
גְּדוֹלָה תוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכְּהֻנָּה וּמִן הַמַּלְכוּת,
שֶׁהַמַּלְכוּת נִקְנֵית בִּשְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת,
וְהַכְּהֻנָּה בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע,
וְהַתּוֹרָה נִקְנֵית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה דְבָרִים:
בְּתַלְמוּד,
בְּשִׁמְיַעַת הָאֹזֶן,
בַּעֲרִיכַת שְׂפָתַיִם,
בְּבִינַת הַלֵּב,
בְּשִׂכְלוּת הַלֵּב,
בְּאֵימָה,
בְּיִרְאָה,
בַּעֲנָוָה,
בְּשִׂמְחָה,
בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים,
בְּדִקְדּוּק חֲבֵרִים,
וּבְפִלְפּוּל הַתַּלְמִידִים,
בְּיִשּׁוּב,
בְּמִקְרָא,
בְּמִשְׁנָה,
בְּמִעוּט שֵׁנָה,
בְּמִעוּט שִׂיחָה,
בְּמִעוּט תַּעֲנוּג,
בְּמִעוּט שְׂחוֹק,
בְּמִעוּט דֶּרֶךְ אֶרֶץ,
בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם,
בְּלֵב טוֹב,
בֶּאֱמוּנַת חֲכָמִים,
וּבְקַבָּלַת הַיִּסּוּרִין.

מסכת אבות פרק ו משנה ו
הַמַּכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ,

וְהַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ,
וְהָעוֹשֶׂה סְיָג לִדְבָרָיו,
וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ,
אָהוּב,
אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם,
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַצְּדָקוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת,
אוֹהֵב אֶת הַמֵּישָׁרִים,
מִתְרַחֵק מִן הַכָּבוֹד,
וְלֹא מֵגִיס לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ,
וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה,
נוֹשֵׂא בְעֹל עִם חֲבֵרוֹ,
מַכְרִיעוֹ לְכַף זְכוּת,
מַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת,
מַעֲמִידוֹ עַל הַשָּׁלוֹם,
מִתְיַשֵּׁב לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ,
שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב,
שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף,
הַלּוֹמֵד עַל מְנָת לְלַמֵּד,
וְהַלּוֹמֵד עַל מְנָת לַעֲשׂוֹת,
הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ,
וְהַמְכַוֵּן אֶת שְׁמוּעָתוֹ,
וְהָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ.
הָא לָמַדְתָּ,
שֶׁכָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ,
מֵבִיא גְּאֻלָּה לָעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (אֶסְתֵּר ב,כב)
"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי".

מסכת אבות פרק ו משנה ז
גְּדוֹלָה תוֹרָה,
שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ,
בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ד,כב)
"כִּי חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם, וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,ח)
"רִפְאוּת תְּהִי לְשָׁרֶךָ, וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,יח)
"עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ, וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי א,ט)
"כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ, וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ד,ט)
"תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן, עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,טז)
"אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ, בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי ג,ב)
"כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ".

מסכת אבות פרק ו משנה ח

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר
מִשֶּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי:
הַנּוֹי, וְהַפֹּחַ, וְהָעֹשֶׁר, וְהַכָּבוֹד, וְהַחָכְמָה,
וְהַזִּקְנָה, וְהַשֵּׂיבָה, וְהַבָּנִים,
נָאֶה לַצַּדִּיקִים וְנָאֶה לָעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי טז,לא)
"עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה, בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמָּצֵא";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי יד,כד)
"עֲטֶרֶת חֲכָמִים עָשְׁרָם";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי יז,ו)
"עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים, וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם";
וְאוֹמֵר: (מִשְׁלֵי כ,כט)
"תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם, וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה";
וְאוֹמֵר: (יְשַׁעְיָה כד,כג)
"וְחָפְרָה הַלְבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה,
כִּי מָלַךְ יי צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם,
וְנֶגֶד זְקֵנָיו כָּבוֹד".
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר:
אֵלּוּ שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁמָּנוּ חֲכָמִים לַצַּדִּיקִים,
כֻּלָּם נִתְקַיְּמוּ בְּרִבִּי וּבְבָנָיו.

מסכת אבות פרק ו משנה ט
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֶּן קִסְמָא:
פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ,
וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד, וְנָתַן לִי שָׁלוֹם,
וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם.
אָמַר לִי:
"רִבִּי, מֵאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה?"
אָמַרְתִּי לוֹ:
"מֵעִיר גְּדוֹלָה שֶׁלַּחֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אֲנִי."
אָמַר לִי:
"רִבִּי, רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ בִּמְקוֹמֵנוּ,
וַאֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינְרֵי זָהָב,
וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת."
אָמַרְתִּי לוֹ:
"בְּנִי, אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב,
וַאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם,
אֵינִי דָר אֶלָּא בִּמְקוֹם תּוֹרָה,
לְפִי שֶׁבְּשָׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁלָּאָדָם,
אֵין מְלַוִּין לוֹ לָאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב,
וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת,
אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מִשְׁלֵי ו,כב)
"בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַנְחֶה אֹתָךְ,
בְּשָׁכְבְּךָ תִשְׁמֹר עָלֶיךָ,
וַהֲקִיצוֹתָ, הִיא תְשִׂיחֶךָ".
"בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַנְחֶה אֹתָךְ" בָּעוֹלָם הַזֶּה;
"בְּשָׁכְבְּךָ תִשְׁמֹר עָלֶיךָ" בַּקֶּבֶר;
"וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ" לָעוֹלָם הַבָּא.
וְכֵן כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים,
עַל יְדֵי דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: (תְּהִלִּים קיט,עב)

״טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ, מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף״;
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים קיט,עב)
״לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נְאֻם יי צְבָאוֹת״.

מסכת אבות פרק ו משנה י
חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ,
וְאֵלּוּ הֵן:
תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד,
שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד,
אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד,
יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד,
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד.
תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד מְנַיִן?
דִּכְתִיב: (מִשְׁלֵי ח,כב)
״יי קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ, קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז״.
שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד מְנַיִן?
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה סו,א)
״כֹּה אָמַר יי הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי,
אֵי זֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי,
וְאֵי זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי?״
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים קד,כד)
״מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יי,
כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ, מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ״.
אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד מְנַיִן?
דִּכְתִיב: (בְּרֵאשִׁית יד,יט)
״וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר,
בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ״.
יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד מְנַיִן?
דִּכְתִיב: (שְׁמוֹת טו, טז)
״עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יי, עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ״;
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים טז, ג)
״לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה,
וְאַדִּירֵי כָל חֶפְצִי בָם״.
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד מְנַיִן?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת טו, יז)
״מִקְדָּשׁ אֲדנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ״;
וְאוֹמֵר: (תְּהִלִּים עח, נד)
״וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קָדְשׁוֹ,
הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ״.

מסכת אבות פרק ו משנה יא
כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ,
לֹא בָרָא אֶלָּא לִכְבוֹדוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מג,ז)
״כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְרָאתִיו,
יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו״;
וְאוֹמֵר: (שְׁמוֹת טו,יח)
״יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד״.
רִבִּי חֲנַנְיָא בֶן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר:
רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,

לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה מב,כא)
"יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ, יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר".

חסל אבות

מסכת הוריות

פרק א

מסכת הוריות פרק א משנה א

א
הוֹרוּ בֵית דִּין לַעֲבוֹר
עַל אַחַת מִכָּל מִצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
וְהָלַךְ הַיָּחִיד וְעָשָׂה שׁוֹגֵג עַל פִּיהֶם,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה עִמָּהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה אַחֲרֵיהֶן,
בֵּין שֶׁלֹּא עָשׂוּ וְעָשָׂה,
הֲרֵי זֶה פָּטוּר,
מִפְּנֵי שֶׁתָּלָה בְּבֵית דִּין.
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדַע אֶחָד מֵהֶן שֶׁטָּעוּ,
אוֹ תַלְמִיד שֶׁהוּא רָאוּי לְהוֹרָיָה,
וְהָלַךְ וְעָשָׂה עַל פִּיהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה עִמָּהֶן,
בֵּין שֶׁעָשׂוּ וְעָשָׂה אַחֲרֵיהֶן,
בֵּין שֶׁלֹּא עָשׂוּ וְעָשָׂה,
הֲרֵי זֶה חַיָּב,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא תָלָה בְּבֵית דִּין.
זֶה הַכְּלָל:
הַתּוֹלֶה בְעַצְמוֹ, חַיָּב,
וְהַתּוֹלֶה בְּבֵית דִּין, פָּטוּר.

מסכת הוריות פרק א משנה ב

ב
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדְעוּ שֶׁטָּעוּ,
וְחָזְרוּ בָהֶן, <בו>
בֵּין שֶׁהֵבִיאוּ כַפָּרָתָן,
וּבֵין שֶׁלֹּא הֵבִיאוּ כַפָּרָתָן,
וְהָלַךְ וְעָשָׂה עַל פִּיהֶם,
רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
סָפֵק.
אֵי זֶה הוּא סָפֵק?

יָשַׁב לוֹ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, חַיָּב.
הָלַךְ לוֹ לִמְדִינַת הַיָּם, (פָּטוּר.)
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
מוֹדֶה אֲנִי בָּזֶה,
שֶׁהוּא קָרוֹב לִפְטוֹר מִן הַחוֹבָה.
אָמַר לוֹ בֶּן עַזַּי:
מַה שָּׁנָה זֶה מִן הַיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ?
שֶׁהַיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ, אֶפְשָׁר הָיָה לוֹ שֶׁיִּשְׁמַע,
וְזֶה, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לוֹ שֶׁיִּשְׁמַע.

מסכת הוריות פרק א משנה ג
ג
הוֹרוּ בֵית דִּין לַעֲקוֹר אֶת כָּל הַגּוּף,
אָמְרוּ:
אֵין נִדָּה בַּתּוֹרָה,
אֵין שַׁבָּת בַּתּוֹרָה,
אֵין עֲבוֹדָה זָרָה בַּתּוֹרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין.
הוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין.
כֵּיצַד?
אָמְרוּ:
יֵשׁ נִדָּה בַּתּוֹרָה,
אֲבָל הַבָּא עַל שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם פָּטוּר;
יֵשׁ שַׁבָּת בַּתּוֹרָה,
אֲבָל הַמּוֹצִיא מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים פָּטוּר;
יֵשׁ עֲבוֹדָה זָרָה בַּתּוֹרָה,
אֲבָל הַמִּשְׁתַּחֲוֶה פָּטוּר,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,יג)
"וְנֶעְלַם דָּבָר",
"דָּבָר", לֹא כָל הַגּוּף.

מסכת הוריות פרק א משנה ד
ד
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְיָדַע אֶחָד מֵהֶן שֶׁטָּעוּ,
וְאָמַר לָהֶן:
"טוֹעִים אַתֶּם!"
אוֹ שֶׁלֹּא הָיָה מֻפְלָא שֶׁלְּבֵית דִּין שָׁם,
אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן
גֵּר, אוֹ מַמְזֵר, אוֹ נָתִין,
אוֹ זָקֵן שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָנִים,
הֲרֵי אֵלּוּ פְטוּרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר כָּן "עֵדָה",
וְנֶאֱמַר לְהַלָּן "עֵדָה". (בְּמִדְבַּר לה,כד)
מָה "עֵדָה" אֲמוּרָה לְהַלָּן,
כֻּלָּן רְאוּיִין לַהוֹרָיָה,
אַף "עֵדָה" אֲמוּרָה כָּן,
עַד שֶׁיִּהוּ כֻלָּן רְאוּיִין לַהוֹרָיָה.

ה
הוֹרוּ בֵית דִּין שׁוֹגְגִין,
וְעָשׂוּ כָּל הַקָּהָל שׁוֹגְגִין,
מְבִיאִין פַּר;
מְזִידִין, וְעָשׂוּ שׁוֹגְגִין,
מְבִיאִין כַּבְשָׂה וּשְׂעִירָה;
שׁוֹגְגִין, וְעָשׂוּ מְזִידִין,
חֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין.

מסכת הוריות פרק א משנה ה
ו
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְעָשׂוּ כָּל הַקָּהָל אוֹ רֻבָּן עַל פִּיהֶם,
מְבִיאִין פַּר,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
מְבִיאִין פַּר וְשָׂעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנַיִם עָשָׂר שִׁבְטִים מְבִיאִין שְׁנַיִם עָשָׂר פָּרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁנַיִם עָשָׂר פָּרִים וּשְׁנַיִם עָשָׂר שְׂעִירִים.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׂעִירִין,
פַּר וְשָׂעִיר לְכָל שֵׁבֶט,
פַּר וְשָׂעִיר לְבֵית דִּין.

ז
הוֹרוּ בֵית דִּין,
וְעָשׂוּ שִׁבְעָה שִׁבְטִים, אוֹ רֻבָּן, עַל פִּיהֶם,
מְבִיאִים פַּר,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
מְבִיאִין פַּר וְשָׂעִיר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁבְעָה שִׁבְטִים שֶׁחָטְאוּ,
מְבִיאִים שִׁבְעָה פָרִים,
וּשְׁאָר שִׁבְטִים שֶׁלֹּא חָטְאוּ,
מְבִיאִין עַל יְדֵיהֶן פַּר פַּר,
שֶׁאַף אֵלּוּ שֶׁלֹּא חָטְאוּ
מְבִיאִין עַל יְדֵי הַחוֹטְאִין.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה פָרִים,
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
שְׁמוֹנָה פָרִים וּשְׁמוֹנָה שְׂעִירִים,
פַּר וְשָׂעִיר לְכָל שֵׁבֶט,
פַּר וְשָׂעִיר לְבֵית דִּין.

ח
הוֹרוּ בֵּית דִּין שֶׁלְּא�ֶחָד מִן הַשְּׁבָטִין,
וְעָשָׂה אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט עַל פִּיהֶם,
אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט הוּא חַיָּב,
וּשְׁאָר כָּל הַשְּׁבָטִים פְּטוּרִים.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין אֶלָּא עַל הוֹרָאַת בֵּית דִּין הַגָּדוֹל בִּלְבַד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,יג)
"עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ",
וְלֹא עֲדַת אוֹתוֹ הַשֵּׁבֶט.

פרק ב

מסכת הוריות פרק ב משנה א
א
הוֹרָה כֹּהֵן מָשִׁיחַ לְעַצְמוֹ,
שׁוֹגֵג וְעָשָׂה שׁוֹגֵג, מֵבִיא פַּר;
שׁוֹגֵג וְעָשָׂה מֵזִיד,
מֵזִיד וְעָשָׂה שׁוֹגֵג, פָּטוּר,
שֶׁהוֹרָאַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ לְעַצְמוֹ,
הוֹרָאַת בֵּית דִּין עַל הַצִּבּוּר.

מסכת הוריות פרק ב משנה ב
ב
הוֹרָה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעָשָׂה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
מִתְכַּפֵּר לוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
וְהוֹרָה עִם הַצִּבּוּר וְעָשָׂה עִם הַצִּבּוּר,
מִתְכַּפֵּר לוֹ עִם הַצִּבּוּר,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין חַיָּבִין,
עַד שֶׁיּוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת.

ג
וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,
עַד שֶׁיּוֹרוּ לְבַטֵּל מִקְצָת וּלְקַיֵּם מִקְצָת.
(מסכת הוריות פרק ב משנה ג)
אֵין חַיָּבִין
אֶלָּא עַל הֶעְלֵם דָּבָר עִם שִׁגְגַת הַמַּעֲשֶׂה,
וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,
אֶלָּא עַל הֶעְלֵם דָּבָר עִם שִׁגְגַת הַמַּעֲשֶׂה.

ד
אֵין חַיָּבִין,
אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזְּדוֹנוֹ כָּרֵת וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,
וְכֵן הַמָּשִׁיחַ.
וְלֹא בַעֲבוֹדָה זָרָה,

אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזִּדּוֹנוֹ כָּרֵת וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת,

מסכת הוריות פרק ב משנה ד
ה
אֵין חַיָּבִין עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין מְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי
עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ.
אֲבָל חַיָּבִין עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּנְּדָּה,
וּמְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי
עַל עֲשֵׂה וְעַל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁבַּנְּדָּה.
אֵיזוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנְּדָּה?
פְּרֹשׁ מִן הַנְּדָּה.
וּמִצְוָה בַל תַּעֲשֶׂה?
אַל תָּבֹא אֶל הַנְּדָּה.

מסכת הוריות פרק ב משנה ה
ו
אֵין חַיָּבִין עַל שְׁמִיעַת קוֹל,
וְעַל בְּטוּי שְׂפָתַיִם,
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
וְהַנָּשִׂיא כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַנָּשִׂיא חַיָּב בְּכֻלָּן, חוּץ מִשְּׁמִיעַת הַקּוֹל,
שֶׁהַמֶּלֶךְ לֹא דָן וְלֹא דָנִין אוֹתוֹ.

מסכת הוריות פרק ב משנה ו
ז
כָּל מִצְוָה שֶׁבַּתּוֹרָה,
שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָן כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָן חַטָּאת,
הַיָּחִיד מֵבִיא כִּשְׁבָּה אוֹ שְׂעִירָה,
וְהַנָּשִׂיא שָׂעִיר,
וּמָשִׁיחַ וּבֵית דִּין מְבִיאִין פַּר.
וּבַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא וְהַמָּשִׁיחַ מְבִיאִין שְׂעִירָה,
וּבֵית דִּין פַּר וְשָׂעִיר,
פַּר לָעוֹלָה וְשָׂעִיר לַחַטָּאת.

מסכת הוריות פרק ב משנה ז
ח
אָשָׁם תָּלוּי,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא חַיָּבִין,
וּמָשִׁיחַ וּבֵית דִּין פְּטוּרִין.
אָשָׁם וַדַּאי,
הַנָּשִׂיא וְהַיָּחִיד וְהַמָּשִׁיחַ חַיָּבִין,
וּבֵית דִּין פְּטוּרִין.
עַל שְׁמִיעַת קוֹל וְעַל בְּטוּי שְׂפָתַיִם,
וְטֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
וּבֵית דִּין פְּטוּרִין,
הַיָּחִיד וְהַנָּשִׂיא וְהַמָּשִׁיחַ חַיָּבִין,

שֶׁאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל חַיָּב עַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
וּמָה הֵן מְבִיאִין?
קָרְבַּן עוֹלָה וְיוֹרֵד.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַנָּשִׂיא מֵבִיא שָׂעִיר.

פרק ג

מסכת הוריות פרק ג משנה א
א
כֹּהֵן מָשִׁיחַ שֶׁחָטָא,
וְאַחַר כָּךְ עָבַר מִמְּשִׁיחוּתוֹ,
וְכֵן הַנָּשִׂיא שֶׁחָטָא,
וְאַחַר כָּךְ עָבַר מִגְּדֻלָּתוֹ,
כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פַּר,
וְהַנָּשִׂיא מֵבִיא שָׂעִיר.

מסכת הוריות פרק ג משנה ב
ב
כֹּהֵן מָשִׁיחַ שֶׁעָבַר מִמְּשִׁיחוּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חָטָא,
וְכֵן הַנָּשִׂיא שֶׁעָבַר מִגְּדֻלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חָטָא,
כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פַּר,
וְהַנָּשִׂיא כַּהֶדְיוֹט.

מסכת הוריות פרק ג משנה ג
ג
חָטְאוּ עַד שֶׁלֹּא נִתְמַנּוּ,
וְאַחַר כָּךְ נִתְמַנּוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ כַּהֶדְיוֹט.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם נוֹדַע לָהֶן עַד שֶׁלֹּא נִתְמַנּוּ, חַיָּבִין,
וּמִשֶּׁנִּתְמַנּוּ, פְּטוּרִין.
וְאֵי זֶה הוּא הַנָּשִׂיא?
זֶה הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,כב)
"וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת יי אֱלֹהָיו",
נָשִׂיא שֶׁאֵין עַל גַּבָּיו אֶלָּא יי אֱלֹהָיו.

מסכת הוריות פרק ג משנה ד
ד
אֵי זֶה הוּא הַמָּשִׁיחַ?
הַמָּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה,
לֹא הַמְרֻבֶּה בְּגָדִין.
אֵין בֵּין כֹּהֵן הַמָּשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
לִמְרֻבֶּה בְגָדִין,
אֶלָּא פַּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹות.
אֵין בֵּין כֹּהֵן מְשַׁמֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר,

אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

ה
זֶה וָזֶה שָׁוִים בַּעֲבוֹדַת יוֹם הַכִּפּוּרִים,
וּמְצֻוִּים עַל הַבְּתוּלָה,
וַאֲסוּרִין בְּאַלְמָנָה,
וְאֵינָן מְטַמִּין בִּקְרוֹבֵיהֶן,
וְלֹא פוֹרְעִין,
וְלֹא פוֹרְמִים,
וּמַחֲזִירִין אֶת הָרוֹצֵחַ.

מסכת הוריות פרק ג משנה ה
ו
כֹּהֵן גָּדוֹל פּוֹרֵם מִלְמַטָּן,
וְהַהֶדְיוֹט, מִלְמַעְלָן.
כֹּהֵן גָּדוֹל מַקְרִיב אוֹנֵן וְלֹא אוֹכֵל,
וְהַהֶדְיוֹט לֹא מַקְרִיב וְלֹא אוֹכֵל.

מסכת הוריות פרק ג משנה ו
ז
כָּל הַמְּדִיר מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֶם אֶת חֲבֵרוֹ.
כָּל הַמְקֻדָּשׁ מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֶם אֶת חֲבֵרוֹ.
פַּר מָשִׁיחַ וּפַר עֵדָה עוֹמְדִין,
פַּר מָשִׁיחַ קוֹדֶם לְפַר עֵדָה, <וּמָשִׁיחַ (בלי ׳פר׳>
וּלְכָל מַעֲשָׂיו.

מסכת הוריות פרק ג משנה ז
ח
הָאִישׁ קוֹדֶם לָאִשָּׁה לְהַחֲיוֹתוֹ וּלְהָשִׁיב אֲבֵדָה.
הָאִשָּׁה קוֹדֶמֶת לָאִישׁ לְכִסּוּת וּלְהוֹצִיאָהּ מִבֵּית הַשְּׁבִיָּה.
בִּזְמַן שֶׁשְּׁנֵיהֶם עוֹמְדִין בְּקַלְקָלָה,
הָאִישׁ קוֹדֵם לָאִשָּׁה.

מסכת הוריות פרק ג משנה ח
ט
כֹּהֵן קוֹדֵם לְלֵוִי,
לֵוִי לְיִשְׂרְאֵל,
יִשְׂרְאֵל לַמַּמְזֵר,
מַמְזֵר לַנָּתִין,
וְנָתִין לַגֵּר,
וְגֵר לְעֶבֶד מְשֻׁחְרָר.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁכֻּלָּן שָׁוִים,
אֲבָל אִם הָיָה מַמְזֵר תַּלְמִיד חָכָמִים,
וְכֹהֵן גָּדוֹל עַם הָאָרֶץ,
מַמְזֵר תַּלְמִיד חָכָמִים קוֹדֵם לְכֹהֵן גָּדוֹל עַם הָאָרֶץ.

חסל הוריות
חסל סדר נזיקים

סדר קדשים

מסכת זבחים

פרק א

מסכת זבחים פרק א משנה א
א
כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבַּעֲלִין מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת,
הַפֶּסַח, בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת, בְּכָל זְמַן.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָאָשָׁם.
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם בְּכָל זְמַן.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
חַטָּאת בָּאָה עַל חֵטְא,
וְאָשָׁם בָּא עַל [חֵטְא],
חַטָּאת פְּסוּלָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אַף הָאָשָׁם פָּסוּל שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ.

מסכת זבחים פרק א משנה ב
ב
יוֹסֵה בֶּן חוֹנִי אוֹמֵר:
הַנִּשְׁחָטִין לְשֵׁם פֶּסַח לְשֵׁם חַטָּאת,
פְּסוּלִין.
שִׁמְעוֹן אֲחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
שְׁחָטָן לְשֵׁם גְּבוֹהַּ מֵהֶן,
כְּשֵׁרִין;
לְשֵׁם נָמוּךְ מֵהֶן,
פְּסוּלִין.

ג
כֵּיצַד?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים,
פְּסוּלִין,
קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
כְּשֵׁרִים.
הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים,
כְּשֵׁרִין,
[שְׁלָמִים] שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם בְּכוֹר וּלְשֵׁם מַעֲשֵׂר,
פְּסוּלִין.

מסכת זבחים פרק א משנה ג
ד
הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ שַׁחֲרִית בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר,

כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר.
בֶּן בְּתֵירָה פּוֹסֵל,
כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי:
מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זְקֵן,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִּישִׁיבָה,
שֶׁכָּל הַזְּבָחִין שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת.
לֹא הוֹסִיף בֶּן עַזַּי אֶלָּא הָעוֹלָה,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת זבחים פרק א משנה ד
ה
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
קִבֵּל, וְהִלֵּךְ, וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן, פְּסוּלִין.
כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן?
לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם שְׁלָמִים.
שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן?
לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם פֶּסַח.

ו
שֶׁהַזֶּבַח נִפְסָל בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים:
בִּשְׁחִיטָה, בְּקִבּוּל, בְּהִלּוּךְ, וּבִזְרִיקָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר בְּהִלּוּךְ,
שֶׁהָיָה אוֹמֵר:
אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בִשְׁחִיטָה,
שֶׁלֹּא בְקַבָּלָה,
וְשֶׁלֹּא בִזְרִיקָה,
אֲבָל אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בְהִלּוּךְ, <הִלּוּךְ>
וְשׁוֹחֵט בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמְהַלֵּךְ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַלֵּךְ,
הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת;
וּבְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַלֵּךְ,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת.

פרק ב

מסכת זבחים פרק ב משנה א
א
כָּל הַזְּבָחִים שֶׁקִּבֵּל דָּמָן זָר, אוֹנֵן,
טְבוּל יוֹם, מְחֻסַּר בְּגָדִים, מְחֻסַּר כִּפּוּרִים,
וְשֶׁלֹּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
עָרֵל וְטָמֵא, יוֹשֵׁב,
עוֹמֵד כֵּלִים עַל גַּבֵּי כֵלִים,

עַל גַּבֵּי בְהֵמָה, עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ, פָּסַל.
קִבֵּל בִּשְׂמֹאל, פָּסַל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, פָּסוּל.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּן,
אֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ב משנה ב

ב

הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לִזְרוֹק דָּמוֹ בַּחוּץ,
לְהַקְטִיר אֵמוּרָיו בַּחוּץ,
אוֹ מִקְצָת אֵמוּרָיו בַּחוּץ,
לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ בַּחוּץ,
אוֹ כַּזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ,
אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה בַּחוּץ,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

ג

לִזְרוֹק דָּמוֹ לְמָחָר,
אוֹ מִקְצָת דָּמוֹ לְמָחָר,
לְהַקְטִיר אֵמוּרָיו לְמָחָר,
אוֹ מִקְצָת אֵמוּרָיו לְמָחָר,
לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ לְמָחָר,
אוֹ כַּזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ לְמָחָר,
אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה לְמָחָר,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ב משנה ג

ד

זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַשּׁוֹחֵט, וְהַמְקַבֵּל, וְהַמְהַלֵּךְ, וְהַזּוֹרֵק,
לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ, פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקָּרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. <שֶׁיִּקָּרֵב>

מסכת זבחים פרק ב משנה ד

ה

כֵּיצַד קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
שָׁחַט בִּשְׁתִּיקָה, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק בִּשְׁתִּיקָה;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

ו
כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
שָׁחַט חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ, וְזָרַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנָּן;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנָּן,
וְקִבֵּל וְהִלֵּךְ וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן;
אוֹ שֶׁשָּׁחַט, וְקִבֵּל, וְהִלֵּךְ, וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

מסכת זבחים פרק ב משנה ה
ז
לֹאכַל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;
כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

ח
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
לֹאכַל כַּחֲצִי זַיִת [וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת],
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ג

מסכת זבחים פרק ג משנה א
א
כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁשָּׁחֲטוּ, שְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה,
שֶׁהַשְּׁחִיטָה כְּשֵׁרָה בַּזָּרִים, בַּנָּשִׁים, וּבָעֲבָדִים,
אֲפִלּוּ בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ טְמֵאִים נוֹגְעִים בַּבָּשָׂר.
לְפִיכָךְ הֵם פּוֹסְלִים בְּמַחֲשָׁבָה.
וְכֻלָּם שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ,
אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזֹר הַכָּשֵׁר וְיקַבֵּל.

מסכת זבחים פרק ג משנה ב
ב

קִבֵּל הַכָּשֵׁר וְנָתַן לַפָּסוּל, יַחְזִיר לַכָּשֵׁר.
קִבֵּל בִּימִינוֹ וְנָתַן לִשְׂמאלוֹ, יַחְזִיר לִימִינוֹ.
קִבֵּל בִּכְלִי קֹדֶשׁ וְנָתַן לִכְלִי חֹל,
יַחְזִיר לִכְלִי קֹדֶשׁ.
נִשְׁפַּךְ מִן הַכְּלִי עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ, כָּשֵׁר.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ, יַחְזֹר הַכָּשֵׁר וִיקַבֵּל.

מסכת זבחים פרק ג משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לְאכַל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְאכַל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
כָּשֵׁר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
לְאכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְאכַל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת, כָּשֵׁר.
לְאכַל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

מסכת זבחים פרק ג משנה ד
ד
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח
לְאכַל כַּזַּיִת מִן הָעוֹר,
מִן הָרֹטֶב,
מִן הַקּוּפָּה,
מִן הָאֲלַל,
מִן הָעֲצָמוֹת,
מִן הַגִּידִים,
מִן הַקְּרָנַיִם,
מִן הַטְּלָפַיִם,
כָּשֵׁר,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת זבחים פרק ג משנה ה
ה
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמְּקֻדָּשִׁין
לְאכַל שִׁלְיָל אוֹ שִׁלְיָה בַּחוּץ,
לֹא פִגֵּל.
הַמּוֹלֵק תּוֹרִין בִּפְנִים
לְאכַל בֵּיצֵיהֶן בַּחוּץ,
לֹא פִגֵּל.
חֵלֶב מֻקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תּוֹרִין,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת זבחים פרק ג משנה ו

ו
שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לְהַנִּיחַ אֶת דָּמוֹ אוֹ אֶת אֵמוּרָיו לְמָחָר,
אוֹ לְהוֹצִיאָן בַּחוּץ,
רִבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לִתְּנוֹ עַל גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ שֶׁלֹּא כְנֶגֶד הַיְסוֹד,
לִתֵּן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן,
וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּה,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים בַּחוּץ,
וְאֶת הַנִּתָּנִים בַּחוּץ בִּפְנִים,
שֶׁיֹּאכְלוּהוּ טְמֵאִין,
שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ טְמֵאִין,
שֶׁיֹּאכְלוּהוּ עֲרֵלִים,
שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ עֲרֵלִים,
לְשַׁבֵּר עַצְמוֹת הַפֶּסַח, לֹאכַל מִמֶּנּוּ נָא;
לְעָרֵב דָּמוֹ בְּדַם פְּסוּלִין,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת,
אֶלָּא חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ;
הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת, שֶׁלֹּא לִשְׁמָן.

פרק ד

מסכת זבחים פרק ד משנה א
א
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַנִּתָּנִים עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,
שֶׁנִּתְּנָן מַתָּנָה אַחַת, כְּשֵׁר;
וְהַחַטָּאת שְׁתֵּי מַתָּנוֹת.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אַף חַטָּאת שֶׁנִּתְּנָה מַתָּנָה אַחַת, כְּשֵׁר.
לְפִיכָךְ,
אִם נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה כְּתִקְנָהּ,
וְהַשְּׁנִיָּה חוּץ לִזְמַנָּהּ, כְּשֵׁר.
נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה חוּץ לִזְמַנָּהּ,
וְאֶת הַשְּׁנִיָּה חוּץ לִמְקוֹמָהּ,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ד משנה ב
ב
כָּל הַנִּתָּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי,
שֶׁאִם חִסֵּר אַחַת מִן הַמַּתָּנוֹת, כְּאִלּוּ לֹא כִפֵּר;
לְפִיכָךְ,
אִם נָתַן כֻּלָּם כְּתִקְנָן, וְאַחַת שֶׁלֹּא כְתִקְנָהּ, <כְּתִקְנָן>
פָּסוּל, אֵין בּוֹ כָּרֵת.

מסכת זבחים פרק ד משנה ג
ג
אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵינָן חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשֵּׁם פִּגּוּל:

הַקֶּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת הַכֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת הַנְּסָכִים, וְהַדָּם,
וְהַנְּסָכִים הַבָּאִים בִּפְנֵי עַצְמָן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַבָּאִים עִם הַבְּהֵמָה.
לג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל.
וּרְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל,
שֶׁדַּם הָאָשָׁם מַתִּירוֹ,
וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין, בֵּין לָאָדָם, בֵּין לַמִּזְבֵּחַ,
חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל.

מסכת זבחים פרק ד משנה ד
ד
הָעוֹלָה,
דָּמָהּ מַתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ,
וְעוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
עוֹלַת הָעוֹף,
דָּמָהּ מַתִּיר, וּבְשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ.
חַטַּאת הָעוֹף,
דָּמָהּ מַתִּיר וּבְשָׂרָהּ לַכֹּהֲנִים. <מגיה הוסיף אֶת>
פָּרִין הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
דָּמָן מַתִּיר אֶת אֲמוּרֵיהֶן לִקָּרֵב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוּ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן כַּשְּׁלָמִים,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל.

מסכת זבחים פרק ד משנה ה
ה
קָדְשֵׁי גוֹיִם,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יוֹסֵה מְחַיֵּב.
דְּבָרִים שֶׁאֵין חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם נוֹתָר, מִשּׁוּם טָמֵא,
חוּץ מִן הַדָּם.
וְנוּמוֹ רְבִּי שִׁמְעוֹן:
בְּדָבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהֵאָכֵל,
אֲבָל כְּגוֹן הָעֲצִים, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם טֻמְאָה.

מסכת זבחים פרק ד משנה ו
ו
לְשֵׁם שִׁשָּׁה דְבָרִים הַזֶּבַח נִזְבָּח:
[לְשֵׁם זֶבַח], לְשֵׁם זוֹבֵחַ, לְשֵׁם שֵׁם,

לְשֵׁם אִשִּׁים, לְשֵׁם רֵיחַ, לְשֵׁם נִיחוֹחַ;
חַטָּאת וְאָשָׁם, לְשֵׁם חֵטְא.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אַף מִי שֶׁלֹּא הָיָה בְלִבּוֹ לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ, <׳שֶׁלֹּא׳ מחוק בקו>
כָּשֵׁר, שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין;
שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֶכֶת אֶלָּא לְאַחַר הָעוֹבֵד.

פרק ה

מסכת זבחים פרק ה משנה א
א
אֵי זֶה הוּא מְקוֹמָן שֶׁלַּזְּבָחִין?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן.
פַּר וְשָׂעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים,
וְעַל הַפָּרֹכֶת, וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב.
מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת.
שְׁיֵרֵי הַדָּם,
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן.
אִם לֹא נָתַן, לֹא עִכֵּב.

מסכת זבחים פרק ה משנה ב
ב
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל הַפָּרֹכֶת, וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב,
וּמַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת.
שְׁיֵרֵי הַדָּם,
הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלְּמִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן.
אִם לֹא נָתַן, לֹא עִכֵּב.
אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת זבחים פרק ה משנה ג
ג
חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד,
אֵלּוּ הֵן חַטֹּאוֹת הַצִּבּוּר:
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלַּמּוֹעֲדוֹת,
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת.
כֵּיצַד?
עָלָה בַכֶּבֶשׁ,
וּפָנָה לַסּוֹבֵב,
בָּא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
מִזְרָחִית צְפוֹנִית,

צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.
וְנֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לִזְכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ה משנה ד
ד
הָעוֹלָה,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, <וְדָמָן>
וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט, וְנִתּוּחַ, וְכָלִיל לָאִשִּׁים.

מסכת זבחים פרק ה משנה ה
ה
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת,
אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת:
אֲשַׁם גְּזֵלוֹת,
אֲשַׁם מְעִילוֹת,
אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה,
אֲשַׁם נָזִיר,
אֲשַׁם מְצֹרָע,
וְאָשָׁם תָּלוּי; <וַאֲשַׁם>
שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן,
וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לִזְכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ה משנה ו
ו
הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר,
קָדְשֵׁי קָלִים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,
וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר,
לְכָל אָדָן, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.
הַמּוּרָם מֵהֶן, כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
לִנְשֵׁיהֶן, לִבְנֵיהֶן, וּלְעַבְדֵיהֶם.

מסכת זבחים פרק ה משנה ז
ז
שְׁלָמִים,
קָדְשֵׁי קָלִים,

שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע,
וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר,
לְכָל אָדָן, בְּכָל מַאֲכָל,
לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד.
הַמּוּרָם מֵהֶן, כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
לִנְשֵׁיהֶן, וְלִבְנֵיהֶן, וּלְעַבְדֵיהֶם.

מסכת זבחים פרק ה משנה ח
ח
הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים,
שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אַחַת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד.
שְׁנָּה בַאֲכִילָתָן:
הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים,
וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָן,
וְנֶאֱכָלִים בְּכָל הָעִיר, בְּכָל מַאֲכָל,
לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד;
הַפֶּסַח אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה,
אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת,
אֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו,
וְאֵינוּ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי.

פרק ו

מסכת זבחים פרק ו משנה א
א
קָדְשֵׁי קָדָשִׁין שֶׁשְּׁחָטָן בִּרְאֹשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בַּצָּפוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה בִּרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מֵחֲצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַצָּפוֹן, בַּצָּפוֹן;
מֵחֲצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַדָּרוֹם, בַּדָּרוֹם.
הַמְּנָחוֹת הָיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה,
וְנֶאֱכָלוֹת לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
לִזְכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל,
לְיוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת.

מסכת זבחים פרק ו משנה ב
ב
חַטַּאת הָעוֹף הָיְתָה נֶעֱשֵׂית עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית.
בְּכָל מָקוֹם הָיְתָה כְשֵׁרָה, אֶלָּא שֶׁזֶּה הָיָה מְקוֹמָהּ.
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיְתָה אוֹתָהּ הַקֶּרֶן מְשַׁמֶּשֶׁת מִלְמַטָּן,
וּשְׁלֹשָׁה מִלְמַעְלָן.
מִלְמַטָּן:
חַטַּאת הָעוֹף, וְהַנְּשׁוֹת, וְשִׁירֵי הַדָּם;

מִלְמַעְלָן:
נִסּוּךְ הַמַּיִם וְהַיַּיִן, וְעוֹלַת הָעוֹף וּכְשֶׁהִיא רַבָּה בַּמִּזְרָח.

מסכת זבחים פרק ו משנה ג
ג
כָּל הָעוֹלִין לַמִּזְבֵּחַ עוֹלִין דֶּרֶךְ יָמִין,
וּמַקִּיפִין וְיוֹרְדִין דֶּרֶךְ שְׂמֹאל,
חוּץ מִן הָעוֹלֶה לִשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ,
שֶׁהָיוּ עוֹלִים וְחוֹזְרִין לְעֶקֶב.

מסכת זבחים פרק ו משנה ד
ד
חַטַּאת הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נֶעֱשֵׂית?
הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ,
וְאֵינוֹ מַבְדִּיל.
וּמַזֶּה מִדָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה מִתְמַצֶּה עַל הַיְסוֹד.
אֵין לַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא דָמָהּ,
וְכֻלָּהּ לַכֹּהֲנִים.

מסכת זבחים פרק ו משנה ה
ה
עוֹלַת הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נֶעֱשֵׂית?
עָלָה בַכֶּבֶשׁ, וּפָנָה לַסּוֹבֵב;
בָּא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ, וּמַבְדִּיל.
וּמוֹצֶה אֶת דָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
נָטַל אֶת הָרֹאשׁ, <הָרֹאשׁוֹן>
וְהִקִּיף אֶת מְלִיקָתוֹ לַמִּזְבֵּחַ,
סְפָגוֹ בַּמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים.

ו
בָּא לוֹ לַגּוּף,
הֵסִיר אֶת הַמֶּרְאָה וְאֶת הַנּוֹצָה,
וְאֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִין עִמָּהּ,
וְהִשְׁלִיכָן לְבֵית הַדֶּשֶׁן.
שִׁסַּע, לֹא יַבְדִּיל;
וְאִם הִבְדִּיל, כָּשֵׁר.
סְפָגוֹ בַּמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים.

מסכת זבחים פרק ו משנה ו
ז
לֹא הֵסִיר לֹא אֶת הַמֶּרְאָה וְלֹא אֶת הַנּוֹצָה,
וְלֹא אֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִין עִמָּן,
לֹא סְפָגָן בַּמֶּלַח,
כָּל שֶׁשִּׁנָּה בָהּ מֵאַחַר שֶׁמִּצָּה דָמָהּ, כְּשֵׁרָה.
הִבְדִּיל בַּחַטָּאת, וְלֹא הִבְדִּיל בָּעוֹלָה, פָּסַל.
מִצָּה דַם הָרֹאשׁ, לֹא מִצָּה דַם הַגּוּף, פְּסוּלָה.
דַּם הַגּוּף, וְלֹא מִצָּה דַם הָרֹאשׁ, כְּשֵׁרָה.

מסכת זבחים פרק ו משנה ז

ח

חַטַּאת הָעוֹף שֶׁמְּלָקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
מִצָּה דָמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ לִשְׁמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וְלִשְׁמָהּ,
פְּסוּלָה.
עוֹלַת הָעוֹף כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים.

ט

אֶחָד חַטַּאת הָעוֹף,
וְאֶחָד עוֹלַת הָעוֹף,
שֶׁמְּלָקָן, שֶׁמִּצָּה דָמָן,
לֶאֱכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֵאָכֵל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ, פִּגּוּל, חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקָּרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

י

כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
מָלַק בִּשְׁתִיקָה, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ,
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, מִצָּה הַדָּם בִּשְׁתִיקָה;
אוֹ שֶׁמָּלַק מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

יא

כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
מָלַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, מִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁמָּלַק מִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
חַטַּאת הָעוֹף שֶׁמְּלָקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
מִצָּה דָמָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ,
אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנָּהּ,
מִצָּה הַדָּם שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

יב

לֶאֱכַל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;
כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

יג

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,

פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
לְאֹכַל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כְּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ז

מסכת זבחים פרק ז משנה א
א
חַטַּאת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּשֵׁרָה;
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה,
פְּסוּלָה.
עֲשָׂאָהּ לְמַעְלָן כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם,
פְּסוּלָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ב
ב
עוֹלַת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַעְלָן,
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּשֵׁרָה;
כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת,
כְּשֵׁרָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים;
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
פְּסוּלָה.
עֲשָׂאָהּ לְמַטָּן כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם,
פְּסוּלָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ג
ג
וְכֻלָּם אֵינָן מְטַמּוֹת אֶלָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן,
חוּץ מֵחַטַּאת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת.

מסכת זבחים פרק ז משנה ד
ד
עוֹלַת הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּן,
כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֶלֶת בָּהּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין מוֹעֶלֶת בָּהּ.

אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר׃
מָה אִם חַטָּאת, שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ, מוֹעֲלִין בָּהּ,
עוֹלָה, שֶׁמּוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ,
כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ?
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ׃
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בְחַטָּאת שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם עוֹלָה,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מְעִילָה,
תֹּאמַר בָּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם חַטָּאת,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה!

ה
אָמַר לוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר׃
וַהֲרֵי קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים יוֹכִיחוּ,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
אַף אַתָּה, אַל תִּתְמַהּ עַל הָעוֹלָה,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה,
שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ.

ו
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ׃
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בְקָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים,
שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִסּוּר וְהֶתֵּר,
תֹּאמַר בָּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁכֻּלּוֹ הֶתֵּר?
כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁמָּלְקוּ, מְלִיקָתָן פְּסוּלָה,
וְאֵינָן מְטַמּוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ה
ז
מָלַק בִּשְׂמֹאלוֹ, אוֹ בַלַּיְלָה,
שָׁחַט חֻלִּין בִּפְנִים, וְקָדָשִׁים בַּחוּץ,
אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
מָלַק בְּסָכִין,
מָלַק חֻלִּין בִּפְנִים קָדָשִׁים בַּחוּץ,
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ זְמַנָּן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעִבֵּר זְמַנָּן,
שֶׁיָּבֵשׁ גַּפָּהּ, שֶׁנִּסְמַת עֵינָהּ,
וְשֶׁנִּקְטָעָה רַגְלָהּ,
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
זֶה הַכְּלָל׃
כָּל שֶׁהָיָה פְסוּלָה בַקֹּדֶשׁ,
אֵינָהּ מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
לֹא הָיָה פְסוּלָה בַקֹּדֶשׁ,
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.

מסכת זבחים פרק ז משנה ו
ח
מָלַק וְנִמְצָא טְרֵפָה,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵינָהּ מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְטַמָּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ,
נִבְלַת הָעוֹף, שֶׁאֵינָהּ מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
אֵינוֹ דִין שֶׁתְּהֵא שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ?
מַה מָּצִינוּ בִשְׁחִיטָתָהּ שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ לַאֲכִילָה,
וּמְטַהֶרֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ,
אַף מְלִיקָתָהּ, שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ לַאֲכִילָה,
תְּטַהֵר טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
דַּיָּהּ כִּנִבְלַת הַבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת, אֲבָל לֹא מְלִיקָתָהּ.

פרק ח

מסכת זבחים פרק ח משנה א
א
כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּחַטָּאוֹת מֵתוֹת,
אוֹ בְּשׁוֹר הַנִּסְקָל,
אֶפִלּוּ אֶחָד בָּרִבּוֹא, יָמוּתוּ כֻלָּם.
נִתְעָרְבוּ בְּשׁוֹר שֶׁנֶּעֱבְרָה בּוֹ עֲבֵרָה,
שֶׁהֵמִית אֶת הָאָדָם עַל פִּי עֵד אֶחָד,
אוֹ עַל פִּי הַבְּעָלִים,
בָּרוֹבֵעַ וּבַנִּרְבָּע,
וּבַמֻּקְצֶה, וּבַנֶּעְבָּד,
וּבְאֶתְנַן, וּבִמְחִיר,
וּבַכִּלְאַיִם, וּבִטְרֵפָה, וּבַיּוֹצֵא דֹּפֶן,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מֵאוֹתוֹ הַמִּין.
נִתְעָרַב בְּחֻלִּין תְּמִימִים,
יִמָּכְרוּ הַחֻלִּין לְצָרִיכֵי אוֹתוֹ הַמִּין.

מסכת זבחים פרק ח משנה ב
ב
קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּמִינוֹ,
זֶה יִקָּרֵב לְשֵׁם מַה שֶּׁהוּא,
[וְזֶה יִקָּרֵב לְשֵׁם מַה שֶּׁהוּא].
קָדָשִׁים בְּקָדָשִׁים, מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ, וְיִמָּכְרוּ,

וְיָבִיא בִּדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וּבִדְמֵי הַיָּפֶה שֶׁבָּהֶן מִמִּין זֶה,
וְיַפְסִיד הַמּוֹתָר מִבֵּיתוֹ.
נִתְעָרְבוּ בִּבְכוֹר וּבְמַעֲשֵׂר,
כֻּלָּם יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בַּבְּכוֹר וּבַמַּעֲשֵׂר.
הַכֹּל יְכוֹלִין לְהִתְעָרֵב,
חוּץ מִן הַחַטָּאת וּמִן הָאָשָׁם.

מסכת זבחים פרק ח משנה ג
ג
אָשָׁם שֶׁנִּתְעָרַב בִּשְׁלָמִים,
[יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ.]
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם יִשָּׁחֲטוּ בַצָּפוֹן וְיֵאָכְלוּ כֶחָמוּר שֶׁבָּהֶן.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין מְבִיאִין קָדָשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל.

ד
נִתְעָרְבוּ חַתִּכּוֹת בַּחֲתִכּוֹת,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים בְּקָדְשֵׁים קַלִּים,
הַנֶּאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד בִּנֶּאֱכָלִים לִשְׁנֵי יָמִים,
יֵאָכְלוּ כֶחָמוּר שֶׁבָּהֶן.

מסכת זבחים פרק ח משנה ד
ה
אֵבְרֵי חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּאֵבְרֵי הָעוֹלָה,
רְבִּי אֶלְיֶעֶזֶר אוֹמֵר:
יִתֵּן לְמַעְלָה.
וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת בְּשַׂר חַטָּאת לְמַעְלָן כְּאִלּוּ הֵן עֵצִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תְּעֻבַּר צוּרָתוֹ, וְיֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ה
ו
אֵבָרִין בְּאֵבְרֵי בַעֲלֵי מוּמִין,
רְבִּי אֶלְיֶעֶזֶר אוֹמֵר:
קָרֵב רֹאשׁ אֶחָד, יִקָּרְבוּ כָל הָרָאשִׁין,
כְּרָעָיו שֶׁלְּאֶחָד, יִקָּרְבוּ כָל הַכְּרָעַיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻּלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,
יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ו
ז
דָּם שֶׁנִּתְעָרַב בַּמַּיִם,
אִם יֵשׁ בּוֹ מַרְאֵה דָם, כָּשֵׁר.
נִתְעָרַב בַּיַּיִן,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
נִתְעָרַב בְּדַם בְּהֵמָה אוֹ בְדַם הַחַיָּה,

רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם.

מסכת זבחים פרק ח משנה ז
ח
נִתְעָרַב בְּדַם פְּסוּלִין, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה;
בְּדַם תַּמְצִית, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.
רְבִּי לְעָזָר מַכְשִׁיר.
אִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן, כָּשֵׁר.

מסכת זבחים פרק ח משנה ח
ט
דָּם בְּדַם בַּעֲלֵי מוּמִין, יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.
כּוֹס בַּכּוֹסוֹת,
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
קָרֵב כּוֹס אֶחָד, יִקָּרְבוּ כָל הַכּוֹסוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים;
אֲפִלּוּ קָרְבוּ כֻּלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,
יִשָּׁפֵךְ לָאַמָּה.

מסכת זבחים פרק ח משנה ט
י
הַנִּתָּנִין לְמַטָּן שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּנִתָּנִין לְמַעְלָן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִתֵּן לְמַעְלָן.
וְרוֹאֶה אֲנִי אֶת הַתַּחְתּוֹנִים לְמַעְלָן כְּאִלּוּ הֵן מַיִם,
וְיַחְזֹר וְיִתֵּן לְמַטָּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה.
אִם לֹא נִמְלַךְ וְנָתַן, כָּשֵׁר.

מסכת זבחים פרק ח משנה י
יא
הַנִּתָּנִין מַתָּנָה אַחַת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּנִתָּנִין מַתָּנָה אַחַת,
יִנָּתְנוּ מַתָּנָה אַחַת.
מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתַּן אַרְבַּע,
יִנָּתְנוּ מַתַּן אַרְבַּע.
מַתַּן אַרְבַּע בְּמַתָּנָה אַחַת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ מַתַּן אַרְבַּע.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יִנָּתְנוּ מַתָּנָה אַחַת.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תְּגָרַע!
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
וַהֲרֵי הוּא עוֹבֵר עַל בַּל תּוֹסִיף!
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
לֹא נֶאֱמַר בַּל תּוֹסִיף אֶלָּא כְּשֶׁהוּא עַצְמוֹ.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

לֹא נֶאֱמַר בַּל תִּגְרַע אֶלָּא כְּשֶׁהוּא עַצְמוֹ.
וְעוֹד אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כְּשֶׁנִּתַּתָּה, עָבַרְתָּ עַל בַּל תּוֹסִיף,
וְעָשִׂיתָ בְיָדֶיךָ;
כְּשֶׁלֹּא נְתַתָּה, עָבַרְתָּ עַל בַּל תִּגְרַע,
לֹא עָשִׂיתָ בְיָדֶיךָ.

מסכת זבחים פרק ח משנה יא
יב
הַנִּתָּנִין בִּפְנִים שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּנִתָּנִין חוּץ,
יִשָּׁפְכוּ לָאַמָּה.
נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים,
כָּשֵׁר.
בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ,
רְבִּי עֲקִיבָה פּוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
שֶׁרְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל דָּמִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְכַפֵּר בַּהֵיכָל פְּסוּלִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חַטָּאת בִּלְבַד.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף הָאָשָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ז,ז) "כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם".

מסכת זבחים פרק ח משנה יב
יג
חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת,
יָצָא אֶחָד מֵהֶן לַחוּץ, הַפְּנִימִי כָּשֵׁר.
נִכְנַס אֶחָד מֵהֶן לִפְנִים,
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי מַכְשִׁיר בַּחִיצוֹן,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי:
מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהַמַּחְשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בַּחוּץ,
לֹא עָשָׂה אֶת הַמִּשְׁאָר כַּיּוֹצֵא,
בְּמָקוֹם שֶׁאֵין הַמַּחְשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בִּפְנִים,
אֵינוֹ דִין שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶת הַמִּשְׁאָר כְּנִכְנָס?
נִכְנַס לְכַפֵּר,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא כִפֵּר, פָּסַל.
דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּכַפֵּר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הִכְנִיס שׁוֹגֵג, כָּשֵׁר.
כָּל הַדָּמִים הַפְּסוּלִין שֶׁנִּתָּנוּ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
לֹא הוֹרְצָה הַצִּיץ אֶלָּא עַל הַטָּמֵא,
שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא,
וְאֵינוֹ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא.

מסכת זבחים פרק ט משנה א
א
הַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כָּל הָרָאוּי לָאִשִּׁים, אִם עָלָה לֹא יֵרֵד,
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ו,ב) "עַל מוֹקְדָה".
מָה עוֹלָה, שֶׁהִיא רְאוּיָה לָאִשִּׁים,
אִם עָלַת, לֹא תֵרֵד,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לָאִשִּׁים,
אִם עָלָה לֹא יֵרֵד.

ב
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ, אִם עָלָה לֹא יֵרֵד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא ו,ב)
"הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ",
מָה עוֹלָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לַמִּזְבֵּחַ,
אִם עָלַת, לֹא תֵרֵד,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי לַמִּזְבֵּחַ,
אִם עָלָה לֹא יֵרֵד.

ג
אֵין בֵּין דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל לְדִבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
אֶלָּא הַדָּם וְהַנְּסָכִים,
שֶׁרַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לֹא יֵרֵדוּ,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יֵרֵדוּ.

[ד]
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַזֶּבַח כָּשֵׁר, וְהַנְּסָכִים פְּסוּלִין,
הַנְּסָכִים כְּשֵׁרִין וְהַזֶּבַח פָּסוּל,
אֲפִלּוּ זֶה וָזֶה פָּסוּל,
הַזֶּבַח לֹא יֵרֵד, הַנְּסָכִים יֵרֵדוּ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ב
ה
אֵלּוּ, אִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ:
הַלָּן, וְהַטָּמֵא, וְהַיּוֹצֵא,
וְשֶׁנִּשְׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ,
וְשֶׁקִּבְּלוּ פְסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁנִּשְׁחָטָה בַלַּיְלָה,
וְשֶׁנִּשְׁפַּךְ דָּמָהּ,
וְשֶׁיָּצָא דָּמָהּ חוּץ לַקְּלָעִים,
אִם עָלַת, תֵּרֵד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא תֵרֵד, שֶׁהִיא פְסוּלָה בַקֹּדֶשׁ.
שֶׁרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁפְּסוּלוֹ בַקֹּדֶשׁ, שֶׁהַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ. <שֶׁפְּסוּלָה>

לֹא הָיָה פְּסוּלוֹ בַּקֹּדֶשׁ,
אֵין הַקֹּדֶשׁ מְקַבְּלוֹ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ג
ו
אֵלּוּ, לֹא הָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ:
הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמְּקֻצֶּה, וְהַנֶּעְבָּד,
וְהָאֻתְנָן, וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹּפֶן, וּבַעֲלֵי מוּמִין.
רְבִּי עֲקִיבָה מַכְשִׁיר בְּבַעֲלֵי מוּמִין.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכְּהֲנִים אוֹמֵר:
דּוֹחֶה הָיָה אַבָּא אֶת בַּעֲלֵי מוּמִין
מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ד
ז
כַּשֵּׁם שֶׁאִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ,
כָּךְ אִם יָרְדוּ, לֹא יַעֲלוּ.
וְכֻלָּם שֶׁעָלוּ חַיִּים בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, יֵרֵדוּ.
עוֹלָה שֶׁעָלַת חַיָּה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, תֵּרֵד.
שְׁחָטָהּ בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
יַפְשִׁיט וְינַתֵּח בְּמְקוֹמָהּ.

מסכת זבחים פרק ט משנה ה
ח
אֵלּוּ, אִם עָלוּ, לֹא יֵרֵדוּ:
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבְשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים;
מוֹתַר הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת,
וְהַקֻּטֹרֶת.
הַצָּמַר שֶׁבְּרָאשֵׁי הַכְּבָשִׂים,
הַשֵּׂעָר שֶׁבְּזִקַּן הַתְּיָשִׁים, <שֶׁבַּזָּקָן>
הָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מְחֻבָּרִין, יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא א,ט)
"וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה".
פֵּרְשׁוּ, לֹא יַעֲלוּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (דברים יב,כז)
"וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ, הַבָּשָׂר וְהַדָּם, עַל מִזְבַּח יי אֱלֹהֶיךָ".

מסכת זבחים פרק ט משנה ו
ט
וְכֻלָּם שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, לֹא יַחְזִיר.
וְכֵן גַּחֶלֶת שֶׁפָּקְעָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
אֵבָרִים שֶׁפָּקְעוּ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
קֹדֶם לַחֲצוֹת, יַחְזִיר, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן;
לְאַחַר חֲצוֹת, לֹא יַחְזִיר, וְאֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

מסכת זבחים פרק ט משנה ז
י
כַּשֵּׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ,
כָּךְ הַכֶּבֶשׁ מְקַדֵּשׁ אֶת הָרָאוּי לוֹ.
כַּשֵּׁם שֶׁהַמִּזְבֵּחַ וְהַכֶּבֶשׁ מְקַדְּשִׁין אֶת הָרָאוּי לָהֶן,
כָּךְ הַכֵּלִים מְקַדְּשִׁין:
כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁים אֶת הַלַּח,
וּמִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַיָּבֵשׁ.
אֵין כְּלֵי הַלַּח מְקַדְּשִׁין אֶת הַיָּבֵשׁ,
וְלֹא מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ מְקַדְּשׁוֹת אֶת הַלַּח.
כְּלֵי קֹדֶשׁ שֶׁנִּקְּבוּ,
אִם עוֹשִׂין הֵן מֵעֵין מְלַאכְתָּן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין וְהֵן שְׁלֵמִים, מְקַדְּשִׁים,
וְאִם לָאו, אֵינָן מְקַדְּשִׁים.
וְכֻלָּן אֵינָן מְקַדְּשִׁים אֶלָּא בַקֹּדֶשׁ.

פרק י

מסכת זבחים פרק י משנה א
א
כָּל הַתָּדִיר מֵחֲבֵרוֹ, קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ:
הַתְּמִידִין קוֹדְמִין לַמּוּסָפִין,
וּמוּסְפֵי הַשַּׁבָּת קוֹדְמִין לְמוּסְפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ,
מוּסְפֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ קוֹדְמִים
לְמוּסְפֵי יוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר כח,כג)
"מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת אֵלֶּה".

מסכת זבחים פרק י משנה ב
ב
כָּל הַמְקֻדָּשׁ מֵחֲבֵרוֹ קוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ:
דַּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדַם עוֹלָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצֶּה.
אֵבְרֵי עוֹלָה קוֹדְמִין לְאֵמוּרֵי חַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן כָּלִיל לָאִשִּׁים.
חַטָּאת קוֹדֶמֶת לָאָשָׁם,
מִפְּנֵי שֶׁדָּמָהּ נִתָּן עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת עַל הַיְסוֹד.
אָשָׁם קוֹדֵם לַתּוֹדָה וְאַיִל נָזִיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.
הַתּוֹדָה וְאַיִל נָזִיר קוֹדְמִין לִשְׁלָמִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן נֶאֱכָלִים לְיוֹם אֶחָד, וּטְעוּנִים לֶחֶם.
שְׁלָמִים קוֹדְמִין לַבְּכוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם טְעוּנִין סְמִיכָה, וְנִסָּכִים, וּתְנוּפַת חָזֶה וָשׁוֹק.

מסכת זבחים פרק י משנה ג
ג
הַבְּכוֹר קוֹדֵם לַמַּעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ מֵרֶחֶם, וְנֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

הַמַּעֲשֵׂר קוֹדֶם לָעוֹפוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא זֶבַח, וְיֵשׁ בּוֹ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
דָּמוֹ וְאֵמוּרָיו.

מסכת זבחים פרק י משנה ד
ד
הָעוֹפוֹת קוֹדְמִין לַמְּנָחוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מִינֵי דָמִים.
מִנְחַת חוֹטֵא קוֹדֶמֶת לְמִנְחַת נְדָבָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא בָאָה עַל חֵטְא.
חַטַּאת הָעוֹף קוֹדֶמֶת לְעוֹלַת הָעוֹף.
וְכֵן בְּהֶקְדֵּשָׁם.

מסכת זבחים פרק י משנה ה
ה
כָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה קוֹדְמוֹת לָאֲשָׁמוֹת,
חוּץ מֵאֲשַׁם מְצֹרָע,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בָּא עַל הֶכְשֵׁר.
כָּל הָאֲשָׁמוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה בָּאִים בְּנֵי שְׁתַּיִם,
וּבָאִים בְּכֶסֶף שְׁקָלִים,
חוּץ מֵאֲשַׁם נָזִיר וַאֲשַׁם מְצֹרָע,
שֶׁהֵן בָּאִין בְּנֵי שְׁנָתָן,
וְאֵינָן בָּאִים בְּכֶסֶף שְׁקָלִים.

מסכת זבחים פרק י משנה ו
ו
כַּשֵּׁם שֶׁהֵן קוֹדְמִין בְּהַקְרָבָתָן,
כָּךְ קוֹדְמִין בַּאֲכִילָתָן.
שְׁלָמִים שֶׁלָּאֶמֶשׁ, שְׁלָמִים שֶׁלַּיּוֹם,
שֶׁלָּאֶמֶשׁ קוֹדְמִין.
שְׁלָמִים שֶׁלָּאֶמֶשׁ וְחַטָּאת וְאָשָׁם שֶׁלַּיּוֹם,
שֶׁלָּאֶמֶשׁ קוֹדְמִין.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חַטָּאת קוֹדֶמֶת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.

מסכת זבחים פרק י משנה ז
ז
וְכֻלָּם, הַכֹּהֲנִים רַשָּׁיִים לְשַׁנּוֹת בַּאֲכִילָתָן:
לְאָכְלָן צָלוּיִם וּשְׁלוּקִים וּמְבֻשָּׁלִים,
לָתֵת לְתוֹכָן תַּבְלֵי תְרוּמָה.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא יִתֵּן לְתוֹכָן תַּבְלֵי תְרוּמָה,
שֶׁלֹּא יָבִיאוּ אֶת הַתְּרוּמָה לִידֵי פְּסוּל.

מסכת זבחים פרק י משנה ח
ח
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אִם רָאִיתָ שֶׁמָּן שֶׁהוּא מִתְחַלֵּק בָּעֲזָרָה,

אֵין אַתְּ צָרִיךְ לִשְׁאוֹל מַה הוּא, אֶלָּא:
מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת יִשְׂרָאֵל,
וְלֹג שֶׁמֶן שֶׁלִּמְצֹרָע.
אִם רָאִיתְ שֶׁמֶן שֶׁהוּא נִתָּן עַל גַּבֵּי הָאִשִּׁים,
אֵין אַתְּ צָרִיךְ לִשְׁאוֹל מַה הוּא, אֶלָּא:
מוֹתַר רְקִיקֵי מִנְחוֹת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
שֶׁאֵין מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.

פרק יא

מסכת זבחים פרק יא משנה א
א
דַּם חַטָּאת שֶׁנִּתַּז עַל הַבֶּגֶד, <שֶׁנָּתַן>
הֲרֵי זֶה טָעוּן כִּבּוּס.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַכָּתוּב מְדַבֵּר אֶלָּא בְּנֶאֱכָלוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו,יט)
"בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל",
אֶחָד הַנֶּאֱכָלוֹת וְאֶחָד הַפְּנִימִיּוֹת,
טְעוּנוֹת כִּבּוּס, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ו,יח)
"תּוֹרַת הַחַטָּאת", תּוֹרָה אַחַת לְכָל הַחַטָּאוֹת.

מסכת זבחים פרק יא משנה ב
ב
חַטָּאת פְּסוּלָה,
אֵין דָּמָהּ טָעוּן כִּבּוּס,
בֵּין שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר,
וּבֵין שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר.
אֵיזוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר?
שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטְמְאַת, וְשֶׁיָּצְאַת.
וְאֵיזוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הַכֹּשֶׁר?
שֶׁנִּשְׁחְטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
וְשֶׁקִּבְּלוּ פְסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ג
ג
נִתַּז מִן הַצַּוָּאר עַל הַבֶּגֶד, <נָתַן>
אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס.
מִן הַקֶּרֶן וּמִן הַיְסוֹד,
אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס.
נִשְׁפַּךְ עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ,
אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס.
אֵינוֹ טָעוּן כִּבּוּס אֶלָּא הַדָּם
שֶׁנִּתְקַבֵּל בַּכְּלִי וְרָאוּי לְהַזָּיָה.

ד

נִתַּז עַל הָעוֹר עַד שֶׁלֹּא הָפְשַׁט, <נָתַן>
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
מִשֶּׁהָפְשַׁט, טָעוּן כִּבּוּס.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף מִשֶּׁהָפְשַׁט אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס.
אֵינוּ טָעוּן כִּבּוּס אֶלָּא מְקוֹם הַדָּם,
וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי לְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְרָאוּי לַכִּבּוּס.

מסכת זבחים פרק יא משנה ד
ה
אֶחָד הַבֶּגֶד וְאֶחָד הַשַּׂק וְאֶחָד הָעוֹר,
טְעוּנִים כִּבּוּס.
הַכִּבּוּס בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ,
וּשְׁבִירַת כְּלִי חֶרֶשׂ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
וּמְרִיקָה וּשְׁטִיפָה בִכְלִי נְחֹשֶׁת, בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
זֶה חֹמֶר בַּחַטָּאת מִקָּדְשֵׁי קָדָשִׁים.

מסכת זבחים פרק יא משנה ה
ו
בֶּגֶד שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס וּמְכַבְּסוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים,
קוֹרְעוֹ, וְנִכְנָס, וּמְכַבְּסוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.

ז
כְּלִי חֶרֶשׂ שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נוֹקְבוֹ, נִכְנָס וְשׁוֹבְרוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ו
ח
כְּלִי נְחשֶׁת שֶׁיָּצָא חוּץ לַקְּלָעִים,
נִכְנָס, וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.
נִטְמָא חוּץ לַקְּלָעִים,
פּוֹחֲתוֹ, נִכְנָס וּמוֹרְקוֹ וְשׁוֹטְפוֹ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ.

מסכת זבחים פרק יא משנה ז
ט
אֶחָד שֶׁבִּשֵּׁל בּוֹ וְאֶחָד שֶׁעֵרָה לְתוֹכוֹ רוֹתֵחַ,
אֶחָד קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְאֶחָד קָדָשִׁים קַלִּים,
טְעוּנִים מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדָשִׁים קַלִּים אֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה.
רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
אִם בִּשֵּׁל בּוֹ תְּחִלַּת הָרֶגֶל,
יְבַשֵּׁל בּוֹ כָּל הָרֶגֶל.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

עַד זְמַן אֲכִילָה.
מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה:
מְרִיקָה, כִּמְרִיקַת הַכּוֹס,
וּשְׁטִיפָה, כִּשְׁטִיפַת הַכּוֹס.
מְרִיקָה [בַּחַמִּים] וּשְׁטִיפָה בַּצּוֹנִים.
הַשְׁפּוּד וְהָאַסְכָּלָה, מַגְעִילָן בַּחַמִּים.

מסכת זבחים פרק יא משנה ח
ט
בְּשֶׁל בּוֹ קָדָשִׁין וְחֻלִּין,
אוֹ קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קַלִּים,
אִם יֵשׁ בְּנוֹתֵן טַעַם,
חֲרֵי הַקַּלִּים נֶאֱכָלִים כַּחֲמוּרִין,
אֵינָן טְעוּנִין מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה,
וְאֵינָן פּוֹסְלִין בְּמַגָּע.
וְרָקִיק שֶׁנִּגַּע בְּרָקִיק,
וַחֲתִכָּה בַּחֲתִכָּה,
לֹא כָל הָרָקִיק וְלֹא כָל הַחֲתִכָּה אֲסוּרִין,
אֵינוּ אָסוּר אֶלָּא מָקוֹם שֶׁבָּלַע.

פרק יב

מסכת זבחים פרק יב משנה א
א
טְבוּל יוֹם וּמְחֻסַּר כִּפּוּרִין,
אֵינָן חוֹלְקִין בַּקָּדָשִׁין לֹאכַל בָּעֶרֶב.
אוֹנֵן נוֹגֵעַ וְאֵינוּ מַקְרִיב,
חוֹלֵק לֹאכַל בָּעֶרֶב.
[בַּעֲלֵי מוּמִין,]
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין,
חוֹלְקִין וְאוֹכְלִין, אֲבָל לֹא מַקְרִיבִין.
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לַעֲבוֹדָה, אֵינוּ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר.
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ בַּבָּשָׂר, אֵין לוֹ בָּעוֹרוֹת.
אֲפִלּוּ טָמֵא בְּשָׁעַת זְרִיקַת דָּמִים,
וְטָהוֹר בְּשָׁעַת הֶקְטֵר חֲלָבִים,
אֵינוּ חוֹלֵק בַּבָּשָׂר, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,לג)
"הַמַּקְרִיב אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן,
לוֹ תִּהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה".

מסכת זבחים פרק יב משנה ב
ב
כָּל שֶׁלֹּא זָכָה הַמִּזְבֵּחַ בִּבְשָׂרָהּ,
לֹא זָכוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,ח)
"עֹלַת אִישׁ", עוֹלָה שֶׁעָלַת, לְאִישׁ.

ג
עוֹלָה שֶׁנִּשְׁחְטָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,

אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָלַת לַבְּעָלִים,
עוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים.
אֶחָד עוֹלַת הָאִישׁ וְאֶחָד עוֹלַת הָאִשָּׁה,
עוֹרוֹתֵיהֶן לַכֹּהֲנִים.

מסכת זבחים פרק יב משנה ג
ד
עוֹרוֹת קָדָשִׁים קַלִּים, לַבְּעָלִים,
וְעוֹרוֹת קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, לַכֹּהֲנִים.
קַל וָחֹמֶר: <קול>
מָה אִם עוֹלָה שֶׁלֹּא זָכוּ בִבְשָׂרָהּ, זָכוּ בְעוֹרָהּ,
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים, שֶׁזָּכוּ בִבְשָׂרָן,
אֵינוּ דִין שֶׁיִּזְכּוּ בְעוֹרָן?
אֵין לַמִּזְבֵּחַ מוֹכִיחַ, שֶׁאֵין לוֹ עוֹר מִכָּל מָקוֹם.

מסכת זבחים פרק יב משנה ד
ה
כָּל קָדָשִׁים שֶׁאֵרַע בָּהֶן פְּסוּל קֹדֶם לְהֶפְשֵׁטָן,
אֵין עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים;
לְאַחַר הֶפְשֵׁטָן, עוֹרוֹתֵיהֶם לַכֹּהֲנִים.

ו
אָמַר רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים:
מִימַי לֹא רָאִיתִי עוֹר יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
מִדְּבָרָיו לָמַדְנוּ,
שֶׁהַמַּפְשִׁיט אֶת הַבְּכוֹר וְנִמְצָא טְרֵפָה,
שֶׁיֵּאוֹתוּ הַכֹּהֲנִים בְּעוֹרוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
[אֵין] ׳לֹא רָאִינוּ׳ רְאָיָה,
אֶלָּא יוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

מסכת זבחים פרק יב משנה ה
ז
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִין הַנִּשְׂרָפִין,
בִּזְמַן שֶׁהֵן נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן,
נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן, וּמְטַמְּאִין בְּגָדִים;
אִם אֵינָן נִשְׂרָפִין כְּמִצְוָתָן,
נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַבִּירָה,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים.

מסכת זבחים פרק יב משנה ו
ח
הָיוּ סוֹבְלִים אוֹתוֹ בַּמּוֹטוֹת.
יָצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים חוּץ לְחוֹמַת הָעֲזָרָה,
וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא יָצְאוּ,
הָרִאשׁוֹנִים מְטַמְּאִין בְּגָדִים,
וְהָאַחֲרוֹנִים אֵינָן מְטַמְּאִין בְּגָדִים עַד שֶׁיֵּצְאוּ.
יָצְאוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מְטַמְּאִין בְּגָדִים.

רְבִּי שִׁמְעוֹן [אוֹמֵר]:
אֵלּוּ וְאֵלּוּ אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים,
עַד שֶׁיִּצַּת הָאוּר בְּרֻבָּן.
נִתַּךְ הַבָּשָׂר, אֵין הַשּׁוֹרֶף מְטַמֵּא בְּגָדִים. <חֲתַךְ>

פרק יג

מסכת זבחים פרק יג משנה א
א
הַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ,
חַיָּב עַל הַשְּׁחִיטָה וְחַיָּב עַל הָעֲלָיָה.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
שָׁחַט בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, חַיָּב.
שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּחוּץ, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא הֶעֱלָה אֶלָּא דָבָר פָּסוּל.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ,
כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיאוֹ, פְּסָלוֹ.

מסכת זבחים פרק יג משנה ב
ב
טָמֵא שֶׁאָכַל,
בֵּין קֹדֶשׁ טָמֵא וּבֵין קֹדֶשׁ טָהוֹר, חַיָּב.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר, חַיָּב,
טָמֵא שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר,
שֶׁלֹּא אָכַל אֶלָּא דָבָר טָמֵא.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף טָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר,
כֵּיוָן שֶׁנִּגַּע בּוֹ, טִמְּאוֹ.
וְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא, פָּטוּר,
שֶׁאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל טֻמְאַת הַגּוּף.

מסכת זבחים פרק יג משנה ג
ג
חֹמֶר בַּשְּׁחִיטָה מִבָּעֲלָיָה,
וּבָעֲלָיָה מִבַּשְּׁחִיטָה.
שֶׁהַשּׁוֹחֵט לַהֶדְיוֹט, חַיָּב,
וְהַמַּעֲלֶה לַהֶדְיוֹט, פָּטוּר.
חֹמֶר בָּעֲלָיָה,
שְׁנַיִם שֶׁאָחֲזוּ בַסְּכִין וְשָׁחֲטוּ, פְּטוּרִין,
אָחֲזוּ בָאֵבֶר וְהֶעֱלוּהוּ, חַיָּבִין.
הֶעֱלָה, חָזַר וְהֶעֱלָה, חָזַר וְהֶעֱלָה,
חַיָּב עַל כָּל הַעֲלָיָה וְהַעֲלָיָה.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵינוֹ חַיָּב עַד שֶׁיַּעֲלֶה בְּרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אֶפְלוּ הֶעֱלָה עַל הַסֶּלַע,
אוֹ עַל הָאֶבֶן, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ד
ד
אֶחָד קָדָשִׁים כְּשֵׁרִים,
וְאֶחָד קָדָשִׁים פְּסוּלִין שֶׁהָיָה פְּסוּלָן בַּקֹּדֶשׁ,
וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ,
חַיָּב.
הַמַּעֲלֶה כַּזַּיִת מִן הָעוֹלָה,
מִן הָאֵמוּרִין בַּחוּץ,
חַיָּב.
הַקֹּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
שֶׁהִקְרִיב מֵאֶחַת מֵהֶן כַּזַּיִת בַּחוּץ,
חַיָּב.
רְבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת כֻּלּוֹ.
וְכֻלָּן, שֶׁהִקְרִיבָן בִּפְנִים,
וְשִׁיֵּר מֵהֶן כַּזַּיִת,
וְהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ,
חַיָּב.
וְכֻלָּם שֶׁחָסְרוּ כָל שֶׁהֵן,
וְהִקְרִיבָן בַּחוּץ,
פָּטוּר.

מסכת זבחים פרק יג משנה ה
ה
הַמַּקְרִיב קָדָשִׁים וֶאֱמוּרֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב.
מִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה,
וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, פָּטוּר.
קֻמְצָהּ, וְחָזַר קֻמְצָהּ לְתוֹכָהּ,
וְהִקְרִיבָהּ בַּחוּץ, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ו
ו
הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ,
חַיָּב.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹטֵר עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי.
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּב.
שְׁנֵי בָזִכֵּי לְבוֹנָה שֶׁהִקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֶן בַּחוּץ,
חַיָּב.
רְבִּי אֶלְעָזָר פּוֹטֵר, עַד שֶׁיַּקְרִיב אֶת הַשֵּׁנִי.
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, חַיָּב.
הַזּוֹרֵק מִקְצַת דָּמִים בַּחוּץ, חַיָּב.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמְנַסֵּךְ מֵי חַג בָּחָג בַּחוּץ, חַיָּב.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
שִׁירֵי הַדָּם שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, חַיָּב.

מסכת זבחים פרק יג משנה ז
ז
הַמּוֹלֵק אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַחוּץ, חַיָּב.
מָלַק בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַחוּץ, פָּטוּר.
הַשּׁוֹחֵט אֶת הָעוֹף בִּפְנִים וְהֶעֱלָה בַחוּץ, פָּטוּר.
שָׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַחוּץ, חַיָּב.
נִמְצָא דֶרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ מִבִּפְנִים, וּפְטוּרוֹ מִבַּחוּץ;
דֶּרֶךְ הֶכְשֵׁרוֹ מִבַּחוּץ, וּפְטוּרוֹ מִבִּפְנִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו בַּחוּץ,
חַיָּבִין עַל כַּיּוֹצֵא בוֹ בִּפְנִים שֶׁהֶעֱלָה בַחוּץ,
חוּץ מִן הַשּׁוֹחֵט בִּפְנִים וּמַעֲלֶה בַחוּץ.

מסכת זבחים פרק יג משנה ח
ח
חַטָּאת שֶׁקִּבֵּל דָּמָהּ בִּכְוֹס אֶחָד,
נָתַן בַּחוּץ וְחָזַר וְנָתַן בִּפְנִים,
בִּפְנִים וְחָזַר וְנָתַן בַּחוּץ,
חַיָּב, שֶׁכְּלוֹ רָאוּי לָבֹא בִּפְנִים.
קִבֵּל דָּמָהּ בִּשְׁנֵי כוֹסוֹת,
נָתַן שְׁנֵיהֶם בִּפְנִים, פָּטוּר;
שְׁנֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב;
אֶחָד בִּפְנִים וְאֶחָד בַּחוּץ, פָּטוּר;
אֶחָד בַּחוּץ וְאֶחָד בִּפְנִים,
חַיָּב עַל הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר.
לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְמַפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצְאַת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת!
שָׁחַט שְׁתֵּיהֶן בִּפְנִים, פָּטוּר;
שְׁתֵּיהֶן בַּחוּץ, חַיָּב;
אַחַת בִּפְנִים וְאַחַת בַּחוּץ, פָּטוּר; <אֶחָד; וְאֶחָד>
אַחַת בַּחוּץ וְאַחַת בִּפְנִים, <אֶחָד; וְאֶחָד>
חַיָּב עַל הַחִיצוֹנָה, וְהַפְּנִימִית מְכַפֶּרֶת.
כַּשֵּׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ,
כָּךְ הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֵרְתָּהּ.

פרק יד

מסכת זבחים פרק יד משנה א
א
פָּרַת חַטָּאת שֶׁשְּׂרָפָהּ חוּץ מִגִּתָּהּ,
וְכֵן שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ שֶׁהִקְרִיבוֹ בַּחוּץ,
פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יז,ד)
"וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ",
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לָבֹא אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד,

אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת זבחים פרק יד משנה ב
ב
הָרוֹבֵעַ, וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמְּקַצֶּה, וְהַנֶּעְבָּד,
וְהָאֶתְנַן, וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה, וְיוֹצֵא דֹּפֶן,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא יז,ד)
״ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי״,
כָּל שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לִפְנֵי מִשְׁכַּן יי,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.

ג
בַּעֲלֵי מוּמִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין,
בֵּין בַּעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּעֲלֵי מוּמִין קְבוּעִין, פָּטוּר,
וּבַעֲלֵי מוּמִין עוֹבְרִין, בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

ד
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעִבֵּר זְמַנָּן,
שֶׁהִקְרִיבָן בַּחוּץ, פָּטוּר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בְּנֵי יוֹנָה שֶׁעִבֵּר זְמַנָּן, פָּטוּר,
וְתוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

ה
׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳, וּמְחֻסַּר זְמַן, [פָּטוּר].
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה.
שֶׁהָיָה רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא רָאוּי לָבֹא לְאַחַר זְמַן,
חֲרֵי זֶה בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵין בּוֹ מִשֵּׁם כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁאֵין בּוֹ כָּרֵת, אֵין בּוֹ בְּלֹא תַעֲשֶׂה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ג
ו
מְחֻסַּר זְמַן, בֵּין בְּגוּפוֹ, בֵּין בִּבְעָלָיו.
וְאֵי זֶה הוּא מְחֻסַּר זְמַן בִּבְעָלָיו?
הַזָּב, וְהַזָּבָה, הַיּוֹלֶדֶת, וְהַמְצֹרָע,
שֶׁהִקְרִיבוּ חַטָּאתָן וַאֲשָׁמָן בַּחוּץ, פְּטוּרִין;
עוֹלוֹתֵיהֶן וְשַׁלְמֵיהֶן בַּחוּץ, חַיָּבִין.
הַמַּעֲלֶה מִבְּשַׂר חַטָּאת,
מִבְּשַׂר אָשָׁם,
מִבְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,

מִבְּשַׂר קָדָשִׁים קַלִּים,
מִזְּבַח הָעֹמֶר,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
וְשִׁירֵי מְנָחוֹת,
הַיּוֹצֵק, הַבּוֹלֵל, הַפּוֹתֵת,
הַמּוֹלֵחַ, הַמֵּנִיף, הַמַּגִּישׁ,
הַמְסַדֵּר אֶת הַשֻּׁלְחָן,
הַמֵּטִיב אֶת הַנֵּרוֹת,
הַקּוֹמֵץ, וְהַמְקַבֵּל דָּמִים בַּחוּץ, פָּטוּר.
אֵין חַיָּבִין עָלָיו לֹא מִשֵּׁם זָרוּת,
וְלֹא מִשֵּׁם טֻמְאָה,
וְלֹא מִשֵּׁם מְחֻסַּר בְּגָדִים,
וְלֹא מִשֵּׁם רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

מסכת זבחים פרק יד משנה ד
ז
עַד שֶׁלֹּא הוּקַם הַמִּשְׁכָּן,
הָיוּ הַבָּמוֹת מֻתָּרוֹת,
וַעֲבוֹדָה בַּבְּכוֹרוֹת.
מִשֶּׁהוּקַם הַמִּשְׁכָּן,
נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת,
וַעֲבוֹדָה בַּכֹּהֲנִים.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל.

מסכת זבחים פרק יד משנה ה
ח
בָּאוּ לַגִּלְגָּל, וְהֻתְּרוּ הַבָּמוֹת;
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל מָקוֹם.

מסכת זבחים פרק יד משנה ו
ט
בָּאוּ שִׁילֹה, וְנֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת.
לֹא הָיָה שָׁם תִּקָּרָה,
אֶלָּא בֵּית שֶׁלַּאֲבָנִים מִלְמַטָּה, וִירִיעוֹת מִלְמַעְלָן.
הִיא הָיְתָה מְנוּחָה.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּכָל הָרוֹאֶה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ז
י
בָּאוּ לְנוֹב וּלְגִבְעוֹן, וְהֻתְּרוּ הַבָּמוֹת.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים בְּכָל עָרֵי יִשְׂרָאֵל.

מסכת זבחים פרק יד משנה ח
יא
בָּאוּ לִירוּשָׁלַיִם וְנֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת,

וְלֹא הָיָה לָהֶם עוֹד הֶתֵּר.
הִיא הָיְתָה נַחֲלָה.
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִים לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים,
קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לִפְנִים מִן הַחוֹמָה.

מסכת זבחים פרק יד משנה ט
יב
כָּל קָדָשִׁים שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
הִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת בַּחוּץ,
חֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה וּבְלֹא תַעֲשֶׂה,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת. <עָלָיו>
הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת,
וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
חֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה וּבְלֹא תַעֲשֶׂה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן כָּרֵת.
הִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת אִסּוּר בָּמוֹת,
וְהִקְרִיבָן בִּשְׁעַת הֶתֵּר בָּמוֹת,
חֲרֵי אֵלּוּ בַעֲשֵׂה, וְאֵין בָּהֶן בִּלֹּא תַעֲשֶׂה.

מסכת זבחים פרק יד משנה י
יג
אֵלּוּ קָדָשִׁים קְרֵבִין בַּמִּשְׁכָּן:
קָדָשִׁים שֶׁהָקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן,
קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר קְרֵבִים בַּמִּשְׁכָּן,
וְקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד בַּבָּמָה.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד שֶׁהָקְדְּשׁוּ לַמִּשְׁכָּן,
יִקָּרְבוּ בַמִּשְׁכָּן;
וְאִם הִקְרִיבָן בַּבָּמָה, פָּטוּר.
מַה בֵּין בָּמַת הַיָּחִיד לְבָמַת צִבּוּר?
סְמִיכָה, וּשְׁחִיטַת צָפוֹן, וּמַתַּן סָבִיב,
וּתְנוּפָה, וְהַגָּשָׁה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין מְנָחָה בַּבָּמָה,
וְכֹהוּן, וּבִגְדֵי שָׁרֵת, וּכְלֵי שָׁרֵת,
וְרֵיחַ נִיחוֹחַ, וּמְחִצָּה בַּדָּמִים,
וּרְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.
אֲבָל הַזְּמַן, הַנּוֹתָר, וְהַטָּמֵא שָׁוִים בָּזֶה וּבָזֶה.

חסלת מסכת זבחים

מסכת מנחות

פרק א

מסכת מנחות פרק א משנה א

א
כָּל הַמְּנָחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, כְּשֵׁרוֹת,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבַּעֲלִין מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִמִּנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת.
מִנְחַת חוֹטֵא, מִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁקְּמָצָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
נָתַן בַּכְּלִי, וְהִלֵּךְ, וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן, פְּסוּלוֹת.
כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן?
לְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא וּלְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה.
שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן?
לְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה וּלְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא.

מסכת מנחות פרק א משנה ב
ב
אֶחָד מִנְחַת חוֹטֵא
וְאֶחָד כָּל הַמְּנָחוֹת שֶׁקְּמָצָן זָר,
אוֹנֵן,
טְבוּל יוֹם,
מְחֻסַּר בְּגָדִים,
מְחֻסַּר כִּפּוּרִים,
שֶׁלֹּא רָחַץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
עָרֵל,
וְטָמֵא,
יוֹשֵׁב,
עוֹמֵד עַל גַּבֵּי כֵלִים,
עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ,
פָּסַל.
קָמַץ בִּשְׂמֹאל, פָּסַל.
בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
יַחְזִיר, וְיַחְזֹר וְיִקְמֹץ בִּימִין.
קָמַץ וְעָלָה בְיָדוֹ צְרוֹר,
אוֹ גַּרְגֵּר מֶלַח,
אוֹ קֻרֶט שֶׁלִּלְבוֹנָה,
פָּסַל, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
הַקֹּמֶץ הַיֶּתֶר וְהֶחָסֵר פָּסוּל.
וְאֵי זֶה הוּא הַיֶּתֶר?
שֶׁקְּמָצוֹ מִבַּרְץ;
וְחָסֵר?
שֶׁקְּמָצוֹ בְּרֹאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו.

ג
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
פּוֹשֵׁט אֶת אֶצְבְּעוֹתָיו עַל פַּס יָדוֹ.
(מסכת מנחות פרק א משנה ג)
רַבָּה שֶׁמְּנָהּ,
וְחִסַּר שֶׁמְּנָהּ,
חִסַּר לְבוֹנָתָהּ,
פְּסוּלָה.

הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לְאכַל שִׁירֶיהָ בַּחוּץ,
אוֹ כַּזַּיִת מִשִּׁירֶיהָ בַּחוּץ,
לְהַקְטִיר קֶמְצָהּ בַּחוּץ,
אוֹ כַּזַּיִת מִקֶּמְצָהּ בַּחוּץ,
אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ בַּחוּץ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

ד
לְאכַל שִׁירֶיהָ לְמָחָר,
אוֹ כַּזַּיִת מִשִּׁירֶיהָ לְמָחָר,
לְהַקְטִיר קֶמְצָהּ לְמָחָר,
אוֹ כַּזַּיִת קֶמְצָהּ לְמָחָר,
אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.

ה
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַקּוֹמֵץ, הַנּוֹתֵן בַּכֶּלִי, וְהַמְהַלֵּךְ
הַמַּקְטִיר לְאכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְאכַל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת;
חוּץ לִזְמַנּוֹ,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

[ו] <ד>
כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
קָמַץ בִּשְׁתִיקָה,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר בִּשְׁתִיקָה;
אוֹ שֶׁקָּמַץ, נָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ,
זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

מסכת מנחות פרק א משנה ד
[ז] <ה>
כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ?
קָמַץ חוּץ לִמְקוֹמוֹ,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ;
אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנּוֹ,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ;
אוֹ שֶׁקָּמַץ, נָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ.
מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁקָּמַץ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנָּן;
אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנָּן,
נָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן;
אוֹ שֶׁקָּמַץ וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ.

ח
לְאכַל כַּזַּיִת בַּחוּץ, כַּזַּיִת לְמָחָר;

כַּזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת בַּחוּץ;
כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר;
כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.

ט
אָמַר רְבִּי יוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
אִם מַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם,
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
אִם מַחְשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן,
פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
לֹאכַל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

פרק ב

מסכת מנחות פרק ב משנה א
א
הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֹאכַל שִׁירֶיהָ
אוֹ לְהַקְטִיר קֶמְצָהּ לְמָחָר,
מוֹדֶה רְבִּי יוֹסֵה בָּזֶה
שֶׁהוּא פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
פִּגּוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה שָּׁנְתָה זוֹ מִן הַזֶּבַח?
אָמַר לָהֶם:
שֶׁהַזֶּבַח, דָּמוֹ וּבְשָׂרוֹ וְאֵמוּרָיו אֶחָד;
וּלְבוֹנָה אֵינָהּ מִן הַמִּנְחָה.

מסכת מנחות פרק ב משנה ב
ב
שָׁחַט שְׁנֵי כְבָשִׂים לֹאכַל אַחַת מִן הַחַלּוֹת לְמָחָר;
הִקְטִיר שְׁנֵי בַזִּכִּים לֹאכַל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אוֹתָהּ הַחַלָּה וְאוֹתוֹ הַסֵּדֶר שֶׁחָשַׁב עָלָיו,
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת;
וְהַשְּׁנִי, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
נִטְמְאַת אַחַת מִן הַחַלּוֹת,
אוֹ אֶחָד מִן הַסְּדָרִים,

רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרִיפָה,
שֶׁאֵין קֶרְבָּן צִבּוּר חָלוּק.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַטָּמֵא כְּטֵמְאָתוֹ,
וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל.

מסכת מנחות פרק ב משנה ג
ג
הַתּוֹדָה מְפַגֶּלֶת אֶת הַלֶּחֶם,
וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְפַגֵּל אֶת הַתּוֹדָה.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לֶאֱכַל מִמֶּנָּה לְמָחָר,
הִיא וְהַלֶּחֶם מְפֻגָּלִין.
לֶאֱכַל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר,
הַלֶּחֶם מְפֻגָּל,
וְהַתּוֹדָה אֵינָהּ מְפֻגֶּלֶת.

ד
הַכְּבָשִׂים מְפַגְּלִים אֶת הַלֶּחֶם,
וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְפַגֵּל אֶת הַכְּבָשִׂים.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַכְּבָשִׂים לֶאֱכַל מֵהֶן לְמָחָר,
הֵן וְהַלֶּחֶם מְפֻגָּלִים.
לֶאֱכַל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר,
הַלֶּחֶם מְפֻגָּל,
וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְפֻגָּלִין.

מסכת מנחות פרק ב משנה ד
ה
הַזֶּבַח מְפַגֵּל אֶת הַנְּסָכִים,
מִשֶּׁקֻּדְּשׁוּ בַכֶּלִי.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
הַנְּסָכִים אֵינָן מְפַגְּלִין אֶת הַזֶּבַח.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכַל מִמֶּנּוּ לְמָחָר,
הוּא וּנְסָכָיו מְפֻגָּלִין.
לְהַקְרִיב נְסָכָיו לְמָחָר,
הַנְּסָכִים מְפֻגָּלִין,
וְהַזֶּבַח אֵינוֹ מְפֻגָּל.

מסכת מנחות פרק ב משנה ה
ו
פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ, אֲבָל לֹא בַלְּבוֹנָה,
בַּלְּבוֹנָה, אֲבָל לֹא בַקֹּמֶץ,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹ כָּרֵת,
עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר.

מוֹדִים חֲכָמִים לְרִבִּי מֵאִיר
בְּמִנְחַת חוֹטֵא, וּבְמִנְחַת קְנָאוֹת,
שֶׁאִם פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ,
שֶׁהוּא פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת,
שֶׁהַקֹּמֶץ הוּא מַתִּיר.

ז
שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לְאֹכַל שְׁתֵּי חַלּוֹת לְמָחָר,
הִקְטִיר אֶחָד מִן הַבַּזִּכִים לְאֹכַל שְׁתֵּי סְדָרִים לְמָחָר,
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹ כָּרֵת,
עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר.
שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לְאֹכַל מִמְּנוּ לְמָחָר,
הוּא פִּגּוּל, וַחֲבֵרוֹ כָּשֵׁר;
לְאֹכַל מֵחֲבֵרוֹ לְמָחָר,
שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.

פרק ג

מסכת מנחות פרק ג משנה א
א
הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה,
לְאֹכַל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֵאֹכַל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
כָּשֵׁר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
לְאֹכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֵאֹכַל,
וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת, כָּשֵׁר.
לְאֹכַל כַּחֲצִי זַיִת, וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת,
כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

מסכת מנחות פרק ג משנה ב
ב
לֹא יָצַק, לֹא בָלַל, לֹא פָתַת, לֹא מָלַח,
לֹא הֵנִיף, לֹא הִגִּישׁ,
אוֹ שֶׁפִּתְּתָן פִּתִּים מְרֻבּוֹת וְלֹא מְשָׁחָן,
כְּשֵׁרָה.
נִתְעָרַב קֶמְצָהּ בְּקֹמֶץ חֲבֶרְתָּהּ,
בְּמִנְחוֹת כֹּהֵן,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
כְּשֵׁרָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
פְּסוּלָה,

שֶׁזּוֹ בּוֹלֶלְתָּהּ רַכָּה,
וְזוֹ בּוֹלֶלְתָּהּ עָבָה,
וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזּוֹ.

מסכת מנחות פרק ג משנה ג
ג
שְׁתֵּי מְנָחוֹת שֶׁלֹּא נִקְמְצוּ,
וְנִתְעָרְבוּ זוֹ בָזוֹ,
אִם יָכוֹל לְקֹמֶץ זוֹ בִּכְפִּנֵי עַצְמָהּ וְזוֹ בִּכְפִּנֵי עַצְמָהּ,
כְּשֵׁרוֹת,
וְאִם לָאו, פְּסוּלוֹת.
קָמֶץ שֶׁנִּתְעָרַב בִּמְנָחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה,
לֹא יַקְטִיר.
וְאִם הִקְטִיר,
זוֹ שֶׁנִּקְמְצָה עָלָת לַבְּעָלִים,
וְזוֹ שֶׁלֹּא נִקְמְצָה, לֹא עָלָת לַבְּעָלִים. <וְזֶה>
נִתְעָרַב קֶמְצָהּ בִּשְׁיָרֶיהָ,
אוֹ בִּשְׁיָרֶיהָ שֶׁלַּחֲבֶרְתָּהּ,
לֹא יַקְטִיר.
וְאִם הִקְטִיר, עָלָת לַבְּעָלִים.

ד
נִטַּמְּא הַקֹּמֶץ וְהִקְרִיבוֹ,
הַצִּיץ מְרַצֶּה.
יָצָא וְהִקְרִיבוֹ,
אֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה,
שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא
וְאֵינוֹ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא.

מסכת מנחות פרק ג משנה ד

ה
נִטַּמּוּ שְׁיָרֶיהָ,
נִשְׂרְפוּ שְׁיָרֶיהָ,
אָבְדוּ שְׁיָרֶיהָ,
כְּמַדַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר,
כְּשֵׁרָה,
וּכְמַדַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
פְּסוּלָה.
שֶׁלֹּא בִכְלֵי שָׁרֵת,
פְּסוּלָה.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
הִקְטִיר קֶמְצָהּ פַּעֲמַיִם, כְּשֵׁרָה.

מסכת מנחות פרק ג משנה ה
ו
הַקֹּמֶץ, מֵעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
עִשָּׂרוֹן, מֵעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
הַיַּיִן, מֵעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.
הַשֶּׁמֶן, מֵעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ.

הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
הַקֹּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.

מסכת מנחות פרק ג משנה ו
[ז]
שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁתֵּי חַלּוֹת מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי סְדָרִים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שְׁנֵי בָזִכִּים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
הַסְּדָרִים וְהַבָּזִכִּים מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.

ח
שְׁנֵי מִינִים שֶׁבַּנָּזִיר,
שְׁלֹשָׁה שֶׁבַּפָּרָה,
אַרְבָּעָה שֶׁבַּתּוֹדָה,
אַרְבָּעָה שֶׁבַּלּוּלָב,
אַרְבָּעָה שֶׁבִּמְצֹרָע,
מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁבַּפָּרָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁעַל בֵּין הַבַּדִּים,
שֶׁעַל הַפָּרֹכֶת, שֶׁעַל מִזְבַּח הַזָּהָב,
מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת מנחות פרק ג משנה ז
[ט]
שְׁבָעָה קְנֵי מְנוֹרָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
שִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
שְׁתֵּי פָּרָשׁוֹת שֶׁבַּמְּזוּזָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
אֲפִלּוּ כְתָב אֶחָד מְעַכְּבָן.
אַרְבַּע פָּרָשׁוֹת שֶׁבִּתְפִלִּים מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.
אֲפִלּוּ כְתָב אֶחָד מְעַכְּבָן.
אַרְבַּע צִיצָיוֹת מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
שֶׁבְּאַרְבַּעְתָּן מִצְוָה אַחַת.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אַרְבַּעְתָּן אַרְבַּע מִצְווֹת.

פרק ד

מסכת מנחות פרק ד משנה א
א
הַתְּכֵלֶת אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת אֶת הַלָּבָן,
וְהַלָּבָן אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַתְּכֵלֶת.
תְּפִלָּה שֶׁלַּיָּד אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁלְּרֹאשׁ,
וְשֶׁלְּרֹאשׁ אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁלַּיָּד.
הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַיַּיִן,
וְלֹא הַיַּיִן מְעַכְּבָן.
הַמַּתָּנוֹת שֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ.

מסכת מנחות פרק ד משנה ב
ב
הַפָּרִים וְהָאֵילִים וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִים זֶה אֶת זֶה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיוּ לָהֶן פָּרִים, <הָיה>
וְלֹא הָיוּ לָהֶן נְסָכִים,
יָבִיאוּ פַּר אֶחָד וּנְסָכָיו,
וְאַל יִקָּרְבוּ כֻּלָּם בְּלֹא נְסָכִים.

מסכת מנחות פרק ד משנה ג
ג
הַפָּר וְהָאַיִל וְהַכֶּבֶשׂ וְהַשָּׂעִיר,
אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם,
וְלֹא הַלֶּחֶם מְעַכְּבָן.
הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים,
וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס:
לֹא כִי, אֶלָּא כְּבָשִׂים מְעַכְּבִים אֶת הַלֶּחֶם,
וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים,
שֶׁכֵּן מָצִינוּ,
שֶׁכְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,
קָרְבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם.
אַף כָּאן,
יַקְרִיבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם.

ד
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
הֲלָכָה כִּדְבְרֵי בֶן נַנָּס,
אֲבָל אֵין הַטַּעַם כִּדְבָרָיו,
שֶׁכָּל הָאָמוּר בְּחֲמֵשׁ פְּקוּדִים קָרֵב בַּמִּדְבָּר,
וְהָאָמוּר בִּתוֹרַת כֹּהֲנִים לֹא קָרֵב בַּמִּדְבָּר.
מִשֶּׁבָּאוּ לָאָרֶץ, קָרְבוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ.
מִפְּנֵי מָה אֲנִי אוֹמֵר ׳יִקְרְבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם׳?
שֶׁהַכְּבָשִׂים מַתִּירִין אֶת עַצְמָן.
לֹא לֶחֶם וְלֹא כְּבָשִׂים, אֵין לִי מִי יַתִּירֵנוּ.

מסכת מנחות פרק ד משנה ד
ה
הַתְּמִידִין אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַמּוּסָפִים,
וְלֹא מוּסָפִין מְעַכְּבִין אֶת הַתְּמִידִים,
וְלֹא מוּסָפִין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
לֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר,
יַקְרִיבוּ בֵּין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן אֲנוּסִין אוֹ שׁוֹגְגִין,
אֲבָל אִם הָיוּ מְזִידִין,
לֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר,

לֹא יַקְרִיבוּ בֵּין הָעַרְבַּיִם.

ו
לֹא הִקְטִירוּ קְטֹרֶת בַּבֹּקֶר,
יַקְטִירוּ בֵּין הָעַרְבַּיִם.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
וְכֻלָּהּ הָיְתָה קְרֻבָה בֵּין הָעַרְבַּיִם,
שֶׁאֵין מְחַנְּכִים אֶת מִזְבַּח הַזָּהָב
אֶלָּא בִּקְטֹרֶת הַסַּמִּים,
וְלֹא אֶת מִזְבַּח הָעוֹלָה
אֶלָּא בְּתָמִיד שֶׁלַּשַּׁחַר,
וְלֹא אֶת הַשֻּׁלְחָן
אֶלָּא בְּלֶחֶם הַפָּנִים בַּשַּׁבָּת,
וְלֹא אֶת הַמְּנוֹרָה
אֶלָּא בְּשִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ בֵּין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ד משנה ה
ז
חֲבָתֵי כֹהֵן גָּדוֹל לֹא הָיוּ בָאוֹת חֻצָיִם,
אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם וְחוֹצֵהוּ,
וּמַקְרִיב מַחֲצָה בַבֹּקֶר וּמַחֲצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.
וְכֹהֵן שֶׁהִקְרִיב מַחֲצָה בַשַּׁחֲרִית, וּמֵת,
וּמָנוּ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו,
לֹא יָבִיא חֲצִי עִשָּׂרוֹן מִבֵּיתוֹ,
וַחֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן,
אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם וְחוֹצֵהוּ,
וּמַקְרִיב מַחֲצָה, וּמַחֲצָה אָבֵד.
נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצָיִים קְרֵבִין,
וּשְׁנֵי חֲצָיִים אוֹבְדִים.
לֹא מָנוּ כֹהֵן אַחֵר,
מִשֶּׁלְמִי הָיְתָה קְרֻבָה?
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשֶּׁלַּיּוֹרְשִׁין.
שְׁלֵמָה הָיְתָה קְרֻבָה.

פרק ה

מסכת מנחות פרק ה משנה א
א
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת מַצָּה,
חוּץ מֵחָמֵץ שְׁבַּתּוֹדָה,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁהֵן בָּאוֹת חָמֵץ.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
שְׂאוֹר כַּזַּיִת בּוֹדֶה לָהֶם מִתּוֹכָן וּמְחַמְּצָן.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

אַף הִיא אֵינָהּ מִן הַמְּחֻבָּר,
אֶלָּא מֵבִיא אֶת הַשְּׁאוֹר,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה,
וּמְמַלֵּא אֶת הַמִּדָּה.
אָמְרוּ לוֹ:
אַף הִיא הָיְתָה חֲסֵרָה אוֹ יְתֵרָה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ב
ב
כָּל הַמְּנָחוֹת נִלּוֹשׁוֹת בַּפּוֹשְׁרִין,
וּמְשַׁמְּרָן שֶׁלֹּא יַחְמִיצוּ.
וְאִם הֶחְמִיצוּ שִׁירֵיהָ,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא ב,יא)
״כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיי,
לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ״.
וְחַיָּבִים עַל לִישָׁתָהּ, וְעַל עֲרִיכָתָהּ, וְעַל אֲפִיָּתָהּ.

מסכת מנחות פרק ה משנה ג
ג
יֵשׁ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה,
שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה,
לְבוֹנָה וְלֹא שֶׁמֶן,
לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה.
אֵלּוּ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִים,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
מִנְחַת גּוֹיִם,
מִנְחַת נָשִׁים,
מִנְחַת הָעֹמֶר.
מִנְחַת נְסָכִים טְעוּנָה שֶׁמֶן,
וְאֵינָהּ טְעוּנָה לְבוֹנָה.
לֶחֶם הַפָּנִים טָעוּן לְבוֹנָה,
וְאֵינוֹ טָעוּן שֶׁמֶן.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וּמִנְחַת חוֹטֵא,
וּמִנְחַת קְנָאוֹת,
אֵינָן טְעוּנוֹת לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה. <טְעוּן>

מסכת מנחות פרק ה משנה ד
[ד] <ח>
וְחַיָּב עַל הַשֶּׁמֶן בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
וְעַל הַלְּבוֹנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ.
נָתַן עָלֶיהָ שֶׁמֶן, פְּסָלָהּ;
לְבוֹנָה, יְלַקֵּטֶנָּה.
נָתַן שֶׁמֶן עַל שִׁירֶיהָ,

אֵינוּ עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.
נָתַן כֶּלִי עַל גַּבֵּי כֶּלִי,
לֹא פְסָלָה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ה
ה
יֵשׁ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה,
תְּנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה,
הַגָּשָׁה וּתְנוּפָה,
לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה.
אֵלּוּ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִין,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת גּוֹיִם,
וּמִנְחַת נָשִׁים,
וּמִנְחַת חוֹטֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
אֵין בָּהֶן הַגָּשָׁה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהּ תְּנוּפָה,
וְכָל שֶׁאֵין בָּהּ תְּנוּפָה,
אֵין בָּהּ הַגָּשָׁה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ו
[ו] <י>
אֵלּוּ טְעוּנִים תְּנוּפָה וְאֵינָן טְעוּנִין הַגָּשָׁה:
לֹג שֶׁמֶן שֶׁלְּמְצֹרָע וַאֲשָׁמוֹ,
וְהַבִּכּוּרִין,
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב ;
וַאֲמוּרֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
וְחָזֶה וָשׁוֹק שֶׁלָּהֶן,
אֶחָד אֲנָשִׁים, אֶחָד נָשִׁים,
בְּיִשְׂרָאֵל,
אֲבָל לֹא בָאֲחֵרִים;
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וּשְׁתֵּי כִבְשֵׂי עֲצֶרֶת.

ז
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
נוֹתֵן אֶת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם עַל גַּבֵּי שְׁנֵי כְבָשִׂים,
וְהֶחָזֶה שׁוֹק לְמַעְלָה מֵהֶן,
וּשְׁתֵּי כְלָיוֹת, יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד לְמַעְלָה מֵהֶן.
אִם יֵשׁ לֶחֶם, מַנִּיחַ אֶת הַלֶּחֶם,
וּמַנִּיחַ שְׁתֵּי יָדָיו לְמַטָּן,
וּמוֹלִיךְ וּמֵבִיא,

וּמַעֲלֶה וּמוֹרִיד, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כט,כז)
"אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרָם".
וּתְנוּפָה הָיְתָה בַּמִּזְרָח,
וְהַגָּשָׁה בַּמַּעֲרָב,
וּתְנוּפָה קוֹדֶמֶת לְהַגָּשׁוֹת.
מִנְחַת הָעֹמֶר וּמִנְחַת קְנָאוֹת
טְעוּנוֹת תְּנוּפָה וְהַגָּשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים וּמִנְחַת נְסָכִים,
לֹא תְנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה.

מסכת מנחות פרק ה משנה ז
ח
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁלֹשָׁה מִינִים טְעוּנִים שְׁלוֹשׁ מִצְוֹת,
שְׁתַּיִם בְּכָל אֶחָד, וְהַשְּׁלִישִׁית אֵין בָּהֶן.
וְאֵלּוּ הֵן:
זִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
וַאֲשַׁם מְצֹרָע.
וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד,
טְעוּנִים סְמִיכָה חַיִּים,
וּתְנוּפָה שְׁחוּטִים,
וְאֵין בָּהֶן תְּנוּפָה חַיִּים.
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
טְעוּנִים תְּנוּפָה חַיִּים וּשְׁחוּטִין,
וְאֵין בָּהֶן סְמִיכָה.
אֲשַׁם מְצֹרָע טָעוּן סְמִיכָה וּתְנוּפָה חַיִּים,
וְאֵין בּוֹ תְּנוּפָה שָׁחוּט.

מסכת מנחות פרק ה משנה ח
ט
הָאוֹמֵר "עָלַי בַּמַּחֲבַת!"
לֹא יָבִיא בַּמַּרְחֶשֶׁת;
"בַּמַּרְחֶשֶׁת!" לֹא יָבִיא בַּמַּחֲבַת.
מַה בֵּין מַחֲבַת לְמַרְחֶשֶׁת?
אֶלָּא שֶׁהַמַּרְחֶשֶׁת יֶשׁ לָהּ כִּסּוּי,
וְהַמַּחֲבַת אֵין לָהּ כִּסּוּי.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רְבִּי נְחֶמְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מַרְחֶשֶׁת עֲמֻקָּה וּמַעֲשֶׂיהָ רוֹחֲשִׁין,
מַחֲבַת צָפָה וּמַעֲשֶׂיהָ קָשִׁין.

מסכת מנחות פרק ה משנה ט
י
"הֲרֵי עָלַי בַּתַּנּוּר!"
לֹא יָבִיא מַאֲפֵה כֶּפַח וּמַאֲפֵה רָעָפִין,
וּמַאֲפֵה יוֹרוֹת הָעַרְבִיִּים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה, יָבִיא מַאֲפֵה כֶּפַח.
"הֲרֵי עָלַי מִנְחַת מַאֲפֶה",

לֹא יָבִיא מַחְצָה חַלּוֹת וּמַחְצָה רְקִיקִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא קָרְבָּן אֶחָד.

פרק ו

מסכת מנחות פרק ו משנה א

א

אֵלּוּ מְנָחוֹת נִקְמָצוֹת וְשִׁירֵיהֶן לַכֹּהֲנִים:
מִנְחַת הַסֹּלֶת,
וְהַמַּחֲבַת,
וְהַמַּרְחֶשֶׁת,
וְהַחַלּוֹת,
וְהָרְקִיקִין,
וּמִנְחַת גּוֹיִם,
וּמִנְחַת נָשִׁים,
וּמִנְחַת הָעֹמֶר,
וּמִנְחַת חוֹטֵא,
וּמִנְחַת קְנָאוֹת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחַת חוֹטֵא שֶׁלַּכֹּהֲנִים נִקְמֶצֶת,
וְהַקֹּמֶץ קָרֵב לְעַצְמוֹ,
וְהַשְּׁיָרִים קְרֵבִין לְעַצְמָן.

מסכת מנחות פרק ו משנה ב

ב

מִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
לַמִּזְבֵּחַ, וְאֵין בָּהֶן לַכֹּהֲנִים.
בָּזֶה יָפָה כֹחַ הַמִּזְבֵּחַ מִכֹּחַ הַכֹּהֲנִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
וְלֶחֶם הַפָּנִים,
לַכֹּהֲנִים, וְאֵין בָּהֶן לַמִּזְבֵּחַ.
בָּזֶה יָפָה כֹחַ הַכֹּהֲנִים מִכֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת מנחות פרק ו משנה ג

ג

כָּל הַמְּנָחוֹת נֶעֱשׂוֹת בַּכֶּלִי,
וּטְעוּנוֹת שָׁלוֹשׁ מַתָּנוֹת שֶׁמֶן: <שְׁלֹשָׁה מַתָּנוֹת>
יְצִיקָה וּבְלִילָה, מַתַּן שֶׁמֶן בַּכֶּלִי קֹדֶם לַעֲשִׂיָּתָם.
חַלּוֹת, בּוֹלְלָן.
דִּבְרֵי רְבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סֹלֶת.
חַלּוֹת טְעוּנוֹת בְּלִילָה,
וְהָרְקִיקִים מְשׁוּחָה.
כֵּיצַד מוֹשְׁחָן?

כְּמִין כִּי. <כִּי>
וּשְׁאָר הַשֶּׁמֶן נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק ו משנה ד
ד
כָּל הַמְּנָחוֹת נֶעֱשׂוֹת בַּכֶּלִי,
וּטְעוּנוֹת פְּתִיתָה.
מִנְחַת יִשְׂרָאֵל,
כּוֹפֶל אֶחָד לִשְׁנַיִם,
וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וּמַבְדִּיל.
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
כּוֹפֶל אֶחָד לִשְׁנַיִם,
וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה וְאֵינוֹ מַבְדִּיל.
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, מְכַפְּלָהּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִנְחוֹת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
אֵין בָּהֶן פְּתִיתָה,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן קֶמִיצָה.
וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶן קֶמִיצָה,
אֵין בָּהֶם פְּתִיתָה. <בָּהּ>
וְכֻלָּם פְּתִיתִין כַּזֵּיתִין.

מסכת מנחות פרק ו משנה ה
ה
כָּל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁיפָּה,
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעִיטָה.
שִׁיפָּה וּבְעִיטָה בַּחִטִּין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בַּבָּצֵק.
כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר,
חוּץ מִלֶּחֶם הַפָּנִים,
וַחֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהֵן בָּאוֹת שְׁתִּים עֶשְׂרֵה.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּאוֹת שְׁתִּים עֶשְׂרֵה,
חוּץ מֵחַלּוֹת הַתּוֹדָה וְהַנְּזִירוּת,
שֶׁהֵן בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר.

מסכת מנחות פרק ו משנה ו
ו
הָעֹמֶר הָיָה בָּא עִשָּׂרוֹן מִשָּׁלֹשׁ סְאִים.
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנוֹת מִשָּׁלֹשׁ סְאִים.
לֶחֶם הַפָּנִים,
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה עֶשְׂרוֹנוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה סְאִים.

מסכת מנחות פרק ו משנה ז
ז
הָעֹמֶר הָיָה מְנֻפֶּה בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה נָפָה.

שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה;
לֶחֶם הַפָּנִים, בְּאַחַת עֶשְׂרֵה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הָיָה לָהּ קְצָבָה,
אֶלָּא סֹלֶת מְנֻפָּה כָּל צָרְכָהּ הָיָה מֵבִיא, <מְנֻפָּה>
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כד, ה-ו)
"וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ,
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת,
שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת.
וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת",
שֶׁתְּהֵא מְנֻפָּה כָּל צָרְכָּהּ.

פרק ז

מסכת מנחות פרק ז משנה א

א

הַתּוֹדָה הָיְתָה בָּאָה חָמֵשׁ סְאִים יְרוּשַׁלְמִיּוֹת,
שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְבָּרִיּוֹת.
שְׁתֵּי אֵיפוֹת, הָאֵיפָה שָׁלוֹשׁ סְאִים,
עֶשְׂרִים עִשָּׂרוֹן,
עֲשָׂרָה לֶחֶם וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה.
עֲשָׂרָה לֶחֶם, עִשָּׂרוֹן לַחַלָּה.
וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה, וּבַמַּצָּה שְׁלֹשֶׁת מִינִים:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְשָׁלֹשׁ לְכָל מִין,
וְשָׁלֹשׁ חַלּוֹת לָעִשָּׂרוֹן.

ב

בְּמִדָּה יְרוּשַׁלְמִית הָיוּ שְׁלֹשִׁים קַב,
חֲמִשָּׁה עָשָׂר לֶחֶם, וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַמַּצָּה.
חֲמִשָּׁה עָשָׂר לֶחֶם, קַב וּמַחְצָה לַחַלָּה.
וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַמַּצָּה, וּבַמַּצָּה שְׁלֹשֶׁת מִינִים:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
נִמְצְאוּ [חֲמֵשֶׁת] קַבִּין לְכָל מִין,
וּשְׁתֵּי חַלּוֹת לַקַּב.

מסכת מנחות פרק ז משנה ב

ג

הַמְּלוּאִים הָיָה בָּא כְּמַצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה:
חַלּוֹת וּרְקִיקִין וּרְבוּכָה.
הַנְּזִירוּת הָיְתָה בָּאָה
שְׁתֵּי יָדוֹת כְּמַצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה:
חַלּוֹת וּרְקִיקִים, וְאֵין בָּהּ רְבוּכָה;
וַעֲשֶׂרֶת קַבִּים יְרוּשַׁלְמִיִּים,
שֶׁהֵן שִׁשָּׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְעַדְרַיִם.

ד

מִכֻּלָּם הָיָה נוֹטֵל אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה,

שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,יד)
"וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיי",
"אֶחָד", שֶׁלֹּא יִטֹּל פָּרוּס;
"מִכָּל קָרְבָּן", שֶׁיְּהוּא כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שָׁוִים,
זֶה שֶׁלֹּא יִטֹּל מִקָּרְבָּן לַחֲבֵרוֹ.
"לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה",
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק ז משנה ג
ה
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה בִּפְנִים,
וְלַחְמָהּ חוּץ לַחוֹמָה,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַתַּנּוּר,
אֲפָלוּ קָרְמוּ כֻּלָּם חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת טְרֵפָה,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
קָדַשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא קָדַשׁ.
שְׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
וְכֵן אֵיל הַמִּלּוּאִים,
וְכֵן שְׁנֵי כִבְשֵׂי עֲצֶרֶת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם.

מסכת מנחות פרק ז משנה ד
ו
נְסָכִים שֶׁקִּדְּשׁוּ בַכֶּלִי וְנִמְצָא זֶבַח פָּסוּל:
אִם יֵשׁ שָׁם זֶבַח אַחֵר, יִקָּרְבוּ עִמּוֹ;
וְאִם לָאו, יִפָּסְלוּ בַלִּינָה.
וְלַד תּוֹדָה וּתְמוּרָתָהּ,
וְהַמַּפְרִישׁ אַחַר תַּחְתִּיָּהּ,
אֵינָהּ טְעוּנָה לֶחֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ז,יב)
"וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה".
הַתּוֹדָה טְעוּנָה לֶחֶם,
לֹא וַלְדָהּ וְלֹא חֲלִיפָתָהּ,
וְלֹא תְּמוּרָתָהּ טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת מנחות פרק ז משנה ה
ז
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה!"
יָבִיא הַתּוֹדָה הִיא וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין.
"תּוֹדָה מִן הַחֻלִּין וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר",

יָבִיא לַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין.
״וְהַתּוֹדָה מִן הַמַּעֲשֵׂר וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין״,
יָבִיא הַתּוֹדָה הֵיא וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר.
לֹא יָבִיא מֵחֲטֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי,
אֶלָּא מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

מסכת מנחות פרק ז משנה ו
ח
מְנַיִן לָאוֹמֵר:
״הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה״,
לֹא יָבִיא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין?
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טז,ב)
״וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיי אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר״,
וַהֲלֹא אֵין הַפֶּסַח אֶלָּא מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים?
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר ״צֹאן וּבָקָר״?
אֶלָּא לְהַקִּישׁ כָּל הַבָּא מִן הַצֹּאן וּמִן הַבָּקָר בַּפֶּסַח:
מַה פֶּסַח, שֶׁהוּא בָא חוֹבָה,
אֵינוֹ בָא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין,
אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָּא בְחוֹבָה,
אֵינוֹ בָא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.
״הֲרֵי עָלַי שְׁלָמִים!״
הוֹאִיל וְהֵן בָּאִים חוֹבָה,
אֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.
הַנִּסָּכִים בְּכָל מָקוֹם,
אֵינָן בָּאִים אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.

פרק ח

מסכת מנחות פרק ח משנה א
א
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד
בָּאִין מֵהָאָרֶץ, וּמִחוּצָה לָאָרֶץ,
מִן הֶחָדָשׁ, וּמִן הַיָּשָׁן,
חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁאֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ.

ב
וְכֻלָּם אֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הַמֻּכְחָר.
וְאֵי זֶה הוּא מֻכְחָר?
מְכֻמָּס וְזוֹנִיחָה אַלְפָּא לַסֹּלֶת. <מכמס וזוניחה>
שְׁנָיָה לָהֶם חֲפָרַיִם בַּבִּקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּן הָיוּ מְבִיאִין.

מסכת מנחות פרק ח משנה ב
ג
אֵין מְבִיאִין,
לֹא מִבֵּית הַזַּבָּלִים,

וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִבֵּית הָאֵילָן;
וְאִם הֵבִיא כָּשֵׁר.
כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה?
נָרָה שָׁנָה רִאשׁוֹנָה,
הַשְּׁנִיָּה זוֹרְעָהּ קֹדֶם לַפֶּסַח שִׁבְעִים יוֹם,
וְהִיא עוֹשָׂה סֹלֶת מְרֻבָּה.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
הַגִּזְבָּר מַכְנִיס יָדוֹ לְתוֹכָהּ.
עָלָה בָהּ אָבָק, פְּסוּלָה,
עַד שֶׁיִּנָּפֶנָּה.
וְאִם הִתְלִיעָה, פְּסוּלָה.

מסכת מנחות פרק ח משנה ג
ד
הַתְּקוֹעָה אַלְפָּא לַשֶּׁמֶן.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
שְׁנִיָּה לָהּ רֶגֶב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּן הָיוּ מְבִיאִין.

ה
אֵין מְבִיאִין,
לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים,
וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִמַּה שֶּׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶן. <מִמָּה שֶׁנִּזְרַע>
וְאִם הֵבִיא כָּשֵׁר.
אֵין מְבִיאִין אַנְפּוֹקִינוֹן,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
אֵין מְבִיאִין מִן הַגַּרְגֵּרִים שֶׁנּוֹשְׁרוּ בַּמַּיִם,
וְלֹא מִן הַכְּבוּשִׁים,
וְלֹא מִן הַשְּׁלוּקִים,
וְאִם הֵבִיא, פָּסוּל.

מסכת מנחות פרק ח משנה ד
ו
שְׁלֹשָׁה זֵיתִים,
וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה שְׁמָנִים.
הַזַּיִת הָרִאשׁוֹן,
מְגַרְגְּרוֹ בְּרֹאשׁ הַזַּיִת,
וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַפַּל.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַפַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקּוֹרָה.
רַבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לִמְנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לִמְנָחוֹת.

ז
הַזַּיִת הַשֵּׁנִי,
מְגַרְגְּרוֹ בְּרֹאשׁ הַגַּג,
וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַסַּל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַסַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקוֹרָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לִמְנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לִמְנָחוֹת.

ח
הַזַּיִת הַשְּׁלִישִׁי:
עוֹטְנוֹ בַבַּיִת עַד שֶׁיִּלָּקֶה,
וּמַעֲלֶהוּ וּמְנַגְּבוֹ בְּרֹאשׁ הַגַּג,
וְכוֹתֵשׁ, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַסַּל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְבִיבוֹת הַסַּל, זֶה רִאשׁוֹן.
טָעַן בַּקוֹרָה,
רְבִּי יוּדָה אוֹמֵר:
בָּאֲבָנִים, זֶה שֵׁנִי.
חָזַר וְטָחַן וְטָעַן, זֶה שְׁלִישִׁי.
הָרִאשׁוֹן לִמְנוֹרָה,
וְהַשְּׁאָר לִמְנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק ח משנה ה
ט
הָרִאשׁוֹן שֶׁבָּרִאשׁוֹן, אֵין לְמַעְלָה מִמֶּנּוּ.
הַשֵּׁנִי שֶׁבָּרִאשׁוֹן, הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשֵּׁנִי, שָׁוִים.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבָּרִאשׁוֹן, הַשֵּׁנִי שֶׁבַּשֵּׁנִי,
הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, שָׁוִים.
וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּשֵּׁנִי, וְהַשֵּׁנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, שָׁוִים.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁי, אֵין לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.

י
אַף הַמְּנָחוֹת,
הָיוּ בַדִּין שֶׁיִּטְעֲנוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ:
מָה, אִם הַמְּנוֹרָה, שֶׁאֵינָהּ אֲכִילָה,
טְעוּנָה שֶׁמֶן זַיִת זָךְ,
מְנָחוֹת, שֶׁהֵן לַאֲכִילָה,
אֵינוּ דִין שֶׁיִּטְעֲנוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ?
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כז,כ)
"זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר", לֹא זָךְ כָּתִית לִמְנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק ח משנה ו
יא
מְנַיִן הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַיַּיִן?
קְרוּחַיִם וַעֲטוֹלַיִם אַלְפָּה לַיַּיִן.

שְׁנֵיָה לָהֶם בֵּית רִמָּה וּבֵית לָבָן בָּהָר,
וּכְפַר סְגְנָה בַּבִּקְעָה.
כָּל הָאֲרָצוֹת הָיוּ כְּשֵׁרוֹת,
אֶלָּא מִכָּן הָיוּ מְבִיאִין.

יב
אֵין מְבִיאִין לֹא מִבֵּית הַזְּבָלִים וְלֹא מִבֵּית הַשְּׁלָחִים,
וְלֹא מִמַּה שֶּׁנִּזְרַע בֵּינֵיהֶן,
וְאִם הֵבִיא, כָּשֵׁר.
אֵין מְבִיאִין יָשָׁן.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
אֵין מְבִיאִין לֹא מָתוֹק,
וְלֹא מְעֻשָּׁן, וְלֹא מְבֻשָּׁל,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
אֵין מְבִיאִין מִן הַדָּלִיּוֹת,
אֶלָּא מִן הָרוֹגְלִיּוֹת,
מִן הַכְּרָמִים הָעֲבוּדִים.

מסכת מנחות פרק ח משנה ז
יג
לֹא הָיוּ כוֹנְסִין אוֹתוֹ בַּחֲצָבִים גְּדוֹלִים,
אֶלָּא בְּחָבִיּוֹת קְטַנּוֹת.
וְאֵינוּ מְמַלֵּא חָבִית עַד פִּיהָ,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רֵיחוֹ נוֹדֵף.
אֵינוּ מֵבִיא לֹא מִפִּיהָ, מִפְּנֵי הַקֶּמְחוֹן,
וְלֹא מִשּׁוּלֶיהָ, מִפְּנֵי הַשָּׁמָרִין,
אֶלָּא מֵבִיא שְׁלִישָׁהּ מֵאֶמְצָעָהּ.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
הַגּוְבָּר יוֹשֵׁב וְהַקָּנֶה בְּיָדוֹ,
זָרַק אֶת הַגִּיד וְהִקִּישׁ בַּקָּנֶה.
רַבִּי יוֹסֵה בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יַיִן שֶׁעָלָה בוֹ קֶמְחוֹן, פָּסוּל,
שֶׁנֶּאֱמַר: (במדבר כח,יט)
"תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וּמִנְחָתָם",
"תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם".

פרק ט

מסכת מנחות פרק ט משנה א
א
שְׁתֵּי מִדּוֹת שֶׁלַּיְבֵּשׁ הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ:
עִשָּׂרוֹן, וַחֲצִי עִשָּׂרוֹן.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
עִשָּׂרוֹן [וְעִשָּׂרוֹן] וַחֲצִי עִשָּׂרוֹן.
עִשָּׂרוֹן מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
שֶׁבּוֹ הָיָה מוֹדֵד כָּל הַמְּנָחוֹת.
לֹא הָיָה מוֹדֵד,

לֹא בְּשֶׁלְּשְׁלֹשָׁה לַפָּר, <בְּשִׁלֹּשָׁה>
וְלֹא בִּשְׁלִשְׁנַיִם לָאַיִל,
אֶלָּא מוֹדְדִין עֶשְׂרוֹנוֹת.
חֲצִי עִשָּׂרוֹן מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
שֶׁבּוֹ הָיָה חוֹלֵק מִנְחַת כֹּהֵן גָּדוֹל,
מַחְצָה בַּבֹּקֶר, מַחְצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ט משנה ב
ב
שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁלַּלַּח הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ:
הִין,
וַחֲצִי הַהִין,
וּשְׁלִישִׁית הַהִין,
וּרְבִיעִית הַהִין,
לֹג,
וַחֲצִי לֹג,
וּרְבִיעִית.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
שְׁנָתוֹת הָיוּ לַהִין:
עַד כָּן לַפָּר,
עַד כָּן לָאַיִל,
עַד כָּן לַכֶּבֶשׂ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הָיָה שָׁם הִין,
אֶלָּא מִדָּה יְתֵרָה שֶׁלַּלֹּג וּמַחְצָה הָיָה שָׁם,
שֶׁבּוֹ הָיָה מוֹדֵד לְמִנְחַת כֹּהֵן גָּדוֹל,
לֹג וּמַחְצָה בַּבֹּקֶר,
וְלֹג וּמַחְצָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.

מסכת מנחות פרק ט משנה ג
ג
רְבִיעִית מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת?
רְבִיעִית מַיִם שֶׁלִּמְצֹרָע,
רְבִיעִית שֶׁמֶן לַנָּזִיר.
חֲצִי לֹג מָה הָיָה מְשַׁמֵּשׁ?
חֲצִי לֹג מַיִם לַסּוֹטָה,
חֲצִי לֹג שֶׁמֶן לַתּוֹדָה.
וּבַלֹּג הָיָה מוֹדֵד לְכָל הַמְּנָחוֹת.
אֲפִלּוּ מִנְחָה שֶׁלִּשְׁשִׁים עִשָּׂרוֹן,
נוֹתֵן לָהּ שִׁשִּׁים לֹג.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ מִנְחָה שֶׁלִּשְׁשִׁים עִשָּׂרוֹן,
אֵין לָהּ אֶלָּא לָגָּהּ, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד,כא)
"לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן".
שִׁשָּׁה לַפָּר,
אַרְבָּעָה לָאַיִל,
שְׁלֹשָׁה לַכֶּבֶשׂ,
וּשְׁלֹשָׁה וּמַחְצָה לַמְּנוֹרָה,
מֵחֲצִי לֹג לְכָל נֵר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ד
ד
מְעָרְבִין נִסְכֵּי פָרִים בְּנִסְכֵּי אֵילִים,
נִסְכֵּי אֵילִים בְּנִסְכֵּי כְבָשִׂים,
שֶׁלַיְחִיד בְּשֶׁלַצִּבּוּר,
שֶׁלְיוֹם בְּשֶׁלָאֶמֶשׁ.
אֲבָל אֵין מְעָרְבִין נִסְכֵּי כְבָשִׂים בְּנִסְכֵּי פָרִים וְאֵילִים.
אִם בְּלָלָן, אֲלוּ בִכְּנֵי עַצְמָן וְאֵלּוּ בִכְּנֵי עַצְמָן,
וְנִתְעָרְבוּ כְשֵׁרִין.
אִם עַד שֶׁלֹּא בָלַל, פָּסַל.
הַכֶּבֶשׂ הַבָּא עִם הָעֹמֶר,
אַף עַל פִּי שֶׁמִּנְחָתוֹ כְּפוּלָה,
לֹא הָיוּ נְסָכָיו כְּפוּלִין.

מסכת מנחות פרק ט משנה ה
ה
כָּל מִדּוֹת שֶׁהָיוּ בַמִּקְדָּשׁ הָיוּ נִגְדָּשׁוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל,
שֶׁהָיָה גֶּדֶשׁ בְּתוֹכָהּ.
מִדּוֹת הַלַּח, בִּרוּצֵיהֶן קֹדֶשׁ. <מִדַּת>
מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ, בִּרוּצֵיהֶן חֹל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִדּוֹת הַלַּח, קֹדֶשׁ, <מִדַּת>
לְפִיכָךְ בִּרוּצֵיהֶן קֹדֶשׁ;
מִדּוֹת הַיָּבֵשׁ, חֹל, <מִדַּת>
לְפִיכָךְ בִּרוּצֵיהֶן חֹל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא מִשֵּׁם זֶה, אֶלָּא שֶׁהַלַּח נֶעְכָּר,
וְהַיָּבֵשׁ אֵינוֹ נֶעְכָּר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ו
ו
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד טְעוּנִים נְסָכִים,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר, וְהַמַּעְשֵׂר, וְהַפֶּסַח,
וְהַחַטָּאת, וְהָאָשָׁם,
אֶלָּא שֶׁחַטָּאתוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע וַאֲשָׁמוֹ טְעוּנִים נְסָכִים.

מסכת מנחות פרק ט משנה ז
ז
כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵין בָּהֶן סְמִיכָה,
חוּץ מִן הַפָּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת,
וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
[אַף] שְׂעִירֵי עֲבוֹדָה זָרָה.

ח
כָּל קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד טְעוּנִים סְמִיכָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר, וְהַמַּעֲשֵׂר, וְהַפֶּסַח.
וְהַיּוֹרֵשׁ סוֹמֵךְ, וּמֵבִיא נְסָכָיו, וּמֵמִיר.

מסכת מנחות פרק ט משנה ח
ט
הַפֹּל סוֹמְכִין,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
סוֹמֵא, וְנָכְרִי,
וְהָעֻבָּד, וְהַשָּׁלִיחַ, וְהָאִשָּׁה.
וּסְמִיכָה, שִׁירֵי מִצְוָה,
עַל הָרֹאשׁ בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם.
וּבְמָקוֹם שֶׁסּוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין,
וְתֵכֶף לִסְמִיכָה שְׁחִיטָה.

מסכת מנחות פרק ט משנה ט
י
חֹמֶר בִּסְמִיכָה מִבַּתְּנוּפָה,
וּבַתְּנוּפָה מִבַּסְּמִיכָה,
שֶׁאֶחָד מֵניף לְכָל הַחוֹבְרִין,
וְאֵין אֶחָד סוֹמֵךְ לְכָל הַחוֹבְרִין.
חֹמֶר בִּתְנוּפָה,
שֶׁהַתְּנוּפָה נוֹהֶגֶת
בְּקָרְבָּנוֹת הַיָּחִיד וּבְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
בַּחַיִּים וּבַשְּׁחוּטִים,
בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
וּבְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּסְמִיכָה.

פרק י

מסכת מנחות פרק י משנה א
א
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הָעֹמֶר הָיָה בָא בַשַּׁבָּת מִשָּׁלֹשׁ סְאִים,
וּבַחֹל, מֵחָמֵשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד שַׁבָּת וְאֶחָד חֹל,
מִשָּׁלֹשׁ הָיָה בָא.
רִבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
בַּשַּׁבָּת הָיָה נִקְצָר בַּיָּחִיד,
וּבְמַגָּל אַחַת, וּבְקֻפָּה אַחַת;
וּבַחֹל, בִּשְׁלֹשָׁה,
וּבְשָׁלוֹשׁ קֻפּוֹת, וּבְשָׁלוֹשׁ מַגָּלוֹת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד שַׁבָּת וְאֶחָד הַחֹל, בִּשְׁלֹשָׁה,
וּבְשָׁלֹשׁ קֻפּוֹת וּבְשָׁלוֹשׁ מַגָּלוֹת.

מסכת מנחות פרק י משנה ב
ב
מִצְוַת הָעֹמֶר לָבֹא מִן הַקָּרוֹב.
לֹא בִכֵּר הַקָּרוֹב לִירוּשָׁלַיִם,

מְבִיאִין אוֹתוֹ מִכָּל מָקוֹם.
מַעֲשֶׂה שֶׁבָּא מִגַּנּוֹת צְרִיפִין,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם מִבְּקִעַת עֵין סוֹכֵר.

מסכת מנחות פרק י משנה ג
ד
כֵּיצַד הָיוּ עוֹשִׂין?
שְׁלוּחֵי בֵית דִּין יוֹצְאִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב,
וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ כְּרֵיכוֹת בְּמִחְבָּר לַקַּרְקַע,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נוֹחַ לִקְצֹר.
כָּל הָעֲיָרוֹת הַסְּמוּכוֹת לַשָּׁם מִתְכַּנְּסוֹת לַשָּׁם,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִקְצָר בְּעֵסֶק גָּדוֹל.

ה
כֵּינָן שֶׁחַשְׁכָה, אָמַר לָהֶם:
"בָּא הַשֶּׁמֶשׁ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"בָּא הַשֶּׁמֶשׁ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"מַגָּל זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"מַגָּל זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"קֻפָּה זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"קֻפָּה זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
וּבַשַּׁבָּת אוֹמֵר לָהֶם: <אוֹמְ' הֵין>
"שַׁבָּת זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"שַׁבָּת זוֹ?"
אוֹמְרִים "הֵין."
"אֶקְצֹר?"
אוֹמְרִים לוֹ "קְצֹר!"
"אֶקְצֹר?"
אוֹמְרִים לוֹ "קְצֹר!"
שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר,
וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ:
"הֵין, הֵין, הֵין."

ו
כָּל כָּךְ לָמָּה?
מִפְּנֵי הַבֵּיתְסִין, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לוֹ:
אֵין קְצִירַת הָעֹמֶר בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב.

מסכת מנחות פרק י משנה ד
ז
קְצָרוּהוּ וּנְתָנוּהוּ לַקֻּפּוֹת,
הֱבִיאוּהוּ לָעֲזָרָה,
הָיוּ מְהַבְהֲבִין אוֹתוֹ בָּאוּר,

כְּדֵי לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת קָלִי.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
וּבַקּוֹלָחוֹת חוֹבְטִין אוֹתוֹ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְמָעֵךְ.

ח
נְתָנוּהוּ לְאַבּוּב, וְאַבּוּב חָיֵה מְנֻקָּב,
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הָאוּר שׁוֹלֵט בְּכֻלָּן.
שְׁטָחוּהוּ בָּעֲזָרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ, <שְׁחָטוּהוּ>
נְתָנוּהוּ לָרַחַיִם שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
הוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ עִשָּׂרוֹן,
שֶׁהוּא מְנֻפֶּה מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה נָפָה,
וְהַשְּׁאָר נִפְדֶּה וְנֶאֱכָל לְכָל אָדָם.
וְחַיָּב בַּחַלָּה וּפָטוּר מִן הַמַּעַשְׂרוֹת.
רִבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב בַּחַלָּה וּבַמַּעַשְׂרוֹת.

ט
בָּא לוֹ לְעִשָּׂרוֹן,
נָתַן שַׁמְנוֹ וּלְבוֹנָתוֹ,
יָצַק וּבָלַל,
וְהֵנִיף וְהִגִּישׁ,
קָמַץ וְהִקְטִיר.
וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים.

מסכת מנחות פרק י משנה ה
י
מִשֶּׁקָּרַב הָעֹמֶר,
יוֹצְאִין וּמוֹצְאִין שׁוּק יְרוּשָׁלַיִם
שֶׁהוּא מָלֵא קֶמַח קָלִי,
שֶׁלֹּא כִרְצוֹן חֲכָמִים.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כִּרְצוֹן חֲכָמִים הָיוּ עוֹשִׂין.
מִשֶּׁקָּרַב הָעֹמֶר, הֻתַּר הֶחָדָשׁ מִיָּד.
וְהָרְחוֹקִין מֻתָּרִין מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וּלְהַלָּן.
מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
הִתְקִין רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁיְּהֵא יוֹם הֶנֵף כֻּלּוֹ אָסוּר.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא מִן הַתּוֹרָה הוּא אָסוּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כג,יד)
"עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה"?
מִפְּנֵי מָה הָרְחוֹקִין מֻתָּרִין
מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וּלְהַלָּן?
מִפְּנֵי שֶׁהֵן יוֹדְעִין,
שֶׁאֵין בֵּית דִּין מִתְעַצְּלִין בּוֹ.

מסכת מנחות פרק י משנה ו
יא

הָעֹמֶר הָיָה מַתִּיר בַּמִּדִינָה,
וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם בַּמִּקְדָּשׁ.
אֵין מְבִיאִין מְנָחוֹת וּבְכוּרִין,
וּמִנְחַת בְּהֵמָה קוֹדֶם לָעֹמֶר,
וְאִם הֵבִיא פָּסוּל.
קוֹדֶם לִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם לֹא יָבִיא,
וְאִם הֵבִיא, כָּשֵׁר.

מסכת מנחות פרק י משנה ז
יב
הַחִטִּין, וְהַשְּׂעוֹרִין,
וְהַכֻּסְמִין, וְשִׁבֹּלֶת שׁוּעָל, וְהַשִּׁיפוֹן,
הֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין בַּחַלָּה,
וּמִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וַאֲסוּרִין בֶּחָדָשׁ מִלִּפְנֵי הַפֶּסַח,
וּמִלִּקְצוֹר מִלִּפְנֵי הָעֹמֶר.
אִם הִשְׁרִישׁוּ קוֹדֶם לָעֹמֶר,
הָעֹמֶר מַתִּירָן,
וְאִם לָאו,
אֲסוּרִין עַד שֶׁיָּבוֹא הָעֹמֶר הַבָּא.

מסכת מנחות פרק י משנה ח
יג
קוֹצְרִין בְּבֵית הַשִּׁלְחִין שֶׁבָּעֲמָקִין,
אֲבָל לֹא גוֹדְשִׁין.
אַנְשֵׁי יְרִיחוֹ קוֹצְרִין כִּרְצוֹנָן חֲכָמִים,
וְגוֹדְשִׁין שֶׁלֹּא כִרְצוֹנָן חֲכָמִים,
וְלֹא מֵחוּ בְיָדָן חֲכָמִים.
וְקוֹצֵר לַשַּׁחַת, וּמַאֲכִיל לַבְּהֵמָה.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִתְחִיל,
עַד שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שָׁלִישׁ. <הֵבִיא הַשָּׁלִישׁ>
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף יִקְצֹר וַיַּאֲכִיל אַף מִשֶּׁהֵבִיאָה שָׁלִישׁ.

מסכת מנחות פרק י משנה ט
יד
קוֹצְרִין מִפְּנֵי נְטִיעוֹת,
מִפְּנֵי בֵית הָאֵבֶל,
מִפְּנֵי בְטוּל בֵּית הַמִּדְרָשׁ.
לֹא יַעֲשֶׂה אוֹתָן כְּרֵיכוֹת,
אֲבָל מַנִּיחָן צְבָתִין.
מִצְוַת הָעֹמֶר לָבֹא מִן הַקָּמָה.
לֹא מָצָא, יָבִיא מִן הָעֲמָרִין.
מִצְוָתוֹ לָבֹא מִן הַלַּח;
לֹא מָצָא, יָבִיא מִן הַיָּבֵשׁ.
מִצְוָתוֹ לִקְצוֹר בַּלַּיְלָה.
נִקְצַר בַּיּוֹם, כָּשֵׁר.
וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת.

פרק יא

מסכת מנחות פרק יא משנה א
א
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם
נִלּוֹשׁוֹת אַחַת אַחַת,
וְנֶאֱפוֹת אַחַת אַחַת.
לֶחֶם הַפָּנִים
נִלּוֹשׁ אֶחָד אֶחָד,
וְנֶאֱפֶה שְׁנַיִם שְׁנַיִם. <שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם>
וּבִטְפָּס הָיָה עוֹשֶׂה אוֹתָן.
כְּשֶׁהוּא רָדָן,
נוֹתְנָן לְטִפָּס,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקַלְקְלוּ.

מסכת מנחות פרק יא משנה ב
ב
אֶחָד שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, אֶחָד לֶחֶם הַפָּנִים,
לִישָׁתָן וַעֲרִיכָתָן בַּחוּץ,
וַאֲפִיָּתָן בִּפְנִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל מַעֲשֵׂיהֶם בִּפְנִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הֱוֵי רָגִיל לוֹמַר:
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם הַפָּנִים
כְּשֵׁרוֹת בָּעֲזָרָה, וּכְשֵׁרוֹת בְּבֵית פָּגֵי.

מסכת מנחות פרק יא משנה ג
ג
חֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל,
לִישָׁתָן וַאֲפִיָּתָן בִּפְנִים,
וְדוֹחוֹת אֶת הַשַּׁבָּת.
טָחָנָן וְהִרְקִידָן, <טחונן והירקידן>
אֵינָן דּוֹחוֹת אֶת הַשַּׁבָּת. <דוחים>
כְּלָל אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
כָּל מְלָאכָה שֶׁאִפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת,
וְשֶׁאִי אֶפְשָׁר לָהּ לֵעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.

מסכת מנחות פרק יא משנה ד
ד
כָּל הַמְּנָחוֹת,
יֵשׁ בָּהֶן מַעֲשֵׂה כֶלִי בִּפְנִים,
וְאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂה כֶלִי בַּחוּץ.
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,

אָרְכָּן שִׁבְעָה, וְרָחְבָּן אַרְבָּעָה,
וְקַרְנוֹתֵיהֶן אַרְבַּע אֶצְבָּעוֹת.
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה,
וְקַרְנוֹתָיו שֶׁבַע אֶצְבָּעוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא תִטְעֶה, זד"ד יה"ז.
בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר: (שמות כה,ל)
"וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד",
שֶׁיְּהוּא לוֹ פָּנִים.

מסכת מנחות פרק יא משנה ה

ה

הַשֻּׁלְחָן,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה,
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה.
נוֹתֵן אָרְכּוֹ כְּנֶגֶד רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן,
וְכוֹפֵל טְפָחַיִם וּמַחְצָה מִכָּאן,
וְטְפָחַיִם וּמַחְצָה מִכָּן,
נִמְצָא אָרְכּוֹ מְמַלֵּא רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה. <יודה>

ו

רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַשֻּׁלְחָן,
אָרְכּוֹ שְׁנַיִם עָשָׂר וְרָחְבּוֹ שִׁשָּׁה,
לֶחֶם הַפָּנִים,
אָרְכּוֹ עֲשָׂרָה וְרָחְבּוֹ חֲמִשָּׁה.
נוֹתֵן אָרְכּוֹ כְּנֶגֶד רָחְבּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן,
וְכוֹפֵל טְפָחַיִם מִכָּאן וְטְפָחַיִם מִכָּאן,
רֶוַח בָּאֶמְצַע,
כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
שָׁם הָיוּ נוֹתְנִין
שְׁנֵי בָזְכֵי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים.
אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר: (ויקרא כד,ז)
"וְנָתַתָּ עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זַכָּה"?
אָמַר לָהֶם:
וַהֲלֹא נֶאֱמַר: (דברים ב,כ)
"וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה"?

מסכת מנחות פרק יא משנה ו

ז

אַרְבָּעָה סְנִיפִים שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ שָׁם,
מֻפְצָלִין מֵרָאשֵׁיהֶן,
שָׁהָיוּ סוֹמְכִין בָּהֶן,
שְׁנַיִם לְסֵדֶר זֶה וּשְׁנַיִם לְסֵדֶר זֶה.
וְעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה קָנִים,

כַּחֲצִי קָנֶה חָלוּל, <וַחֲצִי>
אַרְבָּעָה עָשָׂר לְסֶדֶר זֶה,
וְאַרְבָּעָה עָשָׂר לְסֶדֶר זֶה.
לֹא סִדּוּר קָנִים וְלֹא נְטִילָתָן הוֹחִים אֶת הַשַּׁבָּת,
אֶלָּא נִכְנָס מֵעֶרֶב שַׁבָּת,
וְשׁוֹמְטָן, וְנוֹתְנָן לְאָרְכּוֹ שֶׁלַּשֻּׁלְחָן.
כָּל הַכֵּלִים שֶׁהָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ,
אָרְכָּן לְאָרְכּוֹ שֶׁלַּבַּיִת.

מסכת מנחות פרק יא משנה ז
ח
שְׁנֵי שֻׁלְחָנוֹת הָיוּ בָּאוּלָם מִבִּפְנִים,
עַל פֶּתַח הַבַּיִת,
אֶחָד שֶׁלַּשַּׁיִשׁ וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב.
עַל שֶׁלַּשַּׁיִשׁ נוֹתְנִין לֶחֶם הַפָּנִים בִּכְנִיסָתוֹ,
וְעַל שֶׁלַּזָּהָב בִּיצִיאָתוֹ,
שֶׁמַּעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.
וְאֶחָד שֶׁלַּזָּהָב מִבִּפְנִים,
שֶׁעָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים תָּמִיד.

ט
אַרְבָּעָה כֹּהֲנִים נִכְנָסִין,
שְׁנַיִם בְּיָדָן שְׁנֵי סְדָרִין,
וּשְׁנַיִם בְּיָדָן שְׁנֵי בַזִּכִּין.
וְאַרְבָּעָה מְקַדְּמִין לִפְנֵיהֶם,
שְׁנַיִם לְטוֹל שְׁנֵי סְדָרִים,
וּשְׁנַיִם לְטוֹל שְׁנֵי בַזִּכִּין.
הַמַּכְנִיסִין עוֹמְדִים בַּצָּפוֹן,
וּפְנֵיהֶם לַדָּרוֹם.
הַמּוֹצִיאִין עוֹמְדִים בַּדָּרוֹם,
וּפְנֵיהֶן בַּצָּפוֹן.
אֵלּוּ מוֹשְׁכִין, וְאֵלּוּ מַנִּיחִין,
וְטִפְחוֹ שֶׁלָּזֶה לְתוֹךְ טִפְחוֹ שֶׁלָּזֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כה,ל)
"לְפָנַי תָּמִיד".
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵלּוּ נוֹטְלִין וְאֵלּוּ מַנִּיחִין,
אַף זוֹ הָיְתָה תָּמִיד.
יָצְאוּ וּנְתָנוּם עַל שֻׁלְחָן הַזָּהָב שֶׁהָיָה בָּאוּלָם,
הִקְטִירוּ הַבַּזִּכִּין,
הַחַלּוֹת מִתְחַלְּקוֹת לַכֹּהֲנִים.

י
חָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
הַחַלּוֹת מִתְחַלְּקוֹת לָעֶרֶב.
חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
שָׁעִיר שֶׁלְיוֹם הַכִּפּוּרִים נֶאֱכָל לָעֶרֶב.
הַבַּבְלִיִּין אוֹכְלִין אוֹתוֹ כְּשֶׁהוּא חַי,
מִפְּנֵי שֶׁדַּעְתָּן יָפָה.

מסכת מנחות פרק יא משנה ח
יא
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם בַּשַּׁבָּת,
וְאֶת הַבַּזִּכִּין לְאַחַר שַׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבַּזִּכִּין בַּשַּׁבָּת,
פְּסוּלָה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

יב
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבַּזִּכִּין בַּשַּׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבַּזִּכִּין לְאַחַר הַשַּׁבָּת,
פְּסוּלָה,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

יג
סִדֵּר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבַּזִּכִּין בַּשַּׁבָּת,
וְהִקְטִיר אֶת הַבַּזִּכִּין בַּשַּׁבָּת,
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יַנִּיחֶנָּה לַשַּׁבָּת,
שֶׁאֲפִלּוּ הֵיא עַל הַשֻּׁלְחָן יָמִים,
אֵין בְּכָךְ כְּלוּם.

מסכת מנחות פרק יא משנה ט
יד
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נֶאֱכָלוֹת,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם וְלֹא יָתֵר עַל שִׁלְשָׁה.
כֵּיצַד?
נֶאֱפוֹת מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, <וּמֵעֶרֶב>
וְנֶאֱכָלוֹת בְּיוֹם טוֹב, לִשְׁנַיִם.
חָל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת אַחַר שַׁבָּת,
נֶאֱכָלוֹת לִשְׁלֹשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל
אֵין פָּחוּת מִתִּשְׁעָה וְלֹא יָתֵר עַל אַחַד עָשָׂר. <אֶחָד עָשָׂר>
כֵּיצַד?
נֶאֱפָה בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְנֶאֱכָל בַּשַּׁבָּת,
לִתְשְׁעָה.
חָל יוֹם טוֹב לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
נֶאֱכָל לַעֲשָׂרָה.
שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
נֶאֱכָל לְאַחַד עָשָׂר. <לְאֶחָד עָשָׂר>
אֵינוּ דוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר,
מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן הַסָּגָן:
דּוֹחֶה אֶת יוֹם טוֹב,
וְאֵינוּ דוֹחֶה אֶת יוֹם צוֹם.

משנה א
א
הַמְּנָחוֹת וְהַנְּסָכִים שֶׁנִּטַּמּוּ,
עַד שֶׁלֹּא קָדְשׁוּ בַּכֶּלִי, יֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן;
מִשֶּׁקָּדְשׁוּ בַּכֶּלִי, אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן.
הָעוֹפוֹת וְהָעֵצִים, הַלְּבוֹנָה וּכְלֵי שָׁרֵת,
אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן,
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא בְּהֵמָה.

משנה ב
ב
הָאוֹמֵר:
"הֲרֵי עָלַי בַּמַּחֲבַת", וְהֵבִיא בַּמַּרְחֶשֶׁת;
"בַּמַּרְחֶשֶׁת", וְהֵבִיא בַּמַּחֲבַת,
מַה שֶּׁהֵבִיא, הֵבִיא,
וְיֵדֵי חוֹבָתוֹ לֹא יָצָא.
"זוֹ לְהָבִיא בַּמַּחֲבַת", וְהֵבִיא בַּמַּרְחֶשֶׁת;
"בַּמַּרְחֶשֶׁת", וְהֵבִיא בַּמַּחֲבַת,
הֲרֵי זוֹ פְסוּלָה.

ג
"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנוֹת לְהָבִיא בְּכֶלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
"בִּשְׁנֵי כֵלִים", וְהֵבִיא בְּכֶלִי אֶחָד,
מַה שֶּׁהֵבִיא הֵבִיא,
וְיֵדֵי חוֹבָתוֹ לֹא יָצָא.
"אֵלּוּ לְהָבִיא בְּכֶלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
"בִּשְׁנֵי כֵלִים", וְהֵבִיא בְּכֶלִי אֶחָד,
הֲרֵי אֵלּוּ פְסוּלִין.

ד
"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְהָבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים",
וְהֵבִיא בְּכֶלִי אֶחָד,
אָמְרוּ לוֹ "בִּשְׁנֵי כֵלִים" נָדַרְתָּ;
הִקְרִיבָן בִּשְׁנֵי כֵלִים, כְּשֵׁרִים;
נְתָנָן בְּכֶלִי אֶחָד,
כִּשְׁתֵּי מְנָחוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ.

ה
"הֲרֵי עָלַי שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים לְהָבִיא בְּכֶלִי אֶחָד",
וְהֵבִיא בִּשְׁנֵי כֵלִים;
אָמְרוּ לוֹ "בְּכֶלִי אֶחָד" נָדַרְתָּ;
הִקְרִיבָן בְּכֶלִי אֶחָד, כְּשֵׁרִים;
בִּשְׁנֵי כֵלִים, פְּסוּלִין.

משנה ג
ו
"הֲרֵי עָלַי מִנְחָה מִן הַשְּׁעוֹרִין",
יָבִיא מִן הַחִטִּין.

״קֶמַח״, יָבִיא סֹלֶת.
״בְּלֹא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה״, <שֶׁלֹּא>
יָבִיא שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה.
״חֲצִי עִשָּׂרוֹן״, <חֲצִי עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם>
יָבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם.
״עִשָּׂרוֹן וּמַחְצָה״, יָבִיא שְׁנַיִם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר,
שֶׁלֹּא הִתְנַדֵּב כְּדַרְכּוֹ הַמִּתְנַדְּבִין.
(משנה ד)
וּמִתְנַדֵּב אָדָם מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן,
וּמֵבִיא בְּכֶלִי אֶחָד.
אִם אָמַר ״חֲרֵי עָלַי שִׁשִּׁים וְאֶחָד״,
מֵבִיא שִׁשִּׁים בְּכֶלִי אֶחָד,
וְאֶחָד בְּכֶלִי אֶחָד,
שֶׁכֵּן הַצִּבּוּר מֵבִיא בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלֶּחָג
שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת שִׁשִּׁים וְאֶחָד.
דַּיּוֹ לַיָּחִיד שֶׁיְּהֵא פָּחוּת מִן הַצִּבּוּר אֶחָד.

ח
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
וַהֲלֹא אֵלּוּ לַפָּרִים, וְאֵלּוּ לַכְּבָשִׂים,
אֵין נִבְלָלִין זֶה עִם זֶה?
אֶלָּא, עַד שִׁשִּׁים, יְכוֹלִין לְהִבָּלֵל.
אָמְרוּ לוֹ:
שִׁשִּׁים נִבְלָלִין,
וְשִׁשִּׁים וְאֶחָד אֵינָן נִבְלָלִין?
אָמַר לָהֶן:
כָּל מִדּוֹת חֲכָמִים כֵּן:
בְּאַרְבָּעִים סְאָה,
הוּא טוֹבֵל,
אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר קַרְטוֹב,
אֵינוֹ יָכוֹל לִטְבֹּל בָּהֶן.
שֶׁאֵינָן מִתְנַדְּבִין לג, שְׁנַיִם וַחֲמִשָּׁה.
אֲבָל מִתְנַדְּבִין שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעָה,
וְשִׁשָּׁה, וּמִשִּׁשָּׁה וּלְמַעְלָן.

משנה ה
ט
מִתְנַדְּבִים יַיִן,
וְאֵין מִתְנַדְּבִים שֶׁמֶן.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
מִתְנַדְּבִין שֶׁמֶן.
אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
מַה מָּצִינוּ בַּיַּיִן,
שֶׁהוּא בָּא חוֹבָה וּבָא נְדָבָה,
אַף הַשֶּׁמֶן,
שֶׁהוּא בָּא חוֹבָה, יָבֹא נְדָבָה.
אָמַר לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה:
לֹא, אִם אָמַרְתָּ בַּיַּיִן,

שֶׁכֵּן הוּא קָרֵב חוֹבָתוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
תֹּאמַר בַּשֶּׁמֶן, שֶׁאֵינוּ קָרֵב חוֹבָתוֹ בִּפְנֵי עַצְמוֹ?
שֶׁאֵין שְׁנַיִם מִתְנַדְּבִין עִשָּׂרוֹן אֶחָד,
אֲבָל מִתְנַדְּבִין עוֹלָה וּשְׁלָמִים,
וּבָעוֹף, אֲפִלּוּ פְּרִידָה אַחַת.

פרק יג

מסכת מנחות פרק יג משנה א
א
"חֲרִי עָלַי עִשָּׂרוֹן", יָבִיא אֶחָד;
"עֶשְׂרוֹנוֹת", יָבִיא שְׁנַיִם.
"פְּרַשְׂתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׂתִּי",
יָבִיא שִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן.
"חֲרִי עָלַי מִנְחָה", יָבִיא אֵי זֶה שֶׁיִּרְצֶה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָבִיא מִנְחַת סֹלֶת,
שֶׁהִיא מְיֻחֶדֶת שֶׁבַּמְּנָחוֹת.

מסכת מנחות פרק יג משנה ב
ב
"מִנְחָה", "מִן הַמִּנְחָה", יָבִיא אַחַת.
"מְנָחוֹת", "מִן הַמְּנָחוֹת", יָבִיא שְׁתַּיִם.
"פֵּרַשְׂתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׂתִּי",
יָבִיא חֲמִשְׁתָּן.
"פֵּרַשְׂתִּי מְנָחוֹת שֶׁלָּעֶשְׂרוֹנוֹת,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׂתִּי",
יָבִיא מִנְחָה שֶׁלְּשִׁשִּׁים עִשָּׂרוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָבִיא מְנָחוֹת שֶׁלָּעֶשְׂרוֹנוֹת,
מֵאֶחָד וְעַד שִׁשִּׁים.

מסכת מנחות פרק יג משנה ג
ג
"חֲרִי עָלַי עֻצִּים", לֹא יִפְחֹת מִשְּׁנֵי גִזְרִין.
"לְבוֹנָה", לֹא יִפְחֹת מִקֹּמֶץ.
חֲמִשָּׁה קֻמָּצִים הֵן:
הָאוֹמֵר:
"חֲרִי עָלַי לְבוֹנָה", לֹא יִפְחֹת מִקֹּמֶץ.
הַמִּתְנַדֵּב מִנְחָה, יָבִיא עִמָּהּ קֹמֶץ לְבוֹנָה.
הַמַּעֲלֶה אֶת הַקֹּמֶץ בַּחוּץ, חַיָּב.
וּשְׁנֵי בַזִּכִּים טְעוּנִים שְׁנֵי קֻמָּצִין.

מסכת מנחות פרק יג משנה ד
ד
"חֲרִי עָלַי זָהָב",
לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר זָהָב.
"וְכֶסֶף", לֹא יִפְחֹת מִדִּינַר כֶּסֶף.

"וּנְחֹשֶׁת", לֹא יִפְחֹת מִמָּעָה כֶּסֶף.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יְהֵא מֵבִיא עַד שֶׁיֹּאמַר:
"לֹא לְכָךְ נִתְכַּוַּנְתִּי. "

מסכת מנחות פרק יג משנה ה
ה
"חֲרִי עָלַי יַיִן",
לֹא יִפְחֹת מִשְּׁלֹשֶׁת לָגִּין.
"שֶׁמֶן",
לֹא יִפְחֹת מִלֹּג.
רְבִּי אוֹמֵר:
מִשְּׁלֹשֶׁת לָגִּין.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא כְּמִרְבֶּה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ו
ו
"חֲרִי עָלַי עוֹלָה", יָבִיא כֶּבֶשׂ.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
תּוֹר, [אוֹ] בֶּן יוֹנָה.
"פֵּרַשְׁתִּי בֶן בָּקָר,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וְעֵגֶל.
"מִן הַבְּהֵמָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וְעֵגֶל, אַיִל וּגְדִי וְטָלֶה.
"פֵּרַשְׁתִּי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
מוֹסִיף עֲלֵיהֶן תּוֹר וּבֶן יוֹנָה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ז
ז
"חֲרִי עָלַי תּוֹדָה אוֹ שְׁלָמִים",
יָבִיא כֶּבֶשׂ.
"פֵּרַשְׁתִּי בֶן בָּקָר,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וּפָרָה, עֵגֶל וְעֶגְלָה. <וַעֲגָלָה>
"מִן הַבְּהֵמָה,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי",
יָבִיא פַּר וּפָרָה, עֵגֶל וְעֶגְלָה, <וַעֲגָלָה>
אַיִל וְרָחֵל, גְּדִי וּגְדָיָה,
שָׂעִיר וּשְׂעִירָה, טָלֶה וְטָלָה.

מסכת מנחות פרק יג משנה ח
ח
"חֲרִי עָלַי שׁוֹר",
יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בְּמָנֶה. <מָנֶא בכל מקום>
"עֵגֶל", יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בְּחָמֵשׁ.
"אַיִל", יָבִיא הוּא וּנְסָכָיו בִּשְׁתַּיִם.
"כֶּבֶשׂ", יָבִיא הוּא בְּסֶלַע.

״שׁוֹר בְּמָנֶה״, יָבִיא בְּמָנֶה חוּץ מִנְּסָכָיו.
״עֵגֶל בְּחָמֵשׁ״, יָבִיא בְּחָמֵשׁ חוּץ מִנְּסָכָיו.
״אַיִל בִּשְׁתַּיִם״, יָבִיא בִּשְׁתַּיִם חוּץ מִנְּסָכָיו.
״כֶּבֶשׂ בְּסֶלַע״, יָבִיא בְּסֶלַע חוּץ מִנְּסָכָיו.
״שׁוֹר בְּמָנֶה״, וְהֵבִיא שְׁנַיִם בְּמָנֶה,
לֹא יָצָא.
אֲפִלּוּ זֶה בְּמָנֶה חָסֵר דִּינָר,
זֶה בְּמָנֶה חָסֵר דִּינָר.
״שָׂחוֹר״, וְהֵבִיא לָבָן;
״לָבָן״, וְהֵבִיא שָׂחוֹר;
״גָּדוֹל״, וְהֵבִיא קָטָן,
לֹא יָצָא.
״קָטָן״, וְהֵבִיא גָּדוֹל,
יָצָא.
רְבִּי אוֹמֵר:
לֹא יָצָא.

מסכת מנחות פרק יג משנה ט
ט
״שׁוֹר זֶה עוֹלָה״, וְנִסְתָּאַב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְּדָמָיו שְׁנַיִם.
״שְׁנֵי שְׁוָרִים אֵלּוּ עוֹלָה״, וְנִסְתָּאֲבוּ,
אִם רָצָה, יָבִיא בִּדְמֵיהֶם אֶחָד.
רְבִּי אוֹסֵר.
״אַיִל זֶה עוֹלָה״, וְנִסְתָּאַב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְּדָמָיו כֶּבֶשׂ.
״כֶּבֶשׂ זֶה עוֹלָה״, וְנִסְתָּאַב,
אִם רָצָה, יָבִיא בְּדָמָיו אַיִל.
רְבִּי אוֹסֵר.
הָאוֹמֵר:
״אֶחָד מִכֹּיסַי הֶקְדֵּשׁ,
וְאֶחָד מִשְּׁוָרַי הֶקְדֵּשׁ״,
הָיוּ לוֹ שְׁנַיִם, הַקָּטָן שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ;
שְׁלֹשָׁה, הַבֵּינוֹנִי שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ.
פֵּרַשְׁתִּי,
וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פֵּרַשְׁתִּי,
אוֹ שֶׁאָמַר לִי אַבָּה,
הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶן הֶקְדֵּשׁ.

מסכת מנחות פרק יג משנה י
י
״הֲרֵי עָלַי עוֹלָה״,
יַקְרִיבֶנָּה בַּמִּקְדָּשׁ.
וְאִם הִקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יָצָא.
״לֹא שֶׁאַקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן״,
יַקְרִיבֶנָּה בַּמִּקְדָּשׁ;
וְאִם הִקְרִיבָהּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
יָצָא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

אֵין זֶה עוֹלָה.
"הֲרֵינִי נָזִיר",
יְגַלַּח בַּמִּקְדָּשׁ.
אִם גִּלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יָצָא.
"שֶׁאֲגַלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן",
יְגַלַּח בַּמִּקְדָּשׁ.
וְאִם גִּלַּח בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
יָצָא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין זֶה נָזִיר.
הַפַּחֲנִים שֶׁשִּׁמְּשׁוּ בְּבֵית נְחוּנְיוֹן,
לֹא יְשַׁמְּשׁוּ בַּמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם.
וְאֵין צָרִךְ לוֹמַר לְדָבָר אַחֵר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מלכים ב כג,ט)
"אַךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבָּמוֹת אֶל מִזְבַּח יי בִּירוּשָׁלִָם,
כִּי אִם אָכְלוּ מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם",
הֲרֵי הֵם כְּבַעֲלֵי מוּמִים:
חוֹלְקִים וְאוֹכְלִים,
אֲבָל לֹא מַקְרִיבִים.
(מסכת מנחות פרק יג משנה יא)
נֶאֱמַר בְּעוֹלַת הַבְּהֵמָה: (ויקרא א,ט)
"אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחוֹחַ",
בַּמְּנָחָה: (ויקרא ב,ב)
"אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ",
לְלַמֵּד שֶׁאֶחָד מַרְבֶּה וְאֶחָד מְמָעֵט,
וּבִלְבַד שֶׁיְּכַוֵּן אָדָם אֶת דַּעְתּוֹ לַשָּׁמַיִם.

חסל מסכת מנחות

מסכת חולין

פרק א

מסכת חולין פרק א משנה א
א
הַכֹּל שׁוֹחֲטִין, וּשְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה,
חוּץ מֵחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
שֶׁמַּא יְקַלְקְלוּ בִּשְׁחִיטָתָן.
וְכֻלָּם שֶׁשָּׁחֲטוּ וַאֲחֵרִים רוֹאִים אוֹתָן,
שְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה.
שְׁחִיטַת נָכְרִי נְבֵלָה, וּמְטַמָּא בַּמַּשָּׂא.
הַשּׁוֹחֵט בַּלַּיְלָה, וְכֵן הַסּוֹמֵא שֶׁשָּׁחַט,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
הַשּׁוֹחֵט בַּשַּׁבָּת, וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים,

אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק א משנה ב
ב
הַשּׁוֹחֵט בְּמַגַּל יָד, וּבַצּוּר, וּבַקָּנֶה,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
הַכֹּל שׁוֹחֲטִין, וּלְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין,
וּבַכֹּל שׁוֹחֲטִין, חוּץ מִמַּגַּל קָצִיר,
וְהַמְּגֵרָה, וְהַשִּׁנַּיִם, וְהַצִּפֹּרֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן חוֹנְקִין.
הַשּׁוֹחֵט בְּמַגַּל קָצִיר כְּדֶרֶךְ הוֹלָכָתָהּ,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹסְלִין,
וּבֵית הֶלֵּל מַכְשִׁירִין.
וְאִם הֶחֱלִיקוּ שִׁנָּיָהּ,
חֲרֵי זוֹ כִסְכִּין.

מסכת חולין פרק א משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט מִתּוֹךְ הַטַּבַּעַת,
וְשִׁיֵּר בָּהּ מְלֹא הַחוּט עַל פְּנֵי כֻלָּהּ,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְלֹא הַחוּט עַל פְּנֵי רֻבָּהּ.

מסכת חולין פרק א משנה ד
ד
הַשּׁוֹחֵט מִן הַצְּדָדִין, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
הַמּוֹלֵק מִן הַצְּדָדִין, מְלִיקָתוֹ פְּסוּלָה.
הַשּׁוֹחֵט מִן הָעֹרֶף, שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
הַמּוֹלֵק מִן הָעֹרֶף, מְלִיקָתוֹ כְּשֵׁרָה.
הַשּׁוֹחֵט מִן הַצַּוָּאר, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
הַמּוֹלֵק מִן הַצַּוָּאר, מְלִיקָתוֹ פְּסוּלָה;
שֶׁכָּל הָעֹרֶף כָּשֵׁר לִמְלִיקָה,
וְכָל הַצַּוָּאר כָּשֵׁר לִשְׁחִיטָה.
ה
נִמְצָא הַכָּשֵׁר בִּשְׁחִיטָה, פָּסוּל בִּמְלִיקָה;
הַכָּשֵׁר בִּמְלִיקָה, פָּסוּל בִּשְׁחִיטָה.
(מסכת חולין פרק א משנה ה)
הַכָּשֵׁר בַּתּוֹרִין, פָּסוּל בִּבְנֵי יוֹנָה;
הַכָּשֵׁר בִּבְנֵי יוֹנָה, פָּסוּל בַּתּוֹרִין.
תְּחִלַּת הַצָּהוֹב, בָּזֶה וּבָזֶה פָּסוּל.

מסכת חולין פרק א משנה ו
ז
הַכָּשֵׁר בַּפָּרָה, פָּסוּל בָּעֶגְלָה;
הַכָּשֵׁר בָּעֶגְלָה, פָּסוּל בַּפָּרָה.
הַכָּשֵׁר בַּכֹּהֲנִים, פָּסוּל בַּלְוִיִּם;
הַכָּשֵׁר בַּלְוִיִּם, פָּסוּל בַּכֹּהֲנִים.
הַטָּהוֹר בִּכְלֵי חֶרֶשׂ, טָמֵא בְּכָל הַכֵּלִים;

הַטָּהוֹר בִּכְלִי הַכֵּלִים, טָמֵא בִּכְלִי חֶרֶשׂ.
הַטָּהוֹר בִּכְלִי עֵץ, טָמֵא בִּכְלֵי מַתְכוֹת;
הַטָּהוֹר בִּכְלֵי מַתְכוֹת, טָמֵא בִּכְלִי עֵץ.
הַחַיָּב בַּשְּׁקֵדִים הַמָּרִים, פָּטוּר בַּמְּתוּקִים;
הַחַיָּב בַּמְּתוּקִים, פָּטוּר בַּמָּרִים.

מסכת חולין פרק א משנה ז
ח
הַתָּמָד,
עַד שֶׁלֹּא הֶחְמִיץ, אֵינוּ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִשֶּׁהֶחְמִיץ, נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים שֶׁחַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִין מִמַּעֲשַׂר בְּהֵמָה,
וְשֶׁחַיָּבִין בְּמַעֲשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִין מִן הַקָּלְבּוֹן.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִנָּס, אֵין מֻכָּר,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֻכָּר, אֵין קִנָּס.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מֵאוֹן, אֵין חֲלִיצָה,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֲלִיצָה, אֵין מֵאוֹן.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ תְּקִיעָה, אֵין הַבְדָּלָה,
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ הַבְדָּלָה, אֵין תְּקִיעָה.
כֵּיצַד?
יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת,
תּוֹקְעִין וְלֹא מַבְדִּילִין;
לְאַחַר הַשַּׁבָּת, מַבְדִּילִין וְלֹא תוֹקְעִין.
כֵּיצַד מַבְדִּילִין?
"בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ".
רְבִּי דוֹסָה אוֹמֵר:
"בֵּין קֹדֶשׁ הֶחָמוּר לְקֹדֶשׁ הַקַּל".

פרק ב

מסכת חולין פרק ב משנה א
א
הַשּׁוֹחֵט אֶחָד בָּעוֹף וּשְׁנַיִם בַּבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
וְרַבּוֹ שֶׁלְּאֶחָד כָּמוֹהוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּשְׁחֹט אֶת הַוָּרִידִין.

ב
חֲצִי אֶחָד בָּעוֹף, אֶחָד וָחֲצִי בַּבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
רֹב אֶחָד בָּעוֹף וְרֹב שְׁנַיִם בַּבְּהֵמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ב

ג
הַשּׁוֹחֵט שְׁנֵי רָאשִׁין כְּאַחַת,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסְּכִין וְשׁוֹחֲטִין,
אֶפִלּוּ אֶחָד מִלְּמַעְלָן וְאֶחָד מִלְּמַטָּן,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ג
ד
הִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבַת אַחַת,
פְּסוּלָה.
הָיָה שׁוֹחֵט,
וְהִתִּיז אֶת הָרֹאשׁ בְּבַת אַחַת,
אִם יֵשׁ בַּסְּכִין מִלֹּא צַוָּאר,
כָּשֵׁר.
הָיָה שׁוֹחֵט,
וְהִתִּיז שְׁנֵי הָרָאשִׁים כְּאַחַת,
אִם יֵשׁ בַּסְּכִין מִלֹּא צַוָּאר אֶחָד,
כָּשֵׁר.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהוֹלִיךְ וְלֹא הֵבִיא,
אוֹ הֵבִיא וְלֹא הוֹלִיךְ,
אֲבָל אִם הוֹלִיךְ וְהֵבִיא,
אֶפִלּוּ כָל שֶׁהוּא, אֶפִלּוּ בְּאֶזְמֵל,
כָּשֵׁר.

ה
נָפְלָה סְכִין וְשָׁחֲטָה,
אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁחֲטָה כְּדַרְכָּהּ,
פְּסוּלָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יב,כא)
"וְזָבַחְתָּ... וְאָכַלְתָּ",
מַה שֶּׁאַתָּה זוֹבֵחַ, אַתָּה אוֹכֵל.

ו
נָפְלָה סְכִין וְהִגְבִּיהָהּ,
נָפְלוּ כֵלָיו וְהִגְבִּיהָן,
הִשְׁחִיז אֶת הַסְּכִין, עָף,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁחַט,
אִם שָׁהָא כְּדֵי שְׁחִיטָה אַחַת,
פְּסוּלָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם שָׁהָא כְּדֵי בְּקִיעַ.

מסכת חולין פרק ב משנה ד
ז
שָׁחַט אֶת הַוֵּשֶׁט וּפָסַק אֶת הַגַּרְגֶּרֶת,
שָׁחַט אֶת הַגַּרְגֶּרֶת וּפָסַק אֶת הַוֵּשֶׁט,
שָׁחַט אֶת אֶחָד מֵהֶן וְהִמְתִּין לָהּ עַד שֶׁמֵּתָה,
אוֹ שֶׁהֶחֱלִיד אֶת הַסְּכִין תַּחַת הַשֵּׁנִי וּפְסָקוֹ,
רְבִּי יִשְׁבָּאָב אוֹמֵר:

נְבֵלָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
טְרֵפָה.
כְּלָל אָמַר רְבִּי יִשְׁבְּאָב מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁנִּפְסָלָה מִשְּׁחִיטָתָהּ, נְבֵלָה.
כָּל שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ כָּרָאוּי,
וְדָבָר אַחֵר גָּרַם לָהּ לְהִפָּסֵל, טְרֵפָה.
וְהוֹדָה לוֹ רְבִּי עֲקִיבָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ה
ח
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף,
וְלֹא יָצָא מֵהֶן דָּם, כְּשֵׁרִים,
נֶאֱכָלִים בְּיָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
לְפִי שֶׁלֹּא הָכְשָׁרוּ בַדָּם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָכְשָׁרוּ בִשְׁחִיטָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ו
ט
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמְּסֻכֶּנֶת,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד שֶׁתְּפַרְכֵּס בַּיָּד וּבָרֶגֶל.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַיְּהּ אִם זִנְּקָה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
אַף הַשּׁוֹחֵט בַּלַּיְלָה,
וּבַשַּׁחַר עָמַד וּמָצָא כָּתָלִים מְלֵאִים דָּם,
כְּשֵׁרָה, שֶׁזִּנְּקָה כְּמִדַּת רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתְּפַרְכֵּס בַּיָּד וּבָרֶגֶל.
אוֹ עַד שֶׁתְּכַשְׁכֵּשׁ בִּזְנָבָהּ.
אֶחָד בְּהֵמָה דַקָּה וְאֶחָד בְּהֵמָה גַסָּה.
בְּהֵמָה דַקָּה שֶׁפָּשְׁטָה אֶת יָדָהּ וְלֹא הֶחֱזִירָהּ,
פְּסוּלָה,
שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא הוֹצָאַת נֶפֶשׁ.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
שֶׁהָיְתָה בְּחֶזְקַת מְסֻכֶּנֶת,
אֲבָל אִם הָיְתָה בְּחֶזְקַת בְּרִיָּה,
אֲפִלּוּ לֹא הָיוּ בָהּ אֶחָד מִן הַסִּימָנִים הַלָּלוּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ז
י
הַשּׁוֹחֵט לַנָּכְרִי, שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אֲפִלּוּ שְׁחָטָהּ
שֶׁיֹּאכַל הַנָּכְרִי מֵחֲצַר הַכָּבֵד שֶׁלָּהּ,
פְּסוּלָה,

שֶׁמַּחְשֶׁבֶת הַנָּכְרִי לַעֲבוֹדָה זָרָה.

יא
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
קַל וָחֹמֶר הַדְּבָרִים:
מָה אִם בִּמְקוֹם שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּמֻּקְדָּשִׁין,
אֵין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא לְאַחַר הָעוֹבֵר,
מְקוֹם שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פוֹסֶלֶת בַּחֻלִּין,
לֹא יְהֵא הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלָּא לְאַחַר הַשּׁוֹחֵט?

מסכת חולין פרק ב משנה ח
יב
הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם הָרִים, לְשֵׁם גְּבָעוֹת,
לְשֵׁם יַמִּים, לְשֵׁם נְהָרוֹת,
לְשֵׁם מִדְבָּרוֹת,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסְּכִין וְשׁוֹחֲטִין,
אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ,
וְאֶחָד לְשֵׁם דָּבָר כָּשֵׁר,
שְׁחִיטָתָן פְּסוּלָה.

מסכת חולין פרק ב משנה ט
יג
אֵין שׁוֹחֲטִין לֹא לְתוֹךְ הַיַּמִּים,
וְלֹא לְתוֹךְ הַנְּהָרוֹת,
וְלֹא לְתוֹךְ הַכֵּלִים,
אֲבָל שׁוֹחֵט הוּא לְתוֹךְ הָעֹגֶל שֶׁלַּמַּיִם,
וּבַסְּפִינָה עַל גַּבֵּי כֵלִים.
אֵין שׁוֹחֲטִין בַּגּוּמָא,
אֲבָל עוֹשֶׂה הוּא אָדָן גּוּמָא לְתוֹךְ בֵּיתוֹ,
בְּשְׁבִיל שֶׁיִּכָּנֵס הַדָּם לְתוֹכָהּ.
וּבַשּׁוּק לֹא יַעֲשֶׂה כֵן,
שֶׁלֹּא יְחַקֶּה אֶת הַמִּינִים.

מסכת חולין פרק ב משנה י
יד
הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה,
לְשֵׁם שְׁלָמִים,
לְשֵׁם אָשָׁם תָּלוּי,
לְשֵׁם פֶּסַח,
לְשֵׁם תּוֹדָה,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר.
שְׁנַיִם אוֹחֲזִין בַּסְּכִין וְשׁוֹחֲטִין,
אֶחָד לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ,
וְאֶחָד לְשֵׁם דָּבָר כָּשֵׁר,
שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה.

טו
הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם חַטָּאת,

לְשֵׁם אָשָׁם וַדַּאי,
לְשֵׁם בְּכוֹר,
לְשֵׁם מַעֲשֵׂר,
לְשֵׁם תְּרוּמָה,
שְׁחִיטָתוֹ כְּשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא נִדָּר וְנִדָּב,
הַשּׁוֹחֵט לִשְׁמוֹ פָּסוּל.
וְדָבָר שֶׁאֵינוֹ לֹא נִדָּר וְלֹא נִדָּב,
הַשּׁוֹחֵט לִשְׁמוֹ כָּשֵׁר.

פרק ג

מסכת חולין פרק ג משנה א
א
אֵלּוּ טְרֵפוֹת בַּבְּהֵמָה:
נְקוּבַת הַוֵּשֶׁט,
וּפְסוּקַת הַגַּרְגֶּרֶת,
נִקַּב קְרוּם שֶׁלַּמֹּחַ,
נִקַּב הַלֵּב לְבֵית חֲלָלוֹ,
נִפְסַק חוּט שֶׁלַּשִּׁדְרָה,
נִטְלָה הַכָּבֵד וְלֹא נִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנָּה כְּלוּם,
הָרֵיאָה שֶׁנִּנְקְבָה,
אוֹ שֶׁחָסְרָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁתִּנָּקֵב לְבֵית הַסְּיפוֹנוֹת.

ב
נִקְּבָה הַקֵּבָה,
נִקְּבָה הַמָּרָה,
נִקְּבוּ הַדַּקִּים,
הַכֶּרֶס הַפְּנִימִית שֶׁנִּקְּבָה,
אוֹ שֶׁנִּקְרַע רֹב הַחִיצוֹנָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּגְדוֹלָה טָפַח, וּבִקְטַנָּה רֻבָּהּ.

ג
הֶמְסֵס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְּבוּ לַחוּץ.
נָפְלָה מִן הַגַּג וְנִשְׁתַּבְּרוּ רֹב צְלָעוֹתֶיהָ,
וּדְרוֹסַת הַזְּאֵב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דְּרוֹסַת הַזְּאֵב, בַּדַּקָּה,
וּדְרוֹסַת הָאֲרִי, בַּגַּסָּה.
דְּרוֹסַת הַנֵּץ, בְּעוֹף הַדַּק,
וּדְרוֹסַת הַגֵּז, בְּעוֹף הַגַּס.
זֶה הַכְּלָל,
כָּל שֶׁאֵין כָּמוֹהָ חָיָה, טְרֵפָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ב
ד
אֵלּוּ כְשֵׁרוֹת בַּבְּהֵמָה:
נִקְּבָה הַגַּרְגֶּרֶת, אוֹ שֶׁנִּסְדְּקָה.
עַד כַּמָּה תֶּחְסַר?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד כְּאִסַּר הָאִיטַלְקִי.

ה
נִפְחָתָה הַגֻּלְגֹּלֶת וְלֹא נִקַּב קְרוּם שֶׁלַּמֹּחַ,
נִקַּב הַלֵּב וְלֹא לְבֵית חֲלָלוֹ,
נִשְׁבְּרָה הַשִּׁזְרָה וְלֹא נִפְסַק הַחוּט שֶׁלָּהּ,
נִטְלָה הַכָּבֵד וְנִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנָּה כָּל שֶׁהוּא,
הֶמְסֵס וּבֵית הַכּוֹסוֹת שֶׁנִּקְּבוּ זֶה לְתוֹךְ זֶה,
נִטַּל הַטְּחוֹל,
נִטְלוּ הַכְּלָיוֹת,
נִטַּל לֶחִי הַתַּחְתּוֹן,
נִטְלָה הָאוֹם שֶׁלָּהּ,
וַחֲרוּתָהּ בִּידֵי שָׁמַיִם,
כְּשֵׁרָה.
הַגְּלוּדָה,
רְבִּי מֵאִיר מַכְשִׁיר,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת חולין פרק ג משנה ג
ו
אֵלּוּ טְרֵפוֹת בָּעוֹף:
נִקּוּבַת הַוֵּשֶׁט,
וּפְסוּקַת הַגַּרְגֶּרֶת.
הִכָּתָהּ חֲלָדָה עַל רֹאשָׁהּ,
מָקוֹם שֶׁהִיא עוֹשָׂה אוֹתָהּ טְרֵפָה.
נִקַּב הַקָּרְקֶבָן,
נִקְּבוּ הַדַּקִּין.
נָפְלָה לָאוּר וְנֶחְמְרוּ בְנֵי מֵעֶיהָ,
אִם יְרֵקִים, פְּסוּלָה,
וְאִם אֲדֻמִּין, כְּשֵׁרָה.
דְּרָסָהּ,
וּטְרָפָהּ לַכֹּתֶל,
אוֹ שֶׁרְצָצַתָּהּ בְּהֵמָה וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
אִם שָׁהָת מֵעֵת לְעֵת וּשְׁחָטָהּ,
כְּשֵׁרָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ד
ז
אֵלּוּ כְשֵׁרוֹת בָּעוֹף:
נִקְּבָה הַגַּרְגֶּרֶת,
אוֹ שֶׁנִּסְדְּקָה.
הִכָּתָהּ חֲלָדָה עַל רֹאשָׁהּ,
מָקוֹם שֶׁאֵינָהּ עוֹשָׂה טְרֵפָה.
נִקַּב הַזְּפָק.

רִבִּי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִטַּל.
יָצְאוּ בְנֵי מֵעֶיהָ וְלֹא נִקְּבוּ.
נִשְׁתַּבְּרוּ אֲגַפֶּיהָ,
נִמְרְטוּ כְּנָפֶיהָ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִטְלָה הַנּוֹצָה, פְּסוּלָה.

מסכת חולין פרק ג משנה ה
ח
אֲחוּזַת הַדָּם,
וְהַמְעֻשָּׁנֶת,
שֶׁאָכְלָה רֹדַפְנִי,
שֶׁאָכְלָה צוֹאַת תַּרְנְגֹלִים,
וְשֶׁשָּׁתָת הַמַּיִם הָרָעִים,
פְּסוּלָה.
אָכְלָה סַם הַמָּוֶת,
אוֹ שֶׁנִּשְׁכָּהּ נָחָשׁ,
מֻתֶּרֶת מִשֵּׁם טְרֵפָה,
וַאֲסוּרָה מִפְּנֵי סַכָּנַת נְפָשׁוֹת.

מסכת חולין פרק ג משנה ו
ט
סִימָנֵי בְהֵמָה וְחַיָּה נֶאֱמְרוּ מִן הַתּוֹרָה,
וְסִימָנֵי הָעוֹף לֹא נֶאֱמְרוּ.
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל עוֹף הַדּוֹרֵס, טָמֵא.
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶצְבַּע יְתֵרָה,
וּזְפָק וְקֻרְקֶבָן נִקְלָף, טָהוֹר.
רִבִּי אֶלְעָזָר בַּר צָדוֹק אוֹמֵר:
כָּל עוֹף חוֹלֵק אֶת רַגְלָיו, טָמֵא.

מסכת חולין פרק ג משנה ז
י
וּבַחֲגָבִין:
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַרְבַּע רַגְלַיִם,
אַרְבַּע כְּנָפַיִם וְקַרְסֻלַּיִם,
וּכְנָפָיו חוֹפוֹת אֶת רֻבּוֹ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁמוֹ חָגָב.
וּבַדָּגִים:
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁנֵי קַשְׂקַשִּׂין וּסְנַפִּיר אֶחָד.
אֵלּוּ הֵן הַקַּשְׂקַשִּׂין?
הַקִּבּוּעִין בּוֹ.
וּסְנַפִּירִין?
שֶׁיְּהֵא פּוֹרֵחַ בָּהֶן.

פרק ד

מסכת חולין פרק ד משנה א
א
בְּהֵמָה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
הוֹצִיא הָעֹבֶר אֶת יָדוֹ וְהֶחֱזִירָהּ, מֻתָּר.
הוֹצִיא אֶת רֹאשׁוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁהֶחֱזִירוֹ, הֲרֵי זֶה כְּיָלוּד.
חֲתַךְ מִן הָעֹבֶר בְּמֵעֶיהָ, מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
מִן הַטְּחוֹל וּמִן הַכְּלָיוֹת, אָסוּר בַּאֲכִילָה.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא גוּפָהּ, אָסוּר,
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ גוּפָהּ, מֻתָּר.

מסכת חולין פרק ד משנה ב
ב
מְבַכֶּרֶת שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
מְחַתֵּךְ אֵבֶר אֵבֶר וּמַשְׁלִיךְ לַכְּלָבִים.
יָצָא רֻבּוֹ, הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר,
וְנִפְטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה. *<בכ"י וניטרפה, לא מנוקד>*

מסכת חולין פרק ד משנה ג
ג
בְּהֵמָה שֶׁמֵּת עֻבָּרָהּ בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ, <עוֹבָרָהּ>
הוֹשִׁיט הָרוֹעֶה אֶת יָדוֹ וְנָגַע בּוֹ,
בֵּין בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
בֵּין בִּבְהֵמָה טְהוֹרָה, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
בִּטְמֵאָה, טָמֵא;
וּבִטְהוֹרָה, טָהוֹר.

ד
הָאִשָּׁה שֶׁמֵּת יַלְדָּהּ בְּתוֹךְ מֵעֶיהָ,
הוֹשִׁיטָה הַחָיָה אֶת יָדָהּ וְנָגְעָה בּוֹ,
הַחָיָה טְמֵאָה טִמְּאַת שִׁבְעָה,
וְהָאִשָּׁה טְהוֹרָה עַד שֶׁיֵּצֵא הַוָּלָד.

מסכת חולין פרק ד משנה ד
ה
בְּהֵמָה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
הוֹצִיא הָעֹבֶר אֶת יָדוֹ וַחֲתָכָהּ,
וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט אֶת אִמּוֹ,
הַבָּשָׂר טָהוֹר.
שָׁחַט אֶת אִמּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ חֲתָכָהּ,
הַבָּשָׂר מַגַּע נְבֵלָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַגַּע טְרֵפָה שְׁחוּטָה.

מַה מָּצִינוּ בִּטְרֵפָה שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרַתָּהּ,
אַף שְׁחִיטַת בְּהֵמָה תְּטַהֵר אֶת הָעֹבֶר.

ו
אָמַר לָהֶם רְבִּי מֵאִיר:
לֹא!
אִם טְהֲרָה שְׁחִיטַת טְרֵפָה אוֹתָהּ בְּדָבָר שֶׁהוּא גּוּפָהּ,
תְּטַהֵר אֶת הָעֹבֶר, דָּבָר שֶׁאֵינוֹ גּוּפָהּ!
וּמְנַיִן לִטְרֵפָה שֶׁשְּׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרַתָּהּ?
בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה,
וּטְרֵפָה אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה;
מַה בְּהֵמָה טְמֵאָה, אֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרַתָּהּ,
אַף טְרֵפָה, לֹא תְטַהֲרֵנָּה שְׁחִיטָתָהּ?

ז
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
שֶׁלֹּא הָיְתָה לָהּ שָׁעַת כֹּשֶׁר,
תֹּאמַר בִּטְרֵפָה,
שֶׁהָיְתָה לָהּ שָׁעַת כֹּשֶׁר?
טֹל לְךָ מַה שֶּׁהֵבֵאתָ!
חֲרֵי שֶׁנּוֹלְדָה טְרֵפָה מִן הַבֶּטֶן מְנַיִן?
לֹא!
אִם אָמַרְתָּ בִּבְהֵמָה טְמֵאָה,
שֶׁאֵין לְמִינָהּ שְׁחִיטָה,
תֹּאמַר בִּטְרֵפָה,
שֶׁיֵּשׁ לְמִינָהּ שְׁחִיטָה?
בֶּן שְׁמוֹנָה חַי,
אֵין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהֲרָתוֹ, <שְׁחִיטָתָהּ>
שֶׁאֵין לְמִינוֹ שְׁחִיטָה.

מסכת חולין פרק ד משנה ה
ח
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה,
וּמָצָא בָהּ בֵּן שְׁמוֹנָה חַי אוֹ מֵת,
אוֹ בֶן תִּשְׁעָה מֵת,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
מָצָא בָהּ בֵּן תִּשְׁעָה חַי,
טָעוּן שְׁחִיטָה,
וְחַיָּב מִשֻּׁם ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהֲרָתוֹ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן הַשָּׁזוּרִי [אוֹמֵר]:
אֲפִלּוּ בֶן חָמֵשׁ שָׁנִים וְהוּא חוֹרֵשׁ בַּשָּׂדֶה,
שְׁחִיטַת אִמּוֹ מְטַהֲרָתוֹ.
קֵרְעָהּ וּמָצָא בָהּ בֵּן תִּשְׁעָה חַי,
טָעוּן שְׁחִיטָה,
לְפִי שֶׁלֹּא נִשְׁחְטָה אִמּוֹ.

מסכת חולין פרק ד משנה ו
ט
בְּהֵמָה שֶׁנֶּחְתְּכוּ רַגְלֶיהָ,
מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַטָּן, כְּשֵׁרָה;
מִן הָאַרְכּוּבָה וּלְמַעְלָן, פְּסוּלָה.
וְכֵן שֶׁנִּטַּל צֹמֶת הַגִּידִים.
נִשְׁבַּר לוֹ הָעֶצֶם,
אִם רֹב הַבָּשָׂר קַיָּם,
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתּוּ;
אִם אֵין רֹב הַבָּשָׂר קַיָּם,
אֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתּוּ.

מסכת חולין פרק ד משנה ז
י
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּהֵמָה וּמָצָא בָהּ שִׁלְיָה,
נֶפֶשׁ הַיָּפָה תֹּאכַל.
אֵינָהּ מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
וְלֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
חִשֵּׁב עָלֶיהָ,
מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
שִׁלְיָה [שֶׁיָּצְתָה] מִקְצָתָהּ,
אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה.
כְּסִימַן הַוֶּלֶד בָּאִשָּׁה,
כָּךְ סִימַן הַוֶּלֶד בַּבְּהֵמָה.
מְבַכֶּרֶת שֶׁהִפִּילָה שִׁלְיָה,
יַשְׁלִיכֶנָּה לַכְּלָבִין.
וּבַמֻּקְדָּשִׁין, תִּקָּבֵר.
לֹא הָיוּ קוֹבְרִין אוֹתָהּ בְּפָרָשַׁת הַדְּרָכִים,
וְאֵין תּוֹלִין אוֹתָהּ בָּאִילָן,
מִשֵּׁם דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי.

פרק ה

מסכת חולין פרק ה משנה א
א
"אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ"
נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין וּבַמֻּקְדָּשִׁין.
כֵּיצַד?
הַשּׁוֹחֵט אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ חֻלִּין בַּחוּץ,
שְׁנֵיהֶם כְּשֵׁרִים,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים;
קָדָשִׁים בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת,
וּשְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,

וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ב
חֻלִּים בִּפְנִים, שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
קָדָשִׁים בִּפְנִים,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

מסכת חולין פרק ה משנה ב
ג
חֻלִּין וְקָדָשִׁים בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

ד
קָדָשִׁין וְחֻלִּין בַּחוּץ,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת, וּפָסוּל,
וְהַשֵּׁנִי כָּשֵׁר,
וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ה
חֻלִּים וְקָדָשִׁין בִּפְנִים,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
קָדָשִׁין וְחֻלִּין בִּפְנִים,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

ו
חֻלִּין בַּחוּץ וּבִפְנִים,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

ז
קָדָשִׁים בַּחוּץ וּבִפְנִים,
הָרִאשׁוֹן חַיָּב כָּרֵת,
וּשְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
וּשְׁנֵיהֶן סוֹפְגִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

ח
חֻלִּים בִּפְנִים וּבַחוּץ,
הָרִאשׁוֹן פָּסוּל, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וְכָשֵׁר.

ט
קָדָשִׁים בִּפְנִים וּבַחוּץ,
הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר, וּפָטוּר,
וְהַשֵּׁנִי סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים, וּפָסוּל.

מסכת חולין פרק ה משנה ג
י
הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,
הַשּׁוֹחֵט לַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַשּׁוֹחֵט פָּרַת חַטָּאת,
וְשׁוֹר הַנִּסְקָל, וְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,
פָּטוּר מִשֵּׁם ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳.

יא
שְׁנַיִם שֶׁלָּקְחוּ פָרָה וּבְנָהּ,
זֶה שֶׁלָּקַח רִאשׁוֹן יִשְׁחַט רִאשׁוֹן,
וְאִם קָדַם הַשֵּׁנִי, זָכָה.
הַשּׁוֹחֵט פָּרָה וּשְׁנֵי בָנֶיהָ,
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
שָׁחַט שְׁנֵי בָנֶיהָ וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטָהּ,
סוֹפֵג אַרְבָּעִים.
שְׁחָטָהּ וְאֶת בִּתָּהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ,
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
שְׁחָטָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ,
וְאַחַר כָּךְ שָׁחַט בִּתָּהּ,
סוֹפֵג אַרְבָּעִים.
סוּמְכוֹס אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי מֵאִיר:
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.

[יב] <יא>
בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים בַּשָּׁנָה,
הַמּוֹכֵר בְּהֵמָה לַחֲבֵרוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ:
״אִמָּהּ מָכַרְתִּי לִשְׁחוֹט״,
״בִּתָּהּ מָכַרְתִּי לִשְׁחוֹט״,
וְאֵלּוּ הֵן:
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן שֶׁלֶּחָג,
עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
עֶרֶב הָעֲצֶרֶת,
וְעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
וּכְדִבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגָּלִילִי:
אַף עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים בַּגָּלִיל.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֲמָתַי? בִּזְמַן שֶׁאֵין לוֹ רֶוַח,
אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ רֶוַח,
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ.
מוֹדֶה רְבִּי יְהוּדָה
בַּמּוֹכֵר אֶת הָאֵם לֶחָתָן וְאֶת הַבַּת לַכַּלָּה,
שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ,
שֶׁהַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁשְּׁנֵיהֶן שׁוֹחֲטִין בְּיוֹם אֶחָד.

מסכת חולין פרק ה משנה ד

[יג] <יב>
בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים הָאֵלּוּ,
מַשְׁחִיטִין אֶת הַשַּׁבָּח עַל כָּרְחוֹ.
אֲפִלּוּ שׁוֹר שׁוֶוה אֶלֶף דִּינָרִין,
וְאֵין לַלּוֹקֵחַ אֶלָּא דִּינָר,
כּוֹפִין אוֹתוֹ לִשְׁחֹט.
לְפִיכָךְ, אִם מֵת, מֵת לַלּוֹקֵחַ. <׳מת׳ שני מחוק>
אֲבָל בִּשְׁאָר יְמוֹת הַשָּׁנָה אֵינוּ כֵן,
לְפִיכָךְ, אִם מֵת, מֵת לַמּוֹכֵר.

מסכת חולין פרק ה משנה ה
[יד] <יג>
״יוֹם אֶחָד״ הָאָמוּר בְּ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳,
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה.
אֶת זוֹ דָּרַשׁ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן זוֹמָא:
נֶאֱמַר בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: (בְּרֵאשִׁית א,ה)
״יוֹם אֶחָד״,
וְנֶאֱמַר בְּ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳ (וַיִּקְרָא כב,כח)
״יוֹם אֶחָד״,
מָה ״יוֹם אֶחָד״ הָאָמוּר בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית,
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה,
אַף ״יוֹם אֶחָד״ הָאָמוּר בְּ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳,
הַיּוֹם הוֹלֵךְ אַחַר הַלַּיְלָה.

פרק ו

מסכת חולין פרק ו משנה א
א
כְּסוּי הַדָּם נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
וְנוֹהֵג בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בִּמְזֻמָּן וּבְשֶׁאֵינוּ מְזֻמָּן.
וְנוֹהֵג בַּכּוֹי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק.
וְאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב.
וְאִם שְׁחָטוֹ, אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ.
(מסכת חולין פרק ו משנה ב)
הַשּׁוֹחֵט וְנִמְצָא טְרֵפָה,
הַשּׁוֹחֵט לַעֲבוֹדָה זָרָה,
הַשּׁוֹחֵט חֻלִּין בִּפְנִים,
וְקָדָשִׁין בַּחוּץ,
חַיָּה וָעוֹף הַנִּסְקָלִים,
רִבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְיָדוֹ,
הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר,
פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ג
ב
חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן שֶׁשָּׁחֲטוּ,
וַאֲחֵרִין רוֹאִין אוֹתָם,
חַיָּבִין לְכַסּוֹת.
בֵּינָן לְבֵין עַצְמָם,
פְּטוּרִין מִלְּכַסּוֹת.
וְכֵן לְעִנְיַן ׳אֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ׳,
שֶׁשָּׁחֲטוּ וַאֲחֵרִין רוֹאִין אוֹתָן,
אָסוּר לִשְׁחוֹט אַחֲרֵיהֶן.
בֵּינָן לְבֵין עַצְמָן,
רְבִּי מֵאִיר מַתִּיר לִשְׁחוֹט אַחֲרֵיהֶן,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
וּמוֹדִים שֶׁאִם שָׁחֲטוּ,
שֶׁאֵינָן סוֹתְמִין אֶת הָאַרְבָּעִים.

מסכת חולין פרק ו משנה ד
ג
שָׁחַט מֵאָה חַיָּה בְּמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד לְכֻלָּם;
מֵאָה עוֹפוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד;
חַיָּה וָעוֹף בְּמָקוֹם אֶחָד,
כִּסּוּי אֶחָד לְכֻלָּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁחַט חַיָּה, יְכַסֶּה,
וְאַחַר כָּךְ יִשְׁחֹט אֶת הָעוֹף.
שָׁחַט וְלֹא כִסָּה, וְרָאָהוּ אַחֵר,
חַיָּב לְכַסּוֹת.
כִּסָּה וְנִתְגַּלָּה, פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.
כִּסַּתּוּ הָרוּחַ, חַיָּב לְכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ה
ד
דָּם שֶׁנִּתְעָרַב בַּמַּיִם,
אִם יֵשׁ בּוֹ מַרְאֵה דָם,
חַיָּב לְכַסּוֹת.
נִתְעָרַב בְּיַיִן,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
נִתְעָרַב בְּדָם,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
נִתְעָרַב בְּדַם בְּהֵמָה אוֹ בְדַם חַיָּה,
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ הוּא מַיִם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין דָּם מְבַטֵּל דָּם.

מסכת חולין פרק ו משנה ו
ה
דָּם הַנִּתָּז וְשֶׁעַל הַסְּכִין,
חַיָּב לְכַסּוֹת.

אָמַר רְבִּי יְהוּדָה׃
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵין שָׁם דָּם אֶלָּא הוּא,
אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם דָּם אֶלָּא הוּא,
פָּטוּר מִלְּכַסּוֹת.

מסכת חולין פרק ו משנה ז
ו
בַּמָּה מְכַסִּים וּבַמָּה אֵין מְכַסִּים?
מְכַסִּין בְּזֶבֶל דַּק, וּבְחוֹל דַּק,
בַּסִּיד, וּבַחַרְסִית,
וּבִלְבֵּנָה וּבִמְגוּפָּה שֶׁכְּתָשָׁהּ.
אֲבָל אֵין מְכַסִּין לֹא בְּזֶבֶל גַּס,
וְלֹא בְחוֹל גַּס,
וְלֹא בִלְבֵּנָה וְלֹא בִמְגוּפָּה שֶׁלֹּא כְתָשָׁהּ.
וְלֹא יִכְפֶּה עָלָיו אֶת הַכֶּלִי.
כְּלָל אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל׃
דָּבָר שֶׁהוּא מְגַדֵּל צְמָחִין,
מְכַסִּין בּוֹ;
שֶׁאֵינוּ מְגַדֵּל צְמָחִין,
אֵין מְכַסִּין בּוֹ.

פרק ז

מסכת חולין פרק ז משנה א
א
גִּיד הַנָּשֶׁה נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, וּבַמֻּקְדָּשִׁין.
וְנוֹהֵג בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה,
וּבִירֵךְ שְׂמָאלִית וּבִירֵךְ שְׂמָאלִית.
וְאֵינוּ נוֹהֵג בָּעוֹף, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ כַף.
נוֹהֵג בַּשְּׁלִיל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
אֵינוּ נוֹהֵג בַּשְּׁלִיל.
וְחֶלְבּוֹ מֻתָּר.
אֵין הַטַּבָּחִים נֶאֱמָנִין עַל גִּיד הַנָּשֶׁה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים׃
נֶאֱמָנִין עָלָיו וְעַל הַחֶלְבּ.

מסכת חולין פרק ז משנה ב
ב
שׁוֹלֵחַ הוּא אָדָם לַנָּכְרִי
יָרֵךְ שֶׁגִּיד הַנָּשֶׁה בְּתוֹכָהּ,
מִפְּנֵי שֶׁמְּקוֹמוֹ נִכָּר. <שֶׁמְּקוֹמָהּ>
הַנּוֹטֵל גִּיד הַנָּשֶׁה,
צָרִיךְ שֶׁיִּטֹּל אֶת כֻּלּוֹ. <כֻּלָּהּ>

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת נְטִילָה.

מסכת חולין פרק ז משנה ג
ג
הָאוֹכֵל מִגִּיד הַנָּשֶׁה כַּזַּיִת,
סוֹפֵג אַרְבָּעִין.
אֲכָלוֹ וְאֵין בּוֹ כַּזַּיִת, חַיָּב.
אָכַל מִזֶּה כַּזַּיִת וּמִזֶּה כַּזַּיִת,
סוֹפֵג שְׁמוֹנִים.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ סוֹפֵג אֶלָּא אַרְבָּעִים.

מסכת חולין פרק ז משנה ד
ד
יָרַךְ שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל בָּהּ גִּיד הַנָּשֶׁה,
אִם יֵשׁ בְּנוֹתֶן טַעַם,
הֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָהּ?
כְּבָשָׂר בַּלֶּפֶת.

מסכת חולין פרק ז משנה ה
ה
גִּיד הַנָּשֶׁה שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל עִם הַגִּידִים,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מַכִּירוֹ,
בְּנוֹתֶן טַעַם.
אִם אֵינוֹ מַכִּירוֹ,
כֻּלָּן אֲסוּרִין,
וְהָרוֹטֶב, בְּנוֹתֶן טַעַם.
(וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁל נְבֵלָה, *<כל המוסגר אינו בכ"י>*
וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁל דָּג טָמֵא שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַחֲתִיכוֹת,
בִּזְמַן שֶׁמַּכִּירָן, בְּנוֹתֶן טַעַם;
וְאִם לָאו, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת,
וְהָרוֹטֶב בְּנוֹתֶן טַעַם.)

מסכת חולין פרק ז משנה ו
ו
נוֹהֵג בְּטַהֲרָה, וְאֵינוֹ נוֹהֵג בְּטֻמְאָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אַף בְּטֻמְאָה.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
וַהֲלֹא עַל בְּנֵי יַעֲקֹב נֶאֱסַר גִּיד הַנָּשֶׁה,
וְאָדַיִן בְּהֵמָה טְמֵאָה מֻתֶּרֶת לָהֶם?
אָמְרוּ לוֹ:
מִסֵּינַי נֶאֱמַר,
אֶלָּא שֶׁנִּכְתַּב בִּמְקוֹמוֹ.

מסכת חולין פרק ח משנה א
א
כָּל הַבָּשָׂר אָסוּר לְבַשֵּׁל בֶּחָלָב,
חוּץ מִבְּשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
אָסוּר לְהַעֲלוֹתוֹ עִם הַגְּבִנָּה עַל הַשֻּׁלְחָן,
חוּץ מִבְּשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
הַנּוֹדֵר מִן הַבָּשָׂר,
מֻתָּר בִּבְשַׂר דָּגִים וַחֲגָבִים.
הָעוֹף עוֹלֶה עִם הַגְּבִנָּה עַל הַשֻּׁלְחָן,
וְאֵינוֹ נֶאֱכָל,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא עוֹלֶה וְלֹא נֶאֱכָל.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
זוֹ מִקָּלֵי בֵית שַׁמַּי,
וּמֵחֲמָרֵי בֵית הֶלֵּל.
בְּאֵי זֶה שֻׁלְחָן אָמָרוּ?
בְּשֻׁלְחָן שֶׁהוּא אוֹכֵל עָלָיו,
אֲבָל בְּשֻׁלְחָן שֶׁהוּא סוֹדֵר עָלָיו אֶת הַתַּבְשִׁיל,
נוֹתֵן זֶה בְצַד זֶה וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.

מסכת חולין פרק ח משנה ב
ב
צוֹרֵר אָדָם בָּשָׂר וּגְבִנָּה בְּמִטְפַּחַת אַחַת,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ נוֹגְעִים זֶה בָזֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שְׁנֵי אַכְסְנָיִים אוֹכְלִין עַל שֻׁלְחָן אֶחָד,
זֶה בָשָׂר וְזֶה גְּבִנָּה וְאֵינָן חוֹשְׁשִׁין.

מסכת חולין פרק ח משנה ג
ג
טִפַּת חָלָב שֶׁנָּפְלָה לַחֲתִכָּה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם בְּאוֹתָהּ הַחֲתִכָּה,
נוֹעֵר אֶת הַקְּדֵרָה. <ניער>
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם בְּאוֹתָהּ הַקְּדֵרָה,
[אָסוּר].
הַפַּחַל,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת חֲלָבוֹ.
לֹא קָרָעוֹ, אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הַלֵּב,
קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
לֹא קָרָעוֹ, אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו.
הַמַּעֲלֶה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֻּׁלְחָן,
אֵינוֹ עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.

מסכת חולין פרק ח משנה ד
ד
בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
אָסוּר לְבַשֵּׁל וְאָסוּר בַּהֲנָיָה.

בְּשַׂר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְמֵאָה,
אוֹ בְשַׂר בְּהֵמָה טְמֵאָה וַחֲלֵב בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
מֻתָּר לְבַשֵּׁל וּמֻתָּר בַּהֲנָיָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
חַיָּה וָעוֹף אֵינָן מִן הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר:
"לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
"לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים (שמות כג,יט; לד,כו; דברים יד,כא)
פֵּרַט לַחַיָּה וְלָעוֹף וְלִבְהֵמָה טְמֵאָה.

ה
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
נֶאֱמַר (דְּבָרִים יד,כא) "לֹא תֹאכְלוּ כָל נְבֵלָה",
וְנֶאֱמַר: "לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
אֶת שֶׁהוּא אָסוּר מִשֵּׁם נְבֵלָה,
אָסוּר לְבַשֵּׁל בֶּחָלָב.
עוֹף, שֶׁהוּא מִשֵּׁם נְבֵלָה,
אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא אָסוּר מִלְּבַשֵּׁל בֶּחָלָב?
תַּלְמוּד לוֹמַר "בַּחֲלֵב אִמּוֹ",
יָצָא הָעוֹף, שֶׁאֵין לוֹ חֲלֵב אֵם.

מסכת חולין פרק ח משנה ה
ו
קֵבַת הַנְּכְרִי וְשֶׁלַּנְּבֵלָה,
חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
הַמַּעֲמִיד בְּעוֹרָהּ שֶׁלַּקֻּבָּה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתֵן טַעַם,
חֲרֵי זוֹ אֲסוּרָה.
כְּשֶׁרָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַטְּרֵפָה,
קֻבָּתָהּ אֲסוּרָה.
וּטְרֵפָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַכְּשֵׁרָה,
קֻבָּתָהּ מֻתֶּרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כָּנוּס בְּמֵעֶיהָ. <כַּנּוּס>

מסכת חולין פרק ח משנה ו
ז
חֹמֶר בַּחֲלֵב מִבַּדָּם, וּבַדָּם מִבַּחֲלֵב.
שֶׁהַחֲלֵב,
מוּעָלִין בּוֹ, וְחַיָּבִין עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּדָּם.
חֹמֶר בַּדָּם,
שֶׁהַדָּם נוֹהֵג בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת,
בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִין,
וְהַחֵלֶב אֵינוֹ נוֹהֵג
אֶלָּא בִּבְהֵמָה טְהוֹרָה בִּלְבַד.

פרק ט

מסכת חולין פרק ט משנה א
א
הָעוֹר, וְהָרוֹטֶב, וְהַקּוֹפָּה, וְהָאַלָּל,
וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִין, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
מִצְטָרְפִים לְטַמֵּא טֻמְאַת אֻכָלִים,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לַנָּכְרִי וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
מְטַמְּא טֻמְאַת אֻכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת עַד שֶׁתָּמוּת,
אוֹ עַד שֶׁיַּתִּיז אֶת רֹאשָׁהּ.
רַבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֻכָלִין,
מַה שֶּׁרִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאַלָּל הַמְכֻנָּס,
אִם יֵשׁ כַּזַּיִת בְּמָקוֹם אֶחָד,
חַיָּבִין עָלָיו.

מסכת חולין פרק ט משנה ב
ב
אֵלּוּ שֶׁעוֹרוֹתֵיהֶן כִּבְשָׂרָן:
עוֹר הָאָדָם,
עוֹר חֲזִיר שֶׁלַּיִשּׁוּב.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עוֹר חֲזִיר שֶׁלַּבָּר;
וְעוֹר חֲטַרְת גָּמָל הָרַכָּה,
עוֹר הָרֹאשׁ שֶׁלָּעֶגֶל הָרַךְ,
עוֹר בֵּית הַפָּרָסוֹת,
עוֹר בֵּית הַבֹּשֶׁת,
עוֹר הַשְּׁלִיל,
עוֹר שֶׁתַּחַת הָאַלְיָה,
עוֹר הָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַלְּטָאָה כְּחֻלְדָּה.
וְכֻלָּם,
שֶׁעִבְּדָן, אוֹ שֶׁהִלֵּךְ בָּהֶן כְּדֵי עֲבָדָה,
טְהוֹרִין,
חוּץ מֵעוֹר הָאָדָם.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה שְׁרָצִים, יֵשׁ לָהֶן עוֹרוֹת.

מסכת חולין פרק ט משנה ג
ג
הַמַּפְשִׁיט בַּבְּהֵמָה, בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בַּטְּמֵאָה וּבַטְּהוֹרָה,
בַּדַּקָּה וּבַגַּסָּה,
לַשְּׁטִיחַ, כְּדֵי אֲחִיזָה;
וְלַחֵמֶת, עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הֶחָזֶה;
הַמַּרְגִּיל לְכֻלּוֹ חִבּוּר לַטֻּמְאָה;
לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא.

ד
עוֹר שֶׁעַל הַצַּוָּאר,
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֵינוּ חִבּוּר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חִבּוּר, עַד שֶׁיְּפַשְּׁיט אֶת כֻּלּוֹ.
(מסכת חולין פרק ט משנה ד)
עוֹר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר,
הַנּוֹגֵעַ בַּצִּיב וְהַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ בִּשְׁעָרָה שֶׁכְּנֶגְדּוֹ,
טָמֵא. <טָמֵא>
הָיוּ עָלָיו כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים,
מְטַמְּאִין בְּמַגָּע אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא בְמַגָּע, וְלֹא בְמַשָּׂא.
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בִּכְשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים שֶׁהֵן תְּחוּבִין בַּקֵּיסָם,
וְהִסִּיטָן כָּל שֶׁהוּא טָהוֹר.
מִפְּנֵי מָה רְבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר בָּעוֹר?
מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹר מְבַטְּלָן.

מסכת חולין פרק ט משנה ה
ה
קוֹלִית הַמֵּת וְקוֹלִית הַמֻּקְדָּשִׁין,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן,
בֵּין נָקוּבִין, בֵּין סְתוּמִין, טָמֵא.
קוֹלִית הַנְּבֵלָה, קוֹלִית הַשֶּׁרֶץ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן,
סְתוּמִין, טָהוֹר,
נִקְּבוּ כָל שֶׁהֵן, מְטַמִּין בְּמַגָּע.
מְנַיִן אַף בְּמַשָּׂא?
תַּלְמוּד לוֹמַר (וַיִּקְרָא יא, לט-מ)
"הַנֹּגֵעַ. . .
וְהַנּשֵׂא",
אֶת שֶׁבָּא לִכְלַל מַגָּע, בָּא לִכְלַל מַשָּׂא;
לֹא בָא לִכְלַל מַגָּע, לֹא בָא לִכְלַל מַשָּׂא.

מסכת חולין פרק ט משנה ו
ו
בֵּיצַת הַשֶּׁרֶץ הַמְרֻקֶּמֶת, טְהוֹרָה;
נִקְּבָה כָל שֶׁהוּא, טְמֵאָה.
שֶׁרֶץ שֶׁחֶצְיוֹ בָשָׂר וְחֶצְיוֹ אֲדָמָה,
הַנּוֹגֵעַ בַּבָּשָׂר, טָמֵא,
וּבָאֲדָמָה, טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹגֵעַ בָּאֲדָמָה שֶׁכְּנֶגֶד הַבָּשָׂר,
טָמֵא.

מסכת חולין פרק ט משנה ז

ז
הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדַלְדָּלִין בַּבְּהֵמָה,
מְטַמִּין טֻמְאַת אֳכָלִין בִּמְקוֹמָן,
וּצְרִיכִין הֶכְשֵׁר.
נִשְׁחָטָה הַבְּהֵמָה,
הֶכְשָׁרוּ דָמֶיהָ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לֹא הֶכְשָׁרוּ.
מֵתָה הַבְּהֵמָה,
הַבָּשָׂר צָרִיךְ הֶכְשֵׁר,
הָאֵבֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַחַי,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַנְּבֵלָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

מסכת חולין פרק ט משנה ח
ח
הָאֵבֶר וְהַבָּשָׂר הַמְדַלְדָּלִין בָּאָדָם,
טְהוֹרִין.
מֵת הָאָדָם,
הַבָּשָׂר טָהוֹר,
אֵבֶר מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַחַי,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֵּׁם אֵבֶר מִן הַמֵּת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

פרק י

מסכת חולין פרק י משנה א
א
הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה
נוֹהֲגִין בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
שֶׁהָיָה בַדִּין,
מָה אִם הַחֻלִּין,
שֶׁאֵינָן חַיָּבִין בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
חַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת, <בְּמַתְּנוֹת>
קָדָשִׁין,
שֶׁהֵן חַיָּבִין בֶּחָזֶה וּבַשּׁוֹק,
אֵינוֹ דִין שֶׁיִּהוּ חַיָּבִין בַּמַּתָּנוֹת? <שֶׁיִּהֵא>
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא ז,לד)
"וְאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחָק עוֹלָם",
אֵין לְךָ אֶלָּא מַה שֶּׁאָמוּר בָּעִנְיָן.

מסכת חולין פרק י משנה ב
ב

כָּל קָדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן, וְנִפְדּוּ,
חַיָּבִין בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת,
וְיוֹצְאִין לַחֻלִּין לְגָזֵז וְלַעֲבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֵט בַּחוּץ פָּטוּר,
וְאֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ יִפָּדוּ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.

ג
כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן,
אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן,
לְאַחַר מִכָּאן נוֹלַד לָהֶם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן וְנִפְדּוּ,
פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת,
וְאֵינָן יוֹצְאִין לַחֻלִּין לְגָזֵז וְלַעֲבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב,
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ, יִקָּבְרוּ.

מסכת חולין פרק י משנה ג
ד
בְּכוֹר שֶׁנִּתְעָרַב בְּמֵאָה,
בִּזְמַן שֶׁמֵּאָה שׁוֹחֲטִין אֶת כֻּלָּם,
פּוֹטְרִין אֶת כֻּלָּם.
אֶחָד שׁוֹחֵט אֶת כֻּלָּם,
פְּטוּרִין לוֹ אֶחָד.
הַשּׁוֹחֵט לַכֹּהֵן, וְלַנָּכְרִי,
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת.
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם,
צָרִיךְ שֶׁיִּרְשֹׁם.
אִם אָמַר "חוּץ מִן הַמַּתָּנוֹת",
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת.
אָמַר לוֹ:
"מְכֹר לִי בְּנֵי מֵעֶיהָ שֶׁלַּפָּרָה",
וְהָיוּ בָהֶם מַתָּנוֹת,
נוֹתְנָן לַכֹּהֵן,
וְאֵינוֹ מְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִין.
לְקָחָן מְמֻנּוּ בַּמִּשְׁקָל,
נוֹתְנָן לַכֹּהֵן,
וּמְנַכֶּה לוֹ מִן הַדָּמִין.

מסכת חולין פרק י משנה ד
ה
גֵּר שֶׁנִּתְגַּיֵּר,
וְהָיְתָה לוֹ פָּרָה נִשְׁחֶטֶת עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּר,
פָּטוּר;
מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּר, חַיָּב;
אִם סָפֵק, פָּטוּר,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

ו
אֵי זֶה הוּא הַזָּרוֹעַ?
מִפֶּרֶק שֶׁלְּאַרְכֻּבָּה עַד כַּף שֶׁלְּיָד,
וְהוּא שֶׁלַּנָּזִיר.
כְּנֶגְדּוֹ בָּרֶגֶל, שׁוֹק.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שׁוֹק,
מִפֶּרֶק שֶׁלְּאַרְכֻּבָּה עַד סֹבֶךְ שֶׁלָּרֶגֶל.
אֵי זֶה הוּא לֶחִי?
מִפֶּרֶק שֶׁלַּלְּחִי עַד פִּיקָה שֶׁלַּגַּרְגֶּרֶת.

פרק יא

מסכת חולין פרק יא משנה א
א
רֵאשִׁית הַגֵּז נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, אֲבָל לֹא בַמְּקֻדָּשִׁין.
חָמֵר בַּזָּרוֹעַ וּבַלְּחָיַיִם וּבַקֵּבָה מֵרֵאשִׁית הַגֵּז,
שֶׁהַזָּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה נוֹהֲגִים בַּבָּקָר וּבַצאן,
בֵּין מְרֻבֶּה בֵּין מְמֻעָט,
וְרֵאשִׁית הַגֵּז אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בָרְחֵלִים,
אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בִמְרֻבֶּה.

מסכת חולין פרק יא משנה ב
ב
וְכַמָּה הוּא מְרֻבֶּה?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שְׁתֵּי רְחֵלִים, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה ז,כא)
"וְחַיָּה אִישׁ עֶגְלַת בָּקָר וּשְׁתֵּי צֹאן".
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוּאֵל א כה,יח)
"חָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּיוֹת".
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת מָנֶה מָנֶה וָפֶרֶס,
חַיָּבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.
דִּבְרֵי רְבִּי דוֹסָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
חָמֵשׁ רְחֵלוֹת גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

ג
וּמָה הוּא נוֹתֵן לוֹ?
מִשְׁקַל חָמֵשׁ סְלָעִים בִּיהוּדָה, <חֲמִשִּׁים>
שֶׁהֵן עוֹשִׂין עֶשֶׂר בַּגָּלִיל;
מְלֵבָן לֹא צוֹי, <צוא', מלוכלך>
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בֶגֶד קָטָן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים יח,ד)
"תִּתֶּן לוֹ", כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לוֹ מַתָּנָה.

ד
לֹא הִסְפִּיק לִתְּנוֹ לוֹ עַד שֶׁצָּבָעוֹ,
פָּטוּר.
לִבְּנוֹ וְלֹא צְבָעוֹ,
חַיָּב.
הַלּוֹקֵחַ גִּז צֹאנוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי,
פָּטוּר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז.
לָקַח עֵז שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
אִם שְׁיֵּר הַמּוֹכֵר, הַמּוֹכֵר חַיָּב.
וְאִם לָאו, הַלּוֹקֵחַ חַיָּב.

ה
הָיוּ לוֹ שְׁנֵי מִינִים, טְחוּפוֹת וּלְבָנוֹת,
מָכַר לוֹ טְחוּפוֹת אֲבָל לֹא לְבָנוֹת,
זְכָרִים אֲבָל לֹא נְקֵבוֹת,
זֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן לְעַצְמוֹ.

פרק יב

מסכת חולין פרק יב משנה א

א
שְׁלוּחַ הַקֵּן נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּצָה לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת, וְשֶׁלֹּא בִּפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין, אֲבָל לֹא בַּמֻּקְדָּשִׁין.
חֹמֶר בְּכִסּוּי הַדָּם מִשְּׁלוּחַ הַקֵּן,
שֶׁכִּסּוּי הַדָּם נוֹהֵג בַּחַיָּה וּבָעוֹף,
בִּמְזֻמָּן וּבְשֶׁאֵינוּ מְזֻמָּן,
וְשִׁלּוּחַ הַקֵּן אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בָעוֹף,
וְאֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּשֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן.

ב
אֵי זֶה הוּא שֶׁאֵינוֹ מְזֻמָּן?
כְּגוֹן אֲוָזִים וְתַרְנְגֹלִים שֶׁקִּנְּנוּ בְּפַרְדֵּס. <אֲבָל>
קִנְּנוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְכֵן יוֹנִים רוֹדָסִיּוֹת, פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

מסכת חולין פרק יב משנה ב

ג
עוֹף טָמֵא, פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.
עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָהוֹר,
וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בֵּיצֵי עוֹף טָמֵא,
פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.
קוֹרֵא זָכָר,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב,
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

מסכת חולין פרק יב משנה ג

ד
הָיְתָה מְעַפְעֶפֶת,
בִּזְמַן שֶׁכְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן,
חַיָּב לְשַׁלַּח;
אֵין כְּנָפֶיהָ נוֹגְעוֹת בַּקֵּן,
פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.
אֵין שָׁם אֶלָּא אֶפְרוֹחַ אֶחָד, אוֹ בֵּיצָה אַחַת,
חַיָּב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ו)
"קֵן", קֵן מִכָּל מָקוֹם.

ה
הָיוּ שָׁם אֶפְרוֹחִים מַפְרִיחִים,
אוֹ בֵּיצִים מוּזָּרוֹת,
פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ו)
"וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל הַבֵּיצִים",
מָה אֶפְרוֹחִים בְּנֵי קַיָּמָה,
אַף בֵּיצִים בְּנוֹת קַיָּמָה,
יָצְאוּ מוּזָּרוֹת;
מָה בֵּיצִים צְרִיכוֹת לְאִמָּן,
אַף אֶפְרוֹחִים צְרִיכִין לְאִמָּן,
יָצְאוּ מַפְרִיחִין.

ו
שִׁלְחָהּ וְחָזְרָה, שִׁלְחָהּ וְחָזְרָה,
אֲפִלּוּ אַרְבָּעָה פְּעָמִים,
חַיָּב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ז)
"שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם".
אָמַר:
"אֲנִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם וּמְשַׁלֵּחַ אֶת הַבָּנִים",
חַיָּב לְשַׁלַּח, שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כב,ז)
"שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ".
נָטַל אֶת הַבָּנִים וְהֶחְזִירָן לַקֵּן,
וְאַחַר כָּךְ חָזְרָה הָאֵם עֲלֵיהֶן,
פָּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

מסכת חולין פרק יב משנה ד
ז
הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לוֹקֶה וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּחַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מְשַׁלֵּחַ וְאֵינוֹ לוֹקֶה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מִצְוָה בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳ שֶׁיֵּשׁ בָּהּ ׳קוּם וַעֲשֵׂה׳,
אֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ.

מסכת חולין פרק יב משנה ה
ח
לֹא יִטֹּל אָדָם אֵם עַל הַבָּנִים,
אֲפִלּוּ לְטַהֵר בָּהּ אֶת הַמְצֹרָע.

מָה, אִם מִצְוָה קַלָּה, שֶׁהִיא בְּאִסָּר,
אָמְרָה תוֹרָה: (דְּבָרִים כב,ז)
"לְמַעַן יִיטַב לָךְ, וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים",
קַל וָחֹמֶר עַל מִצְווֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה.

חסל שחיטת חולין

מסכת בכורות

פרק א

מסכת בכורות פרק א משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ עֻבָּר חֲמוֹרוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי,
וְהַמּוֹכֵר לוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁי,
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ,
וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ,
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקַבָּלָה,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ג,יג)
"בְּיִשְׂרָאֵל", אֲבָל לֹא בַּאֲחֵרִים.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם פְּטוּרִים,
מִקַּל וָחֹמֶר:
אִם פָּטְרוּ שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר,
דִּין הוּא שֶׁיִּפְטְרוּ לְעַצְמָן.

מסכת בכורות פרק א משנה ב
ב
פָּרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין חֲמוֹר,
וַחֲמוֹר שֶׁיָּלְדָה כְּמִין סוּס,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יג; לד,כ)
"וְכָל פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה",
"וּפֶטֶר חֲמוֹר",
שְׁנֵי פְעָמִים,
עַד שֶׁיִּהְיֶה הַיּוֹלֵד חֲמוֹר, <הַיּוֹלַד>
וְהַנּוֹלָד חֲמוֹר.

ג
וּמָה הֵן בַּאֲכִילָה?
בְּהֵמָה טְהוֹרָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְמֵאָה,
מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
וּטְמֵאָה שֶׁיָּלְדָה כְּמִין בְּהֵמָה טְהוֹרָה,

אָסוּר בַּאֲכִילָה.
שֶׁהַיּוֹצֵא מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְהַיּוֹצֵא מִן הַטְּהוֹרָה, טָהוֹר.
דָּג טָמֵא שֶׁבָּלַע דָּג טָהוֹר,
מֻתָּר בַּאֲכִילָה.
וְטָהוֹר שֶׁבָּלַע דָּג טָמֵא,
אָסוּר בַּאֲכִילָה,
לְפִי שֶׁאֵינוֹ גִדּוּלָיו.

מסכת בכורות פרק א משנה ג
ד
חֲמוֹרוֹ שֶׁלֹּא בִכְּרָה,
וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ.
שְׁתֵּי חֲמוֹרָיו שֶׁלֹּא בִכְּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן שְׁנֵי טְלָיִים לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה, אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק א משנה ד
ה
אַחַת בִּכְּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכְּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן טָלֶה אֶחָד לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
מַפְרִישׁ טָלֶה אֶחָד לְעַצְמוֹ.
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת לד,כ)
"וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה",
מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים,
זָכָר וּנְקֵבָה,
גָּדוֹל וְקָטָן,
תָּמִים וּבַעַל מוּם.
וּפוֹדֶה בוֹ פְּעָמִים הַרְבֵּה.
נִכְנָס לַדִּיר לְהִתְעַשֵּׂר.
וְאִם מֵת, נֶהֱנִים בּוֹ.

מסכת בכורות פרק א משנה ה
ו
אֵין פּוֹדִין לֹא בְעֻגֶל, לֹא בַחַיָּה,
לֹא בִשְׁחוּטָה, וְלֹא בִטְרֵפָה,
וְלֹא בַכְּלָאַיִם, וְלֹא בַכּוּי.
רַבִּי אֶלְעָזָר מַתִּיר בַּכִּלְאַיִם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׂה,
וְאוֹסֵר בַּכּוּי,

מִפְּנֵי שֶׁהוּא סָפֵק.
נִתָּנוּ לַכֹּהֵן,
אֵין הַכֹּהֵן רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ,
עַד שֶׁיַּפְרִישׁ שָׁה תַּחְתָּיו.

מסכת בכורות פרק א משנה ו
ז
הַמַּפְרִישׁ פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר, וָמֵת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ,
כְּחָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֵּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתוֹ כְּפִדְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.

ח
הֵעִיד רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ וּרְבִּי צָדוֹק
עַל פִּדְיוֹן פֶּטֶר חֲמוֹר שֶׁמֵּת,
שֶׁאֵין בּוֹ לַכֹּהֵן כְּלוּם. <מחוק: כן>
מֵת פֶּטֶר חֲמוֹר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִקָּבֵר, וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ שְׁלַטָּלֶה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ צָרִיךְ לִקָּבֵר, וְטָלֶה לַכֹּהֵן.

מסכת בכורות פרק א משנה ז
ט
לֹא רָצָה לִפְדּוֹתוֹ,
עוֹרְפוֹ בַּקּוֹפִּיס מֵאֲחוֹרָיו וְקוֹבְרוֹ.
מִצְוַת פִּדְיָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת עֲרִיפָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יג)
"וְאִם לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ".
מִצְוַת יְעִידָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת פִּדְיָה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת כא,ח)
"אֲשֶׁר לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ".
מִצְוַת הַיִּבּוּם קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת חֲלִיצָה,
בָּרִאשׁוֹנָה, שֶׁהָיוּ מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה.
עַכְשָׁיו, שֶׁאֵינָן מִתְכַּוְּנִין לְשֵׁם מִצְוָה, אָמְרוּ:
מִצְוַת חֲלִיצָה קוֹדֶמֶת לְמִצְוַת הַיִּבּוּם.
מִצְוַת גְּאֻלָּה בָּאָדוֹן
קוֹדֶמֶת לְכָל אָדָם, <מחוק: הוא קודם>
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,כד)
"וְאִם לֹא יִגְאַל וְנִמְכַּר בְּעָרְכֶּךָ".

פרק ב

מסכת בכורות פרק ב משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ עֹבֶר פָּרָתוֹ שֶׁלַּנָּכְרִי,

וְהַמּוֹכֵר לוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רַשַּׁי,
וְהַמִּשְׁתַּתֵּף לוֹ,
וְהַמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ,
וְהַנּוֹתֵן לוֹ בְּקַבָּלָה,
פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ג,יג)
"בְּיִשְׂרָאֵל", אֲבָל לֹא בַּאֲחֵרִים.
הַפְּהָנִים וְהַלְוִיִּם חַיָּבִים.
לֹא נִפְטְרוּ מִבְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה,
לֹא נִפְטְרוּ אֶלָּא מִפִּדְיוֹן הַבֵּן וּמִפֶּטֶר חֲמוֹר.

מסכת בכורות פרק ב משנה ב
ב
כָּל קָדָשִׁים שֶׁקָּדַם מוּם קָבוּעַ לְהֶקְדֵּשָׁן, וְנִפְדּוּ,
חַיָּבִים בַּבְּכוֹרָה וּבַמַּתָּנוֹת,
וְיוֹצְאִין לַחֻלִּין לְגָזֵז וְלַעֲבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן מֻתָּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ פָּטוּר,
וְאֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ, יִפָּדוּ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.

מסכת בכורות פרק ב משנה ג
ג
כָּל שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן,
אוֹ מוּם עוֹבֵר לְהֶקְדֵּשָׁן,
לְאַחַר מִכֵּן נוֹלַד לָהֶן מוּם קָבוּעַ,
וְהֶקְדִּישָׁן, וְנִפְדּוּ,
פְּטוּרִין מִן הַבְּכוֹרָה וּמִן הַמַּתָּנוֹת,
וְאֵינָן יוֹצְאִין לַחֻלִּין לְגָזֵז וְלַעֲבֵד,
וְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ [חַיָּב],
וְעוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאִם מֵתוּ יִקָּבְרוּ.

מסכת בכורות פרק ב משנה ד
ד
הַמְקַבֵּל צֹאן בַּרְזֶל מִן הַגּוֹי,
וְלָדוֹת פְּטוּרִין,
וַלְדֵי וְלָדוֹת חַיָּבִין.
הֶעֱמִידוּ וְלָדוֹת תַּחַת אִמּוֹתֵיהֶן,
וְלָדוֹת פְּטוּרִין,
וַלְדֵי וְלָדוֹת חַיָּבִין.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת פְּטוּרִין,
שֶׁאַחֲרָיוּתָן לַנָּכְרִי.

מסכת בכורות פרק ב משנה ה
ה
רָחֵל שֶׁיָּלְדָה כְּמִין עֵז,
וְעֵז שֶׁיָּלְדָה כְּמִין רָחֵל,

פָּטוּר מִן הַבְּכוֹרָה.
אִם יֶשׁ בּוֹ מִקְצָת סִימָנִין,
חַיָּב.

מסכת בכורות פרק ב משנה ו
ו
רְחֵלוֹ שֶׁלֹּא בִכְּרָה,
וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
וְיָצְאוּ שְׁנֵי רָאשִׁים כְּאַחַת,
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם לַכֹּהֵן, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,יב)
"הַזְּכָרִים לַיי".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵי אֶפְשָׁר, אֶלָּא אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ז
ז
שְׁתֵּי רְחֵלָיו שֶׁלֹּא בִכְּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן שְׁנֵיהֶם לַכֹּהֵן;
זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר לַכֹּהֵן;
שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר [לוֹ] אֶת הַיָּפֶה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.

שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ח
ח
אַחַת בִּכֵּרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכֵּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לַכֹּהֵן.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
הַכֹּהֵן בּוֹרֵר לוֹ אֶת הַיָּפֶה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְשַׁמְּנִים בֵּינֵיהֶן.
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְחַיָּב בַּמַּתָּנוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹטֵר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁחֲלִיפָיו בְּיַד כֹּהֵן,
פָּטוּר מִן הַמַּתָּנוֹת; <מחוק: פוטר>
רְבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
מֵת אֶחָד מֵהֶן,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
יַחֲלֹקוּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ, עָלָיו הָרְאָיָה.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ב משנה ט
ט
יוֹצֵא דֹּפֶן וְהַבָּא אַחֲרָיו,
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם אֵינָן בְּכוֹר:
הָרִאשׁוֹן, מִש�ּׁם שֶׁאֵינוּ פֶּטֶר רֶחֶם,
וְהַשֵּׁנִי, מִשֶּׁם שֶׁקָּדְמוֹ אַחֵר.

פרק ג

מסכת בכורות פרק ג משנה א
א
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִן הַגּוֹי,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בִּכֵּרָה אִם לֹא בִכֵּרָה,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עֵז בַּת שְׁנָתָהּ, וַדַּי לַכֹּהֵן,
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.

רָחֵל בַּת שְׁתַּיִם, וַדַּי לַכֹּהֵן,
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.
פָּרָה וַחֲמוֹר בְּנוֹת שָׁלוֹשׁ, וַדַּי לַכֹּהֵן, <מחוק: בני>
מִכָּן וְהֵילָךְ, סָפֵק.

ב
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
אִלּוּ בְוֶלֶד בִּלְבַד הַבְּהֵמָה נִפְטֶרֶת,
הָיָה כִדְבָרֶיךָ,
אֶלָּא אָמְרוּ:
סִימָן הַוֶּלֶד בִּבְהֵמָה דַקָּה, טִנּוּף, <מחוק: ניטוף>
וּבַגַּסָּה, שִׁלְיָה,
וּבָאִשָּׁה, שָׁפִיר וְשִׁלְיָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיָּדוּעַ שֶׁבִּכְרָה, אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם;
וְשֶׁלֹּא בִכְרָה, הֲרֵי זֶה לַכֹּהֵן;
וְאִם סָפֵק, יֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בְּהֵמָה גַּסָּה שֶׁשָּׁפְעָה חֲרָרַת דָּם,
הֲרֵי זוֹ תִקָּבֵר,
וְנִפְטְרָה מִן הַבְּכוֹרָה.

מסכת בכורות פרק ג משנה ב
ג
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה מֵינִיקָה מִן הַגּוֹי,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא בְנָהּ שֶׁלְאַחֶרֶת הָיָת.
נִכְנַס לְתוֹךְ עֶדְרוֹ וְרָאָה אֶת הַמַּבְכִּירוֹת מְנִיקוֹת,
וְשֶׁאֵינָן מַבְכִּירוֹת,
אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא בְנָהּ שֶׁלָּזוֹ בָא לוֹ אֵצֶל זוֹ,
וְשֶׁמָּא בְנָהּ שֶׁלָּזוֹ בָא לוֹ אֵצֶל זוֹ.

מסכת בכורות פרק ג משנה ג
ד
רִבִּי יוֹסֵה בֶן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר,
עוֹשֶׂה מָקוֹם לַקּוֹפִיס מִכָּן וּמִכָּן,
וְתוֹלֵשׁ אֶת הַשֶּׁעָר,
וּבְלְבַד שֶׁלֹּא יְזִיזֶנּוּ מִמְּקוֹמוֹ.
וְכֵן הַתּוֹלֵשׁ אֶת הַשֶּׁעָר לִרְאוֹת אֶת מְקוֹם הַמּוּם.

מסכת בכורות פרק ג משנה ד
ה
שְׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנָּשַׁר,
וְהִנִּיחוֹ בַּחַלּוֹן, וְאַחַר כָּךְ שְׁחָטוֹ,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לֹא בָזֶה הִתִּיר עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל,

אֶלָּא בִּשְׁעַר בְּכוֹר בַּעַל מוּם שֶׁנִּשַּׁר,
וְהִנִּיחוֹ בַּחֲלוֹן, וְאַחַר כָּךְ מֵת.
בָּזֶה עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מַתִּיר,
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין.
אָמַר הַמְּדַבְּלָל בַּבְּכוֹר,
אֶת שֶׁהוּא נִרְאֶה מִן הַגִּדָּה, מֻתָּר,
וְאֶת שֶׁאֵינוּ נִרְאֶה מִן הַגִּדָּה, אָסוּר.

פרק ד

מסכת בכורות פרק ד משנה א
א
עַד כַּמָּה יִשְׂרָאֵל חַיָּבִין לְהִטַּפֵּל בַּבְּכוֹר?
בִּבְהֵמָה דַּקָּה, שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּבַגַּסָּה, חֲמִשִּׁים יוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּדַּקָּה, שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים.

ב
אָמַר לוֹ הַכֹּהֵן בְּתוֹךְ הַזְּמַן:
"תְּנֵהוּ לִי!"
חֲרֵי זֶה לֹא יִתְּנֵהוּ לוֹ. <יתנו>
אִם הָיָה בַּעַל מוּם,
אָמַר לוֹ:
"תְּנֵהוּ לִי, שֶׁאֹכְלֶנּוּ!" מֻתָּר.
בְּשָׁעַת הַמִּקְדָּשׁ,
אִם הָיָה תָּמִים,
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לִי, שֶׁאַקְרִיבֶנּוּ!" מֻתָּר.
הַבְּכוֹר נֶאֱכָל שָׁנָה שָׁנָה,
בֵּין תָּמִים, בֵּין בַּעַל מוּם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים טו,כ)
"לִפְנֵי יי אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה".
(מסכת בכורות פרק ד משנה ב)
נוֹלַד לוֹ מוּם בְּתוֹךְ שְׁנָתוֹ,
רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ כָּל שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ;
לְאַחַר שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אֵינוּ רַשַּׁי לְקַיְּמוֹ אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ג
ג
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמַרְאֵהוּ אֶת מוּמוֹ,
רְבִּי יְהוּדָה מַתִּיר.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הוֹאִיל וְנִשְׁחַט שֶׁלֹּא עַל פִּי מֻמְחֶה,
אָסוּר.
(מסכת בכורות פרק ד משנה ד)
מִי שֶׁאֵינוּ מֻמְחֶה, וְרָאָה אֶת הַבְּכוֹר,

נִשְׁחַט עַל פִּיו,
חֲרֵי זֶה יִקָּבֵר, וִישַׁלֵּם מִבֵּיתוֹ.

ד
הַדָּן אֶת הַדִּין,
זָכָה אֶת הַחַיָּב, חִיֵּב אֶת הַזַּכַּי,
טִמֵּא אֶת הַטָּהוֹר, טִהֵר אֶת הַטָּמֵא,
מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, וִישַׁלֵּם מִבֵּיתוֹ.
אִם הָיָה מֻמְחֶה בְּבֵית דִּין,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

ה
מַעֲשֶׂה בְּפָרָה שֶׁנִּטְלָה הָאוֹם שֶׁלָּהּ,
וְהֶאֱכִילָהּ רִבִּי טַרְפוֹן לַכְּלָבִים.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים וְהִתִּירוּ.
אָמַר רִבִּי תּוֹדְרוֹס הָרוֹפֵא: <תיודרוס>
אֵין פָּרָה וַחֲזִירָה יוֹצְאִין מֵאֶלֶכְסַנְדְּרִיָּה,
עַד שֶׁחוֹתְכִין אֶת הָאוֹם שֶׁלָּהּ,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תֵּלֵד.
אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן:
הָלְכָה לָהּ חֲמוֹרָךְ רִבִּי טַרְפוֹן!
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
רִבִּי טַרְפוֹן,
פָּטוּר אַתָּה, שֶׁאַתָּה מֻמְחֶה בְּבֵית דִּין,
שֶׁכָּל הַמֻּמְחֶה בְּבֵית דִּין,
פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ה
ו
הַנּוֹטֵל שְׂכָרוֹ לִהְיוֹת רוֹאֶה בִּבְכוֹרוֹת,
אֵין שׁוֹחֲטִין עַל פִּיו,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה מֻמְחֶה כְּאֵילָה בְּיַבְנֶה,
שֶׁהִתִּירוּ לוֹ חֲכָמִים לִהְיוֹת נוֹטֵל
אַרְבָּעָה אִסָּרוֹת בִּבְהֵמָה דַּקָּה וְשִׁשָּׁה בַּגַּסָּה,
בֵּין תָּמִים בֵּין בַּעַל מוּם.

מסכת בכורות פרק ד משנה ו
ז
הַנּוֹטֵל שְׂכָרוֹ לָדִין, דִּינָיו בְּטֵלִים;
לְהָעִיד, עֵדוּתָיו בְּטֵלָה;
לְהַזּוֹת וּלְקַדֵּשׁ,
מֵימָיו מֵי מְעָרָה וְאֶפְרוֹ אֵפֶר מִקְלָה. <וְאֶפְרוּ>
אִם הָיָה כֹּהֵן,
מְטַמֵּהוּ מִתְרוּמָתוֹ, וּמַאֲכִילוֹ וּמַשְׁקוֹ וְסָכוֹ.
וְאִם הָיָה זָקֵן,
מַרְכִּיבוֹ עַל הַחֲמוֹר, וְנוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ כְּפוֹעֵל.

מסכת בכורות פרק ד משנה ז
ח
הֶחָשׁוּד עַל הַבְּכוֹרוֹת,

אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ בְּשַׂר צְבָאִין,
וְלֹא עוֹרוֹת שֶׁאֵינָן עֲבוּדִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ עוֹרוֹת שֶׁלִּנְקֵבָה.
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ צֶמֶר מְלֵבֶן וְצוֹוִי,
אֲבָל לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ טָווּי וְאָרִיג.

מסכת בכורות פרק ד משנה ח
ט
הֶחָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ פִּשְׁתָּן, אֲפִלּוּ שֶׁרָק,
אֲבָל לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ טָווּי וּבְגָדִים.

מסכת בכורות פרק ד משנה ט
י
הֶחָשׁוּד לִהְיוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשֵׁם חֻלִּין,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ אֲפִלּוּ מַיִם וּמֶלַח.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ זִקַּת תְּרוּמָה וּמַעֲשְׂרוֹת,
אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ.

מסכת בכורות פרק ד משנה י
יא
הֶחָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית אֵינוּ חָשׁוּד עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת.
הֶחָשׁוּד עַל הַמַּעֲשְׂרוֹת אֵינוּ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבִיעִית.
הֶחָשׁוּד עַל זֶה וְעַל זֶה חָשׁוּד עַל הַטְּהָרוֹת.
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חָשׁוּד עַל הַטְּהָרוֹת,
וְאֵינוּ חָשׁוּד לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה.
זֶה הַכְּלָל:
הֶחָשׁוּד עַל דָּבָר לֹא דָנוּ וְלֹא מְעִידוּ.

פרק ה

מסכת בכורות פרק ה משנה א
א
כָּל פְּסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין נִמְכָּרִין בְּאַטְלֵס,
נִשְׁחָטִין בְּאַטְלֵס, נִשְׁקָלִין בְּלִטְרָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר,
שֶׁהֲנָיָתָן לַבְּעָלִים.
פְּסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין, הֲנָיָתָן לַהֶקְדֵּשׁ.
וְשׁוֹקְלִין מָנֶה כְּנֶגֶד מָנֶה בַּבְּכוֹר.

מסכת בכורות פרק ה משנה ב
ב
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
לֹא יְמָנֶה יִשְׂרָאֵל עִם כֹּהֵן עַל הַבְּכוֹר.
בֵּית הִלֵּל מַתִּירִין אֲפִלּוּ גּוֹי.

בְּכוֹר שֶׁאֲחָזוֹ דָּם,
אֲפִלּוּ מֵת, אֵין מַקִּיזִין לוֹ אֶת הַדָּם.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יַקִּיז, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בּוֹ מוּם.
אִם עָשָׂה בּוֹ מוּם,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁחֹט עָלָיו.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יַקִּיז, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בּוֹ מוּם.

מסכת בכורות פרק ה משנה ג
ג
הַצּוֹרֵם אֹזֶן הַבְּכוֹר,
הֲרֵי זֶה לֹא יִשְׁחֹט עוֹלָמִית.
דִּבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לְכְשֶׁיִּוָּלֵד לוֹ מוּם אַחֵר,
יִשְׁחֹט עָלָיו.
מַעֲשֶׂה בְּזָקָן שֶׁלָּרְחֵלִים זָקֵן,
וּשְׁעָרוֹ מְדֻלְדָּל,
רָאָהוּ קַסְטוֹר אֶחָד, אָמַר:
"מַה טִּיבוֹ שֶׁלָּזֶה?"
אָמְרוּ לוֹ:
"בְּכוֹר הוּא, וְאֵינוּ נִשְׁחָט,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה בּוֹ מוּם."
נָטַל פִּגְיוֹם וְצָרַם בְּאָזְנוֹ.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ.
וְרָאָה שֶׁהִתִּירוּ,
וְהָלַךְ וְצָרַם בְּאֹזֶן בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים,
וְאָסְרוּ.
פַּעַם אַחַת הָיוּ תִינוֹקוֹת מְשַׂחֲקִין בַּשָּׂדֶה,
וְקָשְׁרוּ זַנְבוֹת טְלָאִים זֶה עַל זֶה,
וְנִפְסְקָה זְנָבוֹ שֶׁלְּאֶחָד מֵהֶן,
וַהֲרֵי הוּא בְּכוֹר.
וּבָא מַעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים, וְהִתִּירוּ.
וְרָאוּ שֶׁהִתִּירוּ,
וְהָלְכוּ וְקָשְׁרוּ זַנְבוֹת בְּכוֹרוֹת אֲחֵרִים, <אֲחֵרִים בְּכוֹרוֹת>
וְאָסְרוּ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא לְדַעְתּוֹ, אָסוּר,
וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ, מֻתָּר.

מסכת בכורות פרק ה משנה ד
ד
הָיָה בְכוֹר רוֹדְפוֹ,
וּבְעָטוֹ וְעָשָׂה בּוֹ מוּם,
הֲרֵי זֶה יִשְׁחַט עָלָיו.
כָּל הַמּוּמִין הָרָאוּיִין לָבֹא בִּידֵי אָדָם,
רוֹעִין יִשְׂרָאֵל נֶאֱמָנִין,
רוֹעִין הַכֹּהֲנִים אֵינָן נֶאֱמָנִין.

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נֶאֱמָן הוּא עַל שֶׁלַּחֲבֵרוֹ,
וְאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל שֶׁלְּעַצְמוֹ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הֶחָשׁוּד עַל דָּבָר,
לֹא דָנוֹ וְלֹא מְעִידוֹ.

מסכת בכורות פרק ה משנה ה
ה
נֶאֱמָן הַפֹּהֵן לוֹמַר:
"רָאִיתִי בְכוֹר זֶה, וּבַעַל מוּם הוּא".
הַפֹּל נֶאֱמָנִין עַל מוּמֵי הַמַּעֲשֵׂר.
בְּכוֹר שֶׁנִּסְמַת עֵינוֹ, שֶׁנִּקְטָעָה יָדוֹ וְשֶׁנִּשְׁבְּרָה רַגְלוֹ,
חֲרֵי זֶה יִשְׁחַט עַל פִּי שְׁלשָׁה בְּנֵי כְנֶסֶת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ יֵשׁ שָׁם עֶשְׂרִים וּשְׁלשָׁה,
לֹא יִשְׁחַט אֶלָּא עַל פִּי מֻמְחֶה.

מסכת בכורות פרק ה משנה ו
ו
הַשּׁוֹחֵט אֶת הַבְּכוֹר וּמְכָרוֹ,
וְנוֹדַע שֶׁלֹּא הֶרְאָהוּ,
מַה שֶּׁאָכְלוּ, אָכְלוּ,
וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים,
מַה שֶּׁלֹּא אָכְלוּ, וְהַבָּשָׂר יִקָּבֵר,
וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.

ז
וְכֵן הַשּׁוֹחֵט הַפָּרָה וּמְכָרָהּ,
וְנוֹדַע שֶׁהִיא טְרֵפָה,
מַה שֶּׁאָכְלוּ, אָכְלוּ,
וְיַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.
מַה שֶּׁלֹּא אָכְלוּ,
הֵם יַחְזִירוּ לוֹ אֶת הַבָּשָׂר,
וְהוּא יַחְזִיר לָהֶם אֶת הַדָּמִים.
מְכָרוּהוּ לַגּוֹיִם, אוֹ הֶטִילוּהוּ לַכְּלָבִים,
יְשַׁלְּמוּ לוֹ דְּמֵי טְרֵפָה.

פרק ו

מסכת בכורות פרק ו משנה א
א
עַל אֵלּוּ מוּמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר:
נִפְגְּמָה אָזְנוֹ מִן הַסְּחוֹס, אֲבָל לֹא מִן הָעוֹר;
נִסְדְּקָה, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא חָסְרָה;
נִקְּבָה מִלֹּא כַרְשִׁנָּה, אוֹ שִׁיְּבְשָׁה.
וְאֵיזוֹ הִיא יְבֵשָׁה?
כָּל שֶׁתִּנָּקֵב וְאֵינָהּ מוֹצִיאָה טִפַּת דָּם.

רִבִּי יוֹסֵה בֶּן מְשֻׁלָּם אוֹמֵר:
יְבֵשָׁה, שֶׁתְּהֵא נִפְרֶכֶת.

מסכת בכורות פרק ו משנה ב
ב
רֵיס שֶׁלָּעַיִן שֶׁנִּנְקַב, שֶׁנִּפְגַּם, שֶׁנִּסְדַּק.
הֲרֵי בְעֵינוֹ דּוֹק, תְּבַלּוּל, חַלָּזוֹן נַחַשׁ, עֲנָיו.
וְאֵי זֶה הוּא תְּבַלּוּל?
לָבָן הַפּוֹסֵק בְּסִירָה וְנִכְנָס בַּשָּׁחוֹר.
בַּשָּׁחוֹר וְנִכְנָס בַּלָּבָן, אֵינוֹ מוּם,
שֶׁאֵין מוּמִים בַּלָּבָן.

מסכת בכורות פרק ו משנה ג
ג
חֲוַרְוָר וְהַמַּיִם הַקְּבוּעִין.
אֵי זֶהוּ חֲוַרְוָר הַקָּבוּעַ?
כָּל שֶׁשָּׁהָא שְׁמוֹנִים יוֹם.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשָׁה פְּעָמִים בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים יוֹם.
וְאֵלּוּ הֵם הַמַּיִם הַקְּבוּעִין?
אָכַל לַח וְיָבֵשׁ שֶׁלַּגְּשָׁמִים.
לַח וְיָבֵשׁ שֶׁלַּשִּׁלְחִין,
אוֹ שֶׁאָכַל יָבֵשׁ וְאַחַר כָּךְ אָכַל הַלַּח,
אֵינוֹ מוּם, עַד שֶׁיֹּאכַל יָבֵשׁ אַחַר הַלַּח.

מסכת בכורות פרק ו משנה ד
ד
חוֹטָמוֹ שֶׁנִּנְקַב, שֶׁנִּפְגַּם, שֶׁנִּסְדַּק;
שְׁפָתוֹ שֶׁנִּקְבָה, שֶׁנִּפְגְּמָה, שֶׁנִּסְדְּקָה;
חִטָּיו הַחִיצוֹנוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ אוֹ שֶׁנִּגְמָמוּ,
וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנֶּעֱקְרוּ.
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אֵין בּוֹדְקִין מִן הַמַּתְאִימוֹת וְלִפְנִים,
אַף לֹא מִן הַמַּתְאִימוֹת.

מסכת בכורות פרק ו משנה ה
ה
נִפְגַּם הַזָּנָב,
וְהַעֲרָוָה שֶׁלַּנְּקֵבָה,
וּבַמְקֻדָּשִׁין,
נִפְגָּמָה הַזָּנָב מִן הָעֶצֶם,
אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק,
אוֹ שֶׁהָיָה רֹאשׁ הַזָּנָב מַפְצִיל הָעֶצֶם,
אוֹ שֶׁיֵּשׁ בָּשָׂר בֵּין חָלְיָה לַחָלְיָה מִלֹּא אֶצְבַּע.

מסכת בכורות פרק ו משנה ו
ו
אֵין לוֹ בֵּיצִים,
אוֹ אֵין לוֹ אֶלָּא בֵּיצָה אַחַת.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:

אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כִיסִין,
יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי בֵּיצִים;
אֵין לוֹ אֶלָּא כִיס אֶחָד,
אֵין לוֹ אֶלָּא בֵּיצָה אַחַת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹשִׁיבוֹ עַל חָרְגּוֹ זוֹ וּמְמַעֲךְ,
אִם יֶשׁ שָׁם בֵּיצָה, סוֹפָהּ לָצֵאת.
מַעֲשֶׂה שֶׁמִּעֵךְ וְלֹא יָצָאת,
וְנִשְׁחַט וְנִמְצֵאת דְּבוּקָה בַּכְּסָלִים,
וְהִתִּיר רְבִּי עֲקִיבָה,
וַאֲסָרוֹ רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי. <וְאָסְרוֹ>

מסכת בכורות פרק ו משנה ז
ז
בַּעַל חָמֵשׁ רַגְלַיִם,
וְשֶׁאֵין לוֹ אֶלָּא שָׁלוֹשׁ,
וְשֶׁרַגְלָיו קְלוּטוֹת כְּשֶׁלַּחֲמוֹר, <כְּשֶׁלְּחֲמוֹר>
וְהַשָּׁחוּל, וְהַכָּסוּל.
אֵי זֶה הוּא הַשָּׁחוּל?
שֶׁנִּשְׁמְטָה יֶרֶכוֹ.
וְהַכָּסוּל?
שֶׁאַחַת מִירֵכָיו גְּבוֹהָה.

מסכת בכורות פרק ו משנה ח
ח
נִשְׁבַּר עֶצֶם יָדוֹ, וְעֶצֶם רַגְלוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ נִכָּר.
מוּמִין אִלּוּ מָנָה אַיְלָה בִּיבְנֶה,
וְהוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.
וְעוֹד שְׁלֹשָׁה הוֹסִיף,
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ אֶת אִלּוּ!"
אֶת שֶׁגַּלְגַּל עֵינוֹ עָגֹל כְּשֶׁלָּאָדָם, <במקום את, אֶלָּא>
וּפִיו דּוֹמֶה לְשֶׁלַּחֲזִיר, <לְשֶׁלְּחֲזִיר>
שֶׁנִּטַּל רֹב הַמְדַבֵּר שֶׁלְּלְשׁוֹנוֹ.
וּבֵית דִּין שֶׁאַחֲרֵיהֶם אָמְרוּ:
הֲרֵי אִלּוּ מוּמִין.

מסכת בכורות פרק ו משנה ט
ט
מַעֲשֶׂה שֶׁהַלֶּחִי הַתַּחְתּוֹן עוֹדֵף עַל הָעֶלְיוֹן,
שֶׁאַל רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לַחֲכָמִים,
וְאָמְרוּ:
הֲרֵי זֶה מוּם.

י
אֹזֶן הַגְּדִי שֶׁהָיְתָה כְּפוּלָה,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
בִּזְמַן שֶׁהוּא עֶצֶם אֶחָד, מוּם.
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עֶצֶם אֶחָד, אֵינָהּ מוּם.

רִבִּי חֲנַנְיָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
זְנַב הַגְּדִי שֶׁהוּא דּוֹמֶה שֶׁלַּחֲזִיר, <שֶׁלְחֲזִיר>
וְשֶׁאֵין בָּהּ שָׁלוֹשׁ חֲלָיוֹת,
הֲרֵי זֶה מוּם.

מסכת בכורות פרק ו משנה י
יא
חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
אֶת שֶׁיַּבֶּלֶת בְּעֵינוֹ, <שִׁיבּוֹלֶת>
וְשֶׁנִּפְקַס עֶצֶם יָדוֹ, וְעֶצֶם רַגְלוֹ,
וְשֶׁנִּפְקַס עַצְמוֹ שֶׁבְּפִיו;
עֵינוֹ אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
אָזְנוֹ אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה,
בְּמַרְאֶה, אֲבָל לֹא בְּמִדָּה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
וְאַחַת מִבֵּיצָיו גְּדוֹלָה שְׁתַּיִם כַּחֲבֶרְתָּהּ,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת בכורות פרק ו משנה יא
יב
זְנַב הָעֶגֶל שֶׁאֵינָהּ מַגַּעַת לְעַרְקוֹב,
אָמְרוּ חֲכָמִים:
כָּל מַרְבִּית עֲגָלִים כֵּן,
כָּל זְמַן שֶׁהֵן מְגַדְּלִים הֵן נִמְתָּחוֹת.
לְאֵיזֶה עַרְקוֹב אָמְרוּ חֲכָמִים?
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
לְעַרְקוֹב שֶׁבְּאֶמְצַע הַיֶּרֶךְ.
עַל אֵלּוּ מוּמִין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר,
וּפְסוּלֵי הַמֻּקְדָּשִׁין נִפְדִּים עֲלֵיהֶם.

מסכת בכורות פרק ו משנה יב
יג
אֵלּוּ שֶׁאֵין שׁוֹחֲטִין עֲלֵיהֶן,
לֹא בַמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַמְּדִינָה:
חֲוָרָר וְהַמַּיִם שֶׁאֵינָן קְבוּעִין,
וְחִטָּיו הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁנִּפְגָּמוּ וְשֶׁנִּגְמָמוּ,
וּבַעַל גֶּרֶב, וּבַעַל יַבֶּלֶת, וּבַעַל חֲזָזִית,
וְזָקֵן, וְחוֹלֶה, וּמְזוֹהָם,
וְשֶׁנֶּעְבְּרָה בּוֹ עֲבֵרָה,
וְשֶׁהֵמִית אֶת הָאָדָם,
וְטָמְטוֹם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
לֹא בַמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַמְּדִינָה.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵין מוּם גָּדוֹל מִזֶּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ בְכוֹר,
אֶלָּא נִגְזָז וְנֶעְבָּד.

פרק ז

מסכת בכורות פרק ז משנה א
א
מוּמִין אֵלּוּ, בֵּין קְבוּעִין בֵּין עוֹבְרִין,
פּוֹסְלִין בָּאָדָם.
יָתֵר עֲלֵיהֶן בָּאָדָם:
הַכִּילוֹן, וְהַלַּפְתָּם, הַמַּקְבָּן,
וְשֶׁרֹאשׁוֹ שָׁקוּט, וּסְקִיפָּס.
וּבַעֲלֵי הַחַטָּרוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר;
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת בכורות פרק ז משנה ב
ב
הַקֵּרֵחַ, פָּסוּל.
וְאֵי זֶה הוּא הַקֵּרֵחַ?
כָּל שֶׁאֵין לוֹ שְׂעָה שֶׁלַּשְּׂעָר מֵקֶּפֶת מֵאָזֶן אֶל אָזֶן.
אִם יֵשׁ לוֹ, הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר.
אֵין לוֹ גְּבִינִים,
אִם אֵין לוֹ אֶלָּא גְּבִין אֶחָד,
זֶה הוּא הַ׳גִּבֵּן׳ הָאָמוּר בַּתּוֹרָה.
רְבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁגְּבִינָיו [שׁוֹכְבִין].
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי גְּבִינִים וּשְׁתֵּי שִׂדְרוֹת.

מסכת בכורות פרק ז משנה ג
ג
הַחֵרֵם, פָּסוּל.
אֵי זֶה הוּא הַחֵרֵם?
הַכּוֹחֵל שְׁתֵּי עֵינָיו כְּאַחַת.
שְׁתֵּי עֵינָיו לְמַעְלָן,
שְׁתֵּי עֵינָיו לְמַטָּן,
עֵינוֹ אַחַת לְמַעְלָן,
עֵינוֹ אַחַת לְמַטָּן,
רוֹאֶה אֶת הַחֲדָר וְאֶת הָעֲלִיָּה כְּאַחַת,
סָכִי שֶׁמֶשׁ, וְהַזּוֹגְדִּים, וְהַצֵּידָן.
שָׁנָשְׂרוּ רִיסֵי עֵינָיו,
פָּסוּל, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

מסכת בכורות פרק ז משנה ד
ד
עֵינָיו גְּדוֹלוֹת כְּשֶׁלְּעֶגֶל,
אוֹ קְטַנּוֹת כְּשֶׁלְּאָוָז,
גּוּפוֹ גָּדוֹל מֵאֵבָרָיו,
אוֹ קָטוֹן מֵאֵבָרָיו,
חוֹטָמוֹ גָּדוֹל מֵאֵבָרָיו,
אוֹ קָטוֹן מֵאֵבָרָיו,
הַצְּמֵם, וְהַצְּמֵעַ.

אֵי זֶה הוּא הַצָּמֵעַ?
שֶׁאָזְנָיו קְטַנּוֹת.
וְהַצָּמֵם?
שֶׁאָזְנָיו דּוֹמוֹת לִסְפוֹג.

מסכת בכורות פרק ז משנה ה
ה
שְׁפָתוֹ הָעֶלְיוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַתַּחְתּוֹנָה,
אוֹ הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הָעֶלְיוֹנָה,
הֲרֵי זֶה מוּם.
שֶׁנִּטְלוּ שִׁנָּיו,
פָּסוּל, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעַיִן.

ו
דַּדָּיו שׁוֹכְבִין כִּשְׁלָאשָׁה,
כְּרֵסוֹ צָבָה,
טְבוּרוֹ יוֹצֵא,
נִכְפֶּה, אֲפִלּוּ אַחַת לְיָמִים,
רוּחַ קָצָרוֹת בָּאָה עָלָיו,
הַמְּשֻׁעְבָּן,
וּבַעַל גָּבָר.
אֵין בֵּיצִים אֶלָּא בֵּיצָה אַחַת,
זֶהוּ ׳מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׳ הָאָמוּר בַּתּוֹרָה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁנִּמְרְחוּ אֲשָׁכָיו.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁרוּחַ בַּאֲשָׁכָיו.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אַנְטִיגְנוֹס אוֹמֵר:
כָּל שֶׁמַּרְאָיו חֲשׁוּכִין.

מסכת בכורות פרק ז משנה ו
ז
הַמַּקִּישׁ בְּקַרְסֻלָּיו וּבְאַרְכֻּבוֹתָיו,
וּבַעַל פִּיקִין, וְהָעִקֵּל.
אֵי זֶה הוּא הָעִקֵּל?
כָּל שֶׁהוּא מַקִּיף פַּרְסוֹתָיו,
וְאֵין אַרְכֻּבוֹתָיו נוֹשְׁקוֹת.
פִּיקָה יוֹצָא מִגִּדָּלוֹ,
עֲקֵבוֹ יוֹצֵא לְאַחֲרָיו,
פַּרְסָתוֹ רְחָבָה כְּשֶׁלְּאָוָּז.
אֲצְבְּעוֹתָיו מֻרְכָּבוֹת זוֹ עַל זוֹ,
אוֹ קְלוּטוֹת,
עַד הַפֶּרֶק, כָּשֵׁר;
לְמַטָּה מִן הַפֶּרֶק, וַחֲתָכָה, כָּשֵׁר.
הָיְתָה בָהּ יְתֵרֶת, וַחֲתָכָהּ, כָּשֵׁר.
אִם יֵשׁ בָּהּ עֻצֶם, פָּסוּל,
וְאִם לָאו, כָּשֵׁר.
יָתֵר בְּיָדָיו וּבְרַגְלָיו: (שְׁמוּאֵל ב כא,כ)
״שֵׁשׁ וָשֵׁשׁ, עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה״,
רַבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר,

וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
וְהַשּׁוֹלֵט בִּשְׁתֵּי יָדָיו,
רְבִּי פּוֹסֵל,
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.

ח
הַכּוּשִׁי,
וְהַגִּחֵר,
וְהַלַּוְקָן,
וְהַכִּפֵּחַ,
וְהַנָּנָס,
וְהַחֵרֵשׁ,
וְהַשּׁוֹטֶה,
וְהַשִּׁכּוֹר,
וּבַעֲלֵי נְגָעִין טְהוֹרִין,
פְּסוּלִין בָּאָדָם,
וּכְשֵׁרִין בַּבְּהֵמָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
שׁוֹטֶה בִּבְהֵמָה, אֵינָהּ מִן הַמֻּבְחָר.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
אַף בַּעֲלֵי הַדַּלְדּוּלִין,
פְּסוּלִין בָּאָדָם,
וּכְשֵׁרִין בַּבְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ז משנה ז
ט
אֵלּוּ כְשֵׁרִין בָּאָדָם וּפְסוּלִין בַּבְּהֵמָה:
אִתּוֹ וְאֶת בְּנוֹ,
וּטְרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹּפֶן,
וְהַנּוֹשֵׁא נָשִׁים בַּעֲבֵרָה,
פָּסוּל עַד שֶׁיַּדִּיר הֶנָּיָה.
וְהַמְטַמֵּא לַמֵּתִים,
פָּסוּל עַד שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו,
שֶׁלֹּא יְהֵא מְטַמֵּא לַמֵּתִים.

פרק ח

מסכת בכורות פרק ח משנה א
א
יֵשׁ בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוּ בְכוֹר לַכֹּהֵן,
בְּכוֹר לַכֹּהֵן וְאֵינוּ בְכוֹר לַנַּחֲלָה,
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן,
יֵשׁ שֶׁאֵינוּ בְכוֹר לֹא לַנַּחֲלָה וְלֹא לַכֹּהֵן.

ב
וְאֵי זֶה הוּא בְכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוּ בְכוֹר לַכֹּהֵן?
הַבָּא אַחַר הַנְּפָלִים שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ חַי,

וּבֶן תִּשְׁעָה שֶׁיָּצָא רֹאשׁוֹ מֵת,
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּהֵא בּוֹ מִצּוּרַת הָאָדָם.
וְהַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל, אוֹ שִׁלְיָה, אוֹ שָׁפִיר מְרֻקָּם,
וְהַיּוֹצֵא מְחֻתָּךְ,
וְהַבָּא אַחֲרֵיהֶן בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוֹ בְכוֹר לַכֹּהֵן.

ג
מִי שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָנִים,
וְנָשָׂא אִשָּׁה שֶׁכְּבָר יָלְדָה,
וְיָלְדָה עוֹדָה שְׁפָחָה וְנִשְׁתַּחְרְרָה,
עוֹדָה נָכְרִית וְנִתְגַּיְּרָה,
מְשֻׁבָּאת לְיִשְׂרָאֵל וְיָלְדָה,
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְאֵינוֹ בְכוֹר לַכֹּהֵן.
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן, שֶׁנֶּאֱמַר: (שְׁמוֹת יג,ב)
"פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל", <פֶּטֶר רֶחֶם מִיִּשְׂרָאֵל>
עַד שֶׁיִּפְטְרוּ רֶחֶם מִיִּשְׂרָאֵל.

ד
מִי שֶׁהָיוּ לוֹ בָנִים וְנָשָׂא אִשָּׁה שֶׁלֹּא יָלְדָה,
נִתְגַּיְּרָה וְהִיא מְעֻבֶּרֶת,
נִשְׁתַּחְרְרָה וְהִיא מְעֻבֶּרֶת,
יָלְדָה הִיא וְכֹהֵנֶת, הִיא וּלְוִיָּה,
הִיא וְאִשָּׁה שֶׁכְּבָר יָלְדָה,
וְכֵן מִי שֶׁלֹּא שָׁהָת אַחַר בַּעְלָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים,
וְנִשֵּׂאת, וְיָלְדָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בֶּן תִּשְׁעָה לָרִאשׁוֹן,
אִם בֶּן שִׁבְעָה לָאַחֲרוֹן,
בְּכוֹר לַכֹּהֵן וְאֵינוֹ בְכוֹר לַנַּחֲלָה.

ה
אֵי זֶה הוּא בְכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן?
הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר מָלֵא מַיִם,
מָלֵא דָם, מָלֵא גְּנִינִים.
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים,
וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׂים.
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
הַבָּא אַחֲרֵיהֶן בְּכוֹר לַנַּחֲלָה וְלַכֹּהֵן.

מסכת בכורות פרק ח משנה ב
ו
יוֹצֵא דֹּפֶן וְהַבָּא אַחֲרָיו,
אֵינָן בְּכוֹר לֹא לְנַחֲלָה וְלֹא לַכֹּהֵן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הָרִאשׁוֹן לְנַחֲלָה,
וְהַשֵּׁנִי, לְחָמֵשׁ סְלָעִים. <לַחֲמִשִּׁים>

מסכת בכורות פרק ח משנה ג
ז
מִי שֶׁלֹּא בִכְּרָה אִשְׁתּוֹ וְיָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן. <חֲמִשִּׁים>
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
הָאָב פָּטוּר.
מֵת הָאָב, הַבָּנִים קַיָּמִים,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם נָתְנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ, נָתְנוּ,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִתְחַיְּבוּ נְכָסִים.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ד
ח
שְׁתֵּי נָשָׁיו שֶׁלֹּא בִכְּרוּ,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן עֶשֶׂר סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אִם לְכֹהֵן אֶחָד נָתַן,
יַחְזִיר לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים,
אִם לִשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתַן,
אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא מִיָּדָן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּנְקֵבָה,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן. <חֲמִשִּׁים>
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּאן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

ט
אַחַת בִּכְּרָה, וְאַחַת שֶׁלֹּא בִכְּרָה,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם, <אַחַת>
הָאָב פָּטוּר.
מֵת הָאָב, הַבָּנִים קַיָּמִים,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם נָתְנוּ עַד שֶׁלֹּא חָלְקוּ, נָתְנוּ,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִתְחַיְּבוּ נְכָסִים.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ה
י
שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלְּשְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא בִכְּרוּ,

וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
זֶה נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן,
וְזֶה נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
מֵת אֶחָד מֵהֶן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אִם לְכֹהֵן אֶחָד נָתְנוּ,
יַחְזִיר לָהֶם חָמֵשׁ סְלָעִים;
אִם לִשְׁנֵי כֹהֲנִים נָתְנוּ,
אֵינָן יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
הָאָבוֹת פְּטוּרִין,
וְהַבֵּן חַיָּב לִפְדּוֹת אֶת עַצְמוֹ.
שְׁתֵּי נְקֵבוֹת וְזָכָר,
אוֹ שְׁנֵי זְכָרִים וּשְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

מסכת בכורות פרק ח משנה ו

יא

אַחַת בְּכֵרָה וְאַחַת שֶׁלֹּא בְכֵרָה שֶׁלִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים,
וְיָלְדוּ שְׁנֵי זְכָרִים,
זֶה שֶׁלֹּא בְכֵרָה אִשְׁתּוֹ נוֹתֵן חָמֵשׁ סְלָעִים לַכֹּהֵן.
זָכָר וּנְקֵבָה,
אֵין כָּן לַכֹּהֵן כְּלוּם.

יב

מֵת הַבֵּן בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אַף עַל פִּי שֶׁנָּתַן לַכֹּהֵן,
יַחְזִיר לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים;
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן, יִתֵּן.
מֵת בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים, כְּיוֹם שֶׁלְּפָנָיו. <בְּיוֹם>
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם נָתַן, לֹא יִטֹּל;
אִם לֹא נָתַן, לֹא יִתֵּן.

יג

מֵת הָאָב בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם,
בְּחֶזְקַת שֶׁלֹּא נִפְדָּה,
עַד שֶׁיָּבִיא רְאָיָה שֶׁנִּפְדָּה.
לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם,
בְּחֶזְקַת שֶׁנִּפְדָּה,
עַד שֶׁיֹּאמְרוּ לוֹ שֶׁלֹּא נִפְדָּה.
הוּא לִפְדּוֹת וּבְנוֹ לִפְדּוֹת,
הוּא קוֹדֵם אֶת בְּנוֹ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּנוֹ קוֹדְמוֹ, שֶׁמִּצְוָתוֹ עַל אָבִיו,
וּמִצְוַת בְּנוֹ עָלָיו.

מסכת בכורות פרק ח משנה ז

יד

חָמֵשׁ סְלָעִים שֶׁלַּבֵּן, בְּמָנֶא צוֹרִי,

וּשְׁלֹשִׁים שֶׁלָּעֶבֶד,
וַחֲמִשִּׁים שֶׁלָּאוֹנֵס וְשֶׁלַּמְפַתֶּה,
וּמֵאָה שֶׁלְּמוֹצִיא שֵׁם רָע,
כֻּלָּם בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ, בְּמָנֶא צוֹרִי,
וְכֻלָּם נִפְדִּים בְּכֶסֶף וּבְשׁוֹוֶה כֶּסֶף,
חוּץ מִשְּׁקָלִים.

מסכת בכורות פרק ח משנה ח
טו
אֵין פּוֹדִין לֹא בַּעֲבָדִים, וְלֹא בָאַשְׁטָרוֹת,
וְלֹא בַקַּרְקָעוֹת וְלֹא בַהֶקְדֵּשׁוֹת.
כָּתַב לַכֹּהֵן שֶׁהוּא חַיָּב לוֹ חָמֵשׁ סְלָעִים,
חַיָּב לִתֵּן לוֹ, וּבְנוֹ אֵינוּ פָּדוּי.
לְפִיכָךְ, אִם רָצָה הַכֹּהֵן לִתֵּן לוֹ מַתָּנָה,
רַשַּׁי.
הַמַּפְרִישׁ פִּדְיוֹן בְּנוֹ, וְאָבַד,
חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יח,טו)
"יִהְיֶה לָךְ" וּ"פָּדֹה תִפְדֶּה".

מסכת בכורות פרק ח משנה ט
יז
הַבְּכוֹר נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאָב,
וְאֵינוּ נוֹטֵל פִּי שְׁנַיִם בְּנִכְסֵי הָאֵם.
וְאֵינוּ נוֹטֵל בְּשֶׁבַח,
וְלֹא בָרָאוּי כְּבִמְחֻזָּק.
וְלֹא הָאִשָּׁה בִכְתֻבָּתָהּ,
וְלֹא [הַבָּנוֹת] בִּמְזוֹנוֹתֵיהֶן,
וְלֹא הַיָּבָם.
וְכֻלָּן אֵין נוֹטְלִין בַּשֶּׁבַח,
וְלֹא בָרָאוּי כְּבִמְחֻזָּק.

מסכת בכורות פרק ח משנה י
יז
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹזְרִין בַּיּוֹבֵל:
הַבְּכוֹרָה,
וְהַיּוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
וְהַמְיַבֵּם אֶת אֵשֶׁת אָחִיו,
וְהַמַּתָּנָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמַּתָּנָה כַּמֶּכֶר.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כֻּלָּם חוֹזְרִים בַּיּוֹבֵל.
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
הַיּוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ,
יַחֲזִיר לִבְנֵי מִשְׁפָּחָה,
וְינַכֶּה מֵהֶם אֶת הַדָּמִים.

פרק ט

מסכת בכורות פרק ט משנה א

א

מַעְשַׂר בְּהֵמָה נוֹהֵג בָּאָרֶץ וּבְחוּץ לָאָרֶץ,
בִּפְנֵי הַבַּיִת וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי הַבַּיִת,
בַּחֻלִּין אֲבָל לֹא בַמֻּקְדָּשִׁין.
נוֹהֵג בַּבָּקָר וּבַצֹּאן,
וְאֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
בַּכְּבָשִׂים וּבָעִזִּים,
וּמִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
בֶּחָדָשׁ וּבַיָּשָׁן,
וְאֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.
שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם הֶחָדָשׁ וְהַיָּשָׁן, שֶׁאֵינָן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה,
אֵינָן מִתְעַשְּׂרִין מִזֶּה עַל זֶה,
כְּבָשִׂים וְעִזִּים, שֶׁהֵן כִּלְאַיִם זֶה בָּזֶה,
אֵינוּ דִין שֶׁלֹּא יִתְעַשְּׂרוּ מִזֶּה עַל זֶה?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא כז,לב)
"וְצֹאן", כָּל מַשְׁמַע צֹאן אֶחָד.

מסכת בכורות פרק ט משנה ב

ב

מַעְשַׂר בְּהֵמָה מְצָטָרֵף בִּמְלֹא רֶגֶל בְּהֵמָה רוֹעָה.
וְכַמָּה הִיא רֶגֶל בְּהֵמָה רוֹעָה?
שִׁשָּׁה עָשָׂר מִיל.
הָיָה בֵין אֵלּוּ לָאֵלּוּ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם מִיל,
אֵינָן מְצָטָרְפִין.
הָיָה לוֹ בָאֶמְצַע,
מֵבִיא וּמַעֲשְׂרָן בָּאֶמְצַע.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַיַּרְדֵּן מַפְסִיק לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ט משנה ג

ג

הַלָּקַח וְשֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה,
פָּטוּר מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.
הָאַחִים הַשּׁוּתָפִים שֶׁחַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
פְּטוּרִין מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.
וְשֶׁחַיָּבִין בְּמַעְשַׂר בְּהֵמָה,
פְּטוּרִין מִן הַקָּלְבּוֹן.
קָנוּ מִתְּפוּסַת הַבַּיִת, חַיָּבִין,
וְאִם לָאו, פְּטוּרִין.
חָלְקוּ וְחָזְרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ,
חַיָּבִין בַּקָּלְבּוֹן,
וּפְטוּרִין מִמַּעְשַׂר בְּהֵמָה.

מסכת בכורות פרק ט משנה ד

ד <ב>

הַכֹּל נִכְנָס [לַדִּיר] לְהִתְעַשֵּׂר,

חוּץ מִכִּלְאַיִם, וּטְרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹּפֶן, וּמְחֻסַּר זְמַן, וְיָתוֹם.
אֵי זֶה הוּא יָתוֹם?
כָּל שֶׁמֵּתָה אִמּוֹ, אוֹ שֶׁשְּׁחָטָהּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִשְׁחָטָה אִמּוֹ וְהַשְׁלַח קַיָּם,
אֵין זֶה יָתוֹם.

מסכת בכורות פרק ט משנה ה
ה <ג>
שָׁלֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה:
בְּפָרַס הַפֶּסַח,
בְּפָרַס הָעֲצֶרֶת,
בְּפָרַס הֶחָג.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בַּאֲדָר,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאָב.
רְבִּי אֶלְעָזָר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
בְּאֶחָד בְּנִיסָן,
בְּאֶחָד בְּסִיוָן,
בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.
וְלָמָּה אָמְרוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל,
וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי?
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב,
וְאֵיפְשָׁר לְעַשֵּׂר בְּיוֹם טוֹב,
לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל.
ו <ד>
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בְּאֶחָד בֶּאֱלוּל,
רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הָאֱלוּלִיִּין מִתְעַשְּׂרִין בִּפְנֵי עַצְמָן.

מסכת בכורות פרק ט משנה ו
ז <ה>
כָּל הַנּוֹלָדִים מֵאֶחָד בְּתִשְׁרִי
עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בֶּאֱלוּל,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.
חֲמִשָּׁה לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
חֲמִשָּׁה לִפְנֵי הַגֹּרֶן,
וַחֲמִשָּׁה לְאַחַר הַגֹּרֶן,
הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין.
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר:
'שָׁלוֹשׁ גְּרָנוֹת לְמַעְשַׂר בְּהֵמָה'?
שֶׁעַד שֶׁלֹּא תַגִּיעַ הַגֹּרֶן,
מֻתָּר לִמְכֹּר וְלִשְׁחֹט;

הִגִּיעַ הַגֹּרֶן, לֹא יִשְׁחֹט,
וְאִם שָׁחַט, פָּטוּר.

מסכת בכורות פרק ט משנה ז
ח
כֵּיצַד מְעַשְּׂרָן?
כּוֹנְסָן לַדִּיר,
וְעוֹשֶׂה לָהֶן פֶּתַח קָטָן,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּ שְׁנַיִם יְכוּלִין לָצֵאת כְּאַחַת,
וּמוֹנֶה בְּשִׁבֶּט:
אֶחָד, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה, אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה,
שִׁשָּׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנָה, תִּשְׁעָה;
וְהַיּוֹצֵא עֲשִׂירִי, סוֹקְרוֹ בַּסִּקְרָה וְאוֹמֵר:
"הֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר."
לֹא סְקָרָן בַּסִּקְרָה,
וְלֹא מְנָיָן בַּשֶּׁבֶט,
אוֹ שֶׁמְּנָיָן רְבוּצִין אוֹ עוֹמְדִין,
הֲרֵי אֵלּוּ מְעֻשָּׂרִין.
הָיָה לוֹ מֵאָה, וְנָטַל עֲשָׂרָה,
עֲשָׂרָה, וְנָטַל אֶחָד,
אֵין זֶה מְעֻשָּׂר.
רְבִּי יוֹסֵה בְּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַעֲשֵׂר.
קָפַץ מִן הַמְּנָיָן לְתוֹכָן,
הֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין;
וְהַמְעֻשָּׂרִין לְתוֹכָן,
כֻּלָּן יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.

מסכת בכורות פרק ט משנה ח
ט
יָצְאוּ שְׁנַיִם כְּאַחַת,
מוֹנֶה אוֹתָן שְׁנַיִם.
מְנָיָן אֶחָד, <מִנְיָן>
תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי מְקֻלְקָלִין.
יָצְאוּ תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי כְּאַחַת,
תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי מְקֻלְקָלִין.
קָרָא לַתְּשִׁיעִי 'עֲשִׂירִי',
וְלָעֲשִׂירִי 'תְּשִׁיעִי',
וּלְאֶחָד עָשָׂר 'עֲשִׂירִי',
שְׁלָשְׁתָּן מְקֻדָּשִׁין:
הַתְּשִׁיעִי נֶאֱכָל בְּמוּמוֹ,
וַעֲשִׂירִי, מַעֲשֵׂר,
וְאֶחָד עָשָׂר קָרֵב שְׁלָמִים,
וְעוֹשֶׂה תְמוּרָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
וְכִי יֵשׁ תְּמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה?
אָמְרוּ מִשָּׁם רְבִּי מֵאִיר:
אִלּוּ הָיָה תְמוּרָה,

לֹא הָיָה קָרֵב.

י
קָרָא לַתְּשִׁיעִי ׳עֲשִׂירִי׳,
וְלָעֲשִׂירִי ׳עֲשִׂירִי׳,
וּלְאֶחָד עָשָׂר ׳עֲשִׂירִי׳,
אֵין אֶחָד עָשָׂר מְקֻדָּשׁ.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁלֹּא נֶעְקַר הָעֲשִׂירִי מִמֶּנּוּ,
אֵין אֶחָד עָשָׂר מְקֻדָּשׁ.

חסלת מסכת בכורות

מסכת ערכין

פרק א

מסכת ערכין פרק א משנה א

א
הַכֹּל מַעֲרִיכִים וְנֶעֱרָכִין,
נוֹדְרִים וְנִדָּרִים:
כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם וְיִשְׂרְאֵל,
נָשִׁים וַעֲבָדִים.
וְטֻמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
נוֹדְרִים וְנִדָּרִים, וּמַעֲרִיכִים,
אֲבָל לֹא נֶעֱרָכִים,
שֶׁאֵינוֹ נֶעֱרָךְ אֶלָּא זָכָר וַדַּי,
וּנְקֵבָה וַדָּיִית.

ב
חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
נִדָּרִים וְנֶעֱרָכִים,
אֲבָל לֹא נוֹדְרִים וְלֹא מַעֲרִיכִים,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת.
פָּחוּת מִבֶּן חֹדֶשׁ,
נִדָּר, אֲבָל לֹא נֶעֱרָךְ.

מסכת ערכין פרק א משנה ב

ג
הַנָּכְרִי,
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
נֶעֱרָךְ, אֲבָל לֹא מַעֲרִיךְ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַעֲרִיךְ, אֲבָל לֹא נֶעֱרָךְ.
זֶה וָזֶה מוֹדִים,
שֶׁנּוֹדְרִים וְנִדָּרִים.

מסכת ערכין פרק א משנה ג
ד
הַגּוֹסֵס וְהַיּוֹצֵא לֵהָרֵג,
לֹא נִדַּר וְלֹא נֶעֱרָךְ.
רְבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַבְיָה אוֹמֵר:
נֶעֱרָךְ, מִפְּנֵי שֶׁדָּמָיו קְצוּבִין;
אֲבָל אֵינוֹ נִדָּר, מִפְּנֵי שֶׁאֵין דָּמָיו קְצוּבִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נוֹדֵר וּמַעֲרִיךְ, וּמַקְדִּישׁ,
וְאִם הִזִּיק, חַיָּב בַּתַּשְׁלוּמִין.

מסכת ערכין פרק א משנה ד
ה
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא יוֹצָא לֵהָרֵג,
אֵין מַמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵד.
יָשְׁבָה עַל הַמַּשְׁבֵּר,
מַמְתִּינִין לָהּ עַד שֶׁתֵּלֵד.
הָאִשָּׁה שֶׁנִּזְהֲרָה, נֶהֱנִים בִּשְׁעָרָהּ. <בסערה>
בְּהֵמָה שֶׁנִּזְהֲרָה, אֲסוּרָה בַּהֲנָיָה.

פרק ב

מסכת ערכין פרק ב משנה א
א
אֵין בָּעֲרָכִין פָּחוּת מִסֶּלַע,
וְלֹא יָתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֶלַע.
כֵּיצַד?
נָתַן סֶלַע, וְהֶעְשִׁיר,
אֵינוֹ נוֹתֵן כְּלוּם;
פָּחוּת מִסֶּלַע, וְהֶעְשִׁיר,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
הָיוּ בְיָדָיו חָמֵשׁ סְלָעִים,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא אַחַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
נוֹתֵן אֶת כֻּלָּם.

ב
אֵין בָּעֲרָכִין פָּחוּת מִסֶּלַע,
וְלֹא יָתֵר עַל חֲמִשִּׁים סֶלַע.
אֵין פֶּתַח בַּטוֹעָה פָּחוּת מִשִּׁבְעָה,
וְלֹא יָתֵר עַל שִׁבְעָה עָשָׂר.
אֵין בַּנִּגָּעִים פָּחוּת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד,
וְלֹא יָתֵר עַל שִׁלְשָׁה שָׁבוּעוֹת.

מסכת ערכין פרק ב משנה ב
ג

אֵין פּוֹחֲתִין מֵאַרְבָּעָה חֳדָשִׁים הַמְעֻבָּרִין בַּשָּׁנָה,
וְלֹא נִרְאֶה יָתֵר עַל שְׁמוֹנָה. <שְׁמוֹנָה>
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם נֶאֱכָלוֹת,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁנַיִם,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה.
לֶחֶם הַפָּנִים נֶאֱכָל,
אֵין פָּחוּת מִתְּשָׁעָה,
וְלֹא יָתֵר עַל אֶחָד עָשָׂר.
קָטָן נִמּוֹל,
אֵין פָּחוּת מִשְּׁמוֹנָה,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁנֵים עָשָׂר.

מסכת ערכין פרק ב משנה ג
ד
אֵין פּוֹחֲתִין מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעָה בַּמִּקְדָּשׁ,
וְלֹא מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה.
אֵין פּוֹחֲתִין מִשְּׁנֵי נְבָלִים,
וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שִׁשָּׁה.
לֹא יִפְחֹת מִשִּׁשָּׁה חֲלִילִים,
וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנֵים עָשָׂר.
וּבִשְׁנֵים עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁנָה,
הֶחָלִיל מַכֶּה לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃
בְּשִׁחִיטַת פֶּסַח רִאשׁוֹן,
בְּשִׁחִיטַת פֶּסַח שֵׁנִי,
בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁלַּפֶּסַח,
בְּיוֹם טוֹב שֶׁלָּעֲצֶרֶת,
וּבְשִׁמּוֹנַת יְמֵי הֶחָג.
לֹא הָיָה מַכֶּה בְאַבּוּב שֶׁלִּנְחֹשֶׁת,
אֶלָּא בְאַבּוּב שֶׁלַּקָּנֶה,
מִפְּנֵי שֶׁקּוֹלוֹ עָרֵב.
לֹא הָיָה מְחַלֵּק בְּאַבּוּב יְחִידִי,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַלֵּק יָפֶה.

מסכת ערכין פרק ב משנה ד
ה
וְעַבְדֵי כֹהֲנִים הָיוּ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר׃
מִשְׁפְּחוֹת בֵּית פְּגָרִים וּבֵית צְפָרָיָה,
וּמֵאֻמְאוּס הָיוּ מַשִּׁיאִין לְכְהֻנָּה.
רַבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר׃
לְוִיִּם הָיוּ.

מסכת ערכין פרק ב משנה ה
ו
אֵין פּוֹחֲתִין מִשִּׁשָּׁה טָלְיִים הַמְבֻקָּרִין בְּלִשְׁכַּת הַטָּלְיִים,
כְּדֵי לַשַּׁבָּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם.
מִשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת,
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם.

מִתְּשָׁעָה כְּנוֹרוֹת,
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם.
וְהַצַּלְצָל לְבַד.

מסכת ערכין פרק ב משנה ו
ז
אֵין פּוֹחֲתִים מִשְּׁנֵים עָשָׂר לְוִיִּם עוֹמְדִין עַל הַדּוּכָן,
וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם.
אֵין קָטָן נִכְנָס לַעֲזָרָה לַעֲבוֹדָה,
אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהַלְוִיִּם אוֹמְרִין בַּשִּׁיר.
לֹא הָיוּ אוֹמְרִים בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר אֶלָּא בַּפֶּה,
כְּדֵי תְּבֵל בְּנַעֲמָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אֵין עוֹלִין לְמִנְיָן,
וְלֹא עוֹמְדִין עַל הַדּוּכָן,
אֶלָּא בָּאָרֶץ הָיוּ עוֹמְדִין,
וְרָאשֵׁיהֶם כְּבֵין רַגְלֵי הַלְוִיִּם,
וּצְעִירֵי הַלְוִיִּם הָיוּ נִקְרִין. <וצוערי>

פרק ג

מסכת ערכין פרק ג משנה א
א
יֵשׁ בָּעֲרָכִים לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
וּבִשְׁדֵה אֲחֻזָּה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
בְּשׁוֹר הַמּוּעָד שֶׁהֵמִית אֶת הָעֶבֶד לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
בְּאוֹנֵס וּבְמַפֵּתָּה וּבְמוֹצִיא שֵׁם רַע לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.

ב
יֵשׁ בָּעֲרָכִין לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַנָּוֶה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
אֶת הַכָּאוּר שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי דָמָיו עָלַי!"
נוֹתֵן אֶת שָׁוְיוֹ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ב
ג
וּבִשְׁדֵה אֲחֻזָּה לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ בְּחוֹלַת הַמָּחוֹז,
וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ בְּפַרְוְדְּסוֹת סְבַסְטֵא,
נוֹתֵן בְּזֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף,
וּבִשְׁדֵה מִקְנָה, אֶת שָׁוְיוֹ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אֶחָד שְׂדֵה אֲחֻזָּה וְאֶחָד שְׂדֵה מִקְנָה.

מַה בֵּין שְׂדֵה אֲחֻזָּה לִשְׂדֵה מִקְנָה?
שֶׁבִּשְׂדֵה אֲחֻזָּה הוּא נוֹתֵן חֹמֶשׁ,
וּבִשְׂדֵה מִקְנָה אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ג
ד
וּבְשׁוֹר הַמּוּעָד שֶׁהֵמִית אֶת הָעֶבֶד,
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר, כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהֵמִית אֶת הַנָּוֶה שֶׁבָּעֲבָדִים,
וְאֶת הַכָּאוּר שֶׁבָּעֲבָדִים,
נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סֶלַע.
הֵמִית בֶּן חוֹרִין,
נוֹתֵן אֶת שָׁוְיוֹ.
חָבַל בָּזֶה וּבָזֶה,
מְשַׁלֵּם נֶזֶק שָׁלֵם.

מסכת ערכין פרק ג משנה ד
ה
וּבָאוֹנֵס וּבַמְפַתֶּה, לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁאָנַס וּפִתָּה אֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְאֶת הַקְּטַנָּה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל,
נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סֶלַע.
וּבַבּוֹשֶׁת וּבַפְּגָם,
הַכֹּל לְפִי הַמְבַיֵּשׁ וְהַמִּתְבַּיֵּשׁ.

מסכת ערכין פרק ג משנה ה
ו
וּבַמּוֹצִיא שֵׁם רַע, לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
כֵּיצַד?
אֶחָד שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רַע עַל הַגְּדוֹלָה שֶׁבִּכְהֻנָּה,
וְעַל הַקְּטַנָּה [שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל],
נוֹתֵן מֵאָה סֶלַע.
נִמְצָא הָאוֹמֵר בְּפִיו חָמוּר יָתֵר מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.
שֶׁכֵּן מָצִינוּ, <מצאנו>
שֶׁלֹּא נִתְחַתֵּם גְּזַר דִּין עַל אֲבוֹתֵינוּ בַּמִּדְבָּר,
אֶלָּא עַל לְשׁוֹן הָרַע,
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבַּר יד,כב)
"וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי".

פרק ד

מסכת ערכין פרק ד משנה א
א
הֶשֵּׂג יָד, בַּנּוֹדֵר,
וְהַשָּׂנִים, בַּנִּדָּר,
וַעֲרָכִים, בַּנֶּעֱרָךְ,
וְהָעֵרֶךְ, בִּזְמַן הָעֶרֶךְ.

הֶשֵּׂג יָד בַּנּוֹדֵר, כֵּיצַד?
עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָשִׁיר,
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי,
וְעָשִׁיר שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָנִי,
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.

מסכת ערכין פרק ד משנה ב
ב
אֲבָל בַּקָּרְבָּנוֹת אֵינוֹ כֵן.
הֲרֵי שֶׁאָמַר:
"קָרְבָּנוֹ שֶׁלְּמִצְרָע וְזֶה עָלַי!"
אִם הָיָה מְצֹרָע עָנִי, מֵבִיא קָרְבַּן עָנִי;
עָשִׁיר, מֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר.

ג
רִבִּי אוֹמֵר:
אוֹמֵר אֲנִי, אַף בָּעֲרָכִים כֵּן.
וְכִי מִפְּנֵי מָה
עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָשִׁיר נוֹתֵן עֶרֶךְ עָנִי?
שֶׁאֵין הֶעָשִׁיר חַיָּב כְּלוּם.
אֲבָל עָשִׁיר שֶׁאָמַר:
"עֶרְכִּי עָלַי!"
וְשָׁמַע עָנִי וְאָמַר:
"מַה שֶּׁאָמַר זֶה עָלַי!"
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.
אִם הָיָה עָנִי וְהֶעְשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר וְהֶעֱנִי,
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עָנִי וְהֶעְשִׁיר, וְחָזַר וְהֶעֱנִי,
נוֹתֵן עֶרֶךְ עָשִׁיר.

מסכת ערכין פרק ד משנה ג
ד
אֲבָל בַּקָּרְבָּנוֹת אֵינוֹ כֵן.
אֲפִלּוּ אָבִיו מֵת,
וְהִנִּיחַ לוֹ רִבּוֹא סְפִינוֹת בַּיָּם וּבָאוּ לוֹ בָּרִבּוֹאוֹת,
אֵין לַהֶקְדֵּשׁ בָּהֶם כְּלוּם.

מסכת ערכין פרק ד משנה ד
ה
וְהַשָּׁנִים בַּנֶּדֶר, כֵּיצַד?
יֶלֶד שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַזָּקֵן,
נוֹתֵן עֶרֶךְ זָקֵן,
וְזָקֵן שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הַיֶּלֶד,
נוֹתֵן עֶרֶךְ יֶלֶד.

ו
וַעֲרָכִים בַּנֶּעֱרָךְ, כֵּיצַד?
אִישׁ שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הָאִשָּׁה,

נוֹתֵן עֶרֶךְ אִשָּׁה,
וְאִשָּׁה שֶׁהֶעֱרִיכָה אֶת הָאִישׁ,
נוֹתֶנֶת עֶרֶךְ אִישׁ.

ז
וְהָעֵרֶךְ בִּזְמַן הָעֶרֶךְ, כֵּיצַד?
הֶעֱרִיכוֹ פָּחוּת מִבֶּן חָמֵשׁ,
וְנֶעֱשָׂה יָתֵר עַל בֶּן חָמֵשׁ;
פָּחוּת מִבֶּן עֶשְׂרִים,
וְנֶעֱשָׂה יָתֵר עַל בֶּן עֶשְׂרִים,
נוֹתֵן כִּזְמַן הָעֶרֶךְ.

ח
יוֹם שְׁלֹשִׁים, כִּלְמַטָּה הֵמָּנּוּ.
שְׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים, כִּלְמַטָּה הֵמָּנָּה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,ז)
"וְאִם מִבֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה וָמַעְלָה אִם זָכָר",
הֲרֵי אָנוּ לְמֵדִים בְּכֻלָּן מִשְּׁנַת שִׁשִּׁים:
מַה שְּׁנַת שִׁשִּׁים כִּלְמַטָּה הֵמָּנָּה,
אַף שְׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כִּלְמַטָּה הֵמָּנָּה.

ט
הֵן?
אִם עָשָׂת שְׁנַת שִׁשִּׁים כִּלְמַטָּה הֵמָּנָּה לְהַחְמִיר,
נֶעֱשָׂה שְׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים <חֲמִשִּׁים>
כִּלְמַטָּה הֵמָּנָּה לְהָקֵל?
תַּלְמוּד לוֹמַר:
"שָׁנָה", "שָׁנָה" לִגְזֵרָה שָׁוָה:
מַה "שָׁנָה" הָאֲמוּרָה מִשְּׁנַת שִׁשִּׁים, כִּלְמַטָּה מִמֶּנָּה,
אַף "שָׁנָה" הָאֲמוּרָה שְׁנַת חָמֵשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים,
כִּלְמַטָּה מִמֶּנָּה, בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עַד שֶׁיִּהוּ יְתֵרוֹת עַל הַשָּׁנִים חֹדֶשׁ וְיוֹם אֶחָד.

פרק ה

מסכת ערכין פרק ה משנה א
א
הָאוֹמֵר "מִשְׁקָלִי עָלַי!"
נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ, אִם כֶּסֶף, כֶּסֶף, אִם זָהָב, זָהָב.
מַעֲשֶׂה בְּאִמָּה שֶׁלְּרַמַּטְיָה,
שֶׁאָמְרָה "מִשְׁקַל בִּתִּי עָלַי!"
וְעָלָת לִירוּשָׁלַיִם, וּשְׁקָלוּהָ,
וְנָתְנָה מִשְׁקָלָהּ זָהָב.
"מִשְׁקַל יָדִי עָלַי!"
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְמַלֵּא חָבִית מַיִם, וּמַכְנִיסָהּ עַד מַרְפַּקּוֹ,
וְשׁוֹקֵל בְּשַׂר חֲמוֹר וְגִידִים וַעֲצָמוֹת,

וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי הֵיאָךְ אֶפְשָׁר לְכֹהֵן בָּשָׂר כְּנֶגֶד בָּשָׂר,
וַעֲצָמוֹת כְּנֶגֶד עֲצָמוֹת?
אֶלָּא שָׁמִין אֶת הַיָּד,
כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לִשְׁקֹל.

מסכת ערכין פרק ה משנה ב
ב
"דְּמֵי יָדִי עָלַי!"
שָׁמִין אוֹתוֹ כַּמָּה הוּא שׁוֹוֶה בַּיָּד,
כַּמָּה הוּא שׁוֹוֶה שֶׁלֹּא בְיָד.
זֶה חֹמֶר בַּנְּדָרִים מִבָּעֲרָכִים,
וּבָעֲרָכִין מִבַּנְּדָרִים,
כֵּיצַד?
הָאוֹמֵר "עֶרְכִּי עָלַי!", וּמֵת,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין;
"דָּמַי עָלַי!" וּמֵת,
לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין,
שֶׁאֵין דָּמִים לַמֵּתִים.

ג
עֶרְכִּי יָדִי וְעֶרְכִּי רַגְלִי עָלַי,
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"עֶרְכִּי רֹאשִׁי וְעֶרְכִּי כְּבֵדִי עָלַי!"
נוֹתֵן עֶרְכִּי כֻּלּוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ,
נוֹתֵן עֶרְכִּי כֻּלּוֹ.

מסכת ערכין פרק ה משנה ג
ד
"חֲצִי עֶרְכִּי עָלַי!"
נוֹתֵן חֲצִי עֶרְכּוֹ.
"עֶרְכִּי חֲצִי עָלַי!"
נוֹתֵן עֶרְכִּי כֻּלּוֹ.
"חֲצִי דָּמַי עָלַי!"
נוֹתֵן חֲצִי דָּמָיו.
"בִּדְמֵי חֲצִי עָלַי!"
נוֹתֵן דְּמֵי כֻלּוֹ.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ,
נוֹתֵן דְּמֵי כֻלּוֹ.

מסכת ערכין פרק ה משנה ד
ה
הָאוֹמֵר "עֶרְכּוֹ שֶׁלְּפְלוֹנִי עָלַי!"
מֵת הַנּוֹדֵר וְהַנְּדָר,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין.
"דָּמָיו שֶׁלְּפְלוֹנִי עָלַי!"

מֵת הַנּוֹדֵר,
יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין;
מֵת הַנְּדָר,
לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין,
שֶׁאֵין דָּמִים לַמֵּתִים.

מסכת ערכין פרק ה משנה ה
ו
"שׁוֹר זֶה עוֹלָה!"
ו"בַיִת זֶה קָרְבָּן!"
מֵת הַשּׁוֹר אוֹ נָפַל הַבַּיִת,
אֵינוּ חַיָּב לְשַׁלֵּם.
"דְּמֵי שׁוֹר זֶה עָלַי עוֹלָה!"
ו"דְמֵי בַיִת זֶה עָלַי קָרְבָּן!"
מֵת הַשּׁוֹר אוֹ נָפַל הַבַּיִת,
חַיָּב לְשַׁלֵּם.

מסכת ערכין פרק ה משנה ו
ז
חַיְבֵי עֲרָכִים, מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
חַיְבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת, אֵין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
חַיְבֵי עוֹלָה וּשְׁלָמִים, מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָם.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ מִתְכַּפֵּר לוֹ עַד שֶׁיִּתְרַצֶּה,
שֶׁנֶּאֱמַר "לִרְצֹנוֹ", (ויקרא א,ג)
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר "רוֹצֶה אֲנִי".
וְכֵן אַתָּה אוֹמֵר בְּגִטֵּי נָשִׁים:
כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר "רוֹצֶה אֲנִי".

פרק ו

מסכת ערכין פרק ו משנה א
א
שׁוּם הַיְתוֹמִין, שְׁלֹשִׁים יוֹם,
שׁוּם הַהֶקְדֵּשׁ, שִׁשִּׁים יוֹם.
וּמַכְרִיזִין בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב.
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כְּשֶׁיִּגְרְשֶׁנָּה, יַדִּיר הֲנָיָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינוּ צָרִיךְ.
כֵּיוֹצֵא בוֹ אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
הֶעָרֵב לָאִשָּׁה בִּכְתֻבָּתָהּ,
הָיָה בַּעְלָהּ מְגָרְשָׁהּ, יַדִּיר הֲנָיָה,
שֶׁמָּא יַעֲשׂוּ קְנוֹנְיָה עַל נְכָסָיו שֶׁלָּזֶה,
וְיַחְזִיר אֶת אִשְׁתּוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ב

ב
הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה וּבַעַל חוֹב,
אֵין הָאִשָּׁה יְכוֹלָה לִגְבּוֹת כְּתֻבָּתָהּ מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
וְלֹא בַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.
אֶלָּא הַפּוֹדֶה,
פּוֹדֶה עַל מְנָת לִתֵּן לָאִשָּׁה כְּתֻבָּתָהּ,
וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.
הִקְדִּישׁ תִּשְׁעִים מָנֶא,
וְהָיָה חוֹבוֹ מֵאָה מָנֶא,
מוֹסִיף עוֹד דִּינָר,
וּפוֹדֶה אֶת הַנְּכָסִים אֵלּוּ,
עַל מְנָת לִתֵּן לָאִשָּׁה כְּתֻבָּתָהּ,
וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ג
ג
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
חַיְבֵי עֲרָכִין מְמַשְׁכְּנִים אוֹתָן,
נוֹתְנִין לוֹ מָזוֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם,
וּכְסוּת שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
מִטָּה מֵצַעַת, סַנְדָּלָיו, וּתְפִלָּיו,
לוֹ, אֲבָל לֹא לְאִשְׁתּוֹ וּלְבָנָיו.
אֲבָל אִם הָיָה אָמָּן,
נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי כְלֵי אֻמָּנוּת מִכָּל מִין וּמִין.
חָרָשׁ,
נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי מַעֲצָדִים וּשְׁתֵּי מְגֵרוֹת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם הָיָה אִכָּר,
נוֹתְנִין לוֹ אֶת צִמְדּוֹ.
חַמָּר,
נוֹתְנִין לוֹ חֲמוֹרוֹ.

מסכת ערכין פרק ו משנה ד
ד <ה>
הָיָה לוֹ מִין אֶחָד מְרֻבֶּה,
וּמִין אֶחָד מְמֻעָט,
אֵין אוֹמְרִין לִמְכֹּר מִן הַמְרֻבֶּה,
וְנִקַּח לוֹ מִן הַמְמֻעָט,
אֶלָּא נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי מִינִין מִן הַמְרֻבֶּה,
וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַמְמֻעָט.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת נְכָסָיו,
מַעֲלִין אֶת תְּפִלָּיו.

מסכת ערכין פרק ו משנה ה
ה <ו>
אֶחָד הַמַּקְדִּישׁ נְכָסָיו,
וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ אֶת עַצְמוֹ,
אֵין לוֹ לֹא בִכְסוּת אִשְׁתּוֹ,
וְלֹא בִכְסוּת בָּנָיו,

וְלֹא בְּצֶבַע שֶׁצְּבָעָן לִשְׁמָן,
וְלֹא בְּסַנְדָּלִים חֲדָשִׁים שֶׁלְּקָחָן לִשְׁמָן.
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
עֲבָדִים נִמְכָּרִין בִּכְסוּתָן לְשֶׁבַח,
שֶׁאִם תִּלָּקַח לוֹ כְּסוּת בִּשְׁלֹשִׁים דִּינָר,
מַשְׁבִּיחַ הוּא מָנֶא.
וְכֵן פָּרָה,
אִם מַמְתִּינִים אוֹתָהּ לְאַטְלֵס,
מְשַׁבַּחַת הִיא.
וְכֵן מַרְגָּלִית,
אִם מַעֲלִים אוֹתָהּ לִכְרָךְ,
מְשַׁבַּחַת הִיא.
אֵין לַהֶקְדֵּשׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וְשַׁעְתּוֹ.

פרק ז

מסכת ערכין פרק ז משנה א
א
אֵין מַקְדִּישִׁין לִפְנֵי הַיּוֹבֵל פָּחוּת מִשְּׁתֵּי שָׁנִים,
וְלֹא גּוֹאֲלִין לְאַחַר הַיּוֹבֵל פָּחוּת מִשָּׁנָה.
אֵין מְחַשְּׁבִים חֳדָשִׁים לַהֶקְדֵּשׁ,
אֲבָל הֶקְדֵּשׁ מְחַשֵּׁב חֳדָשִׁים.

ב
הַמַּקְדִּישׁ אֶת שָׂדֵהוּ בְּשָׁעַת הַיּוֹבֵל,
נוֹתֵן בְּזֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף.
הָיוּ שָׁם נְקָעִים עֲמֻקִּים עֲשָׂרָה טְפָחִים,
סְלָעִים גְּבוֹהִין עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אֵין נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
פָּחוּת מִכֵּן, נִמְדָּדִין עִמָּהּ.
הִקְדִּישָׁהּ שְׁתַּיִם שָׁלוֹשׁ שָׁנִים לִפְנֵי הַיּוֹבֵל,
נוֹתֵן סֶלַע וּפַנְדְּיוֹן לַשָּׁנָה.
אִם אָמַר:
"הֲרֵי אֲנִי נוֹתֵן דְּבַר שָׁנָה בְּשָׁנָה",
אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ,
אֶלָּא נוֹתֵן כֻּלָּם כְּאַחַת.

מסכת ערכין פרק ז משנה ב
ג
אֶחָד הַבְּעָלִים, וְאֶחָד כָּל הָאָדָם.
מַה בֵּין הַבְּעָלִים לְבֵין כָּל הָאָדָם?
אֶלָּא שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִין חֹמֶשׁ,
וְכָל אָדָם אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ז משנה ג
ד
הִקְדִּישָׁהּ וּגְאָלָהּ,
אֵינָהּ יוֹצָא מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל.

(גְּאָלָהּ בְּנוֹ, יוֹצְאָה לְאָבִיו בַּיּוֹבֵל.)
גְּאָלָהּ אַחֵר, אוֹ אֶחָד מִן הַקְּרוֹבִין,
וּגְאָלָהּ מִיָּדוֹ,
אֵינָהּ יוֹצָא מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל.
גְּאָלָהּ אֶחָד מִן הַכֹּהֲנִים,
וַהֲרֵי הִיא תַּחַת יָדוֹ,
לֹא יֹאמַר:
״הוֹאִיל וְהִיא יוֹצָא לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל,
הֲרֵי הִיא תַּחַת יָדִי,
וַהֲרֵי הִיא שֶׁלִּי!״
אֶלָּא יוֹצָא לְכָל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים.

מסכת ערכין פרק ז משנה ד
ה
הִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִגְאָלָה,
הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ, וְנוֹתְנִים דָּמֶיהָ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
נִכְנָסִין אֲבָל לֹא נוֹתְנִים.
(רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא נִכְנָסִין וְלֹא נוֹתְנִין,)
אֶלָּא נִקְרֵאת שְׁדֵה רְטוּשִׁין,
עַד הַיּוֹבֵל הַשֵּׁנִי.
הִגִּיעַ יוֹבֵל הַשֵּׁנִי וְלֹא נִגְאָלָה,
נִקְרֵאת רְטוּשֵׁי רְטוּשִׁין,
עַד הַיּוֹבֵל הַשְּׁלִישִׁי.
לְעוֹלָם אֵין הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִין לְתוֹכָהּ,
עַד שֶׁיִּגָּאֲלֶנָּה אַחֵר.

מסכת ערכין פרק ז משנה ה
ו <ה>
הַלּוֹקֵחַ שָׂדֶה מֵאָבִיו,
מֵת אָבִיו וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישָׁהּ,
הֲרֵי הִיא כִשְׁדֵה אֲחֻזָּה.
הִקְדִּישָׁהּ, וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו,
הֲרֵי הִיא כִשְׁדֵה מִקְנָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כִּשְׁדֵה אֲחֻזָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא כז,כב)
״וְאִם אֶת שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְׁדֵה אֲחֻזָּתוֹ״.
שָׂדֶה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לִהְיוֹת שְׂדֵה אֲחֻזָּה,
יָצְאתָה זוֹ שֶׁהִיא רְאוּיָה לִהְיוֹת שְׂדֵה אֲחֻזָּה.
שְׂדֵה מִקְנָה אֵינָהּ יוֹצָא לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל,
שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם
מַקְדִּישִׁים לְעוֹלָם וְגוֹאֲלִין לְעוֹלָם,
בֵּין לִפְנֵי הַיּוֹבֵל וּבֵין לְאַחַר הַיּוֹבֵל.

פרק ח

מסכת ערכין פרק ח משנה א
א
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ בְּשָׁעָה שֶׁאֵינָהּ יוֹבֶל,
אוֹמְרִין לוֹ:
פְּתַח אַתְּ רֹאשׁוֹן, <אֶת>
שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִין חֹמֶשׁ,
וְכָל אָדָם אֵינוּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ.
מַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁהִקְדִּישׁ אֶת שָׂדֵהוּ מִפְּנֵי רָעָתָהּ,
אָמְרוּ לוֹ:
"פְּתַח אַתְּ רֹאשׁוֹן!" <אֶת>
אָמַר:
"חֵרֵי הִיא שֶׁלִּי בְּאִסָּר!"
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמַר זֶה אֶלָּא בִּ׳כַבֵּיצָה׳,
שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ נִפְדֶּה בְּכֶסֶף וּבְשׁוֹוֶה כֶּסֶף.
אוֹמְרִין לוֹ:
"הִגִּיעַתְךְ!" <הִגִּיעַתְכָה>
נִמְצָא מַפְסִיד אִסָּר, וְשָׂדֵהוּ לְפָנָיו.

מסכת ערכין פרק ח משנה ב
ב
אָמַר אֶחָד:
"חֵרֵי הִיא שֶׁלִּי בְּעֶשֶׂר סְלָעִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בְּעֶשְׂרִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בִּשְׁלֹשִׁים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בְּאַרְבָּעִים",
וְאֶחָד אוֹמֵר:
"בַּחֲמִשִּׁים",
חָזַר בּוֹ שֶׁלַּחֲמִשִּׁים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּאַרְבָּעִים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלִּשְׁלֹשִׁים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּעֶשְׂרִים,
מְמַשְׁכְּנִים מִנְכָסָיו עַד עֶשֶׂר.
חָזַר בּוֹ שֶׁלְּעֶשֶׂר,
מוֹכְרִין אוֹתָהּ בְּשׁוֹוֶה,
וְנִפְרָעִין מִשֶּׁלְּעֶשֶׂר אֶת הַמּוֹתָר.
הַבְּעָלִים אוֹמְרִים:
"בְּעֶשְׂרִים",
וְכָל אָדָן אוֹמֵר:
"בְּעֶשְׂרִים",
הַבְּעָלִים קוֹדְמִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ.

מסכת ערכין פרק ח משנה ג
ג
אָמַר אֶחָד:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְּעֶשְׂרִים וְאַחַת",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ;
"בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע;
"בְּעֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה;
"בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים עֶשְׂרִים וָתֵשַׁע;
"בְּעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ",
הַבְּעָלִים נוֹתְנִים שְׁלֹשִׁים,
שֶׁאֵין מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ עַל עִלּוּיוֹ שֶׁלַּזֶּה.
אָמַר אֶחָד:
"הֲרֵי הִיא שֶׁלִּי בְּעֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ",
אִם רָצוּ הַבְּעָלִין לִתֵּן שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד דִּינָר,
הַבְּעָלִין קוֹדְמִין;
וְאִם לָאו, אוֹמְרִים לוֹ:
"הִגִּיעַתְךָ!" <הִגִּיעַתְכָה>

מסכת ערכין פרק ח משנה ד
ד
מַחֲרִים אָדָם מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ,
מֵעֲבָדָיו וּמִשִּׁפְחוֹתָיו הַכְּנַעֲנִים,
וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ.
וְאִם הֶחֱרִים אֶת כֻּלָּם, אֵינָן מֻחְרָמִין.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
מָה אִם לַגָּבוֹהַּ,
שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁי לְהַחֲרִים אֶת כָּל נְכָסָיו,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה,
יְהֵא אָדָם חַיָּב לְהָיוֹת חָס עַל נְכָסָיו.

מסכת ערכין פרק ח משנה ה
ה
הַמַּחֲרִים בָּנוֹ וּבִתּוֹ,
וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים,
וּשְׂדֵה מִקְנָתוֹ,
אֵינָן מֻחְרָמִים,
שֶׁאֵין אָדָם מַחֲרִים דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ.
הַפֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם אֵינָן מֻחְרָמִים.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַפֹּהֲנִים אֵינָן מֻחְרָמִין, <מחרימין>
שֶׁהַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן,
וְהַלְוִיִּם מֻחְרָמִים, <מחרימים>
שֶׁאֵין הַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן.
רִבִּי אוֹמֵר:

נִרְאִין דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה בַּקַּרְקָעוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לד)
"כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם",
וּכְדִבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּמִּטַּלְטְלִין,
שֶׁאֵין הַחֲרָמִין שֶׁלָּהֶן.

מסכת ערכין פרק ח משנה ו
[ו]
וְחֶרְמֵי כֹהֲנִים אֵין לָהֶם פִּדְיוֹן,
אֶלָּא נִתָּנִין לַכֹּהֲנִים.
רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
סְתָם חֲרָמִים, לְבֶדֶק הַבַּיִת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כח)
"כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיי".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
סְתָם חֲרָמִים, לַכֹּהֲנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כא)
"כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ".
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,כח)
"כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיי"?
שֶׁהוּא חָל עַל קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְעַל קָדָשִׁים קַלִּים.

מסכת ערכין פרק ח משנה ז
ז
מַחֲרִים אָדָם אֶת קָדָשָׁיו,
בֵּין קָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
וּבֵין קָדָשִׁים קַלִּים.
אִם נָדַר, נוֹתֵן אֶת דְּמֵיהֶן,
אִם נָדָבָה, נוֹתֵן אֶת טוֹבָתָהּ.
"שׁוֹר זֶה עוֹלָה",
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בְּשׁוֹר זֶה,
לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹלָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב.
הַבְּכוֹר,
בֵּין תָּמִים, בֵּין בַּעַל מוּם,
מַחֲרִימִין אוֹתוֹ.
כֵּיצַד פּוֹדִין אוֹתוֹ?
אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָן רוֹצֶה לִתֵּן בִּבְכוֹר זֶה,
לִתְּנוֹ לְבֶן בִּתּוֹ אוֹ לְבֶן אֲחוֹתוֹ.

ח
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר:
"הַקְדֵּשׁ",
וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר:
"אַל תַּקְדֵּשׁ".
אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'הַקְדֵּשׁ',
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר 'אַל תַּקְדֵּשׁ',
וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמַר 'אַל תַּקְדֵּשׁ',
שֶׁכְּבָר נֶאֱמַר 'הַקְדֵּשׁ'!
אֱמֹר מֵעַתָּה:

מַקְדִּישׁוֹ אַתָּה הֶקְדֵּשׁ עִלּוּי,
וְאֵין אַתָּה מַקְדִּישׁוֹ הֶקְדֵּשׁ מִזְבֵּחַ.

פרק ט

מסכת ערכין פרק ט משנה א
א
הַמּוֹכֵר אֶת שָׂדֵהוּ בְּשָׁעַת הַיּוֹבֵל,
אֵינוּ מֵתָר לִגְאֹל פָּחוּת מִשְּׁתֵּי שָׁנִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,טו)
"בְּמִסְפַּר שְׁנֵי תְבוּאֹת יִמְכָּר לָךְ".
הָיְתָה שְׁנַת שִׁדָּפוֹן וְיֶרֶקוֹן, אוֹ שְׁבִיעִית,
אֵינָהּ עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.
נָרָה, אוֹ הֵבִירָהּ,
עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְכָרָהּ לוֹ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וְהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
הֲרֵי זֶה אוֹכֵל מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ תְּבוּאוֹת לִשְׁתֵּי שָׁנִים.

מסכת ערכין פרק ט משנה ב
ב
מְכָרָהּ לָרִאשׁוֹן בְּמָנֶא,
וּמָכַר הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי בְּמָאתַיִם,
אֵינוּ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָרִאשׁוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,כז)
"לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר לוֹ". <לאשר>
מְכָרָהּ לָרִאשׁוֹן בְּמָאתַיִם,
וּמָכַר הָרִאשׁוֹן לַשֵּׁנִי בְּמָנֶא,
אֵינוּ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָאַחֲרוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: "לָאִישׁ",
לָאִישׁ אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ.
לֹא יִמְכֹּר בְּרָחוֹק וְיִגְאַל בְּקָרוֹב,
בְּרָע, וְיִגְאֹל בְּיָפָה.
לֹא יִלֶּוֶה וְיִגְאֹל,
וְלֹא יִגְאֹל חֲצָיִים.
וּבַהֶקְדֵּשׁ, מֵתָר בְּכֻלָּם.
זֶה חֹמֶר בַּהֶדְיוֹט מִבַּהֶקְדֵּשׁ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ג
ג
הַמּוֹכֵר בַּיִת בְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
הֲרֵי זֶה גּוֹאֵל מִיָּד,
וְגוֹאֵל כָּל שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ.
הֲרֵי זוֹ כְּמִין רִבִּית, וְאֵינָהּ רִבִּית.
מֵת הַמּוֹכֵר, יִגְאַל בְּנוֹ.
מֵת הַלּוֹקֵחַ, יִגְאַל מִיַּד בְּנוֹ,
וְאֵינוּ מוֹנֶה לוֹ שָׁנָה,

אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁמָּכַר לוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,ל)
"עַד מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה,
וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חֹמָה".
וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר "תְּמִימָה",
לְהָבִיא אֶת חֹדֶשׁ הָעִבּוּר.
רְבִּי אוֹמֵר:
יִתֵּן לוֹ שָׁנָה וְעִבּוּרָהּ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ד
ד
הִגִּיעַ יוֹם שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ, וְלֹא נִגְאָלָה,
הָיְתָה חֲלוּטָה לוֹ.
אֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד שֶׁנִּתַּן לוֹ מַתָּנָה,
שֶׁנֶּאֱמַר "לַצְּמִיתֻת". (וַיִּקְרָא כה,ל)
בָּרִאשׁוֹנָה הָיָה נִטְמָן יוֹם שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
שֶׁתְּהֵא חֲלוּטָה לוֹ.
הִתְקִין הֵלֵל הַזָּקֵן,
שֶׁיְּהֵא חוֹלֵשׁ אֶת מָעוֹתָיו בַּלִּשְׁכָּה,
וְיִהֵא שׁוֹבֵר אֶת הַדֶּלֶת וְנִכְנָס.
אֲמָתַי שְׁיִרְצֶה הַלָּז,
יָבוֹא וְיִטֹּל אֶת מָעוֹתָיו.

מסכת ערכין פרק ט משנה ה
ה
כָּל שֶׁהוּא לִפְנִים מִן הַחוֹמָה,
הֲרֵי הוּא כְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
חוּץ מִן הַשָּׂדוֹת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף הַשָּׂדוֹת.
בַּיִת הַבָּנוּי בַּחוֹמָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ כְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֹּתֶל הַחִיצוֹן הוּא חוֹמָתוֹ.

מסכת ערכין פרק ט משנה ו
ו
עִיר שֶׁגָּגוֹתֶיהָ חוֹמָתָהּ,
וְשֶׁאֵינָה מֻקֶּפֶת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
אֵינָהּ כְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה.
וְאֵלּוּ הֵן בָּתֵּי עָרֵי חוֹמָה:
שָׁלוֹשׁ חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי בָתִּים,
מֻקָּפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
כְּגוֹן:
קַצְרָה הַיְשָׁנָה שֶׁלְּצִפּוֹרִין,
וְחָקְרָה שֶׁלְּגַשְׁחָלָב,
וְיוֹתְפַת הַיְשָׁנָה,
וְגַמְלָא, וּגְדוֹד, וְחָדִיד, וְאוֹנוֹ, וִירוּשָׁלַיִם,
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת ערכין פרק ט משנה ז
ז
בָּתֵּי חַצֵּרִים,
נוֹתְנִין לָהֶן כְּכֹחַ יָפֶה שֶׁבְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה,
וּכְכֹחַ יָפֶה שֶׁבַּשָּׂדוֹת,
וְנִגְאָלִין מִיָּד,
וְנִגְאָלִין כָּל שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כַּבָּתִּים,
וְיוֹצְאִין בַּיּוֹבֵל וּבְגִרְעוֹן כֶּסֶף כַּשָּׂדוֹת.
וְאֵלּוּ הֵן בָּתֵּי חֲצֵרִים:
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁלִּשְׁנֵי שְׁנֵי בָתִּים,
אַף עַל פִּי מֻקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּבָתֵּי הַחֲצֵרִים.

מסכת ערכין פרק ט משנה ח
ח
יִשְׂרָאֵל שֶׁיָּרַשׁ אֶת אֲבִי אִמּוֹ לֵוִי,
אֵינוּ גּוֹאֵל כַּסֵּדֶר זֶה.
וְכֵן לֵוִי שֶׁיָּרַשׁ אֶת אֲבִי אִמּוֹ יִשְׂרָאֵל,
אֵינוּ גּוֹאֵל כַּסֵּדֶר זֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לג)
"כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם",
עַד שֶׁיְּהֵא לֵוִי וּבְעָרֵי הַלְוִיִּם.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין הַדְּבָרִין אֲמוּרִין אֶלָּא בְּעָרֵי הַלְוִיִּם.
אֵין עוֹשִׂין שָׂדֶה מִגְרָשׁ, וְלֹא מִגְרָשׁ שָׂדֶה,
לֹא מִגְרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מִגְרָשׁ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּעָרֵי הַלְוִיִּם.
אֲבָל בְּעָרֵי יִשְׂרָאֵל,
עוֹשִׂים שָׂדֶה מִגְרָשׁ, וְלֹא מִגְרָשׁ שָׂדֶה,
מִגְרָשׁ עִיר, וְלֹא עִיר מִגְרָשׁ,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יַחֲרִיבוּ אֶת עָרֵי יִשְׂרָאֵל.
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם מוֹכְרִין לְעוֹלָם,
וְגוֹאֲלִין לְעוֹלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כה,לב)
"וְגְאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם".

חסלת ערכים

מסכת תמורה

פרק א

מסכת תמורה פרק א משנה א
א
הַכֹּל מְמִירִים,
אֶחָד אֲנָשִׁים, וְאֶחָד נָשִׁים.
לֹא שֶׁאָדָם רַשַּׁי לְהָמִיר,
אֶלָּא, אִם הֵמִיר, מוּמָר,
וְסוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
הַכֹּהֲנִים מְמִירִים אֶת שֶׁלָּהֶן,
וְיִשְׂרְאֵל מְמִירִים אֶת שֶׁלָּהֶן.
אֵין הַכֹּהֲנִים מְמִירִים לֹא בַּחַטָּאת,
וְלֹא בָאָשָׁם, וְלֹא בִּבְכוֹר.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
וְכִי מִפְּנֵי מָה אֵין מְמִירִים בִּבְכוֹר?
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
חַטָּאת וְאָשָׁם מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
וְהַבְּכוֹר מַתָּנָה לַכֹּהֵן,
מַה חַטָּאת וְאָשָׁם, אֵין מְמִירִין בָּהֶן,
אַף הַבְּכוֹר, לֹא יְמִירוּ בוֹ.

ב
אָמַר לוֹ רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
מָה לוֹ אֵינוּ מֵמִיר בַּחַטָּאת וּבָאָשָׁם,
שֶׁאֵין זָכִין בָּהֶן בְּחַיֵּיהֶן,
תֹּאמַר בִּבְכוֹר שֶׁזָּכִין בּוֹ בְּחַיָּיו?
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ",
אֵיכָן קְדֻשָּׁה חָלָה עָלָיו?
בְּבֵית הַבְּעָלִים!
אַף תְּמוּרָה, בְּבֵית הַבְּעָלִים.

מסכת תמורה פרק א משנה ב
ג
מְמִירִין מִן הַבָּקָר עַל הַצֹּאן,
וּמִן הַצֹּאן עַל הַבָּקָר,
מִן הַכְּבָשִׂים עַל הָעִזִּים,
וּמִן הָעִזִּים עַל הַכְּבָשִׂים,
מִן הַזְּכָרִים עַל הַנְּקֵבוֹת,
וּמִן הַנְּקֵבוֹת עַל הַזְּכָרִים,
מִן תְּמִימִים עַל בַּעֲלֵי מוּמִין,
וּמִן בַּעֲלֵי מוּמִין עַל תְּמִימִים,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בָּרָע".
אִי זֶה הוּא "טוֹב בָּרָע"?
בַּעֲלֵי מוּמִין שֶׁקָּדַם הֶקְדֵּשָׁן אֶת מוּמָן.

ד
מְמִירִין אֶחָד בִּשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם בְּאֶחָד;

אֶחָד בְּמֵאָה, וּמֵאָה בְּאֶחָד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵין מְמִירִין אֶלָּא אֶחָד בְּאֶחָד,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹדֶשׁ",
מַה "הוּא" מְיֻחָד,
אַף "תְּמוּרָתוֹ" מְיֻחֶדֶת.

מסכת תמורה פרק א משנה ג
ה
אֵין מְמִירִין אֲבָרִין בַּעֲבָרִין,
וְלֹא עֲבָרִין בַּאֲבָרִין,
וְלֹא אֲבָרִין וַעֲבָרִין בִּשְׁלֵמִין,
וְלֹא שְׁלֵמִים בָּהֶם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְמִירִין אֲבָרִין בִּשְׁלֵמִים,
וְלֹא שְׁלֵמִים בָּהֶם.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא בַמֻּקְדָּשִׁין הוּא אוֹמֵר:
"רַגְלָהּ שֶׁלָּזוֹ עוֹלָה", כֻּלָּהּ עוֹלָה,
אַף כְּשֶׁיֹּאמַר:
"רַגְלָהּ שֶׁלָּזוֹ תַּחַת זוֹ",
תְּהֵא כֻלָּהּ תְּמוּרָה תַּחְתֶּיהָ.

מסכת תמורה פרק א משנה ד
ו
אֵין הַמְדַמֵּע מְדַמֵּעַ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
אֵין הַמְחַמֵּץ מַחְמִיץ אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.
אֵין מַיִם שְׁאוּבִין פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
אֶלָּא לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

מסכת תמורה פרק א משנה ה
ז
אֵין מֵי חַטָּאת נֶעֱשִׂים מֵי חַטָּאת,
אֶלָּא עִם מַתַּן הָאֵפֶר.
אֵין בֵּית פְּרַס עוֹשֶׂה בֵית פְּרַס,
וְלֹא תְרוּמָה אַחַר תְּרוּמָה,
וְלֹא תְמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה,
[וְלֹא הַוָּלָד עוֹשֶׂה תְמוּרָה.]
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַוָּלָד עוֹשֶׂה תְמוּרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
הַקֹּדֶשׁ עוֹשֶׂה תְמוּרָה,
לֹא הַוָּלָד וְלֹא תְמוּרָה עוֹשִׂין תְּמוּרָה.

מסכת תמורה פרק א משנה ו
ח
הָעוֹפוֹת וְהַמְּנָחוֹת אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא "בְּהֵמָה".
הַצְּבוּר וְהַשּׁוּתָפִין אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה,

שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא כז,י)
"לֹא יָמִיר אֹתוֹ".
הַיָּחִיד עוֹשֶׂה תְּמוּרָה,
וְלֹא הַצִּבּוּר וְלֹא הַשּׁוּתָפִין עוֹשִׂין תְּמוּרָה.

ט
קָרְבְּנוֹת בֶּדֶק הַבַּיִת אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
וַהֲלֹא מַעֲשֵׂר בַּכְּלָל הָיָה,
וְלָמָּה יָצָא? לְהַקִּישׁ אֵלָיו:
מַה מַּעְשֵׂר קָרֵב יָחִיד,
יָצְאוּ קָרְבְּנוֹת צִבּוּר;
מַה מַּעְשֵׂר קָרֵב מִזְבֵּחַ,
יָצְאוּ קָרְבְּנוֹת בֶּדֶק הַבַּיִת.

פרק ב

מסכת תמורה פרק ב משנה א
א
יֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
וְיֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,
שֶׁקָּרְבְּנוֹת הַיָּחִיד עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן עוֹשִׂין תְּמוּרָה.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד נוֹהֲגִין בַּזְּכָרִים וּבַנְּקֵבוֹת,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בַזְּכָרִין.
קָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד, חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן,
וּבְאַחֲרָיוּת נְסָכֶיהֶן,
וְקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר אֵינָן חַיָּבִין לֹא בְאַחֲרָיוּתָן,
וְלֹא בְאַחֲרָיוּת נְסָכֶיהֶן,
אֲבָל חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּת נְסָכֶיהֶן מִשֶּׁקָּרַב הַזֶּבַח.

ב
יֵשׁ בְּקָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר,
[מַה שֶּׁאֵין בְּקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד,]
שֶׁקָּרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר
דּוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְאֶת הַטֻּמְאָה,
וְקָרְבְּנוֹת הַיָּחִיד
אֵינָן דּוֹחִין לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת הַטֻּמְאָה.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
וַהֲלֹא חֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל,
וּפַר יוֹם הַכִּפּוּרִים,
קָרֵב יָחִיד,
וְדוֹחִין אֶת הַשַּׁבָּת וְאֶת הַטֻּמְאָה?
אֶלָּא שֶׁזִּמַּנָּן קָבוּעַ.

מסכת תמורה פרק ב משנה ב

ג
חַטֹּאת הַיָּחִיד שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים, מֵתוֹת,
וְשֶׁלַּצִּבּוּר, אֵינָן מֵתוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יָמוּת.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה מָּצִינוּ בְּוֹלַד חַטָּאת,
וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ,
בְּיָחִיד דְּבָרִים אֲמוּרִים, אֲבָל לֹא בַצִּבּוּר;
אַף כְּשֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָן,
בְּיָחִיד דְּבָרִין אֲמוּרִין, אֲבָל לֹא בַצִּבּוּר.

מסכת תמורה פרק ב משנה ג
ד
חֹמֶר בַּקָּדָשִׁין מִבַּתְּמוּרָה,
וּבַתְּמוּרָה מִבַּקָּדָשִׁים,
שֶׁהַקָּדָשִׁים עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְאֵין תְּמוּרָה עוֹשָׂה תְמוּרָה.
[הַצִּבּוּר] וְהַשֻּׁתָּפִין מַקְדִּישִׁין,
אֲבָל לֹא מְמִירִים.
וּמַקְדִּישִׁין אֵבָרִין וַעֲבָרִין,
אֲבָל לֹא מְמִירִין.

ה
חֹמֶר בַּתְּמוּרָה,
שֶׁהַקְּדֻשָּׁה חָלָה עָלֶיהָ בַּעֲלַת מוּם קָבוּעַ,
וְאֵינָהּ יוֹצָא לַחֻלִּין לְהִגָּזֵז וְלֵעָבֵד.
רְבִּי יוֹסֵה בִּרְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עָשָׂה שׁוֹגֵג כַּמֵּזִיד בַּתְּמוּרָה,
לֹא עָשָׂה שׁוֹגֵג [כַּמֵּזִיד] בַּמֻּקְדָּשִׁין.
רְבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַכִּלְאַיִם, וְהַטְּרֵפָה, וְיוֹצֵא דֹּפֶן,
וְטָמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
לֹא קֻדְּשִׁין, וְלֹא מַקְדִּישִׁין.

פרק ג

מסכת תמורה פרק ג משנה א
א
אֵלּוּ קָדָשִׁין שֶׁוַּלְדוֹתֵיהֶן וּתְמוּרוֹתֵיהֶן כַּיּוֹצֵא בָהֶן:
וְלַד שְׁלָמִים וּתְמוּרָתָן,
וְלָדָן, וּוְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
חֲרֵי אֵלּוּ כִּשְׁלָמִים,
וּטְעוּנִים סְמִיכָה וּנְסָכִים,
וּתְנוּפַת חָזֶה וָשׁוֹק.

ב
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
וְלַד שְׁלָמִים לֹא יִקָּרֵב שְׁלָמִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקָּרֵב.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל וְלַד וְלַד שְׁלָמִים,
וְעַל וְלַד וְלַד תְּמוּרָה,
שֶׁלֹּא יִקָּרֵב,
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל הַוֶּלֶד,
שֶׁרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִקָּרֵב,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִקָּרֵב.

ג
הֵעִיד רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרִבִּי פַּפְּיַס
עַל וְלַד שְׁלָמִים שֶׁיִּקָּרֵב שְׁלָמִים.
אָמַר רִבִּי פַּפְּיַס:
אֲנִי מֵעִיד,
שֶׁהָיְתָה לָנוּ פָּרָה זִבְחֵי שְׁלָמִים,
וַאֲכַלְנוּהָ בַּפֶּסַח,
וְאָכַלְנוּ וַלְדָּהּ שְׁלָמִים בֶּחָג.

מסכת תמורה פרק ג משנה ב
ד
וְלַד תּוֹדָה, וּתְמוּרָתָהּ,
וַלְדָּהּ וְוֹלַד וַלְדָּהּ עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּתוֹדָה,
וּבִלְבַד שֶׁאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.
תְּמוּרַת עוֹלָה,
וְלַד תְּמוּרָה,
וְלָדָן וְוֹלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּעוֹלָה,
וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ,
וְכָלִיל לָאִשִּׁים.

מסכת תמורה פרק ג משנה ג
ה
הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לָעוֹלָה וְיָלְדָה זָכָר,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיָבִיא בְּדָמָיו עוֹלָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הוּא בְעַצְמוֹ יִקָּרֵב עוֹלָה.

ו
הַמַּפְרִישׁ נְקֵבָה לְאָשָׁם,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב, < שֶׁיִּסְתָּאֵב>
תִּמָּכֵר, וְיָבִיא בְּדָמֶיהָ אָשָׁם. <ימכר>

אִם קָרַב אֲשָׁמוֹ, יִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
תִּמָּכֵר שֶׁלֹּא בַמּוּם.

ז *<כך סדר שתי ההלכות בכ"ק>*
אָשָׁם שֶׁמֵּתוּ בְעָלָיו,
וְשֶׁכִּפְּרוּ בְעָלָיו,
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָמוּת.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָבִיא בְדָמָיו עוֹלָה.

ח
תְּמוּרַת אָשָׁם,
וְלַד תְּמוּרָה,
וְלָדָן, וְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
יִרְעוּ עַד שֶׁיִּסְתָּאֲבוּ,
וְיִמָּכְרוּ, וְיִפְּלוּ דְמֵיהֶן לִנְדָבָה. <דָּמֶיהָ>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יָמוּתוּ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
יָבִיא בִדְמֵיהֶם עוֹלוֹת.

מסכת תמורה פרק ג משנה ד
ט
וַהֲלֹא אַף הַנִּדָבָה עוֹלָה הִיא? <עוֹלוֹת>
מַה בֵּין דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר לְדִבְרֵי חֲכָמִים? <אֱלִיעֶזֶר>
אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁהִיא בָּאָה חוֹבָה,
הוּא סוֹמֵךְ עָלֶיהָ,
וּמֵבִיא עָלֶיהָ נְסָכִים,
וּנְסָכֶיהָ מִשָּׁלּוֹ.
אִם הָיָה כֹּהֵן,
עֲבוֹדָתָהּ וְעוֹרָהּ שֶׁלּוֹ.
בִּזְמַן שֶׁהִיא בָאָה נְדָבָה,
אֵינוּ סוֹמֵךְ עָלֶיהָ,
וְאֵינוּ מֵבִיא עָלֶיהָ נְסָכִים,
וּנְסָכֶיהָ מִשֶּׁלַּצִּבּוּר.
אַף עַל פִּי כֹּהֵן,
עֲבוֹדָתָהּ וְעוֹרָהּ שֶׁלְּאַנְשֵׁי מִשְׁמָר.

מסכת תמורה פרק ג משנה ה
י
תְּמוּרַת הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר,
וְלָדָן, וְלַד וְלָדָן עַד סוֹף הָעוֹלָם,
חֲרֵי אֵלּוּ כִּבְכוֹר וּכְמַעֲשֵׂר,
וְיֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבַּעֲלִים.
מַה בֵּין הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר לְבֵין כָּל הַקָּדָשִׁים?
שֶׁכָּל הַקָּדָשִׁים נִמְכָּרִין בְּאַטְלֵס וְנִשְׁחָטִין בְּאַטְלֵס,

וְנִשְׁקָלִין בְּלִטְרָה,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
וְיֵשׁ לָהֶן פִּדְיוֹן,
וְלִתְמוּרוֹתֵיהֶן פִּדְיוֹן,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
וּבָאִין מִחוּץ לָאָרֶץ,
חוּץ מִן הַבְּכוֹר וּמִן הַמַּעֲשֵׂר.
אִם בָּאוּ תְמִימִין,
יִקָּרְבוּ,
וְאִם בַּעֲלֵי מוּמִין,
יֵאָכְלוּ בְמוּמָן לַבְּעָלִים.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מַה הַטַּעַם?
שֶׁהַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר יֵשׁ לָהֶם פַּרְנָסָה בִּמְקוֹמָן,
וּשְׁאָר כָּל הַקָּדָשִׁין,
אַף עַל פִּי שֶׁנּוֹלַד לָהֶם מוּם, <שֶׁנּוֹלְדוּ>
הֲרֵי בְקֻדֻּשָּׁתָן.

פרק ד

מסכת תמורה פרק ד משנה א

א

וְלַד חַטָּאת, וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ, יָמוּתוּ.
וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָהּ,
וְשֶׁאָבְדָה וְנִמְצֵאת וּבַעֲלַת מוּם:
אִם מִשֶּׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים, תָּמוּת,
אֵינָהּ עוֹשָׂה תְמוּרָה,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
אִם עַד שֶׁלֹּא כִפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב,
וְתִמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמֶיהָ אַחֶרֶת,
וְעוֹשָׂה תְמוּרָה,
וּמוֹעֲלִין בָּהּ.

מסכת תמורה פרק ד משנה ב

ב

הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִקְרִיב אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
תָּמוּת.
הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִקְרִיב חַטָּאוֹת תַּחְתֵּיהֶן,
וְאַחַר כָּךְ נִמְצְאוּ הַמָּעוֹת,
יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח.

מסכת תמורה פרק ד משנה ג

ג

הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת אֲחֵרוֹת תַּחְתֵּיהֶן, <אֲחֵרִים>
לֹא הִסְפִּיק לְקַח בָּהֶן חַטָּאת,
עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַמָּעוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
יָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ [חַטָּאת],
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ד
הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לְחַטָּאתוֹ וְאָבְדוּ,
וְהִפְרִישׁ חַטָּאת תַּחְתֵּיהֶן,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצְאוּ הַמָּעוֹת,
וַהֲרֵי חַטָּאת בַּעֲלַת מוּם,
תִּמָּכֵר,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ה
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ מָעוֹת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לְקַח בָּהֶן חַטָּאת עַד שֶׁנִּמְצֵאת חַטָּאתוֹ,
וַהֲרֵי הִיא בַּעֲלַת מוּם,
תִּמָּכֵר,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ו
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן בַּעֲלוֹת מוּם, <בַּעֲלַת>
יִמָּכְרוּ,
וְיָבִיא מֵאֵלּוּ וּמֵאֵלּוּ חַטָּאת,
וְהַשְּׁאָר יִפְּלוּ לִנְדָבָה.

ז
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
לֹא הִסְפִּיק לְהַקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
וַהֲרֵי שְׁתֵּיהֶן תְּמִימוֹת,
אַחַת מֵהֶן תִּקָּרֵב חַטָּאת,
וְהַשְּׁנִיָּה תָּמוּת.
דִּבְרֵי רַבִּי.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חַטָּאת מֵתָה,
אֶלָּא שֶׁנִּמְצֵאת מֵאַחַר שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.
אֵין הַמָּעוֹת הוֹלְכוֹת לְיָם הַמֶּלַח,
אֶלָּא שֶׁנִּמְצְאוּ מֵאַחַר שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.

הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ,
וַהֲרֵי הִיא בַּעֲלַת מוּם,
מוֹכְרָהּ,
וּמֵבִיא בְּדָמֶיהָ אַחֶרֶת. <ויביא>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בִּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם קֵרְבָה שְׁנִיָּה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחֲטָה הָרִאשׁוֹנָה,
תָּמוּת,
שֶׁכְּבָר כִּפְּרוּ הַבְּעָלִים.

פרק ה

מסכת תמורה פרק ה משנה א
א
כֵּיצַד מַעֲרִימִין עַל הַבְּכוֹר?
מְבַכֶּרֶת שֶׁהָיְתָה מְעֻבֶּרֶת, אוֹמֵר:
"מַה שֶּׁבְּמֵעֶיהָ שֶׁלָּזוֹ, אִם זָכָר, עוֹלָה."
יָלְדָה זָכָר, יִקָּרֵב עוֹלָה.
"אִם נְקֵבָה, זִבְחֵי שְׁלָמִים."
יָלְדָה נְקֵבָה, תִּקָּרֵב שְׁלָמִים;
"אִם זָכָר, עוֹלָה, אִם נְקֵבָה, זִבְחֵי שְׁלָמִים",
יָלְדָה זָכָר וּנְקֵבָה,
הַזָּכָר יִקָּרֵב עוֹלָה,
וְהַנְּקֵבָה תִּקָּרֵב שְׁלָמִים.

מסכת תמורה פרק ה משנה ב
ב
יָלְדָה שְׁנֵי זְכָרִים,
אֶחָד מֵהֶן יִקָּרֵב עוֹלָה,
וְהַשֵּׁנִי יִמָּכֵר לְחַיְבֵי עוֹלָה,
וְדָמָיו חֻלִּין.
יָלְדָה שְׁתֵּי נְקֵבוֹת,
אַחַת מֵהֶן תִּקָּרֵב שְׁלָמִים,
וְהַשְּׁנִיָּה תִּמָּכֵר לְחַיְבֵי שְׁלָמִים,
וְדָמֶיהָ חֻלִּין.
יָלְדָה טְמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵין קְדֻשָּׁה חָלָה עֲלֵיהֶן.

מסכת תמורה פרק ה משנה ג
ג
הָאוֹמֵר:
"וַלְדָּהּ שֶׁלָּזוֹ עוֹלָה, וְהִיא שְׁלָמִים",
דְּבָרָיו קַיָּמִין.
"הִיא שְׁלָמִים וּוַלְדָּהּ עוֹלָה",
הֲרֵי זוֹ וְלַד שְׁלָמִים.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אִם לְכֵן נִתְכַּוֵּן מִתְּחִלָּה,

אַף עַל פִּי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לִקְרוֹת שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת,
דִּבָּרָיו קַיָּמִין.
אִם מִשֶּׁאָמַר "הֲרֵי זוֹ שְׁלָמִים"
וְנִמְלַךְ וְאָמַר "לַדָּה עוֹלָה",
הֲרֵי זוֹ וְלַד שְׁלָמִים.

<לא נמצא בכתב היד>
(מסכת תמורה פרק ה משנה ד
הֲרֵי זוֹ תְמוּרַת עוֹלָה וּתְמוּרַת שְׁלָמִים,
הֲרֵי זוֹ תְמוּרַת עוֹלָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אִם לָכֵן נִתְכַּוֵּן מִתְּחִלָּה,
הוֹאִיל וְאֵי אֶפְשָׁר לִקְרוֹת שְׁנֵי שֵׁמוֹת כְּאַחַת,
דִּבָּרָיו קַיָּמִין;
וְאִם מִשֶּׁאָמַר:
תְּמוּרַת עוֹלָה,
נִמְלַךְ וְאָמַר:
תְּמוּרַת שְׁלָמִים, הֲרֵי זוֹ תְמוּרַת עוֹלָה.)

מסכת תמורה פרק ה משנה ה
ה
"הֲרֵי זוֹ תַחַת זוֹ", "תְּמוּרָה זוֹ", "חֲלִפֵּי זוֹ",
הֲרֵי זוֹ תְמוּרָה.
"זוֹ מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ",
אֵינָהּ תְּמוּרָה.
אִם הָיָה הֶקְדֵּשׁ בַּעַל מוּם,
יֵצֵא לַחֻלִּין,
צָרִיךְ לְהֵעָשׂוֹת דָּמִים.

מסכת תמורה פרק ה משנה ו
ו
"הֲרֵי זוֹ תַחַת חַטָּאת,
תַּחַת עוֹלָה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"תַּחַת חַטָּאת זוֹ",
תַּחַת עוֹלָה זוֹ",
"תַּחַת חַטָּאת, תַּחַת עוֹלָה שֶׁיֵּשׁ לִי בְתוֹךְ הַבַּיִת",
הָיָה לוֹ, דִּבָּרָיו קַיָּמִין.
אָמַר עַל בְּהֵמָה חַטְּמֵאָה וְעַל בַּעֲלַת מוּם:
"הֲרֵי אֵלּוּ עוֹלָה",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
"הֲרֵי אֵלּוּ לְעוֹלָה",
יִמָּכְרוּ וְיָבִיא בִּדְמֵיהֶן עוֹלוֹת.

פרק ו

מסכת תמורה פרק ו משנה א

א
כָּל הָאֲסוּרִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹסְרִים כָּל שֶׁהֵן:
הָרוֹבֵעַ, <הָרוֹבַע>
וְהַנִּרְבָּע,
וְהַמֻּקְצֶה,
וְהַנֶּעְבָּד,
וְהָאֶתְנָן,
וְהַמְּחִיר,
וְהַכִּלְאַיִם, <וְהַכִּלְאַיִם>
וְהַטְּרֵפָה,
וְיוֹצֵא דֹּפֶן.
אֵי זֶה הוּא הַמֻּקְצֶה?
הַמֻּקְצֶה לַעֲבוֹדָה זָרָה.
הוּא אָסוּר,
וּמַה שֶּׁעָלָיו מֻתָּר.
וְאֵי זֶה הַנֶּעְבָּד?
כָּל שֶׁעוֹבְדִין אוֹתוֹ.
הוּא וּמַה שֶּׁעָלָיו אָסוּר.
זֶה וָזֶה מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה.

מסכת תמורה פרק ו משנה ב
ב
אֵי זֶה הוּא אֶתְנָן?
הָאוֹמֵר לַזּוֹנָה:
"הֵא לִיךְ בִּשְׂכָרִיךְ."
אֲפִלּוּ מֵאָה, כֻּלָּן אֲסוּרִין.
וְכֵן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֵא לָךְ טָלֶה זֶה,
וְתֵן לִי שִׂפְחָתְךָ אֵצֶל עַבְדִּי."
רַבִּי אוֹמֵר:
אֵינוֹ אֶתְנָן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶתְנָן.

מסכת תמורה פרק ו משנה ג
ג
אֵיזֶה הוּא מְחִיר כֶּלֶב?
הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
"הֵא לָךְ טָלֶה זֶה תַּחַת כֶּלֶב זֶה."
וְכֵן שְׁנֵי שׁוּתָפִין שֶׁחָלְקוּ:
אֶחָד נוֹטֵל עֲשָׂרָה,
וְאֶחָד נוֹטֵל תִּשְׁעָה וְכֶלֶב,
שֶׁכְּנֶגֶד הַכֶּלֶב אֲסוּרִין,
וְשֶׁעִם הַכֶּלֶב מֻתָּרִין.
אֶתְנַן כֶּלֶב וּמְחִיר זוֹנָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִים,
שֶׁנֶּאֱמַר "שְׁנֵי", לֹא אַרְבָּעָה.
וַלְדוֹתֵיהֶן מֻתָּרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר "הֵן", לֹא וַלְדוֹתֵיהֶן.

מסכת תמורה פרק ו משנה ד
ד
נָתַן לָהּ כְּסָפִים,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
יֵינוֹת, שְׁמָנִים, וּסְלָתוֹת,
וְכָל דָּבָר שֶׁכַּיּוֹצֵא בוֹ קָרֵב עַל גַּבֵּי מִזְבֵּחַ, <בָּהּ>
אָסוּר.

ה
נָתַן לָהּ מֻקְדָּשִׁין,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻתָּרִין.
עוֹפוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ אֲסוּרִין.
שֶׁהָיָה בַדִּין:
מָה אִם הַמֻּקְדָּשִׁין שֶׁהַמּוּם פּוֹסֵל בָּהֶן,
וְאֵין אֶתְנָן וּמְחִיר חָל עֲלֵיהֶם,
עוֹף, שֶׁאֵין הַמּוּם פּוֹסֵל בּוֹ,
אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא אֶתְנָן וּמְחִיר חָל עָלָיו?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (דְּבָרִים כג,יט)
"לְכָל נֶדֶר", לְהָבִיא אֶת הָעוֹף.

מסכת תמורה פרק ו משנה ה
ו
כָּל הָאֲסוּרִין עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וַלְדוֹתֵיהֶן מֻתָּרִין.
וְלַד טְרֵפָה, רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לֹא יִקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
(וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יִקָּרֵב.)
רִבִּי חֲנַנְיָה בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
כְּשֶׁרָה שֶׁיָּנְקָה מִן הַטְּרֵפָה,
פְּסוּלָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
כָּל הַקָּדָשִׁין שֶׁנֶּעֶשׂוּ טְרֵפָה,
אֵין פּוֹדִין,
שֶׁאֵין פּוֹדִין אֶת הַקָּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לַכְּלָבִין.

פרק ז

מסכת תמורה פרק ז משנה א
א
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ מַה שֶּׁאֵין בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת מַה שֶּׁאֵין בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
שֶׁקָּדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ עוֹשִׂין תְּמוּרָה,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא,
וְלָדָן וַחֲלָבָן אָסוּר לְאַחַר פִּדְיוֹנָן,
וְהַשּׁוֹחֲטָן בַּחוּץ חַיָּב.
אֵין נוֹתְנִין מֵהֶן לָאֻמָּנִים בִּשְׂכָרָן.
(מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת.)

מסכת תמורה פרק ז משנה ב
ב
יֵשׁ בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
שֶׁסְּתָם הֶקְדֵּשׁוֹת לְבֶדֶק הַבַּיִת.
הֶקְדֵּשׁ בְּדֶק הַבַּיִת חָל עַל הַכֹּל,
וּמוֹעֲלִין בְּגִדּוּלֵיהֶן,
וְאֵין בָּהֶן הֲנָיָה לַכֹּהֲנִים.

מסכת תמורה פרק ז משנה ג
ג
אֶחָד קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ,
וְאֶחָד קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
אֵין מְשַׁנִּין אוֹתָן מִקְדֶּשָׁה לְקָדֶשָׁה,
מַקְדִּישִׁין אוֹתָן הֶקְדֵּשׁ עִלּוּי,
וּמַחֲרִימִין אוֹתָן.
וְאִם מֵתוּ, יִקָּבְרוּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
אִם מֵתוּ, יִפָּדוּ.

מסכת תמורה פרק ז משנה ד
ד
אֵלּוּ הֵן הַנִּקְבָּרִין:
קָדָשִׁים שֶׁהִפִּילוּ, יִקָּבְרוּ.
הַפִּילָה שְׁלִיָּה, תִּקָּבֵר.
שׁוֹר הַנִּסְקָל,
וְעֶגְלָה עֲרוּפָה,
וְצִפֳּרֵי מְצֹרָע,
וּשְׂעַר נָזִיר,
וּפֶטֶר חֲמוֹר,
וּבָשָׂר בֶּחָלָב,
וְחֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה, יִשָּׂרְפוּ.
וְכֵן חַיָּה שֶׁנִּשְׁחֲטָה בָעֲזָרָה.

מסכת תמורה פרק ז משנה ה
ה
אֵלּוּ הֵן הַנִּשְׂרָפִין:
חָמֵץ בַּפֶּסַח, יִשָּׂרֵף.
וּתְרוּמָה טְמֵאָה,
הָעָרְלָה,
וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם,
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִשָּׂרֵף, יִשָּׂרֵף,
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהִקָּבֵר, יִקָּבֵר.
מַדְלִיקִין בְּפַת וּבְשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה.

מסכת תמורה פרק ז משנה ו
ו

כָּל קֳדָשִׁים שֶׁנִּשְׁחָטוּ חוּץ לִזְמַנָּן,
וְחוּץ לִמְקוֹמָן, חַיָּבִין אֵלּוּ יִשָּׂרְפוּ.
אָשָׁם תָּלוּי, יִשָּׂרֵף;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִקָּבֵר.
חַטַּאת הָעוֹף הַבָּאָה עַל סָפֵק, תִּשָּׂרֵף.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יִטִּילֶנָּה לְאַמָּה.
כָּל הַנִּשְׂרָפִין לֹא יִקָּבְרוּ,
כָּל הַנִּקְבָּרִים לֹא יִשָּׂרְפוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם רָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ,
לִשְׂרוֹף אֶת הַנִּקְבָּרִין, רַשַּׁי;
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוֹ מֻתָּר לְשַׁנּוֹת.

חסל תמורה

מסכת כריתות

פרק א

מסכת כריתות פרק א משנה א
א
שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ כָּרֵתוֹת בַּתּוֹרָה:
הַבָּא עַל הָאֵם,
וְעַל אֵשֶׁת הָאָב,
וְעַל הַכַּלָּה;
הַבָּא עַל הַזָּכָר,
וְעַל הַבְּהֵמָה,
וְהָאִשָּׁה מְבִיאָה אֶת הַבְּהֵמָה;
הַבָּא עַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ,
וְעַל אֵשֶׁת אִישׁ;
הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אָבִיו,
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ,
וְעַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו,
וְעַל אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְעַל הַנִּדָּה;
וְהַמְגַדֵּף,
וְהָעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה,
וְהַנּוֹתֵן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ,
וּבַעַל אוֹב וְיִדְּעוֹנִי;
וְהַמְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת;
וְטָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַקֹּדֶשׁ,

וְהַבָּא אֶל הַמִּקְדָּשׁ טָמֵא;
הָאוֹכֵל חֵלֶב, וְדָם, וְנוֹתָר, וּפִגּוּל;
וְהַשּׁוֹחֵט וְהַמַּעֲלֶה בַּחוּץ;
וְהָאוֹכֵל חָמֵץ בַּפֶּסַח,
וְהָאוֹכֵל וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים;
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַשֶּׁמֶן,
וְהַמְפַטֵּם אֶת הַקְּטֹרֶת,
וְהַסָּךְ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה;
הַפֶּסַח וְהַמִּילָה מִצְווֹת עֲשֵׂה.

מסכת כריתות פרק א משנה ב
ב
עַל אֵלּוּ חַיָּבִים עַל זְדוֹנָם כָּרֵת,
וְעַל שִׁגְגָתָן חַטָּאת,
וְעַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן אָשָׁם תָּלוּי,
חוּץ מִן הַמְטַמֵּא מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף הַמְגַדֵּף, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר טו,כט)
"תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה בִשְׁגָגָה",
יָצָא מְגַדֵּף, שֶׁאֵינוּ מַעֲשֶׂה.

מסכת כריתות פרק א משנה ג
ג
יֵשׁ מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל,
מְבִיאוֹת וְאֵינוּ נֶאֱכָל,
וְיֵשׁ שֶׁאֵינָן מְבִיאוֹת.
אֵלּוּ מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל:
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה, חַיָּה וָעוֹף.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא מִצּוּרַת הָאָדָם.
הַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל, אוֹ שִׁלְיָה וְשָׁפִיר מְרֻקָּם,
וְהַיּוֹצֵא מְחֻתָּךְ.
וְכֵן שִׁפְחָה שֶׁהִפִּילָה,
מְבִיאָה קָרְבָּן וְנֶאֱכָל.

מסכת כריתות פרק א משנה ד
ד
אֵלּוּ מְבִיאוֹת וְאֵינוּ נֶאֱכָל:
הַמַּפֶּלֶת, וְאֵין יָדוּעַ מַה הִפִּילָה,
וְכֵן שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁהִפִּילוּ,
אַחַת מִמִּין פְּטוּר וְאַחַת מִמִּין חוֹבָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסֵה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהָלְכוּ זוֹ לַמִּזְרָח וְזוֹ לַמַּעֲרָב.
אֲבָל אִם הָיוּ שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת,
מְבִיאוֹת קָרְבָּן וְנֶאֱכָל.

מסכת כריתות פרק א משנה ה
ה
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְבִיאוֹת:
הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר מָלֵא מַיִם,
מָלֵא דָם, מָלֵא גְנִינִים,
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים, שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
וְיוֹצֵא דֹּפֶן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְחַיֵּב בְּיוֹצֵא דֹּפֶן.

מסכת כריתות פרק א משנה ו
ו
הַמַּפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
בֵּית שַׁמַּי פּוֹטְרִין מִן הַקָּרְבָּן,
בֵּית הֶלֵּל מְחַיְּבִין.
אָמְרוּ בֵית הֶלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
מַה שָּׁנָה אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד מִיּוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד?
אִם שָׁוֶה לוֹ לַטֻּמְאָה,
לֹא יִשְׁוֶה לוֹ לַקָּרְבָּן?
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם בְּמַפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁכֵּן יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָּהּ קָרְבָּן,
תֹּאמְרוּ בְּמַפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁלֹּא יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָּהּ קָרְבָּן!
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הֶלֵּל:
וַהֲרֵי הַמַּפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת תּוֹכִיחַ,
שֶׁלֹּא יָצָא בְשָׁעָה שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהָבִיא בָּהּ קָרְבָּן,
וְחַיֶּבֶת בַּקָּרְבָּן.
אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי:
לֹא! אִם אֲמַרְתֶּם
בְּמַפֶּלֶת יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד [שֶׁ]חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאַף עַל [פִּי] שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְקָרְבַּן יָחִיד,
רָאוּי לְקָרְבַּן צִבּוּר,
תֹּאמְרוּ בְּמַפֶּלֶת אוֹר לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
שֶׁאֵין הַלַּיְלָה רָאוּי,
לֹא לְקָרְבַּן יָחִיד וְלֹא לְקָרְבַּן צִבּוּר!
הַדָּמִין אֵינָן מוֹכִיחִין,
שֶׁהַמַּפֶּלֶת בְּתוֹךְ מְלֹאת,
דָּמֶיהָ טְמֵאִין,
וּפְטוּרָה מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת כריתות פרק א משנה ז
ז
הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ סְפֵק חָמֵשׁ לֵדוֹת,
סְפֵק חָמֵשׁ זִיבוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.
חָמֵשׁ לֵדוֹת וַדָּיוֹת,
חָמֵשׁ זִיבוֹת וַדָּיוֹת,

מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְהַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.
מַעֲשֶׂה שֶׁעָמְדוּ קְנִים בִּירוּשָׁלַיִם בְּדִינַר זָהָב.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
הַמָּעוֹן הַזֶּה! לֹא אָלִין הַלַּיְלָה,
עַד שֶׁיְּהוּ בְדִינָרִים.
וְנִכְנַס לְבֵית דִּין, וְלִמֵּד:
[הָאִשָּׁה] שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חָמֵשׁ לֵדוֹת וַדָּיוֹת,
חָמֵשׁ זִיבוֹת וַדָּיוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בִּזְבָחִים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.
וְעָמְדוּ קְנִים בּוֹ בַּיּוֹם בְּרִבְעָתַיִם.

פרק ב

מסכת כריתות פרק ב משנה א

א

אַרְבָּעָה מְחֻסְּרֵי כִפּוּרִים,
אַרְבָּעָה מְבִיאִין עַל הַזָּדוֹן כִּשְׁגָגָה.
אֵלּוּ הֵן מְחֻסְּרֵי כִפּוּרִין:
הַזָּב, וְהַזָּבָה, וְהַיּוֹלֶדֶת, וְהַמְצֹרָע.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
גֵּר מְחֻסַּר כִּפּוּרִין,
עַד שֶׁיִּזָּרֵק עָלָיו הַדָּם,
וְנָזִיר, יֵינוֹ וְתִגְלַחְתּוֹ וְטֻמְאָתוֹ.

מסכת כריתות פרק ב משנה ב

ב

אֵלּוּ מְבִיאִין עַל הַזָּדוֹן כִּשְׁגָגָה:
הַבָּא עַל הַשִּׁפְחָה,
וְנָזִיר שֶׁנִּטְמָא,
וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת,
וּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן.

מסכת כריתות פרק ב משנה ג

ג

חֲמִשָּׁה מְבִיאִין קָרְבָּן אֶחָד עַל עֲבֵרוֹת הַרְבֵּה,
וַחֲמִשָּׁה מְבִיאִין קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.
אֵלּוּ מְבִיאִין קָרְבָּן אֶחָד עַל עֲבֵרוֹת הַרְבֵּה:
הַבָּא עַל הַשִּׁפְחָה בִּיאוֹת הַרְבֵּה,
וְנָזִיר שֶׁנִּטְמָא טֻמְאוֹת הַרְבֵּה,
וְהַמְקַנֵּא לְאִשְׁתּוֹ עַל יְדֵי אֲנָשִׁים הַרְבֵּה,
וּמְצֹרָע שֶׁנִּתְנַגַּע נְגָעִים הַרְבֵּה.
הֵבִיא צִפָּרָיו וְנִתְנַגַּע, הֵבִיא צִפָּרָיו וְנִתְנַגַּע,
לֹא עָלָה לוֹ,
עַד שֶׁיָּבִיא אֶת חַטָּאתוֹ.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיָּבִיא אֶת אֲשָׁמוֹ.

מסכת כריתות פרק ב משנה ד
ד <ה>
הָאִשָּׁה שֶׁיָּלְדָה וְלָדוֹת הַרְבֵּה:
הִפִּילָה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים נְקֵבָה,
חָזְרָה וְהִפִּילָה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים נְקֵבָה,
וְהַמַּפֶּלֶת תְּאוֹמִים,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְבִיאָה עַל הָרִאשׁוֹן,
וְאֵינָהּ מְבִיאָה עַל הַשֵּׁנִי,
מְבִיאָה עַל הַשְּׁלִישִׁי,
וְאֵינָהּ מְבִיאָה עַל הָרְבִיעִי.

ה <ו>
אֵלּוּ מְבִיאִין קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד:
עַל שְׁמִיעַת קוֹל,
וְעַל בְּטוּי שְׂפָתַיִם,
וְעַל טֻמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו,
וְהַיּוֹלֶדֶת,
וְהַמְצֹרָע.
מַה בֵּין שִׁפְחָה לְבֵין כָּל הָעֲרָיוֹת?
שֶׁלֹּא שָׁוֺת לָהֶם לֹא בָעֹנֶשׁ וְלֹא בַקָּרְבָּן:
שֶׁכָּל הָעֲרָיוֹת בַּחַטָּאת,
וְהַשִּׁפְחָה בָּאָשָׁם;
כָּל הָעֲרָיוֹת,
אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה שָׁוִים בַּמַּכּוֹת וּבַקָּרְבָּן,
וְהַשִּׁפְחָה לֹא הָשְׁוָה אֶת הָאִישׁ לָאִשָּׁה בַּמַּכּוֹת, <הישווה>
וְלֹא אֶת הָאִשָּׁה לָאִישׁ בַּקָּרְבָּן.
כָּל הָעֲרָיוֹת,
עָשָׂה בָהֶם אֶת הַמְעָרֶה כַּגּוֹמֵר,
וְחַיָּב עַל כָּל בִּיאָה וּבִיאָה.
הֶחְמִיר בַּשִּׁפְחָה,
שֶׁעָשָׂה בָהּ אֶת הַמְּזִיד כַּשּׁוֹגֵג.
(מסכת כריתות פרק ב משנה ה)
אֵי זוֹ הִיא שִׁפְחָה?
כָּל שֶׁח�ֻצְיָהּ שִׁפְחָה וְחֻצְיָהּ בַּת חוֹרִין,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יט,כ)
"וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדְּתָה אוֹ חֵפְשָׁה לֹא נִתַּן לָהּ",
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אֵי זוֹ הִיא?
שִׁפְחָה וַדַּי.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
כָּל הָעֲרָיוֹת הַמְפֹרָשׁוֹת,
מִשִּׁיּוּר אֵין לָנוּ אֶלָּא
שֶׁחֻצְיָהּ שִׁפְחָה וְחֻצְיָהּ בַּת חוֹרִין.

מסכת כריתות פרק ב משנה ו

ו <ז>
כָּל הָעֲרָיוֹת:
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
קָטָן פָּטוּר.
אֶחָד עֵר וְאֶחָד יָשֵׁן,
הַיָּשֵׁן פָּטוּר.
אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד,
הַשּׁוֹגֵג בַּחַטָּאת וְהַמֵּזִיד בַּהִכָּרֵת.

פרק ג

מסכת כריתות פרק ג משנה א
א
אָמְרוּ לוֹ "אָכַלְתָּ חֵלֶב",
מֵבִיא חַטָּאת.
עַד אוֹמֵר "אָכַל",
וְעֵד אוֹמֵר "לֹא אָכַל",
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת "אָכַל",
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת "לֹא אָכַל",
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
עֵד אוֹמֵר "אָכַל",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא אָכַלְתִּי",
פָּטוּר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִין "אָכַל",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא אָכַלְתִּי",
רִבִּי מֵאִיר מְחַיֵּב.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אִם חֻיְּבִיאוּהוּ שְׁנַיִם לְמִיתָה חֲמוּרָה,
לֹא יְחַיְּבִיאוּהוּ לְקָרְבָּן הַקַּל?
אָמְרוּ לוֹ:
מָה, אִם יִרְצֶה,
יוֹמַר "מֵזִיד הָיִיתִי!"

מסכת כריתות פרק ג משנה ב
ב
אָכַל חֵלֶב וְחֵלֶב בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת.
אָכַל חֵלֶב וְדָם וְנוֹתָר וּפִגּוּל בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
זֶה חֹמֶר בְּמִינִים הַרְבֵּה מִמִּין אֶחָד.
חֹמֶר בְּמִין אֶחָד מִמִּינִים הַרְבֵּה,
שֶׁאִם אָכַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְחָזַר וְאָכַל כַּחֲצִי זַיִת,
מִמִּין אֶחָד, חַיָּב,
מִשְּׁנֵי מִינִים, פָּטוּר.

מסכת כריתות פרק ג משנה ג
ג

כַּמָּה יִשְׁהֶה אוֹכְלָן?
כְּאִלּוּ אוֹכְלָן קָלִיּוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס.
אָכַל אֲכָלִין טְמֵאִין, שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
שָׁתָה רְבִיעִית יַיִן, נִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ
וְשָׁהָא כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם הִפְסִיק בָּהּ,
אוֹ שֶׁנָּתַן לְתוֹכָהּ מַיִם כָּל שֶׁהֵן, פָּטוּר.

מסכת כריתות פרק ג משנה ד
ד
יֵשׁ אוֹכֵל אֲכִילָה אַחַת,
חַיָּב עָלֶיהָ אַרְבַּע חַטָּאוֹת וְאָשָׁם אֶחָד:
טָמֵא שֶׁאָכַל אֶת הַחֵלֶב,
וְהָיָה נוֹתָר מִן הַמִּקְדָּשִׁין,
בְּיוֹם הַכִּפּוּרִין.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה שַׁבָּת וְהוֹצִיאוֹ בַשַּׁבָּת.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵינוֹ הַשֵּׁם.

מסכת כריתות פרק ג משנה ה
ה
יֵשׁ בָּא בִיאָה אַחַת,
חַיָּב עָלֶיהָ שֵׁשׁ חַטָּאוֹת:
הַבָּא עַל בִּתּוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם בִּתּוֹ,
וַאֲחוֹתוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
וְהַבָּא עַל בַּת בִּתּוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם בַּת בִּתּוֹ,
וְכַלָּתוֹ,
וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם עָבַר זָקֵן וּנְשָׂאָהּ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם אֵשֶׁת אָב.
וְכֵן הַבָּא עַל בַּת אִשְׁתּוֹ,
וְעַל בַּת בַּת אִשְׁתּוֹ.

מסכת כריתות פרק ג משנה ו

ו
הַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם חֲמוֹתוֹ,
וְכַלָּתוֹ,
וַאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ,
וְאֵשֶׁת אָחִיו,
וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו,
וְאֵשֶׁת אִישׁ,
וְנִדָּה.
וְכֵן הַבָּא עַל אֵם חֲמוֹתוֹ,
וְעַל אֵם חָמִיו.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ,
חַיָּב עָלֶיהָ מִשֵּׁם חֲמוֹתוֹ,
[וְאֵם חֲמוֹתוֹ],
וְאֵם חָמִיו.
אָמְרוּ לוֹ:
שְׁלָשְׁתָּן שֵׁם אֶחָד הֵן.

מסכת כריתות פרק ג משנה ז
ז
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל וְאֶת רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
בָּאַטְלֵס שֶׁלְּאֶמָּאוּס, <שֶׁלְּא מָאוּס>
שֶׁהָלְכוּ לִקַּח בְּהֵמָה לְמִשְׁתֵּה בְנוֹ:
"הַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ וְעַל אֲחוֹת אָבִיו
וְעַל אֲחוֹת אִמּוֹ בְּהֶעְלֵם אֶחָד, מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּם,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמְרוּ לִי:
"לֹא שָׁמַעְנוּ.
אֲבָל שָׁמַעְנוּ בַבָּא עַל חָמֵשׁ נָשָׁיו נִדּוֹת בְּהֶעְלֵם אֶחָד,

<חסר עמוד בכתב יד קאופמן.
עד סוף החסר, הושווה עם פרמה דה רוסי 138>

[שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.
וְרוֹאִין אָנוּ, שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחוֹמֶר." <בפרמה א, תמיד "קוֹל וָחוֹמֶר">

מסכת כריתות פרק ג משנה ח
ח
שָׁאַלְן רְבִּי עֲקִיבָה:
"אֵבֶר הַמְדֻלְדָּל בַּבְּהֵמָה מַה הוּא?"
אָמְרוּ לוֹ:
"לֹא שָׁמַעְנוּ.
אֲבָל שָׁמַעְנוּ בְּאֵבֶר הַמְדֻלְדָּל בְּאָדָם,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
כָּךְ הָיוּ מֵכִּי שְׁחִין שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם עוֹשִׂין:
הוֹלֵךְ לוֹ עֶרֶב פְּסָחִים אֵצֶל הָרוֹפֵא,
וְחוֹתְכוֹ עַד שֶׁהוּא מַנִּיחַ בּוֹ כִּשְׁעוֹרָה,

וְתוֹחֲבוֹ בַּסִּירָה,
וְנִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ,
וְהַלָּה עוֹשֶׂה פְּסָחוֹ,
וְהָרוֹפֵא עוֹשֶׂה פְּסָחוֹ.
וְרוֹאִין אָנוּ שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר.״

מסכת כריתות פרק ג משנה ט

ט

וְעוֹד שְׁאָלָן רְבִּי עֲקִיבָה:
״הַשּׁוֹחֵט חֲמִשָּׁה זְבָחִים בַּחוּץ בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּם,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד?״
אָמְרוּ לוֹ:
״לֹא שָׁמַעְנוּ.״
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
״שָׁמַעְתִּי בָּאוֹכֶל מִזֶּבַח אֶחָד בַּחֲמִשָּׁה תַמְחוּיִין בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשּׁוּם מְעִילָה.
וְרוֹאֶה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר.״

י

אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא כָךְ שְׁאָלָן רְבִּי עֲקִיבָה,
אֶלָּא:
״בָּאוֹכֵל נוֹתָר מֵחֲמִשָּׁה זְבָחִים בַּחוּץ בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּן,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?״
אָמְרוּ לוֹ:
״לֹא שָׁמַעְנוּ.״
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
״שָׁמַעְתִּי בָּאוֹכֵל מִזֶּבַח אֶחָד בַּחֲמִשָּׁה תַמְחוּיִים בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
שֶׁהוּא חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשּׁוּם מְעִילָה.
וְרוֹאֶה אֲנִי שֶׁהַדְּבָרִים קַל וָחֹמֶר.״

יא

אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
״אִם הָלָכָה, נְקַבֵּל.
וְאִם לָדִין, יֵשׁ תְּשׁוּבָה.״
אָמַר לוֹ:
״הָשֵׁב!״
אָמַר לוֹ:
״לֹא! אִם אָמַרְתָּ בִּמְעִילָה,
שֶׁעָשָׂה בָהּ אֶת הַמַּאֲכִיל כָּאוֹכֵל,
וְאֶת הַמַּהֲנֶה כַּנֶּהֱנֶה,
צָרַף אֶת הַמְּעִילָה לִזְמַן מְרֻבֶּה,
תֹּאמַר בַּנּוֹתָר,
שֶׁאֵין בּוֹ אַחַת מִכָּל אֵלּוּ?״

מסכת כריתות פרק ג משנה י

יב
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
"הָעוֹשֶׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה
מֵעֵין מְלָאכָה אַחַת בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
מַה הוּא?
חַיָּב אַחַת עַל כֻּלָּן,
אוֹ אַחַת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמַר לִי:
"חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, מִקַּל וָחֹמֶר:
וּמָה, אִם הַנִּדָּה,
שֶׁאֵין בָּהּ תּוֹצָאוֹת הַרְבֵּה וְחַטָּאוֹת הַרְבֵּה,
חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת,
שַׁבָּת,
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ תּוֹצָאוֹת הַרְבֵּה וְחַטָּאוֹת הַרְבֵּה,
אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת?"
אָמַרְתִּי לוֹ:
"לֹא! אִם אָמַרְתָּ בַּנִּדָּה, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁתֵּי אַזְהָרוֹת,
שֶׁהוּא מֻזְהָר עַל הַנִּדָּה, וְהִיא מֻזְהֶרֶת עָלָיו,
תֹּאמַר בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא אַזְהָרָה אַחַת?"
אָמַר לִי:
"הַבָּא עַל הַקְּטַנּוֹת יוֹכִיחַ,
שֶׁאֵין בָּהֶן אֶלָּא אַזְהָרָה אַחַת,
וְחַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת."
אָמַרְתִּי לוֹ:
"לֹא! אִם אָמַרְתָּ בַּבָּא עַל הַקְּטַנּוֹת,
שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לָהֶן עַכְשָׁיו,
יֵשׁ לָהֶן לְאַחַר זְמַן,
תֹּאמַר בַּשַּׁבָּת,
שֶׁאֵין בָּהּ לֹא עַכְשָׁיו וְלֹא לְאַחַר זְמַן?"
אָמַר לִי:
"הַבָּא עַל הַבְּהֵמָה יוֹכִיחַ."
אָמַרְתִּי לוֹ:
"הַבְּהֵמָה כַּשַּׁבָּת."

פרק ד

מסכת כריתות פרק ד משנה א
א
סָפֵק אָכַל חֵלֶב, סָפֵק לֹא אָכַל,
וַאֲפִלּוּ אָכַל,
סָפֵק יֵשׁ בּוֹ כַּשִּׁעוּר, סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ;
חֵלֶב וְשֻׁמָּן לְפָנָיו, <וְשׁוּמָּן>
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל;
אִשְׁתּוֹ וַאֲחוֹתוֹ עִמּוֹ בַּבַּיִת,
שָׁגַג בְּאַחַת מֵהֶן,

וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זוֹ מֵהֶן שָׁגַג;
שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב,
וְעָשָׂה מְלָאכָה בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן עָשָׂה,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.

מסכת כריתות פרק ד משנה ב
ב
כַּשֵּׁם שֶׁאִם אָכַל חֵלֶב וְחֵלֶב בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
אֵינוּ חַיָּב אֶלָּא חַטָּאת אַחַת,
כָּךְ עַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן,
אֵינוּ מֵבִיא אֶלָּא אָשָׁם אֶחָד.
אִם הָיְתָה יְדִיעָה בְּנִתַּיִם,
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא מֵבִיא חַטָּאת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כָּךְ הוּא מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

ג
כַּשֵּׁם שֶׁאִם אָכַל חֵלֶב וְדָם וְנוֹתָר וּפִגּוּל בְּהֶעְלֵם אֶחָד,
חַיָּב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כָּךְ עַל לֹא הוֹדַע שֶׁלָּהֶן,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.
חֵלֶב וְנוֹתָר לְפָנָיו,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶם,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל;
אִשְׁתּוֹ נִדָּה וַאֲחוֹתוֹ עִמּוֹ בַּבַּיִת,
שָׁגַג בְּאַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זוֹ מֵהֶן שָׁגַג;
שַׁבָּת וְיוֹם הַכִּפּוּרִים,
וְעָשָׂה מְלָאכָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן עָשָׂה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.

ד
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
שֶׁהוּא פָּטוּר,
שֶׁנִּי אוֹמֵר: <=שֶׁאֲנִי>
מְקֻצָּת מְלָאכָה עָשָׂה מֵהַיּוֹם, וּמִקְצָתָהּ לְמָחָר.
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל הָעוֹשֶׂה בְתוֹךְ הַיּוֹם,
וְאֵין יָדוּעַ אִם בַּשַּׁבָּת עָשָׂה,
וְאִם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים עָשָׂה;
אוֹ עַל הָעוֹשֶׂה,
וְאֵין יָדוּעַ מֵעֵין אֵי זוֹ מְלָאכָה עָשָׂה,
רְבִּי לְיֵעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
פּוֹטְרוֹ הָיָה רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אַף מֵאָשָׁם תָּלוּי.

מסכת כריתות פרק ד משנה ג
ה
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל הַשְּׁזוּרִי וְרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד,
שֶׁהוּא חַיָּב.
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם שְׁנֵי שֵׁמוֹת.
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶפְלוּ נִתְכַּוֵּן לִלְקֹט תְּאֵנִים, וְלָקַט עֲנָבִים,
עֲנָבִים, וְלָקַט תְּאֵנִים,
שְׁחוֹרוֹת, וְלָקַט לְבָנוֹת,
לְבָנוֹת, וְלָקַט שְׁחוֹרוֹת,
רְבִּי לִיעֶזֶר מְחַיֵּב חַטָּאת,
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ פּוֹטֵר.
תָּמֵהַ אֲנִי אִם יִפְטֹר בָּהּ רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ ?
אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר: (וַיִּקְרָא ד,כג)
"אֲשֶׁר חָטָא בָהּ"?
פֵּרֵט לַמִּתְעַסֵּק.

פרק ה

מסכת כריתות פרק ה משנה א
א
דַּם שְׁחִיטָה בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת,
בֵּין טְמֵאִים, בֵּין טְהוֹרִים,
דַּם נְחִירָה,
דַּם עִקּוּר,
דַּם הַקֵּז, שֶׁהַנֶּפֶשׁ יוֹצְאָה בוֹ,
חַיָּבִין עָלָיו.
דַּם הַטְּחוֹל,
דַּם הַלֵּב,
דַּם בֵּיצִים,
דַּם חֲגָבִים,
דַּם דָּגִים,
דַּם תַּמְצִית,
אֵין חַיָּבִין עָלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה מְחַיֵּב בְּדַם תַּמְצִית.

מסכת כריתות פרק ה משנה ב
ב
רְבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב עַל סְפֵק מְעִילוֹת אָשָׁם תָּלוּי.
וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.
וּמוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה,
בְּשֶׁאֵינוֹ מֵבִיא אֶת מְעִילָתוֹ עַד שֶׁתִּוָּדַע לוֹ,
שֶׁמֵּבִיא עִמָּהּ אָשָׁם וַדַּאי.

ג
אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
מַה לָּזֶה מֵבִיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת?
אֶלָּא, יָבִיא מְעִילָה וְחֻמְשָׁהּ,
וְיָבִיא אָשָׁם וּשְׁתֵּי סְלָעִים, וְיֹאמַר:
"אִם וַדַּי מָעַלְתִּי,
זוֹ מְעִילָתִי, וְזֶה אֲשָׁמִי.
וְאִם סָפֵק,
הַמָּעוֹת נְדָבָה, וְהָאָשָׁם תָּלוּי, <מכאן ממשיך כ"י קאופמן>
שֶׁמִּמִּין שֶׁהוּא מֵבִיא עַל הוֹדַּע,
מֵבִיא עַל לֹא הוֹדַּע.

מסכת כריתות פרק ה משנה ג
ד
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
נִרְאִין דְּבָרֶיךָ בִּמְעִילָה מְעוּטָה. <דְּבָרִיךְ>
חֲרֵי שֶׁבָּא עַל יָדוֹ סָפֵק מְעִילָה בְּמֵאָה מָנֶא,
לֹא יָפֶה לוֹ שֶׁיָּבִיא אָשָׁם בִּשְׁתֵּי סְלָעִים,
וְאַל יָבִיא סָפֵק מְעִילָה בְּמֵאָה מָנֶא?
הָא מוֹדֶה רְבִּי עֲקִיבָה לְרְבִּי טַרְפוֹן בִּמְעִילָה מְעוּטָה.

ה
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטַּאת הָעוֹף בְּסָפֵק,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִמְלְקָה נוֹדַע לָהּ שֶׁיָּלְדָה וַדַּי,
תַּעֲשֶׂנָּה <'וודי' מחוק>
שֶׁמִּמִּין שֶׁהִיא מְבִיאָה עַל לֹא הוֹדַּע,
מְבִיאָה עַל הוֹדַּע.

מסכת כריתות פרק ה משנה ד
ו
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֲלִין וַחֲתִכָּה שֶׁלַּקֹּדֶשׁ,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
פָּטוּר.
רְבִּי עֲקִיבָה מְחַיֵּב אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
מֵבִיא אָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.

מסכת כריתות פרק ה משנה ה
ז
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֲלִין וַחֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב,

אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
מֵבִיא חַטָּאת.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם מְבִיאִים חַטָּאת אַחַת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין מְבִיאִין שְׁנַיִם חַטָּאת אַחַת.

מסכת כריתות פרק ה משנה ו
ח
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלַּקֹּדֶשׁ,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זֶה מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶם מְבִיאִין חַטָּאת וְאָשָׁם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם [מְבִיאִין] חַטָּאת וְאָשָׁם.

מסכת כריתות פרק ה משנה ז
ט
חֲתִכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלְּחֵלֶב קֹדֶשׁ,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא חַטָּאת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
מֵבִיא שְׁתֵּי חַטָּאוֹת וְאָשָׁם וַדַּי.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
זֶה מֵבִיא חַטָּאת וְזֶה מֵבִיא חַטָּאת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
זֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
זֶה חַטָּאת, וְזֶה חַטָּאת,
וּשְׁנֵיהֶם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אָשָׁם אֶחָד.

מסכת כריתות פרק ה משנה ח
ט
חַתִּכָּה שֶׁלַּחֵלֶב וַחֲתִכָּה שֶׁלְּחֵלֶב נוֹתָר,
אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ אֶת אֵי זוֹ מֵהֶן אָכַל,
מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי.
אָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
מֵבִיא שָׁלוֹשׁ חַטָּאוֹת.
אָכַל אֶחָד אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנָיָה,
זֶה מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי,
וְזֶה מֵבִיא חַטָּאת וְאָשָׁם תָּלוּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
זֶה חַטָּאת, וְזֶה חַטָּאת,
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין חַטָּאת אַחַת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל חַטָּאת שֶׁהִיא בָאָה עַל חֵט,
אֵין שְׁנַיִם מְבִיאִין אוֹתָהּ.

פרק ו

מסכת כריתות פרק ו משנה א
א
הַמַּבִיא אָשָׁם תָּלוּי,
וְנוֹדַע לוֹ שֶׁלֹּא חָטָא,
אִם עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחַט,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָּעֵדֶר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִקָּרֵב,
שֶׁאִם אֵינוּ בָא עַל חֵטְא זֶה,
הֲרֵי הוּא בָּא עַל חֵטְא אַחֵר.

ב
אִם מִשֶּׁנִּשְׁחַט נוֹדַע לוֹ,
הַדָּם יִשָּׁפֵךְ,
וְהַבָּשָׂר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.
נִזְרַק הַדָּם, הַבָּשָׂר יֵאָכֵל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ הַדָּם בַּכּוֹס, יִזָּרֵק,
וְהַבָּשָׂר יֵאָכֵל.

מסכת כריתות פרק ו משנה ב
ג
אָשָׁם וַדַּי אֵינוּ כֵן.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחַט,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָּעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנִּשְׁחַט,
הֲרֵי זֶה יִקָּבֵר;
נִזְרַק הַדָּם,
הַבָּשָׂר יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרִיפָה.

ד
שׁוֹר הַנִּסְקָל אֵינוּ כֵן.
אִם עַד שֶׁלֹּא נִסְקַל,
יֵצֵא וְיִרְעֶה בָּעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנִּסְקַל,
מֵתָר בַּהֲנָיָה.
עֶגְלָה עֲרוּפָה אֵינָהּ כֵּן,
אִם עַד שֶׁלֹּא נֶעֶרְפָה,
תֵּצֵא וְתִרְעֶה בָּעֵדֶר;
אִם מִשֶּׁנֶּעֶרְפָה,
תִּקָּבֵר בִּמְקוֹמָהּ,
שֶׁעַל סָפֵק בָּאת מִתְּחִלָּתָהּ,
כִּפְּרָה סְפֵקָהּ וְהָלְכָה לָהּ.

מסכת כריתות פרק ו משנה ג
ה
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִתְנַדֵּב אָדָם אָשָׁם תָּלוּי בְּכָל יוֹם,
וּבְכָל שָׁעָה שֶׁיִּרְצֶה.
הוּא הָיָה נִקְרָא "אֲשַׁם חֲסִידִין".
אָמְרוּ עָלָיו עַל בָּבָא בֶּן בּוּטָא,
שֶׁהָיָה מִתְנַדֵּב אָשָׁם תָּלוּי בְּכָל יוֹם,
חוּץ מֵאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים יוֹם אֶחָד.
אָמַר:
"הַמָּעוֹן הַזֶּה!
אִלּוּ הָיוּ מַנִּיחִין לִי, הָיִיתִי מֵבִיא,
אֶלָּא אוֹמְרִים לִי:
הַמְתֵּן עַד שֶׁתִּכָּנֵס לְסָפֵק!"
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין מְבִיאִין אָשָׁם תָּלוּי,
אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁזְּדוֹנוֹ כָּרֵת,
וְשִׁגְגָתוֹ חַטָּאת.

מסכת כריתות פרק ו משנה ד
ו
חַיְבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וַדָּיִין,
שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיָּבִין לְהָבִיא לְאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים.
וְחַיְבֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִים,

פְּטוּרִים.
מִי שֶׁבָּא עַל יָדוֹ סְפֵק עֲבֵרָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִין,
אֲפִלּוּ עִם חַשְׁכָה,
פָּטוּר, שֶׁכָּל יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר.

מסכת כריתות פרק ו משנה ה
ז
הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חַטַּאת הָעוֹף בְּסָפֵק,
וְעָבַר עָלֶיהָ יוֹם הַכִּפּוּרִים,
חַיֶּבֶת לְהָבִיא לְאַחַר יוֹם הַכִּפּוּרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַכְשֶׁרַתְּהּ לְאַכַּל בִּזְבָחִים.
חַטַּאת הָעוֹף הַבָּאָה עַל סָפֵק,
אִם מִשֶּׁנִּמְלְקָה נוֹדַע לָהּ,
חֲרֵי זוֹ תִקָּבֵר. <זה>

מסכת כריתות פרק ו משנה ו
ח
הַמַּפְרִישׁ שְׁתֵּי סְלָעִים לְאָשָׁם,
וְלָקַח בָּהֶן שְׁנֵי אֵילִים לְאָשָׁם,
אִם הָיָה אֶחָד מֵהֶן יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
יִקְרַב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי יִרְעֶה עַד שֶׁיִּסְתָּאֵב,
וְיִמָּכֵר, וְיִפְּלוּ דָמָיו לִנְדָבָה.
לָקַח בָּהֶן שְׁנֵי אֵילִים לַחֲלִין,
אֶחָד יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
וְאֶחָד יָפֶה עֲשָׂרָה זוּז, <זין>
הַיָּפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים יִקְרַב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי לִמְעִילָתוֹ.
אֶחָד לְאָשָׁם וְאֶחָד לַחֲלִין,
אִם הָיָה שֶׁלְּאָשָׁם יָפֶה שְׁתֵּי סְלָעִים,
יִקְרַב לַאֲשָׁמוֹ,
וְהַשֵּׁנִי לִמְעִילָתוֹ,
וְיָבִיא עִמָּהּ סֶלַע וְחָמְשָׁה.

מסכת כריתות פרק ו משנה ז
ט
הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ, וּמֵת,
לֹא יְבִיאֶנָּה בְנוֹ אַחֲרָיו.
וְלֹא יְבִיאֶנָּה מֵחֵט עַל חֵטְא,
אֲפִלּוּ [עַל חֵלֶב שֶׁאָכַל אֶמֶשׁ,
לֹא יְבִיאֶנָּה] עַל חֵלֶב שֶׁאָכַל הַיּוֹם,
תַּלְמוּד לוֹמַר: (וַיִּקְרָא ד,כח)
"קָרְבָּנוֹ... עַל חַטָּאתוֹ",
שֶׁיְּהֵא קָרְבָּנוֹ עַל שֵׁם חַטָּאתוֹ.

מסכת כריתות פרק ו משנה ח
י
מְבִיאִין מֵהֶקְדֵּשׁ כִּשְׂבָה, שְׂעִירָה,
מֵהֶקְדֵּשׁ כִּשְׂבָה שְׂעִירָה,
תּוֹרִין וּבְנֵי יוֹנָה וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה.

יא
כֵּיצַד?
הִפְרִישׁ לְכִשְׁבָה אוֹ לִשְׁעִירָה,
הֶעְנִי, יָבִיא עוֹף;
הֶעְנִי, יָבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה.
הִפְרִישׁ לַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה,
הֶעְשִׁיר, יָבִיא הָעוֹף;
הֶעְשִׁיר, יָבִיא כִּשְׁבָה אוֹ שְׂעִירָה.
הִפְרִישׁ כִּשְׁבָה אוֹ שְׂעִירָה, וְנִסְתָּאֲבוּ,
אִם רָצָה, יָבִיא בְּדָמֶיהָ עוֹף.
הִפְרִישׁ עוֹף, וְנִסְתָּאַב,
יָבִיא בְּדָמָיו עֲשִׂירִית הָאֵיפָה,
שֶׁאֵין לָעוֹף פְּדָיוֹן.

מסכת כריתות פרק ו משנה ט
יב
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּבָשִׂים קוֹדְמִין לָעִזִּים בְּכָל מָקוֹם.
יָכוֹל מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֻבְחָרִין מֵהֶן?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (ויקרא ד,לב)
"וְאִם כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶם שְׁקוּלִים.

יג
תּוֹרִין קוֹדְמִין לִבְנֵי יוֹנָה בְּכָל מָקוֹם.
יָכוֹל מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֻבְחָרִין מֵהֶן?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (ויקרא יב,ו)
"וּבֶן יוֹנָה אוֹ תֹר לְחַטָּאת",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶן שְׁקוּלִים.

יד
הָאָב קוֹדֵם לָאֵם בְּכָל מָקוֹם.
יָכוֹל שֶׁכְּבוֹד הָאָב עוֹדֵף עַל כְּבוֹד הָאֵם?
תַּלְמוּד לוֹמַר: (ויקרא יט,ג)
"אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ",
מְלַמֵּד שֶׁשְּׁנֵיהֶם שְׁקוּלִים.
אֲבָל אָמְרוּ חֲכָמִים:
הָאָב קוֹדֵם לָאֵם בְּכָל מָקוֹם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא וְאִמּוֹ חַיָּבִין בִּכְבוֹד אָבִיו.

יה
וְכֵן בְּתַלְמוּד תּוֹרָה:
אִם זָכָה הַבֵּן לִפְנֵי הָרַב,
הָרַב קוֹדֵם אֶת הָאָב בְּכָל מָקוֹם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא וְאָבִיו חַיָּבִין בִּכְבוֹד רַבּוֹ.

חסל כריתות

מסכת מעילה

פרק א

מסכת מעילה פרק א משנה א
א
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם,
מוֹעֲלִין בָּהֶן.
שְׁחָטָן בַּדָּרוֹם וְקִבֵּל דָּמָן בַּצָּפוֹן,
בַּצָּפוֹן, וְקִבֵּל דָּמָן בַּדָּרוֹם,
שָׁחַט בַּיּוֹם וְזָרַק בַּלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה, וְזָרַק בַּיּוֹם,
אוֹ שֶׁשְּׁחָטָן חוּץ לִזְמַנָּן וְחוּץ לִמְקוֹמָן,
מוֹעֲלִין בָּהֶן.
כְּלָל אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים,
אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ,
וְכָל שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים,
מוֹעֲלִין בָּהּ.
וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁהָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים?
שֶׁלָּנָה, וְשֶׁנִּטְמְאת, וְשֶׁיָּצְאת.
וְאֵי זוֹ הִיא שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שָׁעַת הֶתֵּר לַכֹּהֲנִים?
שֶׁנִּשְׁחְטָה חוּץ לִזְמַנָּהּ,
וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ,
שֶׁקִּבְּלוּ פְסוּלִין, וְזָרְקוּ אֶת דָּמָהּ.

מסכת מעילה פרק א משנה ב
ב
בְּשַׂר קָדְשֵׁי קָדָשִׁין שֶׁיָּצָא לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בּוֹ,
וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בּוֹ,
אֲבָל חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל נוֹתָר וְטָמֵא.

ג
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
וַהֲרֵי הַמַּפְרִישׁ חַטָּאתוֹ, וְאָבְדָה,
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ,
וְאַחַר נִמְצֵאת הָרִאשׁוֹנָה,
שְׁתֵּיהֶן עוֹמְדוֹת,
לֹא כְשֵׁם שֶׁדָּמָהּ פּוֹטֵר אֶת בְּשָׂרָהּ,
כָּךְ הוּא פּוֹטֵר אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ?
אִם פָּטַר דָּמָהּ אֶת בְּשַׂר חֲבֶרְתָּהּ מִן הַמְּעִילָה,
דִּין הוּא שֶׁיִּפְטֹר אֶת בְּשָׂרָהּ.

מסכת מעילה פרק א משנה ג
ד
אֱמוּרֵי קָדָשִׁים קַלִּים
שֶׁיָּצְאוּ לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל,
נוֹתָר וְטָמֵא,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן
מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת מעילה פרק א משנה ד
ה
מַעֲשֵׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים,
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר,
וּבְקָדָשִׁים קַלִּים,
כְּלוֹ לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
קָדְשֵׁי קָדָשִׁים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר;
עַל זֶה וְעַל זֶה,
חַיָּבִין מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
קָדָשִׁים קַלִּים, כְּלוֹ לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד?
קָדָשִׁים קַלִּים לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים,
אֵין מוֹעֲלִין לֹא בָאֵמוּרִין וְלֹא בַבָּשָׂר;
לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִין,
מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין,
וְאֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר.
עַל זֶה וְעַל זֶה,
חַיָּבִין מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
נִמְצָא מַעֲשֵׂה דָמִים בְּקָדְשֵׁי קָדָשִׁים
לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.
וּבְקָדָשִׁים קַלִּים,
כְּלוֹ לְהַחְמִיר.

פרק ב

מסכת מעילה פרק ב משנה א
א
חַטָּאת הָעוֹף,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהָקְדְּשָׁה.
נִמְלָקָה,
הָכְשְׁרָה לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.

מִצָּה דָּמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בָּהּ מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ב
ב
עוֹלַת הָעוֹף,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהָקְדְּשָׁה.
נִמְלָקָה,
הָכְשָׁרָה לְהַפְסֵל בְּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
מִצָּה דָּמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וּמוֹעֲלִין בָּהּ,
עַד שֶׁתֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ג
ג
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִין וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדְּשׁוּ.
נִשְׁחָטוּ,
הָכְשְׁרוּ לְהַפְסֵל בְּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
הֵזָּה דָּמָן, <דָּמָיהּ>
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וּמוֹעֲלִין בָּהֶן בְּבֵית הַדֶּשֶׁן,
עַד שֶׁיִּתַּךְ הַבָּשָׂר.

מסכת מעילה פרק ב משנה ד
ד
הָעוֹלָה,
מוֹעֲלִין בָּהּ מִשֶּׁהָקְדְּשָׁה.
נִשְׁחָטָה,
הָכְשָׁרָה לְהַפְסֵל בְּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
נִזְרַק דָּמָהּ,
חַיָּבִין עָלֶיהָ מִשֵּׁם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא.
אֵין מוֹעֲלִין בְּעוֹרוֹת,
אֲבָל מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר,
עַד שֶׁיֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ה
ה
חַטָּאת וְאָשָׁם וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדְּשׁוּ.
נִשְׁחָטוּ,
הָכְשְׁרוּ לְהַפְסֵל בְּטְבוּל יוֹם,
וּבִמְחֻסַּר כִּפּוּרִין, וּבַלִּינָה.
נִזְרַק דָּמָן,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,

אֵין מוֹעֲלִין בַּבָּשָׂר,
אֲבָל מוֹעֲלִין בָּאֵמוּרִין,
עַד שֶׁיֵּצְאוּ לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ו
ו
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדְּשׁוּ.
קָרְמוּ בַתַּנּוּר,
הָכְשָׁרוּ לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמִחֲסַר כְּפוּרִין,
וְלִשְׁחֹט עֲלֵיהֶן אֶת הַזֶּבַח.
נִזְרַק דָּמָן שֶׁלַּכְּבָשִׂים,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֶּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בָּהֶן מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ז
ז
לֶחֶם הַפָּנִים,
מוֹעֲלִין בּוֹ מִשֶּׁהָקְדַּשׁ.
קָרַם בַּתַּנּוּר,
הָכְשַׁר לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם, וּבְמִחֲסַר כְּפוּרִים,
וּלְהִסְתַּדֵּר עַל גַּבֵּי הַשֻּׁלְחָן.
קָרְבוּ הַבַּזִּכִין,
חַיָּבִין עָלָיו מִשֶּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין בּוֹ מְעִילָה.

מסכת מעילה פרק ב משנה ח
ח
הַמְּנָחוֹת,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדְּשׁוּ.
קָדְשׁוּ בַכֶּלִי,
הָכְשְׁרוּ לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם,
וּבְמִחֲסַר כְּפוּרִין, וּבַלִּינָה.
קָרַב הַקֹּמֶץ,
חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֶּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
וְאֵין מוֹעֲלִין בַּשִּׁירַיִם,
אֲבָל מוֹעֲלִין בַּקֹּמֶץ,
עַד שֶׁיֵּצֵא לְבֵית הַדֶּשֶׁן.

מסכת מעילה פרק ב משנה ט
ט
הַקֹּמֶץ,
וְהַלְּבוֹנָה,
וְהַקְּטֹרֶת,
וּמִנְחַת כֹּהֲנִים,
וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ,
וּמִנְחַת נְסָכִים,
מוֹעֲלִין בָּהֶן מִשֶּׁהָקְדְּשׁוּ.
קָדְשׁוּ בַכֶּלִי,
הָכְשְׁרוּ לְהִפָּסֵל בְּטָבוּל יוֹם,

וּבְמִחֲסַר כְּפוּרִין, וּבַלִּינָה,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם נוֹתָר, מִשֵּׁם טָמֵא,
וּפִגּוּל אֵין בָּהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין,
אֵין חַיָּבִים עָלָיו מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא,
עַד שֶׁיִּקָּרְבוּ מַתִּירָיו.
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ מַתִּירִין,
כֵּינָן שֶׁהָקְדַּשׁ בַּכֶּלִי,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם נוֹתָר, מִשֵּׁם טָמֵא,
וּפִגּוּל אֵין בּוֹ.

פרק ג

מסכת מעילה פרק ג משנה א

א
וְלַד חַטָּאת,
וּתְמוּרַת חַטָּאת,
וְחַטָּאת שֶׁמֵּתוּ בְעָלֶיהָ,
יָמוּתוּ.
וְשֶׁעִבְּרָה שְׁנָתָהּ,
וְשֶׁאָבְדָה, וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם,
אִם מִשֶּׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תָּמוּת,
וְאֵינָהּ עוֹשָׂה תְמוּרָה,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין;
אִם עַד שֶׁלֹּא כִפְּרוּ הַבְּעָלִים,
תִּרְעֶה עַד שֶׁתִּסְתָּאֵב,
וְתִמָּכֵר, וְיָבִיא בְדָמֶיהָ אַחֶרֶת,
וְעוֹשָׂה תְמוּרָה, וּמוֹעֲלִין בָּהּ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ב

ב
הַמַּפְרִישׁ מָעוֹת לִנְזִירוּתוֹ,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לָבוֹא כֻּלָּם שְׁלָמִים.
מֵת,
הָיוּ סְתוּמִין,
יִפְּלוּ לִנְדָבָה;
הָיוּ מְפֹרָשִׁין,
דְּמֵי חַטָּאת יֵלְכוּ לְיָם הַמֶּלַח,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
דְּמֵי עוֹלָה,
יָבִיא עוֹלָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן,
דְּמֵי שְׁלָמִים,
יָבִיא שְׁלָמִים,
נֶאֱכָלִין לְיוֹם אֶחָד,
וְאֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם.

מסכת מעילה פרק ג משנה ג
ג
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַדָּם,
קַל בִּתְחִלָּתוֹ, וְחֹמֶר בְּסוֹפוֹ.
הַנְּסָכִים,
חֹמֶר בִּתְחִלָּתָן, וְקַל בְּסוֹפָן:
הַדָּם כַּתְּחִלָּה אֵין מוֹעֲלִין בּוֹ,
יָצָא לְנַחַל קִדְרוֹן, מוֹעֲלִין בּוֹ.
הַנְּסָכִים כַּתְּחִלָּה מוֹעֲלִים בָּהֶן,
יָצְאוּ לַשִּׁית, אֵין מוֹעֲלִין בָּהֶן.

מסכת מעילה פרק ג משנה ד
ד
דְּשׁוּן הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
הַמַּקְדִּישׁ דְּשׁוּן כַּתְּחִלָּה,
מוֹעֲלִין בּוֹ.
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
[וּבְנֵי יוֹנָה] שֶׁעִבֵּר זְמַנָּן,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן,
לֹא מוֹעֲלִין בָּהֶן,
וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעִבֵּר זְמַנָּן,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.

מסכת מעילה פרק ג משנה ה
ה
חֵלֶב מֻקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תוֹרִין,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּקָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ.
אֲבָל בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
הִקְדִּישׁ תַּרְנְגֹלֶת,
מוֹעֲלִין בָּהּ, וּבְבֵיצָתָהּ;
חֲמוֹר,
מוֹעֲלִין בָּהּ, וּבַחֲלָבָהּ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ו
ו
כָּל הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ לֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת,
לְבֶדֶק הַבַּיִת לֹא לַמִּזְבֵּחַ,
לֹא לַמִּזְבֵּחַ וְלֹא לְבֶדֶק הַבַּיִת,
מוֹעֲלִין בּוֹ.
כֵּיצַד?
הִקְדִּישׁ בּוֹר מָלֵא מַיִם,
אַשְׁפּוֹת מְלֵאָה זֶבֶל,
שׁוֹבָךְ מָלֵא יוֹנִים,

אִילָן מָלֵא פֵּרוֹת,
שָׂדֶה מְלֵאָה עֲשָׂבִים,
מוֹעֲלִין בָּהֶן, וּבְמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
אֲבָל אִם הִקְדִּישׁ בּוֹר,
וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּא מַיִם;
אַשְׁפּוֹת, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּאת זֶבֶל;
שׁוֹבָךְ, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּא יוֹנִים;
אִילָן, וְאַחַר כָּךְ נָשָׂא פֵּרוֹת;
שָׂדֶה, וְאַחַר כָּךְ נִתְמַלָּאת עֲשָׂבִים,
(מוֹעֲלִין בָּהֶן, וְאֵין) מוֹעֲלִין בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
(דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.)
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֶה וְאֶת הָאִילָן,
מוֹעֲלִין בָּהֶן וּבְגִדּוּלֵיהֶן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן גִּדּוּלֵי הֶקְדֵּשׁ.

ז
וְלַד מְעֻשָּׂרֶת לֹא יִינַק מִן הַמְעֻשָּׂרֶת,
וַאֲחֵרִין מִתְנַדְּבִין כֵּן.
וְלַד מֻקְדָּשִׁין לֹא יִינַק מִן הַמֻּקְדָּשִׁין,
וַאֲחֵרִין מִתְנַדְּבִין כֵּן.
הַפּוֹעֲלִים לֹא יֹאכְלוּ מִגְּרוֹגְרוֹת שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ.
וְכֵן פָּרָה לֹא תֹאכַל מִכַּרְשִׁנֵּי הֶקְדֵּשׁ.

מסכת מעילה פרק ג משנה ז
ח
שָׂרְשֵׁי אִילָן שֶׁלַּהֶדְיוֹט בָּאִין בְּשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
וְשֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ בָּאִין בְּשֶׁלַּהֶדְיוֹט,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִתּוֹךְ שְׂדֵה הֶקְדֵּשׁ,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
יָצָא חוּץ לַשָּׂדֶה, נֶהֱנִין מִמֶּנּוּ.
הַמַּיִם שֶׁבְּכַד שֶׁלַּזָּהָב,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
נִתְּנוּ בִּצְלוֹחִית, מוֹעֲלִין בָּהֶן.
עֲרָבָה,
לֹא נֶהֱנִין, וְלֹא מוֹעֲלִין.
רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרִבִּי צָדוֹק אוֹמֵר: <לעזר>
נֶהֱנִים הָיוּ מִמֶּנָּה זְקֵנִים בְּלוּלַבֵּיהֶם.

מסכת מעילה פרק ג משנה ח
ט
קֵן שֶׁבְּרֹאשׁ הָאִילָן שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
לֹא נֶהֱנִין וְלֹא מוֹעֲלִין;
שֶׁבָּאֲשֵׁרָה,
יַתִּיז בַּקָּנֶה.
הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַחֹרֶשׁ,
מוֹעֲלִין בְּכֻלּוֹ.
הַגּוֹזְבָרִים שֶׁלָּקְחוּ אֶת הָעֵצִים,
מוֹעֲלִין בָּעֵצִים,

וְאֵין מוֹעֲלִין לֹא בִּשְׁפוּי, וְלֹא בִּגְוִיָּה. <בגבייה>

פרק ד

מסכת מעילה פרק ד משנה א
א
קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְמְעִילָה,
וּלְחַיֵּב עֲלֵיהֶן מִשֵּׁם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
קָדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ וְקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.

מסכת מעילה פרק ד משנה ב
ב
חֲמִשָּׁה דְבָרִים בָּעוֹלָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה:
הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסֹּלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשֶּׁמֶן.
שִׁשָּׁה בַּתּוֹדָה:
הַבָּשָׂר, וְהַחֵלֶב, וְהַסֹּלֶת, וְהַיַּיִן, וְהַשֶּׁמֶן, וְהַלֶּחֶם.
תְּרוּמָה, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר, וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר שְׁלִדְמַי,
הַחַלָּה, וְהַבִּכּוּרִים,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לֶאֱסַר, <לְאסַר>
וּלְחַיֵּב עֲלֵיהֶם אֶת הַחֹמֶשׁ.

מסכת מעילה פרק ד משנה ג
ג
כָּל הַפִּגּוּלִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
כָּל הַנּוֹתָרִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
כָּל הַנִּבְלוֹת מִצְטָרְפוֹת זֶה עִם זֶה.
כָּל הַשְּׂרָצִים מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
דַּם הַשֶּׁרֶץ וּבְשָׂרוֹ מִצְטָרְפִין בְּכַעֲדָשָׁה.

ד
כְּלָל אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל שֶׁטֻּמְאָתוֹ וְשִׁעוּרוֹ שָׁוִים,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה;
טֻמְאָתוֹ וְלֹא שִׁעוּרוֹ,
שִׁעוּרוֹ וְלֹא טֻמְאָתוֹ,
לֹא טֻמְאָתוֹ וְלֹא שִׁעוּרוֹ,
אֵינָן מִצְטָרְפִין.

מסכת מעילה פרק ד משנה ד
ה
הַפִּגּוּל וְהַנּוֹתָר אֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן שְׁנֵי שֵׁמוֹת.
הַשֶּׁרֶץ וְהַנְּבֵלָה,
וְכֵן הַנְּבֵלָה וּבְשַׂר הַמֵּת,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא,
אֲפִלּוּ בַקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶם.

ו
הָאֹכֶל שֶׁנִּטְמָא,
כָּל שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְשֶׁנִּטְמָא בְּוֶלַד הַטֻּמְאָה,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא בַּקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן.

מסכת מעילה פרק ד משנה ה
ז
כָּל הָאֳכָלִין מִצְטָרְפִין:
לְפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פֶּרֶס,
וּבְמִזּוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לָעֵרוּב,
כַּבֵּיצָה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
כִּגְרוֹגֶרֶת לְהוֹצָאַת שַׁבָּת,
בַּכּוֹתֶבֶת לְיוֹם הַכִּפּוּרִים.
כָּל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין:
לְפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בָּרְבִיעִית,
כְּמְלֹא לָגְמָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
(מסכת מעילה פרק ד משנה ו)
הָעָרְלָה וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן מִצְטָרְפִין.
הַבֶּגֶד וְהַשַּׂק,
הַשַּׂק וְהָעוֹר,
הָעוֹר וְהַמַּפָּץ,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מָה הַטַּעַם?
מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְטַמֵּא מוֹשָׁב.

פרק ה

מסכת מעילה פרק ה משנה א
א
הַנֶּהֱנֶה שׁוֹוֶה פְּרוּטָה מִן הַהֶקְדֵּשׁ,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם, מָעַל.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פְּגָם,
לֹא מָעַל עַד שֶׁיְּפַגֵּם;
וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ פְּגָם,
כֵּיוָן שֶׁנֶּהֱנָה, מָעַל.

ב
כֵּיצַד?
נָתְנָה קְטַלָּה בְּצַוָּארָהּ,
טַבַּעַת בְּיָדָהּ,
שָׁתַת בְּכוֹס שֶׁלַּזָּהָב,

כֵּיוָן שֶׁנִּגְּהָנָה, מָעַל.
לָבַשׁ בֶּחָלוּק,
כִּסָּה בַּטַּלִּית,
בִּקֵּעַ בַּקָּרְדֹּם, לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם.
תָּלַשׁ מִן הַחַטָּאת כְּשֶׁהִיא חָיָה, לֹא מָעַל עַד שֶׁיִּפְגֹּם;
וּכְשֶׁהִיא מֵתָה, כֵּיוָן שֶׁנִּגְּהָנָה, מָעַל.

מסכת מעילה פרק ה משנה ב
ג
נֶהֱנָה בְּכַחֲצִי פְרוּטָה וּפָגַם בְּכַחֲצִי פְרוּטָה,
אוֹ שֶׁנֶּהֱנָה בְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר
וּפָגַם בְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל,
עַד יִפְגֹּם בְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר.

מסכת מעילה פרק ה משנה ג
ד
אֵין מֹעַל אַחַר מֹעַל בַּמֻּקְדָּשִׁים,
אֶלָּא בְּהֵמָה וּכְלֵי שָׁרֵת.
כֵּיצַד?
רָכַב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב, [וּבָא חֲבֵרוֹ וְרָכַב;]
שָׁתָה בְּכוֹס שֶׁלַּזָּהָב,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה, וּבָא חֲבֵרוֹ וְשָׁתָה;
תָּלַשׁ מִן הַחַטָּאת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ, וּבָא חֲבֵרוֹ וְתָלַשׁ,
כֻּלָּם מָעָלוּ.
רַבִּי אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵין לוֹ פְּדָיוֹן,
יֵשׁ בּוֹ מֹעַל אַחַר מֹעַל.

מסכת מעילה פרק ה משנה ד
ה
נָטַל אֶבֶן אוֹ קוֹרָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל.
נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ,
הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל.
בְּנָיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל,
עַד שֶׁיָּדוּר תַּחְתֶּיהָ כְּשׁוֹוֶה פְרוּטָה. <שֶׁיִּידּוֹר>
נָטַל פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ,
הֲרֵי זֶה לֹא מָעַל.
נִתְּנָה לַחֲבֵרוֹ,
הוּא מָעַל, וַחֲבֵרוֹ לֹא מָעַל.
נִתְּנָה לַבַּלָּן,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָחַץ,
מָעַל, שֶׁהוּא אָמַר לוֹ:
"הֲרֵי הַמַּרְחֵץ פְּתוּחָה,
הִכָּנֵס וּרְחֹץ!"

מסכת מעילה פרק ה משנה ה
ו
אֲכִילָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ,
הֲנָיָתוֹ וַהֲנַיַת חֲבֵרוֹ,
אֲכִילָתוֹ וַהֲנָיַת חֲבֵרוֹ,
הֲנָיָתוֹ וַאֲכִילַת חֲבֵרוֹ,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
אֲפִלּוּ לִזְמַן מְרֻבֶּה.

פרק ו

מסכת מעילה פרק ו משנה א
א
הַשְׁלִיחַ שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ,
בַּעַל הַבַּיִת מָעַל.
לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוּתוֹ,
הַשְׁלִיחַ מָעַל.
כֵּיצַד?
אָמַר לוֹ:
"תֵּן בָּשָׂר לָאוֹרְחִים!"
וְנָתַן לָהֶם כָּבֵד,
["כָּבֵד",]
וְנָתַן לָהֶם בָּשָׂר,
הַשְׁלִיחַ מָעַל.
אָמַר לוֹ:
"תֵּן לָהֶם חֲתִכָּה חֲתוּכָה!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טְלוּ שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם!"
וְהֵן נָטְלוּ שָׁלוֹשׁ שָׁלוֹשׁ,
כֻּלָּם מָעֲלוּ.
אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי מִן הַחֵלִים!" אוֹ "מִקְלוֹסְקָמָא",
וְהֵבִיא לוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר בַּעַל הַבַּיִת:
לֹא הָיָה בְלִבִּי אֶלָּא מִזֶּה, וְהֵבִיא מִזֶּה,
בַּעַל הַבַּיִת מָעַל.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי מִן הַחֵלִין!"
וְהֵבִיא לוֹ מִקְלוֹסְקָמָא,
"מִקְלוֹסְקָמָא",
וְהֵבִיא לוֹ מִן הַחֵלִין,
הַשְׁלִיחַ מָעַל.

מסכת מעילה פרק ו משנה ב
ב
שְׁלַח בְּיַד חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אִם עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָן, בַּעַל הַבַּיִת מָעַל;
לֹא עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָן, הַחַנָּנִי מָעַל.

שֹׁלַח בְּיַד פִּקֵּחַ,
וְנִזְכַּר עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ אֵצֶל הַחַנָּוָנִי,
הַחַנָּוָנִי מָעַל כְּשֶׁיּוֹצִיא.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
נוֹטֵל פְּרוּטָה אוֹ כֶלִי, וְאוֹמֵר:
"פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא,
מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ",
שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ נִפְדֶּה בְּכֶסֶף וּבְשׁוֹוֶה כֶּסֶף.

מסכת מעילה פרק ו משנה ג
ג
נָתַן לוֹ פְּרוּטָה, אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי בְחֻצָיָהּ נֵרוֹת, וּבְחֻצָיָהּ פְּתִילוֹת!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת,
אוֹ בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת;
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי בְּכֻלָּהּ נֵרוֹת!"
אוֹ "בְּכֻלָּהּ פְּתִילוֹת",
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְחֻצָיָהּ נֵרוֹת וּבְחֻצָיָהּ פְּתִילוֹת,
שְׁנֵיהֶם לֹא מָעָלוּ.
אֲבָל אִם אָמַר לוֹ:
הָבֵא לִי בְחֻצָיָהּ נֵרוֹת מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי,
וּבְחֻצָיָהּ פְּתִילוֹת מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי,
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ נֵרוֹת מִבֵּית הַפְּתִילוֹת,
וּפְתִילוֹת מִבֵּית הַנֵּרוֹת,
הַשְּׁלִיחַ מָעַל.

מסכת מעילה פרק ו משנה ד
ד <ב>
נָתַן לוֹ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת,
אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי אֶתְרוֹג!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בִּפְרוּטָה אֶתְרוֹג וּבִפְרוּטָה רִמּוֹן,
שְׁנֵיהֶם מָעָלוּ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעָל,
שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"אֶתְרוֹג גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ,
וְהֵבֵאתָ לִי קָטָן וָרַע."

ה
נָתַן לוֹ דִינַר זָהָב, אָמַר לוֹ:
"הָבֵא לִי חָלוּק!"
וְהָלַךְ וְהֵבִיא לוֹ בְּשָׁלֹשׁ חָלוּק וּבְשָׁלֹשׁ טַלִּית,
שְׁנֵיהֶם מָעָלוּ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בַּעַל הַבַּיִת לֹא מָעָל,
שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ:
"חָלוּק גָּדוֹל הָיִיתִי מְבַקֵּשׁ,
וְהֵבֵאתָ לִי קָטוֹן וָרַע."

מסכת מעילה פרק ו משנה ה
ו
הַמַּפְקִיד מָעוֹת אֵצֶל הַשֻּׁלְחָנִי,
אִם צְרוּרִין,
לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, מָעַל.
אִם מֻתָּרִין,
יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, לֹא מָעַל.
אֵצֶל בַּעַל הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.
לְפִיכָךְ, אִם הוֹצִיא, מָעַל.
הַחַנָוָנִי כְּבַעַל הַבַּיִת.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כַּשֻּׁלְחָנִי.

מסכת מעילה פרק ו משנה ו
ז
פְּרוּטָה שֶׁלַּהֶקְדֵּשׁ שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ הַכִּיס,
אוֹ שֶׁאָמַר:
"פְּרוּטָה בְכִיס זֶה הֶקְדֵּשׁ",
כֵּיוָן שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרִאשׁוֹנָה,
מָעַל.
דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.
מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָה בְּאוֹמֵר:
"פְּרוּטָה מִן הַכִּיס זֶה הֶקְדֵּשׁ",
שֶׁהוּא מוֹצִיא וְהוֹלֵךְ,
עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכִּיס.

חסל מעילה

מסכת תמיד

פרק א

מסכת תמיד פרק א משנה א
א
בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בֵּית אַבְטִינָס, וּבֵית הַנִּיצוֹץ, וּבֵית הַמּוּקָד.
בֵּית אַבְטִינָס [וּבֵית הַנִּיצוֹץ] הָיוּ עֲלִיּוֹת,

וְהָרוֹבִים שׁוֹמְרִים שָׁם.
בֵּית הַמּוֹקֵד, כְּפָה, וּבֵית גָּדוֹל הָיָה,
מֵקֵף רוֹבְדִין שֶׁלָּאֶבֶן, <רוֹבְדִין>
וְזִקְנֵי בֵית אָב יְשֵׁנִים שָׁם,
וּמַפְתְּחוֹת עֲזָרָה בְיָדָן.
וּפִרְחֵי כְהֻנָּה, אִישׁ כְּסוּתוֹ בָאָרֶץ. <כיסתו>
לֹא הָיוּ יְשֵׁנִים בְּבִגְדֵי קֹדֶשׁ,
אֶלָּא פוֹשְׁטִין וּמְקַפְּלִין,
וּמַנִּיחִין אוֹתָן תַּחַת רָאשֵׁיהֶן,
וּמִתְכַּסִּין כְּסוּת עַצְמָן.
אֵרַע קֶרִי בְּאֶחָד מֵהֶן, <בְּאַחַד>
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּמִסְבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַבִּירָה,
וְהַגֵּרוֹת דּוֹלְקִין מִכָּן וּמִכָּן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵית הַטְּבִילָה.
וּמְדוּרָה הָיְתָה שָׁם, וּבֵית כִּסֵּא שֶׁלַּכָּבוֹד.
וְזֶה הוּא כְּבוֹדוֹ:
מְצָאוֹ נָעוּל, יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ שָׁם אָדָם;
פָּתוּחַ, יוֹדֵעַ שֶׁאֵין שָׁם אָדָם.
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפֵּג,
וְנִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה.
בָּא וְיָשַׁב לוֹ אֵצֶל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים,
עַד שֶׁהַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים,
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ.

מסכת תמיד פרק א משנה ב
ב
מִי שֶׁהוּא רוֹצֶה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
מַשְׁכִּים וְטוֹבֵל עַד שֶׁלֹּא יָבֹא הַמְמֻנֶּה.
וְכִי בְּאֵיזוֹ שָׁעָה הַמְמֻנֶּה בָּא?
לֹא כָל הָעִתִּים שָׁווֹת,
פְּעָמִים שֶׁהוּא בָּא מִקְּרוֹת הַגֶּבֶר, <מקראות>
אוֹ סָמוּךְ לוֹ מִלְּפָנָיו אוֹ מֵאַחֲרָיו.
וְהַמְמֻנֶּה יָבֹא וְדָפַק עֲלֵיהֶן, וְהֵן פָּתְחוּ לוֹ.
אָמַר לָהֶן:
׳מִי שֶׁטָּבַל, יָבֹא וְיָפִיס!׳
הֵפִיסוּ, זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.

מסכת תמיד פרק א משנה ג
ג
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפִּשְׁפֵּשׁ,
וְנִכְנַס מִבֵּית הַמּוֹקֵד לָעֲזָרָה,
וְנִכְנְסוּ אַחֲרָיו, שְׁתֵּי אֲבוּקוֹת שֶׁלְּאוּר בְּיָדָן.
וְנֶחְלְקוּ לִשְׁתֵּי כִתּוֹת:
אֵלּוּ הָלְכוּ בְאַכְסַדְרָא דֶּרֶךְ הַמִּזְרָח,
וְאֵלּוּ הָלְכוּ בְאַכְסַדְרָא דֶּרֶךְ הַמַּעֲרָב.
הָיוּ בוֹדְקִין וְהוֹלְכִין,
עַד שֶׁמַּגִּיעִין לִמְקוֹם עוֹשֵׂה חֲבִתִּין.
הִגִּיעוּ לִמְקוֹם עוֹשֵׂה חֲבִתִּין,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אָמְרוּ:
׳שָׁלוֹם, הַכֹּל שָׁלוֹם!׳

הֶעֱמִידוּ בֵּית עוֹשֵׂה חֲבִתִּין לַעֲשׂוֹת חֲבִתָּן.

מסכת תמיד פרק א משנה ד
ד
מִי שֶׁזָּכָה לִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
הוּא יִתְרֹם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
אוֹמְרִין לוֹ:
׳הְזָהֵר ! שֶׁמָּא תִּגַּע בַּכֶּלִי
עַד שֶׁתְּקַדֵּשׁ יָדֶיךָ וְרַגְלֶיךָ מִן הַכִּיּוֹר ;
וַהֲרֵי הַמַּחְתָּה נְתוּנָה בַּמִּקְצוֹעַ,
בֵּין הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ, בְּמַעֲרָבוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ.
אֵין אָדָם נִכְנָס עִמּוֹ, וְלֹא נֵר בְּיָדוֹ,
אֶלָּא מְהַלֵּךְ לְאוֹר הַמַּעֲרָכָה.

ה
לֹא הָיוּ רוֹאִין אוֹתוֹ, אֶלָּא שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלוֹ,
עַד שֶׁשּׁוֹמְעִין קוֹל הָעֵץ שֶׁעָשָׂה בֶן קָטִין מִכְנֶה לַכִּיּוֹר,
וְהֵן אוֹמְרִין ׳הִגִּיעַ [עֵת] !׳
קִדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר,
נָטַל מַחְתַּת הַכֶּסֶף וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
וּפִנָּה אֶת הַגֶּחָלִים הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
וְחָתָה מִן הַמַּאֲכוֹלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת, וְיָרַד. <הַמַּאֲוֹכלוֹת ! להלן פרק ה,ה: הַמְאוֹכָלוֹת>
הִגִּיעַ לָרִצְפָּה, וְהָפַךְ פָּנָיו לַצָּפוֹן,
הִלֵּךְ בְּמִזְרָחוֹ שֶׁלַּכֶּבֶשׁ כְּעֶשֶׂר אַמּוֹת,
צָבַר אֶת הַגֶּחָלִים עַל גַּבֵּי הָרִצְפָּה,
רָחוֹק מִן הַכֶּבֶשׁ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
מָקוֹם שֶׁנּוֹתְנִין מֶרַאַת הָעוֹף,
וְדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה.

פרק ב

מסכת תמיד פרק ב משנה א
א
רָאוּהוּ אֶחָיו שֶׁיָּרַד, וְהֵם רָצוּ וּבָאוּ.
מִהֲרוּ וְהִקְדִּישׁוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מִן הַכִּיּוֹר,
נָטְלוּ אֶת הַמַּגְרֵפוֹת וְאֶת הַצִּנּוֹרוֹת וְעָלוּ לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ.
הָאֲבָרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאַכְלוּ מִבָּעֶרֶב,
סוֹנְקִין אוֹתָן לְצָדְדֵי הַמִּזְבֵּחַ.
אִם אֵין הַצְּדָדִין מַחֲזִיקִין,
סוֹדְרִין אוֹתָן בַּסּוֹבֵב, עַל הַכֶּבֶשׁ.

מסכת תמיד פרק ב משנה ב
ב
הֵחֵלּוּ מַעֲלִין בָּאֵפֶר עַל גַּבֵּי הַתַּפּוּחַ.
וְתַפּוּחַ הָיָה בְּאֶמְצַע הַמִּזְבֵּחַ,
פְּעָמִים עָלָיו שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כּוֹר.
וּבָרְגָלִים לֹא הָיוּ מְדַשְּׁנִים אוֹתוֹ,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹי לַמִּזְבֵּחַ.

מִיָּמָיו לֹא נִתְעַצֵּל כֹּהֵן מִלְּהוֹצִיא אֶת הַדֶּשֶׁן.

מסכת תמיד פרק ב משנה ג
ג
הֵחֵלּוּ מַעֲלִין בְּגִזְרִין, לְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה.
וְכִי כָל הָעֵצִים כְּשֵׁרִים לַמַּעֲרָכָה?
הֵין כָּל הָעֵצִים כְּשֵׁרִים, חוּץ מִשֶּׁלַּזַּיִת וּמִשֶּׁלַּגֶּפֶן. <המגיה מחק הין ותיקן היו>
אֲבָל בְּאֵלּוּ רְגִילִים:
בְּמָרְבִּיוֹת שֶׁלִּתְאֵנָה וְשֶׁלַּאֲגוֹז, וְשֶׁלְּעֵץ שֶׁמֶן.

מסכת תמיד פרק ב משנה ד
ד
סִדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה גְּדוֹלָה מִזְּרָחָה, וַחֲזִיתָהּ מִזְּרָחָה,
וְרָאשֵׁי גִזְרִין הַפְּנִימִיִּים הָיוּ נוֹגְעִים בַּתַּפּוּחַ.
וְרֵוַח הָיָה בֵּין הַגִּזְרִים,
שֶׁהָיוּ מַצִּיתִין אֶת הָאֵלִיָּתָה מִשָּׁם.

מסכת תמיד פרק ב משנה ה
ה
בֵּרְרוּ מִשָּׁם עֲצֵי תְאֵנָה יָפִים,
לְסַדֵּר אֶת הַמַּעֲרָכָה שְׁנִיָּה לִקְטֹרֶת,
מִכְּנֶגֶד קֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,
מָשׁוּךְ מִן הַקֶּרֶן כְּלַפֵּי הַצָּפוֹן אַרְבַּע אַמּוֹת;
כְּעֶמֶד חָמֵשׁ סְאִים גֶּחָלִים,
[וּבַשַּׁבָּת בְּעֹמֶד שְׁמוֹנַת סְאִין גֶּחָלִים,]
שֶׁשָּׁם הָיוּ נוֹתְנִין שְׁנֵי בָזְכֵי לְבוֹנָה שֶׁלְּלֶחֶם הַפָּנִים. <בַזְכֵי>
וְהָאַבָּרִים וְהַפְּדָרִים שֶׁלֹּא נִתְאַכְּלוּ מִבָּעֶרֶב,
מַחְזִירִין אוֹתָם לַמַּעֲרָכָה.
הִצִּיתוּ שְׁתֵּי הַמַּעֲרָכוֹת בָּאֵשׁ,
וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית.

פרק ג

מסכת תמיד פרק ג משנה א
א
אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
׳בּוֹאוּ וְהָפִיסוּ:
מִי שׁוֹחֵט,
מִי זוֹרֵק,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת מִזְבַּח הַפְּנִימִי,
מִי מְדַשֵּׁן אֶת הַמְּנוֹרָה,
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ:
הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם,
הָעֹקֶץ וְהָרֶגֶל,
הֶחָזֶה וְהַגֵּרָה וּשְׁתֵּי הַדְּפָנוֹת,
הַקְּרָבַיִם,
וְהַסֹּלֶת,

וְהַחֲבִתִּים,
וְהַיַּיִן.׳
הֵפִיסוּ, זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.

מסכת תמיד פרק ג משנה ב
ב
אָמַר לָהֶם:
׳צְאוּ וּרְאוּ, אִם הִגִּיעַ זְמַן הַשְּׁחִיטָה.׳
אִם הִגִּיעַ, הָרוֹאֶה אוֹמֵר ׳בֶּרְקִי!׳
מַתְּיָה בֶּן שְׁמוּאֵל אוֹמֵר:
׳הֵאִיר פְּנֵי כָל הַמִּזְרָח?׳
[׳עַד שֶׁהוּא בְּחֶבְרוֹן?׳]
וְהוּא אוֹמֵר ׳הֵין, הֵין!׳

מסכת תמיד פרק ג משנה ג
ג
אָמַר לָהֶם:
׳צְאוּ וְהָבִיאוּ טָלֶה מִלִּשְׁכַּת הַטְּלָיִים.׳
[וַחֲרֵי לִשְׁכַּת הַטְּלָאִים] הָיְתָה בִּמְקֻצוֹעַ צְפוֹנִית מַעֲרָבִית.
וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ שָׁם:
אַחַת לִשְׁכַּת הַטְּלָיִים,
וְאַחַת לִשְׁכַּת הַחוֹתָמוֹת,
וְאַחַת בֵּית הַמּוֹקֵד,
וְאַחַת לִשְׁכָּה שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בָּהּ לֶחֶם הַפָּנִים.

מסכת תמיד פרק ג משנה ד
ד
נִכְנְסוּ לִלְשְׁכַּת הַכֵּלִים,
הוֹצִיאוּ מִשָּׁם תִּשְׁעִים וּשְׁלֹשָׁה כְלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב.
וְהִשְׁקוּ אֶת הַתָּמִיד בְּכוֹס שֶׁלַּזָּהָב.
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מְבֻקָּר מִבָּעֶרֶב,
מְבַקְּרִין אוֹתוֹ לְאוֹר הָאֲבוּקוֹת.

מסכת תמיד פרק ג משנה ה
ה
מִי שֶׁזָּכָה בַּתָּמִיד,
מוֹשְׁכוֹ, וְהוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּטְבָּחַיִם.
וּמִי שֶׁזָּכוּ בָאֵבָרִים הוֹלְכִין אַחֲרָיו.
וּבֵית הַמִּטְבָּחַיִם הָיָה לְצָפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
וְעָלָיו שְׁמוֹנָה עַמּוּדִים נַנָּסִין,
וּרְבִיעִין שֶׁלָּאֲרָז עַל גַּבֵּיהֶן, <וּרְבִיעִית>
וְאַנְקָלָיוֹת שֶׁלַּבַּרְזֶל הָיוּ קְבוּעִין בָּהֶן,
וּשְׁלֹשָׁה סְדָרִים הָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִין וּמַפְשִׁיטִין,
וְשֶׁלְּחָנוֹת שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בֵּין הָעַמּוּדִים.

מסכת תמיד פרק ג משנה ו
ו
מִי שֶׁזָּכוּ בִּדְשׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
הָיוּ מְקַדְּמִין, וְאַרְבָּעָה כֵלִים בְּיָדָן:

הַטָּנִי וְהַכּוּז, וּשְׁנֵי מַפְתְּחוֹת.
הַטָּנִי דּוֹמֶה לְתַרְקָב גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב,
מַחֲזִיק קַבַּיִם וָחֵצִי,
וְהַכּוּז דּוֹמֶה לְקִיתוֹן גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב.
וּשְׁנֵי מַפְתְּחוֹת,
אֶחָד יוֹרֵד לְאַמַּת הַשְּׁחִי,
וְאֶחָד פּוֹתֵחַ כֵּיוָן.

מסכת תמיד פרק ג משנה ז
ז
בָּא לוֹ לְפִשְׁפֶּשׁ הַצְּפוֹנִי.
וּשְׁנֵי פְּשַׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל,
אֶחָד בַּצָּפוֹן וְאֶחָד בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּדָּרוֹם, לֹא נִכְנַס בּוֹ אָדָם מֵעוֹלָם,
וְעָלָיו הוּא מְפָרֵשׁ עַל יְדֵי יְחֶזְקֵאל (יְחֶזְקֵאל מד,ב)
״וַיֹּאמֶר אֵלַי יי,
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה, לֹא יִפָּתֵחַ,
וְאִישׁ לֹא יָבֹא בוֹ,
כִּי יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בוֹ, וְהָיָה סָגוּר״.

ח
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפְּשַׁפֶּשׁ,
נִכְנַס לְהַתָּא, וּמֵהַתָּא לַהֵיכָל,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל.
הִגִּיעַ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל,
הֶעֱבִיר אֶת הַנָּגָר, וְאֶת הַפּוֹתָחִיוֹת, וּפְתָחוֹ. <וּפָתָחוֹ>
לֹא הָיָה הַשּׁוֹחֵט שׁוֹחֵט,
עַד שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ קוֹל שַׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְתַּח.

מסכת תמיד פרק ג משנה ח
ט <ח>
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל שַׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁנִּפְתַּח.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הַמַּגְרֵפָה.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הָעֵץ שֶׁעָשָׂה בֶּן קָטִין מִכְנֶה לַכִּיּוֹר.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל גְּבִינִי כָּרוּז.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הֶחָלִיל.
מִירִיחוֹ הָיוּ שׁוֹמְעִין קוֹל הַצִּלְצֵל.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים: <וְהוּא אוֹמֵ׳>
אַף קוֹלוֹ שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל, <הִגִּיעַ>
שֶׁהָיָה מַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
מִירִיחוֹ הָיוּ מְרִיחִים רֵיחַ פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן דַּלְגַּי:
עִזִּים הָיוּ לְבֵית אַבָּא בְּהַר מִכְוָר, <מִכְבָּר>
וְהָיוּ מִתְעַטְּשׁוֹת מֵרֵיחַ פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת.

מסכת תמיד פרק ג משנה ט
י
מִי שֶׁזָּכָה בִּדְשׁוּן מִזְבַּח הַפְּנִימִי,
נִכְנַס וְנָטַל אֶת הַטָּנִי, וְהִנִּיחוֹ לְפָנָיו,
וְהָיָה חוֹפֵן וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ.

בָּאַחֲרוֹנָה, כִּבֵּד אֶת הַשְּׁאָר לְתוֹכוֹ,
וְהִנִּיחוֹ, וְיָצָא.

יא
מִי שֶׁזָּכָה בִּדְשׁוּן הַמְּנוֹרָה,
נִכְנַס וּמָצָא שְׁנֵי נֵרוֹת מִזְרָחִיִּים דּוֹלְקִין,
מְדַשֵּׁן אֶת הַשְּׁאָר, וּמַנִּיחַ אֵלּוּ בְּמְקוֹמָן.
מְצָאָן שֶׁכָּבוּ,
מְדַשְּׁנָן, וּמַדְלִיקָן מִן הַדּוֹלְקִים,
וְאַחַר כָּךְ מְדַשֵּׁן אֶת הַשְּׁאָר.
וְאֶבֶן [הָיְתָה] לִפְנֵי הַמְּנוֹרָה, וּבָהּ שָׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת,
שֶׁעָלֶיהָ כֹּהֵן עוֹמֵד וּמֵטִיב אֶת הַנֵּרוֹת.
הִנִּיחַ אֶת הַכּוּז עַל מַעֲלָה שְׁנִיָּה, וְיָצָא.

פרק ד

מסכת תמיד פרק ד משנה א
א
לֹא הָיוּ כוֹפְתִים אֶת הַטָּלֶה,
אֶלָּא מַעֲקִירִין אוֹתוֹ.
מִי שֶׁזָּכוּ בָּאֵבָרִים אוֹחֲזִין בּוֹ.
וְכָךְ הָיְתָה עֲקֵדָתוֹ:
רֹאשׁוֹ דָּרוֹם וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
הַשּׁוֹחֵט עוֹמֵד בַּמִּזְרָח, וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
שֶׁלַּשַּׁחַר הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה.
וְשֶׁלְּבֵין הָעַרְבַּיִם הָיָה נִשְׁחָט עַל קֶרֶן צְפוֹנִית מִזְרָחִית,
עַל טַבַּעַת שְׁנִיָּה.
שָׁחַט הַשּׁוֹחֵט, וְקִבֵּל הַמְקַבֵּל,
בָּא לוֹ לְקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית, וְנָתַן מִזְרָקָה צָפוֹנָה;
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית, וְנָתַן מַעֲרָבָה דָּרוֹמָה.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי.

מסכת תמיד פרק ד משנה ב
ב
לֹא הָיָה שׁוֹבֵר בּוֹ אֶת הָרֶגֶל,
אֶלָּא נוֹקְבוֹ מִתּוֹךְ עַרְכֵּבוֹ, וְתוֹלֶה בּוֹ. <עַרְקוּבוֹ>
הָיָה מַפְשִׁיט וְיוֹרֵד, עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לֶחָזֶה.
הִגִּיעַ לֶחָזֶה,
חָתַךְ אֶת הָרֹאשׁ, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בּוֹ.
חָתַךְ אֶת הַכְּרָעַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָּהֶם.
מֵרַק אֶת הַהֶפְשֵׁט. <מֵרַק וְהִפְשִׁיט>
קָרַע אֶת הַלֵּב, וְהוֹצִיא אֶת דָּמוֹ.
חָתַךְ אֶת הַיָּדַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָּהֶן.
עָלָה לְרֶגֶל הַיְמָנִית, חָתָכָהּ,
וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָּהּ, וּשְׁתֵּי בֵיצִים עִמָּהּ.

ג

קֶרַע, וְנִמְצָא כֵּלּוֹ גָּלוּי לְפָנָיו.
נָטַל אֶת הַפֶּדֶר,
וּנְתָנוֹ עַל בֵּית שְׁחִיטָתוֹ, הָרֹאשׁ מִלְמַעְלָן.
נָטַל אֶת הַקְּרָבַיִם, וּנְתָנָן לְמִי שֶׁזָּכָה בָהֶן לְהָדִיחָן.
הַכֶּרֶס, מְדִיחִין אוֹתָהּ בְּבֵית מְדִיחִין כָּל צָרְכָהּ. <בַּבַּיִת>
הַקְּרָבַיִם, מְדִיחִין אוֹתָן שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים בְּמֵעוּטָה,
עַל שֶׁלְּחָנוֹת שֶׁלַּשַּׁיִשׁ שֶׁבֵּין הָעַמּוּדִים.

מסכת תמיד פרק ד משנה ג
ד
נָטַל אֶת הַסְּכִין,
וְהִפְרִישׁ אֶת הָרֵאָה מִן הַכָּבֵד,
וְאֶצְבַּע כָּבֵד מִן הַכָּבֵד, לֹא הָיָה מְזִיזָהּ מִמְּקוֹמָהּ.
נָקַב אֶת הֶחָזֶה, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בוֹ. <נָטַל>
עָלָה לְדֹפֶן הַיְמָנִית,
הָיָה חוֹתֵךְ וְיוֹרֵד עַד הַשְּׁזֶרָה,
לֹא הָיָה נוֹגֵעַ בַּשְּׁזֶרָה,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִשְׁתֵּי צְלָעוֹת רַכּוֹת,
חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַכָּבֵד תְּלוּיָה בָהּ.

ה
בָּא לוֹ לְגֶרָה,
הִנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צְלָעוֹת מִכָּן וּשְׁתֵּי צְלָעוֹת [מִכָּן],
חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַקֻּנָּה וְהַלֵּב וְהָרֵאָה תְּלוּיִין בָּהּ.

ו
בָּא לוֹ לְדֹפֶן הַשְּׂמָאלִית,
הִנִּיחַ בָּהּ שְׁתֵּי צְלָעוֹת רַכּוֹת מִלְמַעְלָן,
וּשְׁתֵּי [צְלָעוֹת] רַכּוֹת מִלְמַטָּן,
וְכָךְ הָיָה מַנִּיחַ בַּחֲבֶרְתָּהּ.
נִמְצָא מַנִּיחַ בִּשְׁתֵּיהֶן שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִלְמַעְלָן,
וּשְׁתַּיִם שְׁתַּיִם מִלְמַטָּן.
חֲתָכָהּ, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ,
וְהַשְּׁזֶרָה עִמָּהּ, וְהַטְּחוֹל תָּלוּי בָּהּ.
וְהִיא הָיְתָה גְּדוֹלָה,
אֶלָּא שֶׁלַּיָּמִין קוֹרִין גְּדוֹלָה, שֶׁהַכָּבֵד תְּלוּיָה בָהּ.

ז
בָּא לוֹ לְעֹקֶץ,
חֲתָכוֹ, וּנְתָנוֹ לְמִי שֶׁזָּכָה בוֹ,
וְהָאַלְיָה וְאֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת עִמּוֹ.
נָטַל רֶגֶל הַשְּׂמָאלִית, וּנְתָנָהּ לְמִי שֶׁזָּכָה בָהּ.
נִמְצְאוּ כֻלָּן עוֹמְדִין בַּשּׁוּרָה, וְהָאֵבָרִים בִּידָן.

ח
הָרֹאשׁוֹן, בָּרֹאשׁ וּבָרֶגֶל.
הָרֹאשׁ בִּימִינוֹ,
וְחַרְטוּמוֹ כְּלַפֵּי זְרוֹעוֹ,

וְקַרְנָיו בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
וּבֵית שְׁחִיטָתוֹ מִלְמַעְלָן, וְהַפֶּדֶר נָתוּן עָלֶיהָ;
וְהָרֶגֶל שֶׁלַּיָּמִין בִּשְׂמֹאלוֹ, וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

ט
הַשֵּׁנִי בִּשְׁתֵּי הַיָּדַיִם.
שֶׁלַּיָּמִין בִּימִינוֹ, שֶׁלַּשְּׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָן לַחוּץ.

י
הַשְּׁלִישִׁי בָּעֹקֶץ וּבָרֶגֶל.
הָעֹקֶץ בִּימִינוֹ, וְהָאַלְיָה מְדֻלְדֶּלֶת בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו,
אֶצְבַּע הַכָּבֵד וּשְׁתֵּי הַכְּלָיוֹת עִמּוֹ.
הָרֶגֶל שֶׁלִּשְׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

יא
הָרְבִיעִי בֶּחָזֶה וּבַגָּרָה.
הֶחָזֶה בִּימִינוֹ, וְהַגָּרָה בִּשְׂמֹאלוֹ,
וְצַלְעוֹתֶיהָ בֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו.

יב
הַחֲמִישִׁי בִּשְׁתֵּי דְפָנוֹת.
שֶׁלַּיָּמִין בִּימִינוֹ וְשֶׁלַּשְּׂמֹאל בִּשְׂמֹאלוֹ,
וּבֵית עוֹרָהּ לַחוּץ.

יג
הַשִּׁשִּׁי בַּקְּרָבַיִם הַנְּתוּנִים בַּבָּזֶךְ,
וּכְרָעַיִם עַל גַּבֵּיהֶם מִלְמַעְלָה.
הַשְּׁבִיעִי בַּסֹּלֶת.
הַשְּׁמִינִי בַּחֲבָתִים.
הַתְּשִׁיעִי בַּיַּיִן.
הָלְכוּ וּנְתָנוּם מֵחֲצִי כֶּבֶשׂ וּלְמַטָּה בְּמַעֲרָבוֹ,
וּמְלָחוּם.
וְיָרְדוּ וּבָאוּ לָהֶם לְלִשְׁכַּת הַגָּזִית לִקְרוֹת אֶת שְׁמַע.

פרק ה

מסכת תמיד פרק ה משנה א
א
אָמַר לָהֶם הַמְמֻנֶּה:
׳בָּרְכוּ בְרָכָה אַחַת!׳ וְהֵן בֵּרְכוּ,
וְקָרְאוּ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים,
״שְׁמַע״, ״וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ״, ״וַיֹּאמֶר״,
וּבֵרְכוּ אֶת הָעָם שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת:
׳אֱמֶת וְיַצִּיב׳, וַעֲבוֹדָה, וּבִרְכַּת כֹּהֲנִים.
וּבַשַּׁבָּת מוֹסִיפִין בְּרָכָה אַחַת לְמִשְׁמָר הַיּוֹצֵא.

מסכת תמיד פרק ה משנה ב
ב
אָמַר לָהֶם:
׳חֲדָשִׁים לִקְטֹרֶת, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!׳
[וְהַפִיסוּ], זָכָה מִי שֶׁזָּכָה.
׳חֲדָשִׁים עִם יְשָׁנִים, בֹּאוּ וְהָפִיסוּ!׳
מִי מַעֲלֶה אֵבָרִים מִן הַכֶּבֶשׁ לַמִּזְבֵּחַ?
רִבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
הַמַּעֲלֶה אֵבָרִים לַכֶּבֶשׁ,
הוּא מַעֲלֶה אוֹתָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת תמיד פרק ה משנה ג
ג
מְסָרוּם לַחַזָּנִים,
הָיוּ מַפְשִׁיטִין אוֹתָן אֶת בִּגְדֵיהֶם,
וְלֹא הָיוּ מַנִּיחִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא מִכְנָסַיִם בִּלְבַד.
וְחַלּוֹנוֹת הָיוּ שָׁם, וְכָתוּב עֲלֵיהֶם:
׳תַּשְׁמִישֵׁי הַכֵּלִים׳.

מסכת תמיד פרק ה משנה ד
ד
מִי שֶׁזָּכָה בִקְטֹרֶת הָיָה נוֹטֵל אֶת הַכַּף.
הַכַּף דּוֹמָה לְתַרְקָב גָּדוֹל שֶׁלַּזָּהָב,
מַחֲזִיק שְׁלֹשֶׁת קַבִּים.
וְהַבָּזוֹךְ לְתוֹכוֹ, מָלֵא וְגָדוּשׁ קְטֹרֶת.
וְכִסּוּי הָיָה לוֹ,
וּכְמִין מְטוֹטֶלֶת הָיָה עָלָיו מִלְמַעְלָה.

מסכת תמיד פרק ה משנה ה
ה
מִי שֶׁזָּכָה בַּמַּחְתָּה נָטַל מַחְתַּת כֶּסֶף,
וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ,
וּפָנָה אֶת הַגֶּחָלִים הֵילָךְ וְהֵילָךְ,
וְחָתָה. מִן הַמְּאוּכָלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת,
וְיָרַד וְעֵרֶן לְתוֹךְ שֶׁלַּזָּהָב. <וְיָרְדוּ>
נִתְפַּזֵּר מִמֶּנּוּ כְּקַב גֶּחָלִים, הָיָה מְכַבְּדָן לְאַמָּה.
וּבַשַּׁבָּת, כּוֹפֶה עֲלֶיהָ פְּסַקְטֵר.
וּפְסַקְתֵּר הָיַת כְּלִי גָּדוֹל, מַחֲזֶקֶת לֶתֶךְ,
וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרוֹת הָיוּ בָהּ,
אַחַת שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ בָּהּ וְיוֹרֵד,
וְאַחַת שֶׁהוּא אוֹחֵז [בָּהּ] מִלְמַעְלָן,
בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תִתְגַּלְגֵּל.

ו
וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת:
כּוֹפִים אוֹתָהּ עַל קַב גֶּחָלִים וְעַל הַשֶּׁרֶץ בַּשַּׁבָּת,
וּמוֹרִידִין בָּהּ אֶת הַדֶּשֶׁן [מֵ]עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

מסכת תמיד פרק ה משנה ו
ז

הִגִּיעוּ בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
נָטַל אֶחָד אֶת הַמַּגְרָפָה,
וּזְרָקָהּ בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ.
אֵין אָדָם שׁוֹמֵעַ קוֹל חֲבֵרוֹ בִּירוּשָׁלַיִם מִקּוֹל הַמַּגְרֵפָה.
וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת:
כֹּהֵן שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ,
יוֹדֵעַ שֶׁאֶחָיו הַכֹּהֲנִים נִכְנָסִים לְהִשְׁתַּחֲוֹות,
וְהוּא רָץ וּבָא;
וּבֶן לֵוִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ,
יוֹדֵעַ שֶׁאֶחָיו הַלְוִיִּם נִכְנָסִים לְדַבֵּר בַּשִּׁיר,
וְהוּא רָץ וּבָא.
וְרֹאשׁ הַמַּעֲמָד הָיָה מַעֲמִיד טְמֵאִין בְּשַׁעֲרֵי הַמִּזְרָח.

פרק ו

מסכת תמיד פרק ו משנה א
א
הֵחֵלּוּ עוֹלִין בְּמַעֲלוֹת הָאוּלָם.
מִי שֶׁזָּכוּ בְּדִשּׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי וְהַמְּנוֹרָה,
הָיוּ מַקְדִּימִין לִפְנֵיהֶם.
מִי שֶׁזָּכָה בִּדְשׁוּן מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי נִכְנַס,
וְנָטַל אֶת הַטָּנִי, וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.
מִי שֶׁזָּכָה בִּדְשׁוּן הַמְּנוֹרָה נִכְנַס,
וּמָצָא שְׁנֵי נֵרוֹת מִזְרָחִיִּים דּוֹלְקִים,
מְדַשֵּׁן אֶת הַמִּזְרָחִי, וּמַנִּיחַ אֶת הַמַּעֲרָבִי דּוֹלֵק,
שֶׁמִּמֶּנּוּ מַדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרָה בֵּין הָעַרְבַּיִם.
מְצָאוֹ שֶׁכָּבָה,
מְדַשְּׁנוֹ וּמַדְלִיק[וֹ] מִמִּזְבַּח הָעוֹלָה.
נָטַל אֶת הַכּוּז מִן מַעֲלָה שְׁנִיָּה,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

מסכת תמיד פרק ו משנה ב
ב
מִי שֶׁזָּכָה בַּמַּחְתָּה,
צָבַר אֶת הַגֶּחָלִים עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ,
וְרִדְּדָן בְּשׁוּלֵי הַמַּחְתָּה,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

מסכת תמיד פרק ו משנה ג
ג
מִי שֶׁזָּכָה בִּקְטֹרֶת,
הָיָה נוֹטֵל אֶת הַבָּזְךְ מִתּוֹךְ הַכַּף,
וְנוֹתְנוֹ לְאוֹהֲבוֹ אוֹ לְקָרוֹבוֹ.
נִתְפַּזֵּר מִמֶּנּוּ לְתוֹכוֹ,
נוֹתְנוֹ לוֹ בְּחָפְנָיו.
וּמְלַמְּדִים אוֹתוֹ:
׳הִזָּהֵר! שֶׁמָּא תַּתְחִיל מִפָּנֶיךָ, שֶׁלֹּא תִּכָּוֶה.׳ <תִּכָּבֶה>
הִתְחִיל מְרַדֵּד וְיוֹצֵא.

לֹא הָיָה הַמַּקְטִיר מַקְטִיר,
עַד שֶׁהַמְּמֻנֶּה אוֹמֵר לוֹ ׳הַקְטֵר !׳
אִם הָיָה כֹּהֵן גָּדוֹל, הַמְּמֻנֶּה אוֹמֵר לוֹ:
׳אִישִׁי כֹּהֵן גָּדוֹל, הַקְטֵר !׳
פֵּרְשׁוּ הָעָם,
הִקְטִיר, וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.

(פרק ז)

מסכת תמיד פרק ז משנה א
ד
בִּזְמַן שֶׁכֹּהֵן גָּדוֹל נִכְנָס לְהִשְׁתַּחֲווֹת,
שְׁלֹשָׁה אוֹחֲזִין בּוֹ,
אֶחָד בִּימִינוֹ, וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ,
וְאֶחָד בָּאֻבָנִים טוֹבוֹת.
וְכֵיוָן שֶׁשָּׁמַע הַמְּמֻנֶּה
קוֹל רַגְלָיו שֶׁלְּכֹהֵן גָּדוֹל שֶׁהוּא יוֹצֵא,
הִגְבִּיהַּ לוֹ אֶת הַפָּרֹכֶת,
וְהִשְׁתַּחֲוָה, וְיָצָא.
נִכְנְסוּ אֶחָיו הַכֹּהֲנִים, וְהִשְׁתַּחֲווּ, וְיָצְאוּ.

מסכת תמיד פרק ז משנה ב
ה
בָּאוּ וְעָמְדוּ עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם.
עָמְדוּ הָרְאשׁוֹנִים לִדְרוֹם אֲחֵיהֶם הַכֹּהֲנִים, <לַדָּרוֹם>
וַחֲמִשָּׁה כֵלִים בְּיָדָן:
הַטָּעוּן בְּיַד אֶחָד,
וְהַכּוּז בְּיַד אֶחָד,
וְהַמַּחְתָּה בְּיַד אֶחָד,
הַבָּזִךְ בְּיַד אֶחָד,
וְכַף וְכִסּוּיָהּ בְּיַד אֶחָד. <וְכִסּוּיָו>
וּבֵרְכוּ אֶת הָעָם בְּרָכָה אַחַת;
אֶלָּא שֶׁבַּמְּדִינָה אוֹמְרִין אוֹתָהּ שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת,
וּבַמִּקְדָּשׁ בְּרָכָה אַחַת.
וּבַמִּקְדָּשׁ אוֹמְרִים אֶת הַשֵּׁם כִּכְתוּבוֹ,
וּבַמְּדִינָה כִּכְנוּיוֹ.
וּבַמְּדִינָה,
הַכֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים אֶת יְדֵיהֶם כְּנֶגֶד כִּתְפוֹתֵיהֶם,
וּבַמִּקְדָּשׁ עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶן,
חוּץ מִכֹּהֵן גָּדוֹל,
שֶׁאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כֹּהֵן גָּדוֹל מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא ט,כב)
״וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם״.

מסכת תמיד פרק ז משנה ג
ו

בִּזְמַן שֶׁכֹּהֲנִין גְּדוֹל רוֹצֶה לְהַקְטִיר,
הָיָה עוֹלֶה בַכֶּבֶשׁ, הַסָּגָן בִּימִינוֹ.
הִגִּיעַ לְמַחֲצִית הַכֶּבֶשׁ,
אָחַז הַסָּגָן בִּימִינוֹ וְהֶעֱלָהוּ.
הוֹשִׁיט לוֹ הָרֹאשׁוֹן הָרֹאשׁ וְהָרֶגֶל,
וְסָמַךְ עֲלֵיהֶם וּזָרָקָן.
וְהוֹשִׁיט הַשֵּׁנִי לָרֹאשׁוֹן [שְׁתֵּי הַיָּדַיִם],
וְנָתַן לְכֹהֵן גָּדוֹל,
וְסָמַךְ עֲלֵיהֶן, וּזָרָקָן.
נִשְׁמַט הַשֵּׁנִי וְהָלַךְ לוֹ.
כָּךְ הָיוּ מוֹשִׁיטִין לוֹ (וּ)שְׁאָר כָּל הָאֵבָרִין,
הוּא סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶן, וְזוֹרָקָן.
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹצֶה,
סוֹמֵךְ, וַאֲחֵרִין זוֹרְקִין.

ז
בָּא לוֹ לְהַקִּיף אֶת הַמִּזְבֵּחַ.
מֵאֵיכָן הוּא מַתְחִיל?
מִקֶּרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית.
נָתְנוּ לוֹ יַיִן לְנַסֵּךְ.
הַסָּגָן עוֹמֵד עַל הַקֶּרֶן, וְהַסּוּדָרִין בְּיָדוֹ,
וּשְׁנֵי כֹהֲנִים עוֹמְדִים עַל שֵׁלְחַן הַחֲלָבִים,
וּשְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת בְּיָדָן,
תָּקְעוּ, וְהֵרִיעוּ, וְתָקָעוּ,
וּבָאוּ וְעָמְדוּ אֵצֶל בֶּן אַרְזָא,
אֶחָד מִימִינוֹ, וְאֶחָד מִשְּׂמאלוֹ.
שָׁחָה לְנַסֵּךְ, <שהחה>
הֵנִיף הַסֶּגֶן בַּסּוּדָרִין,
וְהִקִּישׁ בֶּן אַרְזָה עַל הַצַּלְצָל,
וְדִבְּרוּ הַלְוִיִּם בַּשִּׁיר.
הִגִּיעוּ לַפֶּרֶק, תָּקָעוּ,
וְהִשְׁתַּחֲוָה הָעָם.
עַל כָּל פֶּרֶק, תְּקִיעָה,
וְעַל כָּל תְּקִיעָה, הִשְׁתַּחֲוָיָה.
זֶה סֵדֶר הַתָּמִיד לַעֲבוֹדַת בֵּית יי אֱלֹהֵינוּ.
שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְיָמֵנוּ.

מסכת תמיד פרק ז משנה ד
ח
הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים: (תְּהִלִּים כד)
"לַיי הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ".
בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים מח)
"גָּדוֹל יי וּמְהֻלָּל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ".
בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים: (תְּהִלִּים פב)
"אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל, בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט".
בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צד)

״אֵל נְקָמוֹת יי אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ,
הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ, הָשֵׁב גְּמוּל עַל גֵּאִים״.
בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים פא)
״הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ, הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב״.
בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צג)
״יי מָלָךְ, גֵּאוּת לָבֵשׁ,
לָבֵשׁ יי עֹז הִתְאַזָּר, אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט״.
בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים (תְּהִלִּים צב)
״מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת״,
מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא,
לָעוֹלָם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת מְנוּחָה לְחַי הָעוֹלָמִים.

חסלת מסכת תמיד

מסכת מידות

פרק א

מסכת מידות פרק א משנה א
א
בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת הַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִין בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:
בְּבֵית אַבְטִינָס, וּבְבֵית הַנִּיצוֹץ, וּבְבֵית הַמּוּקֵד.
וְהַלְוִיִּם בְּעֶשְׂרִים וְאֶחָד מָקוֹם:
חֲמִשָּׁה, עַל חֲמִשָּׁה מִשַּׁעֲרֵי הַר הַבַּיִת;
אַרְבָּעָה, עַל אַרְבַּע פִּנּוֹתָיו מִתּוֹכוֹ; <אַרְבַּע>
חֲמִשָּׁה, עַל חֲמִשָּׁה מִשַּׁעֲרֵי הָעֲזָרָה;
אַרְבָּעָה, בְּאַרְבַּע פִּנּוֹתֶיהָ מִבַּחוּץ; <בְּאַרְבָּעָה>
אֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַקָּרְבָּן,
וְאֶחָד בְּלִשְׁכַּת הַפָּרֻכֶת,
וְאֶחָד לַאֲחוֹרֵי בֵית הַכַּפֹּרֶת. <לְאֲחוֹרֵי>

מסכת מידות פרק א משנה ב
ב
אֵישׁ הַר הַבַּיִת
הָיָה מְחַזֵּר עַל כָּל מִשְׁמָר וּמִשְׁמָר,
וַאֲבוּקוֹת דּוֹלְקִין לְפָנָיו,
וְכָל מִשְׁמָר שֶׁאֵינוּ עוֹמֵד, וְאוֹמֵר לוֹ:
״אִישׁ הַר הַבַּיִת, שָׁלוֹם עָלֶיךָ!״
נִקַּר שֶׁהוּא יָשֵׁן, חוֹבְטוֹ בְּמַקְלוֹ.
וּרְשׁוּת הָיָה לוֹ לִשְׂרוֹף אֶת כְּסוּתוֹ.
וְהֵן אוֹמְרִים:
״מַה קּוֹל בָּעֲזָרָה? <מכו>
קוֹל בֶּן לֵוִי לוֹקֶה וּבְגָדָיו נִשְׂרָפִין, <וכל>
שֶׁיָּשַׁן לוֹ עַל מִשְׁמָרוֹ.״
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:

פַּעַם אַחַת מָצְאוּ אֶת אֲחִי אִמָּה יָשֵׁן,
וְשָׂרְפוּ אֶת כְּסוּתוֹ.

מסכת מידות פרק א משנה ג
ג
חֲמִשָּׁה שְׁעָרִים הָיוּ לְהַר הַבַּיִת:
שְׁנֵי שַׁעֲרֵי חֻלְדָּה מִן הַדָּרוֹם,
מְשַׁמְּשִׁין כְּנִיסָה וִיצִיאָה;
קִפּוֹנוֹס מִן הַמַּעֲרָב,
מְשַׁמֵּשׁ כְּנִיסָה וִיצִיאָה;
טְדִי מִן הַצָּפוֹן,
לֹא הָיָה מְשַׁמֵּשׁ כְּלוּם;
שַׁעַר הַמִּזְרָחִי, עָלָיו שׁוּשַׁן הַבִּירָה צוּרָה,
שֶׁבּוֹ כֹּהֵן שׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
וּפָרָה וְכָל מְסַעֲדֶיהָ יוֹצְאִין לְהַר הַמִּשְׁחָה.

מסכת מידות פרק א משנה ד
ד
שִׁבְעָה שְׁעָרִים הָיוּ בָעֲזָרָה:
שְׁלֹשָׁה בַצָּפוֹן,
וּשְׁלֹשָׁה בַדָּרוֹם,
וְאֶחָד בַּמִּזְרָח.
שֶׁבַּדָּרוֹם, שַׁעַר הַדָּלֶק;
שֵׁנִי לוֹ, שַׁעַר קָרְבָּן;
שְׁלִישִׁי לוֹ, שַׁעַר הַמַּיִם.
שֶׁבַּמִּזְרָח, שַׁעַר נִיקָנוֹר.
שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ לוֹ,
אַחַת מִימִינוֹ וְאַחַת מִשְּׂמאלוֹ:
אַחַת לִשְׁכַּת פִּנְחָס הַמַּלְבִּישׁ,
וְאַחַת לִשְׁכַּת עוֹשֵׂה חֲבָתִים.

מסכת מידות פרק א משנה ה
ה
וְשֶׁבַּצָּפוֹן, שַׁעַר נִצּוֹץ,
וּכְמִין אַכְסַדְרָה הָיָה,
וַעֲלִיָּה בְנוּיָה עַל גַּבָּיו,
שֶׁהַכֹּהֲנִים שׁוֹמְרִים מִלְמַעְלָה,
וְהַלְוִיִּם מִלְמַטָּן,
וּפָתַח הָיָה לוֹ לַחֵיל.
שֵׁנִי לוֹ, שַׁעַר קָרְבָּן;
שְׁלִישִׁי לוֹ, בֵּית הַמּוֹקֵד.

מסכת מידות פרק א משנה ו
ו
אַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְּבֵית הַמּוֹקֵד,
כְּקִיטוֹנוֹת פְּתוּחוֹת לְטְרִיקְלִין, <koitṓn: חדר שינה קטן ; triklínion: חדר אוכל>
שְׁתַּיִם בַּקֹּדֶשׁ, שְׁתַּיִם בַּחוֹל,
וְרֹאשָׁן פְּסֻפְסִין מַבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.
וּמָה הָיוּ מְשַׁמְּשׁוֹת?
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית

הָיְתָה לִשְׁפַּת טְדֵי קָרְבָּן;
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
הִיא הָיְתָה לִשְׁפַּת עוּשָׁה לֶחֶם הַפָּנִים;
מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
בָּהּ גָּנְזוּ בְנֵי חַשְׁמוּנַי אֶת אַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ,
שֶׁשִּׁקְצוּם מַלְכֵי יָוָן;
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
בָּהּ יוֹרְדִין לְבֵית הַטְּבִילָה.

מסכת מידות פרק א משנה ז
ז
שְׁנֵי שְׁעָרִים הָיוּ בְּבֵית הַמּוֹקֵד:
אֶחָד פָּתוּחַ לְחֵיל,
וְאֶחָד פָּתוּחַ לָעֲזָרָה.
אָמַר רִבִּי יְהוּדָה:
זֶה הוּא שֶׁפָּתוּחַ לָעֲזָרָה,
פְּשָׁפֶשׁ קָטָן הָיָה לוֹ,
שֶׁבּוֹ נִכְנָסִין לִבְלוֹשׁ אֶת הָעֲזָרָה.

מסכת מידות פרק א משנה ח
ח
בֵּית הַמּוֹקֵד, כִּפָּה,
וּבַיִת גָּדוֹל הָיָה,
מֵקֶף רוֹבְדִין שֶׁלְּאֶבֶן;
וְזִקְנֵי בֵית אָב יְשֵׁנִים שָׁם,
וּמַפְתְּחוֹת הָעֲזָרָה בְיָדָן,
וּפְרָחֵי כְהֻנָּה אִישׁ כִּסְתּוֹ בָאָרֶץ. <כִּסְתּוֹ>
(מסכת מידות פרק א משנה ט)
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וְטַבְלָה שֶׁלַּשִּׁישׁ וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ,
(וְשַׁלְשֶׁלֶת שֶׁמַּמְפְּתְּחוֹת הָיוּ תְּלוּיוֹת בָּהּ.)
הִגִּיעַ זְמַן הַנְּעִילָה,
הִגְבִּיהַּ אֶת הַטַּבְלָה מִן הַטַּבַּעַת,
וְנָטַל אֶת הַמַּפְתְּחוֹת מִן הַשַּׁלְשֶׁלֶת,
וְנָעַל הַכֹּהֵן מִבִּפְנִים,
וּבֶן לֵוִי יָשֵׁן לוֹ מִבַּחוּץ.
גָּמַר מִלְּנָעוֹל,
הֶחְזִיר אֶת הַמַּפְתְּחוֹת לַשַּׁלְשֶׁלֶת,
וְאֶת הַטַּבְלָה לִמְקוֹמָהּ,
וְנָתַן כְּסוּתוֹ עָלֶיהָ, וְיָשֵׁן לוֹ.
אַרַע קֶרִי בְּאֶחָד מֵהֶם, <בְּאַחַד>
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּמִסְבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַבִּירָה,
וְהַגֵּרוֹת דּוֹלְקִין מִכָּן וּמִכָּן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לְבֵית הַטְּבִילָה.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בְּמִסְבָּה הַהוֹלֶכֶת תַּחַת הַחֵיל,
יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּטָהֳרִי.

פרק ב

מסכת מידות פרק ב משנה א

א
הַר הַבַּיִת הָיָה חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה.
רִבּוֹ מִן הַדָּרוֹם,
שֵׁנִי לוֹ מִן הַמִּזְרָח,
שְׁלִישִׁי לוֹ מִן הַצָּפוֹן,
וּמְעוּטוֹ מִן הַמַּעֲרָב.
מָקוֹם שֶׁהָיָה רֹב מִדָּתוֹ,
שָׁם הָיָה רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ.

מסכת מידות פרק ב משנה ב

[ב] <ג>
כָּל הַנִּכְנָסִין לְהַר הַבַּיִת,
נִכְנָסִין דֶּרֶךְ יָמִין,
וּמַקִּיפִין דֶּרֶךְ שְׂמאל,
חוּץ מִמִּי שֶׁאֵרְעוֹ דָּבָר,
שֶׁהוּא מַקִּיף לִשְׂמאל,
"מַה לְּךָ מַקִּיף לִשְׂמאל?" <מְהַלֵּךְ>
"שֵׁנִי אָבֵל."
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יְנַחֲמָךְ!"
"שֵׁנִי מְנֻדֶּה."
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּם וְיָקֵרְבוּךָ!"
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵה:
עֲשִׂיתֶן כְּאִלּוּ עִבְּרוּ עָלָיו אֶת הַדִּין! <עֲשִׂיתָן>
אֶלָּא:
"הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּךְ,
וְתִשְׁמַע לְדִבְרֵי חֲבֵרֶיךָ וְיָקֵרְבוּךָ!"

מסכת מידות פרק ב משנה ג

[ג]
לִפְנִים מִמֶּנּוּ, סוֹרֵג גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים.
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פְּרָצוֹת הָיוּ בוֹ,
שֶׁפְּרָצוּם מַלְכֵי יָוָן.
וְחָזְרוּ וּגְדָרוּם,
וְגָזְרוּ כְּנֶגְדָּם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַשְׁתַּחֲוָיוֹת.

ד
לִפְנִים מִמֶּנּוּ, הַחֵיל עֶשֶׂר אַמּוֹת,
וּשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת שָׁם.
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה, <מַעֲלֶה>
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה.
כָּל הַמַּעֲלוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם,
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה, <מַעֲלֶה>
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה,
חוּץ מִשֶּׁלְּאוּלָם.
כָּל הַפְּתָחִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
גָּבְהָן עֶשְׂרִים אַמָּה וְרָחְבָּן עֶשֶׂר אַמּוֹת,

חוּץ מִשֶּׁלְאוּלָם.
כָּל הַפְּתָחִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
הָיוּ לָהֶם דְּלָתוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלְאוּלָם.
כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
הָיוּ לָהֶן שְׁקוּפוֹת,
חוּץ מִשַּׁעַר טְדִי,
שֶׁהָיוּ שָׁם שְׁתֵּי אֲבָנִים מֵטוֹת זוֹ עַל זוֹ.
כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁהָיוּ שָׁם,
נִשְׁתַּנּוּ לִהְיוֹת שֶׁלַּזָּהָב,
חוּץ מִשַּׁעֲרֵי נִיקָנוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁנֶּעֱשָׂה בָהֶן נֵס.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
מִפְּנֵי שֶׁנִּחְשְׁתָּן מַצְהִיב.

מסכת מידות פרק ב משנה ד
ה
כָּל הַבֶּתָלִים שֶׁהָיוּ שָׁם גְּבוֹהִין,
חוּץ מִכֹּתֶל הַמִּזְרָחִי,
שֶׁהַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה
עוֹמֵד בְּהַר הַמִּשְׁחָה,
מִתְכַּוֵּן וְרוֹאֶה פְּתִחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל
בְּשָׁעַת הַזְּיַת הַדָּם.

מסכת מידות פרק ב משנה ה
ו
עֲזָרַת הַנָּשִׁים הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,
עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.
וְאַרְבַּע לְשָׁכוֹת הָיוּ בְאַרְבַּע מִקְצוֹעוֹת,
שְׁלֹאַרְבָּעִים אַרְבָּעִים אַמָּה.
לֹא הָיוּ מְקוּרוֹת.
וְכֵן הֵן עֲתִידוֹת לִהְיוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מו,כא-כב)
"וַיּוֹצִיאֵנִי אֶל הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה,
וַיַּעֲבִרֵנִי אֶל אַרְבַּעַת מִקְצוֹעֵי הֶחָצֵר,
וְהִנֵּה חָצֵר בְּמִקְצַע הֶחָצֵר,
חָצֵר בְּמִקְצַע הֶחָצֵר,
בְּאַרְבַּעַת מִקְצֹעוֹת הֶחָצֵר חֲצֵרוֹת קְטֻרוֹת".
וְאֵין "קְטֻרוֹת" אֶלָּא שֶׁאֵינָן מְקוּרוֹת.

ז
וּמָה הָיוּ מְשַׁמְּשׁוֹת?
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית,
הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת הַנְּזִירִים,
שֶׁשָּׁם הַנְּזִירִים מְבַשְּׁלִים אֶת שַׁלְמֵיהֶם,
וּמְגַלְּחִין אֶת שְׂעָרָם,
וּמְשַׁלְּחִים תַּחַת הַדּוּד.
מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
הִיא הָיְתָה לִשְׁכַּת דִּיר הָעֵצִים,

שֶׁשָּׁם הַכֹּהֲנִים בַּעֲלֵי מוּמִין מַתְלִעִים בָּעֵצִים.
כָּל עֵץ שֶׁנִּמְצָא בּוֹ תוֹלַעַת,
פָּסוּל מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.
צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
הֵיא הָיְתָה לִשְׁכַּת הַמִּצְרָעִין.
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית,
אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב:
שָׁכַחְתִּי מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
שָׁם הָיוּ נוֹתְנִין יַיִן וָשֶׁמֶן,
וְהִיא הָיְתָה נִקְרֵאת לִשְׁכַּת בֵּית שְׁמַנְיָה.

ח
וַחֲלָקָה הָיְתָה בָּרִאשׁוֹנָה,
וְהִקִּיפוּהָ כְּצוֹצְטְרָה, <=גזוזטרא, exȫstra: מרפסת עם מעקה>
שֶׁהַנָּשִׁים רוֹאוֹת מִלְמַעְלָה,
וְהָאֲנָשִׁים מִלְמַטָּה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יְהוּא מְעֹרָבִים.
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת
עוֹלוֹת מִתּוֹכָהּ לַעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל,
כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שֶׁבַּתְּהִלִּים, <שֶׁבַּתְּהִילִּים>
שֶׁעֲלֵיהֶם הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בַּשִּׁיר.
לֹא הָיוּ תְרוּטוֹת,
אֶלָּא מְקֻפּוֹת כַּחֲצִי גֹּרֶן עֲגֻלָּה.

מסכת מידות פרק ב משנה ו
ט
וּלְשָׁכוֹת הָיוּ תַּחַת עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל,
פְּתוּחוֹת לַעֲזָרַת הַנָּשִׁים,
שֶׁשָּׁם הַלְוִיִּם נוֹתְנִין כִּנּוֹרוֹת וּנְבָלִים,
וּמְצִלְתַּיִם, וְכָל כְּלֵי שִׁיר.

י
עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,
עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה.
וְכֵן עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ,
עַל רֹחַב אַחַת עֶשְׂרֵה.
וְרֹאשָׁן פְּסֻפְּסִין מַבְדִּיל
בֵּין עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל לַעֲזָרַת הַכֹּהֲנִים.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
מַעֲלָה הָיְתָה גְּבוֹהָה אַמָּה, <הָיָה>
וְהַדּוּכָן נָתוּן עָלֶיהָ,
וּבוֹ שָׁלוֹשׁ מַעֲלוֹת שֶׁלַּחֲצִי חֲצִי אַמָּה. <שֶׁלְּחֲצִי>
נִמְצֵאת עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים גְּבוֹהָה מֵעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל
שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה.

יא
כָּל הָעֲזָרָה הָיְתָה

אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וָשֵׁבַע,
עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.
וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַשְׁתַּחֲוָיוֹת הָיוּ שָׁם.
אַבָּא יוֹסֵה בֶּן חָנָן אוֹמֵר:
כְּנֶגֶד שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים.
שְׁעָרִים דְּרוֹמִיִּים סְמוּכִים לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר הָעֶלְיוֹן,
שַׁעַר הַדָּלֶק,
שַׁעַר הַבְּכוֹרוֹת,
שַׁעַר הַמַּיִם.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר הַמַּיִם?
שֶׁבּוֹ מַכְנִיסִין צְלוֹחִית שֶׁלַּמַּיִם שֶׁלַּנִּסּוּךְ בֶּחָג.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
בּוֹ הַמַּיִם מְפַכִּים,
הַעֲתִידִין לְהִיוֹת יוֹצְאִין מִתַּחַת מִפְתַּן הַבַּיִת.

יב

וּלְעֻמָּתָן בַּצָּפוֹן סְמוּכִין לַמַּעֲרָב:
שַׁעַר יְכָנְיָה,
שַׁעַר הַקָּרְבָּן,
שַׁעַר הַנָּשִׁים,
שַׁעַר הַשִּׁיר.
וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ שַׁעַר יְכָנְיָה?
שֶׁבּוֹ יָצָא יְכָנְיָה בִּגָלוּתוֹ.
שֶׁבַּמִּזְרָח, שַׁעַר נִיקָנוֹר.
וּשְׁנֵי פְּשַׁפְּשִׁין הָיוּ לוֹ,
אֶחָד מִימִינוֹ, וְאֶחָד מִשְּׂמאלוֹ.
וּשְׁנַיִם בַּמַּעֲרָב.

פרק ג

מסכת מידות פרק ג משנה א
א
הַמִּזְבֵּחַ הָיָה שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם וְעַל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם.
עָלָה אַמָּה וְכָנַס אַמָּה,
זֶה הַיְסוֹד.
נִמְצָא שְׁלֹשִׁים עַל שְׁלֹשִׁים.
עָלָה חָמֵשׁ וְכָנַס אַמָּה, <עָלָה אַמָּה>
זֶה הַסּוֹבֵב.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה עַל עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה.
מִקּוֹם הַקְּרָנוֹת, אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ עַל עֶשְׂרִים וָשֵׁשׁ.
מִקּוֹם הִלּוּךְ רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים,
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצָא עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע עַל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
מִקּוֹם הַמַּעֲרָכָה.

ב

אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
מִתְחַלָּתָהּ לֹא הָיָה אֶלָּא עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנָה.
כּוֹנֵס וְעוֹלֶה כַּמִּדָּה זוֹ,
עַד שֶׁנִּמְצָא מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה עֶשְׂרִים עַל עֶשְׂרִים.

ג
וּכְשֶׁעָלוּ בְנֵי הַגּוֹלָה,
הוֹסִיפוּ עָלָיו אַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַצָּפוֹן,
וְאַרְבַּע אַמּוֹת מִן הַמַּעֲרָב,
כְּמִין גַּמָּה, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מג,טז)
"וְהָאֲרִאֵיל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֹרֶךְ,
בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה רֹחַב רָבוּעַ".
יָכוֹל שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה?
כְּשֶׁהוּא אוֹמֵר:
"אֶל אַרְבַּעַת רְבָעָיו",
מְלַמֵּד שֶׁמִּן הָאֶמְצַע הוּא מוֹדֵד
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה לְכָל רוּחַ.

ד
וְחוּט שֶׁלַּסִּקְרָה חוֹגְרוֹ בָאֶמְצַע,
לְהַבְדִּיל בֵּין הַדָּמִים הָעֶלְיוֹנִים לַדָּמִים הַתַּחְתּוֹנִים.
וְהַיְסוֹד הָיָה מְהַלֵּךְ עַל פְּנֵי כָל הַצָּפוֹן,
וְעַל פְּנֵי כָל הַמַּעֲרָב,
וְאוֹכֵל בַּדָּרוֹם אַמָּה אַחַת,
וּבַמִּזְרָח אַמָּה אַחַת.

מסכת מידות פרק ג משנה ב
ה
וּבְקֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית הָיוּ שְׁנֵי נְקָבִין,
כְּמִין שְׁנֵי חֻטְמִין דַּקִּין,
שֶׁהַדָּמִין נִתָּנִין עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
וְעַל יְסוֹד דְּרוֹמִי, וְיוֹרְדִין בָּהֶן,
וּמִתְעָרְבִין בָּאַמָּה,
וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן.

מסכת מידות פרק ג משנה ג
ו
לְמַטָּה בָּרִצְפָּה בְּאוֹתָהּ הַקֶּרֶן,
וּמָקוֹם הָיָה שָׁם אַמָּה עַל אַמָּה,
וְטַבְלָה שֶׁלַּשַּׁיִשׁ,
וְטַבַּעַת הָיְתָה קְבוּעָה בָהּ.
שֶׁבּוֹ יוֹרְדִין לַשִּׁית,
וּמְנַקִּין אוֹתוֹ.
וְכֶבֶשׁ הָיָה לִדְרוֹמוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם עַל רֹחַב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה,
וּרְבוּבָה הָיְתָה בְמַעֲרָבוֹ,
שֶׁשָּׁם הָיוּ נוֹתְנִין פְּסוּלֵי חַטַּאת הָעוֹף.

מסכת מידות פרק ג משנה ד
ז

אֶחָד אַבְנֵי הַכֶּבֶשׁ וְאֶחָד אַבְנֵי הַמִּזְבֵּחַ,
מִבְקֵעַת בֵּית כֶּרֶם,
חוֹפְרִין לְמַטָּה מִן הַבְּתוּלָה,
וּמְבִיאִים מִשָּׁם אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת,
שֶׁלֹּא הוּנַף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל,
שֶׁהַבַּרְזֶל פּוֹסֵל בִּנְגִיעָה וּבִפְגִימָה בְּכָל דָּבָר.
נִפְגָּמָה אַחַת מֵהֶן, הֵיא פְסוּלָה,
וְכֻלָּם כְּשֵׁרוֹת.
מְלַבְּנִים אוֹתוֹ פַּעֲמַיִם בַּשָּׁנָה:
אַחַת בַּפֶּסַח, וְאַחַת בֶּחָג.
וְהַהֵיכָל פַּעַם אַחַת, בַּפֶּסַח.
רְבִּי אוֹמֵר:
כָּל עֶרֶב שַׁבָּת מְלַבְּנִים אוֹתוֹ בַּמַּפָּה,
מִפְּנֵי הַדָּמִין.

ח
לֹא הָיוּ שָׁדִין אוֹתָן בְּכָפִיס שֶׁלַּבַּרְזֶל,
שֶׁמָּא יִגַּע וְיִפָּסֵל;
שֶׁהַבַּרְזֶל נִבְרָא לְקַצֵּר יָמָיו שֶׁלָּאָדָם,
וְהַמִּזְבֵּחַ נִבְרָא לְהַאֲרִיךְ יָמָיו שֶׁלָּאָדָם,
אֵינוּ בָא בַּדִּין שֶׁיְּנוֹף הַמְקַצֵּר עַל הַמַּאֲרִיךְ.

מסכת מידות פרק ג משנה ה
ט
וְטַבָּעוֹת הָיוּ לְצָפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
שִׁשָּׁה סְדָרִים שֶׁלְּאַרְבַּע אַרְבַּע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַרְבָּעָה שֶׁלְּשֵׁשׁ שֵׁשׁ,
שֶׁעֲלֵיהֶן שׁוֹחֲטִין אֶת הַקָּדָשִׁים.

י
בֵּית הַמִּטְבָּחַיִם הָיָה לְצָפוֹנוֹ שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ,
וְעָלָיו שְׁמוֹנָה עַמּוּדִים נְגָסִין,
וּרְבִיעִית שֶׁלָּאֳרֶז עַל גַּבֵּיהֶן,
וְאַנְקָלָיוֹת שֶׁלַּבַּרְזֶל הָיוּ קְבוּעִין בָּהֶן,
וּשְׁלֹשָׁה סְדָרִין הָיוּ בְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
שֶׁבָּהֶן תּוֹלִין וּמַפְשִׁיטִין,
וְשֶׁלְּחָנוֹת שֶׁלַּשַּׁיִשׁ בֵּין הָעַמּוּדִין.

מסכת מידות פרק ג משנה ו
יא
הַכִּיּוֹר הָיָה בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,
וּמָשׁוּךְ כְּלַפֵּי הַדָּרוֹם.
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה;
וּשְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה מַעֲלוֹת הָיוּ שָׁם,
רוּם מַעֲלָה חֲצִי אַמָּה,
וְשִׁלְחָהּ חֲצִי אַמָּה.
אַמָּה אַמָּה רֹבֶד שָׁלוֹשׁ, <מנוקד רוֹבֶד בכל מקום>
אַמָּה אַמָּה, וְרֹבֶד שָׁלוֹשׁ.
הָעֶלְיוֹנָה, אַמָּה אַמָּה, וְרֹבֶד אַרְבַּע.

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעֲלִיוֹנָה, אַמָּה אַמָּה, וְרֹחַב חָמֵשׁ.

מסכת מידות פרק ג משנה ז
יב
פִּתְחוֹ שֶׁלָּאוּלָם,
גָּבְהוֹ אַרְבָּעִים אַמָּה,
וְרָחְבּוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה.
וְחָמֵשׁ מַלְתְּרָיוֹת שֶׁלַּמִּילָה הָיוּ עַל גַּבָּיו.
הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַפֶּתַח
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
וְשֶׁלְּמַעְלָה מִמֶּנָּה עוֹדֶפֶת עָלֶיהָ
אַמָּה מִזֶּה, וְאַמָּה מִזֶּה.
נִמְצֵאת הָעֶלְיוֹנָה שְׁלֹשִׁים אַמָּה.
וְנִדְבָּךְ שֶׁלָּאֲבָנִים הָיָה בֵּין כָּל אַחַת וְאַחַת.

מסכת מידות פרק ג משנה ח
יג
וּכְלוֹנָסוֹת שֶׁלָּאֶרֶז הָיוּ קְבוּעִין
מִכָּתְלוֹ שֶׁלַּהֵיכָל לְכָתְלוֹ שֶׁלָּאוּלָם,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבָּעֵט.
וְשַׂרְשְׂרוֹת שֶׁלַּזָּהָב הָיוּ קְבוּעוֹת בְּתִקְרַת הָאוּלָם,
שֶׁבָּהֶן פִּרְחֵי כְהֻנָּה עוֹלִין,
וְרוֹאִין אֶת הָעֲטָרוֹת שֶׁבַּחֲלוֹנוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (זְכַרְיָה ו,יד)
"וְהָעֲטָרוֹת תִּהְיֶה
לְחֵלֶם וּלְטוֹבִיָּה וְלִידַעְיָה וּלְחֵן בֶּן צְפַנְיָה,
לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יי".
וְגֶפֶן שֶׁלַּזָּהָב הָיְתָה עוֹמֶדֶת עַל פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל,
וּמַדְלָה עַל גַּבֵּי כְלוֹנָסוֹת.
כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְנַדֵּב עֲלֶה, גַּרְגִּיר, אוֹ אֶשְׁכּוֹל,
מֵבִיא וְתוֹלֶה בָּהּ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק:
מַעֲשֶׂה הָיָה,
וְנִמְנוּ עָלֶיהָ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֹּהֲנִים.

פרק ד

מסכת מידות פרק ד משנה א
א
פִּתְחוֹ שֶׁלַּהֵיכָל,
גָּבְהוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה,
וְרָחְבּוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת.
וְאַרְבַּע דְּלָתוֹת הָיוּ לוֹ:
שְׁתַּיִם מִבִּפְנִים, וּשְׁתַּיִם מִבַּחוּץ,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כג)
"וּשְׁתַּיִם דְּלָתוֹת לַהֵיכָל וְלַקֹּדֶשׁ".
הַחִיצוֹנוֹת נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַפֶּתַח,

לְכַסּוֹת עָבְיוֹ שֶׁלַּכֹּתֶל,
הַפְּנִימִיּוֹת נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַבַּיִת,
לְכַסּוֹת אַחַר הַדְּלָתוֹת.
שֶׁכָּל הַבַּיִת טוּחַ בַּזָּהָב,
חוּץ מֵאַחַר הַדְּלָתוֹת.

ב
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּתוֹךְ הַפֶּתַח הָיוּ עוֹמְדוֹת,
וּכְמִין אִצְרָפָה מִטָּה הָיוּ,
נְקֻפָּלוֹת לַאֲחוֹרֵיהֶן,
אֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה,
וְאֵלּוּ שְׁתֵּי אַמּוֹת וּמַחְצָה,
חֲצִי אַמָּה מְזוּזָה מִכָּאן,
וַחֲצִי אַמָּה מְזוּזָה מִכָּאן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְחֶזְקֵאל מא,כד)
"וּשְׁתַּיִם דְּלָתוֹת לַדְּלָתוֹת,
שְׁתַּיִם מוּסָבוֹת דְּלָתוֹת,
וּשְׁתַּיִם לַדֶּלֶת אַחַת,
וּשְׁתֵּי דְלָתוֹת לָאַחֶרֶת".

מסכת מידות פרק ד משנה ב
ג
וּשְׁנֵי פְשָׁפְשִׁין הָיוּ לוֹ לְשַׁעַר הַגָּדוֹל:
אֶחָד בַּצָּפוֹן, וְאֶחָד בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּדָּרוֹם, לֹא נִכְנַס בּוֹ אָדָם מֵעוֹלָם,
וְעָלָיו הוּא מְפָרֵשׁ עַל יְדֵי יְחֶזְקֵאל: (יְחֶזְקֵאל מד,ב)
"וַיֹּאמֶר אֵלַי יי:
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה, לֹא יִפָּתֵחַ,
וְאִישׁ לֹא יָבֹא בוֹ,
כִּי יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בוֹ וְהָיָה סָגוּר".
נָטַל אֶת הַמַּפְתֵּחַ וּפָתַח אֶת הַפְּשָׁפֶשׁ,
נִכְנַס לְהַתָּא, וּמֵהַתָּא לַהֵיכָל.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּתוֹךְ עָבְיוֹ שֶׁלַּכֹּתֶל הָיָה מְהַלֵּךְ,
עַד שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שְׁנֵי שְׁעָרִים,
וּפָתַח אֶת הַחִיצוֹנוֹת מִבִּפְנִים,
וְאֶת הַפְּנִימִיּוֹת מִבַּחוּץ.

מסכת מידות פרק ד משנה ג
ד
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמוֹנָה תָּאִים הָיוּ שָׁם:
חֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּדָּרוֹם,
וּשְׁמוֹנָה בַּמַּעֲרָב.
שֶׁבַּצָּפוֹן וְשֶׁבַּדָּרוֹם,
חֲמִשָּׁה עַל גַּבֵּי חֲמִשָּׁה,
וַחֲמִשָּׁה עַל גַּבֵּיהֶם.
וְשֶׁבַּמַּעֲרָב,
שְׁלֹשָׁה עַל גַּבֵּי שְׁלֹשָׁה,
וּשְׁנַיִם עַל גַּבֵּיהֶם.

וּשְׁלֹשָׁה פְּתָחִים הָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד׃
אֶחָד לַתָּא מִן הַיָּמִין,
וְאֶחָד לַתָּא מִן הַשְּׂמאל,
וְאֶחָד לַתָּא שֶׁעַל גַּבָּיו.
וּבְקֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,
הָיוּ חֲמִשָּׁה פְּתָחִים׃
אֶחָד לַתָּא מִן הַיָּמִין,
וְאֶחָד לַתָּא שֶׁעַל גַּבָּיו,
וְאֶחָד לַמִּסְבָּה,
וְאֶחָד לְפִשֶּׁפֶשׁ,
וְאֶחָד לַהֵיכָל.

מסכת מידות פרק ד משנה ד
ה
הַתַּחְתּוֹנָה, חָמֵשׁ,
וְרֹבֶד שֵׁשׁ;
וְהָאֶמְצָעִיוֹת, שֵׁשׁ,
וְרֹבֶד שֶׁבַע;
הָעֶלְיוֹנָה, שֶׁבַע,
שֶׁנֶּאֱמַר׃ (מלכים א ו,ו)
״הַיָּצִיעַ הַתַּחְתֹּנָה חָמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ,
כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה,
לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת.״
וְכֵן הַתַּחְתּוֹנָה,
יַעֲלֶה עַל הָעֶלְיוֹנָה לַתִּיכֹנָה. <שורה זו אינה מנוקדת>

מסכת מידות פרק ד משנה ה
ו
וּמִסְבָּה הָיְתָה עוֹלָה
מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית לְקֶרֶן צְפוֹנִית מַעֲרָבִית,
שֶׁבָּהּ הָיוּ עוֹלִים לְגַגּוֹת הַתָּאִים.
הָיָה עוֹלֶה בְּמִסְבָּה וּפָנָיו לַמַּעֲרָב,
הִלֵּךְ פְּנֵי כָל הַצָּפוֹן,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַמַּעֲרָב.
הִגִּיעַ לַמַּעֲרָב, הָפַךְ פָּנָיו לַדָּרוֹם.
הִלֵּךְ פְּנֵי כָל הַמַּעֲרָב,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַדָּרוֹם.
הִגִּיעַ לַדָּרוֹם, הָפַךְ פָּנָיו לַמִּזְרָח.
הָיָה מְהַלֵּךְ בַּדָּרוֹם,
עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לִפְתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה,
שֶׁפִּתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה פָּתוּחַ לַדָּרוֹם.

ז
וּבְפִתְחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה,
הָיוּ שְׁנֵי כְלוֹנָסוֹת שֶׁלָּאֳרֶז,
שֶׁבָּהֶן הָיוּ עוֹלִין לְגַגָּהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה.
וְרֹאשָׁן פְּסֵפְסִין מַבְדִּיל בָּעֲלִיָּה,
בֵּין קֹדֶשׁ לְבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

וּבְלוּלִין הָיוּ פְּתוּחִין בָּעֲלִיָּה לְבֵית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים, <לבין>
שֶׁבָּהֶן הָיוּ מְשַׁלְּשִׁין אֶת הָאֲמָנִים בַּתְּבוּת,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזּוֹנוּ אֶת עֵינֵיהֶן מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.

מסכת מידות פרק ד משנה ו
ח
הַהֵיכָל, מֵאָה עַל מֵאָה, עַל רוּם מֵאָה.
הָאֻטָּם שֵׁשׁ אַמּוֹת, וְגָבְהוֹ אַרְבָּעִים.
אַמָּה כִיּוֹר, וְאַמָּתַיִם בֵּית דְּלִיפָה. <דילפה>
וְאַמָּה תִקְרָה, וְאַמָּה מַעֲזֵיבָה.
וְגָבְהָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה אַרְבָּעִים אַמָּה.
אַמָּה כִיּוֹר, וְאַמָּה בֵית דְּלִיפָה. <דילפה>
אַמָּה תִקְרָה, וְאַמָּה מַעֲזֵיבָה.
שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת מַעֲקֶה,
וְאַמָּה כוֹלֶה עוֹרֵב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה כוֹלֶה עוֹרֵב עוֹלֶה בַּמִּדָּה,
אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת הָיָה מַעֲקֶה.

מסכת מידות פרק ד משנה ז
ט
מִן הַמִּזְרָח לַמַּעֲרָב, מֵאָה אַמָּה:
כֹּתֶל הָאוּלָם חָמֵשׁ,
וְהָאוּלָם אַחַת עֶשְׂרֵה,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים אַמָּה,
אַמָּה טַרְקְסִין, <טריקסין>
עֶשְׂרִים אַמָּה לְבֵית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
וְכֹתֶל הַתָּא חָמֵשׁ.

י
מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם, שִׁבְעִים אַמָּה:
כֹּתֶל הַמִּסְבָּה חָמֵשׁ,
וְהַמִּסְבָּה שָׁלוֹשׁ,
כֹּתֶל הַתָּא חָמֵשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְתוֹכוֹ עֶשְׂרִים אַמָּה,
כֹּתֶל הַהֵיכָל שֵׁשׁ,
וְהַתָּא שֵׁשׁ,
וְכֹתֶל הַתָּא חָמֵשׁ,
וּבֵית הוֹרָדַת הַמַּיִם שָׁלוֹשׁ אַמּוֹת,
וְהַכֹּתֶל חָמֵשׁ אַמּוֹת.

יא
וְהָאוּלָם עוֹדֵף עָלָיו
חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִן הַצָּפוֹן,
וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִן הַדָּרוֹם,

הוּא הָיָה נִקְרָא "בֵּית הַחֲלָפוֹת",
שֶׁשָּׁם גּוֹנְזִין אֶת הַסַּכִּינִים.
הַהֵיכָל צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו,
דּוֹמֶה לַאֲרִי, שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה כט,א)
"הוֹי אֲרִיאֵל אֲרִיאֵל קִרְיַת חָנָה דָוִד",
מָה הָאֲרִי צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו,
אַף הַהֵיכָל צַר מֵאַחֲרָיו וְרָחָב מִלְּפָנָיו.

פרק ה

מסכת מידות פרק ה משנה א
א
כָּל הָעֲזָרָה הָיְתָה
אֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וָשֶׁבַע,
עַל רֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ.
מִן הַמִּזְרָח לַמַּעֲרָב,
מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וָשֶׁבַע:
מְקוֹם דְּרִיסַת יִשְׂרָאֵל, אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה,
וּמְקוֹם דְּרִיסַת הַכֹּהֲנִים, אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה,
הַמִּזְבֵּחַ, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם,
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ, עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אַמָּה,
הַהֵיכָל מֵאָה אַמָּה,
וְאַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה לַאֲחוֹרֵי בֵית הַבַּפֹּרֶת. <לְאֲחוֹרֵי>

מסכת מידות פרק ה משנה ב
ב
מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם,
מֵאָה אַמָּה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ:
הַכֶּבֶשׁ וְהַמִּזְבֵּחַ, שִׁשִּׁים וּשְׁתַּיִם,
מִן הַמִּזְבֵּחַ לַטַּבָּעוֹת, שְׁמוֹנָה אַמּוֹת,
מְקוֹם הַטַּבָּעוֹת, עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע,
מִן הַטַּבָּעוֹת לַשַּׁלְחָנוֹת, אַרְבַּע,
מִן הַשַּׁלְחָנוֹת וְלַנַּנְסִין, אַרְבַּע,
מֵהַנַּנְסִין לְכֹתֶל הָעֲזָרָה, שְׁמוֹנָה אַמּוֹת,
וְהַמּוֹתָר בֵּין כֶּבֶשׁ לַכֹּתֶל, מְקוֹם הַנַּנְסִין.

מסכת מידות פרק ה משנה ג
[ג]
שֵׁשׁ לִשְׁכוֹת הָיוּ בָעֲזָרָה:
שָׁלוֹשׁ בַּצָּפוֹן, וְשָׁלוֹשׁ בַּדָּרוֹם.
שֶׁבַּצָּפוֹן:
לִשְׁכַּת הַמֶּלַח,
לִשְׁכַּת הַפַּרְוָה,
לִשְׁכַּת הַמְּדִיחִין.
לִשְׁכַּת הַמֶּלַח,
שָׁם הָיוּ נוֹתְנִים מֶלַח לַקָּרְבָּן.
לִשְׁכַּת הַפַּרְוָה,
שָׁם הָיוּ מוֹלְחִין עוֹרוֹת קָדָשִׁים.

וְעַל גַּג הָיָה בֵּית טְבִילָה
לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים.
לִשְׁכַּת הַמְּדִיחִין,
(שֶׁשָּׁם הָיוּ מְדִיחִין) קְרֵבֵי הַקָּדָשִׁים,
וּמִשָּׁם מְסִבָּה עוֹלָה לְגַג בֵּית הַפַּרְוָה.

מסכת מידות פרק ה משנה ד
ד
שֶׁבַּדְּרוֹם:
לִשְׁכַּת הָעֵץ,
לִשְׁכַּת הַגּוֹלָה,
לִשְׁכַּת הַגָּזִית.
לִשְׁכַּת הָעֵץ,
(אָמַר רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב:)
שָׁכַחְתִּי מָה הָיְתָה מְשַׁמֶּשֶׁת.
אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר:
לִשְׁכַּת כֹּהֵן גָּדוֹל הָיְתָה אַחַר שְׁתֵּיהֶם,
וְגַג שִׁלְשְׁתָּן שָׁוֶה.
לִשְׁכַּת הַגּוֹלָה,
שָׁם הָיָה בּוֹר הַגּוֹלָה,
וְהַגַּלְגַּל נָתוּן עָלָיו,
וּמִשָּׁם מְסַפְּקִין מַיִם לְכָל הָעֲזָרָה.

ה
לִשְׁכַּת הַגָּזִית,
שָׁם הָיְתָה סַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שֶׁלְּיִשְׂרָאֵל יוֹשֶׁבֶת,
וְדָנָה אֶת הַכֹּהֲנָה.
כֹּהֵן שֶׁנִּמְצָא בּוֹ פָּסוּל,
לוֹבֵשׁ שְׁחוֹרִים, וּמִתְעַטֵּף שְׁחוֹרִין,
וְיוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ;
וְשֶׁלֹּא נִמְצָא פָּסוּל,
לוֹבֵשׁ לְבָנִים,
וְנִכְנָס וּמְשַׁמֵּשׁ עִם אֶחָיו הַכֹּהֲנִים.
יוֹם טוֹב הָיוּ עוֹשִׂין,
שֶׁלֹּא נִמְצָא פָּסוּל בְּזַרְעוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן.
וְכָךְ הָיוּ אוֹמְרִים:
״בָּרוּךְ הַמָּקוֹם, בָּרוּךְ הוּא!
שֶׁלֹּא נִמְצָא פָּסוּל בְּזַרְעוֹ שֶׁלְּאַהֲרֹן.

חסל מסכת מידות

מסכת קינים

פרק א

מסכת קינים פרק א משנה א
א
חַטַּאת הָעוֹף נֶעֱשֵׂית לְמַטָּן,
וְחַטַּאת בְּהֵמָה לְמַעְלָה.
עוֹלַת הָעוֹף נֶעֱשֵׂית לְמַעְלָן,
וְעוֹלַת בְּהֵמָה לְמַטָּה.
אִם שִׁנָּה בָזֶה וּבָזֶה, פָּסַל.
כֵּיצַד סֵדֶר קִנִּים? כָּךְ הוּא: <הֵיא>
הַחוֹבָה, אֶחָד חַטָּאת וְאֶחָד עוֹלָה;
בִּנְדָרִים וּבִנְדָבוֹת, כֻּלָּם עוֹלוֹת.
אֵי זֶה הוּא נֶדֶר?
הָאוֹמֵר ׳הֲרֵי עָלַי עוֹלָה׳.
וְאֵי זוֹ הִיא נְדָבָה?
הָאוֹמֵר ׳הֲרֵי זוֹ עוֹלָה׳.
מַה בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת?
אֶלָּא שֶׁהַנְּדָרִים,
מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ, חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן,
וּנְדָבוֹת,
מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ, אֵינָן חַיָּבִים בְּאַחֲרָיוּתָן.

מסכת קינים פרק א משנה ב
ב
חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְעוֹלָה, וְעוֹלָה בַחַטָּאת,
אֲפִלּוּ אֶחָד בָּרִבּוֹא, יָמוּתוּ כֻלָּם.
חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן חַטָּאוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
וְכֵן עוֹלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
בֵּין שֶׁהַחוֹבָה מְרֻבָּה וְהַנְּדָבָה מְמֻעֶטֶת,
בֵּין שֶׁהַנְּדָבָה מְרֻבָּה וְהַחוֹבָה מְמֻעֶטֶת,
בֵּין שֶׁשְּׁתֵיהֶן שָׁוות.

מסכת קינים פרק א משנה ג
ג
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּחוֹבָה וּבִנְדָבָה,
אֲבָל חוֹבָה שֶׁנִּתְעָרְבָה זוֹ בָזוֹ,
אַחַת לָזוֹ וְאַחַת לָזוֹ,
שְׁתַּיִם לָזוֹ וּשְׁתַּיִם לָזוֹ,
שָׁלוֹשׁ לָזוֹ וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
מַחְצָה כָשֵׁר, וּמַחְצָה פָּסוּל.
אַחַת לָזוֹ שְׁתַּיִם לָזוֹ,
הַמֶּעֶט כָּשֵׁר.
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד, וּבֵין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת,
בֵּין מֵאִשָּׁה אַחַת, וּבֵין מִשְּׁתֵי נָשִׁים.

מסכת קינים פרק א משנה ד
ד
כֵּיצַד מִשֵּׁם אֶחָד?
לֵדָה וְלֵדָה, זִיבָה וְזִיבָה, מִשֵּׁם אֶחָד.

מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת?
לֵדָה וְזִיבָה.
מִשְּׁתֵּי נָשִׁים?
עַל זוֹ לֵדָה וְעַל זוֹ לֵדָה,
עַל זוֹ זִיבָה וְעַל זוֹ זִיבָה, מִשֵּׁם אֶחָד.
מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת?
עַל זוֹ לֵדָה וְעַל זוֹ זִיבָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁלָּקְחוּ קִנֵּיהֶן בְּעֵרוּב,
אוֹ שֶׁנָּתְנוּ דְמֵי קִנֵּיהֶן לַכֹּהֵן,
לְאֵי זוֹ שֶׁיִּרְצֶה כֹהֵן יַקְרִיב חַטָּאת,
וּלְאֵי זוֹ שֶׁיִּרְצֶה כֹהֵן יַקְרִיב עוֹלָה,
בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד וּבֵין מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת.

פרק ב

מסכת קינים פרק ב משנה א
א
קֵן סְתוּמָה שֶׁפָּרַח מִמֶּנָּה גוֹזָל לְאַוִּיר,
אוֹ שֶׁפָּרַח לְבֵין הַמֵּתוֹת,
אוֹ שֶׁמֵּת אֶחָד מֵהֶן,
יִקַּח זוֹג לַשֵּׁנִי.
פָּרַח לְבֵין הַקְּרֵבוֹת, פָּסוּל,
וּפוֹסֵל אֶחָד כְּנֶגְדּוֹ,
שֶׁהַגּוֹזָל הַפּוֹרֵחַ פָּסוּל,
וּפוֹסֵל אֶחָד כְּנֶגְדּוֹ.

מסכת קינים פרק ב משנה ב
ב
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי נָשִׁים, לָזוֹ שְׁתֵּי קִנִּים וְלָזוֹ שְׁתֵּי קִנִּים,
פָּרַח מִזּוֹ לָזוֹ, פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ.
חָזַר, פּוֹסֵל אֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
פָּרַח וְחָזַר, פָּרַח וְחָזַר,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם,
שֶׁאֲפִלּוּ הֵן מְעֹרָבוֹת, אֵין פָּחוּת מִשְּׁתַּיִם.

מסכת קינים פרק ב משנה ג
ג
לָזוֹ אַחַת, לָזוֹ שְׁתַּיִם, לָזוֹ שָׁלוֹשׁ,
לָזוֹ אַרְבַּע, לָזוֹ חָמֵשׁ, לָזוֹ שֵׁשׁ, לָזוֹ שֶׁבַע,
פָּרַח מִן הָרִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה, לַשְּׁלִישִׁית, לָרְבִיעִית,
לַחֲמִישִׁית, לַשִּׁשִּׁית, לַשְּׁבִיעִית, וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הָרִאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנִיָּה, אֵין לָהֶם כְּלוּם.
הַשְּׁלִישִׁית יֵשׁ לָהּ אַחַת,
הָרְבִיעִית יֵשׁ לָהּ שְׁתַּיִם,
וְהַחֲמִישִׁית יֵשׁ לָהּ שָׁלוֹשׁ,

הַשִּׁשִּׁית יֵשׁ לָהּ אַרְבַּע,
וְהַשְּׁבִיעִית יֵשׁ לָהּ שֵׁשׁ.
פָּרַח וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הַשְּׁלִישִׁית וְהָרְבִיעִית אֵין לָהֶם כְּלוּם,
הַחֲמִישִׁית יֵשׁ לָהּ אַחַת,
הַשִּׁשִּׁית יֵשׁ לָהּ שְׁתַּיִם,
הַשְּׁבִיעִית יֵשׁ לָהּ חָמֵשׁ.
פָּרַח וְחָזַר,
פּוֹסֵל אֶחָד בַּהֲלִיכָתוֹ, וְאֶחָד בַּחֲזִירָתוֹ.
הַחֲמִישִׁית וְהַשִּׁשִּׁית אֵין לָהֶם כְּלוּם,
הַשְּׁבִיעִית יֵשׁ לָהּ אַרְבַּע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
שְׁבִיעִית לֹא הִפְסִידָה כְלוּם.
וְאִם פָּרַח מִבֵּין הַמִּתוֹת לְכֻלָּם,
חֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

מסכת קינים פרק ב משנה ד
ד
קֵן סְתוּמָה וְקֵן מְפֹרֶשֶׁת,
פָּרַח מִסְתוּמָה לִמְפֹרֶשֶׁת,
יִקַּח זוֹג לַשֵּׁנִי.
חָזַר, אוֹ שֶׁפָּרַח מִן הַמְּפֹרֶשֶׁת רִאשׁוֹן,
חֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

מסכת קינים פרק ב משנה ה
ה
חַטָּאת מִכָּן וְעוֹלָה מִכָּן, וּסְתוּמָה בָּאֶמְצַע,
פָּרַח מִן הָאֶמְצַע לְצָדָדִין,
אֶחָד הֵילָךְ וְאֶחָד הֵילָךְ,
לֹא הִפְסִיד כְּלוּם, אֶלָּא יֹאמַר:
זֶה שֶׁהָלַךְ אֵצֶל חַטָּאוֹת, חַטָּאת,
וְזֶה שֶׁהָלַךְ אֵצֶל עוֹלוֹת, עוֹלָה.
חָזַר לָאֶמְצַע, הָאֶמְצָעִיִּים יָמוּתוּ,
אֵלּוּ יִקָּרְבוּ חַטָּאוֹת, וְאֵלּוּ יִקָּרְבוּ עוֹלוֹת.
חָזַר אוֹ שֶׁפָּרַח מִן הָאֶמְצַע לְצָדָדִין,
חֲרֵי כֻלָּם יָמוּתוּ.

ו
אֵין מְבִיאִין תּוֹרִין כְּנֶגֶד בְּנֵי יוֹנָה,
וְלֹא בְנֵי יוֹנָה כְּנֶגֶד תּוֹרִין.
כֵּיצַד?
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטָּאתָהּ תּוֹר וְעוֹלָתָהּ בֶּן יוֹנָה,
[תִּכְפֹּל וְתָבִיא עוֹלָתָהּ תּוֹר;
עוֹלָתָהּ תּוֹר וְחַטָּאתָהּ בֶּן יוֹנָה,]
תִּכְפֹּל וְתָבִיא עוֹלָתָהּ בֶּן יוֹנָה.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
הוֹלְכִין אַחַר הָרִאשׁוֹן.
הָאִשָּׁה שֶׁהֵבִיאָה חַטָּאתָהּ, וּמֵתָה,
יָבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין עוֹלָתָהּ;

עוֹלָתָהּ, וּמִתָּה,
לֹא יָבִיאוּ הַיּוֹרְשִׁין חַטָּאתָהּ.

פרק ג

מסכת קינים פרק ג משנה א
א
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּכֹהֵן נִמְלָךְ;
אֲבָל בְּכֹהֵן שֶׁאֵינוּ נִמְלָךְ,
אַחַת לָזוֹ וְאַחַת לָזוֹ,
שְׁתַּיִם לָזוֹ וּשְׁתַּיִם לָזוֹ,
שָׁלוֹשׁ לָזוֹ וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
עָשָׂה כֵּלָּן לְמַעְלָן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְכֵלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
חֶצְיָם לְמַעְלָן, וְחֶצְיָם לְמַטָּן, <חֶצְיָהּ>
אֶת שֶׁלְמַעְלָן, מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְאֶת שֶׁלְמַטָּן, מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל.

מסכת קינים פרק ג משנה ב
ב
אַחַת לָזוֹ, וּשְׁתַּיִם לָזוֹ, וְשָׁלוֹשׁ לָזוֹ,
וְעָשָׂר לָזוֹ, וּמֵאָה לָזוֹ,
עָשָׂה כֵּלָּן לְמַעְלָן,
מַחְצָה [כָשֵׁר] וּמַחְצָה פָסוּל;
[כֵּלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;]
חֶצְיָן לְמַעְלָן, וְחֶצְיָן לְמַטָּן, <חֶצְיָהּ>
הַמְרֻבֶּה כָשֵׁר.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל מָקוֹם שֶׁאַתְּ יָכוֹל לַחֲלֹק אֶת הַקִּנִּים,
לֹא יִהוּ מִשֶּׁלְאִשָּׁה אַחַת,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן, <וּלְמַטָּה>
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל.
מָקוֹם שֶׁאֵין אַתְּ יָכוֹל לַחֲלֹק אֶת הַקִּנִּים,
עַד שֶׁיִּהוּ מִשֶּׁלְאִשָּׁה אַחַת,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן,
הַמְרֻבֶּה כָשֵׁר.

מסכת קינים פרק ג משנה ג
ג
חַטָּאת לָזוֹ וְעוֹלָה לָזוֹ,
עָשָׂה כֵּלָּן לְמַעְלָה,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;
וְכֵלָּן לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָסוּל;

חֻצָּן לְמַעְלָן, וְחֻצָּן לְמַטָּן,
שְׁתֵּיהֶן פְּסוּלוֹת,
שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
חַטָּאת קְרֵבָה לְמַעְלָן, וְעוֹלָה לְמַטָּן.

מסכת קינים פרק ג משנה ד
ד
חַטָּאת וְעוֹלָה סְתוּמָה וּמְפֹרֶשֶׁת,
עָשָׂה כֻּלָּם לְמַעְלָן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל;
כֻּלָּם לְמַטָּן,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל;
חֻצָּן לְמַעְלָן, וְחֻצָּן לְמַטָּן,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא סְתוּמָה, וְהִיא מִתְחַלֶּקֶת בֵּינֵיהֶן.

מסכת קינים פרק ג משנה ה
ה
חַטָּאת שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן חַטָּאת שֶׁבְּחוֹבָה.
[חוֹבָה] שְׁנַיִם בְּחַטָּאת,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל.
וְחַטָּאת שְׁנַיִם בְּחוֹבָה,
הַמִּנְיָן שֶׁבְּחוֹבָה כָּשֵׁר.

ו
וְכֵן עוֹלָה שֶׁנִּתְעָרְבָה בְּחוֹבָה,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא מִנְיַן עוֹלוֹת שֶׁבְּחוֹבָה.
חוֹבָה שְׁנַיִם בְּעוֹלָה,
מַחְצָה כָשֵׁר וּמַחְצָה פָּסוּל.
עוֹלָה שְׁנַיִם בְּחוֹבָה,
הַמִּנְיָן שֶׁבְּחוֹבָה כָּשֵׁר.

מסכת קינים פרק ג משנה ו
ז
הָאִשָּׁה שֶׁאָמְרָה ׳הֲרֵי עָלַי קֵן כְּשֶׁאֵלֵד זָכָר׳,
יָלְדָה זָכָר, מְבִיאָה שְׁתֵּי קִנִּים,
אַחַת לְנִדָּרָהּ וְאַחַת לְחוֹבָתָהּ.
נִתָּנָן לַכֹּהֵן,
וְכֹהֵן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת שָׁלֹשׁ פְּרִידִים מִלְּמַעְלָן וְאַחַת מִלְּמַטָּן.
לֹא עָשָׂה כֵן,
אֶלָּא עָשָׂה שְׁתַּיִם מִלְּמַעְלָן וּשְׁתַּיִם מִלְּמַטָּן,
לֹא נִמְלַךְ,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד פְּרִידָה אַחַת,
וְיַקְרִיבֶנָּה לְמַעְלָן;
מִמִּין אֶחָד.
מִשְּׁנֵי מִינִים,
תָּבִיא שְׁתַּיִם.
פֵּרְשָׁה נִדָּרָהּ,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד שָׁלֹשׁ פְּרִידִים;
מִמִּין אֶחָד.

מִשְׁנֵי מִינִים, תָּבִיא אַרְבַּע.
קֻבְעָה נִדָּרָה,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד חָמֵשׁ פְּרִידִים;
מִמִּין אֶחָד.
וּמִשְׁנֵי מִינִים, תָּבִיא שֵׁשׁ.
נִתְנָן לַכֹּהֵן, וְאֵין יָדוּעַ מָה נִתְּנָה,
הָלַךְ הַכֹּהֵן וְעָשָׂה, וְאֵין יָדוּעַ מָה עָשָׂה,
צְרִיכָה לְהָבִיא עוֹד אַרְבַּע פְּרִידִים לְנִדָּרָה,
וּשְׁתַּיִם לְחוֹבָתָהּ, וְחַטָּאת אַחַת.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
שְׁתֵּי חַטָּאוֹת.
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
זֶה הוּא שֶׁאָמְרוּ:
כְּשֶׁהוּא חַי, קוֹלוֹ אֶחָד,
כְּשֶׁהוּא מֵת, קוֹלוֹ שִׁבְעָה.

ח
כֵּיצַד קוֹלוֹ שִׁבְעָה?
שְׁתֵּי קַרְנָיו, שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת;
שְׁתֵּי שׁוֹקָיו, שְׁנֵי חֲלִילִים;
עוֹרוֹ לַתּוֹף;
וּמֵעָיו לִנְבָלִים;
וּבְנֵי מֵעַיִם לְכִנּוֹרוֹת.

ט
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:
אַף צִמְרוֹ.
רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עֲקַשְׁיָה אוֹמֵר:
זְקֵנִי עַם הָאָרֶץ, כָּל זְמַן שֶׁהֵן מַזְקִינִין,
דַּעְתָּם מִטָּרֶפֶת עֲלֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב יב,כ)
"מֵסִיר שָׂפָה לְנֶאֱמָנִים וְטַעַם זְקֵנִים יִקָּח".

י
אֲבָל זְקֵנֵי תוֹרָה, כָּל זְמַן שֶׁהֵן מַזְקִינִים,
דַּעְתָּם מִתְיַשֶּׁבֶת עֲלֵיהֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (איוב יב,יב)
"בִּישִׁישִׁים חָכְמָה, וְאֹרֶךְ יָמִים תְּבוּנָה".

חסלת מסכת קינים

הדרן עלך סדר קדשים

סדר טהרות

מסכת כלים

פרק א

מסכת כלים פרק א משנה א
א
אֲבוֹת הַטְּמָאוֹת:
הַשֶּׁרֶץ,
וְשִׁכְבַת זֶרַע,
וּטְמֵא מֵת,
וּמְצֹרָע בִּימֵי סְפָרוֹ,
וּמֵי חַטָּאת שֶׁאֵין בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין אָדָם וְכֵלִים בְּמַגָּע,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ בְּאֲוִיר,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.

מסכת כלים פרק א משנה ב
ב
לְמַעְלָה מֵהֶן:
נְבֵלָה,
וּמֵי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
שֶׁהֵן מְטַמִּין אֶת הָאָדָם בְּמַשָּׂא,
לְטַמֵּא בְּגָדִים וַחֲסוּכֵי בְּגָדִים בְּמַגָּע.

מסכת כלים פרק א משנה ג
ג
לְמַעְלָה מֵהֶן:
בּוֹעֵל נִדָּה,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
זוֹבוֹ שֶׁלַּזָּב, וְרוֹקוֹ, וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ, וּמֵימֵי רַגְלָיו,
וְדַם הַנִּדָּה,
שֶׁהֵן מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
מֵרְכָּב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא תַּחַת אֶבֶן מְסָמָא.
לְמַעְלָה מִן הַמֵּרְכָּב:
מִשְׁכָּב,
שֶׁשָּׁוֶה מַגָּעוֹ לְמַשָּׂאוֹ.
לְמַעְלָה מִן הַמִּשְׁכָּב:
הַזָּב,
שֶׁהַזָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב,
וְאֵין מִשְׁכָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב.

מסכת כלים פרק א משנה ד
ד
לְמַעְלָה מִן הַזָּב:
זָבָה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
לְמַעְלָה מִן הַזָּבָה:
מְצֹרָע,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא בַּבְּיָאָה.
לְמַעְלָה מִן הַמְּצֹרָע:
עֻצָּם כִּשְׁעוֹרָה,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה.
חָמוּר מִכֻּלָּם:
הַמֵּת,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא בְּאָהֶל,
מַה שֶּׁאֵין כֵּלָם מְטַמִּין. <מִיטַמִּין>

מסכת כלים פרק א משנה ה
ה
עֶשֶׂר טְמָאוֹת פּוֹרְשׁוֹת מִן הָאָדָם:
מְחֻסַּר כִּפּוּרִים, אָסוּר בַּקֹּדֶשׁ,
וּמֻתָּר בִּתְרוּמָה וּבַמַּעֲשֵׂר.
חָזַר לִהְיוֹת טְבוּל יוֹם,
אָסוּר בַּקֹּדֶשׁ וּבַתְּרוּמָה,
וּמֻתָּר בַּמַּעֲשֵׂר.
חָזַר לִהְיוֹת בַּעַל קֶרִי,
אָסוּר בִּשְׁלָשְׁתָּן.

ו
חָזַר לִהְיוֹת בּוֹעֵל נִדָּה,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
חָזַר לִהְיוֹת זָב שֶׁרָאָה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן;
רָאָה שָׁלוֹשׁ, חַיָּב בַּקָּרְבָּן.

ז
חָזַר לִהְיוֹת מְצֹרָע מֻסְגָּר,
מְטַמֵּא בַּבְּיָאָה,
וּפָטוּר מִן הַפְּרִיעָה,
וּמִן הַפְּרִימָה,
וּמִן הַתְּגָלַחַת,
וּמִן הַצִּפָּרִין.
וְאִם הָיָה מֻחְלָט,
חַיָּב בְּכֻלָּן.

ח
פָּרַשׁ מִמֶּנּוּ אֵבֶר שֶׁאֵין עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,

וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּאָהֶל.
אִם יֵשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל.

ט
שֵׁעוּר הַבָּשָׂר,
כְּדֵי לַעֲלוֹת אֲרוּכָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד כְּדֵי לְהַקִּיפוֹ בְּחוּט עֵרֶב,
יֵשׁ בּוֹ לַעֲלוֹת אֲרוּכָה.

מסכת כלים פרק א משנה ו
,
עֶשֶׂר קְדֻשׁוֹת הֵן:
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת.
מַה הִיא קְדֻשָּׁתָהּ?
שֶׁמְּבִיאִין מִמֶּנָּה הָעֹמֶר, וְהַבִּכּוּרִים, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
מַה שֶּׁאֵין מְבִיאִין כֵּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת.
(מסכת כלים פרק א משנה ז)
עֲיָרוֹת מֻקָּפוֹת חוֹמָה מְקֻדָּשׁוֹת מִמֶּנָּה,
שֶׁמְּשַׁלְּחִין מִתּוֹכָן מְצֹרָעִין,
וּמְסַבְּבִין לְתוֹכָן מֵת עַד שֶׁיִּרְצוּ;
יָצָא, אֵין מַחְזִירִין אוֹתוֹ.

מסכת כלים פרק א משנה ח
יא
לִפְנִים מִן הַחוֹמָה מְקֻדָּשׁ מֵהֶן,
שֶׁאוֹכְלִים שָׁם קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
הַר הַבַּיִת מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין זָבִים וְזָבוֹת, נִדּוֹת וְיוֹלְדוֹת נִכְנָסִים לַשָּׁם.
הַחֵיל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין גּוֹיִם וּטְמֵא מֵת נִכְנָסִין לַשָּׁם.

יב
עֲזָרַת הַנָּשִׁים מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין טְבוּל יוֹם נִכְנָס לַשָּׁם,
וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת.
עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין מְחֻסַּר כִּפּוּרִין נִכְנָס לַשָּׁם,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ חַטָּאת.
עֲזָרַת הַכֹּהֲנִים מְקֻדֶּשֶׁת מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִין לַשָּׁם אֶלָּא בְּשָׁעַת צָרְכֵיהֶן:
לִסְמִיכָה, לִשְׁחִיטָה, לִתְנוּפָה.

מסכת כלים פרק א משנה ט
יג
בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ מְקֻדָּשׁ מִמֶּנָּה,
שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִין לַשָּׁם.
הַהֵיכָל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ,
שֶׁאֵין נִכְנָס לַשָּׁם אֶלָּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם.

יד
בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים מְקֻדָּשׁ מֵהֶן,
שֶׁאֵין נִכְנָס לַשָּׁם
אֶלָּא כֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּשָׁעַת הָעֲבוֹדָה.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
חֲמִשָּׁה דְבָרִים בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ שָׁוֶה לַהֵיכָל:
שֶׁאֵין בַּעֲלֵי מוּמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ וּשְׁתוּיֵי יַיִן,
וְשֶׁלֹּא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם נִכְנָסִין לַשָּׁם.
וּפוֹרְשִׁין בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ בְּשָׁעַת הַקְּטָרָה.

פרק ב

מסכת כלים פרק ב משנה א
א
כְּלֵי עֵץ, כְּלֵי עוֹר, כְּלֵי עֶצֶם, כְּלֵי זְכוּכִית,
פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין,
וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִים.
נִשְׁבָּרוּ, טְהָרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
כְּלֵי חֶרֶשׂ וּכְלֵי נֶתֶר טֻמְאָתָן שָׁוָה,
מִטַּמִּין וּמְטַמִּין בְּאָוִיר,
וּמְטַמִּין מֵאַחֲרֵיהֶן,
וְאֵינָן מִטַּמִּין מִגַּבֵּיהֶן,
וּשְׁבִירָתָן הִיא טַהֲרָתָן.

מסכת כלים פרק ב משנה ב
[ב]
הַדַּקִּין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
וְקַרְקְרוֹתֵיהֶן, וּדְפָנוֹתֵיהֶן,
יוֹשְׁבִין עַל שׁוּלֵיהֶן,
יוֹשְׁבִין שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין:
שֶׁעוּרָן, מִכְּדֵי סִיכַּת קָטָן, וְעַד לֹג.
מִלֹּג וְעַד סְאָה, בָּרְבִיעִית.
מִסְּאָה וְעַד סָאתַיִם, כַּחֲצִי לֹג.
מִסָּאתַיִם וְעַד שָׁלוֹשׁ, וְעַד חָמֵשׁ סְאִים, בַּלֹּג.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲנִי אֵינִי נוֹתֵן בָּהֶן מִדָּה,
אֶלָּא הַדַּקִּין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
וְקַרְקְרוֹתֵיהֶן, וּדְפָנוֹתֵיהֶן,
שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין,
שֶׁעוּרָן מִכְּדֵי סִיכַּת קָטָן,
וְעַד קְדֵרוֹת הַדַּקּוֹת.
מִקְּדֵרוֹת הַדַּקּוֹת וְעַד חֲבִיּוֹת לוּדִיּוֹת,
בָּרְבִיעִית.
מִלּוּדִיּוֹת וְעַד לַחְמִיּוֹת, בַּחֲצִי לֹג.

מִלַּחְמִיּוֹת וְעַד חֲצָבִים גְּדוֹלִים, בַּלֹּג.
רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי אוֹמֵר:
חֲצָבִים גְּדוֹלִים,
שֶׁעוֹרָן כִּשְׁנֵי לָגִין;
הַפַּכִּין הַגְּלִילִים וְהַחֲבִיּוֹנוֹת,
שֶׁעוּר קַרְקָרוֹתֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן,
וְאֵין לָהֶן דְּפָנוֹת.

מסכת כלים פרק ב משנה ג
ג
הַטְּהוֹרִים שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ:
וְטַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז,
וּמַחְתָּה פְּרוּצָה,
וְאַבּוּב שֶׁלַּקַּלָּאִים,
וְסִלּוֹנוֹת, אַף עַל פִּי כְפוּפִין,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין;
וְכַבְכָּב שֶׁעָשָׂאוּ לְסַל הַפַּת,
וְטָפֵי שֶׁהִתְקִינוּ לָעֲנָבִים,
וְחָבִית שֶׁלַּשַּׁיָּטִין,
וְחָבִית דְּפוּנָה בְּשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְהַמִּטָּה,
וְהַכִּסֵּא,
וְהַסַּפְסָל,
וְהַשֻּׁלְחָן,
וְהַסְּפִינָה,
וְהַמְּנוֹרָה שֶׁלַּחֶרֶשׂ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִים.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵין לוֹ תוֹךְ בִּכְלֵי חֶרֶשׂ,
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם.

מסכת כלים פרק ב משנה ד
ד
פַּנֵּס שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵּית קִבּוּל שֶׁמֶן, טָמֵא,
וְשֶׁאֵין בּוֹ, טָהוֹר.
מְגוּפַּת הַיּוֹצְרִים שֶׁהוּא פוֹתֵחַ בָּהּ, טְהוֹרָה,
וְשֶׁהוּא גוֹמֵר בָּהּ, טְמֵאָה.
מַשְׁפֵּךְ שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר,
וְשֶׁלָּרוֹכְלִין, טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שֶׁלַּמִּדָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַטֶּהוּ עַל צִדּוֹ,
וּמֵרִיחַ בּוֹ לַלּוֹקֵחַ.

מסכת כלים פרק ב משנה ה
ה
כְּסוּיֵי כַדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן,
וּכְסוּיֵי חֲבִית נְיָרוֹת, טְהוֹרִין.
אִם הִתְקִינָן לְתַשְׁמִישׁ, טְמֵאִין.
כְּסוּי הַלַּפָּס:

בִּזְמַן שֶׁהוּא נָקוּב, וְיֵשׁ לוֹ חַדּוּד, טָהוֹר;
אִם אֵינוּ נָקוּב וְאֵין לוֹ חַדּוּד, טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְסַנֶּנֶת לְתוֹכוֹ אֶת הַיָּרָק.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהִיא הוֹפֶכֶת עָלָיו אֶת הָרוֹנְקִי.

מסכת כלים פרק ב משנה ו
ו
גִּצְטָרָה שֶׁנִּמְצֵאת בַּכְּבָשָׁן,
עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלַּאכְתָּהּ, טְהוֹרָה;
מִשֶּׁנִּגְמְרָה מִלַּאכְתָּהּ, טְמֵאָה.
טְטָרוֹס,
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק מְטַהֵר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹצִיא פְּרוּטוֹת.

מסכת כלים פרק ב משנה ז
ז
הַטְּמֵאִין שֶׁבִּכְלֵי חֶרֶשׂ:
וְטַבְלָה שֶׁיֵּשׁ לָהֶן לִזְבֵּז,
וּמַחְתָּה שְׁלֵמָה,
וְטַבְלָה שֶׁהִיא מְלֵאָה קְעָרוֹת.
נִטְמָאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ, לֹא נִטַּמּוּ כֻלָּם.
אִם יֵשׁ לָהּ לִזְבֵּז עוֹדֵף,
נִטְמָאת אַחַת מֵהֶן, נִטַּמּוּ כֻלָּם.

ח
וְכֵן בֵּית תַּבְלִין שֶׁלַּחֶרֶשׂ,
וְקַלְמָרִין הַמַּתְאֶמֶת.
בֵּית תַּבְלִין שֶׁלָּעֵץ שְׁנִטְמָא אֶחָד בְּמַשְׁקֶה, <אַחַת>
לֹא נִטְמָא חֲבֵרוֹ.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
חוֹלְקִין אֶת עָבְיוֹ,
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּמֵא, טָמֵא,
וְהַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּהוֹר, טָהוֹר.
אִם יֵשׁ עָלָיו לִזְבֵּז עוֹדֵף,
נִטְמָא אֶחָד מֵהֶן, נִטְמָא חֲבֵרוֹ.

מסכת כלים פרק ב משנה ח
ט
הַלַּפִּיד, טָמֵא.
וּבֵית שֶׁקָּעוֹ שֶׁלַּנֵּר,
מְטַמֵּא בְּאָוִיר.
הַמַּסְרֵק שֶׁלַּצַּרְצוּר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת כלים פרק ג משנה א
א
שֵׁעוּר כְּלִי חֶרֶשׂ לִטַּהֵר׃
הֶעָשׂוּי לָאֳכָלִים,
שֵׁעוּרוֹ בַּזֵּיתִים.
הֶעָשׂוּי לַמַּשְׁקִין,
שֵׁעוּרוֹ בַּמַּשְׁקִין.
הֶעָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ,
מְטִילִין אוֹתוֹ לְחָמְרוֹ בַּזֵּיתִין.

מסכת כלים פרק ג משנה ב
ב
חָבִית,
שֵׁעוּרָהּ בִּגְרוֹגְרוֹת. <כִּגְרוֹגֶרֶת>
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
בָּאֱגוֹזִים.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר׃
בַּזֵּיתִין.
הַלַּפָּס וְהַקְּדָרָה,
שֵׁעוּרָן בַּזֵּיתִים.
הַפַּךְ וְהַטָּפִי,
שֵׁעוּרָן בַּשֶּׁמֶן.
הַצַּרְצוּר,
שֵׁעוּרוֹ בַּמַּיִם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר׃
שִׁלְשָׁתָן בַּזֵּרְעוֹנִים.

ג
נֵר, שֵׁעוּרוֹ בַּשֶּׁמֶן.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר׃
בִּפְרוּטָה קְטַנָּה.
נֵר שֶׁנִּטַּל פִּיו,
טָהוֹר,
וְשֶׁלָּאַדָּמָה שֶׁחִסַּק פִּיו בַּפִּתִילָה,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ג משנה ג
ד
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה וַעֲשָׂאָהּ בַּזֶּפֶת, וְנִשְׁבָּרָה,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹם הַזֶּפֶת מַחְזִיק רְבִיעִית,
טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
חֶרֶשׂ שֶׁנִּקַּב וַעֲשָׂאוֹ בַּזֶּפֶת,
אַף עַל פִּי מַחְזִיק רְבִיעִית,
טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל שֵׁם כְּלִי מֵעָלָיו.

מסכת כלים פרק ג משנה ד

ה
חָבִית שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה וּטְפָלָהּ בַּגְּלָלִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶת הַגְּלָלִים וַחֲרָשִׁים נוֹפְלִים,
טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
נִשְׁבָּרָה וְדִבֵּק מִמֶּנָּה חֲרָשִׁין,
אוֹ שֶׁהֵבִיא חֲרָשִׁין מִמָּקוֹם אַחֵר וּטְפָלָן בַּגְּלָלִים,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹטֵל אֶת הַגְּלָלִים וַחֲרָשִׁים עוֹמְדִים,
טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל שֵׁם כֶּלִי מֵעָלֶיהָ.
הָיָה בָהּ חֶרֶשׂ מַחֲזִיק רְבִיעִית,
כֵּלָהּ מְטַמָּא בְּמַגָּע,
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְּאֹהֶל.

מסכת כלים פרק ג משנה ה
ו
הַטּוֹפֵל כְּלִי חֶרֶשׂ הַבָּרִיא,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמִּין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַטּוֹפֵל אֶת הַבָּרִיא,
טָהוֹר,
וְאֶת הָרָעוּעַ, <הָרֹאוּעַ>
טָמֵא.
וְכֵן בְּחִדּוּק קְרוּיָה.

מסכת כלים פרק ג משנה ו
ז
יַבָּלִית שֶׁטּוֹפְלִים בָּהּ אֶת הַפִּדְסִים,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ, טָמֵא.
מְגוּפַּת הֶחָבִית אֵינָהּ חִבּוּר.
הַנּוֹגֵעַ בִּטְפֵלּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, טָמֵא.

מסכת כלים פרק ג משנה ז
ח
מֵחַם שֶׁטְּפָלוֹ בַּחֹמֶר וּבַחַרְשִׁית,
הַנּוֹגֵעַ בַּחֹמֶר, טָמֵא,
וּבַחַרְשִׁית, טָהוֹר.
קֻמְקוּם שֶׁנִּקַּב וַעֲשָׂאוֹ בַזֶּפֶת,
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת הַחַמִּים כַּצּוֹנְנִין.
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בִּכְלֵי זֶפֶת,
כְּלֵי נְחֹשֶׁת שֶׁזְּפָתָם, טְהוֹרִין.
וְאִם לַיַּיִן, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק ג משנה ח
ט
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה וַעֲשָׂאָהּ בַּזֶּפֶת יָתֵר מִצָּרְכָּהּ,
הַנּוֹגֵעַ בְּצָרְכָּהּ, טָמֵא,
יָתֵר מִצָּרְכָּהּ, טָהוֹר.
זֶפֶת שֶׁנִּטְפָּה עַל הֶחָבִית,

הַנּוֹגֵעַ בָּהּ, טָהוֹר.
מַשְׁפִּךְ שֶׁלָּעֵץ וְשֶׁלַּחֶרֶשׁ שֶׁפִּקְקָן בַּזֶּפֶת,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַמֵּא.
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא בְּשֶׁלָּעֵץ,
וּמְטַהֵר בְּשֶׁלַּחֶרֶשׁ.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בִּשְׁנֵיהֶן.

פרק ד

מסכת כלים פרק ד משנה א

א
הַחֶרֶשׁ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד מִפְּנֵי אָזְנוֹ,
אוֹ שֶׁהָיָה בוֹ חַדּוּד וְהַחַדּוּד מַכְרִיעוֹ,
נִטְלָה הָאָזֶן, נִשְׁבַּר הַחַדּוּד, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
חָבִית שֶׁנִּפְחָתָה,
וְהִיא מְקַבֶּלֶת עַל דְּפָנוֹתֶיהָ,
אוֹ שֶׁנֶּחְלְקָה כְּמִין שְׁתֵּי עֲרֵבוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת כלים פרק ד משנה ב

ב
חָבִית שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה,
וְאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִסַּלְטֵל בַּחֲצִי קַב גְּרוֹגְרוֹת,
טְהוֹרָה.
גַּצְטָרָה שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת מַשְׁקִין,
אַף עַל פִּי מְקַבֶּלֶת אֳכָלִים,
טְהוֹרָה, שֶׁאֵין שִׁירִים לַשִּׁירִים.

מסכת כלים פרק ד משנה ג

ג
וְאֵיזוֹ הִיא גַּצְטָרָה?
כָּל שֶׁנִּטְלוּ אָזְנֶיהָ.
הָיוּ בָהּ חַדּוּדִים יוֹצְאִין,
כָּל הַמְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזִּיתִין,
מְטַמֵּא בְמַגָּע, <מְטַמֵּא>
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאֲוִיר;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזִּיתִין,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וְאֵין כְּנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאֲוִיר.
הָיְתָה מֻטָּה עַל צִדָּהּ כְּמִין קֻתְדָּרָה,
כָּל הַמְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזִּיתִים,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאֲוִיר;
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל עִמָּהּ בַּזִּיתִים,
מְטַמֵּא בְמַגָּע,
וְאֵין כְּנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאֲוִיר.

שׁוּלֵי הַקֻּרְפָּיוֹת, שׁוּלֵי הַקּוֹסִין הַצִּידוֹנִיִּין,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָם יְכוֹלִין לֵישֵׁב שֶׁלֹּא מְסֻמָּכִין,
טְמֵאִין, שֶׁלְּכֵן נֶעֱשׂוּ מִתְּחִלָּתָן.

מסכת כלים פרק ד משנה ד
ד
כְּלִי חֶרֶשׂ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׁלוֹשׁ סְפָיוֹת,
הַפְּנִימִית עוֹרֶפֶת, הַכֹּל טָהוֹר;
הַחִיצוֹנָה עוֹרֶפֶת, הַכֹּל טָמֵא;
הָאֶמְצָעִית עוֹרֶפֶת,
מִמֶּנָּה וְלִפְנִים טָמֵא, מִמֶּנָּה וְלַחוּץ טָהוֹר.
הָיוּ שָׁווֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוֹלְקִין אֶת הָאֶמְצָעִית.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָהוֹר.
כְּלִי חֶרֶס, מֵאֶמָּתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
מִשֶּׁיְּצָטָרְפוּ בַּכִּבְשָׁן,
וְהִיא גְּמַר מְלַאכְתָּן.

פרק ה

מסכת כלים פרק ה משנה א
א
תַּנּוּר,
תְּחִלָּתוֹ אַרְבָּעָה, וְשִׁירָיו אַרְבָּעָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בַּגָּדוֹל, אֲבָל בַּקָּטָן,
תְּחִלָּתוֹ כָּל שֶׁהוּא, וְשִׁירָיו וְרֵבּוֹ,
מִשֶּׁתְּגָמֵר מְלַאכְתּוֹ.
אֵי זוֹ הִיא גְּמַר מְלַאכְתּוֹ?
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנּוּ כְּדֵי לְאוֹפוֹת בּוֹ סְפָגָנִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּסִּיק אֶת הֶחָדָשׁ כְּדֵי לְאוֹפוֹת בַּיָּשָׁן סְפָגָנִים.

מסכת כלים פרק ה משנה ב
ב
כִּירָה,
תְּחִלָּתָהּ שָׁלוֹשׁ, וְשִׁירֶיהָ שָׁלוֹשׁ,
מִשֶּׁתְּגָמֵר מְלַאכְתָּהּ.
אֵי זוֹ הִיא גְּמַר מְלַאכְתָּהּ?
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנָּה
כְּדֵי לְבַשֵּׁל עָלֶיהָ בֵּיצָה קַלָּה שֶׁבַּבֵּיצִים,
טָרוּפָה וּנְתוּנָה בַּלַּפָּס.
כַּפָּח:
וַעֲשָׂאוֹ לַאֲפִיָּה, שֶׁעוּרוֹ כַּתַּנּוּר; <וַעֲשָׂאָהּ>

עֲשָׂאוֹ לְבִשּׁוּל, שֶׁעוּרוֹ כַּכִּירָה. <שֶׁעוּר>
הָאֶבֶן הַיּוֹצָא מִן הַתַּנּוּר טָמֵא, <הַיּוֹצֵא>
וּמִן הַכִּירָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, חִבּוּר.
הַיּוֹצָא מִן הַכֻּפָּח, <הַיּוֹצֵא>
וַעֲשָׂאוֹ לַאֲפָיָה, שֶׁעוּרוֹ כַּתַּנּוּר;
עֲשָׂאוֹ לְבִשּׁוּל, שֶׁעוּרוֹ כַּכִּירָה.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
לֹא אָמְרוּ ׳טָפַח׳ אֶלָּא מִן הַתַּנּוּר לַכֹּתֶל.
הָיוּ שְׁנֵי תַנּוּרִים סְמוּכִים זֶה לָזֶה,
נוֹתֵן לָזֶה טֶפַח וְלָזֶה טֶפַח,
וְהַשְּׁאָר טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ג
ג
עֲטֶרֶת כִּירָה, טְהוֹרָה.
טִירַת הַתַּנּוּר,
בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְאֲוִיר;
פְּחוּתָה מִכֵּן, טְהוֹרָה.
אִם חִבְּרָהּ לוֹ,
אֲפִלּוּ עַל שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים, טְמֵאָה.
בֵּית הַפַּךְ,
וּבֵית הַתַּבְלִים,
וּבֵית הַגֶּר שֶׁבַּכִּירָה,
מְטַמִּין בְּמַגָּע,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאֲוִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ה משנה ד
ד
תַּנּוּר שֶׁהֶסַּק מֵאֲחוֹרָיו,
אוֹ שֶׁהֶסַּק שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ,
אוֹ שֶׁהֶסַּק מִבֵּית הָאֻמָּן,
טָמֵא.
מַעֲשֶׂה שֶׁנָּפְלָה דְלֶקָה
בְּתַנּוּרֵי כְפַר סְגָנָה, <סיגנייה>
וּבָא מַעֲשֶׂה לְיַבְנֶה,
וְטִמֵּן רַבָּן גַּמְלִיאֵל.

מסכת כלים פרק ה משנה ה
ה
מוֹסַף הַתַּנּוּר שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
טָהוֹר,
וְשֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא סוֹמֵךְ עָלָיו אֶת הַשִּׁפּוּד.
רְבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר:
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אוֹפֶה בּוֹ כְּשֶׁהוּא נִדְחָק.
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
מוֹסַף הַיּוֹרָה שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים, טָמֵא.

וְשֶׁלַּצַּבָּעִים, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ו
ו
תַּנּוּר שֶׁנָּתַן בּוֹ עָפָר עַד חֻצְיוֹ,
מִן הֶעָפָר וּלְמַטָּן, מְטַמֵּא בְּמַגָּע,
מִן הֶעָפָר וּלְמַעְלָן, מְטַמֵּא בְּאֲוִיר.
נְתָנוֹ עַל פִּי הַבּוֹר, אוֹ עַל פִּי הַחַדּוּת,
וְנָתַן שָׁם אֶבֶן,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם מַסִּיק מִלְּמַטָּן,
וְהוּא נָסוֹק מִלְּמַעְלָן,
טָמֵא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הוֹאִיל וְהוּא נָסוֹק מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק ה משנה ז
ז
תַּנּוּר שֶׁנִּטַּמָּא,
כֵּיצַד מְטַהֲרִין אוֹתוֹ?
חוֹלְקוֹ לִשְׁלוֹשָׁה,
וְגוֹרֵר אֶת הַטְּפֵלָה עַד שֶׁיִּהֵא בָאָרֶץ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ לָגוֹר אֶת הַטְּפֵלָה,
וְלֹא עַד שֶׁיִּהֵא בָאָרֶץ,
אֶלָּא מְמַעֲטוֹ מִבִּפְנִים אַרְבָּעָה טְפָחִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
צָרִיךְ לְהַסִּיעוֹ.

ח
חֻלָּקוֹ לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטָן טָהוֹר.
חֻלָּקוֹ לִשְׁלֹשָׁה,
אֶחָד גָּדוֹל כִּשְׁנַיִם,
הַגָּדוֹל טָמֵא,
וּשְׁנַיִם קְטַנִּים טְהוֹרִים.

מסכת כלים פרק ה משנה ח
ט
חִתְּכוֹ חֲלָיוֹת לְרָחְבּוֹ,
פָּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים,
טָהוֹר.
מֵרְחוֹ בַטִּיט,
מְקַבֵּל טֻמְאָה
מִשֶּׁיַּסִּיקֶנּוּ כְּדֵי לְאוֹפוֹת בּוֹ סְפָגָנִים.
הֵרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת הַטְּפֵלָה,
וְנָתַן חוֹל אוֹ צְרוֹר בְּנִתַּיִם,
בַּזֶּה אָמְרוּ:

הַנְּדָה וְהַטְּהוֹרָה אוֹפוֹת בּוֹ,
וְהוּא טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ה משנה ט
י
תַּנּוּר שֶׁבָּא מְחֻתָּךְ מִבֵּית הָאֻמָּן,
עָשָׂה בּוֹ לְמוּדִין, נוֹתְנָן עָלָיו,
וְהוּא טָהוֹר.
נִטַּמָּא,
סִלֵּק אֶת הַלְּמוּדִין, טָהוֹר.
הֶחֱזִירָן לוֹ, טָהוֹר.
מֵרְחוֹ בַּטִּיט, מְקַבֵּל טֻמְאָה.
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַסִּיקֶנּוּ,
שֶׁכְּבָר הֵסַק.

מסכת כלים פרק ה משנה י
יא
חִתְּכוֹ חֲלָיוֹת וְנָתַן חוֹל בֵּין חָלְיָא לְחָלְיָא,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
זֶה תַּנּוּרוֹ שֶׁלַּחֲכִינַי.
יוֹרוֹת הָעַרְבִיִּים,
שֶׁהוּא חוֹפֵר בָּאָרֶץ וְטָח בַּטִּיט,
אִם יָכוֹל הַטִּיחַ לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָמֵא;
וְאִם לָאו, טָהוֹר.
וְזֶה תַּנּוּרוֹ שֶׁלְּבֶן דִּינַאי.
(מסכת כלים פרק ה משנה יא)
תַּנּוּר שֶׁלָּאֶבֶן וְשֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טָהוֹר;
וְטָמֵא מִשֵּׁם כְּלֵי מַתֶּכוֹת.
נִקַּב,
נִפְגַּם,
נִסְדַּק;
עָשָׂה לוֹ טְפֵלָה,
אוֹ מוֹסֶף שֶׁל טִיט, טָמֵא.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ הָאוֹר.
וְכֵן בְּכִירָה,

יג
כִּירָה שֶׁלָּאֶבֶן וְשֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טְהוֹרָה;
וּטְמֵאָה מִשֵּׁם כְּלֵי מַתֶּכוֹת.
נִקְּבָה, נִפְגְּמָה, נִסְדְּקָה,
עָשָׂה לָהּ פַּטְפּוּטִים, טְמֵאָה.
מְרָחָהּ בַּטִּיט מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִבִּפְנִים, טְמֵאָה,
וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.

פרק ו

מסכת כלים פרק ו משנה א
א
הָעוֹשֶׂה שְׁלֹשָׁה סַפְּסוּטִים בָּאָרֶץ,
וְחִבְּרָן בַּטִּיט,
לִהְיוֹת שׁוֹפֶת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,
טְמֵאָה.
קָבַע שְׁלֹשָׁה מַסְמְרִים בָּאָרֶץ,
לִהְיוֹת שׁוֹפֶת עֲלֵיהֶן אֶת הַקְּדֵרָה,
אַף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה בָרִאשׁוֹן מָקוֹם
שֶׁתְּהֵא הַקְּדֵרָה יוֹשֶׁבֶת, טְהוֹרָה.

ב
הָעוֹשֶׂה שְׁתֵּי אֲבָנִים כִּירָה,
וְחִבְּרָן בַּטִּיט, טְמֵאָה.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה שְׁלִישִׁי,
אוֹ עַד שֶׁיִּסְמוֹךְ לַכֹּתֶל.
אַחַת בַּטִּיט,
וְאַחַת שֶׁלֹּא בַטִּיט, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק ו משנה ב
ג
הָאֶבֶן שֶׁהָיָה שׁוֹפֶת עָלֶיהָ וְעַל הַתַּנּוּר,
עָלֶיהָ וְעַל הַכִּירָה,
עָלֶיהָ וְעַל הַכַּפָּח,
טְמֵאָה.
עָלֶיהָ וְעַל הָאֶבֶן,
עָלֶיהָ וְעַל הַסֶּלַע,
עָלֶיהָ וְעַל הַכֹּתֶל,
טְהוֹרָה.
זוֹ הָיְתָה כִּירַת נְזִירִים שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם,
שֶׁכְּנֶגֶד הַסֶּלַע.
כִּירַת הַטַּבָּחִים,
שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶבֶן בְּצַד אֶבֶן,
נִטְמֵאת אַחַת מֵהֶן,
לֹא נִטְמוּ כֻלָּם.

מסכת כלים פרק ו משנה ג
ד
שָׁלוֹשׁ אֲבָנִים שֶׁעָשָׂאן שְׁתֵּי כִירַיִם,
נִטְמֵאת אַחַת מִן הַחִיצוֹנוֹת;
הָאֶמְצָעִית,
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּמֵא, טָמֵא;
הַמְשַׁמֵּשׁ לַטָּהוֹר, טָהוֹר.
נִטְלָה טְהוֹרָה, הָחְלָטָה הָאֶמְצָעִית לְטַמְאָה.
נִטְלָה טְמֵאָה, הָחְלָטָה הָאֶמְצָעִית לְטַהֲרָה.
נִטְמוּ שְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת,

אִם הָיְתָה הָאֶמְצָעִית גְּדוֹלָה,
נוֹתֵן לָזוֹ כְּדֵי שְׁפִיתָה מִכָּן,
וְלָזוֹ כְּדֵי שְׁפִיתָה מִכָּן,
וְהַשְּׁאָר טָהוֹר;
אִם הָיְתָה קְטַנָּה, הַכֹּל טָמֵא.
נִטְלָה הָאֶמְצָעִית,
אִם יָכוֹל לִשְׁפּוֹת עָלֶיהָ יוֹרָה גְּדוֹלָה,
טְמֵאָה.
הֶחֱזִירָהּ, טְהוֹרָה.
מֵרְחָהּ בַּטִּיט,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה
מִשֶּׁסִּיקֶּנָּה כְּדֵי לְבַשֵּׁל עָלֶיהָ אֶת הַבֵּיצָה.

מסכת כלים פרק ו משנה ד
ה
שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁעֲשָׂאָן כִּירָה וְנִטַּמּוּ,
סָמַךְ לָזוֹ אֶבֶן אַחַת מִכָּן,
וְלָזוֹ אֶבֶן אַחַת מִכָּן,
חֶצְיָהּ שֶׁלָּזוֹ טָמֵא וְחֶצְיָהּ טָהוֹר,
וְחֶצְיָהּ שֶׁלָּזוֹ טָמֵא וְחֶצְיָהּ טָהוֹר.
נִטְלוּ טְהוֹרוֹת, חָזְרוּ לְטֻמְאָתָן.

פרק ז

מסכת כלים פרק ז משנה א
א
הַקַּלָּתוֹת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים
שֶׁנִּפְחֲתָה פָּחוּת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, טְמֵאָה,
שֶׁהוּא מַסִּיק מִלְּמַטָּן וּקְדָרָה בְּשֵׁלָה מִלְּמַעְלָן;
יָתֵר מִכֵּן, טְהוֹרָה.
נָתַן אֶבֶן אוֹ צְרוֹר, טְהוֹרָה.
מֵרְחָהּ בַּטִּיט,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
זוֹ הָיְתָה תְּשׁוּבַת רַבִּי יְהוּדָה,
בַּתַּנּוּר שֶׁנִּתָּנוֹ עַל פִּי הַבּוֹר אוֹ עַל פִּי הַחַדּוּת.

מסכת כלים פרק ז משנה ב
ב
דָּכוֹן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵּית קִבּוּל קְדֵרוֹת,
טָהוֹר מִשֶּׁם כִּירָה,
וְטָמֵא מִשֶּׁם כְּלִי קִבּוּל.
הַצְּדָדִין שֶׁלּוֹ,
הַנּוֹגְעִין בָּהֶן אֵינוֹ טָמֵא מִשֶּׁם כִּירָה.
הָרַחַב שֶׁלּוֹ,
רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,
רַבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא.
וְכֵן הַכּוֹפֶה אֶת הַסַּל וְעוֹשֶׂה עַל גַּבָּיו כִּירָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ג
ג
כִּירָה שֶׁנֶּחְלְקָה לְאָרְכָּהּ, טְהוֹרָה;
לְרָחְבָּהּ, טְמֵאָה.
כֵּיפַח שֶׁנֶּחֱלַק,
בֵּין לְאָרְכּוֹ בֵּין לְרָחְבּוֹ, טָהוֹר.
חֲצַר הַכִּירָה,
בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְאֲוִיר.
פְּחוּתָה מִכֵּן,
מְטַמָּא בְמַגָּע וְאֵינָהּ מְטַמָּא בְאֲוִיר.
כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָהּ?
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
נוֹתֵן אֶת הַשְּׁפוֹד מִלְמַטָּן לְמַעְלָן,
וּכְנֶגְדּוֹ מְטַמֵּא בְאֲוִיר.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
נְטַמָּאת הַכִּירָה, נְטַמָּאת הֶחָצֵר;
נְטַמָּאת הֶחָצֵר, לֹא נְטַמָּאת הַכִּירָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ד
ד
הָיְתָה מֻפְרֶשֶׁת מִן הַכִּירָה,
בִּזְמַן שֶׁהִיא גְבוֹהָה שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מְטַמָּא בְמַגָּע וּבְאֲוִיר;
פְּחוּתָה מִכֵּן, אוֹ שֶׁהָיְתָה חֲלָקָה,
טְהוֹרָה.
פַּטְפּוּטֵי כִירָה,
שְׁלֹשָׁה שֶׁלְּשָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאֲוִיר. <מיטמין>
פָּחוּת מִכֵּן,
כָּל שֶׁכֵּן הֵן טְמֵאִין,
אֶפְלוּ הֵן אַרְבָּעָה.

מסכת כלים פרק ז משנה ה
ה
נִטַּל אֶחָד מֵהֶן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאֲוִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ו
עָשָׂה שְׁנַיִם זֶה כְנֶגֶד זֶה,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאֲוִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ז
הָיוּ גְבוֹהִים שָׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַטָּן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאֲוִיר;

מִשָּׁלֹשׁ וּלְמַעְלָן,
מְטַמִּין בְּמַגָּע, וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָוִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

ח
הָיוּ מְשׁוּכִין מִן הַשָּׂפָה,
בְּתוֹךְ שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָוִיר;
חוּץ מִשָּׁלֹשׁ אֶצְבָּעוֹת, <שָׁלֹשׁ>
מְטַמִּין בְּמַגָּע, וְאֵין מְטַמִּין בְּאָוִיר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ז משנה ו
ט
כֵּיצַד מְשַׁעֲרִין אוֹתָן?
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
נוֹתֵן כַּנָּה בֵּינֵיהֶם,
מִן הַכַּנָּה וְלַחוּץ,
טָהוֹר;
מִן הַכַּנָּה וְלִפְנִים, וּמִקּוֹם הַכַּנָּה,
טָמֵא.

פרק ח

מסכת כלים פרק ח משנה א
א
תַּנּוּר שֶׁחֲצָצוֹ בִּנְסָרִים אוֹ בִּירִיעוֹת,
וְנִמְצָא הַשֶּׁרֶץ בְּמָקוֹם אֶחָד,
הַכֹּל טָמֵא.
כַּוֶּרֶת פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַּקַּשׁ,
וּמְשֻׁלְשֶׁלֶת לָאָוִיר הַתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ,
הַתַּנּוּר טָמֵא;
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
אֲכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
אָמַר רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
אִם הִצִּילָה בְּמֵת הֶחָמוּר, <הֶחָמַר>
לֹא תַצִּיל בִּכְלִי חֶרֶשׂ הַקַּל?
אָמְרוּ לוֹ:
אִם הִצִּילָה בְּמֵת הֶחָמוּר, <הֶחָמָר>
[שֶׁכֵּן חוֹלְקִים אֹהָלִים,
תַּצִּיל בִּכְלִי חֶרֶס הַקַּל,]
שֶׁאֵין חוֹלְקִין כְּלִי חֶרֶשׂ?

מסכת כלים פרק ח משנה ב

ב
הָיְתָה שְׁלֵמָה,
וְכֵן הַקֻּפָּה, וְכֵן הַחֻמָּת,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ,
הַתַּנּוּר טָהוֹר.
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
אֳכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְהוֹרִין.
נִקְּבוּ,
הֶעָשׁוּי לָאֳכָלִין, שְׁעוּרוֹ בַּזֵּיתִין.
הֶעָשׁוּי לַמַּשְׁקִין, שְׁעוּרוֹ בַּמַּשְׁקִין.
הֶעָשׁוּי לִכְךָ וּלְכָךְ,
מְטִילִין אוֹתוֹ לְחָמְרוֹ,
בְּכוֹנֵס מַשְׁקֶה.

מסכת כלים פרק ח משנה ג
ג
סְרִידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר,
שׁוֹקַעַת בְּתוֹכוֹ וְאֵין לָהּ גַּפַּיִם,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ, הַתַּנּוּר טָמֵא.
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר, אֳכָלִים שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִים,
שֶׁאֵין מַצִּילִין מִיַּד כְּלִי חֶרֶשׂ אֶלָּא כֵלִים.
חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּנְתוּנָה לְמַטָּן מִנְּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
חָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
הָיְתָה כְּפוּיָה וּפִיהָ לָאֲוִיר הַתַּנּוּר,
הַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר,
מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ שֶׁבְּשׁוּלֵי הֶחָבִית טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ח משנה ד
ד
קְדֵרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה בַּתַּנּוּר,
וְהַשֶּׁרֶץ בַּתַּנּוּר, הַקְּדֵרָה טְהוֹרָה,
שֶׁאֵין כְּלִי חֶרֶשׂ מְטַמֵּא כֵּלִים.
הָיָה בָהּ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ, נִטְמָא,
וְטִמְּאָהּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
מְטַמֵּיךְ לֹא טִמּוּנִי,
וְאַתְּ טִמֵּאתַנִי.

מסכת כלים פרק ח משנה ה
ה
תַּרְנְגוֹל שֶׁבָּלַע אֶת הַשֶּׁרֶץ,
וְנָפַל לָאֲוִיר הַתַּנּוּר, טָהוֹר.
אִם מֵת, טָמֵא.
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַּתַּנּוּר,
הַפַּת שֶׁבְּתוֹכוֹ שְׁנָיָה,
שֶׁהַתַּנּוּר תְּחִלָּה.

מסכת כלים פרק ח משנה ו

ו
בֵּית שְׁאוֹר מֵקֵף צָמִיד פָּתִיל וְנָתוּן לְתוֹךְ הַתַּנּוּר,
הַשְּׁאוֹר וְהַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכוֹ וְהַקֶּרֶץ בִּנְתַיִם,
הַתַּנּוּר טָמֵא, וְהַשְּׁאוֹר טָהוֹר.
אִם הָיָה כַזַּיִת מִן הַמֵּת,
הַתַּנּוּר וְהַבַּיִת טְמֵאִים,
וְהַשְּׁאוֹר טָהוֹר.
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה ז
ז
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בְעַיִן שֶׁלַּתַּנּוּר,
בְּעַיִן שֶׁלַּכִּירָה, בְּעַיִן שֶׁלַּכֶּפָּח,
מִן הַשָּׂפָה הַפְּנִימִית וְלַחוּץ, טָהוֹר.
וְאִם הָיָה בְאָוִיר,
אֲפִלּוּ כַזַּיִת מִן הַמֵּת, טָהוֹר.
וְאִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה ח
ח
נִמְצָא לְמִקּוֹם הַנָּחַת הָעֲצִים,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִן הַשָּׂפָה הַחִיצוֹנָה וְלִפְנִים,
טָמֵא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִשָּׂפָה הַפְּנִימִית וְלַחוּץ,
טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִכְּנֶגֶד שְׁפִיתַת הַקְּדֵרָה וְלִפְנִים,
טָמֵא;
מִכְּנֶגֶד שְׁפִיתַת הַקְּדֵרָה וְלַחוּץ,
טָהוֹר.

ט
נִמְצָא מִקּוֹם יְשִׁיבַת הַבַּלָּן,
מְקוֹם יְשִׁיבַת הַצַּבָּע,
מְקוֹם יְשִׁיבַת שֶׁלְּשׁוֹלְקֵי זֵיתִים,
טָהוֹר;
אֵין טָמֵא אֶלָּא מִן הַסְּתוּמָה וְלִפְנִים.

מסכת כלים פרק ח משנה ט
י
בּוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ בֵּית שְׁפִיתָה,
טָמֵא.
וְשֶׁלְּעוֹשֵׂי זְכוֹכִית,
אִם יֵשׁ בּוֹ בֵּית שְׁפִיתָה,
טָמֵא.
כִּבְשָׁן שֶׁלַּסַּיָּדִין, וְשֶׁלַּזַּגָּגִין, וְשֶׁלַּיּוֹצְרִין,

טְהוֹרָה.
פּוּרְנָה, אִם יֵשׁ לָהּ לִזְבֵּז,
טְמֵאָה;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לָהּ אַסְטָגְיוֹת;
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ לָהּ סְפִיּוֹת.

מסכת כלים פרק ח משנה י
יא
מַגַּע טְמֵא מֵת,
שֶׁהָיוּ אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לְתוֹךְ פִּיו,
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר טָהוֹר,
טִמְּאוּהוּ.
וְטָהוֹר שֶׁהָיוּ אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לְתוֹךְ פִּיו,
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר נִטְמָא,
נִטְמְאוּ.
הָיָה אוֹכֵל דְּבֶלָה בְּיָדַיִן מְסֹאָבוֹת,
הִכְנִיס יָדוֹ לְתוֹךְ פִּיו לִטּוֹל אֶת הַצְּרוֹר,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם הָפַךְ, טָמֵא;
אִם לֹא הָפַךְ, טָהוֹר.
אִם הָיְתָה פוֹנְדְיוֹן לְתוֹךְ פִּיו,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם לִצְמָאוֹ, טָמֵא.

מסכת כלים פרק ח משנה יא
יב
הָאִשָּׁה שֶׁנָּטַף חָלָב מִדַּדֶּיהָ,
וְנָפַל לַאֲוִיר הַתַּנּוּר,
טָמֵא,
שֶׁהַמַּשְׁקֶה מְטַמֵּא לָרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לָרָצוֹן.
הָיְתָה גוֹרֶפֶתוּ, וְהִכָּה הַקּוֹץ,
וְיָצָא מִמֶּנָּה דָּם,
אוֹ שֶׁנִּכְוֵת וְנָתְנָה אֶצְבָּעָהּ לְתוֹךְ פִּיהָ,
נִטְמָא.

פרק ט

מסכת כלים פרק ט משנה א
א
מַחַט אוֹ טַבַּעַת שֶׁנִּמְצְאוּ בִּנְחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
נִרְאִין אֲבָל לֹא יוֹצְאִין,
אִם אוֹפֶה אֶת הַבָּצֵק וְהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶם,
טָמֵא.
בְּאֵיזֶה בָּצֵק אָמְרוּ?

בְּבָצֵק הַבֵּינוֹנִי.
נִמְצְאוּ בִטְפֵלַת הַתַּנּוּר מֵקֵף צָמִיד פָּתִיל,
בַּטָּמֵא, טְמֵאִין, וּבַטָּהוֹר, טְהוֹרִין.
נִמְצְאוּ בִמְגוּפַּת הֶחָבִית,
מִצַּדֶּיהָ, טְמֵאִין;
מִכְּנֶגֶד פִּיהָ, טְהוֹרִין.
נִרְאִין בְּתוֹכָהּ, אֲבָל לֹא לַאֲוִירָהּ,
טְהוֹרִין.
שׁוֹקְעִין בְּתוֹכָהּ, וְתַחְתֶּיהֶן כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.

מסכת כלים פרק ט משנה ב
ב
חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמֵנֶקֶת בְּתוֹכָהּ, <ומניקית>
מֵקֵפֶת צָמִיד פָּתִיל וּנְתוּנָה בְּאָהֶל הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הֶחָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמֵנֶקֶת טְמֵאָה. <ומניקית>
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף וּמֵנֶקֶת טְהוֹרָה. <מניקית>
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת כלים פרק ט משנה ג
ג
שֶׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה מִנִּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
חַי נָפַל וְעַכְשָׁיו מֵת.
מַחַט אוֹ טַבַּעַת,
שֶׁנִּמְצְאוּ לְמַטָּה מִנִּחֻשְׁתּוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר: <שני>
שָׁם הָיוּ עַד שֶׁלֹּא בָא הַתַּנּוּר.
נִמְצְאוּ בְאֵפֶר מַקְלָה,
טְמֵא, שֶׁאֵין לוֹ בְּמָה יִתְלֶה.

מסכת כלים פרק ט משנה ד
ד
סְפוֹג שֶׁבָּלַע מַשְׁקִין טְמֵאִין וְנָגוּב מִבַּחוּץ,
וְנָפַל לַאֲוִיר הַתַּנּוּר,
טָמֵא, שֶׁסּוֹף מַשְׁקֶה לָצֵאת.
וְכֵן חֲתִכָּה שֶׁלַּלֶּפֶת וְשֶׁלַּגְּמִי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

מסכת כלים פרק ט משנה ה
ה
חֲרָשִׁין שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן מַשְׁקִין טְמֵאִין
וְנָפְלוּ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר, וְהֶסַּק הַתַּנּוּר,
טָמֵא, שֶׁסּוֹף מַשְׁקֶה לָצֵאת.
וְכֵן בְּגֶפֶת חֲדָשָׁה,
אֲבָל בִּישָׁנָה, טָהוֹר.

אִם יָדוּעַ שֶׁיּוֹצִיא מִמֶּנָּה מַשְׁקִין, <שֶׁיּוֹצִא>
אֲפִלּוּ לְאַחַר שָׁלוֹשׁ שָׁנִים,
נִטְמָא.

מסכת כלים פרק ט משנה ו
ו
הַגֶּפֶת וְהַזְּגִין שֶׁנֶּעֶשׂוּ בְטַהֲרָה,
וְהִלְכוּ עֲלֵיהֶן טְמֵאִין,
וְאַחַר כָּךְ יָצְאוּ מֵהֶן מַשְׁקִין,
טְהוֹרִין, שֶׁמִּתְּחִלָּתָן נֶעֱשׂוּ בְטַהֲרָה.
כּוּשׁ שֶׁבָּלַע אֶת הַצִּינֳרָה,
מַלְמָד שֶׁבָּלַע אֶת הַדָּרְבָּן,
לְבֵנָה שֶׁבָּלְעָה אֶת הַטַּבַּעַת,
הָיוּ טְהוֹרִין,
נִכְנְסוּ לְאֹהֶל הַמֵּת,
נִטַּמּוּ.
הִסִּיטָן הַזָּב, נִטַּמּוּ. <הַסִּיטוֹן הַזָּב>
נָפְלוּ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר טָהוֹר, טִמּוּהוּ.
וְנָגַע בָּהֶן כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ט משנה ז
ז
סְרֵידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר מֵקֵף צָמִיד פָּתִיל,
נִסְדַּק בֵּין הַתַּנּוּר לִסְרֵידָה,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא פִי מַרְדֵּא שֶׁלֹּא נִכְנָס.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
נִכְנָס.
נִסְדְּקָה סְרֵידָה,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא פִי מַרְדֵּעַ נִכְנָס.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא נִכְנָס.
הָיָה עָגֹל,
אֵין רוֹאִין אוֹתוֹ אָרוּךְ,
אֶלָּא שֶׁעוּר כְּמְלֹא פִי מַרְדֵּעַ נִכְנָס.

מסכת כלים פרק ט משנה ח
ח
תַּנּוּר שֶׁנִּקַּב מֵעֵינוֹ,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא כוּשׁ,
נִכְנָס וְיוֹצֵא,
דּוֹלֵק.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלֹּא דוֹלֵק.
נִקַּב מִצִּדּוֹ,
שֶׁעוּרוֹ כִּמְלֹא כוּשׁ,
נִכְנָס וְיוֹצֵא,
שֶׁלֹּא דוֹלֵק.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דּוֹלֵק.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;
מִן הַצַּד, אֵינוֹ נִכְנָס.

ט <ד>
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בִּמְגוּפַּת הֶחָבִית שֶׁנִּנְקְבָה,
שֶׁעוּרָהּ מְלֹא מִצָּה שְׁנָיָה שֶׁלַּשִּׁיפּוֹן,
מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;
מִן הַצַּד, אֵינוֹ נִכְנָס.
וְכֵן הָיָה אוֹמֵר בַּחֲצָבִים גְּדוֹלִים שֶׁנִּנְקְבוּ,
שֶׁעוּרָן מְלֹא מִצָּה שֶׁלַּקָּנֶה,
מִן הָאֶמְצַע, נִכְנָס;
מִן הַצַּד, אֵינוֹ נִכְנָס.

י
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁנֶּעֶשׂוּ לַיַּיִן,
אֲבָל אִם נֶּעֶשׂוּ לִשְׁאָר מַשְׁקִין,
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן, טְמֵאִים.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא נֶּעֶשׂוּ בִידֵי אָדָם,
[אֲבָל אִם נֶּעֶשׂוּ בִידֵי אָדָם,]
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן, טְמֵאִין.
נִקְּבוּ,
הֶעָשׂוּי לָאֲכָלִים, שֵׁעוּרוֹ בַּזֵּיתִין.
הֶעָשׂוּי לַמַּשְׁקִין, שֵׁעוּרוֹ בְּמַשְׁקִין.
הֶעָשׂוּי לְכָךְ וּלְכָךְ,
מְטִילִין אוֹתוֹ לְחָמְרוֹ בְּצָמִיד פָּתִיל
וּבְכוֹנֵס מַשְׁקֶה.

פרק י

מסכת כלים פרק י משנה א
א
אֵלּוּ כֵלִים מַצִּילִים בְּצָמִיד פָּתִיל:
כְּלֵי גְלָלִים,
כְּלֵי אֲבָנִים,
כְּלֵי אֲדָמָה,
כְּלֵי חֶרֶשׂ,
כְּלֵי נֶתֶר,
וְעַצְמוֹת חַיָּה שֶׁבַּיָּם וְעוֹרָהּ,
וּכְלֵי הָעֵץ הַטְּהוֹרִין.
מַצִּילִין בֵּין מִפְּיהֶם, בֵּין מִצְּדָדֵיהֶן,
בֵּין יוֹשְׁבִין עַל שׁוּלֵיהֶם,
בֵּין מֻטִּין עַל צִדֵּיהֶם.
הָיוּ כְפוּיִים עַל פִּיהֶם,
מַצִּילִים כָּל שֶׁתַּחְתֵּיהֶם עַד הַתְּהוֹם.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
עַל הַכֹּל מַצִּילִים,

חוּץ מִכְּלֵי חֶרֶשׂ,
שֶׁאֵינוּ מַצִּיל
אֶלָּא עַל הָאֻכָלִים וְעַל הַמַּשְׁקִין,
וְעַל כְּלֵי חֶרֶשׂ.

מסכת כלים פרק י משנה ב
ב
בַּמָּה מַקִּיפִים?
בַּסִּיד,
וּבַגִּפְסַס,
בַּזֶּפֶת,
וּבְשַׂעֲוָה,
בַּטִּיט,
וּבַצּוֹאָה,
בַּחֹמֶר,
וּבַחַרְסִית,
וּבְכָל דָּבָר הַמִּתְמָרֵחַ.
אֵין מַקִּיפִין לֹא בַּבַּצִּים,
וְלֹא בָּעוֹפֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פָּתִיל וְאֵינוּ צָמִיד.
אֵין מַקִּיפִין לֹא בִּדְבֵלָה שְׁמֵנָה,
וְלֹא בְּבָצֵק שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּמֵי פֵרוֹת,
שֶׁלֹּא יְבִיאֻנּוּ לִידֵי פְּסוּל.
וְאִם הִקִּיף, הִצִּיל.

מסכת כלים פרק י משנה ג
ג
מְגוּפַּת הֶחָבִית הַמְחֻלְחֶלֶת וְאֵינָהּ נִשְׁמֶטֶת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַצֶּלֶת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ מַצֶּלֶת.
הָיָה בֵית אֶצְבַּע שֶׁלָּהּ שׁוֹקֵעַ בְּתוֹכָהּ,
הַשֶּׁרֶץ בְּתוֹכָהּ, הֶחָבִית טְמֵאָה;
הַשֶּׁרֶץ בֶּחָבִית, אֻכָלִין שֶׁבְּתוֹכָהּ טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק י משנה ד
ד
הַכַּדּוּר וְהַפַּקַּעַת שֶׁלַּגְּמִי,
שֶׁנִּתָּנָן עַל פִּי הֶחָבִית:
מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
לֹא הִצִּיל,
עַד שֶׁיְּמָרַח מִלְמַטָּן לְמַעְלָן.
וְכֵן בְּמַטְלִית שֶׁלַּבֶּגֶד;
הָיְתָה שֶׁלַּנָּיָר אוֹ שֶׁלָּעוֹר,
וּקְשָׁרָהּ בִּמְשִׁיחָה,
מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
הִצִּיל.

מסכת כלים פרק י משנה ה

ה
חָבִית שֶׁנִּתְקַלְקְפָה,
וְהַזֶּפֶת שֶׁלָּהּ עוֹמֶדֶת,
וְכֵן קְבוּתִין שֶׁלְּמֵרָיִס שֶׁגִּפְּסָן עִם הַשָּׂפָה,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינָן מַצִּילִין;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַצִּילִין.

מסכת כלים פרק י משנה ו
ו
חָבִית שֶׁנִּנְקְבָה וּסְתָמוּהָ שְׁמָרִים,
וְהִצִּילָהּ;
פְּקָקָהּ בִּזְמוֹרָה,
עַד שֶׁיִּמָּרַח מִן הַצְּדָדִין.
[הָיוּ שְׁתַּיִם,
עַד שֶׁיִּמָּרַח מִן הַצְּדָדִין,]
בֵּין זְמוֹרָה לַחֲבֶרְתָּהּ.
נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי הַתַּנּוּר,
אִם מֵרַח מִן הַצְּדָדִין,
הִצִּיל.
הָיוּ שְׁתַּיִם,
עַד שֶׁיִּמָּרַח מִן הַצְּדָדִין,
בֵּין נֶסֶר לַחֲבֵרוֹ.
עֲשָׂאָן בְּסַנִּין, אוֹ בְּשׁוֹגְמִין,
אֵינוֹ צָרִיךְ לְמָרַח מִן הָאֶמְצָעִי.

מסכת כלים פרק י משנה ז
ז
תַּנּוּר יָשָׁן בְּתוֹךְ הֶחָדָשׁ,
וּסְרֵידָה עַל פִּי יָשָׁן,
נִטַּל הַיָּשָׁן, סְרֵידָה נוֹפֶלֶת,
הַכֹּל טָמֵא.
וְאִם לָאו, הַכֹּל טָהוֹר.
חָדָשׁ בְּתוֹךְ יָשָׁן,
וּסְרֵידָה עַל פִּי יָשָׁן,
אִם אֵין חָדָשׁ לִסְרֵידָה פּוֹתֵחַ טֶפַח,
כָּל שֶׁבֶּחָדָשׁ טָהוֹר.

מסכת כלים פרק י משנה ח
ח
לַפָּסִין זוֹ בְתוֹךְ זוֹ וְשִׁפְתוֹתֵיהֶן שָׁווֹת,
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה אוֹ בַתַּחְתּוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
הָיוּ בְכוֹנֵס מַשְׁקֶה,
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
בַּתַּחְתּוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
הַשֶּׁרֶץ בָּעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת,

הִיא וְהַתַּחְתּוֹנָה טְמֵאָה;
הָעֶלְיוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה עוֹרֶפֶת,
כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
טְמֵאָה.

פרק יא

מסכת כלים פרק יא משנה א
א
כְּלֵי מַתֶּכוֹת,
פְּשׁוּטֵיהֶן וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִין.
נִשְׁבָּרוּ, טְהוֹרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
חָזְרוּ לְטֻמְאָתָן הַיְשָׁנָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
לֹא לְכָל טֻמְאָה,
אֶלָּא לְטֻמְאַת נֶפֶשׁ.

מסכת כלים פרק יא משנה ב
ב
כָּל כְּלִי מַתֶּכֶת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָמֵא,
חוּץ מִן הַדֶּלֶת,
וְהַנָּגָר,
וְהַמַּנְעוּל,
וְהַפּוֹתָה שֶׁתַּחַת הַצִּיר,
וְהַצִּיר,
וְהַקּוֹרָה,
וְהַצְּנוֹר,
שֶׁנֶּעֱשׂוּ לַקַּרְקַע.

מסכת כלים פרק יא משנה ג
ג
הָעוֹשֶׂה כֵלִים מִן הָעֶשֶׁת,
וּמִן הַחֲרָרָה,
וּמִן הַסּוֹבֶב שֶׁלַּגַּלְגַּל,
וּמִן הַטַּסִּין שֶׁלָּהּ,
וּמִן הַצִּפּוּיִין,
מִכְנֵי כֵלִים,
וּמֵהָגְנֵי כֵלִים,
מֵאָזְנֵי כֵלִים, <מֹאזְנֵי>
מִן הַשְּׁחֹלֶת,
וּמִן הַגְּרוֹגֶרֶת,
טְהוֹרִין.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַף מִן הַקְּצָצֶת.
מִשְׁבְּרֵי כֵלִים, <מִשְׁבְּרֵי>
מִן הַגְּרוֹטֵי,

וּמִן הַמַּסְמְרוֹת שֶׁיְּדוּעַ שֶׁנַּעֲשׂוּ מִכֵּלִים,
טְמֵאִים.
מִן הַמַּסְמְרוֹת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יא משנה ד
ד
בַּרְזֶל טָמֵא שֶׁבְּלָלוֹ עִם בַּרְזֶל טָהוֹר,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
וְכֵן מִן הַחַלָּמָה וּמִן הַגְּלָלִין.
קְלוֹסְטָרָה, טְמֵאָה,
וּמְצֻפָּה, טְהוֹרָה.
הַפִּין,
וְהַפּוּרְנָה, טְמֵאִין.
קְלוֹסְטָרָה,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שׁוֹמְטָהּ מִפֶּתַח זֶה וְתוֹלֶה בַּחֲבֵרוֹ בַּשַּׁבָּת.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
חֲרֵי הִיא לוֹ כְּכָל הַכֵּלִים,
וּמְטַלְטֶלֶת בֶּחָצֵר.

מסכת כלים פרק יא משנה ה
ה
עַקְרַב שֶׁלִּפְרָמְבְּיָה, טְמֵאָה,
וּלְחָיַיִם, טְהוֹרִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא בִּלְחָיַיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא עַקְרַב;
בְּשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק יא משנה ו
ו
פִּיקָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וּמְצֻפָּה, טְהוֹרָה.
הַכּוּשׁ וְהָעִימָה וְהַמַּקֵּל
וְסוּמְפּוֹנְיָה וְחָלִיל שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאִין,
וּמְצֻפִּין, טְהוֹרִים.
סִימְפּוֹנְיָה,
אִם יֵשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל כְּנָפַיִם,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יא משנה ז
ז
קֶרֶן עֲגֻלָּה, טְמֵאָה,

וּפְשׁוּטָה, טְהוֹרָה.
אִם הָיְתָה מְצוּפֶּית שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאָה.
הַקַּב שֶׁלָּהּ,
רְבִּי טַרְפוֹן מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וּבְשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
קְנֵי מְנוֹרָה, טְהוֹרִין.
הַפֶּרַח וְהַבָּסִין, טְמֵאִים.
וּבְשָׁעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת כלים פרק יא משנה ח
ח
קַסְיָדָא, טְמֵאָה, <cassida: כובע מתכת>
וּלְחָיַיִם, טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בָּהֶן בֵּית קִבּוּל מַיִם,
טְמֵאִים.
כָּל כְּלֵי הַמִּלְחָמָה טְמֵאִים:
הַכִּידוֹן, וְהַנִּקּוֹן, וְהַמַּגְפַּיִם, וְהַשִּׁרְיָן,
טְמֵאִין.
כָּל תַּכְשִׁיטֵי הָאִשָּׁה טְמֵאִין:
עִיר שֶׁלַּזָּהָב, וּקְטַלָּיוֹת,
נְזָמִים, וְטַבָּעוֹת,
וְטַבַּעַת בֵּין שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם
וּבֵין שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם;
וְנִזְמֵי הָאַף.

ט
קְטַלָּה שֶׁחֲלָיוֹת שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת
בְּחוּט שֶׁלַּפִּשְׁתָּן אוֹ שֶׁלַּצֶּמֶר,
נִפְסַק הַחוּט, הַחֲלָיוֹת טְמֵאוֹת,
שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּלִי בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּט שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וַחֲלָיוֹת שֶׁלָּאֲבָנִים טוֹבוֹת וְשֶׁלְּמַרְגָּלִיּוֹת,
וְשֶׁלְּזְכוֹכִית,
נִשְׁתַּבְּרוּ חֲלָיוֹת, וְהַחוּט בִּפְנֵי עַצְמוֹ קַיָּם,
טָמֵא.
שִׁירֵי קְטַלָּה, כְּמִלֹּא צַוַּאר קְטַנָּה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ טַבַּעַת אַחַת,
טְמֵאָה, שֶׁכֵּן תְּלוּיִין בַּצַּוָּאר.

מסכת כלים פרק יא משנה ט
י
נֶזֶם שֶׁהוּא עָשׂוּי כְּקִדָּרָה מִלְמַטָּן,
וְכַעֲדָשָׁה מִלְמַעְלָן, וְנִפְרַק,
כְּקִדָּרָה,
טָמֵא מִשּׁוּם כְּלִי קִבּוּל;
וְכַעֲדָשָׁה,

טָמֵא בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּט צְנִינָה, טָהוֹר.
הֶעָשׂוּי כְּמִין אֶשְׁכּוֹל, וְנִפְרַק,
טָהוֹר.

פרק יב

מסכת כלים פרק יב משנה א
א
טַבַּעַת אָדָם, טְמֵאָה.
טַבַּעַת הַבְּהֵמָה וְהַכֵּלִים,
וּשְׁאָר כָּל הַטַּבָּעוֹת, טְהוֹרוֹת.
קוֹרַת הַחִצִּים, טְמֵאָה;
וְשֶׁלְּאֲסִירִים, טְהוֹרָה.
הַקּוֹלָר, טָמֵא. <הַקּוֹלַר>
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית נְעִילָה, טְמֵאָה.
הָעֲשׂוּיָה לִכְפִיתָה, טְהוֹרָה.
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁלַּסִּיטוֹנוֹת, טְמֵאָה;
שֶׁלִּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרָה.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אֶמְתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא מַפְתֵּחַ אֶחָד,
אֲבָל אִם הָיוּ שְׁנַיִם,
אוֹ שֶׁקָּשַׁר חַלָּזוֹן בְּרֹאשָׁהּ, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ב
ב
קָנֶה מֹאזְנַיִם שֶׁלַּסָּרוֹקוֹת, טָמֵא,
מִפְּנֵי אָנְקְיָוֹת;
וְשֶׁלִּבַעֲלֵי בָתִּים,
אִם יֵשׁ בּוֹ אָנְקְיָוֹת, טָמֵא.
אָנְקְלֵי שֶׁלַּכַּתָּפִין, טְהוֹרָה,
שֶׁלָּרוֹכְלִים, טְמֵאָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלָּרוֹכְלִים, שֶׁלְּפָנָיו טְמֵאָה,
וְשֶׁלְּאַחֲרָיו טְהוֹרָה.

ג
אָנְקְלֵי שֶׁלַּדַּרְגֵּשׁ, טְמֵאָה;
וְשֶׁלְּנִקְלִיטִים, טְהוֹרָה;
שֶׁלַּשִּׁדָּה, טְמֵאָה;
וְשֶׁלְּאָקוֹן, טְהוֹרָה;
שֶׁלַּשִּׁלְחָן, טְמֵאָה;
וְשֶׁלִּמְנוֹרַת הָעֵץ, טְהוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
הַמְחֻבָּר לַטָּמֵא, טָמֵא,
הַמְחֻבָּר לַטָּהוֹר, טָהוֹר.
וְכֻלָּם אַחַת וְאַחַת בִּפְנֵי עַצְמָן, טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק יב משנה ג
ד <ט>
כְּסוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת, שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
וְשֶׁלָּרוֹפְאִין, טָמֵא.
הַדֶּלֶת שֶׁבַּמִּגְדָּל שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרָה;
וְשֶׁלָּרוֹכְלִין, טְמֵאָה.
הַיַּתֻּכִים, טְמֵאִין.
וְהַפְּרַכִּין, טְהוֹרִין.
עַקְרַב בֵּית הַבַּד, טְמֵאָה.
אָנְקְלֵי שֶׁבִּכְתָלִים, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ד
ה
מַסְמֵר הַגַּרְעָ, טָמֵא.
שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת, טָהוֹר.
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא.
מַסְמֵר הַגִּרְדִּי, טָמֵא.
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
הָיְתָה עֲגָלָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק יב משנה ה
ו
מַסְמֵר שֶׁהִתְקִינוּ לִהְיוֹת פּוֹתֵחַ וְנוֹעֵל בּוֹ, טָמֵא.
הֶעָשׂוּי לִשְׁמִירָה, טָהוֹר.
מַסְמֵר שֶׁהִתְקִינוּ לִהְיוֹת פּוֹתֵחַ בּוֹ אֶת הֶחָבִית,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיְּצָרְפֶנּוּ.
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי, טָהוֹר.
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא.

ז
שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
מַסְמֵר שֶׁלַּשֻּׁלְחָנִי,
וְאָרוֹן שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת,
וּמַסְמֵר שֶׁלְּאֶבֶן שָׁעוֹת,
רְבִּי צָדוֹק מְטַמֵּא, וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יב משנה ו
ח
אַרְבָּעָה דְבָרִים רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין:
כְּסוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
וּתְלוּי הַמַּגְרְדוֹת,

וְגָלְמֵי כְלֵי מַתְּכוֹת,
וְטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל
בְּטַבְלָה שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,
אֶחָד גָּדוֹל וְאֶחָד קָטָן,
הַגָּדוֹל טָמֵא, וְהַקָּטָן טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יב משנה ז
ט
דִּינָר שֶׁנִּפְסַל,
וְהִתְקִינוֹ לִתְלוֹתוֹ בְצַוָּאר קְטַנָּה,
טָמֵא.
סֶלַע שֶׁנִּפְסְלָה,
וְהִתְקִינָהּ לִהְיוֹת שׁוֹקֶל בָּהּ,
טְמֵאָה.
עַד כַּמָּה תִּפָּסֵל וְיִהֵא רַשַּׁי לְקַיְּמָהּ?
עַד שְׁנֵי דִינָרִים.
פָּחוּת מִכֵּן, יָקֵץ.

מסכת כלים פרק יב משנה ח
י
הָאוֹלָר וְהַקּוֹלְמוֹס, <הָאֵוֹלָר>
וְהַמְּטֻלְטֶלֶת, וְהַמִּשְׁקָלוֹת,
וְהַפִּידִים וְהַכֵּן וְהַכַּנָּה,
טְמֵאִין.
וְכָל גָּלְמֵי כְלֵי עֵץ,
טְמֵאִים,
חוּץ מִשֶּׁלַּפְרְשָׁע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
גְּרוֹפִית שֶׁלַּזַּיִת,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁתִּשָּׁלֵק.

פרק יג

מסכת כלים פרק יג משנה א
א
הַסַּיִף, וְהַסָּכִין, וְהַפִּגְיוֹן, וְהָרֹמַח,
מַגַּל יָד, מַגַּל קָצִיר, וְהַשְּׁחִיר,
זוֹג שֶׁלַּסַּפָּרִין, שֶׁנֶּחְלְקוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
רְבִּי אוֹמֵר:
סָמוּךְ לַיָּד, טָמֵא,
סָמוּךְ לָרֹאשׁ, טָהוֹר.
מַסְפֶּרֶת שֶׁנֶּחְלְקָה לִשְׁנַיִם,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק יג משנה ב

ב
קֶלְגָּרְפוֹן שֶׁנִּטְלָה כַּפָּהּ,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי שְׁנָּהּ;
נִטְלָה שִׁנָּהּ,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי כַפָּהּ.
מַכְחָל שֶׁנִּטְלָה הַכַּף,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַזָּכָר;
נִטַּל הַזָּכָר,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַכַּף.
מִכְתָּב שֶׁנִּטַּל הַכּוֹתֵב,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַמּוֹחֵק.
נִטַּל הַמּוֹחֵק,
טָמֵא, מִפְּנֵי הַכּוֹתֵב.
זוֹמָאנִצְטָרָה שֶׁנִּטְלָה כַּפָּהּ, <trulla= zōmálistros ; כף, מצקת>
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הַמַּזְלֵג.
נִטְלָה הַמַּזְלֵג,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי כַפָּהּ.
וְכֵן הַשֵּׁן שֶׁלַּמַּעְדֵּר.
שֵׁעוּר כֻּלָּן, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת מִלַּאכְתָּן.

מסכת כלים פרק יג משנה ג
ג
חַרְחוּר שֶׁנִּפְגַּם,
טָמֵא, עַד שֶׁיִּנָּטֵל רֻבּוֹ.
נִשְׁבַּר מַקּוּפוֹ,
טָהוֹר.
קָרְדֹּם שֶׁנִּטַּל עָשְׁפּוֹ,
טָמֵא, מִפְּנֵי בֵּית בְּקוּעוֹ;
נִטַּל בֵּית בְּקוּעוֹ,
טָמֵא, מִפְּנֵי עָשְׁפּוֹ.
נִשְׁבַּר מַקּוּפוֹ,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יג משנה ד
ד
מַגְרֶפָה שֶׁנִּטְלָה כַּפָּהּ, טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּקֶרֶנֶס.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
מְגֵרָה שֶׁנִּטְלוּ שִׁנֶּיהָ אַחַת מִבִּנְתַּיִם, טְהוֹרָה.
נִשְׁתַּיֵּר בָּהּ מִלֹּא הַסִּיט בְּמָקוֹם אֶחָד, טְמֵאָה.
הַמַּעְצָד, וְהָאַזְמֵל, וְהַמַּפְסֶלֶת,
וְהַמַּקְדֵּחַ שֶׁנִּפְגְּמוּ, טְמֵאִין.
נִטַּל חַסוּמָן, טְהוֹרִין.
וְכֻלָּם שֶׁנֶּחְלְקוּ לִשְׁנַיִם, טְמֵאִין,
חוּץ מִן הַמַּקְדֵּחַ.
וְהָרוֹקְנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יג משנה ה
ה

מַחַט שֶׁנִּטַּל חֲרִירָהּ אוֹ עָקְצָהּ,
טְהוֹרָה.
אִם הִתְקִינָהּ לְמִיתָה,
טְמֵאָה.
שֶׁלְּסַקְיִין שֶׁנִּטַּל חֲרִירָהּ,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כּוֹתֵב בָּהּ.
נִטַּל עָקְצָהּ,
טְהוֹרָה.
שֶׁלַּמִּתּוֹן,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְמֵאָה.

ו
מַחַט שֶׁהֶעֱלַת חֲלוּדָּה,
אִם מְעַכֶּבֶת אֶת הַתְּפִירָה,
טְהוֹרָה;
וְאִם לָאו, טְמֵאָה.
צִנְּירָה שֶׁפִּשְׁטָהּ,
טְהוֹרָה.
כְּפָפָהּ,
חָזְרָה לְטֻמְאָתָהּ.

מסכת כלים פרק יג משנה ו
ז
עֵץ הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַמַּתְכֶּת,
טָמֵא.
וְהַמַּתְכֶּת וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת אֶת הָעֵץ,
טָהוֹר.
כֵּיצַד?
פּוֹתַחַת שֶׁלָּעֵץ,
וְהַפִּין שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתְכֶּת,
אֶפְלוּ אַחַת,
טְמֵאָה.
פּוֹתַחַת שֶׁלַּמַּתְכֶּת,
וְהַפִּין שֶׁלָּהּ שֶׁלָּעֵץ,
טְהוֹרָה.
טַבַּעַת שֶׁלַּמַּתְכֶּת,
וְחוֹתָם שֶׁלָּהּ שֶׁלָּאַלְמוֹג,
טְמֵאָה.
טַבַּעַת שֶׁלָּאַלְמוֹג,
וְחוֹתָם שֶׁלָּהּ שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְהוֹרָה.
הַשֵּׁן שֶׁבַּטַּס שֶׁבַּפּוֹתַחַת, וְשֶׁבַּמַּפְתֵּחַ,
טְמֵאָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ.

מסכת כלים פרק יג משנה ז
ח
הַכְּדֻמִּים הָאַשְׁקְלוֹנִים שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
וְהָאֲנָקְלִי שֶׁלָּהֶם קַיֶּמֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
הַמַּעְבֵּר, וְהַמִּזְרֶה, וְהַמַּגּוֹב,

וְכֵן מַשְׁרֵק שֶׁלְּרֹאשׁ,
שֶׁנִּטְלָה אַחַת מִשִּׁנֵּיהֶן,
וַעֲשָׂאָן שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֻּלָּם אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ סוֹפְרִין,
וְאֵין לִי מָה אָשִׁיב.

מסכת כלים פרק יג משנה ח
ט
מַשְׁרֵק שֶׁלַּפִּשְׁתָּן שֶׁנִּטְלוּ שִׁנָּיו,
נִשְׁתַּיְּרוּ בוֹ שְׁתַּיִם, טָמֵא,
וְאַחַת, טָהוֹר.
וְכֻלָּם, אַחַת וְאַחַת בִּפְנֵי עַצְמָן,
טְמֵאוֹת.

י
וְשֶׁלַּצֶּמֶר שֶׁנִּטְלוּ שִׁנָּיו וְאַחַת מִבִּנְתַּיִם,
טָהוֹר.
נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שָׁלוֹשׁ בְּמָקוֹם אֶחָד,
טָמֵא.
הָיְתָה הַחִיצוֹנָה אַחַת מֵהֶן,
טָהוֹר.
נִטְלוּ מִמֶּנּוּ שְׁתַּיִם וַעֲשָׂאָן לַמַּלְקֵטָת,
טְמֵאוֹת;
אַחַת, וְהִתְקִינָהּ לַנֵּר, אוֹ לַמִּיתָה,
טְמֵאָה.

פרק יד

מסכת כלים פרק יד משנה א
א
כְּלֵי מַתֶּכוֹת,
כַּמָּה הוּא שִׁעוּרָן?
הַדְּלִי, כְּדֵי לְמַלֹּאוֹת בּוֹ.
קֻמְקוּמוֹס, כְּדֵי לָחוּם בּוֹ.
מֵחַם, כְּדֵי לְקַבֵּל סְלָעִים.
הַלְּבֵס, כְּדֵי לְקַבֵּל קִיתוֹנוֹת.
קִיתוֹנוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל פְּרוּטוֹת.
מִדּוֹת הַיַּיִן, בְּיַיִן,
וּמִדּוֹת הַשֶּׁמֶן, בְּשֶׁמֶן;
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כֻּלָּם בִּפְרוּטוֹת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
הַמְחֻסָּר חֲטָפָה, טָמֵא,
וְהַמְחֻסָּר לְטִישָׂה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יד משנה ב

ב
מַקֵּל שֶׁעָשָׂה בְּרֹאשׁוֹ מַסְמֵר כְּמִין חֲזַיְנָה,
טָמֵא;
סְמָרוֹ, טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בוֹ שְׁלֹשָׁה סְדָרִים.
וְכֻלָּם, שֶׁעֲשָׂאָן לַנּוֹי,
טְהוֹרִין.
עָשָׂה בְּרֹאשׁוֹ מְנִיקִית, וְכֵן בַּדֶּלֶת,
טְהוֹרָה;
הָיְתָה כֻלִּי וְחִבְּרָהּ לוֹ,
טְמֵאָה.
מֵאֶמָּתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּחַבֵּל.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּחַבֵּר.

מסכת כלים פרק יד משנה ג
ג
הַקַּנְטֵר שֶׁלַּבַּנַּאי,
וְהַדְּקוֹר שֶׁלֶּחָרָשׁ, <חֶרֶשׁ>
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
יִתְדוֹת אֲהָלִין,
וְיִתְדוֹת הַמְּשׁוֹחוֹת,
טְמֵאוֹת.
שַׁלְשֶׁלֶת שֶׁלַּמְּשׁוֹחוֹת,
טְמֵאָה.
הָעֲשׁוּיָה לָעֵצִים,
טְהוֹרָה.
שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי גָּדוֹל,
אַרְבָּעָה טְפָחִים;
וְשֶׁלַּקָּטוֹן, עֲשָׂרָה.
חֲמוֹר שֶׁלַּנַּפָּחִים,
טְמֵאָה.
מְגֵרָה שֶׁעָשָׂה שִׁנְּיָהּ בְּתוֹךְ הַחֹר,
טְמֵאָה;
עֲשָׂאָן מִלְמַטָּן לְמַעְלָן,
טְהוֹרָה.
כָּל הַכְּסוּיִין טְהוֹרִין,
חוּץ מִשֶּׁלַּמֵּחַם. <מִשֶּׁלְּמֵיחָם>

מסכת כלים פרק יד משנה ד
ד
הַטְּמֵאִין שֶׁבָּעֲגָלָה:
הָעֹל שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וְהַקַּטְרֵב,
וְהַכְּנָפַיִם הַמְקַבְּלוֹת אֶת הָרְצוּעוֹת, <הַמְקַבְּלוֹת>
וּבַרְזֶל שֶׁתַּחַת צַוְּארֵי בְהֵמָה,
הַסּוֹמֵךְ, וְהַמְחַגֵּר,

וְהַתַּמְחוּיוֹת, וְהָעַנְבוּל, וְהַצִּנְּיָרָה,
וּמַסְמֵר מְחַבֵּר אֶת כֻּלָּם.

מסכת כלים פרק יד משנה ה
ה
הַטְּהוֹרִים שֶׁבָּעֲגָלָה,
וְהָעֹל הַמְצֻפֶּה,
וּכְנָפַיִם הָעֲשׂוּיוֹת לַנּוֹי,
וּשְׁפוֹפְרוֹת הַמַּשְׁמִיעוֹת אֶת הַקּוֹל,
וְהָאֲבָר שֶׁבְּצַד צַוְּארֵי בְּהֵמָה,
הַסּוֹבֵב שֶׁלַּגַּלְגַּל,
וְהַטָּסִין, וְהַצְּפוּיִין,
וּשְׁאָר כָּל הַמַּסְמְרוֹת,
טְהוֹרִין.
סַנְדַּלֵי בְּהֵמָה שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאִין,
שֶׁלַּשַּׁעַם, טְהוֹרִין.
הַסִּיף, מֵאֵמָתַי מְקַבֵּל טֻמְאָה?
מִשֶּׁיְּשׁוּפֶנּוּ.
וְהַסְּכִין?
מִשֶּׁיַּשְׁחִיזֶנָּה.

מסכת כלים פרק יד משנה ו
ו
כְּסוּי טְנִי שֶׁלַּמַּתֶּכֶת שֶׁעָשָׂה בּוֹ מַרְאָה,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
מַרְאָה שֶׁנִּשְׁבָּרָה,
אִם אֵינָהּ מַרְאָה אֶת רֹב הַפָּנִים,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יד משנה ז
ז
כְּלֵי מַתֶּכוֹת מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין שְׁבָרִין.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵינָן מְטַהֲרִין אֶלָּא שְׁלֵמִים.
כֵּיצַד?
הִזָּה עֲלֵיהֶן,
וְנִשְׁבְּרוּ בוֹ בַיּוֹם,
הִתִּיכָן, חָזַר וְהִזָּה עֲלֵיהֶן שְׁנִיָּה בוֹ בַיּוֹם,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין הַזָּיָה פָּחוּת מִשְּׁלִישִׁי וּמִשְּׁבִיעִי.

מסכת כלים פרק יד משנה ח
ח
מַפְתֵּחַ שֶׁלָּאַרְכֶּבָה שֶׁנִּשְׁבְּרָה מִתּוֹךְ אַרְכֻּבָתוֹ,
טָהוֹר.

רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא פוֹתֵחַ בּוֹ מִבִּפְנִים.
וְשֶׁלַּגַּם שְׁנִשְׁבַּר מִתּוֹךְ גֵּמוֹ,
טָהוֹר.
הָיוּ בוֹ חָפִין וּנְקָבִין,
טָמֵא.
נִטְּלוּ חָפִין,
טָמֵא, מִפְּנֵי נְקָבִין.
נִסְתַּתְּמוּ נְקָבִין, טָמֵא,
מִפְּנֵי חָפִין;
נִטְּלוּ חָפִין וְנִסְתַּתְּמוּ נְקָבִין,
אוֹ שֶׁפְּרָצָן זֶה לְתוֹךְ זֶה,
טָהוֹר.
מַסְנֶנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל
שֶׁנִּפְרְצוּ בָהּ שְׁלֹשָׁה נְקָבִים מִלְמַטָּן זֶה לְתוֹךְ זֶה,
טְהוֹרָה.
וְאַרְפַּכְס שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
טְמֵאָה.

פרק טו

מסכת כלים פרק טו משנה א
א
כְּלֵי עֵץ,
כְּלֵי עוֹר,
כְּלֵי עֶצֶם,
כְּלֵי זְכוֹכִית,
פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין,
וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִין.
נִשְׁבָּרוּ, טָהֲרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
הַשָּׂדֶה,
וְהַתֵּבָה,
וְהַמִּגְדָּל,
כַּוֶּרֶת הַקֶּשׁ,
וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֲלֶכְסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,
וְהֵן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵם כּוֹרַיִם בַּיָּבֵשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים,
בֵּין מְקַבְּלִין בֵּין אֵינָן מְקַבְּלִין,
טְמֵאִים.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דַּרְדּוּר עֲגָלָה,

וְקֻסְטוֹת הַמְּלָכִים, <וקוסטות>
וַעֲרֵבַת הָעֲבָדָן,
וּבוֹר סְפִינָה קְטַנָּה,
וְהָאָרוֹן,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין,
טְמֵאִין,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים לְהִטַּלְטֵל אֶלָּא בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכָן.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים,
הַמְקַבְּלִין, טְהוֹרִין,
וְשֶׁאֵינָן מְקַבְּלִין, טְמֵאִין.
אֵין בֵּין דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר לְדִבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה
אֶלָּא עֲרֵבַת בַּעַל הַבַּיִת.

מסכת כלים פרק טו משנה ב
ב
אֲרֵבוֹת שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים, טְמֵאוֹת,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טְהוֹרוֹת.
סְרָקָן אוֹ כִרְכְּמָן, טְמֵאוֹת. <סירקן>
דַּף שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים שֶׁקְּבָעוֹ בַּכֹּתֶל,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
סְרוּד שֶׁלַּנַּחְתּוֹמִים, טָמֵא,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר.
גִּפְּפוֹ מֵאַרְבַּע רוּחוֹתָיו, טָמֵא.
נִפְרַץ מֵרוּחַ אַחַת, טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הִתְקִינוֹ לִהְיוֹת פּוֹרֵץ עָלָיו, טָמֵא.
וְכֵן הַמַּעֲרוֹךְ, טָמֵא.

מסכת כלים פרק טו משנה ג
ג
יָם נָפָה שֶׁלְּסַלָּתִים, טָמֵא,
וְשֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּגַּדֶּלֶת טָמֵא מוּשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁהַבָּנוֹת יוֹשְׁבוֹת לְתוֹכוֹ וְגוֹדְלוֹת.

מסכת כלים פרק טו משנה ד
ד
כָּל הַתְּלוּיִן טְמֵאִין,
חוּץ מִתְּלוּי נָפָה וּכְבָרָה שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כֻּלָּם טְהוֹרִין,
חוּץ מִתְּלוּי נָפָה שֶׁלְּסַלָּתִין,
וּתְלוּי כְּבָרַת גֶּרְנוֹת,
וּתְלוּי מַגַּל יָד,
וּתְלוּי מַקֵּל הַבָּלְשִׁין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְסַיְּעִין בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
זֶה הַכְּלָל:

הֶעָשׂוּי לְסִיּוּעַ בְּשָׁעַת מִלָּאכָה, טָמֵא;
הֶעָשׂוּי לְתָלוּי, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טו משנה ה
ה
רַחַת הַגָּרוֹסוֹת, טְמֵאָה,
וְשֶׁלְאוּצָרוֹת, טְהוֹרָה.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְקַבָּלָה, טָמֵא,
וּלְכִנּוּס, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טו משנה ו
ו
נִבְלֵי הַשָּׂרָה, טְמֵאִין,
וְנִבְלֵי בְנֵי לֵוִי, טְהוֹרִין.
כָּל הַמַּשְׁקִין, טְמֵאִין,
וּמַשְׁקֵה בֵּית מַטְבְּחָיָה, טְהוֹרִין.
כָּל הַסְּפָרִים מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם,
חוּץ מִסֵּפֶר הָעֲזָרָה.
הַמַּרְכּוּב טָהוֹר.
הַבַּטְנוֹן וְהַנְּקְטְמוֹן וְהָאֵרוֹס, <כלי זמר>
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָאֵרוֹס טָמֵא מוֹשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁהָאַלְאִית יוֹשֶׁבֶת עָלָיו.
מְצוֹדַת הַחֵלְדָּה, טְמֵאָה,
וְשֶׁלָּעַכְבָּרִין, טְהוֹרָה.

פרק טז

מסכת כלים פרק טז משנה א
א
כָּל כְּלֵי עֵץ שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם, טָהוֹר,
חוּץ מִמִּשְׁלְחָן הַסָּפוּל,
וְתַמְחוּי הַמַּזְנוֹן,
וְאַפִּיפוֹדִין שֶׁלְּבַעַל הַבַּיִת. <hupopódion: שרפרף, הדום>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַמְּגֵס וְקוֹד הַבַּבְלִי כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
כְּלֵי עֵץ, מֵאֶמְתַּי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
הַמִּטָּה וְהָעֲרִיסָה, מִשֶּׁיִּשּׁוּפֵם בְּעוֹר הַדָּג.
גָּמַר שֶׁלֹּא לָשׁוּף, טְמֵאָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַמִּטָּה, מִשֶּׁיְּסָרֵג בָּהּ שְׁלֹשָׁה בָתִּים.

מסכת כלים פרק טז משנה ב
ב
הַסַּלִּים שֶׁלָּעֵץ, מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיִקָּנֵב;
וְשֶׁלַּתְּמָרָה,

אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קִנֵּב מִבִּפְנִים,
טָמֵא, שֶׁכֵּן מְקַיְּמִים.
כַּלְכַּלָּה,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב וְיִגְמֹר אֶת הַתְּלוּיָה.
בֵּית הַלָּגִינִין, וּבֵית הַכּוֹסוֹת,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קִנֵּב מִבִּפְנִים,
טָמֵא, שֶׁכֵּן מְקַיְּמִים.

מסכת כלים פרק טז משנה ג
ג
הַקְּנוּנִין הַקְּטַנִּים, וְהַקְּלָתוֹת,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב.
הַקְּנוּנִין הַגְּדוֹלִין, וְהַסּוּגִין הַגְּדוֹלִים,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה שְׁנֵי דוּרִין לָרַחַב שֶׁלָּהֶן.
יָם, נָפָה, וּכְבָרָה, וְכַף שֶׁלְּמֹאזְנַיִם,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה דּוּר אֶחָד לָרַחַב שֶׁלָּהֶן.
הַקֻּפָּה,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה שְׁתֵּי צְפִירוֹת לָרַחַב שֶׁלָּהּ.
וְהָעָרָק,
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה בּוֹ צְפִירָה אַחַת.

מסכת כלים פרק טז משנה ד
ד
כְּלֵי עוֹר, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
הַתָּרְמֵל, מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב,
וְיַעֲשֶׂה קֵיחוֹתָיו.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה אָזְנָיו.
סְקַרְטָיָה,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב,
וְיַעֲשֶׂה אֶת צִיצִיתָהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה אֶת טַבְעוֹתֶיהָ.
קָטְבֶּלְיָה, מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּעֲשֶׂה אֶת קֵיחוֹתֶיהָ.

ה
הַפַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
מִשֶּׁיַּחְסֹם וְיקַנֵּב.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיִּתְפָּרֵם
וְיֵשֵׁר בָּהֶן פָּחוּת מֵחֲמִשָּׁה טְפָחִים.

מסכת כלים פרק טז משנה ה
ו
פָּטַלְיָה טְמֵאָה, <מחוק ומתוקן. כנראה היה **פטילייא**>
וַחֲסִינָה טְהוֹרָה.
סִגְנִיוֹת שֶׁלֶּעָלִים, טְהוֹרוֹת,
וְשֶׁלִּנְצָרִין, טְמֵאוֹת.

חוֹתָל שֶׁהוּא נוֹתֵן לְתוֹכוֹ וְנוֹטֵל מִתּוֹכוֹ,
טָמֵא.
אֵינוֹ יָכוֹל עַד שֶׁיִּקָּרַעְנוּ, עַד שֶׁיַּתִּירֶנּוּ,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ו
ז
קִסְיָה שֶׁלְּזוֹרֵי גֶּרֶנוֹת,
שֶׁלְּהוֹלְכֵי דְרָכִים,
שֶׁלְּעוֹשֵׂי פִּשְׁתָּן, טְמֵאָה.
אֲבָל שֶׁלַּצַּבָּעִים וְשֶׁלַּנַּפָּחִים, טְהוֹרָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּגָּרוֹסוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְקַבָּלָה, טָמֵא;
מִפְּנֵי הַזֵּעָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ז
ח
הַמַּקְלוֹט שֶׁלַּבָּקָר,
וְהַחִפּוּם שֶׁלּוֹ,
וְהַמַּדָּף שֶׁלַּדְּבוֹרִים,
וְהַמְּנָפָה,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
כְּסוּי קַפְּצָא, טָמֵא.
כְּסוּי קַמְטְרָא, טָהוֹר.
כְּסוּי תֵּבָה, כְּסוּי טְנִי,
וְהַמַּכְבֵּשׁ שֶׁלֶּחָרָשׁ,
וְהַכִּסֵּא שֶׁתַּחַת הַתֵּבָה,
וְהַקַּמְרוֹן שֶׁלָּהּ,
וַאֲנַגְלִים שֶׁלַּסַּפָּר,
וּבֵית הַנַּגָּר,
וּבֵית הַמַּנְעוּל,
וּבֵית הַמְּזוּזָה,
תֵּיק נְבָלִים,
תֵּיק כְּנוֹרוֹת,
וְאָמוּם שֶׁלְּגוֹדְלֵי מִצְנְפוֹת,
וְהַמַּרְכּוּג שֶׁלַּזַּמָּר,
וּרְבִיעִין שֶׁלָּאַלְאִית,
וְגוֹגֶנֶת הֶעָנִי,
וּסְמוּכוֹת הַמִּטָּה,
וּטְפָס שֶׁלַּתִּפְלָה,
וַאֲמוּם שֶׁלְּעוֹשֵׂי סָבוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
זֶה הַכְּלָל אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
כָּל מְשַׁמְּשֵׁי מְשַׁמְּשָׁיו שֶׁלָּאָדָם,
בְּשָׁעַת מְלָאכָה וְשֶׁלֹּא בְשָׁעַת מְלָאכָה,
טָמֵא.
וְכָל שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא בְשָׁעַת מְלָאכָה,
טָהוֹר.

מסכת כלים פרק טז משנה ח
ט
תֵּיק הַסַּיִף וְהַסְּכִין וְהַפִּגְיוֹן,
תֵּיק מִסְפֶּרֶת וּמִסְפָּרַיִם וְהַתַּעַר,
תֵּיק מַכְחָל,
וּבֵית הַכַּחַל,
תֵּיק מִכְתָּב,
וּתְרֵנְתֵּק,
תֵּיק טַבְלָה וּסְקוֹרְטְיָה,
בֵּית הַחִצִּים,
וּבֵית הַפָּגוֹשׁוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
תֵּיק סִימְפּוֹנְיָא,
בִּזְמַן שֶׁהוּא נוֹתְנָהּ מִלְמַעְלָה, טְמֵא;
מִצִּדּוֹ, טָהוֹר.
תֵּיק חֲלִילִים,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא נוֹתְנוֹ מִצִּדּוֹ. <נוֹתְנָהּ>
חֲפוּי הָאַלָּה,
וְהַקֶּשֶׁת,
וְהָרֹמַח,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
זֶה הַכְּלָל:
הֶעָשׂוּי לְתֵּיק, טָמֵא,
לַחֲפוּי, טָהוֹר.

פרק יז

מסכת כלים פרק יז משנה א
א
כָּל כְּלֵי בַעֲלֵי בָתִּים,
שֵׁעוּרָן בָּרְמוֹנִים;
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בְּמַה שֶׁהֵן.
קֻפּוֹת הַגַּנָּנִים,
שֵׁעוּרָן בַּאֲגֻדּוֹת שֶׁלַּיָּרָק,
שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים, בַּתֶּבֶן,
שֶׁלַּבַּלָּנִין, בַּגְּבָבָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כֻּלָּם בָּרְמוֹנִים.

מסכת כלים פרק יז משנה ב
ב
הַחֵמֶת,
שֵׁעוּרָהּ בְּפַקָּעִיּוֹת שֶׁלַּשָּׁתִי.
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת שֶׁלַּשָּׁתִי,
אַף עַל פִּי מְקַבֶּלֶת שֶׁלָּעֵרֶב,

טְמֵאָה.
בֵּית קְעָרוֹת שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל קְעָרוֹת,
אַף עַל פִּי מְקַבֵּל תַּמְחוּיִים,
טָמֵא.
בֵּית הָרֵאִי שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל מַשְׁקִים, <=הָרֵעִי>
אַף עַל פִּי שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הָרֵאִי,
טָמֵא.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְטַהֵר,
שֶׁהֵן מְקַיְּמִין אוֹתוֹ.

מסכת כלים פרק יז משנה ג
ג
הַסַּלִּים שֶׁלַּפַּת,
שֵׁעוּרָן בְּכִכָּרוֹת שֶׁלַּפַּת.
פִּיפְיָרוֹת <pápuros; גומא; כלי העשוי פפירוס>
שֶׁעָשָׂה לָהּ קָנִים מִלְמַטָּן לְמַעְלָן לְחִזּוּק,
טְהוֹרָה.
עָשָׂה לָהּ גַּפַּיִם כָּל שֶׁהֵן,
טְמֵאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ יְכוֹלָה לְהִנָּטֵל בְּגַפַּיִם,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יז משנה ד
ד
הָרְמוֹנִים שֶׁאָמְרוּ,
שְׁלֹשָׁה אֲחוּזִים זֶה בָּזֶה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
בְּנָפָה וּבִכְבָרָה, כְּדֵי שֶׁיִּטֹּל וְיהַלֵּךְ.
וּבַקֻּפָּה, כְּדֵי שֶׁיַּפְשִׁיל לְאַחֲרָיו.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים שֶׁאֵינָן יְכוֹלִים לְקַבֵּל רִמּוֹנִים,
כְּגוֹן רֹבַע, וַחֲצִי הָרֹבַע,
הַקְּנוֹנִין הַקְּטַנִּים, <מין סל>
שֵׁעוּרָן בְּרֶבֶן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּזִּיתִין.
נִפְרָצוּ, שֵׁעוּרָן בַּזֵּיתִים.
נִגְמָמוּ, שֵׁעוּרָן בְּמַה שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק יז משנה ה
ה
הָרִמּוֹן שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטָן, אֶלָּא בֵּינוֹנִי.
וּלְמָה הָזְכְּרוּ רִמּוֹנֵי בָדָן?
שֶׁיְּהוּ מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
לְשַׁעֵר בָּהֶם אֶת הַכֵּלִים.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:

לְכָךְ וּלְכָךְ הָזְכָּרוּ׃
לְשַׁעֵר בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים,
וְשֶׁיְּהוּ מְקַדְּשִׁין כָּל שֶׁהֵן.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה׃
לֹא שֶׁיְּהוּ רְמוּנֵי בָדָן וַחֲצִירֵי גֶּבַע,
אֶלָּא שֶׁיְּהוּ מִתְעַשְּׂרִין וַדַּי בְּכָל מָקוֹם.

מסכת כלים פרק יז משנה ו
ו <ז>
כַּבִּיצָה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵּינוֹנִית.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
מֵבִיא גְדוֹלָה שֶׁבַּגְּדוֹלוֹת וּקְטַנָּה שֶׁבַּקְּטַנּוֹת,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמַּיִם,
וְחוֹלֵק אֶת הַמַּיִם.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה׃
וְכִי מִי מוֹדִיעֲנִי אֵי זוֹ גְדוֹלָה וְאֵי זוֹ קְטַנָּה?
אֶלָּא הַכֹּל לְפִי דַעְתּוֹ שֶׁלָּרוֹאֶה.

מסכת כלים פרק יז משנה ז
ז <ח>
כַּגְּרוֹגֶרֶת שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵּינוֹנִית.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר׃
הַגְּדוֹלָה שֶׁבְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
הִיא הַבֵּינוֹנִית שֶׁבַּמְּדִינוֹת.

מסכת כלים פרק יז משנה ח
ח <ט>
כַּזַּיִת שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטֹן, אֶלָּא בֵּינוֹנִי,
זֶה אֲגוֹרִי.
כְּשֶׁעוֹרָה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵּינוֹנִית,
זוֹ מִדְבָּרִית.
כָּעֲדָשָׁה שֶׁאָמְרוּ,
לֹא גְדוֹלָה וְלֹא קְטַנָּה, אֶלָּא בֵּינוֹנִית,
זוֹ מִצְרִית.
כָּל הַמִּטַּלְטְלִין
מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בְּעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ,
לֹא גָדוֹל וְלֹא קָטֹן, אֶלָּא בֵּינוֹנִי.
וְאֵי זֶה הוּא הַבֵּינוֹנִי?
כָּל שֶׁהֶקֵּפוּ טָפַח.

מסכת כלים פרק יז משנה ט
ט
הָאַמָּה שֶׁאָמְרוּ,
בָּאַמָּה הַבֵּינוֹנִית.
שְׁתֵּי אַמּוֹת הָיוּ בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ *<בשער מזרחי של הר הבית>*
אַחַת עַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,

וְאַחַת עַל קֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוֹמִית;
שֶׁעַל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית, <דְּרוֹמִית>
הָיְתָה יְתֵרָה עַל שֶׁלְּמִשֶּׁה חֲצִי אֶצְבַּע;
וְשֶׁעַל קֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוֹמִית,
הָיְתָה יְתֵרָה עָלֶיהָ חֲצִי אֶצְבַּע.
נִמְצֵאת יְתֵרָה עַל שֶׁלְּמִשֶּׁה אֶצְבַּע.

י
וְלָמָּה אָמְרוּ ׳אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קְטַנָּה׳?
אֶלָּא שֶׁהָאֲמָנִים נוֹטְלִים בַּקְּטַנָּה,
וּמַחְזִירִין בַּגְּדוֹלָה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְבֵית הַמְּעִילָה.
(מסכת כלים פרק יז משנה י)
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל הָאַמּוֹת הָיוּ בַּבִּינוֹנִית,
חוּץ מִמִּזְבַּח הַזָּהָב,
וְקֶרֶן וְהַסּוֹבֵב וְהַיְסוֹד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַמַּת הַבִּנְיָן, שִׁשָּׁה טְפָחִים,
וְשֶׁלַּכֵּלִים, חֲמִשָּׁה.

מסכת כלים פרק יז משנה יא
יא
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ בְּמִדָּה דַקָּה:
מִדּוֹת הַלַּח וְהַיָּבֵשׁ,
שֶׁעוּרָן בָּאִיטַלְקִי,
זוֹ מִדְבָּרִית.
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ:
הַכֹּל לְפִי מַה שֶּׁהוּא אָדָם:
קוֹמֵץ אֶת הַמְּנָחָה, <הקומץ>
וְחוֹפְנֵי הַקְּטֹרֶת,
וְהַשּׁוֹתֶה כְּמְלֹא לָגְמָיו בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים,
כְּמָזוֹן שְׁתֵּי סְעוּדוֹת לָעֵרוּב.
מְזוֹנוֹ לַחֹל אֲבָל לֹא לַשַּׁבָּת,
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לַשַּׁבָּת אֲבָל לֹא לַחֹל.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִין לְהָקֵל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִשְׁתֵּי יָדוֹת לַכְּבָר,
מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר:
מִכְּבָר בְּפוֹנְדְיוֹן וּמֵאַרְבַּע בַּסָּלַע.

מסכת כלים פרק יז משנה יב
יב
וְיֵשׁ שֶׁאָמְרוּ מִדָּה גַסָּה:
מְלֹא תַרְוָד רָקָב, <תורווד>
מְלֹא תַרְוָד גָּדוֹל שֶׁלָּרוֹפְאִים;
גְּרִיס נִגָּעִים, כְּגָרִיס הַקִּלְקִי;

הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּכוֹתֶבֶת הַגַּפָּה,
כְּמוֹהָ וּכְגַלְעַנְתָּהּ.
נוֹדוֹת יַיִן וְשֶׁמֶן,
שֶׁעוֹרָן בְּפִיקָה גְּדוֹלָה שֶׁלָּהֶן.
וּמָאוֹר שֶׁלֹּא נֶעֱשָׂה בִּידֵי אָדָם,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף גָּדוֹל,
זֶה אֶגְרוֹפוֹ שֶׁלְּבֶן בַּטִּיחַ.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
יֶשְׁנוֹ כְּרֹאשׁ גָּדוֹל שֶׁלָּאָדָם.

יג
וְשֶׁנֶּעֱשָׂה בִּידֵי אָדָם,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא מַקֵּדַח גָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה,
שֶׁהוּא כְּפוּנְדְּיוֹן הָאִיטַלְקִי,
וּכְסֶלַע נְרוֹנִית,
כִּמְלֹא נֶקֶב שֶׁבָּעֹל.

מסכת כלים פרק יז משנה יג
יד
כָּל שֶׁבַּיָּם טָהוֹר,
חוּץ מִכֶּלֶב הַיָּם,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹרֵחַ לַיַּבָּשׁ.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
הָעוֹשֶׂה כֵלִים מִן הַגָּדֵל בַּיָּם
וְחִבֵּר לָהֶם מִן הַגָּדֵל בָּאָרֶץ,
אֲפִלּוּ חוּט, אֲפִלּוּ מְשִׁיחָה,
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק יז משנה יד
יה
וְיֵשׁ בְּמַה שֶׁנִּבְרָא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן טֻמְאָה;
בַּשֵּׁנִי, אֵין בּוֹ טֻמְאָה,
בַּשְּׁלִישִׁי, יֵשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
בָּרְבִיעִי וּבַחֲמִישִׁי, אֵין בּוֹ טֻמְאָה,
חוּץ מִכְּנַף הָעוּז וּבֵיצַת הַנַּעֲמִית הַמְצֻפָּה.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
מַה שָּׁנַת כְּנַף הָעוּז מִכָּל כְּנָפַיִם?
כָּל שֶׁנִּבְרָא בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, טָמֵא.

מסכת כלים פרק יז משנה טו
יו
הָעוֹשֶׂה כְלִי קִבּוּל מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.
הָעוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא.
הָעוֹשֶׂה כִּיס מִן הָעוֹר וּמִן הַמַּצָּה וּמִן הַנְּיָר,
טָמֵא.
הָרִמּוֹן, הָאַלּוֹן וְהָאֱגוֹז,
שֶׁחִקְּקוּם הַתִּינוֹקוֹת לָמוּד בָּהֶן אֶת הֶעָפָר,

אוֹ שֶׁהִתְקִינוּם לְכַף מֹאזְנַיִם,
טָמֵא, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה,
וְאֵין לָהֶם מַחֲשָׁבָה.

מסכת כלים פרק יז משנה טז
יז
קְנֵה מֹאזְנַיִם וְהַמָּחוֹק
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן בֵּית קִבּוּל מַחֲזִיק,
וְהָאֶסֶל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל מָעוֹת,
וְקָנֶה שֶׁלָּעֲנִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּית קִבּוּל מַיִם,
מַקֵּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל מְזוּזָה וּמַרְגָּלִיּוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֻּלָּם אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
אִי לִי אִם אֹמַר,
אִי לִי אִם לֹא אֹמַר.

מסכת כלים פרק יז משנה יז
יח
תַּחְתִּית הַצּוֹרְפִין, טְמֵאָה,
וְשֶׁלַּנַּפָּחִין, טְהוֹרָה.
מַשְׁחֶזֶת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שֶׁמֶן,
טְמֵאָה,
וְשֶׁאֵין בָּהּ, טְהוֹרָה.
פִּנָּקֵס <pinakís: שני לוחות עץ מרוחים שעוה מחוברים>
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שַׁעֲוָה, טְמֵאָה,
וְשֶׁאֵין בָּהּ, טְהוֹרָה.
מַחֲצֶלֶת הַקָּשׁ וּשְׁפוֹפֶרֶת הַקַּשׁ,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּפַּקּוֹעוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
מַחְצֶלֶת הַקָּנִים וְשֶׁלַּחֲלָף, טְהוֹרָה.
שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁלַּקָּנֶה שֶׁחָתָכָהּ לְקַבָּלָה,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיּוֹצִיא אֶת כָּל הַכָּכִי.

פרק יח

מסכת כלים פרק יח משנה א
א
הַשְּׂדֶה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נִמְדֶּדֶת מִבִּפְנִים,
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
נִמְדֶּדֶת מִבַּחוּץ.
וּמוֹדִים אֵלּוּ וָאֵלּוּ,
שֶׁאֵין עִבּוּי הָרַגְלַיִם וְעִבּוּי לְזִבְזִים נִמְדָּד.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מוֹדִים שֶׁעִבּוּי הָרַגְלַיִם וְעִבּוּי לְזִבְזִים נִמְדָּד,

[וּבֵינֵיהֶן אֵינוֹ נִמְדָּד.]
רְבִּי שִׁמְעוֹן הַשֶּׁזוּרִי אוֹמֵר:
אִם הָיוּ הָרַגְלַיִם גְּבוֹהוֹת טֶפַח,
אֵין בֵּינֵיהֶן נִמְדָּד,
וְאִם לָאו, בֵּינֵיהֶם נִמְדָּד.

מסכת כלים פרק יח משנה ב
ב
הַמֻּכְנֵי שֶׁלָּהּ,
בִּזְמַן שֶׁהִיא נִשְׁמֶטֶת,
אֵינָהּ חִבּוּר לָהּ,
וְאֵינָהּ נִמְדֶּדֶת עִמָּהּ,
וְאֵינָהּ מַצֶּלֶת עִמָּהּ בְּאֹהֶל הַמֵּת,
וְאֵין גּוֹרְרִין אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת
בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָהּ מָעוֹת.
וְאִם אֵינָהּ נִשְׁמֶטֶת,
חִבּוּר לָהּ,
וְנִמְדֶּדֶת עִמָּהּ,
וּמַצֶּלֶת עִמָּהּ בְּאֹהֶל הַמֵּת,
וְגוֹרְרִים אוֹתָהּ בַּשַּׁבָּת,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכָהּ מָעוֹת.
הַקַּמְרוֹן שֶׁלָּהּ,
בִּזְמַן שֶׁהוּא קָבוּעַ,
חִבּוּר לָהּ וְנִמְדָּד עִמָּהּ.
אִם אֵינוֹ קָבוּעַ,
אֵינוֹ חִבּוּר לָהּ, וְאֵינוֹ נִמְדָּד עִמָּהּ.
כֵּיצַד מוֹדְדִין אוֹתוֹ?
רֹאשׁ תּוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ג
ג
הַשְּׁדָּה וְהַחֻבָּה וְהַמִּגְדָּל
שֶׁנִּטְּלָה אַחַת מֵרַגְלֵיהֶן,
אַף עַל פִּי מְקַבְּלִין, טְהוֹרִין,
שֶׁאֵינָן מְקַבְּלִין כְּדַרְכָּן;
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
נִקְלְטֵי הַמִּטָּה, וַחֲמוֹר, וַחֲפוּי,
טְהוֹרִין.
אֵין טָמֵא אֶלָּא מִטָּה וּמַלְבֵּן.
וּמַלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי, טְהוֹרִין.

מסכת כלים פרק יח משנה ד
ד
מַלְבֵּן שֶׁנְּתָנוֹ עַל לְשׁוֹנוֹת,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה מְטַמִּין,
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֲרִין.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

מַה שָּׁנָה זֶה מִמַּלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי,
שֶׁמַּלְבְּנֵי בְנֵי לֵוִי טְהוֹרִין?

מסכת כלים פרק יח משנה ה
ה
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְּרָס,
נִטְלָה קְצָרָה וּשְׁתֵּי כְרָעַיִם,
טְמֵאָה,
אֲרֻכָּה וּשְׁתֵּי כְרָעַיִם,
טְהוֹרָה.
רִבִּי נְחֶמְיָה מְטַמֵּא.
גָּרַר שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת לוֹכְסָן,
גָּרַר שְׁתֵּי כְרָעַיִם טָפַח עַל טָפַח לוֹכְסָן,
אוֹ שֶׁמְּעָטָהּ פָּחוּת מִטָּפַח,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ו
ו
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְּרָס,
נִשְׁבְּרָה אֲרֻכָּה וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה מִדְּרָס;
נִשְׁבְּרָה שְׁנָיָה וְתִקְּנָהּ,
טְהוֹרָה מִן הַמִּדְּרָס,
אֲבָל טְמֵאָה מַגַּע מִדְּרָס.
לֹא הִסְפִּיק לְתַקֵּן אֶת הָרִאשׁוֹנָה
עַד שֶׁנִּשְׁבְּרָה שְׁנָיָה,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק יח משנה ז
ז
כֶּרַע שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְּרָס,
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֵּלָּהּ טְמֵאָה מִדְּרָס.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה מִדְּרָס, <שֶׁהִיא>
[וְהַמִּטָּה טְמֵאָה מַגַּע מִדְּרָס.]
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֵּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמִּטָּה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב.
[הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,]
וְחִבְּרָהּ לַמִּטָּה,
כֵּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב.
פָּרְשָׁה, הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,
וְהַמִּטָּה טְהוֹרָה.
וְכֵן הַשֵּׁן שֶׁלַּמַּעֲדֵר.

מסכת כלים פרק יח משנה ח
ח
תִּפְלָה אַרְבָּעָה כֵלִים,

הִתִּיר קְצִיצָה רִאשׁוֹנָה וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת,
וְכֵן שְׁנִיָּה,
וְכֵן שְׁלִישִׁית.
הִתִּיר אֶת הָרְבִיעִית,
טְהוֹרָה מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טְמֵאָה מַגַּע טְמֵא מֵת.
חָזַר לָרִאשׁוֹנָה,
וְהִתִּירָהּ וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה בְּמַגָּע,
וְכֵן הַשְּׁנִיָּה.
הִתִּיר אֶת הַשְּׁלִישִׁית,
טְהוֹרָה, שֶׁהָרְבִיעִית בְּמַגָּע,
וְאֵין מַגָּע עוֹשֶׂה מַגָּע.

מסכת כלים פרק יח משנה ט
ט
מִטָּה שֶׁנִּגְנַב חֻצָּיהּ,
אוֹ אָבַד חֻצָּיהּ,
וַחֲלָקוֹתָהּ אַחִים אוֹ שׁוּתָּפִים,
טְהוֹרָה.
הֶחֱזִירוּהָ,
מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה מִכָּן וְלַבָּא.
מִטָּה מִטַּמֶּת חֲבָלָה,
וּמִטַּהֶרֶת חֲבָלָה.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מִטַּמֶּת אֲבָרִים וּמִטַּהֶרֶת אֲבָרִים.

פרק יט

מסכת כלים פרק יט משנה א
א
הַמְפָרֵק אֶת הַמִּטָּה לְהַטְבִּילָהּ,
וְהַנּוֹגֵעַ בַּחֲבָלִים,
טָהוֹר.
הַחֶבֶל, מֵאֵמָתַי הוּא חִבּוּר לַמִּטָּה?
מִשֶּׁיְּסָרֵג בָּהּ שְׁלֹשָׁה בָתִּים.
הַנּוֹגֵעַ מִן הַקֶּשֶׁר וְלִפְנִים,
טָמֵא;
מִן הַקֶּשֶׁר וְלַחוּץ,
טָהוֹר.
נוֹמֵי הַקֶּשֶׁר,
הַנּוֹגֵעַ בְּצָרְכּוֹ, טָמֵא.
וְכַמָּה הוּא צָרְכּוֹ?
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ב
ב
חֲבֶל הַיּוֹצֵא מִן הַמִּטָּה,
עַד חֲמִשָּׁה טְפָחִים, טָהוֹר;
מֵחֲמִשָּׁה וְעַד עֲשָׂרָה, טָמֵא.
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ, טָהוֹר,
שֶׁבּוֹ קוֹשְׁרִין אֶת הַפְּסָחִין,
וּמְשַׁלְשְׁלִין אֶת הַמִּטּוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ג
ג
מֵזֶרֶן הַיּוֹצֵא מִן הַמִּטָּה,
כָּל שֶׁהוּא.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
עֲשָׂרָה טְפָחִים.
שֵׁירֵי מֵזֶרֶן,
שִׁבְעָה טְפָחִים,
כְּדֵי לַעֲשׂוֹתוֹ חֲבָק לַחֲמוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ד
ד
נִשָּׂא הַזָּב עַל הַמִּטָּה וְעַל הַמֵּזֶרֶן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
נִשָּׂא הַזָּב עַל הַמִּטָּה וְהַמֵּזֶרֶן,
עֲשָׂרָה טְפָחִים,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
נִשָּׂא עַל הַמֵּזֶרֶן,
מֵעֲשָׂרָה וְלִפְנִים, טָמֵא;
מֵעֲשָׂרָה וְלַחוּץ, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ה
ה
מִטָּה שֶׁהָיְתָה טְמֵאָה מִדְּרָס,
וְכָרַךְ לָהּ מֵזֶרֶן,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה מִדְּרָס.
פָּרָשָׁה,
הִיא טְמֵאָה מִדְּרָס,
וְהַמֵּזֶרֶן מַגַּע מִדְּרָס.
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְכָרַךְ לָהּ מֵזֶרֶן,
כֻּלָּהּ טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה. <מִדְּרָס>
פָּרָשָׁה,
הִיא טְמֵאָה טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמֵּזֶרֶן טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
הָיְתָה טְמֵאָה טֻמְאַת עֶרֶב,

וְכָרַךְ לָהּ מִזְרָן,
כֵּלָּה טְמֵאָה טֶמְאַת עֶרֶב.
פָּרְשָׂה,
הִיא טְמֵאָה טֶמְאַת עֶרֶב,
וְהַמִּזְרָן טָהוֹר.

מסכת כלים פרק יט משנה ו
ו
מִטָּה שֶׁכָּרַךְ לָהּ מִזְרָן,
וְנָגַע בָּהֶן הַמֵּת,
טְמֵאִים טֶמְאַת שִׁבְעָה.
פָּרְשׂוּ,
טְמֵאִים טֶמְאַת שִׁבְעָה.
נָגַע בָּהֶן הַשֶּׁרֶץ,
טְמֵאִין טֶמְאַת עֶרֶב. <שִׁבְעָה ערב>
פָּרְשׂוּ,
טְמֵאִים טֶמְאַת עֶרֶב.

ז
מִטָּה שֶׁנִּטְלוּ שְׁתֵּי אֲרָכוֹת שֶׁלָּהּ,
וְעָשָׂה לָהּ חֲדָשׁוֹת וְלֹא שִׁנָּה אֶת הַנְּקָבִים;
נִשְׁתַּבְּרוּ חֲדָשׁוֹת, טְמֵאָה,
וִישָׁנוֹת, טְהוֹרָה,
שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַיְשָׁנוֹת.

מסכת כלים פרק יט משנה ז
ח
תֵּבָה שֶׁפִּתְחָהּ מִלְמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחָתָה מִלְמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחָתָה מִלְמַטָּן,
טְהוֹרָה.
מְגוֹרוֹת שֶׁבָּהּ,
טְמֵאוֹת, וְאֵינָן חִבּוּר לָהּ.

מסכת כלים פרק יט משנה ח
ט
תָּרְמִל שֶׁנִּפְחַת,
הַכִּיס שֶׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
וְאֵינוֹ חִבּוּר לוֹ.
הַחֻמָּת שֶׁהַבֵּיצִים שֶׁלָּהּ מְקַבְּלוֹת עִמָּהּ,
וְנִפְחָתוּ,
טְהוֹרוֹת, שֶׁאֵינָן מְקַבְּלוֹת כְּדַרְכָּן.

מסכת כלים פרק יט משנה ט
י
תֵּבָה שֶׁנִּפְתְּחָה מִצַּדָּהּ,
טְמֵאָה מִדְרָס וּטְמֵא מֵת.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
אוֹ שֶׁאֵין לָהּ לֵיזְבֶן טֶפַח.
נִתְפַּחֲתָה מִלְמַעְלָן,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
נִפְחֲתָה מִלְמַטָּן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק יט משנה י
יא
מַשְׁפֶּלֶת שֶׁנִּפְחֲתָה מִלְּקַבֵּל רִמּוֹנִים,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִים,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

פרק כ

מסכת כלים פרק כ משנה א
א
הַכָּרִים וְהַכְּסָתוֹת,
וְהַשַּׂקִּים וְהַמַּרְצֵפִין שֶׁנִּפְחֲתוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
הַקְּלוֹסְטֵר אַרְבַּעַת קַבִּים,
הַתָּרְמִל חֲמִשָּׁה קַבִּים,
הַכְּרֵתִית סְאָה,
הַחֻמָּת שִׁלְשִׁבְעַת קַבִּים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הָרַבְצֵל וְהַמְּזָרֶה כָּל שֶׁהֵן,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
וְכֻלָּן שֶׁנִּפְחֲתוּ, טְהוֹרִין,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ב
ב
חֲמַת חֲלִילִים,
טְהוֹרָה מִן הַמִּדְרָס.
עֲרֵבַת פְּסוֹנוֹת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
טְמֵא מֵת.
עֲרֵבָה,
מִשְׁנֵי לֹג עַד תִּשְׁעַת קַבִּים שֶׁנִּסְדְּקָה,

טְמֵאָה מִדְרָס.
הִנִּיחָהּ בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפְּחָה,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת.
בַּקָּדִים וְנִסְדְּקָה,
מְקַבֶּלֶת מִדְרָס.
זֶה חֹמֶר בִּשְׁיֵרֵי כְלֵי עֵץ מִבִּתְחִלָּתָן.
וְחֹמֶר בִּכְלֵי נְצָרִין מִבִּתְחִלָּתָן,
תְּחִלָּתָן אֵינָן מְקַבְּלִין טֻמְאָה עַד שֶׁיִּתְחַסְּמוּ.
נִתְחַסְּמוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁרוּ שִׁפְתוֹתֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן,
טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק כ משנה ג
ג
מַקֵּל שֶׁעָשָׂאוּ יָד לְקָרְדּוֹם,
חִבּוּר לַטֻּמְאָה בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
הַדְּיַסְטָר, <diōstēr: מוט; מקל עליון בגול>
חִבּוּר לַטֻּמְאָה בְּשָׁעַת מְלָאכָה.
קֶלְעוֹ בִּכְלוֹנָס, <keléontes: מוטות עומדים של הגול>
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לוֹ.
עָשָׂה בוֹ דְּיַסְטֵר,
אֵין טָמֵא אֶלָּא צָרְכּוֹ.
כִּסֵּא שֶׁקֶּלְעוֹ בִּכְלוֹנָס,
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לוֹ.
עָשָׂה בוֹ כִּסֵּא,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹמוֹ.
קֶלְעוֹ בְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד,
טָמֵא, וְאֵינוּ חִבּוּר לָהּ.
עָשָׂה בְּרֹאשָׁהּ כִּסֵּא,
טְהוֹרָה, מִפְּנֵי שֶׁאוֹמְרִין לוֹ:
"עֲמֹד, וְנַעֲשֶׂה אֶת מְלַאכְתֵּנוּ!"

מסכת כלים פרק כ משנה ד
ד
עֲרֵבָה גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְחֲתָה מִלְּקַבֵּל רִמּוֹנִים,
הִתְקִינָהּ לִישִׁיבָה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיְּקַצַּע.
עֲשָׂאָהּ אֲבוּס לַבְּהֵמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁקֶּלְעָהּ בַּכֹּתֶל,
טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ה
ה
כִּפָּת שֶׁקֶּלְעוֹ בַּנִּדְבָּךְ,
קֶלְעוֹ וְלֹא בָנָה עָלָיו,
בָּנָה עָלָיו וְלֹא קֶלְעוֹ,
טְמֵא.
קֶלְעוֹ וּבָנָה עָלָיו,

טָהוֹר.
מַפִּץ שֶׁנִּתָּנוֹ עַל גַּבֵּי הַקּוֹרוֹת,
קָבָעוֹ וְלֹא נָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזֵיבָה,
נָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזֵיבָה וְלֹא קָבָעוֹ,
טָמֵא.
קָבָעוֹ וְנָתַן עָלָיו אֶת הַמַּעֲזֵיבָה,
טָהוֹר.
קְעָרָה שֶׁקְּבָעָהּ בַּשִּׁדָּה, בַּתֵּבָה וּבַמִּגְדָּל,
כְּדֶרֶךְ קַבָּלָתָהּ, טְמֵאָה;
שֶׁלֹּא כְדֶרֶךְ קַבָּלָתָהּ, טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק כ משנה ו
ו
סָדִין שֶׁהוּא טָמֵא מִדְּרָס,
וַעֲשָׂאוֹ וִילָן,
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא טְמֵא מֵת.
מֵאֵמָתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיִּתָּבֵר. <מִשֶּׁיִּתְבַּר>
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּקַשֵּׁר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיְּקַבֵּעַ.

מסכת כלים פרק כ משנה ז
ז
מַחְצֶלֶת שֶׁעָשָׂה לָהּ קָנִים לְאָרְכָּהּ,
טְהוֹרָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂם כְּמִין כִּי.
עֲשָׂאָן לְרָחְבָּהּ,
אִם אֵין בֵּין קָנֶה לַחֲבֵרוֹ אַרְבָּעָה טְפָחִים,
טְהוֹרָה.
נָחְלְקָה לְרָחְבָּהּ,
רִבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
וְכֵן הַמַּתִּיר רָאשֵׁי הַמַּעֲדַנִּים,
טְהוֹרָה.
נָחְלְקָה לְאָרְכָּהּ,
נִשְׁתַּיְּרוּ בָהּ שְׁלֹשָׁה מַעֲדַנִּים שֶׁהֵן שִׁשָּׁה טְפָחִים,
טְמֵאָה.
מַחְצֶלֶת, מֵאֵמָתַי מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה?
מִשֶּׁתִּתְקַנֵּב, וְהִיא גְּמָר מְלַאכְתָּהּ.

פרק כא

מסכת כלים פרק כא משנה א
א

הַנּוֹגֵעַ בַּכְּבֵד הָעֶלְיוֹן,
בַּכְּבֵד הַתַּחְתּוֹן,
בַּנִּירַיִם,
וּבַקִּירוֹס, <kaîros: לולאה המפרידה בין חוטי הערב; מסרק הגחל>
וּבַחוּט שֶׁהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי אַרְגָּמָן,
וּבָעֵרָה שֶׁאֵינוֹ עָתִיד לְהַחְזִירָהּ,
טָהוֹר.
בְּנֶפֶשׁ הַמַּסֶּכֶת,
וּבִשְׁתִי הָעוֹמֵד,
וּבַכְּפוּל שֶׁהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי אַרְגָּמָן,
וּבָעֵרָה שֶׁהוּא עָתִיד לְהַחְזִירָהּ,
טָמֵא.
הַנּוֹגֵעַ בַּצֶּמֶר שֶׁעַל הָעִמָּה, בְּאַשְׁוְיָה,
טָהוֹר.
הַנּוֹגֵעַ בַּפִּקָּה,
עַד שֶׁלֹּא פֵּרְעָה, טָמֵא;
מִשֶּׁפֵּרְעָה, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כא משנה ב
ב
הַנּוֹגֵעַ בָּעֹל,
וּבַקָּטֶרֶב,
בָּעַיִן,
וּבָעֲבוֹת,
אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת מְלָאכָה,
טָהוֹר.
בַּחֻרֶב,
וּבַבֶּרֶךְ,
וּבַיָּצוֹל,
טָמֵא.
בָּעַיִן שֶׁלַּמַּתֶּכֶת,
וּבִלְחָיַיִם,
וּבָעֲרָיִים, <אולי עדיים>
טָמֵא.
רִבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בִּלְחָיַיִם,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים אֶלָּא לְרַבּוֹת אֶת הֶעָפָר.

מסכת כלים פרק כא משנה ג
ג
הַנּוֹגֵעַ בְּיַד מְגֵרָה,
מִכָּן וּמִכָּן,
טָמֵא.
בַּחוּט וּבַמְּשִׁיחָה,
בָּאַמָּה וּבַסְּנִיפִין,
בְּמַכְבֵּשׁ שֶׁלְּחָרֶשׁ וּבַקַּשְׁטָנִית,
טָהוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹגֵעַ בַּמַּלְבֵּן שֶׁלְּמַסָּר הַגָּדוֹל,
טָהוֹר.
הַנּוֹגֵעַ בַּיֶּתֶר וּבַקֶּשֶׁת,

אַף עַל פִּי מְתוּחָה,
טָהוֹר.
מְצוּדוֹת הָאִשּׁוּת,
טְהוֹרוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְתוּחָה, חִבּוּר.

פרק כב

מסכת כלים פרק כב משנה א
א
הַשֻּׁלְחָן וְהַדַּלְפְּקִי שֶׁנִּפְחָתוּ,
אוֹ שֶׁחִפָּן בַּשַּׁיִשׁ
וְשִׁיֵּר בָּהֶן מְקוֹם הַנָּחַת הַכּוֹסוֹת,
טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מְקוֹם הַנָּחַת חֲתִכּוֹת.

מסכת כלים פרק כב משנה ב
ב
שֻׁלְחָן שֶׁנִּטְלָה אַחַת מֵרַגְלָיו, טָהוֹר;
נִטְלָה שְׁנַיָּה, טָהוֹר;
נִטְלָה הַשְּׁלִישִׁית,
טָמֵא עַד שֶׁיַּחְשֹׁב עָלָיו.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֵין צָרִיךְ מַחֲשָׁבָה.
וְכֵן הַדָּלְפְּקִי. <delphikē; mensa delphica: שולחן בעל שלוש רגליים>

מסכת כלים פרק כב משנה ג
ג
סַפְסָל שֶׁנִּטַּל אֶחָד מֵרָאשָׁיו, טָהוֹר;
נִטַּל הַשֵּׁנִי, טָהוֹר;
אִם יֵשׁ בּוֹ גֹּבַהּ טֶפַח, טָמֵא.
שְׁרַפְרַף שֶׁנִּטַּל אֶחָד מֵרָאשָׁיו,
טָמֵא.
וְכֵן כִּסֵּא שֶׁלִּפְנֵי קָתֶדְרָה.

מסכת כלים פרק כב משנה ד
ד
כִּסֵּא שֶׁלִּכְלָה שֶׁנִּטְלוּ חֲפוּיָיו,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:
אַף מַלְבֵּן שֶׁלִּכִּסֵּא, טָמֵא.
כִּסֵּא שֶׁקָּבָעוֹ בָּעֲרָבָה,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
שַׁמַּי אוֹמֵר:

אַף הֶעָשׂוּי בָּהּ.

מסכת כלים פרק כב משנה ה
ה
כִּסֵּא שֶׁלֹּא הָיוּ חֲפוּיָיו יוֹצְאִין, וְנִטָּלוּ,
טָמֵא, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ
לִהְיוֹת מַטֶּהוּ עַל צִדּוֹ וְיוֹשֵׁב עָלָיו.

מסכת כלים פרק כב משנה ו
ו
כִּסֵּא שֶׁנִּטַּל חֲפוּיוֹ הָאֶמְצָעִי,
וְהַחִיצוֹנִין קַיָּמִין,
טָמֵא.
נִטְּלוּ הַחִיצוֹנִין וְהָאֶמְצָעִי קַיָּם,
טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיָה רָחָב טֶפַח.

מסכת כלים פרק כב משנה ז
ז
כִּסֵּא שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנַיִם מֵחֲפוּיָיו זֶה בְצַד זֶה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אַף כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה שֶׁנִּטְּלוּ חֲפוּיָיו,
נִשְׁתַּיֵּר בּוֹ בֵּית קִבָּלָה,
טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁבָּטַל הָעִקָּר,
וּבָטְלָה הַטְּפֵלָה.

מסכת כלים פרק כב משנה ח
ח
שְׁדָה שֶׁנִּטַּל הָעֶלְיוֹן,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הַתַּחְתּוֹן.
נִטַּל הַתַּחְתּוֹן,
טְמֵאָה, מִפְּנֵי הָעֶלְיוֹן.
נִטַּל הָעֶלְיוֹן וְהַתַּחְתּוֹן,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא, מִפְּנֵי הַדְּפִים,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
יְשִׁיבַת הַסַּפָּת, טְמֵאָה מִדְּרָס.
(מסכת כלים פרק כב משנה ט)
כִּפַּת שֶׁסְּרָקוֹ וְכִרְכְּמוֹ, וַעֲשָׂאוֹ פָּנִים,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
עַד שֶׁיָּחֹק בּוֹ.
הַסַּל וְהַכַּלְכָּלָה שֶׁמִּלָּן תֶּבֶן אוֹ מֵכִין,
הִתְקִינָן לִישִׁיבָה, טְהוֹרִין.
סֵרָגָן בַּגְּמִי אוֹ בְמִשִׁיחָה, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק כב משנה י

ט
הַסַּלָּה טְמֵאָה מִדְּרָס וּטְמֵא מֵת.
פָּרָשָׁה, הִיא טְמֵאָה מִדְּרָס,
וְהַבַּרְזֶל טָמֵא טְמֵא מֵת.
טְרַסְקֶל שֶׁחֲפוּיָיו שֶׁלָּעוֹר, <triskelēs: בעל שלוש רגלים, כסא מתקפל>
טָמֵא מִדְּרָס וְטָמֵא טְמֵא מֵת.
פָּרָשָׁה,
הָעוֹר טָמֵא מִדְּרָס,
וְהַטְּרַסְקֶל טָהוֹר מִכְּלוּם. <מִכֻּלָּם>
סַפְסָלִים שֶׁבַּמַּרְחֵץ שֶׁשְּׁתֵּי רַגְלָיו שֶׁלָּעֵץ,
טְמֵאִים.
אַחַת שֶׁלָּעֵץ וְאַחַת שֶׁלָּאֶבֶן,
טְהוֹרִים.
נְסָרִין שֶׁבַּמַּרְחֵץ שֶׁשִּׁגְּמָן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁאֵינָם עֲשׂוּיִין אֶלָּא שֶׁיְּהוּ הַמַּיִם מְהַלְכִין תַּחְתֵּיהֶן.
קַנְקְלָן <קינקלן; kígklis: סורג; כל העשוי רשת>
שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבָּלַת כְּסוּת,
טְמֵאָה;
וְהָעֲשׂוּיָה כְּכַוָּרֶת,
טְהוֹרָה.

פרק כג

מסכת כלים פרק כג משנה א
א
הַכַּדּוּר וְהָאֱמוֹן וְהַקְּמִיעַ וּתְפִלִּין שֶׁנִּקְרָעוּ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהֶן טָמֵא,
וּמַה שֶּׁבְּתוֹכָן טָהוֹר.
הָאֱכוֹף שֶׁנִּקְרַע,
הַנּוֹגֵעַ בְּמַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהַתָּפִיר מְחַבְּרוֹ.

מסכת כלים פרק כג משנה ב
ב
אֵלּוּ טְמֵאִין מִשֶּׁם מֶרְכָּב:
זֶרֶז הָאֶשְׁקְלוֹנִי,
וּמְרִיכָה הַמָּדִית,
וְעָבִיט שֶׁלַּגָּמָל,
וּטְפֵטָן שֶׁלַּסּוּס. <טְפֵטָן: מכה, סמיכה>
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף טַפִּיטָן שֶׁלַּסּוּס טָמֵא מוֹשָׁב,
מִפְּנֵי שֶׁעוֹמְדִין עָלָיו בְּקוֹמְפּוֹן. <campus: מגרש אימונים>
אֲבָל אֱכוֹף שֶׁלַּנָּקָה, טָמֵא.

מסכת כלים פרק כג משנה ג
ג

מַה בֵּין מֶרְכָּב לְמוֹשָׁב?
מֶרְכָּב, חָלַק מַגָּעוֹ מִמַּשָּׂאוֹ,
וּמוֹשָׁב, לֹא חָלַק.
תָּפִית שֶׁלַּחֲמוֹר,
שֶׁהוּא יוֹשֵׁב עָלֶיהָ, טְהוֹרָה.
שְׁנָּהּ בָּהּ אֶת הַנְּקָבִים,
אוֹ שֶׁפָּרָצָן זֶה בְּצַד זֶה, טְמֵאָה.

מסכת כלים פרק כג משנה ד
ד
הַמִּטָּה, וְהַכַּר, וְהַכֶּסֶת שֶׁלַּמֵּת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
כִּסֵּא שֶׁלַּכַּלָּה,
וּמַשְׁבֵּר שֶׁלֶּחָיָה,
וְכִסֵּא שֶׁלַּכּוֹבֵס
שֶׁהוּא כוֹרֵם עָלָיו אֶת הַכֵּלִים,
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אֵין בּוֹ מִשּׁוּם מוֹשָׁב.

מסכת כלים פרק כג משנה ה
ה
הַחֵרֶם טָמֵא מִפְּנֵי זוֹטוֹ.
הָרְשָׁתוֹת וְהַמַּכְמְרוֹת,
וְהַמַּדָּף וְהַפָּלָצוּר, <*פָּלָצוּר: לסו, חבל עם לולאה*>
מְצוּדוֹת שְׂכָרִין, טְמֵאִין.
הָאַקּוֹן וְהָרֶטוֹב וְהַכְּלוּב, טְהוֹרִין. <*אַקּוֹן: סל ללכוד דגים*>

פרק כד

מסכת כלים פרק כד משנה א
א
שְׁלֹשָׁה תְּרִיסִים הֵם:
תְּרִיס הַכָּפוּף, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁמְּשַׂחֲקִין בַּקּוֹמְפּוֹן, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְדִיצַת הָעַרְבִיִּים, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ב
ב
שָׁלֹשׁ עֲגָלוֹת הֵן:
הָעֲשׂוּיָה כְּקָתֶדְרָה, טְמֵאָה מִדְרָס;
כַּמִּטָּה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּאַבָּנִים, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ג
ג
שָׁלֹשׁ עֲרֵבוֹת הֵן:
עֲרֵבָה מִשְּׁנֵי לֹג וְעַד תִּשְׁעַת קַבִּין שֶׁנִּסְדָּקָה,
טְמֵאָה מִדְרָס;

שְׁלֵמָה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְהַבָּאָה בַּמִּדָּה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ד
ד
שָׁלֹשׁ תֵּבוֹת הֵן:
תֵּבָה שֶׁפִּתְחָהּ מִצִּדָּהּ, טְמֵאָה מִדְרָס;
מִלְמַעְלָן, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְהַבָּאָה בַּמִּדָּה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ה
ה
שְׁלֹשָׁה תַּרְכּוּסִין הֵן: <*טבלה של עור*>
שֶׁלַּסַּפָּרִין, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁאוֹכְלִין עָלָיו, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּזַּיִתִּין, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ו
ו
שָׁלֹשׁ בָּסִיסָיוֹת הֵן:
שֶׁלִּפְנֵי הַמִּטָּה,
וְשֶׁלִּפְנֵי הַסּוֹפְרִים,
טְמֵאָה מִדְרָס;
וְשֶׁלַּדֶּלְפִקִּי, <*delphikē; mensa delphica: שולחן בעל שלוש רגליים*>
טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּמִּגְדָּל,
טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ז
ז
שָׁלוֹשׁ פִּנַקְסִיּוֹת הֵן:
הָאַפִּיפוֹדִין, טְמֵאָה מִדְרָס; <*אולי אפיפורין, pápuros: גומא; כלי העשוי פפירוס*>
וְשֶׁיֵּשׁ בָּהּ בֵּית קִבּוּל שַׁעֲוָה,
טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וַחֲלָקָה, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ח
ח
שָׁלֹשׁ מִטּוֹת הֵן:
הָעֲשׂוּיָה לִשְׁכִיבָה, טְמֵאָה מִדְרָס;
וְשֶׁלַּזַּגְּגִין, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּסַּרָּגִין, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה ט
ט <ח>
שָׁלוֹשׁ מַשְׁפְּלוֹת הֵן:
שֶׁלַּזֶּבֶל, טְמֵאָה מִדְרָס;
שֶׁלַּתֶּבֶן, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
פּוֹחֲלָץ שֶׁלַּגְּמַלִּים, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה י
י <ט>
שְׁלֹשָׁה מַפְצִין הֵן:
הֶעָשׂוּי לִישִׁיבָה, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁלַּצַּבָּעִין, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּגִּתּוֹת, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יא
יא <י>
שָׁלוֹשׁ חֲמָתוֹת וּשְׁלֹשָׁה תָּרְמָלִים הֵן:
מְקַבְּלִין כַּשֶּׁעוּר, טְמֵאִין מִדְרָס;
וְשֶׁאֵין מְקַבְּלִין כַּשֶּׁעוּר, טְמֵאִין טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּעוֹר הַדָּג, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יב
יב
שְׁלֹשָׁה עוֹרוֹת הֵן:
הֶעָשׂוּי לַשָּׁטִיחַ, טָמֵא מִדְרָס;
שֶׁלְּתַכְרִיךְ כֵּלִים, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלָּרְצוּעוֹת וְשֶׁלַּסַּנְדָּלִים, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יג
יג
שְׁלֹשָׁה סְדִינִים הֵן:
הֶעָשׂוּי לִשְׁכִיבָה, טָמֵא מִדְרָס;
לְוֵילָן, טָמֵא טְמֵא מֵת; <velum: בד שתולים בפתח>
וְשֶׁלַּצְּוִרוֹת, טָהוֹר מִכְּלוּם.

(מסכת כלים פרק כד משנה יד: להלן ב-יו)

מסכת כלים פרק כד משנה טו
יד
שְׁלֹשָׁה פְּרַקְלִינוֹן הֵן: <periknēmia: בגד העוטף את הרגל>
שֶׁלְּצָדֵי חַיָּה וָעוֹף, טָמֵא מִדְרָס; <שֶׁלְּצֵדֵי>
שֶׁלַּחֲגָבִים, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלַּקּוֹצִין, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה טז
יה
שָׁלוֹשׁ סְבָכוֹת הֵן:
שֶׁלַּיַּלְדָּה, טְמֵאָה טֻמְאַת מִדְרָס;
שֶׁלַּזְּקֵנָה, טְמֵאָה טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּיוֹצֵאת הַחוּץ, טְהוֹרָה מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יד
יו
שָׁלוֹשׁ מִטְפָּחוֹת הֵן:
שֶׁלַּיָּדַיִם, טָמֵא מִדְרָס;
וְשֶׁלַּסְּפָרִין, טָמֵא טְמֵא מֵת;
וְשֶׁלְּתַכְרִיךְ וְנִבְלֵי בְנֵי לֵוִי, טָהוֹר מִכְּלוּם.

מסכת כלים פרק כד משנה יז
יז
שָׁלוֹשׁ קֻפּוֹת הֵן:
מְהוּדָּה שֶׁטְּלָיָה עַל הַבִּרְיָה, <מהודה ! לא מנוקד>
הוֹלְכִים אַחַר הַבִּרְיָה;
קְטַנָּה עַל הַגְּדוֹלָה,
הוֹלְכִים אַחַר הַגְּדוֹלָה;
הָיוּ שָׁווֹת, הוֹלְכִים אַחַר הַפְּנִימִית.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כַּף שֶׁלְּמֹאזְנַיִם שֶׁטְּלָיָה בְּשׁוּלֵי הַמֵּחַם,
מִבִּפְנִים, טָמֵא,
וּמִבַּחוּץ, טָהוֹר.
טְלָיָה עַל צִדּוֹ,
בֵּין מִבִּפְנִים, בֵּין מִבַּחוּץ, טָהוֹר.

פרק כה

מסכת כלים פרק כה משנה א
א
כָּל הַכֵּלִים יֵשׁ לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
כְּגוֹן:
הַפָּרִים, וְהַכְּסָתוֹת,
וְהַשַּׂקִּין, וְהַמַּרְצַפִּים.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ תוֹבָרוֹת,
[יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ;
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ תוֹבְרוֹת,]
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.

ב
הַשֻּׁלְחָן וְהַדֶּלְפְּקִי, <delphikē; mensa delphica: שולחן בעל שלוש רגליים>
יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן.
וְכֵן טַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז.

מסכת כלים פרק כה משנה ב
ג
הַמַּרְדֵּעַ,
יֵשׁ לוֹ אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ:
מִשְׁבְּעָה לְחַרְחוּר,
וּמֵאַרְבָּעָה לַדָּרְבָּן.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן,

לֹא הָזְכְּרוּ שִׁבְעָה וְאַרְבָּעָה אֶלָּא לַשִּׁירַיִם.

מסכת כלים פרק כה משנה ג
ד
מִדּוֹת יַיִן וָשֶׁמֶן,
וְזוֹמָנְצָטָרָה, <zōmērusis: כף למרק, מצקת>
וּמְסַנֶּנֶת שֶׁלַּחַרְדָּל,
וּמְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיַּיִן,
יֵשׁ לָהֶן אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יֵשׁ לָהֶן,
נִטַּמּוּ מֵאֲחוֹרֵיהֶן,
מַה שֶּׁבְּתוֹכָן טָהוֹר,
וְצָרִיךְ לְהַטְבִּיל.

מסכת כלים פרק כה משנה ד
ה
הָרֹבַע, וַחֲצִי רֹבַע;
נִטְמָא הָרֹבַע, וְלֹא נִטְמָא חֲצִי הָרֹבַע,
נִטְמָא חֲצִי הָרֹבַע, וְלֹא נִטְמָא הָרֹבַע,
אָמְרוּ לִפְנֵי רַבִּי עֲקִיבָה:
הוֹאִיל וַחֲצִי הָרֹבַע אֲחוֹרַיִם לָרֹבַע,
כְּלִי שֶׁנִּטְמָא תּוֹכוֹ,
לֹא נִטְמְאוּ אֲחוֹרָיו?
אָמַר לָהֶן:
שַׁלְחַת קוֹדְמִין הִיא? <שלח"ת: נכתבה החי"ת על מחיקה ואינה ברורה>
אוֹ שֶׁמָּא הָרֹבַע אֲחוֹרַיִם לַחֲצִי הָרֹבַע,
כְּלִי שֶׁנִּטְמְאוּ אֲחוֹרָיו,
לֹא נִטְמָא תּוֹכוֹ!

מסכת כלים פרק כה משנה ה
ו
נִטְמָא הָרֹבַע,
הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,
חֲצִי הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְהוֹרִין.
נִטְמָא חֲצִי הָרֹבַע,
חֲצִי הָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,
וְהָרֹבַע וַאֲחוֹרָיו טְהוֹרִין.
נִטְמְאוּ אֲחוֹרֵי הָרֹבַע,
אֲחוֹרֵי חֲצִי הָרֹבַע טְהוֹרִין.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין חוֹלְקִין אֶת הַגַּבִּים.
כְּשֶׁהוּא מַטְבִּיל, מַטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ.

מסכת כלים פרק כה משנה ו
ז

כַּנֵּי כֵלִים,
וְהָגְנֵיהֶם,
וְאָזְנֵיהֶם,
וִידוֹת הַכֵּלִים הַמְקַבְּלִים,
שֶׁנָּפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין,
מְנַגְּבָן וְהֵן טְהוֹרִין.
וּשְׁאָר כָּל הַכֵּלִים שֶׁאֵין לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְשֶׁנָּפְלוּ מַשְׁקִין עַל מִקְצָתוֹ,
כֻּלּוֹ טָמֵא.
כֶּלִי שֶׁנִּטַּמּוּ אֲחוֹרָיו בְּמַשְׁקִין,
אֲחוֹרָיו טְמֵאִין;
תּוֹכוֹ, וְהָגְנוֹ, וְאָזְנָיו, וְיָדָיו,
טְהוֹרִין.
נִטַּמָּא מִתּוֹכוֹ, כֻּלּוֹ טָמֵא.

מסכת כלים פרק כה משנה ז
ח
כָּל הַכֵּלִים יֵשׁ לָהֶם אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְיֵשׁ לָהֶן בֵּית צְבִיעָה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
לַעֲרֵבָה גְּדוֹלָה שֶׁלָּעֵץ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לַכּוֹסוֹת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לַיָּדַיִם הַטְּמֵאוֹת וְהַטְּהוֹרוֹת.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא לַיָּדַיִם הַטְּהוֹרוֹת בִּלְבַד.

מסכת כלים פרק כה משנה ח
ט
כֵּיצַד?
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וַאֲחוֹרֵי הַכּוֹס טְמֵאִין,
אֲחָזוֹ בְּבֵית צְבִיעָתוֹ,
אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נִטַּמּוּ יָדָיו בַּאֲחוֹרֵי הַכּוֹס.
הָיָה שׁוֹתֶה בְּכוֹס שֶׁאֲחוֹרָיו טְמֵאִין,
אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא נִטְמָא מַשְׁקֶה שֶׁבְּפִיו
בַּאֲחוֹרֵי הַכּוֹס, וְחָזַר וְטִמֵּא אֶת הַכּוֹס.
קֻמְקוּם שֶׁהוּא מַרְתֵּחַ,
אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמֵּא יָצְאוּ מַשְׁקִים מִתּוֹכוֹ,
וְנָגְעוּ בַּאֲחוֹרָיו, וְחָזְרוּ לְתוֹכוֹ.

מסכת כלים פרק כה משנה ט
י
כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ,
אֵין לָהֶן אֲחוֹרַיִם וָתוֹךְ,
וְאֵין לָהֶן בֵּית צְבִיעָה.
וְאֵין מַטְבִּילִים כֵּלִים בְּתוֹךְ כֵּלִים בַּקֹּדֶשׁ.
כָּל הַכֵּלִים יוֹרְדִים לִידֵי טֻמְאָתָן בְּמַחֲשָׁבָה,
וְאֵינָן עוֹלִין מִידֵי טֻמְאָתָן אֶלָּא בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה.

הַמַּעֲשֶׂה מְבַטֵּל מִיַּד הַמַּעֲשֶׂה וּמִיַּד הַמַּחֲשָׁבָה,
הַמַּחֲשָׁבָה אֵינָהּ מְבַטֶּלֶת
לֹא מִיַּד הַמַּעֲשֶׂה וְלֹא מִיַּד הַמַּחֲשָׁבָה.

פרק כו

מסכת כלים פרק כו משנה א
א
סַנְדָּל עִמְקִי, וְכִיס שֶׁלִּשְׁנָצוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף קְפִיפָה מִצְרִית;
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף סַנְדָּל לַדַּיְקִי כֵּיוֹצֵא בָהֶן,
חֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמִּין וּמִטַּהֲרִין שֶׁלֹּא בָאֱמָן. <מְטַמִּין וּמְטַהֲרִין>
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וַהֲלֹא כָל הַכֵּלִים מִטַּמִּין וּמִטַּהֲרִין שֶׁלֹּא בָאֱמָן?
אֲבָל אֵלּוּ, אַף עַל פִּי מֻתָּרִין,
טְמֵאִין, שֶׁהַהֶדְיוֹט יָכוֹל לְהַחְזִירָן.
לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בִּקְפִיפָה מִצְרִית,
שֶׁאַף הָאֱמָן אֵינוֹ יָכוֹל לְהַחְזִירָהּ.

מסכת כלים פרק כו משנה ב
ב
כִּיס שֶׁלִּשְׁנָצוֹת שֶׁנִּטְּלוּ שְׁנָצָיו, טָמֵא;
נִפְשַׁט, טָהוֹר.
טָלָה עָלָיו מַטְלִית מִלְמַטָּן, טָמֵא.
כִּיס בְּתוֹךְ כִּיס שֶׁנִּטְמָא אֶחָד מֵהֶן בְּמַשֶּׂהוּ,
לֹא נִטְמָא חֲבֵרוֹ.
צְרוֹר הַמַּרְגָּלִית, טָמֵא.
צְרוֹר הַמָּעוֹת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת כלים פרק כו משנה ג
ג
כַּף לוּקְטֵי קוֹצִים, טְהוֹרָה.
הַזּוֹן וְהַבַּרְכָּיָר, טְמֵאִין, <zōnē: חגורה, סינר> <brakhiálion: כיסוי לזרוע>
וְהַשַּׁרְוָלִין, טְמֵאִין.
וְהַפְּרַקְנִימִין, טְהוֹרִין.
וְכָל בֵּית אֶצְבָּעוֹת, טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלַּקַּיָּצִים,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְקַבֶּלֶת הָאוֹג.
נִקְרָעָה,
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת אֶת רֹב הָאוֹג,
טְהוֹרָה.

מסכת כלים פרק כו משנה ד

ד
סַנְדָּל שֶׁנִּפְסְקָה אַחַת מֵאָזְנָיו, וְתִקְּנָהּ,
טְמֵאָה מִדְּרָס; <טמא>
נִפְסְקָה שְׁנִיָּה, וְתִקְּנָהּ,
טְהֵרָה מִן הַמִּדְרָס, <מחוק: טהור>
אֲבָל טְמֵאָה מַגָּע. <טמא>
לֹא הִסְפִּיק לְתַקֵּן אֶת הָרִאשׁוֹנָה
עַד שֶׁנִּפְסְקָה שְׁנִיָּה,
נִפְסַק עֲקֵבוֹ,
נִטַּל חָטְמוֹ, אוֹ שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם,
טָהוֹר.
סֶלְעִים שֶׁנִּפְסַק מִכָּל מָקוֹם, <סוליים>
טָהוֹר.
מַנְעָל שֶׁנִּפְחַת, וְאֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת רֹב הָרֶגֶל,
טָהוֹר.
מַנְעָל שֶׁעַל הָאָמוּם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

ה
כָּל חֲמָתוֹת צְרוּרוֹת, טְהוֹרוֹת,
חוּץ מִשֶּׁלָּעַרְבִיִּים.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
צְרוֹר שָׁעָה, טְהוֹרוֹת.
צְרוֹר עוֹלָם, טְמֵאוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל חֲמָתוֹת צְרוּרוֹת, טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק כו משנה ה
ו
אֵלּוּ עוֹרוֹת טְמֵאִים מִדְּרָס:
עוֹר שֶׁחָשַׁב עָלָיו לַשָּׁטִיחַ,
עוֹר סְקֶרְטָיָה,
עוֹר קַטְבֶּלְיָה,
עוֹר הַחַמָּר, <הגהה מעל: עוֹר הַחֲמוֹר>
עוֹר הַכַּתָּן,
עוֹר הַכַּתָּף, <הַקֵּתֶף>
עוֹר הָרוֹפֵא,
עוֹר הָעֲרִיסָה,
עוֹר הַלֵּב שֶׁלְּקָטָן,
עוֹר הַכַּר,
וְעוֹר הַכֶּסֶת,
מִדְּרָס.
עוֹר הַסָּרוֹק,
וְעוֹר הַסּוֹרֵק,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מִדְּרָס.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
טְמֵא מֵת.

מסכת כלים פרק כו משנה ו
ז
עַב כְּסוּת, וְתַכְרִיךְ כְּסוּת,
מִדְרָס.
עַב אַרְגָּמָן, וְתַכְרִיךְ אַרְגָּמָן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִדְרָס.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
טָמֵא מֵת.
עוֹר שֶׁעָשָׂאוֹ חֲפוּי לַכֵּלִים, טָהוֹר,
וְלַמִּשְׁקָלוֹת, טָמֵא.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר מִשֵּׁם אָבִיו.

מסכת כלים פרק כו משנה ז
ח
כָּל מָקוֹם שֶׁאֵין חֶסְרוֹן מְלָאכָה,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְכָל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ חֶסְרוֹן מְלָאכָה,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
אֶלָּא הָעֲצִיבָה. <העוצבה>

מסכת כלים פרק כו משנה ח
ט
עוֹרוֹת בַּעַל הַבַּיִת,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁלָּעֲבְדָן,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
וְשֶׁלַּגַּנָּב,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁלַּגָּזְלָן,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים:
שֶׁל גַּזְלָן,
הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן.
וְשֶׁל גַּנָּב,
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה מְטַמְּאַתָּן,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים.

מסכת כלים פרק כו משנה ט
י
עוֹר שֶׁהוּא טָמֵא מִדְרָס,
וְחָשַׁב עָלָיו לִרְצוּעוֹת הַסַּנְדָּלִים,
כֵּיוָן שֶׁנָּתַן בּוֹ אֶת הָאַזְמֵל,
טָהֵר.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּמְעִיטֶנּוּ פָּחוּת מֵחֲמִשָּׁה טְפָחִים.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אַף הָעוֹשֶׂה מִטְּפַחַת מִן הָעוֹר,

טְמֵאָה,
מִן הַכְּסָתוֹת, טְהוֹרָה.

פרק כז

מסכת כלים פרק כז משנה א
א
הַבֶּגֶד מִטַּמֵּא מִשֵּׁם חֲמִשָּׁה שֵׁמוֹת, <מְטַמֵּא>
הַסַּק מִשֵּׁם אַרְבָּעָה,
הָעוֹר מִשֵּׁם שְׁלֹשָׁה,
הָעֵץ מִשֵּׁם שְׁנַיִם,
כְּלִי חֶרֶשׂ מִשֵּׁם אֶחָד.
כְּלִי חֶרֶשׂ מִטַּמֵּא מִשֵּׁם כְּלִי קִבּוּל. <מְטַמֵּא>
וְכָל שֶׁאֵין לוֹ תוֹךְ בִּכְלִי חֶרֶשׂ,
אֵין לוֹ אֲחוֹרַיִם.

ב
מוֹסִיף עָלָיו הָעֵץ, <מוסף ! גרסת הסופר מוּסָף, והנקדן ניקד מוֹסִף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם מוֹשָׁב. <מְטַמֵּא>
וְכֵן טַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז,
בִּכְלִי עֵץ, טְמֵאָה,
וּבִכְלִי חֶרֶשׂ, טְהוֹרָה.

ג
מוֹסִיף עָלָיו הָעוֹר, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם אֲהָלִים. <מְטַמֵּא>
מוֹסִיף עָלָיו הַסַּק, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם אָרִיג. <מְטַמֵּא>
מוֹסִיף עָלָיו הַבֶּגֶד, <מוסף>
שֶׁהוּא מִטַּמֵּא מִשֵּׁם שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ.

מסכת כלים פרק כז משנה ב
ד
הַבֶּגֶד מִטַּמֵּא מִשֵּׁם שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה <מְטַמֵּא>
לְמִדְרָס,
וּמִשּׁוּם שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ לִטְמֵא מֵת.
הַסַּק, אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה,
הָעוֹר, חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה,
מַפָּץ, שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה,
שָׁוִין לְמִדְרָס וְלִטְמֵא מֵת.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַסַּק, שִׁירָיו אַרְבָּעָה,
וּתְחִלָּתוֹ מִשְּׁיִּגְמֹר.

מסכת כלים פרק כז משנה ג
ה
הָעוֹשֶׂה שְׁנַיִם מִן הַבֶּגֶד וְאֶחָד מִן הַסַּק,
שְׁלֹשָׁה מִן הַסַּק וְאֶחָד מִן הָעוֹר,

אַרְבָּעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן הַמַּפָּץ,
טָהוֹר.
חֲמִשָּׁה מִן הַמַּפָּץ וְאֶחָד מִן הָעוֹר,
אַרְבָּעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן הַשַּׂק,
שְׁלֹשָׁה מִן הַשַּׂק וְאֶחָד מִן הַבֶּגֶד,
טָמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁחִבֵּר לוֹ מִן הֶחָמוּר מִמֶּנּוּ, טָמֵא,
וּמִן הַקַּל מִמֶּנּוּ, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כז משנה ד
ו
הַמְקַצֵּעַ מִכֻּלָּם טָפַח עַל טָפַח,
טָמֵא.
מְשׁוּלֵי הַקֻּפָּה טָפַח עַל טָפַח,
טָמֵא.
מִצִּדֵּי הַקֻּפָּה,
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַמְקַצֵּעַ טָפַח עַל טָפַח בְּכָל מָקוֹם,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק כז משנה ה
ז
בְּלוּיֵי נָפָה וּכְבָרָה שֶׁהִתְקִינָן לִישִׁיבָה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין, עַד שֶׁיְּקַצֵּע.
כִּסֵּא שֶׁלַּקָּטָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַגְלַיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ גֹּבַהּ טָפַח,
טָמֵא.
חָלוּק שֶׁלַּקָּטָן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ כַּשֵּׁעוּר,
וְנִמְדָּד כָּפוּל.

מסכת כלים פרק כז משנה ו
ח
אֵלּוּ נִמְדָּדִין כְּפוּלִים:
אֲנַפְלְיָה, <מחוק: אמפלייה> <empílion: נעל בית, גרב>
וּפִמְלַנְיָה, <feminalia: רצועות שכורכים על הרגל>
וּמִכְנְסַיִם,
וְכוֹבַע,
וְכִיס שֶׁלְּפָנָדָה.
וּמַטְלִית שֶׁטְּלָיָה עַל הַשָּׂפָה,
אִם פְּשׁוּטָה, נִמְדֶּדֶת פְּשׁוּטָה,
אִם כְּפוּלָה, נִמְדֶּדֶת כְּפוּלָה.

מסכת כלים פרק כז משנה ז

ט
בֶּגֶד שֶׁאָרַג בּוֹ שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה,
נִטְמָא מִדְּרָס,
וְהִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.

מסכת כלים פרק כז משנה ח
י
וְכֵן בֶּגֶד שֶׁאָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
נִטְמָא טְמֵא מֵת,
וְהִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
טָהַר מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע טְמֵא מֵת.
נָטַל חוּט אֶחָד מִתְּחִלָּתוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הִשְׁלִים עָלָיו אֶת כָּל הַבֶּגֶד,
טָהוֹר.

יא
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שְׁנִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה.
אֲבָל שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּתְמַעֵט,
אַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר מִן הַמִּדְרָס,
טָמֵא בְּכָל הַטְּמָאוֹת.

מסכת כלים פרק כז משנה ט
יב
סָדִין שֶׁהוּא טָמֵא מִדְּרָס,
וַעֲשָׂאוֹ וֵילָן, <velum: כד שתולים בפתח>
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי בְּאֵי זֶה מִדְרָס נָגַע זֶה?
אֶלָּא אִם כֵּן נָגַע בּוֹ זָב,
טָמֵא מַגָּע זָב.

מסכת כלים פרק כז משנה י
יג
שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנֶּחֱלַק,
טָהַר מִן הַמִּדְרָס,
אֲבָל טָמֵא מַגַּע מִדְרָס.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי בְּאֵי זֶה מִדְרָס נָגַע זֶה?
אֶלָּא אִם כֵּן נָגַע בּוֹ הַזָּב,
וְטָמֵא מַגָּע זָב.

מסכת כלים פרק כז משנה יא
יד
שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה בָּאַשְׁפּוֹת,
בָּרִיא וְצוֹרֵר מָלַח,
וּבַבַּיִת,
אוֹ בָרִיא, אוֹ צוֹרֵר מָלַח.
כַּמָּה מָלַח יְהֵא צוֹרֵר?
רֹבַע.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דַּקָּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
גַּסָּה.
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מִתְכַּוְּנִין לְהָקֵל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שָׁוִים שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה בָּאַשְׁפּוֹת
לְשָׁלֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁבַּבַּיִת.

מסכת כלים פרק כז משנה יב
יה
שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּקְרַע,
אִם נוֹתְנוֹ עַל הַכִּסֵּא,
וּבְשָׁרוֹ נוֹגֵעַ בַּכִּסֵּא, טָהוֹר;
וְאִם לָאו, טָמֵא.
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁנִּמְהָה מִמֶּנָּה חוּט אֶחָד,
אוֹ שֶׁנִּמְצָא בָהּ קֶשֶׁר,
אוֹ שְׁנֵי חוּטִין מַתְאִימִין, טְהוֹרָה.
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁהִשְׁלִיכָהּ בָּאַשְׁפּוֹת,
טְהוֹרָה.
אִם הֶחֱזִירָהּ, טְמֵאָה.
לְעוֹלָם הַשִּׁלְכָתָהּ מְטַהַרְתָּהּ,
וַחֲזָרָתָהּ מְטַמְּאַתָּהּ,
חוּץ מִשֶּׁלָּאַרְגָּמָן וְשֶׁלִּזְהוֹרִית טוֹבָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף מַטְלִית חֲדָשָׁה כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כֻּלָּם טְמֵאִין,
לֹא הָזְכְּרוּ אֶלָּא מִפְּנֵי הָשֵׁב אֲבֵדָה.

פרק כח

מסכת כלים פרק כח משנה א
א
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁנָּתְנָה בַכַּדּוּר,
אוֹ שֶׁעָשָׂאָהּ כַּדּוּר בִּפְנֵי עַצְמָהּ,
טְהוֹרָה.
אֲבָל שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁנִּתְּנוּ בַכַּדּוּר,
טְמֵא.

עֲשָׂאוֹ כַּדּוּר בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהַתָּפִיר מְמַעֲטוֹ.

מסכת כלים פרק כח משנה ב
ב
פָּחוּת מִשְּׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה
שֶׁהִתְקִינוּ לָפֹק בּוֹ אֶת הַמַּרְחֵץ,
לְנַעֵר בּוֹ אֶת הַקְּדָרָה,
לְקַנֵּח בּוֹ אֶת הָרַחַיִם,
בֵּין מִן מוּכָן וּבֵין שֶׁאֵינוּ מִן מוּכָן,
טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין מִן מוּכָן וּבֵין שֶׁאֵינוּ מִן מוּכָן,
טָהוֹר.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּמוּכָן, טָמֵא,
וּבְשֶׁאֵינוּ מוּכָן, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כח משנה ג
ג
הָעוֹשֶׂה אַסְפְּלָנִית, <*splēnion*: רטיה, תחבושת>
בֵּין בַּבֶּגֶד וּבֵין בָּעוֹר,
טְהוֹרָה.
מְלֶגְמָה, <*málagma*: אספלנית, רטיה, משחה>
בַּבֶּגֶד, טְהוֹרָה,
וּבָעוֹר, טְמֵאָה.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף בַּבֶּגֶד, טְמֵאָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִנְעֶרֶת.

מסכת כלים פרק כח משנה ד
ד
מִטְפְּחוֹת סְפָרִים,
בֵּין מְצֻיָּרוֹת וּבֵין שֶׁאֵינָן מְצֻיָּרוֹת,
טְמֵאוֹת.
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְצֻיָּרוֹת, טְהוֹרוֹת,
וְשֶׁאֵינָן מְצֻיָּרוֹת, טְמֵאוֹת.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְהוֹרוֹת.

מסכת כלים פרק כח משנה ה
ה
כַּפָּח שֶׁהוּא טָמֵא מִדָּרָס,
וּנְתָנוֹ עַל הַסֵּפֶר,
טָהוֹר מִן הַמִּדָּרָס,
אֲבָל טָמֵא טְמֵא מֵת.
חֵמֶת שֶׁעָשָׂאָהּ שָׁטִיחַ,

וְשָׁטִיחַ שֶׁעָשָׂאוֹ חֵמֶת,
טָהוֹר.
חֵמֶת שֶׁעָשָׂאָהּ תְּרֵמֶל,
וְתָרֵמֶל שֶׁעָשָׂאוֹ חֵמֶת,
כַּר שֶׁעָשָׂאוֹ סָדִין,
וְסָדִין שֶׁעָשָׂאוֹ כַר,
כֶּסֶת שֶׁעָשָׂאָהּ מִטְפַּחַת,
וּמִטְפַּחַת שֶׁעָשָׂאָהּ כֶּסֶת,
טְמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁשִּׁנָּהוּ לִשְׁמוֹ, טְמֵא;
לְשֵׁם אַחֵר, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כח משנה ו
ו
מַטְלִית שֶׁטָּלָיָהּ עַל הַקֻּפָּה,
מְטַמָּא אֶחָד, וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
הִפְרִישָׁהּ מִן הַקֻּפָּה,
הַקֻּפָּה מְטַמָּא אֶחָד וּפוֹסֶלֶת אֶחָד,
וְהַמַּטְלִית טְהוֹרָה.
טָלָיָהּ עַל הַבֶּגֶד,
מְטַמָּא שְׁנַיִם וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
הִפְרִישָׁהּ מִן הַבֶּגֶד,
הַבֶּגֶד מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד,
וְהַמַּטְלִית מְטַמָּא שְׁנַיִם וּפוֹסֶלֶת אֶחָד.
וְכֵן הַטּוֹלֶה עַל הַשַּׂק, אוֹ עַל הָעוֹר.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
עַל הָעוֹר, טָהוֹר,
וְעַל הַשַּׂק, טְמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָרִיג.

מסכת כלים פרק כח משנה ז
ז
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שֶׁאָמְרוּ,
חוּץ מִן הַמְּלָל.
דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ מְכֻוָּנוֹת.
טָלָיָהּ עַל הַבֶּגֶד מֵרוּחַ אַחַת, אֵינוֹ חִבּוּר;
מִשְּׁתֵּי רוּחוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ, חִבּוּר.
עֲשָׂאָהּ כְּמִין גַּם,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בַּטַּלִּית, אֲבָל בֶּחָלוּק,
מִלְמַעְלָן, חִבּוּר, וּמִלְמַטָּן, אֵינָהּ חִבּוּר.

מסכת כלים פרק כח משנה ח
ח
בִּגְדֵי עֲנִיִּים,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
חֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
טַלִּית שֶׁהִתְחִיל בָּהּ לְקָרְעָהּ,
כֵּיוָן שֶׁנִּקְרַע רֻבָּהּ,
אֵינָהּ חִבּוּר.
הֶעָבִים הָרַכִּים,
אֵין בָּהֶן מִשֵּׁם שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ.

מסכת כלים פרק כח משנה ט
ט
כֶּסֶת הַסַּבָּלִין, <הַסַּבַּלִין>
טְמֵאָה מִדְרָס.
מְשַׁמֶּרֶת שֶׁלַּיִן,
אֵין בָּהּ מִשֵּׁם מוֹשָׁב.
שְׁבָכָה שֶׁלַּזְּקָנָה,
טְמֵאָה מִדְרָס מִשֵּׁם מוֹשָׁב.
חָלוּק שֶׁלְּיוֹצְאוֹת הַחוּץ,
הֶעָשׂוּי כִּשְׁבָכָה,
טָהוֹר.
הָעוֹשֶׂה בֶּגֶד מִן הַחֵרֶם, טָהוֹר;
וּמִן הַזּוֹטוֹ, טָמֵא.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
אַף הָעוֹשֶׂה בֶּגֶד מִן הַחֵרֶם וּכְפָלוֹ,
טָמֵא.

מסכת כלים פרק כח משנה י
י
שְׁבָכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ מִפִּיהָ,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּגְמֹר אֶת קָרְקָרְתָּהּ.
הִתְחִיל בָּהּ מִקָּרְקָרְתָּהּ,
טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּגְמֹר אֶת פִּיהָ.
שְׁבִיס שֶׁלָּהּ,
טָמֵא בִּפְנֵי עַצְמוֹ.
חוּטִין שֶׁלָּהּ,
טְמֵאִין מִשֵּׁם חִבּוּר.
שְׁבָכָה שֶׁנִּקְרְעָה,
אִם אֵינָהּ מְקַבֶּלֶת אֶת רֹב הַשֵּׂעָר,
טְהוֹרָה.

פרק כט

מסכת כלים פרק כט משנה א
א
נוּמֵי הַסָּדִין וְהַסּוּדָרִין וְהַטַּרְטִין וְהַפַּלְיוֹן שֶׁלְּרֹאשׁ,
שֵׁשׁ אֶצְבָּעוֹת;

שֶׁלִּפְקָרְסִין, עֶשֶׂר. <אֶפִּיקָרְסִין, סדין>
נוּמֵי הַסָּגִי וְהָרְדִיד וְהֶחָלוּק וְהַטַּלִּית,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
נוּמֵי הַכַּפָּח שֶׁלַּזְּקֵנָה,
וְהַגֶּמְדִין שֶׁלָּעַרְבִיִּים,
וְהַקֶּלְקִיס, וְהַפָּנְדָּה,
וְהַמַּעְפֹּרֶת, וְהַפַּרְגּוֹד,
נוּמֵיהֶן כָּל שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק כט משנה ב
ב
שָׁלוֹשׁ כְּסָתוֹת שֶׁלַּצֶּמֶר,
שֵׁשׁ שֶׁלַּפִּשְׁתָּן,
שְׁלֹשָׁה סְדִינִים,
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִטְפָּחוֹת,
שְׁנֵי סֵוְרִיקִין,
חָלוּק אֶחָד,
טַלִּית אַחַת,
וּקְלֵבְקָרִין אַחַת,
חִבּוּר לַטֶּמְאָה וְלַהַזָּיָה;
יָתֵר מִכֵּן,
חִבּוּר לַטֶּמְאָה, וְאֵינוּ חִבּוּר לַהַזָּיָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף לֹא לַטֶּמְאָה.

מסכת כלים פרק כט משנה ג
ג
חוּט מִשְׁקֶלֶת, שְׁנַיִם עָשָׂר;
שֶׁלְּחָרָשִׁים, שְׁמוֹנָה עָשָׂר;
וְשֶׁלַּבַּנָּיִין, חֲמִשִּׁים אַמָּה.
יָתֵר מִכֵּן,
אִם רָצָה לְקַיֵּם, טָהוֹר.
וְשֶׁלַּסַּיָּדִים וְשֶׁלַּצַּיָּרִים,
כָּל שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק כט משנה ד
ד
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּחֲנָוָנִי,
וְחוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּזָּהָבִים,
וְשֶׁלְּשׁוֹקְלֵי אַרְנָמָן טוֹב,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
יַד הַקָּרְדּוֹם מֵאַחֲרָיו,
שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
טֶפַח, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק כט משנה ה
ה
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּשֶּׁלְחָנִי,
שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,

טָפַח.
יַד קָרְדּוֹם מִלְּפָנָיו,
טָפַח.
שִׁירֵי יַד פַּרְגֹּל,
טָפַח.
יַד מַקֶּבֶת שֶׁלִּמְפַתְּחֵי אֲבָנִים, <שֶׁלְּמַפְתְּחֵי>
טָפַח.

מסכת כלים פרק כט משנה ו
ו
חוּט מֹאזְנַיִם שֶׁלַּצַּמָּרִים,
וְשֶׁלְּשׁוֹקְלֵי זְכוּכִית,
טְפָחַיִם.
יַד הַמַּקּוֹר,
טְפָחַיִם.
יַד הַמַּעְצָד שֶׁלַּלְּגִיוֹנוֹת,
טְפָחַיִם.
יַד הַקָּרְנָס שֶׁלִּזְהָבִים,
טְפָחַיִם;
וְשֶׁלְּחָרָשִׁין,
שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.

מסכת כלים פרק כט משנה ז
ז
שִׁירֵי הַדָּרְבָּן מִלְּמַעְלָן, אַרְבָּעָה.
יַד הַבָּדִיד, יַד הַקָּרְדּוֹם שֶׁלַּנָּכִישׁ, חֲמִשָּׁה.
יַד בֶּן הַפַּטִּישׁ, חֲמִשָּׁה;
וְהַפַּטִּישׁ, שִׁשָּׁה.
יַד קָרְדּוֹם שֶׁלַּבִּקּוּעַ וְשֶׁלְּעָדִיר, שִׁשָּׁה.
יַד מַקֶּבֶת, שִׁשָּׁה.

מסכת כלים פרק כט משנה ח
ח
שִׁירֵי חַרְחוּר מִלְּמַטָּן, שִׁבְעָה.
יַד מַגְרָפָה שֶׁלְּבַעֲלֵי בָתִּים,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
שִׁבְעָה,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
שְׁמוֹנָה.
וְשֶׁלַּסַּיָּדִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
תִּשְׁעָה;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עֲשָׂרָה.
יָתֵר מִכֵּן, אִם רָצָה לְקַיֵּם, טָמֵא.
יַד מְשַׁמְּשֵׁי הָאוּר, כָּל שֶׁהֵן.

מסכת כלים פרק ל משנה א
א
כְּלֵי זְכוּכִית,
פְּשׁוּטֵיהֶן טְהוֹרִין, וּמְקַבְּלֵיהֶן טְמֵאִים.
נִשְׁבָּרוּ, טָהֲרוּ.
חָזַר וְעָשָׂה מֵהֶן כֵּלִים,
מְקַבְּלִין טֻמְאָה מִכָּאן וְלַבָּא.
הַטַּבְלָה וְהָאַסְקֶטְלָא שֶׁלִּזְכוּכִית, טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ לָהֶן לִזְבֵּז, טְמֵאִין.
וְשׁוּלֵי קְעָרָה וְשׁוּלֵי אַסְקֶטְלָא שֶׁלִּזְכוּכִית
שֶׁהִתְקִינָן לְתַשְׁמִישׁ, טְהוֹרִין.
קְרֶטֶם, וְשָׁפָן בְּשׁוּפִין, טְמֵאִין.

מסכת כלים פרק ל משנה ב
ב
סְפַקְלַרְיָה, טְהוֹרָה.
וְתַמְחוּי שֶׁעָשָׂאוּ סְפַקְלַרְיָה, טָמֵא.
וְאִם מִתְּחִלָּה עָשָׂאוּ לְשֵׁם סְפַקְלַרְיָה, טָהוֹר.
תַּרְוָד שֶׁהוּא נָתוּן עַל הַשֻּׁלְחָן,
אִם מְקַבֵּל כָּל שֶׁהוּא, טָמֵא,
וְאִם לָאו,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.

מסכת כלים פרק ל משנה ג
ג
כּוֹס שֶׁנִּפְגַּם רֻבּוֹ, שָׁלוֹשׁ בְּרֻבּוֹ,
טָהוֹר;
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם מְפַזֵּר הוּא אֶת רֹב הַמַּיִם,
טָהוֹר.
נִקַּב, וַעֲשָׂאוֹ בֵּין בַּבַּעַץ בֵּין בַּזֶּפֶת,
טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּבַּעַץ, טָמֵא,
וּבַזֶּפֶת, טָהוֹר.

מסכת כלים פרק ל משנה ד
ד
צְלוֹחִית קְטַנָּה שֶׁנִּטַּל פִּיהָ, טְהוֹרָה;
שֶׁלְּפִלְיָטוֹס שֶׁנִּטַּל פִּיהָ, טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא סוֹרַחַת אֶת הַיָּד.
לָגִינִין גְּדוֹלִים שֶׁנִּטַּל פִּיהֶם, טְמֵאִין,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַתְקִינָן לִכְבָשִׁין.
וְאַרְפֶּקֶס שֶׁלִּזְכוּכִית, טְהוֹרָה.

ה
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:

״אַשְׁרֵיךְ כֵּלִים,
שֶׁנִּכְנַסְתְּ בְּטֻמְאָה,
וְיָצָאת בְּטַהֲרָה!״

חסלת מסכת כלים

מסכת אהלות

פרק א

מסכת אהלות פרק א משנה א
א
שְׁנַיִם טְמֵאִים בַּמֵּת,
אֶחָד טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
שְׁלֹשָׁה טְמֵאִים בַּמֵּת,
שְׁנַיִם טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
אַרְבָּעָה טְמֵאִים בַּמֵּת,
שְׁלֹשָׁה טְמֵאִים טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְאֶחָד טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
כֵּיצַד שְׁנַיִם?
אָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת,
טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה;
וְאָדָם הַנּוֹגֵעַ בּוֹ,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

מסכת אהלות פרק א משנה ב
ב
כֵּיצַד שְׁלֹשָׁה?
כֵּלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וְכֵלִים בַּכֵּלִים,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה;
הַשְּׁלִישִׁי, בֵּין אָדָם בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

מסכת אהלות פרק א משנה ג
ג
כֵּיצַד אַרְבָּעָה?
כֵּלִים הַנּוֹגְעִים בַּמֵּת,
וְאָדָם בַּכֵּלִים,
וְכֵלִים בָּאָדָם,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה.
הָרְבִיעִי,

בֵּין אָדָם, בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

ד
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
יֵשׁ לִי חֲמִישִׁי:
שְׁפוּד הַתָּחוּב בָּאֹהֶל,
הָאֹהֶל וְהַשְּׁפוּד,
וְאָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּשְּׁפוּד,
וְכֵלִים בָּאָדָם,
טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה.
הַחֲמִישִׁי, בֵּין אָדָם, בֵּין כֵּלִים,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין הָאֹהֶל מִתְחַשֵּׁב.

מסכת אהלות פרק א משנה ד
ה
אָדָם וְכֵלִים מְטַמִּין בַּמֵּת.
חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּכֵּלִים,
וּבַכֵּלִים מִבָּאָדָם,
שֶׁהַכֵּלִים שְׁלֹשָׁה,
וְהָאָדָם שְׁנַיִם.
חֹמֶר בָּאָדָם,
שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּאֶמְצַע,
הֵן אַרְבָּעָה,
אֵינוּ בְאֶמְצַע,
הֵן שְׁלֹשָׁה.

מסכת אהלות פרק א משנה ה
ו
אָדָם וּבְגָדִים מְטַמִּין בַּזָּב.
חֹמֶר בָּאָדָם מִבַּבְּגָדִים,
וּבַבְּגָדִים מִבָּאָדָם,
שֶׁהָאָדָם הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב מְטַמֵּא בְגָדִים,
וְאֵין בְּגָדִים הַנּוֹגְעִים בַּזָּב מְטַמִּין בְּגָדִים.
חֹמֶר בַּבְּגָדִים,
שֶׁהַבְּגָדִים הַנּוֹשְׂאִים אֶת הַזָּב מְטַמִּין אָדָם,
וְאֵין אָדָם הַנּוֹשֵׂא אֶת הַזָּב מְטַמֵּא אָדָם.

מסכת אהלות פרק א משנה ו
ז
אָדָם אֵינוּ מְטַמֵּא עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשׁוֹ,
וַאֲפִלּוּ מְגֻיָּד,
אֲפִלּוּ גּוֹסֵס,
וְזוֹקֵק לַיִּבּוּם וּפוֹטֵר מִן הַיִּבּוּם,
וּמַאֲכִיל בַּתְּרוּמָה וּפוֹסֵל מִן הַתְּרוּמָה.
וְכֵן בְּהֵמָה וְחַיָּה,
אֵינָן מְטַמִּין עַד שֶׁתֵּצֵא נַפְשָׁן.
הֵתָּזוּ רָאשֵׁיהֶן,

אַף עַל פִּי מְפַרְכְּסִין, טְמֵאִין,
כְּגוֹן הַזָּנָב שֶׁלַּלְטָאָה שֶׁהִיא מְפַרְכֶּסֶת.

מסכת אהלות פרק א משנה ז
ח
הָאֲבָרִים, אֵין לָהֶן שִׁעוּר,
אֶפְלוּ פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וּפָחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וּפָחוּת מִכָּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
מְטַמִּין טֻמְאָתָן.

מסכת אהלות פרק א משנה ח
ט
מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵבָרִים בָּאָדָם:
שְׁלֹשִׁים בְּפִסַּת הָרֶגֶל,
שִׁשָּׁה בְכָל אֶצְבַּע,
עֲשָׂרָה בַּקַּרְסוֹל,
שְׁנַיִם בַּשּׁוֹק,
חֲמִשָּׁה בָּאַרְכּוּבָה,
אֶחָד בַּיָּרֵךְ,
שְׁלֹשָׁה בַּקֻּטְלִית,
וְאַחַד עֶשְׂרֵה צְלָעוֹת,
שְׁלֹשִׁים בְּפִסַּת הַיָּד,
שִׁשָּׁה בְכָל אֶצְבַּע,
שְׁנַיִם בַּקָּנֶה,
שְׁנַיִם בַּמַּרְפֵּק,
אֶחָד בַּזְּרוֹעַ,
וְאַרְבָּעָה בַּכָּתֵף.
מֵאָה וְאֶחָד מִזֶּה,
וּמֵאָה וְאֶחָד מִזֶּה.

י
שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֲלָיוֹת בַּשִּׁדְרָה,
תִּשְׁעָה בָרֹאשׁ,
שְׁמוֹנָה בַצַּוָּאר,
שִׁשָּׁה בַּמַּפְתֵּחַ שֶׁלַּלֵּב,
וַחֲמִשָּׁה בִנְקוּבָיו.
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְטַמֵּא בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי.
אִם אֵין עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָהֶל.

פרק ב

מסכת אהלות פרק ב משנה א

א
אֵלּוּ מְטַמְּאִין בְּאָהֶל:
הַמֵּת, וְכַזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת מִן נֶפֶל,
וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב,
הַשִּׁזְרָה, וְהַגֻּלְגֹּלֶת,
אֵבֶר מִן הַמֵּת, אֵבֶר מִן הַחַי
שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
רֹבַע עֲצָמוֹת מֵרֹב הַבִּנְיָן אוֹ מֵרֹב הַמִּנְיָן,
רֹב בִּנְיָנוֹ וְרֹב מִנְיָנוֹ שֶׁלַּמֵּת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶם רֹבַע,
טְמֵאִין.
וְכַמָּה הוּא רֹב מִנְיָנוֹ?
מֵאָה וְעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ב
ב
רְבִיעִית דָּם וּרְבִיעִית דַּם תְּבוּסָה,
מִמֵּת אֶחָד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשְּׁנֵי מֵתִים.
דַּם קָטָן שֶׁיָּצָא כֻּלּוֹ,
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
רְבִיעִית.
כַּזַּיִת רִמָּה, בֵּין חָיָה, בֵּין מֵתָה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא כִּבְשָׂרוֹ,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֵפֶר שְׂרוּפִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שֶׁעוּרוֹ כְּרֹבַע,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
מְלֹא תַרְוָד וָעוֹד עֲפַר קְבָרוֹת, טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב שֶׁגִּבְּלוֹ בַּמַּיִם,
אֵינוֹ חִבּוּר לְטַמְּאָה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ג
ג
אֵלּוּ מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָהֶל:
עֶצֶם כְּשְׁעוֹרָה,
וְאֶרֶץ הָעַמִּים,
וּבֵית הַפְּרָס,
וְאֵבֶר מִן הַמֵּת,
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן בָּשָׂר כָּרָאוּי,
הַשִּׁזְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת שֶׁחָסְרוּ.
כַּמָּה הוּא חֶסְרוֹנָן?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:

שְׁתֵּי חֲלָיוֹת;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ חָלְיָה אַחַת.
וּבַגֻּלְגֹּלֶת?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְלֹא מַקְדֵּחַ;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל מִן הַחַי וְיָמוּת.
בְּאֵיזֶה מַקְדֵּחַ אָמְרוּ?
בַּקָּטָן שֶׁלָּרוֹפְאִין,
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בַּגָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה.

מסכת אהלות פרק ב משנה ד
ד
הַגּוֹלֵל וְהַדּוֹפֵק מְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְאָהֶל,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ תַּחְתֵּיהֶם עֲפַר קְבָרוֹת,
מְטַמִּין בְּמַשָּׂא,
וְאִם לָאו, אֵינָן מְטַמִּין בְּמַשָּׂא.
אֵי זֶה הוּא הַדּוֹפֵק?
אֶת שֶׁהַגּוֹלֵל נִשְׁעָן עָלָיו,
אֲבָל דְּפֵק דּוֹפְקִין, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ב משנה ה
ה
אֵלּוּ, אִם חָסְרוּ, טְהוֹרִין:
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת נֶבֶל,
וּמְלֹא תַרְוָד רָקָב,
וּרְבִיעִית דָּם,
וְעֶצֶם כִּשְׁעוֹרָה,
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁחָסַר עַצְמוֹ.
(מסכת אהלות פרק ב משנה ו)
וְהַשִּׁזְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת מְשַׁנֵּי מֵתִים,
וּרְבִיעִית דָּם מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְרֹבַע עֲצָמוֹת מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְאֵבֶר מִן הַמֵּת מִשְּׁנֵי מֵתִים,
וְאֵבֶר מִן הַחַי מִשְּׁנֵי אֲנָשִׁים,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת אהלות פרק ב משנה ז
ו
עֶצֶם כִּשְׁעוֹרָה שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם,
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,

רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
לֹא אָמְרוּ ׳עֲצָמוֹת כִּשְׁעוֹרָה׳,
אֶלָּא ׳עֶצֶם כִּשְׁעוֹרָה׳.
רַבָּע עֲצָמוֹת שֶׁנִּדַּקְדְּקוּ,
וְאֵין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד עֶצֶם כִּשְׁעוֹרָה,
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמְּאִין.
וְאֵבֶר מִן הַחַי שֶׁנֶּחֱלַק לִשְׁנַיִם, טָהוֹר.
רִבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
וּמוֹדֶה שֶׁאִם נִטַּל חֲצָיִים, שֶׁהוּא טָהוֹר.

פרק ג

מסכת אהלות פרק ג משנה א

א
כָּל הַמְטַמִּין בְּאָהֶל שֶׁנֶּחֱלָקוּ
וְהִכְנִיסָן לְתוֹךְ הַבַּיִת,
רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
כֵּיצַד?
הַנּוֹגֵעַ בְּכִשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים מִן הַנְּבֵלָה,
אוֹ נוֹשְׂאָן;
וּבַמֵּת,
הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וּמַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת;
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו;
מַאֲהִיל עַל כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים;
מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
וְכַחֲצִי זַיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

ב
אֲבָל הַנּוֹגֵעַ בְּכַחֲצִי זַיִת,
וְדָבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו עַל כַּחֲצִי זַיִת;
אוֹ מַאֲהִיל עַל כַּחֲצִי זַיִת,
דָּבָר אַחֵר מַאֲהִיל עָלָיו עַל כַּחֲצִי זַיִת אַחֵר,
טָהוֹר.
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
אַף בָּזֶה רִבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינַס מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
הַפֹּל טָמֵא, חוּץ מִן הַמַּגָּע עִם הַמַּשָּׂא,
וְהַמַּשָּׂא עִם אָהֶל. <האהל>
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא מִשֵּׁם אֶחָד, טָמֵא;
מִשְּׁנֵי שֵׁמוֹת, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ב
ג
מִלֹּא תַרְוָד רָקָב שֶׁנִּתְפַּזַּר בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
רְבִיעִית דָּם שֶׁנִּבְלָעָה בְתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָהוֹר.
נִבְלָעָה בַכְּסוּת,
אִם מִתְכַּבֶּסֶת הַכְּסוּת,
וְיוֹצֵא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַבָּלוּעַ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לָצֵאת,
טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ג
ד
נִשְׁפַּךְ בְּאֲוִיר,
אִם הָיָה מְקוֹמוֹ קְטַפְּרֵס וְהֶאֱהִיל עַל מְקֻצָּתוֹ,
טָהוֹר;
הָיָה אֶשְׁבְּרָן, אוֹ שֶׁקְּרַשׁ,
טָמֵא.
נִשְׁפַּךְ עַל הָאַסְקֶפָּה,
וְהִיא קְטַפְּרֵס בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
טָהוֹר;
הָיָה אֶשְׁבְּרָן, אוֹ שֶׁקְּרַשׁ,
טָמֵא.
כָּל שֶׁבַּמִּת, טָמֵא,
חוּץ מִן הַשִּׁנַּיִם, וְהַשֵּׂעָר, וְהַצִּפָּרֶן.
וּבְשָׂעַת חִבּוּרָן, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ג משנה ד
ה
כֵּיצַד?
הַמֵּת מִבַּחוּץ וּשְׂעָרוֹ בִּפְנִים,
הַבַּיִת טָמֵא.
עֶצֶם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר,
וְהֶכְנִיס מִקְצָתוֹ לִפְנִים,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עָלָיו,
טָמֵא.
שְׁנֵי עֲצָמוֹת וַעֲלֵיהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָאֵי זֵיתִים,
וְהֶכְנִיס מִקְצָתָם לִפְנִים,
וְהַבַּיִת מַאֲהִיל עֲלֵיהֶם,
טָמֵא.
הָיוּ תְחוּבִין בִּידֵי אָדָם,
טָהוֹר, שֶׁאֵין חִבּוּרֵי אָדָם חִבּוּר.

מסכת אהלות פרק ג משנה ה
ו

וְאֵי זֶה הוּא דַּם תְּבוּסָה?
הַמֵּת שֶׁיָּצָא מִמֶּנּוּ
שְׁמִינִית בְּחַיָּיו וּשְׁמִינִית בְּמוֹתוֹ.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רְבִיעִית בְּחַיָּיו וּרְבִיעִית בְּמוֹתוֹ.
נִטַּל מִזֶּה וּמִזֶּה רְבִיעִית,
רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
זֶה וָזֶה כַּמַּיִם.

ז
וְאֵי זֶה הוּא דַּם תְּבוּסָה?
צָלוּב שֶׁדָּמוֹ שׁוֹתֵת,
וְנִמְצָא תַחְתָּיו רְבִיעִית דָּם,
טָמֵא,
אֲבָל מֵת שֶׁדָּמוֹ מְנַטֵּף,
וְנִמְצָא תַחְתָּיו רְבִיעִית דָּם,
טָהוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא כִי,
אֶלָּא שׁוֹתֵת טָהוֹר,
וּמְנַטֵּף טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ג משנה ו
ח
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת, פִּתְחוֹ בְּטֶפַח,
וְהַמֵּת, פִּתְחוֹ בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים,
לְהַצִּיל אֶת הַטֻּמְאָה עַל הַפְּתָחִים.
אֲבָל לְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
בְּפוֹתְחַ טֶפַח.
וְגָדוֹל מִכַּזַּיִת, כַּמֵּת.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַשִּׁזְרָה וְהַגֻּלְגֹּלֶת, כַּמֵּת.

מסכת אהלות פרק ג משנה ז
ט
טֶפַח עַל טֶפַח עַל רוּם טֶפַח מְרֻבָּע,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְחוֹצֵץ בִּפְנֵי הַטֻּמְאָה.
כֵּיצַד?
בִּיב שֶׁהוּא קָמוּר תַּחַת הַבַּיִת,
יֵשׁ בּוֹ פּוֹתְחַ טֶפַח,
וְיֵשׁ בִּיצִיאָתוֹ פּוֹתְחַ טֶפַח, <וְאֵין>
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר.
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר.
יֵשׁ בּוֹ פּוֹתְחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתוֹ פּוֹתְחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,

הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר.
אֵין בּוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא.
אֶחָד [חֹר] שֶׁחָרְרוּהוּ מַיִם אוֹ שְׂרָצִים,
אוֹ שֶׁאֲכָלַתּוּ מַלַּחַת,
וְכֵן מַרְבֵּג שֶׁלָּאֲבָנִים,
וְכֵן צְבָר שֶׁלַּקּוֹרוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוּ בִידֵי אָדָם אֵינוּ אֹהֶל.
וּמוֹדֶה בַּשְּׁקִיפִים וּבַסְּלָעִים.

פרק ד

מסכת אהלות פרק ד משנה א
א
מִגְדָּל שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּאָוִיר,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
כֵּלִים שֶׁבְּעָבְיוֹ טְהוֹרִין;
טֻמְאָה בְעָבְיוֹ,
כֵּלִים שֶׁבְּתוֹכוֹ טְהוֹרִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מַחְצָה לְמַחְצָה.
הָיָה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת, וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
כֵּלִים שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הָאָרֶץ,
שֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַכֹּתֶל,
וְשֶׁבֵּינוֹ לְבֵין הַקּוֹרוֹת,
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.
טֻמְאָה שָׁם, הַבַּיִת טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ד משנה ב
ב
תֵּבַת הַמִּגְדָּל,
יֵשׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
וְאֵין בִּיצִיאָתָהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ,

הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת,
וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ חֲצָיִים,
אוֹ לְשָׂרְפָהּ בִּמְקוֹמָהּ.

מסכת אהלות פרק ד משנה ג
ג
הָיָה עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַפֶּתַח,
וְנִפְתַּח לַחוּץ,
טֻמְאָה בְתוֹכוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר;
טֻמְאָה בַבַּיִת,
מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת,
וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.
הָיְתָה מֻכְנָה שֶׁלּוֹ מְשׁוּכָה לְאַחֲרָיו שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
טֻמְאָה שָׁם כְּנֶגֶד הַקּוֹרוֹת,
הַבַּיִת טָהוֹר.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח,
וְאֵינָהּ יוֹצָא,
וְהַמִּגְדָּל בָּא בַמִּדָּה.

פרק ה

מסכת אהלות פרק ה משנה א
א
תַּנּוּר שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְעֵינוֹ קְמוּרָה לַחוּץ,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָמֵא.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַתַּנּוּר טָמֵא,
וְהַבַּיִת טָהוֹר.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף הַתַּנּוּר טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ה משנה ב
ב
אֲרֻבָּה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
וּקְדָרָה נְתוּנָה עָלֶיהָ וּנְקוּבָה בְּכוֹנֵס מַשֶּׁקֶה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַכֹּל טָמֵא.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
קְדֵרָה טְמֵאָה,
וַעֲלָיָה טְהוֹרָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אַף קְדֵרָה טְהוֹרָה.

מסכת אהלות פרק ה משנה ג
ג
הָיְתָה שְׁלֵמָה,
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַצֶּלֶת עַל הַכֹּל;
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינָהּ מַצֶּלֶת אֶלָּא עַל אֻכָלִים וּמַשְׁקִים,
וְעַל כְּלֵי חֶרֶשׂ.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת אהלות פרק ה משנה ד
ד
לָגִין שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִים טְהוֹרִין, <lágunos: בקבוק, כד ליין>
הַלָּגִין טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
וְאִם פִּנָּן לִכְלִי אַחֵר, טְמֵאִין.
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא לָשָׁה בָּעֲרֵבָה,
הָאִשָּׁה וְהָעֲרֵבָה טְמֵאִין טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהַבָּצֵק טָהוֹר.
וְאִם פִּנַּתּוּ לִכְלִי אַחֵר, טָמֵא.
חָזְרוּ בֵית הֶלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.

מסכת אהלות פרק ה משנה ה
ה
הָיוּ כְלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,
הַכֹּל טָהוֹר.
הָיָה כְלִי טָהוֹר לַקֹּדֶשׁ וְלַחַטָּאת,
הַכֹּל טָהוֹר לַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל הַחַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁהַכֵּלִים טְהוֹרִין
וּכְלֵי חֶרֶשׂ טְהוֹרִין
מַצִּילִין עִם דְּפָנוֹת אֲהָלִים.

מסכת אהלות פרק ה משנה ו
ו
כֵּיצַד?
הַבּוֹר וְהַחַדּוּת שֶׁבַּבַּיִת וּכְפִישָׁה נְתוּנָה עָלָיו,
טָהוֹר.
אִם הָיְתָה בְאֵר חֲלוּקָה, <חלקה>
אוֹ כַוֶּרֶת פְּתוּחָה, <פחותה>
וּכְפִישָׁה נְתוּנָה עָלֶיהָ,
טָמֵא.
אִם הָיָה נֶסֶר חָלָק,
אוֹ סְרִידָה שֶׁאֵין לָהּ גַּפַּיִם,

טָהוֹר,
שֶׁאֵין הַכֵּלִים מַצִּילִים עִם דְּפָנוֹת אֲהָלִים,
עַד שֶׁיְּהֵא לָהֶם דְּפָנוֹת.
וְכַמָּה תְּהֵא הַדֶּפֶן?
טָפַח.
הָיָה לָהּ חֲצִי טָפַח מִכָּן וַחֲצִי טָפַח מִכָּן,
אֵינָהּ דֹּפֶן,
עַד שֶׁיְּהֵא לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד.

מסכת אהלות פרק ה משנה ז
ז
כַּשֵּׁם שֶׁמַּצִּילִים מִבִּפְנִים,
כָּךְ מַצִּילִים מִבַּחוּץ.
כֵּיצַד?
כְּפִישָׁה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל יְתֵדוֹת מִבַּחוּץ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
כֵּלִים שֶׁבַּכְּפִישָׁה טְהוֹרִין.
אִם הָיָה כֹּתֶל חָצֵר, אוֹ כֹּתֶל גַּנָּה,
אֵינוֹ מַצִּיל.
קוֹרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה בֵּין כֹּתֶל לַכֹּתֶל,
וּקְדֵרָה תְּלוּיָה בָהּ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
כֵּלִים שֶׁבַּקְּדֵרָה,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

פרק ו

מסכת אהלות פרק ו משנה א
א
אָדָם וְכֵלִים נֶעֱשִׂים אֲהָלִים לְטַמֵּא,
אֲבָל לֹא לְטַהֵר.
כֵּיצַד?
אַרְבָּעָה נוֹשְׂאִים אֶת הַגָּרָר,
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְמֵאִין;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר.
נָתוּן עַל אַרְבָּעָה כֵלִים,
אֲפִלּוּ כְּלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְמֵאִים;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו, כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִין.
נָתוּן עַל אַרְבַּע אֲבָנִים,
אוֹ עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְהוֹרִין;

טֻמְאָה עַל גַּבָּיו,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.

מסכת אהלות פרק ו משנה ב
ב
קוֹבְרֵי הַמֵּת שֶׁהָיוּ עוֹבְרִים בְּאַכְסַדְרָה,
וְהֵגִיף אֶחָד מֵהֶן אֶת הַדֶּלֶת וּסְמָכוֹ בַּמַּפְתֵּחַ,
אִם יָכוֹל הַדֶּלֶת לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר,
וְאִם לָאו, טָמֵא.
וְכֵן חָבִית שֶׁלִּגְרוֹגְרוֹת,
אוֹ קֻפָּה שֶׁלַּתֶּבֶן,
שֶׁהִיא נְתוּנָה בַּחַלּוֹן,
אִם יְכוֹלִין הַגְּרוֹגְרוֹת וְהַתֶּבֶן לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמָן,
טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
בַּיִת שֶׁחָצָהוּ בַקַּנְקִינִים וְטָח בַּטִּיט:
אִם יָכוֹל הַטִּיחַ לַעֲמֹד בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טָהוֹר,
וְאִם לָאו, טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ו משנה ג
ג
כֹּתֶל הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַבַּיִת,
יְדוֹן מַחְצָה לְמַחְצָה.
כֵּיצַד?
כֹּתֶל שֶׁהוּא לְאָוִיר וְהַטֻּמְאָה בְתוֹכוֹ,
מֵחֶצְיוֹ וְלִפְנִים, הַבַּיִת טָמֵא,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן טָהוֹר;
מֵחֶצְיוֹ וְלַחוּץ, הַבַּיִת טָהוֹר,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן טָמֵא;
מַחְצָה לְמַחְצָה, הַבַּיִת טָמֵא,
וְהָעוֹמֵד מִלְמַעְלָן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַכֹּתֶל לַבַּיִת.

מסכת אהלות פרק ו משנה ד
ד
כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָתִּים וְהַטֻּמְאָה לְתוֹכוֹ,
בַּיִת הַקָּרוֹב לַטֻּמְאָה, טָמֵא;
וְהַקָּרוֹב לְטַהֲרָה, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִים.
טֻמְאָה בְאֶחָד מֵהֶן וְכֵלִים בַּכֹּתֶל,
מֵחֶצְיוֹ וּכְלַפֵּי טֻמְאָה, טְמֵאִין;
וּמֵחֶצְיוֹ וּכְלַפֵּי טַהֲרָה, טְהוֹרִין;
מַחְצָה לְמַחְצָה, הֲרֵי הֵן טְמֵאִין.
מַעֲזֵיבָה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
וְהַטֻּמְאָה לְתוֹכָהּ,

מֵחֲצָיָה וּלְמַטָּן,
הַבַּיִת טָמֵא, וְהָעֲלִיָּה טְהוֹרָה;
מֵחֲצָיָה וּלְמַעְלָן,
הָעֲלִיָּה טְמֵאָה, וְהַבַּיִת טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
טֻמְאָה בְאֶחָד מֵהֶן וְכֵלִים בְּמַעֲזֵיבָה,
מֵחֲצָיָה וּכְלַפֵּי טֻמְאָה, טְמֵאִין;
מֵחֲצָיָה וּכְלַפֵּי טַהֲרָה, טְהוֹרִין;
מַחְצָה לְמַחְצָה, חֲרֵי הֵן טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַמַּעֲזֵיבָה לָעֲלִיָּה.

מסכת אהלות פרק ו משנה ה
ה
טֻמְאָה בֵין הַקּוֹרוֹת וְתַחְתֶּיהָ כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח,
הַכֹּל טָמֵא;
אִם אֵין שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח,
רוֹאִין אֶת הַטֻּמְאָה כְּאִלּוּ הִיא אֹטֶם.
הָיְתָה נִרְאֵית בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ו משנה ו
ו
בַּיִת הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַכֹּתֶל,
יְדוֹן כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם.
כֵּיצַד?
כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי כֵלִים,
אוֹ בֵין שְׁתֵּי מְעָרוֹת, <שְׁנֵי>
טֻמְאָה בַבָּתִּים, וְכֵלִים בַּכֹּתֶל,
וַעֲלֵיהֶם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.
טֻמְאָה בַכֹּתֶל, וְכֵלִים בַּבָּתִּים,
וַעֲלֵיהֶם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
טְהוֹרִין.
טֻמְאָה תַחַת הָעַמּוּד,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק ו משנה ז
ז
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הַפֶּרַח,
טְהוֹרִין.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַמֵּא.
הַטֻּמְאָה בַכֵּלִים שֶׁתַּחַת הַפֶּרַח,
אִם יֵשׁ שָׁם פּוֹתֵחַ טָפַח, טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.
שְׁנֵי פַרְדְּסְקִין זֶה בְצַד זֶה,
אוֹ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
נִפְתַּח אֶחָד מֵהֶן,
הוּא וְהַבַּיִת טָמֵא,

וַחֲבֵרוֹ טָהוֹר.
רוֹאִין אֶת הַפַּרְדְּסָקָה כְּאִלּוּ הִיא אֹטֶם,
יְדוֹן מַחְצָה לְמַחְצָה,
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה לַבַּיִת.

פרק ז

מסכת אהלות פרק ז משנה א
א
הַטֻּמְאָה בַּפֹּתֶל,
וּמְקוֹמָהּ טָפַח עַל טָפַח עַל רוּם טָפַח,
כָּל הָעֲלִיּוֹת שֶׁעַל גַּבָּהּ, אֲפִלּוּ הֵן עֶשֶׂר,
טְמֵאוֹת.
הָיְתָה עֲלִיָּה אַחַת עַל גַּבֵּי שְׁנֵי בָתִּים,
הִיא טְמֵאָה,
וְכָל הָעֲלִיּוֹת שֶׁעַל גַּבָּהּ טְהוֹרוֹת.
כֹּתֶל שְׁנוֹת, <שנית>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
נֶפֶשׁ אֲטוּמָה,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִן הַצְּדָדִין,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהַטֻּמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
אִם הָיָה מְקוֹם הַטֻּמְאָה
טָפַח עַל טָפַח עַל רוּם טָפַח,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּקֶבֶר סָתוּם.
סָמַךְ לָהּ סֹכוֹת,
טְמֵאוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.

מסכת אהלות פרק ז משנה ב
ב
כָּל שִׁפּוּעֵי אֲהָלִין, כַּאֲהָלִין.
אֹהֶל שֶׁהוּא שׁוֹפֵעַ וְיוֹרֵד וְכָלָה עַד כָּאֶצְבַּע,
טֻמְאָה בְאֹהֶל,
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הַשִּׁפּוּעַ טְמֵאִים;
טֻמְאָה תַחַת הַשִּׁפּוּעַ,
כֵּלִים שֶׁבְּאֹהֶל טְמֵאִין.
טֻמְאָה מִתּוֹכוֹ,
טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וּמֵאַחֲרָיו,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
טֻמְאָה מֵאַחֲרָיו,
הַנּוֹגֵעַ בּוֹ מֵאַחֲרָיו טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וּמִתּוֹכוֹ, טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.
כַּחֲצִי זַיִת מִתּוֹכוֹ וְכַחֲצִי זַיִת מֵאַחֲרָיו,
הַנּוֹגֵעַ בּוֹ בֵּין מִתּוֹכוֹ בֵּין מֵאַחֲרָיו,
טָמֵא טֻמְאַת עֶרֶב.

ג
מִקְצָתוֹ מְרֻדָּד עַל הָאָרֶץ,
טֻמְאָה תַּחְתָּיו אוֹ עַל גַּבָּיו,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
אֹהֶל שֶׁהוּא נָטוּי בָּעֲלִיָּה,
מִקְצָתוֹ מְרֻדָּד עַל הָאֲרֻבָּה שֶׁבֵּין הַבַּיִת לָעֲלִיָּה,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מַצִּיל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוֹ מַצִּיל, עַד שֶׁיְּהֵא נָטוּי כִּנְטִיַּת הָאֹהֶל.

מסכת אהלות פרק ז משנה ג
ד
הַמֵּת בַּבַּיִת,
וּבוֹ פְּתָחִין הַרְבֵּה,
כֻּלָּם טְמֵאִין. <טְמֵאוֹת>
נִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם,
הוּא טָמֵא, וְכֻלָּם טְהוֹרִים.
חָשַׁב לְהוֹצִיאוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן,
אוֹ בַחַלּוֹן שֶׁהוּא אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, <שֶׁהִיא>
הִצִּיל עַל הַפְּתָחִים.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יַחְשֹׁב עַד שֶׁלֹּא יָמוּת הַמֵּת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף מִשֶּׁמֵּת.
הָיָה סָתוּם, וְנִמְלַךְ לְפָתְחוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּשֶׁיִּפְתַּח אַרְבָּעָה טְפָחִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּשֶׁיַּתְחִיל.
וּמוֹדִים בְּפוֹתֵחַ טֶפַח כַּתְּחִלָּה,
שֶׁיִּפְתַּח אַרְבָּעָה טְפָחִים.

מסכת אהלות פרק ז משנה ד
ה
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
וְהוֹצִיאוּהָ מִבַּיִת לְבַיִת,
הָרִאשׁוֹן טָמֵא בְסָפֵק,
וְהַשֵּׁנִי וַדַּי.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא נִטֶּלֶת בַּגַּפַּיִן,
אֲבָל אִם הָיְתָה מְהַלֶּכֶת,
הָרִאשׁוֹן טָהוֹר,
שֶׁמִּשֶּׁנִּפְתַּח הַקֶּבֶר, אֵין פְּנַי לְהַלֵּךְ.
אֵין לִנְפָלִים פְּתִיחַת קֶבֶר,
עַד שֶׁיַּעְגִּילוּ רֹאשׁ בַּפִּיקָה.

מסכת אהלות פרק ז משנה ה

ו
יָצָא הָרִאשׁוֹן מֵת, וְהַשֵּׁנִי חַי,
טָהוֹר.
הָרִאשׁוֹן חַי, וְהַשֵּׁנִי מֵת,
טָמֵא.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִשֶּׁפִּיר אֶחָד, טָמֵא,
וּמִשְּׁנֵי שְׁפִירִים, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק ז משנה ו
ז
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא מְקַשָּׁה לֵילֵד,
מְחַתְּכִין אֶת הַוָּלָד בְּמֵעֶיהָ,
וּמוֹצִיאִין אוֹתוֹ אֵבָרִים אֵבָרִים,
מִפְּנֵי שֶׁחַיֶּיהָ קוֹדְמִין לְחַיָּיו.
יָצָא רֻבּוֹ, אֵין נוֹגְעִין בּוֹ,
שֶׁאֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ.

פרק ח

מסכת אהלות פרק ח משנה א
א
יֵשׁ מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה וְחוֹצְצִין,
מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין,
חוֹצְצִין וְלֹא מְבִיאִין,
לֹא מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין.
אֵלּוּ מְבִיאִין וְחוֹצְצִין:
הַשִּׁדָּה וְהַתֵּבָה וְהַמִּגְדָּל,
כַּוֶּרֶת הַסַּךְ וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֶלְכְּסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,
וְהֵן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵן כּוֹרַיִם בַּיָּבֵשׁ.
וִירִיעָה, וּסְקָרְטָיָה, וּקְטָבֶלְיָה,
וְסָדִין וּמַפָּץ, וּמַחְצֶלֶת,
שֶׁהֵן עֲשׂוּיִים אֻהָלִים;
וַעֲדַר בְּהֵמָה טְמֵאָה וּטְהוֹרָה,
וּמְכוֹנוֹת חַיָּה,
וְהָעוֹף שֶׁשָּׁכַן,
וְהָעוֹשָׂה מָקוֹם לִבְנָה בַּשְּׁבִילִים. <בשיבלים>
וְהָאָרוּס וְהַקִּסּוֹס,
וִירִיקַת חֲמוֹר, וְדַלַּעַת יְוָנִית,
וָאֳכָלִים טְהוֹרִים.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי
לֹא הָיָה מוֹדֶה בָּאֳכָלִים טְהוֹרִין,
חוּץ מִן הָעִגּוּל שֶׁלִּדְבֶלָה.

מסכת אהלות פרק ח משנה ב

ב
וְהַזִּיזִין,
וְהַגְּזָרִיוֹת,
וְהָשׁוֹבָכוֹת,
וְהַשְּׁקִיפִין,
וְהַסְּלָעִים,
וְהַגְּחִירִים,
וְהַשְּׁכָנִים,
וְהַסְּכָכוֹת,
וְהַפְּרָעוֹת,
שֶׁהֵן יְכוֹלִין לְקַבֵּל מַעֲזֵיבָה רַבָּה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
מַעֲזֵיבָה בֵּינוֹנִית.
אֵלּוּ הֵן הַסְּכָכוֹת:
אִילָן שֶׁהוּא מֵסֵּךְ עַל הָאָרֶץ.
וּפְרָעוֹת:
הַיּוֹצְאוֹת מִן הַגָּדֵר.

מסכת אהלות פרק ח משנה ג
ג
אֵלּוּ מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין:
הַשַּׂדָּה וְהַתֵּבָה וְהַמִּגְדָּל,
כַּוֶּרֶת הַקֶּשׁ וְכַוֶּרֶת הַקָּנִים,
וּבוֹר סְפִינָה אֲלֻכְסַנְדְּרִית,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שׁוּלַיִם,
וְאֵינָן מַחֲזִיקִים אַרְבָּעִים לַח,
שֶׁהֵן כּוֹרִים בַּיָּבֵשׁ.
וִירִיעָה, וּסְקַרְטְיָה, וּקְטָבֶלְיָה,
וְסָדִין וּמַפָּץ, וּמַחְצֶלֶת,
שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים אֳהָלִים;
וּבְהֵמָה וְחַיָּה שֶׁמֵּתוּ,
וָאָכָלִים טְמֵאִים.
וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם הָרֵחַיִם שֶׁלָּאָדָם.

מסכת אהלות פרק ח משנה ד
ד
אֵלּוּ חוֹצְצִין וְלֹא מְבִיאִין:
מַסֶּכֶת פְּרוּסָה,
וְחַבְלֵי הַמִּטָּה,
וְהַמַּשְׁפְּלוֹת,
וְהַסְּרִיגוֹת שֶׁבַּחַלּוֹנוֹת.

מסכת אהלות פרק ח משנה ה
ה
אֵלּוּ לֹא מְבִיאִין וְלֹא חוֹצְצִין:
הַזְּרָעִים,
וְהַיְרָקוֹת הַמְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
חוּץ מִן הַיְרָקוֹת שֶׁמָּנוּ,
וְכִפַּת הַבָּרָד,

וְהַשֶּׁלֶג,
הַכְּפוֹר,
וְהַגְּלִיד,
וְהַמֶּלַח,
וְהַדּוֹלֵג מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
וְהַקּוֹפֵץ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, <וְהַקּוֹפֵץ>
וְהָעוֹף הַפּוֹרֵחַ,
וְהַטַּלִּית הַמְנַפְנֶפֶת,
וּסְפִינָה שֶׁהִיא שָׂטָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
קָשַׁר אֶת הַסְּפִינָה בְּדָבָר שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַעֲמִידָהּ,
כָּבַשׁ אֶת הָאֶבֶן עַל גַּבֵּי הַטַּלִּית,
מְבִיאָה אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַבַּיִת שֶׁבַּסְּפִינָה אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק ח משנה ו
ו
שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת,
וּבָהֶן כִּשְׁנֵי חֲצָיֵי זֵיתִים,
מֻקָּפוֹת צָמִיד פָּתִיל,
וּמֻנָּחוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הֵן טְהוֹרוֹת, וְהַבַּיִת טָמֵא.
נִפְתָּחָה אַחַת מֵהֶן,
הִיא וְהַבַּיִת טְמֵאִים, <טְמֵאָה>
וַחֲבֶרְתָּהּ טְהוֹרָה.
וְכֵן שְׁנֵי חֲדָרִים שֶׁהֵן פְּתוּחִים לַבַּיִת.

פרק ט

מסכת אהלות פרק ט משנה א
א
כַּוֶּרֶת שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַפֶּתַח וּפִיהָ לַחוּץ,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ עַל גַּבָּהּ מִבַּחוּץ,
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד זַיִת תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ כְּנֶגֶד זַיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת, טְהוֹר;
בַּבַּיִת, אֵין טָמֵא אֶלָּא הַבַּיִת.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ב
ב
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טְפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ בַבַּיִת, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ג
ג
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כְּלִי מְחֻלְחֶלֶת.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַּקַּשׁ,
אוֹ אֲפוּצָה;
אֵי זוֹ הִיא אֲפוּצָה?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד;
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הַתְּהוֹם, טְמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ, טָמֵא.
בַּבַּיִת, אֵין טָמֵא אֶלָּא הַבַּיִת.
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.

מסכת אהלות פרק ט משנה ד
ד
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טְמֵאָה תַּחְתֶּיהָ, אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טְמֵא,
תּוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תוֹכָהּ.
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ה
ה
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁפִּיהָ לַחוּץ.
הָיָה פִּיהָ לִפְנִים,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ בַּחוּץ,
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד זַיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ כְּנֶגֶד זַיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת, טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ אוֹ בַבַּיִת, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ו
ו
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טְמֵאָה תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ בַבַּיִת אוֹ בְתוֹכָהּ, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ז
ז
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהוּא כְּלִי מְחֻלְחֶלֶת.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַּקַּשׁ,
אוֹ אֲפוּצָה;
אֵי זוֹ הִיא אֲפוּצָה?
כָּל שֶׁאֵין לָהּ טֶפַח מִמָּקוֹם אֶחָד;

כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא.
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הָרָקִיעַ טָמֵא.
בְּתוֹכָהּ אוֹ בַבַּיִת,
תּוֹכָהּ וְהַבַּיִת טְמֵאִין.

מסכת אהלות פרק ט משנה ח
ח
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָתָהּ תַּחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת אוֹ בְתוֹכָהּ,
אֵין טָמֵא אֶלָּא גַּבָּהּ.
עַל גַּבָּהּ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה ט
ט <ח>
הָיְתָה מְמַלָּא אֶת כָּל הַבַּיִת,
וְאֵין בֵּינָהּ לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָמֵא;
טֻמְאָה בַבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס,
בֵּין עוֹמֶדֶת, בֵּין מֻטָּה עַל צִדָּהּ,
בֵּין אַחַת, בֵּין שְׁתַּיִם.

מסכת אהלות פרק ט משנה י
י <ט>
הָיְתָה עוֹמֶדֶת בְּתוֹךְ הַפֶּתַח,
וְאֵין בֵּינָהּ לְבֵין הַשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בְתוֹכָהּ, הַבַּיִת טָהוֹר;
טֻמְאָה בַבַּיִת, מַה שֶּׁבְּתוֹכוֹ טָמֵא,
שֶׁדֶּרֶךְ טֻמְאָה לָצֵאת וְאֵין דַּרְכָּהּ לְהִכָּנֵס.

מסכת אהלות פרק ט משנה יא
יא <י>
הָיְתָה מֻטָּה עַל צִדָּהּ בְּאָוִיר,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד זַיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְגַבָּהּ, טָמֵא.
כָּל שֶׁאֵינוֹ כְּנֶגֶד זַיִת וְתוֹכָהּ, טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יב
יב
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא, אֶלָּא תוֹכָהּ;
בְּתוֹכָהּ, הַכֹּל טָמֵא.

יג <יב>
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?

בִּזְמַן שֶׁהִיא כֵּלִי.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַּקַּשׁ,
אוֹ מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה,
כִּדְבְרֵי חֲכָמִים,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הַתְּהוֹם טָמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא;
בְּתוֹכָהּ, אֵין טָמֵא אֶלָּא תּוֹכָהּ.

יד
הָיְתָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, תַּחְתֶּיהָ טָמֵא;
בְּתוֹכָהּ, תּוֹכָהּ טָמֵא;
עַל גַּבָּהּ, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יג
יה
הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת עַל שׁוּלֶיהָ, וְהִיא כֵּלִי,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
אוֹ מְכֻסָּה, אוֹ כְפוּיָה עַל פִּיהָ,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה יד
יו
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כֵּלִי.
הָיְתָה פְּחוּתָה וּפְקוּקָה בַּקַּשׁ,
אוֹ מַחֲזֶקֶת אַרְבָּעִים סְאָה כִּדְבְרֵי חֲכָמִים,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
רִבִּי אֶלְעָזָר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין טֻמְאָה עוֹלָה לָהּ,
אַף לֹא יוֹרֶדֶת מִמֶּנָּה.

יז
הָיְתָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ,
[תַּחְתֶּיהָ] טָמֵא.
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק ט משנה טו
יח
אָרוֹן שֶׁהִיא רְחָבָה מִלְּמַטָּן וְצָרָה מִלְּמַעְלָן,
וְהַמֵּת בְּתוֹכָהּ,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִלְּמַטָּן, טָהוֹר,

מִלְמַעְלָן, טָמֵא.

יט
רְחָבָה מִלְמַעְלָן וְצָרָה מִלְמַטָּן,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
הָיְתָה שָׁוָה,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִטֶּפַח וּלְמַטָּן, טָהוֹר,
מִטֶּפַח וּלְמַעְלָן, טָמֵא.

כ <יט>
עֲשׂוּיָה כְּמִין קַמְטָרָה, <קַמְטָרָה: capsa=kámptra; קופסה עגולה, לספרים או לבגדים>
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָמֵא.
כְּמִין גְּלוֹסְקוֹם, <glōssókomon; קופסה (לסדר לשונות של חליל); קופסה לאיסוף עצמות>
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ מִכָּל מָקוֹם, טָהוֹר,
חוּץ מִמְּקוֹם פְּתִיחָתָהּ.

מסכת אהלות פרק ט משנה טז
כא <כ>
חָבִית שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל שׁוּלֶיהָ בְּאָוִיר,
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת נָתוּן תַּחְתֶּיהָ,
אוֹ בְתוֹכָהּ, אוֹ כְנֶגֶד קָרְקָרְתָּהּ, <תחתית הכלי>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת,
הֶחָבִית טְמֵאָה.
תַּחַת דָּפְנָהּ מִבַּחוּץ, <דַּפְנָהּ>
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת,
וְהֶחָבִית טְהוֹרָה.
בְּתוֹכָהּ תַּחַת דָּפְנָהּ: <דַּפְנָהּ>
אִם יֵשׁ בַּדְּפָנוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
הַכֹּל טָמֵא, וּכְנֶגֶד פִּיהָ טָהוֹר;
וְאִם לָאו,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה, וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים? בִּטְהוֹרָה.
אֲבָל אִם הָיְתָה טְמֵאָה,
אוֹ גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
אוֹ מְכֻסָּה אוֹ כְפוּיָה עַל פִּיהָ,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

פרק י

מסכת אהלות פרק י משנה א
א
אֲרֻבָּה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
וְיֵשׁ בָּהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה טָהוֹר;

טֻמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה, הַבַּיִת טָהוֹר.
טֻמְאָה בֵּין בַּבַּיִת, בֵּין כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְמַעְלָן,
וְעֵרֵב אֶת הַטֻּמְאָה.
מִקְצָת טֻמְאָה בַבַּיִת וּמִקְצָתָהּ כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָמֵא.

מסכת אהלות פרק י משנה ב
ב
אֵין בָּאֲרֻבָּה פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה, טָהוֹר;
טֻמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה, הַבַּיִת טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
(נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְמַעְלָן, טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,)
נָתַן אֶת רַגְלוֹ מִלְמַעְלָן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם טֻמְאָה קָדְמָה אֶת רַגְלוֹ, טָמֵא;
אִם רַגְלוֹ קָדְמָה אֶת הַטֻּמְאָה, טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁתֵּי רַגְלַיִם זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ שֶׁקָּדְמוּ אֶת הַטֻּמְאָה,
מָשָׁךְ הָרִאשׁוֹן אֶת רַגְלוֹ וְנִמְצֵאת רַגְלוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי שָׁם,
טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה רַגְלוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק י משנה ג
ג
מִקְצָת טֻמְאָה בַבַּיִת וּמִקְצָתָהּ כְּנֶגֶד אֲרֻבָּה,
הַבַּיִת טָמֵא, כְּנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָמֵא.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בַּטֻּמְאָה כְּדֵי שֶׁתִּתְחַלֵּק,
וּתְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת וּתְטַמֵּא כְּנֶגֶד הַטֻּמְאָה, טָמֵא,
וְאִם לָאו, הַבַּיִת טָמֵא, וּכְנֶגֶד הַטֻּמְאָה טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק י משנה ד
ד
אֲרֻבּוֹת זוֹ עַל גַּב זוֹ,
וְיֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, טָהוֹר,
טֻמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, הַבַּיִת טָהוֹר.
בֵּין בַּבַּיִת בֵּין כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת,
נָתַן דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן, הַכֹּל טָמֵא.
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
מִמֶּנּוּ וּלְמַטָּן, טָמֵא,
מִמֶּנּוּ וּלְמַעְלָן, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק י משנה ה
ה
אֵין בָּאֲרֻבּוֹת פּוֹתֵחַ טָפַח,
טֻמְאָה בַבַּיִת, כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת טָהוֹר;
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲרֻבּוֹת, הַבַּיִת טָהוֹר.
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
נָתַן בֵּין דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין דָּבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְמַעְלָן, בֵּין מִלְמַטָּן,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תַחְתּוֹן.
הַטֻּמְאָה כְּנֶגֶד אֲרֻבּוֹת,
נָתַן דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן,
הַכֹּל טָמֵא.
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן,
אֵין טָמֵא אֶלָּא תַחְתּוֹן.

מסכת אהלות פרק י משנה ו
ו
אֲרֻבָּה שֶׁהִיא בְתוֹךְ הַבַּיִת,
וּקְדֵרָה נְתוּנָה תַּחְתֶּיהָ,
שֶׁאִם תַּעֲלֶה וְאֵין שְׁפָתֶיהָ נוֹגְעוֹת בָּאֲרֻבָּה,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טָמֵא,
תּוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר.
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק י משנה ז
ז
הָיְתָה נְתוּנָה בְצַד הָאַסְקֻפָּה,
שֶׁאִם תַּעֲלֶה הִיא נוֹגַעַת בַּשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טָפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ, בְּתוֹכָהּ, אוֹ עַל גַּבָּהּ,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
הָיְתָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ טֶפַח,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ אוֹ בַבַּיִת,
תַּחְתֶּיהָ וְהַבַּיִת טָמֵא,
תּוֹכָהּ וְגַבָּהּ טָהוֹר;
בְּתוֹכָהּ אוֹ עַל גַּבָּהּ,
הַכֹּל טָמֵא.

ח
שֶׁאִם תַּעֲלֶה אֵין נוֹגַעַת בַּשָּׁקוֹף פּוֹתֵחַ טָפַח,
אוֹ מֻדְבֶּקֶת לַשָּׁקוֹף,
טֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ,

אֵין טָמֵא אֶלָּא תַּחְתֶּיהָ.

פרק יא

מסכת אהלות פרק יא משנה א
א
הַבַּיִת שֶׁנִּסְדַּק,
טֻמְאָה בַּחוּץ,
כֵּלִים שֶׁבִּפְנִים טְהוֹרִין;
טֻמְאָה בִפְנִים,
כֵּלִים שֶׁבַּחוּץ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בַסֶּדֶק אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁהוּא.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר מִשֵּׁם בֵּית הֶלֵּל:
פּוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יא משנה ב
ב
אַכְסַדְרָה שֶׁנִּסְדְּקָה,
טֻמְאָה בְצַד זֶה, כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
נָתַן אֶת רַגְלוֹ אוֹ קָנֶה מִלְמַעְלָן,
וְעֵרֵב אֶת הַטֻּמְאָה.
נָתַן אֶת הַקָּנֶה בָּאָרֶץ,
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהֵא גָבוֹהַּ מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יא משנה ג
ג
סָגוֹס עָבֶה וְכִפֵּת עָבֶה, *<ságos, sagum: מעיל צמר עבה, במיוחד של חיילים> <כִּפֵּת: שרפרף>*
אֵין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהוּ גְבוֹהִין מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
קְפִילִין זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טֶפַח.
הָיָה אָדָם נָתוּן שָׁם,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אָדָם חָלוּל הוּא,
וְהַצַּד הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יא משנה ד
[ד]
הָיָה מַשְׁקִיף בְּעַד הַחַלּוֹן וְהֶאֱהִיל עַל קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּמוֹדִים, שֶׁאִם הָיָה לָבוּשׁ בְּכֵלָיו,
אוֹ שֶׁהָיוּ שְׁנַיִם זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
שֶׁהֵן מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יא משנה ה
ה
הָיָה מֻטָּל עַל הָאַסְקֻפָּה,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו קוֹבְרֵי הַמֵּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
(מסכת אהלות פרק יא משנה ו)
הַטֻּמְאָה בַּבַּיִת,
וְהֶאֱהִילוּ עָלָיו טְהוֹרִין,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַמְּאִין.

מסכת אהלות פרק יא משנה ז
ו
כֶּלֶב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת,
וּמֵת, וּמֻטָּל עַל הָאַסְקֻפָּה,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בְּצַוָּארוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
מִכְּנֶגֶד הַשָּׁקוֹף וְלִפְנִים, הַבַּיִת טָמֵא;
מִכְּנֶגֶד הַשָּׁקוֹף וְלַחוּץ, הַבַּיִת טָהוֹר.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
פִּיו לִפְנִים, הַבַּיִת טָהוֹר;
פִּיו לַחוּץ, הַבַּיִת טָמֵא,
שֶׁהַטֻּמְאָה יוֹצְאָה דֶּרֶךְ שׁוּלָיו.
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא.

ז
כַּמָּה תִשְׁהֶה בְמֵעָיו?
שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת.
וּבָעוֹפוֹת וּבַדָּגִים,
כְּדֵי שֶׁתִּפּוֹל לָאוּר וְתִשָּׁרֵף.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה אוֹמֵר:
בָּעוֹפוֹת וּבַדָּגִים מֵעֵת לְעֵת.

מסכת אהלות פרק יא משנה ח
ח

הַחַדּוּת שֶׁבַּבַּיִת וּמְנוֹרָה לְתוֹכוֹ,
וְהַפְּרַח שֶׁלָּהּ יוֹצֵא וּכְפִישָׁה נְתוּנָה עָלָיו,
שֶׁאִם תִּנָּטֵל הַמְּנוֹרָה,
וּכְפִישָׁה עוֹמֶדֶת עַל פִּי הַחַדּוּת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַחַדּוּת טְהוֹר וְהַמְּנוֹרָה טְמֵאָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף הַמְּנוֹרָה טְהוֹרָה.
וּמוֹדִים שֶׁאִם תִּנָּטֵל הַמְּנוֹרָה,
וּכְפִישָׁה נוֹפֶלֶת,
שֶׁהַכֹּל טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יא משנה ט
ט
כֵּלִים שֶׁבֵּין שִׁפְתֵי כְפִישָׁה לְבֵין שִׁפְתֵי הַחַדּוּת,
אֲפִלּוּ עַד הַתְּהוֹם, טְהוֹרִין.
טֻמְאָה שָׁם, הַבַּיִת טָמֵא.
טֻמְאָה בַבַּיִת, כֵּלִים שֶׁבְּכָתְלֵי הַחַדּוּת,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִים,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
אִם הָיוּ כָתְלֵי הַחַדּוּת רְחָבִין מִשֶּׁלַּבַּיִת,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרִין.

פרק יב

מסכת אהלות פרק יב משנה א
א
נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי תַנּוּר חָדָשׁ,
וְעוֹדֵף מִכָּל צְדָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתָּיו, כֵּלִים שֶׁעַל גַּבָּיו טְהוֹרִין;
טֻמְאָה עַל גַּבָּיו, כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.
וּבַיָּשָׁן, טָמֵא;
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.
נָתוּן עַל שְׁנֵי תַנּוּרִים,
טֻמְאָה בֵּינֵיהֶם, הֵן טְמֵאִים.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַהֵר.

מסכת אהלות פרק יב משנה ב
ב
סְרֵידָה שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל פִּי הַתַּנּוּר מֵקֶף צָמִיד פָּתִיל, *<סְרֵידָה: סככה, מעשה רשת>*
טֻמְאָה תַחְתֶּיהָ אוֹ עַל גַּבָּהּ, הַכֹּל טָמֵא.
וּכְנֶגֶד אֲוִירוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, טָהוֹר.
טֻמְאָה כְנֶגֶד אֲוִירוֹ שֶׁלַּתַּנּוּר, <וּכְנֶגֶד>
כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יב משנה ג
ג
נֶסֶר שֶׁהוּא נָתוּן עַל פִּי תַנּוּר יָשָׁן,

וְיוֹצֵא מִזֶּה וּמִזֶּה טֶפַח, אֲבָל לֹא מִן הַצְּדָדִין,
טֻמְאָה בְצַד זֶה,
כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
הַבְּטַח אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה. <*בְּטַח: אדן, בליטה מתחת לחלון*>
הָיָה בוֹ זִיז,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
רוֹאִין אֶת הַבְּטַח כְּאִלּוּ אֵינוֹ,
וְזִיז הָעֶלְיוֹן מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

מסכת אהלות פרק יב משנה ד
ד
סַנְדָּל שֶׁלַּעֲרִיסָה שֶׁפְּחָתוֹ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
אִם יֵשׁ בּוֹ פּוֹתֵחַ טֶפַח, הַכֹּל טָמֵא;
וְאִם לָאו, מוֹנִים בּוֹ כְּדֶרֶךְ שֶׁמּוֹנִים בַּמֵּת.

מסכת אהלות פרק יב משנה ה
ה
קוֹרוֹת הַבַּיִת וְהָעֲלִיָּה שֶׁאֵין עֲלֵיהֶן מַעֲזֵיבָה, וְהֵן מְכֻוָּנוֹת,
טֻמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן, תַּחְתֶּיהָ טָמֵא;
מִן הַתַּחְתּוֹנָה לָעֶלְיוֹנָה, בֵּינֵיהֶם טָמֵא;
עַל גַּבֵּי הָעֶלְיוֹנָה, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ו
הָיוּ הָעֶלְיוֹנוֹת כְּבֵין הַתַּחְתּוֹנוֹת, <הַתַּחְתּוֹנָה>
וְטֻמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן, תַּחַת כֻּלָּם טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יב משנה ו
ז
קוֹרָה שֶׁהִיא נְתוּנָה מִפֹּתֶל לְכֹתֶל,
וְטֻמְאָה תַּחְתֶּיהָ,
אִם יֵשׁ פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מְבִיאָה אֶת הַטֻּמְאָה תַּחַת כֻּלָּהּ;
וְאִם לָאו,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

ח
וְכַמָּה יְהֵא בְּהֶקֵּפָהּ וְיהֵא בָהּ פּוֹתֵחַ טֶפַח?
בִּזְמַן שֶׁהִיא עֲגֻלָּה, הֶקֵּפָהּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
בִּזְמַן שֶׁהִיא מְרֻבַּעַת, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
שֶׁהַמְרֻבָּע יָתֵר עַל הָעָגוּל רְבִיעַ.

מסכת אהלות פרק יב משנה ז
ט
עַמּוּד שֶׁהוּא מָטָל בְּאָוִיר,
אִם יֵשׁ בּוֹ הֶקֵּף עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה תַּחַת דַּפְנוֹ,

וְאִם לָאו, טֻמְאָה בּוֹקַעַת וְעוֹלָה,
וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק יב משנה ח
ח
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת מֻדְבָּק לְאַסְקֻפָּה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֵר.
הָיָה נָתוּן תַּחַת הָאַסְקֻפָּה,
יְדוֹן מַחְצָה לְמַחְצָה.
מֻדְבָּק לִשְׁקוֹף, הַבַּיִת טָמֵא.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר.
הָיָה נָתוּן בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
הַנּוֹגֵעַ בַּשָּׁקוֹף טָמֵא;
הַנּוֹגֵעַ בָּאַסְקֻפָּה,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מִטָּפַח וּלְמַטָּן, טָהוֹר,
מִטָּפַח וּלְמַעְלָן, טָמֵא.

פרק יג

מסכת אהלות פרק יג משנה א
א
הָעוֹשֶׂה מָאוֹר כַּתְּחִלָּה,
שֶׁעוּרוֹ כְּמִלֹּא מַקְדֵּחַ גָּדוֹל שֶׁלַּלִּשְׁכָּה.
שִׁירֵי הַמָּאוֹר, רוּם אֶצְבָּעַיִם עַל רֹחַב הַגֶּדֶל.
אֵלּוּ הֵן שִׁירֵי הַמָּאוֹר?
חַלּוֹן שֶׁסְּתָמָהּ וְלֹא הִסְפִּיק לְגָמְרָהּ.
חֲרָרוּהוּ מַיִם אוֹ שְׁרָצִים,
אוֹ שֶׁאָכְלַתּוּ מַלַּחַת,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.
חָשַׁב עָלָיו לְתַשְׁמִישׁ,
שֶׁעוּרוֹ פּוֹתֵחַ טָפַח;
לְמָאוֹר,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא מַקְדֵּחַ.

ב
הַסְּרִיגוֹת וְהָרְפָפוֹת מִצְטָרְפוֹת כְּמִלֹּא מַקְדֵּחַ,
דִּבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כְּמִלֹּא מַקְדֵּחַ. <שֶׁיְּהוּא>
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה וּלְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
לְהָבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
אֲבָל לְהוֹצִיא אֶת הַטֻּמְאָה, בְּפוֹתֵחַ טָפַח.

מסכת אהלות פרק יג משנה ב

ג
חַלּוֹן שֶׁהִיא לָאֲוִיר,
שֶׁעוּרָהּ מְלֹא מַקְדֵּחַ.
בָּנָה בַּיִת חוּצָה לָהּ, <בֵּית>
שֶׁעוּרָהּ בְּפוֹתֵחַ טָפַח.
נָתַן הַתִּקְרָה בְּאֶמְצַע הַחַלּוֹן,
הַתַּחְתּוֹן פּוֹתֵחַ טָפַח,
וְהָעֶלְיוֹן מְלֹא מַקְדֵּחַ.

מסכת אהלות פרק יג משנה ג
ד
הַחֹר שֶׁבַּדֶּלֶת,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
בְּפוֹתֵחַ טָפַח.
שִׁיֵּר בָּהּ הֶחָרֵשׁ מִלְמַטָּן אוֹ מִלְמַעְלָן,
הֻגִּיפָהּ וְלֹא מֵרְקָהּ,
אוֹ שֶׁפְּתָחַתּוּ הָרוּחַ,
שֶׁעוּרוֹ מְלֹא אֶגְרוֹף.

מסכת אהלות פרק יג משנה ד
ה
הָעוֹשֶׂה מָקוֹם לַקָּנֶה, וְלָאַסְפְּתִי וְלַנֵּר,
שֶׁעוּרוֹ כָּל שֶׁהוּא,
כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
בְּפוֹתֵחַ טָפַח.
לָזוּן אֶת עֵינָיו, וּלְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, וּלְתַשְׁמִישׁ,
בְּפוֹתֵחַ טָפַח.

מסכת אהלות פרק יג משנה ה
ו
אֵלּוּ מְמַעֲטִים אֶת הַטָּפַח:
פָּחוּת מִכַּזַּיִת בָּשָׂר מְמַעֵט עַל יְדֵי רֹבַע עֲצָמוֹת.
פָּחוּת מֵעֶצֶם כְּשְׁעוּרָהּ מְמַעֵט עַל יְדֵי כַּזַּיִת בָּשָׂר.
פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
פָּחוּת מִכַּזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
פָּחוּת מִכָּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
פָּחוּת מִכַּבֵּיצָה אֳכָלִים,
הַתְּבוּאָה שֶׁבַּחַלּוֹן,
וְכַפֵּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ מַמָּשׁ, <וְכַפַּאיי>
וְנִבְלַת הָעוֹף הַטְּהוֹר שֶׁלֹּא חָשַׁב עָלֶיהָ,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּמֵא שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ וְלֹא הִכְשִׁירָהּ,
אוֹ הִכְשִׁירָהּ וְלֹא חָשַׁב עָלֶיהָ.

מסכת אהלות פרק יג משנה ו
ז
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן מְמַעֲטִין:
אֵין הָעֶצֶם מְמַעֵט עַל יְדֵי עֲצָמוֹת,

וְלֹא בָשָׂר עַל יְדֵי בָשָׂר,
וְלֹא כַּזַּיִת מִן הַנִּבֵלָה,
וְלֹא כְּעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
וְלֹא כַּבֵּיצָה אֲכָלִין,
וְלֹא כַּכִּי שֶׁאֵין בָּהּ מַמָּשׁ, <כַּכַּאי>
וְלֹא נִבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ,
וְלֹא נִבְלַת עוֹף הַטָּמֵא שֶׁחָשַׁב עָלֶיהָ וְהִכְשִׁירָהּ,
וְלֹא שְׁתֵי וְעֵרֶב הַמְנֻגָּעִין,
וְלֹא נִבֵּלָה מִבֵּית הַפְּרַס. <מחוק 'לבנה' וכתוב 'נִבֵּילָה' על המחיקה>
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַנִּבֵלָה מְמַעֶטֶת וְהַטָּמֵא אֵינוֹ מְמַעֵט <'לבנה' מחוק 'ממעט'>

פרק יד

מסכת אהלות פרק יד משנה א

א
הַזִּיז מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בְּכָל שֶׁהוּא.
הַגִּזְרָה וְהַגִּבְלִית, בִּפּוֹתֵחַ טָפַח.
אֵי זֶה הוּא זִיז?
שֶׁפָּנָיו לְמַטָּן.
וְגִזְרָה?
שֶׁפָּנֶיהָ לְמַעְלָן.
וּבַמָּה אָמָרוּ:
הַזִּיז מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה כָּל שֶׁהוּא?
בְּזִיז שֶׁהוּא גָבוֹהַּ מִן הַפֶּתַח שְׁלֹשָׁה נִדְבָּכִין,
שֶׁהֵן שְׁנַיִם עָשָׂר טֶפַח.
יָתֵר מִכֵּן, מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בִּפּוֹתֵחַ טָפַח.
וְהָעֲטָרוֹת וְהַפִּתּוּחִין,
מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בִּפּוֹתֵחַ טֶפַח.

מסכת אהלות פרק יד משנה ב

ב
זִיז שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה בִּפּוֹתֵחַ טָפַח;
שֶׁעַל גַּבֵּי הַחַלּוֹן, רוֹם אֶצְבָּעַיִם,
וְשֶׁעַל גַּבֵּי מְלֹא מַקְדֵּחַ, כָּל שֶׁהוּא;
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְלוֹאוֹ.

מסכת אהלות פרק יד משנה ג

ג
קָנֶה שֶׁעַל גַּבֵּי הַפֶּתַח,
אֲפִלּוּ גָבוֹהַּ מֵאָה אַמָּה,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה כָּל שֶׁהוּא,
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַל יַחְמִיר זֶה מִן הַזִּיז!

מסכת אהלות פרק יד משנה ד
ד
זִיז שֶׁהוּא סוֹבֵב אֶת כָּל הַבַּיִת,
וְאוֹכֵל בַּפֶּתַח שָׁלוֹשׁ אֶצְבָּעוֹת,
טֻמְאָה בַבַּיִת,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְמֵאִים;
טֻמְאָה תַחְתָּיו,
רְבִּי אֶלִיעֶזֶר מְטַמֵּא אֶת הַבַּיִת,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַהֵר.
וְכֵן בְּחָצֵר שֶׁהִיא מֻקֶּפֶת אַכְסַדְרָה.

מסכת אהלות פרק יד משנה ה
ה
שְׁנֵי זִיזִין זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח וּבֵינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, תַּחְתֵּיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן, בֵּינֵיהֶן טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגֶד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ו
הָיָה הָעֶלְיוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן אוֹ בֵינֵיהֶן,
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא;
עַל גַּבֵּיהֶן, כְּנֶגְדּוֹ עַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

ז
הָיָה הָעֶלְיוֹן עוֹדֵף עַל הַתַּחְתּוֹן פָּחוּת מִטֶּפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן אוֹ בֵינֵיהֶן,
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן אוֹ תַּחַת הַמּוֹתָר,
רְבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
תַּחְתֵּיהֶן וּבֵינֵיהֶן טָמֵא.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּינֵיהֶן תַּחַת הַמּוֹתָר, טָמֵא,
וְתַחְתֵּיהֶן, טָהוֹר.

מסכת אהלות פרק יד משנה ו
ח
יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח וְאֵין בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, תַּחְתֵּיהֶן טָמֵא;
בֵּינֵיהֶן אוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
כְּנֶגְדּוֹ וְעַד הָרָקִיעַ טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יד משנה ז
ט
אֵין בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין שֶׁאֵין בֵּינֵיהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טֻמְאָה תַחְתֵּיהֶן, טָמֵא;

בֵּינֵיהֶן אוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
וְכֵן שְׁתֵּי יְרִיעוֹת שֶׁהֵן גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח.

פרק טו

מסכת אהלות פרק טו משנה א
א
סָגוֹס עָבֶה וְכִפָּת עָבֶה,
אֵינָן מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהוּ גְּבוֹהִין מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח.
קְפִלִּין זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח.
טַבְלָיוֹת אֵינָן מְבִיאוֹת אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁתְּהֵא הָעֶלְיוֹנָה גְּבוֹהָה מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח.
אִם הָיוּ שְׁלֹשָׁה,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק טו משנה ב
ב
טַבְלָיוֹת שֶׁלָּעֵץ שֶׁהֵן נוֹגְעוֹת זוֹ בָזוֹ בְּקַרְנוֹתֵיהֶן,
וְהֵן גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח,
טֻמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן,
הַנּוֹגֵעַ בַּשְּׁנִיָּה טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה;
כֵּלִים שֶׁתַּחַת הָרִאשׁוֹנָה טְמֵאִין,
וְשֶׁתַּחַת הַשְּׁנִיָּה טְהוֹרִין.
וְהַשַּׁלְחָן אֵינוֹ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
עַד שֶׁיְּהֵא בּוֹ רֹבּוּעַ בְּפוֹתֵחַ טָפַח.

מסכת אהלות פרק טו משנה ג
ג
חֲבִיוֹת שֶׁהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל שׁוּלֵיהֶן, <חֲבִיוֹת>
אוֹ מֻטּוֹת עַל צִדֵּיהֶן,
בְּאָוִיר,
וְהֵן נוֹגְעוֹת זוֹ בָזוֹ בְּפוֹתֵחַ טָפַח,
טֻמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן,
טֻמְאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּטָהוֹרוֹת.
אֲבָל אִם הָיוּ טְמֵאוֹת,
אוֹ גְּבוֹהוֹת מִן הָאָרֶץ פּוֹתֵחַ טָפַח,
טֻמְאָה תַּחַת אַחַת מֵהֶן,
תַּחַת כֻּלָּם טָמֵא.

מסכת אהלות פרק טו משנה ד
ד
בַּיִת שֶׁחֻצָּצוֹ בִּנְסָרִים אוֹ בִּירִיעוֹת,

מִן הַצְּדָדִין אוֹ מִן הַקּוֹרוֹת,
טְמֵאָה בַּבַּיִת, כֵּלִים שֶׁבַּחָצֵר טְהוֹרִין;
טְמֵאָה בַחָצֵר, הַכֵּלִים שֶׁבַּבַּיִת טְמֵאִין,
וְהַכֵּלִים שֶׁבַּחָצֵר,
אִם יֵשׁ בָּהֶן פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין,
וְאִם לָאו, טְהוֹרִין.

מסכת אהלות פרק טו משנה ה
ה
חֲצָצוֹ מֵאַרְצוֹ,
טְמֵאָה בַחָצֵר,
כֵּלִים שֶׁבַּבַּיִת טְמֵאִין;
טְמֵאָה בַּבַּיִת,
כֵּלִים שֶׁבַּחָצֵר,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין,
שֶׁאַרְצוֹ שֶׁלַּבַּיִת כָּמוֹהוּ עַד הַתְּהוֹם.

מסכת אהלות פרק טו משנה ו
ו
בַּיִת שֶׁהוּא מָלֵא תֶּבֶן,
וְאֵין בֵּינוֹ לְבֵין הַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
טְמֵאָה בִּפְנִים,
כֵּלִים שֶׁבְּנֶגֶד הַיְצִיאָה טְמֵאִין;
טְמֵאָה בַחוּץ,
כֵּלִים שֶׁבִּפְנִים,
אִם יֵשׁ בִּמְקוֹמָן טֶפַח עַל רוּם טֶפַח, טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, טְמֵאִין.
אִם יֵשׁ בֵּין הַתֶּבֶן לַקּוֹרוֹת פּוֹתֵחַ טֶפַח,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת אהלות פרק טו משנה ז
ז
בַּיִת שֶׁמִּלְּהוּ עָפָר אוֹ צְרוֹרוֹת, בִּטְּלוֹ,
וְכֵן כְּרִי שֶׁלַּתְּבוּאָה,
אוֹ גַל שֶׁלִּצְרוֹרוֹת,
אֲפִלּוּ כְגַלּוֹ שֶׁלְּעָכָן,
אֲפִלּוּ טֻמְאָה בְצַד הַכֵּלִים,
טְמֵאָה בוֹקַעַת וְעוֹלָה וּבוֹקַעַת וְיוֹרֶדֶת.

מסכת אהלות פרק טו משנה ח
ח
חֲצַר הַקֶּבֶר,
הָעוֹמֶד בְּתוֹכָהּ טָהוֹר,
עַד שֶׁיִּהֶא בָהּ אַרְבַּע אַמּוֹת,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַרְבָּעָה טְפָחִים.
קוֹרָה שֶׁעֲשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר, <גוֹלֶל ! וכל השאר>
בֵּין עוֹמֶדֶת, בֵּין מֻטָּה עַל צִדָּהּ,

אֵין טָמֵא אֶלָּא כְּנֶגֶד הַפֶּתַח.
עָשָׂה רֹאשָׁהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
אֵין טָמֵא אֶלָּא עַד אַרְבָּעָה טְפָחִים,
בִּזְמַן שֶׁהוּא עָתִיד לָגוּד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כֻּלָּהּ חִבּוּר.

מסכת אהלות פרק טו משנה ט
ט
חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
וּמַקֶּפֶת צָמִיד פָּתִיל,
וַעֲשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
וְהֶחָבִית וְהַמַּשְׁקִין טְהוֹרִין.
בְּהֵמָה שֶׁעָשָׂאָהּ גּוֹלֵל לַקֶּבֶר,
הַנּוֹגֵעַ בָּהּ טָמֵא טֻמְאַת שִׁבְעָה.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים,
אֵינוּ מְטַמֵּא מִשָּׁם גּוֹלֵל.

מסכת אהלות פרק טו משנה י
י
הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת וְהַנּוֹגֵעַ בִּכְלִים טְמֵאִין,
מַאֲהִיל עַל הַמֵּת וּמַאֲהִיל עַל הַכֵּלִים,
הַנּוֹגֵעַ בַּמֵּת וּמַאֲהִיל עַל הַכֵּלִים, טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בְּיָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח, טְמֵאִין.
שְׁנֵי בָתִּים וּבָהֶן כִּשְׁנֵי חֲצֵיי זֵיתִים,
וּפָשַׁט שְׁתֵּי יָדָיו לָהֶם,
אִם יֵשׁ בְּיָדָיו פּוֹתֵחַ טֶפַח,
מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה,
וְאִם לָאו, אֵינוּ מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה.

פרק טז

מסכת אהלות פרק טז משנה א
א
כָּל הַמְּטַלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה בְּעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ.
אָמַר רְבִּי טַרְפוֹן:
אֶקְפַּח אֶת בָּנַי שֶׁזּוֹ הֲלָכָה מְקֻפַּחַת,
שֶׁשָּׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ וְטָעָה,
שֶׁהָאכָּר עוֹבֵר וְהַמַּרְדֵּעַ עַל כְּתֵפוֹ,
וְהֶאֱהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר,
וְטִמּוּהוּ מִשָּׁם כֵּלִים הַמַּאֲהִילִים עַל הַמֵּת.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
אֲנִי אַתְקִין,
שֶׁיִּהוּ דִבְרֵי חֲכָמִים קַיָּמִין,
יְהוּ כָל הַמְּטַלְטְלִין מְבִיאִין אֶת הַטֻּמְאָה
עַל אָדָן הַנּוֹשְׁאָן בְּעֹבִי הַמַּרְדֵּעַ, <הַנּוֹשְׁאִין ! היו"ד הוספה על ידי המגיה>

וְעַל עַצְמָן בְּכָל שֶׁהֵן,
וְעַל שְׁאָר אָדָם וְכֵלִים בְּפוֹתְחַ טָפֵח.

מסכת אהלות פרק טז משנה ב
ב
כֵּיצַד?
כּוֹשׁ שֶׁהוּא תָּחוּב בַּפֹּתֶל,
כַּחֲצִי זַיִת מִתַּחְתָּיו וְכַחֲצִי זַיִת מֵעַל גַּבָּיו,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן מְכֻוָּנִין, טָמֵא.
נִמְצָא מֵבִיא אֶת הַטֻּמְאָה לְעַצְמוֹ בְּכָל שֶׁהוּא.

ג
הַקַּדָּר שֶׁהוּא עוֹבֵר וְהַסַּל עַל כְּתֵפוֹ,
וְהָאֲהִיל צִדּוֹ אֶחָד עַל הַקֶּבֶר,
כֵּלִים שֶׁבְּצַד הַשֵּׁנִי טְהוֹרִין.
אִם יֵשׁ בֶּאֱסַל פּוֹתֵחַ טָפַח, טְמֵאִין.
הַתְּלוּלִיּוֹת הַקְּרוֹבוֹת בֵּין לָעִיר בֵּין לַדֶּרֶךְ,
אֶחָד חֲדָשׁוֹת וְאֶחָד יְשָׁנוֹת, טְמֵאוֹת.
וּבָרְחוֹקוֹת,
חֲדָשׁוֹת, טְהוֹרוֹת,
וִישָׁנוֹת, טְמֵאוֹת.
אֵיזוֹ הִיא הַקְּרוֹבָה?
חֲמִשִּׁים אַמָּה.
וִישָׁנָה?
שִׁשִּׁים שָׁנָה.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
קְרוֹבָה, שֶׁאֵין קְרוֹבָה מִמֶּנָּה,
וִישָׁנָה, שֶׁאֵין אָדָם זכוּרָהּ.

מסכת אהלות פרק טז משנה ג
ד
הַמּוֹצֵא מֵת כַּתְּחִלָּה מֻשְׁכָּב כְּדַרְכּוֹ,
נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּפוּסָתוֹ. <תבוסתו>
מָצָא שְׁנַיִם, נוֹטְלָן וְאֶת תְּפוּסָתָן. <תבוסתן>
מָצָא שְׁלֹשָׁה,
אִם יֵשׁ בֵּין זֶה לָזֶה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת וְעַד שְׁמוֹנָה, <שְׁמוֹנָה>
כִּמְלֹא מִטָּה וְקוֹבְרִיהָ,
הֲרֵי זֶה שְׁכוּנַת קְבָרוֹת,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
מָצָא אֶחָד בְּסוֹף עֶשְׂרִים אַמָּה,
בּוֹדֵק מִמֶּנּוּ וּלְהַלָּן עֶשְׂרִים אַמָּה,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר,
שֶׁאִלּוּ מִתְּחִלָּה מְצָאוֹ,
הָיָה נוֹטְלוֹ וְאֶת תְּפוּסָתוֹ. <תבוסתו>

מסכת אהלות פרק טז משנה ד
ה
הַבּוֹדֵק, בּוֹדֵק אַמָּה עַל אַמָּה,
וּמַנִּיחַ אַמָּה,

עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסֶּלַע אוֹ לִבְתוּלָה.
הַמוֹצִיא אֶת הֶעָפָר מִמְּקוֹם הַטֻּמְאָה,
וְאוֹכֵל בִּדְמָעוֹ.
וְכֵן הַמְפַקֵּחַ בַּגַּל,
וְאֵינוּ אוֹכֵל בִּדְמָעוֹ.

מסכת אהלות פרק טז משנה ה
ו
הָיָה בוֹדֵק,
וְהִגִּיעַ לַנַּחַל, אוֹ לִשְׁלוּלִית, אוֹ לְדֶרֶךְ הָרַבִּים,
מַפְסִיק.
שָׂדֶה שֶׁנֶּחֱרְגוּ בָהּ הָרוּגִים,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
הַמְפַנֶּה קְבָרוֹ מִתּוֹךְ שָׂדֵהוּ,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
בּוֹר שֶׁמְּטִילִין לְתוֹכוֹ נְפָלִין אוֹ הָרוּגִין,
מְלַקֵּט עֶצֶם עֶצֶם, הַכֹּל טָהוֹר.
אִם הִתְקִינוֹ לַקֶּבֶר מִתְּחִלָּה,
יֵשׁ לוֹ תְּפוּסָה. <תבוסה>

פרק יז

מסכת אהלות פרק יז משנה א
א
הַחוֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר,
הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.
עַד כַּמָּה הוּא עוֹשֶׂה?
מְלֹא מַעֲנָה, מֵאָה אַמָּה,
בֵּית אַרְבַּעַת סְאִים.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בֵּית חֻמֶּשׁ.
וּבַמּוֹרָד וּבַמַּעֲלֶה,
נוֹתֵן רֹבַע כַּרְשַׁנִּים עַל בֹּרֶךְ הַמַּחֲרֵשָׁה, <עוד בורך>
עַד מְקוֹם שֶׁיְּצַמְּחוּ שְׁלֹשָׁה כַּרְשַׁנִּים זֶה בְצַד זֶה,
עַד שָׁם הוּא עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בַּמּוֹרָד, אֲבָל לֹא בַמַּעֲלֶה. <בְּמַעֲלֶה>

מסכת אהלות פרק יז משנה ב
ב
הָיָה חוֹרֵשׁ וְהִטִּיחַ בַּסֶּלַע אוֹ בַגָּדֵר,
אוֹ שֶׁנִּעֵר הַמַּחֲרֵשָׁה,
עַד שָׁם הוּא עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
בֵּית פְּרַס עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
פְּעָמִים עוֹשֶׂה, פְּעָמִים שֶׁאֵינוּ עוֹשֶׂה.
כֵּיצַד?

חָרַשׁ חֲצִי מַעֲנָה,
וְחָזַר וְחָרַשׁ חֲצָיָהּ, וְכֵן הַצְּדָדִין,
הֲרֵי זֶה עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.
חָרַשׁ מְלֹא מַעֲנָה,
וְחָזַר וְחָרַשׁ מִמֶּנּוּ וְלַחוּץ,
אֵינוּ עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס.

מסכת אהלות פרק יז משנה ג
ג
הַחוֹרֵשׁ מִלָּטֶמְיָה, <מלטומיה> <לָטוֹמְיָה. a latomía: מחצבה; בור עצמות >
וּמִצְּבִירַת הָעֲצָמוֹת,
וּמִשָּׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
אוֹ שֶׁנִּמְצָא בָהּ קֶבֶר,
הַחוֹרֵשׁ אֶת שֶׁאֵינוּ שֶׁלּוֹ,
וְכֵן נָכְרִי שֶׁחָרַשׁ,
אֵינוּ עוֹשֶׂה בֵּית פְּרַס,
[וְאֵין בֵּית פְּרַס] לַכּוּתִיִּים.

מסכת אהלות פרק יז משנה ד
ד
שָׂדֶה בֵּית פְּרַס עַל גַּבֵּי טְהוֹרָה,
וְשָׁטְפוּ גְשָׁמִים מִבֵּית פְּרַס לִטְהוֹרָה,
אֲפִלּוּ אֲדָמָה וְהִלְבִּינוּהָ,
אוֹ לְבָנָה וְהֶאֱדִימוּהָ,
אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ בֵּית הַפְּרַס.

מסכת אהלות פרק יז משנה ה
ה
שָׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
וּבָנָה בָהּ בַּיִת וַעֲלִיָּה עַל גַּבָּיו,
אִם הָיָה פְּתָחָהּ שֶׁלָּעֲלִיָּה מְכֻוָּן כְּנֶגֶד פְּתְחוֹ שֶׁלַּבַּיִת,
הָעֲלִיָּה טְהוֹרָה,
וְאִם לָאו, הָעֲלִיָּה טְמֵאָה.
עָפַר בֵּית פְּרַס וַעֲפַר חוּץ לָאָרֶץ שֶׁבָּא בַיָּרָק,
מִצְטָרְפִין כְּחוֹתָם מַרְצַפִּין. <מַרְצַפִּין: שקים גדולים לסחורות>
דִּבְרֵי רְבִּי אֱלִיעֶזֶר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּהוּ בְמָקוֹם אֶחָד כְּחוֹתָם מַרְצַפִּין.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
מַעֲשֶׂה שֶׁהָיוּ אִגְּרוֹת בָּאוֹת מִמְּדִינַת הַיָּם
לִבְנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים,
וְהָיוּ בָהֶם כִּסְאָה וּכְסָאתַיִם חוֹתָמוֹת,
וְלֹא הֶחְישׁוּ לָהֶם מִשֵּׁם טֻמְאָה.

פרק יח

מסכת אהלות פרק יח משנה א
א

כֵּיצַד בּוֹצְרִין בֵּית הַפְּרַס?
מַזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים, וְשׁוֹנִים,
וּבוֹצְרִים וּמוֹצִיאִין חוּץ לְבֵית הַפְּרַס,
וַאֲחֵרִין מְקַבְּלִין מֵהֶן וּמוֹלִיכִין לַגַּת.
אִם נָגְעוּ אֵלּוּ בָאֵלּוּ, טְמֵאִין, <וְאֵלּוּ>
כְּדִבְרֵי בֵית הֶלֵּל.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אוֹחֵז אֶת הַמַּגָּל בַּסִּיב,
אוֹ בוֹצֵר בַּצִּוּר,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ כְּפִישָׁה וּמוֹלִיךְ לַגַּת.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּכֶרֶם הַנֶּעֱשָׂה בֵּית פְּרַס,
אֲבָל הַנּוֹטֵעַ בֵּית הַפְּרַס,
יִמְכֹּר לַשּׁוּק.

מסכת אהלות פרק יח משנה ב
ב
שְׁלֹשָׁה בֵּית פְּרָסוֹת הֵן:
הַחוֹרֵשׁ אֶת הַקֶּבֶר,
נִטַּעַת כָּל נָטַע,
וְאֵינָהּ נִזְרַעַת כָּל זֶרַע, חוּץ מִזֶּרַע הַנִּקְצָר.
וְאִם עָקָרוֹ,
צוֹבֵר אֶת גָּרָנוֹ לְתוֹכוֹ,
וְכוֹבְרוֹ בִּשְׁתֵּי כְבָרוֹת.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַתְּבוּאָה בִּשְׁתֵּי כְבָרוֹת,
וְהַקִּטְנִית בִּשְׁלוֹשׁ כְּבָרוֹת.
וְשׁוֹרֵף אֶת הַקַּשׁ וְאֶת הֶעָצָה.
וּמְטַמִּין בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא,
וְאֵינָן מְטַמִּין בְּאָהֶל.

מסכת אהלות פרק יח משנה ג
ג
שָׂדֶה שֶׁאָבַד קֶבֶר בְּתוֹכָהּ,
נִזְרַעַת כָּל זֶרַע,
וְאֵינָהּ נִטַּעַת כָּל נָטַע,
וְאֵין מְקַיְּמִין בָּהּ אִילָנוֹת,
חוּץ מֵאִילַן שֶׁרָק שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה פֵּרוֹת.
וּמְטַמֵּא בְמַגָּע וּבְמַשָּׂא וּבְאָהֶל.

מסכת אהלות פרק יח משנה ד
ד
שָׂדֶה כֻּבִּין, *<כּוּף: חפירה צדדית במערת קבורה>*
לֹא נִטַּעַת וְלֹא נִזְרַעַת,
וַעֲפָרָהּ טָהוֹר,
וְעוֹשִׂין מִמֶּנָּה תַּנּוּרִין לַקֹּדֶשׁ.
וּמוֹדִין בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הֶלֵּל,
שֶׁבּוֹדְקִין לְעוֹשֵׂי פֶּסַח,

וְאֵין בּוֹדְקִין לִתְרוּמָה.
וּלְנָזִיר,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בּוֹדְקִין.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין בּוֹדְקִין.
כֵּיצַד הוּא בוֹדֵק?
מֵבִיא אֶת הֶעָפָר שֶׁהוּא יָכֹל לַהֲסִיטוֹ,
וְנוֹתֵן לְתוֹךְ כְּבָרָה שֶׁנִּקְּבֶיהָ דַקִּים, וּמַמְחֶה.
אִם נִמְצָא שָׁם עֶצֶם כִּשְׁעוֹרָה, טָמֵא.

מסכת אהלות פרק יח משנה ה
ה
כֵּיצַד מְטַהֲרִין בֵּית הַפְּרָס?
נוֹטֵל מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְנוֹתֵן עַל גַּבָּיו שְׁלֹשָׁה טְפָחִים.
אִם נָטַל מֵחֶצְיוֹ אֶחָד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְנָתַן עַל גַּבֵּי חֶצְיוֹ אַחֵר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ טֶפַח וּמַחְצָה,
וְנָתַן עָלָיו טֶפַח וּמַחְצָה מִמָּקוֹם אַחֵר,
טָהוֹר.

ו
הָרוֹצֵף בֵּית הַפְּרָס בַּאֲבָנִים שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַהֲסִיטָן,
טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הָעוֹזֵק בֵּית הַפְּרָס, טָהוֹר. <*עזק: חפר*>

מסכת אהלות פרק יח משנה ו
ז
הַמְהַלֵּךְ בֵּית הַפְּרָס עַל אֲבָנִים שֶׁאֵינוּ יָכוֹל לַהֲסִיטָן,
עַל הָאָדָם וְעַל הַבְּהֵמָה שֶׁכֵּן רַע, טָמֵא.
הַמְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ הָעַמִּים,
בֶּהָרִים וּבַסְּלָעִים, טָמֵא;
בַּיָּם וּבַשּׁוּנִית, טָהוֹר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַשּׁוּנִית? <אי זה הוא>
כָּל מָקוֹם שֶׁהַיָּם עוֹלֶה בְּזַעְפּוֹ.

מסכת אהלות פרק יח משנה ז
ח
הַקּוֹנֶה שָׂדֶה בְּסוּרְיָה, סְמוּכָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
אִם יָכוֹל לְהִכָּנֵס לָהּ בְּטַהֲרָה,
טְהוֹרָה, וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
וְאִם אֵינוּ יָכוֹל לְהִכָּנֵס לָהּ בְּטַהֲרָה,
טְמֵאָה, וְחַיֶּבֶת בַּמַּעַשְׂרוֹת וּבַשְּׁבִיעִית.
מְדוּרוֹת הַגּוֹיִם, טְמֵאִין.
כַּמָּה יִשְׁהֶא בְּתוֹכָן וְיִהְיֶה צָרִיךְ בְּדִיקָה?
אַרְבָּעִים יוֹם, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין עִמּוֹ אִשָּׁה.

וְאִם הָיָה עֶבֶד אוֹ אִשָּׁה מְשַׁמְּרִין אוֹתוֹ,
אֵינוֹ צָרִיךְ בְּדִיקָה. <וְאֵינוֹ>

מסכת אהלות פרק יח משנה ח
ט
אֶת מָה הֵם בּוֹדְקִין?
אֶת בֵּיבִים הָעֲמֻקִּין,
וְאֶת הַמַּיִם הַסְּרוּחִין.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף הָאַשְׁפָּתוֹת וְעָפָר הַתּוֹחֵחַ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל מָקוֹם שֶׁהַחָזִיר וְהַחֻלְדָּה יְכוֹלִים לְהַלְכּוֹ,
אֵינוֹ צָרִיךְ בְּדִיקָה.

מסכת אהלות פרק יח משנה ט
י
הָאִסְטְוָנוֹת, <*stoà: מעבר מכוסה עם עמודים לאורכו*>
אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם מְדוֹר גּוֹיִם.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עִיר שֶׁחָרָבָה, אֵין בָּהּ מִשּׁוּם מְדוֹר גּוֹיִם.
מִזְרַח קֵסָרִי <קסרין>
וּמַעֲרַב קֵסָרְיוֹן, <*קסריון. Caesarea Philippa: עיר ליד פניאס למרגלות החרמון*>
קְבָרוֹת.
וּמִזְרַח עַכּוֹ,
הָיָה סָפֵק, וְטִהֲרוּהוּ חֲכָמִים.
רֻבִּי וּבֵית דִּינוֹ נִמְנוּ עַל קֵינֵי וְטִהֲרוּהָ. <*קֵינֵי: עיר בדרום*>

מסכת אהלות פרק יח משנה י
יא
עֲשָׂרָה מְקוֹמוֹת אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם מְדוֹר גּוֹיִם:
אָהֳלֵי הָעַרְבִיִּים,
וְהַסֹּכוֹת,
וְהַצְּרִיפִין,
וְהַבּוֹרְגְּנִין, <*purgí on: מגדל, חומה עם מגדלים, מבצר*>
וְהַלִּקְטָיוֹת,
וּבֵית שַׁעַר,
וַאֲוִירָה שֶׁלֶּחָצֵר,
וְהַמַּרְחִץ,
וּמְקוֹם הַחִצִּים,
וּמְקוֹם הַלִּגְיוֹנוֹת.

חסלת מסכת אהילות

מסכת נגעים

פרק א

מסכת נגעים פרק א משנה א
א
מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה:
בַּהֶרֶת עַזָּה כַּשֶּׁלֶג,
שְׂנִיָּה לָהּ כְּסִיד הַהֵיכָל. <כַּסִּיד>
וְהַשְּׁאֵת כִּקְרוּם בֵּיצָה,
וּשְׂנִיָּה לָהּ כְּצֶמֶר לָבָן.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הַשְּׁאֵת כְּצֶמֶר לָבָן,
וּשְׂנִיָּה לָהּ כִּקְרוּם בֵּיצָה.

מסכת נגעים פרק א משנה ב
ב
הַפְּתוֹחַ שֶׁבַּשֶּׁלֶג, כְּיַיִן הַמָּזוּג בְּשֶׁלֶג;
הַפְּתוֹחַ שֶׁבַּסִּיד, כְּדָם הַמָּזוּג בְּחָלָב.
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲדַמְדַּם שֶׁבָּזֶה וְשֶׁבָּזֶה, כְּיַיִן הַמָּזוּג בַּמַּיִם,
אֶלָּא שֶׁלַּשֶּׁלֶג עַזָּה, וְשֶׁלַּסִּיד דְּהֵה מִמֶּנָּה.

מסכת נגעים פרק א משנה ג
ג
אַרְבָּעָה מַרְאוֹת הָאֵלּוּ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
לְפָטוֹר, לְהַחֲלִיט, וּלְהַסְגִּיר.
לְהַסְגִּיר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וְלִפְטוֹר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי. <לפטור>
לְהַחֲלִיט אֶת שֶׁנּוֹלַד לוֹ מִחְיָה, אוֹ שֵׂעָר לָבָן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, <בסוף>
לְאַחַר הַפְּטוּר.
לְהַחֲלִיט אֶת שֶׁנּוֹלַד לוֹ פְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, <בסוף>
לְאַחַר הַפְּטוּר.
לְהַחֲלִיט אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַפְּטוּר.
לִפְטוֹר אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַהַחְלֵט אוֹ מִתּוֹךְ הַסְגֵּר.
אֵלּוּ מַרְאוֹת נְגָעִים שֶׁכָּל נְגָעִים תְּלוּיִין בָּהֶן.

מסכת נגעים פרק א משנה ד
ד
רְבִּי דוֹסָה בֶּן הַרְכִּינָס אוֹמֵר:
מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה. <שְׁלֹשָׁה>
עֲקַבְיָה בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר:
שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
אֵין רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים כַּתְּחִלָּה לְאַחַר הַשַּׁבָּת,

שֶׁהַשָּׁבוּעַ שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת;
וְלֹא בַּשֵּׁנִי,
שֶׁהַשָּׁבוּעַ שֶׁנִּי שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת;
וְלֹא בַּשְּׁלִישִׁי לַבָּתִּים,
שֶׁהַשָּׁבוּעַ שְׁלִישִׁי שֶׁלּוֹ חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִים.
חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַשַּׁבָּת,
מַעֲבִירִין לְאַחַר הַשַּׁבָּת. <וּמַעֲבִירִין>
וְיֵשׁ בַּדָּבָר לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר.

מסכת נגעים פרק א משנה ה
ה
כֵּיצַד לְהָקֵל?
הָיָה בּוֹ שֵׂעָר לָבָן, וְהָלַךְ לוֹ שֵׂעָר לָבָן.
הָיוּ לְבָנוֹת, וְהִשְׁחִירוּ.
אַחַת שְׁחוֹרָה וְאַחַת לְבָנָה, וְהִשְׁחִירוּ שְׁתֵּיהֶן.
אֲרֻכּוֹת, וְהִקְצִירוּ.
אַחַת אֲרֻכָּה וְאַחַת קְצָרָה, וְהִקְצִירוּ שְׁתֵּיהֶן.
נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן.
הִקִּיף הַשְּׁחִין אֶת שְׁתֵּיהֶן, אוֹ אֶת אַחַת מֵהֶן,
אוֹ חָלָקָן,
הַשְּׁחִין, וּמִחֵת הַשְּׁחִין,
וְהַמַּכְוָה, וּמִחֵת הַמַּכְוָה,
וְהַבַּהַק.
הָיְתָה בּוֹ מִחְיָה, וְהָלְכָה לָהּ הַמִּחְיָה;
הָיְתָה מְרֻבַּעַת, וְנֶעֱשֵׂית עֲגֻלָּה אוֹ אֲרֻכָּה,
מְבֻצֶּרֶת, וְנֶעֱשֵׂית מִן הַצַּד,
מְכֻנֶּסֶת, וְנִתְפַּזְּרָה,
וּבָא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ.
הִקִּיפָהּ, חָלָקָהּ, אוֹ מִעֲטָהּ,
הַשְּׁחִין, אוֹ מִחֵת הַשְּׁחִין,
וְהַמַּכְוָה, וּמִחֵת הַמַּכְוָה,
וְהַבַּהַק.
הָיָה בּוֹ פְּסָיוֹן וְהָלַךְ לוֹ פְּסָיוֹן,
אוֹ שֶׁהָלְכָה לָהּ הָאוֹם, אוֹ שְׁנִתְמַעֲטָה,
אֵין בָּזֶה וּבָזֶה כַּגָּרִיס.
הַשְּׁחִין וּמִחֵת הַשְּׁחִין,
וְהַמַּכְוָה וּמִחֵת הַמַּכְוָה,
וְהַבַּהַק,
וְחוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּסָיוֹן.
הֲרֵי אֵלּוּ לְהָקֵל.

מסכת נגעים פרק א משנה ו
ו
כֵּיצַד לְהַחְמִיר?
לֹא הָיָה בּוֹ שֵׂעָר לָבָן, וְנוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן.
הָיוּ שְׁחוֹרוֹת, וְהִלְבִּינוּ.
אַחַת שְׁחוֹרָה וְאַחַת לְבָנָה, וְהִלְבִּינוּ שְׁתֵּיהֶן.
קְצָרוֹת, וְהֶאֱרִיכוּ.

אַחַת קְצָרָה וְאַחַת אֲרֻכָּה, וְהֶאֱרִיכוּ שְׁתֵּיהֶן.
נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן.
הִקִּיף הַשְּׁחִין לִשְׁתֵּיהֶן, אוֹ אֶת אַחַת מֵהֶן,
אוֹ חֲלָקָן,
הַשְּׁחִין וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה,
וְהַבֹּהַק,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
לֹא הָיְתָה בּוֹ מִחְיָה, וְנוֹלְדָה לוֹ מִחְיָה.
הָיְתָה עֲגֻלָּה אוֹ אֲרֻכָּה, וְנֶעֱשֵׂית מְרֻבַּעַת,
מִן הַצַּד, וְנֶעֱשֵׂית מְבֻצֶּרֶת,
[מְפֻזֶּרֶת], וְנִתְכַּנָּסָה,
וּבָא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ.
הִקִּיפָהּ, חֲלָקָהּ, אוֹ מְעָטָהּ,
הַשְּׁחִין אוֹ מִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה וְהַבֹּהַק,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
לֹא הָיָה בּוֹ פְּסָיוֹן, וְנוֹלַד לוֹ פְּסָיוֹן.
הַשְּׁחִין וּמִחְיַת הַשְּׁחִין,
וְהַמִּכְוָה וּמִחְיַת הַמִּכְוָה וְהַבֹּהַק,
חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּסָיוֹן,
וְהָלְכוּ לָהֶן.
חֲרֵי אֵלּוּ לְהַחְמִיר.

פרק ב

מסכת נגעים פרק ב משנה א

א

בַּהֶרֶת עַזָּה נִרְאֵית בַּגַּרְמְנִי כֵּהָה, <*בעל עור בהיר כבני גרמניה*>
וְהַכֵּהָה בַּכּוּשִׁי עַזָּה.
רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנִי כַפָּרָתָן, חֲרֵי הֵן כְּאֶשְׁכְּרַע,
לֹא שְׁחוֹרִים, וְלֹא לְבָנִים, אֶלָּא בֵּינוֹנִיִּים.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
יֵשׁ לַצָּיְרִים סַמְמַנִּין,
שֶׁהֵן צָרִים צוּרוֹת שְׁחוֹרוֹת, לְבָנוֹת וּבֵינוֹנִיּוֹת.
מֵבִיא סַם בֵּינוֹנִי וּמַקִּיפוֹ מִבַּחוּץ,
וְתֵרָאֶה כַּבֵּינוֹנִי.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַרְאוֹת נְגָעִים לְהָקֵל, אֲבָל לֹא לְהַחֲמִיר;
יֵרָאֶה הַגַּרְמְנִי בִּבְשָׂרוֹ לְהָקֵל,
[וְהַכּוּשִׁי בַּבֵּינוֹנִי לְהָקֵל.]
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה בַּבֵּינוֹנִי.

מסכת נגעים פרק ב משנה ב

ב

אֵין רוֹאִין אֶת הַנְּגָעִין בַּשַּׁחֲרִית, וּבֵין הָעַרְבַּיִם,

וְלֹא בְתוֹךְ הַבַּיִת, וְלֹא בְיוֹם מְעֻנָּן,
לְפִי שֶׁכֵּהָה נִרְאֵית עַזָּה,
וְלֹא בַצָּהֳרַיִם,
לְפִי שֶׁעַזָּה נִרְאֵית כֵּהָה.
אֵמָתַי רוֹאִין?
בְּשָׁלוֹשׁ, וּבְאַרְבַּע, וּבְחָמֵשׁ,
וּבְשֵׁבַע, וּבִשְׁמוֹנֶה, וּבְתֵשַׁע.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּאַרְבַּע, וּבְחָמֵשׁ,
וּבִשְׁמוֹנֶה, וּבְתֵשַׁע.

מסכת נגעים פרק ב משנה ג
ג
כֹּהֵן הַסּוֹמֵא בְאַחַת מֵעֵינָיו,
אוֹ שֶׁכָּהָה מְאוֹר עֵינָיו,
לֹא יִרְאֶה הַנְּגָעִין, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יג,יב)
"לְכָל מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן".
הַבַּיִת הֶאָפֵל,
אֵין פּוֹתְחִין בּוֹ חַלּוֹנוֹת לִרְאוֹת אֶת נִגְעוֹ.

מסכת נגעים פרק ב משנה ד
ד
כֵּיצַד רְאִיַּת הַנֶּגַע?
הָאִישׁ נִרְאֶה כְעוֹדֵר, וּכְמוֹסֵק זֵיתִים.
הָאִשָּׁה כְעוֹרֶכֶת, וּכְמַנִּיקָה אֶת בְּנָהּ,
וּכְאוֹרֶגֶת בָּעֲמָדִים עַל הַשֶּׁחִי, לְיָד הַיְמָנִית.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף כְּטוֹוָה בַּפִּשְׁתָּן, עַל הַשְּׂמָאלִית.
כַּשֵּׁם שֶׁהוּא נִרְאֶה לְנִגְעוֹ,
כָּךְ הוּא נִרְאֶה לְתִגְלַחְתּוֹ.

מסכת נגעים פרק ב משנה ה
ה
כָּל הַנְּגָעִין אָדָן רוֹאֶה,
חוּץ מִנִּגְעֵי עַצְמוֹ.
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף לֹא נִגְעֵי קְרוֹבָיו.
וְכָל הַנְּדָרִין אָדָן מַתִּיר,
חוּץ מִנִּדְרֵי עַצְמוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף לֹא נִדְרֵי אִשְׁתּוֹ שֶׁבֵּינָהּ לְבֵין אֲחֵרִים.
כָּל הַבְּכוֹרוֹת אָדָן רוֹאֶה,
חוּץ מִבְּכוֹרֵי עַצְמוֹ.

פרק ג

מסכת נגעים פרק ג משנה א

א
הַכֹּל מְטַמִּין בִּנְגָעִין, <מיטמין; מְטַמִּין>
חוּץ מִן הַגּוֹיִם וְגֵר תּוֹשָׁב. <ותושב>
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִרְאוֹת אֶת הַנְּגָעִים,
אֶלָּא שֶׁהַטֻּמְאָה וְהַטַּהֲרָה מִפִּי כֹהֵן.
אוֹמְרִים לוֹ:
"אֱמֹר טָמֵא!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טָמֵא".
"אֱמֹר טָהוֹר!"
וְהוּא אוֹמֵר:
"טָהוֹר".
אֵין רוֹאִין שְׁנֵי נְגָעִים כְּאַחַת,
בֵּין בְּאִישׁ אֶחָד, בֵּין בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים,
אֶלָּא רוֹאֶה אֶת הָרִאשׁוֹן,
מַסְגִּירוֹ, וּמַחֲלִיטוֹ, וּפוֹטְרוֹ,
וְחוֹזֵר לַשֵּׁנִי.
אֵין מַסְגִּירִין אֶת הַמַּסְגֵּר,
וְלֹא מַחֲלִיטִין אֶת הַמַּחְלָט.
וְאֵין מַסְגִּירִין אֶת הַמַּחְלָט,
וְאֵין מַחֲלִיטִין אֶת הַמַּסְגֵּר.
אֲבָל כַּתְּחִלָּה,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ, מַסְגִּיר מַסְגִּיר,
וּמַחֲלִיט מַחֲלִיט,
מַסְגִּיר וּפוֹטֵר,
מַחֲלִיט וּפוֹטֵר.

מסכת נגעים פרק ג משנה ב
ב
חָתָן שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נֶגַע,
נוֹתְנִין לוֹ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה,
לוֹ וּלְבֵיתוֹ וְלִכְסוּתוֹ.
וְכֵן בָּרֶגֶל, נוֹתְנִין לוֹ כָּל יְמֵי הָרֶגֶל.

מסכת נגעים פרק ג משנה ג
ג
עוֹר הַבָּשָׂר מִטַּמֵּא בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <מְטַמֵּא>
וּבִשְׁלֹשָׁה סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר לָבָן, וּבְמִחְיָה, וּבִפְסָיוֹן.
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְמִחְיָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר. <ולאחר>
וּבַפְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמֵּא בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <וּמְטַמֵּא>
שֶׁהֵן שִׁלֹּשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ד
ד
הַשְׁחִין וְהַמִּכְוָה מִטַּמִּין בְּשָׁבוּעַ אֶחָד, <מְטַמִּין>
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבַפְּסָיוֹן.
בְּשֵׂעָר לָבָן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבַפְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמִּין בְּשָׁבוּעַ אֶחָד,
שֶׁהוּא שִׁבְעַת יָמִים.

מסכת נגעים פרק ג משנה ה
ה
הַנְּתָקִין מְטַמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <מְטַמִּין>
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק, וּבְפְּסָיוֹן.
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבְפְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, <וּמְטַמִּין>
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ו
ו
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת מִטַּמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
וּבִשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּמִחְיָה וּבְפְּסָיוֹן.
בְּמִחְיָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבְפְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמְטַמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ז
ז
הַבְּגָדִין מִטַּמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁלֹשָׁה סִימָנִין:
בִּירַקְרַק, וּבַאֲדַמְדַּם, וּבַפְּסָיוֹן.
בִּירַקְרַק וּבַאֲדַמְדַּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּבַפְּסָיוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
וּמִטַּמִּין בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן שִׁלֹּשָׁה עָשָׂר יוֹם.

מסכת נגעים פרק ג משנה ח
ח
הַבָּתִּים מִטַּמִּין בִּשְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁלֹשָׁה סִימָנִים:
בִּירַקְרַק, וּבַאֲדַמְדַּם, וּבַפְּסָיוֹן.
בִּירַקְרַק וּבַאֲדַמְדַּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.
[וּבַפְּסָיוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי,
לְאַחַר הַפְּטוּר.]
וּמִטַּמִּין בִּשְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת,
שֶׁהֵן תִּשְׁעָה עָשָׂר יוֹם.
אֵין בִּנְגָעִים פָּחוּת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד,
וְלֹא יָתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת.

פרק ד

מסכת נגעים פרק ד משנה א
א
יֵשׁ בְּשֵׂעָר לָבָן מַה שֶּׁאֵין בַּפְּסָיוֹן,
וְיֵשׁ בַּפְּסָיוֹן מַה שֶּׁאֵין בְּשֵׂעָר לָבָן.
שֶׁשֵּׂעָר לָבָן מִטַּמֵּא כַּתְּחִלָּה,
וּמְטַמֵּא בְּכָל מַרְאֵה לֹבֶן,
וְאֵין בּוֹ סִימָן טַהֲרָה.
וְיֵשׁ בַּפְּסָיוֹן,
שֶׁהַפְּסָיוֹן מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא,

וּמְטַמֵּא בְּכָל הַנְּגָעִים, חוּץ מִן הַנֶּגַע, <לנגע>
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֵׂעָר לָבָן.

מסכת נגעים פרק ד משנה ב
ב
יֵשׁ בַּמִּחְיָה מַה שֶּׁאֵין בַּפְּסָיוֹן,
וְיֵשׁ בַּפְּסָיוֹן מַה שֶּׁאֵין בַּמִּחְיָה.
שֶׁהַמִּחְיָה מְטַמָּא כַּתְּחִלָּה,
וּמְטַמָּא בְּכָל מַרְאֶה,
וְאֵין בָּהּ סִימָן טַהֲרָה.
וְיֵשׁ בַּפְּסָיוֹן,
שֶׁהַפְּסָיוֹן מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא,
וּמְטַמֵּא בְּכָל הַנְּגָעִים, חוּץ מִן הַנֶּגַע, <לנגע>
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בַּמִּחְיָה.

מסכת נגעים פרק ד משנה ג
ג
יֵשׁ בְּשֵׂעָר לָבָן מַה שֶּׁאֵין בַּמִּחְיָה,
וְיֵשׁ בַּמִּחְיָה מַה שֶּׁאֵין בְּשֵׂעָר לָבָן.
שֶׁשֵּׂעָר לָבָן מְטַמֵּא בַּשְּׂחִין וּבַמְּכִוָּה,
בִּמְכַוֵּס וּבִמְפַזֵּר,
וּבִמְבֻצָּר וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר.
וְיֵשׁ בַּמִּחְיָה,
שֶׁהַמִּחְיָה מְטַמָּא בַּקָּרַחַת וּבַגַּבַּחַת,
הֲפוּכָה וְשֶׁלֹּא הֲפוּכָה,
וּמְעַכֶּבֶת אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן,
וּמְטַמָּא בְּכָל מַרְאֶה,
מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּשֵׂעָר לָבָן.

מסכת נגעים פרק ד משנה ד
ד
שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עִקָּרָן מַשְׁחִיר וְרֹאשָׁן מַלְבִּין, [טָהוֹר.]
עִקָּרָן מַלְבִּין וְרֹאשָׁן מַשְׁחִיר, טָמֵא.
כַּמָּה יְהֵא בַּלְּבְלוֹנִית?
רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כְּדֵי לִקְרֹץ בַּזּוֹג.
הָיְתָה אַחַת מִלְמַטָּן, וְנֶחְלְקָה מִלְמַעְלָן,
וְהִיא נִרְאֵית כִּשְׁתַּיִם, טְהוֹר.
בַּהֶרֶת, וּבָהּ שְׂעָר לָבָן אוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָמֵא.
אֵין חוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא מִעֵט מְקוֹם שֵׂעָר שָׁחוֹר אֶת הַבַּהֶרֶת,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ.

מסכת נגעים פרק ד משנה ה
ה
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וְחוּט יוֹצֵא מִמֶּנָּה,
אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
זַקָּקָה לְשֵׂעָר לָבָן וּלְפְסָיוֹן,

אֲבָל לֹא לְמִחְיָה.
שְׁתֵּי בֶהָרוֹת וְחוּט יוֹצֵא מִזּוֹ לָזוֹ,
אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, מְצָרְפָן;
וְאִם לָאו, אֵין מְצָרְפָן. <אֵינָן>

מסכת נגעים פרק ד משנה ו
ו
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָּעֲדָשָׁה,
וְשֵׂעָר לָבָן בְּתוֹךְ הַמִּחְיָה,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי שֵׂעָר לָבָן;
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֶפְסִידוּ הַבַּהֶרֶת.
בַּהֶרֶת הִיא וּמִחְיָתָהּ כַּגְּרִיס,
וְשֵׂעָר לָבָן בְּתוֹךְ הַבַּהֶרֶת,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי שֵׂעָר לָבָן;
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הֶפְסִידוּ הַבַּהֶרֶת כַּגְּרִיס.
וּמוֹדֶה,
שֶׁאִם יֵשׁ בְּמָקוֹם שֵׂעָר לָבָן כַּגְּרִיס,
שֶׁהוּא טָמֵא.

מסכת נגעים פרק ד משנה ז
ז
בַּהֶרֶת וּבָהּ מִחְיָה וּפְסָיוֹן,
הָלְכָה הַמִּחְיָה, (הַפְּסָיוֹן) טְמֵאָה מִפְּנֵי הַפְּסָיוֹן;
הָלַךְ הַפְּסָיוֹן, טָמֵא מִפְּנֵי הַמִּחְיָה.
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְפְסָיוֹן.
הָלְכָה וְחָזְרָה בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת. <כסלע>
לְאַחַר הַפְּטוּר, תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.
הָיְתָה עַזָּה וְנֶעֱשֵׂית כֵּהָה,
כֵּהָה וְנֶעֱשֵׂית עַזָּה,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיְתָה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תִתְמַעֵט מֵאַרְבָּעָה מַרְאוֹת.
כָּנְסָה אוֹ פָסְתָה,
[פָּסְתָה] וְכָנְסָה,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ד משנה ח
ח
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּפָסַת כַּחֲצִי גְרִיס,
וְהָלַךְ מִן הָאוֹם כַּחֲצִי גְרִיס,
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ד משנה ט

ט
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּפָסַת כַּחֲצִי גָּרִיס וָעוֹד,
הָלְכָה לָהּ הָאוֹם כַּחֲצִי גָּרִיס,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

י
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּפָסַת כַּגָּרִיס וָעוֹד,
וְהָלְכָה לָהּ הָאוֹם,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק ד משנה י
יא
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס, וּפָסַת כַּגָּרִיס,
וְנוֹלַד לַפְּסָיוֹן מִחְיָה אוֹ שֵׂעָר לָבָן,
וְהָלְכָה לָהּ הָאוֹם,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.

יב
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
וְנוֹלְדָה בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
הֲרֵי זוֹ לְהַסְגִּיר.

יד
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
וְנוֹלְדָה בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וּבָהּ שַׂעְרָה אַחַת,
הֲרֵי זוֹ לְהַסְגִּיר.

מסכת נגעים פרק ד משנה יא
יה
בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
נוֹלְדָה בַּהֶרֶת כַּחֲצִי גָּרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הֲרֵי זוֹ לְהַחְלִיט.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אִם בַּהֶרֶת קָדְמָה לְשֵׂעָר לָבָן, טָמֵא,
וְאִם שֵׂעָר לָבָן קָדַם לַבַּהֶרֶת, טָהוֹר.
וְאִם סָפֵק, טָמֵא.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ סָּהֵא.

פרק ה

מסכת נגעים פרק ה משנה א
א
כָּל סְפֵק נְגָעִים טָהוֹר,

חוּץ מִזֶּה, וְעוֹד אַחֵר.
וְאֵי זֶה זֶה?
מִי שֶׁהָיְתָה בּוֹ בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וְהִסְגִּירוּהָ,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן הָיְתָה כַּסֶּלַע,
סָפֵק שֶׁהִיא הִיא,
סָפֵק שֶׁאַחֶרֶת בָּאָה תַּחְתֶּיהָ,
טְמֵאָה.

מסכת נגעים פרק ה משנה ב
ב
הֶחֱלִיטוֹ בְּשֵׂעָר לָבָן,
הָלַךְ שֵׂעָר לָבָן, וְחָזַר שֵׂעָר לָבָן;
וְכֵן בַּמִּחְיָה, וּבַפְּסָיוֹן.
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַּמִּחְיָה,
וְהָלְכָה הַמִּחְיָה, וְחָזְרָה מִחְיָה,
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן, וּבַפְּסָיוֹן.
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַּפְּסָיוֹן,
הָלַךְ הַפְּסָיוֹן וְחָזַר הַפְּסָיוֹן,
וְכֵן בְּשֵׂעָר לָבָן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק ה משנה ג
ג
שְׂעַר פְּקֻדָּה,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֵי זֶה הוּא שְׂעַר פְּקֻדָּה?
מִי שֶׁהָיְתָה בּוֹ בַּהֶרֶת וּבָהּ שֵׂעָר לָבָן,
הָלְכָה הַבַּהֶרֶת וְהִנִּיחָה לְשֵׂעָר לָבָן בִּמְקוֹמוֹ,
וְחָזְרָה,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
מוֹדֶה אֲנִי בָּזֶה שֶׁהוּא טָהוֹר.
וְאֵי זֶה הוּא שְׂעַר פְּקֻדָּה?
מִי שֶׁהָיְתָה בּוֹ בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
הָלַךְ מִמֶּנָּה כַּחֲצִי גָּרִיס,

וְהִנִּיחַ לְשֹׁעַר לָבָן בִּמְקוֹם הַבַּהֶרֶת,
וְחָזְרָה.
אָמְרוּ לוֹ:
כַּשֵּׁם שֶׁבִּטְּלוּ אֶת דִּבְרֵי רַבִּי עֲקַבְיָה,
כָּךְ דִּבְרֵיךָ אֵינָן מְקַיָּמִין. <אף>

מסכת נגעים פרק ה משנה ד
ד
כָּל סְפֵק נְגָעִים בַּתְּחִלָּה, טָהוֹר,
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה.
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.
כֵּיצַד?
שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַכֹּהֵן,
בָּזֶה בַהֶרֶת כַּגָּרִיס,
וּבָזֶה בַהֶרֶת כַּסְּלַע;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
בָּזֶה כַּסְּלַע וּבָזֶה כַסְּלַע,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן פָּסַת,
בֵּין בְּאִישׁ אֶחָד, בֵּין בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים, טָהוֹר.
רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בְּאִישׁ אֶחָד, טָמֵא,
בִּשְׁנֵי אֲנָשִׁים, טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ה משנה ה
ה
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה סְפֵקוֹ טָמֵא,
כֵּיצַד?
שְׁנַיִם שֶׁבָּאוּ אֵצֶל הַכֹּהֵן,
בָּזֶה בַהֶרֶת כַּגָּרִיס
וּבָזֶה בַהֶרֶת כַּסְּלַע;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ,
בָּזֶה כַּסְּלַע וָעוֹד וּבָזֶה כַסְּלַע וָעוֹד,
שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
אַף עַל פִּי שֶׁחָזְרוּ לִהְיוֹת כַּסְּלַע וְכַסְּלַע,
שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין,
עַד שֶׁיַּחְזְרוּ לִהְיוֹת כַּגָּרִיס.
זֶה הוּא שֶׁאָמְרוּ:
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.

פרק ו

מסכת נגעים פרק ו משנה א
א
גּוּפָהּ שֶׁלַּבַּהֶרֶת, כַּגָּרִיס הַקִּלְקִי מְרֻבָּע.
מְקוֹם הַגָּרִיס, תִּשַּׁע עֲדָשׁוֹת.
מְקוֹם עֲדָשָׁה, אַרְבַּע שְׂעָרוֹת.
נִמְצְאוּ שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שְׂעָרוֹת.

מסכת נגעים פרק ו משנה ב
ב
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָּעֲדָשָׁה,
רָבַת הַבַּהֶרֶת, טְמֵאָה, <רְבַת>
נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה.
רָבַת הַמִּחְיָה, טְמֵאָה, <רְבַת>
נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ג
ג
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּבָהּ מִחְיָה פְּחוּתָה מִכָּעֲדָשָׁה,
רְבַת הַבַּהֶרֶת, טְמֵאָה,
נִתְמַעֲטָה, טְהוֹרָה;
רְבַת הַמִּחְיָה, טְמֵאָה,
נִתְמַעֲטָה,
רִבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁאֵין הַנֶּגַע פּוֹסֶה לְתוֹכָהּ.

מסכת נגעים פרק ו משנה ד
ד
בַּהֶרֶת יְתֵרָה מִכַּגָּרִיס,
וּבָהּ מִחְיָה יְתֵרָה מִכָּעֲדָשָׁה,
רַבּוּ אוֹ שְׁנִתְמַעֲטוּ, טְמֵאִין,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִתְמַעֲטוּ מִכַּשְּׁעוּר.

מסכת נגעים פרק ו משנה ה
ה
בַּהֶרֶת כַּגָּרִיס וּמִחְיָה כָּעֲדָשָׁה מַקַּפְתָּהּ,
וְחוּץ לַמִּחְיָה בַּהֶרֶת,
הַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר,
וְהַחִיצוֹנָה לְהַחְלִיט.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
אֵין מִחְיָה סְתָם טְמֵאָה לַחִיצוֹנָה.
מִחְיָה שֶׁהַבַּהֶרֶת לְתוֹכָהּ,
נִתְמַעֲטָה וְהָלְכָה לָהּ,
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אִם מִבִּפְנִים הִיא כָלַת,
סְתָם פְּסָיוֹן לַפְּנִימִית,
וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה;
אִם מִבַּחוּץ, הַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוֹרָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ו
ו
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא כָּעֲדָשָׁה מוּבַאת.
הָיְתָה יְתֵרָה מִכָּעֲדָשָׁה,

הַמּוֹתָר סִימַן פְּסָיוֹן לַפְּנִימִית,
וְהַחִיצוֹנָה טְמֵאָה.
הָיָה בוֹ בְּהַק פָּחוּת מִכְּעַדָשָׁה,
סִימַן פְּסָיוֹן לַפְּנִימִית,
וְאֵין סִימַן הַפְּסָיוֹן לַחִיצוֹנָה. <לפיסיון>

מסכת נגעים פרק ו משנה ז
ז
עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע רָאשֵׁי אֵבָרִים בָּאָדָם,
אֵינָן מְטַמִּין מִשֵּׁם מִחְיָה:
רָאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
רָאשֵׁי אָזְנַיִם,
רֹאשׁ הַחֹטֶם,
רֹאשׁ הַגְּוִיָּה,
רָאשֵׁי הַדַּדִּים בָּאִשָּׁה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלְּאִישׁ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַיַּבְלוֹת וְהַדַּלְדּוּלִין,
אֵינָן מְטַמִּין מִשֵּׁם מִחְיָה.

מסכת נגעים פרק ו משנה ח
ח
אֵלּוּ מְקוֹמוֹת בָּאָדָם שֶׁאֵינָן מְטַמִּין בַּבַּהֶרֶת:
תּוֹךְ הָעַיִן,
תּוֹךְ הָאֹזֶן,
תּוֹךְ הַחֹטֶם,
תּוֹךְ הַפֶּה,
תּוֹךְ הַקֻּמְטִין שֶׁבַּצַּוָּאר,
תּוֹךְ הַדַּד,
וּבֵית הַשֶּׁחִי,
כַּף הָרֶגֶל,
וְהַצִּפֹּרֶן,
הָרֹאשׁ,
וְהַזָּקָן.
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח הַמּוֹרְדִין,
אֵינָן מְטַמִּין בִּנְגָעִים,
וְאֵינָן מִצְטָרְפִין בִּנְגָעִים,
וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹסֵחַ לְתוֹכָן,
וְאֵינָן מְטַמִּין מִשֵּׁם מִחְיָה,
וְאֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן.
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנֶעֱשׂוּ צָרְבָה,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין בִּנְגָעִים,
וְאֵינָן מִצְטָרְפִין עִם הַנְּגָעִים,
וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹסֵחַ לְתוֹכָן,
וְאֵינָן מְטַמִּין מִשֵּׁם מִחְיָה,
אֲבָל מְעַכְּבִין אֶת הַהוֹפֵךְ כֻּלּוֹ לָבָן.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ שֵׂעָר,
הַדַּלְדּוּלִין שֶׁבָּרֹאשׁ וְשֶׁבַּזָּקָן,

נִדּוֹנִין כְּעוֹר הַבָּשָׂר.

פרק ז

מסכת נגעים פרק ז משנה א
א
אֵלּוּ בֶּהָרוֹת טְהוֹרוֹת:
שֶׁהָיוּ בּוֹ קֹדֶם לְמַתַּן תּוֹרָה,
בַּגּוֹי וְנִתְגַּיֵּר,
בַּקָּטָן וְנוֹלַד,
בַּקֶּמֶט וְנִגְלָה,
בָּרֹאשׁ וּבַזָּקָן,
בַּשְּׂחִין וּבַמִּכְוָה וּבַקֶּרַח הַמּוֹדְרִין.
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,
הַשְּׂחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּרַח וְנֶעֶשׂוּ צָרְבָה, טְהוֹרִין.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן עַד שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ שֵׂעָר,
הֶעֱלוּ שֵׂעָר, וְנִקְרָחוּ.
הַשְּׂחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּרַח עַד שֶׁלֹּא נֶעֶשׂוּ צָרְבָה,
נֶעֶשׂוּ צָרֶבֶת, וְחָיוּ,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב מְטַמֵּא,
שֶׁתְּחִלָּתָן וְסוֹפָן טָמֵא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ז משנה ב
ב
נִשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן,
בֵּין לְהָקֵל בֵּין לְהַחְמִיר.
כֵּיצַד לְהָקֵל?
הָיְתָה כַּשֶּׁלֶג,
וְנֶעֱשֵׂית כִּסִּיד הַהֵיכָל, כְּצֶמֶר לָבָן, וְכִקְרוּם בֵּיצָה,
וְנֶעֱשֵׂית מִסְפַּחַת שְׁאֵת, אוֹ מִסְפַּחַת עַזָּה.
כֵּיצַד לְהַחְמִיר?
הָיְתָה כִקְרוּם בֵּיצָה,
וְנֶעֱשֵׂית כְּצֶמֶר לָבָן, כְּסִיד הַהֵיכָל, וְכַשֶּׁלֶג,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר,
רְבִּי אֶלְעָזָר חִסְמָה אוֹמֵר:
לְהָקֵל, טָהוֹר,
וּלְהַחְמִיר, תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.
(רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בֵּין לְהָקֵל, בֵּין לְהַחְמִיר, תֵּרָאֶה כַּתְּחִלָּה.)

מסכת נגעים פרק ז משנה ג
ג
בַּהֶרֶת וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, מַסְגִּיר;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר, יִפְטֹר;

עוֹדֵהוּ מַסְגִּיר וּפוֹטְרוֹ,
וְנוֹלְדוּ לוֹ סִימָנֵי טֻמְאָה, יַחְלִיט.
בַּהֶרֶת וּבָהּ סִימָנֵי טֻמְאָה, יַחְלִיט.
עוֹדֵהוּ מַחְלִיטוֹ, וְהָלְכוּ לָהֶן סִימָנֵי טֻמְאָה,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, יַסְגִּיר;
בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר, יִפְטֹר.

מסכת נגעים פרק ז משנה ד
ד
הַתּוֹלֵשׁ סִימָנֵי טֻמְאָה, וְהִכְוָה אֶת הַמִּחְיָה,
עוֹבֵר בְּ׳לֹא תַעֲשֶׂה׳.
וּלְטַהֲרָה? <*המגיה מוסיף לפני כן:* וְלַד *ומוחק ו*>
עַד שֶׁלֹּא בָא אֵצֶל הַכֹּהֵן, טָהוֹר,
לְאַחַר חֲלִיטוֹ, טָמֵא.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
שָׁאַלְתִּי אֶת רַבָּן גַּמְלִיאֵל
וְאֶת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בָּהוֹלְכִים לַמִּדְבָּת:
בְּתוֹךְ הֶסְגֵּרוֹ מַה הוּא?
אָמְרוּ לִי:
לֹא שָׁמַעְנוּ, אֲבָל שָׁמַעְנוּ:
עַד שֶׁלֹּא בָא אֵצֶל הַכֹּהֵן, טָהוֹר,
לְאַחַר חֲלִיטוֹ, טָמֵא.
הִתְחַלְתִּי מֵבִיא לָהֶם רְאָיוֹת.
אֶחָד עוֹמֵד בִּפְנֵי הַכֹּהֵן,
וְאֶחָד בְּתוֹךְ הֶסְגֵּרוֹ, טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּטַמְּנוּ הַכֹּהֵן.
מֵאֵמָתַי הִיא טַהֲרָתוֹ?
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לִכְשֶׁיִּוָּלֵד בּוֹ נֶגַע אַחֵר וְיִטָּהֵר מִמֶּנּוּ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּפָּרַח בְּכֻלּוֹ,
אוֹ עַד שֶׁתִּתְמַעֵט בַּהֶרְתּוֹ מִכַּגְּרִיס.

מסכת נגעים פרק ז משנה ה
ה
מִי שֶׁהָיְתָה בּוֹ בַהֶרֶת וְנִקְצָצָה, טְהוֹרָה.
קְצָצָהּ מִתְּכַוֵּן,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
לִכְשֶׁיִּוָּלֵד בּוֹ נֶגַע אַחֵר וְיִטָּהֵר מִמֶּנּוּ. <לו>
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּפָּרַח בְּכֻלּוֹ.
הָיְתָה בְּרֹאשׁ הָעֲרֵלָה, יְמוֹל.

פרק ח

מסכת נגעים פרק ח משנה א

א
הַפּוֹרֵחַ מִן הַטָּמֵא, טָהוֹר.
חָזְרוּ בּוֹ רָאשֵׁי אֲבָרִים, טָמֵא,
עַד שֶׁתִּתְמַעֵט בַּהֶרְתּוֹ מִכַּגְּרִיס.
מִן הַטָּהוֹר, טָמֵא.
חָזְרוּ בּוֹ רָאשֵׁי אֲבָרִים, טָמֵא,
עַד שֶׁתַּחְזֹר בַּהַרְתּוֹ לִכְמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק ח משנה ב
ב
בַּהֶרֶת כַּגְּרִיס וּבָהּ מִחְיָה כָּעֲדָשָׁה,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
וְאַחַר כָּךְ הָלְכָה לָהּ מִחְיָה,
אוֹ שֶׁהָלְכָה לָהּ מִחְיָה,
וְאַחַר כָּךְ פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
נוֹלְדָה לוֹ מִחְיָה, טָמֵא.
נוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן,
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת נגעים פרק ח משנה ג
ג
בַּהֶרֶת וּבָהּ שֵׂעָר לָבָן,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אַף עַל פִּי שֶׁשֵּׂעָר לָבָן בִּמְקוֹמוֹ,
טָהוֹר.
בַּהֶרֶת וּבָהּ פְּסָיוֹן,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
וְכֻלָּן, שֶׁחָזְרוּ בָהֶן רָאשֵׁי אֵבָרִים,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין;
פָּרְחָה בְמִקְצָתוֹ, טָמֵא,
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, הֲרֵי הוּא טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ח משנה ד
ד
כָּל פְּרִיחַת רָאשֵׁי אֵבָרִים,
שֶׁבִּפְרִיחָתָן טְהָרוּ טָמֵא, וּכְשֶׁחָזְרוּ, טְמֵאִין.
כָּל חֲזָרַת רָאשֵׁי אֵבָרִים, <חזירת>
שֶׁבַּחֲזָרָתָן טִמְּאוּ טָהוֹר, <שבחזירתן>
נִתְכַּסּוּ, טָהוֹר,
נִתְגַּלּוּ, טָמֵא,
אֲפִלּוּ מֵאָה פְעָמִים.

מסכת נגעים פרק ח משנה ה
ה
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא בְּנֶגַע הַבַּהֶרֶת,
מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה. <מעכבת>
כָּל שֶׁאֵינוּ רָאוּי לְטַמֵּא בְּנֶגַע הַבַּהֶרֶת,
אֵינוּ מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה.
כֵּיצַד?

פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, אֲבָל לֹא בָּרֹאשׁ וּבַזָּקָן,
הַשְׁחִין, וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְהַמּוֹרְדִין,
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,
הַשְׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנֶעֶשׂוּ צָרְבָה,
טְהוֹרִין.
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אֲבָל לֹא בְכַחֲצִי עֲדָשָׁה סָמוּךְ לָרֹאשׁ וְלַזָּקָן,
לַשְׁחִין, וְלַמִּכְוָה וְלַקֶּדַח,
חָזַר הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן וְנִקְרָחוּ,
הַשְׁחִין וְהַמִּכְוָה וְהַקֶּדַח וְנֶעֶשׂוּ צָרְבָה,
אַף עַל פִּי שֶׁנֶּעֶשָׂה מְקוֹם הַמִּחְיָה בַּהֶרֶת,
טָמֵא, עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֻלּוֹ.

מסכת נגעים פרק ח משנה ו
ו
שְׁתֵּי בֶהָרוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
פָּרְחָה מִזּוֹ לָזוֹ,
וְאַחַר כָּךְ פָּרְחָה בְכֻלּוֹ, טָהוֹר.
בִּשְׂפָתוֹ הָעֶלְיוֹנָה,
בִּשְׂפָתוֹ הַתַּחְתּוֹנָה,
בִּשְׁתֵּי אֶצְבְּעוֹתָיו,
בִּשְׁנֵי רֵיסֵי עֵינָיו,
אַף עַל פִּי מַדְבִּיקָן זֶה לָזֶה וְהֵן נִרְאִין כְּאַחַת,
טָהוֹר.
פָּרְחָה בְכֻלּוֹ,
אֲבָל לֹא בַּבֹּהַק, טָמֵא.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים כְּמִין בֹּהַק,
טָהוֹר.
חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֵבָרִים פָּחוּת מִכְּעַדָשָׁה,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֹּהַק פָּחוּת מִכְּעַדָשָׁה,
סִימָן הַטֻּמְאָה כַּתְּחִלָּה,
וְאֵין סִימַן טֻמְאָה בַּסּוֹף.

מסכת נגעים פרק ח משנה ז
ז
הַבָּא בְכֻלּוֹ לָבָן, יַסְגִּיר. <יסגירו>
נוֹלַד לוֹ שֵׂעָר לָבָן, יַחְלִיט.
הִשְׁחִירוּ שְׂתֵּיהֶם, אוֹ אַחַת מֵהֶן,
הִקְצִירוּ שְׂתֵּיהֶן, אוֹ אַחַת מֵהֶן,
נִסְמַךְ הַשְׁחִין לִשְׂתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן,
הִקִּיף הַשְׁחִין לִשְׂתֵּיהֶן, אוֹ לְאַחַת מֵהֶן,
אוֹ חָלָקָן;
הַשְׁחִין, וּמִחְיַת הַשְׁחִין,
וְהַמִּכְוָה, וּמִחְיַת הַמִּכְוָה, וְהַבֹּהַק,
נוֹלַד לוֹ מִחְיָה, אוֹ שֵׂעָר לָבָן, טָמֵא.
לֹא נוֹלַד לוֹ לֹא מִחְיָה וְלֹא שֵׂעָר לָבָן, טָהוֹר.
וְכֻלָּם שֶׁחָזְרוּ בָהֶן רָאשֵׁי אֵבָרִים,

הֲרֵי אֵלּוּ כְּמוֹת שֶׁהָיוּ.
פָּרְחָה בְּמִקְצָתוֹ, טָמֵא.
פָּרְחָה בְּכֻלּוֹ, טָהוֹר.

מסכת נגעים פרק ח משנה ח
ח
וְאִם בְּכֻלּוֹ פָּרְחָה כְּאַחַת,
מִתּוֹךְ הַטַּהֶרָה, טָמֵא, <הטהורה>
וּמִתּוֹךְ הַטֻּמְאָה, טָהוֹר.
הַטָּהֵר מִתּוֹךְ הַסְּגֵר, <הטהור>
פָּטוּר מִן הַפְּרִיעָה וּמִן הַפְּרִימָה,
וּמִן הַתְּגַלַּחַת, וּמִן הַצִּפָּרִין;
מִתּוֹךְ הַחֻלִּט, חַיָּב בְּכֻלָּם.
זֶה וָזֶה מְטַמְּאִין בַּבְּיאָה.

מסכת נגעים פרק ח משנה ט
ט
הַבָּא בְּכֻלּוֹ לָבָן וּבוֹ מִחְיָה כָּעֲדָשָׁה,
פָּרְחָה בְּכֻלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ חָזְרוּ בוֹ רָאשֵׁי אֲבָרִין,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
כַּחֲזָרַת רָאשֵׁי אֲבָרִין בְּבַהֶרֶת גְּדוֹלָה. <כחזירת>
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
כַּחֲזָרַת רָאשֵׁי אֲבָרִין בְּבַהֶרֶת קְטַנָּה. <כחזירת>

מסכת נגעים פרק ח משנה י
י
יֵשׁ מַרְאֶה נִגְעוֹ לַכֹּהֵן וְנִשְׂכָּר,
וְיֵשׁ מַרְאֶה וּמַפְסִיד.
כֵּיצַד?
מִי שֶׁהָיָה מֻחְלָט,
וְהָלְכוּ לָהֶן סִימָנֵי טֻמְאָה,
לֹא הִסְפִּיק לְהַרְאוֹתָהּ לַכֹּהֵן עַד שֶׁפָּרְחָה בְּכֻלּוֹ,
טָהוֹר, שֶׁאִלּוּ הֶרְאָהּ לַכֹּהֵן, הָיָה טָמֵא.
בַּהֶרֶת וְאֵין בָּהּ כְּלוּם,
לֹא הִסְפִּיק לְהַרְאוֹתָהּ לַכֹּהֵן עַד שֶׁפָּרְחָה בְּכֻלּוֹ,
טָמֵא, שֶׁאִלּוּ הֶרְאָהּ לַכֹּהֵן, הָיָה טָהוֹר.

פרק ט

מסכת נגעים פרק ט משנה א
א
הַשְּׂחִין וְהַמִּכְוָה מְטַמִּין בְּשָׂבוּעַ אֶחָד,
בִּשְׁנֵי סִימָנִים:
בְּשֵׂעָר לָבָן וּבְפָסְיוֹן.
אֵי זֶה הוּא הַשְּׂחִין?
לָקָה בָּעֵץ בָּאֶבֶן וּבַגֶּפֶת, אוֹ בִּמֵי טְבֶרְיָה,
וְכָל שֶׁאֵינוֹ מֵחֲמַת הָאֵשׁ,
זֶה הוּא הַשְּׂחִין. <זו היא>

וְאֵי זוֹ הִיא הַמִּכְוָה?
נִכְוָה בַּגַּחֶלֶת אוֹ בָּרָמָץ,
וְכָל שֶׁהוּא מֵחֲמַת הָאֵשׁ,
זוֹ הִיא הַמִּכְוָה.

מסכת נגעים פרק ט משנה ב
ב
הַשְּׁחִין וְהַמִּכְוָה אֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְאֵין פּוֹסְקִין מִזֶּה לָזֶה,
אֵינָן פּוֹסְקִין בְּעוֹר הַבָּשָׂר,
וְלֹא עוֹר הַבָּשָׂר פּוֹסֵק לְתוֹכָן.
הָיוּ מוֹרְדִין, טְהוֹרִין.
וְעָשׂוּ קְרוּם כְּקִלְפַּת הַשּׁוּם,
זוֹ הִיא צָרֶבֶת הַשְּׁחִין הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה.
חָזְרוּ וְחָיוּ,
אַף עַל פִּי שֶׁמְּקוֹמָן צַלֶּקֶת,
נִדּוֹנִין כְּעוֹר הַבָּשָׂר.

מסכת נגעים פרק ט משנה ג
ג
שָׁאֲלוּ אֶת רִבִּי אֱלִיעֶזֶר: <אלעזר>
מִי שֶׁעָלַת לְתוֹךְ יָדוֹ בַּהֶרֶת כַּסֶּלַע,
וּמְקוֹמָהּ צָרֶבֶת הַשְּׁחִין?
אָמַר לָהֶם:
יַסְגִּיר.
אָמְרוּ לוֹ:
לָמָּה?
לְגַדֵּל שֵׂעָר לָבָן אֵינָהּ רְאוּיָה,
וּלַפְּסָיוֹן אֵינָהּ פּוֹסָהּ,
וְלַמִּחְיָה אֵינָהּ מִטַּמָּא!
אָמַר לָהֶן:
שָׁמַעְתִּי, שֶׁמֵּא תִּכְנֹס וְתִפְסֶה.
אָמְרוּ לוֹ:
וַהֲלֹא מְקוֹמָהּ כַּגָּרִיס?
אָמַר לָהֶם:
לֹא שָׁמַעְתִּי.
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה:
אֶלְמַד בּוֹ?
אָמַר לוֹ:
אִם לְקַיֵּם דִּבְרֵי חֲכָמִים, הֵין!
אָמַר לוֹ:
שֶׁמֵּא יִוָּלֵד לוֹ שְׁחִין אַחֵר חוּצָה לוֹ,
וְיִפְסֶה לְתוֹכוֹ.
אָמַר לוֹ:
חָכָם גָּדוֹל אַתָּה, שְׁקַיֵּמְתָּ דִּבְרֵי חֲכָמִים!

מסכת נגעים פרק י משנה א
א
הַנְּתָקִין מִטַּמִּין בִּשְׁנֵי שָׂבוּעוֹת, בִּשְׁנֵי סִימָנִים:
בְּשֵׂעָר צָהֹב דַּק וּבִפְסָיוֹן.
בְּשֵׂעָר ׳צָהֹב דָּק׳, לָקוּי קָצָר.
דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אָרוּךְ.
אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן:
מַה הַלָּשׁוֹן אוֹמְרִין:
׳דַּק מַקִּל זֶה, דַּק קָנֶה זֶה׳,
דַּק לָקוּי קָצָר אוֹ דַק לָקוּי אָרוּךְ?
אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה:
עַד שֶׁאָנוּ לְמִדִּין מִן הַקָּנֶה,
נִלְמַד מִן הַשֵּׂעָר!
׳דַּק שְׂעָרוֹ שֶׁלְּפְלוֹנִי׳, <דַּק שְׂעָרוֹ מַקִּל שֶׁלְּפְלוֹנִי>
דַּק לָקוּי קָצָר, לֹא דַק לָקוּי אָרוּךְ?

מסכת נגעים פרק י משנה ב
ב
שֵׂעָר צָהֹב דַּק מְטַמֵּא מְכֻנָּס וּמְפֻזָּר,
וּמְבֻצָּר, וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר,
הָפוּךְ, וְשֶׁלֹּא הָפוּךְ.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ.
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן:
וְדִין הוּא:
מָה אִם שֵׂעָר לָבָן, שֶׁאֵין שֵׂעָר אַחֵר מַצִּיל מִיָּדוֹ,
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ,
שֵׂעָר צָהֹב דַּק שֶׁשֵּׂעָר אַחֵר מַצִּיל מִיָּדוֹ,
אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא יְטַמֵּא אֶלָּא הָפוּךְ?
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל מָקוֹם שֶׁצָּרַךְ לוֹמַר הָפַךְ, <הפוך>
אָמַר הָפַךְ.
אֲבָל הַנְּתָק, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ: (וַיִּקְרָא יג,לב)
״לֹא הָיָה בּוֹ שֵׂעָר צָהֹב״,
מְטַמֵּא הָפוּךְ וְשֶׁלֹּא הָפוּךְ. <הפך; הפך>

מסכת נגעים פרק י משנה ג
ג
הַצּוֹמֵחַ מַצִּיל מִיַּד שֵׂעָר צָהֹב וּמִיַּד הַפְּסָיוֹן,
מְכֻנָּס וּמְפֻזָּר,
מְבֻצָּר, וְשֶׁלֹּא מְבֻצָּר.
הַמְשֹׁאָר מַצִּיל מִיַּד שֵׂעָר צָהֹב וּמִיַּד הַפְּסָיוֹן,
מְכֻנָּס וּמְבֻצָּר,
מַצִּיל מִן הַצַּד,
עַד שֶׁיְּהֵא רָחוֹק מִן הַקָּמָה מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
אַחַת צְהוּבָה וְאַחַת שְׁחוֹרָה,
אַחַת צְהוּבָה וְאַחַת לְבָנָה,

אֵינָן מַצִּילוֹת.

מסכת נגעים פרק י משנה ד
ד
שֵׁעָר צָהֹב שֶׁקָּדַם אֶת הַנֶּתֶק, טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא. <יודה>
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: <לְעָזָר>
לֹא מְטַמֵּא, וְלֹא מַצִּיל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוֹ סִימָן טֻמְאָה בַּנֶּתֶק,
הֲרֵי הוּא סִימָן טַהֲרָה בַּנֶּתֶק. <טהורה>

מסכת נגעים פרק י משנה ה
ה
כֵּיצַד מְגַלְּחִין אֶת הַנֶּתֶק?
מְגַלֵּחַ חוּצָה לוֹ,
וּמַנִּיחַ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת סָמוּךְ לוֹ, <סימן>
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִכָּר אִם פָּסָה.
הֶחֱלִיטוֹ בְּשֵׁעָר צָהֹב,
וְהָלַךְ שֵׁעָר צָהֹב,
וְחָזַר שֵׁעָר צָהֹב,
וְכֵן בַּפְּסָיוֹן,
כַּתְּחִלָּה,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת.
הֶחֱלִיטוֹ בַּפְּסָיוֹן,
וְהָלַךְ הַפְּסָיוֹן,
וְחָזַר הַפְּסָיוֹן,
וְכֵן בְּשֵׁעָר צָהֹב,
בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוּר,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיַת.

מסכת נגעים פרק י משנה ו
ו
שְׁנֵי נְתָקִים זֶה בְצַד זֶה,
וְשִׂטָּה שֶׁלַּשֵּׁעָר מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן,
נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא;
מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר.
כַּמָּה תְּהֵא פִּרְצָה?
מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד כַּגָּרִיס, טָמֵא.

מסכת נגעים פרק י משנה ז
ז
שְׁנֵי נְתָקִים זֶה לִפְנִים מִזֶּה,
וְשִׂטָּה שֶׁלַּשֵּׁעָר מַפְסֶקֶת בֵּינֵיהֶן,

נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא; <במקום>
מִשְּׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר.
כַּמָּה תְּהֵא הַפִּרְצָה?
מְקוֹם שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.
נִפְרַץ מִמָּקוֹם אֶחָד כַּגָּרִיס, טָהוֹר. <במקום>

מסכת נגעים פרק י משנה ח
ח
מִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶתֶק וּבוֹ שֵׂעָר טָמֵא,
וְנוֹלַד לוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָהוֹר;
אַף עַל פִּי נָטָה וְהָלַךְ לוֹ שֵׂעָר שָׁחוֹר, טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל נֶתֶק שֶׁטָּהַר שָׂעָה אַחַת,
אֵין לוֹ טֻמְאָה לְעוֹלָם.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
כָּל שֵׂעָר שָׁחוֹר שֶׁטָּהַר שָׂעָה אַחַת, <צהוב>
אֵין לוֹ טֻמְאָה לְעוֹלָם.

מסכת נגעים פרק י משנה ט
ט
מִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶתֶק כַּגָּרִיס,
וְנִתַּק כָּל רֹאשׁוֹ, טָהוֹר.
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן אֵינָן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה,
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
וְדִין הוּא:
מָה עוֹר הַפָּנִים וְעוֹר הַבָּשָׂר,
שֶׁיֵּשׁ דָּבָר אֶחָד מַפְסִיק בֵּינֵיהֶן, <אחר>
מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה,
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן,
שֶׁאֵין דָּבָר אַחֵר מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּעַכְּבוּ זֶה אֶת זֶה?
הָרֹאשׁ וְהַזָּקָן אֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה,
וְאֵינָן פּוֹסְלִין מִזֶּה לָזֶה.
וְאֵי זֶה הוּא הַזָּקָן?
מִפֶּרֶק שֶׁלַּלְּחָיִ עַד פִּיקָה שֶׁלַּגַּרְגֶּרֶת.

מסכת נגעים פרק י משנה י
י
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת מִטַּמּוֹת בִּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
בִּשְׁנֵי סִימָנִין:
בְּמִחְיָה וּבְפִסָּיוֹן.
אֵי זוֹ הִיא הַקָּרַחַת?
אָכַל נֶשֶׁם, סָךְ נֶשֶׁם,
מַכָּה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לְגַדֵּל אֶת הַשֵּׂעָר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַקָּרַחַת?
מְקֻדְקָד הַשּׁוֹפֵעַ לְאַחֲרָיו עַד פִּיקָה שֶׁלַּצַּוָּאר.
וְאֵי זוֹ הִיא הַגַּבַּחַת?

מִקֶּרְקֹד הַשּׁוֹפֵעַ לְפָנָיו עַד כְּנֶגֶד שֵׁעָר מִלְמַעְלָן.
הַקָּרַחַת וְהַגַּבַּחַת אֵינָן מִצְטָרְפוֹת זוֹ עִם זוֹ,
וְאֵין פּוֹסוֹת מִזּוֹ לָזוֹ;
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: <יודה>
אִם יֵשׁ שֵׁעָר בֵּינֵיהֶן, אֵינָן מִצְטָרְפוֹת;
וְאִם לָאו, הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת.

פרק יא

מסכת נגעים פרק יא משנה א
א
כָּל הַבְּגָדִים מִטַּמִּין בַּנְּגָעִין,
חוּץ מִשֶּׁלַּגּוֹיִם.
הַלּוֹקֵחַ בְּגָדִים מִן הַגּוֹיִם,
יֵרָאוּ כַתְּחִלָּה.
עוֹרוֹת הַיָּם אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
חִבֵּר לָהֶן מִן הַגְּדֵל בָּאָרֶץ,
אֲפִלּוּ חוּט, מְשִׁיחָה,
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
טָמֵא.

מסכת נגעים פרק יא משנה ב
ב
צֶמֶר גְּמַלִּים, צֶמֶר רְחֵלִים שֶׁטָּרָפָן זֶה בָּזֶה,
אִם רֹב מִן הַגְּמַלִּים, אֵינוּ מִטַּמֵּא בִּנְגָעִים;
אִם רֹב מִן הָרְחֵלִים, מִטַּמֵּא בִּנְגָעִים;
מַחְצָה לְמַחְצָה, מִטַּמֵּא בִּנְגָעִים.
וְכֵן הַפִּשְׁתָּן וְהַקְּנַבְּס שֶׁטָּרָפָן זֶה בָּזֶה.

מסכת נגעים פרק יא משנה ג
ג
הָעוֹרוֹת וְהַבְּגָדִים הַצְּבוּעִין אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
הַבָּתִּים,
בֵּין צְבוּעִין, בֵּין שֶׁאֵינָן צְבוּעִים,
מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הָעוֹרוֹת כַּבָּתִּים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַצְּבוּעִין בִּידֵי שָׁמַיִם מִטַּמִּין.

מסכת נגעים פרק יא משנה ד
ד
בֶּגֶד שֶׁשְּׁתָיוֹ צְבוּעַ וְעַרְבוֹ לָבָן, <ועירבו>
עַרְבוֹ צָבוּעַ וְשְׁתָיוֹ לָבָן, <עירבו>
הַפֵּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה.
הַבְּגָדִין מִטַּמִּין בִּירַקְרַק שֶׁבִּירוֹקִין,
וּבַאֲדַמְדַּם שֶׁבָּאֲדֻמִּים.

הָיָה יָרַקְרַק וּפָסָה אַדַמְדַּם,
[אַדַמְדַּם] וּפָשָׂה יָרַקְרַק,
טָמֵא.
נִשְׁתַּנָּה וּפָסָה, נִשְׁתַּנָּה וְלֹא פָסָה,
כְּאִלּוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יֵרָאֶה כַּתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יא משנה ה
ה
הָעוֹמֵד בָּרִאשׁוֹן,
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.
הָעוֹמֵד בַּשֵּׁנִי,
יִשָּׂרֵף.
הַפּוֹשֶׂה בָזֶה וּבָזֶה,
יִשָּׂרֵף.
הַכֵּהָה כַּתְּחִלָּה,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינוֹ זָקוּק לוֹ.

ו
הַכֵּהָה בָּרִאשׁוֹן,
יְכַבֵּס וְיַסְגִּיר.
הַכֵּהָה בַּשֵּׁנִי,
קוֹרְעוֹ וְשׁוֹרֵף מַה שֶּׁקָּרַע,
וְצָרִיךְ מַטְלִית.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ מַטְלִית.

מסכת נגעים פרק יא משנה ו
ז
חָזַר נֶגַע לַבֶּגֶד,
מַצִּיל אֶת הַמַּטְלִית.
חָזַר לַמַּטְלִית,
שׂוֹרֵף אֶת הַבֶּגֶד.
הַטּוֹלֶה מִן הַמֶּסְגֵּר בַּטָּהוֹר,
חָזַר נֶגַע לַבֶּגֶד,
שׂוֹרֵף אֶת הַמַּטְלִית;
חָזַר לַמַּטְלִית,
הַבֶּגֶד הָרִאשׁוֹן יִשָּׂרֵף,
וְהַמַּטְלִית תְּשַׁמֵּשׁ אֶת הַבֶּגֶד הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין.

מסכת נגעים פרק יא משנה ז
ח
קֵיטָא שֶׁיֵּשׁ בָּהּ פְּסַפְּסִין צְבוּעִין וּלְבָנִים,
וּפוֹסִין מִזֶּה לָזֶה.
שָׁאֲלוּ אֶת רְבִּי אֱלִיעֶזֶר:
וַהֲרֵי הוּא פְּסֶפֶס יְחִידִי?

אָמַר לָהֶם:
לֹא שָׁמַעְתִּי.
אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה:
אֲלַמֵּד בּוֹ?
אָמַר לוֹ:
אִם לְקַיֵּם דִּבְרֵי חֲכָמִים, הֵן!
אָמַר לוֹ:
שֶׁמֵּא יַעֲמֹד בּוֹ שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, טָמֵא.
אָמַר לוֹ:
חָכָם גָּדוֹל אַתָּה! שֶׁקִּיַּמְתָּ דִּבְרֵי חֲכָמִים.
הַפִּסָּיוֹן וְהַסָּמוּךְ, כָּל שֶׁהוּא;
הָרָחוֹק, כַּגָּרִיס;
וְהַחוֹזֵר, כַּגָּרִיס.

מסכת נגעים פרק יא משנה ח
ט
הַשְּׁתִי וְהָעֵרֶב מִטַּמִּין בִּנְגָעִים מִיָּד.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַשְּׁתִי, מִשֶּׁיִּשְׁלֹק, וְהָעֵרֶב מִיָּד,
וְהָאוֹנִין שֶׁלַּפִּשְׁתָּן, מִשֶּׁיִּתְלַבֵּנוּ.
כַּמָּה תְהֵא בַּפַּקַּעַת וּתְהֵא מִטַּמָּא בִּנְגָעִים? <מִטַּמֵּא>
כְּדֵי לֶאֱרֹג מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ שְׁתִי וָעֵרֶב,
אֲפִלּוּ כֻלָּהּ שְׁתִי, וַאֲפִלּוּ כֻלָּהּ עֵרֶב.
הָיְתָה פָסִיקוֹת, אֵינָהּ מִטַּמָּא בִּנְגָעִים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ פְּסִיקָה אַחַת וּקְשׁוּרָה,
אֵינָהּ מִטַּמָּא בִּנְגָעִים.

מסכת נגעים פרק יא משנה ט
י
הַמַּעֲלֶה מִן הַפַּקַּעַת לַחֲבֶרְתָּהּ,
מִן הַסָּלִיל לַחֲבֵרוֹ,
מִן הַכָּבֵד הָעֶלְיוֹנָה לְכָבֵד הַתַּחְתּוֹנָה,
וְכֵן שְׁנֵי דַפֵּי חָלוּק שֶׁנִּרְאָה נֶגַע בְּאֶחָד מֵהֶן,
הֲרֵי הַשֵּׁנִי טָהוֹר.
בְּנֶפֶשׁ הַמַּסֶּכֶת,
וּבַשְּׁתִי הָעוֹמֵד,
הֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמְּאִין בִּנְגָעִים מִיָּד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שְׁתִי, אִם הָיָה רָצוּף, מִטַּמֵּא.

מסכת נגעים פרק יא משנה י
יא
נִרְאָה בַּשְּׁתִי הָעוֹמֵד,
הָאָרִיג טָהוֹר.
נִרְאָה בְּאָרִיג,
הַשְּׁתִי הָעוֹמֵד טָהוֹר.
נִרְאָה בַּסָּדִין,
שׁוֹרֵף אֶת הַנּוֹמִין.
נִרְאָה בַּנּוֹמִין,

הַסָּדִין טָהוֹר.
חָלוּק שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נֶגַע,
מַצִּיל אֶת הָאָמְרִיּוֹת שֶׁבּוֹ,
אֶפְלוּ הֵן אַרְגָּמָן.

מסכת נגעים פרק יא משנה יא
יב
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ רָאוּי לְטַמֵּא מִדְרָס,
מְטַמֵּא בִּנְגָעִים,
כְּגוֹן קֶלַע שֶׁלַּסְּפִינָה,
וִילוֹן וְשָׁבִיס שֶׁלִּסְבָכָה,
וּמִטְפָּחוֹת סְפָרִים, וְגִנְגִּלּוֹן,
וּרְצוּעוֹת מַנָּעָל וְסַנְדָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם רֹחַב כַּגָּרִיס,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין בִּנְגָעִים.
סָגוֹס שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נֶגַע,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
עַד שֶׁיֵּרָאֶה בָּאָרִיג וּבַמִּכְיָן.
הַחֵמֶת וְהַתַּרְמֵל, נִרְאִין כְּדַרְכָּן,
וּפוֹשֶׁה מִתּוֹכוֹ לְאַחֲרָיו, <ופוסה>
וּמֵאַחֲרָיו לְתוֹכוֹ.

מסכת נגעים פרק יא משנה יב
יג
בֶּגֶד הַמֻּסְגָּר שֶׁנִּתְעָרַב בַּאֲחֵרִין,
כֻּלָּם טְהוֹרִין;
קְצָצוֹ וַעֲשָׂאוֹ מֵכִין,
טָהוֹר, וּמֻתָּר בַּהֲנָיָתוֹ.
וְהַמֻּחְלָט שֶׁנִּתְעָרַב בַּאֲחֵרִים,
כֻּלָּם טְמֵאִים.
קְצָצוֹ וַעֲשָׂאוֹ מֵכִין,
טָמֵא, וְאָסוּר בַּהֲנָיָתוֹ.

פרק יב

מסכת נגעים פרק יב משנה א
א
כָּל הַבָּתִּים מְטַמִּין בִּנְגָעִים, חוּץ מִשֶּׁלַּגּוֹיִם.
הַלּוֹקֵחַ בָּתִּים מִן הַגּוֹיִם,
יֵרָאוּ כַּתְּחִלָּה.
בַּיִת עָגֹל,
בַּיִת טְרִיגוֹן, <*tří gonos*: משולש>
בַּיִת הַבָּנוּי בַּסְּפִינָה אוֹ בָאַסְכַּדְיָה, <*a skhedía*: דברה>
עַל אַרְבַּע קוֹרוֹת,
אֵינוּ מְטַמֵּא בִּנְגָעִים.
וְאִם הָיָה מְרֻבָּע,
אֶפְלוּ עַל אַרְבָּעָה עַמּוּדִים,
מְטַמֵּא.

מסכת נגעים פרק יב משנה ב
ב
בַּיִת שֶׁאֶחָד מִצְּדָדָיו מְחֻפֶּה בַּשַּׁיִשׁ,
אֶחָד בַּסֶּלַע וְאֶחָד בַּלְּבֵנִים וְאֶחָד בֶּעָפָר,
טָהוֹר.
בַּיִת שֶׁלֹּא הָיוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר,
וְנִרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְאַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר,
טָהוֹר.
וְכֵן בֶּגֶד שֶׁלֹּא אָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
וְנִרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְאַחַר כָּךְ אָרַג בּוֹ שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ,
טָהוֹר.
אֵין הַבַּיִת מִטַּמֵּא בִּנְגָעִים,
עַד שֶׁיִּהוּ בוֹ אֲבָנִים וְעֵצִים וְעָפָר.

מסכת נגעים פרק יב משנה ג
ג
כַּמָּה אֲבָנִים יִהוּ בוֹ?
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
אַרְבַּע.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
שְׁמוֹנָה.
שֶׁרְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּרָאֶה כִּשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים
אוֹ עַל אֶבֶן אַחַת.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּרָאֶה כִּשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים,
לֹא עַל אֶבֶן אַחַת.
רְבִּי אֶלְעָזָר בְּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּרָאֶה כִּשְׁנֵי גְרִיסִים עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים,
בִּשְׁנֵי כֶתָלִים בְּזָוִית,
אָרְכּוֹ כִּשְׁנֵי גְרִיסִין, וְרָחְבּוֹ כַּגְּרִיס.

מסכת נגעים פרק יב משנה ד
ד
עֵצִים, כְּדֵי לִתֵּן תַּחַת הַשָּׁקוּף.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כְּדֵי לַעֲשׂוֹת סַנְדָּל לַאֲחוֹרֵי הַשָּׁקוּף.
עָפָר, כְּדֵי לִתֵּן בֵּין פַּצִּים לַחֲבֵרוֹ.
קִירוֹת הָאֲבוּס וְקִירוֹת הַמְּחִיצָה
אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.
יְרוּשָׁלַיִם וְחוּץ לָאָרֶץ אֵינָן מִטַּמִּין בִּנְגָעִים.

מסכת נגעים פרק יב משנה ה
ה
כֵּיצַד רְאִיַּת הַבַּיִת?
"וּבָא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר,
כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת" (ויקרא יד,לה).

אֲפִלּוּ תַּלְמִיד חֲכָמִים וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא נֶגַע וַדַּאי,
לֹא יִגְזוֹר וְיֹאמַר "נֶגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת",
אֶלָּא "כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת".

ו
"וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת הַבַּיִת",
אֲפִלּוּ חֲבִילֵי קָנִים.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עֵסֶק הוּא לַפִּנּוּי?
אָמַר רִבִּי מֵאִיר:
וְכִי מָה מִטַּמֵּא לוֹ?
אִם תֹּאמַר כְּלֵי עֵצוֹ וּבְגָדָיו וּמַתַּכְתּוֹ,
מַטְבִּילָן וְהֵן טְהוֹרִין!
וְעַל מָה חָסָה הַתּוֹרָה?
עַל כְּלֵי חַרְשׂוֹ, וְעַל פָּכוֹ, וְעַל תַּפְיוֹ.
אִם כֵּן חָסָה הַתּוֹרָה עַל מָמוֹנוֹ הַבָּזוּי,
קוֹל וָחֹמֶר עַל מָמוֹנוֹ הֶחָבִיב;
אִם כָּךְ עַל מָמוֹנוֹ,
קוֹל וָחֹמֶר עַל נֶפֶשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו;
אִם כָּךְ עַל שֶׁלָּרַשָּׁע,
קַל וָחֹמֶר עַל שֶׁלַּצַּדִּיק.

מסכת נגעים פרק יב משנה ו
ז
וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמַסְגִּיר,
וְלֹא עוֹמֵד בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁהַנֶּגַע בְּתוֹכוֹ וּמַסְגִּיר,
אֶלָּא עוֹמֵד עַל פֶּתַח הַבַּיִת שֶׁהַנֶּגַע בְּתוֹכוֹ וּמַסְגִּיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא יד,לח)
"וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן הַבַּיִת אֶל פֶּתַח הַבָּיִת,
וְהִסְגִּיר אֶת הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים".

ח
וּבָא בְסוֹף הַשָּׁבוּעַ וְרָאָה אִם פָּסָה, (ויקרא יד,מ)
"וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הַנֶּגַע",
(ויקרא יד,מב) <'וכובס שנ' וט'>
"וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת וְהֵבִיאוּ אֶל תַּחַת הָאֲבָנִים,
וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת הַבָּיִת"
וְאֵינוֹ נוֹטֵל אֲבָנִים מִצַּד זֶה וּמֵבִיא לָזֶה,
וְלֹא עָפָר מִצַּד זֶה וּמֵבִיא לָזֶה,
וְלֹא סִיד מִכָּל מָקוֹם.
וְאֵינוֹ מֵבִיא לֹא אַחַת תַּחַת שְׁתַּיִם,
וְלֹא שְׁתַּיִם תַּחַת אַחַת,
אֶלָּא מֵבִיא שְׁתַּיִם תַּחַת שְׁתַּיִם,
תַּחַת שָׁלוֹשׁ, וְתַחַת אַרְבַּע.
מִכָּן אָמְרוּ:
"אִי לְרָשָׁע! אִי לִשְׁכֵנוֹ!"
שְׁנֵיהֶן חוֹלְצִין,
שְׁנֵיהֶן קוֹצְעִין,
שְׁנֵיהֶן מְבִיאִין אֶת הָאֲבָנִים,

אֲבָל הוּא לְבַדּוֹ מֵבִיא אֶת הֶעָפָר,
שֶׁנֶּאֱמַר:
"וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת הַבָּיִת",
וְאֵין חֲבֵרוֹ מְסַפֵּל עִמּוֹ בַּטִּיחָה.

מסכת נגעים פרק יב משנה ז
ט
וּבָא בְּסוֹף שָׁבוּעַ וְרָאָה אִם חָזַר, (ויקרא יד,מה)
"וְנָתַץ אֶת הַבַּיִת,
אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֵצָיו וְאֵת כָּל עֲפַר הַבָּיִת,
וְהוֹצִיא אֶל מִחוּץ לָעִיר אֶל מָקוֹם טָמֵא."
וְהַפְּסָיוֹן הַסָּמוּךְ, כָּל שֶׁהוּא,
הָרָחוֹק, כַּגְּרִיס,
וְהַחוֹזֵר בַּבָּתִּין, כִּשְׁנֵי גְרִיסִין.

פרק יג

מסכת נגעים פרק יג משנה א
א
עֲשָׂרָה בָּתִּים הֵן:
הַכֵּהָה בָּרִאשׁוֹן, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ,
גּוֹלְפוֹ וְהוּא טָהוֹר. <קולפו ; ק' מחוקה וג' כתובה עליו>
הַכֵּהָה בַּשֵּׁנִי, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ,
גּוֹלְפוֹ וְהוּא טָעוּן צָפָּרִין. <קולפו ; ק' מחוקה וג' כתובה עליו>
הַפּוּשָׂה בָּרִאשׁוֹן,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צָפָּרִין.
עָמַד בָּרִאשׁוֹן וּפָשָׂה בַּשֵּׁנִי,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צָפָּרִין.
עָמַד בָּזֶה וּבָזֶה,
חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ.
חָזַר, יִנָּתֵץ, <וְנִתַּץ>
לֹא חָזַר, טָעוּן צָפָּרִין.
אִם עַד שֶׁלֹּא טִהֲרוֹ בַּצָּפָּרִין נִרְאָה בּוֹ נֶגַע,
הֲרֵי זֶה יִנָּתֵץ,
וְאִם מִשֶּׁטִּהֲרוֹ בַּצָּפָּרִין נִרְאָה בּוֹ נֶגַע,
יֵרָאֶה כַּתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יג משנה ב
ב
הָאֶבֶן שֶׁבְּזָוִית,
בִּזְמַן שֶׁהוּא חוֹלֵץ,
חוֹלֵץ אֶת כֻּלָּהּ;
וּבִזְמַן שֶׁהוּא נוֹתֵץ,
נוֹתֵץ אֶת שֶׁלּוֹ, וּמַנִּיחַ אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.

נִמְצָא חֹמֶר בַּחֲלִיצָה מִבַּנְתִּיצָה.

ג
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: <אליעזר>
בַּיִת הַבָּנוּי רֹאשׁ וּפָתִים,
נִרְאָה בָרִאשׁוֹן,
נוֹטֵל אֶת כֵּלוֹ; <בראש>
נִרְאָה בַּפֶּתִין,
נוֹטֵל אֶת שֶׁלּוֹ, וּמַנִּיחַ אֶת שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.

מסכת נגעים פרק יג משנה ג
ד
בַּיִת שֶׁנִּרְאָה בוֹ נֶגַע,
וְהָיְתָה עֲלָיָה עַל גַּבָּיו,
נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לָעֲלָיָה.
נִרְאָה בָעֲלָיָה,
נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לַבַּיִת.
לֹא הָיְתָה עֲלָיָה עַל גַּבָּיו,
אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ נִתָּצִין עִמּוֹ;
מַצִּיל עַל הַמַּלְבְּנִים וְעַל סְרִיגֵי הַחַלּוֹנוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מַלְבֵּן הַבָּנוּי עַל גַּבָּיו נִתָּץ עִמּוֹ.
אֲבָנָיו וְעֵצָיו וַעֲפָרוֹ מְטַמִּין כַּזַּיִת;
רְבִּי אֶלְעָזָר חֲסָמָה אוֹמֵר:
בְּמַה שֶׁהֵן.

מסכת נגעים פרק יג משנה ד
ה
בַּיִת הַמֻּסְגָּר מְטַמֵּא מִתּוֹכוֹ,
וְהַמֻּחְלָט, מִתּוֹכוֹ וּמֵאַחֲרָיו.
וְזֶה וָזֶה מְטַמִּין בַּבִּיאָה.
(מסכת נגעים פרק יג משנה ה)
הַבּוֹנֶה מִן הַמֻּסְגָּר בַּטָּהוֹר,
וְחָזַר נֶגַע לַבַּיִת,
חוֹלֵץ אֶת הָאֲבָנִים.
חָזַר לָאֲבָנִים,
הַבַּיִת הָרִאשׁוֹן יִנָּתֵץ,
וְהָאֲבָנִים יְשַׁמְּשׁוּ אֶת הַבַּיִת הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין.

מסכת נגעים פרק יג משנה ו
ו
בַּיִת שֶׁהוּא מֻסָּךְ עַל גַּבֵּי בֵית הַמְנֻגָּע,
וְכֵן אִילָן שֶׁהוּא מֻסָּךְ עַל גַּבֵּי בֵית הַמְנֻגָּע,
נִכְנָס לַחִיצוֹן, טָהוֹר.
דִּבְרֵי רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה.
אָמַר רְבִּי אֶלְעָזָר:
מָה, אִם אֶבֶן אַחַת מְמֻנּוּ מְטַמָּא בַּבִּיאָה,
הוּא עַצְמוֹ לֹא יְטַמֵּא בַּבִּיאָה?
(מסכת נגעים פרק יג משנה ז)
הַטָּמֵא עוֹמֵד תַּחַת הָאִילָן, וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,

טָמֵא.
הַטָּהוֹר עוֹמֵד תַּחַת הָאִילָן, וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
טָהוֹר.
אִם עָמַד, טָמֵא.
וְכֵן בְּאֶבֶן הַמְנֻעַצַת, טָהוֹר.
וְאִם הִנִּיחָהּ, הֲרֵי זוֹ טָמֵא.

מסכת נגעים פרק יג משנה ח
ז <ו>
טָהוֹר שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְבַיִת טָמֵא,
נִטְמָא,
וְטָמֵא שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְבַיִת טָהוֹר,
טִמְּאוּ.
טַלִּית טְהוֹרָה שֶׁהִכְנִיס מִמֶּנָּה שָׁלוֹשׁ עַל שָׁלוֹשׁ לְבַיִת טָמֵא,
נִטְמֵא,
וּטְמֵאָה שֶׁהִכְנִיס מִמֶּנָּה אֲפִלּוּ כַּזַּיִת לְבַיִת טָהוֹר,
טִמְּאוּ.

מסכת נגעים פרק יג משנה ט
ח <ז>
מִי שֶׁנִּכְנַס לְבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכֵלָיו עַל כְּתֵפוֹ,
וְסַנְדָּלָיו וְטַבָּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
הוּא וְהֵן טְמֵאִין מְיָד.
הָיָה לָבוּשׁ בְּכֵלָיו,
וְסַנְדָּלָיו בְּרַגְלָיו,
וְטַבָּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
הוּא טָמֵא מְיָד, וְהֵן טְהוֹרִין,
עַד שֶׁיִּשָּׁהֶא כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס,
פַּת חִטִּין וְלֹא פַּת שְׂעוֹרִין,
וּמֵסֵב וְאוֹכְלָהּ בַּלִּפְתָּן.

מסכת נגעים פרק יג משנה י
י
הָיָה עוֹמֵד בִּכְפָנִים, וּפָשַׁט יָדוֹ לַחוּץ,
וְטַבָּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
אִם שָׁהָה כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס,
טְמֵאוֹת.
הָיָה עוֹמֵד בַּחוּץ וּפָשַׁט יָדוֹ לִכְפָנִים,
וְטַבָּעוֹתָיו בְּיָדָיו,
רִבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא מִיָּד;
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּשָּׁהֶא כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס.

יא
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי יְהוּדָה:
מָה אִם בִּזְמַן שֶׁכָּל גּוּפוֹ טָמֵא,
לֹא טִמְּא אֶת מַה שֶּׁעָלָיו,
עַד שֶׁיִּשָּׁהֶה כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס,
בִּזְמַן שֶׁאֵין כָּל גּוּפוֹ טָמֵא,

לֹא יְטַמֵּא אֶת מַה שֶּׁעָלָיו,
עַד שֶׁיִּשְׁהֶה כְּדֵי אֲכִילַת פֶּרֶס?

מסכת נגעים פרק יג משנה יא
יב
מְצֹרָע שֶׁנִּכְנַס לַבַּיִת,
כָּל הַכֵּלִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם טְמֵאִין,
אֲפִלּוּ עַד הַקּוֹרוֹת.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
עַד אַרְבַּע אַמּוֹת.
כֵּלִים מִיָּד טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שָׁהָה כְּדֵי הַדְלָקַת הַנֵּר.

מסכת נגעים פרק יג משנה יב
יג
נִכְנַס לְבֵית הַכְּנֶסֶת,
עוֹשִׁין לוֹ מְחִצָּה גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים,
עַל רֹחַב אַרְבַּע אַמּוֹת.
נִכְנַס רִאשׁוֹן, וְיָצָא אַחֲרוֹן. <ויוציא>
כָּל הַמַּצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכָל הַמַּצִּיל מְכֻסֶּה בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל מְכֻסֶּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַמַּצִּיל צָמִיד פָּתִיל בְּאֹהֶל הַמֵּת,
מַצִּיל מְכֻסֶּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
וְכָל הַמַּצִּיל מְכֻסֶּה בְּאֹהֶל הַמֵּת,
אֲפִלּוּ מְגֻלָּה בְּבַיִת הַמְנֻגָּע,
טָהוֹר.

פרק יד

מסכת נגעים פרק יד משנה א
א
כֵּיצַד מְטַהֲרִין אֶת הַמְצֹרָע?
הָיָה מֵבִיא פְּרָלֵי שֶׁלְחֶרֶשׁ חֲדָשָׁה,
וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ חֲצִי לֹג מַיִם חַיִּים, <מחוק: רביעית>
וּמֵבִיא שְׁתֵּי צִפֳּרִים דְּרוֹר.
שָׁחַט אֶת אַחַת מֵהֶן עַל כְּלִי חֶרֶשׂ,
עַל מַיִם חַיִּים.
חָפַר וּקְבָרָהּ בְּפָנָיו,
וְנָטַל עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת,
וּכְרָכָן בְּשִׁירֵי הַלָּשׁוֹן,
וְהִקִּיף לָהֶם רָאשֵׁי גַפַּיִם וְרֹאשׁ הַזָּנָב שֶׁלַּשְּׁנִיָּה.
טָבַל, וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לְאַחַר יָדוֹ שֶׁלִּמְצֹרָע.
וְיֵשׁ אוֹמְרִים:

עַל מְצָחוֹ.
וְכָךְ הָיָה מַזֶּה עַל הַשָּׁקוּף שֶׁבַּבַּיִת מִבַּחוּץ.

מסכת נגעים פרק יד משנה ב
ב
בָּא לוֹ לְשַׁלַּח אֶת הַצִּפּוֹר הַחַיָּה,
אֵינוּ הוֹפֵךְ פָּנָיו,
לֹא לַיָּם, וְלֹא לָעִיר, וְלֹא לַמִּדְבָּר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד,נג)
"וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה,
אֶל מִחוּץ לָעִיר אֶל פְּנֵי הַשָּׂדֶה".

ג
בָּא לוֹ לְגַלֵּחַ אֶת הַמְצֹרָע,
הֶעֱבִיר תַּעַר עַל כָּל בְּשָׂרוֹ,
וְכִבֵּס בְּגָדָיו, וְטָבַל,
טָהֵר מִלְּטַמֵּא בַּבִּיאָה,
וַהֲרֵי הוּא מְטַמֵּא כַּשֶּׁרֶץ.
נִכְנַס לִפְנִים מִן הַחוֹמָה,
מְגֻלֶּה מִבֵּיתוֹ שִׁבְעַת יָמִים,
וְאָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה.

מסכת נגעים פרק יד משנה ג
ד
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
מְגַלֵּחַ תִּגְלַחַת שְׁנִיָּה כְּתִגְלַחַת רִאשׁוֹנָה.
כִּבֵּס בְּגָדָיו וְטָבַל,
טָהֵר מִלְּטַמֵּא כַּשֶּׁרֶץ,
וַהֲרֵי הוּא טְבוּל יוֹם,
אוֹכֵל בְּמַעֲשֵׂר.
הֶעֱרִיב שִׁמְשׁוֹ, אוֹכֵל בִּתְרוּמָה.
הֵבִיא כַּפָּרָתוֹ, אוֹכֵל בְּקָדָשִׁין.
נִמְצְאוּ שָׁלוֹשׁ טָהֳרוֹת בַּמְצֹרָע,
וְשָׁלוֹשׁ טָהֳרוֹת בַּיּוֹלֶדֶת.

מסכת נגעים פרק יד משנה ד
ה
שְׁלֹשָׁה מְגַלְּחִין, וְתִגְלַחְתָּן מִצְוָה:
הַנָּזִיר, וְהַמְצֹרָע, וְהַלָּוִיִּם.
וְכֻלָּם שֶׁגִּלְּחוּ שֶׁלֹּא בְתַעַר,
אוֹ שֶׁשִּׁירוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
לֹא עָשׂוּ כְלוּם.

מסכת נגעים פרק יד משנה ה
ו
שְׁתֵּי צִפֳּרִים,
מִצְוָתָן שֶׁיִּהְיוּ שָׁווֹת בְּמַרְאֶה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִין,
וּלְקִיחָתָן כְּאַחַת.
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן שָׁווֹת, כְּשֵׁרוֹת.
שָׁחַט אֶת אַחַת מֵהֶן וְנִמְצֵאת שֶׁלֹּא דְרוֹר,

יַקַּח זוֹג לַשְּׁנִיָּה.
הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת בַּאֲכִילָה.
שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת טְרֵפָה,
יַקַּח זוֹג לַשְּׁנִיָּה.
הָרִאשׁוֹנָה מֻתֶּרֶת בַּהֲנָיָה.
נִשְׁפַּךְ הַדָּם, תָּמוּת הַמִּשְׁתַּלַּחַת;
מֵתָה הַמִּשְׁתַּלַּחַת, יִשָּׁפֵךְ הַדָּם.

מסכת נגעים פרק יד משנה ו
ז
מִצְוַת עֵץ אֶרֶז,
אָרְכּוֹ אַמָּה, וְעָבְיוֹ כִּרְבִיעַ כֶּרַע הַמִּטָּה:
אֶחָד לִשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה.
מִצְוַת אֵזוֹב,
לֹא אֵזוֹבְיוֹן,
לֹא אֵזוֹב פּוֹחֶלֶת,
וְלֹא אֵזוֹב רוֹמִי,
וְלֹא אֵזוֹב מִדְבָּרִי,
לֹא כָל אֵזוֹב שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם לָווּי.

מסכת נגעים פרק יד משנה ז
ח
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי,
הָיָה מֵבִיא שָׁלוֹשׁ בְּהֵמוֹת:
חַטָּאת וְאָשָׁם וְעוֹלָה.
וְהַדַּל הָיָה מֵבִיא חַטָּאת הָעוֹף וְעוֹלַת הָעוֹף.

מסכת נגעים פרק יד משנה ח
ט
בָּא לוֹ אֵצֶל אָשָׁם,
סָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו, וּשְׁחָטוֹ,
וְקִבְּלוּ שְׁנֵי כֹהֲנִים אֶת דָּמוֹ,
אֶחָד בִּכְלִי, וְאֶחָד בְּיָד.
זֶה שֶׁקִּבֵּל בִּכְלִי,
בָּא וּזְרָקוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ.
וְזֶה שֶׁקִּבֵּל בְּיָד,
בָּא לוֹ אֵצֶל מְצֹרָע.
וּמְצֹרָע טָבַל בִּלְשְׁכַּת הַמְּצֹרָעִין,
בָּא וְעָמַד בְּשַׁעֲרֵי נִיקָנוֹר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיָה צָרִיךְ טְבִילָה.

מסכת נגעים פרק יד משנה ט
י
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ, וְנָתַן עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ.
הִכְנִיס יָדוֹ, וְנָתַן עַל בֹּהֶן יָדוֹ.
הִכְנִיס רַגְלוֹ, וְנָתַן עַל בֹּהֶן רַגְלוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שְׁלָשְׁתָּם הָיָה מַכְנִיס כְּאַחַת.
אֵין לוֹ בֹּהֶן יָד, בֹּהֶן רֶגֶל, אֹזֶן יְמָנִית,

אֵין לוֹ טַהֲרָה עוֹלָמִית.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
נוֹתֵן הוּא עַל מְקוֹמָן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם נָתַן עַל שֶׁלִּשְׁמאל, יָצָא.

מסכת נגעים פרק יד משנה י

יא

נָטַל מִלּוֹג הַשֶּׁמֶן וְיָצַק לְתוֹךְ כַּפּוֹ שֶׁלַּחֲבֵרוֹ.
וְאִם יָצַק לְתוֹךְ כַּף עַצְמוֹ, יָצָא.
טָבַל וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים.
עַל כָּל הַזָּיָה טְבִילָה.
בָּא לוֹ אֵצֶל מְצֹרָע.
מְקוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַדָּם,
שָׁם הוּא נוֹתֵן אֶת הַשֶּׁמֶן, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יד, כח-כט)
"עַל מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם". <אל>
"וְהַנּוֹתָר מִן הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף הַכֹּהֵן, <בשמן>
יִתֵּן עַל רֹאשׁ הַמִּטַהֵר לְכַפֵּר".
אִם נָתַן, כִּפֵּר.
וְאִם לֹא נָתַן, לֹא כִפֵּר.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שִׁירֵי מִצְוָה הֵן,
בֵּין שֶׁנָּתַן בֵּין שֶׁלֹּא נָתַן, כִּפֵּר,
וּמַעֲלִין עָלָיו כְּאִלּוּ לֹא כִפֵּר.

יב

חָסַר הַלּוֹג עַד שֶׁלֹּא יָצַק, יְמַלֶּנּוּ;
מִשֶּׁיָּצַק, יָבִיא אַחֵר כַּתְּחִלָּה,
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חָסַר הַלּוֹג עַד שֶׁלֹּא נָתַן, יְמַלֶּנּוּ;
מִשֶּׁנָּתַן, יָבִיא אַחֵר כַּתְּחִלָּה.

מסכת נגעים פרק יד משנה יא

יג

מְצֹרָע שֶׁהֵבִיא קָרְבָּנוֹ עָנִי, וְהֶעְשִׁיר,
אוֹ עָשִׁיר, וְהֶעְנִי,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר חַטָּאת.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַחַר הָאָשָׁם.

מסכת נגעים פרק יד משנה יב

יד

מְצֹרָע עָנִי שֶׁהֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר, יָצָא;
וְעָשִׁיר שֶׁהֵבִיא קָרְבַּן עָנִי, לֹא יָצָא.
מֵבִיא אָדָם עַל יְדֵי בְנוֹ, עַל יְדֵי בִתּוֹ,
עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ קָרְבַּן עָנִי,
וּמַאֲכִילָן בִּזְבָחִין.

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף עַל יְדֵי אִשְׁתּוֹ מֵבִיא קָרְבַּן עָשִׁיר,
וְכֵן כָּל קָרְבָּן שֶׁהִיא חַיֶּבֶת.

מסכת נגעים פרק יד משנה יג
יה
שְׁנֵי מְצֹרָעִין שֶׁנִּתְעָרְבוּ קָרְבְּנוֹתֵיהֶן,
קָרַב קָרְבָּנוֹ שֶׁלְּאֶחָד מֵהֶן,
וּמֵת אֶחָד מֵהֶם,
זוֹ שָׁאֲלוּ אַנְשֵׁי אֶלְכְּסַנְדְּרִיָּה אֶת רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
אָמַר לָהֶם:
יִכְתֹּב נְכָסָיו לְאַחֵר,
וְיָבִיא קָרְבַּן עָנִי.

חסלת מסכת נגעין

מסכת פרה

פרק א

מסכת פרה פרק א משנה א
א
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
עֶגְלָה בַת שְׁנָתָהּ,
וּפָרָה בַת שְׁתַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עֶגְלָה בַת שְׁתַּיִם,
וּפָרָה בַת שָׁלוֹשׁ אוֹ בַת אַרְבַּע.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף בַּת חָמֵשׁ כְּשֵׁרָה זְקֵנָה,
אֶלָּא שֶׁאֵין מַמְתִּינִים לָהּ,
שֶׁמָּא תַּשְׁחִיר, שֶׁלֹּא תִּפָּסֵל.

ב
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא ׳שְׁלָשִׁית׳.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הַלָּשׁוֹן ׳שְׁלָשִׁית׳?
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה ׳שְׁלִישִׁית׳,
לַאֲחֵרוֹת בְּמִנְיָן.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר ׳שְׁלָשִׁית׳,

בַּת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים.

ג
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר:
כֶּרֶם רָבָעִי.
אָמְרוּ לוֹ:
מַה הַלָּשׁוֹן ׳רְבָעִי׳?
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה ׳רְבִיעִי׳,
לַאֲחֵרִין בְּמִנְיָן.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר ׳רְבָעִי׳,
בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים.

ד
כַּיּוֹצֵא בוֹ אָמַר:
הָאוֹכֵל בְּבֵית הַמְנֻגָּע,
פְּרַס מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב.
אָמְרוּ לוֹ:
׳מִשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַסְּאָה׳!
אָמַר לָהֶם:
כָּךְ שָׁמַעְתִּי סְתָם.
אָמַר בֶּן עַזַּי:
אֲנִי אֲפָרֵשׁ:
אִם אוֹמֵר אַתָּה ׳מִשָּׁלֹשׁ לַקַּב׳,
אֵין בּוֹ חַלָּה.
וּכְשֶׁאַתָּה אוֹמֵר ׳מִשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַסְּאָה׳,
מְעֻטָּתוּ חַלָּתוֹ.

מסכת פרה פרק א משנה ב
ה
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
פָּרִים, בְּנֵי שְׁתַּיִם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר ח,ח)
"וּפַר שֵׁנִי בֶן בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת".
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּנֵי שָׁלוֹשׁ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף בְּנֵי אַרְבַּע וּבְנֵי חָמֵשׁ כְּשֵׁרִין,
אֶלָּא שֶׁאֵין מְבִיאִין זְקֵנִים,
מִפְּנֵי הַכָּבוֹד.

מסכת פרה פרק א משנה ג
ו
כְּבָשִׂים, בְּנֵי שָׁנָה,
וְאֵילִים, בְּנֵי שְׁתַּיִם,
וְכֻלָּם מִיּוֹם לְיוֹם.
בֶּן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר חֹדֶשׁ <בְּנֵי>

אֵינוּ כָּשֵׁר לֹא לָאַיִל וְלֹא לַכֶּבֶשׂ.
רְבִּי טַרְפוֹן קוֹרֵהוּ פַּלְגָּס.
בֶּן עַזַּי קוֹרֵהוּ נוֹקֵר.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל קוֹרֵהוּ פָּקָכְדִּיגְמָא.
הִקְרִיבוֹ, וְהֵבִיא עָלָיו נִסְכֵּי אַיִל,
וְלֹא עָלָה לוֹ מִזְבְּחוֹ. <לֹא>
בֶּן שִׁלשָׁה עָשָׂר חֹדֶשׁ וְיוֹם אֶחָד,
חֲרֵי זֶה אַיִל.

מסכת פרה פרק א משנה ד
ז
חַטַּאוֹת הַצִּבּוּר וְעוֹלוֹתֵיהֶן,
חַטָּאת הַיָּחִיד, אָשָׁם נָזִיר וַאֲשַׁם מְצֹרָע,
כְּשֵׁרִין מִיּוֹם שְׁלשִׁים וָהָלְאָה,
וְאַף בְּיוֹם שְׁלשִׁין.
אִם הִקְרִיבָן בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי,
כְּשֵׁרִין.
נְדָרִים וּנְדָבוֹת,
הַבְּכוֹר וְהַמַּעְשֵׂר וְהַפֶּסַח,
כְּשֵׁרִין מִיּוֹם שְׁמִינִי וָהָלְאָה,
וְאַף בְּיוֹם שְׁמִינִי.

פרק ב

מסכת פרה פרק ב משנה א
א
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פָּרַת חַטָּאת הַמְעֻבֶּרֶת, כְּשֵׁרָה.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵינָהּ נִלְקַחַת מִן הַגּוֹיִם.
וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין.
וְלֹא זוֹ בִלְבַד,
אֶלָּא כָּל קָרְבְּנוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד,
בָּאִים מֵהָאָרֶץ וּמִחוּץ לָאָרֶץ,
מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הַיָּשָׁן,
חוּץ מִן הָעֹמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם,
שֶׁאֵינָן בָּאִין אֶלָּא מִן הֶחָדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ.

מסכת פרה פרק ב משנה ב
ב
פָּרָה שֶׁקָּרָנֶיהָ וּטְלָפֶיהָ שְׁחוֹרִין, יָגֹר.
גַּלְגַּל הָעַיִן וְהַשִּׁנַּיִם וְהַלָּשׁוֹן,
אֵינָן פּוֹסְלִין בַּפָּרָה.
וְהַנַּגָּסָה, כְּשֵׁרָה.
הָיְתָה בָּהּ יַבֶּלֶת וַחֲתָכָהּ,
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:

כָּל מָקוֹם שֶׁנִּטַּל,
וְלֹא הֶעֱלָה מְקוֹמוֹ שֵׂעָר אָדֹם,
פְּסוּלָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ג
ג
יוֹצֵא דֹּפֶן וְאֶתְנַן וּמְחִיר,
פְּסוּלָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מַכְשִׁיר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (דְּבָרִים כג,יט)
"לֹא תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יי אֱלֹהֶיךָ",
אֵין זוֹ בָּאָה לַבַּיִת.

ד
כָּל הַמּוּמִין פּוֹסְלִין בַּמִּקְדָּשִׁין וּפוֹסְלִין בַּפָּרָה.
רָכַב עָלֶיהָ,
נִשְׁעַן עָלֶיהָ,
נִתְלָה בִּזְנָבָהּ,
עָבַר בָּהּ אֶת הַנָּהָר,
קִפֵּל עָלֶיהָ אֶת הַמּוֹסֶרָה,
נָתַן טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ, פְּסוּלָה.
אֲבָל קְשָׁרָהּ בַּמּוֹסֶרָה,
עָשָׂה לָהּ סַנְדָּל בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא תַחְלִיק,
פָּרַס טַלִּיתוֹ עָלֶיהָ מִפְּנֵי הַזְּבוּבִים,
כְּשֵׁרָה.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁהוּא לְצָרְכָהּ, כְּשֵׁרָה,
לְצֹרֶךְ אַחֵר, פְּסוּלָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ד
ה
שָׁכַן עָלֶיהָ הָעוֹף, כְּשֵׁרָה.
עָלָה עָלֶיהָ הַזָּכָר, פְּסוּלָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הֶעֱלוּהוּ פְּסוּלָה,
אִם מֵעַצְמוֹ, כְּשֵׁרָה.

מסכת פרה פרק ב משנה ה
ו
הָיוּ בָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת אוֹ לְבָנוֹת
לְתוֹךְ גֶּמָּא אַחַת,
פְּסוּלָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְתוֹךְ כּוֹס אֶחָד.
הָיוּ בְתוֹךְ שְׁנֵי כוֹסוֹת,
וְהֵן מוֹכִיחוֹת זוֹ אֶת זוֹ,
פְּסוּלָה.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַרְבַּע, אֲפִלּוּ חָמֵשׁ, וְהֵן מְפֻזָּרוֹת,
יִתְלַשׁ.

רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ חֲמִשִּׁים.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אַחַת בְּרֹאשָׁהּ וְאַחַת בִּזְנָבָהּ,
פְּסוּלָה.

ז
הָיוּ בָהּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עִקָּרָן מַשְׁחִיר וְרֹאשָׁן מַאְדִּים,
עִקָּרָן מַאְדִּים וְרֹאשָׁן מַשְׁחִיר,
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה,
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַחַר הָעִקָּר.

פרק ג

מסכת פרה פרק ג משנה א
א
שִׁבְעַת יָמִים קֹדֶם לִשְׂרִיפַת הַפָּרָה,
מַפְרִישִׁין כֹּהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה מִבֵּיתוֹ,
לַלִּשְׁכָּה שֶׁעַל פְּנֵי הַבִּירָה צָפוֹנָה מִזְרָחָה,
וּבֵית אֶבֶן הָיְתָה נִקְרֵאת,
וּמַזִּין עָלָיו כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
מִכָּל הַחַטָּאוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ מַזִּין עָלָיו
אֶלָּא בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.
רְבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר:
עַל הַכֹּהֵן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
מַזִּין עָלָיו כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים,
וְעַל שְׁלִישׁוֹם הַכְּפוּרִים,
לֹא הָיוּ מַזִּין עָלָיו
אֶלָּא בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי בִלְבַד.

מסכת פרה פרק ג משנה ב
ב
חֲצֵרוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם בְּנוּיוֹת עַל גַּבֵּי הַסֶּלַע,
וְתַחְתֵּיהֶן חָלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם.
וּמְבִיאִים נָשִׁים עוֹבָרוֹת וְיוֹלְדוֹת שָׁם,
וּמְגַדְּלוֹת שָׁם אֶת בְּנֵיהֶן.
וּמְבִיאִין שְׁוָרִים, וְעַל גַּבֵּיהֶן דְּלָתוֹת,
וְתִינוֹקוֹת הָיוּ יוֹשְׁבִין עַל גַּבֵּיהֶן,
וְכוֹסוֹת שֶׁלְּאֶבֶן בְּיָדָן.
הִגִּיעוּ לַשִּׁילוֹחַ,
יָרְדוּ וּמָלְאוּ, וְעָלוּ וְיָשְׁבוּ עַל גַּבֵּיהֶן.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִמְּקוֹמוֹ הָיָה מְשַׁלְשֵׁל וּמְמַלֵּא.

מסכת פרה פרק ג משנה ג
ג
בָּאוּ לְהַר הַבַּיִת וְיָרְדוּ.
הַר הַבַּיִת וְהָעֲזָרוֹת,
תַּחְתִּיהֶן חָלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם.
וּבְפֶתַח הָעֲזָרָה הָיָה מְתֻקָּן קְלָל שֶׁלַּחַטָּאת,
וּמְבִיאִין זָכָר שֶׁלָּרְחֵלִים,
וְקוֹשְׁרִין חֶבֶל בֵּין קְרָנָיו,
וְקוֹשְׁרִין מַקֵּל וּמְסַבְּכִּין בְּרֹאשׁוֹ שֶׁלַּחֶבֶל,
וְזוֹרְקוֹ לְתוֹךְ הַקְּלָל,
וּמַכֶּה אֶת הַזָּכָר וְנִרְתָּע לַאֲחוֹרָיו,
וְנוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ,
כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַל תִּתְּנוּ מָקוֹם לַמִּינִים לְרַדּוֹת!
אֶלָּא הוּא נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ.

מסכת פרה פרק ג משנה ד
ד
לֹא הָיוּ עוֹשִׂין לֹא חַטָּאת עַל גַּב חַטָּאת,
וְלֹא תִינוֹק עַל גַּבֵּי חֲבֵרוֹ.
וּצְרִיכִים הָיוּ הַתִּינוֹקוֹת לְהַזּוֹת.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְהַזּוֹת.

מסכת פרה פרק ג משנה ה
ה
לֹא מָצְאוּ מִשֶּׁבַע,
עוֹשִׂין מִשֵּׁשׁ, וּמֵחָמֵשׁ, וּמֵאַרְבַּע,
וּמִשָּׁלֹשׁ, וּמִשְּׁתַּיִם, וּמֵאַחַת.
וּמִי עָשָׂן?
הָרִאשׁוֹנָה עָשָׂה מֹשֶׁה,
וְהַשְּׁנִיָּה עָשָׂה עֶזְרָא,
וְחָמֵשׁ מֵעֶזְרָא וְהֵילָךְ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
שֶׁבַע מֵעֶזְרָא וְהֵילָךְ.

ו
וּמִי עָשָׂן?
שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק,
וְיוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל,
עָשׂוּ שְׁתַּיִם שְׁתַּיִם,
אֶלְיוֹעֵינַי בֶּן הַקָּנָף,
וַחֲנַמֵאל הַמִּצְרִי,
וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן פִּיאָבִי,
עָשׂוּ אַחַת אַחַת.

מסכת פרה פרק ג משנה ו
ז
וְכֻבָּשׁ הָיוּ עוֹשִׂין מֵהַר הַבַּיִת לְהַר הַמִּשְׁחָה,
כִּפִּין עַל גַּבֵּי כִפִּין,
כִּפָּה כְנֶגֶד הָאֹטֶם,
מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם,
שֶׁבּוֹ כֹּהֵן שׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
וּפָרָה וְכָל מְסַעֲדֶיהָ,
יוֹצְאִין לְהַר הַמִּשְׁחָה.

מסכת פרה פרק ג משנה ז
ח
לֹא הָיְתָה פָרָה רוֹצָה לָצֵאת,
אֵין מוֹצִיאִין עִמָּהּ שְׁחוֹרָה,
שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ "שְׁחוֹרָה שָׁחָטוּ",
וְלֹא אֲדֻמָּה,
שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ "שְׁתַּיִם שָׁחָטוּ".
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא מִשֵּׁם זֶה,
אֶלָּא מִשֵּׁם שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּמִדְבַּר יט,ג)
"וְהוֹצִיא אֹתָהּ", לְבַדָּהּ.

ט
זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ מַקְדִּימִין בְּרַגְלֵיהֶן לְהַר הַמִּשְׁחָה,
וּבֵית טְבִילָה הָיָה שָׁם.
וּמְטַמִּין הָיוּ אֶת הַכֹּהֵן הַשּׂוֹרֵף אֶת הַפָּרָה,
מִפְּנֵי הַצְּדוּקִין, שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים:
בְּמַעֲרְבֵי שֶׁמֶשׁ הָיְתָה נֶעְשֵׂית.

מסכת פרה פרק ג משנה ח
י
סָמְכוּ אֶת יְדֵיהֶן עָלָיו,
וְאוֹמְרִים לוֹ:
"אִישִׁי כֹהֵן גָּדוֹל, טְבֹל אַחַת!"
וְיָרַד וְטָבַל, וְעָלָה וְנִסְתַּפֵּג.
וְעֲצִים הָיוּ מְסֻדָּרִין שָׁם, עֲצֵי אֲרָזִים,
וַעֲצֵי אֳרָנִים וּבְרוֹשִׁים, וַעֲצֵי תְּאֵנָה חֲלָקָה.
וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ כְּמִין מִגְדָּל,
וּמְפַתְּחִין בָּהּ חַלּוֹנוֹת,
חֲזִיתָהּ מַעֲרָבָה.

מסכת פרה פרק ג משנה ט
יא
כִּפָּתוּהָ בְּחֶבֶל שֶׁלְמָגֵג,
נָתְנוּהָ עַל גַּבֵּי הַמַּעֲרָכָה,
רֹאשָׁהּ דָּרוֹם וּפָנֶיהָ לַמַּעֲרָב. <רֹאשׁוֹ; וּפָנָיו>
הַכֹּהֵן עוֹמֵד בַּמִּזְרָח וּפָנָיו לַמַּעֲרָב.
שָׁחַט בִּימִינוֹ, וְקִבֵּל בִּשְׂמאלוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּימִינוֹ הָיָה מְקַבֵּל, וְנוֹתֵן לִשְׂמאלוֹ,

וּמַזֶּה בִּימִינוֹ.
טָבַל וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים
כְּנֶגֶד בֵּית קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים,
עַל כָּל הַזָּיָה טְבִילָה.
גָּמַר מִלְּהַזּוֹת,
קִנֵּחַ אֶת יָדָיו בְּגוּפָהּ שֶׁלַּפָּרָה,
יָרַד וְהִצִּית אֶת הָאֵשׁ בְּאַלִּיתוֹת. <*קסמים*>
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
בַּחֲרִיוֹת. <*ענפי דקל*>

מסכת פרה פרק ג משנה י
יב
נִבְקָעָה,
וְעָמַד חוּץ מִגּוּתָהּ,
וְנָטַל עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת.
וְאָמַר לָהֶם:
"עֵץ אֶרֶז זֶה? עֵץ אֶרֶז זֶה?
אֵזוֹב זֶה? אֵזוֹב זֶה?
שְׁנִי תוֹלַעַת זוֹ? שְׁנִי תוֹלַעַת זוֹ?" <*מחוק: זה*>
שָׁלֹשָׁה פְּעָמִים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר.
וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ:
"הִין, הִין, הִין."

מסכת פרה פרק ג משנה יא
יג
כְּרָכָן בְּשִׁירֵי הַלָּשׁוֹן,
וְהִשְׁלִיךְ לְתוֹךְ שְׂרִיפָתָהּ.
נִשְׂרָפָה,
חוֹבְטִין אוֹתָהּ בְּמַקָּלוֹת,
וְכוֹבְרִין אוֹתָהּ בִּכְבָרוֹת. <*מסננים בכברה*>
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
בְּמַקָּבוֹת שֶׁלָּאֶבֶן הָיְתָה נַעֲשֵׂית.
שָׁחוֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֵפֶר,
כּוֹתְשִׁין אוֹתוֹ,
וְשֶׁאֵין בּוֹ, מַנִּיחִים אוֹתוֹ.
הָעֵצִים, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הָיָה נִכְתָּשׁ.
וְחוֹלְקִין אוֹתוֹ לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים:
אֶחָד נוֹתֵן בַּחַיִל,
וְאֶחָד נוֹתֵן בְּהַר הַמִּשְׁחָה,
וְאֶחָד הָיָה מִתְחַלֵּק לְכָל הַמִּשְׁמָרוֹת.

פרק ד

מסכת פרה פרק ד משנה א
א
פָּרַת חַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
קִבֵּל וְהִזָּה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,
אוֹ לִשְׁמָהּ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ,

אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וְלִשְׁמָהּ,
פְּסוּלָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר.
וְשֶׁלֹּא רָחוּץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם,
פְּסוּלָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר מַכְשִׁיר.
שֶׁלֹּא בִּכְהֵן גָּדוֹל,
פְּסוּלָה.
רְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר.
וּבִמְחֻסַּר בְּגָדִים,
פְּסוּלָה.
וּבִכְלֵי לָבָן הָיְתָה נֶעֱשֵׂית.

מסכת פרה פרק ד משנה ב
ב
שְׁרָפָהּ חוּץ מִגּוּתָהּ,
אוֹ בִשְׁתֵּי גְתוֹת,
אוֹ שֶׁשָּׁרַף שְׁתַּיִם בְּגַת אַחַת,
פְּסוּלָה.
הִזָּה וְלֹא כִוֵּן כְּנֶגֶד הַפֶּתַח,
פְּסוּלָה.
הִזָּה מִשִּׁשִּׁית שְׁבִיעִית,
וְחָזַר וְהִזָּה שְׁבִיעִית,
פְּסוּלָה.
מִשְּׁבִיעִית שְׁמִינִית,
וְחָזַר וְהִזָּה שְׁמִינִית,
כְּשֵׁרָה.

מסכת פרה פרק ד משנה ג
ג
שְׁרָפָהּ שֶׁלֹּא בָעֵצִים,
אוֹ בְכָל עֵצִים, אֲפִלּוּ בַגֻּבָּה,
כְּשֵׁרָה.
הִפְשִׁיטָהּ וְנִתְחָהּ,
כְּשֵׁרָה.
שְׁחָטָהּ עַל מְנָת לֶאֱכֹל מִבְּשָׂרָהּ,
וְלִשְׁתּוֹת מִדָּמָהּ,
כְּשֵׁרָה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת בַּפָּרָה.

מסכת פרה פרק ד משנה ד
ד
כָּל הָעֲסוּקִין בַּפָּרָה מִתְחַלָּה וְעַד סוֹף,
מְטַמִּין בְּגָדִין, וּפוֹסְלִין אוֹתָהּ בְּמֶלֶאכָה.
אֵרַע בָּהּ פְּסוּל בִּשְׁחִיטָתָהּ,
אֵינָהּ מְטַמָּא בְּגָדִים.
אֵרַע בָּהּ בְּהַזָּיָתָהּ,
כָּל שֶׁעָסַק בָּהּ,
לִפְנֵי פְסוּלָהּ, מְטַמָּא בְּגָדִים,

לְאַחַר פְּסוּלָהּ, אֵינָהּ מְטַמָּא בְּגָדִים.
נִמְצָא חֲמָרָהּ קַלָּה.
לְעוֹלָם מוֹעֲלִין בָּהּ,
וּמַרְבִּין לָהּ עֵצִים,
וּמַעֲשֶׂיהָ בַּיּוֹם וּבְכֹהֵן.
וְהַמְּלָאכָה פּוֹסֶלֶת בָּהּ עַד שֶׁתֵּעָשֶׂה אֵפֶר.
וְהַמְּלָאכָה פּוֹסֶלֶת בַּמַּיִם,
עַד שֶׁיִּטְלוּ אֶת הָאֵפֶר. <שיטילו>

פרק ה

מסכת פרה פרק ה משנה א

א

הַמֵּבִיא כְּלִי חֶרֶשׂ לַחַטָּאת,
טוֹבֵל, וְלָן עַל הַכִּבְשָׁן.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף מִן הַבַּיִת הוּא מֵבִיא,
כָּשֵׁר, שֶׁהַכֹּל נֶאֱמָנִין עַל הַחַטָּאת.
וּבְתְרוּמָה,
פּוֹתֵחַ אֶת הַכִּבְשָׁן וְנוֹטֵל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִן הַסֵּדֶר הַשֵּׁנִי.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִן הַסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי.

מסכת פרה פרק ה משנה ב

ב

הַמַּטְבִּיל כֵּלִי לְחַטָּאת,
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
צָרִיךְ לְנַגֵּב,
וּבְמַיִם שֶׁהֵן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַגֵּב.
אִם לֶאֱסֹף לְתוֹכוֹ מַיִם מְקֻדָּשִׁין,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
אֵינוּ צָרִיךְ לְנַגֵּב.

מסכת פרה פרק ה משנה ג

ג

קְרוּיָה שֶׁהִטְבִּילוּהָ בְּמַיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
מְקֻדָּשִׁין בָּהּ עַד שֶׁתִּטַּמֵּא.
נִטַּמְּאת, אֵין מְקֻדָּשִׁין בָּהּ.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אִם מְקֻדָּשׁ בָּהּ כַּתְּחִלָּה,
אַף בַּסּוֹף;
אִם אֵינוּ מְקֻדָּשׁ בָּהּ בַּסּוֹף,
אֲבָל לֹא כַּתְּחִלָּה.
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
לֹא יֵאָסֵף לְתוֹכָהּ מַיִם מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ה משנה ד
ד
שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁחֲתָכָהּ לְחַטָּאת,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יִטְבֹּל מִיָּד. <יטביל>
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
יְטַמֵּא וְיַטְבִּיל.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְקַדֵּשׁ,
חוּץ מֵחֶרֶשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן.
רְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בַּקָּטָן,
וּפוֹסֵל בָּאִשָּׁה וּבְאַנְדְּרוֹגִינָס.

מסכת פרה פרק ה משנה ה
ה
בְּכָל הַכֵּלִים מְקַדְּשִׁין,
אֲפִלּוּ בִכְלֵי גְלָלִים,
בִּכְלֵי אֲבָנִים, בִּכְלֵי אֲדָמָה.
וּבִסְפִינָה, מְקַדְּשִׁין בָּהּ.
אֵין מְקַדְּשִׁין,
לֹא בְדָפְנוֹת הַכֵּלִים,
וְלֹא בְשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְלֹא בִמְגוּפַת הֶחָבִית,
וְלֹא בְחָפְנָיו, מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְמַלִּין.
וְאֵין מְקַדְּשִׁין וְאֵין מַזִּין מֵי חַטָּאת,
אֶלָּא בַכֶּלִי.
אֵין מַצִּילִין צָמִיד פָּתִיל, אֶלָּא כֵלִים,
שֶׁאֵין מַצִּיל מִיַּד כְּלִי חֶרֶשׂ אֶלָּא כֵלִים.

מסכת פרה פרק ה משנה ו
ו
בֵּיצַת הַיּוֹצְרִין, כְּשֵׁרָה.
רְבִּי יוֹסֵה פּוֹסֵל.
בֵּיצַת תַּרְנְגֹלֶת,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁירִין,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.

מסכת פרה פרק ה משנה ז
ז
הַשּׁוֹקֶת שֶׁבַּפֶּלַע,
אֵין מְמַלִּין בָּהּ, וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּה,
וְאֵינָהּ צְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
הָיְתָה כֵלִי, וְחִבְּרָהּ בַּסִּיד,
מְמַלִּין בָּהּ, וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ, וּמַזִּין מִמֶּנָּה,
וּצְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וּפוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
נִקְּבָה מִלְמַטָּן וּפְקָקָהּ בְּסַמַרְטוּט,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִין,

מִפְּנֵי שֶׁאֵינָן עֲגֻלִּין כֶּלִי;
מִן הַצַּד וּפְקָקָהּ בְּסַמַּרְטוּט,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ כְּשֵׁרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם עֲגֻלִּין כֶּלִי.

ח
עָשׂוּ לָהּ עֲטָרָה שֶׁלַּטִּיט,
וְהָלְכוּ הַמַּיִם לְשָׁם, פְּסוּלִין;
אִם הָיָה בָּרִיא כְּדֵי שֶׁיִּנָּטֵל עִמָּהּ, כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ה משנה ח
ט
שְׁתֵּי שְׁקָתוֹת שֶׁבְּאֶבֶן אַחַת,
קִדֵּשׁ אֶת אַחַת מֵהֶן,
הַמַּיִם שֶׁבַּשְּׁנִיָּה אֵינָן מְקֻדָּשִׁין.
וְאִם הָיוּ נְקוּבוֹת זוֹ לָזוֹ כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
אוֹ שֶׁהָיוּ הַמַּיִם צָפִין עַל גַּבֵּיהֶן,
אֲפִלּוּ כְּקֻלַּפַּת הַשּׁוּם,
קִדֵּשׁ אֶת אַחַת מֵהֶן,
הַמַּיִם שֶׁבַּשְּׁנִיָּה מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ה משנה ט
י
שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁהִקִּיפָן זוֹ לָזוֹ וַעֲשָׂאָן שׁוֹקֶת,
וְכֵן שְׁתֵּי עֲרֵבוֹת,
וְכֵן שׁוֹקֶת שֶׁנֶּחְלְקָה,
הַמַּיִם שֶׁבֵּינֵיהֶם אֵינָן מְקֻדָּשִׁים.
עֲשָׂאָן בַּסִּיד אוֹ בַגִּפְסִיס,
וְהֵן יְכוֹלוֹת לְהַנָּטֵל כְּאַחַת,
הַמַּיִם שֶׁבֵּינֵיהֶם מְקֻדָּשִׁים.

פרק ו

מסכת פרה פרק ו משנה א
א
הַמְקַדֵּשׁ,
וְנָפַל קִדּוּשׁ עַל יָדוֹ, אוֹ עַל הַצַּד, <*קידוש: אפר*>
וְאַחַר כָּךְ נָפַל עַל הַשּׁוֹקֶת,
פָּסוּל.
נָפַל מִן הַשְּׁפוֹפֶרֶת עַל הַשּׁוֹקֶת,
פָּסוּל.
נָטַל מִן הַשְּׁפוֹפֶרֶת וְכִסָּה,
אוֹ שֶׁהֵגִיף אֶת הַדֶּלֶת,
הַקִּדּוּשׁ כָּשֵׁר,
וְהַמַּיִם פְּסוּלִין.
וְקָפָה בָּאָרֶץ,
פָּסוּל;
לְתוֹךְ יָדוֹ,

כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁאֶפְשָׁר.

מסכת פרה פרק ו משנה ב
ב
הָיָה קִדּוּשׁ צָף עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁנָּגַע בַּמַּיִם, אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.

ג
זָלַף אֶת הַמַּיִם וְנִמְצָא קִדּוּשׁ מִלְמַטָּן,
רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
מְנַגֵּב וּמְקַדֵּשׁ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁנָּגַע בַּמַּיִם, אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.

מסכת פרה פרק ו משנה ג
ד
הַמְקַדֵּשׁ בַּשּׁוֹקֶת וְהַטָּפֵי בְתוֹכָהּ,
אַף עַל פִּי פִיו צַר כָּל שֶׁהוּא,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ מְקֻדָּשִׁין.
וְאִם הָיָה סְפוּג,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכוֹ פְּסוּלִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
זוֹלֵף עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסְּפוּג.
נָגַע בַּסְּפוּג,
אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ו משנה ד
ה
נָתַן יָדוֹ, אוֹ רַגְלוֹ, אוֹ עֲלֵי יְרָקוֹת,
כְּדֵי שֶׁיַּעַבְרוּ הַמַּיִם לֶחָבִית,
פְּסוּלִין.
עֲלֵי קָנִים וַעֲלֵי אֱגוֹז,
כְּשֵׁרִין.
זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה, פָּסוּל,
וְשֶׁאֵינוּ מְקַבֵּל טֻמְאָה, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ו משנה ה
ו <ט>
הַמְפַנֶּה אֶת הַמַּעְיָן לְתוֹךְ הַגַּת,
אוֹ לְתוֹךְ הַגֻּבְּי,
פְּסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְמַלּוּ בַכֶּלִי.

פרק ז

מסכת פרה פרק ז משנה א
א
חֲמִשָּׁה שֶׁמִּלּוּ חָמֵשׁ חָבִיּוֹת,
לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
וְנִמְלְכוּ לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד;
לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
וְנִמְלְכוּ לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
חֲרֵי כֻלָּם כְּשֵׁרִין.
יָחִיד שֶׁמִּלָּא חָמֵשׁ חָבִיּוֹת,
לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
וְנִמְלַךְ לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא אַחֲרוֹן;
לְקַדְּשָׁן קִדּוּשׁ אֶחָד,
וְנִמְלַךְ לְקַדְּשָׁן חֲמִשָּׁה קִדּוּשִׁין,
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא זֶה שֶׁקִּדֵּשׁ רִאשׁוֹן.
אָמַר לְאֶחָד "קַדֵּשׁ לָךְ אֶת אֵלּוּ",
אֵין כָּשֵׁר אֶלָּא רִאשׁוֹן.
"קַדֵּשׁ לִי אֶת אֵלּוּ",
חֲרֵי כֻלָּם כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ב
ב
הַמְמַלֵּא בְּאַחַת יָדוֹ וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּאַחַת יָדוֹ,
הַמְמַלֵּא לוֹ וּלְאַחֵר,
אוֹ שֶׁמִּלָּא לִשְׁנַיִם כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין,
שֶׁהַמְּלָאכָה פּוֹסֶלֶת בְּמִלּוּי,
בֵּין לוֹ, בֵּין לְאַחֵר.

מסכת פרה פרק ז משנה ג
ג
הַמְקַדֵּשׁ בְּאַחַת יָדוֹ וְעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּאַחַת יָדוֹ,
אִם לוֹ, פָּסוּל,
וְאִם לְאַחֵר, כָּשֵׁר.
הַמְקַדֵּשׁ לוֹ וּלְאַחֵר,
שֶׁלּוֹ פָּסוּל,
שֶׁלְּאַחֵר כָּשֵׁר.
הַמְקַדֵּשׁ לִשְׁנַיִם כְּאַחַת,
שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ד
ד
"קַדֵּשׁ לִי וַאֲקַדֵּשׁ לָךְ", הָרִאשׁוֹן כָּשֵׁר.
"מַלֵּא לִי וַאֲמַלֵּא לָךְ", הָאַחֲרוֹן כָּשֵׁר.
["קַדֵּשׁ לִי וַאֲמַלֵּא לָךְ", שְׁנֵיהֶן כְּשֵׁרִין.]
"מַלֵּא לִי וַאֲקַדֵּשׁ לָךְ", שְׁנֵיהֶן פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ז משנה ה
ה
הַמְמַלֵּא לוֹ וּלְחַטָּאת,
מְמַלֵּא אֶת שֶׁלּוֹ תְּחִלָּה,
וְקוֹשְׁרוֹ בָּאֶסֶל, <מוס>
וְאַחַר כָּךְ מְמַלֵּא אֶת שֶׁלַּחַטָּאת.
אִם מִלֵּא אֶת שֶׁלַּחַטָּאת תְּחִלָּה,
וְאַחַר כָּךְ מִלֵּא אֶת שֶׁלּוֹ,
פָּסוּל.
נוֹתֵן אֶת שֶׁלּוֹ לְאַחֲרָיו,
וְאֶת שֶׁלַּחַטָּאת לְפָנָיו;
וְאִם נָתַן אֶת שֶׁלַּחַטָּאת לְאַחֲרָיו,
פָּסוּל.
הָיוּ שְׁנֵיהֶן שֶׁלַּחַטָּאת,
נוֹתֵן אֶחָד לְפָנָיו וְאֶחָד לְאַחֲרָיו,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁאֵיפְשָׁר.

מסכת פרה פרק ז משנה ו
ו
הַמּוֹלִיךְ אֶת הַחֶבֶל בְּיָדוֹ,
לְדַרְכּוֹ, כָּשֵׁר,
וְשֶׁלֹּא לְדַרְכּוֹ, פָּסוּל.
זֶה הָלַךְ לְיַבְנֶה שְׁלֹשָׁה מוֹעֲדוֹת,
וּבַמּוֹעֵד הַשְּׁלִישִׁי הִכְשִׁירוּ לוֹ הוֹרַיַת שָׁעָה.

מסכת פרה פרק ז משנה ז
ז
הַמְכַוֵּן אֶת הַחֶבֶל עַל יָד עַל יָד,
כָּשֵׁר.
וְאִם כִּוְּנוֹ בָאַחֲרוֹנָה,
פָּסוּל.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לָזֶה הִכְשִׁירוּ הוֹרַיַת שָׁעָה.

מסכת פרה פרק ז משנה ח
ח
הַמַּצְנִיעַ אֶת הֶחָבִית שֶׁלֹּא תִשָּׁבֵר,
אוֹ שֶׁכְּפָיָהּ עַל פִּיהָ עַל מְנָת לְנַגְּבָהּ,
לְמַלּוֹת בָּהּ, כָּשֵׁר,
לְהוֹלִיךְ בָּהּ אֶת הַקִּדּוּשׁ, פָּסוּל.
הַמְפַגֶּה חֲרָשִׁים מִתּוֹךְ הַשּׁוֹקֶת,
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁתַּחְזִיק מַיִם הַרְבֵּה,
כְּשֵׁרִין,
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יְהוּ מְעַכְּבִין אוֹתוֹ
בְּשָׁעָה שֶׁהוּא זוֹלֵף אֶת הַמַּיִם,
פָּסוּל.

מסכת פרה פרק ז משנה ט
ט
מִי שֶׁהָיוּ מֵימָיו עַל כְּתֵפוֹ,

וְהוֹרָה הוֹרָיָה,
וְהֶרְאָה לַאֲחֵרִין אֶת הַדֶּרֶךְ,
הָרַג נָחָשׁ וְעַקְרָב,
וְנָטַל אֶכְלִין לְהַצְנִיעָן,
פָּסוּל;
אֶכְלִין לְאָכְלָן,
כָּשֵׁר.
הַנָּחָשׁ וְהָעַקְרָב שֶׁהָיוּ מְעַכְּבִין אוֹתוֹ,
כָּשֵׁר.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
זֶה הַכְּלָל:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מִשֵּׁם מְלָאכָה,
בֵּין עָמַד בֵּין לֹא עָמַד,
פָּסוּל,
וְדָבָר שֶׁאֵינוּ מִשֵּׁם מְלָאכָה,
אִם עָמַד, פָּסוּל,
אִם לֹא עָמַד, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ז משנה י
י
הַמּוֹסֵר מֵימָיו,
לַטָּמֵא, פְּסוּלִין,
וְלַטָּהוֹר, כְּשֵׁרִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף לַטָּמֵא, כְּשֵׁרִין,
אִם לֹא עָשׂוּ הַבְּעָלִים מְלָאכָה.

מסכת פרה פרק ז משנה יא
יא
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְמַלְּין לַחַטָּאת,
וְהִגְבִּיהוּ זֶה עַל זֶה,
וְנָטַל זֶה לָזֶה קוֹצוֹ,
בְּקִדּוּשׁ אֶחָד, כָּשֵׁר,
בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין, פָּסוּל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בִּשְׁנֵי קִדּוּשִׁין, כָּשֵׁר,
אִם הִתְנוּ בֵּינֵיהֶן.

מסכת פרה פרק ז משנה יב
יב
הַפּוֹרֵץ עַל מְנָת לִגְדּוֹר, כָּשֵׁר,
וְאִם גָּדַר, פָּסוּל.
הָאוֹכֵל עַל מְנָת לְקָצוֹת, כָּשֵׁר,
וְאִם קָצָה, פָּסוּל.
הָיָה אוֹכֵל וְהוֹתִיר,
וְזָרַק מַה שֶּׁבְּיָדוֹ תַּחַת הַתְּאֵנָה,
אוֹ לְתוֹךְ הַמַּקְצֶה בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבַד,
פָּסוּל.

פרק ח

מסכת פרה פרק ח משנה א
א
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ שׁוֹמְרִים אֶת הַשֹּׁקֶת,
נִטְמָא אֶחָד מֵהֶן, כְּשֵׁרִים,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי.
טָהַר, וְנִטְמָא שֵׁנִי, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן;
נִטְמוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָת, פְּסוּלִין.

ב
עָשָׂה אֶחָד מֵהֶן מִלָּאכָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלַּשֵּׁנִי;
עָמַד וְעָשָׂה שֵׁנִי מְלָאכָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן;
עָשׂוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד, פְּסוּלִין.

מסכת פרה פרק ח משנה ב
ג
הַמְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת, לֹא יִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל.
שֶׁאִם נָפְלוּ מַשְׁקִים עַל הַסַּנְדָּל,
נִטְמָא, וְטִמּוּהוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

ד
נָפְלוּ מַשְׁקִים עַל בְּשָׂרוֹ, טָהוֹר.
נָפְלוּ עַל כְּסוּתוֹ, נִטְמָא וְטִמְּאָתוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ג
ה
הַשּׁוֹרֵף פָּרָה וּפָרִים, וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת הַשָּׂעִיר,
מְטַמִּין בְּגָדִים.
פָּרָה וּפָרִים וְשָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ עַצְמָן,
אֵינָן מְטַמִּין בְּגָדִים. <מיטמין>
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ד
ו
הָאוֹכֵל מִנִּבְלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר וְהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
מְטַמֵּא בְּגָדִים,
וְהַנִּבְלָה עַצְמָהּ אֵינָהּ מְטַמָּא בְּגָדִים.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֶּיךָ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ה
ז
כָּל וְלַד הַטְּמָאוֹת אֵינוּ מְטַמֵּא כֵּלִים, אֶלָּא מַשְׁקֶה.
נִטְמָא מַשְׁקֶה, וְטִמָּן.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֵּאךְ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ו
ח
אֵין כְּלִי חֶרֶשׂ מְטַמֵּא חֲבֵרוֹ, אֶלָּא מַשְׁקֶה.
נִטְמָא מַשְׁקֶה, טִמָּהוּ.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֵּאךְ לֹא טִמְּאוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ז
ט
כָּל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
מְטַמֵּא מַשְׁקִים לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
לְטַמֵּא אֶחָד, וְלִפְסוֹל אֶחָד,
חוּץ מִטְּבוּל יוֹם.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
"מְטַמֵּאךְ לֹא טִמּוּנִי, וְאַתָּה טְמֵיתַנִי".

מסכת פרה פרק ח משנה ח
י
כָּל הַיַּמִּים כַּמִּקְוֶה, שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית א,י)
"וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים".
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַיָּם הַגָּדוֹל כַּמִּקְוֶה.
לֹא נֶאֱמַר "יַמִּים" אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֵינֵי יַמִּים הַרְבֵּה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַיַּמִּים מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין,
וּפְסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת.

מסכת פרה פרק ח משנה ט
יא
הַמַּיִם הַמַּכִּים פְּסוּלִין. <פוסלין>
אֵלּוּ הֵן הַמַּכִּים?
הַמּוֹלְחִים וְהַפּוֹשְׁרִין.
הַמַּיִם הַמְכַזְּבִין, פְּסוּלִין.
אֵלּוּ הֵן הַמְכַזְּבִין?
הַמְכַזְּבִין אַחַת בַּשָּׁבוּעַ.
הַמְכַזְּבִין בְּפוֹלְמִיסְיוֹת וּבִשְׁנֵי בַצָּרוֹת, כְּשֵׁרִין.
רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.

מסכת פרה פרק ח משנה י
יב
מֵי קִירְמִיּוֹן וּמֵי פֵּיגָה, פְּסוּלִין,

מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵי בֵיצִים.
מֵי הַיַּרְדֵּן וּמֵי הַיַּרְמוּךְ, פְּסוּלִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מֵי תַּעֲרוּבוֹת.
אֵלּוּ הֵן מֵי תַּעֲרוּבוֹת?
אֶחָד כָּשֵׁר וְאֶחָד פָּסוּל וְנִתְעָרְבוּ.
שְׁנַיִם כְּשֵׁרִין וְנִתְעָרְבוּ, כְּשֵׁרִין.
רְבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל.

מסכת פרה פרק ח משנה יא
יג
בְּאֵר אַחְאָב וּמְעָרַת פַּנְיָס, כְּשֵׁרָה.
הַמַּיִם שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ וְשִׁנּוּיָן מֵחֲמַת עַצְמָן, כְּשֵׁרִין.
אַמַּת הַמַּיִם הַבָּאָה מֵרָחוֹק, כְּשֵׁרָה,
וּבִלְבַד שֶׁיִּשְׁמְרֶנָּה שֶׁלֹּא יַפְסִיקֶנָּה אָדָם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֲרֵי הִיא בְּחֶזְקָתָהּ מֻתֶּרֶת.

יד
בְּאֵר שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ חַרְשִׁית אוֹ אֲדָמָה,
יַמְתִּין לָהּ עַד שֶׁתַּצִּיל. <שתצל>
דִּבְרֵי רְבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַמְתִּין.

פרק ט

מסכת פרה פרק ט משנה א
א
צְלוֹחִית שֶׁנָּפַל לְתוֹכָהּ מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יַזֶּה שְׁתֵּי הַזָּיוֹת.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
יָרַד לְתוֹכָהּ טַל,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
יַנִּיחֶנָּה בַחַמָּה וְהַטַּל עוֹלֶה.
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
נָפַל לְתוֹכָהּ מַשְׁקִין וּמֵי פֵרוֹת,
יְעָרֶה, וְצָרִיךְ לְנַגֵּב.
דְּיוֹ, קוֹמוֹס, וְקַלָּקַנְתּוֹס,
וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹשֵׁם,
יְעָרֶה, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְנַגֵּב.

מסכת פרה פרק ט משנה ב
ב
נָפַל לְתוֹכָהּ שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים וְנִתְבַּקְּעוּ,
אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן, פְּסוּלִין.
חֲפוּשִׁית, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, פּוֹסֶלֶת, <חיפושית>
מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִּשְׁפּוֹפֶרֶת.

רִבִּי שִׁמְעוֹן וְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמְרִים:
הַדֵּירָה וְהַכַּנָּה שֶׁבַּתְּבוּאָה, כְּשֵׁרִין,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן לֵחָה.

מסכת פרה פרק ט משנה ג
ג
שָׁתַת מֵהֶן בְּהֵמָה אוֹ חַיָּה, פְּסוּלִין.
כָּל הָעוֹפוֹת פּוֹסְלִין, <פסולין>
חוּץ מִן הַיּוֹנָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מוֹצֶצֶת.
וְכָל הַשְּׁרָצִים אֵין פּוֹסְלִין, <פסולין>
חוּץ מִן הַחֲלָדָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מַלֶּקֶת. <מְלַקֶת ! מלקה>
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
אַף הַנָּחָשׁ, שֶׁהוּא מֵקִיא.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הָעַכְבָּר.

מסכת פרה פרק ט משנה ד
ד
הַחוֹשֵׁב עַל מֵי חַטָּאת לִשְׁתּוֹתָן,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
פָּסַל.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּשֵׁיטָּה.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין,
אֲבָל בְּמַיִם מְקֻדָּשִׁין,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כְּשֵׁיטָּה.
וּרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
כְּשֵׁישְׁתָּה.
אִם גֵּרְגֵּר, כָּשֵׁר.

מסכת פרה פרק ט משנה ה
ה
מֵי חַטָּאת שֶׁנִּפְסָלוּ,
לֹא יִגָּבְלֵם בַּטִּיט,
שֶׁלֹּא יַעֲשֵׂם תַּקָּלָה לַאֲחֵרִים.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּטָלוּ.
פָּרָה שֶׁשָּׁתַת מֵי חַטָּאת,
בְּשָׂרָהּ טָמֵא מֵעַת לְעֵת.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בָּטְלוּ בְמֵעֶיהָ.

מסכת פרה פרק ט משנה ו
ו
מֵי חַטָּאת וְאֵפֶר חַטָּאת,
לֹא יַעֲבִירֵם בַּנָּהָר וּבִסְפִינָה,
וְלֹא יְשִׁיטֵם עַל פְּנֵי הַמַּיִם,

וְלֹא יַעֲמֹד בְּצַד זֶה וְיִזְרְקֵם בְּצַד זֶה,
אֲבָל עוֹבֵר הוּא בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ.
עוֹבֵר הוּא הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
וּבְיָדוֹ כְּלִי רֵיקָם הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק ט משנה ז
ז
אֵפֶר כָּשֵׁר שֶׁנִּתְעָרַב בְּאֵפֶר מִקְלָה,
הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב לְטַמֵּא,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְקַדְּשִׁין בְּכֻלּוֹ. <בכלן>

מסכת פרה פרק ט משנה ח
ח
מֵי חַטָּאת שֶׁנִּפְסָלוּ,
מְטַמִּין אֶת הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה בְּיָדָיו וּבְגוּפוֹ,
וְאֶת הַטָּהוֹר לַחַטָּאת לֹא בְיָדָיו וְלֹא בְגוּפוֹ.

ט
נִטַּמּוּ,
מְטַמִּין אֶת הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה בְּיָדָיו וּבְגוּפוֹ,
וְאֶת הַטָּהוֹר לַחַטָּאת בְּיָדָיו,
אֲבָל לֹא בְגוּפוֹ.

מסכת פרה פרק ט משנה ט
י
אֵפֶר כָּשֵׁר שֶׁנְּתָנוֹ עַל גַּבֵּי הַמַּיִם שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לְקַדֵּשׁ,
מְטַמִּין אֶת יְדֵי הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה,
וְאֶת יְדֵי הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,
לֹא בְיָדָיו וְלֹא בְגוּפוֹ.

פרק י

מסכת פרה פרק י משנה א
א
<יא>
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא מִדְרָס, מַדָּף לַחַטָּאת,
בֵּין טָמֵא בֵּין טָהוֹר,
וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בוֹ.
כָּל הָרָאוּי לְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
בֵּין טָמֵא וּבֵין טָהוֹר,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אֵינוּ מַדָּף.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מַדָּף.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

הַטָּמֵא, מַדָּף,
וְהַטָּהוֹר, אֵינוּ מַדָּף.

מסכת פרה פרק י משנה ב
ב <יב>
הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַדָּף, טָמֵא.
לָגִין שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַדָּף, טָמֵא.
הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בְּמַאֲכָלִין וּבְמַשְׁקִין,
בְּיָדוֹ, טָמֵא,
וּבְרַגְלוֹ, טָהוֹר.
הִסִּיטָן בְּיָדוֹ,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת פרה פרק י משנה ג
ג <יב>
קֻלָּל שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנָּגַע בַּשֶּׁרֶץ,
טָהוֹר.
נְתָנוֹ עַל גַּבָּיו,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

ד <יד>
נָגַע בָּאָכְלִין וּבְמַשְׁקִין וּבִכְתְבֵי קֹדֶשׁ,
טָהוֹר.
נְתָנוֹ עַל גַּבֵּיהֶן,
רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק י משנה ד
ה <יה>
טָהוֹר לַחַטָּאת שֶׁנָּגַע בַּתַּנּוּר,
בְּיָדוֹ, טָמֵא,
וּבְרַגְלוֹ, טָהוֹר.
הָיָה עוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּפָשַׁט יָדוֹ חוּץ לַתַּנּוּר,
וְהַלָּגִין בְּתוֹכוֹ; <בְּתוֹכָהּ> <*lágunos*: בקבוק, כד ליין>
וְכֵן הָאֶסֶל שֶׁהוּא נָתוּן עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּבוֹ שְׁנֵי קְלָלוֹת, אֶחָד מִכָּן, וְאֶחָד מִכָּן,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק י משנה ה
ו
הָיָה עוֹמֵד חוּץ לַתַּנּוּר וּפָשַׁט יָדוֹ לַחַלּוֹן,
וְנָטַל אֶת הַלָּגִין וְהֶעֱבִירוֹ עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אֲבָל עוֹמֵד הוּא הַטָּהוֹר לַחַטָּאת עַל גַּבֵּי הַתַּנּוּר,
וּבְיָדוֹ כְּלִי רֵיקָם הַטָּהוֹר לַחַטָּאת,

בְּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין.

מסכת פרה פרק י משנה ו
ז
לָגִין שֶׁלַּחַטָּאת שֶׁנִּגַּע בְּשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וּבְשֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא,
וְשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וְשֶׁלִּתְרוּמָה, טְהוֹרִין.
שְׁנֵיהֶן בִּשְׁתֵּי יָדָיו, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
שְׁנֵיהֶן בִּשְׁנֵי נְיָרוֹת, שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין.
שֶׁלַּחַטָּאת בַּנְּיָר, וְשֶׁלִּתְרוּמָה בְיָדוֹ, שְׁנֵיהֶן טְמֵאִין.
שֶׁלִּתְרוּמָה בַּנְּיָר, וְשֶׁלַּחַטָּאת בְּיָדוֹ, שְׁנֵיהֶן טְהוֹרִין.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא.
הָיוּ נְתוּנִין עַל גַּבֵּי הָאָרֶץ וְנָגַע בָּהֶן,
שֶׁלַּחַטָּאת, טָמֵא,
וְשֶׁלַּקֹּדֶשׁ וְשֶׁלִּתְרוּמָה, טְהוֹרִין.
הִסִּיטָן,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

פרק יא

מסכת פרה פרק יא משנה א
א
צָלוּחִית שֶׁהִנִּיחָהּ מְגֻלָּה, וּבָא וּמְצָאָהּ מְכֻסָּה,
פְּסוּלָה.
הִנִּיחָהּ מְכֻסָּה, וּבָא וּמְצָאָהּ מְגֻלָּה,
אִם יְכוֹלָה הַחֲלָדָה לִשְׁתּוֹת מִמֶּנָּה,
אוֹ נָחָשׁ, דִּבְרֵי רַבָּן גַּמְלִיאֵל,
אוֹ שֶׁיָּרַד טַל בָּהּ בַּלַּיְלָה, <בוֹ>
פְּסוּלָה.
הַחַטָּאת אֵינָהּ נִצֹּלֶת בְּצָמִיד פָּתִיל,
וּמַיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין נִצּוֹלִין בְּצָמִיד פָּתִיל.

מסכת פרה פרק יא משנה ב
ב
כָּל הַסָּפֵק טָהוֹר לִתְרוּמָה, וְטָהוֹר לַחַטָּאת.
וְכָל הַתָּלוּי לִתְרוּמָה, נִשְׁפָּךְ לַחַטָּאת.
אִם עָשׂוּ עַל גַּבָּיו טְהָרוֹת, תְּלוּיוֹת.
הָרְפָפוֹת, *<רְפָפוֹת: רשתות החלונות>*
טְהוֹרוֹת לְקֹדֶשׁ וְלִתְרוּמָה וְלַחַטָּאת.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָרְעָדוֹת טְמֵאוֹת לַחַטָּאת. *<רְעָדוֹת = רְפָפוֹת: רשתות החלונות>*

מסכת פרה פרק יא משנה ג
ג
דְּבֵלָה שֶׁלִּתְרוּמָה שֶׁנָּפְלָה לְתוֹךְ מֵי חַטָּאת וּנְטָלָהּ וַאֲכָלָהּ,
אִם יֶשׁ בָּהּ כַּבֵּיצָה, בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה,

הַמַּיִם טְמֵאִין, וְהָאוֹכְלָהּ חַיָּב מִיתָה.
אֵין בָּהּ כַּבֵּיצָה,
הַמַּיִם טְהוֹרִין, וְהָאוֹכְלָהּ חַיָּב מִיתָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בִּטְהוֹרָה, הַמַּיִם טְהוֹרִין.
הַטָּהוֹר לַחַטָּאת שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ לְתוֹךְ מֵי חַטָּאת,
נִטַּמָּא.

מסכת פרה פרק יא משנה ד
ד
כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ, וְאֶת הַתְּרוּמָה,
וְאֶת הַחֻלִּין, וְאֶת הַמַּעֲשֵׂר,
וְאָסוּר עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
לְאַחַר בִּיאָתוֹ,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ,
וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּים וּבַמַּעֲשֵׂר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
פּוֹסֵל בַּקֹּדֶשׁ,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּין וּבַמַּעֲשֵׂר.
וְאִם בָּא לַמִּקְדָּשׁ,
בֵּין לִפְנֵי בִיאָתוֹ, בֵּין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, חַיָּב.

מסכת פרה פרק יא משנה ה
ה
כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
מְטַמֵּא אֶת הַקֹּדֶשׁ וּפוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
וּמֻתָּר בַּחֻלִּין וּבַמַּעֲשֵׂר.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹסְרִין בַּמַּעֲשֵׂר.
וּלְאַחַר בִּיאָתוֹ,
מֻתָּר בְּכֻלָּם.
וְאִם בָּא לַמִּקְדָּשׁ,
בֵּין לִפְנֵי בִיאָתוֹ, בֵּין לְאַחַר בִּיאָתוֹ, פָּטוּר.

מסכת פרה פרק יא משנה ו
ו
כָּל הַטָּעוּן בִּיאַת מַיִם,
בֵּין מִדִּבְרֵי תוֹרָה, בֵּין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
מְטַמֵּא אֶת מֵי חַטָּאת, וְאֶת אֵפֶר חַטָּאת,
וּמַזֶּה מֵי חַטָּאת,
בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
וּבָאֲזוֹב הַמְּכֻשָּׁר, <האזוב>
וּבַמַּיִם שֶׁאֵינָן מְקֻדָּשִׁין, <והמים>
וּבִכְלִי רֵיקָם וְהַטָּהוֹר לַחַטָּאת, <וכלי>
בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

בְּמַגָּע, אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.

מסכת פרה פרק יא משנה ז
ז
כָּל אֲזוֹב שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם, פָּסוּל. <שֵׁם לזו>
אֵזוֹב זֶה כָּשֵׁר.
אֵזוֹבְיוֹן,
אֵזוֹב כַּחֲלֶת,
אֵזוֹב רוֹמִי,
אֵזוֹב מִדְבָּרִי פָּסוּל.
וְשֶׁלְּתְרוּמָה טְמֵאָה פָּסוּל.
וְשֶׁלְּטָהוֹרָה, לֹא יַזֶּה;
וְאִם הִזָּה כָּשֵׁר.
אֵין מַזִּין לֹא בַיּוֹנְקוֹת וְלֹא בַתַּמָּרוֹת.
אֵין חַיָּבִין עַל הַיּוֹנְקוֹת עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַף לֹא עַל הַתַּמָּרוֹת.
וְאֵלּוּ הֵן הַיּוֹנְקוֹת:
גַּבְעֵלִין שֶׁלֹּא גָמְלוּ.

מסכת פרה פרק יא משנה ח
ח
אֵזוֹב שֶׁהִזָּה בּוֹ,
כָּשֵׁר לְטַהֵר בּוֹ אֶת הַמְצֹרָע.
לְקָטוֹ לָעֵצִים וְנָפְלוּ עָלָיו מַשְׁקִין,
מְנַגְּבוֹ וְהוּא כָּשֵׁר.
לְקָטוֹ לָאֳכָלִין וְנָפְלוּ עָלָיו מַשְׁקִין,
אַף עַל פִּי שֶׁנִּגְּבוֹ, פָּסוּל.
לְקָטוֹ לַחַטָּאת, כְּשֶׁנִּלְקַט לָאֳכָלִין,
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר וּרְבִּי יְהוּדָה.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כְּשֶׁנִּלְקַט לָעֵצִים.

מסכת פרה פרק יא משנה ט
ט
מִצְוַת אֵזוֹב,
שְׁלֹשָׁה קְלָחִים וּבָהֶן שְׁלֹשָׁה גַּבְעֵלִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלִּשְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁה.
אֵזוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה קְלָחִים,
מְפַסְּגוֹ וְאוֹגְדוֹ.
פִּסְּגוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ,
אֲגָדוֹ וְלֹא פִּסְּגוֹ,
לֹא פִסְּגוֹ וְלֹא אֲגָדוֹ, כָּשֵׁר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִצְוַת אֵזוֹב, שְׁלֹשָׁה גַּבְעֵלִין,
וְשִׁירָיו שְׁנַיִם,
וְנַרְדֵּמוֹ כָּל שֶׁהוּא.

פרק יב

מסכת פרה פרק יב משנה א

א

הָאֲזוֹב הַקָּצָר,
מְסַפְּקוֹ בַּחוּט וּבַכּוֹשׁ,
וְטוֹבֵל וּמַעֲלֶה וְאוֹחֵז בָּאֲזוֹב וּמַזֶּה.
רְבִּי יְהוּדָה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
כַּשֵּׁם שֶׁהַזָּיָה בָּאֲזוֹב,
כָּךְ טְבִילָה בָּאֲזוֹב.

מסכת פרה פרק יב משנה ב

ב

הִזָּה סָפַק מִן הַחוּט,
סָפַק מִן הַכּוֹשׁ, סָפַק מִן הַגַּבְעוֹל,
הַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה.
הִזָּה עַל שְׁנֵי כֵלִים,
סָפַק עַל שְׁנֵיהֶם הִזָּה,
סָפַק מֵחֲבֵרוֹ וּמָצָה עָלָיו,
הַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה.
מַחַט שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל הַחֶרֶשׁ,
וְהִזָּה עָלֶיהָ,
סָפַק עַל הַמַּחַט הִזָּה,
סָפַק עַל הַחֶרֶשׁ וּמָצָה עָלֶיהָ,
הַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה.
צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ צַר,
טוֹבֵל וּמַעֲלֶה כְּדַרְכָּהּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַזָּיָה הָרִאשׁוֹנָה.
מֵי חַטָּאת שֶׁנִּתְמַעֲטוּ,
טוֹבֵל אֶפְלוּ רָאשֵׁי גַבְעֲלִים וּמַזֶּה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְסַפֵּג.

ג

נִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת לְפָנָיו וְהִזָּה לְאַחֲרָיו,
לְאַחֲרָיו וְהִזָּה לְפָנָיו,
הַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה;
לְפָנָיו, וְהִזָּה עַל הַצְּדָדִין שֶׁלְּפָנָיו,
הַזָּיָתוֹ כְּשֵׁרָה.
מַזִּין עַל הָאָדָם לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.
וּמַזִּין עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים,
אֶפְלוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ג

ד

נִתְכַּוֵּן לְהַזּוֹת עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
וְהִזָּה עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם יֵשׁ בָּאֲזוֹב, לֹא יְשַׁנֶּה.
עַל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה,

וְהַזָּה עַל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, יְשַׁנֶּה.
עַל הָאָדָם, וְהַזָּה עַל הַבְּהֵמָה,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, לֹא יְשַׁנֶּה.
עַל הַבְּהֵמָה, וְהַזָּה עַל הָאָדָם,
אִם יֵשׁ בָּאֵזוֹב, יְשַׁנֶּה.
הַמַּיִם הַמְנַטְּפִים, כְּשֵׁרִים,
לְפִיכָךְ הֵם מְטַמְּאִים לְשֵׁם מֵי חַטָּאת.

מסכת פרה פרק יב משנה ד
[ה]
הַמַּזֶּה מֵחַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ,
וְנִמְצְאוּ הַמַּיִם פְּסוּלִים, פָּטוּר.
מֵחַלּוֹן שֶׁלַּיָּחִיד וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ,
וְנִמְצְאוּ הַמַּיִם פְּסוּלִין, חַיָּב.
אֲבָל כֹּהֵן גָּדוֹל,
בֵּין מֵחַלּוֹן שֶׁלַּיָּחִיד,
בֵּין מֵחַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים, פָּטוּר,
שֶׁאֵין כֹּהֵן גָּדוֹל חַיָּב עַל טֻמְאַת הַמִּקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו.
מַחֲלִיקִין הָיוּ לִפְנֵי חַלּוֹן שֶׁלָּרַבִּים,
וְדוֹרְסִים וְלֹא נִמְנָעִין,
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
מֵי חַטָּאת שֶׁעָשׂוּ מִצְוָתָן אֵינָן מְטַמִּין.

מסכת פרה פרק יב משנה ה
ו
אוֹחֵז הוּא הַטָּהוֹר בְּקֶרֶדּוֹם הַטָּמֵא בִּכְנָפוֹ, וּמַזֶּה עָלָיו,
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ עָלָיו מַיִם כְּדֵי הַזָּיָה, טָהוֹר.
כַּמָּה יְהֵא בַּמַּיִם וְיִהֵא בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה?
כְּדֵי שֶׁיִּטְבֹּל רָאשֵׁי גַבְעֳלִין וְיַזֶּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן עַל אֵזוֹב שֶׁלְּנַחְשֹׁת.

מסכת פרה פרק יב משנה ו
ז
הַמַּזֶּה בְּאֵזוֹב הַטָּמֵא,
אִם יֶשׁ בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הַמַּיִם פְּסוּלִים, וְהַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה.
אֵין בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הַמַּיִם כְּשֵׁרִים, וְהַזָּיָתוֹ פְּסוּלָה.
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ז
ט
טָהוֹר שֶׁלְּחַטָּאת שֶׁנִּטַּמּוּ יָדָיו, נִטְמָא גּוּפוֹ,
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ,
וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

מסכת פרה פרק יב משנה ח
ח

לָגִין שֶׁלַּחֲטָאת שֶׁנִּטַּמּוּ יָדָיו, <*lágunos: בקבוק, כד ליין*>
נִטַּמָּא תּוֹכוֹ,
וּמְטַמֵּא אֶת חֲבֵרוֹ, וַחֲבֵרוֹ אֶת חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ הֵן מֵאָה.

י
הַזּוֹג וְהָעֶנְבּוּל, חִבּוּר.
כּוּשׁ שֶׁלְּרֶבֶן, לֹא יָזֶה,
לֹא עַל הַכּוּשׁ, וְלֹא עַל הַפִּיקָה.
וְאִם הִזָּה, מֻזֶּה.
שֶׁלַּפִּשְׁתָּן, חִבּוּר.
עוֹר שֶׁלַּעֲרֵיסָה שֶׁהוּא מְחֻבָּר לַפִּיקוֹת, חִבּוּר.
הַמִּלְבֶּן אֵינוֹ חִבּוּר לֹא לְטַמְּאָה וְלֹא לְטַהֲרָה.
כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים הַקְּדוּחוֹת, חִבּוּר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַחֲרוּקוֹת.

מסכת פרה פרק יב משנה ט
יא
הַסַּלִּים שֶׁבַּקַּנְתֵּל,
וְהַמִּטָּה שֶׁלַּטַּרְבָּן,
וְקֶרֶן שֶׁלְּכְלִיבָה וּקְרָנַיִם שֶׁלְּיוֹצְאֵי דְרָכִים, <וּקְרָנַיִם>
וְשַׁלְשֶׁלֶת הַמַּפְתְּחוֹת,
וּשְׁלַל הַכּוֹבְסִין,
וּבֶגֶד שֶׁהוּא תָּפוּר בַּכְּלַאִים,
חִבּוּר לְטַמְּאָה, וְאֵינוֹ חִבּוּר לְהַזָּיָה.

מסכת פרה פרק יב משנה י
יב
כְּסוּי הַמִּחַם שֶׁהוּא מְחֻבָּר לַשַּׁלְשֶׁלֶת, <הַמֵּיחָם ! כך כולם>
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
חִבּוּר לְטַמְּאָה,
וְאֵינוֹ חִבּוּר לְהַזָּיָה.
וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים:
הִזָּה עַל הַמִּחַם, הֻזָּה הַכְּסוּי,
הִזָּה עַל הַכְּסוּי, לֹא הֻזָּה הַמִּחַם.

יג
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לְהַזּוֹת,
חוּץ מִטָּמְטוֹם, וְאַנְדְּרוֹגִינָס, וְהָאִשָּׁה.
וְתִינוֹק שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת, וְהָאִשָּׁה מְסַעֲדַתּוּ וּמַזָּה,
וְאוֹחֶזֶת לוֹ בַּמַּיִם, וְהוּא טוֹבֵל וּמַזֶּה.
וְאִם אָחַז בְּיָדוֹ, אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת הַזָּיָה,
פָּסוּל.

מסכת פרה פרק יב משנה יא
יד
טָבַל אֶת הָאֵזוֹב בַּיּוֹם, וְהִזָּה בַיּוֹם, כָּשֵׁר.
בַּיּוֹם וְהִזָּה בַלַּיְלָה, בַּלַּיְלָה וְהִזָּה בַיּוֹם, פָּסוּל.
אֲבָל הוּא לְעַצְמוֹ טוֹבֵל בַּלַּיְלָה, וּמַזֶּה בַיּוֹם,
שֶׁאֵין מַזִּין עַד שֶׁתְּנֵץ הַחַמָּה.

וְכֻלָּם שֶׁעָשׂוּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר, כָּשֵׁר.

חסלת מסכת פרה

מסכת טהרות

פרק א

מסכת טהרות פרק א משנה א
א
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר נֶאֱמְרוּ בִּנְבֵלַת הָעוֹף הַטָּהוֹר:
צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה,
וְאֵינָהּ צְרִיכָה הֶכְשֵׁר,
וּמְטַמְּא טֻמְאַת אָכָלִין כַּבֵּיצָה,
וְכַזַּיִת בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
וְהָאוֹכְלָהּ טָעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ עַל טֻמְאַת הַמִּקְדָּשׁ,
וְשׁוֹרְפִין עָלֶיהָ אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מְמֻנֶּה
סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים.
שְׁחִיטָתָהּ וּמְלִיקָתָהּ מְטַהֲרוֹת טְרֵפָתָהּ.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינָן מְטַהֲרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת,
אֲבָל לֹא מְלִיקָתָהּ.

מסכת טהרות פרק א משנה ב
ב
הַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה,
מִטַּמּוֹת וּמְטַמּוֹת, וְלֹא מִצְטָרְפוֹת.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הַנּוֹצָה מִצְטָרֶפֶת.
הַחַרְטוֹם וְהַצִּפָּרְנַיִם,
מִטַּמִּין וּמְטַמִּין וּמִצְטָרְפִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף רָאשֵׁי גַפַּיִם וְרֹאשׁ הַזָּנָב,
מִצְטָרְפִין, שֶׁכֵּן מַנִּיחִים בַּפִּטּוּמוֹת.

מסכת טהרות פרק א משנה ג
ג
נִבְלַת הָעוֹף הַטָּמֵא צְרִיכָה מַחֲשָׁבָה וְהַכְשֵׁר,
וּמְטַמָּא טֻמְאַת אָכָלִים כַּבֵּיצָה,
וְכַחֲצִי פְרָס לְפְסוֹל אֶת הַגּוּיָּה,
וְאֵין בָּהּ כַּזַּיִת בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
וְהָאוֹכְלָהּ אֵינוֹ טָעוּן הַעֲרֵב שֶׁמֶשׁ, <אֵינָהּ>

וְאֵין חַיָּבִין עָלֶיהָ עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ,
אֲבָל שׁוֹרְפִין עָלֶיהָ אֶת הַתְּרוּמָה,
וְהָאוֹכֵל אֵבֶר מִן הַחַי מְמֵנָּה
אֵינוּ סוֹפֵג אֶת הָאַרְבָּעִים,
וְאֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרָתָהּ.
הַכְּנָפַיִם וְהַנּוֹצָה,
מְטַמּוֹת וּמְטַמְּאוֹת וּמִצְטָרְפוֹת.
הַחֲרָטוֹם וְהַצִּפָּרְנַיִם,
מְטַמִּין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין.

מסכת טהרות פרק א משנה ד
ד
וּבַבְּהֵמָה:
הָעוֹר, וְהָרוֹטֶב, וְהַקּוֹפָּה, וְהָאֲלַל,
וְהָעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנַיִם, וְהַטְּלָפַיִם,
מִצְטָרְפִים לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִים,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת.
כַּיּוֹצֵא בוֹ:
הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמָה טְמֵאָה לַנָּכְרִי וְהִיא מְפַרְכֶּסֶת,
מְטַמָּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
אֲבָל לֹא טֻמְאַת נְבֵלוֹת, עַד שֶׁתָּמוּת,
אוֹ עַד שֶׁיַּתִּיז אֶת רֹאשָׁהּ.
רִבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת אֳכָלִין,
מִמַּה שֶׁרִּבָּה לְטַמֵּא טֻמְאַת נְבֵלוֹת. <מַה>
(מסכת טהרות פרק א משנה ה)
הָאֹכֶל שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֶת שֶׁנִּטְמָא בְּוֹלַד הַטֻּמְאָה,
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה לְטַמֵּא כַּקַּל שֶׁבִּשְׁנֵיהֶן.

ה
כֵּיצַד?
כַּחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וְכַחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, שֵׁנִי.
כַּחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שֵׁנִי וְכַחֲצִי בֵיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, שְׁלִישִׁי.

ו
כַּבֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן וְכַבֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי וְזֶה שֵׁנִי.
נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ לְתוֹךְ כְּכָר שֶׁלִּתְרוּמָה,
פְּסָלוּהוּ.
נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
עֲשָׂאוּהוּ שֵׁנִי.

מסכת טהרות פרק א משנה ו
ז
כַּבֵּיצָה אֹכֶל שֵׁנִי כַּבֵּיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, שֵׁנִי;
חֲלָקָן, זֶה שְׁלִישִׁי, וְזֶה שְׁלִישִׁי.

נָפַל זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ לְתוֹךְ כְּכָר שֶׁלִּתְרוּמָה,
לֹא פְּסָלוּהוּ;
נָפְלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת,
עֲשָׂאוּהוּ שְׁלִישִׁי.

ח
כַּבֵּיצָה אֹכֶל רִאשׁוֹן, כַּבֵּיצָה אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי, וְזֶה שֵׁנִי,
שֶׁאַף שְׁלִישִׁי שֶׁנִּגַּע בָּרִאשׁוֹן <הַשְּׁלִישִׁי>
נֶעֱשָׂה שֵׁנִי.

ט <ח>
כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל רִאשׁוֹן, וְכִשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, רִאשׁוֹן;
חֲלָקָן, זֶה רִאשׁוֹן, וְזֶה רִאשׁוֹן;
לִשְׁלֹשָׁה וּלְאַרְבָּעָה,
הֲרֵי אֵלּוּ שֵׁנִי.

י
כִּשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שֵׁנִי וְכִשְׁתֵּי בֵיצִים אֹכֶל שְׁלִישִׁי,
שֶׁבְּלָלָן זֶה בָּזֶה, שֵׁנִי;
חֲלָקָן, זֶה שֵׁנִי, וְזֶה שֵׁנִי;
לִשְׁלֹשָׁה וּלְאַרְבָּעָה,
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁלִישִׁי.

מסכת טהרות פרק א משנה ז
יא
מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ,
וְכְרָיִם נוֹשְׁכִים זֶה בָּזֶה,
נִטַּמְאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ, כֻּלָּם תְּחִלָּה;
פָּרְשׁוּ, כֻּלָּם תְּחִלָּה.
בְּמַשְׁקִין, כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת;
פָּרְשׁוּ, כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת.
בִּיָדַיִם, כֻּלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת;
פָּרְשׁוּ, כֻּלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת.

מסכת טהרות פרק א משנה ח
יב
מִקְרֶצֶת שֶׁהָיְתָה תְּחִלָּה,
וְהִשְׁלִיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
כֻּלָּם תְּחִלָּה;
פָּרְשָׁה, הִיא תְּחִלָּה, וְכֻלָּם שְׁנִיּוֹת.
הָיְתָה שְׁנִיָּה,
וְהִשְׁלִיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
כֻּלָּם שְׁנִיּוֹת;
פָּרְשָׁה, הִיא שְׁנִיָּה, וְכֻלָּם שְׁלִישִׁיּוֹת.
[הָיְתָה שְׁלִישִׁית]
וְהִשְׁלִיךְ לַאֲחֵרוֹת, <מחוק: והשליך לה אחירות>
הִיא שְׁלִישִׁית,

וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת,
בֵּין שֶׁפָּרְשׁוּ, בֵּין שֶׁלֹּא פָּרְשׁוּ.

מסכת טהרות פרק א משנה ט
יג
כְּפִרוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּתוֹךְ גֻּמּוֹתֵיהֶם הַמַּיִם מְקֻדָּשִׁים,
נִטְמָאת אַחַת מֵהֶן בַּשֶּׁרֶץ,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
בִּתְרוּמָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
אַף בִּתְרוּמָה הַכֹּל טָמֵא.

פרק ב

מסכת טהרות פרק ב משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהָיְתָה כוֹבֶשֶׁת יָרָק בִּקְדָרָה,
וְנָגְעָה בְעָלֶה חוּץ לַקְּדָרָה בְּמָקוֹם הַנָּגוּב, <בַּעְלָה>
אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר.
נָגְעָה בְמָקוֹם מַשְׁקֶה,
אִם יֵשׁ בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הַכֹּל טָמֵא,
אֵין בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר;
חָזַר לַקְּדָרָה,
הַכֹּל טָמֵא.
הָיְתָה מַגַּע טְמֵא מֵת,
וְנָגְעָה בֵין בְּמָקוֹם מַשְׁקֶה, בֵּין בְּמָקוֹם הַנָּגוּב,
אִם יֵשׁ בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הַכֹּל טָמֵא;
אֵין בּוֹ כַּבֵּיצָה,
הוּא טָמֵא, וְהַכֹּל טָהוֹר.
הָיְתָה טְבוּלַת יוֹם מְנַעֶרֶת אֶת הַקְּדֵרָה בְּיָדִים מְסֹאָבוֹת,
רָאָת מַשְׁקִין עַל יָדֶיהָ,
סָפֵק מִן הַקְּדֵרָה נִתָּזוּ,
סָפֵק שֶׁהַקֶּלַח נָגַע בְּיָדֶיהָ,
הַיָּרָק פָּסוּל, וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה.

מסכת טהרות פרק ב משנה ב
ב
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן, רִאשׁוֹן;
אֹכֶל שֵׁנִי, שֵׁנִי;
אֹכֶל שְׁלִישִׁי, שְׁלִישִׁי.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן,

אֹכֶל שֵׁנִי, שֵׁנִי.
שְׁלִישִׁי, שֵׁנִי לַקֹּדֶשׁ,
לֹא שֵׁנִי לִתְרוּמָה,
שֶׁנֶּעֱשָׂה לְטַהֲרַת תְּרוּמָה.

מסכת טהרות פרק ב משנה ג
ג
הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּחֻלִּין,
טָמֵא וּמְטַמֵּא;
הַשֵּׁנִי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הַשְּׁלִישִׁי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַדֶּמַע.

מסכת טהרות פרק ב משנה ד
ד
הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי שֶׁבִּתְרוּמָה,
טְמֵאִין וּמְטַמִּין.
הַשְּׁלִישִׁי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הָרְבִיעִי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ה
ה
הָרִאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁבַּקֹּדֶשׁ,
טְמֵאִין וּמְטַמִּין.
הָרְבִיעִי,
פָּסוּל, וְלֹא מְטַמֵּא;
הַחֲמִישִׁי,
נֶאֱכָל בִּנְזִיד הַקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ו
ו
הַשֵּׁנִי שֶׁבַּחֻלִּין,
מְטַמֵּא מַשְׁקֶה חֻלִּין,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבִּתְרוּמָה,
מְטַמֵּא מַשְׁקֶה קֹדֶשׁ,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ,
שֶׁנֶּעֱשָׂה לְטַהֲרַת קֹדֶשׁ;
אֲבָל אִם נֶּעֱשָׂה לְטַהֲרַת תְּרוּמָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ז
ז
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
שְׁלֹשְׁתָּן שָׁוִים:
הָרִאשׁוֹן שֶׁבַּקֹּדֶשׁ, שֶׁבַּתְּרוּמָה, שֶׁבַּחֻלִּים,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ,

מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד בִּתְרוּמָה,
וּפוֹסֵל אֶת הַחֻלִּין;
הַשֵּׁנִי שֶׁבְּכֻלָּם,
מְטַמֵּא אֶחָד וּפוֹסֵל אֶחָד בַּקֹּדֶשׁ,
מְטַמֵּא מַשְׁקֶה חֻלִּים,
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי תְרוּמָה.
הַשְּׁלִישִׁי שֶׁבְּכֻלָּם,
מְטַמֵּא מַשְׁקֶה קֹדֶשׁ
וּפוֹסֵל לְאוֹכְלֵי קֹדֶשׁ.

מסכת טהרות פרק ב משנה ח
ח
הָאוֹכֵל אֹכֶל שֵׁנִי,
לֹא יַעֲשֶׂה בְּבֵית הַבַּד.
וְחֻלִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל גַּבֵּי הַקֹּדֶשׁ,
הֲרֵי אֵלּוּ כַּחֻלִּין.
רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרִבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הֲרֵי אֵלּוּ כִּתְרוּמָה,
לְטַמֵּא שְׁנַיִם וְלִפְסוֹל אֶחָד.

פרק ג

מסכת טהרות פרק ג משנה א
א
הָרֹטֶב וְהַגְּרִיסִין וְהֶחָלָב,
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
הֲרֵי אֵלּוּ תְחִלָּה;
קָרֻשׁוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ שְׁנִיִּים;
חָזְרוּ וְנִמּוֹחוּ,
כַּבִּיצָה מִכְוָן,
טָהוֹר;
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,
טָמֵא, שֶׁכְּיָוֹן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.

מסכת טהרות פרק ג משנה ב
ב
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַשֶּׁמֶן תְּחִלָּה לְעוֹלָם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אַף דְּבַשׁ;
רִבִּי שִׁמְעוֹן הַשִּׁזּוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַיַּיִן.
גּוּשׁ שֶׁלַּזֵּיתִין שֶׁנָּפַל לַתַּנּוּר וְהֶסַק,
כַּבִּיצָה מִכְוָן,
טָהוֹר;
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,

טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.
אִם הָיוּ פְרוּדִין,
אֲפִלּוּ הֵן סְאָה,
טְהוֹר.

מסכת טהרות פרק ג משנה ג
ג
טָמֵא מֵת שֶׁסְּחַט זֵיתִים וַעֲנָבִים,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן,
טָהוֹר,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִגַּע בִּמְקוֹם מַשְׁקֶה;
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטְמֵאת בְּכַבֵּיצָה.
וְאִם הָיָה זָב אוֹ זָבָה,
אֲפִלּוּ גַּרְגֵּר יְחִידִי,
טָמֵא, שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטַּמְאת בַּמַּשָּׂא.
זָב שֶׁחָלַב אֶת הָעֵז,
הֶחָלָב טָמֵא,
שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטַּמְאת בַּמַּשָּׂא.

מסכת טהרות פרק ג משנה ד
ד
כַּבֵּיצָה אֲכָלִין שֶׁהִנִּיחָן בַּחַמָּה וְנִתְמַעֲטוּ,
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ,
כַּזַּיִת פִּגּוּל,
כַּזַּיִת נוֹתָר,
כַּזַּיִת חֵלֶב, <חָלָב>
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין,
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.
הִנִּיחָן בַּגְּשָׁמִים וְנִתְפָּחוּ,
טְמֵאִין,
וְחַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא.

מסכת טהרות פרק ג משנה ה
ה
כָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן:
אִם טְמֵאוֹת, טְמֵאוֹת,
אִם טְהוֹרוֹת, טְהוֹרוֹת,
אִם מְכֻסּוֹת, מְכֻסּוֹת,
אִם מְגֻלּוֹת, מְגֻלּוֹת.
מַחַט שֶׁנִּמְצֵאת מְלֵאָה חֲלוּדָה אוֹ שְׁבוּרָה,
טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

מסכת טהרות פרק ג משנה ו
ו
חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמָבוֹי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֶזְקַת טַהֲרָה,
וְכָל פִּקֵּחַ בְּחֶזְקַת טֻמְאָה,
וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת לְהִשָּׁאֵל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ג משנה ז
ז
תִּינוֹק שֶׁנִּמְצָא בְצַד בֵּית הַקְּבָרוֹת, <בֵּין>
וְהַשּׁוֹשַׁנִּים בְּיָדוֹ,
וְאֵין הַשּׁוֹשַׁנִּים אֶלָּא מִמְּקוֹם טֻמְאָה,
טָהוֹר, שֶׁאֲנִי אוֹמֵר:
אַחֵר לְקָטָן וְנָתַן לוֹ.
וְכֵן חֲמוֹר בֵּין הַקְּבָרוֹת,
כֵּלָיו טְהוֹרִין.

מסכת טהרות פרק ג משנה ח
ח
תִּינוֹק שֶׁנִּמְצָא בְצַד הָעִסָּה,
וְהַבָּצֵק בְּיָדוֹ,
רְבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין,
שֶׁדַּרְכּוֹ הַתִּינוֹק לְטַפֵּחַ.
בָּצֵק שֶׁיֵּשׁ בּוֹ נְקִידוֹת תַּרְנָגְלִים,
וּמַשְׁקִים טְמֵאִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת,
אִם יֵשׁ בֵּין מַשְׁקִים לַכְּרוֹת
כְּדֵי שֶׁיְּנַגְּבוּ אֶת פִּיהֶן בָּאָרֶץ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
בַּפָּרָה וּבַכֶּלֶב,
כְּדֵי שֶׁיְּלַחֲכוּ אֶת לְשׁוֹנָם.
וּשְׁאָר כָּל הַבְּהֵמָה,
כְּדֵי שֶׁתְּנַגֵּב.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב מְטַהֵר בַּכֶּלֶב,
שֶׁהוּא פִּקֵּחַ,
שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַנִּיחַ אֶת הַמָּזוֹן וְלֵילֵךְ לַמַּיִם.

פרק ד

מסכת טהרות פרק ד משנה א
א
הַזּוֹרֵק טֻמְאָה מִמָּקוֹם לְמָקוֹם,
כִּכֵּר לְבֵין הַמַּפְתְּחוֹת,
מַפְתֵּחַ לְבֵין הַכִּכָּרוֹת,
טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

כְּבָר לְבֵין הַמַּפְתְּחוֹת,
טָמֵא,
מַפְתֵּחַ לְבֵין הַכְּרוֹת,
טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ב
ב
הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֲלָדָה,
וּמְהַלֶּכֶת עַל גַּבֵּי כְּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ג
ג
הַשֶּׁרֶץ בְּפִי הַחֲלָדָה,
וְהַנְּבֵלָה בְּפִי הַכֶּלֶב,
וְעָבְרוּ בֵין הַטְּהוֹרִין,
אוֹ שֶׁעָבְרוּ טְהוֹרִין בֵּינֵיהֶן,
סְפֵקָן טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לַטֻּמְאָה מָקוֹם.
הָיוּ מְנַקְּדִים בָּהֶן עַל הָאָרֶץ,
וְאָמַר:
"הִלַּכְתִּי לַמָּקוֹם הַלָּז, <לְמָקוֹם>
וְאֵין יָדוּעַ אִם נָגַעְתִּי אִם לֹא נָגַעְתִּי",
סְפֵקוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לַטֻּמְאָה מָקוֹם.

מסכת טהרות פרק ד משנה ד
ד
כַּזַּיִת מִן הַמֵּת בְּפִי הָעוֹרֵב,
סָפֵק הֶאֱהִיל עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
סָפֵק אָדָם, טָמֵא;
סָפֵק כֵּלִים, טָהוֹר.
הַמְמַלֵּא עֲשָׂרָה דְלָיִין,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בְּאֶחָד מֵהֶן,
הוּא טָמֵא, וְכֻלָּם טְהוֹרִין.
הַמְעָרֶה מִכֵּלִי לְכֵלִי,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בַּתַּחְתּוֹן,
הָעֶלְיוֹן טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ה
ה
עַל שִׁשָּׁה סְפֵקוֹת שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה:
עַל סְפֵק בֵּית הַפְּרַס,
וְעַל [סְפֵק] עָפָר הַבָּא מֵאֶרֶץ הָעַמִּים,
וְעַל סְפֵק בִּגְדֵי עַם הָאָרֶץ,
וְעַל סְפֵק כֵּלִים הַנִּמְצָאִים,
וְעַל סְפֵק רוֹקְקִין,
וְעַל סְפֵק מֵי רַגְלֵי אָדָם
שֶׁהֵן כְּנֶגֶד מֵי רַגְלֵי בְהֵמָה,

וְעַל גַּבֵּי מַגָּעָן שֶׁהוּא סְפֵק טֻמְאָתָן,
שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עַל סְפֵק מַגָּעָן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, תּוֹלִין,
וּבִרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ו
ו
שְׁנֵי רוֹקְקִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
תּוֹלִין עַל מַגָּעָן וְעַל מַשָּׂאָן
וְעַל הֶסֵּטָן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְעַל מַגָּעָן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִים,
וְעַל מַשָּׂאָן בֵּין לַחִין בֵּין יְבֵשִׁים.
הָיָה רוֹק יְחִידִי וְנָגַע בּוֹ,
וּנְשָׂאוֹ, וֶהֱסִיטוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
שׁוֹרְפִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד.

מסכת טהרות פרק ד משנה ז
ז
אֵלּוּ סְפֵקוֹת שֶׁטְּהֲרוּ חֲכָמִין:
סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִין לַמִּקְוֶה,
סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
סְפֵק מַשְׁקִין לִטַּמֵּא, טָמֵא,
וּלְטַמֵּא, טָהוֹר,
סְפֵק יָדַיִם לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא וּלְטַהֵר, טָהוֹר,
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים,
סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים,
סְפֵק הַחֲלִין,
סְפֵק שְׂרָצִים,
סְפֵק נְגָעִים,
סְפֵק נְזִירוּת,
סְפֵק בְּכוֹרוֹת,
וּסְפֵק קָרְבָּנוֹת.
(מסכת טהרות פרק ד משנה ח)
סְפֵק טֻמְאָה צָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
בֵּין בַּכֵּלִים, בֵּין בַּקַּרְקַעוֹת,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּכֵּלִים, טָמֵא, וּבַקַּרְקַעוֹת, טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
סְפֵק יְרִידָתוֹ, טָמֵא, וּסְפֵק עֲלִיָּתוֹ, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ אֵין שָׁם אֶלָּא מִלֹּא אָדָם וְטֻמְאָה, טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה ט
ח
סְפֵק מַשְׁקִים לִטַּמֵּא, טָמֵא, כֵּיצַד?

טָמֵא שֶׁפָּשַׁט אֶת רַגְלוֹ לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָמֵא.

ט
הָיְתָה כִכָּר טְמֵאָה בְיָדוֹ,
וּפִשָּׁטָהּ לְבֵין מַשְׁקִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָמֵא.

י
וּלְטַמֵּא טָהוֹר, כֵּיצַד?
הָיְתָה מַקֵּל בְּיָדוֹ וּבְרֹאשָׁהּ מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וּזְרָקָהּ לְבֵין כִּכָּרוֹת טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע, סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה י
יא
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
סְפֵק מַשְׁקִין לָאֳכָלִים, טָמֵא,
וְלַכֵּלִים, טָהוֹר.
כֵּיצַד?
שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת,
אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
עָשָׂה עִסָּה מֵאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק מִן הַטְּמֵאָה עָשָׂה,
סָפֵק מִן הַטְּהוֹרָה עָשָׂה,
זֶה הוּא סְפֵק מַשְׁקִין:
לָאֳכָלִים טָמֵא, וְלַכֵּלִים טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ד משנה יא
יב
סְפֵק יָדַיִם,
לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא וְלִטְהַר,
טָהוֹר.
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים,
טָהוֹר.
סְפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים:
אָכַל אֳכָלִין טְמֵאִים,
שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
בָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְמַיִם שְׁאוּבִין,
אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לָגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים,
סְפֵקוֹ טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ד משנה יב
יג
סְפֵק הַחֲלִין, זוֹ טַהֲרַת פְּרִישׁוּת.
סְפֵק שְׁרָצִים, כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.
סְפֵק נְגָעִים, כַּתְּחִלָּה טָהוֹר,

עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַטֻּמְאָה;
מִשֶּׁנִּזְקַק לַטֻּמְאָה, סְפֵקוֹ טָמֵא.

יד <יא>
סְפֵק נְזִירוּת, מֻתָּר.
סְפֵק בְּכוֹרוֹת,
אֶחָד בְּכוֹרֵי אָדָם וְאֶחָד בְּכוֹרֵי בְהֵמָה,
בֵּין טְמֵאָה בֵּין טְהוֹרָה,
שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

מסכת טהרות פרק ד משנה יג
יה <יב>
סְפֵק קָרְבָּנוֹת,
הָאִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ סְפֵק חָמֵשׁ לֵדוֹת
סְפֵק חָמֵשׁ זִיבוֹת,
מְבִיאָה קָרְבָּן אֶחָד,
וְאוֹכֶלֶת בַּזְּקֻדָּשִׁים,
וְאֵין הַשְּׁאָר עָלֶיהָ חוֹבָה.

פרק ה

מסכת טהרות פרק ה משנה א
א
הַשֶּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
עֶצֶם מִן הַמֵּת וְעֶצֶם מִן הַנְּבֵלָה,
גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מֵאֶרֶץ הָעַמִּים,
גּוּשׁ מֵאֶרֶץ טְהוֹרָה וְגוּשׁ מִבֵּית הַפְּרַס,
שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן הִלֵּךְ,
הֶאֱהִיל עַל אֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ עַל אֵי זֶה מֵהֶם הֶאֱהִיל,
הֵסִיט בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מֵהֶן הֵסִיט,
רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ב
ב
אֶחָד שֶׁאָמַר:
"נָגַעְתִּי בָזֶה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם הוּא טָמֵא אִם הוּא טָהוֹר",
"נָגַעְתִּי וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵי זֶה מִשְּׁנֵיהֶן נָגַעְתִּי",
רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא בַּכֵּלִים, <בַּכֵּלם>

וּמְטַהֵר בִּשְׁבִיל,
שֶׁדָּרַךְ אָדָם לְהַלֵּךְ,
וְאֵין דַּרְכּוֹ לִגַּע.

מסכת טהרות פרק ה משנה ג
ג
שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת וְנֶאֱכָלוּ,
הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל טָהַר;
הִלֵּךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת.
אִם קַיָּמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּלוּיוֹת.
אִם לֹא טָהַר בִּנְתַּיִם,
הָרִאשׁוֹנוֹת, תְּלוּיוֹת,
וְהַשְּׁנִיּוֹת, יִשָּׂרְפוּ.

מסכת טהרות פרק ה משנה ד
ד
הַשֶּׁרֶץ וְהַצְּפַרְדֵּעַ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְנָגַע בְּאֶחָד מֵהֶם וְעָשָׂה טְהָרוֹת וְנֶאֱכָלוּ,
טָבַל, וְנָגַע בַּשֵּׁנִי, וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרוֹת.
אִם קַיָּמוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּלוּיוֹת.
אִם לֹא טָבַל בִּנְתַּיִם,
הָרִאשׁוֹנוֹת תְּלוּיוֹת,
הַשְּׁנִיּוֹת יִשָּׂרְפוּ.

מסכת טהרות פרק ה משנה ה
ה
שְׁנֵי שְׁבִילִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
הִלֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְהִלֵּךְ בַּשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִשְׁאֲלוּ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ,
טְהוֹרִין,
אִם נִשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד,
טְמֵאִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ו
ו
שְׁנֵי כְבָרִים,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
אָכַל אֶת אֶחָד מֵהֶן וְעָשָׂה טְהָרוֹת,
וּבָא חֲבֵרוֹ וְאָכַל אֶת הַשֵּׁנִי וְעָשָׂה טְהָרוֹת,

רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם נִשְׁאֲלוּ זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ,
טְהוֹרִין,
נִשְׁאֲלוּ שְׁנֵיהֶן כְּאֶחָד,
טְמֵאִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאִין.

מסכת טהרות פרק ה משנה ז
ז
מִי שֶׁיָּשַׁב בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וּבָא אֶחָד וְדָרַס עַל בְּגָדָיו,
אוֹ שֶׁרָקַק וְנָגַע בִּרוֹקוֹ,
עַל רוֹקוֹ שׁוֹרְפִין אֶת הַתְּרוּמָה,
וְעַל בְּגָדָיו הוֹלְכִין אַחַר הָרוֹק.
יָשַׁן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְעָמַד,
כֵּלָיו טְמֵאִין מִדְּרָס,
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
נָגַע בְּאֶחָד בַּלַּיְלָה,
וְאֵין יָדוּעַ אִם חַי אִם מֵת,
וּבַשַּׁחַר עָמַד וּמְצָאוֹ מֵת,
רְבִּי מֵאִיר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין,
שֶׁכָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

מסכת טהרות פרק ה משנה ח
ח
שׁוֹטָה אַחַת בָּעִיר,
אוֹ נָכְרִית, אוֹ כוּתִית,
כָּל הָרוֹקִים שֶׁבָּעִיר טְמֵאִין.
מִי שֶׁדָּרְסָה אִשָּׁה עַל בְּגָדָיו,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבָה עִמּוֹ בִּסְפִינָה,
אִם מַכָּרְתּוֹ שֶׁהוּא אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
כֵּלָיו טְהוֹרִין,
וְאִם לָאו, יִשְׁאָלֶנָּה.

מסכת טהרות פרק ה משנה ט
ט
עַד אוֹמֵר "נִטְמֵאתָ",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאתִי",
טָהוֹר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים "נִטְמֵאתָ",
וְהוּא אוֹמֵר "לֹא נִטְמֵאתִי",
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
הוּא נֶאֱמָן עַל יְדֵי עַצְמוֹ.

י
עַד אוֹמֵר "נִטְמֵאתָ",

וּשְׁנַיִם אוֹמְרִים ״לֹא נִטַּמָּא״,
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טָהוֹר.
שְׁנַיִם אוֹמְרִים ״נִטַּמָּא״,
וְעֵד אוֹמֵר ״לֹא נִטַּמָּא״,
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טָמֵא.
עֵד אוֹמֵר ״נִטַּמָּא״,
עֵד אוֹמֵר ״לֹא נִטַּמָּא״,
אִשָּׁה אוֹמֶרֶת ״נִטַּמָּא״,
וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת ״לֹא נִטַּמָּא״,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

פרק ו

מסכת טהרות פרק ו משנה א
א
מָקוֹם שֶׁהָיָה רְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְנֶעֱשָׂה רְשׁוּת הָרַבִּים,
וְחָזַר וְנֶעֱשָׂה רְשׁוּת הַיָּחִיד,
כְּשֶׁהוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד,
סְפֵקוֹ טָמֵא,
כְּשֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
הַמְסַכֵּן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהוֹצִיאוּהוּ לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהֶחֱזִירוּהוּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד,
כְּשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, <רְשׁוּת>
סְפֵקוֹ טָמֵא,
כְּשֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, <רְשׁוּת>
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
רְשׁוּת הָרַבִּים מַפְסֶקֶת.

מסכת טהרות פרק ו משנה ב
ב
אַרְבָּעָה סְפֵקוֹת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
כֵּיצַד?
הַטָּמֵא עוֹמֵד וְהַטָּהוֹר עוֹבֵר,
הַטָּהוֹר עוֹמֵד וְהַטָּמֵא עוֹבֵר,
הַטְּמָאָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהַטְּהָרָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
הַטְּהָרָה בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
וְהַטְּמָאָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
סְפֵק נָגַע, סְפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵק הֶאֱהִיל, סְפֵק לֹא הֶאֱהִיל,

סָפֵק הֵסִיט, סָפֵק לֹא הֵסִיט,
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

מסכת טהרות פרק ו משנה ג
ג
אֵילָן שֶׁהָיָה עוֹמֵד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
וְהַטֻּמְאָה בְתוֹכוֹ,
עָלָה לְרֹאשׁוֹ,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
הִכְנִיס יָדוֹ לְחֹר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טֻמְאָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
חֲנוּת שֶׁהִיא טְמֵאָה,
וּפְתוּחָה לִרְשׁוּת הָרַבִּים,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
שְׁתֵּי חֲנוּיוֹת, אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
נִכְנַס לְאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק לַטְּהוֹרָה נִכְנַס,
סָפֵק לַטְּמֵאָה נִכְנַס,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
(מסכת טהרות פרק ו משנה ד)
כָּל שֶׁאַתְּ יָכוֹל לְרַבּוֹת סְפֵקוֹת וּסְפֵק סְפֵקוֹת,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר.

ד
כֵּיצַד?
נִכְנַס לַמָּבוֹי וְטֻמְאָה בֶחָצֵר,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
הַטֻּמְאָה בַבַּיִת,
סָפֵק נִכְנַס, סָפֵק לֹא נִכְנַס,
וַאֲפִלּוּ נִכְנַס,
סָפֵק הָיְתָה שָׁם, סָפֵק לֹא הָיְתָה שָׁם,
וַאֲפִלּוּ הָיְתָה שָׁם,
סָפֵק שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כַּשִּׁעוּר,
סָפֵק שֶׁאֵין בָּהּ,
וַאֲפִלּוּ יֵשׁ בָּהּ,
סָפֵק טְמֵאָה סָפֵק טְהוֹרָה,
וַאֲפִלּוּ טְמֵאָה,
סָפֵק נָגַע, סָפֵק לֹא נָגַע,
סְפֵקוֹ טָמֵא.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
סְפֵק בֵּיאָה, טָהוֹר,
סְפֵק מַגַּע טֻמְאָה, טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ו משנה ה
ה

נִכְנַס לַבִּקְעָה בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים,
וְהַטֻּמְאָה בְּשָׂדֶה פְּלוֹנִית,
וְאָמַר:
"הִלַּכְתִּי לְמָקוֹם הַלָּז,
וְאֵין יָדוּעַ אִם נִכְנַסְתִּי לְאוֹתָהּ הַשָּׂדֶה,
אִם לֹא נִכְנַסְתִּי",
רַבִּי אֶלְעָזָר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת טהרות פרק ו משנה ו
ו
סְפֵק רְשׁוּת הַיָּחִיד, טָמֵא,
עַד שֶׁיֹּאמַר "לֹא נָגַעְתִּי".
סְפֵק רְשׁוּת הָרַבִּים, טָהוֹר,
עַד שֶׁיֹּאמַר "נָגַעְתִּי".
אֵי זוֹ הִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד?
שְׁבִילֵי בֵית גָּלְגּוֹל,
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּין לַטֻּמְאָה.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר:
לֹא הָזְכְּרוּ שְׁבִילֵי בֵית גָּלְגּוֹל,
אֶלָּא שֶׁהֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד לְךָ וּלְךָ.
הַשְּׁבִילִים הַמְפַלְּשִׁים לַבּוֹרוֹת,
וְלַשִּׁיחִים וְלַגְּתוֹת,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

מסכת טהרות פרק ו משנה ז
ז
הַבִּקְעָה בִּימוֹת הַחַמָּה,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
וּבִימוֹת הַגְּשָׁמִים,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְךָ וּלְךָ.

מסכת טהרות פרק ו משנה ח
ח
בָּסִילְקֵי, *<basilikē: כניין ציבורי גדול שבו שורות עמודים>*
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם עוֹמֵד הוּא בַּפֶּתַח הַזֶּה,
וְרוֹאֶה אֶת הַנִּכְנָסִין וְאֶת הַיּוֹצְאִין בַּפֶּתַח הַלָּז,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְךָ וּלְךָ,
וְאִם לָאו,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

מסכת טהרות פרק ו משנה ט

ט
הַפָּרָן,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
וְכֵן הַצָּדָדִין.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
הַצָּדָדִין,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לְכָךְ וּלְכָךְ.

מסכת טהרות פרק ו משנה י
י
הָאַסְטָנוֹת, <*stoà: מעבר מכוסה עם עמודים לאורכו*>
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.
חָצֵר שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִים בָּזוֹ וְיוֹצְאִין בָּזוֹ,
רְשׁוּת הַיָּחִיד לַשַּׁבָּת,
וּרְשׁוּת הָרַבִּים לַטֻּמְאָה.

פרק ז

מסכת טהרות פרק ז משנה א
א
הַקַּדִּר שֶׁהִנִּיחַ אֶת קְדֵרוֹתָיו וְיָרַד לִשְׁתּוֹת,
הַפְּנִימִיּוֹת טְהוֹרוֹת,
וְהַחִיצוֹנוֹת טְמֵאוֹת.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּמַתָּרוֹת,
אֲבָל בַּאֲגוּדוֹת, הַכֹּל טָהוֹר.
הַמּוֹסֵר מַפְתְּחוֹ לְעַם הָאָרֶץ,
הַבַּיִת טָהוֹר,
שֶׁלֹּא מָסַר לוֹ אֶלָּא שְׁמִירַת הַמַּפְתֵּחַ.

מסכת טהרות פרק ז משנה ב
ב
הַמַּנִּיחַ עַם הָאָרֶץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
עֵר, וּמְצָאוֹ עֵר,
יָשֵׁן, וּמְצָאוֹ יָשֵׁן,
עֵר, וּמְצָאוֹ יָשֵׁן,
טָהוֹר;
יָשֵׁן, וּמְצָאוֹ עֵר,
הַבַּיִת טָמֵא.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהוּא יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ג

ג
הַמַּנִּיחַ אֻמָּנִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
הַבַּיִת טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהֵן יְכוֹלִין לִפְשֹׁט אֶת יָדָם וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ד
ד
אִשָּׁה חָבֵר
שֶׁהִנִּיחָה לְאִשָּׁה עַם הָאָרֶץ טוֹחֶנֶת בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ,
פְּסָקָה הָרֵחַיִם,
הַבַּיִת טָמֵא.
לֹא פָסְקָה הָרֵחַיִם,
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהִיא יְכוֹלָה לִפְשֹׁט אֶת יָדָהּ וְלִגַּע.
הָיוּ שְׁתַּיִם,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבַּיִת טָמֵא,
שֶׁאַחַת טוֹחֶנֶת וְאַחַת מְמַשְׁמֶשֶׁת.
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טָמֵא אֶלָּא
עַד מְקוֹם שֶׁהֵן יְכוֹלוֹת לִפְשֹׁט אֶת יָדָם וְלִגַּע.

מסכת טהרות פרק ז משנה ה
ה
הַמַּנִּיחַ עַם הָאָרֶץ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ לְשָׁמְרוֹ,
בִּזְמַן שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת הַנִּכְנָסִין וְאֶת הַיּוֹצְאִין,
הָאֳכָלִים וְהַמַּשְׁקִין, וּכְלֵי חֶרֶשׂ פְּתוּחִין,
טְמֵאִין.
אֲבָל הַמִּשְׁכָּבוֹת וְהַמּוֹשָׁבוֹת,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ מֻקָּפִים צָמִיד פָּתִיל,
טְהוֹרִין.
אִם אֵינוּ רוֹאֶה
לֹא אֶת הַנִּכְנָסִין וְלֹא אֶת הַיּוֹצְאִין,
אֲפִלּוּ מוּבָל, אֲפִלּוּ כָפוּת,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ז משנה ו
ו
הַגַּבָּאִין שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
אִם יֵשׁ עִמָּהֶן גּוֹי,
נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
"נִכְנְסָנוּ, אֲבָל לֹא נָגַעְנוּ".

ז
הַגַּנָּבִים שֶׁנִּכְנְסוּ לְתוֹךְ הַבַּיִת,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם רַגְלֵי הַגַּנָּבִים.

וּמַה הֵן מְטַמְּאִין?
הָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ פְּתוּחִין;
אֲבָל הַמִּשְׁכָּבוֹת וְהַמּוֹשָׁבוֹת,
וּכְלֵי חֶרֶשׂ הַמְּקֻפִּין צָמִיד פָּתִיל,
טְהוֹרִים.
אִם יֵשׁ עִמָּהֶן גּוֹי אוֹ אִשָּׁה,
הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ז משנה ז
ח
הַמַּנִּיחַ אֶת כֵּלָיו
בַּחֲלוֹן שֶׁלָּאוּלָיְרִין, <oleários: איש המלתחה, שומר הבגדים>
רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת הַמַּפְתֵּחַ, אוֹ חוֹתָם,
אוֹ עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ סִימָן.
הַמַּנִּיחַ אֶת כֵּלָיו מִגַּת זוֹ לְגַת הַבָּאָה,
כֵּלָיו טְהוֹרִין.
וּבְיִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁיֹּאמַר:
"בִּלְבָּי הָיָה לְשָׁמְרָם".

מסכת טהרות פרק ז משנה ח
ט
מִי שֶׁהָיָה טָהוֹר,
וְהִסִּיעַ אֶת לִבּוֹ מִלֹּאכַל,
רִבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר,
שֶׁדֶּרֶךְ טְמֵאִין פּוֹרְשִׁין מִמֶּנּוּ.
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהִסִּיעַ אֶת לִבּוֹ מִלֹּאכַל,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמַר:
"יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁלֹּא נִטְמְאוּ יָדַי",
יָדָיו טְמֵאוֹת, שֶׁהַיָּדַיִם עוֹסְקָנִיּוֹת.

מסכת טהרות פרק ז משנה ט
י
הָאִשָּׁה שֶׁנִּכְנְסָה לְהוֹצִיא פַּת לְעָנִי,
וְיָצְאַת וּמְצָאַתּוּ עוֹמֵד בְּצַד כִּכָּרוֹת שֶׁלִּתְרוּמָה;
וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁיָּצְאַת,
וּמָצְאַת חֲבֶרְתָּהּ חוֹתָה גֶּחָלִים
מִתַּחַת קְדֵרָה שֶׁלִּתְרוּמָה,
רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.

יא
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פִּילָא:
וְכִי מִפְּנֵי מָה רִבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין?
אֶלָּא שֶׁהַנָּשִׁים גְּרְגְּרָנִיּוֹת הֵן,

שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְגַלּוֹת אֶת הַקֶּדֶרָה שֶׁלַּחֲבֶרְתָּהּ,
לֵידַע מַה שֶּׁהִיא מְבַשֶּׁלֶת.

פרק ח

מסכת טהרות פרק ח משנה א
א
הַדָּר עִם עַם הָאָרֶץ בֶּחָצֵר,
וְשָׁכַח כֵּלִים בֶּחָצֵר,
אֲפִלּוּ חֲבִיּוֹת מֻקָּפוֹת צָמִיד פָּתִיל,
אוֹ תַנּוּר מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל,
חֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בַּתַּנּוּר,
בִּזְמַן שֶׁהוּא מֻקָּף צָמִיד פָּתִיל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף הַתַּנּוּר טָמֵא,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ מְחִיצָה
גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה טְפָחִין.

מסכת טהרות פרק ח משנה ב
ב
הַמַּפְקִיד כֵּלִים אֶצֶל עַם הָאָרֶץ,
טְמֵאִין טְמֵא מֵת,
וּטְמֵאִין מִדְרָס;
אִם מַכִּירוֹ שֶׁהוּא אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
טְהוֹרִין מִטְּמֵא מֵת,
אֲבָל טְמֵאִין מִדְרָס.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מָסַר לוֹ תֵּבָה מְלֵאָה בְגָדִים,
בִּזְמַן שֶׁהִיא רוֹצָצֶת,
טְמֵאָה מִדְרָס,
אִם אֵינָהּ רוֹצָצֶת,
טְמֵאָה מַדָּף,
אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּפְתֵּחַ בְּיַד הַבְּעָלִים.

מסכת טהרות פרק ח משנה ג
ג
הַמְאַבֵּד בַּיּוֹם, וּמָצָא בַיּוֹם,
טָהוֹר.
בַּיּוֹם, וּמָצָא בַלַּיְלָה,
בַּלַּיְלָה, וּמָצָא בַיּוֹם,
בַּיּוֹם, וּמָצָא בַיּוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
טָמֵא.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁעָבַר עָלָיו הַלַּיְלָה אוֹ מִקְצָתוֹ,
טָמֵא.

ד

הַשּׁוֹטֵחַ כֵּלִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טָהוֹרִין,
בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד,
טְמֵאִין.
אִם הָיָה מְשַׁמְּרָן,
טְהוֹרִין.
נָפְלוּ, וְהָלַךְ לַהֲבִיאָן,
טְמֵאִין.
נָפַל דַּלְיוֹ לְתוֹךְ בּוֹרוֹ שֶׁלְּעַם הָאָרֶץ,
וְהָלַךְ לְהָבִיא בְּמָה יַעֲלֶנּוּ,
טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁהֵנַּח בִּרְשׁוּת עַם הָאָרֶץ שָׁעָה אַחַת.

מסכת טהרות פרק ח משנה ד
ה
הַמַּנִּיחַ אֶת בֵּיתוֹ פָּתוּחַ, וּמְצָאוֹ פָּתוּחַ,
נָעוּל, וּמְצָאוֹ נָעוּל,
פָּתוּחַ, וּמְצָאוֹ נָעוּל,
טָהוֹר.
נָעוּל, וּמְצָאוֹ פָּתוּחַ,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
שֶׁהָיוּ הַגַּנָּבִים וְנִמְלָכוּ,
וְהָלְכוּ לָהֶן.

מסכת טהרות פרק ח משנה ה
ו
אֵשֶׁת עַם הָאָרֶץ
שֶׁנִּכְנְסָה לְתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁלְּחָבֵר
לְהוֹצִיא בְנוֹ אוֹ בְהֶמְתּוֹ,
הַבַּיִת טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁנִּכְנְסָה שֶׁלֹּא בָרְשׁוּת.

מסכת טהרות פרק ח משנה ו
ז
כְּלָל אָמְרוּ בַּטְּהָרוֹת:
כָּל הַמְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
טָמֵא,
עַד שֶׁיִּפָּסֵל מֵאֹכֶל הַכֶּלֶב.
וְכָל שֶׁאֵינוּ מְיֻחָד לְאֹכֶל אָדָם,
טָהוֹר,
עַד שֶׁיְּיַחֲדֶנּוּ לְאָדָם.
כֵּיצַד?
גּוֹזָל שֶׁנָּפַל לַגַּת,
וְחָשַׁב עָלָיו לְהַעֲלוֹתוֹ לַנָּכְרִי,
טָמֵא;
לַכֶּלֶב, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מְטַמֵּא.
חִשֵּׁב עָלָיו לְחֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
טָהוֹר.

אִם הֶעֱלָהוּ, טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה,
וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

מסכת טהרות פרק ח משנה ז
ח
אֲחוֹרֵי כֵלִים שֶׁנִּטַּמּוּ בְּמַשְׁקִין,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מְטַמִּין אֶת הַמַּשְׁקִין,
וְאֵינָן פּוֹסְלִין אֶת הָאֳכָלִים.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
מְטַמִּין אֶת הַמַּשְׁקִין,
וּפוֹסְלִין אֶת הָאֳכָלִים.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אָחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ,
אֶלָּא מַשְׁקִין שֶׁנִּטַּמּוּ בַּאֲחוֹרֵי הַכֵּלִים,
מְטַמִּין אֶחָד, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
הֲרֵי זֶה אוֹמֵר:
מְטַמֵּיךְ לֹא טִמּוּנִי,
וְאַתָּה טְמֵאתַנִי.

מסכת טהרות פרק ח משנה ח
ט
עֲרֵבָה שֶׁהִיא קְטַפְּרֵס,
וְהַבָּצֵק מִלְמַעְלָן וּמַשְׁקֶה טוֹפֵחַ מִלְמַטָּן,
שָׁלוֹשׁ חֲתִכוֹת בְּכַבֵּיצָה,
אֵינָן מְצָטָרְפוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף שְׁתַּיִם אֵינָן מְצָטָרְפוֹת,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ רוֹצְצוֹת מַשְׁקֶה.
אִם הָיָה מַשְׁקֶה עוֹמֵד,
אֲפִלּוּ כְּעֵין הַחַרְדָּל,
מְצָטָרֵף.
רְבִּי דוֹסָה אוֹמֵר:
אֹכֶל פָּרוּד אֵינוֹ מְצָטָרֵף.

מסכת טהרות פרק ח משנה ט
י
מַקֵּל שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִים טְמֵאִים,
כֵּינָן שֶׁהִשִּׁיקָהּ לְמִקְוֶה,
טָהֳרָה.
דִּבְרֵי רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלָּהּ.
הַנָּצוֹק וְהַקְּטַפְּרֵס <*kataphérēs*: מרזב; מדרון>
וּמַשְׁקֶה טוֹפֵחַ,
אֵינָן חִבּוּר,
לֹא לְטַמְאָה, וְלֹא לְטַהֲרָה.
וְהָאֶשְׁבֵּרֶן,
חִבּוּר לְטַמְאָה וְלְטַהֲרָה.

פרק ט

מסכת טהרות פרק ט משנה א
א
זֵיתִים מֵאֶמְתַּי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
מְשֶׁיְּזִיעוּ זֵעַת הַמַּעְטֵן,
אֲבָל לֹא זֵעַת הַקֶּפָּה,
כְּדִבְרֵי בֵית שַׁמַּי.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
שֶׁעוּר זֵעָה שְׁלֹשָׁה יָמִים.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְשֶׁיִּתְחַבְּרוּ שְׁלֹשָׁה זֶה לָזֶה.
רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
מְשֶׁתִּגָּמֵר מְלַאכְתָּן.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים כִּדְבָרָיו.

מסכת טהרות פרק ט משנה ב
ב
גָּמַר מִלְּמְסֹק אֲבָל עָתִיד לִקַּח,
גָּמַר מִלִּקַּח אֲבָל עָתִיד לִלְווֹת,
וְאֵרְעוֹ אֹבֶל, אוֹ מִשְׁתֶּה, אוֹ אֹנֶס,
אֲפִלּוּ זָבִים וְזָבוֹת נִדּוֹת מְהַלְּכִין עֲלֵיהֶן,
טְהוֹרִין.
נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעָן,
וְהַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק ט משנה ג
ג
נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן,
הֲרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין.
נָפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין, טְמֵאִין.
וְהַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מֵהֶן,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
לֹא נֶחְלְקוּ עַל הַמֹּחַל הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים,
שֶׁהוּא טָהוֹר,
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל הַיּוֹצֵא מִן הַבּוֹר,
שֶׁרְבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר,
וַחֲכָמִים מְטַמִּין.

מסכת טהרות פרק ט משנה ד
ד
הַגּוֹמֵר אֶת זֵיתָיו וְשִׁיֵּר קֻפָּה אַחַת,
יִתְּנֶנָּה לְעֵינֵי הַכֹּהֵן.

דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
יוֹלִיךְ אֶת הַמַּפְתֵּחַ מִיָּד.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מֵעֵת לְעֵת.

מסכת טהרות פרק ט משנה ה
ה
הַמַּנִּיחַ זֵיתִים בַּכְּפָשׁ שֶׁיִּמְּתֹנוּ,
שֶׁיִּהוּ נוֹחִים לִכְתֹּשׁ,
חֲבֵרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִים;
שֶׁיִּמְּתֹנוּ וְשֶׁיִּמָּלְחוּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מֻכְשָׁרִין,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.
הַפּוֹצֵעַ זֵיתִים בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טָמֵן.

מסכת טהרות פרק ט משנה ו
ו
הַמַּנִּיחַ זֵיתִים בַּגַּג לְגַרְגְּרָם,
אֲפִלּוּ הֵן עַל רוּם אַמָּה,
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.
נְתָנָן בַּבַּיִת שֶׁיִּלְקוּ,
וְעָתִיד לְהַעֲלוֹתָן לַגַּג,
נְתָנָן בַּגַּג שֶׁיִּלְקוּ,
שֶׁיִּמָּלְחוּ וְשֶׁיִּפְתְּחוּ,
חֲבֵרֵי אֵלּוּ מֻכְשָׁרִין.
נְתָנָן בַּבַּיִת עַד שֶׁיִּשַּׁמֵּר אֶת גַּגּוֹ,
עַד שֶׁיּוֹלִיכֵם לְמָקוֹם אַחֵר,
אֵינָן מֻכְשָׁרִין.

מסכת טהרות פרק ט משנה ז
ז
רָצָה לְטוֹל מֵהֶן בַּד אֶחָד אוֹ שְׁנֵי בַדִּין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
קוֹצֶה בְּטָמְאָה, וּמְחַפֶּה בְּטַהֲרָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אַף מְחַפֶּה בְּטֻמְאָה.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוֹפֵר בְּקַרְקַע שֶׁלְּמַתֶּכֶת,
וּמוֹלִיךְ לְבֵית הַבַּד בְּטֻמְאָה.

מסכת טהרות פרק ט משנה ח
ח
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בָרֵחַיִם,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
אִם הָיָה מַשְׁקֶה מְהַלֵּךְ,
הַכֹּל טָמֵא.

נִמְצָא עַל גַּבֵּי הָעֲלִים,
יְשָׁאֲלוּ הַבַּדָּדִין לוֹמַר: <הַסַּדָּדִין>
"לֹא נָגַעְנוּ".
אִם הָיָה נוֹגֵעַ בָּאֹם, אֲפִלּוּ כְּשְׁעוֹרָה,
טָמֵא.

מסכת טהרות פרק ט משנה ט
ט
נִמְצָא עַל גַּבֵּי פְּרוּדִין,
וְהוּא נוֹגֵעַ בְּכַבֵּיצָה,
טָמֵא.
פְּרוּדִין עַל גַּבֵּי פְּרוּדִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בְּכַבֵּיצָה,
אֵין טָמֵא אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
נִמְצָא בֵין כֹּתֶל לַזַּיִתִּין,
טָהוֹר.
נִמְצָא בְגַג הַמַּעְטָן,
טָהוֹר.
נִמְצָא בְמַעְטָן הַגַּג טָמֵא.
נִמְצָא שָׁרוּף עַל גַּבֵּי הַזַּיִתִּים,
וְכֵן מַטְלֹת מְהוּהָה,
טְהוֹרָה,
שֶׁכָּל הַטְּמָאוֹת כְּשָׁעַת מְצִיאָתָן.

פרק י

מסכת טהרות פרק י משנה א
א
הַנּוֹעֵל בֵּית הַבַּד בִּפְנֵי הַבַּדָּדִין,
וְהָיוּ לְשָׁם כֵּלִים טְמֵאִין מִדְּרָס,
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
בֵּית הַבַּד טָמֵא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּית הַבַּד טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם טְהוֹרִין לָהֶן,
בֵּית הַבַּד טָמֵא;
אִם טְמֵאִין לָהֶן,
בֵּית הַבַּד טָהוֹר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
וְכִי מִפְּנֵי מָה טִמּוּם?
אֶלָּא שֶׁאֵין עַם הָאָרֶץ בְּקִיִּין בָּהֶסֵּט.

מסכת טהרות פרק י משנה ב
ב
הַבַּדָּדִין שֶׁהָיוּ נִכְנָסִים וְיוֹצְאִין,
וּמַשְׁקִין טְמֵאִים בְּתוֹךְ בֵּית הַבַּד,
אִם יֵשׁ מַשְׁקִין לַזַּיִתִּים

כְּדֵי שֶׁיְּנַגְּפוּ אֶת רַגְלֵיהֶן בָּאָרֶץ,
חֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
הַבַּדְּדִין וְהַבּוֹצְרִים שֶׁנִּמְצֵאת טֻמְאָה לִפְנֵיהֶן,
נֶאֱמָנִין לוֹמַר:
"לֹא נָגַעְנוּ".
וְכֵן תִּינוֹקוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶן,
יוֹצְאִין חוּץ לְפֶתַח בֵּית הַבַּד,
וּפוֹנִים לַאֲחוֹרֵי הַגָּדֵר,
וְהֵן טְהוֹרִין.
עַד כַּמָּה יִרְחֲקוּ וְיִהוּ טְהוֹרִין?
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא רוֹאָן.

מסכת טהרות פרק י משנה ג
ג
הַבַּדְּדִין וְהַבּוֹצְרִין,
כֵּינָן שֶׁהִכְנִיסָן לִרְשׁוּת הַמְּעָרָה,
דַּיּוֹ.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבְּלוּ.
רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם טְהוֹרִין לָהֶן,
צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבְּלוּ.
אִם טְמֵאִין לָהֶן,
אֵינוּ צָרִיךְ לַעֲמֹד עֲלֵיהֶן עַד שֶׁיִּטְבְּלוּ.

מסכת טהרות פרק י משנה ד
ד
הַנּוֹתֵן מִן הַסַּלִּים וּמִן הַמַּשְׁטֵחַ שֶׁלַּאֲדָמָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת,
וְאִם נָתַן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טָמֵן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
וּמַפְרִישׁ תְּרוּמָתָן בְּטַהֲרָה.
מִן הָעֵבֶט וּמִן הַמַּשְׁטֵחַ שֶׁלָּעֲלִים,
הַכֹּל שָׁוִין שֶׁהוּא נוֹתֵן בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת.
וְאִם נָתַן בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת,
טָמֵן.

מסכת טהרות פרק י משנה ה
ה
הָאוֹכֵל מִן הַסַּלִּים,
וּמִן הַמַּשְׁטֵחַ שֶׁלַּאֲדָמָה,
אַף עַל פִּי מְבֻקָּעוֹת וּמְנַטְּפוֹת לַגַּת,
חֲרֵי הַגַּת טְהוֹרָה.
מִן הָעֵבֶט וּמִן הַמַּשְׁטֵחַ שֶׁלָּעֲלִים,
נָפַל מִמֶּנּוּ גַּרְגֵּר יְחִידִי,
אִם יֵשׁ לוֹ חוֹתָם, טָהוֹר,

וְאִם אֵין לוֹ חוֹתָם, טָמֵא.
נָפְלוּ מִמֶּנּוּ עֲנָבִין וּדְרָכָן בְּמִקּוֹם מַפְנֶה,
כַּבֵּיצָה מְכֻוָּן, טָהוֹר,
יָתֵר מִכַּבֵּיצָה, טָמֵא,
שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּצָאת טִפָּה רִאשׁוֹנָה,
נִטַּמְּאת בְּכַבֵּיצָה.

מסכת טהרות פרק י משנה ו
ו
מִי שֶׁהָיָה עוֹמֵד וּמְדַבֵּר עַל שְׂפַת הַבּוֹר,
וְנִתְזָה צְנִינָרָה מִפִּיו, <וְנִתְזָה>
סָפֵק הִגִּיעָה לַבּוֹר, סָפֵק לֹא הִגִּיעָה,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.

מסכת טהרות פרק י משנה ז
ז
הַזּוֹלֵף אֶת הַבּוֹר,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בָּרִאשׁוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
בָּאַחֲרוֹנָה,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא זוֹלֵף בְּכָל אַחַת וְאַחַת;
הָיָה זוֹלֵף בְּמַחַץ,
נִמְצָא שֶׁרֶץ בְּאַחַת מֵהֶן,
הִיא טְמֵאָה בִלְבַד.

ח
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהוּא בוֹדֵק וְלֹא מְכַסֶּה,
אוֹ מְכַסֶּה וְלֹא בוֹדֵק;
הָיָה בוֹדֵק וּמְכַסֶּה,
וְנִמְצָא שֶׁרֶץ בְּחָבִית,
הַכֹּל טָמֵא;
בַּבּוֹר, הַכֹּל טָמֵא;
בְּמַחַץ, הַכֹּל טָמֵא.

מסכת טהרות פרק י משנה ח
ט
בֵּין הָעִגּוּלִין לַזּוֹגִין,
רְשׁוּת הָרַבִּים.
כֶּרֶם לִפְנֵי בוֹצְרִים,
רְשׁוּת הַיָּחִיד;
לְאַחַר בוֹצְרִים,
רְשׁוּת הָרַבִּים.
אֵמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהָרַבִּים נִכְנָסִים בָּזוֹ וְיוֹצְאִין בָּזוֹ.
כְּלֵי בֵית הַבַּד, שֶׁלַּגַּת, וְהָעֵקֶל,
בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלָּעַץ,
מְנַגְּבָן וְהֵן טְהוֹרִין.

בִּזְמַן שֶׁהֵן שֶׁלַּגְּמִי,
מְיַשְּׁנָן שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ,
אוֹ חוֹלְטָן בְּחַמִּים.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נוֹתְנָן לְשִׁבֹּלֶת הַנָּהָר,
דַּיּוֹ.

חסלת מסכת טהרות

מסכת מקוות

פרק א

מסכת מקוות פרק א משנה א
א
שֵׁשׁ מַעֲלוֹת בַּמִּקְווֹת,
זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ, זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ.
מֵי גַבָּאִין,
שָׁתָה טָמֵא שָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.
שָׁתָה טָמֵא וּמִלָּא בִכְלֵי טָהוֹר,
טָמֵא.
שָׁתָה טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, <כיס>
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא;
אִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק א משנה ב
ב
מִלָּא בִכְלֵי טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.
מִלָּא בִכְלֵי טָמֵא וּמִלָּא בִכְלֵי טָהוֹר,
טָמֵא.
מִלָּא בִכְלֵי טָמֵא וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא;
וְאִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק א משנה ג
ג
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָמֵא.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וּמִלָּא בִכְלֵי טָהוֹר,
טָמֵא.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אִם הֵדִיחַ, טָמֵא,

וְאִם לֹא הֵדִיחַ, טָהוֹר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בֵּין שֶׁהֵדִיחַ בֵּין שֶׁלֹּא הֵדִיחַ,
טָמֵא.

מסכת מקוות פרק א משנה ד
ד
נָפַל לְתוֹכָן מֵת,
אוֹ שֶׁהִלְּךְ בָּהֶן טָמֵא, וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
אֶחָד מֵי גַבָּאִין,
מֵי בוֹרוֹת, מֵי שִׁיחִים, מֵי מְעָרוֹת,
מֵי תַמְצִיּוֹת שֶׁפָּסְקוּ,
וּמְקוָוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה.
בְּשָׁעַת הַגְּשָׁמִים, הַכֹּל טָהוֹר.
פָּסְקוּ הַגְּשָׁמִים,
הַקְּרוֹבִין לָעִיר וְלַדֶּרֶךְ, טְמֵאִין,
וְהָרְחוֹקִין טְהוֹרִין,
עַד שֶׁיְּהַלְּכוּ רֹב אָדָם.

מסכת מקוות פרק א משנה ה
ה
מֵאֶמָּתַי הִיא טְהָרָתָן?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּרִבּוּ וְיִשְׁטְפוּ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
רַבּוּ, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁטָפוּ.
[שָׁטָפוּ,] אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא רָבוּ,
כְּשֵׁרִין לַחַלָּה וְלִטּוֹל מֵהֶן לַיָּדַיִם.

מסכת מקוות פרק א משנה ו
ו
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מֵי תַמְצִיּוֹת שֶׁלֹּא פָסְקוּ. <מִתַּמְצִיּוֹת>
שָׁתָה טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
שָׁתָה טָמֵא וּמִלְּא בְכֵלִי טָהוֹר,
טָהוֹר.
שָׁתָה טָמֵא וְנָפַל כְּכָר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר.

ז
מִלְּא בְכֵלִי טָמֵא וְשָׁתָה טָהוֹר, <בְכֵלִי טָהוֹר>
טָהוֹר.
מִלְּא בְכֵלִי טָמֵא וּמִלְּא בְכֵלִי טָהוֹר,
טָהוֹר.
מִלְּא בְכֵלִי טָמֵא וְנָפַל כְּכָר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר.

ח
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וְשָׂתָה טָהוֹר,
טָהוֹר.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִין וּמִלָּא בְכֶלִי טָהוֹר,
טָהוֹר.
נָפְלוּ מַיִם טְמֵאִים וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁהֵדִיחַ,
טָהוֹר,
וּכְשֵׁרִים לַתְּרוּמָה וְלִטּוֹל מֵהֶן לַיָּדַיִם.

מסכת מקוות פרק א משנה ז
ט
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
שֶׁבּוֹ טוֹבְלִין וּמַטְבִּילִין.
לְמַעְלָה מֵהֶן:
מַעְיָן שֶׁמֵּימָיו מְמֻעָטִין
וְשֶׁרָבוּ עָלָיו מַיִם שְׁאוּבִים,
שָׁוֶה לַמִּקְוֶה לְטַהֵר בָּאֶשְׁבָּרָן,
וְלַמַּעְיָן, <וּלְמַעְלָן ! באותיות, מחוק: ולמעיין>
לְהַטְבִּיל בּוֹ כָּל שֶׁהוּא.

מסכת מקוות פרק א משנה ח
י
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מַיִם מֻכְּין,
שֶׁהֵן מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין.
לְמַעְלָה מֵהֶן,
מַיִם חַיִּים,
שֶׁהֵן טְבִילָה לַזָּבִים,
וְהַזָּיָה לַמְצֹרָעִים,
וּכְשֵׁרִין לְקַדֵּשׁ מֵי חַטָּאת.

פרק ב

מסכת מקוות פרק ב משנה א
א
טָמֵא שֶׁיָּרַד לִטְבוֹל,
סָפֵק טָבַל סָפֵק לֹא טָבַל,
אֲפִלּוּ טָבַל,
סָפֵק יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה;
שְׁנֵי מִקְוָוֹת,
אֶחָד יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן טָבַל,

סְפֵקוֹ טָמֵא.

מסכת מקוות פרק ב משנה ב
ב
מִקְוֶה שֶׁנִּמְדַּד וְנִמְצָא חָסֵר,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁנֶּעֶשׂוּ עַל גַּבָּיו לְמַפְרֵעַ,
בֵּין בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, בֵּין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים,
טְמֵאוֹת.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בְּטֻמְאָה חֲמוּרָה,
אֲבָל בְּטֻמְאָה קַלָּה,
אָכַל אֶכְלִין טְמֵאִין,
שָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
בָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין,
אוֹ שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשָׁה לָגִין מַיִם שְׁאוּבִין,
וְיָרַד לִטְבּוֹל,
סָפֵק טָבַל סָפֵק לֹא טָבַל,
אֲפִלּוּ טָבַל,
סָפֵק יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בּוֹ,
שְׁנֵי מִקְוָוֹת,
אֶחָד יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ,
טָבַל בְּאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזֶה מֵהֶן טָבַל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא,
שֶׁרְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְּחֶזְקַת טֻמְאָה,
לְעוֹלָם הוּא בְּטֻמְאָתוֹ,
עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁטָּהַר.
אֲבָל סְפֵקוֹ לְטַמֵּא וּלְטַמֵּא,
טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ב משנה ג
ג
סְפֵק מַיִם שְׁאוּבִין שֶׁטָּהֲרוּ חֲכָמִין,
סָפֵק נָפְלוּ, סָפֵק לֹא נָפְלוּ,
וַאֲפִלּוּ נָפְלוּ,
סָפֵק יֶשׁ בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה,
סָפֵק שֶׁאֵין בָּהֶם,
שְׁנֵי מִקְוָוֹת,
אֶחָד יֶשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְאֶחָד שֶׁאֵין בּוֹ,
נָפַל לְאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפַל,
סְפֵקוֹ טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּמָה יִתְלֶה.
הָיוּ שְׁנֵיהֶם פְּחוּתִין מֵאַרְבָּעִים סְאָה,

וְנָפַל לְאֶחָד מֵהֶן,
וְאֵין יָדוּעַ לְאֵיזֶה מֵהֶן נָפַל,
סְפֵקוֹ טָמֵא,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ בְּמָה יִתְלֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ד
ד
רְבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר:
רְבִיעִית מַיִם שְׁאוּבִין כַּתְּחִלָּה
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
וּשְׁלֹשָׁה לָגִּים עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בֵּין בַּתְּחִלָּה בֵּין בַּסּוֹף,
שֶׁעוּרוֹ שְׁלֹשָׁה לָגִּין.

מסכת מקוות פרק ב משנה ה
ה
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שָׁלוֹשׁ גַּמּוֹת שֶׁלְּמַיִם שְׁאוּבִין
שֶׁלְּלֹג לֹג, <מחוק שללג לג וכתוב עליו שֶׁלַּשֶּׁלֶג>
אִם יָדוּעַ שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ אַרְבָּעִים סְאָה הַמַּיִם כְּשֵׁרִין
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לַגַּמָּא הַשְּׁלִישִׁית,
כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמִקְוֶה סָמוּךְ לַמִּקְוֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ו
ו
הַמְסַנֵּק אֶת הַטִּיט לְצָדָדִין,
וּמָשְׁכוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה לָגִּין,
כָּשֵׁר.
הָיָה תוֹלֵשׁ,
וּמָשְׁכוּ מִמֶּנּוּ שְׁלֹשָׁה לָגִּין,
פָּסוּל.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לִשְׁאוֹב.

מסכת מקוות פרק ב משנה ז
ז
הַמַּנִּיחַ קְנָקְנִים בְּרֹאשׁ הַגַּג לְנַגְּבָן,
וְנִתְמַלּוּ מַיִם,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אִם עוֹנַת גְּשָׁמִים הוּא,
אוֹ אִם יֵשׁ כְּמַעַט מַיִם בַּבּוֹר,
יִשָּׁבֵר,
וְאִם לָאו, לֹא יִשָּׁבֵר.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ,
יִשָּׁבֵר, אוֹ יִכָּפֶה, <יש>
אֲבָל לֹא יֵעָרֶה.

מסכת מקוות פרק ב משנה ח
ח
הַסַּיָּד שֶׁשָּׂכַח עָצִיץ בַּבּוֹר, וְנִתְמַלָּא מַיִם,
אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
יִשַּׁבֵּר.
וְאִם לָאו, לֹא יִשַּׁבֵּר.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, יִשַּׁבֵּר.

מסכת מקוות פרק ב משנה ט
ט
הַמְסַדֵּר קִנְקָנִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר וְנִתְמַלּוּ מַיִם,
אַף עַל פִּי שֶׁבָּלַע הַבּוֹר אֶת מֵימָיו,
הֲרֵי זֶה יִשַּׁבֵּר.

מסכת מקוות פרק ב משנה י
י
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מַיִם וְטִיט,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
מַטְבִּילִים בַּמַּיִם וְאֵין מַטְבִּילִין בַּטִּיט.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
בַּטִּיט וּבַמַּיִם.
בְּאֵי זֶה טִיט מַטְבִּילִין?
בַּטִּיט שֶׁהַמַּיִם צָפִים עַל גַּבָּיו.
הָיוּ הַמַּיִם מִצַּד אֶחָד,
מוֹדֶה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
שֶׁמַּטְבִּילִין בַּמַּיִם וְאֵין מַטְבִּילִין בַּטִּיט.

יא
בְּאֵי זֶה טִיט אָמְרוּ?
בַּטִּיט שֶׁהַקֶּנֶה יוֹרֵד מֵאֵלָיו,
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מָקוֹם שֶׁאֵין קְנֵה הַמִּדָּה עוֹמֵד.
אַבָּא אֱלִיעֶזֶר בֶּן דַּלְעַי אוֹמֵר:
מְקוֹם שֶׁהַמִּשְׁקֶלֶת יוֹרֶדֶת.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַיּוֹרֵד בְּפִי חֲבֵרָיו.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַנִּכְנָס בִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
רִבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
הַנִּמְדָּד בַּלֹּג.

פרק ג

מסכת מקוות פרק ג משנה א

רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר׃
שְׁנֵי מִקְווֹת וְאֵין בָּהֶן אַרְבָּעִים סְאָה,
נָפַל לָזֶה לֹג וּמַחְצָה וְלָזֶה לֹג וּמַחְצָה, וְנִתְעָרְבוּ,
כְּשֵׁרִין, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נִקְרָא עֲלֵיהֶן שֵׁם פְּסוּל.
אֲבָל מִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִין, וְנֶחֱלַק לִשְׁנַיִם,
פָּסוּל, מִפְּנֵי שֶׁנִּקְרָא עָלָיו שֵׁם פְּסוּל.
רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר,
שֶׁרְבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר׃
כָּל מִקְוֶה שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִין,
חָסֵר אֲפִלּוּ קֶרְטוֹב,
כָּשֵׁר, מִפְּנֵי שֶׁחָסְרוּ בּוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים׃
לְעוֹלָם הוּא בְּפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מְלוֹאוֹ וָעוֹד.

מסכת מקוות פרק ג משנה ב
ב
כֵּיצַד?
בּוֹר שֶׁבְּחָצֵר,
וְנָפְלוּ לוֹ שְׁלֹשָׁה לָגִין,
לְעוֹלָם הוּא בְּפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ מְלוֹאוֹ וָעוֹד,
אוֹ עַד שֶׁיַּעֲמִיד בֶּחָצֵר אַרְבָּעִים סְאָה,
וְיִטַּהֲרוּ הָעֶלְיוֹנִים אֶת הַתַּחְתּוֹנִים.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה פּוֹסֵל,
אֶלָּא אִם פָּקַק.

מסכת מקוות פרק ג משנה ג
ג
בּוֹר שֶׁהוּא מָלֵא מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהָאַמָּה נִכְנֶסֶת לוֹ וְיוֹצָא מִמֶּנּוּ,
לְעוֹלָם הוּא בְּפְסוּלוֹ,
עַד שֶׁיִּתְחַשֵּׁב
שֶׁלֹּא נִשְׁתַּיֵּר מִן הָרִאשׁוֹנִים שְׁלֹשֶׁת לָגִין.
שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ מְטִילִין לַמִּקְוֶה,
זֶה לֹג וּמַחְצָה וְזֶה לֹג וּמַחְצָה,
הַסּוֹחֵט אֶת כְּסוּתוֹ מֵטִיל מִמְּקוֹמוֹת הָרְבֵּה,
וְהַמְעֻרֶה מִן הַצְּרָצוּר מֵטִיל מִמְּקוֹמוֹת הָרְבֵּה,
רְבִּי עֲקִיבָה מַכְשִׁיר,
וַחֲכָמִים פּוֹסְלִין.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה׃
לֹא אָמְרוּ מְטִילִין,
אֶלָּא מֵטִיל.
אָמְרוּ לוֹ׃
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ אָמְרוּ,
אֶלָּא׃
שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹכוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִין.

מסכת מקוות פרק ג משנה ד
ד
מִכְלִי אֶחָד, מִשְּׁנַיִם, וּמִשְּׁלֹשָׁה,
מִצְּטָרְפִין;
וּמֵאַרְבָּעָה, אֵינָן מִצְּטָרְפִין.
בַּעַל קֶרִי הַחוֹלֶה
שֶׁנָּפְלוּ עָלָיו תִּשְׁעַת קַבִּין מַיִם,
וְטָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לָגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
מִכְּלִי אֶחָד, מִשְּׁנַיִם וּמִשְּׁלֹשָׁה,
מִצְּטָרְפִין;
מֵאַרְבָּעָה, אֵינָן מִצְּטָרְפִין.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁהִתְחִיל הַשֵּׁנִי עַד שֶׁלֹּא הִסְפִּיק הָרִאשׁוֹן.
בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים?
בִּזְמַן שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּן לְהַרְבּוֹת,
אֲבָל אִם נִתְכַּוֵּן לְהַרְבּוֹת,
אֲפִלּוּ קֻרְטוֹב בְּכָל שֶׁהָ,
מִצְּטָרְפִין בִּשְׁלֹשֶׁת לָגִּין.

פרק ד

מסכת מקוות פרק ד משנה א
הַמַּנִּיחַ כֵּלִים תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֶחָד כֵּלִים גְּדוֹלִים וְאֶחָד כֵּלִים קְטַנִּים,
אֲפִלּוּ כְּלֵי גְלָלִים, כְּלֵי אֲבָנִים, כְּלֵי אֲדָמָה,
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה.
אֶחָד הַמַּנִּיחַ וְאֶחָד הַשּׁוֹכֵחַ,
כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי.
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין בַּשּׁוֹכֵחַ.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
נִמְנוּ וְרָבוּ בֵּית שַׁמַּי עַל בֵּית הֶלֵּל.
וּמוֹדִים בַּשּׁוֹכֵחַ בֶּחָצֵר,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
אָמַר רְבִּי יוֹסֵה:
אֲדַיִן הַמַּחֲלֹקֶת בִּמְקוֹמָהּ.

מסכת מקוות פרק ד משנה ב
ב
הַמַּנִּיחַ טַבְלָא תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אִם יֶשׁ לָהּ לִזְבֵּז, פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה,
וְאִם לָאו, אֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
זְקָפָהּ לִדְוֹחַ,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, אֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.

מסכת מקוות פרק ד משנה ג
ג
הַחוֹטֵט בַּצִּנּוֹר לְקַבֵּל צְרוֹרוֹת,

בְּשֶׁלְּעֵץ, כָּל שֶׁהוּא,
בְּשֶׁלַּחֶרֶשׁ, רְבִיעִית.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּשֶׁלַּחֶרֶשׁ, כָּל שֶׁהוּא,
לֹא אָמְרוּ רְבִיעִית אֶלָּא בְּשִׁבְרֵי כְלֵי חֶרֶשׁ.
הָיוּ צְרוֹרוֹת מִתְחַלְחֲלִין לְתוֹכוֹ,
פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה.
יָרַד לְתוֹכוֹ עָפָר וּנְגָבָם,
כָּשֵׁר.
סִילּוֹן שֶׁהוּא צַר מִכָּן וּמִכָּן, וְרָחָב בָּאֶמְצַע,
אֵינוּ פּוֹסֵל, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נֶעֱשָׂה לְקַבָּלָה.

מסכת מקוות פרק ד משנה ד
ד
מַיִם שְׁאוּבִין וּמֵי גְשָׁמִין
שֶׁמִּתְעָרְבִין בֶּחָצֵר וּבָעוּקָה,
וְעַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
אִם רֹב מִן הַכָּשֵׁר, כָּשֵׁר,
וְאִם רֹב מִן הַפָּסוּל, פָּסוּל;
מַחְצָה לְמַחְצָה, פָּסוּל.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁמִּתְעָרְבִין עַד שֶׁלֹּא יַגִּיעוּ לַמִּקְוֶה.
הָיוּ מְקַלְּחִין לְתוֹךְ הַמַּיִם,
אִם יָדוּעַ שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ אַרְבָּעִים סְאָה מַיִם כְּשֵׁרִים,
עַד שֶׁלֹּא יֵרְדוּ לְתוֹכוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִין מַיִם שְׁאוּבִים,
כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.

מסכת מקוות פרק ד משנה ה
ה
הַשּׁוֹקֶת שֶׁבַּפֶּלַע,
אֵין מְמַלִּין בָּהּ,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וְאֵין מַזִּין מִמֶּנָּה,
וְאֵינָהּ צְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וְאֵינָהּ פּוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
הָיְתָה כְלִי וְחִבְּרָהּ בַּסִּיד,
מְמַלִּין בָּהּ,
וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ,
וּמַזִּין מִמֶּנָּה,
וּצְרִיכָה צָמִיד פָּתִיל,
וּפוֹסֶלֶת אֶת הַמִּקְוֶה.
נִקְּבָה מִלְמַטָּן אוֹ מִן הַצַּד,
אִם אֵינָהּ יְכוֹלָה לְקַבֵּל מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
כְּשֵׁרָה.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב?
כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָה:
מַעֲשֶׂה בְשׁוֹקֶת יְהוֹא שֶׁהָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם,
וְהָיְתָה נְקוּבָה כִשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,

וְהָיוּ כָּל הַטָּהֳרוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם נֶעֱשׂוֹת עַל גַּבָּהּ,
וְשָׁלְחוּ בֵית שַׁמַּי וּפְתָחוּהָ.
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיִּפָּחֵת רֻבָּהּ.

פרק ה

מסכת מקוות פרק ה משנה א
מַעְיָן שֶׁהֶעֱבִירוּ עַל גַּבֵּי הַשּׂוֹקֶת,
פָּסוּל.
הֶעֱבִירוּ עַל גַּבֵּי הַשָּׂפָה כָּל שֶׁהוּא,
כָּשֵׁר חוּצָה לָהּ,
שֶׁהַמַּעְיָן מְטַהֵר בְּכָל שֶׁהוּא.
הֶעֱבִירוּ עַל גַּבֵּי בְרֵכָה וְהִפְסִיקוּ,
הֲרֵי הוּא כְּמוֹת שֶׁהָיָה.
חָזַר וְהִמְשִׁיכוּ,
פָּסוּל לַזָּבִים, וְלַמְצֹרָעִים,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת,
עַד שֶׁיֵּדַע שֶׁיָּצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים.

מסכת מקוות פרק ה משנה ב
ב
הֶעֱבִירוּ עַל גַּבֵּי כֵלִים,
אוֹ עַל גַּבֵּי סַפְסֵל,
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא כְּמוֹת שֶׁהָיָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הֲרֵי הוּא כַּמִּקְוֶה,
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִטְבֹּל עַל גַּבֵּי סַפְסֵל.

מסכת מקוות פרק ה משנה ג
ג
מַעְיָן שֶׁהוּא מוֹשֵׁךְ כְּנַדָּל,
רַבָּה עָלָיו וְהִמְשִׁיכוֹ,
הֲרֵי הוּא כְּמוֹ שֶׁהָיָה.
הָיָה עוֹמֵד,
וְרַבָּה עָלָיו וְהִמְשִׁיכוֹ,
שָׁוֶה לַמִּקְוֶה לְטַהֵר בָּאֶשְׁבָּרִן,
וְלַמַּעְיָן לְהַטְבִּיל בּוֹ כָּל שֶׁהוּא.

מסכת מקוות פרק ה משנה ה
ד
הַזּוֹחֲלִין, כַּמַּעְיָן,
וְהַנּוֹטְפִין, כַּמִּקְוֶה.
הֵעִיד רְבִּי צָדוֹק
עַל הַזּוֹחֲלִין שֶׁרָבוּ עַל הַנּוֹטְפִין,
שֶׁהֵן כְּשֵׁרִין.
וְנוֹטְפִין שֶׁעָשָׂן זוֹחֲלִים,

סוֹמֵךְ אֶפְלוּ מַקֵּל, אֶפְלוּ קָנֶה,
אֶפְלוּ זָב, אֶפְלוּ זָבָה,
יוֹרֵד וְטוֹבֵל.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אֵין מַזְחִילִין בּוֹ.

מסכת מקוות פרק ה משנה ד
ה
כָּל הַיַּמִּים כַּמִּקְוֶה,
שֶׁנֶּאֱמַר: (בְּרֵאשִׁית א,י)
"וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים".
דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הַיָּם הַגָּדוֹל כַּמִּקְוֶה,
לֹא נֶאֱמַר "יַמִּים",
אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֵינֵי יַמִּים הַרְבֵּה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַיַּמִּים מְטַהֲרִין בְּזוֹחֲלִין,
וּפְסוּלִין לַזָּבִין, וְלַמְצֹרָעִין,
וּלְקַדֵּשׁ מֵהֶן מֵי חַטָּאת.

מסכת מקוות פרק ה משנה ו
ו
גַּל שֶׁנִּתְלַשׁ וּבוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
וְנָפַל עַל הָאָדָם וְעַל הַכֵּלִים,
טְהוֹרִים.
כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
טוֹבְלִים וּמַטְבִּילִין.
מַטְבִּילִים בַּחֲרִיצִים, וּבִנְעָצִים,
וּבְפִרְסַת חֲמוֹר הַמְעֹרֶבֶת בַּבִּקְעָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין בַּחַרְדְּלִית.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין.
וּמוֹדִין שֶׁהוּא גּוֹדֵר כֵּלִים וְטוֹבֵל בָּהֶן.
וְכֵלִים שֶׁגָּדַר בָּהֶן,
לֹא הָטְבָּלוּ.

פרק ו

מסכת מקוות פרק ו משנה א
כָּל הַמְעָרֵב לַמִּקְוֶה, כַּמִּקְוֶה.
חוֹרְרֵי הַמְּעָרָה וְסִדְקֵי הַמְּעָרָה,
מַטְבִּילִין בָּהֶן שֶׁהֵן. <'במה' מחוק לפני 'שהן'>
עוּקַת הַמְּעָרָה, אֵין מַטְבִּילִין בָּהּ,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיְתָה נְקוּבָה כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אֵימָתַי?
בִּזְמַן שֶׁהִיא מַעֲמֶדֶת עַצְמָהּ.
אֲבָל אִם אֵינָהּ מַעֲמֶדֶת עַצְמָהּ,
מַטְבִּילִין בָּהּ בְּמָה שֶׁהִיא.

מסכת מקוות פרק ו משנה ב
ב
דְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא כֵּלִים וְהִטְבִּילוֹ,
הֲרֵי אֵלּוּ טְהוֹרִין.
אִם לֹא טָבַל בְּמַיִם מְעֹרָבִים, <היה כתוב ונמחק: 'המים'>
עַד שֶׁיְּהוּ מְעֹרָבִים כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

מסכת מקוות פרק ו משנה ג
ג
שְׁלֹשָׁה מִקְווֹת,
בָּזֶה עֶשְׂרִים, וּבָזֶה עֶשְׂרִים,
וּבָזֶה עֶשְׂרִים סְאָה מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהַשָּׁאוּב מִן הַצַּד,
וְיָרְדוּ שְׁלֹשָׁה וְטָבְלוּ בָהֶן וְנִתְעָרְבוּ,
הַמִּקְווֹת טְהוֹרִין,
וְהַטּוֹבְלִים טְהוֹרִין.
הָיָה הַשָּׁאוּב בָּאֶמְצַע,
וְיָרְדוּ שְׁלֹשָׁה וְטָבְלוּ בָהֶן וְנִתְעָרְבוּ,
הַמִּקְווֹת כְּמוֹת שֶׁהָיוּ,
וְהַטּוֹבְלִין כְּמוֹת שֶׁהָיוּ.

מסכת מקוות פרק ו משנה ד
ד
הַסְּפוֹג וְהַדְּלִי שֶׁהָיוּ בָהֶן שְׁלֹשֶׁת לָגִין מַיִם,
נָפְלוּ לַמִּקְוֶה, לֹא פְסָלוּהוּ,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת לָגִין שֶׁנָּפְלוּ.

מסכת מקוות פרק ו משנה ה
ה
הַשְּׁדָה וְהַתֵּבָה שָׁוִים, <שבים>
אֵין מַטְבִּילִין בָּהֶם,
אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ נְקוּבִין כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בִּכְלִי גָדוֹל, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וּבַקָּטָן, רֻבּוֹ.
וְאִם הָיָה שַׁק אוֹ קֻפָּה,
מַטְבִּילִין בָּהֶם בְּמָה שֶׁהֵן,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מְעֹרָבִים.
הָיוּ נְתוּנִים תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֵינָן פּוֹסְלִין אֶת הַמִּקְוֶה,
אֶלָּא מַטְבִּילִין אוֹתָן,
וּמַעֲלִין אוֹתָן כְּדַרְכָּן.

מסכת מקוות פרק ו משנה ו

ו
גַּצְטָרָה שֶׁבַּמְּקֶוֶה,
וְהִטְבִּיל בָּהּ אֶת הַכֵּלִים,
טָהֲרוּ מִטֻּמְאָתָן,
אֲבָל טְמֵאִין עַל גַּב כְּלִי חֶרֶשׂ.
אִם הָיוּ הַמַּיִם צָפִין עַל גַּבָּיו כָּל שֶׁהֵן,
טְהוֹרִין.
מַעְיָן שֶׁהוּא יוֹצֵא מִן הַתַּנּוּר,
וְיָרַד וְטָבַל בְּתוֹכוֹ,
הוּא טָהוֹר, וְיָדָיו טְמֵאוֹת;
אִם הָיוּ עַל גַּבָּיו רוּם יָדָיו,
טְהוֹרוֹת.

מסכת מקוות פרק ו משנה ז
ז
עֵרוּב הַמְּקוָוֹת, כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
כְּעֵבְיָהּ כַּחֲלָלָהּ,
כִּשְׁתֵּי אֲצָבָעוֹת חוֹזְרוֹת לִמְקוֹמָן.
סָפֵק שֶׁהִיא כִשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
סָפֵק שֶׁאֵינָהּ כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד,
פְּסוּלָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִן הַתּוֹרָה.
וְכֵן כַּזַּיִת מִן הַמֵּת,
וְכַזַּיִת מִן הַנְּבֵלָה,
וְכָעֲדָשָׁה מִן הַשֶּׁרֶץ.
כָּל שֶׁיַּעֲמֹד בִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד לְמַעֲטָהּ. <נמחק מ ונכתב עליו ל>
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִבְּרִית הַמַּיִם, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ו משנה ח
ח
מְטַהֲרִים אֶת הַמְּקוָוֹת,
הָעֶלְיוֹן מִן הַתַּחְתּוֹן,
הָרָחוֹק מִן הַקָּרוֹב.
כֵּיצַד?
מֵבִיאִין סִילוֹן שֶׁלַּחֶרֶשׂ אוֹ שֶׁלְּאֶבֶר,
וּמַנִּיחַ אֶת יָדָיו תַּחְתָּיו עַד שֶׁהוּא מִתְמַלֵּא מַיִם,
וּמוֹשְׁכוֹ וּמַשִּׁיקוֹ אֲפִלּוּ כְשָׁעָרָה, דַּיּוֹ.
הָיָה בָּעֶלְיוֹן אַרְבָּעִים סְאָה,
וּבַתַּחְתּוֹן אֵין כְּלוּם,
מְמַלֵּא בַּכָּתֵף וְנוֹתֵן לָעֶלְיוֹן,
עַד שֶׁיֵּרְדוּ לַתַּחְתּוֹן אַרְבָּעִים סְאָה.

מסכת מקוות פרק ו משנה ט
ט
כֹּתֶל שֶׁבֵּין שְׁנֵי מִקְוָוֹת שֶׁנִּסְדַּק,
לַשֶּׁתִי, מִצְטָרֵף,
וְלָעֶרֶב, אֵינוֹ מִצְטָרֵף,
עַד שֶׁיְּהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חִלּוּף הַדְּבָרִים.

נִפְרְצוּ זֶה לְתוֹךְ זֶה,
עַל רוּם כִּקְלִפַּת הַשּׁוּם,
וְעַל רֹחַב כִּשְׁפוֹפֶרֶת הַנּוֹד.

מסכת מקוות פרק ו משנה י
י
הָאַבִּיק שֶׁבַּמַּרְחֵץ,
בִּזְמַן שֶׁהוּא בָּאֶמְצַע, פּוֹסֵל,
מִן הַצַּד, אֵינוּ פּוֹסֵל,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּמְקֻוֶה סָמוּךְ לַמִּקְוֶה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם מְקַבֶּלֶת הָאַמְבָּטִי רְבִיעִית
עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לָאַבִּיק, כָּשֵׁר,
וְאִם לָאו, פָּסוּל.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
אִם מְקַבֵּל הָאַבִּיק כָּל שֶׁהוּא,
פָּסוּל.

מסכת מקוות פרק ו משנה יא
יא
הַמְטַהֶרֶת שֶׁבַּמַּרְחֵץ,
הַתַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין,
וְהָעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה כְשֵׁרִין,
אִם יֵשׁ כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לָגִין,
פָּסוּל.
כַּמָּה יְהֵא בַנֶּקֶב וְיהֵא בּוֹ שְׁלֹשֶׁת לָגִים?
אֶחָד מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים לִבְרֵכָה.
דִּבְרֵי רְבִּי יוֹסֵה.
וּרְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹנָה מְלֵאָה כְשֵׁרִים,
וְהָעֶלְיוֹנָה מְלֵאָה שְׁאוּבִין,
וְיֵשׁ כְּנֶגֶד הַנֶּקֶב שְׁלֹשֶׁת לָגִים,
כָּשֵׁר,
שֶׁלֹּא אָמְרוּ אֶלָּא שְׁלֹשֶׁת לָגִין שֶׁנָּפַל.

פרק ז

מסכת מקוות פרק ז משנה א
יֵשׁ מַעֲלִין אֶת הַמִּקְוֶה וְלֹא פוֹסְלִין,
פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין,
לֹא מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין.
אֵלּוּ מַעֲלִין וְלֹא פוֹסְלִין:
הַשֶּׁלֶג,
וְהַבָּרָד,
וְהַכְּפוֹר, <וְהַכִּיפּוֹר>
וְהַגְּלִיד,
וְהַמֶּלַח,

וְטִיט הַנָּדוֹק.
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
הָיָה יִשְׁמָעֵאל דָּן כְּנֶגְדִּי לוֹמַר:
הַשֶּׁלֶג אֵינוּ מַעֲלֶה אֶת הַמִּקְוֶה.
וְהֵעִידוּ אַנְשֵׁי מִידְבָּא מִשְּׁמוֹ,
שֶׁאָמַר לָהֶם:
"צְאוּ וְהָבִיאוּ שֶׁלֶג כַּתְּחִלָּה!"
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֶבֶן הַבָּרָד כַּמַּיִם.

ב
כֵּיצַד מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין?
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת,
נָפַל מֵהֶם סְאָה לְתוֹכוֹ וְהֶעֱלַתּוּ,
נִמְצְאוּ מַעֲלִין וְלֹא פּוֹסְלִין.

מסכת מקוות פרק ז משנה ב
ג
אֵלּוּ פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין:
הַמַּיִם, בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִין,
מֵי כְבָשִׁין,
וּמֵי שְׁלָקוֹת,
וְהַתַּמָּד עַד שֶׁלֹּא הֶחֱמִיץ.

ד
כֵּיצַד פּוֹסְלִין וְלֹא מַעֲלִין?
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר קֶרֶטוֹב,
וְנָפַל מֵהֶן קֶרֶטוֹב לְתוֹכוֹ, וְלֹא הֶעֱלָהוּ,
פּוֹסְלוֹ בִּשְׁלֹשֶׁת לָגִין.
אֲבָל שְׁאָר מַשְׁקִין,
וּמֵי פֵרוֹת,
הַצִּיר,
וְהַמָּרִיס,
וְהַתַּמָּד מִשֶּׁהֶחֱמִיץ,
פְּעָמִים מַעֲלִים וּפְעָמִים שֶׁאֵינָן מַעֲלִין.
כֵּיצַד?
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה חָסֵר אַחַת,
וְנָפַל מֵהֶן סְאָה לְתוֹכוֹ, וְלֹא הֶעֱלַתּוּ,
הָיוּ בוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
נָתַן סְאָה וְנָטַל סְאָה,
הֲרֵי זֶה כָּשֵׁר.

מסכת מקוות פרק ז משנה ג
ה
הֵדִיחַ בּוֹ סְלֵי זֵיתִים וְסַלֵּי עֲנָבִים,
וְשִׁנּוּ מַרְאָיו, כָּשֵׁר.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מִי הַגָּבַע פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בִּשְׁלֹשֶׁת לָגִין,
וְאֵין פּוֹסְלִין אוֹתוֹ בְּשִׁנּוּי מַרְאֶה.
נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּמֻחַל,

וְשִׁנּוּ אֶת מַרְאָיו, פָּסוּל.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
יַמְתִּין עַד שֶׁיֵּרְדוּ הַגְּשָׁמִים,
וְיַחְזְרוּ מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם.
הָיוּ בוֹ אַרְבָּעִים סְאָה,
מְמַלֵּא בַּכָּתֵף וְנוֹתֵן לְתוֹכוֹ,
עַד שֶׁיַּחְזְרוּ מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם.

מסכת מקוות פרק ז משנה ד
ו <ד>
נָפַל לְתוֹכוֹ יַיִן וּמִחַל,
וְשִׁנּוּ מִקְצָת מַרְאָיו,
אֵין בּוֹ מַרְאֵה מַיִם אַרְבָּעִים סְאָה,
חֲרֵי זֶה לֹא יִטְבֹּל בּוֹ.

מסכת מקוות פרק ז משנה ה
ז
שְׁלֹשֶׁת לָגִּין מַיִם חָסֵר קָרְטוֹב,
וְנָפַל לְתוֹכָן קָרְטוֹב יַיִן,
וַחֲרֵי מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַיַּיִן,
וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה,
לֹא פְסָלוּהוּ.
שְׁלֹשֶׁת לָגִּים מַיִם חָסֵר קָרְטוֹב,
וְנָפַל לְתוֹכָן קָרְטוֹב חָלָב,
וַחֲרֵי מַרְאֵיהֶן כְּמַרְאֵה הַמַּיִם,
וְנָפְלוּ לַמִּקְוֶה,
לֹא פְסָלוּהוּ.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַנִּרְאֶה.

מסכת מקוות פרק ז משנה ו
ח
מִקְוֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעִים סְאָה מְכֻוָּנוֹת,
וְיָרְדוּ שְׁנַיִם וְטָבְלוּ זֶה אַחַר זֶה,
הָרִאשׁוֹן טָהוֹר, וְהַשֵּׁנִי טָמֵא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיוּ רַגְלָיו שֶׁלָּרִאשׁוֹן נוֹגְעוֹת בַּמַּיִם,
אַף הַשֵּׁנִי טָהוֹר.

ט
הִטְבִּיל בּוֹ אֶת הַסָּגוֹס, וְהֶעֱלָהוּ,
וּמִקְצָתוֹ נוֹגֵעַ בַּמַּיִם,
טָהוֹר.
הַכַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
כֵּינָן שֶׁהִגְבִּיהַּ שִׁפְתוֹתֵיהֶן מִן הַמַּיִם,
הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָן שְׁאוּבִין.
כֵּיצַד יַעֲשֶׂה?
מַטְבִּילָן וּמַעֲלֶה אוֹתָן דֶּרֶךְ שׁוּלֵיהֶן.

מסכת מקוות פרק ז משנה ז

י
הַטּוֹבֵל בּוֹ אֶת הַמִּטָּה,
אַף עַל פִּי שֶׁרַגְלֶיהָ שׁוֹקְעוֹת בְּטִיט הֶעָבֶה,
טְהוֹרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם מַקְדִּימִים.
מִקְוֶה שֶׁמֵּימָיו מְרֻדָּדִין,
כּוֹבֵשׁ אֲפִלּוּ חֲבִילֵי עֵצִים,
אֲפִלּוּ חֲבִילֵי קָנִים,
כְּדֵי שֶׁיִּתְפַּחוּ הַמַּיִם,
וְיוֹרֵד וְטוֹבֵל.
מַחַט שֶׁהִיא נְתוּנָה עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
הָיָה מוֹלִיךְ וּמֵבִיא בַּמַּיִם,
כֵּיוָן שֶׁעָבַר עָלֶיהָ הַגַּל,
טְהוֹרָה.

פרק ח

מסכת מקוות פרק ח משנה א
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּמִקְווֹתֶיהָ טְהוֹרִין.
מִקְווֹת הָעַמִּים שֶׁבְּחוּץ לָאָרֶץ,
כְּשֵׁרִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין,
אֲפִלּוּ נִתְמַלְּאוּ בְקִילוֹן.
שֶׁלְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁבַּחוּץ לַמַּפְתֵּחַ,
כְּשֵׁרִין אַף לַנִּדּוֹת.
שֶׁלִּפְנִים מִן הַמַּפְתֵּחַ,
כְּשֵׁרִין לְבַעֲלֵי קְרָיִין,
וּפְסוּלִין לְכָל הַטְּמֵאִין.
רִבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
הַקְּרוֹבִין לָעִיר וְלַדֶּרֶךְ,
טְמֵאִין מִפְּנֵי הַכְּבִיסָה,
וְהָרְחוֹקִין, טְהוֹרִין.

מסכת מקוות פרק ח משנה ב
ב
אֵלּוּ בַּעֲלֵי קְרָיִין צְרִיכִין טְבִילָה:
רָאָה מַיִם חֲלוּקִים אוֹ עֲכוּרִין,
בַּתְּחִלָּה, טָהוֹר, <אולי כַּתְּחִלָּה>
בָּאֶמְצַע וּבַסּוֹף, טָמֵא,
בַּתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, טָהוֹר.
לְבָנִים וְנִמְשָׁכִין, טָמֵא.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַלְּבָנִים כָּעֲכוּרִים.

מסכת מקוות פרק ח משנה ג
ג
הַמֵּטֵל טִפִּים עָבוֹת מִתּוֹךְ הָאַמָּה,
טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי אֶלְעָזָר חֲסָמָה.

הַמְהַרְהֵר בַּלַּיְלָה,
וְעָמַד וּמָצָא בְשָׂרוֹ חַם,
טָמֵא.
הַפּוֹלֶטֶת שִׁכְבַת זֶרַע בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי,
טְהוֹרָה.
דִּבְרֵי רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה.
רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
פְּעָמִים שֶׁהֵן אַרְבַּע עוֹנוֹת,
פְּעָמִים שֶׁהֵן חָמֵשׁ,
פְּעָמִים שֶׁהֵן שֵׁשׁ.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם חָמֵשׁ.

מסכת מקוות פרק ח משנה ד
ד
נִכְרִית שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִיִּשְׂרָאֵל,
טְמֵאָה.
בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁפָּלְטָה שִׁכְבַת זֶרַע מִן הַנִּכְרִי,
טְהוֹרָה.
הָאִשָּׁה שֶׁשִּׁמְּשָׁה בֵיתָהּ,
וְיָרְדָה וְטָבְלָה וְלֹא כִבְּדָה אֶת הַבַּיִת,
כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה.
בַּעַל קֶרִי שֶׁטָּבַל וְלֹא הֵטִיל לַמַּיִם,
כְּשֶׁיָּטִיל לַמַּיִם, טָמֵא.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בַּחוֹלֶה וּבַזָּקֵן, טָמֵא.
בַּיֶּלֶד וּבַבָּרִיא, טָהוֹר.

מסכת מקוות פרק ח משנה ה
ה
נִדָּה שֶׁנָּתְנָה מָעוֹת בְּפִיהָ,
וְיָרְדָה וְטָבְלָה, טָהֳרָה מִטֻּמְאָתָהּ,
אֲבָל טְמֵאָה עַל גַּב רוֹקָהּ.
נָתְנָה שְׁעָרָהּ בְּפִיהָ,
קָפְצָה יָדָהּ,
קָרְצָה שִׁפְתוֹתֶיהָ,
כְּאִלּוּ לֹא טָבְלָה.
הָאוֹחֵז בָּאָדָם וּבַכֵּלִים וּמַטְבִּילָן,
טְמֵאִין.
וְאִם הֵדִיחַ אֶת יָדָיו בַּמַּיִם, טְהוֹרִין.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
יָרְפָּה, עַד שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.
בֵּית הַסְּתָרִים וּבֵית הַקְּמָטִים,
אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.

פרק ט

מסכת מקוות פרק ט משנה א

אֵלּוּ חוֹצְצִין בָּאָדָם:
חוּטֵי צֶמֶר, חוּטֵי פִּשְׁתָּן,
וְהָרְצוּעוֹת שֶׁבְּרָאשֵׁי הַבָּנוֹת.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁלַּצֶּמֶר וְשֶׁלַּשַּׁעַר אֵינָן חוֹצְצִין,
מִפְּנֵי שֶׁהַמַּיִם בָּאִים בָּהֶן.

מסכת מקוות פרק ט משנה ב
ב
קִלְקֵי הַלֵּב וְהַזָּקָן,
וּבֵית הַסְּתָרִים בָּאִשָּׁה,
לִפְלוּחַ שֶׁחוּץ לָעַיִן,
וְגֶלֶד שֶׁחוּץ לַמַּכָּה,
וְהָרִטְיָה שֶׁעָלֶיהָ,
וְשֶׁרֶף הַיָּבֵשׁ,
וְגִלְדֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ,
וּבָצֵק שֶׁעַל הַצִּפָּרֶן,
וְהַמַּלְמוּלִין,
וְטִיט הַיָּוֵן,
וְטִיט הַיּוֹצְרִין,
וְגֵץ יָוֵנִי.
אֵי זֶה הוּא טִיט הַיָּוֵן?
זֶה טִיט הַבּוֹרוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים מ,ג)
"וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט הַיָּוֵן". <ויקם על סלע רגלי>

ג
טִיט הַיּוֹצְרִין כִּשְׁמוּעוֹ.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בְּשֶׁלַּיּוֹצְרִין,
וּמְטַמֵּא בְּשֶׁלִּמְרָקָה.
גֵּץ יָוֵנִי, אֵלּוּ יִתְדוֹת הַדְּרָכִין,
שֶׁאֵין טוֹבְלִין בָּהֶן וְלֹא מַטְבִּילִין אוֹתָן.
וּשְׁאָר כָּל הַטִּיט,
מַטְבִּילִין בּוֹ כְּשֶׁהוּא לַח.
לֹא יִטְבֹּל בָּאָבָק שֶׁעַל רַגְלָיו.
וְלֹא יִטְבֹּל אֶת הַקֻּמְקוּם בַּפֶּחָמִים,
אֶלָּא אִם שִׁפְשֵׁף.

מסכת מקוות פרק ט משנה ג
ד
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן חוֹצְצִין:
קִלְקֵי הָרֹאשׁ,
וּבֵית הַשֶּׁחִי,
וּבֵית הַסְּתָרִים בָּאִישׁ.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה,
כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו,
חוֹצֵץ,
וְשֶׁאֵינוֹ מַקְפִּיד עָלָיו,
אֵינוֹ חוֹצֵץ.

מסכת מקוות פרק ט משנה ד
ה
לִפְלוּף שֶׁבָּעַיִן,
וְגֶלֶד שֶׁעַל הַמַּכָּה,
וְשֶׁרֶף הַלַּח,
וְלִכְלוּכֵי צוֹאָה שֶׁעַל בְּשָׂרוֹ,
וְצוֹאָה שֶׁתַּחַת הַצִּפָּרֶן,
וְצִפָּרֶן הַמְדֻלְדֶּלֶת,
כְּשׁוּת שֶׁלַּקָּטָן,
לֹא מְטַמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא.
קְרוּם שֶׁעַל הַמַּכָּה,
טָמֵא וּמְטַמֵּא.

מסכת מקוות פרק ט משנה ה
ו
אֵלּוּ חוֹצְצִין בַּכֵּלִים:
הַזֵּפֶת וְהַמּוֹר בִּכְלֵי זְכוּכִית,
בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ,
עַל הַשֻּׁלְחָן וְעַל הַטַּבְלָה וְעַל הַדַּרְגָּשׁ,
וְעַל הַנְּקִיּוֹם,
חוֹצְצִין,
עַל הַבְּלוּסִים, אֵינָן חוֹצְצִין.
עַל מְטוֹת בַּעַל הַבַּיִת, חוֹצֵץ,
וְעַל שֶׁלְּעָנִי, אֵינוּ חוֹצֵץ.
עַל אֲכוֹף בַּעַל הַבַּיִת, חוֹצֵץ,
וְעַל שֶׁלְּזַקָּקִין, אֵינוּ חוֹצֵץ.
עַל הַמַּרְדַּעַת חוֹצֵץ.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
עַד כָּאֹסֶר הָאִיטַלְקִי.

מסכת מקוות פרק ט משנה ו
ז
עַל הַבְּגָדִים מִצַּד אֶחָד, אֵינוּ חוֹצֵץ,
מִשְּׁנֵי צְדָדִין, חוֹצֵץ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רְבִּי יִשְׁמָעֵאל:
אַף מִצַּד אֶחָד.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
שֶׁל בַּנִּים, מִצַּד אֶחָד,
וְשֶׁלַּבּוּר, מִשְּׁנֵי צְדָדִין.

מסכת מקוות פרק ט משנה ז
ח
מִטְפַּחַת שֶׁלְּזַפְתִּין וְשֶׁלַּיּוֹצְרִין וְשֶׁלִּמְפַסְּלֵי אִילָנוֹת,
אֵינָן חוֹצְצִין.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלְּקַיָּצִים כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַמַּקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ,
וְשֶׁאֵינוּ מַקְפִּיד עָלָיו, אֵינוּ חוֹצֵץ.

פרק י

מסכת מקוות פרק י משנה א
כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהִכְנִיסָן שֶׁלֹּא כְדַרְכָּן,
אוֹ שֶׁהִכְנִיסָן כְּדַרְכָּן וְלֹא מֵרְקָן,
אוֹ שֶׁמֵּרְקָן וְנִשְׁבָּרוּ,
הֲרֵי אֵלּוּ חוֹצְצִין.
כְּלִי שֶׁהִטְבִּילוֹ דֶּרֶךְ פִּיו,
כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.
הִטְבִּילוֹ כְדַרְכּוֹ וְלֹא הַזִּבּוֹרִית,
עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ.
כְּלִי שֶׁהוּא צַר מִכָּן וּמִכָּן וְרָחָב בָּאֶמְצַע,
אֵינוֹ טָהוֹר, עַד שֶׁיַּטֶּנּוּ עַל צִדּוֹ.
צְלוֹחִית שֶׁפִּיהָ שׁוֹקֵעַ,
אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּקָּבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
קַלְמָרִין,
אֵינָהּ טְהוֹרָה, עַד שֶׁיִּקָּבֶנָּה מִצִּדָּהּ.
קַלְמָרִין שֶׁלְּיוֹסֵף הַכֹּהֵן הָיְתָה נְקוּבָה בְּצִדָּהּ.

מסכת מקוות פרק י משנה ב
ב
הַפַּר וְהַכֶּסֶת שֶׁלָּעוֹר,
הֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן הַמַּיִם.
כֶּסֶת עֲגָלָה, הַבַּדּוּר, וְהָאֻמּוֹן,
וְהַקֻּמִּיעַ, וּתְפִלָּה,
אֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא,
טוֹבְלִין סְתוּמִין.

מסכת מקוות פרק י משנה ג
ג
אֵלּוּ שֶׁאֵינָן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם:
קִשְׁרֵי הֶעָנִי,
וְהַנּוּמִין,
וַחֲבַט שֶׁלַּסַּנְדָּל,
וּתְפִלָּה שֶׁלָּרֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁהִיא חוּצָה,
וְשֶׁלַּזְּרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁהִיא עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת,
וְאָזְנֵי הַחֻמָּת,
וְאָזְנֵי הַתַּרְמִיל.

מסכת מקוות פרק י משנה ד
ד
אֵלּוּ שֶׁהֵן צְרִיכִין שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶם הַמַּיִם:
הַקֶּשֶׁר שֶׁבַּפְּרַקְרָסִין שֶׁבַּכָּתֵף, *<מין גופיה שקושרים על הכתף>*
וְשָׂפָה שֶׁלַּסָּדִין,
צָרִיךְ לִמְתֹּחַ,

וּתְפִלָּה שֶׁלְּרֹאשׁ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ חוּצָה,
וְשֶׁלַּזְּרוֹעַ בִּזְמַן שֶׁאֵינָהּ עוֹלָה וְיוֹרֶדֶת,
וְשֶׁנָּץ שֶׁלַּסַּנְדָּל,
וּבְגָדִים שֶׁהִטְבִּילָן מְכֻבָּסִין,
עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ. <שֶׁיְּבַעְבִּיעוּ>
הִטְבִּילָן נְגוּבִים,
עַד שֶׁיְּבַעְבְּעוּ, וְיָנוּחוּ מִבְּעְבּוּעָן.

מסכת מקוות פרק י משנה ה
ה
כָּל יְדוֹת הַכֵּלִים שֶׁהֵן אֲרֻכִּין וְעָתִיד לְקוֹצְצָן,
מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כֻּלּוֹ.
שַׁלְשֶׁלֶת דְּלִי גָּדוֹל, אַרְבָּעָה טְפָחִים,
וְשֶׁלַּקָּטָן, עֲשָׂרָה,
מַטְבִּילָן עַד מְקוֹם הַמִּדָּה.
רְבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר:
עַד שֶׁיַּטְבִּיל אֶת כָּל הַטַּבַּעַת.
הַחֻבָּל שֶׁהוּא קָשׁוּר בַּקֻּפָּה,
אֵינוּ חִבּוּר, אֶלָּא אִם תָּפַר. <אֵינָהּ>

מסכת מקוות פרק י משנה ו
ו
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אֵין מַטְבִּילִין חַמִּים בַּצּוֹנְנִין,
וְלֹא צוֹנְנִין בַּחַמִּים,
לֹא יָפִים בָּרָעִים,
וְלֹא רָעִים בַּיָּפִים.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מַטְבִּילִין.
כְּלִי שֶׁהוּא מָלֵא מַשְׁקִים,
הִטְבִּילוֹ, כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.
מָלֵא מֵי רַגְלַיִם,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן מַיִם.
מָלֵא מֵי חַטָּאת,
עַד שֶׁיְּרִבּוּ הַמַּיִם עַל מֵי חַטָּאת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ כְלִי מַחֲזִיק כּוֹר,
וְאֵין בּוֹ אֶלָּא רְבִיעִית,
כְּאִלּוּ לֹא טָבַל.

מסכת מקוות פרק י משנה ז
ז
כָּל הָאֲכָלִין מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בְּכַחֲצִי פְרָס.
כָּל הַמַּשְׁקִים מִצְטָרְפִין לִפְסוֹל אֶת הַגְּוִיָּה בָּרְבִיעִית.
זֶה חֹמֶר בְּשׁוֹתֶה מַשְׁקִים טְמֵאִים מִבַּמְּקֶוֶה,
שֶׁעָשָׂה בּוֹ שְׁאָר מַשְׁקִין כַּמַּיִם.

מסכת מקוות פרק י משנה ח

ח
אָכַל אֲכָלִין טְמֵאִין,
וְשָׁתָה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
טָבַל וְהֶקִיאָן,
טְמֵאִין, מִפְנֵי שֶׁאֵינָן טְהוֹרִין בַּגּוּף.
שָׁתָה מַיִם טְמֵאִין,
טָבַל וְהֶקִיאָן,
טְהוֹרִין, מִפְנֵי שֶׁהֵן טְהוֹרִין בַּגּוּף.
בָּלַע טַבַּעַת טְהוֹרָה,
וְנִכְנַס לְאֹהֶל הַמֵּת,
הִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל, הֱקִיאָהּ,
הֲרֵי הִיא כְּמוֹת שֶׁהָיְתָה.
בָּלַע טַבַּעַת טְמֵאָה,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ;
הֱקִיאָהּ,
טְמֵאָה, וְטַמֵּאתוֹ.
חֵץ שֶׁהוּא תָּחוּב בָּאָדָם,
בִּזְמַן שֶׁהוּא נִרְאֶה, חוֹצֵץ.
אִם אֵינוּ נִרְאֶה, אֵינוּ חוֹצֵץ,
טוֹבֵל וְאוֹכֵל בִּתְרוּמָתוֹ.

חסלת מסכת מקוות

מסכת נדה

פרק א

מסכת נדה פרק א משנה א
א
שַׁמַּי אוֹמֵר:
כָּל הַנָּשִׁים דַּיָּן שָׁעְתָן.
הֶלֵל אוֹמֵר:
מִפְקִידָה לִפְקִידָה,
וַאֲפִלּוּ לְיָמִים הַרְבֵּה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לֹא כִדְבְרֵי זֶה וְלֹא כִדְבְרֵי זֶה,
אֶלָּא מֵעֵת לְעֵת מְמַעֲטֶת עַל יָד מִפְקִידָה לִפְקִידָה,
וּמִפְקִידָה לִפְקִידָה מְמַעֲטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת.
וְכָל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
הַמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִים,
הֲרֵי זוֹ כְּפִקִידָה,
וּמְמַעֲטֶת עַל יָד מֵעֵת לְעֵת וְעַל יָד מִפְקִידָה לִפְקִידָה.

מסכת נדה פרק א משנה ב
ב

כֵּיצַד דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ?
הָיְתָה יוֹשֶׁבֶת בַּמִּטָּה וַעֲסוּקָה בְּטַהֲרוֹת,
פָּרְשָׁה וְרָאָת,
הִיא טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְהוֹרוֹת.
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת,
אֵינָהּ מוֹנָה אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁרָאָת.

מסכת נדה פרק א משנה ג
ג
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אַרְבַּע נָשִׁים דַּיָּן שַׁעְתָּן:
בְּתוּלָה, וּמְעֻבֶּרֶת, וּמֵנִיקָה, וּזְקֵנָה.
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
לֹא שָׁמַעְתִּי אֶלָּא בְתוּלָה,
אֲבָל הֲלָכָה כִּדְבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר.

מסכת נדה פרק א משנה ד
ד
אֵי זוֹ הִיא בְתוּלָה?
כָּל שֶׁלֹּא רָאָת דָּם מְיָמֶיהָ,
אַף עַל פִּי נִשּׂוּאָה.
מְעֻבֶּרֶת?
מִשֶּׁיִּוָּדַע עוֹבָרָהּ.
מֵנִיקָה?
עַד שֶׁתִּגְמֹל אֶת בְּנָהּ. <מִשֶּׁתִּגָּמֵל>
נָתְנָה בְנָהּ לְמֵנִיקָה,
גְּמָלַתּוּ אוֹ מֵת,
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

מסכת נדה פרק א משנה ה
ה
אֵיזוֹ הִיא זְקֵנָה?
כָּל שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלוֹשׁ עוֹנוֹת סָמוּךְ לְזִקְנָתָהּ.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
כָּל אִשָּׁה שֶׁעָבְרוּ עָלֶיהָ שָׁלוֹשׁ עוֹנוֹת,
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
מְעֻבֶּרֶת וּמֵנִיקָה שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם שָׁלוֹשׁ עוֹנוֹת,
דַּיָּן שַׁעְתָּן.

מסכת נדה פרק א משנה ו
ו
וּבַמָּה אָמְרוּ דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ?
בִּרְאָיָה הָרִאשׁוֹנָה,
אֲבָל בַּשְּׁנִיָּה,
מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת.

וְאִם רָאָת הָרִאשׁוֹנָה מֵאֵנֶס,
אַף בַּשְּׁנִיָּה דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

מסכת נדה פרק א משנה ז
ז
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ,
צְרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת,
חוּץ מִן הַנִּדָּה,
וְהַיּוֹשֶׁבֶת עַל דָּם טָהוֹר.
וְהַמְשַׁמֶּשֶׁת בְּעֵדִים,
חוּץ מִן הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דָּם טָהוֹר,
וּבְתוּלָה, שֶׁדָּמֶיהָ טְהוֹרִין.
פַּעֲמִים הִיא שֶׁצְּרִיכָה לִהְיוֹת בּוֹדֶקֶת:
בַּשַּׁחֲרִית וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וּבְשָׁעָה שֶׁהִיא עוֹבֶרֶת לְשַׁמֵּשׁ אֶת בֵּיתָהּ.
יְתֵרוֹת עֲלֵיהֶן הַפְּחָנוֹת,
בְּשָׁעָה שֶׁהֵן אוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף בְּשָׁעַת עֲבִירָתָן מִלֹּאכַל בִּתְרוּמָה.

פרק ב

מסכת נדה פרק ב משנה א
א
כָּל הַיָּד הַמַּרְבָּה לִבְדוֹק,
בַּנָּשִׁים, מְשֻׁבַּחַת,
וּבָאֲנָשִׁים, תִּקָּצֵץ.
הַחֵרֶשֶׁת, וְהַשּׁוֹטָה, וְהַסּוֹמָה,
וְכָל מִי שֶׁנִּטְרְפָה דַּעְתָּהּ,
אִם יֵשׁ לָהֶן פְּקָחוֹת, מַתְקִינוֹת אוֹתָן,
וְהֵן אוֹכְלוֹת בִּתְרוּמָה.
דֶּרֶךְ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל,
מְשַׁמְּשׁוֹת בִּשְׁנֵי עֵדִים:
אֶחָד לוֹ, וְאֶחָד לָהּ.
וְהַצְּנוּעוֹת מַתְקִינוֹת לָהֶן שְׁלִישִׁי,
וְאֶחָד לְהַתְקִין אֶת הַבַּיִת.

מסכת נדה פרק ב משנה ב
ב
נִמְצָא עַל שֶׁלּוֹ,
טְמֵאִין, וְחַיָּבִין בַּקְּרְבָּן.
נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ אֲיוּתְיאוֹס, <euthéōs: בסמוך, מיד אחרי>
טְמֵאִין, וְחַיָּבִין בַּקְּרְבָּן.
נִמְצָא עַל שֶׁלָּהּ לְאַחַר זְמַן,
טְמֵאִין בְּסָפֵק, וּפְטוּרִין מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת נדה פרק ב משנה ג

ג
אֵי זֶה הוּא לְאַחַר זְמַן?
כְּדֵי שֶׁתֵּרֵד מִן הַמִּטָּה וְתָדִיחַ אֶת פָּנֶיהָ.
וְאַחַר כָּךְ, מִטַּמָּא מֵעֵת לְעֵת,
וְאֵינָהּ מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.
וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרְבִּי עֲקִיבָה בְּרוֹאָה כֶּתֶם,
שֶׁהִיא מְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ.

מסכת נדה פרק ב משנה ד
ד
כָּל הַנָּשִׁים בְּחֶזְקַת טַהֲרָה לְבַעְלֵיהֶן.
הַבָּאִין מִן הַדֶּרֶךְ,
נְשֵׁיהֶם לָהֶם בְּחֶזְקַת טַהֲרָה.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צְרִיכָה שְׁנֵי עֵדִים עַל כָּל תַּשְׁמִישׁ וְתַשְׁמִישׁ,
אוֹ תַּשְׁמִישׁ לְאוֹר הַנֵּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
דַּיָּהּ שְׁנֵי עֵדִים כָּל הַלַּיְלָה.

מסכת נדה פרק ב משנה ה
ה
מָשָׁל מָשְׁלוּ חֲכָמִים בָּאִשָּׁה:
הַחֶדֶר, וְהַפְּרוֹזְדּוֹר, וְהָעֲלִיָּה.
דַּם הַחֶדֶר, טָמֵא.
נִמְצָא בְּפְרוֹזְדּוֹר,
סְפֵקוֹ טָמֵא, שֶׁחֶזְקָתוֹ מִן הַמָּקוֹר.

מסכת נדה פרק ב משנה ו
ו
חֲמִשָּׁה דָמִים הֵן טְמֵאִין בָּאִשָּׁה:
הָאָדֹם,
וְהַשָּׁחוֹר,
וּכְקֶרֶן קָרְקוֹם,
וּכְמֵימֵי אֲדָמָה,
וּכְמֶזֶג.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף כְּמֵימֵי תַלְתָּן,
וּכְמֵימֵי בָשָׂר צָלִי.
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
וְהַיָּרֹק,
עֲקַבְיָה בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
אִם אֵינוּ מְטַמֵּא מִשּׁוּם כֶּתֶם,
מְטַמֵּא מִשּׁוּם מַשְׁקֶה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לֹא כָךְ וְלֹא כָךְ.

מסכת נדה פרק ב משנה ז
ז
אֵי זֶה הוּא הָאָדֹם?
כְּדַם הַמַּכָּה.
הַשָּׁחוֹר?
כַּחֲרֶת;
דֹּהֶה מִכֵּן, טָהוֹר.
וּכְקֶרֶן קָרְקוֹם?
כְּבָרוּר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.
וּכְמֵימֵי אֲדָמָה?
מִבְּקָעַת בֵּית כֶּרֶם, מֵצֶף מַיִם.
וּכְמֶזֶג?
שְׁנֵי חֲלָקִין מַיִם,
וְאֶחָד יַיִן, מִן הַיַּיִן הַשָּׁרוּנִי.

פרק ג

מסכת נדה פרק ג משנה א
א
הַמַּפֶּלֶת חֲתִכָּה,
אִם יֵשׁ עִמָּהּ דָּם, טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְמֵאָה.

מסכת נדה פרק ג משנה ב
ב
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין קֻלְפָּה,
כְּמִין שְׂעֹרָה, כְּמִין עָפָר,
כְּמִין יַבְחוּשִׁים אֲדֻמִּים,
תַּטְיִל לַמַּיִם.
אִם נִמֹּחוּ, טְמֵאָה.
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין דָּגִים וַחֲגָבִים,
שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים,
אִם יֵשׁ עִמָּהֶם דָּם, טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.
הַמַּפֶּלֶת כְּמִין בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף,
בֵּין טְמֵאִין בֵּין טְהוֹרִים,
אִם זָכָר, תֵּשֵׁב לַזָּכָר,
וְאִם נְקֵבָה, תֵּשֵׁב לַנְּקֵבָה.
אֵין יָדוּעַ, תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
כָּל שֶׁאֵין בּוֹ מִצּוּרַת הָאָדָם,
אֵינוֹ וָלָד.

מסכת נדה פרק ג משנה ג
ג

הַמַּפֶּלֶת שָׁפִיר,
מָלֵא מַיִם, מָלֵא דָם, מָלֵא גְּנִינִים,
אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לַוָּלָד.
אִם הָיָה מְרֻקָּם,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.

מסכת נדה פרק ג משנה ד
ד
הַמַּפֶּלֶת סַנְדָּל אוֹ שִׁלְיָה,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
שִׁלְיָה בַּבַּיִת,
הַבַּיִת טָמֵא.
לֹא שֶׁהַשִּׁלְיָה וָלָד,
אֶלָּא שֶׁאֵין שִׁלְיָה שֶׁאֵין עִמָּהּ וָלָד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
נְמוֹק הַוָּלָד עַד שֶׁלֹּא יָצָא.

מסכת נדה פרק ג משנה ה
ה
הַמַּפֶּלֶת טוּמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינָס,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
טוּמְטוּם וְזָכָר,
וְאַנְדְּרוֹגִינָס וְזָכָר,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
טוּמְטוּם וּנְקֵבָה,
אַנְדְּרוֹגִינָס וּנְקֵבָה,
תֵּשֵׁב לַנְּקֵבָה בִּלְבַד.
יָצָא מְחֻתָּךְ אוֹ מְסֹרָס,
מִשֶּׁיָּצָא רֻבּוֹ,
הֲרֵי זֶה כְּיָלוּד.
יָצָא כְּדַרְכּוֹ:
מִשֶּׁיָּצָא רֹב רֹאשׁוֹ.
אֵי זֶה הוּא רֹב רֹאשׁוֹ?
מִשֶּׁתֵּצֵא פַּדַּחְתּוֹ.

מסכת נדה פרק ג משנה ו
ו
הַמַּפֶּלֶת,
וְאֵין יָדוּעַ מַה הוּא,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה.
אֵין יָדוּעַ אִם הַוָּלָד הָיָה,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
(מסכת נדה פרק ג משנה ז)
הַמַּפֶּלֶת יוֹם אַרְבָּעִים,
אֵינָהּ חוֹשֶׁשֶׁת לַוָּלָד.
יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
יוֹם אַרְבָּעִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנִּדָּה;

יוֹם שְׁמוֹנִים וְאֶחָד,
תֵּשֵׁב לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וְלַנִּדָּה.
שֶׁהַזָּכָר נִגְמָר לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד,
וּנְקֵבָה לִשְׁמוֹנִים וְאֶחָד.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶחָד בְּרִית זָכָר וְאֶחָד בְּרִית נְקֵבָה,
זֶה וָזֶה לְאַרְבָּעִים וְאֶחָד.

פרק ד

מסכת נדה פרק ד משנה א
א
בְּנוֹת הַכּוּתִים נִדּוֹת מֵעַרִיסָתָן.
הַכּוּתִין מְטַמִּין מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן בּוֹעֲלֵי נִדּוֹת,
וְהֵן יוֹשְׁבוֹת עַל כָּל דָּם.
וְאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶן עַל בִּיאַת הַמִּקְדָּשׁ,
וְאֵין שׁוֹרְפִין עֲלֵיהֶן אֶת הַתְּרוּמָה,
מִפְּנֵי שֶׁטִּמְאָתָן בְּסָפֵק.

מסכת נדה פרק ד משנה ב
ב
בְּנוֹת צַדּוּקִין,
בִּזְמַן שֶׁנָּהֲגוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתָן,
הֲרֵי הֵן כְּכוּתִיּוֹת.
פָּרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי יִשְׂרָאֵל,
הֲרֵי הֵן כְּיִשְׂרָאֵל.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם הֵן כְּיִשְׂרָאֵל,
עַד שֶׁיִּפְרְשׁוּ לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי אֲבוֹתָן.

מסכת נדה פרק ד משנה ג
ג
דַּם נָכְרִית וְדַם טַהֲרָה שֶׁלִּמְצֹרָעַת,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
דַּם יוֹלֶדֶת שֶׁלֹּא טָבְלָה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּרוֹקָהּ וּכְמֵימֵי רַגְלֶיהָ.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.
וּמוֹדִים בְּיוֹלֶדֶת בַּזּוֹב,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא לַח וְיָבֵשׁ.

מסכת נדה פרק ד משנה ד
ד
הַמְקַשָּׁה, נִדָּה.

קְשָׁת שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּתוֹךְ אֶחָד עָשָׂר,
שָׁפָת מֵעֵת לְעֵת וְיָלְדָה,
הֲרֵי זוֹ יוֹלֶדֶת בְּזוֹב.
דִּבְרֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
לַיְלָה וְיוֹם,
כְּלֵילֵי שַׁבָּת וְיוֹמוֹ.
שֶׁשָּׁפָת מִן הַצַּעַר אֲבָל לֹא מִן הַדָּם.

מסכת נדה פרק ד משנה ה
ה
כַּמָּה הוּא קִשּׁוּיָהּ?
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֶפְלוּ אַרְבָּעִים וַחֲמִשִּׁים יוֹם.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
דַּיָּהּ חָדְשָׁהּ.
רִבִּי יוֹסֵה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים:
אֵין קִשּׁוּי יָתֵר מִשִּׁבְתֵּי שַׁבָּתוֹת.

מסכת נדה פרק ד משנה ו
ו
הַמְקַשָּׁה בְּתוֹךְ שְׁמוֹנִים שֶׁלַּנְּקֵבָה,
כָּל דָּמִים שֶׁהִיא רוֹאָה, טְהוֹרִים,
עַד שֶׁיֵּצֵא הַוָּלָד.
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא.
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר:
מָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁהֶחְמִיר בְּדַם הַשִּׁפְי,
הֵקֵל בְּדַם הַקִּשְׁי,
מְקוֹם שֶׁהֵקֵל בְּדַם הַשִּׁפְי,
אֵינוֹ דִין שֶׁנָּקֵל בְּדַם הַקִּשְׁי?
אָמַר לָהֶם:
דַּיּוֹ לַבָּא מִן הַדִּין לִהְיוֹת כַּנָּדוֹן.
מִמַּה הֵקֵל עָלֶיהָ?
מִטֻּמְאַת זִיבָה,
אֶלָּא טְמֵאָה הִיא טֻמְאַת נִדָּה.

מסכת נדה פרק ד משנה ז
ז
כָּל אֶחָד עָשָׂר יוֹם בְּחֶזְקַת טַהֲרָה,
יָשְׁבָה לָהּ וְלֹא בָדְקָה,
שָׁגְגָה, נֶאֱנָסָה, הֶזִּידָה וְלֹא בָדְקָה,
הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה.
הִגִּיעָה שָׁעַת וַסְתָּהּ וְלֹא בָדְקָה,
הֲרֵי זוֹ טְמֵאָה.
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה בְמַחֲבָא,
הִגִּיעָה שָׁעַת וַסְתָּהּ וְלֹא בָדְקָה,
הֲרֵי זוֹ טְהוֹרָה,
שֶׁחֲרָדָה מְסַלֶּקֶת אֶת הַדָּמִים.
אֲבָל יְמֵי הַזָּב וְהַזָּבָה וְשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם,

הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֶזְקַת טַהֲרָה.

פרק ה

מסכת נדה פרק ה משנה א
א
יוֹצֵא דֹּפֶן,
אֵין יוֹשְׁבִין עָלָיו יְמֵי טֻמְאָה וִימֵי טַהֲרָה,
וְאֵין חַיָּבִין עָלָיו קָרְבָּן.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הֲרֵי זֶה כְּיָלוּד.
כָּל הַנָּשִׁים מְטַמּוֹת בַּבַּיִת הַחִיצוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טו,יט)
"דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ".
אֲבָל הַזָּב וּבַעַל קֶרִי,
אֵינָן מְטַמִּין עַד שֶׁתֵּצֵא טֻמְאָתָן לַחוּץ.

מסכת נדה פרק ה משנה ב
ב
הָיָה אוֹכֵל בִּתְרוּמָה,
וְהִרְגִּישׁ שֶׁנִּזְדַּעְזְעוּ אֵבָרָיו,
אוֹחֵז בָּאַמָּה, וּבוֹלֵעַ אֶת הַתְּרוּמָה.
וּמְטַמֵּין בְּכָל שֶׁהֵן,
אֲפִלּוּ בִּכְעֵין הַחַרְדָּל, וּבְפָחוֹת מִכֵּן.

מסכת נדה פרק ה משנה ג
ג
תִּינוֹקֶת בַּת יוֹם אֶחָד מְטַמָּא בַּנִּדָּה.
וּבַת עֲשֶׂרֶת יָמִים בַּזִּיבָה.
תִּינוֹק בֶּן יוֹם אֶחָד מְטַמֵּא בְּנִדָּה,
וּמְטַמָּא בִּנְגָעִים,
וּמְטַמֵּא בְּטֻמְאַת מֵת,
וְזוֹקֵק לַיִּבּוּם,
וּפוֹטֵר מִן הַיִּבּוּם,
וּמַאֲכִיל בִּתְרוּמָה,
וּפוֹסֵל מִן הַתְּרוּמָה,
וְנוֹחֵל וּמַנְחִיל,
וְהַהוֹרְגוֹ חַיָּב,
וַהֲרֵי הוּא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וּלְכָל קְרוֹבָיו
כִּחְתָן שָׁלֵם.

מסכת נדה פרק ה משנה ד
ד
בַּת שָׁלוֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד,
מִתְקַדֶּשֶׁת בַּבִּיאָה.
בָּא עָלֶיהָ הַיָּבָם, קְנָאָהּ,
וְחַיָּבִין עָלֶיהָ מִשּׁוּם אֵשֶׁת אִישׁ.
וּמְטַמָּא אֶת בּוֹעֲלָהּ,

לְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן.
נִשֵּׂאת לַכֹּהֵן, תֹּאכַל בִּתְרוּמָה.
בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִכָּל הַפְּסוּלִים,
פְּסָלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה.
בָּא עָלֶיהָ אֶחָד מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
מֵתִין עַל יָדֶיהָ,
וְהִיא פְּטוּרָה.
פָּחוּת מִכֵּן, כְּנוֹתֵן אֶצְבַּע בָּעַיִן.

מסכת נדה פרק ה משנה ה
ה
בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שֶׁבָּא עַל יְבִמְתּוֹ,
קְנָאָהּ,
וְאֵינוֹ נוֹתֵן גֵּט עַד שֶׁיַּגְדִּיל.
וּמְטַמֵּא בַּנִּדָּה,
לְטַמֵּא מִשְׁכָּב תַּחְתּוֹן כָּעֶלְיוֹן,
וּפוֹסֵל וְאֵינוֹ מַאֲכִיל,
וּפוֹסֵל אֶת הַבְּהֵמָה מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, <גְּבֵי>
וְהִיא נִסְקֶלֶת עַל יָדָיו.
וְאִם בָּא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
מֵתוֹת עַל יָדָיו,
וְהוּא פָּטוּר.

מסכת נדה פרק ה משנה ו
ו
בַּת אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נִדָּרֶיהָ נִבְדָּקִין.
בַּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נִדָּרֶיהָ קַיָּמִין,
וּבוֹדְקִין כָּל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה.
בֶּן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נִבְדָּקִין נִדָּרָיו.
בֶּן שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד,
נִדָּרָיו קַיָּמִין,
וּבוֹדְקִין כָּל שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה.
קֹדֶם לַזְּמַן הַזֶּה,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
יוֹדְעִים אָנוּ לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ,
וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ,
אֵין נִדְרֵיהֶן נְדָרִים, <אֵינָן>
וְלֹא הֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.
לְאַחַר זְמַן זֶה,
אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ:
אֵין אָנוּ יוֹדְעִים לְשֵׁם מִי נָדַרְנוּ,
וּלְשֵׁם מִי הִקְדַּשְׁנוּ,
נִדְרֵיהֶן נְדָרִים, וְהֶקְדֵּשָׁן הֶקְדֵּשׁ.

מסכת נדה פרק ה משנה ז
ז

מָשָׁל מָשְׁלוּ חֲכָמִים בָּאִשָּׁה:
[פַּגָּה,] בֹּחַל, וְצָמָל. <צמל : תאנה בשלה>
פַּגָּה, עוֹדָהּ תִּינוֹקֶת.
בֹּחַל, אֵלּוּ יְמֵי נְעוּרֶיהָ.
בָּזוֹ וּבָזוֹ, אָבִיהָ זַכַּי בִּמְצִיאָתָהּ,
וּבְמַעֲשֶׂה יָדֶיהָ, וּבְהֶפֵּר נְדָרֶיהָ.
צָמָל, כָּל שֶׁבְּגָרָה,
וְאֵין לְאָבִיהָ בָּהּ רְשׁוּת.

מסכת נדה פרק ה משנה ח
ח
אֵי זֶה הוּא סִימָנָהּ?
רְבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּעֲלֶה הַקֶּמֶט תַּחַת הַדַּד.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּטּוּ הַדַּדִּים.
בֶּן עַזַּי אוֹמֵר:
מִשֶּׁתַּשְׁחִיר הַפִּטְמָת.
רְבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נוֹתֵן יָדוֹ עַל הָעֹקֶץ,
וְהוּא שׁוֹקֵעַ וְשׁוֹהֶא לַחְזוֹר.

מסכת נדה פרק ה משנה ט
ט
בַּת עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
תָּבִיא רְאָיָה שֶׁהִיא בַת עֶשְׂרִים,
וְהִיא אַיְלוֹנִית,
לֹא חוֹלֶצֶת וְלֹא מְתַיַּבֶּמֶת.
בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
יָבִיא רְאָיָה שֶׁהוּא בֶן עֶשְׂרִים שָׁנָה,
וְהוּא סָרִיס,
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מְיַבֵּם.
אֵלּוּ כִדְבְרֵי בֵית הִלֵּל.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זֶה וָזֶה בְּנֵי שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הַזָּקֵן כִּדְבְרֵי בֵית הִלֵּל,
וְהַנִּקְבָּה כִּדְבְרֵי בֵית שַׁמַּי,
שֶׁהָאִשָּׁה מְמַהֶרֶת לָבֹא לִפְנֵי הָאִישׁ.

פרק ו

מסכת נדה פרק ו משנה א
א
בָּא סִימָן הַתַּחְתּוֹן עַד שֶׁלֹּא בָא הָעֶלְיוֹן,
אוֹ חוֹלֶצֶת אוֹ מְתַיַּבֶּמֶת.
בָּא הָעֶלְיוֹן עַד שֶׁלֹּא בָא הַתַּחְתּוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵי אֶפְשָׁר,

רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
לֹא חוֹלָצֶת וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אוֹ חוֹלָצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
אֶפְשָׁר לַתַּחְתּוֹן לָבֹא עַד שֶׁלֹּא בָא הָעֶלְיוֹן,
אֲבָל אֵיפְשָׁר לָעֶלְיוֹן לָבֹא <=אי אפשר>
עַד שֶׁלֹּא יָבֹא הַתַּחְתּוֹן.

מסכת נדה פרק ו משנה ב
ב
כַּיּוֹצֵא בוֹ,
כָּל כְּלֵי חֶרֶשׂ מַכְנִיס וּמוֹצִיא,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא מוֹצִיא וְאֵינוֹ מַכְנִיס.
כָּל אֵבֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ צְפֹרֶן, יֵשׁ בּוֹ עֶצֶם,
וְיֵשׁ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֶצֶם, וְאֵין בּוֹ צְפֹרֶן.

מסכת נדה פרק ו משנה ג
ג
כָּל הַמְּטַמֵּא מִדְּרָס, מְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא מְטַמֵּא טְמֵא מֵת,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא מִדְּרָס.

מסכת נדה פרק ו משנה ד
ד
כָּל הָרָאוּי לָדוּן דִּינֵי נְפָשׁוֹת,
רָאוּי לָדוּן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא רָאוּי לָדוּן דִּינֵי מָמוֹנוֹת,
וְאֵין רָאוּי לָדוּן דִּינֵי נְפָשׁוֹת.

ה
כָּל הַכָּשֵׁר לָדִין, כָּשֵׁר לְהָעִיד,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא כָשֵׁר לְהָעִיד,
וְאֵינוֹ כָשֵׁר לָדִין.

מסכת נדה פרק ו משנה ה
ו
כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת,
מְטַמֵּא טֻמְאַת אָכָלִין, <מְטַמֵּא>
וְיֵשׁ שֶׁמְּטַמֵּא טֻמְאַת אָכָלִין, <שֶׁמְּטַמֵּא>
וְאֵינוֹ חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת.

מסכת נדה פרק ו משנה ו
ז
כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בַּפְּאָה, חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּעֲשְׂרוֹת,
וְאֵינוֹ חַיָּב בַּפְּאָה.

מסכת נדה פרק ו משנה ז
ח

כָּל שֶׁהוּא חַיָּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז, חַיָּב בַּמַּתָּנוֹת,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא חַיָּב בַּמַּתָּנוֹת,
וְאֵינוּ חַיָּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז.

מסכת נדה פרק ו משנה ח
ט
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּעוּר, יֵשׁ לוֹ שְׁבִיעִית,
וְיֵשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁבִיעִית וְאֵין לוֹ בֵּעוּר.

מסכת נדה פרק ו משנה ט
י
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קַשְׁקֶשֶׁת, יֵשׁ לוֹ סְנַפִּיר,
וְיֵשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ סְנַפִּיר וְאֵין לוֹ קַשְׁקֶשֶׁת.

יא
כָּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ קְרָנַיִם, יֵשׁ לוֹ טְלָפַיִם,
וְיֵשׁ שֶׁיֵּשׁ לוֹ טְלָפַיִם וְאֵין לוֹ קְרָנַיִם.

מסכת נדה פרק ו משנה י
יב
כָּל הַטָּעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו,
טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא טָעוּן לְפָנָיו,
וְאֵינוּ טָעוּן לְאַחֲרָיו.

מסכת נדה פרק ו משנה יא
יג
תִּינוֹקֶת שֶׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
חַיֶּבֶת בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה,
וְחוֹלֶצֶת אוֹ מִתְיַבֶּמֶת.
וְכֵן תִּינוֹק שֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
חַיָּב בְּכָל הַמִּצְוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה.
וְרָאוּי לִהְיוֹת בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה,
מִשֶּׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
עַד שֶׁיַּקִּיף זָקָן, הַתַּחְתּוֹן, לֹא אֶת הָעֶלְיוֹן,
אֶלָּא שֶׁדִּבְּרוּ חֲכָמִים בְּלָשׁוֹן נְקִיָּה.
תִּינוֹקֶת שֶׁהֵבִיאָה שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת,
אֵינָהּ יְכוֹלָה לְמָאֵן.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִשֶּׁיַּרְבֶּה הַשָּׂחוֹר.

מסכת נדה פרק ו משנה יב
יד
שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הָאֲמוּרוֹת בַּפָּרָה, וּבַנְּגָעִים,
הֵן אֲמוּרוֹת בְּכָל מָקוֹם.
וְכַמָּה הוּא שֵׁעוּרָן?
כְּדֵי לָכוֹף רֹאשָׁן לְעִקָּרָן.
דִּבְרֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כְּדֵי לִקְרֹץ בְּצִפָּרֶן.

רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
כְּדֵי שֶׁיְּהוּ נְטָלוֹת בַּזּוֹג.
(מסכת נדה פרק ו משנה יג)
הָרוֹאָה כֶּתֶם,
הֲרֵי זוֹ מְקַלְקֶלֶת,
וְחוֹשֶׁשֶׁת מִשֶּׁם זוֹב.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין בַּבְּתָמִין מִשֶּׁם זוֹב.

מסכת נדה פרק ו משנה יד
יה
הָרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
תְּחִלַּת נִדָּה וְסוֹף נִדָּה,
תְּחִלַּת זִיבָה וְסוֹף זִיבָה.
יוֹם אַרְבָּעִים לַזָּכָר,
וְיוֹם שְׁמוֹנִים לַנְּקֵבָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
לְכֻלָּם, הֲרֵי אֵלּוּ טוֹעוֹת.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
עַד שֶׁאַתֶּם מְתַקְּנִים אֶת הַשּׁוֹטוֹת,
בֹּאוּ וְתַקְּנוּ אֶת הַפְּקֻחוֹת!

פרק ז

מסכת נדה פרק ז משנה א
א
דַּם הַנִּדָּה, וּבְשַׂר הַמֵּת,
מְטַמֵּין לַחִין,
וּמְטַמִּים יְבֵשִׁין.
אֲבָל הַזּוֹב, וְהַנִּגְעִי, וְהָרוֹק,
וְהַשֶּׁרֶץ, וְהַנְּבֵלָה, וְשִׁכְבַת זֶרַע,
מְטַמִּין לַחִין,
וְאֵינָן מְטַמִּין יְבֵשִׁים.
אִם יְכוֹלִים לְהִשָּׁרוֹת וְלַחְזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ,
מְטַמִּין לַחִין,
וּמְטַמִּים יְבֵשִׁין.
וְכַמָּה הִיא שְׁרָיָתָן?
בַּפּוֹשָׁרִין מֵעֵת לְעֵת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּשַׂר הַמֵּת שֶׁיָּבֵשׁ,
אִם אֵינוּ יָכוֹל לְהִשָּׁרוֹת וְלַחְזוֹר לִכְמוֹת שֶׁהָיָה,
טָהוֹר.

מסכת נדה פרק ז משנה ב
ב
הַשֶּׁרֶץ שֶׁנִּמְצָא בַּמָּבוֹי,
מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
עַד שֶׁיֹּאמַר:

״בָּדַקְתִּי אֶת הַמָּבוֹי הַזֶּה,
וְלֹא הָיָה בּוֹ שֶׁרֶץ״,
וְכֵן בְּשָׁעַת כִּבּוּד.
וְכֵן כֻּתֵּם שֶׁנִּמְצָא בֶּחָלוּק,
מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
עַד שֶׁיֹּאמַר:
״בָּדַקְתִּי אֶת הֶחָלוּק הַזֶּה,
וְלֹא הָיָה בּוֹ כֶּתֶם״,
וְכֵן בְּשָׁעַת כִּבּוּס.
וּמְטַמֵּא בֵּין לַח בֵּין יָבֵשׁ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
הַיָּבֵשׁ מְטַמֵּא לְמַפְרֵעַ,
וְהַלַּח אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא
עַד שָׁעָה שֶׁהוּא יָכוֹל לַחְזוֹר וְלִהְיוֹת לַח.

מסכת נדה פרק ז משנה ג
ג
כָּל הַכְּתָמִים הַבָּאִים מֵרֶקֶם,
טְהוֹרִין.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַמֵּא,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם גֵּרִים טוֹעִים.
הַבָּאִים מִבֵּין הַגּוֹיִם,
טְהוֹרִין.
מִבֵּין יִשְׂרָאֵל, מִבֵּין הַכּוּתִים,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא,
וַחֲכָמִים מְטַהֲרִין,
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ עַל כְּתָמֵיהֶן.

מסכת נדה פרק ז משנה ד
ד
כָּל הַכְּתָמִים הַנִּמְצָאִים בְּכָל מָקוֹם,
טְהוֹרִין,
חוּץ מִן הַנִּמְצָאִים בַּחֲדָרִים,
וּבְסְבִיבוֹת בֵּית הַטְּמָאוֹת.
שֶׁלַּכּוּתִים מְטַמִּין בְּאָהֶל,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן קוֹבְרִין שָׁם אֶת הַנְּפָלִים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לֹא הָיוּ קוֹבְרִין אֶלָּא מַשְׁלִיכִין,
וְהַחַיָּה גּוֹרַרְתָּן.

מסכת נדה פרק ז משנה ה
ה
נֶאֱמָנִים לוֹמַר:
״קָבַרְנוּ שָׁם אֶת הַנְּפָלִים״,
אוֹ ״לֹא קָבַרְנוּ״.
וְנֶאֱמָנִין עַל הַבְּהֵמָה,
אִם בִּכְּרָה, אִם לֹא בִכְּרָה.
וְנֶאֱמָנִין עַל צִיּוּן קְבָרוֹת,
וְאֵינָן נֶאֱמָנִין לֹא עַל הַסְּכָכוֹת,
וְלֹא עַל הַפְּרָעוֹת, וְלֹא עַל בֵּית הַפְּרַס.

זֶה הַכְּלָל:
דָּבָר שֶׁהֵן חֲשׁוּדִין בּוֹ,
אֵינָן נֶאֱמָנִין עָלָיו.

פרק ח

מסכת נדה פרק ח משנה א
א
הָרוֹאָה כֶּתֶם עַל בְּשָׂרָהּ,
כְּנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְמֵאָה.
וְשֶׁלֹּא כְּנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְהוֹרָה.
עַל עֻקְבָהּ וְעַל רֹאשׁ גַּדְלָהּ, טְמֵאָה.
עַל שׁוֹקָהּ וְעַל פַּרְסוֹתֶיהָ,
מִבִּפְנִים, טְמֵאָה,
וּמִבַּחוּץ, טְהוֹרָה.
רָאָת עַל חֲלוּקָּהּ,
מִן הֶחָגוֹר וּלְמַטָּן, טְמֵאָה;
מִן הֶחָגוֹר וּלְמַעְלָן, טְהוֹרָה.
רָאָת עַל בֵּית יָד שֶׁלֶּחָלוּק,
אִם מַגִּיעַ כְּנֶגֶד בֵּית תָּרְפָּהּ, טְמֵאָה,
וְאִם לָאו, טְהוֹרָה.
הָיְתָה פּוֹשָׁטַתּוּ וּמִתְכַּסָּה בּוֹ בַּלַּיְלָה,
כָּל מָקוֹם שֶׁיִּמָּצֵא בּוֹ דָּם,
טָמֵא, מִפְּנֵי שֶׁהוּא חוֹזֵר.
וְכֵן בַּפַּלְיוֹן. *<pallíon: סדין המשמש כמעיל וכשמיכה>*

מסכת נדה פרק ח משנה ב
ב
וְתוֹלָה בְּכָל דָּבָר שֶׁהִיא יְכוֹלָה לִתְלוֹת:
שָׁחֲטָה בְהֵמָה, חַיָּה וָעוֹף,
וְנִתְעַסְּקָה בְּכָתָמִין,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבָה בְּצַד הָעֲסוּקִין בָּהֶן.
הָרְגָה מַאֲכֶלֶת,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.
עַד כַּמָּה הִיא תּוֹלָה?
רְבִּי חֲנִינָא בֶן אַנְטִיגְנָס אוֹמֵר:
עַד כַּגָּרִיס שֶׁלַּפּוּל,
אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָרְגָה.
וְתוֹלָה בִּבְנָהּ וּבְבַעְלָהּ.
אִם יֵשׁ מַכָּה,
וְהִיא יְכוֹלָה לְהַגְלַע וּלְהוֹצִיא דָּם,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.

מסכת נדה פרק ח משנה ג
ג
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת
שֶׁבָּאת לִפְנֵי רִבִּי עֲקִיבָה,
אָמְרָה לוֹ:

״רָאִיתִי כֶּתֶם.״
אָמַר לָהּ:
״שֶׁמָּא מַכָּה הָיְתָה בִּיךְ?״
אָמְרָה לוֹ:
״הִין, וְחָיָת.״
״אוֹ שֶׁמָּא יְכוֹלָה הִיא לְהַגָּלַע,
וּלְהוֹצִיא דָּם?״
אָמְרָה לוֹ:
״ הִין.״
וְטִהֲרָהּ רִבִּי עֲקִיבָה.
רָאָה תַּלְמִידִים מִסְתַּכְּלִים זֶה בָּזֶה.
אָמַר לָהֶם:
״מַה לַּדָּבָר, קָשֶׁה בְּעֵינֵיכֶם?
שֶׁלֹּא אָמְרוּ חֲכָמִים בַּדָּבָר לְהַחְמִיר,
אֶלָּא לְהָקֵל, שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא טו,יט)
״וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה,
דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ״, וְלֹא כֶתֶם.
(מסכת נדה פרק ח משנה ד)
עַד שֶׁהוּא נָתוּן תַּחַת הַכַּר,
וְנִמְצָא עָלָיו דָּם,
אִם עָגֹל, טָהוֹר,
אִם מָשׁוּךְ, טָמֵא.
דִּבְרֵי רִבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק.

פרק ט

מסכת נדה פרק ט משנה א
א
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא עוֹשָׂה צָרְכֶיהָ וְרָאֲת דָּם,
רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם עוֹמֶדֶת, טְמֵאָה,
וְאִם יוֹשֶׁבֶת, טְהוֹרָה.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ טְהוֹרָה.

מסכת נדה פרק ט משנה ב
ב
אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁעָשׂוּ צָרְכֵיהֶם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶל,
וְנִמְצָא דָם עַל הַמַּיִם,
רִבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמֵּא,
שֶׁאֵין דֶּרֶךְ הָאִישׁ לְהוֹצִיא דָּם,
אֶלָּא שְׁחִזְקַת דָּמִים מִן הָאִשָּׁה.

מסכת נדה פרק ט משנה ג
ג
הִשְׁאִילָהּ חֲלוּקָּהּ לַנָּכְרִית אוֹ לַנִּדָּה,
הֲרֵי זוֹ תוֹלָה בָהּ.

שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁלָּבְשׁוּ בְּחָלוּק אֶחָד,
אוֹ שֶׁיָּשְׁבוּ עַל סַפְסֶל אֶחָד,
וְנִמְצָא עָלָיו דָּם,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
יָשְׁבוּ עַל סַפְסֶל שֶׁלָּאֶבֶן,
אוֹ עַל הָאִסְטְבָה שֶׁבַּמַּרְחֵץ,
רִבִּי נְחֶמְיָה מְטַהֵר,
שֶׁרִבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טֻמְאָה,
אֵינוֹ מְקַבֵּל כְּתָמִים.

מסכת נדה פרק ט משנה ד
ד
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁהָיוּ יְשֵׁנוֹת עַל מִטָּה אַחַת,
נִמְצָא דָם תַּחַת אַחַת מֵהֶן,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
בָּדְקָה אַחַת מֵהֶן וּמָצְתָה טָהוֹר,
הִיא טְהוֹרָה, וּשְׁתַּיִם טְמֵאוֹת,
וְתוֹלוֹת זוֹ בָזוֹ.
אִם לֹא הָיוּ רְאוּיוֹת לִרְאוֹת,
רוֹאִין אוֹתָן כְּאִלּוּ הֵן רְאוּיוֹת.

מסכת נדה פרק ט משנה ה
ה
שָׁלוֹשׁ נָשִׁים שֶׁהֵן יְשֵׁנוֹת עַל מִטָּה אַחַת,
נִמְצָא דָם תַּחַת הָאֶמְצָעִית,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת;
תַּחַת הַפְּנִימִית,
שְׁתַּיִם הַפְּנִימִיּוֹת טְמֵאוֹת,
וְהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה.
תַּחַת הַחִיצוֹנָה,
שְׁתַּיִם הַחִיצוֹנוֹת טְמֵאוֹת,
וְהַפְּנִימִית טְהוֹרָה.
אֶמָּתַי?
בִּזְמַן שֶׁעָלוּ דֶרֶךְ מַרְגְּלוֹת הַמִּטָּה,
אֲבָל אִם עָלוּ שִׁלְשְׁתָּן דֶּרֶךְ עָלֶיהָ,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.

ו
בָּדְקָה אַחַת מֵהֶן וּמָצְתָה טָהוֹר,
הִיא טְהוֹרָה, וּשְׁתַּיִם טְמֵאוֹת;
שְׁתַּיִם, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
הֵן טְהוֹרוֹת, וְהַשְּׁלִישִׁית טְמֵאָה;
שִׁלְשְׁתָּן, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמֶה?
לְגַל טָמֵא שֶׁנִּתְעָרַב בְּשִׁנֵּי גַלִּים טְהוֹרִין,
וּבָדְקוּ אֶחָד מֵהֶן וּמָצְאוּ טָהוֹר,
הוּא טָהוֹר, וּשְׁנַיִם טְמֵאִין;
שְׁנַיִם, וּמָצְאוּ טָהוֹר,

הֵן טְהוֹרִין, וְהַשְּׁלִישִׁי טָמֵא;
שְׁלָשְׁתָּן, וּמָצְאוּ טָהוֹר,
כֻּלָּם טְמֵאִין.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
שֶׁרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בְּחֶזְקַת טֻמְאָה,
לְעוֹלָם הוּא בְּטֻמְאָתוֹ,
עַד שֶׁתִּתְוַדַּע לוֹ טֻמְאָתוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בּוֹדֵק עַד שֶׁהוּא מַגִּיעַ לַסֶּלַע אוֹ לִבְתוּלָה.

מסכת נדה פרק ט משנה ו
ז
שִׁבְעָה סַמְמַנִּים מַעֲבִירִים עַל הַכֶּתֶם:
רוֹק תָּפֵל,
וּמֵי גְרִיסִים,
וּמֵי רַגְלַיִם,
וְנֶתֶר,
וּבוֹרִית,
קִימוֹנְיָה, <kimōlía: אדמת קימולית>
וְאֶשְׁלָג.
הִטְבִּילוֹ וְעָשָׂה עַל גַּבָּיו טָהֳרוֹת,
הֶעֱבִיר עָלָיו שִׁבְעָה סַמְמַנִּים וְלֹא עָבַר,
הֲרֵי זֶה צָבַע,
הַטָּהֳרוֹת טְהוֹרוֹת, וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַטְבִּיל.
עָבַר, אוֹ שֶׁדְּהֵא,
הֲרֵי זֶה כֶּתֶם,
וְהַטָּהֳרוֹת טְמֵאוֹת, וְצָרִיךְ לְהַטְבִּיל.

מסכת נדה פרק ט משנה ז
ח
אֵי זֶה הוּא רוֹק תָּפֵל?
כָּל שֶׁלֹּא טָעַם כְּלוּם.
מֵי גְרִיסִין?
לְעִיסַת גְּרִיסִים שֶׁלַּפּוּל, <לְעִישַׁת>
חֲלוּקַת נָפֶשׁ.
מֵי רַגְלַיִם?
מֵי רַגְלַיִם שֶׁהֶחְמִיצוּ.
וְצָרִיךְ לְכַסְכֵּס שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים
עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר.
הֶעֱבִירָן שֶׁלֹּא כְסִדְרָן, <כַּסִּדְרָן>
אוֹ שֶׁהֶעֱבִיר שִׁבְעָתָן כְּאַחַת,
לֹא עָשָׂה כְלוּם.

מסכת נדה פרק ט משנה ח
ט
כָּל אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לָהּ וֶסֶת,
דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.
אֵלּוּ הֵן הַוְּסָתוֹת:
מְפַהֶקֶת,

מְעַטֶּשֶׁת,
וְחוֹשֶׁשֶׁת פִּי כְרֵסָה,
וְשִׁפּוּלֵי מֵעֶיהָ,
וְשׁוֹפַעַת,
כְּמִין צָמַרְמוֹרוֹת אוֹחֲזִין אוֹתָהּ.
וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן.
וְכָל שֶׁתִּקָּבַע לָהּ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים,
חֲרֵי זוֹ וָלָד.

מסכת נדה פרק ט משנה ט
ט
הָיְתָה לִימּוּדַת לִהְיוֹת רוֹאָה בְּתַחְלַת הַוֶּסֶת,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁעָשָׂת בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת <שֶׁעָשָׂה>
טְמֵאוֹת;
בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת, <היה כתוב ׳בסוף׳ ותוקן>
טְמֵאוֹת;
בְּסוֹף הַוֶּסֶת,
כָּל הַטְּהָרוֹת שֶׁעָשָׂת בְּתוֹךְ הַוֶּסֶת
טְהוֹרוֹת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף יָמִים וְשָׁעוֹת וְסָתוֹת.

יא
הָיְתָה לִימּוּדַת לִהְיוֹת רוֹאָה עִם הָנֵץ הַחַמָּה,
אֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא עַד הָנֵץ הַחַמָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל הַלַּיְלָה שְׁלָהּ.

מסכת נדה פרק ט משנה י
יב
הָיְתָה לִימּוּדַת לִהְיוֹת רוֹאָה יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר,
וְשִׁנְּתָה יוֹם עֶשְׂרִים,
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין.
שִׁנְּתָה פַּעֲמַיִם יוֹם עֶשְׂרִים,
זֶה וָזֶה אֲסוּרִין.
שִׁנְּתָה שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים יוֹם עֶשְׂרִים,
הֵתַּר חֲמִשָּׁה עָשָׂר,
וְקֶבְעָה לָהּ יוֹם עֶשְׂרִים.
שֶׁאֵין הָאִשָּׁה קוֹבַעַת לָהּ וֶסֶת,
עַד שֶׁתִּקָּבְעֶנָּה שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים,
וְאֵינָהּ מִטַּהֶרֶת מִן הַוֶּסֶת,
עַד שֶׁתֵּעָקֵר מִמֶּנָּה שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים.

מסכת נדה פרק ט משנה יא
יג
נָשִׁים בִּבְתוּלִים כַּגְּפָנִים:
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ אָדֹם,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ שָׁחוֹר,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ מְרֻבֶּה,
יֵשׁ גֶּפֶן שֶׁיֵּינָהּ מְמֻעָט.

רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל גֶּפֶן, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יַיִן.
וְשֶׁאֵין בָּהּ יַיִן,
חֲרֵי זוֹ טְרוֹקְטֵי. <*trōktē; גפן לענבי מאכל, לא ליין*>

פרק י

מסכת נדה פרק י משנה א
א
תִּינוֹקֶת שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְנִשֵּׂאת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ אַרְבָּעָה לֵילוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עַד שֶׁתִּחְיֶה הַמַּכָּה.
הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִרְאוֹת וְנִשֵּׂאת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ לַיְלָה הָרִאשׁוֹן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
עַד מוֹצָאֵי שַׁבָּת, אַרְבָּעָה לֵילוֹת.
רָאֲתָה וְעוֹדָהּ בְּבֵית אָבִיהָ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
נוֹתְנִין לָהּ בְּעִילַת מִצְוָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כָּל הַלַּיְלָה שֶׁלָּהּ.

מסכת נדה פרק י משנה ב
ב
נִדָּה שֶׁבָּדְקָה עַצְמָהּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁחֲרִית
וּמָצְאָתָה טְהוֹר,
וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְאָתָה טְמֵא,
חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת טְהוֹרָה.
בָּדְקָה עַצְמָהּ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁחֲרִית
וּמָצְאָתָה טְמֵא,
וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְאָתָה טְהוֹר,
זוֹ הִיא בְּחֶזְקַת טֻמְאָה.
וּמְטַמָּא מֵעֵת לְעֵת, <וּמְטַמָּא>
וּמְפַקִּידָה לִפְקִידָה.
אִם יֵשׁ לָהּ וֶסֶת, דַּיָּהּ שַׁעְתָּהּ.

ג
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁלֹּא הִפְרִישָׁה בְּטַהֲרָה מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָן,
חֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת טֻמְאָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ שְׁנַיִם בְּנִדָּתָהּ,
בָּדְקָה וּמָצְאָתָה טְהוֹר,

וּבֵין הַשְּׁמָשׁוֹת לֹא הִפְרִישָׁה;
לְאַחַר יָמִים בָּדְקָה וּמָצְתָה טָמֵא,
הֲרֵי זוֹ בְּחֶזְקַת טְהוֹרָה.

מסכת נדה פרק י משנה ג
ד
הַזָּב וְהַזָּבָה שֶׁבָּדְקוּ עַצְמָן בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן,
וּמָצְאוּ טָהוֹר,
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי [וּמָצְאוּ טָהוֹר,]
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים לֹא בָדְקוּ,
רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
הֲרֵי הֵן בְּחֶזְקַת טַהֲרָה.
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
אֵין לָהֶן אֶלָּא יוֹם הָרִאשׁוֹן וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי בִּלְבַד.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֵין לָהֶם אֶלָּא יוֹם הַשְּׁבִיעִי בִּלְבַד.

מסכת נדה פרק י משנה ד
ה
הַזָּב וְהַזָּבָה וְהַנִּדָּה וְהַיּוֹלֶדֶת וְהַמְצֹרָע שֶׁמֵּתוּ,
מְטַמִּין בַּמַּשָּׂא עַד שְׁיִמּוֹק הַבָּשָׂר.
נָכְרִי שֶׁמֵּת,
טָהֳרוּ מִלְּטַמֵּא בַּמַּשָּׂא.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כָּל הַנָּשִׁים מֵתוֹת נִדּוֹת.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵין נִדָּה אֶלָּא שֶׁמֵּתָה נִדָּה.

מסכת נדה פרק י משנה ה
ו
הָאִשָּׁה שֶׁמֵּתָה,
וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
מְטַמֵּא מִשֶּׁם כֻּתֶּם וּמְטַמֵּא בְּאָהֶל.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשֶּׁם כֻּתֶּם,
לְפִי שֶׁנֶּעְקַר מִשֶּׁמֵּתָה.
וּמוֹדֶה רִבִּי יְהוּדָה,
בְּיוֹשֶׁבֶת עַל הַמַּשְׁבֵּר וּמֵתָה,
וְיָצָא מִמֶּנָּה רְבִיעִית דָּם,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשֶּׁם כֻּתֶּם.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לְפִיכָךְ אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּאָהֶל.

מסכת נדה פרק י משנה ו
ז
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
הַיּוֹשֶׁבֶת עַל דַּם טָהוֹר,
הָיְתָה מְעָרָה מַיִם לְפֶסַח.
חָזְרוּ לוֹמַר:
הֲרֵי הִיא כְּמַגַּע טְמֵא מֵת לַקָּדָשִׁין,

כְּדִבְרֵי בֵּית הֶלֵּל.
וּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כִּטְמֵא מֵת.
(מסכת נדה פרק י משנה ז)
וּמוֹדִין שֶׁהִיא אוֹכֶלֶת בְּמַעֲשֵׂר,
וְקוֹצָה לַחַלָּה,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרָא לָהּ שֵׁם.
וְאִם נָפַל מֵרוֹקָהּ וּמִדַּם טְהָרָה עַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
שֶׁהוּא טָהוֹר.
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
צְרִיכָה טְבִילָה בָאַחֲרוֹנָה.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָהּ צְרִיכָה טְבִילָה בָאַחֲרוֹנָה.

מסכת נדה פרק י משנה ח
ח
הָרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר וְטָבְלָה לָעֶרֶב,
וְשִׁמְּשָׁה,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמִּין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְחַיָּבִין בַּקֶּרְבָּן.
וּבֵית הֶלֵּל פּוֹטְרִין מִן הַקֶּרְבָּן.
טָבְלָה יוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
וְשִׁמְּשָׁה אֶת בִּיתָהּ,
וְאַחַר כָּךְ רָאָת,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְטַמִּין מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב
וּפְטוּרִין מִן הַקֶּרְבָּן.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
זֶה גָּרְגֶּרֶן.
וּמוֹדִים בְּרוֹאָה יוֹם אֶחָד עָשָׂר,
וְטָבְלָה לָעֶרֶב וְשִׁמְּשָׁה,
שֶׁהִיא מְטַמָּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְחַיֶּבֶת בַּקֶּרְבָּן.
טָבְלָה בְיוֹם שֶׁלְּאַחֲרָיו,
וְשִׁמְּשָׁה,
הֲרֵי זוֹ תַּרְבּוּת רָעָה,
וּמַגָּעָן וּבְעִילָתָן תְּלוּיִם.

חסלת מסכת נדה

מסכת מכשירין

פרק א

מסכת מכשירין פרק א משנה א
א
כָּל מַשְׁקֶה שֶׁתְּחִלָּתוֹ בָּרָצוֹן, <משקים>
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין סוֹפוֹ בָּרָצוֹן,
אוֹ שֶׁסּוֹפוֹ בָּרָצוֹן,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין תְּחִלָּתוֹ בָּרָצוֹן,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יַתִּן׳.
מַשְׁקִים טְמֵאִין מְטַמִּין לָרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לָרָצוֹן.

מסכת מכשירין פרק א משנה ב
ב
הַמַּרְעִיד אֶת הָאִילָן לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ אֲכָלִין,
אוֹ אֶת הַטַּמְאָה, אֵינָן בְּ׳כִי יַתִּן׳.
לְהַשִּׁיר מִמֶּנּוּ מַשְׁקִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
הַיּוֹצְאִין וְאֶת שֶׁבּוֹ בְּ׳כִי יַתִּן׳.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
הַיּוֹצְאִין בְּ׳כִי יַתִּן׳,
וְאֶת שֶׁבּוֹ אֵינָן בְּ׳כִי יַתִּן׳,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֻּלּוֹ.

מסכת מכשירין פרק א משנה ג
ג
הַמַּרְעִיד אֶת הָאִילָן וְנָפַל עַל חֲבֵרוֹ,
אוֹ סֻכָּה וְנָפְלָה עַל חֲבֶרְתָּהּ,
וְתַחְתֶּיהָן זְרָעִים אוֹ יְרָקוֹת מְחֻבָּרִין לַקַּרְקַע,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יַתִּן׳.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ׳כִי יַתִּן׳.
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ,
מִשֶּׁם אַבָּא יוֹסֵה חֹלִיקוֹפְרִי אִישׁ טְבְעוֹן:
תְּמַהּ עַצְמָךְ אִם יֵשׁ מַשְׁקֶה טָמֵא בַּתּוֹרָה
עַד שֶׁיִּתְכַּוֵּן וְיִתֵּן,
שֶׁנֶּאֱמַר: (וַיִּקְרָא יא,לח)
״וְכִי יֻתַּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם״.

מסכת מכשירין פרק א משנה ד
ד
הַנּוֹעֵר אֲגַדָּה שֶׁלַּיָּרָק,
וְיָרַדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַתַּחְתּוֹן,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יַתִּן׳.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ׳כִי יַתִּן׳.
אָמְרוּ בֵית הֶלֵּל לְבֵית שַׁמַּי:
וַהֲרֵי הַנּוֹעֵר אֶת הַקֶּלַח,
חוֹשְׁשִׁין אָנוּ שֶׁמָּא יָצְאוּ מִן הֶעָלֶה לֶעָלֶה.
אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שַׁמַּי:
שֶׁהַקֶּלַח אֶחָד, וַאֲגַדָּה קְלָחִים הַרְבֵּה.

אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הֶלֵּל:
חֲרֵי הַמַּעֲלֶה סַק מָלֵא פֵּרוֹת וּנְתָנוֹ עַל גַּף הַנָּהָר,
חוֹשְׁשִׁין אָנוּ שֶׁמָּא יָרְדוּ מִצַּד הָעֶלְיוֹן לַתַּחְתּוֹן.
אֲבָל אִם הֶעֱלָה שְׁנַיִם, וּנְתָנָן זֶה עַל גַּב זֶה,
הַתַּחְתּוֹן בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַתַּחְתּוֹן טָהוֹר.

מסכת מכשירין פרק א משנה ה
ה
הַמְמַחֵק אֶת הַכְּרִישָׁה,
וְהַסּוֹחֵט שְׁעָרוֹ בִּכְסוּתוֹ,
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַיּוֹצְאִין בְּ׳כִי יֶתֶן׳;
וְאֶת שֶׁבּוֹ אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֶן׳,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ מִכֶּלּוֹ.

מסכת מכשירין פרק א משנה ו
ו
הַנּוֹפֵחַ בָּעֲדָשִׁין לְבָרְקָן אִם יָפוֹת הֵן,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
הָאוֹכֵל שַׁמְשְׁמִין בְּאֶצְבָּעוֹ,
מַשְׁקִין שֶׁעַל יָדָיו,

ז
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
הַטּוֹמֵן פֵּרוֹתָיו בַּמַּיִם מִפְּנֵי הַגַּנָּבִים,
אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֶן׳.
מַעֲשֶׂה בְאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם,
שֶׁטָּמְנוּ אֶת דְּבֶלָתָן בַּמַּיִם מִפְּנֵי הַסִּיקְרִין,
וְטִהֲרוּ לָהֶן חֲכָמִים.
הַנּוֹתֵן אֶת פֵּרוֹתָיו לְשִׁבֹּלֶת הַנָּהָר לַהֲבִיאָן עִמּוֹ,
אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֶן׳.

פרק ב

מסכת מכשירין פרק ב משנה א
א
זֵעַת בָּתִּים, בּוֹרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת, טְהוֹרָה.
זֵעַת הָאָדָם, טְהוֹרָה.
שָׁתָה מַיִם טְמֵאִים וְהֶזִּיעַ, זֵעָתוֹ טְהוֹרָה.
בָּא בַּמַּיִם שְׁאוּבִין וְהֶזִּיעַ, זֵעָתוֹ טְמֵאָה.

נִסְתַּפֵּג וְאַחַר כָּךְ הֵזִיעַ, זֵעָתוֹ טְהוֹרָה.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ב
ב
מַרְחֵץ טְמֵאָה, וְזֵעָתָהּ טְמֵאָה,
וּטְהוֹרָה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
הַבְּרֵכָה שֶׁבַּבַּיִת, הַבַּיִת מֵזִיעַ מֵחֲמָתָהּ,
וְאִם טְמֵאָה,
זֵעַת כָּל הַבַּיִת שְׁמִחַמַּת הַבְּרֵכָה טְמֵאָה.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ג
ג
שְׁתֵּי בְרֵכוֹת, אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה,
הַמְּזִיעַ קָרוֹב לַטְּמֵאָה, טָמֵא;
קָרוֹב לַטְּהָרָה, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
בַּרְזֶל טָמֵא שֶׁבִּלְּלוֹ עִם בַּרְזֶל טָהוֹר,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
גַּצָּרִיוֹת שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם מְטִילִים לְתוֹכָן,
אִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר,
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
מֵי שְׁפֵיכוֹת שֶׁיָּרְדוּ עֲלֵיהֶן מֵי גְשָׁמִים,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְאִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
אֶמָתַי?
בִּזְמַן שֶׁקָּדְמוּ מֵי שְׁפֵיכוֹת,
אֲבָל אִם קָדְמוּ מֵי גְשָׁמִים,
אֲפִלּוּ כָל שֶׁהֵן מֵי שְׁפֵיכוֹת, טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ד
ד
הַטּוֹרֵף אֶת גַּגּוֹ, <גַּגּוֹ>
וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם רֹב מִן הַטָּמֵא, טָמֵא,
וְאִם רֹב מִן הַטָּהוֹר, טָהוֹר;
מַחְצָה לְמַחְצָה, טָמֵא.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הוֹסִיפוּ לְנַטֵּף.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ה
ה
עִיר שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם דָּרִים בְּתוֹכָהּ,
וְהָיְתָה בָהּ מַרְחֵץ מַרְחֶצֶת בַּשַּׁבָּת,
אִם רֹב גּוֹיִם, רוֹחֵץ בָּהּ מְיָד;
וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל, יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיְּחַמּוּ;
מַחְצָה לְמַחְצָה, יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיְּחַמּוּ הַחַמִּים.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:

בְּאֶמְבָּטִי קְטַנָּה,
אִם יֶשׁ בָּהּ רְשׁוּת, רוֹחֵץ מִיָּד.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ו
ו
מָצָא בָהּ יָרָק נִמְכָּר,
אִם רֹב גּוֹיִם, לוֹקֵחַ מִיָּד;
וְאִם רֹב יִשְׂרָאֵל,
יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיָּבֹא מִמָּקוֹם קָרוֹב;
מַחְצָה לְמַחְצָה,
יַמְתִּין כְּדֵי שֶׁיָּבֹא מִמָּקוֹם קָרוֹב.
אִם יֶשׁ בָּהּ רְשׁוּת, לוֹקֵחַ מִיָּד.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ז
ז
מָצָא בָהּ תִּינוֹק מֻשְׁלָךְ,
אִם רֹב גּוֹיִם, גּוֹי,
אִם רֹב יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל;
מַחְצָה לְמַחְצָה, יִשְׂרָאֵל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
הוֹלְכִים אַחַר רֹב הַמַּשְׁלִיכִים.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ח
ח
מָצָא בָהּ מְצִיאָה,
אִם רֹב גּוֹיִם, אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַכְרִיז;
מַחְצָה לְמַחְצָה, צָרִיךְ לְהַכְרִיז.
מָצָא בָהּ פַּת,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב הַנַּחְתּוֹמִים.
וְאִם הָיְתָה פַּת עִסָּה,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי פַּת עִסָּה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם הָיְתָה פַּת קֶבָר,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי פַּת קֶבָר.

מסכת מכשירין פרק ב משנה ט
ט
מָצָא בָהּ בָּשָׂר,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב הַטַּבָּחִין.
אִם הָיָה מְבֻשָּׁל,
הוֹלְכִין אַחַר רֹב אוֹכְלֵי בָשָׂר.

מסכת מכשירין פרק ב משנה י
י
הַמּוֹצָא פֵרוֹת בַּדֶּרֶךְ, <הַמּוֹצִיא>
אִם רֹב מַכְנִיסִים לְבָתֵּיהֶם, פָּטוּר;
לְמְכוֹר בַּשּׁוּק, חַיָּב;
מַחְצָה לְמַחְצָה, דְּמַי.
אוֹצָר שֶׁיִּשְׂרָאֵל וְגוֹיִם מְטִילִים לְתוֹכוֹ,
אִם רֹב גּוֹיִם, וַדַּאי;

אִם רֹב יִשְׂרָאֵל, דְּמַי;
מַחְצָה לְמַחְצָה, וַדַּי.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֲפִלּוּ כֻּלּוֹ גּוֹי,
וְיִשְׂרָאֵל אֶחָד מְטִיל לְתוֹכוֹ, דְּמַי.

מסכת מכשירין פרק ב משנה יא
יא
פֵּרוֹת שְׁנִיָּה שֶׁרָבוּ עַל הַשְּׁלִישִׁית,
וְשֶׁלַּשְּׁלִישִׁית עַל שֶׁלָּרְבִיעִית,
וְשֶׁלַּחֲמִישִׁית עַל שֶׁלַּשִּׁשִּׁית,
וְשֶׁלַּשִּׁשִּׁית עַל שֶׁלַּשְּׁבִיעִית,
וְשֶׁלְּשְׁבִיעִית עַל שֶׁלְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית,
הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב.
מַחְצָה לְמַחְצָה, לְהַחֲמִיר.

פרק ג

מסכת מכשירין פרק ג משנה א
א
שַׂק שֶׁהוּא מָלֵא פֵּרוֹת,
וּנְתָנוֹ עַל גַּף הַנָּהָר,
אוֹ עַל פִּי הַבּוֹר,
אוֹ עַל מַעֲלוֹת הַמְּעָרָה,
וְשָׁאֲבוּ,
כָּל שֶׁשָּׁאֲבוּ, בְּ׳כִי יֵתַן׳. <שֶׁשָּׁאֲבוּ>
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא כְּנֶגֶד הַמַּיִם בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וְשֶׁאֵינוּ כְּנֶגֶד הַמַּיִם אֵינוּ בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ב
ב
חָבִית שֶׁהִיא מְלֵאָה פֵּרוֹת,
וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמַּשְׁקִין,
אוֹ מְלֵאָה מַשְׁקִין וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַפֵּרוֹת, וְשָׁאֲבוּ,
כָּל שֶׁשָּׁאֲבוּ, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
בְּאֵלּוּ מַשְׁקִין אָמְרוּ?
בַּמַּיִם, וּבַיַּיִן, וּבַחֹמֶץ.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין, טְהוֹרִין.
רְבִּי נְחֶמְיָה מְטַהֵר בַּקִּטְנִית,
שֶׁאֵין הַקִּטְנִית שׁוֹאֶבֶת.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ג
ג
הָרוֹדֶה פַּת חַמָּה וּנְתָנָהּ עַל פִּי חָבִית שֶׁלַּיַּיִן,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.

רְבִּי יוֹסֵה מְטַהֵר בְּשֶׁלַּחִטִּין,
וּמְטַמֵּא בְּשֶׁלַּשְׁעוֹרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהַשְּׁעוֹרִין שׁוֹאֲבוֹת.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ד
ד
הַמְרַבֵּץ אֶת בֵּיתוֹ וְנָתַן בּוֹ חִטִּים, וּטְנָנוֹ,
אִם מֻחֲמַת הַמַּיִם, בְּ׳כִי יֵתַן׳; <מֻחֲמַת>
וְאִם מֻחֲמַת הַסֶּלַע, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳. <מֻחֲמַת>
הַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בַּעֲרָבָה,
וְנָתַן בָּהּ חִטִּים, וּטְנָנוֹ,
אִם מֻחֲמַת הַמַּיִם, בְּ׳כִי יֵתַן׳;
אִם מֻחֲמַת עַצְמָהּ, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
בַּחוֹל, חֲרֵי זֶה בְ׳כִי יֵתַן׳.
מַעֲשֶׂה בְאַנְשֵׁי הַמָּחוֹז שֶׁהָיוּ מְטִינִין בַּחוֹל,
אָמְרוּ לָהֶן חֲכָמִים:
אִם כָּךְ הֱיִיתֶם עוֹשִׂים,
לֹא עֲשִׂיתֶם טַהֲרָה מִימֵיכֶם.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ה
ה
הַמֵּטֵן בְּטִיט הַנָּגוּב,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם יֵשׁ בּוֹ מַשְׁקֶה טוֹפֵחַ, בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וְאִם לָאו, אֵינוֹ בְ׳כִי יֵתַן׳. <אֵינָן>
הַמְרַבֵּץ אֶת גָּרְנוֹ,
אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נָתַן בַּחִטִּים וּטְנָנוֹ.

ו
הַמְלַקֵּט עֲשָׂבִים כְּשֶׁהַטַּל עֲלֵיהֶן,
לְהָטֵן בָּהֶן חִטָּיו, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
אִם נִתְכַּוֵּן לְכֵן,
חֲרֵי זֶה בְ׳כִי יֵתַן׳.
הַמּוֹלִיךְ חִטִּין לְטָחוֹן,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים,
אִם שָׁמַח, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לִשְׁמֹחַ,
אֶלָּא, אִם עָמַד.
(מסכת מכשירין פרק ג משנה ו)
הָיוּ זֵיתָיו נְתוּנִים בַּגַּג,
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם שָׁמַח, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לִשְׁמֹחַ,
אֶלָּא, אִם פָּקַק אֶת הַצִּנּוֹר,
אוֹ אִם חִלְחֵל לְתוֹכָן.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ז
ז

הַחֲמָרִים שֶׁהָיוּ עוֹבְרִים בַּנָּהָר,
וְנָפְלוּ שַׂקֵּיהֶם לַמַּיִם,
אִם שָׁמְחוּ, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לִשְׂמֹחַ,
אֶלָּא אִם הָפְכוּ.
הָיוּ רַגְלָיו מְלֵאוֹת טִיט,
וְכֵן רַגְלֵי בְהֶמְתּוֹ,
וְעָבַר בַּנָּהָר,
אִם שָׂמַח, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֵיפְשָׁר שֶׁלֹּא לִשְׂמֹחַ,
אֶלָּא, אִם עָמַד וְהֵדִיחַ.
בָּאָדָם וּבִבְהֵמָה טְמֵאָה,
לְעוֹלָם טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ג משנה ח
ח
הַמּוֹרִיד אֶת הַגַּלְגַּלִּין וְאֶת כְּלֵי הַבָּקָר
בְּשָׁעַת הַקָּדִים לַמַּיִם,
בְּשְׁבִיל שֶׁיְּחוּצוּ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
הַמּוֹרִיד בְּהֶמָה לִשְׁתּוֹת,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּפִיהָ בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וּבְרַגְלֶיהָ, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
אִם חָשַׁב שֶׁיְּהוּחוּ רַגְלֶיהָ,
אַף הָעוֹלִין בְּרַגְלֶיהָ בְּ׳כִי יֵתַן׳.
בְּשָׁעַת הַיַּחַף וְהַדַּיִשׁ,
לְעוֹלָם טָמֵא.
הוֹרִידָהּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אַף עַל פִּי שֶׁחָשַׁב שֶׁיְּהוּחוּ רַגְלֶיהָ,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳,
שֶׁאֵין לָהֶן מַעֲשֶׂה, וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

פרק ד

מסכת מכשירין פרק ד משנה א
א
הַשּׁוֹחֵחַ לִשְׁתּוֹת,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּפִיו וּבִשְׂפָמוֹ, בְּ׳כִי יֵתַן׳;
בְּחָטְמוֹ וּבְרֹאשׁוֹ וּבִזְקָנוֹ, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
הַמְמַלֵּא בֶּחָבִית,
הַמַּיִם הָעוֹלִים אַחֲרֶיהָ,
וּבְחֶבֶל שֶׁהוּא מְכֻוָּן עַל צַוָּארָהּ,
וּבְחֶבֶל שֶׁהוּא לְצָרְכָהּ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
כַּמָּה הוּא צָרְכָהּ?
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:

טָפַח.
נִתָּנָה תַּחַת הַצִּנּוֹר,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ב
ב
מִי שֶׁיָּרְדוּ עָלָיו גְּשָׁמִים,
אֲפִלּוּ אַב הַטֻּמְאָה, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳,
וְאִם נָעַר, בְּ׳כִי יֵתֵן׳.
עָמַד תַּחַת הַצִּנּוֹר לְהָקֵר אוֹ לְדַוֹּחַ,
בַּטֻּמְאָה, טְמֵאִין,
וּבַטָּהוֹר, בְּ׳כִי יֵתֵן׳.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ג
ג
הַכּוֹפֶה קֻעָרָה לַכַּתֶּל בִּשְׁבִיל שֶׁתִּדּוֹחַ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתֵן׳;
אִם בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יִלָּקֶה הַכַּתֶּל,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ד
ד
חָבִית שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
יִשַּׁבֵּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
יְעָרֶה.
וּמוֹדִין שֶׁהוּא מוֹשִׁיט יָדוֹ וְנוֹטֵל פֵּרוֹת מִתּוֹכָהּ,
וְהֵן טְהוֹרִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ה
ה
עֲרֵבָה שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
הַנּוֹתְזִין וְהַצָּפִין אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.
נִטְלָהּ לְשָׁפְכָהּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יֵתֵן׳;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.

ו
הִנִּיחָהּ שֶׁיֵּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָהּ,
הַנּוֹתְזִין וְהַצָּפִין,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
בְּ׳כִי יֵתֵן׳;
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.
נִטְלָהּ לְשָׁפְכָהּ,
אֵלּוּ וָאֵלּוּ מוֹדִים שֶׁהֵן בְּ׳כִי יֵתֵן׳.

ז
הַמַּטְבִּיל אֶת כֵּלָיו וְהַמְכַבֵּס אֶת כְּסוּתוֹ בַּמְּעָרָה,
הַמַּיִם הָעוֹלִים בְּיָדָיו בְּ׳כִי יֶתֵן׳;
בְּרַגְלָיו, אֵינָן בְּ׳כִי יֶתֵן׳.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אִם אֵיפְשָׁר לוֹ שֶׁיֵּרֵד אֶלָּא אִם כֵּן נִטַּנְפוּ רַגְלָיו,
אַף הָעוֹלִים בְּרַגְלָיו, בְּ׳כִי יֶתֵן׳.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ו
ח
קֻפָּה שֶׁהִיא מְלֵאָה תָרְמוֹסִין,
וּנְתָנוּהָ לְתוֹךְ הַמְּקֻוֶה,
וּמוֹשִׁיט יָדוֹ וְנוֹטֵל תָּרְמוֹסִין מִתּוֹכָהּ,
וְהֵם טְהוֹרִין.
הֶעֱלָם מִן הַמַּיִם,
הַנּוֹגְעִים בַּקֻּפָּה, טְמֵאִין,
וּשְׁאָר כָּל הַתָּרְמוֹסִין טְהוֹרִין.
צְנוֹן שֶׁבַּמְּעָרָה, נָדָה מִדְּרֵיחָתוֹ,
וְהוּא טָהוֹר.
הֶעֱלָתוֹ כָּל שֶׁהוּא מִן הַמַּיִם,
טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ז
ט
פֵּרוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְתוֹךְ אַמַּת הַמַּיִם,
וּפָשַׁט מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת וּנְטָלָן,
יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהַפֵּרוֹת טְהוֹרִין.
אִם חָשַׁב שֶׁיְּהוֹחוּ יָדָיו,
יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וְהַפֵּרוֹת בְּ׳כִי יֶתֵן׳.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ח
י
קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַיִם,
וּנְתוּנָה לְתוֹךְ הַמְּקֻוֶה,
וּפָשַׁט אַב הַטֻּמְאָה אֶת יָדוֹ לְתוֹכָהּ,
טְמֵאָה;
מַגַּע טְמֵאוֹת, טְהוֹרָה.
וּשְׁאָר כָּל הַמַּשְׁקִין,
טְמֵאָה,
שֶׁאֵין הַמַּיִם מְטַהֲרִין אֶת שְׁאָר הַמַּשְׁקִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה ט
יא
הַמְמַלֵּא בַקִּילוֹן, עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים,
טְמֵאִין.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם נִגְּבוּ מִיָּד טְהוֹרִין,
אִם לֹא נִגְּבוּ,

אֲפִלּוּ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם טְמֵאִין.

מסכת מכשירין פרק ד משנה י
יב
עֵצִים שֶׁנָּפְלוּ עֲלֵיהֶן מַשְׁקִין
וְיָרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
אִם רָבוּ, טְהוֹרִין.
הוֹצִיאָן שֶׁיֵּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים, <שֶׁיָּרְדוּ>
אַף עַל פִּי שֶׁרָבוּ, טְמֵאִין.
בָּלְעוּ מַשְׁקִים טְמֵאִין,
אַף עַל פִּי שֶׁהוֹצִיאָן שֶׁיֵּרְדוּ עֲלֵיהֶן גְּשָׁמִים,
טְהוֹרִים,
וְלֹא יַסִּיקֵם אֶלָּא בְיָדַיִם טְהוֹרוֹת בִּלְבַד.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם הָיוּ לַחִים וְהִסְּיקָן,
רַבּוּ מַשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן עַל הַמַּשְׁקִים שֶׁבָּלָעוּ,
טְהוֹרִין.

פרק ה

מסכת מכשירין פרק ה משנה א
א
מִי שֶׁטָּבַל בַּנָּהָר,
וְהָיָה לְפָנָיו נָהָר אַחֵר וְעָבַר בּוֹ,
וְטִהֲרוּ שְׁנַיִּים אֶת הָרִאשׁוֹנִים.
דְּחָיוּ חֲבֵרוֹ לְשָׁבְרוֹ, וְכֵן לִבְהֶמְתּוֹ,
טִהֲרוּ שְׁנַיִּים אֶת הָרִאשׁוֹנִים.
אִם כִּמְשַׁחֵק עִמּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ב
ב
הַשָּׁט עַל פְּנֵי הַמַּיִם,
הַנּוֹתְזִין אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
וְאִם נִתְכַּוֵּן לְהַתִּיז עַל חֲבֵרוֹ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
הָעוֹשֶׂה צָפוֹר בַּמַּיִם,
הַנּוֹתְזִין אֶת שֶׁבָּהּ אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ג
ג
פֵּרוֹת שֶׁיָּרַד הַדֶּלֶף לְתוֹכָן וּבְלָלָן שֶׁיִּגּוֹבוּ,
רְבִּי אוֹמֵר:
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ד
ד
הַמּוֹדֵד אֶת הַבּוֹר,

בֵּין לְעָמְקוֹ בֵּין לְרָחְבּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
דִּבְרֵי רְבִּי טַרְפוֹן.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
לְעָמְקוֹ, בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וּלְרָחְבּוֹ, אֵינוֹ בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ה
ה
פָּשַׁט יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ אוֹ קָנֶה לַבּוֹר,
לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳;
לֵידַע כַּמָּה מַיִם יֵשׁ בּוֹ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.
זָרַק אֶת הָאֶבֶן לַבּוֹר,
לֵידַע אִם יֵשׁ בּוֹ מַיִם,
הַנּוֹתְזִין אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וְאֶת שֶׁבָּאֶבֶן טְהוֹרִין.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ו
ו
הַחוֹבֵט עַל הַשֶּׁלַח,
חוּץ לַמַּיִם, בְּ׳כִי יֵתַן׳,
וּבְתוֹךְ הַמַּיִם, אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּ׳כִי יֵתַן׳,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְכַּוֵּן שֶׁיֵּצְאוּ עִם הַצּוֹאָה.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ז
ז
הַמַּיִם הָעוֹלִים בַּסְּפִינָה,
וּבָעֹקֶל, וּבַמָּשׁוֹטוֹת,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳;
בַּמְּצוּדוֹת וּבָרְשָׁתוֹת וּבַמִּכְמוֹרוֹת,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
וְאִם נָעַר, בְּ׳כִי יֵתַן׳.
הַמּוֹלִיךְ אֶת הַסְּפִינָה לַיָּם הַגָּדוֹל לְצָרְפָהּ,
הַמּוֹצִיא מַסְמֵר בַּגְּשָׁמִים לְצָרְפוֹ,
הַמַּנִּיחַ אֶת הָאוּר בַּגְּשָׁמִים לְכַבּוֹתוֹ,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ח
ח
קַסְיָה שֶׁלַּשֵּׁלְחָנוֹת,
וְכֵן שִׁפָּה שֶׁלִּלְבֵנִים,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳;
וְאִם נָעַר, בְּ׳כִי יֵתַן׳.

מסכת מכשירין פרק ה משנה ט
ט

כָּל הַנָּצוֹק טָהוֹר,
חוּץ מִדְּבַשׁ הַזִּיפִים, וְהַצַּפַּחַת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
אַף מִקְפָּה שֶׁלַּגְּרִיסִים וְשֶׁלַּפּוּל,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא סוֹלֶדֶת לְאַחֲרֶיהָ.

מסכת מכשירין פרק ה משנה י
י
הַמְּעָרֶה מֵחַם לְחַם,
וּמְצוֹנֵן לְצוֹנֵן,
מֵחַם לַצּוֹנֵן,
טָהוֹר;
מִצּוֹנֵן לְחַם,
טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הַמְּעָרֶה מֵחַם לְחַם,
וְכֹחוֹ שֶׁלַּתַּחְתּוֹן יָפֶה מִשֶּׁלָּעֶלְיוֹן,
טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ה משנה יא
יא
הָאִשָּׁה שֶׁהָיוּ יָדֶיהָ טְהוֹרוֹת,
וּמְגַסָּה בִּקְדֵרָה טְמֵאָה,
אִם הֵזִיעוּ יָדֶיהָ,
טְמֵאוֹת.
וּמְגַסָּה בִּקְדֵרָה טְהוֹרָה,
אִם הֵזִיעוּ יָדֶיהָ, הַקְּדֵרָה טְמֵאָה. <בִּקְדֵרָה>
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אִם נָטְפוּ.
הַשּׁוֹקֵל עֲנָבִים בְּכַף מֹאזְנַיִם,
הַיַּיִן שֶׁבַּכַּף טָהוֹר,
עַד שֶׁיִּעָרֶה לְתוֹךְ הַכֶּלִי.
הֲרֵי זֶה דוֹמֶה לְסַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים שֶׁהֵן מְנַטְּפִים.

פרק ו

מסכת מכשירין פרק ו משנה א
א
הַמַּעֲלֶה פֵּרוֹתָיו לַגַּג מִפְּנֵי הַכִּנְמָה,
וְיָרַד עֲלֵיהֶן טַל,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַּן׳.
וְאִם נִתְכַּוֵּן לְכֵן,
הֲרֵי זֶה בְּ׳כִי יֵתַּן׳.
הֶעֱלָן חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן,
אַף עַל פִּי שֶׁחָשַׁב שֶׁיֵּרַד עֲלֵיהֶן טַל,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַּן׳,
שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲשֶׂה וְאֵין לָהֶן מַחֲשָׁבָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ב
ב
הַמַּעֲלֶה אֶת הָאֲגַדּוֹת וְאֶת הַקְּצִיעוֹת
וְאֶת הַשּׁוּם לַגַּג, בִּשְׁבִיל שֶׁיַּמְתִּינוּ,
אֵינָן בְּ׳כִי יֵתַן׳.
כָּל הָאֲגַדּוֹת שֶׁלְּבֵית הַשְּׁוָקִים טְמֵאִין.
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר בַּלַּחִים.
אָמַר רְבִּי מֵאִיר:
וְכִי מִפְּנֵי מָה טְמוּם?
אֶלָּא מִפְּנֵי מַשְׁקֶה הַפֶּה!
כָּל הַקְּמָחִים וְהַסְּלָתוֹת שֶׁלְּבֵית הַשְּׁוָקִין טְמֵאִים.
הַחֲלִיקָה, וְהַטְּרָגוֹס וְהַטִּיסָנִי,
טְמֵאִין בְּכָל מָקוֹם.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ג
ג
כָּל הַבֵּיצִים בְּחֶזְקַת טְהָרָה,
חוּץ מִשֶּׁלְמוֹכְרֵי מַשְׁקֶה.
אִם הָיוּ מוֹכְרִין עִמָּהֶן פֵּרוֹת יְבֵשִׁים,
טְהוֹרוֹת.
כָּל הַדָּגִין בְּחֶזְקַת טְמֵאָה.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חֲתִכָה אַיְלָתִית, וְדַג הַמְּצָרִי הַבָּא בְקֻפָּה,
וְקוֹלְיַס הָאַסְפָּנָן,
הֲרֵי אֵלּוּ בְּחֶזְקַת טְהָרָה.
כָּל הַצִּיר בְּחֶזְקַת טֻמְאָה.
וְעַל כֻּלָּם עַם הָאָרֶץ נֶאֱמָנִין לוֹמַר:
״טְהוֹרִין הֵן״,
חוּץ מִן הַדָּגָה,
מִפְּנֵי שֶׁמַּפְקִידִין אוֹתָם אֵצֶל עַם הָאָרֶץ.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר:
צִיר טָהוֹר שֶׁנָּפַל לְתוֹכוֹ מַיִם כָּל שֶׁהֵן,
טָמֵא.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ד
ד
שִׁבְעָה מַשְׁקִין הֵן:
הַטַּל,
וְהַמַּיִם,
[הַיַּיִן,]
וְהַשֶּׁמֶן,
וְהַדָּם,
וְהֶחָלָב,
וּדְבַשׁ דְּבוֹרִים.
דְּבַשׁ צָרְעִי, טָהוֹר,
וּמֵתָּר בַּאֲכִילָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ה
ה
תּוֹלָדוֹת לַמַּיִם:

הַיּוֹצֵא מִן הָעַיִן,
מִן הָאֹזֶן,
מִן הַחֹטֶם,
וּמִן הַפֶּה,
מִי רַגְלַיִם, בֵּין גְּדוֹלִים בֵּין קְטַנִּים,
לְדַעְתּוֹ וְשֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.
תּוֹלָדוֹת לַדָּם:
דַּם שְׁחִיטָה בַּבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת הַטְּהוֹרִין,
וְדַם הַקֵּז לִשְׁתִיָּה.
מֵי הֶחָלָב, כְּחָלָב,
וְהַמִּחַל, כַּשֶּׁמֶן,
שֶׁאֵין מִחַל יוֹצֵא יְדֵי שֶׁמֶן.
דִּבְרֵי רְבִּי שִׁמְעוֹן.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ שֶׁמֶן.
דַּם הַשֶּׁרֶץ כִּבְשָׂרוֹ,
מְטַמֵּא וְאֵינוּ מַכְשִׁיר;
וְאֵין לָנוּ דָּבָר הַיּוֹצֵא בּוֹ.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ו
ו
אֵלּוּ מְטַמִּין וּמַכְשִׁירִין:
זוֹבוֹ שֶׁלָּזָב,
וְרוֹקוֹ, וְשִׁכְבַת זַרְעוֹ, וּמֵימֵי רַגְלָיו,
וּרְבִיעִית מִן הַמֵּת,
וְדַם הַנִּדָּה.
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
שִׁכְבַת זֶרַע אֵינָהּ מַכְשֶׁרֶת.
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר:
דַּם הַנִּדָּה [אֵינוּ מַכְשִׁיר.]
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
דַּם הַמֵּת אֵינוּ מַכְשִׁיר.
וְאִם נָפַל עַל הַדַּלַּעַת,
גּוֹדְדָהּ, וְהִיא טְהוֹרָה.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ז
ז
אֵלּוּ [לֹא] מְטַמִּין וְלֹא מַכְשִׁירִין:
הַזֵּעָה,
וְהַלֵּחָה סְרוּחָה,
וְהָרְאִי,
וְדָם הַיּוֹצֵא עִמָּהֶן,
וּמַשְׁקֵה בֶן שְׁמוֹנָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּץ מִדָּמוֹ.
וְהַשּׁוֹתֶה מֵי טְבֶרְיָה,
אַף עַל פִּי יוֹצְאִין נְקִיִּים.

ח
דַּם שְׁחִיטָה בִּבְהֵמָה וּבַחַיָּה וּבָעוֹפוֹת הַטְּמֵאִין,

וְדַם הַקֵּז לִרְפוּאָה.
רְבִּי אֶלְעָזָר מְטַמֵּא בָּאֵלּוּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
חֵלֶב הַזָּכָר טָהוֹר.

מסכת מכשירין פרק ו משנה ח
ט
חֵלֶב הָאִשָּׁה מְטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
וַחֲלֵב הַבְּהֵמָה אֵינוּ מְטַמֵּא אֶלָּא לְרָצוֹן.
אָמַר רְבִּי עֲקִיבָה:
קוֹל וָחֹמֶר הַדְּבָרִין:
מָה, אִם חֵלֶב הָאִשָּׁה,
שֶׁאֵינוּ מְיֻחָד אֶלָּא לַקְּטַנִּים,
מְטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
חֵלֶב הַבְּהֵמָה,
שֶׁהוּא מְיֻחָד לַקְּטַנִּים וְלַגְּדוֹלִים,
אֵינוּ דִין שֶׁיְּטַמֵּא לְרָצוֹן וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן?
אָמְרוּ לוֹ:
לֹא!
אִם טִמֵּא חֵלֶב הָאִשָּׁה שֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
שֶׁדַּם מַגַּפְתָּהּ טָמֵא,
יְטַמֵּא חֵלֶב הַבְּהֵמָה שֶׁלֹּא לְרָצוֹן,
שֶׁדַּם מַגַּפְתָּהּ טָהוֹר?
אָמַר לָהֶם:
מַחֲמִיר אֲנִי בֶּחָלָב מִבַּדָּם,
שֶׁהַחוֹלֵב לִרְפוּאָה, טָמֵא,
וְהַמֵּקִיז לִרְפוּאָה, טָהוֹר.
אָמְרוּ לוֹ:
סַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים יוֹכִיחוּ,
שֶׁהַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן,
לְרָצוֹן, טְמֵאִים,
וְשֶׁלֹּא לְרָצוֹן, טְהוֹרִים.
אָמַר לָהֶן:
לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּסַלֵּי זֵיתִים וַעֲנָבִים,
שֶׁתְּחִלָּתָן אֹכֶל וְסוֹפָן מַשְׁקֶה,
תֹּאמְרוּ בֶּחָלָב שֶׁתְּחִלָּתוֹ וְסוֹפוֹ מַשְׁקֶה?
עַד כָּן הָיְתָה תְּשׁוּבָה.
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן:
מִכָּן וְהֵילָךְ הָיִינוּ מְשִׁיבִין לְפָנָיו:
מֵי גְּשָׁמִים יוֹכִיחוּ,
שֶׁתְּחִלָּתָן וְסוֹפָן מַשְׁקֶה,
וְאֵינָן מְטַמִּין אֶלָּא לְרָצוֹן.
אָמַר לָנוּ:
לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּמֵי גְּשָׁמִין,
שֶׁאֵין רֻבָּן לָאָדָם, אֶלָּא לָאֲרָצוֹת וְלָאִילָנוֹת,
וּרְב הֶחָלָב לָאָדָם.

חסלת מסכת מכשירין פרקין ו׳

מסכת זבים

פרק א

מסכת זבים פרק א משנה א
א
הָרוֹאֶה רְאִיָּה אַחַת שֶׁלָּזוֹב,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
כְּשׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
כְּבַעַל קֶרִי.
רָאָה אַחַת, וּבַשֵּׁנִי הִפְסִיק,
וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כְּשְׁתַּיִם.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זָב גָּמוּר.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.

ב
אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה:
מוֹדִים בֵּית שַׁמַּי בָּזֶה שֶׁאֵינוֹ זָב גָּמוּר.
וְעַל מַה נֶּחְלְקוּ?
עַל הָרוֹאֶה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם,
וּבַשֵּׁנִי הִפְסִיק,
וּבַשְּׁלִישִׁי רָאָה אַחַת.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
זָב גָּמוּר.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.

מסכת זבים פרק א משנה ב
ג
הָרוֹאֶה קֶרִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִסְפִירַת זוֹבוֹ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
סָתַר שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּפָנָיו.
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.

רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
הָרוֹאֶה בַּשֵּׁנִי סָתַר שֶׁלְּפָנָיו.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אֶחָד הָרוֹאֶה בַּשֵּׁנִי וְאֶחָד הָרוֹאֶה בַּשְּׁלִישִׁי,
שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
סָתַר שְׁנֵי יָמִים שֶׁלְּפָנָיו,
וּבֵית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
לֹא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.
וּמוֹדֶה בָּרוֹאֶה בָּרְבִיעִי,
שֶׁלֹּא סָתַר אֶלָּא יוֹמוֹ.
בְּרוֹאֶה קֶרִי,
אֲבָל אִם רָאָה זוֹב, אֲפִלּוּ יוֹם שְׁבִיעִי,
סָתַר שֶׁלְּפָנָיו.

מסכת זבים פרק א משנה ג
ד
רָאָה אַחַת הַיּוֹם וּשְׁתַּיִם לְמָחָר,
שְׁתַּיִם הַיּוֹם וְאַחַת לְמָחָר,
שָׁלוֹשׁ לִשְׁלֹשָׁה יָמִים,
אוֹ לִשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

מסכת זבים פרק א משנה ד
ה
רָאָה אַחַת וְהִפְסִיק כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג,
וְאַחַר כָּךְ רָאָה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם;
אוֹ שֶׁרָאָה שְׁתַּיִם,
אוֹ אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם,
וְהִפְסִיק כְּדֵי טְבִילָה וְסִפּוּג,
וְאַחַר כָּךְ רָאָה אַחַת,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

מסכת זבים פרק א משנה ה
ו
רָאָה אַחַת מְרֻבָּה כְּשָׁלוֹשׁ,
שֶׁהָיָא כְּמִגֵּד יָרֵק לְשִׁילְחָה,
שֶׁהֵן כְּדֵי שְׁתֵּי טְבִילוֹת וְכִשְׁנֵי סְפוּגִים,
הֲרֵי זֶה זָב גָּמוּר.

ז
רָאָה אַחַת מְרֻבָּה כִּשְׁתַּיִם,
מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וְצָרִיךְ בִּיאַת מַיִם חַיִּים,
וּפָטוּר מִן הַקָּרְבָּן.
אָמַר רִבִּי יוֹסֵה:
לֹא אָמְרוּ אַחַת מְרֻבָּה
אֶלָּא אִם יֵשׁ בָּהּ כְּדֵי שָׁלוֹשׁ.

מסכת זבים פרק א משנה ו

ח
רָאָה אַחַת הַיּוֹם וְאַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
אַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאַחַת לְמָחָר,
אִם יָדוּעַ שֶׁמִּקָּצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקָּצָתָהּ לְמָחָר,
וַדַּאי לַטֻּמְאָה וְלַקֻּרְבָּן;
וְאִם סָפֵק שֶׁמִּקָּצָת הָרְאִיָּה מֵהַיּוֹם וּמִקָּצָתָהּ לְמָחָר,
וַדַּאי לַטֻּמְאָה, וְסָפֵק לַקֻּרְבָּן.
רָאָה שְׁנֵי יָמִים בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
סָפֵק לַטֻּמְאָה וְלַקֻּרְבָּן;
אַחַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
סָפֵק לַטֻּמְאָה.

פרק ב

מסכת זבים פרק ב משנה א
א
הַכֹּל טְמֵאִין בַּזִּיבָה,
אַף הַגֵּרִים,
אַף הָעֲבָדִים,
בֵּין מְשֻׁחְרָרִין בֵּין שֶׁאֵינָן מְשֻׁחְרָרִים,
חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן,
סְרִיס אָדָם וּסְרִיס חַמָּה,
וְטָמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינָס.
וְנוֹתְנִין עֲלֵיהֶן חָמְרֵי הָאִישׁ וְחָמְרֵי הָאִשָּׁה,
מִטַּמִּין בַּדָּם כָּאִשָּׁה,
וּבַלֹּבֶן כָּאִישׁ,
וְטֻמְאָתָן בְּסָפֵק.

מסכת זבים פרק ב משנה ב
ב
בְּשֶׁבַע דְּרָכִין בּוֹדְקִין אֶת הַזָּב
עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לַזִּיבָה:
בְּמַאֲכָל, בְּמִשְׁתֶּה,
בְּמַשָּׂא, בְּקֶפִיצָה,
בְּחֹלִי, בְּמַרְאֶה וּבְהִרְהוּר.
הִרְהֵר עַד שֶׁלֹּא רָאָה,
אוֹ רָאָה עַד שֶׁלֹּא הִרְהֵר,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ רָאָה בְהֵמָה וְחַיָּה וָעוֹף
מִתְעַסְּקִין זֶה עִם זֶה,
אֲפִלּוּ רָאָה בִּגְדֵי צֶבַע הָאִשָּׁה.
רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אָכַל כָּל מַאֲכָל, בֵּין רַע, בֵּין יָפֶה,
וְשָׁתָה כָּל מַשְׁקֶה.
אָמְרוּ לוֹ:
"אֵין כָּךְ זָבִין מֵעַתָּה!"
אָמַר לָהֶם:
"אֵין אַחֲרָיוּת זָבִים עֲלֵיכֶם!"

מִשֶּׁנִּזְקַק לַזִּיבָה, אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
אָנְסוֹ וּסְפָקוֹ וְשִׁכְבַת זֶרַע טְמֵאִים,
שֶׁרַגְלַיִם לַדָּבָר.

ג
רָאָה רְאִיָּה רִאשׁוֹנָה,
בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
בַּשְּׁנִיָּה, בַּשְּׁלִישִׁית,
אֵין בּוֹדְקִין אוֹתוֹ.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף בַּשְּׁלִישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוֹ,
מִפְּנֵי הַקֶּרֶבֶן.

מסכת זבים פרק ב משנה ג
ד
הָרוֹאֶה קֶרִי,
אֵינוֹ מְטַמֵּא בַּזִּיבָה מֵעֵת לְעֵת.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
יוֹמוֹ.
גּוֹי שֶׁרָאָה קֶרִי וְנִתְגַּיֵּר,
מִיָּד הוּא מְטַמֵּא בַּזִּיבָה.
הָרוֹאָה דָם וְהַמְקַשָּׁה, מֵעֵת לְעֵת. <הָרוֹאֶה>
וְהַמַּכֶּה אֶת עַבְדּוֹ, (שְׁמוֹת כא,כא)
"יוֹם אוֹ יוֹמַיִם", מֵעֵת לְעֵת.
כֶּלֶב שֶׁאָכַל בְּשַׂר הַמֵּת,
שְׁלֹשָׁה יָמִים מֵעֵת לְעֵת,
וְהוּא כְּבְרְיָתוֹ.

מסכת זבים פרק ב משנה ד
ה
הַזָּב מְטַמֵּא אֶת הַמִּשְׁכָּב בַּחֲמִשָּׁה דְרָכִים,
לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְּגָדִים:
עוֹמֵד, יוֹשֵׁב, שׁוֹכֵב,
נִתְלָה וְנִשְׂעָן.
וְהַמִּשְׁכָּב מְטַמֵּא
עוֹמֵד, יוֹשֵׁב, שׁוֹכֵב,
נִתְלָה וְנִשְׂעָן,
בְּמַגָּע, וּבְמַשָּׂא.

פרק ג

מסכת זבים פרק ג משנה א
א
הַזָּב וְהַטָּהוֹר שֶׁיָּשְׁבוּ בִסְפִינָה, אוֹ בְאַסְדָּה,
אוֹ שֶׁרָכְבוּ עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בִּגְדֵיהֶם נוֹגְעִים,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין מִדְרָס.
יָשְׁבוּ עַל הַנָּסֶר וְעַל הַסַּפְסֶל,

עַל הַגְּשִׁישׁ שֶׁלְּמִטָּה,
וְעַל הָאַכְלוֹנָס, <keléontes: מוטות של גוֹל>
בִּזְמַן שֶׁהֵן מַחְגִּירִין;
עָלוּ בָאִילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע,
בַּסֶּכָּה שֶׁכֹּחָהּ רַע וּבְאִילָן יָפֶה,
וּבְסֵלָם מִצָּרִי, <וּבְסוּלָם>
בִּזְמַן שֶׁאֵינוֹ קָבוּעַ בְּמַסְמֵר,
עַל הַכֶּבֶשׁ, וְעַל הַקּוֹרָה, וְעַל הַדֵּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִם בַּטִּיט,
טְמֵאִין.
רִבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.

מסכת זבים פרק ג משנה ב
ב
מְגִיפִין אוֹ פּוֹתְחִין.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מֵגִיף וְזֶה פּוֹתֵחַ.
מַעֲלִין זֶה אֶת זֶה מִן הַבּוֹר.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
עַד שֶׁיְּהֵא הַטָּהוֹר מַעֲלֶה אֶת הַטָּמֵא.
מַפְשִׁילִים בַּחֲבָלִים.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
עַד שֶׁיְּהֵא זֶה מוֹשֵׁךְ הֵילָךְ,
וְזֶה מוֹשֵׁךְ הֵילָךְ.
וְאוֹרְגִין, בֵּין בָּעוֹמְדִין בֵּין בַּיּוֹשְׁבִין,
אוֹ טוֹחֲנִים.
רִבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר בְּכֻלָּם,
חוּץ מִן הַטּוֹחֲנִין בָּרֵחַיִם שֶׁלַּיָּד.

ג
פּוֹרְקִין מִן הַחֲמוֹר, אוֹ טוֹעֲנִים,
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוּאָן כָּבֵד,
טְמֵאִין;
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׂוּאָן קַל,
טְהוֹרִין.
וְכֻלָּן טְהוֹרִין לִבְנֵי כְנֶסֶת,
וּטְמֵאִין בִּתְרוּמָה.

מסכת זבים פרק ג משנה ג
ד
הַזָּב וְהַטָּהוֹר שֶׁיָּשְׁבוּ בִסְפִינָה גְּדוֹלָה.
אֵיזוֹ הִיא סְפִינָה גְּדוֹלָה?
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לְהָמִיט בָּהּ אָדָם.

ה
יָשְׁבוּ עַל הַנָּסֶר,
וְעַל הַסַּפְסֵל,
עַל הַגְּשִׁישׁ שֶׁלַּמִּטָּה,
וְעַל הָאַכְלוֹנָס, <keléontes: מוטות של גוֹל>

בִּזְמַן שֶׁאֵינָן מַחְגִּירִין;
עָלוּ בָאֵילָן שֶׁכִּסּוּהוּ יָפֶה,
בְּסֵכָּה שֶׁכִּסְּתָה יָפֶה;
בְּסֵלָם צוּרִי, <בְּסוּלָם>
אוֹ מִצְרִי בִּזְמַן שֶׁהוּא קָבוּעַ בְּמַסְמֵר;
בַּכֶּבֶשׁ, וּבַקּוֹרָה, וּבַדֶּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן עֲשׂוּיִים בַּטִּיט,
אֲפִלּוּ מִצַּד אֶחָד,
טְהוֹרִין.

ו
הַטָּהוֹר מַכֶּה אֶת הַטָּמֵא,
טָהוֹר.
וְהַטָּמֵא מַכֶּה אֶת הַטָּהוֹר,
טָמֵא,
שֶׁאִם יִמְשֹׁךְ הַטָּהוֹר,
חֲרֵי הַטָּמֵא נוֹפֵל.

פרק ד

מסכת זבים פרק ד משנה א
א
רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר:
נִדָּה שֶׁיָּשְׁבָה עִם הַטְּהוֹרָה בַּמִּטָּה,
כַּפָּח שֶׁבְּרֹאשָׁהּ טָמֵא מִדְּרָס.
יָשְׁבָה בִסְפִינָה,
כֵּלִים שֶׁבְּרֹאשׁ הַגַּס שֶׁבַּסְּפִינָה
טְמֵאִין מִדְּרָס.
נוֹטֶלֶת עֲרֵבָה מְלֵאָה בְגָדִים:
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׁוּאָן כָּבֵד, טְמֵאִין;
בִּזְמַן שֶׁמַּשּׁוּאָן קַל, טְהוֹרִין.
זָב שֶׁהֵקִישׁ עַל כְּצוֹצְרָה, *<=גוזטרא, exōstra: מרפסת בולטת>*
וְנָפַל כְּכָר שֶׁלִּתְרוּמָה,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ד משנה ב
ב
הֵקִישׁ עַל הַמָּרִישׁ,
וְעַל הַמַּלְבֵּן,
וְעַל הַצִּנּוֹר,
וְעַל הַדַּף,
אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עָשׂוּי בַּחֲבָלִין,
עַל הַתַּנּוּר,
וְעַל הַיָּם,
וְעַל הָאֶצְטְרוֹבִיל, *<stróbilos: סביבון חרוטי, פרי האורן>*
וְעַל חֲמוֹר שֶׁלָּרַחַיִם שֶׁלַּיָּד,
וְעַל סְאָה שֶׁלָּרַחַיִם שֶׁלַּזֵּיתִים,
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:

אַף עַל קוֹרַת הַבַּלָּנִים,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ד משנה ג
ג
הֵקִישׁ עַל הַדֶּלֶת, עַל הַנֶּגֶר, וְעַל הַמַּנְעוּל,
וְעַל הַמָּשׁוֹט, וְעַל הַקֶּלֶת,
וְעַל אִילָן שֶׁכֹּחוֹ רַע,
וְעַל סֻכָּה שֶׁפִּחָּהּ רַע וְעַל אִילָן יָפֶה,
וְעַל סֻלָּם מִצְרִי בִּזְמַן שֶׁאֵינוּ קָבוּעַ בְּמַסְמֵר;
עַל הַכֶּבֶשׁ, וְעַל הַקּוֹרָה, וְעַל הַדֶּלֶת,
בִּזְמַן שֶׁאֵינָן עֲשׂוּיִים בַּטִּיט,
טְמֵאִין.
עַל הַשַּׁדָּה, וְעַל הַתֵּבָה, וְעַל הַמִּגְדָּל,
טְמֵאִין.
רְבִּי נְחֶמְיָה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֲרִין בְּאֵלּוּ.

מסכת זבים פרק ד משנה ד
ד
זָב שֶׁהָיָה מוּטָל עַל חֲמִשָּׁה סַפְסָלִין,
אוֹ עַל חָמֵשׁ פֻּנְדָּיוֹת,
לְאָרְכָּן, טְמֵאִין;
לְרָחְבָּן, טְהוֹרִין.
יָשָׁן,
סְפֵק נִתְהַפֵּךְ עֲלֵיהֶן,
טְמֵאִין.
הָיָה מוּטָל עַל שִׁשָּׁה כְסָיוֹת,
שְׁתֵּי יָדָיו עַל שְׁנַיִם,
וּשְׁתֵּי רַגְלָיו עַל שְׁנַיִם,
וְרֹאשׁוֹ עַל אֶחָד,
וְגוּפוֹ עַל אֶחָד,
אֵין טָמֵא אֶלָּא זֶה שֶׁתַּחַת גּוּפוֹ.
עוֹמֵד עַל שְׁתֵּי כְסָיוֹת,
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אִם רְחוֹקִין מִזֶּה וּמִזֶּה, טְהוֹרִין.

מסכת זבים פרק ד משנה ה
ה
עֶשֶׂר טְלִיאוֹת זוֹ עַל גַּבֵּי זוֹ,
יָשַׁב עַל גַּבֵּי הָעֶלְיוֹנָה,
כֻּלָּם טְמֵאוֹת.
הַזָּב בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וּמִשְׁקָּב וּמוֹשָׁב כְּנֶגְדּוֹ,
כָּרַע הַזָּב, טְהוֹרִין;
כָּרְעוּ הֵן, טְמֵאִין.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
בַּיְחִידִי, טָמֵא,
וּבְמֻרְבִּין, טָהוֹר,
שֶׁאֵין אֶחָד נוֹשֵׂא אֶת רֻבּוֹ.

מסכת זבים פרק ד משנה ו
ו
הַזָּב בְּכַף מֹאזְנַיִם,
וָאָכְלִין וּמַשְׁקִין בְּכַף שְׁנִיָּה,
טְמֵאִין.
וּבְמֵת,
הַכֹּל טָהוֹר, חוּץ מִן הָאָדָם.
זֶה חֹמֶר בַּזָּב מִבַּמֵּת, <וְהַחֹמֶר>
וְחֹמֶר בַּמֵּת מִבַּזָּב: <וְחֹמֶר שֶׁזָּב בַּזָּב מִבַּמֵּת>
שֶׁהַזָּב עוֹשֶׂה מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִתַּחְתָּיו,
לְטַמֵּא אָדָם וּלְטַמֵּא בְּגָדִים,
עַל גַּבָּיו מִדָּף,
וּלְטַמֵּא אֳכָלִים וּמַשְׁקִים,
מַה שֶּׁאֵין הַמֵּת מְטַמֵּא.

ז
חֹמֶר בַּמֵּת מִבַּזָּב:
שֶׁהַמֵּת מְטַמֵּא בְּאָהֶל,
וּמְטַמֵּא טֻמְאַת שִׁבְעָה,
מַה שֶּׁאֵין הַזָּב מְטַמֵּא.

מסכת זבים פרק ד משנה ז
ח
הָיָה יוֹשֵׁב עַל גַּבֵּי הַמִּטָּה,
וְאַרְבַּע טְלָיוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי הַמִּטָּה,
טְמֵאוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמוֹד עַל שָׁלוֹשׁ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַהֵר.
הָיָה רָכוּב עַל גַּבֵּי בְהֵמָה,
וְאַרְבַּע טְלִיאוֹת תַּחַת אַרְבַּע רַגְלֵי בְהֵמָה,
טְהוֹרוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא יְכוֹלָה לַעֲמֹד עַל שָׁלוֹשׁ.
הָיְתָה טְלִית אַחַת תַּחַת שְׁתֵּי יָדַיִם,
תַּחַת שְׁתֵּי רַגְלַיִם,
תַּחַת הַיָּד, תַּחַת הָרֶגֶל,
טְמֵאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
הַסּוּס מְטַמֵּא בְּרַגְלָיו, וַחֲמוֹר בְּיָדָיו,
שֶׁמִּשְׁעֶנֶת הַסּוּס עַל רַגְלָיו,
וּמִשְׁעֶנֶת חֲמוֹר עַל יָדָיו.
יָשַׁב עַל קוֹרַת בֵּית הַבַּד,
כֵּלִים שֶׁבָּעֹקֶל טְמֵאִין;
עַל הַמַּכְבֵּשׁ שֶׁלַּכּוֹבֵס,
כֵּלִים שֶׁתַּחְתָּיו טְהוֹרִין.
רְבִּי נְחֶמְיָה מְטַמֵּא.

מסכת זבים פרק ה משנה א
א
הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב,
אוֹ שֶׁהַזָּב נוֹגֵעַ בּוֹ,
הַמַּסִּיט אֶת הַזָּב,
אוֹ שֶׁהַזָּב מְסִיטוֹ,
מְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין וּכְלֵי שֶׁטַח בְּמַגָּע,
אֲבָל לֹא בְמַשָּׂא.
כְּלָל אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
כָּל הַמְטַמֵּא בְּגָדִים בְּשָׂעַת מַגָּעוֹ,
מְטַמֵּא אֳכָלִין וּמַשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
וְהַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא לֹא אָדָם וְלֹא כְלֵי חֶרֶשׂ.
לְאַחַר פְּרִישָׁתוֹ מְמְטַמִּין,
מְטַמֵּא מַשְׁקִין לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
וְהָאֳכָלִין וְהַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת,
וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִין.

מסכת זבים פרק ה משנה ב
ב
וְעוֹד כְּלָל אַחֵר אָמָרוּ:
כָּל הַנּוֹשֵׂא עַל גַּבֵּי הַזָּב,
טָמֵא.
וְכָל שֶׁהַזָּב נוֹשֵׂא עָלָיו,
טָהוֹר,
חוּץ מִן הָרָאוּי לְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב,
וּלְאָדָם.
כֵּיצַד?
אֶצְבָּעוֹ שֶׁלַּזָּב תַּחַת הַנִּדְבָּךְ,
הַטָּהוֹר מִלְמַעְלָן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד.

ג
טָמֵא מִלְמַעְלָן וְטָהוֹר מִלְמַטָּן,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׂ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הָאֹכְלִין וְהַמַּשְׁקִים,
וְהַמִּשְׁכָּב וְהַמּוֹשָׁב וְהַמַּדָּף מִלְמַעְלָן,
מְטַמִּין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד. <מְטַמִּין אֶחָד>
פָּרְשׂוּ,
מְטַמִּין אֶחָד, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב מִלְמַטָּן,
מְטַמִּין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
פָּרְשׂוּ,
מְטַמִּין שְׁנַיִם, וּפוֹסְלִין אֶחָד.
הָאֳכָלִין וְהַמַּשְׁקִין וְהַמַּדָּף מִלְמַטָּן,
טְהוֹרִין.

מסכת זבים פרק ה משנה ג

ד
מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ:
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְהַנּוֹשָׂא עַל גַּבֵּי הַמִּשְׁכָּב,
טָהוֹר, חוּץ מִן הָאָדָן.
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנוֹשָׂא עַל גַּבֵּי הַנִּבְלָה,
חוּץ מִן הַמֻּסִּיט.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹשֵׂא.
כָּל הַנּוֹשֵׂא וְנוֹשָׂא עַל גַּבֵּי הַמֵּת,
טָהוֹר,
חוּץ מִן הַמַּאֲהִיל,
וְאָדָן בִּזְמַן שֶׁהוּא מֻסִּיט.

מסכת זבים פרק ה משנה ד
ה
מִקְצָת טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
חִבּוּרֵי טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
וְחִבּוּרֵי טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
טָמֵא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
מִקְצָת טָמֵא עַל הַטָּהוֹר,
טָמֵא,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַטָּמֵא,
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ה משנה ה
ו
הַטָּמֵא עַל מִקְצָת מִשְׁכָּב,
טָמֵא,
וְהַטָּהוֹר עַל מִקְצָת מִשְׁכָּב,
טָמֵא.
מִקְצָת טָמֵא עַל הַמִּשְׁכָּב,
וּמִקְצָת טָהוֹר עַל הַמִּשְׁכָּב,
טָהוֹר.
נִמְצֵאת טֻמְאָה נִכְנֶסֶת לוֹ,
וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּמִעוּטוֹ.
כִּכָּר שֶׁלְּתְרוּמָה שֶׁהִיא נָתוּנָה עַל הַמִּשְׁכָּב,
וְהַנִּיר בִּנְתַיִם,
בֵּין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן,
טָהוֹר.
וְכֵן בָּאֶבֶן הַמְנֻגַּעַת,
טָהוֹר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן מְטַמֵּא בָּזוֹ. <רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵ׳ מְטַמֵּא בַּזוֹ>

מסכת זבים פרק ה משנה ו
ז
הַנּוֹגֵעַ בַּזָּב, וּבַזָּבָה
וּבַנִּדָּה, וּבַיּוֹלֶדֶת, וּבַמְצֹרָע,
וּבַמִּשְׁכָּב, וּבַמּוֹשָׁב,

מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
[ב] הַנּוֹגֵעַ, אֶחָד הַמֵּסִיט,
אֶחָד הַנּוֹשֵׂא, אֶחָד הַנִּשָּׂא.

מסכת זבים פרק ה משנה ז
ח
הַנּוֹגֵעַ בְּזוֹבוֹ שֶׁלַּזָּב,
וּבְרֻקּוֹ,
בְּשִׁכְבַת זַרְעוֹ,
וּבְמֵימֵי רַגְלָיו,
וּבְדַם הַנִּדָּה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
אֶחָד הַנּוֹגֵעַ וְאֶחָד הַמַּסִּיט.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַנּוֹשֵׂא.

מסכת זבים פרק ה משנה ח
ט
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַמֶּרְכָּב,
וְהַנִּשָּׂא עָלָיו,
וְהַמְּסִיטוֹ,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הַנּוֹשֵׂא אֶת הַנְּבֵלָה,
וְאֶת מֵי חַטָּאת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
(מסכת זבים פרק ה משנה ט)
הָאוֹכֵל מִנְּבֵלַת עוֹף הַטָּהוֹר,
וְהִיא בְּבֵית הַבְּלִיעָה,
מְטַמֵּא שְׁנַיִם, וּפוֹסֵל אֶחָד.
הִכְנִיס רֹאשׁוֹ לַאֲוִיר הַתַּנּוּר,
טָהוֹר,
וְטָהוֹר הַתַּנּוּר.
הֱקִיאָהּ אוֹ בְלָעָהּ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.
מַשֶּׁהֶה לְתוֹךְ פִּיו עַד שֶׁלֹּא יִבְלָעֶנָּה, <מַשֶּׁהֶיא>
טָהוֹר.

מסכת זבים פרק ה משנה י
י
הַנּוֹגֵעַ בְּשֶׁרֶץ,
וּבְשִׁכְבַת זֶרַע,
וּבְטֻמְאַת מֵת,

וּבִמְצֹרָע בִּימֵי סְפָרוֹ,
וּבְמֵי חַטָּאת שֶׁאֵין בָּהֶן כְּדֵי הַזָּיָה,
וּבַנִּבְלָה וּבַמֻּרְכָּב,
מְטַמֵּא אֶחָד,
וּפוֹסֵל אֶחָד.
זֶה הַכְּלָל:
כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאֶחָד מִכָּל אֲבוֹת הַטֻּמְאוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד,
חוּץ מִן הָאָדָן.
פָּרַשׁ,
מְטַמֵּא אֶחָד, וּפוֹסֵל אֶחָד.

מסכת זבים פרק ה משנה יא
יא
בַּעַל קֶרִי, בְּמַגַּע שֶׁרֶץ,
וּבוֹעֵל נִדָּה, בְּטֻמְאַת מֵת,
אֶלָּא שֶׁחָמוּר מִמֶּנּוּ וּבוֹעֵל נִדָּה,
שֶׁהוּא מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב בְּטֻמְאָה קַלָּה,
לְטַמֵּא אָכָלִין וּמַשְׁקִין.

מסכת זבים פרק ה משנה יב
יב
אֵלּוּ פוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה:
הָאוֹכֵל אֹכֶל רִאשׁוֹן,
וְהָאוֹכֵל אֹכֶל שֵׁנִי,
וְהַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין טְמֵאִין,
וְהַבָּא רֹאשׁוֹ וְרֻבּוֹ בְּמַיִם שְׁאוּבִין,
וְטָהוֹר שֶׁנָּפְלוּ עַל רֹאשׁוֹ וְעַל רֻבּוֹ
שְׁלֹשֶׁת לֻגִּין מַיִם שְׁאוּבִין,
וְהַסַּפָּר, וְהַמְיַדִּים, וּטְבוּל יוֹם,
וְהָאֲכָלִין וְהַכֵּלִים שֶׁנִּטְמְאוּ בַּמַּשְׁקִין.

סליק מסכת זבים

מסכת טבול יום

פרק א

מסכת טבול יום פרק א משנה א
א
הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת לְהַפְרִישׁ, וְנָשְׁכוּ,
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
חִבּוּר בְּטְבוּל יוֹם.
בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינָן חִבּוּר.
מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ,

וְכִפְרִין נוֹשְׁכִין זֶה בָּזֶה,
הָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה,
עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַּתַּנּוּר,
וְקוֹלִית שְׁלָמִים הַמְחֻלְחֶלֶת,
וּרְתוּחוֹת גְּרִיסִין שֶׁלְּפוּל רִאשׁוֹנָה, <וּרְתוּחוֹת ;וכן השאר>
וּרְתוּחוֹת יַיִן חָדָשׁ.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלְּאֹרֶז.
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
אֵינוּ חִבּוּר.
מוֹדִין בִּשְׁאָר כָּל הַטְּמָאוֹת,
בֵּין קַלּוֹת, בֵּין חֲמוּרוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ב
ב
הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְהַפְרִישׁ,
וְהָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה,
מִשֶּׁקָּרְמוּ בַּתַּנּוּר,
וְקוֹלִית שְׁלָמִים שֶׁאֵינָהּ מְחֻלְחֶלֶת,
וּרְתוּחוֹת גְּרִיסִין שֶׁלְּפוּל שְׁנִיָּה,
וּרְתוּחוֹת יַיִן יָשָׁן,
וְשֶׁלְּשֶׁמֶן לְעוֹלָם,
וְשֶׁלַּעֲדָשִׁין,
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּטּוֹפֵחַ,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטְּמָאוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ג
ג
מַסְמֵר שֶׁאַחַר הַכִּכָּר,
וְגַרְגֵּר מֶלַח קָטָן,
וְהַחַרְחוּר פָּחוּת מִכָּאֶצְבַּע,
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא נֶאֱכָל עִמּוֹ,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צוֹרֵךְ לוֹמַר בְּכָל הַטְּמָאוֹת.

מסכת טבול יום פרק א משנה ד
ד
צְרוֹר שֶׁבַּכִּכָּר,
וְגַרְגֵּר מֶלַח הַגָּדוֹל,
וְהַתַּרְמוֹס, וְהַחַרְחוּר יָתֵר מִכָּאֶצְבַּע,
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל עִמּוֹ,
טְהוֹרִין בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֵין צוֹרֵךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם.

מסכת טבול יום פרק א משנה ה
ה
הַשְּׁעוֹרָה וְהַכּוֹסֶמֶת, בִּזְמַן שֶׁאֵינָן קְלוּפִין,
הַתְּיָה וְהַחַלְתִּית וְהָאֵלוּם.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אֲפוּנִים שְׁחוֹרִים,
טְהוֹרִין בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בִּטְבוּל יוֹם.
דִּבְרֵי רְבִּי מֵאִיר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
טְהוֹרִין בִּטְבוּל יוֹם,
וּטְמֵאִין בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.
הַשְּׁעוֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן קְלוּפִין,
וְהַחִטָּה, בֵּין קְלוּפָה, בֵּין שֶׁאֵינָהּ קְלוּפָה,
וְהַקֶּצַח וְהַשֻּׁמְשֻׁם וְהַפִּלְפֵּל.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אַף אֲפוּנִין לְבָנִין,
טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת.

פרק ב

מסכת טבול יום פרק ב משנה א
א
מַשְׁקֶה טְבוּל יוֹם,
כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ אֵינָן מְטַמְּאִין.
וּשְׁאָר כָּל הַטְּמֵאִין,
בֵּין קַלִּין בֵּין חֲמוּרִין,
הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִין מֵהֶן,
כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּחִלָּה,
חוּץ מִן הַמַּשְׁקֶה שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ב
ב
קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִין,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם:
אִם הָיָה מַשְׁקֶה תְּרוּמָה,
הַמַּשְׁקִין פְּסוּלִין, וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה.
אִם הָיָה מַשְׁקֶה חֻלִּין,
הַכֹּל טָהוֹר.
אִם הָיוּ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
הַכֹּל טָמֵא.
זֶה חֹמֶר בַּיָּדַיִם מִבְּטְבוּל יוֹם,
וְחֹמֶר בִּטְבוּל יוֹם [מִבַּיָּדַיִם]:
שֶׁסְּפֵק טְבוּל יוֹם פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,

וְהַיָּדַיִם, סְפֵקָן טָהוֹר.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ג
ג
מִקְוֶה שֶׁלְּתְרוּמָה וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלַּחֻלִּין,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
פָּסַל אֶת כֻּלָּן.
מִקְוֶה שֶׁלַּחֻלִּין וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן,
לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.
אִם הָיָה הַשּׁוּם מְרֻבֶּה, הוֹלְכִין אַחַר הַמְרֻבֶּה.
אָמַר רְבִּי יְהוּדָה:
אַמְתַּי?
בִּזְמַן שֶׁהֵן גוּשׁ בִּקְעָרָה.
אֲבָל אִם הָיָה מְפֻזָּר בִּמְדוּכָה, טָהוֹר,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בִּפְזוּרוֹ,
וּשְׁאָר כָּל הַנִּדּוֹכִין שֶׁדָּכָן בַּמַּשְׁקִין.
אֶת שֶׁדַּרְכָּן לָדוּךְ בַּמַּשְׁקִין,
וְדָכָן שֶׁלֹּא בַּמַּשְׁקִין,
וְהֵן גּוּשׁ בִּקְעָרָה,
הֲרֵי אֵלּוּ כְּעִגּוּל שֶׁלִּדְבֵלָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ד
ד
מִקְוֶה וַחֲמִיטָה שֶׁלַּחֻלִּין,
וְשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה צָף עַל גַּבֵּיהֶן,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן,
לֹא פָסַל אֶלָּא שֶׁמֶן.
וְאִם חִבֵּץ,
כָּל מָקוֹם שֶׁהֶחְלִךְ הַשֶּׁמֶן, פָּסַל.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ה
ה
בְּשַׁר הַקֹּדֶשׁ שֶׁקָּרַם עֲלֵיהֶן הַקּוֹפָּה,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקּוֹפָּה,
חֲתִכּוֹת מֻתָּרוֹת.
נָגַע בַּחֲתִכָּה,
חֲתִכָּה וְכָל הָעוֹלִין עִמָּהּ חִבּוּר.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן חִבּוּר זֶה לָזֶה.
וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל גַּבֵּי פְּרוּסוֹת.
ו
מַעֲשֵׂה קְדֵרָה וְקִטְנִיּוֹת:
בִּזְמַן שֶׁהֵן פְּרוּדִין, אֵינָן חִבּוּר;
בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ, חִבּוּר.
וְאִם הָיוּ גוּשִׁין הַרְבֵּה,
הֲרֵי אֵלּוּ יְמָנוּ.
שֶׁמֶן שֶׁהוּא צָף עַל גַּבֵּי הַיַּיִן,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן,
לֹא פָסַל אֶלָּא שֶׁמֶן.

רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
שְׁנֵיהֶן חִבּוּר זֶה לָזֶה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ו
ז
חָבִית שֶׁשָּׁקְעָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁלַּיַּיִן,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם:
מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר;
מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוֹ חִבּוּר.
רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ עַל גַּבָּהּ רוּם קוֹמָה,
וְנָגַע כְּנֶגֶד פִּיהָ, חִבּוּר.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ז
ח
חָבִית שֶׁנִּקְּבָה,
בֵּין מִשּׁוּלֶיהָ בֵּין מִצִּדֶּיהָ,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם,
טְמֵאָה.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
מִפִּיהָ וּמִשּׁוּלֶיהָ,
טְמֵאָה;
מִן הַצְּדָדִין מִכָּן וּמִכָּן,
טְהוֹרָה.
הַמְעָרֶה מִכְּלִי לִכְלִי,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקְּלוּחַ:
אִם יֵשׁ בּוֹ,
יַעֲלֶה בְּאֶחָד וּמֵאָה.

מסכת טבול יום פרק ב משנה ח
ט
בַּעְבוּעַ שֶׁבֶּחָבִית שֶׁנִּקַּב,
מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ, זֶה כְּנֶגֶד זֶה,
טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאָהֶל הַמֵּת.
הַפְּנִימִי מִלְּמַטָּן וְהַחִיצוֹן מִלְּמַעְלָן,
טָמֵא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאָהֶל הַמֵּת.
הַפְּנִימִי מִלְּמַעְלָן וְהַחִיצוֹן מִלְּמַטָּן,
טָהוֹר בְּאַב הַטֻּמְאָה,
וְטָמֵא בְּאָהֶל הַמֵּת.

פרק ג

מסכת טבול יום פרק ג משנה א
א
כָּל יְדוֹת הָאֲכָלִין, <הָאֲכָלִין>
שֶׁהֵן חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה,

חִבּוּר בְּטְבוּל יוֹם.
אֹכֶל שֶׁנִּפְרַס וּמְעֹרֶה בְּמִקְצָת, <וּמְעוּרָה>
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אִם אוֹחֵז בַּגָּדוֹל וְהַקָּטָן עוֹלֶה עִמּוֹ,
חֲרֵי הוּא כָּמוֹהוּ.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
אִם אוֹחֵז בַּקָּטוֹן וְהַגָּדוֹל עוֹלֶה עִמּוֹ,
חֲרֵי הוּא כָּמוֹהוּ.
רְבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר: <נֶחְמְיָה>
בַּטָּהוֹר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִין:
בַּטָּמֵא.
וּשְׁאָר כָּל הָאָכָלִין:
אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱחֹז אוֹתוֹ בֶּעָלֶה,
אוֹחְזִין אוֹתוֹ בֶּעָלֶה,
בַּקֻּלַּח,
אוֹחְזִין אוֹתוֹ בַּקֻּלַּח.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ב
ב
יָרָק שֶׁלִּתְרוּמָה,
וּבִיצָה טְרוּפָה נְתוּנָה עַל גַּבָּיו,
וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּבֵּיצָה,
לֹא פָסַל אֶלָּא קֻלַּח שֶׁכְּנֶגְדּוֹ.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
כָּל הַסֵּדֶר הָעֶלְיוֹן.
וְאִם הָיְתָה כְמִין כּוֹבַע,
אֵינָהּ חִבּוּר.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ג
ג
חוּט שֶׁלַּבֵּיצָה שֶׁקָּרַם עַל דָּפְנָהּ שֶׁלִּלְפָס,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם בָּהּ:
מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר;
מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינָהּ חִבּוּר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּט וְכָל שֶׁנִּקְלַף עִמּוֹ.
וְכֵן בַּקִּטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל שְׂפָתָהּ שֶׁלִּקְדֵרָה.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ד
ד
עִסָּה שֶׁנִּדְמָעָה
אוֹ שֶׁנִּתְחַמְּצָה בְּסָאוֹר שֶׁלִּתְרוּמָה,
אֵינָהּ נִפְסֶלֶת בִּטְבוּל יוֹם.
רְבִּי יוֹסֵה וּרְבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹסְלִין.
עִסָּה שֶׁהֻכְשְׁרָה בְּמַשְׁקֶה,
וְנִלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵרוֹת,
וְנָגַע בָּהּ טְבוּל יוֹם,
רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתּוֹתָה
אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:

פָּסַל אֶת כֻּלָּהּ.
רְבִּי עֲקִיבָה אָמַר מִשְּׁמוֹ:
לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ה
ה
יָרָק שֶׁלַּחֲלִין שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם,
רְבִּי לְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בִּרְתּוֹתָה
אָמַר מִשֵּׁם רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
פָּסַל אֶת כֻּלּוֹ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ:
לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ.

מסכת טבול יום פרק ג משנה ו
ו
טָהוֹר שֶׁנָּגַס מִן הָאֹכֶל,
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
הָיָה אוֹכֵל זֵיתָיו פְּצוּעִין, תְּמָרִים רְטוּבוֹת,
וְכָל שֶׁהוּא רוֹצֶה לָמוֹץ אֶת גַּרְעִינְיתוֹ, <שֶׁהִיא>
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָמֵא.
הָיָה אוֹכֵל זֵיתִין נְגוּבִין, תְּמָרִים יְבֵשׁוֹת,
וְכָל שֶׁאֵינוּ רוֹצֶה לָמוֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ,
וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כְּפָר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טְבוּל יוֹם בָּאֵלּוּ.
רְבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם,
שֶׁמַּשְׁקִין שֶׁלַּטָּמֵא
מַכְשִׁירִין לִרְצוֹנוֹ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנוֹ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין טְבוּל יוֹם טָמֵא.

פרק ד

מסכת טבול יום פרק ד משנה א
א
אֹכֶל מַעֲשֵׂר שֶׁהָכְשַׁר בַּמַּשְׁקֶה,
וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם,
אוֹ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת,
מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעְשֵׂר בְּטָהֳרָה,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֲלִין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ב
ב
הָאִשָּׁה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם,
לָשָׁה אֶת הָעִסָּה,
וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה,

וּמַפְרַשְׁתָּהּ,
וּמַנְחַתָּהּ כְּפִישָׁה,
אוֹ בַּנְּחוּתָהּ,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרָא לָהּ שֵׁם,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֻלִּין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ג
ג
עֲרֵבָה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם,
לָשִׁין בָּהּ אֶת הָעִסָּה,
וְקוֹצִין לָהּ חַלָּה,
וּמַקֶּפֶת וְקוֹרֵא לָהּ שֵׁם,
מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁית,
וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לַחֻלִּין.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ד
ד
לָגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם,
וּמִלָּאהוּ מִן הֶחָבִית שֶׁלְּמַעְשֵׂר טֶבֶל, <שֶׁלְּמַעְשֵׂר>
אִם אָמַר:
"חֲרֵי זוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשֶּׁתֶּחְשַׁךְ",
"חֲרֵי זוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר",
"חֲרֵי זֶה עֵרוּב",
לֹא אָמַר כְּלוּם.
נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית, הַלָּגִין בְּטֵבֶל.
נִשְׁבַּר הַלָּגִין, הֶחָבִית בְּטֵבֶל.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ה
ה
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
מְחַלְּלִין עַל פֵּרוֹת עַם הָאָרֶץ,
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף עַל מָעוֹתָיו.
בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים:
הַיּוֹצֵא בַּקּוֹלָר וְאָמַר:
"כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתּוֹ וּתְנוּ לָהּ",
חֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ.
חָזְרוּ לוֹמַר:
אַף הַמְפָרֵשׁ וְהַיּוֹצֵא בִּשְׁיָרָא.
רְבִּי שִׁמְעוֹן שְׁזוּרִי אוֹמֵר:
אַף הַמְסַכֵּן.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ו
ו
הַכְּדוּמִין הָאֶשְׁקְלוֹנִין שֶׁנִּשְׁבָּרוּ,
וְאָנְקְלֵי שֶׁלָּהֶן קַיָּמֶת,
חֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִים.
הַמַּעֲבֵד, וְהַמִּזְרֶה, וְהַמַּגּוֹב,
וְכֵן מַסְרֵק שֶׁלָּרֹאשׁ,

שֶׁנִּטְלָה אַחַת מִשִּׁנֵּיהֶם וַעֲשָׂה שֶׁלְּמַתֶּכֶת,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין.
וְעַל כֵּן אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ סוֹפְרִין,
וְאֵין לִי מָה אָשִׁיב.

מסכת טבול יום פרק ד משנה ז
ז
הַתּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְאָמַר:
"הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל מְנָת שֶׁתַּעֲלֶה שָׁלוֹם",
שָׁלוֹם מִן הַשֶּׁבֶר, מִן הַשְּׁפִיכָה,
אֲבָל לֹא מִן הַטֻּמְאָה.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף מִן הַטֻּמְאָה.
נִשְׁבָּרָה, אֵינָהּ מַדְמַעַת.
עַד הֵיכָן תִּשָּׁבֵר וְלֹא תְדַמַּע?
כְּדֵי שֶׁתִּתְגַּלְגֵּל וְתַגִּיעַ לַבּוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף מִי שֶׁהָיָה בּוֹ דַּעַת לְהַתְנוֹת,
וְלֹא הִתְנָה,
נִשְׁבָּרָה, אֵינָהּ מַדְמַעַת.
מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְנַי בֵּית דִּין.

חסל טבול יום

מסכת ידים

פרק א

מסכת ידים פרק א משנה א
א
מֵי רְבִיעִית נוֹתְנִין לַיָּדַיִם,
לְאֶחָד, אַף לִשְׁנַיִם.
מַחֲצִי לֹג, לִשְׁלֹשָׁה אוֹ לְאַרְבָּעָה.
מִלֹּג, לַחֲמִשָּׁה וְלַעֲשָׂרָה וְלַמֵּאָה.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִפְחֹת לְאַחֲרוֹן שֶׁבָּהֶם מֵרְבִיעִית.
מוֹסִיפִין עַל הַשְּׁנַיִים,
וְאֵין מוֹסִיפִין עַל הָרִאשׁוֹנִים.

מסכת ידים פרק א משנה ב
ב
בְּכָל הַכֵּלִים נוֹתְנִין לַיָּדַיִם,
אֲפִלּוּ בִכְלֵי גְלָלִים,
בִּכְלֵי אֲבָנִים, בִּכְלֵי אֲדָמָה.

וְאֵין נוֹתְנִין לַיָּדַיִם לֹא בְּדָפְנוֹת הַכֵּלִים,
וְלֹא בְּשׁוּלֵי הַמַּחַץ,
וְלֹא בְּמִגּוּפַּת הֶחָבִית.
וְלֹא יִתֵּן לַחֲבֵרוֹ בְּחָפְנָיו,
מִפְּנֵי שֶׁאֵין מְמַלִּין,
וְאֵין מְקַדְּשִׁין,
וְאֵין מַזִּין מֵי חַטָּאת,
וְאֵין נוֹתְנִים לַיָּדַיִם אֶלָּא בְּכֶלִי.
וְאֵין מַצִּילִין בְּצָמִיד פָּתִיל אֶלָּא כֵּלִים,
שֶׁאֵין מַצִּילִין מִיַּד כְּלִי חֶרֶס אֶלָּא כֵּלִים.

מסכת ידים פרק א משנה ג
ג
הַמַּיִם שֶׁנִּפְסְלוּ מִשְׁתֵּית בְּהֵמָה,
בַּכֵּלִים, פְּסוּלִין,
וּבַקַּרְקָעוֹת, כְּשֵׁרִים.
נָפַל לְתוֹכָן דְּיוֹ, קוּמוֹס, וְקַלַּקַנְתּוֹס,
וְנִשְׁתַּנּוּ מַרְאֵיהֶן, פְּסוּלִין.
עָשָׂה בָּהֶן מְלָאכָה,
אוֹ שֶׁשָּׂרָה בָּהֶן פִּתּוֹ,
פְּסוּלִין.
שִׁמְעוֹן הַתִּמְנִי אוֹמֵר:
אֲפִלּוּ נִתְכַּוֵּן לִשְׂרוֹת בָּזֶה וְנָפַל לַשֵּׁנִי,
כְּשֵׁרִין.

מסכת ידים פרק א משנה ד
ד
הֵדִיחַ בָּהֶן אֶת הַכֵּלִים,
אוֹ שֶׁמָּחָה בָּהֶן אֶת הַמִּדּוֹת,
פְּסוּלִין.
הֵדִיחַ בָּהֶן כֵּלִים מוּדָּחִין אוֹ חֲדָשִׁין, <בַּחֲדָשִׁין>
כְּשֵׁרִים.
רַבִּי יוֹסֵה פּוֹסֵל בַּחֲדָשִׁין.

מסכת ידים פרק א משנה ה
ה
הַמַּיִם שֶׁהַנַּחְתּוֹם מַטְבִּיל בָּהֶן אֶת הַקְּלוֹסְקִין,
פְּסוּלִין.
כְּשֶׁהוּא מְדִיחַ בָּהֶן אֶת יָדָיו, כְּשֵׁרִין.
הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִתֵּן לַיָּדַיִם,
אֲפִלּוּ חֵרֵשׁ, שׁוֹטֶה וְקָטָן.
מַנִּיחַ חָבִית בֵּין בִּרְכָּיו, וְנוֹטֵל,
וּמַטָּה חָבִית עַל צִדָּהּ, וְנוֹטֵל.
וְהַקּוֹף נוֹתֵן לַיָּדַיִם.
רַבִּי יוֹסֵה פּוֹסֵל בִּשְׁנֵי אֵלּוּ.

פרק ב

מסכת ידים פרק ב משנה א
א
נָטַל לְיָדוֹ אַחַת מִשְׁטִיפָּה אַחַת,
יָדוֹ טְהוֹרָה.
לִשְׁתֵּי יָדָיו מִשְׁטִיפָּה אַחַת,
רְבִּי מֵאִיר מְטַמֵּא, עַד שֶׁיִּטֹּל מֵרְבִיעִית.
נָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָהוֹר.
רְבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.

מסכת ידים פרק ב משנה ב
ב
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לְמָקוֹם אֶחָד,
וְאֶת הַשְּׁנִיִּים לְמָקוֹם אֶחָד,
וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה,
עַל הָרִאשׁוֹנִין, טָמֵא,
וְעַל הַשְּׁנִיִּים, טָהוֹר.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין וְאֶת הַשְּׁנִיִּין לְמָקוֹם אֶחָד,
וְנָפַל כִּכָּר שֶׁלִּתְרוּמָה, טָמֵא.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִים,
וְנִמְצָא עַל יָדָיו קִיסָם אוֹ צְרוֹר,
יָדָיו טְמֵאוֹת,
שֶׁאֵין הַמַּיִם אַחֲרוֹנִין מְטַהֲרִין
אֶלָּא מַיִם שֶׁעַל גַּבֵּי הַיָּד.
רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר:
כָּל שֶׁהוּא מִבְּרִית הַמַּיִם, טָהוֹר.

מסכת ידים פרק ב משנה ג
ג
הַיָּדַיִם מִטַּמּוֹת וּמְטַהֲרוֹת עַד הַפֶּרֶק. <וּמֵי טַהֲרוֹת>
כֵּיצַד?
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין עַד הַפֶּרֶק,
וְאֶת הַשְּׁנִיִּין חוּץ לַפֶּרֶק,
וְחָזְרוּ לְיָד, טְהוֹרָה.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין וְאֶת הַשְּׁנִיִּין חוּץ לַפֶּרֶק,
וְחָזְרוּ לְיָד, טְמֵאָה.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לְיָדוֹ אַחַת,
וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנִיִּין לִשְׁתֵּי יָדָיו,
יָדָיו טְמֵאוֹת.
נָטַל אֶת הָרִאשׁוֹנִין לִשְׁתֵּי יָדָיו,
וְנִמְלַךְ וְנָטַל אֶת הַשְּׁנִיִּין לְיָדוֹ אַחַת,
יָדוֹ טְהוֹרָה.
נָטַל לְיָדוֹ אַחַת,
וְשִׁפְשְׁפָהּ בַּחֲבַרְתָּהּ, טְמֵאָה.
בְּרֹאשׁוֹ אוֹ בַכַּתֶּל, טְהוֹרָה.
נוֹטְלִין אַרְבָּעָה חֲמִשָּׁה זֶה בְצַד זֶה,
אוֹ זֶה עַל גַּבֵּי זֶה,
וּבִלְבַד שֶׁיִּרְפּוּ,
שֶׁיָּבוֹאוּ בָהֶן הַמַּיִם.

מסכת ידים פרק ב משנה ד

ד
סָפֵק נַעֲשָׂה בָהֶן מִלָאכָה,
סָפֵק לֹא נַעֲשָׂה בָהֶן מִלָאכָה,
סָפֵק יֵשׁ בָהֶן כַשִׁעוּר,
סָפֵק אֵין בָהֶן כַשִׁעוּר,
סָפֵק טְמֵאִין, סָפֵק טְהוֹרִין,
סְפֵקָן טָהוֹר, מִפְנֵי שֶׁאָמְרוּ:
סְפֵק הַיָדַיִם לְטַמֵא וּלְטַמֵא וְלִטְהַר,
טָהוֹר.
רְבִי יוֹסֵה אוֹמֵר:
לִטְהַר, טָמֵא.
ה
כֵיצַד?
הָיוּ טְהוֹרוֹת יָדָיו,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְפָרִין טְמֵאִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע;
הָיוּ יָדָיו טְמֵאוֹת,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְפָרִין טְהוֹרִין,
סָפֵק נָגַע סָפֵק לֹא נָגַע;
הָיוּ יָדָיו (טְמֵאוֹת!) אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְפָרִין טְהוֹרִין,
נָגַע בְּאַחַת מֵהֶן,
סָפֵק בִטְמֵאָה נָגַע, סָפֵק בִטְהוֹרָה נָגַע;
הָיוּ יָדָיו טְהוֹרוֹת,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְפָרִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
נָגַע בְּאֶחָד מֵהֶן, <בְּאַחַד>
סָפֵק בִטְמֵאָה נָגַע, סָפֵק בִטְהוֹרָה נָגַע;
הָיוּ יָדָיו אַחַת טְמֵאָה וְאַחַת טְהוֹרָה,
וּלְפָנָיו שְׁנֵי כְפָרִין,
אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר,
נָגַע בִשְׁתֵיהֶן,
סָפֵק טְמֵאָה בִטְמֵאָה וּטְהוֹרָה בִטְהוֹרָה,
אוֹ טְהוֹרָה בִטְמֵאָה וּטְמֵאָה בִטְהוֹרָה, <אוֹ טְמֵאָה בִטְהוֹרָה בִטְמֵאָה>
הַיָדַיִם כְמוֹת שֶׁהָיוּ,
הַכְפָרִין כְמוֹת שֶׁהָיוּ.

פרק ג

מסכת ידים פרק ג משנה א
א
הַמַכְנִיס יָדָיו בְבֵית הַמְנֻגָע,
יָדָיו תְחִלָה.
דִבְרֵי רְבִי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
יָדָיו שְׁנִיוֹת.
כָל הַמְטַמֵא בְגָדִים בְשָׁעַת מַגָעוֹ,
מְטַמֵא אֶת הַיָדַיִם לִהְיוֹת תְחִלָה.

דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי עֲקִיבָה:
הֵיכָן מָצִינוּ שֶׁהַיָּדַיִם [תְּחִלָּה] בְּכָל מָקוֹם?
אָמַר לָהֶן:
וְכִי הֵיאָךְ אֵיפְשָׁר לָהֶן לִהְיוֹת תְּחִלָּה,
אֶלָּא אִם כֵּן נִטְמָא גּוּפוֹ?
חוּץ מִזֶּה.
הָאֳכָלִין וְהַכֵּלִים שֶׁנִּטְמוּ בַּמַּשְׁקִים, <הָאֳכָלִין>
מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֶת שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם;
בִּוְלַד הַטֻּמְאָה,
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
ב
אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה אַחַת שֶׁבָּאָה לִפְנֵי אַבָּא,
אָמְרָה לוֹ:
"נִכְנְסוּ יָדַי לַאֲוִיר כְּלִי חֶרֶס".
אָמַר לָהּ:
"וּבַמָּה הָיְתָה טֻמְאָתוֹ?"
וְלֹא שָׁמַעְתִּי מָה אָמְרָה לוֹ.
אָמְרוּ חֲכָמִים:
מְבֹאָר הַדָּבָר!
אֶת שֶׁנִּטְמָא בְּאַב הַטֻּמְאָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם;
בִּוְלַד הַטֻּמְאָה,
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ג משנה ב
ג
כָּל הַפּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם לִהְיוֹת שְׁנִיּוֹת.
וְהַיָּד מְטַמָּא אֶת חֲבֶרְתָּהּ.
דִּבְרֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵין שֵׁנִי עוֹשֶׂה שֵׁנִי.
אָמַר לָהֶן:
וַהֲלֹא כְּתָבֵי הַקֹּדֶשׁ שְׁנִיִּין,
וּמְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם?
אָמְרוּ לוֹ:
אֵין דָּנִין דִּבְרֵי תוֹרָה מִדִּבְרֵי סוֹפְרִין,
וְלֹא דִבְרֵי סוֹפְרִים מִדִּבְרֵי תוֹרָה,
וְלֹא דִבְרֵי סוֹפְרִין מִדִּבְרֵי סוֹפְרִין.

מסכת ידים פרק ג משנה ג
ד

רְצוּעוֹת תְּפִלִּין עִם הַתְּפִלִּין,
מְטַמְּאוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
רְצוּעוֹת תְּפִלִּין אֵינָן מְטַמְּאוֹת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ג משנה ד
ה
גִּלָּיוֹן שֶׁבַּסֵּפֶר,
שֶׁמִּלְמַעְלָן וְשֶׁלְמַטָּן,
שֶׁבַּתְּחִלָּה וְשֶׁבַּסּוֹף,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֶׁבַּסּוֹף אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ עַמּוּד.

מסכת ידים פרק ג משנה ה
ו
סֵפֶר שֶׁנִּמְחַק,
וְנִשְׁתַּיֵּר בּוֹ שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אוֹתִיּוֹת,
כְּפָרָשַׁת "וַיְהִי בִנְסֹעַ הָאָרֹן", (בְּמִדְבַּר יא, לב-לו)
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
מְגִלָּה שֶׁכָּתוּב בָּהּ שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אוֹתִיּוֹת,
כְּפָרָשַׁת "וַיְהִי בִנְסֹעַ הָאָרֹן",
מְטַמָּא אֶת הַיָּדַיִם.
כָּל כְּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם.
וְשִׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמּוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
ז
רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שִׁיר הַשִּׁירִים מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
וְקֹהֶלֶת, מַחְלֹקֶת.
רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
קֹהֶלֶת אֵינָהּ מְטַמְּאָה אֶת הַיָּדַיִם,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים, מַחְלֹקֶת.
רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
קֹהֶלֶת מִקְּלֵי בֵית שַׁמַּי וּמְחָמְרֵי בֵית הִלֵּל.
ח
אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי:
מִקַּבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זְקֵנִים,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה,
שֶׁשִּׁיר הַשִּׁירִים וְקֹהֶלֶת מְטַמּוֹת אֶת הַיָּדַיִם.
ט
אָמַר רִבִּי עֲקִיבָה:
חַס וְשָׁלוֹם!
לֹא נֶחְלַק אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל עַל שִׁיר הַשִּׁירִים,
שֶׁלֹּא תְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם,
שֶׁאֵין הָעוֹלָם כְּלוֹ כְּדַי,
כְּיוֹם שֶׁנִּתְּנָה שִׁיר הַשִּׁירִים לְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁכָּל הַכְּתוּבִים קֹדֶשׁ,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קֹדֶשׁ קָדָשִׁים.
וְאִם נֶחְלְקוּ, לֹא נֶחְלְקוּ [אֶלָּא] עַל קֹהֶלֶת.

אָמַר יוֹחָנָן בֶּן שַׁמּוּעַ בֶּן חָמִיו שֶׁלְּרִבִּי עֲקִיבָה׃
כְּדִבְרֵי בֶן עַזַּי,
כֵּן נֶחְלָקוּ וְכֵן גָּמְרוּ. <נַחְלָקוּ>

פרק ד

מסכת ידים פרק ד משנה א

א

בּוֹ בַּיּוֹם נִמְנוּ וְגָמְרוּ עַל עֲרֵבַת הָרִגְלַיִם,
שֶׁהִיא מִשְּׁנֵי לֹג וְעַד תִּשְׁעָה קַבִּין, <וְעַל>
שֶׁנִּסְדְּקָה, שֶׁהִיא טְמֵאָה מִדָּרָס.
שֶׁרִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר׃
עֲרֵבַת הָרַגְלַיִם כְּשֶׁמָּהּ.

מסכת ידים פרק ד משנה ב

ב

בּוֹ בַּיּוֹם אָמְרוּ׃
כָּל זְבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
כְּשֵׁרִים,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִין מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת,
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ,
וְהַחַטָּאת בְּכָל זְמַן.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר׃
אַף הָאָשָׁם׃
הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ,
וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם בְּכָל זְמַן.
אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּי׃
מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זְקֵן,
בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ אֶת רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בִּישִׁיבָה,
שֶׁכָּל הַזְּבָחִין הַנֶּאֱכָלִין שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן,
כְּשֵׁרִין,
אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשֵּׁם חוֹבָה,
חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת.
לֹא הוֹסִיף בֶּן עַזַּי אֶלָּא הָעוֹלָה,
וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים.

מסכת ידים פרק ד משנה ג

ג

בּוֹ בַּיּוֹם אָמְרוּ׃
עַמּוֹן וּמוֹאָב מַה הֵן בַּשְּׁבִיעִית?
וְגָזַר רְבִּי טַרְפוֹן׃
מַעְשַׂר עָנִי; <מַעֲשֵׂר עָנִי ! וכן כולם>
וְגָזַר רְבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה׃
מַעֲשֵׂר שֵׁנִי.
אָמַר רְבִּי יִשְׁמָעֵאל׃
״אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה !
עָלֶיךָ רְאָיָה לְלַמֵּד, שֶׁאַתָּה מַחֲמִיר !

שֶׁכָּל הַמַּחֲמִיר, עָלָיו רְאָיָה לְלַמֵּד.״
ד
אָמַר לוֹ רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
״יִשְׁמָעֵאל אָחִי!
אֲנִי לֹא שָׁנִיתִי מִסֵּדֶר הַשָּׁנִים,
רִבִּי טַרְפוֹן אָחִי שָׁנָה,
וְעָלָיו רְאָיָה לְלַמֵּד!״
ה
הֵשִׁיב רִבִּי טַרְפוֹן:
מִצָּרִים חוּץ לָאָרֶץ,
וְעַמּוֹן וּמוֹאָב חוּץ לָאָרֶץ;
מַה מִּצָּרִים מַעְשֵׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית,
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר [עָנִי] בַּשְּׁבִיעִית.
ו
הֵשִׁיב רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
בָּבֶל חוּץ לָאָרֶץ,
עַמּוֹן וּמוֹאָב חוּץ לָאָרֶץ;
מַה בָּבֶל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בַּשְּׁבִיעִית,
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בַּשְּׁבִיעִית.
ז
אָמַר רִבִּי טַרְפוֹן:
מִצָּרִים מִפְּנֵי קִרוֹבָה,
עֲשָׂאוּהָ מַעְשַׂר עָנִי,
שֶׁיְּהוּא עֲנֵיֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכִין עָלֶיהָ בַּשְּׁבִיעִית, <שֶׁיְּהֵא>
אַף עַמּוֹן וּמוֹאָב שֶׁהֵן קִרוֹבִין,
נֶעְשִׂין מַעְשַׂר עָנִי,
שֶׁיְּהוּא עֲנֵיֵי יִשְׂרָאֵל נִסְמָכִין עֲלֵיהֶן בַּשְּׁבִיעִית.
ח
אָמַר לוֹ רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה:
הֲרֵי אַתָּה כְּמַהֲנָן מָמוֹן,
וְאֵין אַתָּה אֶלָּא כְּמַפְסִידָן נְפָשׁוֹת!
וְקוֹבֵעַ אַתָּה אֶת הַשָּׁמַיִם מִלְּהוֹרִיד טַל וּמָטָר,
שֶׁנֶּאֱמַר: (מַלְאָכִי ג,ח)
״הֲיִקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים?
כִּי אַתֶּם קֹבְעִים אוֹתִי!
וַאֲמַרְתֶּם: בַּמֶּה קְבַעֲנוּךָ?
הַמַּעֲשֵׂר וְהַתְּרוּמָה״.
ט
אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
״הֲרֵי אֲנִי כְּמֵשִׁיב עַל דִּבְרֵי אָחִי טַרְפוֹן,
אֲבָל לֹא לְעִנְיַן דְּבָרָיו:
מִצָּרִים מַעֲשֶׂה חָדָשׁ,
וּבָבֶל מַעֲשֶׂה יָשָׁן,
וְהַנָּדוֹן שֶׁלְּפָנֵינוּ מַעֲשֶׂה חָדָשׁ.
יְדוֹן מַעֲשֶׂה חָדָשׁ מִמַּעֲשֶׂה חָדָשׁ,
וְאַל יְדוֹן מַעֲשֶׂה חָדָשׁ מִמַּעֲשֶׂה יָשָׁן!
מִצָּרִים מַעֲשֵׂה זְקֵנִים,
וּבָבֶל מַעֲשֵׂה נְבִיאִין,
וְהַנָּדוֹן שֶׁלְּפָנֵינוּ מַעֲשֵׂה זְקֵנִים.
יְדוֹן מַעֲשֵׂה זְקֵנִים מִמַּעֲשֵׂה זְקֵנִים,

וְאַל יִדּוֹן מַעֲשֶׂה זְקֵנִים מִמַּעֲשֶׂה נְבִיאִים!״
נִמְנוּ וְגָמְרוּ:
עַמּוֹן וּמוֹאָב מְעַשְּׂרִין מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית.
י
וּכְשֶׁבָּא רִבִּי יוֹסֵה בֶּן דָּרְמַסְקִית
אֵצֶל רִבִּי אֱלִיעֶזֶר לְלוּד, אָמַר לוֹ:
״מַה חִדּוּשׁ הָיָה לָכֶם בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ הַיּוֹם?״
אָמַר לוֹ:
״נִמְנוּ וְגָמְרוּ,
עַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית.״
יא
בָּכָה רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְאָמַר: (תְּהִלִּים כה,יד)
״סוֹד יי לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם״,
צֵא וֶאֱמֹר לָהֶן:
אַל תָּחוּשׁוּ לְמִנַּיְנְכֶם!
מְקֻבָּל אֲנִי מֵרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי,
שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ, וְרַבּוֹ מֵרַבּוֹ,
הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי,
שֶׁעַמּוֹן וּמוֹאָב מַעְשַׂר עָנִי בַּשְּׁבִיעִית.״

מסכת ידים פרק ד משנה ד
יב
בּוֹ בַּיּוֹם בָּא יְהוּדָה גֵּר עַמּוֹנִי,
וְעָמַד לִפְנֵיהֶן בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ,
אָמַר לָהֶן:
״מָה אֲנִי לָבֹא בַּקָּהָל?״
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
״אָסוּר אַתָּה.״
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
״מֻתָּר אַתָּה.״
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
הַכָּתוּב אוֹמֵר: (דְּבָרִים כג,ד)
״לֹא יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יי,
[גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי]״. <עַד עוֹלָם>
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
וְכִי עַמּוֹנִיִּין וּמוֹאֲבִיִּין בִּמְקוֹמָן הֵן?
כְּבָר עָלָה סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר,
וּבִלְבֵּל אֶת הָאֻמּוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יְשַׁעְיָה י,יג)
״וְאָסִיר גְּבוּלֹת עַמִּים,
וַעֲתוּדֹתֵיהֶם שׁוֹסֵתִי,
וְאוֹרִיד כַּאבִּיר יוֹשְׁבִים״.
אָמַר לוֹ רַבָּן גַּמְלִיאֵל:
״הֲרֵי הוּא אוֹמֵר: (יִרְמְיָה מט,ו)
״וְאַחֲרֵי כֵן אָשִׁיב אֶת שְׁבוּת בְּנֵי עַמּוֹן״,
וּכְבָר חָזְרוּ.״
אָמַר לוֹ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ:
״הַכָּתוּב אוֹמֵר: (עָמוֹס ט,יד)
״וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְיהוּדָה,
אָמַר יי״,

וַעֲדַיִן לֹא שָׁבוּ.״
וְהִתְּירוּהוּ שֶׁיָּבֹא בַּקָּהָל.

מסכת ידים פרק ד משנה ה
יג
תֶּרְגּוּם שֶׁבְּעִזְרָא וְשֶׁבִּדְנִיֵּאל,
מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
תֶּרְגּוּם שֶׁכְּתָבוֹ עִבְרִית,
וְעִבְרִי שֶׁכְּתָבוֹ תֶּרְגּוּם,
וּכְתָב עִבְרִי,
אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶת הַיָּדַיִם.
לְעוֹלָם אֵינוֹ מְטַמֵּא,
עַד שֶׁיִּכְתְּבֶנּוּ אַשּׁוּרִית, עַל הָעוֹר, וּבַדְיוֹ.

מסכת ידים פרק ד משנה ו
יד
אוֹמְרִין צָדוֹקִין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶן פָּרוּשִׁין!
שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים:
כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ מְטַמְּאִין אֶת הַיָּדַיִם,
וְסִפְרֵי מִירוֹן אֵין מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם! <=הוֹמֶירוֹס>
אָמַר רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּי:
וְכִי אֵין לָנוּ עַל הַפָּרוּשִׁין אֶלָּא זוֹ בִּלְבַד?
הֲרֵי הֵם אוֹמְרִים:
עַצְמוֹת חֲמוֹר טְהוֹרִין,
וְעַצְמוֹת יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל טְמֵאִין.
אָמְרוּ לוֹ:
לְפִי חִבָּתָן הִיא טֻמְאָתָן,
שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אָדָם עַצְמוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ תָּרְוָדוֹת.
אָמַר לָהֶן:
אַף כִּתְבֵי הַקֹּדֶשׁ,
לְפִי חִבָּתָן הִיא טֻמְאָתָן.
וְסִפְרֵי מִירוֹן, שֶׁאֵינָן חֲבִיבִין,
אֵינָן מְטַמִּין אֶת הַיָּדַיִם.

מסכת ידים פרק ד משנה ז
טו
אוֹמְרִים צָדוּקִין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶן פָּרוּשִׁים!
שֶׁאַתֶּם מְטַהֲרִין אֶת הַנָּצוֹק.
אוֹמְרִים פָּרוּשִׁין:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶם צָדוּקִים!
שֶׁאַתֶּם מְטַהֲרִין אֶת אַמַּת הַמַּיִם
הַבָּאָה מִבֵּית הַקְּבָרוֹת.
אוֹמְרִים צָדוּקִים:
קוֹבְלִין אָנוּ עֲלֵיכֶם פָּרוּשִׁין!
מָה אִם שׁוֹרִי וַחֲמוֹרִי,
שֶׁאֵינִי חַיָּב בָּהֶן מִצְוֹת,
הֲרֵי אֲנִי חַיָּב בְּנִזְקָן,
עַבְדִּי וַאֲמָתִי, שֶׁאֲנִי חַיָּב בָּהֶן מִצְוֹת,

אֵינוּ דִין שֶׁאֲנִי חַיָּב בְּנִזְקָן?
אָמְרוּ לָהֶם:
לֹא!
אִם אֲמַרְתֶּם בְּשׁוֹרִי וַחֲמוֹרִי,
שֶׁאֵין בָּהֶן דַּעַת,
תֹּאמְרוּ בְּעַבְדִּי וַאֲמָתִי,
שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דַּעַת?
שֶׁאִם אַקְנִיטֶנּוּ,
יֵלֵךְ וְיַדְלִיק גְּדִישׁוֹ שֶׁלְאַחֵר,
וְאֵהֵא חַיָּב לְשַׁלֵּם?

מסכת ידים פרק ד משנה ח
יז
אָמַר מִין גְּלִילִי:
קוֹבֵל אֲנִי עֲלֵיכֶן פָּרוּשִׁין!
שֶׁאַתֶּם כּוֹתְבִין אֶת הַמּוֹשֵׁל עִם מֹשֶׁה בַּגֵּט.
אוֹמְרִים פָּרוּשִׁין:
קוֹבְלִין אָנוּ עָלֶיךָ מִין גְּלִילִי!
שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם עִם הַמּוֹשֵׁל בַּדַּף,
וְלֹא עוֹד,
אֶלָּא שֶׁאַתֶּם כּוֹתְבִין אֶת הַמּוֹשֵׁל מִלְמַעְלָן,
וְאֶת הַשֵּׁם מִלְמַטָּן: (שְׁמוֹת ה,ב)
"וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה,
מִי יְיָ אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל".
וּכְשֶׁלָּקָה מַהוּ אוֹמֵר? (שְׁמוֹת ט,כז)
"יְיָ הַצַּדִּיק".

חסלת ידים

מסכת עקצים

פרק א

מסכת עקצים פרק א משנה א
א
כָּל שֶׁהוּא יָד וְלֹא שׁוֹמֵר,
מְטַמֵּא וּמְטַמֵּא, וְלֹא מִצְטָרֵף.
שׁוֹמֵר,
אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוּ יָד,
מְטַמֵּא וּמְטַמֵּא, וּמִצְטָרֵף.
לֹא שׁוֹמֵר וְלֹא יָד,
לֹא מְטַמֵּא וְלֹא מְטַמֵּא.

מסכת עקצים פרק א משנה ב
ב
שָׂרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִין וְהַקַּפְלוֹטוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן לַחִין,

וְהַפִּטְמָה שֶׁלָּהֶן, בֵּין לַחָה, בֵּין יְבֵשָׁה,
וְהָעַמּוּד שֶׁהוּא מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאוֹכֵל,
שָׁרְשֵׁי הַחֲזֶרִין וְהַצְּנוֹן וְהַנְּפוֹס.
דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שֹׁרֶשׁ צְנוֹן גָּדוֹל מִצְטָרֵף,
וְהַסִּיב שֶׁלּוֹ אֵינוּ מִצְטָרֵף.
שָׁרְשֵׁי הַמִּנְתָּה, וְהַפִּיגָם,
יַרְקוֹת שָׂדֶה, יַרְקוֹת גִּנָּה שֶׁעֲקָרָן לִשְׁתָּלִין,
וְשִׁזְרָה שֶׁלַּשִּׁבֹּלֶת, וְהַלְּבוּשׁ שֶׁלָּהּ.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַסִּיג שֶׁלָּרָצָפִית,
חֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמִּין וּמְטַמְּאִין וּמִצְטָרְפִין.

מסכת עקצים פרק א משנה ג
ג
אֵלּוּ מִטַּמִּין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין:
שָׁרְשֵׁי הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים וְהַקַּפְלוֹטוֹת,
בִּזְמַן שֶׁהֵן יְבֵשִׁין,
וְהָעַמּוּד שֶׁאֵינוּ מְכֻוָּן כְּנֶגֶד הָאוֹכֵל,
וְיַד הַפְּרִכְיד טָפַח מִכָּן וְטָפַח מִכָּן,
יַד הָאֶשְׁכּוֹל כָּל שֶׁהוּא,
וְזָנָב שֶׁלָּאֶשְׁכּוֹל שֶׁרֵיקְנָה,
וְיַד מַכְבֵּד שֶׁלִּתְמָרָה אֲרֻבָּעָה טְפָחִים,
וְקָנֶה שֶׁלִּשְׁבֹּלֶת שְׁלֹשָׁה טְפָחִים,
וְיַד כָּל הַנִּקְצָרִין שְׁלֹשָׁה טְפָחִין,
וְשֶׁאֵינָן דַּרְכָּן לְהִקָּצֵר,
יְדֵיהֶן וְשָׁרְשֵׁיהֶן כָּל שֶׁהֵן,
וּמְלָעִין שֶׁלַּשַּׁבֶּלִין,
חֲרֵי אֵלּוּ מִטַּמִּין וּמְטַמְּאִין וְלֹא מִצְטָרְפִין.

מסכת עקצים פרק א משנה ד
ד
אֵלּוּ לֹא מִטַּמִּין, וְלֹא מְטַמְּאִין, וְלֹא מִצְטָרְפִין:
שָׁרְשֵׁי קָלְסֵי אֶכְרוֹב,
וְחַלְפוֹת תְּרָדִין,
וְהַלֶּפֶת בִּזְמַן,
אֶת שֶׁדַּרְכָּן לְהִגָּזֵז וְנֶעְקְרוּ.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא בְּכֻלָּן,
וּמְטַהֵר בְּשָׁרְשֵׁי קָלְסֵי אֶכְרוֹב וְהַלֶּפֶת.

מסכת עקצים פרק א משנה ה
ה
כָּל יְדוֹת הָאֲכָלִין שֶׁבְּסָמָן בַּגֶּרֶן, טְהוֹרִין.
רַבִּי יוֹסֵה מְטַמֵּא.
פְּסִיגָה שֶׁלָּאֶשְׁכּוֹל שֶׁרֵיקְנָה, טְהוֹרָה.
שְׁיֵּר בָּהּ גַּרְגֵּר אֶחָד, טְמֵאָה.
שַׁרְבִיט שֶׁלִּתְמָרָה שֶׁרֵיקְנוֹ, טָהוֹר.
שְׁיֵּר בּוֹ תְּמָרָה אַחַת, טָמֵא.
וְכֵן בַּקִּטְנִיּוֹת,

שַׁרְבִּיט שֶׁרֵקָנוֹ, טָהוֹר.
שִׁיֵּר בּוֹ גַּרְגֵּר אֶחָד, טָמֵא.
רְבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר בְּשֶׁלְפוּל,
וּמְטַמֵּא בְּשֶׁלַּקְטָנִיּוֹת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּמִשְׁמוּשָׁן.

מסכת עקצים פרק א משנה ו
ו
עָקְצֵי תְאֵנִים וּגְרוֹגְרוֹת וְהַכָּלִיסִין וְהֶחָרוּבִין,
הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין וּמְטַמְּאִין, וּמִצְטָרְפִין.
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
אַף עֹקֶץ דַּלַּעַת.
עָקְצֵי הָאֲגָסִין וְהַקֶּרֶסְטָרְמִלִּין וְהַפְּרִישִׁין וְהָחֲזָרִין,
וְעֹקֶץ דַּלַּעַת טָפַח,
וְעֹקֶץ קִנָּרֵס טָפַח,
רְבִּי לְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
טְפָחַיִם,
הֲרֵי אֵלּוּ מְטַמִּין, וּמְטַמְּאִין, וְלֹא מִצְטָרְפִין.
וּשְׁאָר כָּל הָעֲקָצִין, לֹא מְטַמִּין וְלֹא מְטַמְּאִין.

פרק ב

מסכת עקצים פרק ב משנה א
א
זֵיתִין שֶׁכְּבָשָׁן בְּטַרְפִּיהֶן, טְהוֹרִין,
לְפִי שֶׁלֹּא כְבָשָׁן אֶלָּא לְמַרְאֶה.
כְּשׁוּת שֶׁלִּקְשׁוּת וְהַגֵּץ שֶׁלָּהּ, טָהוֹר.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
כָּל זְמַן שֶׁהִיא לִפְנֵי הַתַּגָּר, טְמֵאָה.

מסכת עקצים פרק ב משנה ב
ב
כָּל הַגַּלְעִינִין,
מְטַמְּאוֹת וּמְטַמְּאוֹת וְלֹא מִצְטָרְפוֹת.
גַּלְעַיְנָה שֶׁלְּרוֹטֶב,
אַף עַל פִּי יוֹצְאָה, מִצְטָרֶפֶת,
וְשֶׁלִּיבְשָׁה, אֵינָה מִצְטָרֶפֶת. <וְשֶׁלִּיבֶשָׁה>
לְפִיכָךְ,
חוֹתָל שֶׁלִּיבֶשָׁה, מִצְטָרֵף,
וְשֶׁלְּרוֹטֶב, אֵינוֹ מִצְטָרֵף.
גַּלְעַיְנָה שֶׁמִּקְצָתָהּ יוֹצָא,
כְּנֶגֶד הָאוֹכֵל, מִצְטָרֵף.
עֻצָּם שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר,
כְּנֶגֶד הָאוֹכֵל, מִצְטָרֵף.
הָיָה עָלָיו מִצַּד אֶחָד,
רְבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר:
רוֹאִין אוֹתוֹ כְּאִלּוּ מַקִּיפוֹ כַּטַּבַּעַת.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כְּנֶגֶד הָאֹכֶל, מִצְטָרֵף.
כְּגוֹן הַסֵּיאָה, וְהָאֲזוֹב, וְהַקֶּרְנִית.

מסכת עקצים פרק ב משנה ג
ג
הָרִמּוֹן וְהָאֲבַטִּיחַ שֶׁנִּימּוֹק מִקְצָתוֹ,
אֵין מִצְטָרֵף.
שָׁלֵם מִכָּן וּמִכָּן, וְנִימּוֹק מִן הָאֶמְצַע,
אֵינוּ מִצְטָרֵף.
הַפִּטְמָא שֶׁלָּרִמּוֹן, מִצְטָרֶפֶת,
וְהַנֵּץ שֶׁלּוֹ, אֵינוּ מִצְטָרֵף.
רְבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
אַף הַמַּשְׁרֵק טָהוֹר.

מסכת עקצים פרק ב משנה ד
ד
כָּל הַקְּלִפּוֹת מִטַּמּוֹת וּמְטַמּוֹת, וּמִצְטָרְפוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
שָׁלוֹשׁ קְלִפִּין בַּבָּצָל:
הַפְּנִימִית,
בֵּין שְׁלֵמָה, בֵּין קְדוּרָה, מִצְטָרֶפֶת.
וְהָאֶמְצָעִית,
שְׁלֵמָה, מִצְטָרֶפֶת,
וּקְדוּרָה, אֵינָהּ מִצְטָרֶפֶת.
הַחִיצוֹנָה,
בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, טְהוֹרָה.

מסכת עקצים פרק ב משנה ה
ה
הַמְחַתֵּךְ לְבַשֵּׁל, אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מֵרַק,
אֵינוּ חִבּוּר.
לִכְבֹּשׁ, וְלִשְׁלֹק, וּלְהַנִּיחַ עַל הַשֻּׁלְחָן,
חִבּוּר.
הִתְחִיל לְפָרֵק,
אֹכֶל שֶׁהִתְחִיל בּוֹ,
אֵינוּ חִבּוּר.
ו
הָאֱגוֹזִים שֶׁאָמָנָן, וְהַבְּצָלִין שֶׁחָמָרָן,
הֲרֵי אֵלּוּ חִבּוּר.
הִתְחִיל לְפָרֵק בָּאֱגוֹזִין, וּלְפַקֵּל בַּבְּצָלִין,
אֵינָן חִבּוּר.
הָאֱגוֹזִין וְהַשְּׁקֵדִין,
חִבּוּר, מְשֻׁיָּרַסֵּם.

מסכת עקצים פרק ב משנה ו
ז
בֵּיצָה מְגֻלְגֶּלֶת, עַד שֶׁיָּגֵס,
וּשְׁלוּקָה, עַד שֶׁיְּרַסֵּם.
עֻצָּם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מֹחַ,
חִבּוּר עַד שֶׁיְּרַסֵּם.

הָרִמּוֹן שֶׁפָּרְדוּ,
חִבּוּר, עַד שֶׁיַּקִּישׁ עָלָיו בַּקָּנֶה.
כַּיּוֹצֵא בּוֹ,
שְׁלַל הַכּוֹבְסִין,
וְהַבֶּגֶד שֶׁהוּא תָּפוּר בַּכִּלְאַיִם,
חִבּוּר, עַד שֶׁיַּתְחִיל לְהַתִּיר.

מסכת עקצים פרק ב משנה ז
ח
עֲלֵי יְרָקוֹת,
יְרָקִים, מִצְטָרְפִין,
לְבָנִין, אֵין מִצְטָרְפִין.
רְבִּי אֶלְעָזָר בִּרְבִּי צָדוֹק אוֹמֵר:
לְבָנִין מִצְטָרְפִין בָּאֶכְרוֹב,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֹכֶל,
וּבַחֲזֶרִין,
מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְשַׁמְּרִין אֶת הָאֹכֶל.

מסכת עקצים פרק ב משנה ח
ט
עֲלֵי בְצָלִים, וּבְנֵי בְצָלִים,
אִם יֵשׁ בָּהֶן רִיר,
מִשְׁתָּעֲרִין בְּכָל שֶׁהֵן.
אִם יֵשׁ בָּהֶן חָלָל,
מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָן. <הַחֲלָלָן>
פַּת סְפוֹגָנִית,
מִשְׁתַּעֶרֶת בִּכְמוֹת שֶׁהִיא.
אִם יֵשׁ בָּהּ חָלָל,
מְמַעֵךְ אֶת חֲלָלָהּ.
בְּשַׂר הָעֹגֶל שֶׁנִּתְפַּח, וּבָשָׂר הַזָּקֵנָה שֶׁנִּתְמַעֵט,
מִשְׁתָּעֲרִין בִּכְמוֹת שֶׁהֵן.

מסכת עקצים פרק ב משנה ט
י
קִשּׁוּת שֶׁנִּטְעָה בֶּעָצִיץ וְהִגְדִּילָה,
וְיָצְאָה חוּץ לָעָצִיץ, טְהֹרָה.
אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן:
מַה טִּיבָהּ לִטַּהֵר?
אֶלָּא הַטָּמֵא בְּטֻמְאָתוֹ,
וְהַטָּהוֹר יֹאכַל.

מסכת עקצים פרק ב משנה י
יא
כְּלֵי גְלָלִין וּכְלֵי אֲדָמָה,
שֶׁהַשָּׁרָשִׁין יְכוֹלִין לָצֵאת בָּהֶן,
אֵינָן מַכְשִׁירִין אֶת הַזְּרָעִין.
עָצִיץ נָקוּב, אֵינוֹ מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים; <מַכְשִׁירִין>
וְשֶׁאֵינוֹ נָקוּב, מַכְשִׁיר אֶת הַזְּרָעִים. <אֵינוֹ מַכְשִׁיר>
כַּמָּה שֵׁעוּרוֹ שֶׁלְּנֶקֶב?
כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא בּוֹ שֹׂרֶשׁ קָטָן.

מִלְּאָהוּ עָפָר עַד שְׂפָתוֹ, <עַל שְׂפָתוֹ>
חֲרֵי הוּא כְּטַבְלָה שֶׁאֵין לָהּ לִזְבֵּז.

פרק ג

מסכת עקצים פרק ג משנה א
א
יֵשׁ צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵין צְרִיכִין מַחְשָׁבָה,
מַחְשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר,
מַחְשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר,
וְלֹא הֶכְשֵׁר וְלֹא מַחְשָׁבָה.
כָּל הָאֳכָלִים מַמְיֶחֲדִין לָאָדָם, <הָאוֹכְלִים>
צְרִיכִין הֶכְשֵׁר וְאֵינָן צְרִיכִין מַחְשָׁבָה.

מסכת עקצים פרק ג משנה ב
ב
הַחוֹתֵךְ מִן הָאָדָן,
מִן בְּהֵמָה,
מִן הַחַיָּה,
מִן הָעוֹפוֹת,
וּמִנִּבְלַת עוֹף הַטָּמֵא,
וְהַחֵלֶב בִּכְפָרִין,
וּשְׁאָר כָּל יַרָקוֹת שָׂדֶה,
וּשְׁמַרְקְעִין וּפְטָרְיוֹת.
רְבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
חוּץ מִכְּרִישֵׁי שָׂדֶה,
וְהָרְגִילָה,
וְנֵץ הֶחָלָב.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
חוּץ מִן הָעַכְבְּיוֹת;
רְבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
חוּץ מִן הַבִּלְכְסִין,
חֲרֵי אֵלּוּ צְרִיכִין מַחְשָׁבָה וְהֶכְשֵׁר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ג
ג
נִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה בְּכָל מָקוֹם,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר טְמֵאָה בְּכָל מָקוֹם, *<שורה זו אינה מנוקדת בכ"י>*
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר בִּכְפָרִין,
צְרִיכִין מַחְשָׁבָה וְאֵינָן צְרִיכִין הֶכְשֵׁר.
נִבְלַת בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּכָל מָקוֹם,
וְנִבְלַת עוֹף הַטָּהוֹר וְהַחֵלֶב בִּשְׁוָקִים,
אֵינָן צְרִיכִין לֹא מַחְשָׁבָה וְלֹא הֶכְשֵׁר.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף הַגָּמָל וְהָאַרְנֶבֶת וְהַשָּׁפָן וְהַחֲזִיר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ד
ד

הַשְּׁבָת,
מְשֻׁנָּתָנָה טַעַם בִּקְדֵרָה, <טַעַם בִּקְדֵירָה>
אֵין בָּהּ מִשּׁוּם תְּרוּמָה,
וְאֵינָהּ מִטַּמָּא טֻמְאַת אָכָלִין. <מְטַמֵּא>
לוּלַבֵּי זְרָדִין, וְשֶׁלַּעֲדָל,
וַעֲלֵי הַלּוּף הַשּׁוֹטֶה,
אֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אָכָלִין, <מְטַמְּאִין>
עַד שֶׁיִּמְתָּקוּ.
רְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר:
אַף שֶׁלַּפַּקּוּעוֹת כַּיּוֹצֵא בָהֶן.

מסכת עקצים פרק ג משנה ה
ה
הַבֹּשֶׁת וְהַחָמוּס וְרָאשֵׁי בְשָׂמִים,
הַתְּיָא וְהַחִלְתִּית וְהַפִּלְפְּלִין וְחַלּוֹת חָרִיעַ,
נִלְקָחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
וְאֵינָן מִטַּמְּאִין טֻמְאַת אָכָלִין.
דִּבְרֵי רְבִּי עֲקִיבָה.
אָמַר רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:
אִם נִלְקָחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר,
מִפְּנֵי מָה אֵין מִטַּמִּין טֻמְאַת אָכְלִין?
אִם אֵינָן מִטַּמִּין טֻמְאַת אָכְלִין,
אַף הֵן לֹא יִלָּקְחוּ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

מסכת עקצים פרק ג משנה ו
ו
הַפַּגִּים וְהַבֹּסֶר,
רְבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא טֻמְאַת אָכְלִין.
רְבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר:
מְשֻׁיָּבוֹאוּ לְעוֹנַת הַמַּעַשְׂרוֹת.
פְּרִיצֵי זֵיתִין וַעֲנָבִים,
בֵּית שַׁמַּי מְטַמִּין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַהֲרִין.
הַקֶּצַח,
בֵּית שַׁמַּי מְטַהֲרִין,
וּבֵית הֶלֵּל מְטַמְּאִין.
וְכֵן לַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת עקצים פרק ג משנה ז <נמצאת בכ״י אחרי מסכת עקצים פרק ג משנה ח>
ח
הַקּוֹר כָּעֵץ לְכָל דָּבָר,
אֶלָּא שֶׁהוּא נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.
וְכָפוּנְיוֹת לְאָכְלִין,
וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעַשְׂרוֹת.

מסכת עקצים פרק ג משנה ח
ז
דָּגִים, מֵאֵמָתַי מְקַבְּלִין טֻמְאָה?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מְשֶׁיָּצוּדוּ.

בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מְשֻׁיָּמוּתוֹ.
רְבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר:
אִם יְכוֹלִין לְחָיוֹת.
יְחוּר שֶׁלְּתְאֵנָה שֶׁנִּפְשַׁח וּמְעוּרֶה בֶּקְלָפָּה,
רְבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אִם יְכוֹלִין לְחָיוֹת.
תְּבוּאָה שֶׁנִּעְקְרָה וּמְעוּרֶה אֲפִלּוּ בְשֹׁרֶשׁ קָטָן,
טְהוֹרָה.

מסכת עקצים פרק ג משנה ט
ט
חֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה אֵינוּ מִטַּמֵּא טֻמְאַת נְבֵלָה,
לְפִיכָךְ אֵינוּ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר.
(חֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה, מִטַּמֵּא טֻמְאַת נְבֵלָה,
לְפִיכָךְ אֵינוּ צָרִיךְ הֶכְשֵׁר.)
דָּגִין טְמֵאִין וַחֲגָבִין טְמֵאִין,
צְרִיכִין מַחְשָׁבָה בַּכְּפָרִין. <בִּכְפָרִין>

מסכת עקצים פרק ג משנה י
י
כַּוֶּרֶת דְּבוֹרִים,
רְבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
חֲרֵי הִיא כַּקֶּרֶקַע,
וְכוֹתְבִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבּוֹל,
וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בְּמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, חַיָּב.
וַחֲכָמִים אוֹמְרִים:
אֵינָהּ כַּקֶּרֶקַע,
וְאֵין חוֹתְכִין עָלֶיהָ פְּרוּזְבּוֹל,
וּמְקַבֶּלֶת טֻמְאָה בְּמְקוֹמָהּ,
וְהָרוֹדֶה מִמֶּנָּה בַּשַּׁבָּת, פָּטוּר.
(מסכת עקצים פרק ג משנה יא)
חַלּוֹת דְּבַשׁ,
מֵאֵמָתַי מִטַּמְּאִין מִשֶּׁם [מַשְׁקֶה]?
בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּחַרְחֵר.
בֵּית הֶלֵּל אוֹמְרִים:
מִשֶּׁיְּרַסֵּק.

מסכת עקצים פרק ג משנה יב
יא
אָמַר רְבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי:
עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק,
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה עוֹלָמוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: (משלי ח,כא)
"לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ, וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא".
אָמַר רְבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן חַלְפְּתָא:
אֵין לְךָ כְּלִי שֶׁהוּא מַחְזִיק בְּרָכָה אֶלָּא שָׁלוֹם,

שֶׁנֶּאֱמַר: (תְּהִלִּים כט,יא)
"יי עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם".

חסלת שיתא סדרי מסכת עקצים פרק ג משנה